

Передплата на „Буковину“

плата в Чернівцях:

- в Австро-Угорщині: на північ рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 3 кор.
- в Росії: на північ рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.
- в інших державах: на північ рік 40 ер., на пів року 20 ер.

Для місця і селян буде надходити „Буковина“ раз на тиждень від півдня і поштувати буде на північ рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотників.

Оголошення поштується по 10 сотників від адміністрації або 11 місяць дрібним друком (петит). При підписуванні або при рішачі заповненні пачки не виступає.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині,
виходить щодня крім неділь і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція „Буковини“

в Чернівцях, ул. Петровіча число 2.

Число телефонів 179.

Адрес для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устатити порозуміти на пів дня від 10—11, раніше і 2—3, покладати при наданні і варті.

Надходження по 40 коп. від суб'єкта, при наданні виконавчих відповідей робити. Рекламувати виконавчі дії від пачки. Рухоміся звертає редакційні листи на попередній застереження і надання початку плановості.

Циркулярні листи прагати поштувати по 1, 3 і 4 копійки від пачки.

Надходження на листи в редакції поштувати на листи в редакції.

Посол Пернерсторфер про австрійських Славян і Українців.

В німецькій „Rundschau“ помістив соціально-демократичний посол Пернерсторфер цікаву статтю про австрійських Славян, в якій говорить о „Славянському Союзі“ парламентарним та зазначає, що сей блок не має панславистичного ба навіть австрійського загально-славянського характеру тому, бо до него належать тільки Чехи, Словінці, Сербі і Хорвати та 4 москвофіли, а бракує в нім Українців і Поляків.

Після погляду автора з'єднання всіх Славян в австрійському парламенті неможливо через Українців, для котрих панславистична солідарність означала би тільки скріплене пановання Поляків і викликала би для них безнадійний стан.

Існуючий славянський Союз (125 послів) оснований на погляд автора тільки в політичних причинах, ад hoc.

В нім з'єдналися втадані нації лиш тому, щоби через Союз кожна нація в особі могла ліпше дійти до своєї цілі.

Найбільше пропагують всеславянську ідею Чехи тому, що найбільше боять ся германізації. Вони стараються також о політичних прихильників. Тому, що Франція ворожа Німеччині, а Росія велика славянська, Чехи люблять Францію і Росію. На внутрішню політику австрійську не має панславизм пропагований Чехами найменшого впливу.

Поляки знов уважають участь свою в питанні панславистичним за просту етикету. Вони про людське око не віднекують

ся від солідарності славянської, але дійсно уважають себе за щось ліпшого від всіх інших Славян, а до того в багатьох кругах польських особливо між інтелігенцією панує ненависть до російського царя і до Москалів. Поляки помімо усеї славянської солідарності все ще хотіли би сполонізувати Русинів і не можуть погодити ся з думкою признати мужицьку руску націю рівним славянським чинником.

Українці знов добачають в панованні Москалів в Росії та Поляків в Галичині найбільшу перешкоду в розвою своєї народності і з сих причин не може політичний панславизм викоринити ся між Українцями тим більше, що австрійські Українці чують ся опущеними від прочих Славян.

Вже при виборчій реформі сильно покривджено Русинів, котрі хотіли чисельно майже рівні з Поляками, не дістали навіть половини тих послів, що Поляки.

В парламенті австрійському Русини з'ізольовані, їх скарги не знаходять належного відгону, що багатьох з поміж їхніх послів допроваджує до чистої розпущи. Сей тяжкий настрій довів як відомо, й до атентату на намісника Потоцького.

Дальше автор пояснює ріжницю між москвофілами і Українцями, та стає цілком по наших боц... говорить про нашу поважну літературу, та називає нашу народну поезію за одну з найкрасніших на всі часи і народи і взагалі уважає Українців народом надієним поетичними спосібностями.

Поляки утискають Русинів в Галичині, та переслідують їх мову, в Росії

був український язык до послідної революції заборонений так, що навіть библиї не можна було видати на українській мові.

А помімо тихих борб та невизначених обставин український народ ознавав велику силу відпорку, не тільки задержав свій питомий характер але також розвинув свою мову і свою літературу. Се найліпший знак красної будучности Українців, якої Німці бажають Українцям тим більше, що не добачають в Русинів ні крихітки ненависти до німецького народу. На погляд автора Українці можуть скорше сподівати ся справедливости ще від Німців як від Поляків.

Евентуальний союз Чехів, Поляків і полудневих Славян мусів би викликати в Українців гірке чутство виключеного брата, а кривда заподіяна родиною найбільше болять.

3 внутрішніх справ.

Др. Векерле про заграничну ситуацію.

В уадапешт, 31. марта. (КБ.) Палата послів. У відповідь на інтерв'ю про заграничне положення каже президент міністрів на вчорашній вранішній в Білгороді, зазначаючи при тім, що Австро-Угорщина має вілну руку безпосередньо боронити у відповідний спосіб свої інтереси, коли би спільна справа держав остала безуспішною. Коли однак сербська відповідь буде задовольною, тоді є надія, що вдасть ся привести цілковито мирні відносини. Господарські питання відокремлені зовсім

Карл Жид.

Кооперативний рух у Франції.

(Колець).

Не видно також, щоби вони так як в Бельгії стреміли дати йому бажаний напрям. Вони зробили те, що все лишеть ся пропасть поміж їх поняттям кооперації, а змістом, який складає в те поняття німця, а навіть англійська школа. Кооперативна спілка, як ми її розуміємо і як стараємось здійснити її, є маленькою республікою, якою управляють консументи. Кооперативна спілка, така, яку приймає католицька школа, є чимось з роду фабричного синдикату, яким управляють хазяї, або капіталісти. Ті останні мають повну свободу діляни, полишаючи робітникам лише формальну участь в адміністрації заведення.

„Вони повинні, каже та школа, доставити класам, які мають просвіту та яким справда судба, лучші средства до виповнення призначеного їм покровительства.“ Але протинно з малими намірами, показав досвід, що ті фабричні синдикати були все причиною спорів між хазяями а робітниками. Що знов тичить ся кооператив основаних буржуази, то гірший особистий досвід показав нам, що вони будуть серед робітників необхідним відразу. Вони приміняють ту свою критерію: „Як буржуазія хоче зробити що-небудь білим, ми повинні зробити його чорним.“

Перейдім до соціалістичної школи. Здавалося, що вона повинна була на стільки симпатизувати з кооперацією, скільки консервативні школи ворогують з нею. В дійсності так не є. Кооперація має то

свійство, що вона за буржуазію для соціалістів, будучи рівночасно за соціалістичною для лібералів і за ліберальною для католиків.

Після першого, який слав ся на марейським конгресі 1879 р., про який ми говорили, найбільше видну участь в кооперативнім руху у Франції брала фактично буржуазія. Німецька школа не була винятком із загального правила. Багато існуючих кооперативних спілок складаєть ся переважно з частини як іще не із представителів буржуазії, то з дрібних ремісників. Навіть часто робітничі кооперативи мають буржуазийний напрям. Допомога може бути курйозний случай, який склав ся недавно в кооперативі „Жианд“ (Moissoneuse). Си кооператива складала ся виключно із робітників одного з паризьких передмість, видавала половину своїх служачих за те, що вони хотіли зорганізувати ся в синдикат! Соціалісти твердять, що кооператив та їх мине знищення взаємної праці се лише примани в руках буржуазії, щоби відтягати робітників від борби за їх дійсні інтереси, а справляти їх на ложний шлях, який може привести деяких із них в ряди експлуаторів.

Варчим треба замітити, що робітники, хочуть не так знищення взаємної праці, як знищення приватної власности, хоч би вони були навіть наемними робітниками і не мали ніякої власности. Як бути троха мізантропом, можна із того заключити, що чоловік воліє знищити добро ближнього, як своє власне лихо.

Вкінці ось ланка, яку видає соціалістичний конгрес в Берліні:

„Партія може одобрити основані кооператив заш там, де вони мають на цілі поліпшити положення поодиноких товаришів, не змішуючись до їх

участі в політичній, чи економічній борбі — або там, де вони служать до агітації. При всіх вищих обставинах повинні товариші перешкоджати основанню кооператив. Вони повинні поборювати ідею, що кооперація може впливати на усунення капіталістичної продукції, улаштувати положення робітників як класу, знищити, або лише ослабити економічну борбу“.

Де-лі факти свідують піддержці того не-догма.

Передовсім звернемо ся до історії продукційних кооператив і замітимо, що багато з тих, які не погинули, переродились в товариства дрібних хазяїв, наживають ся на рахунок наемних робітників і, очевидно, утверджують те лихо, яке повинні знищити. В самій річці європ. продукційних асоціацій в Парижі не лише держать ся остероно від соціалістичного руху, але навіть не хочуть поступити разом з консумційними кооперативами. Вони навіть не беруть участі в конгресах послідних. Протинно вони в добрих відносинах з державою, якої закон їх добиває. Можна треба замітити, що до послідних літ розповсюджували все у Франції кооперацію продукційні кооперативи. Недостатки того роду товариств були цілковито розширені на всі роди кооперативної організації, що є причиною інших відносин робітничої класи до самої ідеї кооперації. Однак ми бачили, що нова школа, відкидаючи той старий блуд, тепер, протинно, хоче дивитись на консумційні спілки, як на дійснє орудія соціальної еволюції. Продукційні спілки мали би бути поміжними орудями.

Завдяки тому робітничі класи опинять ся часом лучши ідею кооперації, бо важкі хліб годі зразу направити.

від дипломатичних; та ми не стані додержати заключеного торговельного договору, але готові урегулювати під корисними умовами провізорично господарські відносини. Монархія не допустить на будуче до утворення полуднево-славянської держави ані до пропаганди полуднево-славянських ідей ані внутрі монархії ані поза її границь, бо мусить задержати дуалістичну форму. Монархія не думас робити Чорногорі анісь територіальні уступки і не дозволить, щоб Антіварі пореміняти на воєнну пристань.

Одинока уступка, яку можна зробити Чорногорі, є та, що в XXIX. артикулі берлінського трактату зменшити ся деякі обмеження суверенних прав князя Чорногорі.

Др. Венкерс підносить союзну вірність Німеччині і її старанн, вдержати мир і дякуючи їй за се постоювання, заявляє німці, що по закінченню сей анії наступить безперечно сувокий.

Подяка австро-угорського правительства, висказана державам, парламентам і пресі.

Важлива особа, що находит ся в безпосередній зязи з бароном Еренталем оповідає, як доносить „Neue Fr. Presse“, будапештєнську кореспонденцію до опублікованя сїдуючого:

Мирне залагодження спорів викликала в заграничній міністерстві велике задоволення. Австро-Угорщина вже з самого початку не мала нічого иншого перед очима, як лиш переконати Сербію о фальшій орієнтованю її політики і докзати її нечестність стонти в Австро-Угорщиню в корективних відносинах.

Державам належить ся повне признание і найгорічїша подяка за їх льюальні змагання, щоб уленити Сербії зворот, і що спричинила в прихильности до Австро-Угорщини на мирне, залагодження існуючих спорів. Сильну підвору підчас цілої акції найшло заграничне міністерство в патріотичнім становищу парламентів обох держав і в публичній опії.

В постоюваню австрійської і угорської преси мало заграничне міністерство підчас цілої кампанії сильну поміч, що воно знає оцінити і признати.

Заграничний огляд.

По війні.

Цїлком безпечно можна тепер сказати, що вже — по війні. В протягу довгого австро-сербського спор, навіть коли говорено, що війна має ante portas, находили ся неоправні оптимісти, що казали: Не бійте ся, нічого з того не буде! І мали

Врешті, добре відношене правительство не лиш до продукційних епізок, але й до всяких напрямів кооперації цілком не поспирає успіху тої ідеї серед робітничого населення, особливо париского, а скорше дескредитує її. Правительство утворило при міністерстві внутрішніх справ бюро робітничих асоціацій, якого директором є змієний ізза своїх інтересних монографій про професіональні союзи, Варбер. Але перша думка париского робітника, коли він бачить, що міністер інтересує ся його справами — стеречи ся і держати себе оюдалік. Він думає, що за ним хочуть „шпіонувати“. Наслідком того всі офіціальні комісії стрічають великі труднощі, приміром при збираню статистичних дат серед робітників. Відсліхні результати, які досягнув недавно утворений у нас департамент праці, коли порівняти його з тимиж департаментами в Сполучених державах і в Англії. Таким чином впало бюро кооперативних асоціацій в підозрінє, й організатора першого париского конгресу і федерації мусїли вяречись дорожогоїної помочи поважаного директора офіціального бюра, щоб з того не виникла непорозумїна.

Не лиш соціалістична партія, але навіть робітничі консумційні спілки, які мають хочби троха соціалістичний відтінок, дуже неохотно приступают до федерації. Я вже говорив, що до часу утворення федерації існував в Парижі союз консумційних епізок. Той союз відносив ся первісно дуже прихильно до нашої нової організації. Пізніше, після ліонського конгресу появлясь в часописі під союзу замітка, якою осуджувано різко федерацію та підмавляють її право знати себе національною федерацією. Але в самій річі не більше

рацію. Зовсім певно можна вже тепер сказати, що до кровавої розирани між обома сусїдними державами не прийде. Австрійська дипломатія, на якій стоїть барон Еренталь, піднесла велику побїду. Еренталь називають австрійським Бісмарком. Власти підписали на берлінськїм договорі приняти анексю Босні і Герцеговини і обдумали формулу, якою Сербія має задовольнити Австро-Угорщину. Посли італійський, французький, німецький, російський під проводом англійського передали у вїкторок ноту сербському міністрови заграничних справ Мільєвановичеві; тої самої днини зявив турецький посол президентова міністрів Нонаковичев, що Туреччина признає анексю. Кореспонденційне бюро доносить з Білгорода, що рада міністрів, зійшовши ся по обїді, постановила цілком піддати ся жадам держав. Про се повідомлено сербського посла у Відні, який за кілька днів має передати вироблену державами ноту австрійському правительству.

Такий вислїд конфлікту недоволив воєнничих сербських умів. Весь гїм звертив ся проти короля Петра і взагалї проти династії Карагеоргїєвичів. Часописи з дня на день все острїйше атакують династію. На сербській пресї закусала зуби Німеччина і Англія, що радї би бачити в Сербії своїх герцогів. Ходить чуток, що король врече ся престолу в користь свого брата Аріяна, а сам перенесе ся до Швайцарїї або до Росії; знов инші заявляють ся за персональну унію з Болгарією, або за поглинанням чорногорського князя Мірка. Розумїє ся, що з того понащо нема нічого певного.

Сербське правительство починає посылати війська домім, що пробить небавом і Австрія, розумїє ся при удержаню потрібної охорони границь Босні і Герцеговини.

Інтервенція держав у Білгороді.

Білгород, 31. марта. (Кб.) О 10-їй годїні рано явив ся у президента міністрів Новикова турецький посол і заявив йому, що Туреччина стоїть в справі анексії на тїм становищу, що й инші держави. Заразом відбули послы Німеччини, Франції, Росії і Італії конференцію у англійськїм посольстві, почім удали ся разом до міністерства заграничних справ. Тодї вручили наступили Англії в присутности заступників прочах держав міністрови заграничних справ Мільєвановичеві Аюшенюїге про заяву, яку мала-би Сербія зложити Австро-Угорщині.

Посли Німеччини, Франції і Італії поинкули міністерство по 20 мінуток, а англійський і російський заступники остали у Мільєвановича ще в пів

як три або чотири консумційні спілки остали вірні кооперативному союзови (l'Union cooperative).

Від якогось часу можна замїтити перемїну в загальнім відношеню соціалістичної партії до кооперації. Са щаслива зміна вступила під впливом белгійських соціалїстів. Відомо, що в тїм краю соціалїзм і кооперація, намість того, щоб утворити два ворожі, або бодаї соперничі табори, йдуть під одним табором і пр. консумційна спілка Veuillet є одною з найбільших кооператив і рівночасно могутим оружієм соціалістичної пропаганди. Не будемо ту розказувати єго історії, але повторимо слова Анселя, що консумційні кооперативи повинні бути „крїпостями, відки робітничий клас буде бомбардувати капіталістичну сусїдність бараболєю, або чотирьохфунтовими хлїбами“. Таким чином вступують вони на арену класової боротьби в ролї орудій борби. Правда, вона французька шкільна має такої цілі. Протинно, вона сподїєсь зробити кооперативні орудїями соціального мира.

Проте, хоч цілі різнородні, середства до досягненя цілей досить схожі, бо так одні, як і другі стремлять до організації робітничої класи, а достаченю їй капіталів, в її купецтві і промисловім вихованю, в приспособленю її до того, щоб, як лиш настане пора, вона взяла в руки управу економічного життя, а в кінці приготує до тої побїди терези знищення посередництва, купця, чи капіталїста, підчинаючи їх продукцію консумції. Великійсї делегати присутні в більшій кількості на парискїм конгресї 1889 р. згодились з такими відмінами в програму, яку я висловив при отвореню конгресу. Цезар Пан, один з оснудувателів колективізму виступав перш в „Revue Socialiste“ в оборонї кооперації.

години. Російський посол прийшов послїдній з міністерства.

Відповідь сербського правительства на ноту держав.

Білгород, 31. марта. (Кб.) Рада міністрів ухвалила по похуля відновити в полії доматаням держав. Про се повідомлено сербське посольство у Відні. Правительство здасть австрія справу перед єкуністивою про представленє держав. Онісли одержати сербській посол признав вручити австро-угорському правительству ноту, припоручену Сербії державами.

Більон про реформу державних фінансів.

Берлін, 31. марта. (Кб.) Парламент: В предложеню наради над єтатом державного канцлера ланний Більон, відповідаючи на всіні виводи передбєсїдників, що єго можуть нападати, кїлько хотїть, але цїсару най лишуть в суволю. Цїсар дозволєв німецькому народови своє повне довірє. Премїєр підносить, що так довго остави на своїм труднім становищу, доки буде мати довірє у цїсаря. Нема отже й бєсїди про якусь борбу о єго власть. Дотично реформи державних фінансів воно теористично можливо оснудати цілу реформу на посередних податках, що знов в вирації єдиною ся неможливим, бо се була-би вода на млині соціалїстичних демократів. Сполучені правительства остали, при тїм, що зязику частину нових податків мусїть ся збирати в посередній дорєї. Після думки сполучених правительства остав ще спосіб збирання податків по спадковостї. Державний канцлер тої думки, що можна усунути по більшїй частї всіні вагати. Хотай більше бєсїдників говорило про більон, що він мертвий, то премїєр може лиш тїлько замїтити, що більон замїрає акрїпати рівниці, які заходять між лібералами і консервативними, ся політика на єго думку адопова і більон перекає ще неодолю з присутних. Сполучені правительства бажать від ради державної рішучого, недвозначного й остаточного порїшення питання в справі фінансової реформи і то ще в протягу сїї сесїї.

По дальшій дебатї прийато єтат державного канцлера.

ДОПИСЬ.

Про дяка в Старій Нучці.

„Хвалїма Редакція! Вия перед 6-ма недїлями післав я допись, в котрій змїнював тїчно „зделки“ тугїшого дяка Онуфрія Лемного. Ченая на поміщенє сїї дописи в „Буконні“ і тили не дочекав ся. От думаю, ваша газета не хоче помочи направили се лїхо. Вдїлєсь люди з поновною скаргою до консисторії і просили о до-

„В сучаснім робітничім руху двїлать ся на трєд — уніонїзм, кооперацію, взаїмну поміч, державну підмугу, колективїзм, ан на науки євперетні між собою. Протинно ми уважамо їх пробамн, які більше або менше стремлять до здійсненя одної й тої самої ідеї: товариства, солїдарности, соціалїзації. Се єтати одного шаяку, що веде до ідеалу: один за всіх, всі за одного“.*; Знїсно, що се таюж дєвіза кооперативістї.

Сї зяни не минули без результату для робітничої партії. Масон міг єкюпєтатувати в „Revue Socialiste“ зближенє між школами кооперативізму, а соціалістичною. Сю думку справдав цїлновито соціалістичний конгрєс в Парижі. Конгрєс, дебатує над користю з кооператива, намість того, щоб кинути на них аятему, як се зробив німецький конгрєс в наведенїї нами декларації, обмежив ся на осудженє продукційних кооператив, зробивши вїмком для консумційних.

Ось гарний зяан! З задоволенєм згадуємо се, зїнчачучи сїї огляд.

Друга причина обїцяє сприяти розвитку кооперативного руху так серед робітничої класи, як і серед буржуазії. Говорю про епїдемію протекціонїзму, яка лягує всюди, а особливо у Франції. До послїднього часу консументи в особиним галїям, що є примєтою тої соціальної категорії, обмежувались на слабї протести. Але в хнїлю як вони будуть заатаковані подорожним предметів консумції, будуть імовїрно шукати оборони в консумційній епіці. Як се здійснить ся, можна буде сказати, нема лиха без добра!

*) Comuniste celatї. R. S. 1890.

повинне свідетство проти діян. Прийняв о. святий Гали і списав вірний протокол. Все, що було в справі, яку я в моїй дописі змалював, доведено на свій. Ну і що, один достойник і консисторія сказав: „Кривда наша, але не допоможе нічого, бо сам о. Парох Нинорович виставляє ся о даскалоні Лемному добре, сказав, що він з діном Лемним задоволений“. Так само і ц. к. прокуратура за-становила свідетство проти Лемного. Тепер наш даскалон і далі робить, що хоче, і нема жадного права. Не шмиж хоче сьв. Консисторія, щоб люди самі собі зробили право, а до сего прийде.

Даву мене лише що нашій рускій пресі отапе-безправство байдуше. Як би була моя до-пись напечатана, то певно і консисторія би иначе розібрала цю справу.

Від Редакції. На сей закид д. дописувача свикомо ось що. Ми не помістили его дописи, бо не мали ніяких доводів на такий закид, як були свідення в тій дописі, крім підпису дописувача, а се рішуче за нас в прасі і процесі, який міг в того вийти. А як би був скінчив ся такий процес, видно найкраще з того, що й прокуратура за-становила в тій ділі свідетство. А програвий процес навів би був на нас крім матеріальних страт ще й моральну; що за радість булаб, із того п. Лемно-му і его нападеним покровителям, як би засудили „Буковину“ за неправду а ми бачимо гордість і силу преси в тій, щоб писала тільки щирю правду, як яку може ласем певно поставити й пе-ред судом. Се наша засада. По друге не хотіли ми піддавати на рішення справи помилковими до того чинниками, бо ждали від них справедливости. Коли-ж люди не вийшли в консисторії справедли-вого суду, коли воно так, як каже д. дописувач, що консисторія поймає доказання від діна Лемно-го стоїть за ним проти громади, то треба далі бороти ся. Люди нехай подадуть до нас ані про-шини діна своему послови а він сниться в раді державній міністра про справедливість консисторії. А відтак люди наї помагають собі самі; наї пла-чуть дінови тільки призначену таксу, наї напи-рають на точне споминяне обонання і наї встерігають один другого від ляхароних факторів мадларської ксьв. Владея поміч, найліпша поміч! Ось в Ошкнібах виграли люди справу, а парохом та навіть протоієреєм Велигорским а Жучка не мала-б упорати ся з діном; треба тільки доходити свого права, а дійде ся его певно.

Загальні збори місцевої філії товари. „Руска Школа“ в Чернівцях.

Головні збори сего товариства відбули ся в пе-ділю, дня 14. марта с. р. при досить численній участі членів. Голова товариства п. К. Петрашук прийняв сердечно всіх присутніх а в окрему по-кривку інспектора п. Омелана Пововича і голову центрального товариства п. Опанаса Руєника, по-чим відчитав секретар п. Юрій Канула протокол з останніх зборів, який прийнято без зміни до ві-домости. Останній голова товариства дав справу про діяльність виділу за минулий час ось як:

До товариства належать 62 члени, що виплатили членську виставку за минулий, а в що кілька членів, що ще не виплатили членської виставки, так що за-гальне число членів доходило до 70. До головних збо-рів відбув виділ 12 засідань. Найбільше праці до-ложив виділ окола школи, яку заснував з початком минулого шкільного року. Отворення сєї школи мав довшу історію за собою. Відомо, що на головних зборах центр тов. „Української Школи“ рішено було з огляду на брак виділених шкільн і краю а рускою мовою заснувати головню для дітчат такі курси, де би могли побирати бодай таку науку, яку подає виділених школа. Ця справа стала ще важливішою, як головню за старання наших просві-тих обійшло правительством поділити учительської семінарії на 3 національні виділи. Отже, щоб доста-вити відповідно підготований матеріал до вступ-них іспитів на 1 рік учительської семінарії зайшла konieczність таких курсів, де би могла молодіж на-бути всі ті відомости в рідній мові, яких вимагає ся при агаданих іспитах. До здійснення сєї діли за-галу так важної справи причинили ся в найбільшій мірі інсп. Омелан Повович і уч. Опанас Руєник, за що їм виділ складає як найперечейшій подяку.

Що сї курси на часі й понечні дошаву їх фреквенція. І так було а нинц 1. семестра у ді-лових курсах на І. році 21 ученик (тепер 25), на ІІ. році 22 ученик (тепер 25) а у хлопцях кур-сах на І. році 23 ученик (тепер 27) а на ІІ. році 20 (тепер 25) ученик. Висхід класифікації був задовольний. Шкільна оплата вносилась місячно лише 6 кор.; але в багатьох випадках знижено і ою оплату, а деяких бідних і гідних уміляено цілком від оплати. За шкільну оплату наведомо ся то-вариству що найменше 3000 кор., в дійсности впа-чено до кінця лютого лише 1944 кор., залагають ще 496 кор., а решту, то є окало 20 проц. вно-сить власне ті акції і уміляено.

Провід сих курсів обрав викладач радник пан Лев Галицький, а науку уділяло кількох про-фесорів гімназійних та учительської семінарії й учителів народних шкіл. Товариство платило за кожну підтримку годину лише по 1 короні, з того свідчує, що всі учительські сили з директором на-чолі сповняли свої тяжкі обовязки не так за гроші а головно з патріотизму почував ся до милого обовязку, цілком зборони а паче дарем. Гали-

ному з особін подякувати сердечно за труд а ко-ристь народної справи.

По сїм забрав слово правий інспектор О. По-пович і подав зборам між иншими до відомости, що чейже з початком минулого шкільного року виступили вже поділ учительської семінарії. Далі признав бесідник щирю діяльність виділу а мину-лим роком як також реву працю учительського збору приватних курсів „Рускої Школи“ висказав їм за се сердечну подяку і постановив опісля вно-сене, щоб новий виділ розширив а початком мін-дуючого шкільного року, на приватній семінарії і в сїй спосіб забезпечив будучність молодіж, що побирає науку в сїх курсах. Се вносене прийнято одностайно.

Проф. Цегельський постановив питання про зарп-лати. Над сєю справою розважав ся ширша дебата, а який мав участь інсп. О. Повович, Брендан, Руснак, Радомський і Галицький і рішено, щоб адміністра-цію курсів мав виділ філії а далі-вед. провід уч-тельський збір.

З вносеного справоздання, яке вложив п. Ник. Гарас, дошдуємо ся, що товариство мало всіх до-ходів разом 4072 К., не вивисивши з сїх тих 486 К., які ще залагають за шкільну оплату до кінця лю-того, а розходів було 3688 К. 88 сот., так що стан каси вносить готівкою 383 К. 12 сот. По малій контролорки пані Михайліни Смух, що рахуни і стан каси в найбільшій порядку, уділили збори на вносене п. пр. Брендіана уступаючому виділу абсолютну і подяку.

До виділу зістали вибрані через аказмацію: Шкільний радник Лев Галицький, учителька Миха-ліна Смух і учитель Казимир Петрашук, Николой Бендан і Ник. Гарас, а на аступників вибрано Юрія Костюка і Отона Галицького.

На конець свідчував вносек виділу дотично зміни назви філії тов. „Руска Школа“ на „Укра-їнська Школа“, що збори одностайно прийняли. Далі постановив інсп. Повович вносек, щоб виділ удав ся з просьбою до центр. виділу, аби він по-старав ся о рускі учебники так для курсів як і для шкільних виділених, бо саніція закону про виділені школи настановить в коротім часі. По прийнятю сего вноску замкнув голову збори.

Дня 16. лютого 1909 виділ утворився так: радник Лев Галицький, голова; Казимир Пе-трашук, аступник голови; Николой Гарас, інспер; Николой Бендан, інспер а пані Михайліна Смух, контролорка.

НОВИНКИ.

Чернівці, 31. марта 1909.

Календар. Четвер 1. цвітня (19. марта) Хри-стіян, Календар, рим. Гурган Ел. Схід сонця 5 год. 40 мін., захід 6 год. 30 мін. — Пятниця 2. (20.) Сана, Микита, рим. Фравієски а Павлі. Схід сонця 5 год. 38 мін., захід 6 год. 32 мін.

Примір гідний наслідувати. Загальний збір каси пожиткової і шкідливої в Луцку над Серетом ухвалив своему довголітньому наслєрону о. Мала і-чучувані з відчистости за его труд і пожертвовані для товариства плати в висоті 250 кор. річно. Та ревной наш діл не поклакомив ся на громад-ський грім а жертвував ту платню на православну бурсу а вимини. Честь єму за се і слава!

З провінції. Дня 21. марта с. р. о 5-й год. рано спочива дитка Кости Турецкого з Вер-бівки, Палагі, що в останній часі була зайшла в розуму, а верниці на подвірю батьки; по дво-х годинах витягнуло її вже неживу. — Дня 22. марта с. р. найман 43-літню Домку Ленчук а приватних Ленківців угоджену між кримами на лівім березі Прута.

Експедиція до бігуна. Цілом несподівано на-спіла виста, що англійській експедиції під проводом поручника Шаклтона удало ся дійти до полюдно-го бігуна. Як доносить телеграми удало ся від-накнній дружині дістатись до 88° 23' полудневої географічної ширини, отже були віддалені 175 кіло-метрів від властивої точки бігунової (Südpol), і могли а висоті, на якій стояли цілком добре оглянути околицю полудневого бігуна. Досяг удалоє було дійти найдалше на полудне капітанови Скотти 1903 року; тоді він добив ся до 82° 17' полудневої ширини. В експедиції капітана Скота брав участь також і Шаклтон. І так само як колись Нансен досягнув сам на свою руку північної бігунової око-лиці, так досягнув на свою руку полудневої бігунової околиці Шаклтон. Що полудневий бігун являє ся вперед освітленим, як північний, се предвиджу-вали вчені вже роками наперед; і то не тому, що в полудневих полярних околицях булаб догидійша температура або менше гір, але тому, що в по-лудневих околицях можна їти по суні, а в пів-нічних треба ходити по шкідливих льдах. В кожній разі освітнене полудневого бігуна означає великий здо-буток на полі науки географії і спонукає вчених, ще над не одним заставитись.

Оповідки, іменовані і т. п.

Особисті вісті. Посол граф Белларде за-ручив ся в Монахії з графинею Марією Кейт-сес-Анне-д'Орф. Шлюб відбуде ся небагом в Кімполонгу.

Перенесене. Сьвященник Степан Іванович а перенесено в Малатинці до Отачан.

3 університету. Професора тутешнього уніве-рситету др. Йосифа Лукаса пошанино як значай-ного професора правничого віділу до Кейтбергу. Професор Лукас находит ся тепер на відпустці. Передатера прочитав ректор Зейліна на засіданні сенату лист від проф. Лукаса, в анім проф. Лукас признав ся з всіми своїми товаришами. Всі при-сутні висказали свій великий жалі зади утрати такої наукової сили а також доброго товариша.

3 учительського семінара в Чернівцях. Писемні іспити зрілости в учт. семінарі в Чернівцях відбудуть ся на 17., 18. і 19. мар. с. р. Зараз по писемних іспитах свідують іспити екстерністів (Vergütungen). Подана о прагматені до іспиту зрілости треба вносити найдалше до 10. цвітня.

Товариство православних Русинів на Буковині подає до відомости, що заховони для руских право-славних дітчат в Чернівцях, заснована товариством, містять ся в домі тов. рускої православної шкільни-ци Франца ч. 31. Згадає товариство відступило для заховони одну більшу кімнату і кухню. Доси прийнято 20 дітчат. Більше не можемо прийняти за-ди браку місця. В Чернівцях є багато дітчат, яких родичі мусять заробляти на хліб насущний, так що дітчат пошанові без опіки і надзору. Тому було би навіть кончею примістити в заховоні ще най-менше 50 дітчат, але удержуваня такого числа дітчат вимагає великих видатків, бо до сего треба найменше трох великих кімнат і города або по-ділри. На се наші засоби за малі, бо складають ся із підмод Ва. добродієв митрополита Релти і ц. Нин. Васильяна та з добровільних давань. Провід заховони передано абсолютній курсу в міснім діточім огороді за 20 кор. місячної плати. Служ-ниця, котра дітчат марить і помагає їх дозирати, платять ся також 20 кор. місячно. Дітчат дістають два рази денно їду. Зявряди, як лави, шафи і па-чине закуплено в потрібній на початок сїмності. Надір над заховонкою віділили члени виділу поміж собою і залагають, щоб забави і наука були ве-дені цілком порядку, призначено в діточих огоро-дах. Пра жінці звертаємо ся з просьбою до наших членів, щоб платили членські виставки точно і за-галі відшукували добром ділові при кожній па-годі збірками грошей і т. п., намагаючи на бідних дітчат, пошановених родителів опіки. — За виділ: Евфросина Галі, голова. Євфросина Тимієвська, ін-сперка.

Товариство „Гімназійна бурса“ у Вижниці. На засіданні виділеним гімназійної бурси дня 26. марта 1909 ухвалено ще сего року приступити до будови бурси і вибрано до будівничого комітету ще паню Моска, директора Камня і надучителя Гордійчука. Крім того вибрано комітет для зби-рання акціонів на будову зати бурси. До комітету вибрані: Пані Камінова, Вурачівська, Луція, Гор-дійчукова, Дулішова і панове др. Литвинів, др. Луціанович, др. Кулик, о. Ренітилович, о. Ге-расимович, о. Волницький, Василь Бонатчук, Лу-циньський, Альбота, Юрій Гордійчук, Михайло Моска, Хоронюк, Мандрик, Данилович, Огородній і Роговський. Хто би з вибраних комітетових по-уриная фунції, просимо звернути ся з сїй справі до заряду товариства. Думаємо, що ширший комі-тет будівничий розвине ширшу акцію і дітки по-шанувать щедро. — За виділ: Мих. Іванко, голова.

Із штуки і літератури.

Репертуар місцевого театру. Четвер 1. цвітня „Die Dollarprinzessin“, оперета Л. Фалла і 3 актах (III. гост. виступ Л. Траймана). Пятниця 2. цвітня „Der fidele Bauer“, оперета Л. Фалла і 3 актах (IV. гост. виступ Л. Траймана). Субота 3. цвітня (по пол.) „Romeo und Julia“, трагедія Шекспіра в 5 актах, (меч. „Giroffo Giroffo“, оперета К. Лемонго в 3 ак-тах (последній гост. виступ Л. Траймана). Неділя 4. цвітня „Der tapfere Soldat“, оперета О. Штрауса в 3 актах.

Михайло Павлик: Оповідання. 5. випуск „Сьвя-тової бібліотеки“ в Чернівцях. Сїм том Павликових оповідань містять: Передні сльце, Юрко Куликів, Ребенчуків Тетяна, Мій процес а Ребенчуків Тетяну, Пронаний чоловік. — Ціна книжки 2 кор. 50 сот.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 31. марта 1909.

Відень, 31. марта. (РБ.) „Wiener Zeitung“ оу-блїковує законом про контингент рекрутів і торго-вельно-політичне уповномочення. Окрім того доно-сить вносек наведена часопись: Цісар наділяв ба-рону Вінерт рангою і правами придворної дами.

Будапешт, 31. марта. (РБ.) Угорське кореспон-денційне бюро дементує погосску про димієню міністра торгівлі Кошута.

Софія, 31. марта. (РБ.) Як доносить, одержав міністер торгівлі Липчик прина від короля Фір-динанда амагати, при переговорах в Царгороді до того, щоб залагоджені питання відшукувати в справі східних юліанів випало задовольно.

Загальні збори каси пож. і шадн. для громади Мереції, відбулись в неділю, дня 11. цвітня с. р. в касовій льокалі в домі Митра Михлюка з отриманим дивідендом: 1. Справоздане касове і біланс за рік 1908. 2. Народа над виплатуванням дивіденд. 3. Вибір доповнюючої старшини і надзорчої ради. 4. Вибір каснера і назначене платні для него. 5. Ухвала щоб всі члени каси були членами читальні. 6. Вільні внески. — *Артемідор Проданюк*, начальник.

Надзвичайні загальні збори каси пож. і шадн. для громади Шиниці, відбулись дня 13. цвітня 1909 о 2. годині по полудні в сали „Народного Дому“ з отриманим дивідендом: 1. Прочитане протоколу з попередніх загальних зборів. 2. Вибір старшини і ради надзорчої. 3. Знижене стопи процентної від вкладок щадничих. 4. Народа в справі „Взаємної Вигоди“. 5. Вільні внески. — *Іван Михалчук*, начальник.

Звичайні загальні збори каси пож. і шадн. для громади Жадова-Діброва, ст. а. з. н. п. відбулись дня 13. цвітня 1909 о 1. годині по полудні в домі Іллі Палагнюка з отриманим дивідендом: 1. Прочитане протоколу з попередніх загальних зборів. 2. Справоздане касове і біланс за рік 1908. 3. Вильосоване і вибір членів старшини. 4. Вибір ради надзорчої. 5. Вибір каснера і назначене для него платні. 6. Вільні внески і запитання. — *Ілля Палагнюк*, начальник.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть NERVOL

„Найда правдо забезпечена“ антикара др. Ю. Францоца

в Терополі.
Ся я найменше умиротворення средство до пастрання против всяких ревматичних болей, промудження, запалих члостей, пачий гістий і нервових болу. Прому унжати на паче „Nervol“ і не прити-матя шкідлих „Нервотолі“

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (роз-шодки) 8 мар. в аптеках і спеціалізованих. Тесечки лотів з подякою. — Вислака 2 рази денно до воли прайс. В Чернівцях на складі у Шмідта і Фонтана, в Селетині в аптекарській медичинальній Стерилиуса.

Ukrainische Rundschau

одинак українська часопис на німц-ській мові, що виступає інтерес українського народу перед культурним світом, закладає риз на містять в собі 48 сторін з додатками і констру на рік лише 8. Кор. 6 об'язком кожної ін-телектуальної Русина передчитувати по часопис. Адреса редакції і адміністра-ції: Wien XVIIIa Franzensfelderstrasse, 2.

Купуйте лиш у своїх людей!

Новоотворене

Пасажир. і в. к. приватн. упр-ство авіа-компанії

Міжнародне

Бюро Подорожи

„СВІТ“

Стрециний і С-ка

в Чернівцях (Буковина), улица Кохановского число 1.

165 (—) видос карти корабельні до

Канади, Сполучених Держав (Америци), Аргентини, Бразилії, Азії, Африки

І. Д. І. Д.

Карти на желізоніці європейські, канадські та американські.

Карти на спеціальні пош. — Карти приватні та обшарні.

Купуйте лиш у своїх людей!

Союз руских хліборобских спілок на Буковині

„Селяньська Каса“

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою

повідомляє, що він отворив в себе осібний

Відділ на вадії і кавцїї

і перебирає зложуване вадий і кавций але лиш у публич-них корпораціях або до рук власників великої посілости земельної в пупілярних цінних паперах під дуже догід-ними условинами. Близші інформації даємо в нашій кан-целярії в Чернівцях, вулиця Петровича число 2.

Г. ФАЙЛЕР

Чернівці, улица Руска ч. 8.

усувач нагніток

ERSTES WIENER
WAARENHAUS
Gegründet 1873
B. BALTINESTER jun.
Telephon 301
HAUPTSTRASSE 3

Тукраєві і заграничні новости весняні,
суть вже на складі у великім виборі.

Склад п. к. уприв. фабрики товарів з альпаки і хмиского срібла В. Бах-мана і С-ка у Відні.

Склад капелюхів І. Генрика Гти у Відні, Йос-Піхлера і Сміт в Грацу.

Склад черевників Ф. Л. Полера в Хрудимі, Анг. Чапеха у Відні.

Великий склад капелюхів П. І. Ц. Га-біга в Відні, і славної фабрики че-ревичів Гана і Сіма у Новім Йорку

Доставці для буковинського звязку урядників

Міжцер & Шехтер, Черківці

Ринок (напротив буковинської щадниці)

поручають свій багато асортований склад весняних і літних артикулів, як: капелюхи для панів і хлоп-ців з ц. к. надвірних фабрик Вільгельма Плеса, Антона Піхлера, І. Гісля Синів, як також італійської фабрики капелюхів Г. Бросаліно. — Великий вибір білих і колірового для панів і хлопців; ковнярики, маншети, рукавички, шкар-питки, паньчохи, хусточки, шельки, палички і камизельки. — Великий вибір **краваток** в найновіших фасонах і красках. — Великий склад **черевників**, найсоліднійше викінчених. — Богатий вибір парасолів і парасольок різного рода.

Замовлення з провінції дешево і сейчас.

Неподобуючі ся річи можна відмінати.

Видне товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

8 друкарні товариства „Руска Рада“ в Чернівцях, під надзором Івана Затарпа.

За редакцією відповідає: Віктор Строч.

Передплата на „Буковину“

квартал в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 24 мор., на пів року 12 мор., на чверть року 6 мор., на місяць 2 мор.
- Росії: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.
- інших державах: на цілий рік 40 ер., на пів року 20 ер.

Для місця і селам буде виходити „Буковина“ раз на тиждень підписки і констатати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Повдинокє число 10 сатинів.

Оголошення констатати по 10 сатинів від одноплатової сторони або IV місяця дрібним друком (п'яти). При підкоралованні або при річних замовленнях значний збуток.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.
виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція „Буковини“

в Чернівцях, ул. Петропільна число 2.
Число телеграми 176.
Адрес для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устатити порозуміти ся по днях від 10—11. рано і 2—3. пополудни крім неділей і свят.

Надіслати по 40 ер. від отримки, при чистійшій виконанні відповідний робіт. Рекламний матеріал відіслати від партії. Рукописи вносять редакція лише за попереднім застереженням і одлученим почтотою надіслати.

Циркуляри іно прізвуть виступати по 2, 3 і 4 сатини від штуки.

Надмістити за лисом жарких почтотами по принципі ся.

М И Р.

Тепер можемо з нашими читачами поділитися радісною вісткою, що вже війни не буде. Се для нас Русинів дуже важне хоч би з тої причини, що наші рускі воєнки мали би бути іти у перший вогонь. А так все мирно скінчило ся. Воно би й того було не було, як би Росія була не вихала свій ніс між Австрією та Сербією. Вона все грозила, що піде на поміч Сербії, як би Австрія з Сербією зачала війну. Та Росія велика зрадниця. Вона хотіла ослабити Австрію, привести її на край погібелі, щоб відтак загартувати в свої руки краї замешкані Русинами, Поляками, Чехами і иньшими славянськими народами. А як в Росії жив ся нашим братям, про те наші читачі вже нераз мали нагоду довідати ся з часописий. Там по prostu не дають Москваї Русини дихати, не дозволяють говорити і вчити ся рускою мовою, словом вже малим руским дітям — а Русинів в Росії до 30 мільйонів — виривають руску душу, а всаджують московську. А як Сербії хотіла помогати Росія? Вона би помагала трохи, помагала, а вкінці і Сербію підгорнула під свою владу.

Але иньші держави, а головню Німеччина помітили, які наміри має Росія. Німеччина цілком рішучо сказала, що як Росія хотіла би помагати Сербії і вступила би в Австрію, так Німеччина послає свої війська в російську землю. Росія знала, що значить Німечка і цофнула ся назад ба ще й разом з другими державами мусіла Сербії порадижити, щоб вона дала собі з Австрією спокій. Сербія, бачучи, що Росія її зрадила, мусіла замовкнути і дати Австрії таку заяву, якої Австрія домогала ся. Сербський посол у Відні передав у четвер отту заяву австрійському міністрови заграничних справ баронові Еренталеві. Та заява каже так: Сербія признає, що вона через прилучене Босни і Герцеговини до Австрії нічого не втратила і що вона піддає ся тим постановам, які зробить держава дотично артикулу 26 в берлінськім договорі. Слухаючи поради держав Сербія зобов'язує ся цофнути свій протест і не виступати вже проти прилучення Босни і Герцеговини, як се робила вона від жовтня попереднього року. Сербія з'обов'язує ся дальше змінити свою дотеперішню політику супроти Австро-Угорщини і на будуче жити з монархією в привних сусідських відносинах. Сербія має довіре до миролюбних намірів Австро-Угорщини, тому зменшить свою армію назад на той стан, який вона мала на весні 1908., Сербія розоружить охотників і банди, розпустить їх домів та не дозволить, щоб на сербській землі творили ся нові ватаги. Сею заявою, так сказатиб, зроблено згоду між Австрією а Сербією і між обома сусідами чей вже запанує від тепер мир.

Сербський престолонаслідник Юрій який головню підбурював до війни, коли прийшло до крутого, зрік ся престолу

в користь свого меньшого брата Олександра. Кажуть, що иньші держави напірали на короля Петра, аби він трохи уговкав свого сина. По перепалці між батьком а сином Юрій зрік ся свого права на сербській престіл. З уступленем королевича Юрія впала і воєнна партія, що конче хотіла війни з Австро-Угорщиною. Газети сербські дуже незадоволені, що справа скінчила ся для Сербії так некорисно і спихають голонну часті вини на короля Петра, ба й взагалі на цілий королівський рід. Говорить, що незабавом має би король Петро зречи ся сербського престолу за себе і за цілий свій рід та перенести ся за границю. Жадає лише річної пенсії для себе, та телеграми з сербської столиці Білгороду зазначають, що король Петро не думає уступати.

Так скінчила ся австрійсько-сербська тяганина, що наробила обом державам великих видатків. Та слава Богу, що хоть до проливу крові не прийшло.

Рада державна.

Рада державна вже покінчила передвечірню сесію і послы розіхали ся домі, залагодивши правительственні предложеня, як новий побір рекрутів, закон про охорону перед пошестями на худобу і уповномочивши для правительства, заключувати а сусідними державами торговельні договори, коли покаже ся потреба і усім будуть корисні. Окрім того поодинокі послы обговорювали австрійсько-сербський спір, між ними і соціальні демократи, які зазивали правительство робити বেশі заходи, около удержання дорогого всім народам миру. Президент міністрів барон Бінерт відповів, що не потрібно було аж зазиву, і зазначив, що міродайнні чинники монархії старали ся завжди о удержанні миру. Однак президент міністрів думає, що правительство, коли би зайшла потреба оружам боронити права держави, зверне ся до патріотизму народів в перекопанню, що себ знає найде голосний одушевлений відгомін в палаті заступників австрійських народів.

При дебаті над контингентом рекрутів промовляли і наші послы, які вказали ся, як ми вже писали проти контингенту а огляду на те, що правительство зникло не числити ся а бажаннями руского народу. Відомо нам про загоищений крор радикального посла др. Трільовського і про те, що наші послы були проти контингенту. Та наші радикали написали в своїй газеті неправду, що наші послы голосували за правительственным предложенем, ся вістка неправдива, як то вже посол Н. Спінкул заявив, що всі рускі послы голосували проти закону о рекрутах окрім др. Трільовського, який відтигнув ся від голосованя.

При кінці сесії прийнято закон про пошести худоби, який для нашого селянства некорисний. Се помітили наші послы і промовляли за тим, аби зробити деякі поправки. З рамени українського клубу промовляв посол Лукашавич і п. Старух, які довадували, що поодинокі точки того закону кийшли-би рускому селянству на шкоду і жадали тому, щоб дотичні точки направлено. Так пр. вступали они проти надто великого наміру мар і жадали щоб сі пари вимірювали по старості а суд. Однак при голосованню голосували наші послы

проти ухвалення сего закону, тому що не прийнято жей поправки, поставлених зі сторони українського клубу. Сей закон помімо довгих політичних не в корисним для нашого народу, тому наші послы не могли його похвалити.

Кацапи, радикали а поступовці.

Русина на Буковині як і в Галичині мають доси три партії, а то кацапів, радикалів і поступовців. Та щоб доказати, котра із сих трох партій гірша, а котра ліпша, котра з них вступая ся за нашими хліборобами по щирости, а котра спитить тільки в очі, а поза очі облудна і фальшива; щоб ви шанове громадо, пізнали, чого властиво домагає ся кацапство, чого радикальство, а чого поступова партія, хочемо обговорити се тут докладно і по справедливости. А хочемо зробити тому, щоб наш нарід знав на будуче, чого він має тримати ся, аби не піти із правої дороги і таким чином замість іти до ліпшої долі, не загратнути в багні.

Чого хотить кацап?

Хто з нас читає газети або в загальні інтересує ся тим, що діє ся в его околиці, на нашій Буковині, в Галичині та в цілій Австрії, той певно змиртував вже давно, хто є провідником кацапської партії і чого они домагають ся. Говоримо тут вправно тільки про провідників кацапської партії, бо рускі селяни, котрих зазначають ще до сей кумпанії, певно би відмовили ся від неї, аби знала, куди і за що хотіли би запровадити їх кацапські провідники.

Знаю річ, що провідники кацапської партії раді би поробити з нас всіх Москваї; они хотіли би, аби наш руско-український нарід на Буковині і в Галичині не приналежав, як доси до австрійської держави, але щоб прилучив ся до Московської цареві, але щоб прилучив ся до Московського цареві. На се все є докладні докази навіть а найновішого часу. От, прошу послушайте!

Перед двома роками вишло при виборах до парламенту в Галичині, очевидно за допомогою московських рублів, такжє й п'ятьох кацапських послів. У Відні не хотіли они сидіти разом із другими українськими послами в однім товаристві, та знаєм излюбі, а агуртували ся в особнім московськім клубі. Сі кацапські послы признавали ся вже з давна иню до Москваї і пробували навіть а парламенті говорити по московськи. Розуміє ся, що президент палати послів не дозволив кацапським послам говорити по московськи, а навіть сам міністер барон Бінерт заявив в імені австрійського правительства перед всіма послами а парламенті, що крім Липованів із громад Калмїнци, Липованів і Білої Керинії на Буковині, які належать до Москваї, на Буковині і в Галичині нема Москваї а є тільки Русина.

Знаю річ дальше, що редактор кацап Мончадовський сидить у Львові вже кілька місяців в криміналі під закидом державної зради, акачить за то, що робив на шкodu Австрії а в користь Росії.

Писали дальше так буковинські як і загально-галицькі газети, що голова кацапської партії на Буковині, парох Богатирець із Горішних Станїнци, їхав сеї зими аж до Петербурга, головного міста російського царства, щоб там поклонити ся та поксарижити ся Москваї. Богатирець мав там таї аборах, що наш нарід на Буковині то є Русини-Українці а гіршії Москваї, і що Русини були тільки тогди щасливі, як почасті належали ще до

московської держави. Подібну заяву дав там і капапський посол із Галичини Глібоніцій про тамошних Русинів-Українців, той сам Глібоніцій, котрого запросив був тогді Богатирець на Буковину, щоб йому доповісти нахилити наш нарід до Москвії.

Богатирець возив ся тогді по Буковині, був у Русинів Банілоні та в Чернівцях і в Сореті в Москалем Вобрицьким, що є московським послом в Петербурзі, який листив нашим капцям чимало рублів на їхню капцеску кярню, на заплату для тих капцеских паганців, що туманять по селах темних людей.

Міємо на коней безліч доманів на то, що ніякий нарід на цілім світі не бідує так тяжко, як рідний наш український нарід в Росії, якого там є до двайцяті п'ять мільонів. Майже пожді дивити можна вичитати з різних газет, як то московські чиновники-урядники тяжко катують наших тамошних братів без найменшої провини, як там заєдають людей безвинно і без суду і права на смерть або виводять рік-річно в пустиню на Сибір, відси не вертають більше ніколи ві до своєї ріднини ні до рідного краю. Тисячі бідного люду коротають там своє пужденне життя вовсім невипишно по переповнених московських криміналах або в підземних поваллях, не виходячи відти ніколи на світ Божий. І ніде там знайти правди, бо право має там тільки той, хто сипле гривами. А треба знати, що там беруть гроші всі від найнижшого аж до найвищого чиновника і то по всіх урядах. Се все знає цілий світ, се знають і наші капцани. А коли они тани так дуже захваляють нам московське ярмо, коли московське царство такий рай, як каже Богатирець, Марков, Глібоніцій і др., то чому они самі не забирають ся туди, замість другим захвалявати. Та бачите, ті агенти, що ходять по наших селах і захваляють Канаду, таке не забирають ся до Америки. А чому, бо їм ліпше тут. А чому ж захваляють? Бо то їх гешефт, то їх зарібок. Отган само має ся справа і з нашими капцескими агітаторами; то також агенти але московські, також наймити російські. Сі агенти не кажуть нашим людям забирати ся до Росії, щоб ніхто не бачив на свої очі гірку нужду селян-хліборобів у Росії, бо би й десятому запарував слухати московських агентів.

На щож, спитаете, захваляють капцани нашим людям московський рай? Ото на то, бо Москаль рад би мати усяди менш Славянами приятелів, яких приваляють їм плачені агенти менш Чехами і Русинами в Австрії, а так само в Сербії, Болгарії і всюди. А все то на те, бо надіє ся, що ті приятелі, як прийде до війни, зрадять свою вітчизну і пристануть з Москалями. Ось тому то Москаль ніби заступає ся за Сербіями проти нашого цесаря, аби придобити собі Сербів. Так само власне тепер, коли Австрія гровила війна в усіх боках, капцескі агенти піднесли голову в гору, бо дістали рубляки, аби придбувати Москалемі приятелів і між нашим народом, надіючи ся за те підлої зради.

Так було воно вже й 1866 року, коли наш цесар провадив війну в Пруссом. Тоді львівська капцеска газета „Слово“, з якої зробив ся теперішній „Галичанець“, написала, що Русини вже не Русини а Москалі, що наш а московський нарід то один „русскій“ народ. Капцани падали, що тогді вже буде Австрії кінець і що нас забере Москаль, для котрого „Слово“ лагодило вже дорогу до Львова і до Чернівців. Та не так склало ся, як Капцанам ядало ся.

І сего року не сповнила ся надія запровадців-капцанів. Війни лама а Австрія стоїть ині ще більша і сильніша, як передом. Капцанини позастигали хвостики, посмирили, притихли, ба „Царославний Русь“ каже ся, що капцани вірні Австрії.

Отже бачите, панове громадо, чому і за що московські агенти хвалять Росію, а що і нашо вговорюють в Русинів, що Русини а Москалі один і той сам „русскій“ народ...

Ось чого йдуть до Петербурга і там ніби розпинають ся за „русскієм“ народом на Буковині і в Галичині; все то тільки на то, аби привезти відти нові кишені рублів на запровадний український нарід. Дурно вони певно не робили такої даланої дороги до Петербурга. На се найліпший доказ, що маленька капцеска газетка „Народна (з)Рада“, яка задала браку грошей виходила тільки кілька разів на рік, перемінна ся тепер підчас

війсної грози вже на більшу газету „Царославний Русь“, яка виходить вже що тижня, від чого й капцеска партія почала у нас знов підіймати голову до гори.

І австрійський рад знає докладно, що капцеска партія тигне до Москвії; тому й має бачне око на капцанів, тому й „Царославний Русь“ дементує так гірко, що вже не приймають капцанів навіть до духовної семінарії, помимо того, що лонсисторники-румунізатори дуже обстоюють за ними, бо они хотіли би таким способом через панотців-капцанів і далше робити між нашим народом закатот. А так виходить вже тепер сьвітцямицями щирі Русини-Українці і недалений вже час, поки нестане між православними сьвітцямицями на Буковині капцани.

Із сего виходить, що коли ми буковинські Русини не хочемо, що би рад мав нас за ворогів Австрії, коли ми не хочемо, аби Русинів втискали, аби над Русинами панували чужі, а коли хочемо розвивати ся свободіно, поступати все і всюди вперед, щоб стати панями у своїй хаті; то не можемо і не сьміємо слухати московських агентів, не можемо і не сьміємо приставати до капцескої партії, а повинні все і всюди іти против капцескої партії, мусимо ві всієї сили поборювати запровадців-капцанів і тим подібних перевертнів!

Чого хотять радикали?

Самі радикали казуть, що хотять перевернути все гори корінем. Се легко сказати, але тяжко, ба неможливо зробити, що до того так скоро, як вони гадають, а вже дуже тяжко нам Русинам, що до такої острії політики ще за слабі. Та про се ми вже писали доста обширно. А на сей раз хочемо звернути вашу увагу на то, що радикальна партія наносить народови своєю западто острєю політикою більше шкоди як користі. На се найліпший доказ, як вийшли недавно тому тас сьильно зорганізовані Чехи, що дали ся припровадити своїми радикальними послами до розпуки і до бунтів. Чеський нарід, як сказано, ині вже о много сьильніший не то від нашого, але навіть від самих Німців в Чехії; та коли почав, підбунтований своїми радикальними послами, робити всякі пакости, то виславо на него поліцію, жандармерію ба й війско. Правительство замкнуло було парламент лише на то, аби могло чеських послів-радикалів тягати по судах. Там само і в нашій сьубідній Галичині допровадили радикали своєю загонистою роботою до того, що переслідувано там страшенно українських селян, жандарми і війско стріляли до них і промолочали людей багнетами та тагали селян по судах і криміналах.

І що з того вийшло? Ніщо, лише анеохота, огірчене і розпука; вийшло убийство намісника Потоцького, за якого як раз ині судять Січинського і унаде знов жертва без найменшої користі для нашого народу в Галичині, котрого польські загорілі тиснуть і далі, все і всюди, опиняючи всякий его розвиток на кождім а кождім кроці.

Ось тому то радикально-остра політика для нас невпридатна, бо а неї для нашого народу було-б більше шкоди як користі, а тана політика верозумна...

Чого хочуть поступовці?

Ми хочемо перше остати на все Русинами-Українцями, значить такими самими, якими ми були а раз, иними були наші діди — прадіди, а не хочемо стати ся перевертнями-Москалями як се роблять наші капцани. Ми вірні австрійській державі, бо знаємо добре, що нашому народови тут ще найліпше і ми бачимо тут можливість розвою нашого народу.

Хочемо далше поступу для нашого народу на кождім поли; отже хочемо свого права в церкві, в школі, в урядах, усяди. А щоб дійти до того, хочемо піднести просьвітну і добробит нашого народу. Тому закладаємо школи і читальні, де би могли так діти як і старші набирати освіти; тому закладаємо маси поличков і щадниців, де би наш нарід міг запомочи ся в біді за півцїний процент і вкратувати ся із лихварських рук; закладаємо далше праміниці і спілки задля добра народного, заспоуємо й „Січи“ для тверезости, освіти і організації нашої молодіжи.

Отже хочемо всего того, чого хотять і радикали, розходять ся тут тільки, о спосіб, яким би можна дійти до пожаданої цілі. Радикали хотіли би то все здобути насильно а ми мирною і роз-

важною роботою. Сеї роботи не сьміє нам ніхто заборонити і стати нам на заваді. За такий спосіб нашої роботи около нашого народу не сьміє на нас ніхто пускати поліцію і жандармів та сипинати нас а тій нашій роботі. За нашу розсудну народну роботу не будуть людей стріляти, як се діє ся в Галичині. Та що око нашу розважну і щирю працю пізнає і признає сам нарід, доказує найкраще вибір самих українських поступовців послів так до красового Союзу як також до парламенту.

Отже капцани і радикали віддають на нашу поступову українську партію а головню на наших послів тому, бо ми їм стоїмо, розуміє ся, на заваді. Они хотіли би перебрати провід всего нашого народу у свої руки. Куди би запровадили капцескі послы наш нарід, на то маємо примір з Богатирцем, котрий захвалює царство московське, потім із капцеских послів в Галичині, ині признають ся явно до Москвії, помимо того, що їх виборці — хлібороби говорять по нашому і в такими-ж Русинами Українцями, як і ми.

Куди би знов запровадили наш нарід послы радикали, на то маємо приклад з радикального посла Др. Трильовського в Галичині, який своєю загонистою бесідою, як вже параз перед тим, загнав ся сими днями знов так далеко, що аганили его за се всі австрійські часописи а посол Прохаста ськазав ему в парламенті, що він тою своєю одною промовою наніс своему народови більше шкоди, як користі за весь час свого постовання. Аж нашому послоні Василькові адало ся своєю мудрою бесідою затерти бодай слід та сьміх а нашого народу, який заподіляв ему посол-радикал.

Вибирайте!

То-ж вибирайте тепер, панони громадо, до котрої із сих трох партій хочите належати! Розберіть добре і порадьте ся між собою, чи хочете тагнути із капцескою партією до Москвії, зрізати ся тим своєю рідної-мози та стати зрадниками свого народу і своєї вітчизни. Чи хочете приставати до радикальної партії, аби вас і наші товариства тиснули і переслідували ві всіх боках, аби опинили наші поступ і нехтували ще гірше наші права? Чи хочете належати до поступової партії, котрої щирю працю кождий а вас певно признали мусить. Кождий справедливий чоловік мусить признати, що наша партія повиладала величкім товариства по наших селах, щоб вас, панони громадо, випутувати із лихварських рук та піднести менш наші просьвітну і добробит. Кождий а вас признасть, що наші послы адобули для вас вже не одну полемку, як скорочене війскової служби, відпустки воєнів підчас війни, відшкодованя ревермістів, покличаних до війскових виран, внесене рогаток і обшарів дїрських, скасоване домового податку, грошові запомоти в часі слот та посухи, внарендоване мотії між селян, внесене війскової такси, регуляцію рік і гірських потоків, новий закон громадський, ввадували річні запомоти для народу і т. д., і що за сими справами стояли щиро, а надто виснажували наші кривди сьміло але, й поважно все і всюди.

Розсудіть же, панове громадо, після свого сьмління, а певно пізнаете, де щиря народолюбна праця, а де тільки „гешефти“ або голословні обіцянки золотих грушок на вербі.

Роздумайте і вибирайте і не забувайте на приповідку, що каже: Задала приятеля нового не припай ся старого!

Капцескі жалі.

В „Царославний Русь“ а дня 19. марта с. р. парінає гірко якийсь гаспаді В. В. на капцеску інтелігенцію а особанно на капцеске духовенство, що оно за мало інтересує ся справою наших селян та придиляють ся роботі Василька, Стоцького, Пігуляна і др. із заложеними руками, замість закладати й собі по селах маси, спілки і сьпикати віча.

Сі слова нашого противника дають найкращий доказ, що наша партія та наші послы дбають всіми силами о добро нашого народу.

В сьлідуючій статі твердить якийсь „Іван із Синівців“, що він не Русин а „капцан“, та помимо того вже в агоді із місцаними учителями і поміччє від них часто „Буковину“.

Се знов знає, що наша газета пише тани цікаво та що народні учителі тани не такі чорні, якими їх малює Богатирець в своїй газеті.

Даліше жалув той самий донисуватель, що „тато нацап, мама нацапка, а діти Русини.“ Отже він признав сам, що ніщо й рублі нічого не помагають вирішувати нацистський.

Але на конець свої статі сказав сей Іван щось тай мудрого, що тим буде гордити ся певно і сам Богатирець. Той розумний Іван придумав у своїй голові дуже хитру штуку, що „Буковина“ виходить тому що два, „бо для неї прийшли марши від Прусії“. Богатирець Іван певно був тої гадки, що коли „Царославна Русь“ виходить за московські рублі, то треба придумати, що й „Буковина“ виходить за гроші якоїсь другої великої держави сусідньої, а тою є безперечно лише Прусія.

От Богатирець бреше а „Царославна Русь“ несе, але нема такого дурного Івана, який би повірив своїм брідкам, що Німці будуть спирати „Буковину“, яка обстає за Русинами й проти Німців. По пірню візнати птицю а по тім, за ким і за чим обстає газета, видно, кому вона служить і хто її спирає.

В статі „Із Серету“ нападає якийсь „Сосід“ на надчителя п. Гавришчука із Каменик а з ним разом і на нашу партію, за то, що п. Гавришчук є провадним міщеним торговцем. Але зараз по сім заявила, що то товариство тому упало і при тім три найліпші господарі скалічили ся на віки, бо не було на нім благословення а прокляття, мабуть Богатирця...

Та забракло благословенства Божого адже ся в тої причини, що, як пише сей „Сосід“, се товариство „заклав український аїстостол Стоцький“, отже не Богатирець.

Даліше зазначає ся газетця, аби нацапи прислали грошей і на газету і на товариство „Карпат“, бо їм грошей дуже потрібно. Видко, аж рублі десь скоро пропадуть в широкі нацистські кармані...

Відгав „Царославна“ дуже лютить ся на „диктатора“ посла Пігуляка, що правительство і консисторія слухає п. Пігуляка а не Богатирця і не приймає вже нацистів до духовної семінарії. Віримо, що се нацистам не в смак...

Потім „Царославна“ закидує правительство, що оно поправа всіх тільки не нацисти, хотіли они не дуже убивають ся о ласку правительства, нехай лишень оно дасть їм то, що їм належить ся. Не знаєти тільки, що властиво нацистам належить ся? Хіба щоби їм сказати: Паша! туди, куди нас серце і кишеня тягне!

Даліше заперече „Царославна“ містку „Буковини“, після якої мав би Богатирець стратити доніс у своїх прихильників з тої причини, що Іван до Росії; ся газета заявила яко орган „Народної Ради“, що всі нацапи (а тільки їх?) одної думки а Богатирецькою підорожню, бо они знають, що тільки брати в Росії можуть їм допомогти. Се стверджує тільки наші дотепніші заяв, що наші нацапи то перекверні-Москалі, які побирають грошеву і духовну поміч із за границі.

На конець закидує „Царославна“ послони Васильюни, що він справді адібний політик, але інтересує ся більше Галичиною як Буковиною, та що „не знавлять на загальне добро а старася тільки осейнути то, що приноситься славу йому і його партії. Для того не приноситься його посольства діяльність много користі Буковині“.

Нацапи не задоволені тим, що посол Васильюно інтересує ся і Галичиною, бо побоюють ся очинидно, щоби за його впливом не засвітила ся нацистська й там так, як на Буковині. А що п. Васильюно дбає тільки о свою партію, значить за буковинських Русинів а не о загаль, себто за нацистів і других ворогів нашого народу, за се належить ся йому тільки слава і загальне признає, а тим є більше дотана нацапів.

НОВИНКИ.

Чернівці, 1. цвітня 1909.

Календар. Пятниця 2. (20.) Св. Миколи, рим. Франциска а Павлі. Схід сонця 5 год. 38 мін., захід 6 год. 32 мін. — Субота 3. (21.) Якова, Томі, рим. Рихарда Ен. Схід сонця 5 год. 35 мін., захід 6 год. 33 мін.

Священі румунізатори в Гатні і Маричей поймають заяву консисторії ухваляти ся по селу на Рідво і на Йордан, а що не могли самі зібрати по селу, то післали на Йордан з свяченою водою папавра (!) Михайла Житарюна в один кут, званий „Зараконець“. Чияж то не сміх? Консисторія з огляду на бідноту селян заважає ходити по селу на Рідво і на Йордан, а наші Водяришукли посилають же й папавра, аби їм не пропав і один сотин в мошених руських мужиків. Консисторія не скаже їм певно ніщо, бо то Волохи збогачують ся руською жертвою.

Засів і живно. Як звісно, дістали нацапські воночі листи в Сереті за несподіваний напад на деле-

гатів „Рускої Бесіди“ в Чернівціх по 14 і по 5 денів арешту. Головні справляні свої ганебної напасти не дістали ся перед суд, бо накрили ся за плечі зачуманені і обдурені мужики. Та мужики не признали за них. От який незадогано по засуді приступив один із засуджених до канадського розбашани і шпек: „Так як з нами робите? Нас карають арештом, а як собі триндаєте безкарно? Туди як нас ведете? Проти нашого краю і цесаря!“ Скажимо те, мужики тримували канієсного прихвостня три рази по плечі. Заплата, як умів, але здорово. — *Серетський міщанин.*

Вибух бомби в театрі. В новім будинку опери в Бостоні (півн. Америка) вибухла вчора диньмітна бомба і обернула его в купу завалищ. Будинок коштував кільканайцять мільонів морон. Підозрівають, що бомбу підложили робітники за чийсь намовою, бо в Бостоні є вже одна опера, а друга мала їй робити конкуренцію.

Землетрясенє. В Реджіо де Калабрія дало ся вчора рано почути сильне землетрясенє двома поворотами. Кілька мурів завалило ся.

Сербський корольович. Князь Юрій, бувший до недавня наслідник сербського престолоа, прибув до Білгорода в 1903 році яко 16-літній молодець. До науки не прикладав ся ніколи з великою охотою, за то вважав ся в міській їдлі і стріляв Вихованій в Петербурзі, зараз після приходу до Сербії став понадувати свій намір до самотної, жорстокости і брутальности російських воєнних князів. Не числив ся ні зі своїм гувернером, французьким майором Лявасером, ні з отруженєм, ані зі своїм батьком. Майорови Лявасерова дав ся так а знав, що той покинув его в 1905 р., коли корольовича оголошено повнолітнім. Іх прощання скінчило ся біжкою. Ставши повнолітнім, як Юрій став ся ще дикшим; заяв, а навіть вивчавав ділом свою службу, ад'ютант, офіцій і навіть проходив на улиці. Незабаром публіка омазала его здалека, як лише почав ся на публічних місцях. Привололював ад'ютантів пер собою рачувати, поймав папіроси витручував в рота кулю, при чім тільки убив, воїв їм извести крім Саву, тіпачись на вид воєна, що не умів плавати і в смертельній тривої боров ся з фаліми. Вертаючи верхом а прогуляні в Толчидері, гальовував крізь улиці Білгорода, не звикаючи на прохоних і одного разу залив на землю жінцину з датиною на руках. Тоді обурені прохоні задержали нова і набили наслідника престолоа. Вкінці король, не могучи дати собі ради зі сином, котрий і додатку робив довги, встановив віддати его до лічничого заведення. Дізнавши ся про се, як Юрій мав а тростякою до міністерства заграничних справ і принув до тодішнього президента кабінету Ляваса: „Собачи, хочте заминути нашого будучого короля!“ Вважати як Юрій визначає ся неустрашимною підвагою. Коли в Толчидері сполошений бугай ставив опір тільким людям, як Юрій вискочив на него і зробив собі страшний їду на замір, котрий гнав з ним навіми. В своїй безлічності посував ся так далеко, що на публічних сходинах і балах поведив ся супротив жінцині по простадки і почіпав їх без найменших обиників. До жінцині мав взагалі непереможний потяг і маючи ледви 17 літ, утік до Відня а одною акторкою. В театрах а навіть в королівській палаті улашдував не раз цулоту. З цілою родиною живе аж і його сварки з батьком просто не переводять ся. Послідній его подвиг се убита власного слуги Коляковича.

Оповідки, іменовані і т. п.

„Руска Бесіда“ вивезла вже третю книжочку, що називає ся „Окладка“, за місяць март своїм читачам. Хто би не одержав її до другого четверга, най напише картку до „Рускої Бесіди“ в Чернівціх (улиці Петровача 4).

Іменовані при залізничі. Будинного надкомісара управи залізничного руху в Чернівціх Едуарда Ляпюкта іменовано начальником експлуатациі управи руху в Гурагуморі. Станційного начальника і інженера Йосифа Дубинського перенесено в Ціан до Львова. — Гната Шидлу іменовано волонтером при залізничній станційній управі в Лужанах.

З дирекції скарбу. Новоіменованій прантинант скарбової дирекції Вільгельм Зіснер дістав службу при скарбовій інспектораті в Радівціх, а новоіменованій прантинант Норберт Бучек в тутейшій скарбовій інспектораті. Рахункового асистента Самуїла Гайгера, котрий до тепер був зайнятий при дирекції скарбу, перенесено до тутейшого уряду належностей.

З дирекції залізничної. Повідомляють нас, що відновлено вже товарний рух на залізничній лінії Неполоківці—Важниця.

Із тов. уч. висших шкіл „Сковорода.“ Повідомляємо отсім, що загальні збори Товариства учителів висших шкіл „Сковорода“ в Чернівціх підбудуть ся десь в п'ятницю 2. цвітня с. р. о год. 8. вечером в помітках готелю „Шд Чорним орлом“, а таким порядком днями: Відчитанє протоколу попередніх заг. зборів. 2. Справозданє в діяльності виділу й касово. 3. Вибір нового виділу. 4.

Вільні внесення. Крім сего повідомлення не писали ся інших запрошень. Просить ся членів явити ся на зборах як найчисленіше. — *Ангін Кня, голова. Іван Прійма, писар.*

Датки на памитник ТАРАСА ШЕВЧЕНКА в Київі просимо прислати до „Рускої Каси“ в Чернівціх ул. Петровича ч. 2.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 1. цвітня 1909.

Білгород, 1. цвітня. (Кб.) На вчорашній заїданю скупщини прочитав Мільованович заяву держав спідучного змісту: Заступники Німеччини, Англії, Франції, Італії і Росії закликають сербське правительство передати Австро-Угорщині ноту того змісту, яку заступники тих держав мають честь ему предложити. Ходить головне о те, щоби її просто відписано і відіслано до Відня. Заступники держав піддали сербському правительству думку, щоб оно зачало свою ноту менше-більше ось як: З огляду на попередню ноту сербського правительства, вручену Австро-Угорщині, і щоб уїти всім непорозумінням, які могли би через сю ноту винити, одержав сербській посол приказ дати п. і в. міністрои заграничних справ ось які прощення і т. д. Далішати заявили, що австро-угорське правительство не буде в жаден спосіб утискати Сербії і на базисе спинити нормальний розвиток сербської армії. Окрім того зазначило австро-угорське правительство, що не має жадних агресивних замірів, коли Сербія заридить роззброєння. Заяву прочитано серед волиної тишини і прагнобленя, але панувало тоді в скупщині.

Льондон, 1. цвітня. (Кб.) Кореспонденційно бюро „Reuter-a“ доносить, що в міністерстві заграничних справ не відомо нічого про те, що сербський король Петро мав висказати ся перед англійським послом, що хоче зрізати ся короні.

Атени, 1. цвітня. (Кб.) Тутешне правительство подало свою думку.

Львів, 1. цвітня. (Кб.) Продео Мирослава Січинського, який сьогодні почав ся, відложено на внесення оборонних із за процесуальних причин.

Білгород, 1. цвітня. (Кб.) Граф Форсач передав англій в полудне міністрои Мільовановичи віднови австро-угорського правительства, що прийняв сербську ноту з 30 марта с. р. до відомо, висказує одоволення із за відновлення призначених сусідних відносин і заявляє, що нові переговори про торговельну угоду можуть зараз розпочати ся. З нинішнім днем на стало межі Австро-Угорщиною а Сербією торговельно-політичної угоди.

Торговиця збіжа.

В Чернівціх платили дня 29. марта 1909 за 50 кгр.

Пшениці	13.—13-25
Жита	10-10—10-30
Ячменю броварного	8.—8-25
Вівса	8-50—8-75
Кукурудзи, пріма	7-60—8-30
Кукурудзи, нової	7-60—8-30
Пшеничної соломи	5-50—5-60
Житної соломи	5-70—5-80
Спиритусу (10,000 процент. літрів)	48-25—49-25

РУСКА КАСА • РУСКА КАСА

тов. зареєстроване в огранчечкою порукую в Чернівціх.

Однією своєю метою української еміграції (інституція на Буковині). — Приймає віддає підписки і поручення іх на 5%. — Чий внесок 40 К і платимо 6% річних 2 К. — Родимий! Хай який до свого віддає ся головним відомостям не тільки Буковині і най важкій, що послав себе широким зацікавлені українська еміграція своїм відданістю в „Рускій Касі“.

Прислайте нам нових членів. Дирекція.

Найлучше і вже випробоване
середство на ревматизм єсть

NERVOL

„Наша правка забезпечена“
антикара др. Ю. Францога

в Теропалі.

Се є знамените умиротворюєє средство до
навіршеня протів всяких ревматичних
боля, простудженя, зоманя кистей, пле-
чий і стегна і нервових недуг. Проту ува-
жати на напис „Nervol“ і не прийма-
ти ніяких „Pervol“.

Ціна флакона 80 сот, 10 флаконів (за-
пасок) 8 коп. з оплатою і опануванням,
Тисячки листів з подякою. — Вислала
2 рази денно до всіх країн.
В Чернівцях на складі у Шміда
і Фонтіна, в Селезніні в аптекарській
медикаментів Стерншуса.

24 5—40 п.

Молочне мило

ледійне з коником

найлагідніше мило для шкіри
і проти виприсків соняшних.

Всюди до набути.

В СКЛЕПІ

„утор. Видавничої Спільни“

в Чернівцях, ул. Північна число 6.

(побічна від жидівської)

(—)

можна волучити всі прибори до писання як
також Апробовані взори до краснописи.

Купуйте лиш у своїх людей!

Держіть ся клича Свій до Свого!

Новоотворене

Пасажир-
п. к. кризово упрямий пан-
десюкешан

Міжнародне

Бюро Подорожи

„СВІТ“

Стрецький і С-ка

в Чернівцях (Буковина), улица Кохановского число 1.
143 (—) видає карти корабельні до

Канади, Сполучених Держав (Америки),
Аргентини, Бразилії, Азії, Африки

і т. д. і т. д.

Карти на залізниці європейські, канадійські та американські.

Карти на сільські води. — Карти прогулянок та озерні.

Держіть ся клича Свій до Свого!

Купуйте лиш у своїх людей!

Великий зарібок

приносять побічне заняття кождому господарю, купцю підприємцю
урядникові і т. п.

До виробу

Цементових дахівок

не треба фахового знання. До того спеціальних машин також на
сплату ратами, доставляе

144 (—)

І. ШИМОНОВИЧ

Чернівці, ул. Св'ятої Тройці ч. 20.

склад фабричний машин для загального цементового виробу.

Проекта коштів і цінники даром. — У всіх місцевостях Буковини
і східної Галичини, пошукувати заступників. — Писемні оферти адре-
сувати на поштову фірму.

Союз руских хліборобських спілок на Буковині

„Селяньска Каса“

стоваришене-зарєєстроване з обмеженою порукою

повідомляє, що він отворив в себе осібний

Відділ на вадкі і кавці

і перебирає зложуване вадий і кавций але лиш у публич-
них корпораціях або до рук власників великої посілости
земельної в пупілярних цінних паперах під дуже догід-
ними умовами. Ближші інформації даємо в нашій кан-
целярії в Чернівцях, вулиця Петровича число 2.

Г. ФАЙЛЕР

Чернівці, улица Руска ч. 8.

усувач нагніток

Видав товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Руска Рада“ в Чернівцях, під зарядом Івана Захарія.

За редакцією відповідає: Віктор Строч.

Приймає ся передплата на рік 1909

на українсьну

політичну, економічну і літературну газету
(рік видана четвертий)

РАДА

яка виходить у Київі на два, окрім п'ятнадцяти і двічі щодня газет, україн-
ською мовою на програмі загальної освіти і політичних газет.

Напрямом газети не партійний, демократично-поступовий

Особливу увагу РАДА звертає на місцеве життя провінції.

Власні кореспонденти в столиці і по всіх найбільш важких містах України.

Рада має власних.

На рік 6 карбованців.

З днем 1-го січня розмір газети поширюєть ся.

Передплата, як виходить всі гроші (6 карбованців)
на рік чи одразу, чи ратями, можуть одібрати, зазначивши
2 карбованців за доставку

М. Арнас: „Історія України - Руси“

на величезному матері, багато ілюстрацій (210 малюнків
і портретів). 9 карт у фарбах, 4 розкладки, в російській
мові і англійською мовою одобрений вченою.
Книжка на конурі в окремій і пересилкою в окремому
продажу 4 карбованців 75 копійок.

Ціна РАДИ з приставкою і пересилкою в Росії:

на рік	на 11 м.	на 10 м.	на 9 м.	на 8 м.	на 7 м.	на 6 м.	на 5 м.	на 4 м.	на 3 м.	на 2 м.	на 1 м.
6.—	5.75	5.50	5.25	5.00	4.75	4.50	4.25	4.00	3.75	3.50	3.25

Передплату на рік можна наплатити частками в такі строки: на
1. січня 3 карб., на 1. червня 3 карб.; в 3 строки: на 1. січня 2 карб.,
на 1. червня 2 карб., на 1. жовтня 2 карб., або на 1 карб. на місяць на про-
тяг першого шіриця.

За границею „Рада“ коштує: на рік 11 карб., на пів року
5 карб. 50 коп., на квартал 2 карб. 25 коп., на 1 міс. 1 карб.
За границею „Раду“ можна передплатити через поштомат
і тоді коштує вона значно дешевше.

Пробні числа надсилають ся даром.

Адреса редакції і головної контори: у Київі, Велика-
Підвальна вул., д. 6, біля Золотих Воріт.

Телефон № 1458.

Редактор М. Павловський.

Видавець С. Чижевський.

Найперше і найбільше буковинське естаблїсєма в тій галузі.

Хемічна пральня і фарбарня

ДАМСКОЇ І МУЖЕСКОЇ ГАРДЕРОБИ,

уїє мів ріжнородних материй, як: футер, материй на
меблі, гардинок, занавісок, портисер, рукавичок Glacé
і корунок.

Спеціальність: Хемічна пральня і фарбарня
шовків найліпшої сорти. Взірцева фарбарня і зна-
менита пральня фіранок ріжного рода.

САЙФЕРТ І ТУЧАПСКИЙ, Чернівці

Філія:

Централка:

ул. Руска ч. 15.

Мірні ціни.

ул. Кручена ч. 1 а

телерішня ул. Д-ра Райса.

Виконане без закиду.

146 (—)

Замовлення з провінції сейчас.

Цінники даром і оплатно.

Пересторога!

Най ніхто не купує машини до шитя скорше, ніж не
огляне і не спробує

Пфаффа машини до шитя

Лиш за Пфаффа машини дамо 10 літ гаранцію, тому що при Пфаффа маши-
нах всі частини що дуже труть ся, є з найтвердішої сталі ковани і гартовані. — На
Пфаффа машинах можна шити, гафтувати і цигрувати. — Цінники даром і оплатно.

З поважанєм **Василь Данилович, Механік**
в Чернівцях

ул. Жидівська 16. і Північна 6. (Kellergasse) в власнім домі.

Передплата на „Буковину“

платити в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
- Росії: на цілий рік 12 карбованих, на пів року 6 карб.
- інших державах: на цілий рік 40 фр., на пів року 20 франків.

Для місця і особи буде надіслано „Буковину“ раз на тиждень підпискою і коштом буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодиноким число 10 сотинів.

Оголошення коштують по 10 сотинів від односторонньої сторінки або 11 місяць дрібним друком (петит). При підписуванні або при річних заплатах значний огул.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.

Виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція „Буковини“

в Чернівцях, ул. Петронича число 2.

Число телефонів 176.

Адрес для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна утис порозуміти ся з дня від 10 — 11. рази і 2.—3. поштом при наданні і платі.

Надсилаючи по 40 сот. від стрічки, при частійшій оплаті підписки робити. Редакція несе відповідальність за вартість. Репортажні матеріали редакція може на попередній застереження і залучення редакційної відповідальності.

Циркулярні ако приймає коштом по 2, 3 і 4 сотини від листів.

Наказується за злочин жармама поштомки за призначенням.

Промова посла А. Лукашевича

на засіданні ради державної 23. марта 1909 під час наради над законом о пошестях худоби.

Висока палато! Пленарія худоби в нас сумнівна для господарства великої ваги, бо вона є для перемісної частини сільського населення майже одиноким джерелом доходу і уможовити головно руському мушкетеру платити податки і проценти від догів, які дуже обтяжують мушкетеру майно в Галичині і на Буковині. Тому і справедливо робити ся зарадження в цілі охорони плеяни худоби.

Сі зарадження є тим потрібніші, що розкодає ся о охорону народного майна, яке тепер вносить верх 3 мільярди а небагом в наслідок все більшого зросту сягне 4 мільярди та що закон про зарази худоби з 29. лютого 1880 В. н. д. ч. 35 не відповідає господарським відносинам, а також має точни дуже невпорисні для годівини худоби.

Вирічим ціла ветеринарня зробила в останніх десятиліттях значний поступ, а головним піднесли ся бактеріологічні дослідні як також примінені їх результатів. Також висліджено тепер доси невідомі причини деяких зараз, а се вимагає іншого поборова сик зараз, а тим самим і зміни закону.

Отже, а також і те, що — як правительством наже для урядження свого законопроект у протигу 30 літнього існування сего закону виявили ся численні хибі і що сей закон не може задовольнити всіх вимог, які треба ставити до ветеринарної поліції в інтересі народного господарства і всіх в розвитку плеяни худоби інтересованих кругів, — спонукали правительством відповісти бажаю населення дотично зміни закону про зарази худоби і предложити новий законопроект.

З предложенням законопроект Русини не можуть ніяк заприязнити ся і мусять заявити ся

проти него, бо він містить строгости, на які ми не можемо погодити ся. Замість полемі, новий закон приносить нам обтяження та сиріччя громадам і власникам худоби такі новш, які можуть мушкетеру прямо знищити.

Вашим приміром насамперед ті видатні, які мають понести громади і приватні особи з причини переведення зарадження о охороні і заминенні. В деяких громадах Галичини вписали сі видатки кілька тисяч корон. Навоно, хто обанамовлений з обставинами в Галичині, признаєть ся, що там мало таких громад, які могли би понести такі видатки. Далекий строгости відноситься до тих востанов, які дають забагато волі політичним властим і прямо піддають руському мушкетеру в Галичині ветеринарним органам в руці. Се є головним востанови § 7 і особливо ветеринарно-поліційна сторона на границі, ревізії і епідемія стану худоби. Наші сумніви тимбільше оправдані, бо в Галичині дивним дивом адміністрація робить у великій мірі ушкодок в востанов дотично ограніченні руху худоби; піддає ветеринарно-лікарському наглядові а заразом і пошестям в тим ограніченнім акраті громади, що при виборах не голосували за правительством кандидатом.

Цікаво було б, як би, міністерство рільництва взяло ся за сию справу і на підставі статистичного матеріалу вияснило ветеринарно-поліційні зарадження пороблені підчас парламентарних і союзових виборів а також політичне становище тих громад, згідно їх населення супроти назубого правительству кандидата, — в якій звини стоєть ті оба факти і як то пояснити а ветеринарно-поліційного становища, що головним підчас виборів і по виборах робить ся строгі зарадження, як замкнені армари і ограніченні руху худоби, саме в тих громадах, яких населення голосувало за опозиційним кандидатом.

Признавши політичним властим право зараджувати ревізії і держати в епідемії худоби яка легко підпадає зразі, як також наглядати зріст і убуток худоби, се право наповни нас недовірем, бо в Галичині пробали ми дуже сумні досвідки. Ми найрадше бажалиб зрозуміти сик востанов, а коли се неможливе, то щоб громади могли переводити сі зарадження на кошт державний. Сі жалі підношу лише проти галицької, але не проти буковинської політичної управи, на якій тоді стоїть Є. Е. ш. красавий президент др. Ванілебен, бо на Буковині й супроти Русинів переводить ветеринарно-поліційні зарадження цілком справедливо і тамошнє правительством бере огнид на потреби Русинів.

Дуже строгі для нас постанови §§ 7 і 24, які зараджують значення змірат. Вже в комісії о ларвах худоби показав я на сі строгости; а вні в тій справі востум меншости, яке в спеціальній дебаті прийде під голосовані. Просив би я, аби панове його по можливості приняли.

Законом зараджене про значення свиней кізцями в тих повітах Галичини, що є на границі, опирає ся на довірчливим розпорядженнім намісництва з 18. мая 1903, ч. 16750, до старости пограничних повітів. Значення свиней як також і те в §§ 7 і 24 законопроект умиряє значення, яке тепер мало би бути розширене на всю худобу, аде ся мені невідповідним, бо має великий вплив на відносини приватного майна, а другого боку викликає у купців певне підозріння, через що вони не платять цілої армарської ціни.

Пошесте кізців уможовити також почасти годівлю (тучену) худоби, бо безроги занепадають в наслідок сего кіба ветеринарного зарадження на хвороба вишньої і внутрішньої натури, чим спинає ся їх ріст. (Притакуючи). Радо читавмо постанову § 8 законопроект, яка в порівнянні до теперішнього

Вплив жінки в сім'ї.

(За Смільсом Н. Б.).

Характер людини грає в житті людським велику роль. Не раз чути слова: „То виправді розумна і очтана людина, але без характеру“. До характеру не конче великої освіти. Ученого всі подивляють, одиак характер адобував собі повагу у людей. Найважнішим впливом на розвій характеру людини є вплив матері.

Родинний вукот до перша і найважніша школа для характеру. В ній одержує дитина перші зародки поведінки, в ній дістає она лише або добре виховане. Родинний дім є тим, де молоденьке серце отверте для всего, де оно набирає привичок, де розум починає розвивати ся і де оно дістає підставу до доброго або злого характеру. Завою самі стаються відбитки в родинного дому. Найменша думка, вщиплена в дитяче серце стає ся пераз думкою публічною, думкою всіх. Народні вихователі прецінь в дитині і часто ті, що учать дитині ходити, мають далеко більший вплив на них, як найважніш урядники правительственні. В семі виховують ся одиниці, з яких складає ся вся громада. З родини виходять они, звідси на світ життя і стають ся героїнами, громадянами. Так отже, які будуть виховані одиниці, така буде громада.

Виховане дитини починає ся від першого дня его життя. І коли спитала раз мати одного пастора, який має почати виховувати свого чотиролітнього сина, відповіла їй: „Пачі, як ви що не почали, то вже страшенно чотири роки“. З першим усміхом дитини, що починає ся на устах, починає ся наша задача. — Першим великим учителем дитини то примір. Хоті як невзначай видають ся намші впливи, що починають ся до усталени характеру, то все таки они тренують через ціла жите. Характер дитини — то підстава чоловічого характеру. Пачініше виховані то лише покривало, звер-

хне гладше, кристалізація (остає ся) та сама. Так правду говорить якийсь поет: „Дитина то багач чоловіка“, а Мільтон наже: „Дитя покаже чоловіка, як ранок день“.

По народженні дитина знаходить ся наче перед світловою брамою. Вона глядить на річи, які єї цілком дивні та чужі. Она починає приглядати ся, порівнювати, починає набирати вражень та всіляких думок. Поступи ані дитина робить під розумним проведом, гідні подиву. Бругем спостеріг що дитина дізнає ся в віці від 18—30 місяців про свій, про свої сили, про роди річів, бо навіть про власний ум більше ніж за ціле своє жите. Дитяча душа піддаєть найбільше вражінням де ся западають першою історією, що в ню впадає. Легко приймають ся думки і остають на довго в пам'яті. Про Скота, англійського письменника, накути: що задикує свою любов до балад, оповідань матері, яких слухав ще не зміючи писати. Діточа душа, то мов зерцало або фотографічний прилад. Она відбиває пачініше ті образи, що їх одержала в молодості. Перша утіха, перший біль, перший успіх, перша невдача, перше нещасте творять кілі в житті. В сім часі поступає і вироблення характеру: вперед — темперамент, воля та навички. Від них зависає описці щастя чоловіка. Хоч чоловік розвиває ся початки самостійно своїми силами, не залежно від оточення свого, то все таки дуже важна спомога до морального характеру, отримана вже в найранішій молодості. Личим високоумного філософа між щоденним безправством та розвинутистю, і він незаметно буде упадати все нижче і нижче. Як отже вразливо мусить бути важливо дити на перші впливи свого оточення. Проте немощна річ виховати шляхотну істоту між злобністю, простактвом та нечестю, щоб дитина не була сиротна до злого а була чиста на душі і тілі.

Родинний осідок дитині, що виростають у люди, на жінок та мужів, буде добрий або лихий а міру того, що бере верх. Коли домом опановує дух любови та почуття обов'язку, як розум і серце сокуна

діляють, як провід досконалий, тоді сподіймо ся з такого дому здорових, щасливих та користних істот, котрі в дорослім віку вступають в світ своїх родичів, опанують собою і так причинають ся до добра свого оточення. Коли ж дієть ся протинно, то влучна тут приповідка грецька: „Дай свою дитину до невідомого на виховане а будеш їх мати двоє“.

Дитя не знає, якого ані наслідувати — малпувати. Для його все стається примір чи то поведене, чи бесіда, чи примітка, чи характер. Слушно замічує Жан Пол: „Для дитини найважніший хвиля жите то перші роки, коли оно починає стикаючи ся з другими присвоювати собі їх прикмети. Кождий новий вихователі може менше на него поділати чим его попередник, доки вінни — уважники, що ціла жите то школа — світлий подорожний дасть на себе менше впливнути наслідки, що їх батьки чим свої наслідки“ (Leven od. Erziehungslere). Отже для розвитку істоти дитячої дуже важні приміри і коли хочемо мати гарні характері, то мусимо дати безупинно, гарні приміри, гарні віражі. Першим віражем для дитини, що его она завжди перед очима має, то мати. „Добра мати“, говорить Георг Герберт, „стоїть за сто учителів“. Дома є она „магнесом всіх сердець, полярною зіркою всіх очей“. Її діла та поведене беруть ся наслідувати. Те наслідуване називає Бакон „світлом наук“. Добрі приміри далеко цінніші, чим сама наука. Приміри то наука ділами, наука без слів. Далеко більше учать приміри, чим слова. На які приміри вимагають і найліпші науки дуже мало або нічого. Скорше ідемо за приміром, ніж за наукою. І справді такий принцип чи закон, що в дієвості, а ділом стоїть у супереч — то щось гіршого ніж неважний закон, бо слухати дитини, щоб підяврати нечесті та злобність. Навіть діти уміють осудити такі суперечности а наукою реччів, що внаше говорять а внаше поступають. Діти скоро прозорівають учинки батьків та матерей. Таке поступоване рівноправне а прероудною моназі,

закон дає таку полегшу, що буде уможливити виставлення карт на худобу і в заражених громадах. Досі було так, що навіть і на індивідуально одорону худобину можна було виставити карту лиш в такім разі, коли в громаді а також в до-окресності не панувала заразна хвороба серед того рода худоби. Тепер мало-б таке обмеження відпасти. Башалоб сь, щоб правительство перебрало на державний кошт виставлюваня карт на худобу. Знаю, що вп. голова комісії а також референт робили в сьм огляді всіяні можливі заходи, однак министерство окарбу противне сему.

Дуже не відповідний той уступ § 8. який надає, щоб карту виставляли державною установ-лені органи. Я вже передом був сказав, що ми не миемо доміри до політичних властей в Галичині. З той причини не можемо погодити сь, щоб полі-тична власть мала право при помочи своїх орга-нів виставляти карти на худобу, тим більше, бо побороємо сь, що виставлюваня карт на худобу буде виставляти сь на кошт громад (Посола Вяцлава Котляроу: сьм заміток досі не розуміємо, вони для нас неясні!) У плані досі ми ніякі підносили ни в Галичині; і на Вуковині воно инакше. Проти адміністрації на Вуковині не підносимо ніяких закидів, лише проти адміністрації в Галичині, бо там уживає сь ветеринарно-поліційних зааряджень на те, щоб шиканувати громади. Прому пригля-нути сь статистичним викизам і панови побачати, що як раз підчас виборів повстає сила заразних хвороб і акраз в тих околицях, де досі не було ні-якої хвороби. (Притакнувши. — Посола Вяцлава Кот-ляроу: Нема там пристатних ветеринарів, які дади би протизаконні докази? — Сесе сторожі вірно!) В нас вза-галі великий брак ветеринарів.

Підписаня армарків худоби, як також ліцита-ції і огляди худоби під догляд ветеринарів му-симо ужити тим більше строгим зарядженням, що після § 9 законопроекту принципіально всі армарки мають бути підчинені під ветеринарний догляд і лише виїмково і за спеціальним дозво-лом політичної повітової властей ветеринарно-полі-ційний догляд можуть сповняти інші особи, а не ветеринарі. Вою сь, що галицькі старости будуть уживати права призначеного їм сьм параграфом на те, щоб непослушні армаркові громади карати в той спосіб, що вони не дадуть того виїмкового позвола, хоч потрібні услівя будуть, аби помилка-ням ветеринара лише паробити коштів громаді. А як воно виглядає в практичному житті?

Приїде строгий референт ветеринарний, от-ак на Вуковині вісний Танцер, і скаже, що нема ніяких виїмоч. Виїмки, стала сь правилом і не позволено ані раз робити армарку без ветеринарних оглядів.

Але в також річеві заміти, які мене спону-

кують, зазначити становище проти постанови пер-шого уступу сего параграфу в його теперішній формі. Вважи під увагу відносини на Вуковині і в Галичині, розрізняємо два роди торгів.

1. Так звані малі торги — тижневі — коли то худоби ачонять мало, торг ограничає сь головню на сьні.

2. Так звані більші або вивозові торги, також армарки де продає сь худобу головню до вивозу.

На малі торги гонять свою худобу в пере-важній часті лише доокресні громади; задачею сьх торгів є причинити сь до зміни худоби, го-ловню сьний між селянами і тям чином підносити годівлю сьний. На таких торгах куплені сьні доріжять сь на розселення або на заріє для сільского населення. Лише мала частина вивозить сь. Инакше річ має сь на торгах для вивозу худоби; сї торги потребують більшої охорони і через те треба їх підчинити ветеринарному доглядові.

(Конець буде).

По австро-сербській конфлікті.

Сербский посол у Відні Сіміч передав 30. марта австрійському правительству ноту, яка має на цілі привернути нормальні відносини між обома сусідніми державами. Австрійський амбасадор гр. Фергач передав 1. цвітня ноту австрійського пра-вительства, в якій останнє вимагає задоволеня про відновленя призначних сусідських відносин і на-вляє, що сьчас можуть розпочати сь торговельні переговори.

Подібну інтервенцію ли в Сербії планують держави і для Чорвогори, яка із своїх наменних околиць не перестає відтожувати сь на Австрію. Годі сказати, чи довго потреває мир. Австро-серб-ский конфлікт поділив Європу на дві сторони: Австро-Угорщина, Італія, Німеччина, — а з дру-гої сторони Росія, Франція, Англія. В Росії дуже незадоволені а такого висліді, незадоволені в Ні-меччині, незадоволені трохи з Франції, яка не хо-тіла постійти за Росією як за своїм союзником.

А в Сербії? Хто знає, що правесуть най-ближні дні а сего кразь, в якім запанувало без-головя.

Кріза сербської династії прибрала де далі все виразніший форми і в послідній часі значно за-острила сь. В цілім кразь превзяє сь сильний рух проти династії, що може мати тяжкі наслідки. Особливо в кругах офіцирських повстає велике ворогованя проти Карагеоргевиців. Уряд відірив заговор між офіцерами проти короля, які поставили собі за цілю усунути короля з престолу. Тому роз-почато докладне слідство і арештовано у Нішу 11

а в Крагуевац 8 офіцирів. Богато офіцирів понадає заде мирного залагодженя конфлікту демонстра-тивно військовою службою. З огляду на протидина-стичний рух, який находить все більше прихиль-ників, уважають майже за певне, що король Петро буде в найближніх днях призовлений уступити з сербского престолу.

„Vossische Zeitung“ обговорює сь справу в своїм посліднім часі і пророкує певний упадок династії Карагеоргевиців. Кандидатами на сербский престол називає сь часопись Вальдемора а Данії і третого сина шведского короля.

Німецьке правительство демонтує поголоску про пресню а сї сторони на Росію.

Вардін, 2. цвітня. (КБ.) „Norddeutsche all-gemeine Zeitung“ пише: Російське правительство заявило, як звісно, перед інтервенцією держав у Білгороді, що готове агодити сь на підставі ту-рецької угоди а Австро-Угорщиною на зміну XXV. артикула берлінського трактату. Хотий німецька преса рішучо заперечує всяку пресню на Росію зі сторони Німеччини, то все таки більша часть заграничної преси не хоче тому дати віри і розго-лошує, що Росія аж під сильним напором Німеч-чини заперечувала своє становище. Твердить навіть, що Німеччина грозила мобілізацією. Тому уповно-мовнені ми цілу сь справу автентично і остаточно ось-ки представити: На всілякі інтервенції, які мали спонукати Сербію покинути свої неоправдані жа-даня в справі анексії Босни й Герцеговини, Сербія давала, як се всі держави признали, цілком недо-вольності відповіди. Тому що Росія перебрала го-ловну ролю при утихомирюваню сербского пра-вительства, звернуло сь цсарське правительство до Росії в спосіб, який відповідав традиційним від-носинам обох держав, а думкою, щоб вона під-перза анцію в Білгороді таким чином, щоб по-одиною держави в формі нот писували сь за бажавим Австро-Угорщини дотично зміни XXV. артикула берлінського трактату. Вислідом тої ви-міни думок між Берліном а Петербургом була угода російского правительства на пропозицію Німеччини дотично сї ініціативи і в безсеречною заслугою російского міністра заграничних справ Ізвольского, що пізнав і сьумів оцінити прихильний характер і мирну тенденцію тої пропозиції.

Отже нема жадної причини підозрівати в чім будь Німеччину або Росію.

Датки на пам'ятник ТАРАСА ШЕВЧЕНКА в Києві просимо прислати до „Рускої Каси“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

що з уграденою куркою під плащем, проповідує чесноту.

І так через наслідуваня примірів виробляє сь поволі характер і отак описи рішачий на цілий вік. Богато ачинийя пропуская сь в дитині як щось маловажне, незначне. Они подібні пластикам сьйгу, що падають незамітною сьількістю на землю а все таки творять ливину. Так повстають з часті-ших учинків привычки, що рішають про ськлоніння людини до доброго або злого — словом обявляють характер.

З огляду на те, що мати має в сьмі більший вплив на діла та поведеня дитини, примір сї дуже а дуже важний ба навіть рішачий. Легко се по-розуміти. Кружок родинний для жінки — то наче маленьке королівство, де она має над маленькими істотами абсолюттичну власть. В кожнім ділі споглядають они до неї. Она їм примір і взорець, який завжди їм перед очима, та котрий они огля-дають та наслідують. Приміри та думки вицілені в молоду душу можна порівняти а буйвами віза-ними в кору молоденького деревця. Материнє житея продовжкая сь далі в дитині. Несвідомо виробля-ють сь в неї привычки, мова, поведеня та спосіб жити на взорець матери. А вплив сї отакий та загальний. Він починає сь з першим вихованем людоности від початку жити і триває через ціле житея задея врякань, які впливають добра матір в своїх дітях. У важкім горю звертаємо сь до неї, пераз вже дорослими о пораду та потіху. Навіть по смерті не пропадають марно щирі та добрі слова матери і, хоч не лишала дітям крім споминів нічого, то все діти шанують сї память.

І не дуже пересадно, коли кажуть, що добро або зло, цілізація або варварство на сьвітї в ве-личій мірі залежать від впливів жінки на свою сьмію. Від примірного поведеня матери як першої і найважнішої учительки зависить будуче ста-новіще дитини в сьуспільности. Жінка далено люд-дїйше виховує, чим інші вихователі. Проте мо-жемо сказати: Чоловік — то півби мовок сьуспіль-

ности, жінка — серце. Він розум — она чути, чутлива адача, „він сила — она ніжність, окраса і потіх“. Ба навіть адає сь, що у наймудрішних жєнщин випливає розум а почуття а чутливої адачі. Чоловік поводує сь розумом — жінка плакая чу-тливую адачу, а она по більшій часті рішає характер. Підчас коли він набиває память всіяними відомо-стями, здобуває она серце.

Композитор Іреті цїнив жінку як вихова-тельку та в сьсою, що назвав добру матір „наїр-цем природи“. І мав рацію! Ба добрі матери ділають для відновленя людоности далеко більше рід батія, творачи моральну сторону (атмосферу) родини, котра сама є жєрелом моральности лю-доности.

Своєю добротою, сьвітлутем та приязністю, норметуючись розумом, держить жінка цілу сьмію в веселім настрою, задоволеню та мирности. Най-скромнішє заладженя, заосмотрєне жінкою чесною та заповадливою, милою та любячою чистоту, пере-творюєт сь в місце задоволеня, в місце чесности та шисти. Там панують як найщиріші відносини в житті родиннім. Оно стає для мужа неоціненним окарбом. Для него стає оно захистом від всяких бур життєвих, любим місцем супочинку по трудній праці, оно дає йому розраду в горю і приносать славу а щастю. Для того родинний дім то найліпша школа не лиш в молодості а й на старість. Старе і молоде учить сь бути веселим, терпеливим, опа-новувати собою, бути слуханим та мати почуте обовязку.

Родинний дім то справдішня школа уклон-ности, а який жінка звичайно найлуччийша учи-телька. Приповідка провансальська каже: „Вєз жєн-щин бувай чоловіка лиш педбало обявляними те-лїтами“. Любєв до людей має сьвій осередок в домі родиннім. Наймудріший і найбільшї мужї не вєт-дали сь признати, що їх найбільшою утїхою було пробувати а родинною, між своїми дітьми.

„Однак так як дім родинний, званний „ко-лискою характеру“, можна назвати найкращою

школою, тям може піп стати сь й найгіршою. Не до обявляня те лихо, якого може навоїти в родині між дітьми а дорослими — то бран аняня, обра-зованя. Кілько то моральних нещастє паробили перозумні матери та иньши! Віддаймо лиш дати під сьніку верідний та нерозважний жінці, а пїйше пізнійше вихованє не встані поправити заподїяне лихо. Чи ще мати ліпша, нечесна та спарана та не любить ладу, тоді в катї пензо, сварки та крики. Там дім отак місцем гора стає місцем, яке радше омылаємо, ніж посїцаємо. А діти; що їм доли су-дила бути там вихованими, стають сь моральними налінами і роблять сь тигаром для других. Наво-леон ливизє говорив: „Будуче добро або лихо по-ведєня дитини, залежить цілком від матери.“ Своє високе становище, вироблену рішучість, самоопа-нованє приписував він своїй дорогій матери. „Нїкто не міг“, пише одєн а єго жити пєсцїв, „на него впливати, крім матери, що а усмїшною ніжністю, строгості та сьправедливості уміла єго привернути до любєви, поваги та послуху. Від неї навчив сь чесности та послуху“.

Особливий примір маємо на купцях. Она звер-тають головню увагу на характер. „При одній ве-личкій фабрик“, пише в швейльнім звіті Містер Тіффеїх, „де було багато занятих дітей, управі-телі завжди розпитують сь, про характер матери, доки приймуть на роботу. Скоро відповіди адово-ляють, тоді сьводять сь, що певно і хлопцї буде добре поводити сь. На характер батїна не зня-жають.

Спостережено також випадки, в яких тато панпня та лїйдає, а родина все тримала сь і діти вийшли з неї порядними людьми, о сьільки матери були второнні образовані та чутливі адачі. В про-тивних випадках, де мати була лєдащиця, діти дуже рідко дійшли до путя мимю найліпших зма-гань батїна.

(Конець буде).

Друга розправа проти Мирослава Січинського.

В четвер відбувала ся друга розправа проти Мирослава Січинського, яка однак не означила ся, а треба було розправу відпочити з причин процесуальних. Післям часописа сего разу не підбадьорили публічній оцінці кривавимим криком, а наймком „Дзієппіка роі-ного“. Та все таки Полан не втерпів. В позакраєвих польських двенниках львівські кореспонденти робили рекламу польській „благородности“, нишучи сьмідому неправду, що львівська палата радила згодити ся на делегацію позасудового суду, не хотючи, щоб справу, яка так глибоко сягає в польсько-українські відносини, рішав польський суд. Тимчасом львівська палата радила від самого початку справу противила ся делегації позасудового суду. „Діло“ подає „на вічну пам'ятку“ лаву присягних, яка не мала ані одного Русина. Склад трибуналу був також польський. Подаємо за „Ділом“ перебіг незакінченої розправи.

Розправа розпочинаєть ся підобранем генералів від обжалованого та записаннем судіїв. Протоколіст починає вже голосно відчитувати польський акт обжаловання, коли підійде ся обор. др. Кость Левицький і заведе голосу.

Забрав голос оборонець адв. др. Кость Левицький:

На підставі рішення суду з 25. марта визначено розправу на нинішній день. Проти сего рішення вносила оборона іменем обжалованого спротивленя. 1. з уваги, що в сьм випадку візаня до головної розправи має бути доручене обжалованому під неважністю найменше нісім днів наперед по мысли першого уступу § 221, уставу кримінального, чого не доповнено в сьм випадку, та сьм чиним віднято обжалованому і його обороні можливість до підготовки справи; 2) з уваги, що в часі отворення біжучої каденції суду присягних відданя від обжалованя Івана Андрія Мирослава 3 ім. Січинського ще не було правосильне, супроти чого ся справа не може бути суджена в сій каденції суду присягних без виразної згоди обжалованого по мысли § 298 уставу крим. поступованя. Сьму спротивленю палата радила тутешного ц. п. Суду кримінального відмовила, том іменем оборони ще раз тут вношу се спротивлене, закладаю протест проти відбуваня розправи в нинішнім дні та на випадок, як би високий трибунал не прихилив ся до внесеня оборони, оголошую зажаденя неважності і вношу на уміщеня свого заміту в протокол нинішньої розправи.

Предс. Мілашевський звертає ся до обжалованого з запитом чи годить ся на внесеня оборони. Обж. Січинський: Так єсть; годжу ся.

По сьм підняв ся з свого місця радник державної прокуратури др. Пераці та почав у польській мові доказувати, що внесеня оборони, годі ухвалити, бо розправа назначена першю на 24 марта зістала не відпочина але тільки відложена через внесеня оборони на делегацію, а у, а 8-денний речинець прислугоє нібито тільки що до першої а не сьмудючої розправи. Було отже доволі часу до приготування. Після поглядів речника державної прокуратури також заміт що до компетенції лави присягних є нестійкий, бо каденція почала своєю діяльністю дні 8. марта а акт обжалованя став дні 5. марта потверджений нашим кримінальним судом а дні 7. марта був обжалованому опоніційний.

На се забрав обор. др. Кость Левицький голос в друге:

Перш усього з формального боку закладаю рішучий протест проти сего, що речник ц. п. державної прокуратури промовляв тут в польській мові, мимо того, що обжалованій є рускої народності та що він і оборона послугують ся в цілм процесі рускою мовою. Звертаю ся до предсідателя трибуналу, щоб поучив ц. п. речника державного про его обжалованя держати ся законних постанов. В противнийм разі оборона заповідає, що введе в того найдалше ідучі консеквенції. Не дозволимо, щоб державний урядник в сій сьм важив ся тогтати права рускої мови, заборучені конституцією та взагалі обов'язуючими законами.

Далі оборонець доказує повну законну нестійність виводів прокуратури, бо вони не відновідують ні фактичному станову ні виразним законам постановам. В першій розправі проти обжалованого була зовсім пильна ознака обжалованя, як при отсій другій розправі. Та з тим головним моментом муєть оборона числити ся, щоб в так важній справі, як отця, докладно промірати цілий стан річ в інтересі оборони і обжалованого. Коли відтак головна розправа, визначена в друге на день 24. марта с. р. зістала відкинута наслідком просьби делегаційної, вносеної до Найвищого Трибуналу, то отця головна розправа є зовсім новою розправою, до котрої мають повне примінене постанови що до речення головної розправи.

В сьм предметі була оборона пильна і звернула увагу президія оуду, як також палати радиної а коли се не піднесло пожаданого успіху, то тепер, перед приступленям до властивой розправи, повинно піднести сей заміт неважності, щоб запобігти унеможливленню цілої головної розправи.

Що-до другого питання дотично лави суду присягних, то в сьм случаю рішучий є момент, коли лаву присягних зістала анільсована, а не час коли респочала свою діяльність в приділенях собі

головних розправах. Коли-ж в отсій случаю 6-го марта с. р., то головна розправа не може бути приділена лаві судіїв присягних, анільсованій а місяці лютім с. р. Отця сирала належити до лави судіїв присягних, анільсованої при кінці марта с. р. на місяць цвітень с. р. Не годить ся сирав пильніших підсудати наперед уложеним лавам судіїв присягних, бо праводавець має на думці, щоб для правосильних обжалованя львованя призначило лаву присягних. Тому обстаю а цілости при моїх внесенях.

По сій відправі оборони, повний рішучості так що низвала була навіть аваяв серед аудиторії подав ся трибунал на нараду, ала тілька ся триверти години. Вікінди повернув трибунал на сьм. Його предсідатель ради Мілашевський серед великого напруженя оголосив, що трибунал рішив відпочити розправу, з уваги на те, що обжалованій зазнав, що приступав до внесеня оборони. Рішене трибуналу оснований ся на постанові § 221 крим. процедури. До піднесення оборони заміту а § 298 крим. процедури трибунал не прихилив ся.

Сьмудюча розправа М. Січинського відбудеть ся по Великодних святках.

НОВИНКИ.

Чернівці, 2. цвітня 1909.

Календар. Субота 3. (21.) Якова, Томи, рим. Рихарда Ев. Схід сонця 5 год. 35 мин., захід 6 год. 33 мин. — Неділя Цвітня, Василія, рим. Неділя Цвітня Іларія Ев. Схід сонця 5 год. 33 мин., захід 6 год. 33 мин.

Наша мова в бун. судах. На замітку Хв. Редакції в статі „Наша мова в вуковинських судах“ (ч. 68. „Вуковина“), де закладаєш потарам Українцям на Вуковині будь то би вони задля матеріальних користей не хотіли урядувати по руски, подаю отже до публічної відомості, що в моїй нотаріальній канцелярії, і у нотаря д. Николі Дрогомирецького в Чернівцях, робило ся на наданя сторін вое і всьм грамоти по руски без ніяких перекладів для партій, а так само веде ся переписка канцелярійна по руски. На се могу послужити надчисленими доказами, мимом на те і рускі друзі сорти (на доказ залучаю примірники.) Мамо того, що в моїй канцелярії робить ся значне число руских грамот, не було порешеня ні сторони суду або зньших урядів, а суди-Українці дуже прихильні сій справі. Але є сумним фактом, що народни сьмідоміть простопода так стоїть пильно, що нерас рускі сторони вперто надають німецької грамоти, хот ім предкладає ся руску, — а вже тисячу разів дучалоє мені чути: „Я покладу хрестин, бо в умію лише по руски підписуватись“, що змушує мене очевидю до вислованя прав і користи з рідної мови. Отже не треба робити потарам-Українцям докорів за се, чим вони акрас не провиняють ся. З повязаням і подією за поміщеня Ележ Спрядийськ, ц. п. нотар. Кіпмань. — (Від Редакції.) Містимо радо ся залузу в тим, що в націй статі сказано було, що наші адвокати і нотарі провадять свої канцелярії в а й ж є виключно по німецьки і що далі поставлено головний натиск на урядованя адвокатів. Переконалі, що названі в сій заміт ні. нотарі зповні сьмідомі вати справи і що дбають про вої, як сьмід, надіємо ся, що наша етати заставить і других наших нотарів і адвокатів, а головне рускі партії до береженя прав нашої мови в судах.)

Милосердя над рідною мовою! В 57. числі „Вуковини“ визнає гімнастичне тов. „Січ“ в Чернівцях нашу публіку до „гімнастичних вправ шермери або борбництва“ і зазначає, що позначало „рутинного гімнастична, шермера і борбництва“ ітд. В 65. числі „Вуковини“ повідомляє те саме товариство, що вже починає науку „шермери“. — Колиж авторам сьм відозва чи повідомлень незнайомі покищо рускі технічні вирази й назви, то я ось позволю собі пособити ім в тім длі. І так: замість гімнастика, гімнастичн, гімнастичний маємо слова: руханка, руховни, руховий. Замість нездалого, а польцями взатого слова шермер, шермерка є наші слова: борбни (борбни), борбництво; місце борбництва — борщає бор(б)ница школа. Дотадую ся, що виразає „борбництва“ і „борбни“. Зараз старшина „Січ“ перевести німецькі слова Ringkampf, Ringer (Ringkämpfer), та се цілком хибно, бо на те маємо вирази: боріза, дужаче — борець, дужанин. — Прому хіба користувати ся тим, що а. — С. Яр.

Реформа женьських середніх шіл. До мініотра просьвіти графе Штірца удала ся оведі депутати академічного союзу женьшин у Відні, щоб предложити йому петицію в справі зміни женьських ліцеїв на зачатій середній школи, котрі уможливили би абитуриентам прийняти на університети в хараторі студенток звичайних. Міністер просьвіти прийняв депутатию прихильно та обіцає занятя ся тою справою.

Справа будованя пам'ятника Т. Шевченку. Голова полтавської губернской земської управи д. Лизогуб повідомив київського міського голову, що грошевий фонд для будованя пам'ятника Т. Шевченку

вже зріс є стільки, що аи риз на чаї булоб призначити конкурс на виготовленя проєкту пам'ятника. Умови конкурсу будуть вироблені на засіданю комітету, що не забаром відбуде ся. На засіданю київської міської думи гласний Шітковський прочитав інструкцію комітету в справі будованя в Києві пам'ятника Шевченку. В думку залати будованя пам'ятника року 1911, коли буде 50 літ з дня смерті Шевченка, а закінчити его року 1914, коли буде сто літ з дня народження поета. Інструкція визначає все, що комітет має робити в справі збираня жертв, вибору місця для пам'ятника, призначеня конкурсу і т. ин. Представники київської міської думи в комітеті і разом з тим голова его д. Давко муєть все робити, порозумівши ся з представниками полтавського земства. Зібрано вже на пам'ятник Т. Шевченку 32.000 киб. Дума без дискусії затвердила інструкцію.

Полінь в Галичині. Відомо, що сего року впади були великі сніги і зима тремала ще до недання. В наслідок того, що зміна температури тап-пагло наступила, танять ся дуже швидко великі маси снігу а вода заливає кнаше положені місця. Тепер залита вода майже цілу Тернопільщину таи, що неможливо ані їхати, ані рішати йти по гостинцях. В станах в Тернополі підійшла вода є 1 метер над звичайний стан; треба було майже цілком по утворати гати, щоб вода не урвала параз гроблі і не залита дороги і окупні сьм. Всюди по полях лежить ще велика сила снігу а після теперішнього верема можна судити що прийдуть великі зливи.

Оружє через Кранів для Сербії. Із Жявни (Пруська Шлезія) надійшли сьм делями до Крайова 10 навіяничих воїн оружі для Сербії; возепо сьмудові чьсти пушок, артилерійські апарати і вибухові матеріали. Крайовські власти аирадили сьмдство, чи тут не має ся до діла з перевозом оружі при помочи контрабанди.

Оповідки, іменованя і т. п.

Судейський иснит зложив а дуже добрим успіхом у Львові судовий авскуптант в Чернівцях Адальберт Кловіцький.

Із тов. руско-укр. студентів гірничих „Чорногора“ в Лубні. На літній швірі 1908/09 вибрано сьмудючий відділ: Богдан Ксьомжжє, голова. Роман Кулицький, писар. Ярослав Гаврилія, писар. — За відділ: В Ксьомжжє, голова. Р. Кулицький, писар.

На будову укр. театру у Львові вибрано до тепер, як подає „Діло“ 211.593 кор. 42 сот.

На пам'ятник Шевченку в Німії зложила до тепер у „Рускій Касі“ (в коронах): Тов. „Руска Вежда“ 100, тов. „Народна Сила“ 6, п. Р. С. 1, п. І. Кушнірюк 1, п. Ів. Боднарчук 1, п. Г. Гордій 1, п. І. Досітін 1, п. Ом. Могилницький 2, п. С. Лебедівський 5, п. др. Лев Ковалюк 5, п. Фр. Кондаский 2, п. Салва Процьків 1, п. Андрій Курілас 2, п. Еяген Шумковський 2, п. Ів. Сорочан 2, п. Андрій Зугачевич, надуч. 2, п. Еяген Радик 6-50, п. Каліман Шаєр а Руского Баншлова 5, укр. учителями в правосл. школі 12, В. Сімонич 2. Разом 154 кор. 50 сот.

Із штуки і літератури.

Репертуар міського театру. Субота 3. цвітня (по пол.) „Romeo und Julia“, трагедия Шекспіра в 5 актах, (веч.) „Giroffe-Giroffa“, оперета К. Лемонго в 3 актах (передпоследній гостинний виступ Л. Траймана). Неділя 4. цвітня (по пол.) „Der tapfere Soldat“, оперета О. Штрауса в 3 актах, (веч.) „Giroffe-Giroffa“, оперета К. Лемонго в 3 актах (последній гостинний виступ Л. Траймана).

Серия оригінальних переписних листів сьвяточних вишла у Львові накладом тов. укр. студ. політ. „Основа“. Малині сьмідомості навіть (від 2—10 серій) виславсь за надісланем 20 сот. на пересилку і по 35 сот. за серію (5 марток). При замовленю більшої сьмідомості значний опуст. 10% доходу призначено на „Руске товариство Педагогічне“.

Телеграми „Вуковини“.

Чернівці, 2. цвітня 1909.

Петербург, 2. цвітня. (Кб.) 3 нагоди стоїтнього юнілею урядни поета Гоголя повант ся у всіх часописах сьмідомі етаті. Університет і академія наук відомантували торжественно се сьмідомі. І по інших містах Росії відбули ся сьмідомі.

Царгород, 2. цвітня. (Кб.) В наслідок вчєрашньої інтервенції французского амбасадора у великого вєзира, перепросили делегати молодотурского комітету амбасадора. Французская часопись „Stamboul“ доносить, що амбасадор одержав балану сатисфакцію, чим заагоджено цілий спір.

Царгород, 2. цвітня. (Кб.) Делегат Болгарий Ланчев відідав великого вєзира і дєлні посольства. Погорудня удасть ся між до порги, де приїде правдоподобно до порозуміння що до переговорів.

Найлучше і вже випробоване
средство на ревматизм єсть

NERVOL

„Назва право забезпечена“
антикара др. Ю. Францова

в Теревені.
Се є гарантоване усмиряюче средство до
пацира протяз велких ревматичних
болів, простудних, довгих хвороб, по-
чий ріст і нервових недуг. Приму ува-
жати на етикет „Nervol“ і не припи-
сати інших „Nervol“.

Ціна флакона 30 сот. 10 флаконів (еко-
номічно) 8 сот. з оплатою і накладною.
Теплий клімат з подорожжю. — Висока
2 рази денно до всіх країв.
В Чернівцях на складі у Шкіда
і Фонтана, в Селетині в дроговерії
медикаментів Стерняуса.

Молочне мило

лелійне з коником

найлагідніше мило для шкіри
і проти виприсків соняшних.

Всюди до набути.

В СКЛЕПІ

„Укр. Видавничої Спільноти“

в Чернівцях, ул. Пивнична число 6.
(побічна від жидівської) (—)

можна получить всі прибори до писання як
також Апробациі збори до краснописа.

Купуйте лиш у своїх людей!

Новоотворене

Писемно
и. п. краєвою управою кон-
десироване

Міжнародне

Бюро Подорожжя

„СВІТ“

Стрецький і С-ка

в Чернівцях (Буковина), улица Кохановского число 1.
166 (—) видає карти корабельні до

Канади, Сполучених Держав (Америци),
Аргентини, Бразилії, Азії, Африки
і т. д. і т. д.

Карти на желізниці європейські, канадські та америнанські.
Карти на спільні пош. — Карти прогулянок та охорони.

Купуйте лиш у своїх людей!

Великий зарібок

приносить побічне заняття кождому господарю, купцям підприємцям
урядникам і т. п.

До виробу

Цементових дахівок

не треба фахового знання. До того спеціальних машин також на
оплату ратами, достатньо

165 (—)

І. ШИМОНОВИЧ

Чернівці, ул. Святої Тройці ч. 20.

склад фабричний машин для загального цементового виробу.

Проекта коштів і цінники даром. — У всіх місцевостях Буковини
і східної Галичини, пошукувані заступники. — Писемні оферти адре-
сувати на поштову фірму.

Союз руских хліборобських спілок на Буковині

„Селяньська Каса“

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою

повідомляє, що він отворив в себе особний

Відділ на вадкі і кавці

і перебирає зложуване вадий і кавцій але лиш у публич-
них корпораціях або до рук власників великої посілости
земельної в пупілярних цінних паперах під дуже догід-
ними умовами. Близші інформації даємо в нашій кан-
целярії в Чернівцях, вулиця Петровича число 2.

Г. ФАЙЛЕР

Чернівці, улица Руска ч. 8.

усувач нагніток

Видле товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Руска Рада“ в Чернівцях, під зарядом Івана Захарія.

За редакцію відповідає: Віктор Строч.

Приймає ся передплата на рік 1909

на українську

політичну, економічну і літературну газету
(рік видава четвортій)

РАДА

яка виходить у Київі щодня, окрім понеділка і дня після свята, укроби
єдиною мовою по програмі окремим великим політичним газет.

Напрямом газети не партійний, демократично-поступовий

Особливу увагу РАДА звертає на місцеве життя провінції

Власні кореспонденти в усіх містах і по всіх значиміших містах України.

Рада має в Державній Думі і Дор- власних.

На рік 6 карбованців.

З днем 1-го січня розмір газети поширюється сп.

Передплатникам, які вислатять свої гроші (6 карбованців)

на рік чи одразу, на ратами, можуть одібрати, доплативши

2 карбованців додатком

М. Арнас: „Історія України - Руси“

на величезному папері, багато ілюстрацій (210 малюнків
і портретів, 9 карт у зорбах, 4 розмовки), в російській
оправі з п'ятирічного поземного одобрення восток.
Книжка є в опрацюванні і перекладі в окрему
протязу 4 карбованців 75 копійок.

Ціна РАДИ з приставною і пересилкою в Росії:

на рік	на 11 м.	на 10 м.	на 9 м.	на 8 м.	на 7 м.	на 6 м.	на 5 м.	на 4 м.	на 3 м.	на 2 м.	на 1 м.
6.—	5.75	5.20	4.75	4.25	3.75	3.25	2.75	2.25	1.75	1.25	— 60

Передплату на рік можна вислатувати частками в такі строки: на
1. січня 3 карб. і на 1. квітня 3 карб.; в 3 строки: на 1. січня 2 карб.,
на 1. квітня 2 карб. і на 1. мая 2 карб., або по 1 карб. на місяць на протязі
першого пір'я.

За границею „Рада“ коштує: на рік 11 карб., на рік року
5 карб. 50 коп., на квартал 2 карб. 25 коп., на 1 міс. 1 карб.
За границею „Раду“ можна передплатувати через поштомти
і тоді коштує вона значно дешевше.

Пробні числа надсилають ся даром.

Адреса редакції і головної контори: у Київі, Велика-
Підвальна вул., д. 6, біля Золотих Воріт.

Телефон № 1458.

Редактор М. Павловський.

Видавець С. Чигаленко.

Найперше і найбільше буковинське естаблісєма в тій галузі.

Хемічна пральня і фарбарня
ДАМСКОЇ І МУЖЕСКОЇ ГАРДЕРОВИ,

уліс мів різнородних материй, як: футер, материй на
меблі, гардинок, занавісок, портиер, рукавичок Glacé
і корунок.

Спеціальність: Хемічна пральня і фарбарня
шовків найліпшої сорти. Ввірцева фарбарня і ана-
менита пральня фіранок ріжного рода.

САЙФЕРТ і ТУЧАПСКИЙ, Чернівці

Централка:

ул. Руска ч. 15.

Мірні ціни.

169 (—)

Замовлення з провінції сейчас.

Цінники даром і оплатно.

Пересторога!

Най ніхто не купує машини до шиття скорше, ніж не
огляне і не спробує

Пфаффа машини до шиття

Лиш за Пфаффа машини даю 10 літ гарантію, тому що при Пфаффа маши-
нах всі часті що дуже труть ся, є з найтвердішої сталі ковані і гартовані. — На
Пфаффа машинах можна шити, гафтувати і шити. — Шити даром і оплатно.

З поважанєм **Василь Данилович, Механік**
в Чернівцях

ул. Жидівська 16, і Пивнична 6 (Kellergasse) в власнім домі.

Передплата на „Буковину“

плата в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
- Росії: на цілий рік 12 карбованих, на пів року 6 карб.
- інших державах: на цілий рік 40 ер., на пів року 20 ер.

Для місця і особи буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під назвою „Понеділок“ або на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Повединоко число 10 сотинів.

Оголошення виходять по 10 сотинів під одним заголовком стрічки або 10 місяць друку друком (вартість). При відкорекції або при річній намовленні значний зсув.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.

виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція „Буковини“

в Чернівцях, ул. Петропавлівська число 2.

Число телеграм 176.

Адрес для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна ужити порозуміння з тим, хто від 10—11, разів і 2—3, посподітих крім неділей і свят.

Надходження по 40 ер. від стрічки, при числітих записках відповідної роботи. Рекламні записки платні від першого. Рухомі записки редакції лише на попередній попередній і надрукованій почтовій наліжності.

Церковні акти вартісні коштують по 2, 3 і 4 сотини від шукан.

Надходження на акти марок почтових не приймає ся.

Промова посла А. Лукашевича

на засіданні ради державної 23. марта 1909 під час корабля над законом о помешти худоби.

(Конець).

Впрочім, панове, маємо на Буковині і в Галичині такий брак ветеринарів, що в практиці немисливий нагляд торгів ветеринарими. Припустім, що в один день відбуває ся торг в двох місцевостях одного повіта; як можна переглядати ці торги, коли в лише один ветеринар? А потім справа коштів? Хто має їх повесити? Це питання для нас дуже важке, бо як і вже спійнува, маємо дуже багатого малих торгів, які однак не приносять тільки доходу, щоб з того можна заплатити ветеринарину. (Пританува.) Сей практики передержувало ся кілька років, і такий догляд понаваз ся добрим.

Коли замічують, що знаєся ветеринарного нагляду торгів принесло би величезну шкоду Буковині, яка вивозить худобу, то треба на се сказати, що ніраз перед введенням ветеринарного нагляду торгів ніякої худоби була далеко більший і що громадянські органи на Буковині з рівною точністю наглядали торги на границі Галичини, Росії, і Румунії, як се тепер роблять ветеринари.

З огляду на се дозволяю собі в комісії постановити внесок меншости до § 9, який жадає, щоб сей уступ лишин ся в такий самий формі, як в старім законі. На жаль панове в західних краях не брали уваги до мого внеску і відкинули його. Я був призований внести в тому меншости і мав надію, що Ви панове в західних краях, а уваги на нашу спеціальні відносини, приймуть його. Не жадая нічого вишого, лишин щоб § 9, уступ 1, остав ся так, як в теперішнім законі з року 1880; се форма показує ся доброю, і тому думаємо, що непотрібно заострення, яке помічено в § 9 правительственного предложения.

Велику вагу мають по нашій думці постанови § 17 про обов'язок дозвезень. Вони дуже строгі і в

бывав би, щоб ще перед часом правосильности закона поучити народ в Галичині і на Буковині, де число написаних ще дуже велике, про дотичні постанови, аби наряд не понав и конфайст в § 17. Міністерство різництва повинно би зарядити, щоб оголосити сей закон нім він ще стане правосильним. Важливо також; щоб ці постанови не виконували дуже остро, щоб поступати загібно, щоб система денунційції не зростала, але підупадала, щоб запобігти шпигунам, які умовлялися сей параграф. В сій огляді зроблено в комісії малий проєкт; іменом комісії зробила зміну в сій параграфі, який постановляє, що (читав): „Слугам, (наступам, чобанам і т. д.) буде лише тоді призначена нагорода за доносом, як ці особи перед доносом повідомлять власника худоби о набуху хороба (помешти)“.

Симпатична для нас постанова § 21, який нормує введення комісії о заразах худоби. За те небезпечним, головним для Галичини вилучає постанова § 24. Тут сказано в п'ятому уступі (читав):

„Заборона торгів, ліцензії худоби і огляди худоби в місцевості заражених і в найближшій околиці або випущення деяких родів худоби від арматури, ліцензії і огляди“.

Слова в „найближшій околиці“ дуже праві галицькому мушкетеру. Сей оліветичний вираз дуже розширено і коли в який громаді або в одній частині громади вибухне зараза хороба, розширюють заборону зарази на цілу область або й на сусідні громади і, як сказано, дивним дивом все підчас виборів. Не розумію як може ветеринарно-поліційний закон стояти в такий куцый вигляд з виборами соймовими і парламентарними. (Пританува.)

Невідповідна адає ся нам постанова 6. уступу сего параграфу, який дає дає право поліційній власті лічити хору худобу на кошті власника. Знаєте, як стоїть справа в ветеринарній поліції, знаєте, що навіть найліпші ветеринари не

можуть нараз пізнати хоробу і потребують довшого часу, щоб обсервувати худобу. В Галичині, де на один повіт припадає один ветеринар як довго може оглядати худобу на кошті власника, він може власника на кілька місяців унеможливити продаж худоби. Так само годі нам згодити ся з постановою § 30, які кажуть (читав):

„Хоробу уважно ся загляду, коли нема зараженої худоби в дотичній обійсті, оглядно в дотичній місцевості, коли зроблено дезинфекцію і коли проминув призначений час від тогди коли худоба виждорівля, або коли її добили або коли здохла“.

Тут бракує означення часу а ми дуже просили би, змінити сей параграф в той спосіб, щоб призначено час. Се конечно з огляду на яке перах вишаві мною галицькі відносини. (Одмова.)

Дальше палове, не годимо ся з уступом § 48: „З виником гною. Жадаето іменом, щоб держала дала відшкодовані і за гній. (Посл В. Котларж: Ми сею жадати, але міністерство старбу відкинуло се). Знаю. Однак було б пожадано, щоб міністерство старбу звертало увагу і на базисне відрарія“.

Так само не відповідала нам постанова § 52, іменом уступ 2, що каже (читав):

„Класифікацію після повисених категорій (беврога на віра, на розплодок, на триманні) переводить провідник комісії о заразах“.

Хто-ж після постанов сего законопроекту є провідник комісії? Знов приятель Руєвний, лінар поліційний — а Ви переконали ся в моїх попередніх виводах, що ми дуже сего не хочемо. Комісія домагає ся і ухвалила доповнення до сего; „за спідланем прочих членів комісії“ Але хто є ті члени комісії після § 21? Начальник громади. Він в Галичині йде на руку ветеринарину поліційному і ми знов не маємо охорони. З тої причини конче домагаємо ся, щоб сей уступ так аминати, аби класифікація належала не до провідника комісії, але

Вплив жінки в сім'ї.

(За Смільсом Н. Б.).

(Конець).

Більша частина впливів жінки на вироблене характеру не звисна. Тихенько в домашнім житті працюють заповнально оного добра родина. Про їх найбільші побіди рідно хто агадує, бо віднесли їх приватно, дома. Не чуємо так часто про славних жінок, як про славних мужів. По більшій частині чуємо про добрих жінок; звертаючи характер до доброго, діляють більше, ніж жінки малювали гарні образи та писали вишаві книги.

В своїх листах агадує Носаф Местер про матір в найбільшій пошаною Шалхотність її характеру впливала в него пошану для всіх жінки. Він описує її „ангелом, якого Бог на якийсь час обдарив тілом“. Як амбасадор на дворі цар сій в Петербурзі все її агадував а приміри її та науки були йому важливою в житті.

Жорж Вашингтон мав ледви 11 років, як помер йому батько. Їх було п'ятеро, а він найстарший. Бго-ж мати була одна з тих, яких мало. Ніколи не показувала заклопотання, уміла собі поради. Знала ся в своїм фаху та була енергічна господарка. Вона зуміла виконати своїх дітей і весті доміство і вивчати великі поєдиности, все з найкращим успіхом. Родили її, вірність, інтелектуальність, заповнальність та обережність домогали її побороти великі труднощі. А найкращою заплатаю за її труд було те, що всі її діти над сподіване виконували свої обов'язки так, що она сама їх вчинки похваляла.

Як Готт так і Шіллер завдячують напругі своєї духовної праці та свого характеру матері, що поєднала великі алібності. Мати Гетого була не-

себля повна гумору жінчина та уміла розвивати його молодий непосидючий ум. По довгій розмові з матірню Гетого сказав якийсь подорожник: „Тепер розумію, як Гете став тим, чим він є“. І Гете шанував її пам'ять. „Она була гідна життя“, казав він. А коли раз прибув до Франкфурту, підмідав він всіх, що були приятелями його матері і дивувався кождому з окрема. Мати маларя Шефера Арі заохотила его до студій тої штуки і старала ему ві самовідреченням середств до того. Коли він в році 1846 писав до своєї доньки, пані Мармонтель, пригадав їй раду старенької матері і додав: „Світце мусе“ оберони добре в пам'яті, любя доню! Твоя бабуся рідко на него забувала. Сьвата правда, що ніщо в житті нам не приносє хісна, як те, що ми працюємо своєю рукою та в самовідреченням здобуємо. Коротко: всякий треба самовідреченням, коли хочемо добити ся до щастя та сукокою. І коли тепер яко а не молодий, можу сказати, що дуже мало вчинів в житті моїм приносє мені тільки відомство, прим тих, коли воні жертву. Самовідречення то поклики мудрого Соломона; прикмета, якої приклад дав нам Христос“.

Мати може дуже впливати на склони́сть сина до доброго, але може стати ся і протизво — до злого. Деякі риси характеру письменника Байрона — як нерозважна рішучість, упертість, велика драматичність походять побільшій часті від впливів матері. Она була годинувати, арозуміла та злослива, сварлива та горчюва. В неї не було нічого надзвичайного, ніякого нечовбою за своїм сніжком. (Кажуть, що ві алози її умерла). Таке поведєня супроти молодого Байрона надамо ему хоробливий настрій в житті. Сварливий та дразливий, як его мати і вже дорослий носив п'яню своєї матері. Нерозумна мати може своему талановитому сину багато пошкодити, випаючи вже а малку хоробливу вдачу. Матір актора Футі мала великий

вплив, прогайнувала его і дістала ся до вишаві. Тоді пішло до свого сина, що ві свого зарібку послав ві 100 фунтів штерлінгів, так: „Любий Семе! Сиджу в тюрмі за довг, прийди і помози своїй дорогій мамці Е. Футі“. На то син відписав: „Люба мамце! Мені то само стало ся. Не може проте своїй дорогій мамці приослухити ся її печальній синак Сем“.

Була мова про матір Вашингтона, як про обраховану заповнальну жінчину. Така адача не лишин дуже важка для правдивої жінки, але й просто неможлива для доброту та сокодоного мита родина. Обраховане поначе не лишин в торгівлі та промислі, у всіх практичних випадках життєвих та у всіх справах, де треба ладу. У всіх таких справах конечний мудрий провід ні сім та управа доміштва само так, як конечна управа будь якого банку. Потрібна мета, точність, заповнальність, опадність, гарність, такт, аніа та сподівність, щоб ужити средств відповідно до цілей. Коли отже жінка хочуть своєю сімєю добре провадити, бачити її шаловою, то мусить учити ся практичності, обраховані як то роблять в торгівлі та промислі.

До недавня падали, що жінчини для таких річній не адалі, що лишин мушкери до того сподівні. Вонам приміром штуку рахунковості! Врайт каже: „Навіть хлопці порядки арифметики в ставе чоловіки“. Дякую? Дякую, що він через те учить ся методи, точності, аргументація та оцінювання. А звідки дивити учить ся добре арифметики? дуже мало. Які-ж наслідки того? Дітича стане звичною і не уміє рахувати. Коли не обізнана з доданням та множенням, то не може добре обрахувати ся вперед і несвідомо допускаєть ся похабів, що часто заклопотують домашній суспіль. Она стє несвідомо марнотратницею, дитого, що не уміє провадити доміштва після поєдинних правил арифметики.

— хоч і се для нас не конче корисне, та „in dubio mitius“ — до самої комісії.

Дуже симпатичні для нас постанови VII уступу про поношення коштів, зроблених підчас заряджень проти зарари. Мущу тут подивувати як. Голові комісії п. Котларжови і референтови п. Пошому, що старалися о те, аби і сей уступ поліпшити у порівнянню до попереднього проекту. Правда ми не так винали, як ми би собі сего бажали, але в кожнім разі він ліпший як детекершій. Дотично § 63 бажемо, щоби по уступі і) поунено новий того змісту, щоби кошта за успішне переведення заряджень охоронних поносила і держава наса. Оно би було вже за одним заходом. Держави так і так платять за худобу, що итнула, тож було би справедливо, як би держава перенала на себе і кошта за переведення заряджень охоронних які зроблено не лише в інтересі громади, але в інтересі загалу, краю і держави.

Однак годі нам згодити ся з постановами VII части законопроекту дотично кар і відкликан. Із самими постановами не можемо ніяк погодити ся і рішучо заявляємо ся проти них. Панове чули з моїх висловів, як в Галичині має ся річ з адміністративною. Русні посли сьогодні перед полуднем зішли ся разом з членами польських людвців, щоб парадити ся над пропозиціями законопроектом, і чуя в від них такі самі нарікання на адміністрацію в Галичині, які підносять і тамешні Русини. Колиб ми серед таких обставин позичили сим уридам потвердження кар, право парати наших бідних мущиків, то се було би дуже лихо. Безусвідно стоїмо при тім, щоби переступства, названі в § уступі § 63 відобрано з під компетенції адміністрації, а відчинено повітовим судам. Так само домагемо ся, щоби карі зменшено, бо вони за високі, думаю, що вистарчить, коли за такі переступства буде кара арешту до 1-го місяця або грошева до 300 корон.

Також з річеших причин треба би осуд переступства намічених в § 63. відступити судам, бо, як чуо політичні власті в Галичині перетинені; вони не можуть через то навіть поступати з вимаганою скористістю. (Осьмак: А в кожнім політичній повіті є по кілька судів). Надто, як чуєте з означу, є в кожнім політ. повіті кілька судів. А як має ся справа з політичними властями? Значить, що політичні повіті, головню в Галичині обіймають кілька судових повітів, що їх простір великий і що пераз з крайної границі політичного повіта до осідку політичної власті треба йти 8 ба і 10 миль. Легко можете обчислити ніяко то часу стратив би бідний мущик, що допустив ся розмірного незначного переступства.

Також дотично самого урядованя мають Русини в Галичині більше довіри до судів, які дають ліпші гаранції на то, що справу порядно розсудить ся і покаранє ся лише винуватих.

Так отже певна метода, дуна ділани, для дому родинного дуже а дуже важна. Лиш цією метою можна працю якусь довершити. Передною ознакою є всі непорозуміння та неспорядки. Передовім треба точності. Точність є другою важною прикметою у всіх справах. Як неточний мущина, так і неточна жінчина спричиняють лихо. Для чоловіка — час то гроші; для жінки то має ще більшу вагу: Она є спокоем, приємністю та домашнім прибутком.

Другою такою прикметою як для жінки так для мущика то вторинність, розум. Вторинність то практична мудрість. Вторинність повстає з виробленого осуду, з оцінювання. Она вказує на все, що годиться рішати скоро, що і як робити. Она обчислює середства час та способ ділани. Коротко вторинність учить — як собі дати раду. Для того конечно для всіх жінок плекане тих прикмет, щоби в буденнім життю та праці стати діланим приятелем чоловіка. Далше потребують жінки, щоб добре рядити домогством а з особна як виховувати та виступати своїх дітей, духової пошани, освіти. Самої інстинктивної любови на мало. Інстинкти мають також слабо розвинені істоти і він не потребує виробляти ся, але інтелекція, без котрої родина не може обійти ся, треба собі здобути. Здоровіє фізичне підростаючої молодіжки заздальє порушено жінці. В тілесній природі скрита моральна та духовна природа. Здоровіє забезпечене годі, коли жінка знаєть законів природи. Без них любов матері буває нраз гробною дошкою для дитини.

Задля жінки не є щоби бути безглуздим орудем або гарною забавкою чоловіка в его мільних хвилях. Она живе не лиш для себе. Перші її обовязки, що чекають її в життю надають від неї образованого ума не менше як чужинного серця. Не є то її найважніша задача щоби придати собі непотрібних ручностей т. зв. напівних ви-

Рішучо заявляю ся проти високих кар намічених в §§. 64. 65 і 66. Тут постановляємо що найменша кара вносить 10 або 50 К. Опонувати мущу також проти того, щоби каритіні вчинки кваліфіковано не як переступства, але як провини. (Притакнувши).

Невідповідною являє ся дальше постанова § 70, який містить розпорядження політичних властей дотично кар. Се повинна якої не було в старім законі і яка може причинити ся до инпанованя руского населеня в Галичині. Жадаємо проте пропущеня сего параграфу. В разі неурядити нашого дотичного висказу, просимо щоби кару, грошеву означено що найнижше кнотю 10 К, а не 30 К, як сего жадає проект.

Панове бачили з моїх висловів, що я нас дуже прикро відчувають брак ветеринарія. З тої причини поволяю я собі нині в комісії поставити резолюцію, яка домагає ся заложеня ветеринарної академії у Львові з рускою вишадовою мовою. Думаю, що коли вономе ся згод на то, що ми четвертий з черги народ в Австрії з 3 1/2 мільонами душ не маємо змоги виобразувати своїх людей на ветеринарія, то наше домагання цілком справедливе і що панове будуть голосувати за сего резолюцію, яку впротім комісія приймала.

Однак з тої причини, що предложений закон містять більше строгостей як попередні годі жадати, щоб ми за ним голосували. Ми будемо тому голосувати проті сего закону. (Осьмак).

3 українського клубу.

В п'ятницю дня 26. марта с. р. розуцено раду державну на феріі великодні, а день офісний відбув український клуб перед відходом послів заїзданих, на котрім обговорено політичну ситуацію в державі і краю, та радженю між ними і над розділом праці між членами клубу.

По залагодженю кількох питань від товариства і поодиноких осіб до клубу подав п. Романчук до відома товаришів що по феріях прийдуть на порядок денний в палаті слідуючі справи:

Предложення правительственне з полекшами для помічників торговельних, зміна регуляційу, бюджет державний і справа анексії Босни і Герцеговини.

До сих предметів будуть промовляти в палаті, а іменно до предложеня о помічниках торговельних. Петрушевич, до регуляційу: Романчук і Евг. Левицкий а до анексії п. Цеглявський і Онушевський.

Над питанням, що до напруж бесід при бюджеті виявляла ся довша оживлена дискусія, почім ухвалено, визначити на головних бесідницях до бюджету Васильяна, Олесницького і Це-

глинського. Далше будуть до сего предмету з означеним поодиноким ресортів промовляти: К. Левицкий, Колесса, Будяковский, Семака, Бачинський, Стефани, Войнаровский, Лукашевич і Петрицкий.

Голова парламент. комісії податкової К. Левицкий подає до відомости, що предложене о зміні податку домово-класового правительством справді відтягнуло, але може поділитися з товаришами радійною вістою, що міністер скарбу Білінський пробирав в найближшій часі внести новий проект з повним угляденем жадань українських послів що до увільнення найнижших двох клас від оподаткованя.

В сій справі визначено на бесідниців п. Будяковский і Евг. Левицкий.

Наглачі, внесени про становищем Русинів до міністерства для Галичини та про надужитя в галицкій судівництві ухвалено поставити на першій засіданню на великодних святках.

В справі галицкого міністерства будуть промовляти п. Олесницький, Е. Левицкий, Петрицкий і Цеглявський а про судівництво К. Левицкий, Дієтрихський, Стахура і Семака.

Краєва камора.

Під сим заголовком привісела „Buk. Post“ в своїм числі з дня 28. марта с. р. між иншим, що Луцу, Оячул, Відман і їх товариші із християнсько-соціальної партії раді би відвернути увагу публичности від своєї порушайної роботи і для того причають на увесь рот майже в кожнім числі своїх газет „Wahrheit“ та „Buk. Volksblatt“ на Жидів ба й на Русинів, що ніби то вони мали би стати опити „краєву камору“. Ті панки роблять подібно, як той, що хочаби відвернути увагу людий від своєї особи, причають на весь голос „повіть, повіть!“

До теперішних „геншфтів“ Луца і его родини, як торговельником дров Олясом Крумгольцом і др., подає ся стати найпошійшу штучку: От в громаді Фрумосі належить сернітутовий ліс товариству, але складає ся із тамешних солян. Они загадали були той ліс вирубати і подати о позвіль до староства в Киньольжній. Той позвіль отримали гаді, але їх друге поданє о позвіль на продаж ліса відкинено. Товариство внесло проти сего рішеня рекуре до правительства, який досі ще не порішений. Тим часом дождає ся о тім Луцу, посилає перше свого довірочина Вала на до Фрумосі, потім їде туди сам нині на сотоне і купує той ліс без жадної оферти, без ліценції і без дозволу правительства за ціну 172,000 корон; так, що на кожного власителя того ліса припала частка 1800 К.

трибальнів, бо вони в шитю дуже рідко припадають ся.

Найбільшою славою римської старушки були її слова: „Domum mansit, laudem fecit.“ (Сиділа дома і праця воноу). Що в наших часах навчить, що жінці не потрібна хемія хліба тільки, щоб уміла підтримати горілок при вареню; а із земленим тілієм, щоб звати кутя свого дому. Байрон, у якого симпатія до жінки, була слабо розвинена, говорив, що він обмежив би бібліотеку жінки на біблію та книжку про духу. Тимі погляди на характер та образованя жінки безглузді, як з другого боку крайні в ті, щоби жінка мала у всім рівні права з чоловіком.

В теперішних часах доступне образованя для обох полів. Одначе позвіль діяльності рівні. В домашніх справах дуже придатна та цілком інтелекція жінки. Она зможе добро обдумати та розібрати, як поступати в різних випадках житя та буде знати діврати ліпшого способу для добробуту сімї. Образований ум не дасть себе ошукати. Що тичить ся моральних та релігійних справ, то жінка луміє лиш таким впливам піддати ся, котрі далеко цінніші та триваліші як краса тілосна.

Так поможуть підтану домашнього шастя. А тепер приходимо до найважнішого. — До вартости жінки з боку національного. Моральність народу залежить головню від домашнього вихованя. Даного вихованя жіноцтва дуже а дуже важне для національності. Жінота чистота та її образованя піднірають не лиш моральний характер, але також і силу духову чоловіка. І чим більше і краще розвинені сили сих обох істот, там більше гармонізує ся та упорядковує ся суспільність; там пошійший та сильнійший її поступ. Коли Наполеон I думав, що Франції потрібні матери, то хотів тим сказати, що французький нарід потребує добрих, бистроумних та пошних чесот матерей,

що уміло велич виховане домашнє. По французькій революції занепадо дуже родинне житя, що триває ще й досі. Коли Франція хоче ще раз дингнутися ся, то мусить поспушати сльї Наполеона I і видати добрих матерей надля вихованя домашнього.

Вплив жінки той сам везді. Она впливає на моральність та характер народів всіх праів. Де жіноцтво понижене, там і суспільність ніякю образована. Де оно моральне та образоване, там і суспільність пошало піднесє ся. Проте учати жінцину, значить тільки, що учати чоловіка. Піднести її характер, значить поліпшити характер чоловіка. Однак заходить сумніє, чи поліпшити ся тим нарід, коли жінчина отає на полю політичній до борби з мущинами. Бо жінчина не встаті робити мужеську роботу, а чоловік жінську. І ніякю підбарано жінку а дому до иньшої праці, тільки показало ся швідливих наслідків для суспільности. В швідній Англії то нічого великого, що жінки та доньки ходять на роботу до фабрик а мущини сидять дома. Результат такий, що багато родин розійшло ся а домогства розпали ся.

Нема причини також припускати, що жінцини ошляхотять ся через допущенє до політичної власті. Богато сегодня говорити про велике значінє права голосованя для жінки та сподівають ся дуже багато від „еманципації“. Не треба розводити ся над сим питанням. Досить означити, що політична власть жінки дуже важна в приватнім життю, бо виховує дома тих, що волять як мущини мають працювати в світї. Ту власть тільки її відібрати, хать би чоловік хотів, бо вона нині опанувала весь світ цілою силою деспотії-самовлади, а володіє вона — любовю. І справді, як жіноцтво має більше значінє, виробляючи характері цілних поколінь чи укладаючи в парламенті закони?

Зв'язкини обставину, що одна місцева фірма давала вже наперед кожному з тих селян аж по 2.500 кор., то виходить на таке, що Луну хотів тільки допомогти селянам а не може задля особистої користи, коли заплатив їм тільки по 1800 кор.

Згаданий же має 124 гектари із 38.000 м³ дров до рубани. Коли б заплатити тим селянам за кожний м³ по 9 кор., значить найменшу фіскальну ціну, яку платити релігійний фонд, то зробило би то суму 324.000 кор., то є о 252.000 кор. більше, як заплатив так прославлений добродій і захистник селян.

Що під тим сильно терплять репутація нашого краю, коли управитель першого грошового інституту робить такі гешефти, асна річ. Але із сего маємо новий доказ, що голова Волохін і цілий ряд його заступників займають ся в першій ліній „гешефтами“ і що они при тім воєсім не вважають на селянина якого жалують словами. І ті волохінські проповідники, що вночують волоських людей, мають ще відлагу виходити на Боже сонце і віддати намірив на його небудь!

НОВИНКИ.

Чернівці, 3. травня 1909.

Навчальн. Неділя Цвітня, Василь, рим. Неділя Цвітня Ізидора Е. Схід сонця 5 год. 33 мин., захід 6 год. 35 мин. — Понеділок 5. (23.) Нітона При., рим. Вілентина Фюр. Схід сонця 5 год. 31 мин., захід 6 год. 36 мин.

Катедра української історії на черновецькій університеті. В середу 31. марта удали ся представителі тутешніх українських акад. товариств дд. Галіп і Цісієн до декана філософського відділу, щоб розпитати ся, як стоїть справа з заложенням катедри для української історії. Декан д-р Чанев заявив, що філософський відділ занепадає ся комо-риями переданими українськими і румунськими студентами в справі заложення катедри їхньої історії і відвіє ся до сих заходів прихильно, залучивши ся за такими катедрами, тільки з німецькою викладавкою мовою. В таким разі катедра для історії східної Європи мав би бути ансеона. Тепер ціла справа нахочить ся — сказав д-р Чанев — в міністерстві просвіти. Поручаємо сю так важну для нас справу нашам послан.

Львівський руско-народний театр приїжджає, як відомо, до Чернівців. На першу виставу (11. с. м.) йде „Маруся Богуславна“, образ народний аї сль-нами і танцями з д. Шенченком в титуловій ролі. В понеділок виставить театр „Марішка“, народну штуку Мришкіа, аі второк „20 днів тюрми“. В четвер „Галля“, опера Моцарта, постійний виступ п. Лешатинської та Шаманського. Карти і абоманменти можна купувати вже тепер в торгівлі п. І. Стернюка, ул. Паньська ч. 35.

Руский богатыр. „Руславова“ доносить що по-парох Теремові, о. Іван Залучний, записав 80.000 К. на Інститут Непорочного Зачаття пр діла в Станиславові; 140 моргів землі і наміщення на розміщення бурсу у Львові. Крім сего записав на-мисницю і 20.000 К. теремовській захоронні рускій. Лічниця львівська мала дістати 30.000 К. а кілька тисяч тов. с. Петра. Покійний уставиа дивні ла-гати для оола, звідки був родом. Родина дістала також певну спадщину а оооло 200.000 К. остало без певного призначення, отже припадуть родній покійного. Крім сего, як нас інформують зі Льво-ва, Руске Тов. под у Львові одержало на бурсу 10.000 К.

Каліна заставив свою кулю. Один чоловік з Вінницького поїхав до Чикаго, і там зацикувала ся ним поїздка. Був голодний і не мав одної ноги, а козю своєю заставив в Вінницьку за п'ять доларів. Коли його запитали до він подів ті гроші, заявив що пропив їх. Він просив, щоб його назад відста-вили до Вінницького, бо тут спорише дасть собі раду.

Воздушна їзда Цепеліна. Перодучера нахочило ся місто Монахія в великій занурованню, бо над містом летів граф Цепелін своїм воздушним по-раблем. Сам разом удичав воздушна їзда Цепеліна ліпше як неї попередні рази і то тим більше, що воздухоплавець лотів підчас великої бурі. Цепелін задумував спуститись на землю перед містом Мо-нахією, однак се ему не вдалось бо враз зняв ся великий вітер і загнав корабель о 170 км. дальше. Мимо бурі спустив ся корабель на сушу і не по-терпів ніякого ушкодження.

Оповідки, іменованя і т. п.

Пригадує ся, що концерт „Вук. Воєна“ від-буде ся нині о год. 4-й по пол. в сали „Народного Дому“. Кілька місць сидятих, що остали ще віль-ними (по 2 кор. 20 сот.), як також вступ на партер (по 66 сот.) буде мож дістати при касі.

Стипендії для наукових студій. Міністерство просвіти оголосило конкур на відні від 1. жовтня стипендії для унічення студентів університету в державним або професорським іспитом або іе-степнем доктора, хоті задумують удати ся на сту-

дні до австрійського інституту для історичних сту-дій в Рамі.

Видіа черновецького кружка „Жіночої Громади“ на Буковині почуває ся до милого обов'язку шаро подякувати Ви п. добродіям Е. Вурачницькому, Р. Галенівичу, М. Когутю і М. Кордубі за поуча-ючі і наймиліші відчати доржани на просябу кружка.

На „Товариство православних Русинів“ в Чернів-цях звалили доси зносити запомоги, датки і вклади отой ви. доброді. Запомога в. бун. краєвого відділу в сумі 500 кор., посол Николай Василько 100 кор., родина Семаша в нагоди смерті бл. п. Еафрозини Андрійчумової 100 кор., Ф. Е. митрополит др. Репта 70 кор., уч. Володимир Пігуляк 50 кор., на похоронах бл. п. Володимира Карбуліцького зібрано 40 кор., Ф. Е. президент краю др. Владебен 30 кор., о. Теофіл Драчницький 25 кор. (з того 15 кор. замість ніни на гріб бл. п. проф. Михайло-вича), гімназійна бурса дарувала 25 кор., ісп. Омелія Попович 17 кор., др. Теодот Галіп 15 кор., Леонтин Яасовська 13 кор., Еафрозина Андрій-чуківна 12 кор., Ізидора Калінічівна 12 кор., Е-генія і Дмитро Гіраси а Драчницьке дар на новий рік 10 кор., Еафрозина Купчанкова 8 кор., проф. др. Стефан Смаль-Огоцький, др. Кося Кани і про-кур. Володимир Михайльський по 6 кор., радник бротофії Пігуляк. Вікторія Попович, дир. Нінолай Спинуа, радник Іля Семаша, о. радник Матей Галіп і побори Николай Влад по 5 кор., Гайморія Ісупенно і уч. Жуковська а Кизмана по 4 кор., Ольга Міна і Агласа Купчанко по 3 кор., Ольга Галінова, Наталя Пігуляківна, Вікторія Каліні-чівна, Текля Козак, Марія Бриндзан, Шанка, іні. Ільма Попович, уч. Остап Попович, скар. Антін Лушавич, аскі др. Коропатницький, Пасиф Хо-мичків, радник др. Філіппович, проф. Теофіл Бриндзан, проф. Олександр Попович, о. Кріп Калініч, Еафрозина Галінова, надрадник Волод-Ісупицький, Марія Захаревич а Миліва і Іларія Завалюкова а Миліва, по 2 кор., уч. Ольга По-пович, Наталя Стефанович, уч. Отілія Карбуліца, Теофіл Семаша, Банасвета Тимішська, Філеміна Пігуляк, Ольга Могильницька, Еафрозина Карбу-ліца, уч. Евгения Попович, Юлія Пігуляк, На-таля Яасовська, уч. Марія Гіраса, Феєронія Ви-лак, Евгения Козак, Аманія Канюк, Зеконія Ка-нюк, Волошенко, Тамович, о. проф. Еаген Семаша, о. Іван Луцький, ісп. Олександр Купчанко, дир. Антін Кани, о. Еаеоній Андрійчук, Евгения Кар-буліца, уч. Феєронія Козак, Іванічка в Сторо-жиниці, Мартинюкова а Левківцях, Радисона а Тов-трін, Марія Кани а Мамаїчів, уч. Марія Коча, Артемія Глібля, Олександр Циганюк, Іван Сме-ртинський, Емілія Прокопенч і проф. Роман Це-гельський по 1 кор., а Іванна Баторини 40 сот. Крім того зібрано на козю о. Жалкожого а Су-ховерковій спідуючі шортан: Ва. Претовей Вола-горський 1 кор., др. Кас і кор., Т. Драчницький 2 кор., Мафрей Григорович 1 кор., Іа Пурканович 1 кор., др. др. Богатирец 3 кор., Доминка Гри-горович 3 рублі, Еагоній Цурилович 1 кор., о. Ва-силь Жалкожовий 10 кор., Іван Никорак 1 кор., Лазар Жалкожовий 5 кор., Тамшч 1 кор., П. Ка-теринюк 1 кор., Н. Н. 5 кор., Н. Н. 2 кор.

Коли-б у сні зникла запрямічено яку похизбу, то проємо о репанадцію на руш підписаної. — Чернівці 2. цвітня 1909. Вікторія Попович, скар-бничка. (Ул. Шевченка 4.)

† Посмертна вістіа. Теофіл Козак, директор народної школи в Жадомі, ревний і неутомний діят на народній ниві, упокоїв ся дні 3 с. м. По-хорон тілних останків відбуде ся в понеділок, 5. с. м. Вічна ему пам'ять а земля ему пером!

Іа штуки і літератури.

Репертуар міського театру. Неділя 4. цвітня (по пол.) „Der tapfere Soldat“, опера О. Штрауса в 3 актах. (веч.) „Girofle-Girofla“, опера К. Лео-ного в 3 актах (востанній гостиний виступ Л. Траймана).

З полосу музичної школи ім. Миколи Ансена. В неділю 28. с. м. відбув ся в сали „Нар. Дому“ в Чернівцях другий квартальний полне учеників й учениць нашої рускої музичної школи. Не мало зібраних гостей анов мали нагоду почути й піанати приваки швроті праці тамошніх учительських сил. Бачимо задовольний воступ поодиноких пильних учениць, хотіли самі вже сміливі а здібні й перо-думані способи в науці. Граво на двох інстру-ментах і то на скрипці й фортепії. Та точні фор-тепійні апаали під кожним аглядом ліпше як скрипкові. І то помімо того що доси ученики не як найліпше вибрани були, — бо за трудні. По-одинокі учениці хот апаали пильності а перемогли ті технічні трудності (ан Шопена малурна прим.) не могли задовольти слухача. Шопена музика востаті вимагає як зна по майже скінченої техніці, так бодай вже високого музичального обраованя. Найпрасше виявляли ся із своїх точок, учениці п-на Г. Ерає і п-на Н. Пігуляківна, а а найбільш сміливою і талановитою — п-на Влуріх і п-на Кани, хот і тут було на мало глибокого прозунія для самої композиції. Грач ніколи не сьміє забу-вати, що не техніка сама творить музику. Ми бо-димо хіба тільки декілька до неможливості шворе перебірання клішівими, — але одушевляемо, забуваємо ся в мильодах, звуках; — ось де чар музики! Чим певніший грач в різних вибажених

вибогах техніки, а тим більшим суповом й волею повинен віддавати ся чути. Що до гри на скрип-ках, мушу заявити, що дав ся відчуті брач пиль-ності. Правда, що наука скрипки богато трудніша, але тому шлассе треба, щоб не лашонь добре але й гарно грати, більшою волею до уважливих студій й пильної управи. В гри шкисирів-скрипачів бра-кують цілком ті конечні усліа; бо годі навчити ся щось порядко, коли загладя ся шпашь донекони до школи. Точність в науці по моїй думці най-важніша, і зарид школи повинен а більшою ста-ранністю про се дбати. От одної година прим. учитель навчить ученика сего або того, а нін три або і більше годин напугетать і має ся розуміти через так довгий час все забуа, а дома тим грам, як сам хотів й знаа. А а того смідує, що, як на оім новісі — проводить смик криво, грамає скрипку неспосібно і незручно і т. д. Та нового й миткого тону під кривим проводом сміа, шкисир не адо-будеть ся, а прецінь треба знати, що смик а по більшій часті тим могутим чарівником скрипкової гри. Та будь, що будь, ми мусимо гордитись тов-нашою новою культурною інституцією і тому раді би, щоб віддавати від неї всієї хіба, ані отояли би в дорозі до її повного розцвітту. А тут наза-чили ми нн раз доси загальні хіба, хоті впли-вають некорисно на розвиток школи. Звертаємо увагу на то, що майже всі ученики праступають до фортепая а таким зном, що весь їх душевний настрій звернений не на відданя того, що а музики знають і годі, а одно на то, щоб перемогти смій переміа. О гри не може бути й бесіди там, де серце гуляє, твар байдє а руш трасуть ся. Музичний полне повинен подобати до так апаких певних пере-говів. Одна учениця повинна старати ся а одуше-вленням перепитати другу в гри. Тимчасом надію, що майже кожда старе ся як найборше апапуги під фортепая. А прецінь родичам й громадї ходити як раз о то, відіти усіаки і розвій свої інституції. Причини того великого переміа лежить в великій мірі в способі переадація полнеу. Учениці від-окремлені від публіки, в окремі кімнати, виходять перед публіку, як артисти иза кулі на сцену. Замість щоб сидіти коло своїх між публікою й одіаля й самі за тим, як їх товаришки грають і ачнись при тім та набирали духа для свого ви-ступу. Дальше повинна учительна вати цілий по-пис тая, щоб ученики ці віділи і відчували її провід і опіку. А тут лашака, ученики чують ся поліційними, що відіамає їм відлагу і охоту. Дальше хіба лежить в відношенню публіки до школи під-час полнеу. Часта громада уважає показний акт полнеу за шпорт, за шарт, подібний, як от казнім п. а. „конкуренція крас“ на Грудероїй сьонанці. Више отое само годіа зовати полне а тим самим лашу музичну інституцію на явсь посміховиско. Як може тут бути гадка о поважній гри учениць на полне, коли кожда третить на думку: чи шкисирі будуть мені апсати в долоні, чи може випацють мене? Ще лаш того браку, або шкисирі й сьонстали чи то за гру чи за лашу або фігуру. Наводимо єї хіба не на то, аби апаохотити а а най-більшою шпротією адіає в тім замірі, щоб їх на будуче усунути і прачинитись тим способом до красивого розвитку дорогої нам культурної інсти-туції. — Наталя Пігуляківна.

Твори М. Коцюбинського перекладені на ру-мунську мову. В останніх двох випусах румунь-ського місячника „Junimea Literara“ що виходить в Чернівцях, (за 1908 рік) зміщено а гарному пе-рекладі на румунську оповіданя нашого письмен-ника М. Коцюбинського — „Не кулятор“ а пере-мовою про автора. Перекладачі Н. і В. Лашака звернули ся до д. Коцюбинського а просябою до-зволити їм відати окремим томиком а румунь-сьому перекладі його оповіданя а молдованського мжта, що зібрані у виданій у Львові зиниці під назвою: „По людюмоу“. Факт оей, боаперетно, смідиць про те, що інтерес до нашої літератури серед чужинців все зростає.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 3. травня 1909.

Будапешт, 3. цвітня. (К6.) Поліція відкрила а'організовану банду фальшивих монет, ані про-дуювачи в двох варетах фальсифікати нитко-ровів і продавали за 40 сотів.

Париж, 3. цвітня. (К6.) Засіданя камери під-рочено до 18. цвітня.

Біагород, 3. цвітня. (К5.) Розпущено домів резервістів, ані прабули вчєра на військовій вправі.

Петербург, 3. цвітня. (Кк.) Думу відрочено до 20. цвітня.

Париж, 3. цвітня. (К6.) Суд апеляційний аніо конституційний засуд на полмера Матіса, аного оскаржено о амаах на прудента Фалієра і мотивував своє рішення тим, що оскаржений не був при обговорюванню питаня компетенції.

Берлін, 3. цвітня. (К6.) Німецький парламент відіє ся 20. цвітня.

Льондон, 3. цвітня. (К5.) Іванович генерала Кріга верховним кождам в Індії на місце Кичеєра.

Найлучше і вже випробоване
средство на ревматизм єсть

NERVOL

„Назва правдо забезпечена“
аптекара др. Ю. Францова

в Терополі.
Ось є знамениті уоприятий средство до
поздоровлення всіх ревматичних
болей, простудних, ланних кистей, пач-
ний гістид і нервових недуг. Прому ука-
жати на який „Nervol“ і не прина-
мати інших „Нервотолі“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (еко-
номічно) 8 мр. в оплаті і опаківанні.
Товаришів з подякою. — Вислана
2 рази денно до всіх країн.
В Чернівцях на складі у Шміда
і Фонтана, в Селетині в аптекарській
медикаментів Стерншуса.

24 7—10 п.
Молочне мило

лелійне з конником

найлагідніше мило для шкіри
і проти виприсків соняшних.

— Всюди до набути. —

В СКЛЕПІ

„укр. Визвольної Спільноти“

в Чернівцях, ул. Пивнична число 6.
(поблизу від жидівської) (—)

можна получить всі прибори до писання як
також Апробований взори до краснописки.

Союз руских хліборобських спілок на Буковині

„Селяньська Каса“

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою

повідомляє, що він отворив в себе особний

Відділ жа вадки і кавці

і перебирає зложуване вадки і кавці але лиш у публич-
них корпораціях або до рук власників великої посілости
земельної в популярних цінних паперах під дуже догід-
ними условинами. Близіші інформації даємо в нашій кан-
целярії в Чернівцях, вулиця Петровича число 2.

Г. ФАЙЛЕР

Чернівці, уліця Руска ч. 8.

усувач нагнітот

Найперше і найбільше буковинське естаблісєма в тій галузі.

Хемічна пральня і фарбарня
ДАМСКОЇ І МУЖЕСКОЇ ГАРДЕРОВИ,

укіє тіє ріжнородних материй, як: футер, материй на
меблі, гардинок, занавісок, портнер, рукавичок біасє
і корунок.

Спеціальність: Хемічна пральня і фарбарня
шовків найліпшої сорти. Вирцова фарбарня і апа-
ментна пральня фіранок ріжного рода.

САЙФЕРТ і ТУЧАПСКИЙ, Чернівці

Централка:

ул. Руска ч. 15.

Мірні ціни.

100 (—)

Замовлення з провінції сейчас.

Цінники даром і оплатно.

Філія:

ул. Кручена ч. 1а
теперішня ул. Дра Райса.

Виконанє без закиду.

Пересторога!

Най ніхто не купує машини до шитя скорше, нім не
огляне і не спробує

Пфаффа машини до шитя

Липа за Пфаффа машини даю 10 літє гаранцію, тому що при Пфаффа машин-
нах всі часті що дуже труть ся, є з найтвердішої сталі ковані і гартовані. — На
Пфаффа машини можна шити, гафтувати і ширувати. — Цінники даром і оплатно.

З поважанєм **Василь Данилович, Механік**
в Чернівцях

ул. Жидівська 16. і Пивнична 6. (Kellergasse) в власнім домі.

(—)

ERSTES WIENER WAARENHAUS
B. BALTINESTER jun.
HAUPTSTRASSE 3
Tuckraewi i zagranichni novosti vesniani,
suti vze na skladu u velikim izbori.

Склад ц. к. уприн. фабрики товарів
з альпак і хмиского срібла В. Бах-
мана і С-ки у Відні.

Склад капелюхів І. Генрика Іти у Відні, Йос-
Піклера і Синів в Грацу.

Склад черевиків Ф. Л. Попера в Хрудні, Авт.
Чалєка у Відні.

Великий склад капелюхів П. Г. Габ-
баса в Відні, і славної фабрики чере-
виків Гана і Сина у Новім Йорку

Доставці для буковинського звязу урядників

Міхцер & Шехтер, Чернівці

Ринок (напротів буковинської щадниці)

поручають свій багато асортований склад **весняних і літніх артикулів**, як: **капелюхи** для панів і хлоп-
ців з ц. к. надвірних фабрик Вільгельма Плеса, Антона Піклера, І. Гікля Синів, як також італійської фабрики капелюхів
Г. Бросаліно. — Великий вибір **білих** білого і колірового для панів і хлопців; ковнярики, маншети, рукавички, шар-
питки, паньчохи, хусточки, шельки, палички і камизельки. — Великий вибір **вразатом** в найновіших фасонах і красках.
— Великий склад **черевинок**, найсолідніших викінчених. — Богатий вибір парасолів і парасольок ріжного рода.

Замовлення з провінції дешево і сейчас.

Неподобачі ся річи можна відмінити.

Передплата на „Буковину“

нахата в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
- Росії: на цілий рік 12 карбованих, на пів року 6 кар.
- інших держав: на цілий рік 40 ер., на пів року 20 ер.

Для місцевих і овани буде надходити „Буковина“ раз на тиждень від редакції і констатувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотників.

Оголошення констатують по 10 сотників від одного виплатового стрічка або 11 місяці дрібним друком (пошт.). При кількох оголошеннях або при річних замовленнях вищий ошук.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині,
виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петропільна число 2.
Число телефонів 178.

Адреса для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устатковувати ся з дня від 10—11, рано і 2—3, понохуди крім неділей і свят.

Надплатки по 40 сот. від стрічки, при частійшій виплаті відповідний робит. Редакційні виплати від стрічки. Рукописи констатувати редакція лише за попереднім надісланням і залученням поштової належності.

Циркуляри іко прилоги констатують на 2, 3 і 4 сотники від шукта.

Належностей на апарат журналі почтаєм на принципам ед.

По сесії ради державної.

Про біліне праць палати послів, до-
монуаних підчас що-йно минулої сесії
в часі від 10.—26. марта, пише „Діло“ між
іншим:

Наглих внесенень підчас сесії було
тільки незначне число: „роботицність“
палати не давала для них відповідної
атмосфери. Поминувши два-три демонстра-
ційні внесення всенімців і чеських ради-
калів, які полагоджено (т. зв. відкинуто)
зараз на початку сесії, мати-мемо тільки
внесення Шустершица в справі боснійського
аграрного банку на початку сесії, внесення
Крамаржа в справі видавця державних банків
в середині сесії і послідного дня нарад
соціально-демократичне внесення в справі
вдержани мира. Перше з тих внесенень,
принято, друге відкинуто, третє ухвалено
в християнсько-соціальної модифікації,
яка відобрала йому властиво первісне
значіння.

На перший план, як звичайно, так
і в сій сесії вибили ся державні конче-
ності: на першій місці предложене про
контингент рекрута, потім справа удер-
жавлення залізниць в Чехії, в кінці т. зв.
уповажнювачий закон, ухвалений послід-
ного вечера разом з цілим рядом інших
законопроектів. Дві перші справи не по-
требують пояснень; що ж до уповажня-
ючого закона, то ним дано правительству
право, в державами, з якими наша дер-
жава або не має торговельних договорів
або речинець тих договорів скінчив ся,
накляччати до сього року торговельні до-
говори на основі т. зв. *Meistbegünstigung*,
т. зв. найвигідніших тариф, обови-

зуючих в торговельних договорах з тими
державами, з якими такі договори існують.

З інших справ, які не являють ся
державними кончностями, тільки відно-
сять ся до різних областей суспільного
життя населення, полагоджено після двох
перших державних кончностей закон
про поборюване пошестий на худобу, а на
посліднім засіданні, яке протягнуло ся до
1. год. вночі, крім згаданого вже упо-
важнювачого закона отсі справи: торго-
вельний договір в Етіопію, закон про
заборону білого фосфору при виробі сір-
ників, закон про увільнене ювілейних
фондацій від стемплених такс, закон про
признане податкових і стемплених пільг
австрійському товариству „Червоного Хре-
ста“, закон про увільнене від належност-
ий маєткості перенесень при аграрних
операціях і закон про висоту сум, міро-
датних для карно-правної оцінки вчинку.

Зі всіх тих справ на особливу увагу
заслугують дві послідні. Закон про увіль-
нене від належностей маєткості перене-
сень при аграрних операціях має важке
значіння при комасаціях і арендаціях
грунтів, бо через увільнене маєткості пе-
ренесень при сих операціях від належ-
ностей пособляв ся розвиткови сих ко-
рисних для земельної власності опе-
рацій. Другий закон, який значно під-
носить висоту сум (так прим. з 10
кор. на 50 кор. — і т. д.) міродатних
для карно-правної оцінки, чи який акт
крадіжки, спроневерення, обманства і т. п.
є переступством чи злочинном, вплине на
зменшене карно-правних наслідків сих
протизаконних актів, що особливо для
бідніших верств населення, де порушене
„святото права власности“ являеть ся

переважно впливом сиротних і важких
обставин життя, мати-мо корисне зна-
чіння.

Такий фантастичний біліне найнові-
шої парламентарної сесії. А біліне полі-
тичний?

Перше всего роботницність палати по-
слів. Коли взяти під увагу, що всі ви-
числені справи полагоджено протигом по-
ловини місяця, при чім якийсь час мусів
піти також на вибір президії і комісій,
то справді треба признати, що палата
послів була пильна як ніколи. Ті круги,
для яких державні кончності рівнозначні
в їх власними інтересами, повинні бути
вдоволені з неї.

Оповідня в минулій сесії незвичайно
присмирїла. Відноситься ся се в першій
мірі до „Славянського Союзу“, який перед
сиданням нової сесії парламенту робив
найбільше крику, найгрізнійше потрясав
оружем. Та ті, що перед отворанєм сесії
були такі *groß und wild*, гровахчи, що не
позволять, щоб „німецькому“ кабінетови
бар. Бінерта палата ухвалила яку-небудь
державну кончність, зараз на початку
сесії зробили ся такі *klein und mild*, що
аж сором стає за таку непропорційаль-
ність між словами і ділами парламентарної
групи, яка хоче, щоб з нею серіозно чи-
слити ся. „Непримиримі вороги“ „німець-
кого“ кабінету Бінерта перемінили ся в ре-
вних австрійських патріотів і щоб не по-
зволити Німцям змонопользувати австрій-
ського патріотизму для себе, голосували
за контингентом рекрута, чим власне скрі-
пили становище того Бінерта, проти якого
з таким шумом вибирали ся в воєнний
похід.

Сильвестер Яричевский.

Чорна любов.

Отже се не в ніяка собі модерністична примха
— тота „чорна“ любов — ні, се така правдива
подія.

А прийшла вона з краю, до чорноокрі мо-
лоді білять на відданому жарі сонця свої по-
лотна, якими так складно обивали свої чорні по-
статі, прихилили в ювілейний рік до Відня.

Підприємець „віденського зяйранця“ в Пра-
гері хотів показати цілком синам „міста пісень“
і ще цікавішим донам особливому уреду справе-
них сонцем дітий Африки і спровадив кільканай-
цять родив племені Ашанти разом із кациком їх
і его приблизною гвардією.

Ашанти жили собі в Відні як у Бога за
дверми. Поставлено їм хати на їхній краєвий лад,
позволено позабарати всі надобні й менше надобні
помовні і тимже подібні діти, що мали на своїх
личках банок солідно вицисленої холони від дра-
гунського чобота.

Веселий великомісний народець абігав ся ти-
сцями в огород приглядати ся чорним гостеня-
м. А вони забавляли ся ввесь день походами
від нацина до місця, де горіло огнище, перед ними
усі Ашанти товкали поклони, що аж божа землянка
постогнувала.

І давний собі той брат Європець зі своїм
смаком естетичним! На нас холостяків і навіть на
монатів — на вічну честь їм се признати треба!
— не робили аніжні ашантські красавиці, хоч і як
вони часом перевертали білками очий-вірок своїх
на нас. Ми були серцями неспособні і твердо-вірно
тримали ся наших білих красоток (коли хто мал
кину) і не думали навіть про владу їх. Може бути,

що вірність наших сердець основувала ся й на
неможливості всакої любові до чорних русалок.
Вони бо мали ще й ту примету, що пахли яким
можливим запахом, лише не рожами ані фіал-
ками. Ну, а нам, звісно, було в виду сего не те
і жаден з нас і не думав любити ся з Ашанткою.

Не те краса половина роду людського, ві-
денського — себ то Віденочки! Они цілком годя-
нами поставували коло буд ашантских і причи-
дали ся широкостям Ашантам, як би адоїсеам
яким. А самі Ашанти чорили з задротости і злости!
А який антилю Ашантище сидить вам перед
будою як передпосередній проєкт малю — не чо-
ловіка, бубиня брудноточними пальцями по
зубах як стара панна по клянітурі і рівне лише
деволи: „Фрауле, коняк!“ Ах, бо любі білі пані
наші залювали чорних зайдів коньяками! Нагани
гідна контрабанда! Мало сего! Не лише яли коняк
по невластивому адресу, але ще й — залюбували
ся в Ашантах! Тоті бо дами хотіли відати донавати
правдицність, висказу важного професора від. Аль-
берта, що великомісське жіноцтво стає немірне своїм
т. зв. мушам головно — з цікавості.

З цікавості залюбували ся існовалосі цюбе-
тужечки розишної Віденочки в Ашантах. З ціка-
вості — як то ким любити серце невідомої
ашантської одишної мужської. І з цікавості при-
ходила приглядати гарна кунцяха з Ландитрасе
приглядати ся кременному гвардістому кацину
Ашанти. Подивилася його ашантський зріст, жалув
шпа, широчинні груди і обнажені рамена, яких
бідоски могли йти в заводи в бізнесах першого
віденського борца-атлета. Пані Анна оцінила оком
знатока всі тоті примети, цілу геркулічну муску-
латуру двійцятілітного Момара Фала. Цілом
знанце виглядав єй муж Тоні, що зміхав саме до
Барнсабаду нічти ся. Правда, Тоні добрий чоло-
вік — всає єй без шепота до своєї хати на жіну,

вчинив єй, бідуу полиса контрпотику, панєю свого
селепу і маєтку, але — він єй заудив ся. Він такий
слабовитий, не те, що сей чорний Геркулес.

— Пококетую з ним трохи, — казала до себе
пані Анна, — бо те цікава штука, такий правди-
ний, чистий спя природи. Пококетую, тай лину...
Тоні не може бути злий на тебе... Від кого дош-
дає ся зрештою?.. А хочби! Чим не можу собі
позволити на такий жарт? Я праці молода тай не
монахиня! Вина я те своїй молодості й уроді...
Трошки забавлю ся, розіграю ся.. Обридло з тими
важкомісними вамотчними забавляти ся!..

Момар Фаль пав коняки й вина, з'їдав гори-
ласовів, які привозила йому Анна. Зерпав на неї
білками ащачности. І каци бачив тото любва.
І усміхав ся по своему, по африканськи.

Раз навіть дозволив поїхати Момарова на про-
хід із білою дамою. А потому ділає ся те частійше,
бо Момар приносить з кожної прогулянки дари для
нацина. Се мусіло подобати ся.

— Момар відкирн скарби у бідолощій не-
вільниці, — говорив каци до своїх дорадишків. —
Момар має в голові асмість!

І Момар полюбив Анну, а вона Момара цілим
серцем. Вже навіть стала зі щадний вибирати
гроші, бо коштовна була тота гарача любов.

Момар розмовляв з Анною по англійськи. На-
чиня ся тіні мови від одного місцелара-вендальця,
а вона зміла ту мову в контрпотику. І так роз-
мовляли. Решту домовляв воляник любови.

Подобав ся єй дуже сей Момар, що сповідав
про життя своє в далейшій вітчині підданний.

— А полюбеш мене там зі собою, милай мій
Момаре? — питала романтична Віденка.

— Момар возьме біле лице. Там, де пані
люди білять білі полотна, возьме Момар біле лице
зі собою!

Що більше, навіть чеські радикали, ті самі, що через них замкнено попередню сесію, — які, здавалося, після ревізій і арештовань в Празі будуть поборювати правительство, яке ввело си супроти них на такі способи, до посліднього віддаку, — і ті значно зм'якли і обмежили ся тільки до традиційного „повітання нового кабінету“ та до пари нагих внесень в мету ut aliquid fecisse videatur.

В кінці — наш національний біліз?

Серед висше представлених обставин, де весь парламент в огляду на можливість війни перше місце дав державним konieczностям, наші послы не вважали можливим висувати на перший план при помочи нагих внесень спеціальні потреби і домагання нашого народу, виходячи з того, що тим наразили би ті потреби і домагання нашого народу, тільки на непопулярність серед прихильних собі партій. Вони обмежили ся тільки до того, щоб серед даних обставин вдержати і означити свою принципіально-опозиційну лінію супроти правительства держави, яке віддало руский нарід на поталу його історичним противникам. Се зробили вони, голосуючи проти контингенту рекрута, тої найважнійшої konieczности державної. Так само станули вони в обороні знехтованих міністерством фінансів конституційних прав парламенту, голосуючи за внесенем Крамаржа.

При виборі президії руский клуб на підставі порозуміння з иншими партіями узислав приречене, що число віцепрезидентів палати буде побільшене до 8, і те осьме місце дістане репрезентант клубу. Відповідне внесення в сій справі вже поставлено і воно жде полагодження.

В комісіях руский клуб вадержав до теперішнього числа мандатів, мимо заходів москвофілів, які дістали ся до комісій хотіли його коштом. В податковій комісії член руского клубу (др. Кость Левицкий) в голову, в комісії економічній член клубу (др. Евген Петрушевич) вибраний наступником голови.

В кінці годить ся звернути увагу на становище москвофільських послів. Ті на нове, що на кожнім кроці кричать про своє славянство, закидаючи українському національному рухови араду славянських інтересів, — в критичний момент, коли „німецька“ Австрія готовила ся до війни з славянською Сербією, — разом з цілим Славянським Союзом голосували за кон-

тингентом рекрута, даючи „німецькій експансії на схід“ потрібні засоби проти брата-Славянина.

Заграничний огляд.

Сербські закиди на адресу європейських держав.

„Die Zeit“ доносить з Відгороду, що тутешні часописи висказують при обговорюванні залагодження австрійсько-сербського конфлікту своє розчарування й огорчення в наслідок поступованих держав супроти сербського народу і констатують, що Сербія мусіла завдати пресії зі сторони Європи піднести ся так страшно і ганебно на натулацію. Австро-Угорщина, маючи в часописи, піднесла найбільшу побіду, яку колись піднесено без оружя. Треба справедливо констатувати, що Сербія волила війну ніж так ганебний мир; та однак держави не допустили до залагодження справи в чесний спосіб, але волила покласти ся перед могутим словом Німеччини, як щоб варід, якого істотно загрожувало сильніший сусід, вірив ся до розлучного кроку, до борби за свою незалежність.

За сумні консеквенції сего мізерного становища Європи мусить тимчасово сербський нарід сам терпіти; але прийде в коротці час, коли напівтулація Європи перед Німеччиною і Австро-Угорщиною так само німецька ся на всіх прочих народах Європи, бо залагодження боснійського питання покладало, що нема вже європейської рівноваги, яка була доси найважливішою запорукою суновою. Аж десь держав не привело до потрібного познення політичної ситуації в Європі, але лише відпочало на північний час. Гроза війни триває далі і ситуація держав Європи до дальших, тайних убожень. Вже в тім містять ся поступовані держав, що народи Європи понесуть великі матеріальні страсти і без приготування до акту, який удало ся державам покласти вершководити і відпочати его на будуче.

Доносить із Земліну, що князь Юрій закликав президентова міністра Новикова, що рішив ся не покласти Сербію. Навіть мада, що внаслідок зроблено кінця тим посуджуванням его особи о убита Кольковача і розпочато проти него в тій справі судово слідство або нехай скінчить ся принасть ему у формі ухвали певну сатисфакцію. Сей крок князь Юрій викликав здивування і думують, що князь поступає по директивам нареду, яка відбула ся в его помешканні при участі богатах офіцерів бігородського гарнізону.

Офіційна „Россия“ про політику російського правительства.

Петербург, 5 цвітня. (Кб.) Офіційна часопис „Россия“ висказує своє задоволення із записи,

яку „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ опублікувала в повній згоді з нею, що німецьке правительство не напірало в жаден спосіб на Росію в справі XXV. артикула берлінського трактату.

„Россия“ переконана, що всіні сумніви дотично неприхильної політики німецького правительства устануть.

Щоб можна справедливо осудити російську відповідь на німецьку пропозицію, треба знати на те, що в часі, коли Німеччина виступила в Петербурзі із записою пропозиції, австрійсько-сербські відносини були в найбільшій напруженні; тому австрійсько-сербський кабінет з цілком, який мав забезпечити захід з небезпечного політичного положення, не порушуючи принципів, які в основі російської політики. Німецький амбасадор заявив, що познати ся Австро-Угорщині мізку руку у виборі средства, відповідних до обставин, коли Росії не надасть ся можливим заняти прихильне становище супроти посередництва Німеччини. Із сего можна достатково пізнати вагу сего хвиля як такою факт, що дома Сербії заловить новий під Росії.

Росія мусіла уважити на неминучість зовнішнього австро-сербського конфлікту з всіми своїми наслідками як також на можливість, що Європа складе своє слово. Згоджувати ся на внесення XXV. артикула, не покидає Росія свого принципу, що до зміни постанов якогось трактату потрібно згоди виходячи в рахубу держав, чим ще не порушено питання в справі скликання конференції.

Се заява уніфікала російське правительство від тяжкої підвільності за вищого, яку гротало Сербії, і улекшила мирне залагодження справи. Хотіли як болять російську дипломатию звернені проти сего закиди, то суд історії уневажають її посуджування; російська дипломатія мусіла пожертвувати своєю самолюбів'стю в цілі підвільності гротального лиха. Приняття німецької пропозиції заповнила Росія також порозуміння між Болгарією і Туреччиною і не можна внісене XXIX. артикула берлінського трактату, який ограничує Чорного моря.

Із сего виходить, що приписи зміниювані гадом між Росією і Німеччиною саме в критичний хвиля приговорено залагодження сего питання на тій підставі, яка зовсім не порушує бажань Росії.

„Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ про становище Німеччини в австро-сербському конфлікті.

Берлін, 5 цвітня. (Кб.) „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ пише: Мирне залагодження кризи на сході прийнято в Німеччині із задовольним адоволенням. Задоволення із задоволенням безцільного прохання кроку збільшило ся і послужило ся, коли на відданню парламенту стало відомо, що становище, яке заповняла Німечка політика відчас цілої кризи на сході, вийшло в горючаних партіях удобрення і принасть, від чого навіть провідники опозиційних демонстрацій не могли відступити ся.

І самий ся до неї всіми зубами своїми. І вона тишила ся. — — — — —

На стало в Відні Ашантів і відіткнула задрісна поліція в Пратері, бо менше було роботи. Не треба було сторожити буд.

Увірнули в Парижі, де розкопували.

Непосований син природи навчав ся спляти чару жита при боці своєї білої любини, що не мажувала гроша ні для него ні на взаємні вітхи.

Горача любов стоплювала гроші дуже прудко. Мало вже їх було, а з візду було їх Анні роздобути. До Відні годі було зголошувати ся, бо муж був певно вже дома, потрапив би на слід, а тоді. Вертати домія? Ніколи!

— Мій Момаре, їдьмо вже до твого краю, де не треба нам буде так багато грошей! — підівала ся одної днини Анна до чорного Ромея.

Не відповів нічого.

— Жаль, йому за Парижем, — погадала. —

Що робити?

А потім додала:

— Правда, що тобі жаль за твоїм краєм? І Анна тувить до него. Се для неї буде край нового жита, забути, любови при твоїм боці, любий Момаре? Анна питала його і не журила ся тим, чи любини відчувала її чутим.

За кілька днів буці в Марселі.

Мали відплисти кораблем до Африки.

Тутже знайшла ся й уся громада Ашантів, що так само, як і Момар, вертала домія.

Годину перед відпадом запитах Момар Анну:

— Віла „фруле“ не має ані білих ані жовтих грошей?

— Дуже мало. Мало що більше як на дорогу треба. Але се нічого. В тисім краю не треба нам грошей, правда?

— Віле лише говорити дурні річи. Момар любить білі і жовті гроші. І нацим любить. Але

біле лице не має грошей, біле лице не їде до краю, де білати пологна. Віле лице там не потрібне.

Відення накрохали:

— Якто? Момар! Любий мій! Така твої любини? Так Момар мене любини міцно? Момар обіцявав все любити Анну!

Ашант махнув верало рукою.

— Момар любини біле лице міцно як лев любить львицю, Момар любини біле лице все, а тепер ні. Момар мусить любити там в дома другу і ще одну. Момар не хоче білого лица вже бачити. І нацим не хоче. Най біле лице не плаче, най лишить ся тут. Момар сам вертає до краю, де білати пологна. Момар вірний і радить білому лицу утішати від нацим, бо відріже голову...

В своїй комнаті на Лендигтрассе сидів Тоні в тайній задумі. Вернувши до дому не застав жінки. Де вона? Куди поїхала?..

Наріз двері відчинились, влетіла Анна, впади перед мужем на коліна.

— Тоні! — крикнула.

Широко отвореними очима видивив ся на неї, на змаріла лице улюбленої дружини, зблід — і зімлів.

Серет, 20 марта 1909.

Літературні новини.

Петро Кармалюк: Пливе по морі тьма. Молода Муза ч. II. Львів 1909. Стор. 139. Ціна 2 мор.

Для снх немногих осіб між нами, що цілають ся рідною штурвою і радісно витяють лонду й квітну, вистарить сам заготовлені свої привагидної замітки. Їм настане довідатись, що анову с'явилась

збірка поезій Петра Кармалюка, щоб (не роспитується далі про віщо) як найшорше роздобути сю нову книжечку і в погідний день вибратись в місто на любе самітне місце і там вчитатись в сльмі листи любови і смутку таи добре знаного їм, коханого поета. Вуде се передовсім наша гарна молодіж; тога що чутливою своєю душею прилягла до гроши оповідань Стефаньки, атому тут своїх молодечих гасала чистого водою глибоних жорел творчости Коцюбинського і Кобиланської не раз ішла тернистими стежками Франка і Йцкова відживала в обіймах чудових пісень Лепкого, Крамського, Л. Українки, Щурета, Мажовен, Олеси, Пачовського, Філіпського і других поетів — а в мрями і тугами своїми стрілялась в музичі Людженца, в малюнках Труна, Якула... Небогата людий таких, коханий друже, однак коли ти щирого серця свогого не загубив ще, то ти між нами чим не поиним бути?

Кармалюк став любимцем в широкіх кругах нашої молодіжи з багатьох причин. Велика частина наших читачів — вважачась незвичайно вбінни співчутем для чужої неволі, для чужого смутку, для чужих сльз. Завало, що так с і розуміємо чому так у нас дієсь. А коли таи, то очевидно ніякий автор не міг так близьким статись для снх (великої частини наших читачів, як Кармалюк). Ного сумна Муза мусіла зворушити снх читачів і вони щирими сльми значили майже кождо пропитувану сторінку поезією його збірки „Ой люді смутку“.

З другої сторони заважати треба, що в останніх часах незвичайно просли у нас злих доників (найирасних: чатачів пгадом письменности. Голонно перопади Щурета і других) а в части і бласне знане чужої агуаки довели до сего, що (тішмо ся тим незвичайно) чим раз голосийше вимагають ся і від наших творців снх артистич-

Доставці для буковинського зв'язку урядників

Міхцер & Шехтер, Чернівці

Ринок (напроти буковинської щадниці)

поручають свій багато асортований склад **весняних і літніх артикулів**, як: **капелюхи** для панів і хлопців з ц. к. надвірних фабрик Вільгельма Плеса, Антона Піхлера, І. Гікля Синів, як також італійської фабрики капелюхів Г. Бросаліно. — Великий вибір **білих** білого і колірного для панів і хлопців; **ковнярики**, **маншети**, **рукавички**, **шкарпетки**, **паньохни**, **хусточки**, **шеліки**, **палічки** і **камизельки**. — Великий вибір **краватон** в найновіших фасонах і **красках**. — Великий склад **черевикин**, найсолідніше викінчених. — Богатий вибір **парасолів** і **парасольок** різного роду. **Неподобачі ся річи можна відмінити.**

Замовлення з провінції дешево і сейчас.

Великий зарібон

принесить побічне заняття кождому господарю, купцю, підприємцю, урядникові і т. п.

До виробу

Цементових дахівок

не треба фахового знання. До того спеціальних машин, також на сплату ратами, достаток

155 (—)

І. ШИМОНОВИЧ

Чернівці, ул. Святої Тройці ч. 20.

склад фабричних машин для загального цементового виробу.

Прогляди коштів і цінників даром. — У всіх місцевостях Буковини і східної Галичини, пошукувані заступники. — Пишемі офери адресувати на повнішу фірму.

Пересторога!

Най ніхто не купує машини до шиття скорше, ніж не огляне і не спробує

Пфаффа машини до шиття

Лиш за Пфаффа машини даю 10 літ гарантію, тому що при Пфаффа машинах всі часті що дуже труть ся, є з найтвердішої сталі ковані і гартовані. — На Пфаффа машинах можна шити, гафтувати і шнурувати. — Цінники даром і оплатно.

З поважанем **Василь Данилович**, Механік в Чернівцях

ул. Жидівська 16 і Пилипівна 6. (Kellergasse) в власнім домі.

Г. Арльт в Хшанові

найбільше підприємство в краю для будови і доставки машин до виробу цементових дахівок, цегол і цеголок на помості припоручає удосконалені, сильно збудовані

машини до виробу цементових дахівок

155 (15—22) 3 м.

а іменно:

найновішої конструції машини „Модель 1609“ відзначена на численних заграничних виставах; загальною лані в прою машини „Імперіаль Реформ і Гладку“; машини до виробу цементових цегол і цеголок на помості, форми до виробу рур каналізаційних і керничних.

Фарбу, оливу і цемент.

Усе по найнижчих цінах, на догідних умовах оплати. На жадані висилю франко цінники і докладний опис кожної машини.

Із задоволенням прошу звертатись так:

Г. АРЛЬТ, ХШАНІВ.

Союз руских хліборобських спілок на Буковині „Селяньска Каса“

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою повідомляє, що він отворив в себе особний

Відділ на вадії і кавцкі

і перебирає зложуване вадий і кавцій але лиш у публичних корпораціях або до рук власників великої посілости земельної в пупіярних цінних паперах під дуже догідними умовами. Близій інформації даємо в нашій канцелярії в Чернівцях, вулиця Петровича число 2.

Найлучше і вже випробоване
середство на ревматизм есть

NERVOL

„Назва правдо забезпечена“
антикара д-р. Ю. Францова

в Терезополі.
Се є класичне універсальне средство до
наступу проти всіх ревматичних
болю, простудних, запальних, іде-
альний гігієнічний і нервовий регулятор. Просту ува-
жити на напис „Nervol“ і не при-
мати ніяких „Нервотонів“.

Ціна: флакон 80 сот. 10 флаконів (опла-
чено) 8 мар. в оплаті і оплатно.
Тисячки листів з подякою. — Вислано
2 рази день до всіх провінцій.
В Чернівцях на складі у Шміда
і Фолтіна, в Селетці в аптекарській
медикаментів Стерніуса.

155 (—)

Молочне мило

лелійне з коником

найлагідніше мило для шкіри
і проти виприєдів соняшних.

Всюди до набути.

В СКЛЕПІ

„уір. Видавничої Спільноти“

в Чернівцях, ул. Пилипівна число 6.
(побічна від жидівської) (—)

можна получить всі прибори до писання як
также Алфавіти, вкази до краснописа.

Купуйте лиш у своїх людей!

Новоотворене

Пасажу
в. п. правління управління кон-
цернотом

Міжнародне

Бюро Подорожж

„СВІТ“

Сірецький і С-ка

в Чернівцях (Буковина), улица Кохановського число 1.
155 (—) видає карти корабельні до

Канади, Сполучених Держав (Америка),
Аргентини, Бразилії, Азії, Африки
і т. д. і т. д.

Карти на залізничні європейські, канадські та американські.
Карти на спадні води. — Карти прогулянок та орієнту.

Купуйте лиш у своїх людей!

Найперше і найбільше буковинське естаблісєма в тій галузі.

Хемічна пральня і фарбарня дамської і мужескої гардероби,

уїтє мів різнородних матерій, як: футер, матерій на
меблї, гардинок, занавісок, портієр, рукавичок Glacé
і корунок.

Спеціальність: Хемічна пральня і фарбарня
шовків найліпшої сорти. Взірцева фарбарня і ана-
менита пральня фіранок різного роду.

САЙФЕРТ і ТУЧАПСКИЙ, Чернівці

Централка:

ул. Руска ч. 15.

Мірні ціни.

Філія:

ул. Кручена ч. 1 а
теперішня ул. Д-ра Райса.

Виконанє без закиду.

155 (—)

Замовлення з провінції сейчас.

Цінники даром і оплатно.

Видав товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Руска Рада“ в Чернівцях, під надзором Івана Затарка.

За редакцію відповідає: Віктор Стриж.

Передплата на „Буковину“

плата в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 34 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
 - Росії: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.
 - інших державах: на цілий рік 40 фр., на пів року 20 франків.
- Для місця і особи буде надіслано „Буковину“ раз на тиждень під поштою і констатується буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотинів.

Оголошення констатують на 10 сотинів від одностаттєвої статті або 17 міток хрбином друком (петит). При міткоронах або при рішечі напівкошачі значний окуп.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.

Виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петровича число 2.
Число телебону 176.

Адрес для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устно порозуміти ся що дня від 10—11. рано і 2.—3. пополудня крім неділей і свят.

Надсилає по 40 коп. від стрічки, при надісланні виконаних відповідних робіт. Рекламні повідомлення відкриті від порта. Буковина забертає редакційні листи на попередній застереженні і надруковує поштою належності.

Циркулярні або приватні констатують по 2, 3 і 4 сотини від штуки.

Навчальностей сл. зовсім жаранки поштою на прийняв ся.

Про наші суди.

В однім з попередніх чисел нашої газети подали ми відомість, що міністерство справедливости задля браку убігателей на 7 опорожнених місць судій на Буковині, звернуло ся до президиї місцевих судів в Прагу, Берн і Грацу, аби спонукали тамешних судів вважати испитованих авскультантів подавати ся на Буковину.

Против сего виступили енергично буковинські авскультанти і судові практиканти. Щоби не допустити чужинців до нашого краю, виготовили молоді урядники судову петицію до буковинських послів з просьбою о інтервенцію в міністерстві справедливости.

Петенти висказують обаву, що Буковинцям справді грозить іменоване чужих судій, в чім добачають кривду для буковинських молодих правників. На їх погляд обсаджено місць судій чужими силами тільки пошкодить буковинським авскультантам і практикантам в авансі, а не доведе до пожаданої цілі по тій причині, що в хвилину упослідження молодих буковинських урядників судових, окінчені правники перестануть вступати до суду. Конець кінців буде наслідок такий, що наразті годі буде придбати потрібного числа молодих судій навіть дорогою впливування чужих сил.

В мотивах звернено також увагу на брак знання краєвих мов у чужих урядників, та зазначено з притиском, що сей брак мусів би вийти на шкоду буковинському судівництву і населенню нашого краю.

По мисли петентів дало би ся запобігти хвилевій недостатці судій буковинських через скорочення часу приготування з 3 на 2 вважати на 2 і пів року. Значить ся, що як би міністерство дозволило

теперішнім авскультантам здавати судейський іспит вже по 2 а найдалше по 3 і пів роках практики, тоді не була би потреба сировиджувати судій з чужих країв, бо в такий раз вистарчило би вже доволі, число буковинських судових сил.

Чи і який успіх буде згадана петиція мати, годі на разі ще знати, однак не підлягає жадному сумнівові, що наші посли зроблять в міністерстві справедливости потрібні кроки і стануть в обороні буковинських судій. З другого боку чужемо, що ческі правники відмовили сему завізанню. Але годі нам промовчати, що й більша частия теперішніх молодих урядників судових на Буковині властиво таке не має тих примет, які повинен мати кождий добрий судія. Они по більшій частині не знають мов краєвих і не інтересують ся нормами і звичаями краєвого населення. Правдивий судія повинен бути сином того народу, між котрим він має урядувати а що найменше повинен з пошановання для народу, та з коначної потреби, навчити ся мови населення і пізнати його жите-буте. Во тільки такий судія може видавати справедливі вирони, котрий не тільки добре знає закони але також і характер народа, та його економічне положення. А що до знання мови, то річ ясна як сонце, що се конечно потрібне, так в інтересі судів як і населення.

Знаємо з досвіду кілька часу тратити судія, що не знає добре мови народу, поки зрозуміє, що сторона славала. Такий судія мучить себе і людей непотрібно.

Між Чехами, Словінцями, Італійцями і н. не міг би судія, що не знає мови народа, утримати ся на жаден спосіб. Вже і Волохи, особливо від коли в Сучаві настав новий президент, жадають від кож-

дого убігатели в сучаснім окрузі дуже енергично докладного знання румунської мови.

Так само повинен поступати собі і суд краєвий в Чернівцях з компетентами на місці в руских околицях. Хто не викаже ся легальним свідомством, що уміє поправно по руски, той не повинен навіть прийти в пропозицію на посаду в руских сторонах.

А до нашої суспільности поновляємо знов і знов завізання, але ми вже до неї не раз ставали: нинім до всіх урядів до наших і до найвищих засадничо тільки до руски!

Чехи здобули собі велике число урядників чеських по всіх урядах і по міністерстві в Відні тільки в той спосіб, що всякі подани, сварги і т. д. пишуть консьєвантно по чеськи. Так само роблять Польня, Словінці, Італійці, Хорвати і Серби.

Наших людей в міністерствах не потрібно, бо наша суспільність галицька нині по більшій частині навіть до міністерств по польськи, а Буковинці тримають ся німеччини як смішний плоть. Дехто гадає, що пошкодить своїй сирани, як уживе в письмі руского язика. Сей хибний погляд мусимо вже раз викоринити з самого ґрунту. Прецінь закони австрійські однакові для всіх народів і противно для самої справи, навіть руске письмо користініше тому, бо оно мусить дістати ся, в самої коначности до рук урядника, котрий уміє нашу мову а то буде із часом Русин.

Шануймо вперед самі себе, коли хочемо, аби нас шанували! Як хочемо аби наші діти а не чужинці їли наш хліб, як хочемо мати значіне свідомого і культурного народа, то ще раз повторюю: Пишім всюди тільки по руски!

Лектура молодіжи.

Осібну главу у вихованні дітей творить справа лектури. Без сумніву, кожда дитина, тажкі старші, має свій спеціальний смак: однак певно, що дуже легію диточий смак остеречи від блуду і спровадити на добру дорогу. Лише вихователі мусять контролювати лектуру дітей. Передусім мусять родичі поиннути немудре ставовенню, про ті книжки, які їм волились справляти радість, мусять те саме вражіння робити і на їхніх дітей. По перше смак двох генерацій правильно рівний, по друге старі книжки для молодіжні не можуть устояти ся перед новими творами: тому родичі обов'язані познакомити ся з найліпшими творами по-вожасними.

Діти жадають, щоби книжка закривала їхнє серце, щоби живим оповіданем приковувала до себе їх думки. Довгі описи, моралізуючі оповідання значайно не подобають ся дітям. Брао вилазе на зміну диточій лектурі в протягу останніх чотирох або п'ятих десятиліть. Читаний і сентиментальний навірам той епохи має також малий вплив на лектуру молодіжні. Перед 40 чи 50 роками ждали від жєнщини, аби була хоч троха сентиментальна. Коли при читанні плач ся слюзи, тоді книжка в очах матерій була „бєзодганна і надихала ся для диточої лектури“. При тім ті матери, яких теорії виховання були зовсім янкіші як сьогодні, забували, що й цілком були янкіші, що нема нічого більш шкідливого, як тако штучно впливане зворушення.

Якраз солодкі оповідання причинили ся до того, щоби підростаючим дітятам показати життя

в цілком фальшивім світлі. А що та література підлітків так зширала ся і що в так поканоно розкуповували, се нїде некоресне свїтає на спосіб нахована деяких матерій. Вони певно передом кілька разів перечитували ті твори, аби перенести ся „чи там нема нічого такого, чого дївчина не повинна читати“, однак не замітили, що навіть і ся пилтка поверхонна лектура може наробити шкоди. Доростають хлопці брали ся до читання житеписній великих людей, до подорожних описів або до інших книжок, що більше займають розум, — вже в тім віку, коли дївчата домагали ся чогось „чутливого“. І тут не одне переважило ся, так як змінило ся вихованнє, що звертє тепер більшу увагу на „дійсно житє“ та на „пониманнє“ й доньок. Але й тут з другого боку стріляють „пова цілє“. Але пера не спочивають і не ривають, вихованнє до діяльности і заняття впливали нову літературу. Передом подїляли горе і радости молодих дївчат від опінчення школи, аж до того часу, як виїдуть за муи, а тепер бачимо радше діяльних, робочих жєнщин, що енергично, розумом і пильностю перевищають все, виживають цілі родини, заступають ся за задовженими братами, опікують ся слабкими, нервовними, зовсім немічними матерями, словом: самі героїні. Але їм поводило ся, бачили протратили маеток, але вони привели все знова до порядку. Хоч гарно оно і добре в літературі обробляти задовже обриваннє дївчат, то все таки і тут мусимо замітити, що так само як і в інших книжках дійсно житє не схоже з житєм нїчтаним а нїчтаним.

Тому не треба підростаючим дітям, яким даємо задала забани таку літературу, поновити доного і богато читати. Пероважній части доростаючих читаннє дуже вигідне; вони хотять займатися свій

ум, а воно дуже вигідно передумувати лише то, що інші придумали. Із сам чинником повинні читати ся родичі, а головню матери. Вони не повинні без розбору давати своїм дітям книжки, захвалювані як твори „для дітей“ або для „підростків“. Вони й не повинні „принципально“ противити ся тому, щоб молодіж читала й лектуру дорослих.

Листи, двєники історичних осіб, що мають в собі чар особистости, і іншія розсудна лектура най буде доступна і доростаючій молодіжні.

А щоби молодіж не читала занадто багато, на те найліпше средство проходи, прогульки і забави на волі (пінки, кроке, теніс і т. п.); воно одоройше для тіла й для душі молодіжні, ніж коли вона куляє весь день хоч би й над пишрасною книжкою.

Чоловік а жінка перед правом.

Для кождого, хто думає справедливо і людяно, нема сумніву, що державні закони дуже криждині жіноцтву. Праця в 2. артикулі стоїть: Перед законом всі громадяни рівні. Однак як виглядає воно в дійсности? Просте протиставленнє кількох припадків покаже нам се.

Загальне рівнє і безпосереднє право голосованнє забезпечує кождому мужицкому громадянину, що є в поїданню громадянських прав і має 24, вважати 30 років житя, активне і пасивне право виборче до парламенту; винятченї від того права: неаітні, алоцині і всі же не п'яні, навіть і ті, що досі мали активне право виборче.

Примінованє законів, як також видаванє вироків лежить виключно в руках мужеских ад-

3 внутрішніх справ.

Відзначення графа Форґача.

У дипломатичних кругах ходять чутки, що по залагодженню спірних питань між Австро-Угорською а Сербією австрійський амбасадор граф Форґач буде відданий в Відгороду, бо має об'явити явсьє вище становище.

Отворенє парламенту.

З Відня доносять нам, що правительство задумує на день 27. цвітня скликати раду державну. Сесія мала би потривати довгий час, а мала би бути посвячена головню залагодженню законопроектів про соціальне забезпечення. Делеґації мали би вийти ся аж у вересня.

Спори в партії чеських радикалів.

Як доносять „Die Zeit“, зайшли великі диференції між партією національних соціалів і партією поступових радикалів, які доси поступали разом і в парламенті були злучені в один клуб. Через уступленє посла др. Черноговського прийшло при доповнюючій виборі до спору, бо партія національних соціалів висунула кандидатуру д-ра Страґала, підчас коли поступові-радикали поспирають кандидатуру редактора Соколя.

Ворбу провадять так інтензивно, що партія національних соціалів вірвала всякі зносини з противниками, ба навіть розбиває їх кіча.

Заграничний огляд.

Франція і анексія.

Париж, 5. цвітня. (Кб.) Австрійський амбасадор удав ся до французького министерства заграничних справ з запитом, чи Франція годить ся на внесенє артикулу 35. берлінського трактату що до Боснії і Герцеговини. Міністер Пішон дав на се прихильну відповідь.

Амнести́я політичних злочинців.

Мадрид, 5. цвітня. (Кб.) Рада міністрів постановила предложити кортесам амнестією всіх осіб засуджених за політичні переступства, а також за переступства в пресі.

Турецкий парламент прийняв австрійсько-турецку угоду.

Царгород, 6. цвітня. (Кб.) Палата послів на тайнім засіданні обговорювала боснійську kwestію. Кілька послів жадало відложено дебатів на завтра. На жаданє кабінету, який під сеї справи зробив зависимим своє оставанє при кермі, постановлено продовжити дебат. Протокол австро-турецкої угоди прийнято 136 голосами проти 46. Не голосувало 18 послів.

Причини абди́кації князя Юрія.

Князь Юрій висказав ся перед білгородським кореспондентом часопису „Berliner Tagblatt“ про воєнізм, судив і присяжних. Желання виключені від того.

В разі розводу хлопці від четвертого а дівчата від сего року почавши належати до батька. Мама не має права до дітей, як вони осигнули четвертий, згідно сьмий рік життя.

Закон знає в справах родичів а дітей лише вітцівську власть. Лише батько має рішати про вихованє, стан і подружє малолітників; до матері належить тільки тілесне вихованє дітей. Тому мама не може бути сама опікуною своїх дітей, але мусить мати ще й співопікуна, який її наглядає і рішає у всіх важніших справах.

Перед правом батько чужий своїй дитині неправого пола; дитина не носить його імені і не має права до спадку по батькові. Мати має старати ся про такі діти, вони носить її ім'я і мають право на спадок по ній. Але мимо того така дитина не стоїть під власттю матери, а мусить мати опікуна. Кождий чоловік, що має 18 років і не є членом духовного ордену, може бути сьвідком testamentу. Не можуть бути сьвідками: сліпі, глухі, німі, слабоумні, злочинці і жончини.

Але в такі хоч деня рівноправність міжнє в чоловіком. Ото кождий чоловік, що проґрешив ся проти закону, мусить за то відповісти; жончини також. Кождий чоловік мусить причиняти ся безпосередним податками до державного скарбу. Жончини також.

Із сеї малої проби не тяжко пізнати величезне успіхженє жончин, як сестер, дітей, жінок і матерей. І воно не стане ліпше так довго, доки закон оставити не жіноцтво на рівні з малолітними, слабоумними і злочинцями.

причини своєї абди́кації і про свої плани на будуче.

Кн. Юрій висказав надію, що публична думка одінать волю справедливіше мотиви його поступку як генер. Афера Коліковича не була властивою причиною його реаніації. Та справа — говорила князь — була остаточно надією а повний часі клевет, які пидано на мене з приводу мого живого темпераменту, але ні вона ні всі інші недомисли не могли бути властивою причиною мого кроку. Я уважав би не тільки глузотою і дїтством, але й гріхом супроти династії і сербского народу уступати перед такими клеветами. Не думаю зрештою, аби хтонебудь пірив на правду, що я спосібний до такого вчинку. Моя омість спокійна, а не винен смерті того чоловіка. Тут став ся або нещасний припадок, або той чоловік міг даниїше був хорий.

На питанє кореспондента, що було отже причиною абди́кації, Юрій відповів: „Мої надії були такі великі, віра в себе така могутя і певна побіда, що тепер, коли всі надії розвіяли ся, нема на сьвітї нічого, чогоб я не арім ся одним почерком пера. Аби допомогти сербській справі, а віддав би життя так само легку, як арім ся престолу. Чи-ж може правдиний патріот, нехай се буде наслідник престолу або мужик, бути спокійним і тішити ся життям по стілько політичних і моральних погромах? Мої ідеали, мої надії розвіяли ся, моя віра а будучність захитала ся.“

Про свої плани на будуче говорила князь, що виїде вираді на якийсь час за границю, але на все не покине Сербії. Нема до сего ніякої причини тай-нікто, ані батько ані брат, не примуєть його. Сербія і він належать до себе. Вже й той біль, який терплять. Край, через 30 літ лихої адміністрації, онанічів і мов жабраи стоїть нині перед пороґом Європи. Сего не повинно бути і на довго не буде. Коли батько і наслідник престолу кликнуть: тепер вже час! — тоді він буде першим, що ставить ся на їх поклик.

Постанова князя: врант ся престолу невідкична і всі, хто уважая себе його приятелем, повинні з то-жм признаєю і прихильністю відносити ся до його брата. Хто би шнаше хотів поступити, не есть його приятелем; не можна позволити, щоби сербський народ ділав ся на два династичні табори, як се було перед 1903 р. Він перший буде обороняти брата перед такими своїми „приятелями“.

„Новый лучь — новый путь.“

Львівські юноші кинувши око на пособи, якими розпорядкає львівський „Народный Дом“, „Старошівці“ і інші капітальні товариства, виверли „стариконь“ з їх позицій і в д-ром Дудикевичем на чолі самі взяли в руки керму москвофільської політики. Стала видавати часопис „Русь“ — розуміє ся за рублі пристарані графом Вобрицьким — і пустили ся зовсім на нову дорогу, на „новый путь“, називаючи себе „русско-національними радикалами“. Засьнівали нічна пам'ять старикам альтрутепам.

І наші буковинські москвофіли почули вначе овіжу пров в жилах і нуж на „новый путь — на историчну почву“. Баґатірець не хотів, щоб його назвали альтрутепом і кинули в гноївку до політичних трунів. Поговоривши „добро“ а завідателем москвофільських пособи, графом Вобрицьким, він пошкандибав за львівськими юношами і став видавати „Царославную Русь“, відповідаючи (гімн тапета) борбу ворогам „в имени цілого европейского русского востана“. В найновішій числі сеї національної рептильки вже й обізвав ся якийсь юноша в статі „Новый лучь“. Стата зазиває до організації буковинської Руси, а се „такъ ясно якъ сонце на небі“. Організація буковинської Руси — се европейський вопрос. Аж кінє сьмійв ся ся. У „наших рутеніях“ тільки „вопросъ желудка и кишечника“, про що сьвідчать богате сьпанє грішми підчас виборів, издаванє часопису, який ніхто окрім редакторів та неплатящих „предплатников“ не читає, будованє намеєць то що

— от а кого самолюбів. Антифеа до сього здобути української політики а кожної області.

Автор статі вірить у „Провидінє“, яке шіби то піклуєть ся „русскимъ вопросом“, тому причає а емафую: „Вперед на историчну почву, проч се мітай quo, вперед на тисцелітне общорусско поле, на нєм розложимъ нашй шатра, на нєм розсправимъ ся порогами, на нєм омидаймо лапрєбъ побіди!“ Ха, ха, ха... Новий путь і стара москвофільська тирада. Ще року в хвилах знемоги вони зривали ся, бачучи, що українська ідея виправляє їм весь ґрунт сьід ніг і щоб не впасти в пропасть, вони що року перемазували стару таблицку а шіби новим написом „новый лучь — новый путь“. Але гній все ашав ся гноєм. Нічого й тепер не допоможуть їм „шатра“ розложити на тисцелітнім „русскимъ воли, бо „лапиря побіди“ будуть завсідь такі, які відносили перевертні-москвофіли в останних роках в Галичині, які відіде Баґатірець не раз, не два при аських виборах.

Лютить автора залва міністра Вінерта, що а Австрії окрім буковинських Лисованин нема інших Москалів. На сю заяву каже він посивали ся міліони протестів від „русскихъ хрестиян“. Вірамо, але замічуємо, що ті міліони протестів були фаншований, як се ми ствердили в однім а попередних числах нашої часописи дописую а Раґошант. Оттав вся політика москвофільства і в нис і в Галичині опирає ся на шахрайстві, обманьстві, ошукуванню, перевертуванню фактів, сьвідомій лажі, а як вже се не вистав, тоді дружок а руки і з тим до політики.

І сєй в очах гершта Баґатіриця і його привержендія „новый лучь — новый путь“ мусить прибрати всі ті явраз вичислені атрибуты, коли хоче хоть часочок володіти затуманеними умами. І воно так робить ся, „Царославная Русь“ — даруйте за слово — бреше на всі застави, перевертує факти, фалшує дописи, ще й краще як пера-дом. Зрадники народної справи своєю иривною лінією овиивють розвиток нашого народу а Австрії, де наша робота посувала би ся дмамо скорше, як би не воріг у власній хаті а власних тап дітній. Та нічого вам не допоможуть наші нові лучі і нові путі, бо все остаете ся лише боліком на адоронім українським тілі. Ваша „ідея“ а дия на день валить ся і небавом, дасть Бог, засиплеть ся зовсім наша волюта гноївна нічтемної арази рідного народу.

Чесна політика.

Як звісно, вийсцосол Ісопоскула-Грекула ет соня, при кінці передвечірної сесії а палаті послів інтервєляцію, звернену головно проти почтового наддиректора п. Кострука. Та не було би на тім нічого алого, що він виступав проти якоїсь корупції, але в тім біда, що він став в обороні людий, про яких не одне дало би ся сказати, а накидає ся на урядників, що сповняють точно свої обовязки, не дають ся руководити шовіністичними мотивами і проти волі п. Ісопоскула-Грекула ет соня не підписують корупції серед урядників на Буковині.

Характеристично, що ту інтервєляцію не підписав ніхто більше з буковинських послів, ба навіть не всі члени румунського клубу, бо граф Белларгарде не дав свого підпису на таку інтервєляцію.

Таке безпідставне обчорнюванє буковинського урядництва не має певно на цілї боронити інтересів краю. Навпаки внаше наведені пани інформують в такий похвальний спосіб своїх коміонжерів а палаті послів про відносини в нашім краю, щоби ті, як вже було сього часу а п. Шойсвольом, опісли накидали ся на партійних ворогів румунського клубу і їх союзників. Що тичать ся дисциплінарии проти кількох почтових урядників, то она як ми довідуюмо ся із достовірного шєрєва, оправдана і основана на фактах.

Що-ж до самої особи пана наддиректора Кострука, то мусимо сконстатувати, що він як шиф уряду почтового не виступав ніколи проти якої нації або партії, але стоїть понад партіями і ямагав від своїх урядників знати краєвих мов, головню відносня ся п. Кострук прихильно до Русинів, що можемо доказати от хочби й тим, що оснував був торів курс для рускої жонни, де брало участь 65 урядників, а чого 62 зробило іспит а добрим успіхом.

На таке поступованя зглядом Русинів не спро- може ся ніякий сопартійник пана Ісупескула- Грекула і Відмана, хіба лиш тільки — по їхньому „зайда“ — може поступати об'єктивно і справедливо, не оглядаючи ся на панів з румунського клубу, які вийшли безпартійним і об'єктивним уряд- ням надати колоди під ноги.

Така вже політика тих панів Оичулаів, Відма- нів і др. Навіть і барон Гергузани, що зник асту- пати ся за політичною чистотою і чесністю і боро- нити інтереси краю, не зумів удержати ся на своїм дотеперішнім становищу і докинув свою ленту до чесної політики.

ДОПИСЬ.

Із Жидови.

Одем з тих, що падуть на шляху.

Знова упав один дїяч на тернистіх україн- ській ниві, несподівана смерть забрала его, не звани- ючи на те, як тяжко она тим оскорбила его рідню і его громадин. В неділю дня 4. цвітня похоро- нила громада Жидова свого найліпшого сина, надуч. Теофіла Козака в самім гарнім віку, бо в 46. році життя. Похорони відбули ся при величній адинаї місцевого народу як також місцевої і позамісцевої інтелігенції; сам похорон відправляли 3 священ- ники іменно місцевий парох о. Шкраба, завідувач парохії з Слободії Комаринців о. Палієвич і парох з Лукивця о. Малавчук. Між тими, що віддали ему посвідну услугу, що в посвідне супроводили покійника, були участь з позамісцевої інтелігенції між іншими і посол Николой Спінкул, по- шив ілени. А. Кучаню і Нуку, надуч. Варбір, надуч. Із. Годованський, надуч. Ом. Влад, надуч. Нікітлович, оба уч. Фантани і Вітани, місцевий на- чальник п. Гови і інші. — Покійник належав до тих людей, які прамували до своєї цілі без крику і галасу, які хоті і перш колоди свої ноги на тер- нистіх шляху, то не уступали з него, які хоті не- раз життєвий тагар гнути їх спину, не кидали его в збиранні останні сили несли его все дальше — аж до гробу... Своєю несправною працею довів покійник до основи неї місцевих товариств, як читальні, січн, маси і др., котрі сам особисто про- вадив до останньої хвили. — За сі всі заслуги оста- несь він вічно в пам'яті своїх громадин а головню молодь, яку вміло приготував на таку до- рослу жити, яку приготував до борби за ліпшу долю, за красний добробут. В. м. п. і

НОВИНКИ.

Чернівці, 6. цвітня 1909.

Наєндар. Середа 7. (25.) Благовіщення, рим. Єпіфанія Ел. Схід сонця 5 год. 27 мін., захід 6 год. 40 мін. — Четвер 8. (26.) Гварііл, Теодорій, рим. Діонісій. Схід сонця 5 год. 24 мін., захід 6 год. 40 мін.

„Буковина“ не вийде завтра і за сьогодні.

„Камілярі“, знавша ся двотижневик, який вічно виходить ще сего тижня заходом і коштом станової організації укр. учительства на Буковині.

З української громади у Відні пишуть нам: Кругок землі в Відні урядкує, як то вже в од- ній з попередніх чисел нашої газети було сказано, що другого четверга товаристві сходили. Посвідні сходили заслугоють на більшу увагу з тої причини, що на них громада прощає свого ревного і діяль- ного члена, урядника при бібліотеці університет- ській у Відні, д-ра Зенона Кузеля, який задля здо- ровля своєї родини віетан перенесений до універ- ситетської бібліотеки в Чернівцях. Відходного прощав заступник голови кружка, посол Семма. Весілля порушив заслуги д-ра Кузеля для укр- аїнської справи та спіснув его успішну діяльність на нашу користь при бібліотеці університетській, котра підчас его урядованя за его ініціативного за- купила значне число українських творів. В нашій публікації бран він також дуже живу участь, дописуючи до „Ukr. Rundschau“ і до інших газет. В пам'яті сорокових років основи академ. тов. „Січ“ в Відні видав др. З. Кузель разом з Мико- лоєм Чайківським обширний Альманах. Крім сего належить також піднести, що др. Кузель в знос- нах з товаришами дуже чемний і згідливий. Потім промовляли п. емерал Павлюк, студ. філ. Микола Чайківський і адюнкт. коц. Мазуревич. Нарешті відповідав п. др. Кузель, що уважав призначе- его сиромної діяльності за захохоту до дальшої праці, та що провірявши буковинські обставини, нимим вже від довшого часу живо интересує ся, дуже радо вступити в ряди буковинських народних робітників. По гумористичних бесідах вигладно виступав пан д-ра Вуцюркова і ком. Манастирського замічено сходили. До веселого настрою причинив ся також музикант з панелі Алена Паранука, котрий сгу-

шити тепер ако підофіцер при 24. в. п. у Відні. Він цілий вечір грав на скрипці милозвучні пісні, думи і коломийки з чутством і спритом і при- гадуючи нам таким чином наш край, нашу Буко- вину. — а. — а.

Про похорони Миколи Архаса пишуть з Ми- колаєва до київської „Ради“. „Дні 14. (27. в. ст.) цвітня була панакхда в будинку невідомця, куди в національному вбранні зібравсь коло його тіла всі просвітити. Світан великий хор „Просвіти“ і хор тов. українськ. артист. під орудою д. Сак- сасанського, але тепер пробуває в Миколаєві і прийшло віддати останню пошану одному із славіних ораців української ниви. При актах „віч- ної пам'яті“ всі присутні впади навкозшки перед- тим, хто ще вчора київ енергією і турбував ся українськими справами, а сьогодні лежав уже байдуний до усього невідомим трупом. Дня 15. (28. в. ст.) о 1. годині тіло невідомця вношено в живих квітах, просвітити понесли в церкву, а відтіля після панакхди — на літній синок. Ве- лична процесія розтягала ся на десяти кварталах, бо покійного батька просвітити зібрав ся прова- жати увесь город, у якого доброю славою і сим- патією користував ся покійний. Між значайною одією мавчина й наша національна; чорні стрічки у мужики і жіноцтва мали в помісті; записки, тумари і меремані сорочки (було тепло) перемі- шали ся з сиртунами, пишними мундірами урядовців і воєних та инш. одією. Візки (мелі було до 20-ти шт.) від україн. інституту несли в національній одіж по двоє (хлопці і дівчини). Виділились: від тов. „Просвіти“ в Миколаєві з на- писом: „Високошанованому фундаторові і голові“, від редакції часопису „Рада“, з написом: „Неза- бутньому другові і широму порадникові тяжко лаемучена редакція „Ради“, від дівчів микола- йської „Просвіти“, від київського тов. „Просвіти“ з написом: „Щирою робітничою Миколі Арха- сові Київська „Просвіта“, від робітників бога- днівської економії з написом: „Шановному добро- діву М. М. Архасові“, від ахт-шуба, командором якого був невідомец і дівчї. За труною „батька“ йшла прибіта лихом сім'я його, між якою сні по- кійного офіцер кубанськ. нов. війська теж приймав не малу участь в діяльності „Просвіти“. Похова- ли невідомця в родяній могилі.

Знова селянські розрухи в Ромуї? З похудне- вої часті Ромуї надходять вісті про селянські розрухи. Як доносять румунські часописи мали розрухи вже так розширити ся, що треба було по- кинути війська на поміч в деяких околицях. Такі розрухи були вже перед двома роками з причини малоземель селян.

Смерть славного актора. В суботу помер в Празі на удар серця актор придворного театру Адольф Ридар де Зоненталь. Покійний був най- більше улюбленим і найпопулярнішим драматич- ним артистом відомого придворного театру.

Григорій Шерстюк в тюрмі. 19. марта ст. ст. арештовано письменника Григорія Шерстюка для відбування присуду шістьмісячної вартування в судової палати, котра 13. листопада 1908 р. засудила его на 1 рік кріпости за уряджуване року 1906 прилюдних зборів в с. Малій Перешинній Каса- ційську спарту, що подавав д. Шерстюк, відкинуто 16. січня.

Народний суд. В селі Солодівки, котрахін- ского повіту, як пише „Рада“, відбув ся цінавий схід з приводу суда над 20 селянами, що попали ся в різних злочинствах. Їх викликано було пер- ед „громаду“. Народу було около 3 тисяч і він судив. Схід постановив вислати 17 осіб, 3 поми- лувано. Після присуду над головними злодіями на схід викликали „кандидатів“, себто таких, що по- пались, але виселени ще не „заслужили“. Промову з обвинуваченням сказав старшина коротку, але сильна була та промова. Кожному перешічені були его провини. Натомі притих. „Перепрошуйте гро- маду!“ „Вибачайте, старини, більше не будемо“, прошепотіли підсудні і впади перед громадою на вкопінки. „Бог простить, Бог простить. Але тільки на далі глядіть“, відповіли з ватову. Сей знаме- нитий схід мінчив ся приговором про закриття мо- нополії.

Оригінальна кара рос. батькини. Газеті „С. О.“ пишуть з александровської губернії, що там в на- отоці д. Л., який додумав ся до нового способу заставляти дівчаток а шкільно любити науку Коли яка дівчина не вичила заведеного, то панотць за- рив приказує: „розпаліть восу“. Дівчина розпалює і починає плакати. Тоді він звертає ся до другої дівчини: „І ти розпаліть“. Са розпалює і собі плаче. Тоді законовитель садонить їх разом, опи- нями одну до одної і починає спалити дві коси в одну. Батькиня, — каже газета, — добре вміє плести, робота йде скоро і через дві хвилини коси вже готова. Дівчата сидять і поворухнути ся не можуть. Часом вони охоті, батькиня спалює коси у двох, трьох пар. Коли батькиня йде в кухню то дівчата розпалюють коси і теж плачуть. Се їм не скоро вдасть ся, бо батькиня добре вміє ховати кінці. Був випадок, що дівчата йшли спалити і по- пуливі. Хлопчики дуже радіють, що вони не ма- ють кос.

Оновістки, іменовані і т. п.

Особисті вісти. Посол Василько відїхав до ніда, а посол Лукишевич прибув до Чер- нівців.

Відзначення. Рада громадська в Ідкештах іме- нувала крайного президента д-ра Блайдеба і по- четним громадянином. — Повітового старосту з Кіцманя Максиміліана Крали іменовали всі громади пол. нов. Кіцмань за его заслуги около повіта почетним громадянином.

З ц. а. Н. дерм. гімназії в Чернівцях. Испити екстеристів, що хочуть бути допущені до матури а літнім ретинці с. р., будуть відбуватися ся в часі від 16. до 20. цвітня.

З українського акад. товариства „Союз“. За- гальні збори з дня 3. цвітня с. р. іменовали по- четними членами товариства пана полтора Н. Дро- гомирського і п. прокуратора В. Михайль- ского зади їх особливих заслуг около розвою товариства — За виділ: Е. Мюер, голова, А. Це- лезюк, писар.

На пам'ятник Шевченка в Києві аложили дальше в „Рускій Касі“ (в коронах): п. Трифон Лунгу 1, п. Юрій Мартинюк, надуч. 4, панна Михайліна Смух, учителька 1, тов. „Міщанська Читальня“ 50, п. Юрій Павлюк, надуч. 5, п. Давид Тетовський, богослов 2; разом 63 кор. До тепер аложено разом 217 кор. 50 сот.

Із штуки і літератури.

Міський театр. Середа, 7. цвітня: По обіді за- виженими цінами беніфіс хорового персоналу „Die Fledermaus“, оперета в 3 діях Івана Штрауса. В другій дії сьмія тутешніх визначних артистів. Вечером беніфіс Еріха Дайч-Гавшта „Катшен“, опера в 4 діях Галей. Конець сезону.

Переписка Редакції.

Вл. Гнат Х. у Львові. Оновістку надрукуємо. Просимо прислати фейлетон, тоді й скажемо, чи придатний.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 6. цвітня 1909.

Берн, 5. цвітня. (КБ.) Ще й доси не відомо нічого вислід виборів до бернської торговельної і промислової палати, але вже можна спостату- нати, що обі групи четвертої виборчої куриї при- надуть Чехам як також один мандат в третій куриї, який опорожняв ся через смерть одного де- легата. Всі прочі мандати остануть в руках Німців.

Прага 6. цвітня. (КБ.) Вчора арештовано на- ционального соціаліста типографа Ів. Вімера за- ддя антимілітаристичної пропаганди і віддано до марного суду. Опрім того відбули ся трусення в містечку Радичці у деяких членів партії наці- ональних соціалів.

Білгород, 6. цвітня. (КБ.) Тутешні часописи перестали вже кричати на Австро-Угорщину і па- киля Юрія. Милославні елементи до далі все біль- ше беруть верх в краю і займають вороже ста- новище супроти поновної пропаганди Чорногори за війною.

Торговиця збіжа.

В Чернівцях платили дня 5. цвітня 1909 за 50 шр.

Пшениці	13—13-25
Жита	10-10—10-30
Ячменю броварного	8—8-25
Вівса	8-50—8-75
Кукурудзи, пріма	7-60—8-30
Кукурудзи, нової	7-60—8-30
Пшеничної соломи	5-50—5-60
Житної соломи	5-70—5-90
Спіратуєу (10.000 процент. літрів)	48-25—49-25

РУСКА КАСА ○ РУСКА КАСА

тов. зареєстроване в ограниченую поручую в Чернівцях.

Одним з способів розширення діяльності інсти- тутів на Буковині. — Прийшла владка щодня і зпроцентує їх на 0%. — Най виносить 40 К і платимо 0%, виносить 2 К. — Раджко! Хай гляд „од до когось“ відбє ся голосом відомом по цілій Буковині і най важдай, що погуває себе щє- рше „атрибутом-Українох“ садатє свої ошадности в „Рускій Касі“.

Прислажуйте нам нових членів. Дирекція.

24 5—10 п.

Молочне мило
лелійне з коником
 найлагідніше мило для шкіри
 і проти виприсків соняшних.
 Всюди до набути.

В СКЛЕПІ

„Укр. Видавничої Спільноти“
 в Чернівцях, ул. Пивнична число 6.
 (побічна від жидівської) (—)
 можна отримати всі прибори до писання як
 також Апробовані взори до краснописа.

Найлучше і вже випробоване
 средство на ревматизм есть
NERVOL

„Назва правдо забезпечена“
 антикара д-р Ю. Францова

з Теропола.
 Се єдине і єдине средство до
 позбавлення протів усіх ревматичних
 болю, простуджених, ломаних кистей, пал-
 чий і т. д. і т. д. Приму ува-
 жати на напис „Nervol“ і не прома-
 няти нікого „Nervol“.

Ціна флаконів 80 коп. 10 флаконів (еле-
 ментів) в яск. з оплатою і вишколом.
 Умови лікування з подорожжів. — Вислана
 2 рази денно до всіх країв.
 В Чернівцях на складі у Шмідта
 і Фогта, в Селетині в дроговерії
 медичналіній Стерншуса.

Найперше і найбільше буковинське естаблїсєма в тій галузи.

Хемічна пральня і фарбарня
ДАМСКОЇ І МУЖЕСКОЇ ГАРДЕРОВИ,
 уніт і мів різнородних матерій, як: футер, матерій на
 меблі, гардинек, занавісок, портієр, рукавичок Glacé
 і корунок.

Спеціальність: Хемічна пральня і фарбарня
 шовків найліпшої сорти. Вирізня фарбарня і зна-
 менита пральня фіранок ріжного рода.

САЙФЕРТ і ТУЧАПСКИЙ, Чернівці

Централка: **Філія:**
ул. Руска ч. 15. **ул. Кручена ч. 1а**
Мірні ціни. **теперішня ул. Д-ра Райса.**
Виконане без закиду.

169 (—) **Замовлення з провінції сейчас.**

Ціни даром і оплатно.

Купуйте лиш у своїх людей!

Новоотворене

Високою
 п. к. красною управою кон-
 ськоновано

Міжнародне

Бюро Подорожжів

„СВІТ“

Сірецький і С-ка

в Чернівцях (Буковина), улица Кохановского число 1.
 166 (—) **видає карти корабельні до**

Канади, Сполучених Держав (Америки),
Аргентини, Бразилії, Азії, Африки

і т. д. і т. д.

Карти на жовтій, європейській, канадійській та американській.
 Карти на спеціальні пошти. — Карти прогулянкові та окрешні.

Купуйте лиш у своїх людей!

Держіть ся клича Свій до Свого!

Держіть ся клича Свій до Свого!

Великий зарібок

приносьть побічне занятє кождому господарю, купцю, підприємцю,
 урядникові і т. п.

До виробу

Цементових дахівок

не треба фехового знаня. До того спеціальних машин таном на
 силату ратами, достарчан

166 (—)

І. ШИМОНОВИЧ

Чернівці, ул. Святий Тройці ч. 20.

склад фабричний машин для загального цементового виробу.

Проекта копії і ціни даром. — У всіх місцевостях Буковини
 і східної Галичини, пошукувані заступники. — Писемні оферти адре-
 сувати на повнєшу фірму.

Г. Арльт в Хшанові

найбільше підприємств в краю для будови і достави машини
 до виробу цементових дахівок, цегол і цеголок на помості
 припоручая удосконалені, сильно збудовані

машини до виробу цементових дахівок

169 (17—20) 3 л. п.

а іменні:

найновішої конструкторської машини „Модель 1609“ відзначену на чи-
 слених заграничних виставках;
 загальної знані в краю машини „Імперіаль Реформ і Гладку“;
 машини до виробу цементових цегол і цеголок на помості,
 форми до виробу рур каналізаційних і керничних.

Фарбу, оливу і цемент.

Усе по найнижчих цінах на достатній услівній силати.

На жадане писемлю франко ціни і докладний опис кожної машини.

Із зголошеннями прошу звертатись так:

Г. АРЛЬТ, ХШАНІВ.

Пересторога!

Най ніхто не купує машини до шитя скорше, ніж не
 огляне і не спробує

Пфаффа машини до шитя

Лиш за Пфаффа машини даю 10 літ гаранцію, тому що при Пфаффа маши-
 нах всі часті що дуже труть ся, є з найтвердшої сталі ковані і гартовані. — На
 Пфаффа машинах можна шити, гафтувати і шнурувати. — Ціни даром і оплатно.

З поважанєм **Василь Данилович, Механік**
 в Чернівцях

ул. Жидівська 16. і Пивнична 6. (Kellergasse) в власнім домі.

Союз руских хліборобских спілок на Буковині
„Селяньська Каса“

стоваришене зареєстроване з обмеженою порухом
 повідомляє, що він отворив в себе осібний

Відділ на вадії і кавцїї

і перебирає зложуване вадій і кавцій але лиш у публич-
 них корпорациях або до рук власників великої посілости
 земельної в пупілярних цінних паперах під дуже догід-
 ними условиями. Ближші інформації даємо в нашій кан-
 целарії в Чернівцях, вулиця Петровича число 2.

Доставці для буковинського звязку урядників

Міхцер & Шехтер, Чернівці

Ринок (напроти буковинської щадниці)

поручають свій багато асортований склад **весняних і літних артикулів**, як: **капелюхи** для панів і хлоп-
 ців з ц. к. надвірних фабрик Вільгельма Плеса, Антона Піхлера, І. Гікля Синів, як також італійської фабрики капелюхів
 Г. Бросаліно. — Великий вибір **біля** білого і колірового для панів і хлопців; ковчарники, маншети, рукавички, шкар-
 питки, паньчохи, хусточки, шельки, палички і камизельки. — Великий вибір **ираваток** в найновіших фасонах і красках.
 — Великий склад **черевиків**, найсолідніше викінчених. — Богатий вибір парасолів і парасольок ріжного рода.

Замовлення з провінції дешево і сейчас.

Неподобуючі ся річи можна відмінити.

Передплата на „Буковину“

плата в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 24 мор., на пів року 12 мор., на чверть року 6 мор., на місяць 2 мор.
- Росії: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.
- інших державах: на цілий рік 40 фр., на пів року 20 франків.

Для місця і особи буде виходити „Буковина“ раз на тиждень підведзю і констувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотиків.

Оголошені констувати по 10 сотиків від адміністрації ступінь або VI місяці хрибним друком (платі). При підписанні або при річній намовленні значний огул.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.

виходить що дня крім неділі і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція „Буковина“

в Чернівцях, ул. Петропільна число 2.
Число телефону 176.
Адрес для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справі редакційних новин устатковувати ся що дня від 10—11, рано і 2—3, поноудні крім неділі і свят.

Надсилання по 40 сот. від ступінь, при частійших замовленнях відповісти раб. Рекламні ціни частіші від пів. Рувальскі новини редакція жале на попередній вистереження і залучення почтові навантажувати.

Циркуляри або приватні констувати по 2, 3 і 4 сотика від пів.

Навантажувати за шлюх марками почтовими на прийняти ся.

Записки.

(Волошко-націоналістична спілка провалилась. — Кріза в рабі громадській. — Поліські ждали за умовою Волошки і зрадили політика бун. Політис.)

В понеділок відбували ся доповнючі вибори до черновецького дорожнього комітету. Тут прийшло до борби між Русинами а Волохами, а якими скомпанували ся і наші нацпани з „батьською“ Коваріщук на чолі. З волошкої сторони явили ся посол Ісупескул-Грекул, управитель лісів Купаренко і бувший староста Неделко. Агітація зі сторони волошко-націоналістичної спілки була прямо шалена, а найбільше пописували ся „господином“ Коваріщук. Лишив церкву, лишив сновідь а пішов агітувати. Навіть Жиди робили його на те уважним, що його місце сьогодні в церкві а не на агітації. Наша конспісторія його певно за се ще похвалить, бож прецінь він робив се в цілі ослаблення Русинів, а се вода на млин Бежана. Та даремне було їх зусиле, бо націоналістична спілка провалилась стрімголов, а вишли кандидати рускої партії п. Ілля Меленка, начальник громади а Рогізної, і п. Фішер, посесор в Топорівцях. Водай би такий чесний кумпані як Волохи і наші Москалі так завсіди вело ся.

В черновецькій раді громадській вірза. Ледво що удало ся упрости, посла Василька щоб задержав на далі свій мандат громадського радного, аж тут вже центральний інспектор радний громадський Крава вірає ся свого мандату. В письмі до бурмістра заявляє, що він бачить вже тепер, як рада громадська йде в розріз а програмою, яку виставила була перед недавніми виборами. Громадська господарка не ліпшає а з дня на день гіршає.

Гроші видають ся дуже легкокомисно, а року на рік обтяжуєт ся населення новими податками. За се радний Крава не хоче бути відвічальний і тому аложує свій мандат. З огляду на те, що в раднім Краві утратила би рада громадська визначну факхову силу робить ся заходи, щоб радного Крава привезолити до задержання мандату.

„Czernowitzer Tagblatt“ був подав відомість, що головною причиною димісії ради. Крава має бути лиха господарка в департаменті будівничім, яким управляє християнський-соціал пан Войтеховський. Однак вже слідуючого дня принесли часописи спростоване донесення „Czernowitzer Tagblatt-y“, а навіть „Buk. Nachrichten“, яка чейже не має інтересу оборонити християнського соціала, опростує статтю „Tagblatt-y“ звернену проти п. Войтеховського. „Buk. Nachrichten“ каже, що п. Войтеховський є чесним і об'єктивним чоловіком, що дуже зважає на те, аби місці гроші були видавані туди, де покажуть ся потреба.

Черновецький кореспондент пише до „Słowa Polskiego“ ось що про Волохів: Буковинські Волохи є від кількох років іграшкою в руках користолюбивих провідників. Наслідки сего стану видні на кожнім кроці. Ще перед 10 роками були Волохи провідниками в області автономічної управи а також взагалі в міродайних кругах. Нині правдиві приятелі Волохів мусять а жадем придивити ся тому, як Волохи тратять ґрунт а під ніг. В краєнім соймі держать ся Волохи лише при помочи польських послів, при чім треба замітити, що вони Полякам платять нерівною монетою. Льокальне правительство вибило ся цілковито зі сфери волошкої впливу, що про Русинів абсолютно не можна сказати. Поведене волошких провідників підчас остан-

них виборів до ради громадської довело прямо до морального упадку сего народу в столиці. Лише тактони і консеквантному поступованню польського клубу мусять задержати задержане свого стану посідання в президії і в поодиноких сенціях. Польський клуб в раді громадській не дав ся відвернути від свого національного ставища ані змаганнями збанкротованих політиків а ла Відман, ані обіцяною віце-бурмістра. Місце віце-бурмістра обіцяно Полякам на случай, яки вони покинули побіджених Волохів, яких легководушні провідники передали були в руки зимовій партії християнських соціалів. Остання партія іменню не пережила зими, яка сего разу довго потривала. Голова покинув партію, гроші а Відман доходять дуже неправильно, а Волохи відтигають ся навад тихцем.

З сєї дописи виходить зовсім ясно, як правдиво поступали собі Поляки підчас останніх виборів до ради громадської. Вони увійшли до коаліції і згодили ся на коаліційну програму, а за плечима коаліції робили інтереси в Волохах. Коаліція помогла їм вислати до ради громадської таке число своїх заступників, як вони собі бажали, а вони ось яною монетою платять коаліції. Се правдиве поведене польських радних повинно бути нам memento на будуче.

З внутрішніх справ.

Угорська преса про трудну політичну ситуацію в Угорщині.

Інтерв'ю кореспондента „Die Zeit“ у гр. Апопій-ого уважають всі часописи важним поясненем політичної ситуації.

„Magyarország“ замічає до статі сєї часописі „Die Zeit“ ось-що: Коаліція розбита, бо партії,

Тисяч милих річий.

(З Роберта Гамерлінга).

Поглянь на новороджену дитину!
На хробачку сиротинного, малого!
Плачем питає вже воно родину —
і плач сєї першим є — плачем у нього!

Поглянь, як доб істятний усміхаєсь,
моє по відбутті панценований дини!
Прийде на світ жити — плачем питаєсь,
а смерть сьмієт ся світові на ливини!

Та мени першим тим плачем дитини,
а істятка отим сьміхом послідним,
до тебе тисяч милих річий лише
зробити се жити цінним, погідним...

З німецького переклав С. Причевський.

ВАГА.

(З Багларгеча).

На срібних шляхах, нічельна сумної,
а важні обидвоє
та справділиво, як жите їх принесли:
тут мірні повна щастя — тут гірке зло;
а лівого боку град, усе нагода,
а правого благодать, бавскача погода.
Десять журб із ліва, що ідуть розраду,
лиш одніська радість а права на принаду;

десять сліз осьде,
сьміх оден онде —
і так далі йде...
Довгі дні борби, терпіня новні ночи,
та одну годину тільки житично охоча.
Сотка бажань, за якими рондичав ся,
а них одного сповнення дивав ся.
Вдало ся осьде,
не вдалось онде —
і так далі йде...
Коли шалми дзвонили, а вату пантамини
і накладав... вагає ся... сипав... вагає...
бобих! урвала ся права, пішла на дно,
ліва підстрабила в гору немов перо...
А хибувало — і сльідив повен уваги —
що десять тисяч сліз до рівноваги...

З німецького пер. С. Причевський.

Ганько Сенченко.

„Perpetuum mobile.“

Річні ідеали мають люди в світі. Один мріє про гарну жінку, другий про багату, аніший про гарну кар'єру і т. д. і т. д. — Не дає проте, що й паниа Леоніа Іларієла мала свій ідеал. Та хтоб думав, що вона так як другі паниа а ще більше так на старі як вона (ві минуло 24 роки — перед двадцятьма роками) мріє про чоловіка — про якого небудь а щоб був лише чоловік — той дуже-б помилав ся. Паниа Леоніа мала інший ідеал, і то такий що не одного вже віграв зі світа а не одного

го знов загнав до „Цуляна“. Бі ідеал то „perpetuum mobile“ — як відомо — апарат, який би находив ся безперестанно в руху... Над сйм проблемою поресиджуєла паниа Леоніа в часі вільним від науки, бо учительувала в селі А. В посідних часах заповнювала своїх знайомих, що ві вихахід ось — ось вже готовий. І тоді — пропадай учительування. Тоді буде мільонером і буде подорожувати по світі а. Ага!.. Жив собі в селі А. танож пан Андрій Рупець, по званию реєсидент від фінансової сторони — чи там, як то пишуть на селі, від „тер-ребаляльон“. Коли проходжував ся вулицями села, споглядаючи своїми темними очима на всі бони і підкрутуючи сій гарний нус, не одна дівчина чи молодича зіткала таню і а поза плотів зазирали диво на ним не одні очі тужно, тужливо...

Ну — а він танож не від того. Молодий та дівчата поспідали не одну історію про нього. Він в круї своїх полів та знайомих „робив“ пераз річні замітки на адресу паниа Леоніа... але лише до часу, доки не довідав ся про сї „вихахід“... Гм... подумав нараз — се булоб знаменито, як би баб'яско справді вигадало ту біду — „perpetuum“ — чи чорт ана як воно називаєсь... І волюб і так а нею тее то — ну то потім гроші на вихахід став-либ дуже а пригоді моїм фінансам...

Gedacht — getan!.. Інший час пізнійше почав Андрій залицят ся до паниа Леоніа. Зразу від-проваджував сї все до дому, коли лише до здибан, а пізнійше став заходити до неї до дому. Леоніа-ж мало не дуріла а любови. Бі утіха досягла най-вищій степені, коли пан реєсидент оселився ся. А стало ся се так. Одного вечера, коли Леоніа сиділа з ним як зачинає а сій малюванні мо-

прихильні дотеперішньому дуалістичному устрою в справі банку не те що не привадилися до становища парламентарної більшості, партії неважливості, але ставили опір і заклали викладаюче становище. Заразом старалися вони різними нападами в часописах повернути партію незалежності з її становища. В такий спосіб хотіла меншість насильством переперти свою волю й проти волі більшості. Коли лиш правительство працює над урядом неаляції, то мусить оно в першій мірі усунути всі причини, які потрясли неаляцією. Успіх такої праці не можемо собі ніяк не представити, як щоби після плану Франца Кошута всі члени правительства і всі партії прилучилися в справі банку без паганя до партії незалежності. Лиш в такий спосіб можлива спільна праця коаліційних партій.

Політичний кризис Австрії з Німеччиною.

„Die Zeit“ доносить ось що з часопису „Gas. Narodowa“: На щасте не прийшло до війни з Сербією. Однак Австрія зобов'язана до відкритості Німеччині, що німецький союзник з'уменє використати. Се може найти на шкоду нашим внутрішнім політичним відносинам. Тому славянські партії в Австрії мусять провадити обережну політику, щоби не допустити до надто великого зближення наших військових кругів і нашої бюрократії з баварськими Верейою.

Заграницний огляд.

Переговори між Австро-Угорщиною і Сербією.

Білгород, 8. цвітня. (Кб.) На засіданнях, які відбула рада міністрів вчора і передвчора, займався президент міністрів пропозиціями австрійського правительства дотично розпочати нових торговельних переговорів на підставі найбільших користей. Коли в сім огляді прийде до якогось рішення, граф Форґач одержить повідомлення, яке має передати своєму правительству. Як доносить, князь Юрій випадком на довгий час до Англії, підчас воли престолонаслідник Александр має продовжити свої студії на університеті в Бонні. Остаточні рішення западуть в протязі слідуєчого тижня.

Национальний банк перевезено до Білгороду.

Білгород, 8. цвітня. (Кб.) Скарб національного банку, який перенесено за небезпеки війни до Ніну, перевезено назад до Білгороду.

Туреччина не хоче конференції.

Царгород, 8. цвітня. (Кб.) Із заяв в кругі порти можна заключити, що міродатні круги, які в останній часі задумували виступити з новим програмом конференції, прихилили ся тепер до тої думки, що конференція вже тепер цілком безпредметова. Правдоподібно Туреччина згодить ся на зміну ХХІХ. артикула берлінського трактату.

мнатці і вивідала про свій винахід... зачав він її... вибачте... пошинувати.

„О, перепрашаю, пане!“ сказала Леонція зарум'янившись як піпівія, „ми ще не заручені, щоб Ви тея... гм...“

„Was nicht ist — kann werden,“ сказав фільозофічно пан респіцієнт і... того таки ввечера заручились...

Друго дня знало вже ціле село про заручини панни Леонції. Пан респіцієнт не дарма за час своїх заручин „Людмила“, що аж драмте летіло і надовшия ся ще гірше. Своїх вірників заспокоював вивахомом своєї судженої, котрий його мав зробити мільонером. А винахід вже ось — ось готовий...

Панна Леонція з дня на день відкладала його відсидку до „патентамту“, аж одного дня таки вилетіла. Від тепер ходила вона й пан респіцієнт мов в горачі. Все чекали на телеграму з Відня і бігали по кілька разів денно на пошту питати ся, чи нема вістки про винахід. Леонція схудла ще гірше. Правда вона була певна себе, але все-ж таки то ялось дивно пережити такий переворот. Досі „панчошничка“, а від тепер мільонерка... Аж одного дня дістала вістку з Відня, що колиб її винахід трохи переробити, то булоб з нею чудове — тараканяльце... Леонція зімліла. А пан респіцієнт плюнув в досаду й зірвав заручини...

Про панну Леонцію повідають, що вона все ще працює над своїм винаходом... і має надію що таки дістане його. А пан респіцієнт залицяє ся від якогось часу до кухарки одного проборща, яка має мати кілька панчих набитих гримми... і як вачуть люди... має винахід...

Бундючна Черногора утихомирила ся.

Цетинія, 8. цвітня. (Кб.) Італійський амбасадор передав вчора писмо з пропозиціями свого правительства в цілі усунути існуючих труднощостей. Відповідь на сю ноту містить в собі заяву, що Черногора одержить характер торговельної пристани і має повне доміре до добрих відносин, які она задумує даліше удержувати з Австро-Угорщиною. Она прилучує ся до рішення держав в справі ХХІХ. артикула берлінського трактату. Копію сей ноти передасть ся сьогодні заступникам європейських держав. З огляду на те, що Черногора приносиває ся до бажань держав, думають, що ціла справа закінчена і нічо більше не стоїть на заваді затвердженню прихильних відносин до сусідньої монархії.

Замордовані редактора Гассана Феміса.

Царгород, 8. цвітня. (Кб.) Велике заворушене викликало замордовані Гассана Феміса, шефа-редактора часопису „Serbesti“, яке анонсовано вчора вночі на мості Галати. „Serbesti“ заступала ліберальні ідеї та нападала часто молодотурецький комітет як також на армію та поодинокі особи. Публічна опінія обвинувачувала молодотурецький комітет о убийстві. Убийця має бути якийсь офіцер кавалерії. Товариша убитого зрештою. Пополудни вібало ся зверх 1000 академиків на мітинґ, щоб виступити проти такого поступовання з оборонцями візьмодумної ідеї.

Маніфестуючі зажадали, щоби убийцю висліджено і повішено, що великий визир обіцяв зробити.

Описля прийшло до маніфестації перед редакційними льоналями „Ikdan u“ і „Lehni Gazette“, при чім держано острі промови проти комітету молодотурецького.

Палата прийняла по живій добаті мимо опозиції всі сторони молодотурецького табору внесок п'ятьох послів ліберальної унії інтерв'ювати великого визира задля замордовані Гассана Феміса.

Засновані візьмодумних клубів.

Салоніки, 8. цвітня. (Кб.) З огляду на те, що ліберальний рух зростає да далі все більші розміри, основано в повітах Серес, Менахін і Денір Гіссар клуби ліберальних Турків. В Серес відбуло ся уконституовані клубу дуже торжественно при участі поважних місцевих чинників, при чім предсідатель картас в довгий бесіді становив молодотурецької партії.

Заворушені в Царгороді задля убийства Феміса.

Царгород, 8. цвітня. (Кб.) Сенат, якому передано вчора протокол угоди з Австро-Угорщиною, відбув надзвичайне засідання, на яким вибрано для заграницних справ комісію, яка складає ся із 15 членів; між иншим наземать до неї і міністер заграницних справ. Товариша-пашу іменовано амбасадором в Лондоні.

Відбули ся великі маніфестації перед міністерством поліції, перед палатою і портою. Президент палати заявив в мішна, що буде напирати на екзекутиву, щоби убийцю спіймано й покарано. Молодотурецький комітет як також його бесідники заявили, що тут не ходить о політичний аспект. Протівники молодотурецького комітету викликують се замордовані проти комітету і приготувають великі демонстрації в нагоди внутрішнього похорону Феміса. В Стамбулу патруля кавалерії стереже супокою на улицах.

ДОПИСЬ.

Отверене читальні в Марицї.

В неділю, дня 21. с. м. обходило село Морецел, а в ним і решта українських громад в Сучавщині велике свято. Сего дня павило ся, що українська справа в сім повіті не згинула, але на перекір ворогам авчинею оживати зі сну в акім досі пробувала. Ся нова твердина стане тим святом, що буде ознайчувати на лише свою громаду і хоронити від ворожих зазіхань, але адобуде також решту українських громад, в котрих чорес ромунізаторку підпольну роботу народ не знає чим шив а...

Отверене відбулось в гарно прибраній шкільній кімнаті в домі госп Михайла Дришча. На се свято, в котрім окрім громадян з Морецелі взяли також участь люди з Калінінців, з Гатини, з Сінінців долинських, з Грошана і Шербінів — прибули в Чернінців пп. проф. о. Бремійчук, проф. Брендзан, патихт о. Міський, учитель Турушанко,

з Серету проф. Яричевський, з Нігостану надуч. Страшка і учитель Левинський, Гайба й Литвинюк, з Шербінів учитель Гавана і Кудринський, з Сінінців учитель Кошун і Жмурило та учитель місцеві та й з Гатини.

Перед домом, в котрім відбувало ся отворене, прийтав відпоручник „Рускої Бесіди“ і других гостей господар Іван Дришко хлібом і солюю.

Збори отворили надучитель А. Проданюк, по чім вибрано на предсідателя о. Бремійчука, а писарем учит. К. Краваляю. По тім набрав слово о. Бремійчук, котрий перед кількома літами був душпастирем в Мерецелі, подикував на честь та говорив про хосен читальні, нужду нашого народу і к. — По чім поспини в довгий бесіді статуту професор Вришдзан. Його і його предсідання промови вислухали присутні, котрі заповняли досить простору кімнату, ганок перед хатою і ціле підміре, з великою увагою і нагородили бурюю оплеском.

По виборі виділу, до котрого увійшли надучитель А. Проданюк, уч. Коста Краваля, госп. В. Козмюк, Іван Кошчан, Василь Вішпрський, Тан. Шинто, Іван Дришко, Іван Динакович і Михайло Дришко і по установленню річної виклади на 1 порову, наступили прийняття нової читальні. Перший говорив господар Цікало із Сінінців про хосен читальні. Його промові прилучувались всі в великою цікавістю і нагородили її гучними оплесками. По ній говорили ще уч. Глянка в Шербінів про горілку та „користи“, які члени можуть з неї мати, о. Міський про рішучість між пірою і мовою і уч. Жмурило. Промову о. Міського, котра дітнула ся дуже важної справи, слухали люди з великою увагою і вона отворила не одному, котрий досі думав що він тому волюхом бо його панотець з бородою — очі.

На вибір промовив ще п. проф. Сильвестер Яричевський про українську мову в прапа та про школу, та хосен з неї. Сей бесідник вже добре знав, отже не треба й казати, що його бесіда, виглошена з невичайним запалом, припала всім до внодоби і зрушила на одного до сліз. Се найкрасна надгорода йому.

Описля закінчили о. Бремійчук збори в присутні заспівали якісь патріотичні гимни. Ще не вмерла Україна“ й „Не пора“.

К. Кр.

Із січового руху.

В неділю дня 14. лютого 1909, відбулось загальні збори товариства гімнастичного і пожарного „Січ“ в Чернінці.

На зборах із січової інтелігенції був присутній лише надучитель Теофіл Попович, за те лягло ся споре число наших місцевих селян, що цілком прислухували ся всім точкам денного порядку. Збори отворив наш промисловець В. Панчук і в своїй гарній промові пояснив цілі товариства закликаючи присутних до твердості і адекваті, бо лиш в єдності наша сила.

Відтак приступлено до 1. точки денного порядку, що було справоздані старшини за діловий рік 1908, котре підчитав кошовий Теодор Василінчук, як показують слідуєчі цифри товариського майна. Товариство за цілий час свого існування пристарало скарбу вартості 200 кор., прапор вартості 14 кор. 50 сот., трубку вартості 9 кор., ленту для членів вартості 34 кор. 90 сот. і бібліотеку в вартості 15 кор. 48 сот.

А приходів товариство мало враз з перепоном з 1907 року на 1908. рік 173 кор. 68 сот.

Розходів адміністраційних 2 кор. 38 сот., із сего оставсь готівкою на рік 1909. разом 173 кор. 28 сот.

Отже маєток товариства „Січ“ в день 14. лютого 1909, вивосить 435 кор. 16 сот.

В 1908. році товариство дуже мало відбувало вправ, за те брало участь в однім огні дня 6-го жовтня 1908, котрий вибух підчас страшної бурі, при тім товариство дуже відзначилось, бо боролось в порогом від 3. години по полудня аж до 12. перед світанком і не дало ворогові ані на прок розширитись.

За те товариство дістало 20 кор. запомогти на пожарні цілі від аскураційного товариства „Дністер“ у Львові.

Друга точка денного порядку був вибір нового виділу, при чім І. Николайчук пояснив обов'язок старшини закликаючи членів до поскуку і витривалості в сповнюванню товариських обов'язків.

Потім приступлено до вибору виділу, до котрого вибрано всіма голосами, Василь Панчука, кошовим, Георгій Волошина, оскулом, Теодора Моканіна учителем, Івана Николайчука писарем, Георгій Віхоуса скарбником, а четарями: Коста Івасина, Николай Запаранюк, Николай Безручана і Теодора Василінчука, Георгій Даниш хорувим, а Василь Волошина трубачем.

По виборі нового виділу приступлено до третьої точки денного порядку до зміни § 21, котрий загальні збори ухвалили, так що при розважанню товариства все майно переходить на дотичну громаду.

Четвертою точкою було установленне членських викладок на рік 1909, котрі ухвалено по 50 сотинок щоб найбільшому було можливо вступити в члени.

По закінченню денного порядку відспівано кілька січових пісень, котрі возохотили наших селян,

що й зачали просити, щоб їм дещо прочитати цікавого, що й прочитано їм "Історія дурної короля", а якої виходить, що так само десь з нашою Україною, що чужі осуть її молодцю а вона чим раз схиє-бідніє.

При сильнім гаморі наших селян, що розповсюдили один другому прочитану історію, замінено збори і всі розійшлися домі.

Чорний Потіс, в марті 1909.

Василь Пачук
коштовий.

Іван Никодимчук
писар.

НОВИНКИ.

Чернівці, 8. цвітня 1909.

Календар. Пятниця 9. (27.) Матрона, Ананія, рим. Стр. Пят. Марії Ка. Схід сонця 5 год. 22 мин., захід 6 год. 42 мин. — Субота 10. (28.) Іларія, Лілія, рим. Емалія Пр. Схід сонця 5 год. 20 мин., захід 6 год. 44 мин.

"Буковина" не вийде завтра ізза сьвята.

Брак судив. З Відня пишуть нам: В справі недостачі сил судейських на Буковині інтервенував один диякон протестантський Семан в міністра справедливості Гогенбургера і передав йому меморіал молодих судив буковинських в просьбі о недопущення чужих сил до буковинських судив. Протест звернувся увагу міністра на те, що недостачі дало би ся заповнити скороченням практики приготуваної в 3 на 2, агадно на 2 і пів роки. Міністер прийняв прося дуже прихильно і приписав йому взяти поданий в меморіал спосіб під серйозну розвину. Розумів ся, що аміна приписаної тепер 3-літньої практики могла би тільки виступити в дорозі законодавчій. Перед підписом роками показав ся був також брак сил в судивництві і тоді не глядаю на правничими по чужих провінціях, тільки відразу скорочено час приготування в 2 на півтора року і знайшло ся потрібне число молодих сил. Так само повинно міністерство справедливості зробити і тепер тим більше, що число вільних місць судив зросло в останній часі на 9. На ці місця нема в Буковині жадного кваліфікованого компетента, а Богемія і Моравія подало ся всього на всього 3 інспектори, а що до Стирї відігнали міністерство на представлення президента висного суду в Грацу дотично залізання. Таким чином і чужинці не заповнять місць в наших судивництві. До того повстає також обза, що число необсаджених місць чим далі все більше зростає. Тому нема нішого виходу, як дозволити на скорочення часу приготування. Надіємо ся, що правительство нарешті може прихилити на се жадане тим більше, що і в інших норонних краях як в Галічії, Далматії і докіншій Австрії в останній часі дає ся відчувати великий брак судив.

Нова розправа проти Мирослава Стчинського відбудеть ся перед львівським трибуналом судив присяглих вже в четвер, дня 15. півтня.

Новий план науки в середніх школах. Міністер просвіти Штірне видав новий план науки для гуманістичних гімназій, вводячи значне скорочення науки поодиноких предметів при рівночаснім розширенню їх обсягу. Науці реальних предметів посвятує більше часу ніж досі, подібно науці новочасних мов, гімнастичній і рисунку. Виявляється натік на лектуру, а в математиці і науці природи на самостійну роботу і вправа учеників. Одною з новин, дуже пожаданих, є введення науки географії також до висших класів гімназійних як самостійного предмету. Там способом трудніша теоретична частина предмету буде перекладена з німської гімназії до німської. В науці географії буде уагледжена практична сторона. В гімназії вишій буде обовязковою наука рисунку з візної руки, а наука гімнастична буде всюди предметом обовязковим в цілій гімназії, як се вже заведено в реальних школах. В науці німецької мови новий план кладе натік на конвєрсацію. Буде розширена наука німецької літератури і лектура поетичної прози (поетів, новел). Сильніша письменних виробів буде аменшена. Також число письменних виробів латинських буде аменшено, за те більше часу професор буде посвячувати швидкій лектурі авторів і стилістичним вправам. В обсязі науки грецької мови новий план вводить розширене лектури Гомера і Платона. В 7. класі число годин грецької літератури може бути збільшене в чотири до п'ятих. Історія буде викладава в висших класах у формі цікавих оповідань, у висшій гімназії уагледжуватись буде головне прагматична звязь історичних подій та їх звязистість від природних, культурних і економічних обставин, а поминцем зазначені пам'яті учеників описами воєн і злишних дати. Наука стилістики в 8. класі буде розширена, в математиці будуть заведені поєднані науки природи буде викладава ширше, і більше годинним розмірі ніж досі, головне розширена буде наука геології, соматології і гігієни. В обсязі науки фізики ученики будуть виконувати вільні вправи та експерименти і будуть зайняті ся щодняними фізичними вправами. Математична сторона у фізиці буде скорочена. Хемія посвятити по-

ний план більше годин ніж досі. Наука мов краєвих і новочасних буде обовязкова або агадно обовязкова або викиди необовязкова, відповідно до окремих розпоряджень, які будуть видані для поодиноких країв. Новий науковий план вийде в жито в найближшій шкільній році, насамперед в вишній гімназії до 5. класу включно. Рівночасно головні основи нового плану будуть примінені в цілій гімназії. Приписи що-до письменних виробів аходять в жито зараз у всіх класах гімназійних.

Підвищення цін їзди залізницею. Міністерство спарбу предпозало до розгляду комісії жєлєзничної ради проект підвищення фрактової і особової тарифа. Підвищення цін третьої класу доходить до 10 проц, між тим як підвищення для першої і другої розмірно незначно. Відношення цін поодиноких класу було до тепер як 1:2:3, значить друга класу коштувала два рази більше, перша три рази більше як третя. Від тепер се відношення малоб бути пересунене і вносити як 3:5:8, отже друга і перша класа малоб коштувати дещо менше у відношенню до третьої як тепер; за те головний тагар спадає на третю класу. Додаток за поєднані поїзди остаєт ся для третьої класи той сам; для другої і першої має бути підвищений. Так само має бути підвищена ціна різних карт абонаментових. Карта, що дають право їзди за позовану ціну, будуть коштувати найменше 100 кор. для III. класу, 170 кор. для II. і 270 кор. для I. класу. Одиночна поїздина, якою правительство думає засолодити нові тагари, має бути заведене в кількометрових мого до віддалення 50 кілометрів замість теперішних 10 кілометрових. Нова тарифа мала би вийти в жито під січня 1910. Правительство сподіваєт ся по ній 50 мільонів корон річного доходу — вони відуть на оплачене коштів нашої дипломатичної "побіди" та "аневсії" Воеми-Герцогини.

Фотография посла. Перед тижнем виготовив фотограф Амтман з Мельбу великий образ, котрий представляє перших послів, вибраних на підставі загального права виборчого. Образ на 2 і пів метри височини а ошоло 3 метри широчини. На ній представлений також наш цесар, бувший президент міністрів барон Вен з цілим кабинетом і всі послы парламентарії. Образ презентує ся дуже добре і постане окремою параменту, в відбиток в меншій розмірі зможе пабути кожний а послів.

Розпущення австрійсько-угорських резервістів. Чутки про безпосереднє розпущення австрійсько-угорських резервістів, що находит ся в Воемі і Герцогині, не відповідають фактам. Міністерство війни рішило ся відіслати резервістів, котрі віддалені від родинного місця по віддаленості кілометрів, аж тоді, як Сербія і Чорногора переведе повне розоруження. Досі не осигнено сих гаранцій, бо се сербське правительство розпустило тільки жовірів покляняних на вправи, але не розпустило ще тих, котрими збільшило австрійський мирний стан війни. Запоряджено вже там вправді розпущення банд, але і се запоряджене ще не переведено, а ці банди остаєт ся на Балкані постійною інситуцією. Чорногора знова зовсім не гадає розоружувати свого війни і банд і все ще загрозку на границях Воеми і Герцогини, Далматії і Туреччини від ловабазарського Санджаку. Аж тоді мож буде говорити про розоруження австрійського війни, коли Сербія і Чорногора переведуть свої приречення а діло.

Засудження редактора „Glos-y". Одвічального редактора Glos-y, Т. Канарского, засудив в суботу львівський трибунал присяжних судив на 2 місяці в'язниці, аостреної поетом, за поміщене статі, а котрій зазначено австрійському інспектору в Станиславові, Александрові Поповичеві, дефравдацію зводи 40.000 корон.

Самоубийство архтекта. Славний відонський архтект Оскар Марморек застрів ся передчєра на гробі свого батька. Марморек був побіч Теодора Герцля і Манса Нордлава одним з найславніших проводирів жидівського народу. Як архтект знав ся він вельми своїми факонними знаннями. Так, що коли мало ся починати будувати тут, місний театр, то відіслано до него план, щоб він оглянув его. В останній часі перебув він тяжку операцію, по операції був дуже нервовим і пригнобленим і се адал ся стало ся причиною его смерті.

Покровлений нат. Незвичайний клімат прийшов недавно в Катринібурзі до біора правничої поради. Коли дискурний адвокат Тимон сивав його, чого ему треба, той попросив зажадати від начальства палатки ему гроші, яких не виплачено ему за його працю. Адвокат почав допитуватись, за яку саме працю, а той ошоло коротко, що був при торгів ватом і повів ся в 1906 і 1907 р. 16 осіб за кожду голову обіщали ему по 10 рублів, а виплатили всього 100 рублів. Недоплачені 60 рублів кат хотів випроцесувати від начальства, але адвок не хотів підняти ся тої задачі.

Катастрофа на ріці. В суботу по походу під сволом Сталом на березі ріки Дунай чинило на перові сім осіб, між ними два нахмїстри жандармерії, Стоян і Кубаці, що вертали зі служби до Старого Саята. Не можуть діждати ся на перові-

нина жандарми всіли на порон і стали кермувати ним адовні залізної ланки, розтягнутої над рікою. Та ланка, або по амили вестувати або урвала ся ланка, бо на середній ріки порон пірив ся і почав ся з фидєю дої рікою. Оба жандарми, оден селянин і его жінка авали при тім у воду, а інші три селяни вхопили ся ланки і вратували ся. З тих, що авали до ріки, оба жандарми і селянин утосили ся, а его жінка дістала ся до берега і вратувала ся. Тіла топілиників найдено далеко нинішє місці ападану, сильно покличені о дно і береги ріучої гірної ріки.

Оповідки, іменованія і т. п.

З красивого правительства. Краєвий савітарний референт і правительственный радник др. Кляу-ченко удає ся в службових справах до Львова.

Кружок „Жіночої Громади" в Кіцмані. Для 28. марта с. р. відбули ся в Кіцмані збори закла основаня кружка тов. „Жіноча Громада". На збори прибули в Чернівцях делегати головного товариства „Жіночої Громади", голова пані М. Цегельська і панні І. Стодні. Пані М. Цегельська привітала іменем черновецького товариства члєнино прибувшє жіночество сердечними словами. Потім приступило до вибору предсідательни і секретарки зборів. Предсідательною вибрано панно Емілью Окунянську, а секретаркою панно Ольгу Попович. Потім слїдував відчит панні І. Стодні про образованє жіночества у нас а в інших краях, котрий присутні приняли живими ошесними. П. Ольга Попович представила конєчність кружка „Жіночої Громади" в Кіцмані вже з огляду на пекучу потребу самої „Захоронки". П. М. Цегельська висловила присутнім спосіб впровадження в жито такого товариства, а наслідок чого рішено подати статут до правительства. Виявля пані Е. Жуковська подякувала сердечно прибувшим паням делегатам за їх труд. Сім замінчено збори.

Дал бідного ученика. Ученик IV. класу другої державної гімназії в Чернівцях Дмитро Васараба одержав через слабість лише сьвідомство и попереднім курсі і мушті тепер залитати шкільну оплату. З огляду на те, що Дмитро Васараба дуже бідний а сідний ученик, до того цілком поправив ся при першій конференції, просить ся нашу публіку допомогти йому аломити шкільну оплату. Великі грошєві потреби треба авертати на адресу управителя бурси Федьковича п. інспектора Григорія Купчанца (Bartengale 18).

Головні збори читальні у Кучороні вел. відбули ся на 4. півтня 1909 в читальнянім домі. Вибрано такий віділ: Тодер Цуриш, голова. Дмитро Сливочий, заступник голови. В віділ увійшли ще: Прохон Івоніч, Степан Сливочий і Леонтій Цігал.

Телеграми „Буковини".

Чернівці, 8. цвітня 1909.

Петербург, 8. цвітня. (Кб.) Петербурска тел. агенция допиде ся, що поголоса, пущена часописом „про зміну гадон в справі питання про мороні вузи не має за собою пради.

Сальоніи, 8. цвітня. (Кб.) Ближню Лагави коло Сальоніи напала новісна банда на 10 селян, які вертали з ярмарку, і обрабала їх.

Месина, 8. цвітня. (Кб.) Король Віктор Емануїл удає ся сьогодні рано порабам до Reggio de Calabria і оглядав руїни як також бараки. Король висказав своє задоволенє із відбудовани міста.

Бріансон, 8. цвітня. (Кб.) До Абрїа прибул втра поадухоняв з Вольї, якого пасажери, одні італійський офіцер і інженер, алавили, що бури перешкодила їм, щоб они спустили ся на італійській області. Тому що они не заплатили ціл, відплато їм баллон в огляду на нові дотичні постанови.

Торговиця збіжа.

В Чернівцях платили дня 5. цвітня 1909 за 50 штр.

Пшениці	13—13-25
Жита	10-10—10-30
Ячменю броварного	8—8-25
Вівса	8-50—8-75
Кукурудзи, прїма	7-60—8-30
Кукурудзи, нової	7-60—8-30
Пшеничної соломи	5-50—5-60
Житної соломи	5-70—5-90
Спиритусу (10.000 процент. штрів)	48-25—48-25

Датки на пам'ятник ТАРАСА ШЕВЧЕНКА в Кїві проєсно прислати до „Рускої Каси" в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Загальні збори каси пож. і шадн. для громади Оршівці, відбулись в неділю дня 18. цвітня 1909 о 2. годині пополудні в читальні з наступним денним порядком: 1. Отворині зборів. 2. Прочитані протоколу з попередніх зборів. 3. Перечитані білансу за рік 1908. 4. Вибір старшини. 5. Виділені 2-ох членів ради надзорчої. 6. Вибір касиєра і назначені для него платні. 7. Нарада яку суму може член дати на шаднину. 8. Нарада що зробити з чистим зиском. 9. Вільні внесення. — **Старшина.**

Загальні збори каси пож. і шадн. для громади Бирівці, відбулись в неділю дня 25. цвітня 1909 о 1. годині пополудні в народній школі з таким денним порядком: 1. Справоздані касові і біланс за рік 1908. 2. Вибір старшини і ради надзорчої. 3. вільні внесення. — **Кушнірук, голова.**

Молочне мило

лелійне з коником

найлагідніше мило для шкіри і проти виприсків соняшних.

Всюди до набути.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть NERVOL

„Назва правдо забезпечена“
антикара д-р. Ю. Францова
в Терополі.

Се є знамените ускорююче средство до витравля прокум ревматизма боля, простуджени, ломаних кистей, плечей, гімнастичних позуг. Просту ужити на нозі „Nervol“ і по призначенні лікаря „Teropoli“.

Ціна елякоза 80 сот. 10 елякозів (елякозів) 8 кор. в оплаті і опанованні. Тисячки листів з подякою. — Висока 2 рази доволі до всіх країн. В Чернівцях на складі у Шмідта і Фолтінга, в Селетині в дроготорії медичналіній Стерншуса.

Ukrainische Rundschau

одинока українська часопись на українській мові, що виступає інтерес українського народу перед культурним світом, виходить раз на місяць в обсязі 48 сторінок і додатків і коштує на рік лише 8. Кор. 6 обсягом кожного індивідуального Русина передплачувати по часопису. Адреса редакції і адміністрації: Wien XVIII, Frauenfeldstrasse, 2.

Товариство взаїмних обезпечень

Телефон 788

„ДНІСТЕР“
У ЛЬВОВІ

Конт. шадн.
постової
25.261

ул. Руска число 20 (власний дім).

Приймає обезпечення будинків, збіжжя і апаратів господарських під користними умовинами від шкідливих огневих, численіть умірковані премії за обезпечення, ліквідує шкоди безплатно по пожарі, уділяє обезпеченим членам з річної наданки звороту.

За рік 1908 припадає на користь членів зворот 15 проц. Поліс „Дністра“ приймає при позичках Банк красний у Львові і в Чернівцях, Галицька Каса Ошадности, Руска Шаднина і інші каси ошадности.

Через „Дністер“ можна аскурувати ся на житі в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові. Інформації до обезпечень уділяють агенції „Дністра“.

Зголошення письменних господарів о агенцію приймають ся тільки в таких громадах, де еще не робить инший агент „Дністра“. Фонди „Дністра“ 31/12 1908 вносять: Фонд резервовий і резерв премій корон 1,865,540, інші фонди корон 458,564, разом корон 2,324,104.

Канцелярії Товариства отворені для сторін від години 8—3-ої.

Найперше і найбільше буковинське естаблісма в тій галузі.

Хемічна пральня і фарбарня ДАМСКОЇ І МУЖЕСКОЇ ГАРДЕРОВИ,

ужиті мів ріжнородних матерій, як: футер, матерій на меблі, гардинок, занавісок, портієр, рукавичок біасе і корунок.

Спеціальність: Хемічна пральня і фарбарня шовків найліпшої сорти. Ввірцева фарбарня і знаменита пральня фіранок ріжнородного рода.

САЙФЕРТ і ТУЧАПСКИЙ, Чернівці

Централка: ул. Руска ч. 15.
Філія: ул. Кручена ч. 1 а теперішня ул. Д-ра Райса.
Мірні ціни. Виконане без закиду.

Замовлення з провінції сейчас.

Ціни низькі даром і оплатно.

Великий зарібок

привносить побічне заняття кождому господарю, купцям підприємцям, урядникам і т. п.

До виробу

Цементових дахівок

не треба фахового знаня. До того спеціальних машин також на сплату ратами, достарчає

160 (—)

І. ШИМОНОВИЧ

Чернівці, ул. Св'ятої Тройці ч. 20.

склад фабричних машин для загального цементового виробу.

Проекта коштів і ціни даром. — У всіх місцевостях Буковини і східної Галичини, прокукувані зустрічки. — Писемні оферти адресувати на нижню фірму.

Пересторога!

Най ніхто не купує машини до шитя скорше, ніж не огляне і не спробує

Пфаффа машини до шитя

Лиш за Пфаффа машини даю 10 літ гаранцію, тому що при Пфаффа машинах всі часті що дуже труть ся, є з найтвердішої сталі ковані і гартовані. — На Пфаффа машинах можна шити, гафтувати і шнурувати. — Ціни даром і оплатно.

З поважанем **Василь Данилович, Механік**

в Чернівцях

ул. Жидівська 16. і Павлівська 6. (Kellerstrasse) в власній домі.

Купуйте лиш у своїх людей!

Дерніть ся илича Свій до Свого!

Новоотворене

Пасажир.
п. н. пасажир. устрій ко-
пескований

Міжнародне

Бюро Подорожжя

„СВІТ“

Стрецький і С-ка

в Чернівцях (Буковина), улица Кохановского число 1.

видко карти корабельні до

Канади, Сполучених Держав (Америки),

Аргентини, Бразилії, Азії, Африки

Карты на желізниці европейскі, канадскі та американскі.

Карты на спальні води. — Карты прогуляток та окресті.

Купуйте лиш у своїх людей!

Дерніть ся илича Свій до Свого!

Г. Арльт в Хшанові

найбільше підприємство в краю для будови і достани машин до виробу цементових дахівок, цегол і цеголок на помості припоручає удосконалені, сильно збудовані

машини до виробу цементових дахівок

160 (17—20) 3 м. в (монно):

найновішої конструкції машини „Модель 1609“ відзначену на численних заграничних виставах;

загально знані в краю машини „Імперіаль Реформ і Гладну“;

машини до виробу цементових цегол і цеголок на помості, форми до виробу рур каналізаційних і порочних.

Фарбу, оливу і цемент.

Усьо по найнижчих цінах, на вигідних умовинах сплати. На жаданя вказую франки ціни і докладний опис кождої машини.

Із заголошеннями прошу звертатись так:

Г. АРЛЬТ, ХШАНІВ.

Г. ФАЙЛЕР

усувач нагнітон

Чернівці, улица Руска ч. 8.

у сувака нагнітон

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Руска Рада“ в Чернівцях, під керівн. Івана Зозуля.

За редакцію відповідає: Віктор Острог.

Передплата на „Буковину“

платити в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
- Росії: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.
- інших державах: на цілий рік 40 фр., на пів року 20 франків.

Для міщан і реаль буде виходити „Буковина“ раз на тиждень від неділі і констувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотинів.

Оголошення констувати по 10 сотинів від одноплатової стрічки або II місяця дрібним друком (setit). При підписуванні або при річних замовленнях значний опуст.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.

виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петронича число 2.

Число телесену 178.

Адрес для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних: можна увести передплатити ся на дов. від 10—11. разів і 2—3. попередити згоді невід і свід.

Надходження до 40 сот. від стрічки, при постійних замовленнях відокремлений рахат. Рекламні матеріали відокремлені від стрічки. Рукосписи констувати редакція лише на попередній записування і наданням почтеної належності.

Циркуляри яко прилога констувати по 2, 3 і 4 сотини від штуки.

Навчальностей на якому жарнаки почтеної на принамає ся.

Христос воскрес!

Коли „Буковина“ 25 років тому витала буковинських Русинів пораз перший з єдинодним свѣтом, висказала вона тоді із щирого серця гораще бажанє джидати й воскресєня нашого народу на Буковині, який тоді ще спав сном твердим, сном мертвецим. Се наше сердечне бажанє сповнило ся скорше, чим того надіяли ся ми самі. Правда те воскресєне не обняло ще загалу, найширших верств нашого народу. Але інтелігентна верства буковинських Русинів, душа і серце народу воскресли, оживили й живуть уже своїм питомим житєм. А коли найважливіша частина нашого народного тіла жива, то нема сумніву, що й прочі части его відживають, воскреснуть; бо вже грав живущий й цілюща кров і в прочих членах нашого тіла, вже бачимо, що вони рушають ся, що й вони оживають, воскресають до нового жити. І недалекий вже час, що воскресєне в сѣ наш народ, що встане до праці, до борби за своє повне питоме житє-істнованє.

Щоби досягнути сю пожадану мету, ціль, до того треба передусім, щоби душа і серце народу були здорові, щоби в нашій народній тілі кружала здорова думка-кров. Вона може і мусить вигоїти наше народне тіло від усього лиха; нині в нїм є ще чимало. Із ріжних людських слабостий денні пересилили наше народне тіло більш як у других; як ось темнота, пачисть і лінивість. Тому наша інтелігенція мусить притягати й привичаювати маси народу до просвѣти, до тверезости і до праці.

Дальшою і то найстрашнішою хворобою нашого народу є его національна несвѣдомість, яка дозволяє нацїпам, румунізаторам і иньним чернакам точити наше народне тіло, ослаблювати его й стримувати его скорше свѣтле воскресєнє із вікового сну-запєпаду. Національне освѣдомленє широких мас народу отсе головна задача нашої інтелігенції.

А третє лихо, яке здавен-давна вуртує в українськїм народнїм тілі й ослаблює его ще найгірше то внутрішнї межнєсобиці, негода в его середині, яку від часів руских князів і по нинїшний день вороги нашого народу використовували на его шкоду. Послїднїх 25 років життя нашого народу на Буковині дали найкраснїй доказ на те, що може, що годна відїяти агода і єдність наша.

Під єдністю і агодою не розуміємо нїк самоволю єдинця, який усі мали б мовчки корити ся. Ні, — повторяємо се не по раз першїй, — спорїм у себе дома, як лїпше провадити народне діло, але не виносїм домашньої сварки на двір, де б почув єї воріг-сусїд і радїючи висискував єї для себе!

Отсе повинна б добре розібрати свѣтла душа нашого народного тіла, отсе повинно б відчутти патріотичне серце нашого народу, себто уся просвѣчена верства его. І коли наша інтелігенція порозуміє і відчувє отсе тай перейме ся отсими думками-чуттями усею душею і всїм серцем і буде безупинно зі всіх сил працювати в сїм дусі і напрямі, тоді напевно заспїваємо небавом уже побїдну пісню:

Народ воскрес!

„Буковинська торгівля“.

Всї культурні народи працюють над своїм економічним висвѣдєнєм, всї культурні народи розвивають у себе торгівлю і промисел. Коли-ж всь культурний свѣт прийшов до переконаня, що тільки економічна праця становить найсправдїлївїй основний джерело народу, коли всї народи свѣта владуть на ту працю найбільше ваги, то ми знаємо єї на послїднїй мїсць нашої діяльности, ми додаємо про єї по мачинивому; бо деж наші кулї, де наші промисловцї, де сїленї, фабрики? Чи нам вїчно бути тою коровою, що кормить підложєні тїлїта. Чи вже не найвїднїша пора встати ся нам до тої праці, яка дає найліпшї адобутки, яка створює найчистїше житє. Чим не єстатно нам, що ми, найчисленнїйшїй нарід Буковини, не зробили до тепер сего, що зробили меншї числом народи сего краю, що не маємо до тепер

Торговельної Сїлки в Чернівцях.

Нїмцї й Румуни, хоч їх рівно вважали менше на Буковині як нас, мають вже свої сїлкові сїлки в єстатнї сего краю і засипають своїми філіялами всї мїста і села, а ми хвалимо собі таке діло, але але аби щось такого і в себе зробити, то рук у нас до того нема. І наші брати в Галичині вже подбали про те, щоби розвинута в себе купецька єтава. „Народна Торговля“ у Львові обертає за 20 літ працї мїліоновими капїталами, обєднала своїми філіялами цїлу єсїдну Галичину, а єї почини єсновано сотнї країнцїв, вона дає удержанє єотнам роднї і людїм.

Буковинські Русини!

Вїдвїдаємо ся до Вас по раз другий: Нєма часу нам галтєсь. Берїм ся і ми до торгівлї, та берїм ся з подвоєним завѣтом, щоби надолєвити те, що доси вже стратили через нашу байдужнїсть. Хоч вже нам так доїти судило, що ми і на єїм тоїи маємо

Rose Fay.

Женщина як суспільна співробітниця.

Наші жєнщини жалують ся часто, що їх не припускають до участї в суспільнїй роботї. І тут домагають ся они таких самих прав як мушчин, не заважаючи на те, що хто користає з рівноправности, той перебирає на себе також рівні обовязки. Та доси не виступав нїхто проти того, щоби жєнщини брали участь в суспільнїй роботї. Навпаки: Було бї пожаданим, аби наші жєнщини брали живїшу участь у розвоєі нашого народу.

Велика, а може більша частина наших жєнщин займає ся дрібнїцями й тратить дуже багато часу на марнїцї, через що тратять змисл і почутє до величїного й важного. Знов жєнщини з ширшим свѣтоглядом часто не добачують свої цїлі.

Вже довгий час лютує борба за виборче право жєнщин; жєнщини-борї за сю ідею не думають при тїм, що сварки і нелад, які панують звикле в часї виборів, збільшили бї ся значно, коли бї ще жєнщини мїшали ся до сего руху. Ми підкопували бї тим родину, основу нашого житя, коли бї докинули ще новї моменти до тїх, які нарушили родинне житє вже більше, як треба.

Окрім того стоїть ще лише маленька частина загалу на такїм інтелектуальнїм уровєні, яких то участь у виборах могла бї бути для держави пожадана.

Досить часто трапляє ся вже між мушчинами, що за шклянку пива продаєть свого кандидата. Чи се виглядало бї инакше між необразованими або морально зіпсованими жєнщинами? Боїмо ся, що між ними рїч мала бї ся ще гірше. Чому повинають ся жєнщини так само о виборче право? Таж они мають зглядом держави иньшї великі

і свѣтї обовязки, яких точне сповнованє приносило бї їм так само золотий вїнець слави як робота політїкїв, що жертвують вїтчинї свої сили, здоровлє і житє.

Богато доріг стоїть жєнщинам отвором показати ся пожиточними для держави, щоби не мусїли як бєадїльнї паразити черпати вже з готового.

Першим обовязком жєнщини є: подавати вїтчинї здоровий і сильний людський матерїал, щоби таким робом протїдїлати фізичному занєпадові нашїй, який бєзперечно проявляє ся чимраз то більше. Хотїй ми в сїм зглядї не всемогучї, все таки можемо вплинути в певнїй мїрі на якєсть потомства; пр. у виборї дружини, у розважнїм способї житя, перед і підчас вагітнїсти і плєканєм дїтїм.

Мусимо бути в станї протїставити зростаючим вимогам модного, рїжнотанїтного і вибагливого житя більшу творчу силу в тої спосїб, що будемо виховувати свої дїти раціональнїше і з більшою свѣдомїстїю цїлі. Ми мусимо скріпити молоду генерацію як тїлесно так само й душевно. Таким чином вигунають ся і дїти середного успособленя на корисний матерїал для поліпшеня нашої раси.

Тим самим можуть і повинні жєнщини брати участь у суспільнїй роботї, виховуючи свої дїти на пожиточних державних горожан. Се важне для кож-дї матери, почавши від жїнок робїтниця, аж до подруги мїністра. Мати, що виховує своїх сїнї на розумних, честних і сьмїлих мужїв, що внясноє своїм дочкам вагу жїночого покликаня, робить вїдїстнїсть більше як двацять жєнщин, що користають із виборчого права.

На жалї як мушчин такї жєнщини оцїнюють фальшиво сю суспільну роботу, хотїй тим ще не скїзано, що на сю часть суспільної роботи повинна бути поставлена якась цїна чи премїя. Тут лежить заплава вже в самїй працї. Але кожду жєнщину треба бї дорогою поучуваня, вихованя й при-

мїру — допровадити до того морального переко-наня, що се єї обовязок, який винна своїй вїтчинї та щоб уважали се за ганьбу, коли яка жєнщина відтїгала бї ся від обовязків матери і вихователїни.

Саме в наших часах, де жєнщинї остає через всьї господарскї полєкшї багато вільного часу, може жїноцтво посьвятити ся вихованю дїтїм далеко бїльше, як се могли жєнщини попередних часів. Она не лиш може, але й мусить се робити, коли хоче найтї в своїй державі, а своїм домї, занятє. Она мусить, коли не хоче умово остати по-ваду, бо до докладних студїй не стає єї все-таки часу, коли поважно трактує свої обовязки. В кож-дїм разї зможе займатися студїями хїба на кошт свого чоловіка, своїх дїтїм і домашньої господарки.

При вихованю дїтїм образуєть ся жєнщина такань, бо навчаючи їх вчїть ся й сама. Тисяча питань насуне ся жєнщинї і она мусить і зможе найтї собі їх внясенє. При своїм інтуїтивнїм успособленю жєнщина орієнтує ся звичайно скоро, при чїм єї горизонт легко розширяє ся. А се є власне то, чого потребуємо; себто розсудних жєнщин! Не лялюк, не служниця і не профєсорок. Сїх можна заступити, але здорових матерїй і розумних жєнщин, отсего нація не може ані заступити ані обїйти ся без них. Жєнщина бере посередню також участь в соціальнїй роботї, коли сповняє свої обовязки зглядом свого чоловіка. Все, що она робить для него, не повинна уважати за прихильнїсть зі свого боку. Чоловік прашає на удержанє родини, за що він може вимагати, щоб найтї в себе дома вїноду і адоволенє. Він, що боре ся що дїя із вїннїм свѣтом, потребує кутка-дому, де-бї найшов присмну вигоду. Що жїнка робить для чоловіка, то єї обовязок, а не ласка. До сего не треба нїякого богатства, щоби чоловікови житє упрїснїти вїдповїдно до его соціального становиска. Жїнка середного стану може напевно справити єму

Іти воваду на наші рідні землі, то се якраз повинно бути для нас бачем, який гоним би нас до праці і то до праці ні воїх сил. В Чернівцях заснувала ся спілка

„Буковинська Торговля“.

котра поставила собі метою сповнити те саме післанництво на Буковині, яке сповнила і сповняє „Народна Торговля“ в Галичині.

Попередній виділ цього товариства звертає ся вже із щирим запитом до нашого загалу вступати в члени і допомогти йому в тім ділі. Та щож а того прийшло? Думав би хтось, що на 300 тисяч нашого народу на Буковині, руский загаль засиле виділ цього товариства зголошенням в члени. Та де там! Лише тридцять-тисячна частина наших людей вуміла оцінити вартість такої інституції і зголошеня ся в члени, а решта й не спитала навіть хочби: „Що то таке?“ Хоч знаємо то, що кожний передплатник „Буковини“ дістає той загаль разом з часописом і якби тільки ті люди були присутніми в члени, то можна би було діло вже почати, однак на жаль мимомо хто звернув на той загаль належної уваги, та тому велика часть нашої суспільности про те мабуть нічого й не знає.

Знаючи, що Русини треба прикликати, звертаємо ся до рускої суспільности на Буковині із щирим запитом:

Вступайте в члени товариства „Буковинська Торговля“ в Чернівцях.

Буковинська Торговля є стоваришеня зареєстроване в обмеженому порученні, тай тому нема страху від великих страт. Хто лише трохи розуміє ся на купецтві, той буде знати, що страта майже неможлива, а якби й була, то на кожного члена припаде так маленько, що навіть би того і не відчув. В складі стоїть заасекурований товар, який в найгіршім разі, якби інтерес не йшов добре можна кожного часу відпродати. Але чому би якраз Русинам, яких на Буковині найбільше мало але поводити ся, коли Німцям і Волохам, яких є далеко менше, поводити ся добре. З рештою можна ще й з чого меншого додумувати ся, що рускому складови мусить добре поводити ся; бо нема місця, щоб в Чернівцях не отворив ся якийсь новий склад. Коли посидиловий чоловік, який не може числити на нікого, відважує ся отворити склад і з того мисля, то чомуж би якраз Русинам, які можуть числити на свій великий загаль, не могли відважити ся на таке діло. Вже саме то, що, як кажуть „вонка все тягне до діла“, дає нам запоруку, що кожний Русин піде радше до свого складу, як до чужого, та ще й то, що обовязком кожного Русина є підняти свою інституцію. Отже страху нема ніякого, тільки сміло до діла!

тільки приємності, щоб не потребував йти до коршми і шукати в напитках розваги, розради і потіхи.

В найнижших верствах нужда справді часто дуже велика; однак і тут чоловік може застати чисту кімнату і порядно зварену страву, розуміє ся при певній ощадности, через що й крик дитин та всякі інші невгоди не будуть йому так дошкучувати.

На жаль не підготовляють дівчат з низших клас суспільности в дечім на господинь й материй. Як би був закон, котрий забороняв би передчасне припиняє до фабрик, і кождо дівчину причувано-б хотів пірроку провадити хоч маленьке господарство, о! тоді би ліпше виглядало в низших класах. Соціальні недостатки мають по більшій частині свою причину в тім, що нема розважних і хоч трохи освічених жінок.

Коли нам впадають в очі блуди особливо серед низшої класи нашого народу, то приглянувши ся добре, найдемо їх і у висших кругах, але лише в іншій формі. Тут живуть собі подружки побіч себе, гувернантки і старші панни перебирають важний уряд умового і фізичного розвитку дитин з незадоволені подружки шукають з нудьги приємності поза домом у всяких забавах.

Так отже бачимо, що на супружестві основує ся держава. Та супружество основує ся по більшій частині на жінчині, що береже шле доміство, на товаришці чоловіка, на управительці дрібного людського матеріалу, яким наділила єй природа.

Коли-б однак жінчині не судило ся з якоїсь причини стати матір'ю і подругою, то знайде доисте суспільної роботи серед убогих, вдів, сиріт, хорих, слабовитих, старих, немовлят, занедбаних дитин і серед тих нещасливців, які кають ся і хотять назад вернути до горожанського товариства і яким поворот в нашій гуманній віку получений

До тепер наше товариство має вже понад сто членів а зареєстрованих паїв є вже понад 3.000 корон, але ся сума ще замала, щоб мочи зачати повний підприєметство і тому просимо записувати ся в члени і вислати паї як найскорше бо навіть кождий день се страта нашого національного майна. Один паї вносіть лише 20 кор. і можна його сплатувати навіть ратими, а висове коштів 2 корони. Членом товариства може бути кождо повнолітня особа а користь з товариства буде мати таке, що буде побирати дивіденди від виплечених паїв, як також відсотки від суми закуплених ним товарів. Гроші просимо вислати впрод до стоваришеня „Селянська Каса“ ул. Петровича ч. 2 в Чернівцях, де будуть виставляти паї внижні.

„Селянська Каса“ висплав також на жадані поштові чеки і бланкети заки, які кождий, хто приступав до товариства, має підписати. Ті гроші, які хто пішче на паї, опроцентує каса зараз на 6 і пів проц., яких відсотків не дає жадна інша каса і тому ніхто не може мати страти якби і вибрав гроші з другої каси а вложив їх на паї. Гроші треба вислати найдалше до 15. червня с. р., бо від того буде залежати, чи отворимо склад ще сего року, чи будемо ще далі спомогати чужим. Сею дорогою звертаємо ся і до тих, що підписали паї, щоб безусливно вислали гроші найдалше до того речини, як також до тих, що заплатали паї а не заплатали ще висового, щоб вислали 2 корони.

Ще раз кличемо до тебе руска суспільности приступати в члени нашого товариства, бо здає ся вже мало між нами таких, які би не знали того, що тільки економічна праця промощує дорогу слабшим до зрівняня а могутим. Хоч ми вже дуже привикли до чужих „шорів“, але як правда, що нема нічого гішого на сім світі, та чейше правда і то, що чужа уява не спугнула нас на ніки і тільки малодух може сказати, що ми ще не доросли до того, аби могли удержати свій рідний світовий склад. Тому не сумніваємо ся, що наш загаль не прогмонить марно, бо всі хоч трохи свідомі Русини і Русинки на Буковині, повинні стати членами

„Буковинської Торговлі“.

Кождо каса, кождо читальня і всякі інші товариства, ба навіть кождо руска громада повинні приступати в члени сїй торговельної спілки.

Пригадайте собі, панове громада, як то тяжко було заложити в Чернівцях перше наше економічне товариство „Руска Каса“, як мало було охочих до діла, яку слабу надію покладали всі на неї! А подивіть ся нині на се стоваришеня і на сї молодші сестри на „Селянську Касу“ і на півтора-

з такими трудностями, що они мимо найліпшої волі мусять марно потігати.

Жінчина, що сповняє в наведений спосіб свої обовязки, то цінна суспільна співробітниця. Она має що найменше таке саме право на поважанє як дама, що досягнула степеня доктора.

Що за широке поле ділана для тих, що так прагнуть праці! І ще домагання ся шенщини роботи! А де-ж руки, які мали би подолати ту купу суспільних, дрібних робіт? Де голови, що вже розв'язали всі проблеми, що придумали вже відповідь найбільш пекучих питань. Де серця, яких любов не найшла би вже більш поля до жадної діяльності?

Ніякий розважний чоловік не буде нині такий упертий, щоб не допускав до роботи своєї жінки, яка має здібности, претя ся до праці і може на тім полю те саме зробити що й він. Однак він застереже ся зовсім слушно проти того, щоб жінка стала мужем (розуміє ся що до способу життя), щоб підкопувала супокій домашній і анжала цінну роботу.

В поодиноких випадках хай шенщина посв'ячує ся студиям, коли посідає незвичайні здібности, хай пічне конкуренцію з мужем, коли має такі самі сили як він; однак она не сміє пускати ся на таку область, яка ще більше потрясає домашнім щастем, хай остане — або ліпше сказавши — хай „стане“ передовсім жінчиною, розумною товаришкою мужа, практичною управителькою своєї держави еп miniature, а передовсім: матерю здорового і пожиточного потомства. На жінчині основує ся ціла будучність нашої, вона може подати нам людський матеріал, який підносить нашу висше, вона може дати також расу, що поводи але безпечно підвертає від нашої грозичний певний занепад. Тому нехай жіноцтво трактує поважно свою участь в суспільній роботі!

Переклад І. Б.

сотки Райфайзенки по наших селах! Почали діло визволення нашого народу а лихварських рук мількома сотнями а нині обертають мільонами. Тому не лишайте ся дальшого кроку до економічного піднесення рідного народу, знайте віру в свої сили і надію на успіх і в сім нинім ділі. Тому сміло до діла, брати, громадою до діла, а громада великий чоловік!

За виділ товариства „Буковинська Торговля“ в Чернівцях:

Омеляк Попович, Іван Воробкевич, Др. Володимир Мілюкович, др. Лев Кошут, Павло Миколаєнко, Теодор Скороумський, Строчий.

ДОПИСЬ.

З над білого Черемоша.

Велике нещастє навістило наші гори тогдіного року. В селі Конятин, Яблонниця і Довгополе, град (туча) так страшно всьо вибив, що не лишило ся таки нічо, — всьо із земель перемішало ся. Люди ходили як не свої, кождий тяжко здихав, плакав, та лиш казав: Госпідку! — Не знати за яку кару Бг святийою наслал на нас таке нещистє? — Ой тяжко прогрішилисьмо протів Божої волі! — так кождий казав, але спос далі робив, так як єго діди робили.

Ось послушайте! — У нас в горах, як робять віче або якісь збори, то зійдець ся лиш кілька передових газдів, а решта кажуть: „Та чого буду там йти, — якої бди, — ніби мені там хтось дасть шо! — Я волію піти до Мошечка або до Дудечка, може би дав грошин на роботу“. — Тай один з других як піде в неділеньку Божу рано, та стримить під коршмою шлий день аж до вечера: — а як мав яку шустку, тай то пропав. — До церкові Божої мало хто ходить, либа лиш на Великдень та на храм, а в неділю церква порожня: за то були коршми повні. Однак такі Бг не забув за наших гуцулів. Дали якусь запомогу нашим бідним Гуцулам. Ту запомогу роздавали в неділю на 21. марта с. р. Хтось галав би, шо то ярмарок у селі, такого народу зійшло ся, і бідні і богачі і гет де лиш хто жок в селі і у верхах. Посходили ся тай ждуть коло канцелярії на пана комісара, шо має прийти гроші людям роздавати.

Прийшли пан комісар і роздали кілька кому написано було від старосты, — одні дістали по 20 корон, одні по 30, 35, 40, 50 а щось три середні газди дістали по 100 корон. — А більше як половина села самих бідаків не дістали ані сотника, хотий і бідним як і богачам град вибив всьо, пусто-дурно стреміли коло канцелярії. — Були би а тої злости пімстили ся таки того самого дни в неділю на горівці, але на нещастє їх, коршми тепер всюди позамикані; а шинкар не дав би в неділю горівки за жадні гроші. Всі мусіли розкодити ся по хатах, але все таки хто хотів, то своє надудував. — У понеділок дав Бг 40 святых, св'ятинько велике, робити то гріх, бо не дай Госпідку якогось нещастя, то не перебанував би чоловік. — Ліпше піти десь у село, та почути якусь новину. — Як би хтось чужий йшов селом, то не знав би чи то храм чи шо! — Всюда коршмами повно людей. — Пють та присьпівують собі: забули шо то піст, до пізної ночі піли, щоб трохи забути журу свою, а ідучи до дому, то не один який побив собі кістки.

Лишила ся запомога в шинкарських кишнях. Вже ми однак, каже не один; мастьку не зробим з сих грошей, най хоч ся напью, абиам памятав коли гроші ларували. — А той бідак, шо не дістав нічого, каже: „Аби не гадали собі ті, шо подіставали за пусто гроші, шо лиш вони мають за шо пити, а я ні; — я собі заробю, возьму кілька левів на дарабу“. А другий каже: А я возьму на роботу в бутні, а таки не дам ся завстидати. Прещі сегодни 40 святых, треба віпнати 40 порцій горівки і 40 оселедців з'їсти, аби діждати ся св'яченого. Не один був такий, шо може і більше випив як 40 порцій горівки, а другий день мусів попачивати з того великого труду вчерашнього.

Так то наші темні Гуцули нищать ся, а нема кому їх від того нещастя, від тої темноти відвернути вже раз. Наші панотці якось не дуже интересують ся нашими бідними і темними, Гуцулами слабо навчають, ім байдуже, шо темні Гуцули авели ся вже нінащо.

Гуцгл.

Дати на пам'ятник ТАРАСА ШЕВЧЕНКА в Київні просимо прислати до „Рускої Каси“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Чаю воскресенія....

Христос воскрес!...
Великий син великого Єгови
За істину свѣту а небес,
За діло повселюдської обнови
В ім'я безмежної любови —
Не ізлякав ся ганьби, багряниці,
Оскорби, ні понижєня, ні смерті —
Він словом правди, що сильніше кричі,
Успів цілу підлоту свѣта спертн.
І людські душі відчинив для неї,
Тієї істини своєї —
І поклонили ся їй фарисеї.
На хрест прибитий цар рабів і злидарів
Став переможцем всіх царів,
Бо ослабив всевладні ложі руки
І показав те чудо із чудес,
Що поборов геєнну муки
І в сонні своїх слів, стремління, науки
Він — Єшуа воскрес!...
Христос воскрес!...
Народе мій, учасниче неволі!
В ярмі, в неволі,
У багряниці йдеш шляхом тернистим,
Страшним позорищем по сему свѣті;
І б'ють Тебе мечем хули огнистим
Чужі і власні діти,
Хоч промовляєш словом проречистим,
Як сонце ясним і як серце чистим,
Хоч кличеш правдою самою!...
Благословлю дорогу твою —
І серед сумерки понурих днів, турботи,
Тяжких зусиль, героїської роботи
І порогів гадючого сичиння —
Замучений та невмиручий краю,
Чекаю
Твого воскресіння!...

Сильва Яричевський.

Чого нам треба до спілок?

Багато говорять ся тепер у нас, як піднести наш нарід з економічного занепаду. Багато до тепер вже зроблено на тім полі, от хоч-би через сільські каси а подекуди через консуційні товариства. Та ми не повинні забувати, що до повного розцвітту тих товариств належить передовсім і культурне піднесенє нашого народу. Наш нарід мусить притім відзначити ся від деяких гріхів, через котрі він саме попав в таку нужду, а навчити ся певних чеснот, без котрих жадна праця людська не може довести до величавих успіхів. Ми хочемо показати тут на деякі недоліки в характері нашого народу, і ми певні того, що то ще далеко не всі.

Насамперед скажу кілька слів про той страшний гріх, який точить сотки літ наше народне тіло — то п'янство. На пиятиці наш нарід протратив багату маску, стратив багато здоров'я і занепасти багато духовних здібностей.

Представмо собі тепер, що в якійсь селі видобуде каса райфайзенська того або сего чоловіка з лихварських рук, заплатити його довги і справити его на добру дорогу. Та що з того, коли він за кілька рік опинить ся знов в коршмі, понароблює довгів; а за кілька місяців або кілька років висить знов над его головою егзекуція. Якій же тут хосен з того, що каса помогла смі і витягнула его з бо-лота, коли він при першій ліпшій нагоді застрягне знов в калабратині. Тут нема іншої ради для такого чоловіка, як покинути раз на завісиди свій гріх, шукати ліпших людей, ліпшого товариства і скласти волю побороти свою пристрасть.

Другий гріх наш, хоті і не так страшний але все таки не менше погубний для нас, то наша безгранична гойність. Коли всі народи як Німці та Жиди складають крейцар до крейцара і безупинною ошадністю збирають величезні капітали, уміщують їх по своїх банках, будують каменниці, отварають склади, фабрики, то наш нарід кидає грішми як та нерозумна дитина. У Чехії діїшли вже навіть до того, що учителі по школах народних приучують і дітти до ошадності, основу-ють для них маленькі каси, де кожда дитина складає свої гроші, даровані їй родичами і кривниками, та за кілька рік збирає суми, о яких не снило ся навіть нашим старим селянам. А у нас іде купа грошей на гучні весілля, храми, похорони, на купки веселіть ся люди або сумують при горівці доти, доки не качають ся під столом, або б'ють ся та тягають ся потім по судах. Через то у нас підчас храмів не мож селя перейти, бо нарід розбурлакує ся до безпам'яті; о розумних річах тогді нашим людям і не говори. А прецінь можна би забавити ся, прийняти і гостей, але знати притім міру. Можна, хоч храм, все таки остати ся тверезим, і заговорити з своїми кривниками і знайомими о розумних річах, а притім для нас дуже важних, о на-шій біді, о котрій ми любимо так багато балакати а о котрій ми забуваємо, як прийде храм. І чи то не сумно подумати, що той сам чоловік, котрий вчора справляв гучний храм з двома-трьма вадрами горілки, кілька місяців пізніше не має кілька корон на податок. Він тогді дає з себе і з діттих послі-дний сердак, послідний кожух, так що нема на сором в що зимовою порою убрати ся.

І скажіть же-ж, любі читачі, чи такий чоловік не заслужив собі на голод і холод та всяку нужду?

Як можна мов та нерозумна дитина розкидати гроші на дурну пиятику, коли потім не стас на найбільшій потреби? Такий чоловік, розуміє ся, вічно попадає в довги, аби его каса і десять раз ратувала. На що придалось отже потім тільки праці і труду по касах, коли наші люди попадають ин-шою дорогою в нові довги так, що їх потім треба викуплювати на ново.

Возьмім, що в якійсь селі „Селянська Каса“ або „Руска Каса“ закупила від дідича цілий маєток на парцеляцію. Люди тішать ся, наша „Селянська Каса“ і „Руска Каса“ також раді, що допоможуть нашому народови, а послі тішать ся, що от-от наш нарід стане на своїх ногах та не буде заво-сїти від ласки чужого пана. За кілька місяців поля і ціла власність дідича опинила ся вже в руках селян. Розуміє ся, що в такім разі рідко хто купив поля за готовий гроші. Він мусів трохи зажити ся, значить кілька рік мусів жити дуже ошадно і омнати всікі не потрібні видатки. Та бо не всі люди розуміють, що тепер аж треба дбати о то, аби не пустити землі з рук. Велика части з великої утіхи кидає ся до горілки, наробить довгів по уха, і дивись оден сьогодні продав своє поле, котре недавно придбав на парцеляції, другий завтра і т. д. А до села входить ся якийсь гешефтхр, купить від Івана фальчу поля, від Петра 2, від Гаврила 3 і т. д. Небагом має яких сто фалеч, за-гнідають ся в селі, а знаючи пристрасть нашого народу до поля відродує знов кождо фальчу багату дорожше та заробляє на тім тисячі. Те-пер-жеж скажіть, любі читачі, на що тільки ро-боти наших банків, на що тільки старання наших передових людей, аби своему народови придбати землі, коли він в своїй легкомисности тратить знов все, що ему пристало ся? Треба отже ту землю, коли вона дістане ся в наші руки, задержати, але то можна лиш тогді коли і ми станемо иншими, розважйішими, постійнішими людьми. Бо коли с чия вина в тім, що ми так низько впали, то передовсім наша власна.

А тепер поговорім, яких чеснот нам треба до успішної роботи спілкової і взагалі всякої ро-боти суспільної.

Передовсім ретельности. Без неї всяка наша робота зійде ні нащо. Коли заснує ся де каса, а деякі люди думають лиш о тім, як би то вони каснера перехитрили, то тота каса скоро пропадає. Є наприклад такі люди, що вони в своїй штудер-ности похачають гроші з каси за низький процент а несвідомим людям по краях села дають на висший процент. Се лихварі такі самі, які панували до недавня усяди по наших селах. Каси не на то заснована, аби їх вихисновувати на лихварське діло, а на взаємну чесну поміч дійсно потребуючих людей. Та такі лихварі забувають, що вони під-копують касу в своїм селі, як-раз занепащують таке діло, котре і їм колись стало би в пригоді.

Коли вже іде бесіда о ретельности, то ми спімнемо ще й о тім, як то у нас люди не дотри-мують слова. Через то так гірко приходить ся пра-цювати нашим передовим людям серед нашого народу. Казав наприклад Петро, що заплатити відсотки або й довг на ризданні свѣта, а то минає вже й великдень а він собі про касу і байдує. Вона аби ему помогла, а за решту він не відпо-відає. Або поживить який 200 корон в райфай-зенці. Він же тихцем поклав собі поїхати до Ка-нади. А дистанції гроші він, нічого не кажучи, втече як той злодій. І так люди гадають, що брех-нею та мудрішками та глупою хитростю переї-дуть свѣт. Та приповідка каже: „Брехнею весь свѣт перейдеш, але назад не вернеш.“ Був ти тут брехуном та шахраєм то покажеш ти свої роги і в Америці. І за се, що ти тут поповниш, відпо-кутуєш там. Житє не знає жарту. Наш нарід хи-триє вже кілька сот рік других, а показує ся, що він їх не перехитрив, але другі его. То-ж чоловіче, знай бути хитрим де треба, а не по таких това-риствах, котрі покладали собі за цілї вивольнити тебе з чужої неволі.

Ми мусимо також стріміти до спільности, до єдности і то на кождім кроці а особливо по спілках, де маємо спільний інтерес. В нас по селах гніває ся оден кут на другий, одна родина на другу, люди сварять ся, тягають ся по судах за дурниці та годують таким способом лиш адвокатів своїми тяжко зробленими грошми. А деякі потратили про-цесами свої маски наші.

Як-же-ж тут чи каса, чи консуційне това-риство може згуртувати людей в селі, коли кождий має свої особисті рахунки а своїми сусїдами? Та приступаючи до такого високого діла як названі товариства, мусимо забути свої сварки, мусимо подати собі руки, пам'ятаючи, що пора нам стати новими людьми, переродити ся цілком, коли бе-remo ся до такої великої задачі.

Наконець спімну ще про просвѣту, про науку при спілках ділі. Ми кожде мусимо на кождім кроці читати газети і книжки, котрі би нам пока-зали, до чого стремлять ся каси, всі консуційні, молочарські спілки і т. д. Не досить лиш отворити касу, пожити гроші і піти собі до дому а вер-нути хіба вже тогді, як старшина загрозить егзе-куцією. Треба ходити на всякі збори і приучувати ся до спілкової господарки, до господарки грідами і товарами.

Се найважйіше діло.
Ми наберемо таким способом відомостей про

гроші і кредит, про те, як і де їх роздобути, де менший а де більший процент і т. д.

Просвѣти і всякого рода корисних відомостей треба нам також на те, щобі каса поступала все даліше в своїм розвитку, щобі видала з себе і инші спілки, котрі разом стали би заборолом економічним сего або того села.

На сім і кінчимо: ми переконані, що не по-рушили всіх хиб нашого народу, які вивільняють ся при спілках роботі, але отсе найважйіші. Віримо твердо, що наш нарід зрече ся сих своїх гріхів, а тим самим і спілкова робота доведе его до кращого життя, до ліпшої долі.

Т. Б.

МОГИЛА ФЕДЬКОВИЧА.

Весною пташки щебенуть,
вїтї закликає довила, —
їду на цвинтар, полечу
до мого брата-сокола...

В липни 1873. р., коли Федькович носив ся вже з думкою покинути Львів і вернути у свої гори, він через три дні писав по німешки своє за-віщанє (від 16—18 липня). Дивний се документ, бо в нїм він не пише про те, кому має припасти его маєток, тільки висказує свої бажаня, як би мав ви-глядати его пам'ятник („solite ich verdient haben oder es mir von nun an noch verdienen“) і як мають его хоронити. Пам'ятник з каменя або металю бажав він собі такий: На відповідній підставі ставити поєти у природній величині, в гуцульськїм строю, але не стоячи, тільки лежачи на правім боці, голова спертв на руці, мов у дрімоті, а в лівій руці топорець. До того відповідні написи, які також уложив Федь-кович.

Здасть ся, ще не так скоро спроможемо ся на такий пам'ятник, як собі поєт бажав, бо для него треба би і краще місце дібрати, як тепер має поєт на свою могилу, і сам пам'ятник коштував би немало. Але от що можна би і годилось би зро-бити вже тепер: Федькович пише у своїм завіщаню даліше: „Ein liebevolles Herz und eine zarte Hand bitte ich um Tannen, Rosen und Immergrün auf und um mein Grab! Ob sich wohl finden wird... Mir zu Häupten kein Kreuz, sondern einen Tannenbaum! Kreuz habe ich genug in meinem Leben gehabt“.

Се бажанє поєта можна би сповнити вже й те-пер невеликим коштом. Лишити пам'ятник так як є, обсадити его ялинями, а сам грїб замалити корчами рожі і барвінком. Бо так, як тепер могила Федь-ковича виглядає, вона — правду сказати — досить опушена, хіба що десь колись заопікують ся нею ученики або учениці та троха єї приберуть. „Чи найде ся таке добре серце“, що сповнить єю волю поєта?...

При сїй нагоді варто подумати ще над ин-шим проектом. Галицькі Поляки, як уже у якій мі-стечку не можуть спромогти ся на пам'ятник, то садять хоч дуба на пам'ятку Міцкевича. Обгоро-дять его гарненько, покладають таблицю, що се „dab Mickiewicza“ і росте собі деревина, що сотки років буде нагадувати поєта. А Федькович, як був тяжко хорий 1863. р., просив Данила Таначкевича: „Як би я скоро лагнб, братчики мої, то скажіть мині на Чорногорі красний хрест покласти“. Се було, здасть ся, тільки таке собі поєтичне бажанє, але его не лише а уваги на Федьковича, але й а уваги на виховуючий вплив усяких гарних пам'яток можна би виконати. Уже чи на самій Чорногорі, чи може де ближше свѣта, от хоч би у Путилові або на Сокольськїм над Черемошом або на Писанім камені — або і тут і там і в инших відповідних місцях — можна би стягнути цілу гору каменя, бо того добра у горах доволі, зложити а того велику скелю, у ню покласти відповідну таблицю з напи-сом — і вже би та скеля все нагадувала перехо-жїм гуцульського поєта. А можна би постарати ся і о поєтич бност, як би більше місцевостий або товариств зголосило ся по него.

Ми на Буковині є дуже свѣжа, ще не виро-блена суспільність, без своїх традицій. Але вже не оди в нас є таке, що треба би а такий чи свѣй формі зберігти для будучих поколінь, так як се другі народи роблять. Воно здасть ся нам пераз маловажне, а колись може придати ся, і то дуже.

О. Маковей.

Є. Пігуля. ЦЕРКВА.

Дзвонять дзвони. Весела, свѣтла, масна днина. Цигнуть черешні. Хатки побілені свѣтять по селу свѣточним сявом. Улицею біжуть діти, їдуть дї-чата, хлопці, ступають поважно свѣташню сніг старшої і бабусі. Все в оди напрям — до церкви!

Великдень! Я стою на приспї у соняшних промінях, глядів ба на улицю, ба на широку, мені здавалось безкраю далеку толоку над Прутом; За Прутом блищали ся близько побиті бані на мальовничо під лісом положеній Ревиньської цер-ковни. Звідтам долїтав також гомін великодних дзвонів. Якийсь надземний настрій опанував свѣт і мою малу душу. Я звернуа очи на мою солодку чорнобриву маму, що біля мене стояла на приспї.

— Мамо, пустїть і мене до церкви!
— А ти ж, дитинко, не будеш бояти ся сам іти до церкви поміж такий адмиг людей!
— Ні, мамшо, я в днину не бою ся церкви. Церква лиш в ночі страшна.
— А тож чого церква в ночі страшна?

— А мамця-ж не знають? Казала Анниця, що як би оббігав церкву о півночі три рази, то стала б в поперек труна.

— Іди, іди! От дурна Анниця! Не слухай її дурних слів!

Мама поцілувала мене. Прибрана в великодню одіж, насадила на голову зелений кашкет з голу-бою китицею, взяла за руку, провела, пересадила за перелаз і дала писанку у руки.

— Уважай, синку, на дорогу, та не йди між хлопців!

Я ступив кілька кроків наперед. Став серед дороги, оглянув себе, помацав за китицею — китиця є, заніс на ухо!

Обгорнуло мене якесь не сказане чуте. Чи може бути султанська дитина краще прибрана? Всі хатки звернулись до мого кашкета, хто йшов не йшов, а зирив на мій кашкет. А що то буде коло церкви? Я йшов непевним, зовсім не султанським кроком, бо все щось крутіло ся вокруг мене. Я мав десь чотири чи п'ять років!

Коло церкви не зробив мій кашкет зовсім такого великого вражіння. Майже ніхто не звертав особливої уваги на мене. Лиш декотрі молодші питали мене за мамцю а декотрі — хто купив мені такий гарний кашкет!

Хлопці бігали „хвостак“, та безпокоїли дівчат. Се не подобало ся мені. Декотрі цюкали ся писанками і програвали або вигравали писанки. Дівчата плели „живий вінок“. Ставали густо в два ряди проти себе подаючи собі руки. Тоді ставали на сплетені руки дитин, щоб йшли по руках, з одного кінця на другий а самі співали пісні. Тай мене поставила одна дівчина йти „вінок“. Я ступав гордо босими ногами а рук на руки. От, прещінь! розуміють, що кашкет! Я дав тій дівчині, що мене підняла і зняла, свою одну писанку. Що буде, то й буде! Най знає!

Церква мені подобала ся дуже, лиш хлопці ні. Ущасливиши всіх моїм зеленим кашкетом звернув я мої коженята до брами і покотив ся дорогою до дому. Знов звернені всіх перехожих очі на — мій кашкет. Приходжу до нашого перелазу. Мама сидить сьвятошно прибрана на присі об-літа соняшним сьвітлом, сама, як то сонце. Пере-лажу обережно перелаз. Мама летить з отвертими руками. Солодка є твар сине розкошию, очі пала-ють матерньою любовію. Обнімає мене, тисне до своєї груди і тоне устами у моїй тварі. Мене про-низає несказана солодка розкіш. Єдині уста, єдине серце, єдина душа, єдина непорочна матерня любов! Рай! Вже давно тому. Вже ось вечір передімною а я виджу і нині все то перед очима, немов би тепер діяло ся. Чую непорочний дроз материнських роз-кошів, чую, як пересилалась на мене, чую подув дитинного раю. Мамо, мамо! Твоє сство — се єдина непорочність вселенної!

Мамо, яка бездонна пропасть — тебе не знати. Мамо, більшого калітва на сьвітлі не може бути, як не чути твого духа ніколи.

Час минає. Минають образи життя, приходять другі. Інші образи, інші поняття, інші погляди.

Але церква та спокійна, та мовчальна, та таємнича, де я ходив вінок, все вона однакова. Все будить вона колишні образи життя, колишні чуття дитинного щастя на ново. Я чую і нині, як несеть ся дзвінкий красний голос незабутнього батька в церкві понад голови зворушеного люду, лунає а бай, летить на двір та повітує геть аж на дорогу далеко: „да воскресне Бог“ — „пасха нетлінна“ — „плотію уснув“... І ось чую і нині ще той самий сьвятий дроз, що ворухив мою душу, крушин і найтвердші серця люші та будив божу покору; чую все то, хоть образи поняття і погляди життя від тоді так дуже змінилися. І нині, коли великодні дзвони задзвонять; коли стане на-рід коло церкви роїти ся, тоді спадає дух миру, спокою на душу, тоді й вертають діточі чуття ко-лишнього невинного щастя.

Неумолимий час летить далі. Здасть ся усе змінилось.

Школи покінчені, я вже на посаді.

Недуга зневолює втратити глибоко у гори — в Зелене. Тут дім над Черемошом. З лівого боку, на схід, висока і гарна полонина Скупова, від за-ходу і півночі довгий Скорушній, а на полудне аж до Лудової Гори отверта прегарна долина. Се-рединою пливе срібною стяжкою Чорний Черемош. По правій боці стоїть при дорозі маленька це-р-к-о-в-я. Вона стоїть там тихо, мальовничо на ви-сокім березі. Округ неї невеличкий цвинтар.

В змій обвита вона грубою верствою блакит-ного снігу. Хрести на цвинтарі аж вигинають ся під лавами снігу. На всім лежить вічний спокій.

Напроти, геть туди під небо, сягає немов гарно вигочена Скупова, біла, біла, нігде й плямки. Вечірнє сонце кидає на ту високу полонину своє живе сьвітло. Долиною стелять ся чим раз ширші тіни, обнімають низом вже і Скупову. Вечірній сумрак впроваджує сон-дрімоту в тихе сільце до-линою. А там на білім вершк Скупови, під небом, починає грати колюче сьвітло з верховиною. Пра-щають ся в неописний спосіб що вечера з собою. Всі краски дуги стелять ся і пересувають ся одна за другою на тім непорочнім білім тлі шпиль Ску-пови. Починає легеньким золотом, потім рожевим рубіном, відтак тоненьким смарагдом, а той знов переходить в фіолетовий аметист, аж вечірня тінь зробить кінець надземській грі потаємних проміїв сьвітла. Ті небесні краски такі легенькі, такі ніжні, таї етеричні, їх переходи одна в другу такі не-змірні, такі тайні, як всі діла природи. Що вечера не спускаю своїх очей з тої Скупови. Там чаруючи

гра сьвітла-веселить око — а тут, у моїх грудях так недобре, тяжко на плечах, так тоскно в душі.

Долиною розстелив ся сон а в моїй душі жаль, нема миру, супокою. Очі збігли з Скупової, перейшли долину і опинились на самотній — це-р-к-о-в-і, на цвинтарі під боком.

Довго я дивив ся на ту церкву, на ті хре-сти в сумраці на цвинтарі. Та зрозумів я їх. Там твій пристанок, там зсуне ся тягар з твоїх плечей, там найдеш — вічний супокій.

Знов прігнав час спорний ряд літ наперед себе. Ні церкву в Зеленом ні цвинтарик під її боком не приймали мене у гості. Рік у верховині вчинив чудо. Я опинив ся за якийсь час праці на народній ниві, навіть у парламенті. Іде денервуюча робота день за днем. Прийде неділя, день відпо-чинку, куда звернути свої кроки? Де знайти душев-ний відпочинок, усмирне перів від томлячої бу-денщини? І пригадалась мені церква з дитинних літ в Мамівцях тай та на березі чорного Черемоша з часів мого страданя в чудотворній Зеленом. Та у Відні багато церков.

Йшов я до грецької церкви. Не величкий, але багатий будинок, з самого мрамору. Сьпів чудовий. Вслухую ся, вглубляю ся, подивляю. Вражінє сильне, але не липне, не ловить за серце. Що та-кого? Незрозуміле, не своє! От що!

На другу неділю пішов я до московської цер-кви. Будинок гарний в російськм стилі. В сере-дині багатство. Іконостас майже цілий золотоку-тий. Образи ледви випущують ся із золота. Але сьвітла за мало. Те-виставлене багатство та ма-сивність, то придавлене сьвітло дишуть далеким, далеким східним смаком. З тим в спіліз йде і спо-сіб богослуження і сьпіву. Із олтаря лунає глибоким тяжким басом. Голос іде так одноставно, так не-відмінно, він нуртує в таких глибинах, що мимоволі з'уїміє ся. Сьпів хору відповідає так само. Гармо-нія сьпіву прекрасна. Але йде так стоавовато, так одним шляхом і простує так до цілковитого покори, що все до купи виходить — на пригноблене душі, на знищенє індивідуальних чутств. Замість чуття вносности, опановує придавлення. Як би не чудова гармонія сьпіву, то би не витримав того нищення індивідуальности. І в українській церкві йдуть ті самі пісні, але в інший, своєрідний, гучний, під-носячий а не прибиваючий спосіб.

Не найшов я тут, чого шукав. Замість поми-рення і полескі — лиш приспанє.

Слудуючої неділі пішов я до рускої церкви. Будинок не замінний, лиш хрестик над входом від-ріжнює его від сусідних каменниць. В середині не широкий і не виставний, але відповідний іконостас і вітар як у всіх грецьких церквах. Хор мішаний з добірних голосів. Особливо жіночі голоси над-звичай гарні і вишклені, як рідко почути. Гармо-нія в цілости чудова. Характер сьпіву питомий, український. Несуть ся соли, лунає хор, дрозять солодкі звуки у воздуху від найніжнішого пів-сіма до гучного фортісіма. Пісні своєрідної краси, знає і дитинних літ, будять найглибші чуття, роз-бирають душу, обхоплюють ціле сство, смирять, корять і зносять в гору. „Горі ім'єм серця“, чути клич із олтаря а сьпів підносить і дійсно помирену душу геть туди понад мізерну буденщину, де нема алоби. Промикаю очі і віддаю ся геть чаруючому впливови голосів і гармонії сьпіву. Ті тремтіння гар-монійного гомону у воздуху над головами викли-кують сьвятий дроз на душі і тілі. Вся муза бу-денщини, що налягла грубою, томлячою, денерву-ючою верствою на душу, топить ся і скапує, як „віск от лица огня“. Отак уносить гарний, рідний рідний сьпів церковний людину із мізерної шоден-щини у надземські регіони миру, супокою, доброти, покірности — до поезії всего миру. Вражінє трем-тить ще довго послі у душі і принаджує ще й на другий раз до церкви.

Інакше-ж коли сьпів іде в чужій не зрозумі-лій, або не звиклій з дитинства мові, хоть би він був і як гарний. Вражінє як би, кажим, на концерті, послухав і пішов. А ще гірше, коли акція або особа в вітари не відповідає красі сьпіву. Се ра-зить, обурює і нищить сьвятість місця.

Церква, се не розв'язана загадка цілого миру. Вона становить масі рівновагу до томлячої прози буденщини. Церква, се несвідомо поезія люду, спілня всему миру на землі.

Церква, се щось так субтельного, так ніжного, так вразливого і задушевного; церква становить несвідомо найзагадковішу і найніжнішу поезію земского люду, що діткне ся її в грубий спосіб і вся її сьвятість, все сьство, яким она озарена, зникне як мийний зір ока, коли в него шкалка пирсне.

В сій єї вдачі лежить і безмежна сила чи не-міч церкви. Де церква тільки церква, там не подо-лає її ніхто, ніколи до кінця віку — де-ж перене-суть єї з єї властивого ґрунту, там тратить свою силу і не встоїть ся хочби леда-якому поважному наповори. Але впадши, уступить лиш місце для другої іншої церкви, бо без церкви не було люду з покоління і не буде без неї аж до суду віка. Церква остане послідним людським питанням на сьвітлі. Коли-б всі питання життя і тайни природи дух людський колись вичерпав, то тайна сства цер-кви лиш що розлічне займати глибину ума люд-ского.

3 недрукованих поезій із. Воробкевича.

І.

Пісня черновецьких панничів з р. 1800.

Гучно, бучно раз ся жило
в краснім місті Чернівцях!

Паничі раз там ходили
в антерейх і шубах.
Всі тогди лиш фербля грали,
преферанс незнаний був;
хто курив, то довгу файку,
про шгара і не чув.
Як у безвість все запалось
з золотавих тих часів!
Кілька слів лише осталось,
як в той час раз хор гудів:

Паничі! паничі!
Красне місто Чернівці!

Про французькі ті кадрилі
і трамблини і чорт зна!
в ті часи не було й гадки,
всі гуляли штаєра.
Eins, zwei, drei! eins, zwei, drei!
рахували паничі
і носились і крутились,
як безрога у ярмі.
Як у безвість все запалось і т. д.

Про перфуми, Ес-букети
і помади з ягоди
не було ні чутки-вістки
в наших Чернівцях тогди.
Кучері сивили маслом,
як в росі блищить ся сьвіт;
чобітки від дегтю слали
аромати на весь сьвіт.
Як у безвість все запалось і т. д.

І про пиво Окоцімське
прадід наш тогди й не снів,
а шампана і бургунда
тільки князь великий пив.
Пили всі тогди горівку,
мід, запіканку, аншяк;
а панич, як підтягнув си,
став червоний, як бурак.
Як у безвість все запалось і т. д.

Памінондас, Авреліян —
хто так сина називав?
Іван, Петро, Грицько, Лушко —
Оттаке ім'я син мав!
Як підтягне нежурний,
штаєра як піде він,
то гадав бись, що то глечик
із Липландії сторін.
Як у безвість все запалось
з золотавих тих часів!
Кілька слів лише осталось,
як в той час раз хор гудів:
Паничі! паничі!
Красне місто Чернівці!

II.

Пісня черновецьких панничок з р. 1800.

Ой щасливо раз ся жило
В нашій Буковині,
як панич ще не ходили
в страшний кринолін!
Всі носили сину ріклю,
срібній пафталі,
Крамський пояс і гордею
і шьтки з кристали.
Як панич хотів паннуці
серце дарувати,
брав гітару і такої
починав сьпівати:
Куконію думата!
Зарізала когуту,
а когут ся скукурічив
тай паннуцію покалічив.

А панич тогди не грали
все на фортеп'яні,
сьпівали свої сьпівали,
не чужі, погані.
Як заграла панна в дрімбу,
то жикки дрозали;
як про Гриня затужила,
то й сови мовчали.
Як панич хотів паннуці і т. д.

Про ватовані груди
не було чуваги,
а шиньонів двооглядних
не було видати; —
Груді були справедливі,
волос справедливі,
лиш перука го акривала,
як був троха сивий...
Як панич хотів паннуці і т. д.

А про того котільона
паннички й не снили;
гальонада — був їх танець
прекорошний, милий.
Як ніжками, підкілками
в хаті столотіли,
то столи всі, вікна, двері
зі страху тремтіли.
Як панич хотів паннуці
серце дарувати,
брав гітару і такої
починав сьпівати:

Куконію думата,
зарізала когуту,
а когут ся скукурічив
тай паннуцію покалічив.

Пшениці	13—13.25
Жита	10.10—10.30
Ячменю броварного	8—8.25
Вівса	8.50—8.75
Кукурудзи, пріма	7.60—8.30
Кукурудзи, нової	7.60—8.30
Пшеничної соломи	5.50—5.60
Житної соломи	5.70—5.90
Спіритуу (10.000 процент, літрів)	48.25—49.25

Звичайні загальні збори каси пож. і шадн. для громади Крещатики, відбудуться дня 18. цвітня с. р. о 1. годині пополудни в домі госп. Семена Козарічука, з таким дневним порядком: 1. Прочитавє протоколу з попередних загальних зборів. 2. Справоздавє касове і принятє білянсу за рік 1908. 3. Установленє стопи процентовой для позичок і вкладок шад. ничих. 4. Підвисшенє рекумерациі за льокаль стов. 5. Вибір каснера і назначенє для него платні. 6. Ухвала, що кождий член стов. муситє бути членом читальні „Рускої Бесіди“. 7. Вільні внески і запити. — *Старшина.*

Звичайні загальні збори каси пож. і шадн. для громади Стебні-Шпитки, ст. 3. з. н. п. відбудуться дня 18. цвітня 1909 о 1. годині пополудни в шкільнім будинку з таким дневним порядком: 1. Вирефикация протоколу з попередних загальних зборів. 2. Справоздавє касове і білянс за діловий рік 1908. 3. Ухвала, аби кождий член був членом читальні. 5. Вільні внески і запити. — *Гаврило Комерган, начальник.*

Звичайні загальні збори каси пож. і шадн. для громади Підзахарич, відбудуться дня 18. цвітня 1909 в льокалі стоваришеня з отсим дневним порядком: Справоздавє касове і білянс за діловий рік 1908. 2. Вильосованє нових членів старшини і Ради надзорчої. 3. Справа „Взаімної Вигоди“. 4. Справа будови Народного Дому. 5. Вільні внесеня і запити. — *Старшина.*

Звичайні весняні загальні збори каси пож. і шадн. для громади Вальява, відбудуться дня 18. цвітня 1909 о 3. годині пополудни в хаті Палія Митрового з таким дневним порядком: 1. Відчитанє протоколу з попередних загальних зборів. 2. Звіт з діяльности старшини і білянс за діловий рік 1908. 2. Вильосованє та вибів старшини і ради надзорчої. 4. Вибір каснера і назначенє платні для него. 5. Вільні внесеня. — *Василь Яворський, нач.*

Звичайні загальні збори каси пож. і шадн. для громади Вербівці,

відбудуться дня 25. цвітня 1909 р. о 1. год. пополудни в шкільнім будинку з слідуєчим дневним порядком: 1. Відчитанє протоколу з попередних загальних зборів. 2. Вильосованє і вибір членів старшини. 3. Вибір каснера і назначенє для него платні. 4. Справоздавє касове і білянс за діловий рік 1908. 5. Вільні внески і запити. *Матеї Шиленько, начальник.*

Заряд друкарні товариства „РУСКА РАДА“

желєє

Всїм своїм Р. Т. Клієнтелі

ВЕСЕЛИХ СЪВЯТ!

Чернівці, 11. цвітня 1909 року.

Г. Файлас

усуває напійток. Чернівці, ул. Руска 5.

желєє

Всїм своїм Р. Т. Клієнтелі

ВЕСЕЛИХ СЪВЯТ!

Чернівці, 11. цвітня 1909 року.

Молочне мило

лелїйне з коником

найлагіднїше мило для шкіри
і проти виприсків соняшних.

Всюде до набутє.

Запросини

на

Ювілейні Загальні Збори

просьвітного товариства

„РУСКА БЕСІДА“ В ЧЕРНІВЦЯХ.

котрі відбудуться

в 40. роковини заснованя товариства
в провідну неділю, дня 18. цвітня 1909-го року
о 10-й годині перед полуднем у великій сали „Нар.
Дому“ в Чернівцях, улица Петровича число 2.

Порядок нарад:

1. Вступна промова голови товариства.
2. Справоздавє головного відділу.
3. Вибір голови товариства.
4. Вибір головного відділу (10 членів і 5 заступників).
5. Внески головного відділу, зборів філіяльних і членів товариства.

По зборах товарискі сходини

при ласкавій участі співачкого товариства „Буковинський Боян“, на яких всі Читальні, Стіни і Каси, що вплатили або ще вплатять вкладку 4 К на рік 1909 і вишлють на збори свого відпоручника з легітимациєю, дістануть двом книжки для своїх бібліотек, а всі прочі члени будуть тягнути льоси на інші дарові книжки.

Вп. Члени „Рускої Бесіди“, приходіть численно на сі святочні збори, щоб набрати нової охоти до просьвітної роботи!

Просимо і всіх тих, що хочуть стати членами „Рускої Бесіди“, щоб прийшли на сі збори і вплатили вкладку на рік 1909, що виносить для читалень і інших товариств тай для інтелігенції 4 К а для селян і міщан 2 К на рік, за що кождий член діставати ме що місяця почтою виданя „Бесіди“.

Чернівці, в марті 1909.

За головний віділ тов. „Руска Бесіда“:

Омелян Попович,
голова.

Теофіл Бриндзан,
писар.

ERSTES WIENER
WAARENHAUS
Gegründet 1873
B. BALTINESTER jun.
Telephon 301
HAUPTSTRASSE 3

Тукравє і заграничні новости весняні,
суть вже на складі у великім виборі.

Склад и. к. упрн. фабрики товарів
з альпак і хіміського срібла В. Бах-
мана і С-ки у Відні.

Склад капелюхів: І. Геприка Іти у Відні, Йос.
Піхлера і Синів в Грацу.

Склад черевиків Ф. Л. Попера в Хрудині, Авт.
Чалека у Відні.

Великий склад капелюхів М. Г. Га-
біга в Відні, і славної фабрики чере-
виків Гана і Сина у Нолім Норку

Доставці для буковинського звязку урядників

Міхцер & Шехтер, Чернівці

Ринон (напротів буковинської щадниці)

поручають свій богато асортований склад весняних і літних артикулів, як: капелюхи для панів і хлопців з и. к. надвірних фабрик Вільгельма Плеса, Антона Піхлера, І. Гікля Синів, як також італійської фабрики капелюхів Г. Бросаліно. — Великий вибір біля білого і колірового для панів і хлопців; ковчарники, маншети, рукавички, шкарпетки, панчохи, хусточки, шельки, палички і камизельки. — Великий вибір **краваток** в найновіших фасонах і красках. — Великий склад **черевиків**, найсоліднїше викінчених. — Богатий вибір парасолів і парасольок різного рода.

Замовленя з провінції дешево і сейчас.

Неподобаючи ся річи можна відмінати.

Надає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Руска Рада“ в Чернівцях, під зарядом Івана Захарча.

За редакцію підписує: Віктор Острож.

Передплата на „Буковину“

платна в Чернівцях:

- в Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
 - в Румунії: на цілий рік 12 карбонарів, на пів року 6 карб.
 - в інших державах: на цілий рік 40 фр., на пів року 20 франків.
- Для місцевих і селян буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під надлягою і коштувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотників.

Оголошення коштують по 10 сотників від одностаттєвої стрічки або 17 місяць хрестиків друком (мистр). При підписуванні або при річних відомленнях вказувати адресу.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині,

виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петровицька число 2.

Число телефону 176.

Адрес для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна утяти переплатити ся по дні від 10 — 11. рано 1 з. — 8. виплати крім неділей і свят.

Надходять по 40 сот. від стрічки, при частійших відомленнях відносно роботи. Редакція не несе відповідальності за зміст публікацій, надісланих їй на адресу редакції, а також за зміст публікацій, надісланих їй на адресу редакції, а також за зміст публікацій, надісланих їй на адресу редакції.

Царує приклад коштують по 2, 3 і 4 сотників від стрічки.

Надходять за адресою редакції поштом по прийманні ся.

Записки.

(Неслушні німецькі нарікання. — Голос визначної особистості про буковинські відносини).

„Deutscher Volksbund“ на Буковині оголосив підозву до німецького народу, підписану парламентарними послами Антоном Кешманом і д-ром Артуром Сведльом та соймовим послом Едвіном Ліндвером. На сій відозві хочемо якраз спитати ся, подавши вперед наймаршантійші її уступки.

„Мабуть ніколи — говорить ся у відозві — не було так гірко німецькому народови в Австрії як тепер. Зі всіх сторін назирають вороги, щоб знищити Німців. Сі ворожі Німцям заходи попирає стара німецька недуга: нерішучість, рівнодушність і негода. І в нас на Буковині кипить боротьба за нашу народність. Покоління тих Німців, яких безсмертний цїсар Йосиф II. післав на Буковину, щоб несли сюди німецьку культуру і німецькою пильністю та німецькою точністю стали вїрцем для інших націй краю, воно сповнило свій обовязок і мало би згодом затратити свою народність, свій найцінніший вїлейкод, свою німецьку мову. Німецький народе! Можеш ти тому придивляти ся спокійно? Чи в тобі не збуджуєть ся святий гнів, коли бачиш, як дикують вам за те, що ваші батьки пішли за голосом цїсари Йосифа, несучи світла на Буковину; вас трактують далі як безправних вайдів! Любі брати Німці! Лише одним средством можна відперти заходи ворогів проти нашої народности, а се згода. Згуртуйте ся всі

в одну німецько-національну політичну партію, щоб ви могли стати політичним чинником, з яким мусїли би числити ся ваші противники, и силу, що була би встанї сильно і успішно бороти ся з ворожими нападами.

Оснoваний осїю 1908 „Німецький Союз на Буковині“, одинокі німецько-національне товариство політично в краю, поставив собі за задачу оборонити політичні інтереси німецького народу проти всякого нападу. Він радо дає (!) кождому народови те, що йому належить ся після права і справедливости, однак „Німецький Союз“ жадає з натиском також того для Німців, що належить ся німецькому народови; проте цілою силою буде відирати всїкі, відки би вони й не були, напади на свою народність, на свою німецьку школу, на свою матерну мову.“

Слушно. Підчас свїт, коли майже кождий Німець читає часопис — названа відозва йшла як додаток до „Buk. Nachrichten“ — заходить ся управа німецької національної партії на Буковині організувати свій наїд. Та нам годї згодити ся в повнї зі змістом відозви. Австрійські Німці в кождїй провінції кричать, що їм дїє ся кривда, що їм ввиривають ґрунт з під нїг, що спинають їх ровнитою, словом: як поживем що з десятку лїт, то побачим, що австрійські Німці пропали. Ті німецькі кривди завсїди починають лунати, коли в нїм краю інші народности, що мешвають разом з Німцями, їдуть в гору, коли доходить своїх прав, коли австрійське правительство ті інші

народности трантує хоч дрібку на рівнї з Німцями. Таке дїє ся в Чехах, таке дїє ся в полуднєно-словянських краях, маємо таке й на Буковині.

Тут панувала до недавня німеччина у всїх областях. Згодом добили ся свого хоч по частї Русини і Волохи і чи здобути сїх народностей треба вже уважати як замах на віковичну посесію Німців? Там у відозві каже ся виразно, що Німці „признають кождому народови все те, що йому після права і справедливости належить ся.“ Як погодити сї слова з жалями про упадок німецького елементу на Буковині? Русини і Волохи прецїнь дістали лише те, що їм належало ся, хоч що не все, німеччина ще й доси панує там, де їй давно треба було піти до архиву. В політичних урядах, в краєвих, в судї, в школі ще й тепер признаний для інших народностей дуже скромний нутик. Ми мусїмо ще не одно здобувати, але най Німці будуть опонїйні, бо їм нїчо не візьме ся з того, що їм належить ся. Кридити Німців ніхто немає на цілі, а чейже здобуване для себе приналежних прав не в покривденем Німців.

Велике число „Allg. Ztg.“ приносить інтервю з великою особистістю, що від кількох місяців перебуває на Буковині. Виводи того „inscognit-a“ досить цікаві, головнотї уступки, що дотичать Русинів. Названа особистість говорить, що вже минули ті часи, коли румунська шліхта була хоронателем румунської ідеї на Буковині. Тепер

ХОЛЕРА.

Гумореска.

Страшний той азіатський гість відвідує вже лиш зрідка й не так грізно, як давними роками, наш край. Кождий старєє ся, кілько мога, хоронити ся від сего страхайла з зелено-жовтими обличчям, заосмотрюючи ся всякими антихолеричними средствами та острожносно при споживаню їди і напїтків.

Але щоби холера часом могла стати ся для любячих средством для продовження любощів, — се мабуть рідко трапляє ся.

Бурсак, — назвїм його В., — що був зрештою порядний молодяк, але при тім собі й буйний, — дістав від свого управителя пїятиднєву відпустку в тії цілі, щоби міг відвідати свою старєнку матір у поблизькій селї О., котрої був одиноким піпорою. Та се була тільки видумка, щоби дістати відпустку, а справдішню цілю його подорожи було бажанє, побачити ся зі своєю любовю та милою, — назвїм єї Аристейкою. Вже давно вона його очарувала своїми темноголубими очима, в котрих відбивав ся цілий рай надїї, вірности та шалливости та своїм чорним волоском, що украшало єї біле, округле личко, і спонукувало його не раз при місяци у закладї жалїбнєнко стогнати та писати не оден сонет про свою любов.

А коли чоловік не бачив таку карівничку через вісім місяців та нею не налюбивав ся хоч троха, тоді туга за нею більшає, вигадує ся телеграми про хору матір або винаходжує ся якусь иньшу приключку, що уможливила би побачити ся з мильною хотїй через пару днів та нею налюбувати ся і в купїш пожартувати. Так зробив і наш студент. З урльопом у руках, чотирма коронами в кишені та з радісним личком помандрував він на дворєць, всїя у потяг, котрий його завїз до послїдньої стації, а там вже очікувала „панїча“ домашня фіра. Богато розпитував наш панїч фірмана про всїлякі річи: як мамунї поводить ся, що по-

рабляє Каро, любиймий лїгавець, а аж при кінцї, — щоб не зрадити ся, — запитав, як має ся сімї „фєрвальтера“, чи панїча Аристей дома й чи здорова. А ту втіху, як нарештї побачив ся з матєрню, коли фіра заїхала на подїрку, як Каро сказав коло візка і гавкає з радіощів... хто то годен описати?!

Ще В. ніколи в житю не обїймав та не тулив свою матір так щиро до груди, як сьогодні, так що радісні сльози потекли їй по тварі, бо вона сердєшна не знала, що єї синок представляє собі, що він когось иньшого, а властиво котрусь иньшу обїймає та тулить до себе. Ще вони й не випили каву на верандї, коли вже й гарна Аристейка зі своєю приятелькою Оленкою нїби припадково проходжючи ся вступила „на хвилю“, щоби спитати про здоровлє панї „совітничкової“. Припадково! У залюблених все лучає ся добре вирахованим „припадком“, а коли вільно менї зрадити тайну, то панночка вже давно знала, куда фірман їде і по кого він, бо його на дорозї випитала, коли їхав знов „припадково“ попри них.

Забув панїч на свою бідну мамуню, випив нараз свою каву до дна та спішив скоро своїм милїй на зустріч, котра з чємности удавала, що дивує ся, що „пан В.“ так несподївано знайшла дома, а потім наступило безкєчне та безперестаннє випитуванє та вивїдуванє. Цїлком природно, що панно „совітничкову“ відраджєно кількома фразами, а потім вертали „дами“ домів. Коли бурсак відпроваджував їх з простої чємности до дому, там його розумїє ся затримали на вечерю і так то наші голубята водили ся шодєнь біа сюда ба туду та визискували кожду годину, ба кожду хвилю, що минає й не вертає...

Але як все у свїті, так кінчить ся й урльоп бурсакний, а наші голубята ще не дїйшли були й до половини того, що ще мали обговорювати. А що-ж тепер? Наш студент почав сумувати, бо на другий день вже приходилось відїжджати, — а він пожертвував би був цілий свїт за продовженє урльопу! Тодї прийшла йому на поміч часопис, що донєсла о скількох випадках холери в по-

близьких місцевостях. „Гєвєрека“ сказав В., побіг до комори і випив там двї склянїцї квасного молока, а на се три склянїцї води.

Не минула й годинка, а бурсак забїг до свого покою, стогнав там та охкав, думав бись, ось-ось конає від корчі. Мамунїча плаче, панїч розбїрає ся та лїгає до лїжка, а наймичка побїгла до двірника (їїта), щоби там замельдувати про хорубу панїча. Всї в селї налякали ся, бїжуть, утікають, бо несла ся звїстка, що панїч совітничко захорував — на холєру. Господи, — аж страшно вимовити, бо вже такі й корчі нападають. Ось вже зближає ся й „пан двірник“ зі своїми заступниками, за ними спішїть „пан дохтор“, вже обвели й хату кордоном та ревідують хорого. Сей потрафив ще собі пристарати через свого слугу-довірєнника теплої води помїшаної з солюю, випив ту мїшанину нараз і коли доктор з двірником вступили до його покою, застали вони пацієнта як блював до несхоу. Доктор покївав серіозно головою й сказав до двірника: „Дуже тяжкий випадок, зараз телеграфуйте!“ Тодї наш хорий підняв ся та зашептав: „Прошу — телеграфуйте — о — продовженє мого — урльопу.“ Комісія обїяла йому се та позїсталивши ще для него всяких лїків та пігулок, розїйшла ся домів, а небавом потім погальопував післанець до стації, котрий надав там двї телеграмї, з котрих одна звучала: „До управи бурси в Х. Бурсак В. захорував на холєру, просить о продовженє урльопу.“ Громадський начальник. По двох годинах прийшла відповідь: „Начальство громадське в О. — В. — они урльоп продовжує ся на 5 днів.“ Д. управитель бурси.

На диво хорому сейчас по такїй телеграмї стало лїпше, а щоби обманути лїкаря, виливав він через вікно всї лїки. По полудню з'явила ся й Аристейка враз зі своєю приятелькою Оленкою із заплаканими очима, щоби „його“ хотїй ще раз побачити та зайшла справдї незамїтно у хату, бо сторожа усадовила ся була за хатою у холодї. Тільки що вступила до хорого, як вже й обняли ся й оден поїлунок за другим переносив баїлї,

така задача припала гр. прав. церкві. Однак напір Русинів готови знищити се одиноким румунським забором, що зробило би кінець і останкам „буковинської культури“. Тому два ради Волохам згодити ся на поділ церкви і полішити Русинам територію на півночі Буковини. Колиб прийшло до поділу, тоді — думає особистість — церковна злука буковинських Русинів з їх коннаціоналами в Галичині була би лише питанням часу. Однак тут поміняє ся шановна особа, бо буковинський народ занадто консервативний, щоб покидати віру своїх предків і переходити до иншої церкви. Впрочім гро українського народу в православніє а православна віра була довгий час ознакою українства.

На запит журналіста, чи пересунене національних і культурних границь наступить скоро, відповіла особистість, що се буде залежати від того, як уложать ся небагом відносини в Австрії. Централістична ідея в Австрії нині вже майже не має прихильників, лишає ся проте альтернатива: краєва або національна автономія. Русини будуть стояти розумів ся за національною автономією і коли ся ідея найде більшість, тоді Дністер стратить свій характер краєвої границі, бо тоді відляють ся рускі верстви Галичини і Буковини. Вижинок гімназій уважає ся за перший крок Русинів на дорозі до національної автономії. Румуни, що з причини румунської і угорської границі не можуть адміністративно стояти в зв'язі з своїми коннаціоналами, мусять стати по стороні краєвої автономії. Жиди і Німці, ба й Поляки мусять зайняти ся за краєвою автономією, національна автономія для них погубна. Вони потонули в рускім морі. Названі три народи мусять творити іволюцію стіну між Русинами а Румунами.

Нам здає ся, що виводи про потонення Німців та Жидів в рускім морі не слушні, бо як велика українська територія а ніде не роблено і найменших заходів денационалізувати инші народности. На українській території якраз зберегли ся инші народности як ніде инде, ще й Українців винародовлювали.

Датки на пам'ятник ТАРАСА ШЕВЧЕНКА в Києві просимо приєднати до „Рускої Каєн“ в Чернівцях уа. Петровича ч. 2.

але не холеричні, від уст до уст. В. перед тим вже давно був убрав ся та визирав через вікно, роздумуючи, як би до своєї милої незаметно викрасти ся, наколи побачив, що йде його любя та мила та добра та відважна Аристейка, щоб з ним розпрощати ся на — віки. Мамунця правда що висварила його порядно за таку „неосторожність“, але — вже стало ся і наш В. зарум'янив ся з щастливості та цілував та цмокав, що варта було пригледити ся. Нарешті прийшов вже й час доміа вертати; ще оден поцілунок, ще раз стиснули молодята собі руки і обидві вийшли на двір, випроваджені „хором“ елевом. Але там налякались, бо против них стала як раз сторожа, а на подвір'ю з'явив ся ще й до того жандарм і загоріли грізне „назад!“ Дівчата змішались ся, мамунця потішася, а наш пацієнт — плеще в руки, тішить ся та танцює по хаті мов божевільний. Зараз дали знати до фєрвальтерів, що правдоподібно будуть мусіти під надзором мамунці, пані „радицевої“ сидіти тут 5 днів. Прибігли й родичі застидженої дівчини, — але могли тільки раг distance з нею розмаляти, небага дістала великого носа та мусіла — зістати ся. Але се нікого не радувало більше, як нашого симулянта. Далі прийшов і доктор, сконстатував у слабого значну поліксію, що його зовсім не дивувало, та вернув доміа шльком заспокоєний. Наша-ж любовна пара напестила ся та настискала ся через 5 днів до схочу, признавши ся вперед до малої інтриги перед мамунцею. А коли другої днини пара признала матери свою любов, тоді вона поблагословила їх з радісною сльозою і була щаслива в шастію своїх діточок. Тепер обоє заручені.

Десятої днини відіхав В. назад до свого закладу, не спавши вперед через дві ночі, щоб хоч виглядати слабом. Тут завели його до осібної кімнати, дали пити червоного вина, кормили добрими, смачними стравами та часом й водою із сільним квасом. А він спав та спав без перерви, щоб надолужити ті дві утрачені ночі та снів мило про — свою наречену...

А. Манастурский.

Заграничний огляд.

Розрухи в Туреччині.

В Стамбулі велика заворушення. Патрулі доглядють по всіх уличках сушкою. Коло порту нагромадило ся сотнями жовіріа, серед яких помістали великі розрухи. Так само коло парламенту багато негодунчиків, яких число чим раз більше зростає. Они зашли парламент, однак послів випускають до него.

Міністри війни стоять, як доносить, лиш кілька батальонів і батарей до розпорядимости. Повстанці ставлять різні домагання, між иншим домагають ся і певної зміни в кабінеті. Досі не прийшло ще до провизорити, лиш два офіцери упали жертвою, тому що хотіли силою привернути порядок серед повстанців-жовіріа. Сумнівають ся, чи повстанці без ніякої намови знали бучу; мабуть не обійшло ся тут без ініціативи зі сторони ліберальної або могомеданської унії.

Царгород, 14. цвітня. (Кб.) О шестій годині по полудні подав президент палати свою димісію, так само великий везир і цілий кабінет. Кажуть, що султан прийняв димісію. Сподівають ся, що Кіяміль або Зайд стане великим везиром а Назім міністром війни. Убито одного посла, який своєю зверхністю був подібний до одного рухливого молодотурецького посла. Незвичайно багато війська блукає по місті без офіцерів, а инші під проводом офіцерів, які займають неясне становище. Здаєть ся, що жовіріа сплюють офіцерів до спільної ащії.

Царгород, 14. цвітня. (Кб.) 4. година по полудні. Рада міністерств лібрана від ранку. Рівночасно відбуває збори молодотурецький комітет. Повстанці ставлять окрім забезпечення сльму ще й спідуючі домагання: розв'язання молодотурецького комітету, заборонити молодотурецькому комітету виходити ся в державні справи, так само уміньне зі служби великого везира, міністрів війни і маринарки і президента палати. Візирі домагають ся он, щоб не карано повстанців. Замідують офіцерам, що се не дають їм молити ся в приписаний спосіб і хотять внести молитву за султана.

Переговори із повстанцями не принесли досі жадних успіхів. Артилерія має аж в крайнім разі змішати ся, щоб привести лад серед повстанців. Повстанці, які стоять під проводом одного підфіцера, заховують ся досить дуповірно і через цілий час приходять до них нові сили, то військові то цивільні, то старини, то молодді. Виску телеграфічну комунікацію перервано.

Перед полуднем хотіли повстанці азучити ся з військом, але находити ся в міністерстві війни, та кавалерія не допустила до сего, при чім убито 6 осіб. По полудні прийшло між повстанцями а кавалерією до стрільниці, однак не відомо ще нічого про її вислід. Як видно з домагань, то ся буча в ділом могомеданської унії. Посли, які вийшли ся в палаті, авернули ся з відозвою до неприємних товаришів явити ся в палаті, щоб розглянути домагання повстанців.

Жертви народного обурення.

Царгород, 14. цвітня. (Кб.) 9. година вечером. Доносять що міністра справедливости убито, мін. маринарки равено, а міністра війни спіймано. Із дотеперішних вістий виходить, що досі убито 17 осіб а 30 осіб равено. Повстанці поробили перед парламентом барикади і задумують тут ночувати.

Спокій вертає.

Царгород, 14. цвітня. (Кб.) 10½ год. вечером. Сама тепер поїхав маршал Едгем-паша, верховний вожд у грецькій війні, якого тепер іменовано міністром війни, до Стамбула а супроводі великого візиря повстанців, які прихильно прийняли его іменованя міністром війни. Військо, адець ся, вже цілком задоволене. Перший секретар прочитав перед парламентом султанський іраде того змісту, що султан приймає димісію цілого кабінету і розпоряджує утворення нового кабінету. Дальше каже ся в тім іраде, що робить ся відповідні приготування і ціле задержання суполою і добробуту краю, і уласнавають ся жовіріа, які брали участь у сегоднішніх розрухах. Військо нехай верне до каварень, а населення до роботи. Візирі передає султан свій султанський покія, що прийнято гучними окликами на адоравле володаря Туреччини.

Праця російської думи.

„Рада“ пише: На час велиководних свят дума припинила свою роботу і преса заходила ся з одного боку підраховувати результати думської праці, а з другого — поглядати на ту стежку, що по ній простувала дума підчас своєї роботи, або, як звичайно казати газетарі й політики „опреділяти ланцюг поведенія“. Преса придивляється, куди пройшла ся лінія, чи праворуч, чи ліворуч, і пробує вгадати, куди вона піде надалі. Що до того, що астигла зробити дума від Різдва до Великдня, то тут не-годи немає. Бо як поглядати з боку на її працю, то подивити ся в не що. Почати хоч ба з найголовнішого, для чого насамперед і заведено думу в Росії, тоб-то з законодавчої її праці і праці коло державного бюджету. За сей час дума розглянула й обміркувала аж 117 законопроектів, а з них 11 законопроектів було одкинуто. Поміж тими законопроектами, що прийняла дума, були й такі, що мають велику вагу, наприклад, про земельний закон 2. надоліста, про заведення суду присяжних там, де поперед його не було, про оподаткованя тютюну то що. Що до роботи думи коло державного бюджету, то за сей час розглянено й прийнято цілих 34 розписи прибутків і видатків всяких відомств. От тільки що до прав думи стежити на тм, як додержує законів адміністративна власть. Що до прав „запроса“ міністрів, то тут трета дума видімо в неохоту користувала ся з свого права, бо за сей час з 10 запитань прийняла тільки 3, а 7 відкинула. Про те й поза сям наслідки думської роботи адець ся ніби не малими.

Зовсім инше каже преса про роботу думи тоді, коли одізнає її не з того боку, що зроблено, а з того, як зроблено за минулий час. З сего боку роботу думи вихваляють тільки октобристи та ті, що спільно йдуть а ними в думській роботі. Щом до думської опозиції та тих класів народа, інтереси яких опозиція обороняє в думі, то думка їх про роботу третьої думи і її значінє для народу остала ся та сама, що була й а початку. Одна частка своєї роботи йде на видиму шподоу народона, а від другої йому ні холодно ні тепло, взагалі-ж користи від своєї роботи третьої думи народона небагато. Такої думи — вся поступова преса. Здавало ся-б, що такі сумні наслідки взагалі своєї роботи третьої думи повинні були-б насити ще більшого суму, бо „що далі в ліс, то більше дров.“ Але кілька останніх засідань думи, на яких лідери думського центру промовляли трохи инакше, ніж звичайно, потім — розпад, що адала помічаєть ся серед октобристів, і нарешті якийсь хоч і несправний, а все-ж помітний рух, що проминув ся останніми часами серед думської групи поміркованих — все се дало привід „Рвчи“ зрадїти і оголосити, що в думі почало ся „равненіє“ на ліво і поставити се „равненіє“ на марб кадєтської партії, що ніби то вона похнула октобристів ліворуч. Однак про инсь „равненіє“ на ліво можна буде говорити аж тоді, коли трета дума покаже в своїй законодавчій та контролній роботі певні позитивні результати. Поки що, поки се „равненіє“ виявляє ся тільки в негоді а крайніми правими, говорити про його а певністю нема рації.

ДОПИСЬ.

З Паризи.

Прешу помістити отсе мєє спростованє, бо шановний донисуватель 67. числа грубо обманив ся а правдою, накидаючи ся на мене і підозваючи мені, наче-б я цілу громадску роботу робив на плануу користи. Се индумка і чиста неправда. Хай донаме чесний донисуватель, чи побільши а своє майно хоч о одну франку пола за громадскі гроші — а нато-мість, кільки а зі своєї мізері піддержував громадське діло — за се забув донисуватель. Коротка пам'ять!

Неправда, що я зі своїм товаришем запанастих спільний млин; — неправда, щом відступом і випровадженем ділячи а блуд наймив его млин — а правда, що Вл. п. др. Стоцький, бог котрого поміч не обійде ся жадно добре діло — допоміг мені своїм впливом до найму агаданого млина.

Неправда, щом вогіє читальні; — неправда, що меду ради а могодами читальні по початку, — а правда, що хочу поради а чесної праці а товаристві.

Озираю ся на фантах. Дови читальні і кави містили ся в моїй хаті, а требає ся зати 20 рік, доки була тактативі провідання а свої — сьє було

сараф. Сегодня на провідниці просвітної роботи обирає ся чоловік, який повіз цілу справу так, що якщо паде і видіє, занепокоє і тривога настала, безробітє і безголовля пакують в читальні і в других товариствах. І тут морить лиха. Сам він своїм неактивним поведінням і темною скритою роботою безвинно підкопує силу читальні і других товариств.

Кому несе хосен читальня? Цесно, що не мені. — Владіловий наймив за песті гроші склеп читальні — сей сам виділовий і голова консуму продаж марфу, — шинкує горілкою — люди шють — і робота йде.

Хто заноториє справу спілкового млина — се й мій дописуватель знає, — рада громада, що не дала під млин місця, а хто повіз вступні гроші, що нічо пропали — ніхто ним и і мій товариш Василь Бойко. Ворон Дутна, що не поклав спілкового бензинового млина на місяць! Сміх тай годі!

(Від Редації). Помістимо се спростованє з пропущеним того, що не належить до самої річі а чим д. Дутна означає ближню особу, яку уявляв дописувателем, але помиляє ся, бо допису підписаво й передамо кількох людей, ізза чого ми-ві й помістили.)

НОВИНКИ.

Чернівці, 14. цвітня 1909.

Наказар. Четвер 15. (2.) Тата, Амфіва, рим. Анастасій. Схід сонця 5 год. 10 мин., захід 6 год. 53 мин. — Пятниця 16. (3.) Минята, Еллідофона, рим. Лимберта. Схід сонця 5 год. 8 мин., захід 6 год. 53 мин.

З червоноцкої ради громадської. Підчас великодня свят не прийшло до маджного рішення в справі димісії центрального інспектора Країни. Президи магистрату стоить ще й доси на тім становищі, що резигновано із функції громадського радника протавить ся постановам громадського статута і тому не можна его прийняти. Допіротна нарада Жидів порушила се питання, не займаючи ся даліше ним; аж сьогодні займе ся жидівський илюб громадських радників докладіише сею справою. На асесійно ради громадської прочитав ся димісію п. Країни, по чім поставив ся ех рвасидіо внесок на неприємне до відома его димісії. Справу між Войтиховським і Кампаларом вже залагоджено в корисний спосіб і усунуто всіні диференції, які заїшли були між ними.

Санкціоноване законопроект у справі прилучення громадських доріг до категорії повітових доріг. „Wiener Zeitung“ доносить, що законопроект буковинського сойму в справі прилучення громадської дороги, яка в Гурагоморі відділює ся від імперської дороги і пінчить ся в Полі-Мікулі до категорії доріг повітових, як також дороги, що відділює ся від повітової дороги Лудігореча—Магала—Станигори і веде до повітової дороги, що сполучує Чернівці із Новоселицею, одержав найвищу санкцію.

Довголітність. Дня 10. с. м. умер в Лужанах пагло Арон Кентнер, маючи 105 літ. Покійник був до самої смерти на тілі й умі цілком одорошій. Его жінка, що живе в Лужанах, має 100 літ, при чім держить ся ще кріпко і ходить далеко без великої підпори. Кажуть, що пом. Кентнер не був ніколи хорий, але в послідних 15 роках бідував страшно. На великодні святка він за багату, через що улюб по кількох годинах мукам, викликаним переясненям. За жити не уявляв покійник алькоголю і не запускав ся в маджні борінки.

Розпущенє резервістів. Державне міністерство війни розпорядило, щоб всіх резервістів, які находит ся на полудневій границі, відведено домів і перенесено їх в неактивний стан разом з тими резервістами, які відслужили в році 1908 приписаний третій рік служби мусіли остати ся даліше у війську. Із запасних резервістів лиш тільки задержит ся, кілько потрібно, щоб удержати підвласнене стану в мирі в краях Босни, Герцеговині і полудневої Далмації. Резервістам третього року, яких задержано поза грудень 1908, зацелерть ся сю активну службу за триразові війскові виправи, всім прочим резервістам на одноразову війскову виправу. З огляду на трудні відносини транспорту і релятивно великі віддалення потребає перевіз резервістів довший час.

Аналіфетизм в Галичині. В підручнику статистики Галичини, виданім в 1908. р. ірманим статистичним бюро після конскрипції в 1900. року представлено ось такі відношеня аналіфетизму між продавними народностями краю: Умє читати і писати: Русинів 668.674; Поланів 1.490.774; Німців 107.799; інших 8.618; чужих підданих 18.915, разом 2.184.780. Умє лише читати: Русинів 62.353; Поланів 386.300; Німців 3.892; інших 57; чужих підданих 409, — разом 453.137. Аналіфети: Русини 2.459.410; Полани 2.104.899; Німці 100.736; інші 1.125; чужі піддані 11.045, разом 4.678.022. Процентове відношенє аналіфетів виглядає ось так: Русини 79%; Полани 62%; Німці 47%; інші 11%; чужі піддані 37%. Коли рондіти аналіфетів після війни, то найбільше буде їх у віці до 10 років

(загалом 82%), а підтан серед найстарших у віці понад 70 літ (загалом 74%). Цінало дізнати ся, скільки піднесла просвіту в послідних роках „польська помісна едукаційна“, а се бачимо наглядно із проценту аналіфетів у віці від 11 до 20 літ, який виносить загалом в краю 43%, у Поланів 29%, а в Русинів 68%. Впадає в око, як ширить польська школа просвіту серед Русинів, а як серед Поланів, хоч все таки слід признати, що зменшеню аналіфетизму у Поланів пособляє багату элемент Мойсеевского віросповіданя, котрий вчиселю в статистиці майже виключно до Поланів.

Стипендії для артистів. Міністерство просвіти виплає композиторів і літератів, що належать до краї репрезентованих в австрійській раді державній, котрі не мають за що даліше освітлювати ся а хотять старати ся о стипендії, щоб до 1. мая с. р. зголосили ся безпосередно у той центральної власті. Управлені до того ж, а вишком учеників, лише артисти, що творять самостійно. Подана мають вишказати: опис дотеперішного образования, особистих відносин, метрику уродженя, свідоцтво приналежності, матеріальне положеня і т. д. Даліше в поданю треба зазначити, як задумує претендент аугментувати стипендію на даліше образование а яко прилоги можуть бути додані твори претендія, зазначені іменем автора.

Заборона куреня для дітей. В Англії увійшов в дію 1. цвітня с. р. в житє закон, котрий особам понизше 16 літ забороняє на публичних місцях курати. Поліасти, дозорці городів і інші особи, що мають доглядувати публичного порядку, одержали наказ відбирати від всіх, що ділають против того закона, папіроси і тютюн, а так само не тільки й трафікантам під загрозою острої кари продавати дітем тютюн і папіроси. Даліше розпорядженє постановляє також, що молодим особам не тільки ходити до шинків, а шинкарам не тільки продавати малолітнім горілки та інших алькогольних напійків.

Театральний скандал в Берліні. Вчора прийшло тут до величезного театрального скандалу, який має більше політичний як штуварський характер. В „Новім Театрі“ виставлявано вже давно заповіджену і обговорювану штуку одного Англійця, темою якої є напад Німеччини на Англію. Як відомо, слухи про інвазію Німеччини ходять дійсно по Англії а часописи займають із сеї причини величезний крик. „Новий Театр“, що преть ся до новостий, допустив сю проти Німеччини звернену штуку на німецьку сцену. Та публіка прийшла ворожо сю штуку і справила поважний театральный скандал. Она зажадала, щоб перервано гру сеї штуки, що по одногодинім крику стало ся. Замість спала і представлення перервано.

Купив свої власні воли. Один господар в Володимирі в Галичині привіз воли на примарок до Сморня, воли товсті і відповідної масти, але брудні, невчищені і з прискалами гною на боках. Звійшов ся купець Жид, котрий їх купив за 480 К і постановив зараз на тім інтересі зробити ще ліпший інтерес. Завів воли до якогось господаря в Сморжу, обчистив їх а гною обмив, понитирав до суха, начеся згреблом, почистив ноги, вглядавши ратції і передав другому Жидові, котрий повіз їх знов на торг. Воли так змінили ся, що навіть їх першій господар не пізнав і купив за — 560 К. Вдоволенний, що купив дешево такі красні воли, повіз їх домів. По дорогі стрічаєт ся з сусідями, котрі пригадуютьсє купленим волам, кажуть, що то його воли. — Дем там — каже господар — мої були інші, менші і пречі а заплатив за сі 560 К. — Ну, знаєш що — кажуть сусіди — пусти вола, коли самі зайдуть на твоє обійстя, то знаєш, що ти купиш свої власні воли. — Так і стало ся: воли не лиш зайшли на своє обійстя, але навіть і до стайні та козидий станули на своїм місці. — В громадї було а того повно сміху, а господарі називали навіть „самогупом“.

Оповідки, іменованя і т. п.

Червоно. Красний президент надав опорожнену гр. прап. парохію Успенія Богородиці в Кмполоні парохом Евсеїєм Константиновичем.

Подана. Ви. о. Дмитрій Бурак, котрий в протигу сего місяця поїхав до Юрків, бо одержав Великий Кучурів, доручив підписаному 2 К 77 с., які зібран при сповіді шкільної молодіж перед великодними святами, щоб їх употребити для бідних шкільних дітей. Се не першій раз, що о. Бурак при згаданій нагоді чинить, за що ему сердечно дякує. — Юрків, в цвітні 1909. А. Зибачинський, надучитель.

Із штуки і літератури.

Репертуар львівського руско-народного театру в Чернівцях. В четвер, дня 15. цвітня с. р.: „Галька“, опера в 4 діях Станіслава Монюшка. Гостинний виступ пані Філімони Лопатинської і пана Шиманського. — В пятницю, дня 16. цвітня с. р. (по звичаєх цїнах): „Жидівка в хресті“, народна драма зі сльозами в 6 діях Тогобочного. — В суботу, дня 17. цвітня с. р.: „Барон цїганів“, оперета в 3 діях Оскара Штрауса. Гостинний виступ Ф. Лопатинської. — В неділю, дня 18. цвітня с. р.: „Ваткова

вазика“ („Гріх покаяння“), народна драма в 5 діях Каренна Карого. — Цїні місць (враз з податком від карт і податком на фонд смерт. артистів): Льова (4 особи) 15 К, місце за оркестром 3 К 80 с., крісло паркетове (ряд 1.—9. 2 К 80 с., крісло паркетове (ряд 10.—12.) 2 К, фотель на балкони (ряд 1.—2.) 1 К 90 с., крісло балконове (ряд 3.—5.) 1 К 10 с., крісло для студентів 70 с. — Карти продає даша театральна каса від 9—1 в полудне і від 3—7 веч., вечірня від 7-ої год. Початок точно о годині 8-ій вечером. — Від пятниці дня 16. с. м. початок точно о пів до 8-ої години.

Великодня вистава театральна львівського руского театру під дирекцією П. Стадника в Чернівцях. „Маруся Богуславка“, — грава мабути тому, що одна дія сеї штуки дія ся у неволі турецькій а день великодня — на жалі, не принесла баваних успіхів. Сала смітила пустою; а се толкує ся тим, що інтелігенція майже все розіхала ся а прочі гості, як звичайно в свята, забавили ся дома. Та сеї брак в амфітеатрі не вразив авторів. Грали з верою, носило, природно. На першій отей виставі мали ми нагоду пізнати дві нові сили, які дирекція позискала з України для нашої сцени. Се в доброді Шевченко (герой) і ролі Софрона і Острівського (морний характер) в ролі Степана. Перший а так артист, се цілий набуток, який посідає все те, що герой посідає повинен: дивний голос, гарна вимова, постава, дини, природні рухи і знамените позованє. Другий, се молода, однак багату обіцуюча сила, яка дасть ся ужити і до інших ролей. В „Марусі Богуславці“ до тих двох дуже вдатно достроили ся пані Осповичева (мама), директор Стадник (султан), директорова Стадниковна (Маруся), та надиратель над невольницями п. Криштоф. Прочі менші ролі, виграли добре; цілість була гарна, навіть ліпша як минулого року. За те мушпа, на жалі, в 1-ій дії грала... як сама хотіла Чому так?... — З.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 14. цвітня 1909.

Льондон. 14. цвітня. (Кб.) Бюро „Reuter-a“ довідкує ся, що англійське правительство повідомляло формально Австро-Угорщину, що оно згодує ся на внесенє XXV. артикула берлінського трактату.

Білгород. 14. цвітня. (Кб.) Офіційний комунікат заявляє, що зміна гадок між сербським міністерством заграничних справ а австро-угорським амбасадором в справі основи для нових торговельних переговорів і евентуального провізоріом аж до переведеня в житє нового трактату не привела до маджного корисного результату. Безтрактатний стан буде так довго тривати, доки не утворить ся умовий і диспозичний для нової угоди.

Атени. 14. цвітня. (Кб.) Король удав ся на острів Корфу, щоб привітати німецьку імператрицу.

Джульєва. 14. цвітня. (Кб.) Як доносить лїстони вісти із Урмі, провідник революционерів Фарамон арештував тамошнього губернатора, який вразом проводив комісії в заграничних справах, і вивіз его до Саліми. Прочих комісарів також арештовано; по коротім часі випущено їх на вільну стону. Всі уряди окрім цюлого находит ся в руках революционерів. В місті панує спокій.

Петербург. 14. цвітня. Столиця піданачено ордером білого орла, а якої нагоди дістав рос. премієр цареві відручне писмо, в яким каже ся: „Ваша талановита, любовю до вітчизни навінена діяльність на чолі правительства стрічає на мое велике признанє; також здобула вона вам загальну пошану. Щоб висловити вам признанє за безупинну, краєви так корисну працю, наділяю вас ордером білого орла“.

Торговиця збіжа.

В Чернівцях платили дня 13. цвітня 1909 за 50 вгр.

Пшениці	13—13-25
Жита	10-10—10-30
Ячменю броварного	8—8-25
Вівса	8-50—8-75
Купурудни, прїма	7-00—8-30
Купурудни, нової	7-60—8-30
Пшеничної соломи	5-50—5-00
Житньої соломи	5-70—5-00
Сїрпигусу (10.000 процент. літїра)	48-25—49-25

Доставці для буковинського зв'язку урядників Міжцер & Шехтер, Чернівці

Ринок (напротил буковинської щадниці)

порувають свій багато асортований склад **весняних і літніх артикулів**, як: **капелюхи** для панів і хлопців з ц. к. надвірних фабрик Вільгельма Плеса, Антона Піхлера, І. Гікля Синів, як також італійської фабрики капелюхів Г. Бросаліно. — Великий вибір **білих** білого і колірного для панів і хлопців; ковнярики, маншети, рукавички, шкарпетки, панчохи, хусточки, шельки, палички і камизельки. — Великий вибір **краваток** в найновіших фасонах і красках. — Великий склад **черевикув**, найсолідніше викінчених. — Богатий вибір парасолів і парасольок різного рода. **Замовлення з провінції дешево і сейчас.** **Неподобуючі ся річи можна відмінити.**

Найліпші
насілля цвітіння і огородини

ЯКОВА КОФЛЕРА

в Заліщиках. 65 (1-2)

Шпиретівка (фасоль) около 16.000 штук в однім кильо 1 К., Бураки (Mamuth) кильо 1 К.

Найлучше і вже випробоване
средство на ревматизм есть
NERVOL

„Назва право забезпечена“
антикара др. Ю. Францоу

в Терезополі.

Се є знамените універсальне средство до лікування против всяких ревматичних болях, простудних, ломоти в костях, изъясній гістції і нервових недуг. Проту уважати на напис „Nervol“ і не приміяти підких „Nervotonin“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (закладок) 8 кор. в оплаті і оплаті. Товариш лотів з подорожжю. — Всього 2 рази денно до всіх країн. В Чернівцях на складі у Шмідта і Фонтана, в Соломні і в Хрошівській медичнальній Остергаузе.

12 (—)

Молочне мило

лелійне з коником

найлагідніше мило для шкіри
і проти виприсків соняшних.

Всюди до набути.

Ukrainische Rundschau

одинока українська часопись на німецькій мові, що заступає інтереси українського народу перед культурною спадщиною, виходить раз на місяць з обсягом 48 сторін з додатками і коштує на рік лише 8 Кор. Її обов'язком кожного інтелектуального Русина передплачувати як часопис. Адреса редакції і адміністрації: Wien XVIII/3 Praterstrasse, 2.

Запросини

на

Ювілейні Загальні Збори

просвітнього товариства

„РУСКА БЕСІДА“ В ЧЕРНІВЦЯХ,

котрі відбудуть ся

в 40. роковини засновання товариства в провідну неділю, дня 18. цвітня 1909-го року о 10-й годині перед полуднем у великій сали „Нар. Дому“ в Чернівцях, улица Петровича число 2.

Порядок нарад:

1. Вступна промова голови товариства.
2. Справоздання головного виділу.
3. Вибір голови товариства.
4. Вибір головного виділу (10 членів і 5 заступників).
5. Внески головного виділу, зборів філіяльних і членів товариства.

По зборах товариські сходини

при ласкавій участі співачкого товариства „Буковинський Боян“, на яких в сї Читальні, Сїчі і Каси, що виплатили або ще вплатають вкладку 4 К на рік 1909 і вишлють на збори свого відпущника з легітимациєю, дістануть даром книжки для своїх бібліотек, а всі прочі члени будуть тягнути лоси на інші дарові книжки.

Вп. Члени „Рускої Бесіди“, приходять численно на сї святоточні збори, щоби набрати нової охоти до просвітної роботи!

Просимо і всіх тих, що хочуть стати членами „Рускої Бесіди“, щоби прийшли на сї збори і виплатили вкладку на рік 1909, що виносить для читалень і інших товариств тай для інтелігенції 4 К а для селян і міщан 2 К на рік, за що кожний член діставати ме що місяця поштою видання „Бесіди“.

Чернівці, в цвітні 1909.

За головний виділ тов. „Руска Бесіда“:

Омельян Попович,
голова.

Геофіль Бриндзан,
писар.

Найперше і найбільше буковинське естаблісєма в тій галузі.

Хемічна пральня і фарбарня
ДАМСКОЇ І МУЖЕСКОЇ ГАРДЕРОБИ,

уніа і мів ріжнородних матерій, як: футер, матерій на меблі, гардинок, занавісок, портіер, рукавичок біасє і корунок.

Спеціальність: Хемічна пральня і фарбарня товнів найліпшої сорти. Взірцева фарбарня і знаменита пральня фіранок різного рода.

САЙФЕРТ і ТУЧАПСКИЙ, Чернівці

Централка:

ул. Руска ч. 15.

Мірні ціни.

Філія:

ул. Кручена ч. 1 а
теперішня ул. Д-ра Райса.

Виконанє без закиду.

109 (—)

Замовлення з провінції сейчас.

Ціники даром і оплатно.

Великий зарібок

приписєть побічне занятє кождому господарю, купцєви підприємцєви, урядникови і т. п.

До виробу

Цементових дахівок

не треба фахового знаня. До того спеціальних машин також на сплату ратами, достарчає

155 (—)

І. ШИМОНОВИЧ

Чернівці, ул. Свѣтої Тройці ч. 20.

склад фабричних машин для загального цементового виробу.

Прогнєкта коштів і ціни даром. — У всіх місцевостях Буковини і східної Галичини, пошукувати заступників. — Писемні офєрти адресувати на повєщу фірму.

Г. Арльт в Хшанові

найбільше підприємство в праю для будови і доставки машин до виробу цементових дахівок, цегол і цеголок на помості припоруває ухосенізовані, сильно збудовані

машини до виробу цементових дахівок

118 (17-23) з м.

а іменно:

найновішої конструкції машини „Модель 1608“ відзначену на численних заграничних виставах; загально знані в праю машини „Імперіаль Реформ і Гладку“; машини до виробу цементових цегол і цеголок на помост, форми до виробу рур каналізаційних і керничних.

Фарбу, оливу і цемент.

Усьо по найнижших цінах, на догідних услївах сплати. На жаданє висилаю франко ціни і докладний опис кожної машини.

Із згодошенями прошу звертатись так:

Г. АРЛЬТ, ХШАНІВ.

Г. ФАЙЛЕР

Чернівці, улица Руска ч. 8.

усувач нагніток

Передплата на „Буковину“

платити в Чернівцях:

- в Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
- в Росії: на цілий рік 12 карбованих, на пів року 6 карб.
- в інших державах: на цілий рік 40 ер., на пів року 20 франків.

Для міщан і селян буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під назвою і коштувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотинів.

Оголошення коштують по 10 сотинів під одниманковою стрічкою або 10 місяць хрестом друком (петит). При підписанні або при річних замовленнях значний зиск.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.

виходить що дня крім неділь і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція „Буковина“

в Чернівцях, ул. Петронича число 2.

Число телефону 176.

Адреса для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устно порозуміти ся що дня від 10—11, рано і з.—3. попоудня крім неділь і свят.

Надходження по 40 ер. від стрічки, при частійших замовленнях відповідний rabat. Рекламні поштові плати під порти. Руківні експерт редакції лише за попереднім застереженням і залученням поштової властивості.

Циркуляри або проклами коштують по 2, 3 і 4 сотини від штуки.

Найкращий для злипок марок поштових не приймає ся.

Ювілей „Рускої Бесіди“.

В Томину поділю 18. с. м. відбудуть ся ювілейні збори загальні тов. „Руска Бесіда“. Головний виділ пороби всім можливим заходам, щоб ювілей вийшов як найкраще. Воно таки так і годить ся, бо се найстарше наше просвітне товариство на Буковині, яке вже від сорок літ розносить „світло правди і науки“ в найдалішні закутини рускої Буковини. „Руска Бесіда“ причинила ся не мало до піднесення нашого селянства з духової темноти, сю роботу робить вона й тепер і буде її далі робити з чимраз то більшою заподобливістю.

Часи, в яких повстала „Руска Бесіда“, були дуже тяжкі для буковинської Руси. Перед 40 роками було все у волоских руках, наші люди навіть не признавали ся до Русинів, бо їх туманили румунізатори, що наші люди також Волохи, бо й вони волоскої віри. Перед 40 роками і правительством було не таке, як тепер, воно на Русинів він трохи не аважало. І наші такі люди покидали свою мову і перекидали ся то у Волохів то в Німців.

Повстала „Руска Бесіда“ в Чернівцях і почала свою просвітну роботу між нашим народом. З початку робота йшла пиниво, поволи, бо робітників було мало, а й народ відносив ся до своїх просвітителів не то, що байдуже а й ворожо. Однак се не збивало „Руску Бесіду“ в ви-

значеної дороги, вона працювала далі, вербувала чимраз більші верстви, заклала філії, иним дарувала по можності книжки до бібліотек. Згодом пізнала і інтелігенція і народ вагу такого товариства, стали горнати ся до „Рускої Бесіди“ і тепер стан сего просвітнього товариства представляє ся досить корисно. Головно в останнім році зросло число членів „Рускої Бесіди“, яка має верх 100 читалень, до 586. Такого числа не було доси ще в ніяким руским товаристві на Буковині. Повіти Черновецький (126) і Заставнецький (122) дали найбільше членів „Рускій Бесіді“, а над сподіване мале число маємо в чисто рускої Кіцманьщини (34), яку випередили навіть мішані повіти Серетський і Сторожанецький. — Після стану членів було: 216 селян, 166 учителів, 51 урядників, 16 священників а 41 иншого заняти. З товариств є членами „Рускої Бесіди“: 73 читалень, 11 нас, 10 Січій а 8 инших товариств. Число селян (215) тай учительства (166) далеко невідрадно. Ба навіть не всі читальні „Рускої Бесіди“ не то Січї і Каси не є членами „Бесіди“. Загалом число 586 членів хоч доси й не бувало, то ще дуже а дуже міверно на 300 тисяч руских душ в 40 літні роковини нашого просвітнього товариства. Кождий Русин повинен належати до сего товариства, кождий повинен приєднувати нових членів. Головний виділ рішав навіть давати нагороди за придбання нових членів. Учений повинен спирати „Руску Бесіду“ задля її високої ціли, то є народної освіти, а наш менший брат повинен на-

лежати до товариства задля освіти, яку вона ему подає. Не тільки наші читальні, що вже після статутів мусять належати до „Рускої Бесіди“, але й „Січї“ ба й Каси повинні настановити на то, аби кождий з їх членів приступав і до „Рускої Бесіди“, бо тільки просвічені люди будуть і в читальнях і в Січах і в Касах добрими членами. На Буковині в тепер окол 60 тисяч руских родич. Чи не могла би на кожду родину належати бодай одна людина до „Рускої Бесіди“? Але не йдїм так високо. Коби хоть десята часть, значить 6 тисяч членів, мало товариство, тоді могло би воно дуже гарно розвивати ся на славу і користь рускому народови на Буковині.

В сю неділю будуть ювілейні збори „Рускої Бесіди“. Підчас зборів можна також вписувати ся до товариства. Річна вклада для читалень і инших товариств та й для інтелігенції вносить 4 К а для селян і міщан лише 2 корони, за що кождий член дістанати ме що місяця поштою книжочки „Бесіди“. Влизнає про сї збори довідають ся читачі з четвертої сторони нашої часописи, де поміщені записки на ювілейні загальні збори.

Ми з нашого боку витаємо „Руску Бесіду“, сю розсадницю нашого національного життя на Буковині щирим бажанєм як найкращого її розвитку в п'ятій десятиці її існування!

Іван Синюк.

Поворот Канадника.

Ще сїрі тїни ночи вкривали село Турніваці, як гостинцем ступав високий, здоровий, троха на перед нахилений чоловік. Коротке міске вбранє, чоботи на ногах, гудзовата пальто, шкіряна торба через плечі а особливо кудлата чорна борода й обгоріле лице казали догадувати ся, що се єврейський вандрівник.

„Ще в чверть години, тай побачу село“ за- бурмотів до себе, утер піт з чола і глянув на годинник — „трета!.. Три години вже йду, а думаю, що за дні буду... вже не слухати ноги, як бувають... ну, і вельо з часом витирає ся, а чоловік не вельо. Та вже зможу тепер відпочити, не потрібно — Богу дякувати — більше гарувати, грошенят доволі, лиш адогортає у Бога просити.“

Там сам до себе балакаючи ступав подорожний далі, переступив праворучну фосу і примуючи ще пустим полем, вийшов на малий горбик. Перед ним розлягло ся у видоліні, опружено в всіх бо- нів горбиками, як на долоні велике село. Ганбока тишина спочивала над цілою околицею, перебивана часом піаєм когутів. Нічний оумерк почав з висте- положених околиць цезати. Заблещли хрести на церкві, заблещли блишана кріла на школі, зашавіли ся подемуди нові крівлі на людських домах, почали де-не-де ві стріх курити ся дими, а в сілї, що тигнув ся поза селом, засвітали йоси.

Подорожний унав на колїна, перехрестив ся і почав цілувати землю.

„Боже добрий, дякую Ти на моїнах, що по- зволила мені поцілувати мою дорого землицю. До-

рого мое село, любе мое село! Ах, як нераз бажав я тебе побачити, як не раз плавав за тобою!“

Вандрівничкові потекли лицем сльози, сповні радости, сїв на мому, опер голову на руки і глядів шильно на село.

„Но-но-но! Де я гадав, що буду ще колись бачити мое село, мою хату, мою жінку і дитину. Сего великодня десять років тому, як я вийхав до Канади, перейшов цілу Америку, нагарував ся, набідає ся, нажурив ся... три рази мало що смерти не позив, найгірше тогди у Бразилїйї перед на- шениками утікаючи скочив з моста у ріку... гу, ще ми личво... але Бог виратував.“

„Де-ж моя хата?... Ох там у садку... їдає ся, що жінка продана, так як мали бесіду. Віппа пальсєк, комин, говчєна, мабуть жид кунин. Не знати, чи купила то поле за селом під лісом, там широко, а післав їй п'ятицять соток. Купила, купила... видну там якесь г'аздівство... зараз піду, побачу... Чи она ще жива, чи мій хлопчик живе? Вчєра говорили наші люди на горі — а їх пізнав, а они мене ні — що явсь там Марїя Сандишїна продала того тижня телїцю. Здав ся, що то она, бо пиншої Марїї Сандишїної в нашім селї нема.“

„Що-ж тепер робити? Йти в село купити- вати ся?... Ні, не піду! Переконаю ся на свої очі, як она г'адує, як ся справує... людям нема що вірити, они лихі, немилосердї, любать лиш нез'оду робити, то їм вітїха. А тепер, поки добре розвід- нїє ся, чим спорше полем у хашу. Зайдти, а гор- бина, що лежить протїв єї дому, буду приглядати ся, що она дїє.“

Нїм сонце зійшло, був Канадник уже в хашї. Нїного не здибав, нїхто єго не бачив. Ідучи по- при хату своєї жінки, пізнав по кошинї, по мари-

ницї і по поєві, що то на певно там єго жінка сидить.

В хатї було ще тихо, ще спали. Аж за час скрикнули двері, вийшов якийсь чоловік і попра- мував полем тою дорогою, що провадить до міста.

В грудех Канадника стало нагнє порожно й холодно, мов би студений вітер понїс, а в очах почеріло.

„Ну, не алий початок — засьміяв ся глум- ливо — радість для мене файна! Варт було де- сять років на поворот тіпнати ся і тисячі миль їхати, щоб ся побачити!“

Він засмреготив зубами.

„Гм, а може то она якогось правного, може брата взяла до себе... тут, за селом, для баби не думє приймає — успокоивав сам себе — та-ж она не тава, позанїлько єї знам, тай обїцала десять років на мене їдати — а десять років що нема — а як до тогди не верну ся, може робити, що хоча... віщо, буду їдати, побачу.“

З єго хати почав курити ся дим, а єго жінка — хотя не мїг єї обличє задля віддалєня добре пізнати і хоть їдавалася єму грубшою круглий- шою їн єї пізнав по руках, по ходї, по голосї — вийшла з якоюсь дївчиною, мабуть наймичкою, на водїре і морала ся коло хати. Потїм прийшла якась баба з кунїною, а жінка пішла з торбиною в село і вернула аж перед вечєром домів. Майже зраз з нею вернув а міста і той чоловік.

„Здав ся, геть розалайдалася ся. Певно пі- шла до морини або до якоїсь куми пити. Гроші є, продала телїцю... моего хлопчика не видко... або вмер, або нагнала під хату, прецінь на заваді, бо є хабаль. Ах Боже, коби вже раз заветерїло, бо сиджу тут як на гранї!“

Революція в Туреччині.

І знову звернені очі всіх на Балкан, де уми розгоріли ся і грозять навіть кровопролитям, коли би султан не вчинив задосить їх бажанням. Молодотурки, які попереднього року піднесли клич до боротьби за права поневоленого люду і викликали в Туреччині революцію, що скінчила ся в поряток народу, спричинили переворот в державнім устрою. В їх руки попали ся всі уряди, навіть сам султан почув ся змаленим від них і був присилуваній дати Туреччині конституцію. Зібрав ся і турецький парламент, в якого склад увійшли й інші партії як ліберальна і могомеданська унія і певно число християн. Однак ціла сила була у руках молодотурецького комітету, який опираючись на війсьну і інтелігенцію, давши всім прояви невдоволення серед своїх противників. Офіцери, будучи прихильниками молодотурецького правління, відносили ся ворожо до пануючої династії і навіть заборонили жовнірм молити ся за султана.

Та найновіші розрухи в Туреччині свідчать, що панованню молодотурецького комітету дни почислені, бо його вороги вили ся за той сам спосіб боротьби, що й Молодотурки попереднього року. Они кинули ся з агітацією між воїнів і родючих їх, викликали велику бучу в столиці Туреччини, наслідком чого всі міністри уступили із своїх становищ. Військо покинуло пашарні і облягло султанський двір та парламент, решта опитася по місті, справляючи тут проваві сцени. Убили міністра справедливості, ранили міністра маринарки, а міністра війни сіймали. Офіцери, які не хотять прилучити ся до їх руху, або ворожо виступають проти них, вбивають по улицах, на яких лютує боротьба серед воїнів, що поділилися на два табори. Як доносять найновіші вісті, убито жертвою вже більше як 100 душ. Взагалі у війську нема жадної напруги. За проводирів цілого революційного руху уходить прихильники могомеданської унії, яка де далі все більше викликає Молодотурків із їх становищ. Задля сего, що ціла акція виходить із сторони клерикальної, могомеданської партії, тамонні християни дуже затревожені, що справа може обернути ся тивом вістрям до них. Тому звертають ся они до своїх амбасадорів о поміч

Страшні гадки шудили его головою, такі страшні, аж ему анімо ставало, щось ням трясло, хоть день був теплий весняний.

Скоро лиш стемніло ся, зближннн ся Канадичи легким кроком осторожно до своєї хати а потім на череві, приліз аж до паркана. Відтак переліз осторожно наслухаючи паркан і сховав ся на час в затінку стодоли, а як вже ніхто з хати не виходив і стало тихо, обійшов стодолу і зближннн ся до затінкового вікна. Ще часок наслухував, потім підійшов до затінкового вікна, виліз на приспу і гвинув до хати, в котрій ще світило горіло.

І що побачив, аж пром йому застигло. Его жінка сиділа плече в плече з молодим чоловіком під самим затінковим вікном, плечами до него. Він обіймав її поза ший і обоє сьмілились з градітної дитини, що по хаті бігала пустуючи. Наймичка сиділа коло припічка таї іла.

Канадичковн в очех почорніло, в голові зашуміло. Одною рукою їмнн ся за футрицу вікна, щоб не впасти а другою витяг з кишені револьвер; не тинив що робить.

„Гадно, гадно сороната, а світами блукаю, гроший заробляючи, а ти з хабалом обіймаєш ся, беньпартом тішиш ся! Пожди, не мені...“ закрипотавав зубами і механічно справив револьвер до пілля.

В тій хвилі дав ся чути в хаті плач. Дитина в великій пустоті поховала ся, упала і розбилась носом до цебра. Жінка й чоловік скончили ся іма стола і побігли до дитини. Аж тепер мід Канадичи загвинувати жінці в лице. Він поглянув і здригнув.

„Та се не моя жінка!“ скрикнув утішно і з великого зворушення повалив ся на приспу.

Як потім завелн его до хати і він тут до себе прийшов, довідав ся, що его жінка своїм дім продала і купила в свої ціле господарство від свого брата, що вибрав ся до Канади, і тут гадую з своїм сином, парубком та з одною тіткою та вижидав терпеливо свого чоловіка...

Віла, 9. цвітня 1903.

проти евантуальних нападів зі сторони могомеданських клерикалів. Доси християни не потерпіли ще жадної шкоди.

Коли однак секретар султана прочитав перед будинком парламенту султанське відручне писмо, в яім каже ся, що приймає ся до відома дмійкою всіх міністрів, що робить ся приготування до удержання суноюю і добробуту краю і жовнір-повстанці не потерплять жадної карн за свою участь у ворохобні, настан сунокій, тим більше, що іменоване Едгема-паші міністром війни викликало задоволення у військових кругах. Однак новоіменованій великій пашир не подобав ся воінам, чому они відносили ся до него неприхильно і надають другого. Ситуація для Туреччини поважна, бо до перми приходять мушн, що ворожо стоить до конституції, яка мабуть не довго удержити ся в Туреччині, а виступити у державі давній лад. Европейські політичні круги догадують ся, що Росія тивож причинилн ся в дечім до сих буч в Царгороді, хочаби повадилн в Туреччині конституцію і тим не допустити, щоб турецька держава прилучила ся до тридержавного союзу. Росія не то в себе, але й у сусідів не терпить новоституції, яка її ніколи не була по нутрі.

ДОПИСЬ.

Із Черногузія.

В неділю 24. січня с. р. відбули ся в Черногузах при участі поперх 30 членів загальні збори читальні „Р. Б.“

В іменн виділу промовив перший містоголова надуч. О. Лучинський, витаючи широко прибувшого на збори делегата і теперішнього голову Вижницької філії „Рускої Бесіди“, директора гімн. п. А. Клима.

Потім виголосив довшу промову п. дир. Клима, представивши присутним так членам як і гостям вагу і значінє просьвіти взагалі а читальні в особенности. Давно дуже давно-говорив ш. бесідинк провадили борби люду з людьми й шлі народи з народами з оружжєм в руці. Хто мав більшу силу, ліпше оружжє, той побіджував. Та з часом, як люди стали більше просьвічені, то й спосіб борби між людьми став більше штучний, так що в теперішних часах розум, просьвіта взяли верх над звичайною зброєю і ми бачимо, як просьвічені народи жонуть в гаразд і добробуті і як они часто й без оружжя панують над темними народами, використовуючи їх працю для себе, ба ми бачимо також, що й в кождім народі одиницям більше просьвіченим живе ся ліпше як непросьвіченим. Наш нарід мало просьвічений, тому й кождий над нами панує, всім чужинцям живе ся на нашій землі дуже добре, за то наш нарід бідує. Щобн виратуватись з біди, щобн прийти до сили, до гаразду, треба й нам поступати так, як се робили і тепер ще роблять другі багаті народи, як роблять Німці, Чехи, Французи і инші. Ті народи прийшли до багатства і сили передовсім завдяки своїй просьвіті. Тому то мусимо й ми найперше просьвітитись, бо лиш просьвіта покаже нам дорогу до гаразду. Просьвіта зробить нас також чужинцям на всі ворожі заміри наших ворогів. Та на жаль у нас так водить ся, що в великій мірі ми такі самі спричинили свою біду своєю темнотою. Замість щобн пізнати свої до-теперішні хиби, взяли ся чим скорше до просьвіти а даліше і до праці та злуки власних сил в ріжні товариства, спілки і т. п., нарікаємо на всіх і вся та ждемо, чи не прийде який новий месия, котрий виратував би нас з біди. І колиб ми лиш нарікали, то вічно бідували-б, вічно були-б чужими наймитами. Та на щастє є вже і в нашій народі доста людей, котрі зрозуміли, що вічним наріканєм на всіх і на вся не osiąгнемо багата, що ніхто нам не допоможе, як ми собі самі не поможемо. Ті люди побачили, що подібно як другі народи вибили ся на верх і тепер жонуть в гаразді лиш завдяки просьвіті, так і наш нарід треба передовсім просьвітити а просьвіта вкаже вже саму дорогу до щастя і добробуту. І тому то закладає ся вже для дітей школи а для молодіжн і старших Читальні і „Січн“, де нарід має просьвічуватись, спільно радити над своєю долею-недолею та над способами, як би то улекити і уприснити собі спите. Бесідинк завізав проте присутних, щобн горнулись до читальні, приходили як найчастійше на сходини, користали з книжочок і газет, бо в той спосіб зближуть ту хвилю, коли і наш нарід стане паном на своїй несвоїй землі а в ній запанує щастє і гаразд.

Ту більше як півгодину промову п. дир. Клима, виголошену дуже приступно а переплітану численними примірами з щоденного життя, вислухали всі присутні з великим зацікавленєм.

Тепер здав писар читальні учит. В. Галицький слідууючий звіт з діяльності Виділу за минулий рік: Членів, що вплатали вкладки за минулий рік мала читальня 38. Вкладки членські виносили для членів основателів одноразово 10 К., для чле-

нів звичайних річно 60 с. Членів основателів читальні 14. Засідань виділу було всього два: окрім того більше нарад, на котрих раджено так над справами читальні як і над иншими важними справами, прим. над основанєм „Каси“. Майже що веділі і свята відбувались сходини, на котрих читано часописи. Читальня предплачувала отсі часописи: „Руску Радку“, „Свободу“, „Землю і волю“, „Борбу“, „Письмо а Просьвіті“, доставала: „Гром, Голос“, „Народну Справу“, „Хлібороба“ і „Народне Богатство“ а від учителів деколи „Буковину“ „Діло“. Читальня була також членом „Рускої Бесіди“ „Просьвіти“. Бібліотека числить около 160 книжочок, з котрих сего року, тому що бібліотека ще неупорядкована, ані не має відповідної шафи, користало лиш дуже мало членів. (Се не добре! Ред.)

В протигу минувшого року основано в нашій селі заходом учителів а при співучасті читальників „Касу райф.“ і нове тов. „Шкільну Поміч“ а основанє і впровадженє в житє сих двох товариств забрало львину часті сходин читальняних. Рівнож пороблено заходи около основанія „Жіночого Кружка“, і вже в короткім часі відбудуть ся перші загальні збори сего нового товариства.

Так при основаню „Каси“ як і тов. „Шкільна Поміч“ мали на увазі виділові читальні, котрі рівночасно були і основателями тих нових товариств се, щобн так вже існуючі товариства а то читальня, „Січ“ і Спількова крамниці, як і оба нові були з собою в як найбільшій згоді, щобн діяльність одного товариства доповнювала діяльність другого, щобн всі они були в руках людин сьвідомих, чесних та певних, були ведені в дусі народнім-українським, поступовім. В тій цілі вже при самім основаню „Каси“ переведено ухвалу, що кождий член „Каси“ мусить бути рівночасно і членом всіх прочих 4-ох існуючих вже товариств, як і тих, що ще пізнійше заснують ся. Також мусить кождий член „Каси“ посилати свої діти — коли їх має — до школи, має купувати в своїй спільковій крамниці, має як найчастійше приходити на сходини читальні таї загально іти в справах народних згідно з читальниками проти спільних ворогів. (Славно! Ред.)

Переведенє в житє сеї ухвали мало побіч так сказатиб ідейного підкладу також за задачу поставити на ноги і матеріально всі товариства, придбати їм як найбільше готівки і то в можливо найкоротшім часі, щобн можна було вже небавом приступити до будови Народного Дому в селі, деби містились всі товариства, бо брак власної хати спиняє дуже дальший розвій всіх товариств. (Правда! Ред.)

Хоть серед яких тяжких обставин приходилось виділовим переводити в житє сеї ухвали, то таки завдяки желізній витривалості переводилось і даліше переводить ся їх, на жаль часто навіть против волі тих, що і самі повинніб помагати до їх виконанія.

Та надіятись треба, на що вже й є позначки, що небавом нарід пізнасть, що се все робить ся для него і хотай як тяжко приходить ся не одному з членів платити вкладки, то правдоподібно вже вскорі він побачить, що складаний ним гріш не пішов марно а стане за нього в селі величавий „Народний Дім“, котрий стане розсадником просьвіти, і рухливійшого товариського життя так для членів як і для тих незрячих братів, що ще й тепер ворокують і бокують від Читальні.

В діяльності Читальні годить ся піднести також, що від двох місяців завязав ся при Читальні під управою госп. Мих. Лисанюха хор, зложений з членів Читальні і нашої „Січн“. Скоро хор виучить ся дещо, хоче Виділ урядити вечірній Шевченківскі.

Коли ішла борба о нашу гімназію в Вижниці, скликано старанєм читальні віче під голем небом, на котрім жадали основаня чисто української гімназії, а також запротестували против отвореня коршєм в неділі і свята.

До невиконаних ухвал загальних зборів належить: а) допорненє і упорядкованє бібліотеки та купно для неї нової шафи, б) упорядкованє справ шпільєра.

Що сеї справи не полагоджено, винні сему сеї обставини, що вся робота так в Читальні як і у прочих товариствах стоить на плечах кількох одиниць, підчас коли загал членів не то, що відносить ся досить рівнодушно до всіх справ народних, але ще й декотрі одиниці кидають колони роботящим членам, не прикладаючи з своєї сторони хотьби й найменшої роботи. Словом за багато у нас критиків, за багато людин, що хотілиб розказувати а мало, дуже мало дійсних робітників. А стара се пісня, що легко те критикувати других, як самому працювати.

Звіт касовий представляєть так: Готівка а 1907-го року 1 К. 62 сот. Всего приходу з кінцем 1908-го року було 227 К. 2 сот. Розходу мала Читальня на предплату часописів і вкладки членські до „Рускої Бесіди“ і „Просьвіти“ 30 К. 22 сот., проте готівки з кінцем 1908-го року було 196 К. і 80 сот. і се є властивий масток Читальні. Всі гроші читальняні подібно як і гроші других існуючих у нас товариств аложені є на книжочкі шадиничій місцевой „Каси“.

Окрім сеї готівки Читальня має ще в своїм шпільєрі поперх 60 коршів кукурузів, котрі розжичені між людьми, однак тому, що давнійші виділи

пже від кільканадцять літ не ждали від довжників звороту кукурудзі, уважають деякі з читальників сю справу за пропашу. Обов'язком нового виділу буде зайнятися і сею справою та присилувати не сумлінних довжників хотіти і судовою дорогою до звороту, зглядно сплати кукурудзі.

По сім на всенісе госп. Івана Кордяка приято до відомости так зв'яз з діяльності Виділу як і зв'яз касовий а опісля приступлено до вибору нового виділу.

Перед вибором промовив до зібраних в друге п. дир. Клим. В довгий промові пояснив важність вибору доброго виділу. Який виділ, таке товариство. Тому треба вибирати до виділу лиш людий свідомих, роботящих, чесних, щоби они уміли і хотіли добре попровадити товариство.

При виборі не повинні люди дивитись на се що се „пан“ а се „богач“ а се „поважний“ і т. п. і лиш длатого его вибирати, бо виділ вибирати-б не для „гонорів“ а для роботи. Зваиває проте присутних, щоби й тепер при виборі нового виділу руководились лиш гарним розвом читальні.

Потім зарядив п. председатель 10-минуту перерву, почім на внесене госп. Андрія Кордяка вибрано слідуючий виділ: надуч. О. Лучинський голова — одноголосно, госп. Марко Кравчук заступник — більшостию голосів, учнт. В. Галицький писар — одноголосно, госп. Николай Грабовский каснер — одноголосно, і госп. Василь Кравчук бібліотекар — більш. гол. На заступників вибрано: госп. Івана Кордяка і госп. Івана Нестірюка.

При пільних внесених ухвалено: 1) На внесене госп. Федора Грібовича завізвано виділ, щоби заняв ся припровадженням до порядку шпільря, та щоби постарав ся, аби читальня прийшла як найскорше в посідане ґрунту під будову власної хати; 2) Справу часописий і бібліотеки по короткій дискусії порішено передати до полагодження виділові; 3) Тому, що Читальня на разі ще не має своєї власної хати, відступив на східнини Читальні зовсім безплатно свою хату на цілий рік госп. Іван Огродюк, за що збори висказали ему свою подяку. (Слава ему! Ред.)

Тому, що вже ніхто більше голосу не забрав, закінчили збори короткою промовою п. дир. Клим з зазивом до праці, та зложенем подяки головою читальні п. дир. Климови, а вибрані відсипівали народні пісні „Ще не амерла Україна“... і „Не пора“, та пісню вечером, з надією на красшу будучність розійшлись дома.

Ялиця.

НОВИНКИ.

Чернівці, 15. цвітня 1909.

Календар. Пятниця 16. (3.) Микити, Ельпидіфова, рям. Лямберта. Схід сонця 6 год. 8 мин., захід 6 год. 53 мин. — Субота 17. (4.) Георгія, Платона, рям. Рудольфа Е. Схід сонця 6 год. 6 мин., захід 6 год. 54 мин.

Поборюване заразливих хороб. Краєве правителство видало для поборювання заразливих хороб ось який припис: З помешчань і обійств, в яких панув заразливих хороб (ніска, впливистий тиф, азитена холера, дифтерія, шкарлатина, вір, кишковий тиф і т. д.) не можна ні привозити ні перевозити живності ані ніяких інших річий, які потрібні для домашнього ужитку.

Поповнен злочин за 10 корон. В естрастний четвєр лучилось в Сторонци-Пугиліві ось що: Управитель податкового уряду Шуст почув, що на его подвір'ю в ночи хтось ходить. Тоді він вийшов на двір з палицею і запитав ся людину, яку побачив у себе на подвір'ю, чого она хоче. На те відповів ему незнавний, що хотів би в него заночувати. Шуст хотів попровадити волюдогу до громаденого уряду, але сей як потягну его кілька разів кустуром по голові так, що Шуст ував безпритомний на землю. На крик Шуста і его родини обігав ся суїцид і привівши жандармерню, яка знайшла злочинця в слуги податкового уряду Томашевського під постелею і позавало ся, що се був коминирський челядник Іван Кулич. Томашевський провадив нше від одного року процес з Шустем і хотів на нм алявсь чином цимстити ся. Тому то дав він Куличеві 10 корон, щоби сей побив Шуста. Тілесце ушкоджене, але потерпів Шуст позавалося при лікарських оглядинах не дуже поважним. Податкового слугу Томашевського і его жену, Кулича і ще якогось Іванського та Карайну відставлено до слідчої назинці.

Процес проти Мирослава Сичинського. На сей четвєр (15. с. м.) призначено розправу проти Мирослава Сичинського. Про висід розправи не маємо ще ніяких звісток.

З Лашівки пишуть нам: Мабуть на цілий Буковині нема такого другого дня як у нас. Іменно початки народнічного уряду законсервувала ще доси на собі волюску мову, хоть Лашівка се чисто руска громада, де Волоха і на літ не знайшов би, а часи, коли все було волюске, нше давно минули. Хіба лише ще отос початки нагадує їх нам. Час вже дати сю старинність до волюского музею, а постарати руску печатку. — Х.

Цар і святишники. Цар Николай I. в своїй подорожах по краю любив посіщати церкви. Місцєні православні святишники вигаючи его перед зором, любили вигокошувати довгі, високопарні промови, яких цар зазвичай й не слухав, роздумуючи про инше. Одного разу заважав цар, що промова була дуже коротка. Се зацікавило его, та, що просив аби єї повторити. Святишники повторив: „Увійди, найсвятіший володїтель землі в соноравище Небесного Володїтеля“ — і на тім скінчив. Виходячи з церкви цар похвалив бесїду, а забавлений такою короткою мовою, жертвував на церкву 100 рублів. Святишники подивував і став так, як би хотів ще дещо сказати. — Чого бажаєте — сказав цар. — Найсвятіший пане! — сказав святишник — будуть пасквилі повторити!... Цар засміяв ся з дотопу святишника і дав на церкву других сто рублів.

Як їздить король залізничий? Німчий монарх європейський не може собі дозволити на такий збиток і такі вигоди, а инчим їздити американський король залізничий Геррімен (Harriman). Коли тому богачеві навчитись ся їздити при своїм бюрі при улиці Вродвей в Нью-Йорку, то він бере свою жінку і доньку до свого окремого поїзду та їде з ними трохи на пражід по залізницях. Коли відїдає де приїде, то поїзд заводять на т. зв. мертау ліній, а Геррімен виходить тоді зі своєю родиною і може через якийсь час любовати ся видом чудних сторін, котрі в его посіпний їзді можуть що хвили змінити ся. Его поїзд складає ся з п'яти вагонів. Вагон, призначений лиш для его особи, містить в собі спальню, ваннату до свідань і салон зі скляними стінками, з котрого видно на всі сторони, а до палльї припраяє ще малий кабінет з ванною до купання. Другий вагон містить в собі цілий ряд комнат до снани. Половина третого служить за кухню, а друга половина за комнату отопу. Четвертий вагон є призначений до цілїї канцелярийних, а напонець в п'ятім знаходиться ся приміщення для служби і накупи. Скоро поїзд де на якій стації стане, причіпають зараз телеграфічні проводи канцелярийного вагона до телеграфічних проводів на стації, щоби „король“ міг вислати свої прикази на всі сторони Зєднаних Держав. Персонал службовий, який супроводжає сего „високого“ достойника, складає ся з трох секретарів, двох стенографів, одного лікаря, одного адвоката, двох телеграфістів, п'ятиох кухарів, одного дїрського і цілого штабу челяди.

Земельна посілість в Європі. В Англії находїть ся лиш земельна посілість в руках лєдви 75.000 посідачів. Половина краю творить 2.149 великих просторів в 15.806 власнителями. Лише 19 проц. землі находять ся в посіданю дрібних сільських господарів. В Австрії платять ґрунтовий податок 5,250.000 людий; в 1904 р. аж 39 проц. землі находило ся в посіданю 10.000 великих посідачів. На Угорщині займає велика посілість 31-2 проц. землі, середня посілість 14-2 проц., мала посілість 48-4 проц., а непридатної до управы землі є 6-2 проц. У Франції із загального числа 5,700.000 земельних посідачів, 17.600 великих посідачів мало 18 проц. землі, а 1,750.000 середних посідачів 58 проц. землі. Решта землі т. є. 28 проц. находила ся в посіданю дрібних господарів. В Німеччині є 5,580.000 земельних підирвємств, а з того 13.811 лєтифундів і 12.000 великих господарств. Сільни займають там 30 кілометрів управної землі. Знає 76 проц. господарства доходило до 5 гектарів.

Утеча королів „лихварів“. У Відні багато шуму виробила утеча грошового агента Райхера, потрай перед 10 даними виїхав відь то на Рівєру для порятунку здоров'я, а тимчасом утік, мибуть до Америки, лишивши по собі обманьств на інших нісїх мільонів корон. Званий був під назвою „король лихварів“, мив по нимілівки і мав грошові звосини з кругами найвищої аристократії. Перед кількома роками зєскуптував векслі на півтора мільона підписанї архиви. Стефанією і ки. Людвигу Кобуркою. Адвокат ки. Людвиг так був переконаний про вірність підписів, що прийняв запорук. Пізніше виявилось, що підписи були фальшовані. Справа прийшла до маршалівського уряду; архива. Стефанія заперечила мов би відписувала векслі, розпочало ся слідство і тоді виїхаво назинце ґр. Маташїча, котрого воєний суд засудив на в'язницю. Однан з огляду, що часть суми була ужита на потреби ки. Людвиги, то й коловик ки. Філіпп Кобурский заплатав ті векслі. Звідти їм Райхера стало ще більше знанье. Тепер, коли Райхер утік, поліція абирає імена пошкодованих. Однан не багато їх зібрало, бо майтатм Райхера були переважно лихварі, які боят ся руки справедливости. Райхер лишив фальшивих векслів в підписаних аристократів на анх 4 мільонів кор. Утікаючи забрав великі гроші свадьомців свого брата. Між пошкодованими находить ся алясь каси опадности з квотою 390.000 корон і инішє угороний банк з квотою 800.000 корон.

Із штуки і літератури.

Репертуар львівського руско-народного театру в Чернівцях. В пятницю, дня 16. цвітня с. р. (по зникненні цінах): „Жидівна хрестів“, народна драма зі свіванн в 5 діях Тогобочного. — В суботу, дня 17. цвітня с. р.:

„Варон диганів“, оперета в 3 діях Оскара Штрауса. Гостинний виступ Ф. Лопатинської. — В неділю, дня 18. цвітня с. р.: „Батькова казка“ („Гріх покаяння“), народна драма в 5 діях Каравенна Карого. — Ціни місць (вправ в податком від карт і податком на фонд ємерит. артистів): Льожа (4 особи) 15 К, місце на оркестрову 3 К 80 с., крісло паркетове (ряд 1.—9. 2 К 80 с., крісло паркетове (ряд 10.—12.) 2 К, фотель на балъоні (ряд 1.—2.) 1 К 90 с., крісло балъонное (ряд 3.—5.) 1 К 10 с., крісло для студентів 70 с. — Карты продає денни театральна каса від 8—1 в полудне і від 3—7 веч., вечірна від 7-ої год. — Початок точно о годїні пів до 8-ої вечером.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 15. цвітня 1909.

Відень, 15. цвітня. (К6.) Цісар санкціонував законопроект, ухвалений буковинськими соймом, в справі охорони птиць, що позиточно управі рілі.

По полудни відбула ся в міністеретні заграничних справ єділана міністерена конференція під провадом міністра заграничних справ барона Ернстала. Предметом наради був торговельний договір в Румунїю.

Софія, 15. цвітня. (К6.) Болгарска телеграфічна агенція доносить: Події в Царгороді спричинили в болгарсьім правителстві занепокоєня, але ністи про мобілізацію або про янєсь агресивне поступованє Болгарії цілком безосновні.

Салоніки, 15. цвітня. (К6.) Події в Царгороді викликали в тутешних військових кругах дуже велике вражєня. Офіцери додають собі найбільшого старанн, щоби уратувати вплив партії, яка вступає ся за єдностю і поступом. Они повідомили своїх прихильників в Царгороді, що готові їти з військом туди, і очікують кождої хвилі дотичних припоручень.

Царгород, 15. цвітня. (К6.) Порта одержала депеші із македонських вілятів і з Вруси, в яких доводь ся, що ністи про тутешні події і про великі втрати занепокоїли дуже населєня. Порта відповіла на єї депеші заспокоюючи і заєвняючи, що тут ажє все покінчило ся.

Царгород, 15. цвітня. (К6.) В палаті послів вібрало ся лиш 30 послів, задал чого відрочено слідуюче засіданє на завтра.

Царгород, 15. цвітня. (К6.) Місто майже цілком заспокоєне, тиню перестали розрухи між військом і демонстрації, які трєвали цілий дань. До заєпокоєня причинили ся чинило ієстальованє нового кабінету і змагання македанського духовєнства, яке має тепер великий вплив на населєня.

Нью Йорк, 15. цвітня. (К6.) Як доносить з Галацією, правителство відіршило заговір, який був зєвернений проти президента Альфаро. Арештовано кілька осіб.

Софія, 15. цвітня. (К6.) Правителство задумує замедати від держав признаня незалежности Болгарії та євентуально присилувати їх оружан до признаня.

Торговиця збіжа.

В Чернівцях платили дня 13. цвітня 1909 за 50 кгр.

Пшениці	13—13-25
Жита	10-10—10-30
Ічменю броварного	8—8-25
Вівса	8-50—8-75
Кукурудзи, прїма	7-00—8-30
Кукурудзи, нової	7-00—8-30
Пшеничної соломи	5-50—5-60
Житної соломи	5-70—5-90
Сїяригусу (10.000 процент. літрім)	48-25—49-25

РУСКА КАСА • РУСКА КАСА

ток, зарєєстрованє з ограниченою порукою в Чернівцях.

Одновна свого рода українська сїмлюова інституція на Буковині. — Цейкає складає члєдник і опоропитує ся на 2%, — Пай виповить 40 К і платити 4% на місяць 2 К. — Родивий? Хай кажи, оїй до плєсє* відїбє ся тодіскам відєженик по цілій Буковині і най кєждий, що пишучє себе дїраж патріотом-українцем складє свої оєдальности в „Рускій Касі“.

Піраєднуєтьє нам нових члєдник. Дирєкція.

Запросини

на

Ювілейні Загальні Збори

просьвітнього товариства

„РУСКА БЕСІДА“ В ЧЕРНІВЦЯХ,

котрі відбудуться

в 40. роковини засновання товариства
в провідну неділю, дня 18. цвітня 1909-го року
о 10-їй годині перед полуднем у великій салі „Нар.
Дому“ в Чернівцях, улица Петровича число 2.

Порядок нарад:

1. Вступна промова голови товариства.
2. Справоздання головного відділу.
3. Вибір голови товариства.
4. Вибір головного відділу (10 членів і 5 заступників).
5. Внески головного відділу, зборів філіяльних і членів товариства.

По зборах товариські сходи

при ласкавій участі співважкого товариства „Буковинський Боян“, на яких всі Читальні, Січі і Каси, що вплатили або ще вплатають вкладку 4 К на рік 1909 і вишлють на збори свого відпоручника з легітимациєю, дістануть даром книжки для своїх бібліотек, а всі інші члени будуть тягнути лоси на інші дарові книжки.

Вп. Члени „Рускої Бесіди“, приходять численно на ці святкові збори, щоб набратися нової охоти до просьвітної роботи!

Просимо і всіх тих, що хочуть стати членами „Рускої Бесіди“, щоб прийшли на ці збори і вплатили вкладку на рік 1909, що виносить для читальні і інших товариств тай для інтелігенції 4 К а для селян і міщан 2 К на рік, за що кожний член діставати ме що місяця поштою видання „Бесіди“. Чернівці, в цвітні 1909.

За головний відділ тов. „Руска Бесіда“:

Омельян Попович,
голова.Теофіл Бриндзан,
писар.Найліпші
насіня цвітів і огородинні

ЯКОВА КОФЛЕРА

в Заліщиках. 65 (2-2)

Шпарагінка (фасолі) около 16.000 штук в од-
нім кіло 1 К. Бураки (Mamuth) кіло 1 К.

Найлучше і вже випробоване
средство на ревматизм есть
NERVOL

„Назва правильно забезпечена“
антикара д-р Ю. Францова
в Терополі.

Се є знамените універсальне средство до
використання против різних ревматичних
болей, простудних, запалень, пне-
моній і нервних неуг. Пропу ува-
жити на латинь „Nervol“ і не прина-
мати інших „Nervonin“.

Ціна флакона 50 сот. 10 флаконів (од-
нощов) 5 мар. з оплатом і опаківкою.
Товариш лотів з поданням. — Вислав
2 рази дешево до всіх країн.
В Чернівцях на складі у Шидла
і Фінтіна, в Сентіні і драгогерії
медикаментів Стерншуса.

Молочне мило

лелійне з коником

найлагідніше мило для шкіри
і проти виприсків соняшних.

Всюди до набути.

Ukrainische Rundschau

Однією українська часопись на украї-
нській мові, що виступає інтереси україн-
ського народу перед українською су-
спільністю, виходить раз на місяць в обсязі
28 сторінок з додатком і вилучає на рік
лише 6. Кор. Є обов'язком кожного ін-
телігентного Русина передплачувати цю
часопись. Адреса редакції і адміністрації:
Вісн. XVII, 3, Praterstrasse, 2.

Союз руских хліборобських спілок на Буковині

„Селяньська Каса“

стотаркшене зареєстроване з обмеженою порукою

повідомляє, що він отворив в себе особний

Відділ на вадкі і кавці

і перебирає зложуване вадкі і кавці але лиш у публич-
них корпораціях або до рук власників великої посілости
земельної в популярних цінних паперах під дуже догід-
ними умовами. Ближші інформації даємо в нашій кан-
целярії в Чернівцях, вулиця Петровича число 2.

ERSTES
WIENER
WAARENHAUS
B. BALTINESTER jun.
Hauptstrasse 3
Gegründet 1873
Telephon 301

Тукраєві і заграничні новості весняні,
суть вже на складі у великім виборі.

Склад ц. к. уприв. фабрики товарів
з альпак і хіньського срібла В. Бах-
мана і С-ка у Відні.Склад капелюхів І. Генріка Іти у Відні, Йос.
Піхлера і Сюйя в Грацу.Склад черевиків Ф. Л. Попера в Хрудні, Ант.
Чалека у Відні.Великий склад капелюхів П. Ц. Га-
біса в Відні, і славної фабрики чере-
виків Гана і Сина у Новім Йорку

Доставці для буковинського звязку урядників

Міжцер & Шежтер, Чернівці

Ринон (напротів буковинської щадниці)

поручають свій багато асортований склад весняних і літніх артикулів, як: капелюхи для панів і хлоп-
ців з ц. к. надвірних фабрик Вільгельма Плеса, Антона Піхлера, І. Гікля Синіа, як також італійської фабрики капелюхів
Г. Бросаліно. — Великий вибір білих білого і колірового для панів і хлопців; ковнярики, маншети, рукавички, шкар-
питки, паньчохи, хусточки, шельки, палички і камизельки. — Великий вибір краваток в найновіших фасонах і красках.
— Великий склад черевиків, найсолідніше викінчених. — Богатий вибір парасолів і парасольок різного рода.

Замовлення з провінції дешево і сейчас.

Неподобачі ся річи можна відмінити.

Передплата на „Буковину“

платити в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
- Росії: на цілий рік 12 карбованих, на пів року 6 карб.
- інших державах: на цілий рік 40 фр., на пів року 20 фр.

Для відписки і оплати буде виходити „Буковина“ раз на тиждень від редакції і поштувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Продовження число 10 сотників.

Оплата за доставку по 10 сотників від редакції поштою або в місця доставки друком (платити). При відписці або при річних замовленнях значний сукуп.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.

Виходить щодня крім неділь і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петронича число 2.

Число телефону 178.

Адреса для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устно порозуміти ся з редактором від 10—11. рано і 2—3. пополудні крім неділь і свят.

Надання по 40 сот. від редакції, при частійших показаннях відповідний робіт. Редакція не відповідає за вміст підписок. Румунська держава не відповідає за вміст підписок. Румунська держава не відповідає за вміст підписок.

Церковні і інші приватні запитання по 2, 3 і 4 сотням від редакції.

Надання за вміст підписок поштою не відповідає за вміст підписок.

Румунізаторські демонстрації в церкві.

На нашій зеленій Буковині боротьба о національні права не стихає ні на хвилину, протидіючи здобуває ся часами до величезних розмірів. Що така боротьба шкідлива для цілого краю, цінали вже давніші передові люди й роздумували, якби її оминути. Кілька років тому назад став славний коліс вільнодумний союз буков. політиків голосити національну терпимість, а в новітніх часах християнської соціалістики. Однак, коли говорять ся про національне порозуміння між народами на Буковині, то треба тут розуміти Румунів із Німцями, Поляками і іншими, а ніяк з Українцями. Бо Українці не автохтонний нарід на Буковині; то зайді в Галичину, уїїті і т. н. Ім місця на Буковині нема. Бо коли би треба признати Українців на Буковині за рівноправний нарід, то тим самим мусіли би ся престиж Румунів, одинокого автохтонного народу на Буковині, знизити. І прикра се справа, бо перед людським правом всі люди рівні; закон забороняє один другого угнетати. За то є инше право, правда не писане, а звичаєне, яке дає „імушним властью“ вільну руку на угнетанню народу, живучого в найбільших злиднях моральних і матеріальних. І як то всюдї дієть ся, звичаєне право сильніше від писаного. Горе тому, що посмів би его нарушити, а поставити ся на становищу розуму й справедливості! В такім разі немає средства, якого би не можна вжити, нема місця, на якому не вільно би оперти ся

лиходіям, що не хотять справедливості, хотий би то було й святе місце, сама катедральна церква. Навіть і тут вільно задемонструвати ad oculos, що церква на Буковині не православна, але полонська, що слово Боже не має убагородити серця віруючих, але замаркувати стан посідання румунського народу в церкві, хотий би прийшло ся записати се навіть на кошті релігійного почуття віруючих.

Точно так поступовано на самий великий в катедральній церкві в Чернівцях. При воскресенні хор румунських семінаристів (Укр. семінаристи не брали участі в хорі задля того, що їх систематично нехтовано. Укр. богослови не були навіть компетентні в церкві) не спроміг ся на відсвяткування одного „Христос воскрес“ в славянській мові, бо то протівило би ся румунському характерові церкви, а з другого боку мало на цілі показати українським товаришам, що їх изикові домагання залежать від ласки Румунів і що й ті концесії, що мають, можуть бути відняті кожного часу. Правда, поступоване румунських загорітців обурило навіть самого Пресвітера його совітників. Владика закликав їх сьївати й по славянськи, однак вони спротивили ся его волі, бо они не знають по словянськи, як заявив ректор семінара, тому мусіли перестати сьївати, а дяки наслаждали своїм мелодійним сьївом вірних аж до кінця служби.

Та не koniecь на сїм. Треба-ж бо очистити якусь винних від вини й кари. Отже придумали таке: Румуні-семіна-

ристи сьївали по своєму, а коли прийшла черга на Українців, они віднадали ся, а навіть спротивили ся наказові владики. Оттакє вєпіла румунська інтелігенція вдумати і пустити між нарід, щоб звернути его гнів на Українців.

Ми мусимо рішучо стати на тїм становищу, що ніхто не сьїє в такий спосіб нізвичити релігійні почуття віруючих християн. Треба зробити тому раз конець, щоб вєпі аж і церкві мусіли вести ся явні борби за примітивні права кожного християнина. Сьвітла консисторія мусить сама взяти справу в руки й розслідити, хто винен цілій тїй афері. Заразом мусить она вивести й корінь всего лиха, як не хоче, щоб щось подібного не повторило ся більше. Навіть буде той ганебний випадок для сьвітлої консисторії могучим „memento“.

Однак досьвід показуєть, що нам нема що сподівати ся справедливості від консисторії, де Волохи мають більшість. Ми мусимо рішучо домагатися поділу дієцезії.

Розправа проти Мирослава Сїчинського.

В четвер 13. с. м. розпочала ся перед змїнним судом присяжних розправа проти Мирослава Сїчинського. На лаві присяжних засїли самі Поляки, з трьох Русинів не вильовано ані одного. Акт обжаловани відчитано в польській і славіській рускій мові. Описи починаючи зиваляти ангело-

Перші загальні збори тов. „Руска Бєсїда“ в Чернівцях

дня 26. січня 1869. року.

Про заснованя і перші загальні збори червоноцкої „Рускої Бєсїди“ є у львівській „Слові“ з 1869. року далеко докладніші справозданя, ніж їх подав д. Євгеній Дмитрів в історії сего товариства на основі протоколів. А що в неділю підбуло ся 40-літній ювілей сего товариства, то не від річї буде описати теперішнім членам докладніше, як то діїшло до основаня „Рускої Бєсїди“ і як відбували ся перші загальні збори її. Із тих людей, що були на перших зборах, уне мабути не багато живє; з основателів, що найбільше заходили ся коло заснованя товариства, инє ще тільки проф. Іван Бранник. Інші, а іменно: о. Василь Продан, о. Теодист Дронь, др. Дуніян Сахнович, о. Александер Прокопович, о. Ізидор Мартинювич, о. Ізидор Воробкевич, Іван Гайбоничий і о. Турчманович — уже всі покійники. А їх називає дописувач „Слова“ (1869, ч. 9.) як головних основателів „Рускої Бєсїди“. Були се, як бачимо, в більшій часті священники, — отже не диво, що в їх промовах з нагоди основаня „Рускої Бєсїди“ там дуже чуємо церковну проповідь.

В ч. 23-ім „Слова“ з 1869. описує дописувач широко про те пам'ятне вєсїє Євсенія Андрийчука з дочкою Николом Драчницького, пароха в Товтрах, на котрім зібрані гості умовляли ся зложити товариство. Уне — канє дописувач — буковинський Русини не могли довше мовчати на гнет Румунів, отже рішили ся подбати про організацію своєї громади. На другий день по ви-

чяню, дня 2. падолєста 1868., при свіданні промови архидиякон Теодист Дронь, що на Буковині инє Волохи і Німці мають свої товариства, лише Русини не мають. Отже чи не зложити би і Русинам свого товариства?

На се відповів Василь Продан мовою такою, що нірїти не хочеть ся, аби живий чоловік міг такою церковниною говорити. А зміст сїєї промови (вона подана ціла у „Слові“) такий, що справді настала вже пора на своє товариство. Ажме ми на своїй землі! Кільно нас збере се, покаже ся потім, а „ниги пам'ять дозволить знати, що ми єсьм, и когда єсьм, то и Богъ азъ нами єсть! На своєй убо землі вольно будемо мислити и жити, вєсєлю сьївати (!), и о Богъ нашємъ будущій нашъ комитетъ на землі сєй даєть плодъ свой“.

А далі, як годило ся при добрім свіданні, бачив В. Продан гостий толкованє слова Товтри. Товтри значить: „то в три змазу, черноту или окверну... Аще кто на сердцу своемъ нечисто что имєетъ, то в три перьє нечистоту сердца, и тако приступи до его общества“.

А що і друге толкованє слова Товтри придумав В. Продан, очевидно також побожне:

„Обаче ирядко толкуєтє ся сїє имя Товтри на нашу руку, и даєть намъ надїю, что сїє наше намерєніє уберетє ся въ тїло и будєть существовати потомъ, ибо сїє, что мы намерємъ произвести, „то в три“ божественни особы, Отца, Сына и св. Духа (похваляють вєсєду), и аще Богъ бѣ нами, то кто протївъ насъ!“

Дуже побожно се було сказано, се правда, але що притім і досить наївно, се також правда.

По промові Продана говорив о. Василь Ха-

ринович, що вистав час доивати, що буковинський Русини мають також свою інтелігенцію, а не лише простих селян. А господар дому Ник. Драчницький висказав наклонє своєю радість, що то в его домі заідали таке велике діло, бо і він здав на день „забавленія (Русинів) отъ уморїєтъ и руганій“.

По сїх промовах гості бавили ся і танцювали, а в другій половині вєсїєвали ся перші основателі „Рускої Бєсїди“.

Перші загальні збори сего товариства відбули ся 26. з. січня 1869. в Чернівцях в готелю „під золотим пгнїєм“. Сї збори описані не раз, а два рази, число за числом, у „Слові“ 1869. (чч. 8 і 9 з 6. і 10. лєтого).

Починаючи сїй опис, один з дописувачів (у числі 9-тїм) подає такі причини, чому буковинська Русь так ціло пробудила ся. Нарід на Буковині не мав провідників, що дбали би про нарід, про церкву і школу. Хоч релігійний фонд богатий, але перед єпископом Гакманом навіть у Чернівцях були лише дерев'яні церкви, а вичованє духовництва було инше всякої кротики, школи уважали непотрібними — і так а байдужність до хвали божої, недостаток своєї інтелігенції у висших і середних верствах і темнота селян були наслідками неввідрядної мислюшини. Шляхта, як у Галичині, також відкурала ся свого народу. Товариство „Руска Бєсїда“ мало бути початком відродження.

Мимо замітили і студенти на перші загальні збори зїїкало ся багато людей, і православних і уїїтїв. Привітав їх В. Продан і пояснив, ані заідачї має нове товариство: треба просвітїти, треба

сва Січинський дещу промову, оправдуючи свій учинок. В першій розправі сніжав був обжалований, що смерть Потоцького напустили проти його волі, та що він своїм актом хотів тільки задемонструвати проти ворожої системи. З уваги на те, що ті слова обжалованого викликали хвилю і тенденційні уваги з боку прокуратора й польської суспільності, він ті зізнання змінив остільки, що заявив, що смерть Потоцького напустила згідно з волею обжалованого. Від того часу проминув рік, він своє діло докладно розважив: воно виявилось йому згідним з його переконаннями і його совістю. Звертаючи ся до суддів присяжних сказав, що до них як до *indices in causa sua* не має ніяких претензій.

Зізнань про подробиці самого акту Січинський не робив, а просив, щоб відчитано попередні його зізнання, що предсідатель і зарадив. Оскільки старав ся предсідатель своїми питаннями виказати обжалованому, що він не може покликувати ся на народну санкцію свого учинку, бо — мовляв — проти него заявили ся і соціалдемократичні поліси і духовенство руське і велика частина народу. «Коли воно дійсно так — замічуйте на се обжалований — то чому не поставите мене перед руськими судними присягальми?» Ой відповів заскочивши предсідателя ненадійно і він став далі донадувати обжалованому, що він поведи ся в своїм осуді графа Потоцького сторону ніщо і неаріло.

На запити предс. Мілашевського що до умового стану залиш обжалований, що він ніколи не находив ся в стані умового забурення. Він здавав собі справу з атентату і чув, що інакше поступити не може. Заступивши прокураторські питав обж., чи він дійсно хотів вбити графа Потоцького, на що дістав потверджуючу відповідь. Замітно, що обжалований у своїх зізнаннях уникав нарочно всього, що моглоб облекшити його винув. Деякі судді присяжні старали ся своїми питаннями конче «топити» обжалованого. Суддя присильний Фрідман розпитував обж. про настрій по атентаті, а описав спитав, чи Січинський ідуци на авдвенцію мав намір убити Потоцького. Таке питання було в протязі розправи поставлене вже чотири рази, на яке обжалований дав рішучу відповідь. Тому просить на питання його більше о те. На те п. Фрідман заявив, що він добре не чув і не розумів, на що обжалований каже: «Пане суддя, Ви маєте післати 20-літнього хлопця на шибеницю і не уважаєте за відповідне вважати, що він говорить! Зрештою Ви й без того переконані, що мене треба...» Таке поведене польського судді не подобало ся навіть польським журналістам, а яких

одни виликув півголосом: «Се не питання, а обжаловання!»

По відчитанню рішення, яким відкинуто спротивлене оборони проти акту обжаловання, а також рішення касаційного трибуналу перервано розправу до 4. год. по обіді.

З внутрішніх справ.

Політичне положення в Угорщині.

Як відомо, занемає вже довгий час угорських парламентаристів питання банкове. Задля того політичне положення в Угорщині дуже змінило ся, раз заносить ся на велику кризу нимши разом все починає заспокоювати ся. В останній часі звернуто ся посол Омелін Нагі проти того, щоб чинити питання банкове, і робити кроки в партії незалежності, щоби се питання залишено на якийсь час. Також патує поступоване Юста, який агітує за незалежним банком, не зважаючи на консенсусні. Посол Нагі задумує перейти зі своїми прихильниками до партії конституційної.

В політичних кругах є надія, що вдасть ся залагодити банкове питання, що було доси головним предметом міністерських нарад. Однак стремлять до того, щоби утворити моментанно партію, яка, відпочинши банкове питання на пізніше, занадла би ся переворотом виборчої реформи.

Зміна тактики в чеській політиці.

Член «Славянського Союзу» в парламенті пос. Шілінгер обговорює в часописі «Глас» тактику чеської політики і каже, що Чехам вже час звернутися на инший шлях. Про се сьмідчать всі ці відомі чеські посли як також часописи, що не годять ся з дотеперішньою безцінною політикою Чехів. Час вже, каже п. Шілінгер, ступити на шлях розважної політики, яка вийшла б на користь народови. Колиж Чехи зайнягували активну політику у Відні, то мусять остати при ній і йти або в ліво або в право. Або йти по стороні правителів, підпирати его і давати ему до помочи своїх урядників або обороняти его рішучо. Колиж поборювати, то з розвагою, бо Чехи до того трохи на слабі. Треба отже оглянутися за щирими союзниками, мати отверті очі на все, що кругом нас діє ся, використовувати кожду хвилину і поступати крок за кроком, а не загонисто. Таке поступоване колюче для «Славянського Союзу», не великих слів велику силу, бо се не оборонить нас від німецького навалу.

Йти разом з другими народами. По ній говорив др. Сахнович на ту саму тему, тільки з більшим апаратом наукових доказів. Він потішав вібраних, що нарід без шляхти не загине, як гадають Волохи про Русинів, бо основна нація в селанин. По Сахновичу промовляв о. Іван Наумович, що приїхав на збори, як гість. Сказав, що чув ся тут, як свій між своїми, і нагадавши отараванішого пророка, сказав проповідь на тему розкинених руських костів, що тепер збирають ся до купи і оживають. Буковинська Русь ожила, а се заслуга о. Василя Продана, сьвятого пророка (!).

На таке величчя відповів Продан — як каже дописуватель — «потомом сліз, сльозинами по чеській ливці і сльозобілім бороді». І инші розплакали ся.

Тимчасом Наумович порівнював Русинів з агнітами між волнами (пригадую, що збори відбували ся в готелі під «Ягнтем», звідси про се агня говорили різні бесідники) і підкріпив слова Сахновича, що нема нам чого жалувати за шляхтою, бо «не падійте ся на князя, на сини чоловічеські, із них же ібсть спасенія». Просьвітін наш нарід, а шляхта сама верне ся до нас.

Наумовичени подикував за сей привіт катехит реальної школи о. Прокопович. По одобренню статутів, авторі тимчасового наділу (головой став о. Продан) і по ріжних многолітніх Наумович дуже забавив вібраних порядком засьвітати ще одно многолітєтє на честь «Газет-и пагодов-ої» у Львові, котра черновецьку «Руську Бесіду» назвала флією св. Юра. Молодим Буковинцям для прозруміння сеї фрази треба сказати, що у Львові є митрополитська церква св. Юра, а при ній колись був головний штаб т. зв. сьвятотурської, москвофілської, партії, аложеній з ріжних

церковних достойників. Газета пагодова написала коротко: «Філія св. Юра» — і на тім оснував Наумович свій жарт. Так сій часописи відсьвітали також многая літа і писали їй таку телеграму: «Руська Бесіда черновецька сьвітає нам многая літа за вашу заяву, що ми є флією св. Юра, звісного питання правди і сьвітла, побідинного амія-сатану, начальника тьми» — Продав дописав що: «і предсідатель лп» — і підписав св. Юра телеграму вилано до Львова.

Так весело закінчили ся перші загальні збори. Другий дописуватель «Слова» (1869, ч. 8) описував подібно сї збори і величав Продана — «той величпочтєнний мужь воистину ость Русинь, із немъ же лжи ибсть и не будеть». Пратім пояснив, що Руська Бесіда товариство літературне, а не політичне — і одушевляв ся дуже промовою Наумовича та ним самим. Та сей о. Іван (Наумович) — тоді ще унійський сьвященник, але вже рішучий москвофіл — був лхким Іваном Хрестителем для Бесіди, — сам же «сьвятый пророк» Продан не потрапив вібрати до купи розкинених руських костів...

Воно, звісно, годі нам тепер, по 40 роках, не усміхати ся милосерно, сьлухаючи тих давних проповідій на тему смиренного агняти і хто єз нами, Бог за ним — та дивлячи ся на вотики сліз, сльозачкі по білій бороді св. пророка, — але притім годі і не подумати поважно над тим, які то ріжні обставини склали ся на се, щоб литворити такий тип, як В. Продан, і такий спосіб думання, як був у него і его товаришів. Хто знає, чи не будуть з нас так само милосерно насміхати ся колись та 40 років...

О. М.

Заграничний огляд.

Розрухи в Царгороді.

Бучі, про які ми вже онеді доносили, не устають, але тривають далі, як про се сьвідчать найновіші вісті. Голова під проводом воєнних адірав ся до редакційних льоталів молодотурецьких часописей «Талин» і «Schutaiminet», до молодотурецького і жіночого клубу і нищить все, що там находить ся. Важніші провідники молодотурецького комітету утікають і скривають ся по посольствах перед жонірами і цивільними, які даліше манифестують по улицах.

Великий везир звернув ся доносимами до всіх намісників, що вже час поступати собі після законів шєріату і не викликувати жадних непорозумінь між поодиновими класами народу.

Цілий кабінет вже утворений і санкціонований султаном окрім міністра маринарки, якого іменовано лише провізорично.

Царгород, 16. цвітня. (КБ.) Повелудин відбуло ся тайне засіданя палати послів, на яким прочитано багато допав із провінції, в яких зазначено спокій між населенням та жонірами і страх перед реакцією. Коли-би грозила конституцій небезпека, то заявляють, що підуть походом на Царгород. Палата постановила опублікувати прокламацію, в якій має ся запевнити, що конституцій не грозиць жадна небезпека.

Царгород, 16. цвітня. (КБ.) Вся преса очевидно пригвождена останніми подіями, бо стереже ся перед всякими свободійнішими осудами і огранічує ся лиш на те, щоб переповісти поодинові події.

Царгород, 16. цвітня. (КБ.) Амбасадори і посли відідали великого везира, щоб ему поградувати до іменованя приміром Туреччини, при чім Тевфік-паша засполював їх в справі внутрішнього положення і запевнив, що нема жадної небезпеки ізла становища адринопольського і сьмолітійського моршуса.

Царгород, 16. цвітня. (КБ.) Палата ухвалила одноголосно звернути ся до народу з прокламацією. Міністер просьвітні повідомив про утвореня нового кабінету і заявив, що правительством предложить палаті свою програму і змагає воістину доміри. Тепер дементує він лиш всі ці поголоски про якийсь замах на конституційний устрій держави: «Ми неї присягли боронити конституцію хочби й до самої смерті. Не бійте ся нічого!» Сім заінічав міністер. Коли однак деякі посли замітили, що османська нація нікого не боїть ся, відтиснув міністер посідні слова: Не бійте ся нічого.

НОВИНКИ.

Чернівці, 16. цвітня 1903.

Календар. Субота 17. (4.) Георгія, Покрова, рим. Рудольфа Е. Схід сонця 5 год. 6 мин., захід 6 год. 54 мин. — Неділя (18.) 5. Клавдія, Діодора, рим. Аполонія М. Схід сонця 5 год. 4 мин., захід 6 год. 56 мин.

Димісія гром. ради. Краєв. Жидівський клуб в раді громадській постановив по довній дебаті не робити ніяких заходів, щоб привезити п. Краєв до відтиснення своєї димісії. На засіданню ради громадської в четир прочитано письмо п. Краєв до бурмістра і прийнято одноголосно без дебати його димісію.

Значайного університетського професора в Чернівцях др. Роберта Маєра-Гартінга іменував цїсар значайним професором римського права на німецьким університеті в Празі.

О руского прав. сьвященника. З Папи пишуть нам: Вже близько року торпіла ми з оторожливим волосним панотцем, а ми є православні Русини. Нам було з тим панотцем дуже тиско і ми зробили просьбу до сьвітлої консисторії та передали її 13. цвітня. Маємо надію, що по сїм нададуть нам певно панотця православного Русина, щоби проповідував науку Хрестову руськими словами, бо наше село чисто руське, нема ні одного Волоха. — Привітання провадани в Памі.

З'їзд товариства учителів шкільних висших, в присутності радника двору д-ра Краєв, відпоручника міністерства просьвітні, проф. др. Онушіяського і краєвих інспекторів: др. Шайндлера, др. Примовича і др. Вроби, ухвалили мажи нижшими оті резолюції: 1. Становища віцєпрезидентів шкільних краєвих рад повинні бути обсядкунані педагогами з академічним образованием. 2. Учителі середніх шкіль мають бути репрезентовані в прав-

них шкільних радах ніяко не вибрані підпоручиками. 3. Іспитовані султанів, подібно, як дієсні учителі, мають мати на конференціях неограничене право голосування. 4. Іспитовані султанів, скоро раз вступили до державної, кравної або міської служби, можуть з неї бути усунені тільки в дисциплінарній дорозі. 5. Призначувані султанів до поодиноких закладів належить до міністерства. В тій цілі належить урядити три центральні: для німецьких, італійських і слов'янських шкіл середніх у Відні, для чеських в Празі, а для польських і руських у Львові. 6. Побора султанів вносять 2,400 кор. Обов'язки їх ті самі, що дієсних учителів. Доки існують побора султанів не встановлено унормована, призначені їм має бути постійний дорожній додаток. 7. Що до численія айт служби, то пробний рік, як і цілий час султанської служби мають бути вчислені до загального часу служби, як також до пенсійних додатків і стабілізації. Тим учителям середніх шкіл, які по зложенню докторату були ужиті як не-іспитовані султанів, належить також той час вчислити до пенсійних. Учителям релігії належить почислити до пенсії літа перебути в чині душпастирств. 8. Тайну кваліфікацію належить звести. Розпорядження з 10. жовтня 1851. р., яке відноситься до оречення учителів середніх шкіл, анести його перестаріло. 9. Натомість домагався Союз державно усталоюї службової прагматика і дисциплінарної устави. 10. Систематичні пенсійні додатки є неперіодичною пошурядовою карою, згідно т. зв. середством політичним. 11. Са основа має бути узгоджена при укладанні нової, службової прагматики і дисциплінарного поступовання. 12. Озороженні учительські посади повинні бути сейчас обсяжені. — Університетські асистенти не можуть мати першості перед учителями середніх шкіл. Що до зобов'язань учителів прийняти отей резолюції: 1. Постанови що до обов'язків шкіл середніх є перестарілі. Найбільше годян праці в школі для всіх предметів в німецькій релігії, гімнастичній і руській, вносять повинно 17 годин тижнево, для учителів релігії і руської 18 годин, а для учителів гімнастики 20 годин. 2. По 20 літах служби, учителі шкіл середніх будуть мати тільки мінімум годян, по 25 літах 3 години тижнево повинні мати мінімум. Забави молодіжні, особливо відбуваються в правості учителів гімнастики, числять ся ему за викладні години. Установи мінімальний вік учителя середніх шкіл обсяжені належить до 60 літ. Професори VII. рангу повинні отримати окремий особливий додаток 600 кор. річно. Винагороду за додаткові години підвешені належить до висоти означеної в промислових школах, як також підвешені належить ремунерацію для учителів гімнастики.

Архів гетьмана Полуботка. Професор гімназії в Лебедіві, п. Гальковский, мав недавно відчит про гетьмана Полуботка, а жерелами до його студії крім відомих творів Костомарова, Соловйова і інших були різні документи родинного архіву графа Кавинста, близького родича Полуботка. Архів сей знаходиться в селі Михайлівці лебедівського повіту і колись належав до самого Полуботка. В нем уібрано багато різних історичних пам'яток XVII, XVIII і XIX віків. 6 грамоти московських царів і польського короля Владислава, але найголовніші документи для України се універсали гетьманів. Всіх універсалів п. Гальковский налічує 42, виданих гетьманами: Брюховецьким 2, Многогрішним 3, Самійловичем 4, Мазепою 24, Скоропадським 6, і п. Крім того в архіві графа Кавинста є ділові папери козачих полковників, та генеральної старшини і велика сила інших документів, що мають велике значіння для вивчення побутових і економічних умови козацького життя на Україні. Всі ті документи ніде ще не оголошені і мають велику вартість для українського історика. Серед родинних портретів Кавинста є портрет Полуботка, його жінки (не відома першої, чи другої) і синів Андрія.

Таємне убийство в Римі. В кімнаті пенсіонату, положеного в центрі міста Риму при via Frattina, найдено оводі в куфрі трупа якогось Росіянина. Сю кімнату піднаймав якийсь Тарасов, що говорив лише по німецьки і перед кількома тижнями випровадив ся, лишаючи в кімнаті такий, замкнений куфр. Господин пенсіонату, будучи в тій кімнаті кілька днів пізніше, звернувши увагу на татар куфра, котрий, як тільки Тарасов справдив ся, був зовсім легким, і повідомив про се поліцію. Однак в поліції заборонили їй рухати куфр, богадуючись, що в нім можуть бути зложені бомби або інші вибухові матеріали. Аж коли три тижні пізніше в куфра стала доходити вонь трупа, поліція рішавсь отворити куфр. Місто бомб найдено в середині тіла молодого чоловіка, що мінчися в 25 літ. Ного готовність годі було провірити в недостатчі всіх знайом, тим більше що з біля поварили вояки аяки. Стверджено лише, що незнакомий прийшов був до Тарасова кілька годин перед його випровадженням з пенсіонату. Тому адогадують ся, що той Тарасов є якийсь Трахельніцкій, літ 22, родом з Лодзі, тайний агент російської поліції. З початку брав він участь в революційнім руху в Варшаві і Лодзі. В 1906 р. ували на нього перші підозріння зради, бо належав

до тайної поліції. В жовтні 1907 р. Трахельніцкій був в Кракові, потім в Цріху, Познані і Парижі, опісля в січні с. р. в Кракові. Досі нема про нього ніякої вісти, отже можливе, що то він узяв жертвою міста в Римі.

Горічаний отоп на 36 верст. Мінська губернія має горален майже найбільше зі всіх губерній Росії, бо уступна лише перед ліфляндською губернією що-до кількості виробляваної горілки. В цілій мінській губернії є 9 державних горічаних маґазинів, 15 дестиларень і 207 горалень. По офіціальним обчисленню в 1906 р. продано в державних маґазинах 1,077,000 ведер або 27,000 бочок 4% спиритусу. Як би той спиритус розділити в 40-ведрові бочки і поставити одну на другу, то powstaв би отоп 36 верст (міліметрів) високій, котрого перша людина оно не досягне.

Відшкодоване за пострілене. В грудні 1905 р. вибрав ся п. Корніло Целевич, студент політехніки, син нотарія в Угніні, в товаристві Володимира і Льва Стахненців на лоді до Новосілок передвних, положених над самою російською границею. П. Целевич постріляв залпа, але той постріл побилизького лісу на російській боді. Граничний салдат придивив ся лодям а на просьбу п. Целевича пішов до ліса пошукати залпа. Не знайшовши його, вернув ся і розпочав розмову з п. Целевичом. Попросив його о папіроси та о позволене оглянути ружницю, котру п. Ц. йому подав. Салдат Нинфор Овчиненко закинув стрілку на рами, а тоді оба Стахненці, причаюючи щось алого, почали відлітати. Салдат стріли кілька разів на відлітаючих, але хибив. П. Целевич, бачучи що то не шарт, також почав утікати. Тоді салдат крикнув: „пастой, бо стрілю!“ і сейчас вистрілюв, влучаючи п. Хелевича в ліву ногу. Равний увал на полях по австрійській боді досить далеко від границі. На голос вистрілу надбігли з недалекої станції салдати і на полах занесли п. Целевича до касарні, а знідтам до недалекого Томашова. Аж по великих трудах удало ся нотареві, п. Целевичови, відобути сина з Росії до дому. Після переведення нарис-судових дохаджень внісв п. Целевичеві до міністерства заграничних справ просьбу о призначення відшкодовання синеві Корніло. Справа тигнула ся довгий час, але остаточно в останнім часі її поладжено. Російське правительство призначило п. Целевичові відшкодоване в квоті 10,000 рублів.

Оповідки, іменовані і т. п.

3 „Історичного Товариства“. Дінь в суботу с. е. 17 с. м. о год. 6 ввечером відбудуть ся сходили чинів „Історичного Товариства“ в сали V. університету. На сях сходівних буде мати відчит др. Е. Бурачницький „Про Дарвінізм“. Вступ відкрий. Гостин дуже раді.

Із штуки і літератури.

Репертуар львівського руско-народного театру в Чернівцях. В суботу, дня 17. цвітня с. р.: „Варон циганів“, оперета в 3 діях Оскара Штрауса. Гостиний виступ Ф. Лопатинської. — В неділю, дня 18. цвітня с. р.: „Батькова кавка“ („Гріх покаяння“), народна драма в 5 діях Карпенка Карого. — Ціли місяць (крім в податком від шарт і податком на фонд смерт. артистів): Львова (4 особи) 15 К, місце за оркестром 3 К 80 с., крісло паркетове (ряд 1.— 9. 2 К 80 с., крісло паркетове (ряд 10.— 12.) 2 К, фотель на балкони (ряд 1.— 2.) 1 К 90 с., крісло балконне (ряд 3.— 5.) 1 К 10 с., крісло для студентів 70 с. — Карта продаж денна театральна каси від 9—1 в полудне і від 3—7 веч., вечірна від 7-ої год. — Початок точно о годян пів до 8-ої ввечером.

В неділю, дня 18. с. м. по обіді буде виставлене „Сватане на Гончарівці“, комедія Кітки-Основ'яненки по повновій ціни. Початок точно о год. 3-ій. Конець точно о годині 5-ій.

Вистави українського театру. В понеділок дня 12. с. м. відіграно в міській театрі Мригтіа чесний народний образ „Марі йку“, що відіграв ся на моравській землі. В сій штуці скопаний вірно образ паворуженого життя, але можна побачити в кожнім чеськім селі підчас браки. Ванті до військ парібки бенкетують перед відлідом із села і продають ся з любовию собі особами, при чім звичке не забравсе сумних і зворушуючих сцен, що артистам удало ся вірно і живо предстанити. Особливо приваблив ся своїм природним грацем Д. Шенчівський в ролі мельника Вацка, п. Петрович в ролі рекрута Франциска, пані Осиповичова в ролі Піваліної, матери Марійки, якої тяжка роль припала і добре адала ся пані Рубчаковій. Значити-б ще можна гру пана Юрчача в ролі Півалі, батька Марійки. Пан Юрчак надля ся дуже добре до характерно-шутливих ролей, які виходять у него легку і венимливо. Менше важні ролі відіграно також добре. Взагалі гра задовольняє японні гості, які не лиши ся численніми як попереднього разу із приводу свят, хотай — віда правди діти — гості тужили нації прибуло нимо свят майже більше як наших.

Хто хотів добре забавити ся, тому слід було прийти на фарсу Генієкера й Вебера „20 днів турма“, дану в самім Парижі 200 разів. На розбираючи близше самої штуки, треба замітити,

що гра була знаменита не для майже порожньої сали, а тим більше, що в грі брали участь найліпші сили дружини. Найліпше грали д. директор Стадник в ролі графа, пані Стаднікова в ролі графині, пані Рубчакової в ролі пані Мелан а також пан Юрчак як волоцот. Слабше вишала гра пана Ніжанковського в ролі презеса суду та пана Манастирського в ролі адвоката, накомі проті ролі дуже добре адали ся. Грачі додавали собі босято старани оного того, щоб таку західно європейську штуку відіграти як слід. — 16.

„Галія“, опера Монюшка в 4 діях. Тогоднього року сю штуку найбільше разів грали в Чернівцях дружина українського театру. І за кожним разом сала була заповнена рівною червоною публікою. Лібрето гарне, музика теж знаменита — припали геть до упадоку. Однак сего року було вже на отей першій виставі „Галія“ публіки аначно менше — як тоді на кождій. А нашої української публіки буває аначно найменше. Не мие українська публіка стоїть так низько, що не мие пошанувати свою патьому штуку! „Свєт-Зейтунг“ зазначила, що на перших виставах був театр „fast beschämend leer“. Як гості виступили в четвер пані Лопатинська в ролі Галії і д. Шиманський в ролі Януша. Про гру пані Лопатинської не будемо богато говорити, бо вона була добра як завжди, спів бі був як завжди атракційною точкою ввечера. Д. Шиманський мав за малу роль, щоб мож було пізнати его співавду силу. Розпоряджав сильним та чистим барітоновим голосом та — імпонантною статурою. Тяжка роль припала д. Коссаковій (Антосі), ролі, яку попереднього року мав д. Галі. Хоч високої позиції справляли ему очивидні труднощі, то все публіка була его співом задовольнена. Нам здає ся, що д. Коссака за мало шанув свій симпатичний голос. Крайній д. Коссака була до того природнійша як д. Галія, який з Антосі конче хотів зробити герон. Годить ся игадати про добру як завжди гру д. Рубчака і пані Петровичної. „Мазур“ в 1. дії та гудульський танець в 3. дії, були знамениті, „одірали“ як слід. Загальне вражіння а ввечера було задовольняюче. Поручаємо нашії і іншії публіці вистави українського театру, які стоять чи не на більшій артистичній висоті як німецької дружини. — Ще одна замітка. Галериї по таяких аякила довго ілюскати, домагаючи ся повторення. Та треба звязати на се, що танець таї умукує, що повторене прямо неможливе. Треба отже галериї мати се на приміті. — Німецька преса а малymi впливами щось дуже мовчить про вистави укр. дружини. Видко, що та преса не служить штуці, але підиривцями. — 16.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 16. цвітня 1909.

Сальонія, 16. цвітня. (Кб.) Поступило 20 батальонів третього корпусу. Із Царгороду прийшов наказ тримати всі ваїони на готової для евентуального перевезу війська до столиці. Рівночасно відбуваються масові мітинги. Всі селени замкнені.

Відень, 16. цвітня. (Кб.) Як доносить урядові вісти, цісар санкціонував статут дотачно автономної управи в справах віроісповіданя і просвіти могомеданців в Босні й Герцеговині.

Берлін, 16. цвітня. (Кб.) Губернатор німецької східної Африки доносить, що в повіті Муалуза упало около 60 осіб жертвою пошести.

Царгород, 16. цвітня. (Кб.) Окремі видани часописей доносить про іменованя бушного міністра війни Назіма-паші командантом царгородського корпусу а Мендуги-паші командантом другої дивізії Іздивіа.

Царгород, 16. цвітня. (Кб.) Турецкі часописи доносить, що в Адоні прийшло до кровавого конфлікту між Вірменами а Могомеданцями. Порта заарядила ужити відновічних средотв, чтобы привести назад спокій в краю.

Царгород, 16. цвітня. (Кб.) Часопис „Sabah“ констатує, що через стрілянку в сїлі свазана радости по прочитанню султанського іраде убито й ранено 82 особи.

Білгород, 16. цвітня. (Кб.) Тут не відомо нічого про повстанє в Албанії, про яке зговорили берлінські часописи.

Дати на пам'ятки ТАРАСА ШЕВЧЕНКА в Київі просимо прислати до „Рускої Каєи“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

В СКЛЕПІ

„Укр. Видавничої Спільноти“

в Чернівцях, ул. Пивнична число 6.
(побічна від жидівської) (—)можна одержати всі прилади до писання як
також Апробовані взори до краснописси.**Найлучше і вже випробоване
средство на ревматизм есть
NERVOL**„Назва правдо забезпечена“
аптекара др. Ю. Францоу

в Тернополі.

Се в аптекарстві зменшеною єрідство до
патрениа протви всяких ревматичних
болів, простудних, дохлях кистей, пле-
чий гістий і нервових болю. Приму уп-
лати на іменов „Nervol“ і не припи-
мля мінжж „Nervol“.Ціна флакон 80 сот. 10 флаконів (фла-
шонів) 6 мр. з оплатою і опаківкою.
Тисяча літків в подорож. — Висадка
2 рази денно до всіх країв.
В Чернівцях на складі у Шміда
і Фонтіна, в Садівній в дроговерій
медикаментів Стернишев.

10 (—)

Молочне мило**лелійне з коником**найлагідніше мило для шкіри
і проти виприсків соняшних.

Всюди до набути.

Ukrainische Rundschauодинока українська часопись на німеч-
кій мові, що виступає інтерес україн-
ського народу перед культурним сві-
том, виходить раз на місяць в обсязі
48 сторінь з додатком і коштує на рік
лише 8. Кор. 6 обсягом подати ін-
тересувати Русина передкачувати єв
часопись. Адреса редакції і адміністра-
ції: Wien XVII/3 Frauenfelderstrasse, 2.**Купуйте лиш у своїх людей!****Новоотворене**Писемно
и. з. країнсько управленю по-
редкопаванню**Міжнародне
Бюро Подорожи
„СВІТ“**

Стрецький і С-ка

в Чернівцях (Буковина), улица Кохановського число 1.
165 (—) видає карти корабельні до**Канади, Сполучених Держав (Америки),
Аргентини, Бразилії, Азії, Африки**

і т. д. і т. д.

Карти на желізниці європейські, канадські та американські.
Карти на спадні моря. — Карти прогулянкові та орієнтаційні.**Купуйте лиш у своїх людей!**

Держіть ся илича Свій до Свого!

Держіть ся илича Свій до Свого!

Найперше і найбільше буковинське естаблісєма в тій галузі.

**Хемічна пральня і фарбарня
ДАМСКОЇ І МУЖЕСКОЇ ГАРДЕРОВИ,**уліччє мів ріжнородних материй, як: футер, материй на
меблі, гардинок, занавісок, портієр, рукавичок Glacé
і корунок.**Спеціальність:** Хемічна пральня і фарбарня
шовків найліпшої сорти. Взірцева фарбарня і зна-
менита пральня фіранок ріжного рода.**САЙФЕРТ і ТУЧАПСКИЙ, Чернівці**Централка: **Філія:**
ул. Руска ч. 15. **ул. Кручена ч. 1 а**
теперішня ул. Д-ра Райса.**Мірні ціни. Виконанє без закиду.**169 (—) **Замовленя з провінції сейчас.****Цінники даром і оплатно.****Союз руских хліборобских спілок на Буковині
„Селяньска Каса“**стоваришенє зарєєстрованє з обмеженою порукою
повідомляє, що він отворив в себе осібний**Відділ на вадкі і кавці**і перебирає зложуванє вадий і кавцій але лиш у публич-
них корпораціях або до рук власників великої посілости
земельної в пупілярних цінних паперах під дуже догід-
ними умовами. Близші інформації даємо в нашій кан-
целярії в Чернівцях, вулиця Петровича число 2.**Великий зарібок**приносять побічне занятє кождому господарю, купцеві підприємцю,
урядникові і т. п.**До виробу****Цементових дахівок**не треба фахового знаня. До того спеціальних машин також на
сплату ратами, достарчає

165 (—)

І. ШИМОНОВИЧ**Чернівці, ул. Святої Тройці ч. 20.**

склад фабричний машин для загального цементового виробу.

Проекта конітв і цінники даром. — У всіх місцевостях Буковини
і східної Галичини, пошукувані заступники. — Писемні оферти адре-
сувати на повнєшу фірму.

Видав товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Руска Рада“ в Чернівцях, під зареком Івана Вакларя.

Товариство взаїмних обезпечень

Телефон 788

„ДНІСТЕР“Конто шад-
ниці почтові
25.261**У ЛЬВОВІ****ул. Руска число 20 (власний дім).**Приймає обезпечєня будинків, збіжжя і знарядів господарских під
користними услїями від шкід огневих,
числить уміковані премії за обезпечєня, 2 р. в м. (—)
ліквідус шкоди безпоровочно по пожарі,
уділяє обезпечєним членам з річної надвижки звороти.**За рік 1908 припадає на користь членів зворот 15 проц.**Поліси „Дністра“ приймає при позичках Банк красвий у Львові
і в Чернівцях, Галицька Каса Ощадности, Руска Шадниця
і иньші каси ощадности.Через „Дністер“ можна асекуравати ся на житє в Товаристві
взаїмних обезпечєнь в Кракові. Інформації до обезпечєнь
уділяють агенції „Дністра“.Зголошеня письмених господарів о агенцію приймають ся тільки
з таких громад, де єще не робить иньший агент „Дністра“.
Фонди „Дністра“ 31/12 1908 виносять: Фонд резервовий і ре-
зерва премій корон 1,865,540, иньші фонди корон 458,564, разом
корон 2,324,104.

Канцелярії Товариства отворені для сторінь від години 8—3-ої.

Пересторога!Най ніхто не купє машини до шитя скорше, ніж не
огляне і не спробує**Пфаффа машини до шитя**Лиш за Пфаффа машини даю 10 літ гаранцію, тому що при Пфаффа маши-
нах всі часті що дуже труть ся, є з найтвердшої сталі ковані і гартовані. — На
Пфаффа машинах можна шити, гафтувати і шнурувати. — Цінники даром і оплатно.**З поважанєм Василь Данилович, Механік**
в Чернівцях (—)

ул. Жидівська 16. і Пивнична 6. (Kellergasse) в власнім домі.

Г. Арльт в Хшановінайбільше підприємствє в краю для будови і доставки машин
до виробу цементових дахівок, цегол і цеголок на помости
припоруває удосконалені, сильно збудовані**машини до виробу цементових дахівок**

169 (18—20) з м.

а іменно:

найновітшї конструкції машини „Модель 1809“ відзначєну на чи-
слених заграничних виставах;
загально знані в краю машини „Імперіаль Ресорм і Гладку“;
машини до виробу цементових цегол і цеголок на помості,
форми до виробу рур каналізаційних і керничних.**Фарбу, оливу і цемент.**Усе по найнижчих цінах, на догідних услїях сплати.
На жаданє висилаю образці цїників і докладний опис кождої машини.

Із зголошеннями прошу звертатись так:

Г. АРЛЬТ, ХШАНІВ.

За редакцією відповідає: Віктор Стротч.

Передплата на „Буковину“

платити в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
- Росії: на цілий рік 12 карбованих, на пів року 6 карб.
- інших державах: на цілий рік 40 шр., на пів року 20 шр.

Для місця і села буде надіслати „Буковину“ раз на тиждень під неділю і констатує буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотників.

Оголошення констатує по 10 сотників від адміністрації або IV місце хлібних дружок (світ). При підписанні або при річних записках значний опуст.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.

виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і аксепція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петронича число 2.

Чисел телефону 176.

Адрес для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устатити порозуміти на шість місяців — 11, року — 21, пополюди крім неділей і свят.

Надсилає по 40 коп. від отримки, але чистішим замовленням відповідний раб. Рекламний мовчазний візит від порта. Рукописи опорта редакція лише за попередним застереженням і залученням поштових відбитків.

Царює при якійсь констатує по 2, 3 і 4 оцінці від штуки.

Навчальний на двох жаренні поточники на правління ш.

Борба

між українсько-поступовою і радикальною партією в укр. учительстві на Буковині.

„Каменярі“, орган „Вільної організації укр. учительства на Буковині“, помістив в своїм I. ч. статтю „Об'єктивного“, члена редакційного комітету цієї газети, статтю під поданням написом, яку задала актуальності самої справи поданою отже в повній основі, почим скажемо слово й від себе. „Каменярі“ пишуть:

„Відколи почала організувати ся на Буковині радикальна партія, від тогди розігралась в нас дуже неспокійна борба. „Громадянин“, орган радикальної, а „Буковина“, орган української поступової партії поборюють себе в некультурний спосіб — а радше сизанні — обидвають себе обо-бічно болотом на радість і вітку наших ворогів. (Про соціал-дем. партію не говорю, бо ця партія не стоїть на чисто-національному ґрунті і в засаді поборює всі т. зв. „bürgerliche“ партії.) Я позволю собі сказати до цієї борби кілька слів і бажаю зі щирого серця, щоб вони впали на добру землю. А надто для укр. учительства є ця боротьба дуже актуальною, бо з одного боку акра народні учите-лі грають у обох партіях важливу роль а з дру-гого боку не тільки всі укр. але й проца суспіль-ність глядять цінаво за тим, яке становище займе укр. учительство супроти цієї партійної боротьби.

Я не стану розводити ся тут, якими аргу-ментами поборюють себе обидві партії, а скажу тільки коротко, що ця борба веде ся без наймен-шої серйозності, без політичного такту і з огляду на сумні загально-політичні відносини в нашій країні, не тільки що зовсім неспокійна, але навіть дуже шкідлива. Я переконаний, що, як ця борба веде ся дорогою далі, навіть лише один рік, то політична ситуація укр. народу на Буковині погіршиться ся так, що треба буде цілі роки широкій праці, аби поставити її бо-дай на ту ступінь, на якій вона сьогодні знаходиться ся.

Та поки поступаю в моїх висновках далі, скажу кілька слів про наше учительство. Я знаю, що серед нашого учительства було й давно — ще перед офіційним заснованем радикальної партії — багато учителів радикалів. Однак ті учителі радикали гляділи свого часу на політику нашого народу іншими очима. Вони бачили, що в багато лиха, вони часто стояли в наших товариствах су-проти деяких передових панів із сьогоднішньої по-ступової партії в опозиції, вони часто критику-вали навіть політику наших послів і т. д. і т. д., не заходячи в те, осмілюю ті всі опозиції були оправ-дані чи ні, скажу тільки те, що в протязі яких 8 літ у нас багато-багато повернуло ся на ліній, на краще. Але й не дивися! Люди, що робили в передніх часах опозицію, виходили тільки з того становища: Не пишати, тільки поправляти! Розу-міє ся, що й тодішні народні провідники, хоч ча-сом і гнівали ся на тих опозиційників, хоч часом називали їх „миринниками“, все таки рахували ся з ними; а рахували ся по своїй думці тому, що бачили щирість в тих людях, що не добували в тій опозиції ніякої алоби. Часом й загонила ся опозиція в своїй критиці, але не зі злоби, не з жа-добы розбити нашу національну організацію а рад-ше з недокладного знання обставин та ради моло-дечого запалу. Я добре пригадую собі кілька то горючих дебат велось у „Рускій Школі“ та пів-нійше в „Національній Раді“, але всі ті дебати велась щиро, в переконання а головне велась вони у власній хаті, про що чужі або нічого не знали,

або знали тільки „перше через десяте“. Сьогодні тої „старої“ опозиції вже нема. Сьогоднішня опо-зиція агуртувала ся в окрему політ. партію і не бере ся о те, щоб усунути наше лиха, але що панує в нашій суспільності, але бере ся — по своїй думці, — о гегемонію в керіванню народної полі-тики в нашій країні; і бере ся, на жаль і сраж-ствами, які в волюдумній партії, що очікує по-вального трактування із сторони інших політичних партій, повинні бути виключені.

Нова опозиція — (лише за таку вважаю бук-радикальну партію тому, що не добуваю в ній тої провідної політичної думки, яка одушевляла свого часу цілі верстви народної суспільності до борби о народні і людські права та о народний добробут) — нашла собі в останніх временах ґрунт і між бук. укр. учительством, яке огірчене задал відомого становища укр. соймових послів до останньої регуляції уч. платні. Я особисто стою рішучо на тім становищі, що жаль укр. учитель-ства до наших соймових послів є цілковито оправ-даний, — що зрештою свого часу й „Буковина“ була прихильна, — але з іншого боку стою й на тім становищі, що справу регуляції учительської платні треба конче відірвати від прочих націо-нально-політичних справ. Регуляція учит. платні є справа станова, і коли наші послы висту-пили ссй раз проти нашого станового домагання, то тим не доказали вони ще, що вони зрадники і вороги українського народу, бо, не доказали на-віть, що вони вороги учительства. З огляду на становище наших послів до домагань учительства з попередніх часів, думаю я, що се був тільки такий хвилиний крок, над яким сьогодні може й самі послы жалують. Я переконаний, що й не саме їх становище до реґ. учит. платні так дуже обурює учительство а скорше та невкусна прасова кампа-нія проти останньої регуляції учительської платні в „Рускій Раді“ і „Буковині“, що — най се вже нам панові послы вибачать — велась занадто одно-сторонньо і послугувалась „аргументами“, що краще подавали-б для чорносопної, ніж для поступової преси. В сій справі сизавало вже учительство своє слово не раз і не два, а п. послы певно его не легковажать. Та цілком інше питання, чи сей гріх укр. послів справді такий великий, що треба би їх за се як „вищити“ і цілковито компромітувати перед народом, перед селянством, що задала пе-вальної політичної тимучості не може слідити га-ражд за політикою і мати свій власний політичний світогляд?

Факт є, що багато учителів асугнило до ра-дикальної партії! Гаражд! Але чи всі ті учителі є справді радикали? Я сумніваю ся? Я думаю, що учителі-радикали, що засідають тепер у ра-дикальній партії, коли вони справді прихильниками радикальних ідей, коли вони радикали з пе-реконання а не тільки радикалами тому, щоб мститись над послами за їх неприхильне становище до останньої регуляції учит. платні, повинні-б перш усього перестудіювати докладно цілу історію укр. політики в нашій країні, вони повинні-б застало-вити ся над всілякими обставинами, що спливали давно і ще й нині спливають політично освідом-лене нашого народу, вони повинні-б розділити в тім лежить книга нашого політичного застою — чи в ліній тактиці, чи в алій волі наших політич-них провідників і т. д. і т. д. І розсідивши все як слід, повинні-б панові радикали запитати себе сло-вами д-ра Маковел: „Що я, радикал, даю нового і за яку то принципіальну справу а розпинаю свою душу? Чого я бажаю для народу? Яких нових способів добираю і чи вони добрі?“ Вибачте, на-

пове! Батьки радикального руху в Галичині Дра-гоманов, Павлик, Франко, Ів. Герасимович і п. далі були свого часу на сій питання конкретні відповіди, але як до нині не поставили собі навіть подібних питань! Та для мене вирішав при сій нагоді ще й інше питання: Де то в нас ті великі знавці су-спільного життя, знавці потреб нашого народу, знавці душі простолюдина? Де ті генії могутого, прави-вого слова, що хотять повести наш народ імшою дорогою, — дарма, що вона ще не ушла? Чи справді вистарчить зазвучи дещо із писань Драго-манова, Павлика або Франка, щоб статись морічним радикалом? Чи справді є радикалізм щось такого, що можна через ніч переіменувати мов біз? Чи не профанує ідею радикалізму всякий той, що називає радикалом а своє поступованя радикалізмом лише тому, що мовляв, „треба дати дитині їм“?

„Буковина“ каже, що радикалізм не треба, що радикалізм не приніс у Галичині ніякого діла. Ну, се вже троха на сумішні твердження, і я не стану доказувати, як сильно „Буковина“ в сій точці промахнула ся (особливо великий політик „Учитель-Буковинець“), але скажу тільки се: Радикалізм не шкодить бук.-укр. політиці, бо ніяка ретельна опозиція а зарпкою і контролю а загально-народних ділах не вийшла ще нікомує пародони на лихо, але нам треба справді радикалізм, радикали, які були-б переняті ідеєю, які старали-б ся задо-кументувати свої адекватні погляди на народну політику і ділами а користь нашій народній справі, а не тільки т. зв. радикали, які пуснали-б між народ рішні політичні факерки, які намага-ли-б ся струтати старих провідників а їх політич-них престолів, щоб тим скорше самим засісти на їх місцях. Подумайте, панове, що навіть до най-меньшого перевороту неминучо потрібно ширших мас, на яких би мож у слушний час оперти ся. А ті ширші маси мож собі придбати тільки ширшою працею а користь тих ширших мас. Залиште ви всеку лайку на „патриотів“ а возьміть ся працювати за реальну працю хоч би навіть у снізі із посту-повицями! Покажіть народова аспу дорогу, якою ему слід ступати-б! Внирійте народова не тільки гріхи „панів“, а укажіть і на гріхи самого таки народу! Покажіть ділами, що тільки в нас правда! Та ба, се все не зробить ся в протязі одного року; треба троха довшої праці. Чи справді ви думаєте, що для ширення радикалізму вистарчить тільки по-казувати на чужі помилки? Чи справді вірите ви, що для одушевлення ширших мас до радикальної партії вистарчить тільки друкована голословна реклама? Чи справді надієтесь ви, що теперішні народні провідники, які будь-що-будь мають за собою не конче ганебну політичну мнущину, о стільки вагні, щоб віддати в ваші руки полі-тичний провід нашого народу лише ради вашої режисми? Чи дані ви дотеперішню вашою суспіль-ною працею дома, що ви здібні до правління на-родною політикою?

Ви кажете, що теперішні провідники нічого не зробили, що вони хвалять ся тільки чужою пра-цею. Гаражд! Але-ж будьте на тільки критиками, але й справедливими і критиками і скажіть ради Бога, чи те все, що в нас до нині зробило ся, є здобутки, які треба завдячити радикалізмові? Ви сего не скажете, бо сї здобутки в нас не є здо-бутками, але-ж скажіть, чому ті здобутки, якими теперішні провідники „величають ся“, не є ніяк здобутками, і що ви під словом національні „здо-бутки“ розумієте?

Я не є ворог радикальних ідей і зовсім не маю на думці поборювати ті ідеї, але роблю то-варішів-радикалів тільки на ту обставину уявними,

що послуговувалися всякою національно-політичною нещирістю народних мас в користь будь-якої політичної партії в такій чи іншій формі, яка грішить проти найвищої істини — засад політичної етики. Я думаю, що ті товариші-радикали, коли вони справді мають у теперішній г. зв. радикальній партії рішучий голос, повинні-б перш усього спонукати свою партію до того, щоб вона розпочала серед нашого народу політичну школу, яка мала-б політично висловити наших людей бодай на стільки, щоб вони були здібні страйкувати засади радикальної політики, так як це робили перші радикали в Галичині. Я переконаний, що й найкращі політичні ідеї, коли вони падають на нездоровий ґрунт, коли ті, до яких вони призначені, політично неосвічені, не в силі й зрозуміти гаразд тих ідей. А мінець такого незрозуміння — звичайно те, що в нас панує ся: „Від першого відійшов — а до другого не дійшов“. Я не боюся того, що, як наш народ перейде в табор радикалів, народна справа запропасться, але боюся і то дуже боюся, що з огляду на загальнополітичну ситуацію на Буковині і з огляду на дотеперішню тактику наших радикалів зупиниться в недовзі наш селянин на середній дорозі і не поступить ні вперед, ні назад, але збочить — і опиниться там, де його сьогодні не бажають бачити ні радикали, ні поступовці. Бо-ж розсудить самі, панове! Наш народ на Буковині позицію не знає ні поступовців, ні радикалів (говорю про загальний народ), він знає тільки, що в „наша партія“ — себто українська і кацапська партія. Він знає, що в „нашої партії“ вийшли читальні, каси і „Січ“, він знає, що до „нашої партії“ належать всі учителі, що боряться разом із ним за „нашіми“ посланнями, він знає, що до „нашої партії“ належать майже всі галицькі посли, що йдуть з „нашими“ посланнями разом, він знає, що там і там в панотець, що „тримає“ з „нашою партією“, він знає, що всі укр. часописи видають ся „нашою партією“ і т. д., але над такими питаннями, чи сей або той учитель радикал, чи поступовець, чи се або та часопис радикальний, чи „поступова“, наш селянин — (окрім малих виїмків) — що не застановився. І прошу собі представити, як то мусять виглядати в нутрі душі „нашого“ селянина, як він, читаючи собі „нашу“ газету „Буковину“, наводить, що не тільки наципи але й радикали кирилическі та вороги народної справи, а читаючи описи „нашого“ „Громадянина“ наводить, що й Стоциць, Василько і т. д. в зрадниками, ворогами а що найменше нецирилическі заступниками „нашого“ народу? Прощу собі представити, що між „нашими“ читачами є люди, що ще не зрілі політично на стільки, щоб могли як слід розбирати й партійно-політичні спори такі серед „нашої партії“. Чи не скаже „наш“ читач, утомлений такою мудрою лекцією: О оба ви, любчики, однакові! — і перестане довіряти одним і другим. Можливо, що дехто й похитить собі із такого мого міркування, можливо, що воно й справді не мудре, але що-ж подіяти, коли се факт, що-ж подіяти, коли справді багатьох „наших“ людей се партійно-політична компанія із посідинних времен відчужує від старої „нашої партії“ і затонить їх на путь вагання, на розпуть.

Отсіх кіляка слів під розвагу нашого учительства і обох політичних партій. По моїй думці повинно-б бути для обох споряджених ся партій тільки одно гасло: Конкуренція праці в користь спільного діла! І в переконаний, що як обі партії підуть дорогою праці, (а в нас в тільки праці, що настануть не тільки для двох але й для десятків партій), то й перемога буде того, хто здобуде собі своєю працею довіру широким мас. Самим тільки одностороннім гоним і лайкою не здобуде собі відома партія тривалого довіря в народі, хіба лише збудить жалючий ефект, який — як скоро зродився — так скоро й зникне. А надто наші учителі знають дуже добре, як тяжко, з якими труднощами доводилося їм боротися, поки повстали в наших селах ринородні інституції, що хоч не всі заірраціонально функціонують, а все таки осягають свою культурну місію і являють учителя-радикали повинні постаратися о те, щоб преса їх партії не переходила границь серйозної і справедливої критики а тим то й не робила селянство апатичним не тільки сувороти справ політичних, але навіть і національно-культурних.

Ляха в нас багато, і то дуже гарно, що радикальна партія постановила собі за завдання ви-

шукати проти сего лиха медицину; розходити сестрички о те, щоб той лях був нешкідливий і не подобав на миста а живого срібла, що на око голять надугу, але й затрокують заразом цілий організм“.

Розправа проти Мирослава Січинського.

Пополуднина розправа почала ся поважним протестом проти нападу п. Фрідмана на обжалованого. Забирає голос др. Левицький і загадавши про передполудняний виступ п. Фрідмана, заявляє, що нечувана річ, щоб член лави присяжних перед переведенням домазового поступовця в такий раз, який, сторонничий спосіб позвони собі видавати присуд на обжалованого. Оборона протестує проти сього нечуваного виступу п. Фрідмана і просить, о дословне відчитання його „виступу“ в цілі запровадження, заявляючи, що витяг з сего протоколу, а саме застерігаючи собі з сего приводу жалобу неважності. Сей рішучий протест викликав велике крахив. У відповідь на домагання оборони передсідатель заявив, що як тільки стенограма буде переписана, він зарадить відчитання слів п. Фрідмана.

Наступили зізнання свідків, а котрих кожному передсідатель пригадав присягу, аложеному при першій розправі, та заявив, що сила тої присяги обов'язує їх також при сій розправі. Перший входить Йосиф Кавик, рим.-кат., возний п. н. намісництва, та на запитання передсідателя оповідає про пам'ятну аудієнцію в намісництві з 12. цвітня 1908 року.

Осіб було не багато, може 10. Січинський був восьмий з черги. В часі винищення на свою чергу Січинський взяв ся робити папіроску. Свідок йому сказав, що се дармо, бо зараз прийде його черга. Обжалований увійшов до салі аудієнційної, свідок запер за ним двері і відійшов тільки кроків. В тій хвили почути глухий гук, котрий був такий неприємний, що свідок думав, що се вистріл з нагоди цвітної неділі. Коли почути другий вистріл, вбіг до салі та побачив намісника в крові на землі. Намісник лежав на лівім боці, головою до вікна, та старав ся підвести ся на руках; кров сплинула йому по лицю. Свідок звернувся в сторону Січинського, а той ще йому поспіду руну вистріляв в намісника, котрий сильним голосом закликав до свідка: „Zbrodnia, ujdę go!“ Свідок хопив Січинського за руки, до салі вбіг возний Майкут та кинув ся до намісника, але гр. Потоцький крикнув до Майкута: Полиш мене, допоможи Кавику! Свідок виліз Січинського до жидальні та держав його рукою, але він сказав свідкови: не тримайте мене, не втічу. Свідок звернувся до обжалованого з докором, що забив батька такої численної родини; на се обжалований відповів: „Тамті також мали діти.“ На запит обор. д-ра К. Левицького свідок подав, що Січинський по вчинку був дуже вичерпаний, немов по тяжкій роботі.

Другий свідок Антін Різа, студент І. року архітектури, тепер практикант рахунковий в намісництві, зізнає, що мав увійти до аудієнційної салі зараз після Січинського. Обжалований був у жидальні спершу оденорований, ходив по салі, нагадавши до газет, на чверть години перед своєю чергою успокоїв ся. Коли Січинський увійшов до салі, почути ся три глухі вистріли; свідок за Кавиком вбіг до салі. Гр. Потоцький лежав на землі, опертий на лівім боці, і крикнув: „тримайте його, хто він такий?“ Кілько стрілів було, 4 чи 5, не знаю. Свідок описує ситуацію на салі та оповідає, що Січинський звернувся до присутних в сумішній салі хлопів зі словами: „За нашу кривду, — скажіть, що ви бачили.“ Свідок чув також, як Січинський по останнім вистрілі сказав: „Се мав на нашу кривду.“ А коли присутним на салі Досковський сказав, що треба би ревідувати тих, котрі оголошують се до аудієнції, Січинський сказав: „То а був би його на вулиці застріляв.“ На запит обор. д-ра Кости Левицького, чи Січинський звертав перед аудієнцією чимось спеціальним на себе увагу, свідок — на доволі велику веселість цілої публіки — заявив, що Січинський впрікивав ся своєю одягою, котра — на погляд свідка — була за мало елегантна до такого акту, як аудієнція у намісника.

Третій свідок Теодор Майкут, грек.-кат., провізоричний возний намісництва, бачив вистріл, „як раді з гекі“ Січинського. Передтим був в жидальні, по вистрілах вбіг до салі та бачив, як

Січинський вистріляв у намісника. На залик намісника: „Morderca, ujdę go!“ свідок кинув ся до обжалованого, але, коли той ще раз вистріляв, свідок зі страху почав кричати. Потім свідок побіг за графинею Потоцькою.

Четвертий свідок др. Стефан Заремба Сашинський, комісар повітовий, придільний до президії намісництва, зізнає так плавно і певно, немов-б відповідав добре вичену шкільну лексику. Він зображує подію, описує приготування до аудієнції, сцену по вистрілах в аудієнційній салі, по відомленні гр. Потоцької про випадок, сцену працельну в дітями і прибуття маршалак Вадомія. Від вистрілу до смерті проминуло 5 хв. Четвертий. Із спеціальним натиском підносить свідок факт, що пок. Потоцький, маючи вже смертну кулю в мозку, велів шефони президиального бюро Громадському зателефувати до цесаря, що до послідньої хвили був його вірним слугою.

Наступило переслухання п'ятого свідка ц. н. конспіквіста поліції Дюбіна Вігуна, який по атентаті доконав арештоване Січинського і з того приводу прокуратурі як у першій розправі так і тепер вивказав його своїм головним свідком. По аложенню генералії свідок на запитання передсідателя зізнає, що в день атентату 10 минут перед 2-ю дістав телефонічне повідомлення в намісництво, що поховано замах. Не знаючи, що то за замах, взяв він жовніра поліційного і агента та поспішив до намісництва. Тут йому возний тільки рукою вказав на гору. Увійшовши до початкової, почув слово: „гаразд“. Не звертав на него уваги, бо не знав до кого воно відноситься, ся аж коли почув ще раз: „Гаразд! А ви мене знаєте?“ тоді побачив п. Січинського, якого тоді не знав „гогольського підбала на fotela“. Тут заважала ся між ними така розмова: Ви мене не знаєте? — питає він. — Не знаю. — Я Січинський. — Як то що ви тут робите? — А що? ви нічого не знаєте? — Я забив лотра. — Якого лотра? — Того лотра графа Потоцького! — А за що? — запитав свідок підруково. „За нашу кривду, за Каганця, за вибори“.

Лизавши при обжалованні поліційного жовніра, свідок пішов до салі, до лежав намісник. Характеристично, що при першій розправі свідок лиш коротко сказав, що пішов до салі, а потім вийшов звідти. Коли свідок, вийшовши з салі, знов увійшов до Січинського, той запитав його: „Чи ще живе, бо внаше була би шкода“.

Сей уступ зізнав п. Вігун дав примід до довгої дискусії, в якій взяли участь всі чинники розправи. Бо між теперішніми словами Вігуна, а його попередніми зізнаннями показав ся поважний різниця. В урядовій релікції, аложеної про арештоване Січинського, п. Вігун написав, що Січинський сказав до нього: „Я забив того лотра, але мабуть не на смерть, чого була би велика шкода“. Се своє першоче зізнання змінив він на першій розправі на стільки, що те сказав до нього Січинський не при першій розмові, але аж по його повероті в аудієнційній салі. Тоді Січинський мав запитати: „Чи ще живе, чи ні, чого була би велика шкода“.

Питаний на першій розправі о значіне сих слів, п. Вігун дав їм таку інтерпретацію, що на думку Січинського була би велика шкода, як би Потоцький не вмер. Пригадаймо, що проти сєї інтерпретації наступив Січинський, як також проти того, будим-то він сказав, що забив „того лотра“, заявляючи, що такого слова він не чув.

На теперішній розправі, як бачимо, п. Вігун знов змінив свої зізнання, заявляючи, що Січинський запитав його: „Чи живе, бо внаше була би велика шкода“. Сі слова основно рівняють ся від тих, які в. Вігун вложив в уста Січинського на першій розправі: вони значать, що була би велика шкода, колиб Потоцький не жив.

Отже о ствердження сих слів питали п. Вігуна і оба оборонці і трибунал і прокуратор і суди присяжний др. Чешер; справді жаль було дивити ся як він путав ся в огні сих питань, стараючи ся догодити своїй власті і надати своїм зізнанням таку інтерпретацію, як на першій розправі, а рівночасно не могучи зрозуміти, що його теперішні зізнання дають результат як-раз протилежний, корисний для Січинського. Вийняв стало така на тім, що Січинський сказав: „Чи ще живе, бо внаше була би велика шкода“, — значить, жалувал смерті гр. Потоцького.

По переслуханні п. Вігуна оборона ставить вносення, щоб зізнання комісара поліції Станіславича

не підчитувати, тільки щоб його самого переслухати. Оборонець сказав між иньшим отсе:

В супереч зізнанням зложеним при першій розправі, що наміром Січинського було являти атентат, щоб звернути увагу на кривди українського народу і робучих верств польського народу в Галичині, а супереч сьм зізнанням Мирослава Січинського твердять нині, що його наміром було позбавити життя б. п. гр. Потоцького. Оборона не сьміє піддати ся в сій точці волі Мирослава Січинського. Він заявив коротко, словами закона, що його наміром було позбавити життя б. п. гр. Потоцького і відмовив в сьм напраті усіх близких попенень. Оборона ставить зі свого боку моїм устами твердження, що Мирослав Січинський не мав сего наміру та що в своїх нинішніх зізнаннях він говорить неправду.

На се вказує вже сам технічний бік його чину. Наволиб він ішов з наміром про який говорити, не ішов був би не дізнавшись ся вперед про усіля, в яких аудієнції в намісництві відбуваються, невизначений, чи яка небудь невідомість йому перешкода не стане йому на дорозі. І инакше він був би мусів приготувати свою руку, око. Січинський признав очевидно не знаючи ціли питання — що перед атентатом рая тільки один-єдиний раз в житті — стріляв з револьвера, щоб позбавити його механізм. Та очевидно не міг би зробити сего, йому залежало би на фізичнім наслідку стріля.

Вдача і характер, душевний стан Мирослава Січинського пояснюють, звідки взяла ся у нього зміна зізнань звернена проти нього самого і проти дійсного стану річій. Панове знатокі психіатри що зізнавати муть описи підносять в своїм ореченню як характерну черту Мирослава гіпертрофію етичних почувань, його етичну надразливість. Отсе ключ для зроуміння поступку його при нинішній розправі. В довгих годинах, днях, місяцях визинці, на самотних розмовах з собою і своїм сумлінням він прийшов до переконання, що гріхом є зробити що-небудь, що моглоб хоч як тільк пасти на етичну вартість його оборони. І як вислід сьх роздумувань, він зложив нинішню заяву. Нею не об'єктивній правді дав сьвідомство Мирослав Січинський, а тільки тим редуцієм та розумованієм і своему розумію етичного обов'язку. Як довго — при першій розправі і по ореченню найвисшого трибуналу — його уся увага була звернена на сю — в його зроумінні небезпеку — якою загрожувала йому оборона внесенням на психіатричні дослідні, так довго він говорив правду в свідстві, про котру тепер річ. Коли-ж по „моральнім ореченню знатоків-психіатрів“ підваля тямта нитомна небезпека, підсудний заатакував своїх оборонців в нинішній точці нинішньої заявою.

З отсим суб'єктивним становищем Мирослава Січинського не сьміє погодити ся оборона і в ім'я справедливости, в ім'я добра та будучности обох народів, що живуть в сій країні, домагати ся заводу відповідаючого нині обжалованого впроку об'єктивно оправданого і в міру сил людських справедливого.

Прокуратор д-р Пероцький, не годячи ся в аргументацію д-ра Старосольського, заявив, що годять ся на його внесення, щоб покинути завтра як сьвідка на розправу комісара поліції Станкевича.

Потім предсідатель зариди підчитав зізнання Досковенного, антикара з Кракова, котрий був татом на пам'ятній аудієнції. З його зізнань виходило, що на аудієнції, обжалований через весь час свого побуту в намісництві був в позаниманім одні. Коли він по вистрілах С-ого вбіг до аудієнційної салі, то намісник попросив води. Як сю воду ніс ком. Січинський, то обж. мав сказати: „Вода йому, не поможе! Я тут перша особа“. Крім того мав він крикнути до селян: „То за ваші кривди, за вибори, за Каганца, за сестру, за університет!“ Коли перед тим говорив усе по польськи, то по атентаті говорив виключно по руски.

Наступили зізнання судових знавців. Відчитано оречення рушників Яковського і Молнера та переслухано їх одного по однім.

Іменем судових лікарів д-р Обгуловач відчитує протокол обдунції пом. Потоцького, а потім складає своє оречення.

В дискусії, яка виникла ся між зв'язцем і предсідателем, експерт заявив, що після лікарської науки стріля в ухо був перший і він позвалив намісника на землю. Нема ніякої основи до твердження, щоб обжалований стріляв до лежачого намісника. Колиб смертельний постріл мав бути

далий до лежачого намісника, то намісник мусів би був лежати на знаці, а обжалований мусів би був стріляти, стоячи йому над головою і звернувши револьвер до його уха.

Другий лікарський знавець д-р Ляхович зложив подібне оречення, пояснюючи поцілене в різних сторін змінами позицій стріляючого і намісника. На сьм відложено розправу на п'ятницю на 8 годину рано.

В п'ятницю розпочала ся розправа підчитав стенограму вчорашніх питань суди прис. Фрідмана, котрий вчора занадто вже підозначно визнає свої почування до справи обжалованого.

Описи наступили переслухання комісара поліції Франца Станкевича. Заприсяжений визнає, що переслухав обжалованого в дні атентату о 3. год. попол. Січинський був суповийний, о сьвідки можна в таких ситуаціях зберігти спокій. Зі сьвідком вдав ся в політичну дискусію, говорив про становище Русинів у Галичині, про смерть Каганца. Коли прийшла телефонічна нігота, що Потоцький покинув життя, сьвідок перший повідомив про те Січинського. Обжалований тоді заявив, що жалувє покійного, як дядьку, жалувє його вдову, її діти, але як намісника його не жалувє. Обжалований поводи ся весь час відповідно, робив вразивне чолонін нормального. Сказав сьвідком, що намір забити Потоцького прийшов йому перед кількома роками у Відні. Коли сьвідок підсудного обжалованого до карного суду, повідомив його, що мусить наложити на нього ланцюхи, обжал. в реакцію сьм прийняв; сказав, щоб сьвідок сповнив свій обов'язок. На запит обор. Костя Левицького сьвідок ще раз повторив слова Січинського, сказані під першим враженням про смерть Потоцького: Жалувє як людину, не жалувє як намісника.

Входить сьвідок Олена Січинська, мати обжалованого. Чорний одиг, чорний капелюх з крепом. Лице її постать матери, прибитої важним горем. По списанню „генералій“ предсідатель хоче її заприсягнути.

Прокуратор в польській мові противить ся заприсяженню сьвідки, мотивуючи се тим, що вона стоїть в підозрінні о співучасті вчунку сина. Перед комісарем Вігуном призналась була, що дала синові гроші потрібні до виконання атентату. Хоча прокуратори після підсудника пою того зізнання заставила проти неї сьвідство, однак підозріння осталося.

Обор. Костя Левицький вступав проти внесення прокуратора в двох причин: 1. в формальній, що-до уживання п. к. прокуратором держави польської мови в розправі проти Січинського. Вже на розправі, дня 1. цвітня с. р. я застеріг ся проти сього, щоб речини державної прокураторії в супереч обов'язуючим законом постановам уживав у сій розправі мови чужої обжалованому. Я зробив се не з невивести до польської мови, а щоб стати в обороні прав рускої народности й мови; я думав, що те застереження буде вистарчаюче. І справді, вчора прокуратор задавав обжалованому питання по руски, колиж нечірну заяву зложив по польськи, то оборона, уважуючи се за підозріння, на разі проти того не протестувала. Коли однак нині се повторилось, то я звертаюся до трибуналу в домаганом, аби повчила речини держави про його обов'язок берігти закони та залишити поважаюче трантовани нашої народности й мови. Іменем оборони й обжалованого проти сього протестую та домагаюся рішеня трибуналу в тій справі. 2. Що-до самої річі, то внесення прокуратора захопило оборону несподівано. Оборона сподівалась чогось противного, а се, що вона за згодою прокуратора арештує ся заприсяжена сьм достойної матери та що приймаючи її повну вірогідності, прийме її зізнання без прикрас. Коли-ж прокуратор вносив тут в підозріння проти вірогідности сьвідки, то оборона мусить домагатись заприсяження пані Олени Січинської. Правничі виводи прокуратора — пестійні. § 170 уст. 1. карної процедури дотикають ся осіб, підозрілих о участь в чині кримінальнім, який є предметом розправи. Тут сего нема; дохідження карні проти п. Січинської сама прокуратори заставля, усуваючи осятак всякі підозріння проти сьвідки. Тепер ходить о оборону п. Січинської перед понижуванням в боку прокураторії, тому ще раз домагаю ся її заприсяжени.

Після наради трибуналу предсідатель оповістив що трибунал прихилив ся до внесення оборони

і постановив заприсягнути сьвідка. Сьвідство проти сьвідки застановлено, а дотеперішня розправа не дала ніяких вислідів, котрі моглиб впливати на участь сьвідки в інкримінованім ділі. Що до домаганя оборони, щоб завізвати прокуратора шквалити рускої мови на розправі, то на основі законних постанов ні предсідатель ні трибунал не мав компетенції вмішуватись в урядоване прокуратора, котрий є заанєсний від своїх окремих властей.

Прокуратор застерігє собі жалобу невивести в приводе заприсяжени п. Січинської. Обор. др. Костя Левицький застерігє собі доходити прав рускої мови, нарушених прокуратором, на дорозі компетентних інстанцій.

По заприсяженню п. Ол. Січинської переслухано єї а відтак о. Кар. Лузановича та відчитано протоколи розсідів лікарів-психіатрів. Відтак на внесенє адв. др. Старосольського прочитано зізнання зложені в сьвідстві М. Цеглиньським а на базисне заступника держ. прокураторії таном і зізнання других сьвідків слуханих в сьвідстві на домаганя психіатрів.

Розправу відложено о год. піз до 2-ої до 4-ої год. по пол.

На сій розправі змінив прокуратор своє обжаловане в тім напрямі, що піддав обжалованого на „звичайний морд“. Трибунал рішив поставити присяжним питання о морд. Оборона поставила питання на евентуальне питання о смертельний удар і на додаткове питання о невідворнім примусі. Трибунал має сьогодні (в суботу) про се рішити.

НОВИНКИ.

Чернівці, 17. цвітня 1909.

Насендар. Неділя (18.) 5. Кандія, Діодора, рим. Апофонія М. Схід сонця 5 год. 4 мин., захід 8 год. 58 мин. — Понеділок 19. (6.) Епифанія, рим. Юрія Еп. Схід сонця 5 год. 2 мин., захід 6 год. 59 мин.

3 ради громадської. Дня 15. с. м. відбув ся засіданє ради громадської, на котрім прийняли всі радні одностопно резолюцію радного Краєв до відомо. На денний порядок були біжучі справи, між иньшим харчованє бідних шкільних дітей і безробітних в Чернівцях. В обох справах постановлено зробити відповідні кроки. В справі зміни посіпного потугу на лівій Чернівці—Відень і анонєн III. класи при сьм потугу поставили рада громади звернути ся до посла Н. Васильєва, як радного громадського і посла Кешмана, щоб они в сій справі інтерв'ювали в міністероті.

Процес посла Николая Васильєва з Ончулом. Повідомляють нас, що місцевий віденьський трибунал відкинув рекурс Ончула в заісній справі „Васильєво-Ончул“ і тим самим зістав Ончул засуджений на місяць арешту або 3000 кор.

Загальні збори читальні „Рускої Бесіди“ в Берегометі над Серетом-Підгір'ям відбудуть ся дня 25. цвітня о 2-ій годині по полудні в домі господаря Палія Мирчука Васильєвого. — За старшину: Палій Перевалца.

Львівський руский нар. театр тов. „Р. Бесіди“
на дирекцію Йосипа Стадника

Репертуар:

В неділю, дня 18. цвітня с. р. по полудні о год. 3-ій по змисках до половини ціни (як на п'ятницю):

Сватанє на Гончарівці

народна опера в 3 діях Гр. Кайки-Освоєнєнєв.

Вечером о годній піз до 8-ої:

Батькова казка

народна драма в 5 діях Карпенка Карого.

У вівторок, дня 20. цвітня с. р. (другий раз):

Галька

опера в 4 діях Ст. Монюшка. — Гостинний виступ пані Ф. Лопатинської і п. М. Шиманського.

В середу, дня 21. цвітня с. р.:

Чумаки

комедія в 4 діях Карпенка Карого.

В четвор, дня 22. цвітня с. р. (одинокий раз в тім сезоні):

Продана наречена

опера в 3 діях Ф. Сметани. — Гостинний виступ пані Ф. Лопатинської.

В п'ятницю, дня 23. цвітня с. р. (другий раз):

Жидівка вихрестка

народна драма зі сьвідками в 5 діях Тогобочного.

В суботу, дня 24. цвітня с. р.:

Запорожець за Дунаєм

народна опера в 3 діях Артемовського. — Закінчить:

„Вечорниці“

тир музичний (Щинський), — (В Н. ді „Запорожці“ оригінальний танець жєнїн.)

Гербабніса підфосфоричноокисний

Вапнисто-железний сируп

Від 39 літ лікарями випробований і поручуваний яко грудний сируп. Усуває флегму, лагодить кашель, побуджує апетит. Приспориє травлення і діє на вживлюючи на кров і розвій костей.

Ціна флашн Кор. 2-50, поштою 40 сот. більше за опакування.

САМОСТІЙНИЙ ВИРІВ

Аптіка д-ра Гельманса „під Провидінням“, Відень VII /1, (Гербабніса наступники) Kaiserstrasse 73—75.

СКЛАД У БАГАТЬОХ АПТИКАХ.

Правдивий лист в отсею маркою охоринною.

Гербабніса

175 (9-10)

Сируп з сарсапарилі.

Від 30 літ знаний сируп, споряджений з неспілляних ростин, посідаючий також скручені часті складові коріння сарсапарилі, є признаний яко найліпше средство прочищаюче. — Усуває і змінює матері в користь крові, притім діє на ускоренню і усуває лі наступства. — Ціна: 1. флашка 1 К 70 сот., поштою більше 40 сот. за опакування.

І ЖЕРЕЛО ВИСІЛКИ:

В СКЛЕПІ

„Укр. Видавничої Спільноти“

в Чернівцях, ул. Північна число 6.
(побічна від жидівської) (—)

можна получить всі прибори до писання як також Апробовані взори до краснописа.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть NERVOL„Назва правдо забезпечена“
аптекара д-р. Ю. Францова

в Терополі

Се є знамениті усмиряюче средство до витягання протів всіх ревматичних болю, простуджених, лезах м'язів, плечей і стегон і переносах недуг. Проту улажати на наним „Nervol“ і он праниматі ніяких „Первотонів“.

Ціна флашн 30 сот. 10 флашн (аппетит) 8 кор. в оплаті і вживанні. Тисячі листів з подякою. — Вислика 2 рази денно до всіх країв.

В Чернівцях на складі у Шпіла і Фонтіна, в Селетині в дрогочерій медичиналіній Стеритуса.

Молочне мило**лелійне з коником**

найлагідніше мило для шкіри і проти виприсків соняшних.

Всюди до набути.

Ukrainische Rundschau

видавництво українська часопис на німецькій мові, що заступає інтереси українського народу перед культурними елітами, виходить раз на місяць в обсязі 48 сторін з додатками і коштує на рік 48 кор. В обов'язковий додаток листівничого Русяна періодично виходить часопис. Адреса редакції і адміністрації: Wien XVII:2 Frauenhofstrasse, 2.

Нові друки для шкіл народних

а то:

нові **свідчення** для учеників і учениць **повторних курсів** і нові **лісти виплати** (Zahlungsliste) для учительства, можна дістати в друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях, уліця Петровича число 4.

Г. Арльт в Хшанові

найбільше підприємств в краю для будови і доставки машин до виробу цементових дахівок, цегол і цеголок на помості припоручає удосконалені, сильно збудовані

машини до виробу цементових дахівок

180 (18-20) см.

а іменно:

найновішої конструкції машини „Модель 1609“ відзначену на численних заграничних виставах;

загально знані в краю машини „Імперіаль Ресорм і Гладну“; машини до виробу цементових цегол і цеголок на помості, форми до виробу рур каналізаційних і черничних.

Фарбу, оливу і цемент.

Усе по найнижчих цінах, на догодніх умовних етатах. На жадане вивидно еривно ціною і докладний опис кожної машини.

Із задоволенням проту звертатись так:

Г. АРЛЬТ, ХШАНІВ.**Г. ФАЙЛЕР**

усувач нагнітон

Чернівці, уліця Руска ч. 8.

WAARENHAUS B. BALTINESTER jun.
Gegründet 1873
Hauptstrasse 3
Telephon 301

Тукраєві і заграничні новости весняні, суть вже на складі у великім виборі.

Склад ц. к. уприв. фабрики товарів з альпак і хітського срібла В. Бахмана і С-ки у Відні.

Склад капелюхів І. Генрика Іти у Відні, Йос Піхлера і Синів в Грацу.

Склад черевиків Ф. Л. Повера в Хрудім, Авт. Чапек у Відні.

Великий склад капелюхів П. Г. Габіа в Відні, і славної фабрики черевиків Гана і Сина у Нонім Йорку

Доставці для буковинського звязку урядників**Міжцер & Шехтер, Чернівці****Ринон (напротів буковинської щадниці)**

порувають свій богато асортований склад **весняних і літних артикулів**, як: **капелюхи** для панів і хлопців з ц. к. надвірних фабрик Вільгельма Плеса, Антона Піхлера, І. Гікля Синів, як також італійської фабрики капелюхів Г. Бросаліно. — Великий вибір **білих** білого і колірового для панів і хлопців; ковчарники, маншети, рукавички, шкарпетки, паньчохи, хусточки, шельки, палички і камизельки. — Великий вибір **ираватон** в найновіших фасонах і красках. — Великий склад **черевиків**, найсоліднішше викінчених. — Богатий вибір парасолів і парасольок різного рода.

Замовлення з провінції дешево і сейчас.**Неподобуючі ся річи можна відмінати.**

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Руска Рада“ в Чернівцях, від зареком Івана Затарна.

За редакцією відповідає: Віктор Стриж.

Передплата на „Буковину“

платна в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
- Росії: на цілий рік 12 карбованих, на пів року 6 карб.
- інших державах: на цілий рік 40 фр., на пів року 20 франків.

Для місця і особи буде виходити „Буковина“ раз на тиждень від редакції і коштувати буде на цілий рік 1 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотинів.

Оголошення коштують по 10 сотинів від односторонньої сторони або 15 сотинів двостороннім друком (лиць). При відкоректурі або при ретракції замовлення значний опус.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.

Виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція „Буковини“

в Чернівцях, ул. Петроніа ч. 2.

Число телефонів 176.

Адреса для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устаткувати особисто з редакцією щодня від 10—11, раніше 12—3, поштом згідно з тарифами.

Надходження по 40 сот. від учасників, при частійшій відповідній роботі. Редакція неоплачує відправки від пошти. Буковина звертає увагу на те, щоб не порушувати інтересів і заслуги кожного нашої нації.

Церковні акти приймаються по 2, 3 і 4 сотини від учасників.

Маложесткий записок можна отримати по 10 сотини.

„Борба

між українсько-поступовою і радикальною партією в укр. учительстві на Буковині.

В попереднім числі подали ми цілу статтю надруковану в „Каменярках“ під сим напівим, а тепер хочемо сказати про неї і наше слово.

Зазначуємо передусім, що й „Каменярі“ стоять в сути річчю на тім, що війня партійна борба між буковинськими Українцями мусить вийти не тільки на шкоду української справі, але й на шкоду нашого народу на Буковині. Отже борба не тільки баламутить, як писали вже й ми та ще обширно пояснюють і „Каменярі“ наш нарід, але вона подає усім ворогам нашого народу добру нагоду ловити рибу в закамученій нашій партійною боротьбою воді. „Каменярі“ стоять проте, як і ми, за тим, що опозиція добра ба навіть konieczна, але у внутрішній а не на зовнішній нашого народу, коли опозиція виходить з похвального патріотичного становища: Не нищити, тільки поправляти, як се було досі. Та „Об'єктивний“ признає, що „сегоднішня опозиція згуртувала ся в окрему пол. (радикальну) партію і не бере ся о те, щоб усувати всяке лихо, але о гегемонію в керуванні народної політики в нашій країні“. Так осудили і ми мету наших радикалів і видно, що вона стала ясна і другим. А се признає заставить наш загаль, особливо інтелігенцію, а тимто й укр. учительство осудити радикальну партію на Буковині як слід, що воно дійсно так, як сказано в „Каменярках“, себто що наші радикали „всувають між народ різні політичні фактори, які намагають ся струтити старих провідників з їх політичних престолів, щоб чим-скорше самим засісти на їх місцях“. Ми додамо ще факт, що старі провідники не відтручували молодих, засісти поки що побіч них, а коли дадуть ділами докази своєї широти і здібності, то й замість них на тих „престолах“.

„Об'єктивний“ розбирає далі й дотеперішню діяльність наших провідників, а головню послів, і признає висміяні поругані нашими радикалами здобуті теперішніх провідників буков. Українців, навіть в станових справах учительства. І поступоване укр. послів з нагоди послідньої регуляції учительської платні „Об'єктивний“ не уважає за „такий великий гріх, що треба би їх за се аж аніцивати і цілковито компрометувати переднародом“. Треба признати патріотичну об'єктивність учителя, що в органі учительства в сій так дражливій і виступній стану на висоті, яка уможливила такий ширший світогляд. Ми певні, що коли учительство розбере тепер, коли его рана стала гоїти ся, трудне положення укр. послів, в яке вороги нашої нації поставили були его тоді, — то признає, „що жалі укр. учительства до наших союзових послів“ не так то „цілковито оправданий“; бо наші послів не виступили і сего разу проти станового домагання учительства, а усунули ся від голосування, щоб відібрати ворогам з рук

средство, яким задумали були вожвати проти заступників народу серед несвідомих справ мас, коли б, о чім наші послів були переконані, прийшло б до нового обтяження податників. Вислід цілої справи показав надто, що наші послів не стали регуляції платні ні тим ні нічим иншим дром на заваді. Хоч теперішній зарід „Буковини“ не відповідає за всі давніша становища в ній-небудь отже й усій справі, то закид „чорносотенних аргументів“ мусимо відперти, а признаємо тільки, що одна стаття „Рускої Ради“, підписана одним із послів, але не написана докладно після его складів, могла учительство врапати немилу, що й зарід укр. поступової партії зараз таки зазначив, висказуючи ся рішучо проти політики, яка б допровадила до борби народних мас супроти учительства, а тимто й проти школи, сего найважливішого культурного чинника. На сю небезпеку звернула наша партія увагу учительства у своїй відозві до него. Зазначено при тім, що зарід укр. поступової партії бажав як-найширшої свободи думки у внутрішній партії, а тимто й береження станкових інтересів усіх верств нашого народу, отже дає й у укр. учительству заборону пошановани его слухних домагань як складника нашої суспільності.

„Об'єктивний“ каже далі, немов то „Буковина“ писала, „що радикалів не треба, що радикалізм не приніс у Галичину ніякого хісна“. Він називає сї твердження „троха за сміливі“, помилав ся однак, коли приписує нам їх в такій формі; бо ніде в „Буковині“ не сказано було з боку редакції а тим менше з боку нашої партії, що „радикалів не треба“, а сказано тільки, що не пора творити партії на вні, не було ніде сказано, що радикалізм не приніс у Галичину ніякого хісна, а тільки що радикальна тактика у внутрішній політиці галицьких Українців принесла більше шкоди чим користі. Ми пояснили і узадали отсе наше переконання доста обширно в нашій полеміці з д. Лозинським. „Об'єктивний“ не мав проте підстави казати далі, що „Буковина“ в сій точці сильно промахнула ся“, бо й ми казали не раз те, що „Об'єктивний“ пише далі, а то, що „ніяка ретельна опозиція а заразом і контролю в загально-народних ділах не вийшла ще якогось (ніякого) народови на лихо“, ба ми писали виразно, що така опозиція навіть konieczна задля оживлення і уздоровлення народного організму. Але з того не виходить ще абсолютна слушність загального твердження „Об'єктивного“, що „радикали“ не зашкодять буков.-укр. політиці. Се правда тільки тоді, коли возьмемо радикалів як внутрішню опозицію, а не як особіну політичну партію, що воює проти другої, тут проти нашої партії на вні. Особливо в дальших виводах „Об'єктивного“ не виходить ясно, чи він не уважає радикалів лихом тільки як внутрішню опозицію, як ми, чи як внутрішню особіну партію. Він каже, що „не боїть ся того, що як наш народ перейде в табор радикалів, народна справа загропається ся, але боїть ся і то дуже боїть ся, що з огляду на

загально-політичну ситуацію на Буковині і з огляду на дотеперішню тактику наших радикалів зупинити ся в недоваї наш селянин на середній дорозі і не поступити ні вперед, ні (не) верне ся назад, але збочить — і опинить ся там, де его сегодні не бажали бачити ні радикали, ні поступовці.“ Згода, але з тим додатком, що після нашого переконання і після досвіду не тільки галицької, але навіть чеської радикальної політики ми від радикальної тактики не надіємо ся навіть таких „мізерних“ успіхів, які був. Українці здобули досі, хоч би наш народ сьвідомо перейшов у табор радикалів, а не тільки ізза золотих груш, як вони ему обіцяють, на вербі... Ми не противні ідеям а тактиці, не противні ретельній, щирій опозиції а розв'язанню нашої і так ще дуже слабкої суспільності на партії. Во із розділу на партії неминуча боротьба, а де рубають дрова, там летять тріски. Воно гарно і легко хіба такому, якого народна справа не болить і не свербить, провадити борбу холоднокровно, не викити в розгори борби якого там „некультурного“ слова, а кождий найде все причину, уважати свій спосіб за культурний а в противника за некультурний, а „об'єктивний“ осудить все одного і другого. Навіть захаляване „Об'єктивним“ політичне вишколене народу не дасть ся перепровадити в спосіб мирний, коли ту школу веде особіна партія, бо годі задати, щоб друга противна партія пригадала ся мовчати нації, яка після сї широго переконання для народу шкідлива. Тут остає як єдиний найкрасший вихід щирий компроміс між обома партіями, який би вказав золоту середню дорозу для успішної політики нашого загалу. Се у нас тим легше, що засадничих різниць між програмами обох наших партій нема, а хіба різниці що до тактики а головню личні анимовні одиниці, які загаль міг би легко залагодити на обопільне задоволення а, що більше, на добро усього нашого народу а на смуток его численних ворогів, які раді нашим незгодинам а зате лагодять їх у себе дома зі всіх сил. Заступити ся за користним для загалу подагодженням нашої партійної борби, хочби тільки спровадити її на ширі опозицію у внутрішній, се було б гарним завданням і великою заслугою нашого патріотичного учительства, як найчисленнішої нашої інтелігентної верстви, і єї органі „Каменярів“.

Розправа проти Мирослава Січинського.

По двогодинній нараді в суботу о 4. годині пополудня оголосив провідник лави присяжних вердикт, який присяжні потвердили перше питання що-до меру 12 голосами, а додаткове питання що до примусу судні присяжні одностайно заперечили, та одностайно також звернули ся до трибуналу, щоб засудженого предложити цісарській лаві.

З огляду на сій вердикт оголосив председатель трибуналу Мілашевський обжалованому присуд засуджуючий його на кару смерті через повішання.

Подаємо далі справоздані з розправи, починаючи від знання матері Січинського.

Предс. Мілашевський: Ви були вже тут і в часі свідства слухали про родинні відносини свої й родичів. Чи не пригадуєте собі аномальних випадків в родині своїй або в родині пок. मुनी?

Св. Ол. Січинська візнає, що такі аномальні випадки були. Вуйко понав в чорну меланхолію після того, як ував при матурі, та й помер від того. З моїх братів три покінчили самоубійством. Дід Мирослава був порваний і хорай на груди. У моїх родичів було 18 дітей а з того жінк двох: Я і молодший брат. Десятеро дітей померло відолітцями на дифтерію й шкарлатину. Трох, як сказано, покінчили самоубійством: оден в 30 році життя, другий в 20, а третій в 17-ім. Причини самоубійств невідомі докладно; але всі ті випадки зайшли несподівано і то на тлі незвичайної нервовості покійників і подразненої амбіції.

Предс. Мілашевський: Як ви самі хорували?

Св. Ол. Незвичайних недуг я не перебувала, але я нервова. З поміж моїх дітей остало в живих осемро, а з синів остав єдиний Мирослав після смерті пок. Мотислава, котрий зазнавав політичних переслідувань. Мирослав се наймолодша дитина. В своїм житті перебував деякі важкі недуги, як фебру й шкарлатину та дифтерію. Дифтерію перебув амалку а і то незвичайно остро. Крім того терпів на кровоточі, ніколи так сильні, що мусів лежати в ліжку. Мирослав мав ачаду незвичайно добру, ласіду. Учиний для других. Не курить, не пив. Колиш у дрібних справах щоденного життя є незвичайно уступчивий, то в дискусіях на загальні, політично-національні питання проявляє драгливість і неподатливість. Мені був усе покусний і піддавав ся моїй волі. Спершу учив ся дома, опісля ходив до гімназії в Коломиї і в Перемишлі, де здав матуру. Після того учив ся в університеті віденьскім, а при нійці у львівскім.

Предс. Мілашевський: Який характер мав пок. муж бл. п. Миколай?

Св. Ол. Був ачаді прудної, але пратім дуже отвертий.

Вот. Рубічний: звертає увагу, що бл. п. батько Мирослава відумер його на семім році життя. Відтак Мирослав був лише троха в дома, а впрочім був по студіях то-що. Через те занятує нів, чи мати не помічувала на сині поганій вплив моральний з боку його товаришів. Сі питання мати заперечує.

На дальші питання, які ставив вже обр. др. К. Левицький візнає п. Олена Січинська, що час недуги її брата Якова тривав півтора року та що він помер у львівскім заведеню для духова-невміличних, тому що лікарі не вважали заважним держати його дома. Точно пригадати собі не може місця смерті, чи се було на Кульпарнові чи у шпірі, бо тоді була ще молододою дівчиною.

Темперамент Мирослава є зовсім підмінний як його покійного батька. Народними справами любив займатися за запобіж, бо про се дома безпину говорив ся. Політичними справами почав займатися ще в гімназії, а інтенсивним стало се особливо з часів боротьби за виборчу реформу.

Обор. др. К. Л-кий: Чи та участь Мирослава в житті політичній не підбивала ся шкідливо на його студіях?

Св. Ол. Січинська: Безперечно, але часи заборбовані житом політичним чергували ся з часами прихильних научних студій.

Відци візнає свідок, що в часі, як Мирослав прийшов на світ, вона не терпіла на нілку недугу.

Тепер приступлено до переслухання послідного свідка, о. Киріла Лукасевича рідного брата п-ні Олени Січинської, який за згодою прокураторії і оборони візнає незаперечний.

На питання предсідателя свідок візнає, що Мирослава візнав бавише 1907 р., коли той разом з братом Мотиславом був у нього на вакаціях. Був се молододі інтелігентний, скромний, тоніриский, ачагом його заховані робило його дуже симпатичним. Читав багато, при тім підчас читання часто задумував ся. Далі описує подрібно як попередній свідок про родинні відносини Січинських.

На дальші питання оборони свідок візнає, що обжалований був горачий народовець, інтересував ся публичними справами, заходив до читалень, бував на вічах.

Др. Левицький: Чи не впадала в очи та задумчивість обжалованого, про яку ви, отче, агадували.

Св. Ол. Так, вона звернула мою увагу, бо була якась незвичайна.

Др. Л.: Чи тоді, коли прийшла зі Львова та отримала вість, вона не впадала?

Св. Ол. Вона апала на мене як грім а ясного неба. Наперед сподівати ся по ній того не можна було.

Послідне питання надає свідкови обжалований, питаючи, як він розуміє слово „народовець“: Чи а значіню шовіністичнім, чи як „indowiec“, „народник“.

Св. Ол. Се аначить, що Ти прилг до народу, тримаєш а народом, а всі партії, ворожі народом, відкидаєш.

На сім переслухані о. Лукасевича скінчило ся і предсідатель зарядив о год. 11. павту.

Після перерви відчитано лікарске справоздані а дослідів умового стану Мирослава Січинського, предложено проф. д-ром Володимиром Серадзиним і дир. д-ром Владиславом Колібергером.

Справоздані те уложене в формі протоколів з 8 дослідів над Січинським, котрі відбували ся у шпірі карного суду у Львові при участі назаних више знавців, предсідателя суду та протоколянта. За протоколами йде „додаток“ та „визід і оречені“. Дослідів відбували ся в дні 19, 21, 24. жовтня 1908 р., 10. надоліста, 28. грудня, 29. грудня, 31. грудня 1908. Крім того дня 26. січня 1909 явились оба лікарі („Додаток“) в палії Січинського, щоб йому подати до відома результати своїх дослідів.

У протоколах розповідає ся про психічний і фізичний стан обжалованого, про його настрій і спосіб життя у шпірі. Дуже широкі дискусії ведено на політичні теми, спеціально в справі польско-руських відносин. З першу Січинський не хотів піддатися лікарській обсервації та що-небудь говорити про про діло а 12. цвітня 1908 року, одначе потім згодив ся на те. Що до мотивів свого діла, то подав — згідно а своїми кожочасними візнаннями — що се не була жадоба слави, а постанови показати, що а рускій народі а також люди, які супроти польского гнету вміють не тільки жанкуватися й плакати, а здібні до рішучого діла. Два роки надумував ся що до постанови та рішив ся остаточно похвалити життя Потоцького, котрого звенаниді не як людину, а як репрезента опоконічної ворожої системи проти руского народа. По своєму переконаню Січ. зробив добре, докторів совісти не відтупав, не жалув свого учинку. Він переконаний, що без рішучої й кровавої боротьби наш народ не зможе визволитися зпід польского гнету. Атенат виконав отверто, не вітків і не хотів утїмат. Оповідана про якийсь добродійства, котрі будім то вплинуди на нього від Потоцького, не мають найменшої основи.

У шпірі займає ся пилько публичними справами, з „Gazet i Lwowsk-oj“ слідив за дїяльністю сойму. В польско-руське зближені а близьким часі не вірив.

Очитані й інтелігенцію Січинського званиці ставали високо. Спеціально що до польської літератури, то він її знав ліпше, ніж пересічний польский студент університету. Найвише в польській літературі цїняв Вислянського, Жеромского і Реймонта, за те Сенкевича менше цїняв. Достоєвского „Вина й кара“, котру читав ще а IV. кл. гімназійській, зробила на ньому дуже мігуче вражіння.

Січинський розказав лікарям своє „curriculum vitae“. Як те, так і всі інші його відповіди показували велику інтелігенцію, бистрі відповіди, іноді трохи гумору. В палії все був порядок, чистість, тишина. В розмовах, котрих тема його свільййше інтересувала, він оживляв ся, часто красїв на лица.

Що до нарп, то Січинський думає, що лава присяжних засудить його на смерть, одначе що йому прийде уласкавлені.

Оречені вичити ся ось таким резюмо:

„I. Мирослав Січинський не показував у минушній, ані тепер не виявляв ніякої умової недуги, ніяких психічних неормальностей.

„II. В період каригідного вчінку а 12 цвітня 1908 не виявляв М. Січ. ніяких таких прояв, котрі позваляли-б робити висновки на істновані якого-сь острого умового забурення а нього а тім часі.

„III. Каригідний вчїнок М. Січинського, його генеза й розуміння його обжалованим дасть ся вповні виконувати на оснві психології нормальної людини.

„IV. Мирослав Січинський є молододою людиною, відповідно до свого віку розвиненою, а доволі живим підчуваням та середної нервової прагливості, які дають ся вповні обняти а фізіологічні мені темпераменту і успосіблені.

По відчитаню лікарского справозданія на вишесі оборони та за згодою прокуратора відчитано підлягаючі протоколи візнання свідків, переслуханих на домагання похїятрів. Усі свідки згідно стверджують, що на особи Січинського не виявлялися найменших слідів духоваї неормальности.

На тім перервано розправу де 4. години по полудні.

(Дальше буде.)

Революція в Туреччині.

Кожда подія, кожний конфлікт свідчить, що в Туреччині прийде небавом до важного історичного моменту, який порішить завязу борбу між східною а західною культурою а державою. Молодо-турки, які стремлять до того, щоб зближити Туреччину до європейської культури і а модернізувати її зовсім на лад європейських держав втрапили під сильним напором консервативних елементів весь тарев а столиці Царгороді і перенесли осередок своєї пропаганди до Салоніки. Они ачуть, що їм нема що мряти ся із султаном, а бороти ся з ним на життя або смерть; бо переконані, що султан їм не простить революції із життя попереднього року. Се-ж видно із найновіших вістий про провотроти а Царгороді, серед яких убито занаж двістадвадцять молодотурецких офіцерів. Тому готовались ся Молодотурки до рішучого бою за уратовані конституції а державі, маючи по своїй стороні корисе а Салоніки і Адрианополю. Вільна части сего війська вже навіть маршує проти Царгороду, щоб силою завадати усунути консервативного кабінету і забезпечити конституційного ладу а отоманській державі. Домосать також і окремі видані часоп. „L'Asiat Herald“, що молодотурецкий комітет злучив ся а ліберальною унією та вірменським комітетом а османську унію, яка поставала собі за задачу вратовані конституції для вітчизни. І турецькі народности Туреччини стали по стороні борців за конституційний устрій держави, тому що їм заважено національну автономію, скоро би справа молодотурецкого комітету пішла верхом 20.000 Альбанців стоять вже готові до походу на Царгород, очікуючи дотичного приказу. Як справа рішати ся, покаже найближчий час.

В палаті послів прийшло до вибору президії, тому що попередня здієсновувала. Описи прочитано давеші а різних сторін держави, писані а дуже острім тоні. Майже всі депеші, підписані корпусовими комендантами та навіть хрестіанами, протестують проти нового кабінету і загрозили конституції і містять ааян, що їх війська підуть проти столиці, коли-би не зважано на їх домагання. Відци вибрано депутацію, яка мала явити ся перед військом, що прибуло а Чатанті, і заважити его, що конституції не грозять жадна небезпека. Промову молодотурка Юзифа Комала, провідника депутації, що назвав війско підпорою конституції, прийняли жовірі а великим задоволеням.

Та на сім ще не скінчило ся, донк цоний кабінет стоїть при керп держави. Аж по его усуненю може наступити розваза цілого питання.

Англійські кораблі прибули. Різанина в Арменії.

Царгород, 19. цвітня. (К6.) „Ikdan“ і „Independant“ домосать про прибуті 14 англійських воєнних кораблів до острова Митилени.

Число убитих а Адані дуже велике, між ними заходять ся, як домосать „Jeni Gazette“, також два американські місіонарі, а могомедаи убито малого. Як ачєрашні новозларні депеші домосать, устала різанина а Адані, за те троває даліше а поодиноких селах. В Меранії привадоно навад супоній.

Війско утихомирило ся.

Царгород, 13. цвітня. (К6.) Ніч і сьогоднішній день не принесли із собою жадних зово-

рушеня. Офіційна часопись заявила в опремій виданні, що війско, яке наспіло вчера із Гадемної, повернуло задоволення назад, переконавши ся, що не порушено конституції, парламент дальше радить і ніхто не загрожує публичного спокою. Також доноситься внаслідок казання часопису, що війско, яке прибуло з Чатагті, покинуло свій замір іти на Царгород. Тому нема жадної причини розповсюджувати занепокоєні вісті.

ДОПИСЬ.

Збори повітових інспекторів шкільних на Буковині відбули ся на запрошення пов. інспектора із Серету Івана Ходаковського, яко старшого німом і мусна довіря державного союзу повітових інспекторів з Буковини, дня 7. цвітня с. р. в сали магістрату черновецького.

Крім товаришів Іларія Стратичука і Сидора Долінського, які свої непрабуть поясню оправданні, всі другі повітові інспектори шкільні взяли участь в цих зборах. Зборам проводив Іван Ходаковський а секретарював Александер Купчанко.

Уступний босіді предсідатель зазначив передчу під державного союзу одержаних меморіалів дотично станого настановлення повітових інспекторів поодиноким послам до ради державної із Буковини, котрі по більшій часті правили, прилучити до внеску німецько-національного парламентарного союзу дотичного внеска і понерти справу.

На повик предсідателя ухвалили збори в цілі загальної організації станової установити замість правого союзу для Буковини тільки підлі екзекутивний, в склад котрого містали вибрані: Іван Ходаковський головою, Рафаїл Кайндль заступником голови, Александер Купчанко писарем, Юрій Жданковський касиром, Іван Кубасин, Іван Бергант і Осип Грабовський. Задачаю сего виділу виконуючого в уладжувати від часу до часу збори пов. інспекторів шк. для обговорення і нарад над становими справами і утримувати тісний зв'язок із союзом державним.

Крім сего поставлено на денний порядок для слідуючого, на місяць липень призначено збору ось такі точки нарад:

1. Зладження меморіалу до союзу правого, дотично стабілізації повітових інспекторів шкільних (референт: Іван Ходаковський).

2. Петиція до правительства о призначе фундального додатку в висоті 1200 кор. аж до етапої регуляції станового питаня (референт: Наколай Тарасівич).

3. Підвищення павшайш подорожжя і дієт зі вигляду на число шкіль і клас, на комунаційні відносини як і на обам повіту інспекційного (референт: Григорій Никорич).

4. Означення урядової діяльності повітових інспекторів (референт: Сидір Долінський).

При послідній точці денного порядку а то між північними внесеннями запала ухвала, щоби при слідуючих засіданнях повітових рад шкільних поставлено зі сторони заступників учительства внесення дотично підвищення до тепер не вистаряючих павшайш урядових для повітових рад шкільних і в цілі приділення постійної сили писарської для інспектора повітового.

По пачерванню денного порядку предсідатель підніс, як користні і потрібні такі збори для поладження справ станових і поліпшення шкільництва.

З бананом і олівком „до милого побачення“ закінчили ся збори.

О. К.

НОВИНКИ.

Чернівці, 19. цвітня 1909.

Календар. Вівторок 20. (7.) Каліюна, Руфина, рим. Анзельма Еп. Схід сонця 5 год., захід 6 год. 59 мин. — Середа 21. (8.) Іродіона, Бремї, рим. Анзельма Еп. Схід сонця 4 год. 58 мин., захід 7 год. 1 мин.

Саніція закону. Цісар санкціонував ухвалений буковинським союмом законопроект дотично охорони помиточних птиць для хліборобства.

Отворене телефонічної лінії Чернівці—Львів і Чернівці—Відень наступить 25. мая с. р. Розмова з Чернівців до Відня буде коштувати 4 корони за минуту.

Метеорологічна обсерваторія в Чернівцях. Міністерство просвіти дало позвіл вибудувати при тутейшій філософській факультеті під проводом проф. д-ра Галакшича і д-ра Гайтнера метеорологічну обсерваторію.

Будова льональної жолізниці на лінії Межиброди—Лопушна. Дня 14. с. м. почато будувати льональну жолізницю на лінії Межиброди—Лопушна. Си будова починають ся до початку місяця вересня с. р.

Порямок жолізниці в Черевніцях. Дня 17. IV. лучила ся мені на тутейшій стації пригода, що кажда харатористичне сміливо на підносини поросналу жолізниці до подорожжя. О година 12-ій в полудне мала я їхати потягом в сторону до Чернівців. Мимо сего що почала на стації пів години, нікому з урядників не прийшло на гадку відлучити касу і продавати парті. Потім надійшов і аж тогди урядник відлучив касу, виправляючи рівночасно потяг, на величезну вітку всіх п. и. урядників, котрим діла си подія велєм припала до вподоби. Тепер саме почала ся інтересна розмова, що саме треба робити, щоби дістати в Черевніцях карту їзди, а що декому з вп. читачів може лущити ся не дай Боже їхати з нашої стації наводжу сі зміст. Ніхто чейже не буде вимагати, щоби подорожжя поодинокими про продаж білетів, треба „пукати“, ани не сказав де, бо оголошеня ніде нема; друга велика хосенна рада се їхати слідуючим потягом, бо чейже хто має їхати о 12-ій а поїде о 4-ій або 10-ій, то все одно. На мою замітку, що буду подавати до дирекції, зазначив мене стаційний урядник, що сего мені зборонити не можна, але він з гори знав, що те на ніщо не придасть ся, бо ани по моїй стороні, бо треба було „пукати“ а впрочім можу їхати слідуючим потягом. Розуміє ся, що п. и. урядник руху обов'язаний знати лучше свої службові відносини чим я і коли мене запевнив, що жалоба до дирекції ніщо не допоможе, мушу яму повірити, але ця нема алого, щоби на добре не вийшло, отже я все таки подала жалобу до директора і гадаю, що дістане він за се від дирекції похвалу. — *Марія Трусович.*

Український Цепелін. Звістия, надрукована в „Раді“ 27. марта про літальну машину, вигадану селянином Ткачеником, зацікавила російські газети і деякі з них павмишено пісдали в село Вільмачинку, бораньського повіту, своїх співробітників, щоб розпитати ся в д. Ткаченика про его вигадку. Перший раз спробував Ткаченик свою літальну машину 23. марта досвідити коло 5-ої години. Летіти думав кудись далеко і ради сего добув собі навіть пашпорта, але біли стації Південні апарат зіпсував ся і він мусів зупинити ся. В сю хвилину (коло 6-ої години рано) як раз прибув київський поїзд, якого пасажери зацікавили ся вигадкою Ткаченика і окинули ся ему грішми на поладження апарату. Після сего урядник потягу Ткаченика до станового, а той зробив ему „строгое винушення“. Апарат Ткаченика дуже простий. Він зроблений з деревляних паличок, цванин, шнурів, шнурів і полікору, „купленого жінкою Ткаченика на свідницю. Одна частина апарату се — невеличкий деревляний, міцний обруч, до якого прироблено на шарірах різноманітний, що роходять ся лучами. Са частина апарату подібна трохи до парасольки, яку можна розпаста і опустити. За допомогою особливого сідла, що надівають ся на плечі, парасолька оточує повелістю людини. Крім того є ще двоє великих крил, подібних до тих, що роблять ся на вітрилах; крила сі дивляють ся на допомогою системи паличок, прицеплених до них. Користуючись сим апаратом можна підняти ся над землею на 3—4 аршини і летіти куди завгодно. Так принципіалі заповняв сам Ткаченик. Біографія В. П. Ткаченика така-ж нескладна, як і его винахідка. В. Ткаченик народив ся в селі Вільмачинці, де й прожив 34 роки. За сей час він тільки разів 2—3 виїздив з рідного села в Борану та в 1902. році ходив на прощу до Кліна. На військову службу его через слабе здоров'я не взяли. Ткаченик опинив ся церковним школу. Газет через брак коштів не читав і не читав, про воздухоплавання нічого не чув. За останній час ему було в халявисті дуже суцужно через те, що не мав він своєї коняни і от він почав все більше думати про те, щоб вигадати якусь літальну машину. Як уже було писано, апарат Ткаченика після першого лету попуував ся. Опріч того Ткаченико помітив деякі дефекти в его конструції, думав їх поладити, а тоді полетіти при свідках. Односельці Ткаченика запевняли, що се людина, який можна вірити: чесна, релігійна, твереза. Одан а професорів київської політехники з приводу вигадки Ткаченика висловили ся так: „Коли се дійсно правда, то сей апарат треба вважати „величайшим“ пообрітєнієм“, бо до сего часу воздухоплавні апарати без газоних двигателів могли держати ся в повітрі не більше 30—60 секунд.

Оповідки, іменованя і т. п.

Іменованя. Краєвий президент іменував рахункового офіціала Артура Чапа рахунковим ревизентом, а рахункового асистента Александра Раковіцу рахунковим офіціалом.

Стипендії. Буковинське краєве правительство розіслало оповістку дотично надання стипендій для тих слухачів медицини, що вчать ся на австрійських університетах і обов'язують ся служити після окінчення студій через 6 літ антино як військовій лікарі. На перший пірив вносять тама етапендія 480 кор., по першій рікороку 720 кор. а по дев'ятім пірорці 1008 кор. річно. Компененти о таку стипендію, що ще не записані на ніякій університеті мають внести свої власноручно написані і відповідно етемпльовані подая найдальше до 1. серпня с. р. впрот до військово-лікарської апікаційної школи у Відні. (Militärärztliche Applikationsschule in Wien, Währingerstraße 25.)

Подарка. На гімназичальну бурсу в Вишній зводили в місяць марті аложити Ва. пані Анна Мосина 12 кор. 66 сот., в пушки у пані Мосина 14 кор. 65 сот., п. Козовер 4 кор., п. Василь Черський 5 кор., п. Леся Сивизук 12 кор., п. др. Фарибах 3 кор., о. Герасимович 1 кор., о. Рашиталович 1 кор., п. Дмитро Пуканів 2 кор., др. Вахльович 5 кор., п. О. Самуелі зі Львова 35 кор. — За підлі складає списаєбіт *Мих. Іванко.*

Із штуки і літератури.

„Жидівка вихрестка“, трагедія в 5 діях Тогобичного. — В патинцю виставлено названу штуку по половині ціні. Мимо так доступної ціни театр був дуже слабо занятий. Може в тім винна і сама штука, ани в нас доволі відома. Але штука сама собою гарна, потрисяюча, доволі бачити в не одного глядача слюзу в очах. Д. Шевченко грав жидя Лейбу. Отсе в друге бачимо его на сцені в сегорічній сезони і задоволені его грою. Видно було, що він цілювисто черпав ся своєю ролю, так сказати-б переживав її сам. Ролі пані Рубчакової (Сара а потім Марія) сподобала ся публіці; її ніжний голос промовляв до чутливих сердець. З гр. д. Острівського в ролі Степана виходило, що ему не подобала ся приділена ролі і все виходило надто намушено. Пані Осповичева, мати Степана, грала як аничайло дуже добре. Її креациі а народного жити таді вже вірні, що дійсно забуваємо, що ми в театрі. Пані Левандова і п. Юрчак виявляли ся з своїх задач добре. — *ід.*

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 19. цвітня 1909.

Будапешт, 19. цвітня. (Кб.) Урядова часопись опублікує іменоване державного секретаря др. Подовіча губернатором австро-угорського банку.

Париж, 19. цвітня. Тутешня турецька амбасада одержала офіційальне повідомленя, що між Туреччиною а Болгарією прийшло до цілювотого порозуміння у всіх точках протоколу, який небавом затвердить ся.

Сальоніне, 19. цвітня. (Кб.) Військо із Сальоніни і Адрианополя минуло Чатагшчу і прибуло в окресність містечка St. Stefano.

Царгород, 19. цвітня. (Кб.) Доносять вісті а Трапезунту, що тут стоїть 4000 охотників а в Ерічдані 15,000 жовірів готових до походу проти Царгороду. В посольських кругах сподівають ся на завтра упадку кабінету, аного тесерішнє ставляще дуже хатне.

Царгород, 19. цвітня. (Кб.) Палата прийняла на сегодішнім засіданні інтерпелляцію, внесену арабськими і вірменськими послами, в якій надає ся від правительства висновок про причини ривання в Адамі та проте, чому оно не ужило жадних средств до спинення їх, і ухвалила вислати депешу до Адамі.

Послідні вісті доносять, що молодотурецькі офіцери із Сальоніки і Адрианополя запалували цілювоту над ситуацією.

Львівський руский нар. театр тов. „Р. Бесідн“ під дирекцією Йосипа Стадника.

Репертуарі

У вівторок, дня 20. цвітня с. р. (другий раз):

Галька

опера в 4 діях Ст. Моношкі. — Гостинний виступ пані Ф. Лопатинської і п. М. Шиманського.

В середу, дня 21. цвітня с. р.:

Чумаки

комедія в 4 діях Карпенка Карого.

В четвер, дня 22. цвітня с. р. (одинокий раз в тім сезони):

Продана наречена

опера в 3 діях ф. Сметани. — Гостинний виступ пані Ф. Лопатинської.

В п'ятницю, дня 23. цвітня с. р. (другий раз):

Жидівка вихрестка

народна драма зі сльвами в 5 діях Тогобичного.

В суботу, дня 24. цвітня с. р.:

Запорожець за Дунаєм

народна опера в 3 діях Артемьєвського. — Закінчить:

„Вечорниці“

твір музичний Ніщинського. — (В II дії „Запорожця“ оригінальний танець жінок.)

Датки на пам'ятники ТАРАСА ШЕВЧЕНКА в Київі просимо прислати до „Рускої Каси“ в Чернівцях ул. Петронича ч. 2.

Передплата на „Буковину“

платити в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
 - Росії: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.
 - інших державах: на цілий рік 40 ер., на пів року 20 ер.
- Для місця і овця буде вводити „Буковина“ раз на тиждень під наміром і континувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотинів.

Оголошення коштує по 10 сотинів від однієї лінійної строки або 10 ліній дрібним друком (petit). При розміркованні або при річних оголошеннях значний збуток.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.

Виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція „Буковини“

в Чернівцях, ул. Петровица число 2.

Число телефонів 176.

Адреса для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устатковувати за шістьма від 10—11, рано і 2—3, післязавтра крім неділей і свят.

Надсилає по 40 коп. від стрічки, при частійших відомостях відповідний рахунок. Редакція не приймає ніякої відповідності від редакції знову на попередній виступаючий і залучення постійної публіцистики.

Циркулярні або приватні констатують по 2, 3 і 4 сотинів від стрічки.

Навчальний на явних картках початкових по прийняв се.

Вирок проти Авреля Ончула — potwierджений.

В процесі з минулого року послів Николая Василька і Н. Спинула проти Авреля Ончула задало, як ми се вже опісля коротко в однім з попередніх чисел нашої газети, недавно тому остаточно рішення в найвищій трибуналі. Після того рішення відкинуто протест неважності Авреля Ончула а его засуд із сторони черновецького кримінального суду на місяць арешту або 3000 корон грошової карі вістан в повній potwierджений. Се рішення дало новий доказ, що так як членів законопроекти А. Ончула, якими він так дуже величає ся при кожній нагоді, опирають ся на дуже хитких ногах, так само і обчорюване і обиджуване болотом по его газетах наших передових людей не має ні найменшої підстави і що его словам взагалі нема що вірити.

В парламенті заявив А. Ончул перед голосуванням над видачею его особи задля розправи судової в Чернівцях на оскарження послів Василька і Спинула, що він буде голосувати за сям внесеном комісії посольської неварушності, щоб тим заявити прилюдно, що він сам надає свої судової розправи, бо буде мати можливість довести судово правдивість своїх закидів сууроти посла Василька. Підчас сеймової сесії з минулої осені сказав А. Ончул виразно в своїй бесіді з дня 30. листопада, що „він має так докладні і певні докази неважності, що із запавшого вироку проти него не остане ні найменшого знаку.“ Та суд присяглих в Чернівцях его так засудив а найвищий трибунал був також зовсім иншого переконання. Він не зважав ні на бажання ні на твердження А. Ончула, тільки руководив ся правом, затверджуючи в цілості так вирок лави присяглих як також сенату судового в Чернівцях.

Тим, що найвищий трибунал potwierдив засуд черновецької лави присяглих, нап'ятовано зразом остаточно і невідкично не лишень поступовання звичайного напасника і остаточно сконстатовано моральну вартість і моральний зміст ріжних закидів Авреля Ончула, але признало ся також сатисфакцію для черновецького суду. Авр. Ончул посміяв заявити в своїм протесті проти всяких істнующих рішень і законів, що черновецька лава присяглих не має права его судити. Та утеча Ончула із судової салі, яку старав ся оправдати моральним пониженням черновецького суду; дальше его хвальба, мовби то він руководив ся все і всюди тільки правом і справедливостію, ті его твердження вістали освітлені як слід найвищим судовим трибуналом.

Аврель Ончул розголошував дальше, що вирок черновецького суду буде відкинутий напевно в цілості найвищим судовим трибуналом а упадок, який прийде его особі черновецький суд присяглих, пропаде вже в лучах сподіваної перемоги. Отже нічо не в ставі схарактеризувати влучнійше політичну тактику А. Ончула

як „брехня“. Бо він оббріхує і обдурює не тільки маси, але навіть самого себе, щоб лишень із свідомого закаламучення ясної справи досягнути певности для свої мало безпечної політичної будучности.

Отже посол Н. Василько їмив вже А. Ончула у свої руки і то так цітко, що останній почує наслідки сего вже на довгий час. Дуже важні і цікаві були фази сей цілої борби. Проти Ончулових побідоносних і шумних слів та его хвальби стоять свідомі діла побіди Н. Василька. Всі ті численні заповідження Ончула в статях, на зборах і в парламенті та соймі, в яких тільки его особа стояла на висоті моральности, чесноти і правди а всі его протівники були представлені як найчорнійше, всі ті заповідження вістали сям засудом цілковито винищені. І сям разом навіть не лишав ся ему хотьби вигляд нової непевної апеляції.

В суботу, дня 17. с. м. відбула ся перед національним трибуналом у Відні розправа над Ончуловою жалобою неважності проти вироку тут. суду в процесі за образу чести п. Василька і п. Спинула. Предсідателем був президент сенату Рейтер, референтом радник двору Стопа, членами радники двору: Клеборн, Швагер і Гугаль, шеф-секретар двору Васні. Заступником п. Ончула був др. Пуновач а п. Василька др. Розенфельд. Ончул і Василько були присутні в аудиторії. Др. Пуновач жадав сконстатовати, що в Чернівцях не поучено присяжних підчас головної розправи о їх обов'язках, однак а стенографічного протоколу иншало, що їх поучено.

Др. Пуновач узасаднюючи жалобу неважності вводити, що було коначним переслуханням Брайля, бо він був би potwierдив, що поправив а рукопис слова „один посол“ на „рицар де Василько“, і тим було виключено засудження Ончула задля сей точки. Що найменше треба було переслухати Брайля а реніційний дорозі. Черновецький трибунал не мав права ставити доповнюючого питання, чи інпримірована стаття не містила яких знаків, що викладали ся на Василька, бо в скаржі самій не містять ся отса точка. В справу Спинула Ончул судив не мав права вишувати ся, бо Ончул будучи в кулуарах находив ся при сповнюванню свого обов'язку.

Др. Розенфельд ставить внесене, щоб відкинути жалобу неважності. Оборонець Ончула навіяв причини до уневажнення, яких не було в писаній жалобі; рідко коли була яка жалоба неважності так неузасаднена як отса. Жалоба неважності не покривав ся а поставленням і відкиненням в головній розправі внеском на переслухання Брайля. Внесок наведений в писаній жалобі неважності на був ніколи предметом обговорення підчас головної розправи. Годі неясне відкинення якогось внеску подавати як причину до уневажнення. Не порушеного ніякої процесуальної основи. Ончул мусів привести свідків, що він в рукописі дійсно написав „один посол“. Про свідків поданих Ончулом, яких місце перебування не було йому відоме, сказав сам Ончул що вони лише може (vielleicht) будуть встані з'являти, буди то редакція зробила поправку в рукописі на підставі фатального упов'язання. При сій точці треба було переслухати як свідка редактора Кисановича. Однак оборона не поставила такого внеску, але подала свідків неважності місця перебування. Ніколи в злочинній-

ний спосіб не провадикувало инує справу, так як се робить законодавець Ончул, який в першій лінії повинен зважати на закони. Спершу відмовив всяких відомостей, опісля заявив а палаті послів, що піддержує статтю в цілості. Се нічо инше, як провадикуване справи, коли наводять ся свідки невідомого місця перебування, які апротім а справі нічим не причетні.

Там само внесок на відкинення иншого суду а знову зволікуванням. Збиточною являв ся причина зволікування справи Кисановича. Там Кисанович дав пошукуючу запну. Отже не може Ончул казати, що Кисанович міг дати доказ правди, коли-б сууроти него переведено розправу. Законом цілком узасаднена обставина, що трибунал в головній розправі постановив додатково внесення догично знавующих знаків (разende Kennzeichen). Деколи трибунал обов'язаний ставити додаткові внесення. Судяї присяжні одноголосно заявили, що Ончул або по імені або знавующими знаками обрав Василька. Кождий знав, що в статі говорить ся про Василька. Колиб дійсно а рукописі стояло „один посол“, а догичний редактор зараз знав, що під тим треба розуміти Василька, бож він аї слів „один посол“ зробив „Василько“, то виходить ясно, що в статі були знаки знавующі на Василька.

В справі Спинула факт доказаний. Не може бути й мови про виконання посольського знаку, бож правді не належить до посольського знаку являти на других. Він мав лісну думку про знаку посла як Ончул. Навіть комісія посольської неважності заявила, що не було там виконання посольського знаку; місце же може тут бути міродатним др. Пуновач обстав при тім, що відкиненням внеску на переслухання Брайля порушено основу процедури.

Найвищий трибунал відкинув жалобу неважності п. Авреля Ончула і potwierдив засуд черновецького суду присяжних на один місяць позбавці, згідно 3000 корон гривини.

Розправа проти Мирослава Січинського.

(Далше).

Пополуднева розправа розпочинаєть ся о год. 4.20. Др. Кость Левницький ставить внесення на відчитання візана Цеганівського і Замора, котрі стояли близько особи Січинського, для докончення відчитаного рано справоздання психіатрії. Трибунал годять ся.

Серед великого зацікавлення публіки забирає голос знавець психіатрії, проф. др. Серадзкий.

Матеріал, котрий послужив лікарим до видання оречення, се численні розмови Січинського, а яких дуже поротний нарис поданий у відчитаних рано протоколах. Ми, знавці, вітали цілу справу, сінгули в минульну Січинського, втигнули в наші обсервації погляди осіб, котрі в ріжних хвилях життя обшарпаного, стикаючись із ним, могли, висвітлити предмет наших дослідів.

Ішло нам про се, чи в його родині не істнували якісь моменти, котрі можуть грати деяку роль в повстанні умової недуги. Таких моментів було кілька. Дідо С. цістав чорну меланхолію було кілька випадків самоубійств (трох вуйнів і брат). Смертність надзвичайна та велика плідність — все те ми брали від розвагу. Се дало вислід, що родина матери подекуди випроділа в першого погляду, одначе се не випроділа знисного станя. Мирослав розвивав ся правильно, не перебував недуги, яка могла спричинити умову хворобу, явна ся радо, жите його було правильно.

Не було також у його житті моментів зверхних, котрі моглиб ним потрясти — смерть батька застала його дитиною, смерть брата не зробила на нього великого враження. Мати, був Лукасенко і приятель Цегалинський, сконстатували тільки, що він був сильно вразливий, лагідний, уступчивий (хоча у важких справах ні).

Доти переводили ми дослід фізичного стану Січинського; не знайдено ніяких знамен і слідів збожень в укладі тіла, які зустрічаємо в людей, нападених зверхніми. Дрібні хвиля (головно слабкий вір у лівій опі) не є признаками зверхності. Взагалі тип нормальної людини не існує, кождий має якісь фізичні збоження, але що-б то сума у більшій кількості таких збожень у одної людини позваляла говорити про ненормальність. Загальна діагноза на підставі фізичних дослідів звучала-б, що це людина дитинна, першою вразливістю з'осібна в обсягу системи поведінки і нерви.

Що-до психічного стану, то ми не стріли нічого неправданого. Ми сконстатували зовсім правильно думане, логічність в робленні висновків, лад і гармонію в цілості думань. Ні в однім тім напрямі не можна сконстатувати психопатичних явищ. Життєві відчуття, яну ми сконстатували, лежить в межах психології, а не психопатії.

Потім ми розділились, чи в С. нема збожень зовнішнього степеня або початків умової недуги, які ще не всі й незамітні, та можуть іще усуватися з під уваги дослідників. З'осібна ми звертали увагу, чи тут нема т. зв. психічного недорозуміння (imbecillitas), або психічного зверхності. Надзвичайна інтелігенція Січинського рішучо виключає існування першого. Імбеція не в силі в такий спосіб придбати собі відомості, він адобуде собі їх на якийсь час, здасть прим. іспит, адобуде докторат — однак уклад тих відомостей і здібності користуватись ними знову зникають. Психічне зверхність, се ширше поняття, яке відомі дає деяким збоженням в уформованні психічного стану. Його можна заважити в епілептиків, істериків, людей, в яких хвилю здібності відчуття. В Січинського нема про те бесіди; він був у високій мірі чутливий на людську крииду, любив діти і т. п. Вбийство тут зовсім не виключає здібності відчуття, бо що пише значить виступити проти моральних принципів, а що пише не мати здібності до їх відчуття. В Січинського нема морального отупіння, йому не хвилює етичні поняття.

Натомість можна поспитати, чи Січинський надмірно етично вразливий. Тут справді можна сказати, що ті мимі чи справдішні прикмети свого народу занадто сильно відчували, однак те відчуття не патологічне, можемо його обсервувати серед цілого ряду людей, з'осібна серед молодіжні. Національний шовінізм — явище часто, спеціально в таких періодах життя народів, коли самі відносини їх англікують. Фанатизм той однак не можна підтагнути під оферу патологічних проявів, коли для нього можна знайти пояснене в національних і суспільних відносинах. Се не хороше а нормальне явище серед таких відносин.

Коли би ми перейшли всі ці психічного зверхності, то ні одна цивілізація не відповіла би свідеті Січинського. Зверхності не мають в житті ціли, суть шкідливі для суспільності — переважно зустрічаємо їх серед наложних класів, паниць, людей без ладу і гармонії в думанні, без родинних істиників і відстаючих від загальних суспільних відносин. Тимчасом у Січинського зустрічаємо лад і гармонію в думках і ділах, якої зверхності рішучо не мають. Так отже за зверхності вважаючи його не можемо, але на підставі дослідів його особи так фізичних як і психічних, але на підставі дослідів в напрямі передостанньої родин до зверхності.

Розсудуючи повніші висновки стверджуємо, що Січинський тепер і завжди був умовою здоров, в фізіологічних границях нормальної людини є повне місце для умової стану Січинського.

Що-до першого очерку маємо як матеріал сон Січинського в почі з 11. на 12. цвітня, в яким йому привадила се брат Метислав, зважаючи його до сповнення чину. Вираді Січинський тепер що-до сего сну не дає ніяких відповідей, не потверджує його, але опираючи се на тім, що він постійно говорив правду, уважимо й факт сего сну за правдивий. Чи сей сон міг мати яку значіння? Сонні зрив взагалі суть відбиття тих зображень, що переходять через нашу свідомість, а хоча часто

є несповізані, то однак можна завжди сконстатувати, що сонна зрив складає се з зображень, допливаючих хочби через підсвідомість. Тодішній сон Січинського є психологічно цілком зрозумілий. Тоді був він вже на свій чин рішень, а о таких замахах говорив власне з братом Метиславом, що згинув самоубийчою смертю — а і він був на смерть приготований. Ті поняття повизнали се в сонну зрив, що, як бачимо, не має ніякого мотиву в недугі.

Зізнавав його приятель про холодну кров Січинського того ранку як він сповнив свій вчинок. Він обдумав вже тоді точно плин, засоби, (револьвер, фотографія, андичія), на все був приготований. Добу перед атентатом обжалований дуже добре тимить а також і в хвили учинку. Тут може замінити хтось, що Мирослав Січинський не тимить прим. числа вистрілів, але се є суд поверховний, бо психологія поучує нас, що військи з найважливіших життєвих подій не затамлюємо деяких моментів, а зовсім підтримуємо, що Січинський обіймає пам'яттю свій вчинок і те, що було перед і по ним, бо тимить навіть, що хто до него говорив: се точна пам'ять свідчить про те, що у него не було помрачення свідомості.

По учинку був обжалований сувокийний, хоч утомлений. Один свідок визначний функціонер скаржарства його стан влучним німецьким словом „abgebrannt“. Відтак і обжалований зізнає, що лг спати, хоч не хоче сказати, чи спав чи ні. Я думаю, що так спав, бо ні змучене, ні спав не є тут чимось незвичайним се ніякі обяви патологічності. Перед вчинком були нерви його в стані незвичайного напруження, а відтак мусіла прийти реакція, котра повила се саме сном.

Бувають по убійствах сні т. зв. епілептики, але вони слідує у епілептиків безпроблемно по виконанні через него убійстві, пераз навіть біля трупа жертви. Пробуджений епілептик на адає собі повсім справи з того, що зробив, а навіть не розуміє, чому він є на данім місці — не має пам'яті вчинку.

Щось подібного у обжалованого Січинського повсім не заходить. Через те аналіза всіх обставин, котрі мали місце підчас, перед і по атентаті не дає причини припускати, щоб в хвили сповнення вчинку ум обжалованого був ненормальним, в стані проминаючого лабурення.

На сім сконстатовану була б наша задача покінчена. Коли додамо ще кілька слів то тільки для провірення, чи часом психологічний бин учинку, долучений до тих випадків не дає часом основи сказати: „ні“. І в тім напрямі, як будемо вносити на основі психології, можемо прийти до переконання, що вчинок Січинського сам про себе не має на собі пята божевина. При угляданню осередка, політичного й суспільного настрою близького йому гуртка молодіжні можемо ще в межах психології зрозуміти те, що він уважав своє діло добрим, нерисним для свого народу; така думка могла бути навіть не тільки у него одного. Оттаке мірноване є хибне, але воно не патологічне, бо не остає в суперечності з настроєм, осередком, вихованем, образованем, способом думань та загальом відносин, серед котрих обжалований жив. Колиб він жив серед иншого осередку, серед інших відносин, колиб прим. виховав се серед Польщі — то атентату на гр. Потоцького безперечно не виконав би. А так можна вчинок його пояснити, без відликування до мотивів патологічних. Певна річ, що в тім всім грає певну роль вразливість та глибоке відчуття людської неволі і загальних криад.

Історія політичних мордів розділює винуватців їх на три групи: є між ними незначний процент божевильних, відтак іде значний процент людей нормальних, значайно молодих, котрі живіше відчувують криади загалу та для їх усунення рішайку посвятити свою особу. Під сю характеристику підходить і обжалований, що хотів дати жите за жите — пієра свого родині для добра власного народу. З огляду на все сказане мусу сконстатувати, що при розділюванню вчинку Січинського не можемо добачати моментів патологічних та що плинком психології нормальної можна собі пояснити повстання вчинку Січинського на тлі нормального умової стану.

Пред. Мілашевський: А може би п. професор пояснив справу автономії волі та морального примусу, про котрі тут нині говорено.

Проф. Серадський: Справи волі не може тут обговорювати, бо ми лікарі маємо на се поняття

природничі, а волю не займаємо се. Може дати лише пояснене, що у зверхності осіб повстають т. зв. думки й примусові вчинки, получені з об'явами страху. Сутню такого божевильного бувають значайно дрібні недорічності, але тлом їх є все зверхнісне. Наука не знає морду під впливом примусових думок, хоч теоретично се річ не є виключена. Тут про се годі говорити, коли зважити всі обставини атентату. Ми знаємо напавді, що Січинський не міг увільнитися від думки, що треба йому замордувати гр. Потоцького, але се не є ніщо инше як суть внутрішньої боротьби від хвилі побачення гр. Потоцького в Пратері до хвилі виконання рішеної постанови.

По сім пояснені проф. Серадський на питання прокуратора справу т. зв. манії, зважаючи що се об'яв живого збоження, який легко констатується, — Обор. др. К. Левицький: чи обжалований представляє з себе натуру податливу, чи самодільну? Проф. Серадський: Се передовсім чоловік молодий, але надто податливий, але надто самостійний — значайно. — Обор. др. К. Левицький: Я поясню, о що мені ходить. В першій і другій анти говорять се, що Січинський був орудием в чужих руках, що виконав атентат на замовлення. Чи отже п. професор признає, що він міг бути орудием, чи самодільним, що виключувало-б існування ацентова-ного прокураторського компльоту? — Проф. Серадський: На се важко дати рішучо відповідь. Січинський при своїй молодості і інтелігенції міг би дати се намовити, але тільки тоді, якщо сам дійшов до переконання, що його вчинок є добрий, хоч зовсім не виключене й те, що він виконав атентат з власної спонуки. — Адв. др. К. Левицький: Чи ви вважаєте прихильну характеристику Січинського подану в ореченні як чоловіка доброго, ученого і т. д. вірною? — Проф. Серадський: Так! — Обор. др. К. Левицький: Якже пояснити той острій перехід того лагідного, сувокийного молодця, котрий не міг глянути обстою навіть на криаджені діти, котрий нікого не вдарив — до так страшного вчинку? Розходиться се мені о психологічне внасення того процесу — Проф. Серадський: Про се я вже згадував перше. Коли углядати осередок і настрої, серед якого був обжалований, то морд, се можна признати мордом на тлі етичним. Засадою тут було, що ціл усьнячує засоби. Думка, що він усуне насильним способом порога свого народу довела його до хабного впречім після мене переконання, що зробить учинком добрий. Грала тут певне свою роль і молодість та подразнена амбіція а може і охота стати героєм. Якщо він мав 10 літ більше, то був би сего не зробив.

Обор. др. К. Л-ий: Якже можна пояснити часто психологічним способом те, що обжалований був по вчинку сувокийний. Так при своїх вразливих етичних почуваннях міг дійти до реакції, як по страшнім вчинку. — Проф. Сер-ий: Обжалований і тепер вірить, що він зробив учинком добрий тай може навіть сам так думав. Я не бачу в сім контрасту. Про патологічні атаки можна би говорити аж тоді, як би тут заходила суперечність з цілим осередком. Він уважав своє діло добрим, остаючи при тім в блуді. — Обор. др. Л-ий: Отже був і є в блуді? — Проф. Сер-ий: Після мене — так, але се не є блуд патологічний, бо він не є суперечний з цілим життям і думками Січинського. — Обор. др. К. Л-ий: В ореченю анатомів говорять психіатри про революційний настрій серед українського народу та сім таким настроєм повсюди нормальність психіки обжалованого. На якій основі, на яких фактах опирають психіатри своє тверджене, бо я як посол парламентарний і соймовий, що живу в безпосереднім контакті з селянством і інтелігенцією бачу, що той революції зовсім нема? — Проф. С-ий: Ну, то не ходило так о революцію. Я покажу се не лише на ту промову провідника депутації а Союзу. А розриви на університеті. Спокійно у нас в краю не є.

Обор. др. К. Л-ий: Отже по однім і по другим бої... А чи пан професор уважав спротивленню обжалованого проти лікарської обсервації щирим чи може симуляцією?

Проф. Сер-ий: Зовсім щирим, бо він не хотів, аби його вчинок уважало ділом божевильного, гадючи, що инакше він не дійд би до бажаних ним успіхів. Се зовсім природне. Як би навіть мене хотів хто дати під лікарську оглядину, то я би його. — (Тут робить проф. зрозумілий рух долонею, який викликає гомеративний сміх в цілій

сая). На далішні запити заявляє що проф. Серадзкий, що про затрату етичних почувань у обжалованого не може бути мови. Морд уважав він річною злою, але в сім случаю вбиті намісники Гелічани було в його очах річною доброю. Пояснення Січинського, що він старає ся позбутися думки про потребу вбиті Потоцького у вигляді правдивим, а при тім зовсім зрозумілим. Вчинку Січинського на питанні дра. Старосольського не вважає вислідом збірної психози та не хоче з ним дискутувати про вільну волю, тому що він стоїть на становищі лінарейським, але є підміни підюрдичного. Прийшло би ся хіба вести філософичну дискусію. На сім переслухав проф. Серадзкого, яке затягло ся до 4-ої години, покінчено.

(Конець буде).

Революція в Туреччині.

На дворі султана запанувала гробова тишина. Лиш дехто мав доступ до заклопотаного і затрошеного володаря Туреччини. Чи нема може чого боїти ся, коли молодотурецькі війська туй-туй прибудуть до Царгороду і з повністю зажадають, щоби султан уступив з престолу? Се домагання уважають ще за загідне, бо молодотурецький комітет знає об всім дуже добре, що султан пособляючи контрреволюції хотів вже раз придати революційного духа Молодотурки. Події із вістірками мали завдати поступовому і революційному елементови смертоносний удар і сиринити раз на завжди панованні консервативної партії і деспотизму в османській державі. Так щож! Війська переходять на сторону Молодотурки і машрують безперестанно проти столиці. Кожної хвили можуть заняти місто і силою переперти свої домагання. Султан в страшиім заклопотанню і невпевненій вибрав свій свій місто, бо один провідник молодотурецьких військ мав навіть зайняти депутати в Царгороду, щоб не приходила без голови султана. З приводу цих поголосок доноситься деякі часописи, що султан вже рішив ся зрезиґнувати із престолу, а інші вважають се вже за доконане діло. Навіть палата послів заступила ся і нараджує ся, чи не покинути її столицю і удати ся під охороною війська до якогось пільшого міста. Як-би обставини й не склали ся, все таки вони важкі для цілої Європи, яка мончить праґнає ся борінці між конституцією і деспотизмом в Туреччині.

„Nene Fr. Pressa“ опубліковує в окремім виданні депешу із Царгороду, після якої султан Абдул Гамід мав би заявити, що готов уступити з престолу. Решад Ефенді, его молодший брат, мав би бути его наслідником. Пряхильніми сего вже навіть виготовляють дотичну прокламацію; автентичної вісти про се ще нема.

Усуненє султана з престолу.

Париж, 20. цвітня. (Кб.) „Agence Havas“ доносить з Царгороду: Ходять слухи, що Шайх-і-Іслам предложив фетва (правно оречене), яким вискажує ся усуненє султана з престолу. Поголоски, яких не можна контролювати, доносять про утечу султана.

3 парламенту.

Царгород, 20. цвітня. (Кб.) Палата послів нараджувала ся на тайнім засіданні в цілі заперещованні її становища супроти нового кабінету. Переважала думка завізвати кабінет, щоби він представив ся палаті пізнійше.

На публичнім засіданні прочитано 35 телеграмів із провінцій, в яких зложено заяви, що по унають нового кабінету і підуть з оружжєм на Царгород, коли він не уступить. Палата ухвалила відповісти на ці телеграми заспокоюючи. Мимо завізання палати явив ся новий кабінет окол. 4. години пополудни в парламенті. Сейчас переіменено публичне засіданє на тайне і розпочато нараду, чи прийняти сегодня програму правительств чи ні.

Розпочатим знова публичне засіданє, прочитано правительственну програму, в якій наже ся: Цілю нового кабінету буде переведення законів шеріату у всіх справах і безуспішне оберененє конституції. Через партійні спори і полеміку по часописях погіршила ся ситуація. Вінци вислали кабінет свій жалі ізв. події в Адамі.

Палата рішила розпочати в суботу дебату над експроє правительств. В сенаті зложено правительств. ту саму заду.

Пригнобленє серед реакционерів.

Царгород, 20. цвітня. (Кб.) Ходить чути, що в Чатагдчі застрілено дві особи, що хотіли переконувати воїнів. В Адрианополі і інших місцях арештовано кілька реакційних емісарів. Що для прибуває багато охотників до військ в Салоніки і Адрианополь. Всі, які чують ся скомпромітованими через події з вістірками, між ними деякі члени ліберальної унії та турецькі журналісти побоюють ся, що їх пімота не мине. Всі схирили ся. Великого мейра кликало кілька разів до Ілдузу (султанського двору). Доносять, що Ілдуз дуже часто переписує ся з молодотурецьким комітетом в Салоніках. Проти надходжчих військ має вийти післявоє султанський, мабуть якийсь або якийсь вищий духовний достойник.

НОВИНКИ.

Чернівці, 20. цвітня 1909.

Наказдар. Середя 21. (8.) Іродіона, Бремї, рим. Анзельми Еп. Схід сонця 4 год. 58 мин., захід 7 год. 1 мин. — Четвер 22. (9.) Емексія, Вадима, рим. Сетора і Кал М. Схід сонця 4 год. 56 мин., захід 7 год. 2 мин.

Нову платню асигновано вже провізоричним учителям і учителям тай помічникам і помічницям від 1. лютого с. р. почавши. Після того відпадають дотеперішні дорожніні додатки, що вчислено вже до платні, ала вносять для тих, що не мають ще кваліфікаційного поситу, як доси разом 900 К річної плати а для помічників 750 К річної ремунерації; кваліфіковані-ж дістають 1200 К, отже о 200 К більше як доси, але з того відтягнуть їм в першій році третину надлишки як пенсійний додаток, отже 133 К 33 с. в 12 ратах. Сталим учителям і учителям буде асигнована нова плата аж по уложенню нового статусу, що ізза полученої а тим великої праці потребає ще кілька неділя.

Демонстрації по засуді Січинського. Чаописи доносять, що по засуді Мисолава Січинського урядила лавіська українська молодіж демонстрацію на улицах міста Львова, підчас чого співали „Не поря“ і „Свєтлову кстандар“. В неділю по обіді урядилено туїну демонстрацію, лише трафала ся тут та припрість, що до демонстрантів прилучила ся улїчна товпа і місто славної демонстрації при першій айшій нагоді була без рообору шибя. Головно перед вечером зросло число демонстрантів. Полїція стала розганяти учасників своїм способом, перучи їх шаблями по плечах. Перед каменницєю „Пресвїт“ співали рішні народні гимни. Одній частині демонстрантів удало ся пропхати ся на ул. Ваторни. На очах чисельної полїції урядилено демонстрацію на широкій розміри. Уличні лампи погасли, а заран по сім посилали ся на судовий будинок камінь, витовняючи одну шибу за другою. Вибито шибя не тільки в довжаним судовім будинку, але і в гімназії Франц-Йосифа, ала творить одну величезну будівельну цілість. Полїція арештувала кількох осіб, яких по списаю протоколу випущено на волю. Підчас демонстрації багато осіб потерпіло менші і більші ушкодження. З полїції ранено також кількох. При арештованих відграли роль добровільних полїцій москвофіли, що ловили „крамольників“ і передавали полїції. „Діло“ доносить, що шкєхольська воївоўка планує на понеділок протируський погром. Чи урядилено задуманий „реванж“, не знаємо.

Оповідки, іменованя і т. п.

Жертв на дівочу бурсу в Чернівцях. Для дівочої бурси пожертвували на рушії панї Марії Клим, учительки із Мамайівці слідуючі панове і панї: Юрій Микуданський, Григорій Якубович, Павло Конончук, господарі із Мамайівці; Марія Мотфювич і Марія Гайдух, господарки по 1 короні; Марія Клим, учителька 2 кор., Марія Ленишча, учителька 1 кор. і Трифон Фотій, учитель 1 кор. Всім жертводавцям складає заряд бурси щирі подяку. — А. Мікш, упр. бурс.

Із штуки і літератури.

Барон циганів, оперета в 3 діях Штрауса. Се штука в нас вже знадто знана, бо стара. Вачили ми її не раз в німецьким театрі, бачили й тоді у лїстай нашої дружини. І в суботу гра артисти була добра. Д. Рубчак (Жупан), в-ні Осиповичева (Мірабелл) викликували природною грою загальну веселість. П-ні Лопатинська і добродії Коссаєк співали волями идоволюючи, лише добродії Коссаєк знадто вже форсує свій голос, хай буде остерожним, бо наслідки сего значіно для голосу фатальні. Згадатби ще про знамените виведенє „чардаш“ п-ною Гриниши і д. Корпінським.

Тепер щось иншого. Німецька, ба й прочужа преса з незначними винятками, мовчать мов би води в рот набрала. „Allgemeine Zeitung“, часопис шидівських воїмїляторів, помістила „трохи

більше“ про гру нашої дружини. Рецензент наже, що дуже вже ті штуки примітивні, а також примітивна їх гра. Дуже вже се примітивно сказано! Рецензент адає ся був лише на „Шидівці Вихрестка“, бо про сию штуку лише говорить. Колиб він був заглянув на „Галюку“, „20 днів тюрми“, „Барон циганів“, тоді перейонав би ся, що гра вже не така примітивна, а в неодиім переважшає гру „німецького“ театру Клайна. „Buk freie Lehrerzeitung“ помістила невеличку дуже прихильну статю про український театр, піддала основній критиці гру німецького театру та несприятичний аґлянд німецьких користок протївсталяючи їм знамениту гру і симпатичну зверхність українських співачок. Як бачимо, на чужих нема нам що покладатися. Виетая українського театру їм солиу в оці, вони боїть ся зросту Русинів на Буковині, боїть ся щоб не „потонули в руському морі“. Наша суспільність мусить мати на оці се відношенє наших сусідів до наших інституцій, повинна протє всіми силами поспирати сю нашу національну інституцію. З дотеперішного посідання театру українською публікою сего не видно.

Львівський руський нар. театр тов. „Р. Бєсїда“ під дирекцією Йосипа Стадника.

Репертуар:

В середу, дня 21. шайтня с. р.:

Чумаки

комедія в 4 діях Карпенка Карого.

В четвер, дня 22. шайтня с. р. (одинокий раз в тім сезонї):

Продана наречена

опера в 3 діях ф. Сметани. — Гостиний виступ панї Ф. Лопатинської.

В п'ятницю, дня 23. шайтня с. р. (другий раз):

Жидівка вихрестка

народна драма зі співками в 5 діях Тогобочного.

В суботу, дня 24. шайтня с. р.:

Запорожець за Дунаєм

народна опера в 3 діях Артемовського. — Закінчить:

„Вечорниці“

твір музичної Нішаньської, — (В П. ді „Запорожця“ ориґинальний танець жєніц.)

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 20. цвітня 1909.

Букарешт, 20. цвітня. (Кб.) Німецький престолонаслідник прибув сюди окол. полудня, приїтаний на двірці королевою, престолонаслідником і его жєною. Король був перешкоджений явити через сильне остудженє. Населєля привчало німецького престолонаслідника дуже сердечно. Місто було дуже святочно прибране.

Париж, 20. цвітня. (Кб.) „Agence Havas“ доносить з Царгороду: Ходить чути, що палата послів радила не тайнім засіданню над тим, чи не покинути Царгород і удати ся під охорону війська, яке надходить із Салоніках.

Петербург, 20. цвітня. (Кб.) Вже отворено конгрєс воєславянських делеґатів.

Одеса, 20. цвітня. (Кб.) Сюди прибули кораблем перебрані редактор часоп. „Танїс“ Русейн Драгид, посол із Салоніках Мєгмед Дчарат і два члени молодотурецького кабінету. З відси поїхали до Вудапешту.

Торговниця збіжа.

В Чернівцях платили дня 19. цвітня 1909 за 50 иґр.

Пшоняні	13-25—13-50
Жата	10-25—10-50
Ячменю броварного	8—8-25
Вівса	8-50—8-75
Кукурудан, прїма	7-60—8-30
Кукурудан, нової	7-60—8-30
Пшеничної соломи	5-50—5-60
Житної соломи	5-80—6—
Спїртусу (10.000 процент. літра)	49—49-25

РУСКА НАСА • РУСКА НАСА

тов. зареєстроване з ограниченою поруною в Чернівцях.

Однєма знові раз українська національна інституція на Буковині. — Приймає вказані плати і оренди: 1) за 5% — Пай вносить 40 К і плати 6% вносє 2 К. — Гелічів! Хай вже „лей до сонця“ вілібе ся голосом відомою по шїбі Вуковині і пай пойдї, що почуває себе щирим патріотом-Українцем складає свої вкладови в „Рускій Касі“.

Приймають нам нових членів.

Дирекція.

Звичайні загальні збори каси пож. і шадн. для громади Бергомет н. Сер., відбудуться дня 9. мая 1909 о 2. годині пополудни в льокалі стоваришеня з слідуочим дневним порядком: 1. Прочитанє протоколу з попередних загальних зборів. 2. Звіт з діяльности за рік діловий 1908. 3. Принятє білансу за рік 1908 і розділ чистого зиску. 4. Вибір трох членів старшини. 5. Вільні внесеня. За старшину: *Петро Раделяк*.

Звичайні загальні збори каси пож. і шадн. для громади Дорошівці відбудуться дня 9. мая 1909 о 2. годині пополудни в сали Чит. „Рускої Бесіди“ з слідуочим дневним порядком: 1. Звіт з діяльности старшини. Вибір старшини. 3. Вільні внесеня. *Дмитро Паньчук*, голова каси.

В СКЛЕПІ

„укр. Видавничої Співки“
в Чернівцях, ул. Пивнична число 6.
(побіля під жидівскої) (—)
можна получити всі прибори до писаня як
також Апробовані взори до краснописа.

Друкарня Товариства „Руска Рада“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4.

має на складі і поручає отсі

ДРУКИ СУДОВІ

1. Спротивленє против екекуції. 2. Позов о заплату шни купна. 3. Позов робітника-слуги о платню з правом убогих. 4. Позов о зверненє пожички. 5. Внесенє о позволенє екекуції на движи-мости. 6. Внесенє о позволенє екекуції на недвижимоности.

Заразом поручає **нотаріальні друки** „Запис довжний до інтабуляції“, до того „поданя“ і „рубра“.

Ціна друків судових: по 3 сотики за аркуш. Ціна друків нотарі-альних: „Запис“ по 4 сотики за аркуш, „поданя“ по 4 сотики за аркуш, „рубра“ по 2 сотики за аркуш.

Висилає ся за посліплатою або за попередним на-дісланем належитости, сейчас.

Адресувати:

Друкарня тов. „Руска Рада“

Чернівці, ул. Петровича ч. 4.

Пересторога!

Най ніхто не купує машини до шитя скорше, ніж не огляне і не спробує

Пфаффа машини до шитя

Лиш за Пфаффа машини даю **10 літ** гаранцію, тому що при Пфаффа маши-нах всі части що дуже труть ся, є з найтвердшої сталі ковані і гартовані. — На Пфаффа машинах можна шити, гафтувати і шривати. — Шити даром і оплатно.

З поважанем **Василь Данилович**, Механік
в Чернівцях (—)

ул. Жидівська 16. і Пивнична 6. (Kellergasse) в власнім домі.

Найперше і найбільше буковинське етаблїсема в тій галузи.

Хемічна пральня і фарбарня дамскої і мужескої гардероби,

унїаг мів ріжнородних материй, як: футер, материй на меблі, гардинок, занавісок, портіер, рукавичок біласі і корунок.

Спеціальність: Хемічна пральня і фарбарня шовків найліпшої сорти. Всірцева фарбарня і зна-менита пральня фіранок ріжного рода.

САЙФЕРТ і ТУЧАПСКИЙ, Чернівці

Філія:

Централка:

ул. Руска ч. 15.

Мірні ціни.

ул. Кручена ч. 1 а
теперішня ул. Дра Райса.

Виконанє без закиду.

100 (—) Замовлення з провінції сейчас.

Ціни даром і оплатно.

Видав товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Руска Рада“ в Чернівцях, під заразом Івана Захарка.

Великий зарібок

приносить побічне занятє кождому господарю, купцези предпріятцези, урядники і т. п.

До виробу

Цементових дахівок

не треба фахового знаня. До того спеціальних машин також на сплату ратами, достартає

100 (—)

І. ШИМОНОВИЧ

Чернівці, ул. Сьвятої Тройці ч. 20.

склад фабричний машин для загального цементового виробу.

Пропонєтє коштів і цінниих даром. — У всіх місцевостях Буковини і східної Галичини, пошудувані засугуники. — Писемні офертє адресувати на пошешу фірму.

Купуйте лиш у своїх людей!

Дерміть ся клича Свій до Свого!

Новоотворене

Високою
п. п. кращою управлею кон-
деслопелам

Міжнародне

Бюро Подорожж

„СВІТ“

Сірецький і С-на

в Чернівцях (Буковина), улица Нохановского число 1.

100 (—) видко карти корабельні до

Канади, Сполучених Держав (Америки),
Аргентини, Бразилії, Азії, Африки
і т. д. і т. д.

Карти на желізниці європейські, канадійські та американські.

Карти на спальні поїз. — Карти прогуляночі та окружні.

Купуйте лиш у своїх людей!

Дерміть ся клича Свій до Свого!

Союз руских хліборобских спілок на Буковині

„Селяньска Каса“

стоваришенє зарєєстрованє з обмеженою порукою

повідомляє, що він отворив в себе осібний

Відділ жа вадкі і кавці

і перебирає зложуванє вадий і кавций але лиш у публич-них корпораціях або до рук власників великої посілости земельної в пупілярних цінних паперах під дуже догід-ними условинами. Близші інформації даємо в нашій кан-целярії в Чернівцях, вулиця Петровича число 2.

Г. ФАЙЛЕР

усувач нагнітон

Чернівці, улица Руска ч. 8.

Г. Арльт в Хшанові

найбільше підприємство в краю для будови і достави машини до виробу цементових дахівок, цегол і цеголок на помости припоруває удосконалені, свільно збудовані

машини до виробу цементових дахівок

100 (10—20) д. м.

а іменно:

найновішої конструції машини „Модель 1609“ відзначену на чи-слениих заграничних виставах;
загально знані в краю машини „Імперіаль Реформ і Гладку“;
машини до виробу цементових цегол і цеголок на помост,
форм до виробу рур каналізаційних і керничних.

Фарбу, оливу і цемент.

Усе по найнижших цінах, на догідних условіях сплати.
На жаданє висилаю образи цінник і докладний опис кождої машини.

Із згодошенями прошу звертатись так:

Г. АРЛЬТ, ХШАНІВ.

За редакцію відповідає: Віктор Строч.

Передплата на „Буковину“

платна в Чернівцях:

в Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 3 кор.

в Росії: на цілий рік 12 карбованих, на пів року 6 карб.

в інших державах: на цілий рік 40 фр., на пів року 20 франків.

Для місця і слани буде надіслати „Буковину“ раз на тиждень під наділом і коштувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотників.

Оголошення коштують по 10 сотників від одностипальної стрічки або 11 місяць дрібним друком (пост). При підписанні або при річних намоленні значний збуток.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині,

виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція „Буковини“

в Чернівцях, ул. Петровача число 2.

Число телефону 76.

Адреса для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устно проконсулювати на що дні від 10—11, рано і 2—3, поновудня крім неділей і свят.

Надйшло по 40 сот. від стрічки, при частійших замовленнях відокремлюють. Редакційні поштові платні від порта. Рукаписи виступають редакція лише за попереднього застереження і залучення поштової наплатності.

Царнуларі або прилоги коштують по 2, 3 і 4 сотники від шукки.

Накази і листи за адресою жарнама поштовою не приймає ся.

Переворот в Туреччині.

Часи коли ціла Європа дрожала перед турецькими султанами давно минули ся. На полудні Європи стояла, немаче дрихла деревина, стара немична баба Туреччини. Не могла вона собі ради дати з своїми внутрішніми відносинами, інші держави мусіли вмішувати ся в її внутрішні справи. Поділ Туреччини між мірдаїні європейські держави став питанням часу. Підчас того внутрішнього розладу підросло в султанській державі нове покоління, що боліло відчувало очевидний розлад Туреччини. То покоління образувало ся на західно-європейських взірцях, модернізувало ся, зросло чимраз більше в силу. Ідея перебудови Туреччини на модерних основах захоплювала все більше і більше інтелігентні верстви, захоплювала і народні маси, захопила головню армію. Нове покоління, зване Молодотурками, згодом дійшло до такої сили, що в липню попереднього року при помочи внутрішньої революції вибороло старій Туреччині конституцію, понижаючи державу на новий шлях розвитку. Султан не бачучи змоги задержати на далі старий лад пристав на молодотурецькі жадани, тимбільше, що майже вся армія вийшла сторону Молодотурків.

Однак сам султан не був прихильником конституції, в чім його піддержували головню турецькі попи. Реакція не спала, робила всякі заходи між масами і між військом, щоб в даній хвилі повалити всі здобутки Молодотурків і повернути старий лад. Замордоване редактора одної ліберальної часописи дало безпосередній повід до вибуху контрреволюції. Молодотурків посуджували о убійство редактора і проти них звернено весь гнів. Знаємо вже, що ся революція потягла за собою чимало жертв осіб з найвищих становищ, головню Молодотурків. Царгородське військо поставило ся цілком по стороні реакції. Кабінет молодотурецький уступив, на його місце прийшли бажані Старотурками люди „старого ладу“. Здавало ся, що сила Молодотурків цілковито зломана, а в їх упадком має упасти і конституція.

Та лише здавало ся, бо за молодотурками стояла ще велика частина війська, іменно солунські відділи. Сі війська поставили піти на Царгород колиб реакція хотіла знищити конституцію. Адріаноупольські корпуси також пристали до акції солунських, які й вимаширували на Царгород. Намісники з усіх провінцій депешами зайняли ся за Молодотурками, а навіть царгородське військо, що підняло контрреволюцію і вбило кількох офіцерів, переходить на сторону Молодотурків, які знова стали панями ситуації. Їх гнів звертає ся проти султана Абдул Гаміда, який по їх думці в головній мірі спричинив теперішнє забурення. Ходять чутки, що султан під напором Молодотурків зрече ся престолу, а його наслідником стане молодший брат Решад Ефенді. Він має спочувати Молодотуркам, про те вони й раді бачити його на султанським престолі в Царгороді. Аж в уступленні Аб-

дула Гаміда може почати ся нова ера в Туреччині. Дні його пановання, як доносять найновіші телеграми, почислені і небавом буде стара Туреччина мати модерного володаря, бо Абдул Гамід є „ein alter Greis, der sich nicht zu helfen weiß“.

Прокляття коменданта молодотурецького війська до народу і жовірів царгородських.

Царгород, 21. цвітня. (Кб.) Командант війська, яке знаходить ся перед Царгородом, заявив в прокламції до народу, що військо хоче забезпечити конституцію, населення й чуні не мають чого боятися а зрадників і ві союзників ченая нара. В прокламції до жовірів, які перебувають в Царгороді, заявив командант молодотурецького війська ось що і поставив такі умови: они не сміють спинити, щоб офіцери повернули на свої становища, мусять наново присягнути, що будуть офіцерам повинувати ся, не сміють мішати ся в політику, спанати молодотурецьке військо в покарання винуватків, ба й самі повинні визнавати шпійонів. Коли сповнять ці умови, не стане ся їм нічого злого.

Зарядження молодотурецьких провідників.

Царгород, 21. цвітня. (Кб.) Вістка турецьких часописів про англійську ескадру коло острова Митілені неправдива.

Ескадра дивізії, що знаходить ся в Смирні, заявила ся за молодотурецьким комітетом. Намісники із Солуні Іспіду і Манастіру заявили телефоночно, що не признають теперішнього міністерства. У всіх європейських візлетах заряджені молодотурецький комітет строгу цензуру над всіма депешами та поштовими кореспонденціями. Ін Солуня перевозять дальше військо і амуніцію.

Появилось іраде дотично санкціонованих договорів дотично Воєни й Герцеговини.

Ситуація в отавіці.

Царгород, 21. цвітня. (Кб.) Командант передньої чоти надходячого війська заявив дирекцію східних желізниць, щоб она не приймала більше жадних пасажерів, які не мають в дійсності жадного заняття в St. Stefano. Се зарядження має на цілі заперти рівним емігрантам доступ до війська. Порты заявила, що не має жадних вістей про замордовані книги Самосу. Місцеві часописи доносять про убиття кабінетового шефа Талавіного; тут мабути зайшла помилка що до особи. Від шо полудня радять надзвичайна міністерська рада в парті, підчас того президент державної ради заедно обмінює ся депешами з командою солунського війська. В Стамбулі ходять слухи, що воєнні кораблі, що стоять перед Ізлазом, перейшли до ворогів султана. Стамбульське військо лупить з надходящими Молодотурками.

Реакціонери уступають. Ливоване преси ізза переходу війська.

Царгород, 21. цвітня. (Кб.) Доносять, що міністер війни Едм і комендант корпусу Навім адмісонували. Богато родив, особливо християнських, покидають окресність султанського двору. Вечірні часописи славлять надходяче військо а тазями та напаминують населення до суповою.

Царгород, 21. цвітня. (Кб.) Тутешний гарйзон зме здасть ся, прихильноє ся до молодотурецького руху. Богато осіб підіймає. Поланні турчані чинники оминають очевидно питання усунення султана з престолу. Коли є подібні заміри, то держать ся їх, розуміє ся, аж до виконання в тайні.

Зміна у везираті.

Париз, 21. цвітня. (Кб.) „Agence Havas“ доносить з Царгороду: Султан конформував перед полуднем з Тевфіком і Пашан-вишю про політичне положення і оферував ему місце великого везира. Окрім того обіцяв дати йому бажані гаранції в справі конституції. Ходять чутки, що Тевфік-паша подав ся в димісію.

Розправа проти Мирослава Січинського.

(Конець).

Після перерви візнавав другий психіатр д. р. д. р. Кольтбергер, що сконстатував зараз на початку, що не можна було найти нічого такого, що вивило-б ненормальність ума Січинського. Випадки самоубийства і неврони в родині не мали впливу на особу Січинського. На запити обор. др. К. Левицького знавель повенює, як така латідна і етична людина, як Січ., могла хотітись за власне діло. Кризис цілого народу переважали в ньому кризис одної людини і пропомили волю в тім напрямі.

По переслуханню психіатрів відчитано рішкі урядові свідчення „моральності і менту“; з одного з них довідуюмо ся, що обжалований в 1904 р. був покараний гривною 25 кор. за участь в антеверберівській демонстрації у Львові.

На питання предсідателя, чи не буде ще яких доказових внесень, встав прокуратор і ставлять внесення на переслухання радника тутешного суду др. Берсона, який, як відомо, був слідчим судією в справі Січинського. Свідок сей на думку прокуратора має представити судови на основі безпосередньої обсервації став обжалованого на раз по акті. При тій нагоді прокуратор заявив, що почував ся до певної можливості супроти першої лави призначення, яка потверджуючи що до нього перше головне питання, викинула з нього слова: „зрадничо-відступним способом“. З огляду на те прокуратор модифікує акт обжаловання на отільки, що відступав від обжаловання о скрито-убійство, і обжаловує Січинського о злочин убійства без скритовійчих знамен.

Др. К. Левицький іменем оборони протинять ся внесенню прокуратора з тої причини, що воно тут зайве. Щоб візнати став обжалованого безпосередню по акті, на се суд мав візнати самого обжалованого, а також акти свідства, яких часта і відчитано на сій розправі. Отже нема ніякої доказової тези, на яку могло-б оперти ся внесення прокуратора.

Від себе оборона ставить устами др. Старосольського отсі два внесення: 1. щоб покликати на свідків послів до парламенту Романчука і Василья як президія українського парламентарного клубу для ствердження, що намісник гр. Потоцький відносив ся до домагань і потреб українського народу негатиивно; 2. щоб відчитати судові акти справ у Ладенім, Горуцку і Коронці, а також переслухати всіх свідків, слуханих у коронській справі перед судом в Станиславові, щоб таким чином суд набрав властивого переконання про ті події, які по свідочтву самого Січинського поділяли на нього психічним моральним примусом і довели його до сповнення замаху на гр. Потоцького.

Прокуратор протинять ся внесенням оборони. Тепер не судять ані гр. Потоцького за його негатиивно відношеня до української справи ані жандармів за убійство солд, тільки Січинського за убійство гр. Потоцького, а по закону з оцінці зло-

чину мотива не повинні грати ніякої ролі. — Трибунал удасться на довшу нараду, яка тягнеться до год. 9, потім оголошує, що і внесення прокуратора і внесення оборони відкинено. І прокуратор і оборона застерігають собі в приводу відкинення своїх вносень жалобу неважливості.

Доповне поступоване скінчене. Предсідатель заявив, що трибунал на основі результатів розправи ухвалив поставити дві присяжних отес питання: „Чи винен Іван Андрій Микослав Сичинський, що дня 12, цвітня 1908 р. у Львові проти намісника Адрія гр. Потоцького в намірі позбавити його життя, стріляючи до нього кілька разів в репертирового пістолета, так діяв, що в наслідку наступила смерть Андрія гр. Потоцького?“

Др. Левицький виступав з вносом, щоб крім поставленого трибуналом питання ще два питання: Питання друге есентуальне в напрямі вчинення убийства (Totschlag), на випадок заперечення першого головного питання, і питання третє додаткове, чи обжалований не діяв під впливом невідперного примусу, на випадок потвердження одного з двох попередніх питань.

В третій день розправи, в суботу предсідатель оголошує ухвалу трибуналу, який прихилив ся до вчерашніх вносень оборони і порішив поставити лав присяжних ще два питання, а саме, друге питання есентуальне:

„Чи Іван Андрій Микослав Сичинський вчинив, що 12, цвітня 1908 р. у Львові проти намісника Андрія гр. Потоцького виразді не в наміром забити, але в иншій неприязній намірі, стріляючи до нього кілька разів в репертирового пістолета, так діяв, що наслідком того наступила смерть Андрія гр. Потоцького? — і третє питання додаткове:

„Чи сповнився вчинку, обжалованого першим питанням головним, згідно другим есентуальним наступило наслідком невідперного примусу?“

Удільне голосу прокураторови дру Перацикому для виведення обжалованого.

По промові прокуратора заряджено паузу, а потім о год. пів до 12-ї забрав голос оборонце др. Кость Левіцький, який промовив дві години, від год. 11:30 до 1:30. В своїй промові, яку подявмо нині тільки в загальних рисах, зазначив він на вступі почування обох жінощин, які дітякнені сею справою, вдови по гр. Потоцьким, яка в річницю смерті свого мужа молила ся за його душу, і матери обжалованого, яка виражала спна на страшний суд, а потім перейшов на поле польско-українських відносин, вказуючи на їх теперішнє напруження та на потребу ліпшої будучности. На таї тих відносин і своїм ся акт 12. цвітня 1908 р. З тої причини на підставі наукової літератури бесідники виваує своїмні точки зорічки політичного героя і політичного злочинця. Переходячи до положення українського народу в Галичині, бесідники на прамірі нечтововані прав української мови а. к. прокуратором на теперішній розправі ілюструє, як руский нарід на кождім проці кривдять, заминаячи йому дорогу до свободного розвитку; те саме ілюструє далі справою університетскою, підносячи той ворожий настрій Польців до тої справи, який проявив ся в демонстрації проти намісника Вобяницького.

Перейшовши до поставлених питань, бесідники донаує, що обжалований не мав наміру убийства, а також, що діяв під впливом морального примусу. Підносять етичний характер обжалованого, признаний знатоками психіатрами, його добру віру в корисність свого вчинку, його пожертвоване власного життя для загального добра. Далі вказує на те, що в теперішній хвилі польский нарід не хоче смерті Сичинського. Що-ж до руского народу, то він не кинув каменем на бжалованого, не відірвав ся його, бо він відчував ті кривди, які піхнухли обжалованого до його вчинку.

В кінці остерігає перед тою строгістю, до якої зазивав прокуратор. Се є хибна дорога, на судити обжалованого на смерть, числячи на уласнавлене. Про уласнавлене годі тут голосно говорити, бо се не в нашім воля. Впрочім, якщо таке уласнавлене навіть послідувало, то се було-б тільки знесене присуду судий присяжних, які замахнули ся своїм метем справедливості. Само призначення убийства ухвалює пару смерті але попри се владу на обжалованого кару і еспіянцію. Отож оборонець апелює до судий присяжних, щоб уважали на інтенції обжалованого, щоб не забули які на ту польську матрону, що млячить над гробом мужа та бажав щоб смерть його привернула мирно по-

жити обох народів таї ту матрону руску, що тут нині свого сина виразив у важку дорогу — та щоб заперечили винуватість, або бодай питання головне.

По свідченню виводів оборони предсідатель трибуналу Мілашевський оголосив розправу поміченою і приступив безпримовочно до виголошення вироку.

Повисивши значіне поняття „морду“ і „убийства“, які прийняв варний закон, предсідатель коротко представив хід події з 12 цвітня, 1908 р. підносячи її вескладність і простоту. Далі предсідатель коротко збирає разом аргументи обжалованого і оборони, котрі промовляють за або проти. З'осібна звертає увагу на момент „наміру“, котрий лежить про суть морду або убийства. При кінці остерігає предсідатель в своїм вироку судий присяжних, щоб вони не добачували в процесі Добродішкої якого небудь преюдицату до себе та поучув про процедуру, якої мають судий придержувати ся. Для означення винуватості треба 8 голосів, а для потвердження питання в справі примусу 7 голосів.

О год. 2-й відійшов трибунал на нараду. Описано оголошено звисний вже присуд.

3 внутрішніх справ.

3 парламенту.

Парламент, який почивив свої передсідальнікні наради 26. марта, відіде ся на перше засідане дня 27. с. м. Президент палати др. Патай призначив на перше засідане денний порядок з однієюкою точкою: справозданє народно-господарської комісії про правительственне предложення в справі зміни і доповнення уставу промислового. Він чекє очевидно на ухвали конференції клубових президентів, яка вибере із програми палати ті справи, які мусять прийти на початку під образду. Наслідки вносини почасти залагоджено в передсідальній сесії почасти відтягнуто. Можливо, що одна або друга партія поставити наглі вноси, але не в цілі обструкції, бо в сїм згляді замітно, що навіть в партії чесних радикалів підносять голос проти обструкції. Знаєть ся отже, що праця палати буде в слідуєчій сесії поступати в перед без всяких перешкод.

Так прийде до першого читаня слідуєчих предложень: бюджет, предложене авенсії, австротурецка угода, ухвала кредиту у висоті 54 мільонів, щоб сплатити Туреччині, язикові завоноворення а виниці торговельний договір в Румунію. Предложено про соціальне забезпечення пішло вже без першого читаня до дотичної комісії. В справі проєнту що до порозуміння обстануть небавом німецької партії за нериним читаням. Величчю чинники відраджують Чехам рішучо ставити першому читанню технічний овір, тому адець ся, що Чехи вренідують своє рішенє, сніняти парламентарне залагоджує згаданих проєктів. В справі бюджету нема великих наглядів, що вдасть ся радати на пленарнім засіданню.

Зміна тактики українського клубу?

„Wiener Tagblatt“ дописує оводі, що український клуб в парламенті має змінити свою дотеперішню тактику в тім напрямі, що не буде так остро наступати проти правительства, бо, мовля, дотеперішнє поступованє клубу приносило лише Полькам користа.

До „Kurjers Lwowak-ogo“ доносить з Відня, що чеська опозиція триває буде далі, хоч правдоподібно трохи злагідніа. За те мають заострити своє ставовиство Українці Зараз на першім засіданню палати посілів мають поставити два наглі вноси: один в справі креованя українського університету у Львові, другий о креованє української академії наук.

Так суперечать собі ці обі вісти що до зміни тактики українського клубу. Від президії клубу не маємо ніяких дотичних вістей.

Датки на пам'ятник ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
в Києві просимо прислати до „Рускої Каси“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

НОВИНКИ.

Чернівці, 21. цвітня 1909.

Набелдар. Четвер 22. (9.) Епископів, Вадима, рим. Сотера і Кая М. Схід сонця 4 год. 56 мін., захід 7 год. 2 мін. — Пятниця 23. (10.) Терентія, Помія, рим. Войтїха Еп. Схід сонця 4 год. 54 мін., захід 7 год. 3 мін.

Спростованє. В статі „Борба між українсько-поступовою і радикальною партією в укр. учительстві на Буковині“ (83. ч. „Буковини“) находит ся уступ: „...признаємо тільки, що одна стаття „Рускої Ради“, підписана одним із посілів, але не написана докладно після его вказівок, могла учительство правити немилу.“ Домідуємо ся, що ми про се були мильно поінформовані, бо як має заміривати в комітетського боку, в „Рускій Раді“ не було статей підписаних одним з посілів а не написаних після его вказівок. Була стаття з підписом відомаршалла д-ра С. М. Остоцького, які він сам писав і сам підписував. За ті статі др. Остоцький і нині перебирає на себе повну підічалність. Др. Остоцький не давав ніяких вказівок до статей, бо як що опубліковує, то лише сам і підписує своїм повним іменем. — Редакція.

Петро Антонович Косач. В четвер 15. цвітня помер у Києві Петро Антонович Косач, муж восьмипіяти Олени Пчілки в 68. році свого життя. Широким кругом українського громадянства покійний був мало відомий, бо він не брав безпосередньої участі в громадській роботі на нині українства, проте все життя й діяльність его були щиро звані в ідейним, поступовим українством і в его історію, особливо за давніших часів. Товариш і близький приятель Чубинського, Драгоманова, Антоновича, Беренштама, Житецького, чоловік сестри Драгоманова, відомої української письменниці Олени Пчілки, батько одної з талановитих наших сучасних письменниць — поетеси Леї Українки, покійний П. К. завжди стояв, як то шажуть, в курсі українських справ, цікавив ся ними і спочував серцем розвиток українства. Людина великого й глибокого розуму, широкої освіти, а до того ще вихована на ґрунті демократичних ідей 60-их років, покійний не міг ставити ся до українства анінаше, як тільки з глибокою симпатією і ширим спочутєм. Їго демократизм особливо впливав ся підчас довголітньої урядової служби его на всіх посадах. В. а. п.!

Німці проти Німців. Дня 18. с. м. о 3-й год до зал відбули ся в Чернівцях загальні збори ток. „Християнських Німців на Буковині“. На сих зборах прийшло при виборах до борби між нім. христ. соціалами а німецькими поступовцями; вислід виборів був такий, що кандидати німецьких поступовців вибрано більшою більшістю голосів, а в христ. соціалів не вишло ніхто, бо навіть їх провідник п. Відман дістав незначне число голосів.

За замиканем коршом. З Шубранців пишуть нам: В кожній громадї коршми у неділю і святя позамикані, лиш в Шубранці розназу правительств пропінатори знати не хотять. По нинішніх солях люди сходять ся до читалень, до нас, а в Шубранці від раня до пізної ночи в коршмі чути галас та крик шинах. Чому пропінатори імперскому зановови не хотять повиновати ся? Ми би дуже красно динували політичним властям як такою тим що мають повинність стеречи законн по громадах, щоб закони державні респектовано. Просимо правительство дати наказ жандармерії і начальникова громади, щоб може і в Шубранці були норшми позамикані в неділю і святя. — Громадяни.

Збори німецьких учителів. Тов. нім. учителів на Буковині“ склалося дня 18. с. м. збора. Учаюиння явило ся досить, загостив на сі збори також красний німецький інспектор Павлічек. Гостина інсп. Павлічєна на зборах нім. учит. в чимось рідким в Німцїа, однак в нас се щось цілком звичайного. — Зборами провела голова тов. учитель Геврик Кіпер виставляючи з особна інсп. Павлічєка. — Уч. Гевр. Кіпер говорив проте, як би то заохотити нім. сілське населенє, щоб посілазо своїх дітей до середних шкіл; в сїй самій справі забирали слово також уч. Кіпер і Демер. Уч. Кіпер заявив ся в своїй бесіді за основанєм віділових шкіл. Уч. Фріц Шваймарт оцінив в національного ставовища більшу німецьку школу „Freie deutsche Schule“, проти якої не повинен після его думин виступити ніякий нім. учитель. До третьої точки денного порядку „Die deutsche Lehrerorganisation in der Bukowina“ забрав слово уч. Фалль Демальд, звертаючи ся в своїй виводах головнє проти тих товариств, які шведють учительському ставови на зовні. Даліше слідував антилерикальний відчит уч. Аразда Просера про нім.-австр. прясове товариство. Референт поздоровив отворене нім.-австр. товариства правогого старийським учительством і заізвав присутних щоб підізирали его по можности. Красний інспектор Павлічєк дискує за запроєсина і за оверочний приніт та обіцяє всіма силами підіирати загоди учительства около розвою народного шкільництва. Учитель Просер заізває еманципированих учителів, щоб они не снівали при похоронах. Поручено ще підляз менше важних справ, потім голова товариства замкнув збори.

Реформи наук в середніх школах. Міністерство просвіти оголосило оновіть подрібні приписи нового плану наук в середніх школах. Головні приписи для гімназій такі: В науці німецької мови крім читання буде введена коротка історія літератури. В VII класі крім визначальних драм буде читати також одна новочасна поема. В VIII класі приписано найновішу літературу аж до теперішніх часів з особливим угадненням австрійської, а крім того має бути читана одна (або дві) новочасні драми. Що до мови латинської і грецької мають бути вони поглиблені граматичними екскурсами порівнювальними. Прибувають також нові автори: Латині молодший з латинських, а з грецьких Тукидід, Арістотель і Еврипід. На осемь класу в історії буде введена наука про устрій та адміністрацію австро-угорської монархії на підставі загального введення в суть і найважливіші функції держави з огляду на політичні відносини; крім того горюхавськи права та обов'язки. Зовсім новий в приписі класифікований окремо з історії в напрямі географії на низькій ступені тої науки. Наука математики ділиться на три категорії: ступень низької (3 роки), ступень середньої (двохлітній) і ступень високої (3 роки). В VIII класі при науці математики приписано давати ученикам погляд на неї в історичному і філософському становищі. Наука природи має узагальнити в своїй програмі фізіологію, гігієну та геологію і взагалі нова систематика мають бути давані ученикам історично-еволюційні погляди. Взагалі науку природи треба уділяти не зовсім через практику, обсервацію, а в тій цілі пожадані як найчисленніші прогулянки. Наука фізики і хемії має бути більше ніж досі експериментована і в то експериментована треба утиліти учеників. Що до краєвих мов, а також новочасних обов'язкових чи надобних будуть видані спеціальні розпорядження відповідно до локальних відносин. Число годин науки лишаться як без зміни, лише в шостій і сьомій класі додано по одній годині тиждень, так що тиждень число годин шкільної науки в тих двох класах піднясе ся з 28 на 29. — Оголошено також план реформи в реальних школах. Продовження часу науки в тих школах стріло ся в законними перепонами, наслідком чого задержано 8-літній період, а поручено розширити науку географії на низькій класі, доповнюючи науку „ридного краю“ наукою про суспільний устрій. Нові приписи поручають не привласнювати занадто великої ваги до подробиць пам'яті, число письмених виробів буде зменшено і уважатись їх буде не як предмет навчання але як вирази. Взагалі нові приписи поручають практичне навчання, навчання до життя; волять звертати увагу на контакт зі всіма відділами науки. Новий план науки ввійде в життя в перших наметах класів вже в початку 1909/10 шк. р. і буде поступово розширювати ся як класи висші.

Оповіді, іменовані і т. п.

З правого правительств. Цар іменував радника правого правительств і двору Моріца Барлеона радником двору ад ретован.

Вінчане. Дня 25. цвітня 1909 р. підбуде ся вінчані п. Йосифа Гавенберґера з панною Юлією Овально в гр. нят. парохіальній церкві в Погоріліній п. Вікно, Вуковина.

Читальня „Рускої Бесіди“ в Горішівцях. Загальні збори підбудуть ся дня 6. мая с. р. о 4-ій годині по пол. в домі п. Николая Мельничука. — *Григорій Фукштей, голова. В. Комерчук.*

Читальня „Рускої Бесіди“ в Стирчу. Загальні збори підбудуть ся дня 2. мая с. р. о 5-ій год. по полудні в шкільній будівлі в значаїм дневним порядком.

Переписка Редакції.

Наших Вп. дописувачів просимо бути терпеливими, бо як видно з самої часописи, важливі справи мусять вперед йти, а описи буде місце і на дописи.

Із штуки і літератури.

З театру. В наділю 18. с. м. виставлено в міснім театрі народну драму Карпенка-Карого „Батькова кавка“. Штука ся написана в п'ятьох діях і представляє життя на панськім дворі на Україні.

Камердінер, описав вольноодружений управитель Кібр, Никодим (д. Шевченко) полюбив ішов на жену покоївку Марію (п. Рубчакова), яка вже перед тим завернула голову служі Костеві (п. Юрчак) і покинула его, за що він готовий єї пісти. Однак повила Никодима в Марію нещасливе, бо она до роботи послідна, а до ватребеньків в інших перша, як от в мітрогоном пасаром Чаплинським (д. Стадник), через що тратить ласку Никодима, який єї протавля, а сам їде в садибу. По впливі 25 літ сходять ся випадково в домі їх шдрого приятеля дворецкого Пилипа (д. Островський) і останають у него до смерті. Ціла подія, як видно, скоплена вірно і нема в ній нічого штучного або несприродного.

Найважливіший ролі впади дуже ядливо, бо так вірно і з таким чутем, що навіть дехто з публіки не адержав ся і аронив не одну горічку слезу. Особливо навизали ся знаменито в своїй задачі д. Шевченко, п-ні Рубчакова, д. Стадник і п-ні Леонтичова в ролі покоївки Палажки, бо відіграли

свої ролі з таким чутем та відповідним жестами, що слухачий мимоволі забуває, чи він в театрі чи бачить все в дійсності. Також подобала ся гра д. Островського в ролі дворецкого, який своїм привітним рад-би неба привертати а підобравши трохи, виваде своїм гумором та дотепністю (державсь шаяка!) і найбільшим горем прибите серце з рівноваги і не стерить закуренного лица. В протавності до него стоїть ролі д. Юрчак, якому вдало ся вірно представити тип людини, що повелана діятною старая ся аїмстатися на ній і підганяючи єї в наскрем повідомляв об тім Никодима. Прочі ролі впади трохи слабше. В антрактах вигравала музика різні народні пісні. Справді не така сильна, але за те мила; єї звуки такі живі, що, здається, не брешуть, а гомонять, мало що не вимовляють словами та проймають душу слухача, бо то народна пісня, в якій вилінає ся душа народу, а не лише штучні мелодії, сконструовані різними віртуозами. Та хвалачи гру, не обійде ся без того, щоб не сказати ніяк слів про часті публіки, яка не розбирається, чи то сцена трагічна чи комічна, ємів ся помпозерно і прамав немало нинішніх, які уважійше слідать за грою. Публіки все обмалъ в салі. — 6.

Історія „Рускої Бесіди“ а „Каменярі“. Учительська газета „Каменярі“ ч. 1. уважав дуже корисною річню, що тов. „Руска Бесіда“ видало ся книжочку, особливо з огляду на молодша покоління, яке майже повсім необізнане з розвитком наших старших інституцій і народно-культурних справ. Однак рівночасно докорея она авторова „Історія“, що інтелегентному читачеві не подав адекватний образ розвитку „Рускої Бесіди“, через що книжочка не надіє ся до серйозного перестудіювання розвитку „Рускою Бесіди“ а радше до легкого переритання. Автор (нажуть „Каменярі“) хотів подати серйозну працю для інтелегентів а заразом популярну для селян, через що праця з одного боку не повна а з другого боку для селян не досить зрозуміла. З технічного боку нема тут ніякої системи, зміст деяких глав не відповідає їх заголовкам. Є в річці помилки (Йосиф П., Силень), повтання „Рускої Бесіди“ представлено неясно, причому приписи Гамана до Русинів пропущено. Нема повного, хронологічного реєстру видань „Рускої Бесіди“ а про „Бібліотеку для молодіжні“ сказано лиш кілька слів. У главі „Щирі робітники товариства“ дещо переборщено, дещо пропущено а дещо без заслуг вказано в „патриотів“.

Супроти сак заміток дозволяємо собі заявити, що наш критик зовсім помиляв ся, немов би „Історія“ хотіла ухвалити за підручник серйозного студіювання розвитку товариства і за серйозну наукову працю для інтелегентів. Она є виключно популярною книжочкою, яка хоче заітри до праці широкі верстви народу і з сего становища, думавмо, досягнула она своєї і цілковито свою ціль. Тому не обісудувал автор лиш по черзі поодинокі події, щоб читача сухими фактами не томити, а обго ворив діяльність „Рускої Бесіди“ на різних полях, подібно як се зробила описав її „Просвіта“ в своїй історії. Весь зміст „протоколів“ виісеновано докладно. Ми не розуміємо, де тут виходить безсистемність. Газета винидум, що зміст поденуду не відповідає заголовкам, н. пр. в гл. 12 „товариство а мова“ агадує ся також про виголої та похорони. В сій главі автор наме: „Руска Бесіда“ заходила ся навеслицю, щоб наша мова добила ся свого права і віддавала пошану людям, що нею дорожили і єї відосоналізовали“ і наволити, розуміє ся, попри заходи Рускої Бесіди окол мова також єї заходи окол уряджувань споминів великих репрезентантів моли Шевченка, Федьковича, Вовчка, Воробієвича, які в кімнатах тов. не були можливі, доки оно придержувано ся не української мови. Що до закиду річелі помилки, то просимо порівняти інкримінований нап уступ з уступом дра. Стоцького в Вук. Русі і календаря 1887. Ми написали: „Коли цар Йосиф II. переконав ся о нашій сумній положенню, припав він ген. Силеньому, щоб насильно заводив у нас школи. Генерал сповнив припав цісарській, але так що покликав на учителів людей чужих, з Угорщини і Семигороду. І наслідники Силенія, ген. Енценберґ, не звертав уваги на Русинів“. Др. Стоцький: „Йосиф II. припав єн. Силеньому навесті прамус шкільний і закладав всюди народні школи, котрі мала на цілі ширити німецький а притім не заводити і волосного лавка. На учителя була покликана люди з Угорщини і Семигороду. Так само й єн. Енценберґ не звертав уваги на Русинів“.

Засноване Рускої Бесіди, думавмо, представлено всесторонно і ясно. В книжочці написано, що єго споводували вісти про національний рух в Галичині і Україні, приклад організації Волохів, вербоване Русинів до волосної читальні а головню поміч Гамана і конвенторії, які не хотіли піддавати ся команді волосних політиків а отарали ся звести руску інтелегенцію в гурток, щоб мати опору супроти Волохів“ Щоб наводити цілу історію волосної організації до Семигороду в популярній книжочці, уважали ми за далекоідуче і зовсім зайве.

Дотично видавництва уважав автор заходи окол них за найважливішу діяльність Рускої Бесіди і тому посвятив їм в книжочці найбільшу

увагу, навіть їх точно після прирідку їх появи і подав навіть поротний зміст важливіших книжочок. Про „Бібліотеку для молодіжні“ згадує ся майже в кожній главі і її присвячено ще й особливий відділ. До „щирих робітників“ зачислено на підставі „протоколів“ і менше визначні особи, які будь чим причинили ся до розвитку товариства, однак різниці між ними і значнішими народолюбними владив зараз в очі, бо всюди сканаво докладно, що хто зробив. — (Е. Д.)

Львівський руский нар. театр тов. „Р. Бесіда“
під дирекцією Йосифа Стадника.

Репертуар:

В четвер, дня 22. цвітня с. р. (одинокий раз в тім сезоні):

Продана наречена

опера в 3 діях ф. Сметани. — Гостинний виступ пані Ф. Лопатинської.

В п'ятницю, дня 23. цвітня с. р. по зниженні до половини ціни (другий раз):

Жидівка вихрестка

народна драма зі змінами в 5 діях Тогобочного.

В суботу, дня 24. цвітня с. р.:

Запорожець за Дунаєм

народна опера в 3 діях Артемовського. — Закінчить:

„Вечерниці“

твір музичний Ніжинського. — (В П. ді „Запорожці“ оригінальний танець жінок.)

Телеграми „Вуковини“.

Чернівці, 21. цвітня 1909.

Відень, 21. цвітня. (К6.) міністер заграничних справ бар. Еренталь відідав сьогодні угорського міністра торгавлі Кошута і конферував з ним. Годину пізніше конферував бар. Еренталь дошче з угорським прем'єром др. Венкерлем.

Берлін, 21. цвітня. (К6.) Процес Гардена в гр. Молтним нині покінчений. Молтне залив присягою, що не є гомосексуальним, що чим трибунал покінчив розправу і засудив Максиміліана Гардена на 600 марок грошової вари.

Царгород, 21. цвітня. (К6.) Демонструють негослоску, що бушиий великий асир Кіаміль-паша скрив ся в англійській амбасаді. Єго єн контр-адмірал Зайд уті, тому що брав участь у подіях в пітеріні попереднього тїня.

Париз, 21. цвітня. (К6.) „Agence Havas“ домідує ся в Царгороду, що рада міністерств під проводом Телфіна-паші дала султанськ речивець до автра вечора в справі єго уступлення в престолі.

Білгород, 21. цвітня. (К6.) Урядова часопис опублікувала більше уваги королівських дотично зміни ад'ютантів та предіорних офіцерів і іменовані нових полкових командантів. На внесеніє спеціальній комісії порішено, щоб престолонаслідник Александер остана до осени в Білгороді а у пересені поїхав на університет в Боні.

Петербург, 21. цвітня. (К6.) В паду того, що прийшло між Болгарією а Туреччиною до порозуміння, уповажнило російське правительство своїх наступників зависти державам, що після їх думки надійшою доїдний час безпоровозного признання незалежності Болгарії. Цар прийтав в сердечний спосіб короля Болгарії письменно.

Торговиця збіжжя.

В Чернівцях платили дня 19. цвітня 1909 за 50 агр.

Пшениці	18-25—19-50
Жита	10-25—10-50
Ячменю броварного	8—8-25
Віса	8-50—8-75
Кукурудан, пріма	7-60—8-30
Кукурудан, нової	7-60—8-30
Пшеничної соломи	5-50—5-60
Жатної соломи	5-80—6—
Спіртусу (10.000 процент, літрів)	49—49-25

РУСКА КАСА ○ РУСКА КАСА

тов. зареєстроване а ограниченою порухом в Чернівцях.

Одненок свого рода українськ економіка інституція на Вуковині. — Приймає вкладки пшениці і оприлюднює їх на 5%. — Най заносять 40 К і платимо 6% заповне 2 К. — Роджиків! Хай наже єній до свого" відібе єн гомосекс відоминим по півні Вуковині і най кожній, що почувал себе щирим патріотом-Українцем остане своїм ошадосто в „Рускій Касі“.

Прислажуйте нам нових членів.
Дирекція.

Передплата на „Буковину“

в Києві в Чернівцях:

в Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.

в Росії: на цілий рік 12 карбованих, на пів року 6 карб.

в інших державах: на цілий рік 40 ер., на пів року 20 ершків.

Для жінок і дітей буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під назвою і коштувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поводиноке число 10 сотників.

Оголошення коштують по 10 сотників від одностаттєвої стрічки або 10 місяць дрібним друком (шпіль). При підкорюванні або при рішучих замислах значний опус.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині,

виходить щодня крім неділь і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція „Буковини“

в Чернівцях, ул. Петровича число 2.

Число телефонів 176.

Адреса для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устатковувати ся по дню від 10—11 ране і з 2—3 пополудни крім неділь і свят.

Надсилає по 40 сот. від стрічки, при часткових відрахуваннях відповідний рахунок. Рекламні неоплачені візити від перця. Рухомим коштує редакційна лінійка за попереднім застереженням і влученням почтової належності.

Дарувати або прати коштує по 2, 3 і 4 сотники від штуки.

Належностей на іменах марками почтовими не приймає ся.

Революція в Туреччині.

Революція в Туреччині, що розгоріла ся від кількох днів, привела до остаточного розв'язання між Молодотурками прихильниками поступу в прихильниками старого ладу. Старотурки, які хотіли піти за собою на своїх партійних ворогах, кинули ся в агітацію між воїнів та простий народ, та кричали, що Молодотурки хотять підняти могучу медальську піру і завести християнсько-європейські порядки, викликали кроваві бучі, про які ми вже згадували попереднього разу. Прості воїни підказали послух своїм офіцерам, які почали убити жертвою агітації та жадоби панувати турецького повстання, почали мусили утікати. По уличних столиках справлено бучу, інші наслідки наперан молодотурецького правління, на якого місце прийшло нове міністерство, прихильне як політиці могомеданських ідей так самодержавно султана. Та не довго мабуть загріє око свого місця, бо Молодотурки, наперті і в столиці перенесли осередок своєї політики на провінцію, одержавши собі там загальну прихильність головно у воїнів, які заявили, що готові вирушити проти Царгороду, коли б нове правління або султан порушували конституцію. І не чекаючи довго, рушили війська під проводом молодотурецьких офіцерів на Царгород, щоб встановити ся і на султані і на Старотурках і завдати старому ладові смертоносний удар. Часом же заговорили вже навіть, що молодотурецьке військо замордує султана, якому вже нема надії позити з молодотурецьким комітетом, або що найменше усуне его з престолу. Уже розписували ся, що на его місце наступить старший брат султана Решад Ефенді, який прихильний ідеям Молодотурків. Султан відів, що коло него стало круто, як одержав навіть речинця, до якого мав би уступити з престолу; тому удав ся на шлях мирних переговорів

з Молодотурками. Визнаючи різні претензії до війська, якого провідники видали вже прокламації до народу і прочим воїнів, закликаючи їх не опирати ся покаранню тих винуватців, що хотіли порушити конституцію і привернути назад деспотичний лад у державі. По довгих переговорах прийшло, як довести війновійні війни, до угоди між Молодотурками а султаном. Саму запевнено, що его особа не порушуватиме, коли задовольняє ся бути лиш зверхньою правлячою особою, а всі справи правительственні передасть у руки молодотурецького комітету. Що Молодотурки так задоволено поступили а султаном, пояснюють тим, що показало ся, немов він не заміряв поступати проти конституції або її навіть знести. Порозуміли, до якого прийшло між султаном а его ворогами, містять ось які постанови, при чім Молодотурки не обставили вже за усуненням султана з престолу:

Війську часті царгородського гарнізону розпускає ся а на его місце прийдуть солунські воїни, що стоять під молодотурецьким стягом. Удержане порядку в столиці передає ся 600 маведонським жандармам а молодотурецьке військо ще не замишлює в Царгород. Правительством має звернути ся з відповідною відозвою до населення Царгороду і зробити догичні приготування, щоб задержати лад у місті. Все військо зложить поновну присягу а флота повинна своєю позицією коло столиці під позором маневрів.

Так стоїть справа з революцією в Туреччині. Заповідає ся на велику різницю між обома ворожими таборами, але зі względu на небезпеку, в яку хотіла через те турецька держава стрімгатов, небезпеку, яка грозила розбором держави суїдами, коли б революційний елемент підняв стріху і так вже дряхлої Туреччині, відвернувши від столиці те нещастя і сфабриковано яку-такую угоду між султаном а его цілізованими ворогами. Та мимомовно бучі проти Вірменів не устали, а тривають далше і не знати, на чім оно скінчиться ся.

Не буде відій довго тривати, а молодотурецький комітет возьме в свої руки ціла правління і тоді настане може лад в турецькій державі.

З внутрішніх справ.

Процес Василья з Ончулом перед насаційним трибуналом.

Всім відомо, яким оружьем звали воювати Ончул і його кумпанія проти своїх політичних противників. А вже й в Росії і рускі проводили собою в опі; Ончул підкупує руским проводирям немалі річки, а коли прийде ся їх доказати, тоді він крутить як фірмал батогом. Ото він чорним послом Василья, закидував йому в своїй гаманці підкупство так довго аж доки посол Василья не потягнув його перед суд. Ончул казав що він готов все в суді доказати, що він дуже тішить ся, що має можливість перед судом доказати свої заводи. А коли ціла справа опинилась перед суддями пржезирними, тоді він викручував ся, корчив ся в три погібелі, щоб лише утяти від кари. Та не вдало ся. Судні присяжні засудили Ончула на місяць арешту або на 3000 корон грошової кари. Ончул ніби жалобу до вишнього трибуналу у Відні. Він горлав, що його в Чернівцях засудили, але у Відні його певно ушляхтять. Однак так стало ся, як Ончул сам сподівалось. Казаційний трибунал у Відні відкинув Ончулову жалобу неважності і Ончул мусить відсидіти місяць в арешті або заплатити 3000 кор. кари. До того понесить Ончул ще й кошта процесу.

Попавало ся отже, що посол Василья і інші рускі послы заявили їти дорогою правди, а Ончул, Боготирець і їх кумпанія дорогою брехні.

Миротлав Січинський засуджений знов на смерть.

Минулого тижня відбула ся розправа проти Миротлава Січинського на убите пам'ятника Гали-

Ред. Род.

Стріча в лісі.

(Авторизований переклад з німецькою Юста Крамлі).

Я вибрав ся — з валізкою і скринкою на плечах до ботанізовані — а Фондича в Чорногорі і перейшов на мінді села через турецьку границю. Відти стрімка дорога, і так не дорога, провадить через буковий ліс в гору до села Діноші, першої альбанської оселі.

А може то було де инде... досить що було. Я йшов і думав про багато справ, які не обходять нікого. Голодом як медвідь на весі, одеська подерта, волос і борода від довгої задріпани венає в дикуна, а тіло — де лише сонце доходило, обемалаше. А нуди воно не доходило?...

По кількох годинах ходу, коли вийшов до жа прогалину, сів на пеня, озирнув ся на округу і життя маву з черевика; але машина брехала на пошдм кроці.

Потім пішов далше.

Аж тут нараз вийшов з найсамотнішої самоти худий Альбанець. Через плечі висів у него наравін, а за поясом стирчали ножи та пістолет. Став на велику статуу з брову. Доки жити му, не забуду його погляду. Погорда, упертість, сила — цілий засуд смерті був у сім погляді. Я пізнав що то мусим і подорожувати його Богом.

„Стій!“ відомів він коротко. — Потім, коли одкинув мене — сказав: „Чи Ти не можеш вступити ся з дороги?“

Я пробував усміхнути ся. „Певно, пане, коли потребуєш багато місця“ — і обійшов його довкола.

Він обернув ся повоки — і ми стояли нов один напроти другого. — „Та з того боку — Німець?“ почав він по сербськи. „Що тут робим?“

„Ет — пане — шукаю рідних трам — дурний дивак, заявив — як всі Німці.“

„Так! — Певно! — Трам!“ сказав усміхаючи ся згрядливо. „Дурний дивак! — Певно ви всі!“ Песі сини! — Шпіонувати приходите!... Там — сідай!“ крикнув і вказав на пеня.

Я сів слухливо, а він коло мене.

„Маєш що пити?“

„Б, пане.“

Він лизнув порядно і помахав недоволенний головою: „Де брав?“

„В Подгориці, пане. Двадцять крейцарів півоки. „Так! — Відти приходиш? — Ну, як там виглядає?“

„Як у бідних людях... Чорногорці бідні пане.“

„Маєш що перекусити? — Ні? — Ну, то пожди! Ось тут кукурудзяний хліб і голонна чеснику. Поділім ся! — Ми їли й пили. Фляшка скоро спорожніла.“

„Як там?“ питав далі, „чи маєш щось гроша коло себе?“

Я вибрав добровільно пуллрес і вичислив аму на руку весь свій маєток: нісімдесять і п'ять левів. Він оглянув папері, лизнув головою і заховав їх задоволено... Певно маєш ще й дрібні гроші?

„Пане — їх мигби-сь мені лишити. Передімною ще далека дорога і я голодом... Маю ще лише два леві...“

„Але — що! Смійши! Хліба й сира дістанеш в пошдм хаті за дурно. Давай сюди! — — — Чи се все? Не маєш більше нічого? Німчих перетелів?“ Я розчепив сурдут, він обшукав мої кишені — і розвернув його — найшов мій ставлений годинник і роздумував над ним довго. „Кілько дав за него?“

„П'ять левів.“

„Так? — Хто чужа, аби золото чи срібло черило? — І що а з ним зроблю? Пізнаю час після сонця.“ — За сль словом кинув годинник в найближшого бука...

„Видиш, який Ти, пане! Не міг мені його лишити?“

„Купи собі новий. Так Ви Німці маєте гроший як пологи!“

Відтак витягнув ніж і розрубав ремені моєї валізи і скринки. — „Можеш їти,“ сказав. Я встав, але не рушав ся з місця.

Він глядів на мене задумливо і повторив: „Можеш їти. — — — Але щоби не казав, що ми погани. — На маєш що кусити хліба. Як його в частю й адровав! — А тут — — маєш свої дрібні назад, два леві й п'ять крейцарів. — — Щоби не казав, що ми погани.“ Все се зовсім поважно. — „Іди з Богом і не озирай ся! — Тримай ся на ліво — бо на право патрафим на лизих людей — самих рабників.“

Я вклонив ся і помандрував далі, мандрував чотири дні — поверх сто кілометрів — до нашого найближшого конзуляту.

чини графа Потодного. Розправа тривала три дні. Судні присяжні були самі Поляки, бо троє Русинів, які були також вильовані, відмовилися прокуратор. Отже як і попереднього разу лана судня присяжних складала ся з самих Поляків. Мирослав Січинський вголосив в перший день розправи довшу гарну промову, в котрій вказав на розлучливі відносини руского народу в Галичині, що підхвували його до такого учинку. Говорив спокійно тихим голосом, змінюючи свої попередні візання в тім напрямі, що мав намір убити графа Потодного. Лікарі-психіатри, що розсліджували його духовний стан, виставили йому як найкраще свідомство. Вони сказали, що Мирослав Січинський чоловік великих здібностей, обдарований природою гойно як найкращими прикметами.

В третій день розправи предложено судням присяжним одно питання, на яке всі 12 дали практикуючу відповідь. Але одного голосу не було щоб сказати: ні! Суд засудив Січинського на зару смерті через поніжене, але постановлено предложити засуд Січинського цісарській ласці. Адвокат др. Кость Левицький вніс проти засуду жалобу неважності.

На сій розправі Поляки хотіли показати, що ми не живемо в Австрії але в Польщі. Прокуратор говорив по польски, хоч закон вразно приписує, що розправа має вестися в матерій мові обжалованого. А судні присяжні також не розуміли рускої мови, бо тільки разів звертали ся до Січинського з просьбою аби говорив по польски, бо вони його не розуміють; а мимо того засудили...

Розправа проти російського шпіона Ярослава Мончаловського.

У Львові розпочав ся процес проти Ярослава Мончаловського, обжалованого за шпіонажу в користь Росії. На внесення прокуратора відбував ся Розправа з виключенням публіки. Обжалований Мончаловський говорить по польски, віддай тому, щоб судні присяжних настроїти до себе прихильно. Він признає, що діставав з Росії stipendium, яку виплачував йому що місяця російський консул у Львові Пустовий. Такі стипендії — як називав Мончаловський — мають також члени і сербські студенти. Отже признає вразливо, що потягав рублями в Росії, так як всі нацпи дістають гроші в Росії, і наші буковинські „Москалі“ від того не втекли. Далі признає ся обжалований до того, що підфотографував укріплення коло Львова і записував військові зарядження, однак робив се так для себе, а не для Росії. На внесення оборони постановив трибунал відпочити розправу до суботи в цілі помилки знатонів генерального штабу.

Подана за удержане мира.

Оноді відбуло ся серед гарної погоди в Шенбруні чолобитне торжество, уладжене громадою міста Відня для цісаря в нагоди удержання мира. В торжестві взяло участь дуже велике число осіб. Посадник др. Любгер зазначив у своїй промові жертволюбність і готовність при уцеленню небезпечні війни. Цісар подякував сердечно за чолобитну і сказав: „Поважні часи вже минули. Велими радію, що патріотичний настрій всіх моїх народів і готовність моєї армії, дали спомогу до удержання мира. Війна вимагає багато жертв, а благословенство приносить з честю захитаний мир.“ Відтак відповідало патріотичні пісні і підношено ослики на честь цісаря.

ДОПИСИ.

З Пасою.

Нацапско „посрамленіє“.

Читаючи не одну допис про кириню зі сторони румунізаторів та нацапів, уважалисьмо ся і ми потрібним з наших зелених верхів Карпат подати світові образці про наше положення, як нам Гуцулам зі всіляких причин тяжко жие ся, про се не будемо розписуватись, бо про се вже кождий знає.

Але гадав би хтось, що і ми вже дочекались того, що маємо в нашій громаді своїх щирих провідників, котрі-б нас просвітлювали, чим би заповняли на будуче нашу долю.

Права, є вже кілька громад, де знайшлись такі щирі робітники, котрі ідуть спільно дорогою, та стремлять лише до тої однієї цілі, як би то заповнити добробут бідного та позбавленого на-

роду. Наші зелені верхи відай забути, бо і як тяжко нам позбавленим всего Гуцулам жие ся, то все таке не можемо дїждатись того, щоб засвітило сонце і в наше віконце. — Говоримо тут про тих народних робітників, котрі-б мали працювати сполученими силами над задоволенням нам лучшої долі. Запитаєте ся: „І хтож повинен ними бути в громаді?“ Так кождий відповість, що ніхто інший, як школа та церква, себто учитель та панотець. В наших зелених верхах, де нам бідним Гуцулам сих провідників адалось би як найбільше, на жаль не дочекались однак до триер їх зазнати. Ми все мусимо приглядати ся, як то учитель та панотець шпють у нічній борбі, віддаючи один на другого.

Всі заходи зі сторони учителя около народної просвіти та організацій мали собі панотці за задачу поборювати. Що учитель пічне, чи з ними товариством, чи з чим иншим, так зараз виступає панотець, котрого задача мала-б бути підняти ту роботу, супротив его роботи, і ставити лише раду на копито нацапско.

Так то діяє і з нами забутими та переслідуваними Гуцулами в Пасої. З тяжкою працею адалось буншому учителю п. М. Врані заснувати тов. „Січ“ та читальню „Рускої Бесіди“. Наш панотчик в особі Антонія М. Тофана, котрий особливо похисав ся на вічу в Селятині, старає ся запропастити наше тов. „Січ“, що ему однак не адалось.

Члени сего тов. знеохотились видати все, лиш ту кириню нацапску політику, через що товариство і не розвивало ся як сайд. Учителеви, котрому також надобла ся вічна борба против заходів нацапских, подав ся на лившу посаду і відійшов від нас. Дістали ми другого молодого учителя Пестора Каплуня, котрий взяв ся до продовження попередником начатої роботи. Наш панотчик був однак певний, що побідить тепер. Наш „атец“ Антоній взяв ся до своєї киринної роботи всіма силами, думаючи, що поборе молодого учителя. До киринної роботи мав він також добру нагоду і оруже в руках і то з двох причин. Одна причина була та, що тов. „Січ“, будучи собі свій власний дім, задонинила ся у одного господаря, а друга, котру можна-б також лишати ворогам тов. задичити, та, що прийшло тов. „Січ“ заміване платити 201 К ино податок домово-доходоу, хотий ніхто не наймал дім тов. „Січ“.

І панотчик, маючи се оруже в руках, хотів стати спасателем тов. „Січ“, представляючи але матеріальне положення тов., пробив ся тям добрим, що хотів ті всі довги тов. сплатити грішми з церковної скарини, але лише під тям уловієм, наколи записав ся дім товариства „Січ“ вартості 3000 К на церкву. Не злу гадку мав наш „атец“ Ант., котрого, бо справді мав нас вправувати і нам памочі, наколи мав его сей дім в повеленні агаданій вартості коштувати яких 200 К, бо податок задумував також відписати; що і ми самі потрафали. Наш панотчик думаючи, що сей дім так як би вже під его власттю, гей би яка трупарня, заходив часами до товариства, де дозволяв собі читати свої нацапскі газети як: „Галичанин“, „Русское Слово“ та „Царославия Русь“. З сих то своїх шмат вчитував він всі статі з нападами на наших щирих руско-українських поступових послів, але ми з тими илветами ніколи не згаджалисьмо ся, бо цїнимо високо своїх українських-поступових послів. Тому то ми визнаємо сею дорогою руско-укр. илюбови взагалі, а в особіа нашим буковинським щирим укр. послам та їх провідникам п. Н. Василькови своє повне довіра, бо ми певні того, що лише они нас можуть запровадити до лучшої долі.

Наш панотчик, маючи вигляди, що его наміри здійснять ся, прістан на силляння надзвичайних загальних зборів товариства „Січ“, яких домагав ся уч. Каплун з причини зміненя статуту. Сі збори відбулись дня 22. марта с. р. На зборах прийшло під нареду, чи записати дім тов. „Січ“ на церкву. По многих виводах та представленнях послідків висказаних нашим панотчиком, що мовляв як не записати ся дім на церкву, то буде в коротці зліцтований. Се заповняв не лише „атец“ Антоній, але і его „добродійна“ матушка. По противних донавах із боку кількох господарів не згодились збори на те, щоб запропастити власний дім тов. „Січ“ в нацапскі руки. Се нашого панотчика дуже обидо в пантелику, бо він явсь не був на се приготований. Він почав теper дорадувати, щоб записави ся дім яко власність читальні, але се також не адало ся, бо знаємо, що за штучку він сам хотів атяти. Тому, що бунший коштовний п. Марко

Куриш подякував на дальше коштоводство, то приступлено до вибору коштового. Наш панотчик мав гадку бути вибраним за коштового і яко таний зробити всім все так, як ему схочеть ся. Що він о те збивав ся, аби бути вибраним, догадуємо ся навіть з того, що записав членам канкути одного разу таке: „Чим не заслунив я у вас на стілько, щоб ви вибрали мене бодай в старшину? (Що ви панотче на стільки не заслужили, видите з того, що не булисте, не я і за народною волею й не будете вибрані в старшину). Знали ми добре через що то наш панотчик так збивавсь дістати ся до старшини, ба навіть стати може і коштовим, тому тільки господарів постановило внесення, щоб вибрати на коштового и. уч. Каплуня. Почувши атец, що принорують учителя, а не его і не маючи більше вигляді, бути вибраним або коштовий, постановив яко кандидата даскала Рудкого, думаючи, що если виберуть его, буде він так робити, як батюшка приказе. Однак і ся штучка „атец“ Антонію не адала ся, бо одноголосно вибраний коштовим уч. Н. Каплун. Се вже збило нашого панотчика зовсім з дороги. Видячи проте, що втратив цілком ґрунт під своєю нацапскою киринією, не чинав навіть закінчени зборів, а виїс ся скоро, даючи ще і К яко членську випадку, щоб мати все ще голос до нацапскої кирині.

Отже ми вибрали собі п. учителя на коштового, котрий нам прирік, що буде ренно працювати над розвитком тов. Ми того певні, що може і дїжде-моє лучшої долі.

А нашому панотчичови скажимо таке: „Ми нас панотче не випадливо з нашого тов., але зманили свою нацапську кириню і не переслідуйте нас і там вже досить покрижджених руско-українських Гуцулів а научайте нас і помагайте нам, до чого ви властиво покликані, иначе поступимо собі проти вас в инший спосіб і дамо собі з вами ния раду.“

Будьте проте певні, що в противнім разі обійдемо ся і без вас. Вже десять років промилуйте в нашій громаді і то все лише поборювалисьмо все що наше рідне, що поступове, а старалисьмо ся затроїти нас своєю нацапскою, Богатерцвскою киринною політикою. Однак не адалось нам то до теper, тай на Бога надїв, що не адасть ся вам се і на дальше. Наслідки з своєї кирині видите, а то ті, що за так довгий час, слухайте добре тільки, бо аж десять років, не адало ся нам придбати ані одного приятеля, себто прихильника в нашій руско-українській громаді.“ На сей раз інічимо, але в коротці подамо ще і більше.

Січовики.

З Раранчу.

Спростоване на спростоване.

Вуть і причата не дають, так то і з нашим д. Дуткою, робить спростоване і думає, що вже обчислює ся, от бачите і умішав еще до сеї справи п. др. Стоцького. Ми самі знаєм, п. Дутко, тільки добра Вам п. др. Стоцький зробив, але не було ніче радикальної партії в Раранчу, то Ви горлали на наших послів, щоб їх не вибирати, бо за дурно гроші беруть, і тогді не робилисьмо жадного спростованя, хотий „Буковина“ про се писала. Називаєте все то неправдою, що писало ся в ч. 67 „Буковини“ і кажете, що тогді процвітала читальня, як була в Вашім домі. Там ми вже писали, що у Вашім домі знаходили ся і читальня і шпихлір і Ваша Поміч, а де вони подїв ся, кождий воробець чиркає про ті сумні часи. Знаєте, д. Дутко, як кандидувал п. Меленька до Ради державної и Ви всіма силами агітували за ним, хотий він нацид а Ви радикал. Пишете, що обібрав ся теper на провідника чоловік, який повин цілу справу так, що все паде і видїа, заколот і тріага настали в Читальні. Ми скажемо Вам на се, що се велика неправда. Хто робить роадер в громаді? Як не Ви з Вашим панотчином о. Раяном (знаного з виборів до Ради державної а про его вибрання ми еще напишем) будувате теper уніятську читальню, хотий майже всі помітом уніяти противять ся тому, бо реалїза не належить до читальні, але лише народність, абиам знали, що ми є Русинами. Пишете дальше, що Виділовий і голова Взаїмної Вигоди ацапийми за свої гроші ослеп а не пишете, що і Ви наймали слеп, але давалисьмо о 10 корон меньше; тож не маєте жадної причини про то писати. Нарікаєте також на волю Взаїмної Вигоди, але и Ви були головою, то изали від одної идо-ниці 1500 К і казали, що вложите до каси а як

прийшло віддавати, то мусіла жінка аж спаржити «Ви мусіли дати Товариства, котрий члени так тяжко робили, продавати. От такі то господарства ділали ся, люди дивили ся і кивали лиш головами аж доки їм терцю вже не стало. Поминемо, побачимо, що далі буде. Ти самі.

Читальня в Милісві.

В однім з попередніх чисел „Буковини“ названо прилюдно і читальні, котрі до кінця р. 1908 не прислали звіту зі своєї діяльності на р. 1908. і кождий, хто перерахував такий звіт, подумав певно, що всі ті читальні сплять сном блаженним, що они існують лиш на папері. Та так оно не є! Сподіємо ся, що багато читальні, так як наша, не подали звіту на означений час лиш тому, що не могли відбутись в останніх кількох тижнях загальних зборів, а що на всі они спали, доказом сего нехай послужить отсей короткий звіт з наших загальних зборів в д. 24 січня с. р. задля брану власної хати, бо наш „Народний Дім“ ще не доінічений, збирали ся члени і нечлени читальні що неділі і свята в школі, де учителі крім часописної підтримували відповідні для народу книжки, піддержували виклада, устроїли 2 віча, політичне і економічне, так що наш загаль об'єднаний добре зі всіма важливішими справами, котрі дотикають життя нашого народу.

Книжок в бібліотеці маємо 166, з котрих правда, не всі придатні. Крім праці просвітної виділи зняли ся будовою власної хати і заложив мурс для неписьмених. Стан каси представляв ся так: доходу в останнім році було 1382 кор. 79 сот., розходу 1372 кор. 24 сот., а маєток товариства вносить 1333 кор. 4 сот.

На зборах мая виклад „Про звоняне і розвій Рускої Бесіди“ учитель п. Володимир Луцконович. Бесіда представила просвітний стан буковинської Руси перед 40-ма роками, баламутство перших наших діячів що до питання національного та праця тих людей, котрі справу нашої народності і мови вивели на ясний і певний шлях, даючи сим трішки підвалини народній просвіті, не поминувши з'ясуванням восторонню роботу москвофілів, котрих проводирі за рубай лагодять тут на Буковині підданих московському царю і баламутять несвідомий варід. Описав бесіда обговорював нашу минулину, часи князів і козачства, що пролинали свою кров в обороні хлібороба і за вільнободжене руского народу з під ярма польського, татарського, а опісля московського, а котрих отремліли і бажали не поминути ніколи зашморти в наші груди. Тому почувши наші звертають ся на Україну, той прай, де жили наші козаки, котрий звали своєю кровю і в адичности для них та на спомин нашої славної бувалиці ми повинні додати словом „Україна“, аго полюбити, а слово „Україна“ се для нас найдорожше слово! — Видиме зворушене слухачів було доказом, що і для них се слово справді дороге. І тут мимоходом приходить ся мені пригадати будителим української ідеї, що ледва що збудить краще свідомість національну і політичну у нашого люду, як добре пізнання нашої історії і обходжене пам'ятю історичних, але з певною свідомістю їх значіння.

В кінці з'ясував бесіда положення Русинів у всіх краях, наші права на Буковині, а котрих повинні ми користати, бо тут маємо повну свободу.

Піднесені на духова учасники зборів розійшли ся домі, вже наперед радіючи ся тим, що за тиждень почують виклад „Про початок нації і її спасованя“.

Члени.

Про товариства в Неполоківцях.

Загальні збори каси пожиткової в Неполоківцях відбули ся дня 28. марта 1909 р. на які явили ся п. надуч. Мих. Луцук, уч. Салітер і оскіч. богослов Ів. Городишский. Назначивши сего посліднього писарем загальних зборів, а дав начальником каси справоздане касове за рік 1908, яке всі присутні члени прийняли одностайно. При другій точці денного порядку ухвалено на бажання начальника, щоб від тепер кождий член каси мусів належати також до місцевої читальні „Рускої Бесіди“. (Так повинно окрім бути, бо тамному і гроші не допоможуть. — Ред.) Коли прийшла на рад третю точку денного порядку, постановили п. надуч. Мих. Луцук внесене, щоб члени каси відступили від своїх пайів на сплату довгу власної хати. На се внесене згодили ся всі присутні і ухвалили ще окрім того, щоб на сплату того довгу

з'ужено також 100 К, а резервного фонду. При четвертій точці денного порядку, зажадали всі присутні, щоб змінити склад ради надзорної в той спосіб, щоб увійшли до неї такі члени, що знають докладно всі приписи статуту. На внесення п. Кости Олійника увійшли до ради надзорної п. надуч. Мих. Луцук яко председатель, Іван Городишский яко заступник предс. а окрім них ще пп. Ефрем Олійник, Герман Олійник і Кость Шенчук. Касиром вибрано Івана Жолобайла і призначено для него 24 К, річної платі. При п'ятій внесення п. надуч. Мих. Луцук внесене, щоб старшина каси мала право в біжучім році затягнути позикю виключно з дотеперішнім довгом до висоти 50.000 К, а уділювати членам позички до висоти 1.000 К, що члени одностайно прийняли. Позикю ніхто більше не зголошував, ся до слова, подякував п. начальник каси Стеф. Пільгуй і замикав по тім збори.

Загальні збори читальні „Рускої Бесіди“ в Неполоківцях відбули ся дня 28. марта 1909 року о 2-ій год. по полудні. При справозданні касовім, яке дав голова читальні за минулий рік, вказало ся, що приходів було 88,55 К, а расходів 92,84 К, так що каси читальні мала ще недобору у висоті 11-29 К. Сей недобір покрито позикою, яку тов. затягнуло у голови читальні. Бібліотекар, даючи звіт зі своєї діяльності, повідомив присутних, що члени читальні користували ся досить часто бібліотекою тов. Бібліотеку, що має тепер ще мало творів, задумують члени в сім році побільшити закупом нових книжок. По короткій нараді над власним шкільним відбув ся вибір нового виділу, до якого увійшли за внесенням п. Томи Поповича: Стеф. Пільгуй як голова, Кость Олійник як заступник голови, Василь Тарновський як писар, Тодер Руснак як касир, Георгій Мазур як бібліотекар, контролерами вибрано Григорія Городишского і Григора Москалина. Вибори вибрали ще слово голова читальні Стеф. Пільгуй, надуч. Мих. Луцук і оскіч. богослов Ів. Городишский і заохочували членів до просвітної праці і до солідарности, тих заворуш красної будучности. По сім замкнуто збори.

Загальні збори тов. гми „Січ“ в Неполоківцях відбули ся дня 28. марта 1909 р. о 4-ій год. по полудні при участі понад 50 членів. По докладним звіті уступаючої старшини з минулий рік відбув ся вибір нової старшини, до якої увійшли: Григор. Москалин кошником, Іван Жолобайло оскілом, Стеф. Пільгуй учителем, Іван Олійник Василів справником, Іван Руснак старбином а членами Товариства Кошук 1., Іван Вагрий 2., Іван Олійник Георгій 3. а Григорій Мазур 4. На бажання загалу відсвятковано „Ще не вмерла України“ і по замкненню загальних зборів всі одушевлені розійшли ся домі.

Присутний.

НОВИНКИ.

Чернівці, 22. цвітня 1909.

Наєндар. Пятниця 23. (10.) Торинтв. Поміня, рим. Вейтха Еп. Схід сонця 4 год. 54 мін., захід 7 год. 3 мін. — Субота 24. (11.) Антипа, Фармуци, рим. Юрия М. Схід сонця 4 год. 52 мін., захід 7 год. 5 мін.

Руский театр в Чернівцях. Тепер перебуває в Чернівцях руский театр львівської „Рускої Бесіди“. Їго гра така знаменита, що навіть наближує подив у мундирі. Наші селяне, бодай з доверности Чернівців, могли би хотіти під неділю загостити до театру, щоб побачити свою цитому штуку. Як раз на неділю назначує дирекція штуку дуже відповідні для селянства, а також знижує ціну, так що зовсім можливо нашим людям в ті днійти до театру. Тут можна не одно гарне побачити і не одного павчати ся.

На що видас ся найбільше грошей. Німеччина числить 56 мільонів мешканців. Після статистики з 1901 р. видано там за той рік на хліб 1700 мільонів марок (1 марка має 60 грошів), на месо 2250 мільонів марок, на пійско 653 міль. марок, на фальоту 225 міль. марок, на горілку 560 міль. марок, на пиво 2940 міль. марок а на вино 500 міль. марок. Отже видати на алкоголь вносить 3300 міль. марок, а на хліб і месо 3950 міль. марок. Як в Німеччині так і в нас, де нарід ще найменше п'ячать, то тільки то видає ся грошей в нас на напійки, коли знаємо, що наш пересічний господар не може обійти ся без того, щоб на храм, свята, уродина, хрестини, весіля, похорон, посвяченя хати і т. п. не купити хоча вадро горілки; пива щось наші люди менше як Німці.

Пійско у війську. Недавно тому переїздива через Будапешт полк ніхоти а Галичину, удаючи ся

з причини зарядженої частинної мобілізації на полудно. Жіж войнами находило ся чимало пійсків Жидів, котрі мали за ухами причесані пейси. На питання одної особи а публіки, котра вказала вдоволеня, що не приказано їм обрубувати пейси, відповіли войни, що верхівня війскова команда видала розпорядженя, яким дозволила носити пейси.

Оповістки, іменованя і т. п.

Іменоване. Крайній провідник іменованя гр. кат. адміністратора парохії Івана Луцкого парохом у Вишніці.

В пам'яті 48-их роковин Тараса Шевченка відбуде ся в позовні мал. с. р. великий концерт, устроений заходом українських товариств в Чернівцях. Вирали хоральні до концерту вже розпочали ся і відбувають ся в кімнатах „Вук. Цюна“ як слідує: Кождої неділі о год. пів до 5-ї повола. вправи мужьского хору; в ті дні в тиждині, коли нема представлення в театрі, о год. 6-їй веч. вправи мішаного хору. — Загальний комітет.

Тов. „Січ“ в Станіславці гор. н. Ч. Загальні збори відбудуть ся в неділю, дня 25. цвітня 1909 о 2-ій год. попов. в „Народнім Домі“ із значайним денним порядком. — Старшина.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 22. цвітня 1909.

Царгород, 22. цвітня. (Кб.) Після вчорашньої вісти в Алепо, утіло 490 аличинців із цитаделі Пале і напали місцевість Киргон, мордуючи і пљодруючи все, що попало. Описли потягла ся до Антіохії, де справляли подібні бучі. Від 24 годая проявив ся великий рух проти Вірмен.

Солунь, 22. цвітня. (Кб.) В кругах молодотурецкого комітету твердять, що вринато в Царгороді всі ним поставлені услїва. Жандарми, що супроводжвали армію, мали вже корвалілювати по уличних проклямадї до війна і населеня. Царгородська часопись „Таніс“ має від вестра вже тут виходити.

Царгород, 22. цвітня. (Кб.) Одна з прохимацій дехентує поголоску про відсї диференції між солунським і адриновольським війском а тутешнім гарнізоном і каже, що війско не має жадної причини до занепокоєня і не потребує вріти в безвідставні поголоски, тому що правительство зробило можливі приготования а цілі удерняня сувокою. Вей нехай повернуть до свого навчати а преса хай буде патриотична і не розповсюджує занепокоючих вістий.

Царгород, 22. цвітня. (Кб.) Военна фльота, що стоїть перед Царгородом, покня пристань під проводом англійского адмірала Кемпала. Становище военної фльоти збуджує все ще велике занепокоєня. Кілька военних кораблів втраді ще по стороні султана, але більша часть явилася ся за молодотурецким комітетом. Морскі войни ходять по місті і непокоять населеня. В Стамбулі великий пасупоній іза того, що солунське війско запрокуламує війсковий стан. Вранті панує сувокий.

Торговиця збіжа.

В Чернівцях платили дня 19. цвітня 1909 за 50 мгр.

Пшениці	13-25—13-50
Жита	10-25—10-50
Ячменю броварного	8—8-25
Вівса	8-50—8-75
Кукурудзи, прима	7-60—8-30
Кукурудзи, нової	7-60—8-30
Пшеничної соломи	5-50—5-00
Житної соломи	5-80—6—
Спіритуосу (10.000 процент. літрів)	49—49-25

Львівський руский нар. театр тов. „Р. Бесіда“ під дирекцією Йосипа Стадника.

Репертуар:

В п'ятницю, дня 23. цвітня с. р. по злижних до позовня ціни (другий раз):

Жидівка вихрестка

народна драма зі співаним в 3 діях Тогобочного.

В суботу, дня 24. цвітня с. р.:

Запорожець за Дунаєм

народна опера в 3 діях Артемовского. — Закінчить:

„Вечерниці“

твір мужчий Нішньского. — (В п. дїї „Запорожець“ оригінальний танець жінок.)

Ukrainische Rundschau

єдиний український часопис на німецькій мові, що наспівав інтереси українського народу перед культурним світом, виходить раз на місяць в обсязі 48 сторінок з додатками і коштує на рік лише 8. Кор. В обов'язковому кожному номері українського Рундаша передплатувати є часописи. Адреса редакції і адміністрації: Wien XVII/5 Frauenfeldstrasse, 2.

Молочне мило

лелійне з коником

найлагідніше мило для шкіри і проти виспирків соняшних.

Всюди до набути.

В СКЛЕПІ

„уєр. Вилдвизної Спілки“
в Чернівцях, ул. Пивнична число 6.
(побічна від жидівської) (—)
можна получить всі прибори до писаня як
таким Апробувані взори до красониши.

Найлучше і вже випробоване
средство на ревматизм есть
NERVOL

„Назва право забезпечена“
антикара др. Ю. Францога

в Терополі.
Се є знамените усилююче средство до
поборки против всьох ревматичних
болю, протудимелі, лямбозі, плечі,
члени і нервових болу. Приму ужи
вати на напис „Nervol“ і на прила-
вках „Nervol“.
Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (ста-
ноція) 8 кор. з оплатою і пакунком.
Товаришів з подякою. — Всього
2 рази денно до всіх країв.
В Чернівцях на складі у Шніда
і Фантіна, в Селетині і дрогівці
медикаментів Стерншуса.

Друкарня Товариства „Руска Рада“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4.

має на складі і поручає отсі

ДРУКИ СУДОВІ

1. Спротилася против екекуції. 2. Позов о заплату ціни купна. 3. Позов робітника-слуги о платню з правом убогих. 4. Позов о звернене пожитки. 5. Внесене о позволене екекуції на недвижності. 6. Внесене о позволене екекуції на недвижності.

Заразом поручає **нотаріальні друки** „Запис довжний до інстабуляції“, до того „подани“ і „рубра“.

Ціна друків судових: по 3 сотини за аркуш. Ціна друків нотаріальних: „Запис“ по 4 сотини за аркуш, „подани“ по 4 сотини за аркуш, „рубра“ по 2 сотини за аркуш.

Висилає ся за посліплатою або за попередним надісланем належитости, сейчас.

Адресувати:

Друкарня тов. „Русна Рада“

Чернівці, ул. Петровича ч. 4.

Великий зарібок

приносьте побічне заняття кождому господарю, купцям підприємцям, урядникам і т. п.

До виробу

Цементових дахівок

не треба фахового знаня. До того спеціальних машин також на сплату ратами, достарчає

188 (—)

І. ШИМОНОВИЧ

Чернівці, ул. Св'ятої Тройці ч. 20.

склад фабричних машин для загального цементового виробу.

Проекта коптів і цінники даром. — У всіх місцевостях Буковини і східної Галичини, пошукувані заступники. — Писемні оферти адресувати на повнеше фірму.

Найперше і найбільше буковинське етатісема в тій галузі.

Хемічна пральня і фарбарня

ДАМСКОЇ І МУЖЕСКОЇ ГАРДЕРОВИ,

уніє мів ріжнородних матерій, як: футер, матерій на меблі, гардинок, занавісок, портієр, рукавичок біасе і корунок.

Спеціальність: Хемічна пральня і фарбарня шовків найліпшої сорти. Взірцева фарбарня і знаменита пральня фіранок ріжного рода.

САЙФЕРТ і ТУЧАПСКИЙ, Чернівці

Централка:

ул. Руска ч. 15.

Мірни ціни.

Філія:

ул. Кручена ч. 1а

теперішня ул. Д-ра Райса.

Виконане без закиду.

189 (—)

Замовлення з провінції сейчас.

Цінники даром і оплатно.

Союз руских хліборобских спілок на Буковині

„Селяньська Каса“

стоварищенє зареєстрованє з обмеженою порухом

повідомляє, що він отворив в себе осібний

Відділ на вадкі і кавці

і перебирає зложуванє вадків і кавців але лиш у публичних корпораціях або до рук власників великої посілости земельної в популярних цінних паперах під дуже догідними умовами. Ближші інформації даємо в нашій канцелярії в Чернівцях, вулиця Петровича число 2.

Купуйте лиш у своїх людей!

Новоотворене

Василь
п. к. красені зупиню ко-
пированно

Міжнародне

Бюро Подорожи

„СВІТ“

Стрецький і С-ка

в Чернівцях (Буковина), уліця Кохановського число 1.

185 (—) видає карти корабельні до

Банади, Сполучених Держав (Америки),
Аргентини, Бразилії, Азії, Африки

і т. д. і т. д.

Карти на жолізниці європейські, канадійські та америнанські.

Карти на спільні землі. — Карти прогулянки та оверзні.

Купуйте лиш у своїх людей!

Пересторога!

Най ніхто не купує машини до шитя скорше, ніж не огляне і не спробує

Пфаффа машини до шитя

Лиш за Пфаффа машини даю 10 літ гаранцію, тому що при Пфаффа машинах всі часті що дуже труть ся, є з найтвердішої сталі ковані і гартовані. — На Пфаффа машинах можна шити, гафтувати і ширувати. — Цінники даром і оплатно.

З поважанєм **Василь Данилевич**, Механік

в Чернівцях

(—)

ул. Жидівська 16. і Пивнична 6. (Kellergasse) в власнім домі.

Г. ФАЙЛЕР

усувач нагнітон

Чернівці, уліця Руска ч. 8.

Г. Арльт в Хшанові

найбільше підприємствє в краю для будови і достаки машини до виробу цементових дахівок, цегол і цеголок на помості припоручає удосконалені, сильно збудовані

машини до виробу цементових дахівок

186 (18—23) п. м.

в імпоні:

найновішій конструкції машини „Модель 1609“ відзначену на численних заграничних виставах;

загально відомі в краю машини „Імперіаль Реформ і Гладку“;

машини до виробу цементових цегол і цеголок на помості,

форми до виробу рур каналізаційних і керничних.

Фарбу, оливу і цемент.

Усьо по найвищих цінах, на догідних умовах оплати.

На жаданє висилаю франко цінники і доладний опис кожної машини.

Із згодошенням прошу звертатись так:

Г. АРЛЬТ, ХШАНІВ.

Передплата на „Буковину“

плата в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
 - Росії: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.
 - інших державах: на цілий рік 40 ер., на пів року 20 еранів.
- Для місця і овсяк було виходити „Буковина“ раз на тиждень від неділі і коштувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі числа 10 сотників.

Оголошена коштувати по 10 сотників від одного-шпальтової стрічки або її міська дрібним друком (півт.). При кількохсотних або при різних замовленнях значний окуп.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині,

виходить що дня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петровицька число 2.

Число телефону 178.

Адрес для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устно порозуміти ся що дня від 10—11. рані і з 2—3. послужних крім неділей і свят.

Надіслане по 40 ер. від стрічки, при частійшій використанні відповідей робит. Рекламні оголошення відкриті від перга. Рукаписи зображають редакція лише за попереднім застереженням і залученням почтової власності.

Циркуляри або прайси коштують по 2, 3 і 4 сотикам від штуки.

Належностей на аніма мислами шиттями не приймає ся.

Caveant consules!

Ще один акт і буде конець трагедії, що почала ся 12. цвітня 1908 року. Та з тим не скінчить ся друга далеко помпезніша драма русо-польських відносин в Галичині й загальном житті-бутті українського народу в Австрії. Важливо, щоб „нація розумна“, як названо нас пера з річного боку, стала нацією надії не тільки для себе самої але й для австрійської держави, — припинимо ся, що спричинило страшний діло розпуки Сичинського, бо воно не тільки висить нам сю подію, але й знає дорогу, котрою можна-б вивести нашу націю з розпуки до надії.

Послухаймо, як поминав Сичинський на розправі свій вчинок, а пізнаємо жерело усього того лиха. Він сказав між иншим ось що:

Як би від 40 літ не було в Галичині політичних убійств, як би жандарми не вбили Каганца, як би не галицькі вибори, що відбуваються в супроводі політичних убійств, як би не Монастирська, Коропець, Горуццю, Лядське, Лямів, Перемишль, де по виборі п. Лібермана поліція задушила чоловіка — як би не се все, то й я не був би хопив ся політичного терору і не стояв тепер перед вами. Чи пан прокуратор не може пригадати собі, як то п. Гивовиш не хотів подати руни одному своєму товаришви, напучи до него, щоб вперед обміня свої руни від мужицької крові. Яким се була кров? Чи в мордів довершених в цілях неволітичних? Се кров хлопів збитих при виборах, кров пролита в інтересі пануючих клас польської нації, котрі мають перевагу в Галичині!..

Не покликайте ся на те, що ми маємо рівні права, бо се є лише слогані слова, а в практиці є що гіше. А ми сей гвет підчуваємо — адають ся — два рази сильніше ніж в Росії, бо тутня протизаконно ломали і ломать конституцію. І там було в давних часів, від коли тільки Польща мала до діла з Україною. Се ціла історична система. І Потоцький помер не лиш за свої власні діла, але також і за діла своїх попередників. Ми тішили ся тільки конституцією на папери, бо так само діяло

ся і перед конституюцєю, як діють ся від літ по нинішній день, але пануюча польська класа зазуби класе, що не хоче наших кривд та, що все є добре.

Як шляхта зломала свою конституюцію, як зломала конституцію 3. мал, так тепер шляхта, міщани і бюрократія ломать конституцію австрійську. І так за пановани Потоцького ми не мали конституції. Мій нарід не має ніякого впливу на законодавство, на парламент, на сейм. Звісна річ, що в галицькій сеймі на 160 послів ми маємо тільки 20 голосів, то значить: не маємо ніякого голосу; звісна річ, що австрійська конституція дає нам 3 рази менше мандатів як Полькам; звісна річ, ми не тільки не могли впливати на адміністрацію і контролювати її, але ся адміністрація стояла зовсім вправно на услугах трох пануючих клас.

Так було за Вадецького і Пініньського, як се сказав Дашинський, але ще шастем для Потоцького було те, що він був посвідний.

Пословиця говорить: „проти збанок воду носить, коня ухо не урветь ся“. За Потоцького міра перебрала ся. Показало ся, що не тільки одна класа, але всі класи і сторониства не тільки консервативні, але і всі демократи та велика частия людодців з п. Стапінським на чолі ділає на неволю мого народу.

Звісна річ, якими способами старали ся сі впливи добутти мандати. Звісно, що в кождім повіті була інструкція, щоб вибрати мандатів кола польського. І на се не було ніякої ради. Ідали депутати до Відня, исказо ся в часописках, в брошурах — нічо не помогло.

Здавало ся, що як настануть загальні вибори, то буде лучше. Передтим, як куркульові светом було локше шахрувати, вистарчило настрашити людей, назначити прим. правибори на 8. годину рано, а прийхати і зробити їх о 7. і т. д. Але тепер було се трудніше, бо всі люди мають голос. Та прийшла ся рада і на се.

Факт є, що при перших загальних виборах галицька адміністрація допускала ся таких надужит і таких шахрайств як ніколи передтим.

В акті обжаловани сказано, що невооружене є, як можна за се робити відвчальним намісником. Для мене невооружене, як можна ставити таке питання? Хто-ж є відвчальний за се, що дієсь ся в краю, як на представителі власті? А Потоцький був не лиш цюварским намісником, але і проводиром польських міродатних партій, теж і помер не лиш як намісник, але і за діяльність усіх тих польських партій.

Дуже чемно сказано в акті обжаловани, що мені не подобала ся акція проти страйків. Пан прокуратор може не знає, яка се була акція? Цілі тижні і місяці держали людей по в'язницях, щоб їх підтак увільнити, бо не було ніяких доказів їх вини. Хоч не було за що, власті уважали за відповідне мучити сотні людей тільки за те, що агітували за страйками.

Навіть „Січи“ переслідувано і то за такі дрібні річи, як воєне агент на грудях. І на таких дрібницях показало ся, що у нас іде до широкі гіршого, бо бюрократія покладає собі за задачу, щоб тільки звичити нарід і коли польським урядишам ніяко ходити в соціальних мундурах, то у нас заклали носити ленти.

А Потоцький був ворогом не лиш політичного розвитку нашої народності, але і культурного. Говорить ся, що нам що так але не діють ся, бо все таки маємо школи і культурно можемо розвивати ся. Народних шкіл — говорять — маємо більше як Польки. Та се тільки в теорії, а в практиці виглядає воно зовсім инаше. Всі школи підлягають крайній шкільній раді, а ми в тій раді не маємо ані виступнишів, ані голосу — она зовсім шангоно-польська.

І, адають ся що в конституційній державі не були би можливі такі події, як на львівській університеті. Панове присяжні може і не знають, що на університеті підчас борби с революцерами! Посвідний раз не один чоловік, але 20, 30 могло впасти трупами. Польська суспільність не звертає на се ніякої уваги, що в таких обставинах не може бути бесіди про науку, що університет не є отаціщем науки, але борби, та ані Польки ані Русини не можуть учити ся. А Потоцький був один з тих

Микола Гоголь.

З приводу столітних роковин від народження Миколи Василевича Гоголя преса всього цивілізованого світа присвятила йому статі як великому мисловцю у всемітній літературі. Росія не могла пропустити сего дня (1. цвітня), щоб не сказати велике спасибі своєму великому генієви. Російська печать обговорює всесторонно творчість Гоголя, ділячи ся при тім на дві часті. Поступова преса оцінює Гоголя виключно як художника слова, реакційна-ж використовує нагоду, щоб переїхати ся на Українцях, тикаючи їм у ніч, що Гоголь поїзав дорогою, якою повинні йти український народ. І головний орган австрійського ренегатства „Галичанець“ помістив навіть політичну, навіть літературну статю депутата Глібовицького, яка своїм змістом цілковито поириває ся з чорносотенними російськими часописами.

Українська преса співнула Гоголя „не злим тихим словом“, розбираючи адебільшого відношене Гоголя до українства. Се для нас найважливіше, як ставив ся до України Українець Гоголь, будучи визначним російським поістиром. І ми теж хочемо сему приглянути ся, але вперед даю з його життя.

Микола Гоголь родив ся 1809 р. в Сорочин-

цях в Полтавщині як потомок давнього козацького роду. Один з його предків Остап Гоголь був козацьким полковником і навіть паназимив гетьманом підчас руйни; инший, Тарасий, звівся як український письменник 18. віку, бувши автором українських інтерлюдій. Ватько Миколи, Василь, писав для сільського театру свого сусіда ех-міністра Тресцяньського українською комедії, з яких однак зберегла ся тільки одна „Простак“. Скінчивши гімназію в Ніжині, вступив Гоголь до урядової служби в Петербурзі, але вже за кілька років покинув се становище, щоб віддати ся літературі. Тоді познайомив ся з тодішніми корифеями рос. літератури Пушкіном і Жуковським і став писати російською мовою. 1832 року поїхав на Україну, мріючи про катедру історії в Київі. Однак йому дали катедру в Петербурзі, де він побув три роки і виїхав за границю. Обіхавши Німеччину, Францію, Швейцарію осів ся в Римі. З літами стала Гоголю мучити тяжка нервова недуга, з якої розвинула ся релігійна маля. Під впливом сеї маї підбув подорож до Палестини, але не найшовши її там спокою вернув в Росію і промишляв ще чотири роки помер в Москві 1852. року, маючи всего 43 роки.

Жаль збирає кожного Українця, що такий геніальний потомок українських козаків, якого батько навіть пробував пера в українській мові, покинув

свою народність, збогачуючи російську літературу такими визначними творами як „Вечери на хуторі біля Диканьки“, „Тарас Бульба“, „Ревізор“, „Мертві душі“ і т. Однє воно нам зрозуміло. Гоголь не відірвав ся цілком своєю Українці, він поклаз її до смерті, але був чоловіком слабкої волі, а великої амбіції. Вихований в козацькій сім'ї, яка прихвляла ся до дворни, стинав ся мало з властивим репрезентантом українства, а українським мужиком. Тому любив Україну як край багатий, розлогий, з вишневими садками, з чудовим ітанням сільвом, словом як любить ся прасаницю. Честливість тигла його до Петербурга в офіціальні круги, де думав пробити кар'єру. Там познайомив ся з Пушкіном, Жуковським, бачив власними очима, як їх твори всюди читали ся, а чуочи в собі поетичну адібність став і собі-ж писати для тої самої публіки. Українське слово було тоді ще слабенке. Обмикувало ся на українську територію а твори російські читались всюди. Він писав прете для ширшої публіки.

Однак Гоголь не відірвав ся цілковито від рідної почви. Захоплений козацькою бувальщиною, брав він сюжети до деяких своїх творів з української історії, найбільше українського елементу стрічимо в „Тарасі Бульбі“. Не один Українець читаючи твори Гоголя в українській мові минав бирав любови до обшарпаної України і в сім лемить

що у Відні проти правительства старалися, щоби ми не мали університету.

Спитає хто, чому се не стало ся вчасніше, ніжше кривд торік! На се відповіди дуже ясна. Як в Галичині була одна тільки пануюча класа, се консерватисти разом з духовенством, ми наділилися, що як прийде до голосу демократія, цілий польський нарід, то відносини зміняться, не будуть такі жорстокі, що демократи спеціально старалися муть ся поправити сі блудні, залагодити сі рани, які руский нарід одержав в часі 500-літньої унії з Польщею. Але показало ся, що в Галичині є одна тільки партія — консервативна від Станіславського до Потоцького. І се нас ще більше обурило. Ми пізнали, що конституція з виборчою реформою означає нас на політичну загибелю, значить нам питу часті того, що Пользам, що не будемо мати жадного впливу в соймі і парламенті, що для нас отже на легальній дорозі нічого адобути, що ми засуджені на політичну смерть.

Перед тим можна було перевагу польського народу толкувати тим, що виборча ординація похиляється до голосу тільки посідаючі сфери, се є шляхту і міщан, а мого народу ні. Але від часу загальних виборів та перевага — се розбій на моїм народі. А руский мужик, як каже Буяк, коли не вищий культурою, то на всякий случай не вищий від мазурского. Як отже можна було скасувати різницю між хлявом і шляхтичем, а лишити таку велику між польським мужиком і руским? Польський нарід п'ять разів сильніший від нас і в будучности буде се ще сумнішше виглядати. І пан прокуратор слушно називав нас „народом розпуки“ — до сего причинили ся консолідація всіх партій проти нас і гадка самого Потоцького: знищити нас нами самими. Про се згадує пан прокуратор в першій анті обжалована, та не говорить ані слова в другій. Чим се пояснити? Мені здається, що се було перед есенціальною війною з Росією. Таким способом навіть чемністю риканті ся оба акти обжалована. В першій пан прокуратор підносить, що мій чин „в впливом партійної боротьби — з одної сторони став до неї велика, поважна партія заслугуюча на підпорку, в другій горстка, грушка Українці, пожадуючих почестей та мандатів. Грушка та розгоріла невдоволю до всього на то, що не призначено її провідних прав, але радше партії староруській.

Як се все виглядало, ми бачили при послидних виборах до сойму. На команду зі Львова спонювано шахрайства на річ російського агента Дудиневича. Коли-ж відносини не змінили ся під тим зглядом, то чому в анті пана прокуратора нема вже більше мови про ту грушку пожадуючу почестей і мандатів? Для того, що я говорив про нову зброю Потоцького проти нас в тім напрямі, що ціла польська суспільність пішла проти нас на услуги російських агентів“.

Отже тао страшного розвучливого анту з 12. цвітня 1908, себто мартирологія українського народу в довговічній пожитю з Польщею. Коли Галичина дістала ся під Австрію, українська заслуга Гоголя для українського народу. Гоголь не ренеґат, хоті покинув свою національність і окрім одного правного листа не написав і стрічки по українськи. Ренеґати звичайно обидують грізною народністю, яку ганебно покинули; він поки жити його оточав Україну безмежною любовію, хоті в ту правду, мужицку Україну, а ту лашину. Воно не дивота, він був пан, а тодішнє українське панство здебільшого так дивило ся на Україну.

Гоголь був чоловіком двох душ, мав українську і московську душу і нагає ся то на сторону одної, то другої. Ся духовна роздвоєність мабути в невеликій мірі підорвала так вчасно його життя. Гоголь став ся „жертвою дводушності“, як влучно каже д. Ефремов. В листі до своєї приятельки Смирнової писав, що не знає, яка в него душа „хазяйська или русская“, себто українська чи московська. Хто знає, чи він вічно не робив собі замки за те, що покинув свою Україну, свою народність і пішов вислугуватись пінічним божкам. Гоголь се одна велика помилка, зразок на то, як „наші батьки помилялись“.

Дехто, от як автор „Очерків української літератури“ Петров причислює Гоголя до українського письменства. Однак се нині годі твердити. Гоголь російський письменник, а таке стрічавмо і в інших народів.

І. Д.

сному народови не стало легше, бо Польща на далі остала ся державою з австрійської держави. Правительство австрійське піддало „Тироля сходу“ з 1848 р. на ласку і неласку польської шляхти. Колиж стала зростати свідомість українського народу, тоді при помочі навіть крайних насильств бережено польський стан побибана. Пролито ся навіть немало української крові. З другої сторони в цілі сшнени українського руху форсовано москвофіліство, яке найбільше розросло ся під протекторатом графа Потоцького. Українські послы не раз і не два з парламентарної трибуни звертали увагу центрального правительства на неможливі відносини в Галичині, спаржались ся в своїй і в чужій пресі на польський гнет. Однак безуспішно. Мирослав Станіславський знав добре історію нещасного пожити нашого народу з Пользями, бачив на власні очі насильства спонювані над українським народом. А він любив той нарід, горіло любив і відчував його крики із запалом молододуші. І стало ся страшне діло розпуки. А така розпука огоргла й нині не тільки однини, а сотні, тисячі душ. Та розпука загонить одних в обійми російських агентів, в мадларський табір, інших же спасення від батьшин-царя, в кругих заставляє бороти ся всякими й нелегальними способами проти нещасного гнету, якого не ділає ні який инший народ в Австрії.

І від 12. цвітня 1908 в Галичині нема майже сліду авороту на ліпше ба навіть підчас розправи шовінізм польський не притихав не то на віні, але й у самій саці розпирив. Русини остають і на далі під твердою польською рукою, на тільки красю але й центральне правительство трагуює їх даліше по мачошину. Та caveant consules! Така пора, як от недавня з авексеном Воски і Герцоговими, може небавом знова заспохити Австрію. Австрійський нарід не самі забувати навіть цісарської палати, що „junitia fundamentum regni“, позначен протє добре влати собі до серця слова посла Василька, які написав у величюднім числі правительства „Fremdenblatt-y“:

„Наша монархія в позмії разі перебула нашу пробу своєї сили. Напружене всіх сил в організмі нас завсїди такі наслідки, що в організмі показують ся і такі місця, які треба залагодити. Так як напружене перші утишує на хвилю деякий внутрішній біль, так само в сім разі поділяло спондентроване уваги на спільну державну ідею і на есенціальну небезпечу для монархії. Однак треба і кривд український народ мусить підняти свій голос утішення, щоби тепер вже пороблено заарядження в цілі усунення великого недоволення покривдженої народної свідомості, щоби, коли держава знова підстане ся до народів — а хто знає, чи той час далекий, цілий державний організм був сильний і здоровий і коли Австрія знова перебуде тяжку пробу, щоб ніхто не давав ся, що проба удала ся“.

Тому „Caveant consules!“

Революція в Туреччині.

Що й досі не прийшло в Туреччині до якого позитивного результату. Переговори між султаном а Молодотурками ще не покінчили ся. В дипломатичних кругах столиці панує думка, що Молодотурки протиганєм переговорів хотять адобути на часі і очікують, щоби їх все сала лавала ся перед столицею. Тоді скажуть они своє рішуче слово, коли стануть цілковитими панами ситуації. Однак они не забикають правдоподібно кровопролиття не поставлять ся на патристичне становище і не схотять братоубійчою боротьбою довести вітчизну до руїни.

Що до їх становища в справі дотронізації султана, то показує ся як все молодотурецьке військо буде в Царгороді. Коли покинуть замір усунення его з престолу то зробать они се лиш під тим усявєм, що їм полишить ся тільки руку в покаралю винуватиків. Султан мусить на се пристати, та однак через се буде мати протє себе військо царгородське, яке було его підпорою. Таким способом повстане протест між султаном а народом а молодар Туреччини остане сам без всякої підпори. Остане султан на престолі, то має се заадачувати Молодотуркам, які вистерігають ся всяких ригорозних кроків, які мали-би викликати, неавиють серед народу. Характеристичне становище

палати, якої члени перенесли ся до St. Stefano а числі 75 і алучили ся в членами сенату а одну національну раду. Під обраду прийшла справа дотронізації султана, якої порішення відложено на пізніше. Окрім того порушено справу прокламаций арий до населення і узнавано прокламацию, в якій удоброє ся поступованя армії і признає ся їй одинокій компетенцію заняти ся справами державними і привести суверені в кряк.

Події в Царгороді.

Царгород, 23. цвітня. (Кб.) Стверджують поговору, що бувший великий везир Гамі-паша сиривав ся через кілька днів по подіях із анісного бурянного для Царгороду вітірка. Від вчєра перебував аном у своїм помешканю. Доносить, що великий везир Тевфік-паша подасть ся завтра у відміся. Консулярна депеша оцінює число аюрти, що упали підчас різанин серед Вірмен у вілєті Адана, на 15.000 душ. Цілі села полищені.

Військо машинує проти столиці.

Царгород, 23. цвітня. (Кб.) Тенерішнє сила надходячої армії не дає ся докладно означити; доносить, що військо числить около 35 батальонів, 70 пушок, 15 ескадрів і около 10.000 охотників. Вістна, що молодотурецьке військо перебуло вже під сам Царгород, несправедлива. Головна позиція армії досі незмінена. Здається, що військо й завтра не прабує до міста. Місцевим часописом доносить про прибутє героїв в борбі за свободу, без Нимі, до надходячого війська. На вчєрашнім засіданю палати в St. Stefano брало участь 75 депутатів від проводом Ахмета Різи. В своїй гарячій і гучними омиками прийатій промові сказав він: Військо на-коїло лиха, але й військо направить его.

Національна рада в St. Stefano.

Царгород, 23. цвітня. (Кб.) Перебуваючі в St. Stefano члени сенату і палати аїшли ся на національну раду, на якій радили над внеском на усунення султана з престолу та над внеском, чи прийняти прибутє македонської армії за легальне чи ні. Розвинула ся жива дебата.

Спокій в Македонії.

Солун, 23. цвітня. (Кб.) В Македонії панує спокій. Всю увагу звернено на події в Царгороді.

Справа дотронізації султана під обрадою національної ради.

Царгород, 23. цвітня. (Кб.) Ходила чути, що вже узвалено дотронізацию султана в принципі; однак стверджено пізніше, що в агаданій справі не прийшло ще до мадлого рішеня.

Завдане, що було почати тайним, буде завтра продоншено. Національна рада ухвалила прокламацию, якою ратифікує дії прокламаций, які видає надходяче військо.

Національна рада удоброє прокламаций війська.

Царгород, 23. цвітня. (Кб.) Прокламация, ухвалена національною радою, удоброє аміст прокламаций надходячої армії в цілі анулювання удару завданого конституцій підіями в вітірка, відвернення абсолютизму, який знова піднімає ся, як також приведеня суверену в кряк через забезпечення конституції, а вікінці помарани винуватиків в рамках реаліційних і державних законів.

Царгород, 23. цвітня. (Кб.) Національна рада виявила дальше, що поступованя армії відповіде интенціям нації, задля чого наляжнє ся ві поппувати ся, а той повинен бути потягнений до відвічальности і покараний, хто-би відважив ся ставити її опір.

ДОПИСЬ.

Товариство „Шкільна Поміч“ в Черногузах.

В неділю 24. січня с. р. по полудни відбулись в нашій селі другі з раду загальні збори товариства „Шкільна Поміч“ при участі около 30 членів. Збори отворив голова товариства, надуч. Лучинський, а поєсичиши вибраним цілі і значіння сего товариства, повитав прибувшого на збори делегата філії „Рускої Весіди“ дир. гімна. п. А. Кляма, почім адав звіт з діяльности Вєдліу і звіт касовий учт. В. Галиценій. І так: Перші загальні збори „Шкільної Помічі“ відбулись 11. жовтня 1908 р. Товариство існує протє несповна 4 місяці. Вибраний загальними зборами виді, що складає ся з 4-ох

учителів і 3 господарів, відбув два засідання, на котрих погоджувалося справи товариства. Особливу увагу звернув на виді, щоб придбати товариству як-найбільше готівки і тим причинитися до шкідливого зросту земельного фонду, котрого підотки мають служити на потреби товариства. Тому то занято ся головню придбанням товариству як найбільшого числа платних членів, що при помочі існуючої в нашій селі „Каси“ удасться в повні, іменно в той спосіб, що кождий новий член до „Каси“ мусить наперед стати членом основателем „Шкільної Помочи“ сплачуючи одноразову виплатку 10 К. Рівнож на просьбу нашого товариства дав сойм заповомогу в сумі 50 К. Окрім виплаток і заповомоги збираю привагидно добровільні жертви. Оі всі заходи ушанувались вже в короткім часі довести гарним успіхом, на що вичислю число платних членів 34 і готівка в кінець року в сумі 314 К, котра становить заповомогу земельного фонду. Щоб єї понакупити, постарав ся виді, що навіть так пошестий і наразі одинокий видаток, як кошта основана в сумі 14 К покрита добровільними жертвами. Так отже чистий маюток товариства в готівці вносив в кінець 1908 р. 314 К (по сьогоднішній день вже 340 К). Всі гроші так ті, що вже є, як і ті, що від часу до часу впливають заохнені на шкільні щадячий міст, насі райф. Отже короткий звіт з діяльності за 4 місяці.

Звіт сей прийнято на внесені госн. Івана Кордана до відомости і уділено виділові абсолютну.

При точці: Вибір виділу, вибрано на внесені крамаря Вас. Кравчука одлоголосою і на слідуючий рік той самий виді.

Членську виплатку на сей рік ухвалено для членів основателів одноразово 10 К (як до тепер) а для членів звичайних 1 К внесового і 1 К виплатки.

На тім по промові голови п. Лучинського закінчилися збори „Шкільної Помочи“ а зачинилися збори Читальні.

Наша.

(Від Редакції: На жаль у нас ще дуже з дуже мало тов. „Шкільна Поміч“, як отсе в Червогузах, хоч в кожнім селі чимало дітей, що не ходять до школи, бо не мають в що вгорнути ся, не то книжок і прочих приборів шкільних. А прецінь при добрій волі нашої сільської інтелігенції могло би бути в кожнім селі таке товариство, що не тільки з дрібних випадок членів, але ще більше із привагидних вкладок, а підмог громади, але і другах товариства, з декламаторських і вокальних уряджень шкільної молодіви і т. п. могли би узабрати що року тільки, щоб узабрати найбільшійших школярів. В першій лінії такий сей об'єзмок на наших учительстві, яке повинно навчати ся заповомом тов. „Шкільна Поміч“; статуту розсилає дром головний виді „Української Школи“ в Чернівцях.)

Відзначені і нагорода для військ Босни і Герцеговини. Цісар надав всім, котрі в часі від дня 1. жовтня 1908 р. до 30. цвітня 1909 р. в Босні, Герцеговині і Далматії були в чинній службі в армії і моринарці, а також тим військовим, котрі 2. грудня н. р. не дістали ювілейного військового хреста, однак в тім часі були на дунайській флотилії і воєнних кораблях на Адриатичному морі, той хрест ювілейний. Далше зарядив цісар, щоб всім військовим особам, котрі у ниміровім часі сповняли військовоу службу в Босні, Герцеговині і Далматії, далше тим військовим особам, котрі в тім часі були на кораблях ескадри і дунайської флотилії або в Катаро у військової службі, щоб їм той час служби подвійно почислено при обчислюваню часу саужби. Се зарядженя відносять ся також до ужитих подвійних відділів XIII і VII. корпусу армії.

Запає ся костел в землю в місті Іновроцлаві в Помпаниці (Німеччина). Із землі вибухла рівномасно вода і залила весь простір, де стояв костел. 3 людей ніхто не потерів, хотів се була велика ватина, бо люде, почувши підземний гук і побачивши зарисовані стіни костела, пішли зачасу з него. Причиною того незвичайного явища є очевидає вода, що підмила фундаменти нового впрочім костела, котрого будова коштувала тому 4 роки 400.000 марок. Костел запає ся по сам дах і нема надії надобути его з землі.

Найстарше дерево на світі. Найстарше дерево на світі росте коло містечка Туа, при дорозі ведучій в Оасану до Іватемалі в середній Америці. Як вчені ботаніки обчислюють, то дерево числить тепер 20 століт. У висоті півтора метра від землі пеня сего дерева мірять 44 метри в окружности (об'єму). Промір дерева сподом мірять 12 метрів, а висота его сягає 50 метрів. Дерево се, являє Taxodium, хотів в середині дуплає в зовсім алороме.

Міста америнанські. Як скоро розвивають ся і зростають в населення америнанські міста можна переконатися се о тім хотів би а сьогодні, що Нью-Йорк числить тепер вже 4.442.685 мешканців. По Лондоні отже є найбільше місто в цілм світі. Ні одно місто європейське (ані в інших частях світу) не підносилося і не росло так скоро як Нью-Йорк, котрий не лишень числом населення, але і багатством, там накопаченими, веде перед, перед всіма містами цілого світа і їх підбиває. Ного вулиця Wall str., контролююча гадку і інтереси банкової цілого краю містить в собі більше інтересів грошових, чим цілі міста європейські. Відтам то виходить контроль інтересів торговельних, банкових і т. п. маючи звязь з оборотами грошовими. Новий Йорк сам один може здержати всенний рух промисловий і грошовий у цілм краю, — або знов даєшуть його до печуваної снів. Зосереджувались там великі обороти фінансові і місто се є мотором переторгів могутних капіталістів. По при се багатство є там і велика нужда, нужда рача, упадаюча в очі, котра видніє ся по усіх перунах і вулицях міста. Пробиває вона головню в ділянках міста, замикаєх неретово робітників. Се се протиставляне, чи там контраст першого; і хто хоче пізнати багатство і нужду Америки — все те має перед очима в повнім блеску і наготі в Нью-Йорку.

Оповідки, іменованія і т. п.

Новий президент ради культури красної. Посла барона А. Гормузакого іменовано президентом ради культури красної.

3 буків красної щадниці. На шкільних загальних зборах буків красної щадниці ухвалено дати більше заповомогу на добродійні цілі, між тим на слідуючі українські інституції: На „Народний Дім“ 200 кор., на тов. „Шкільна Поміч“ 200 кор. а на руску бурсу в Сереті 80 кор.

Подяна. Щоб подати і бідим бурсакам спроможність бачити на сцені твори рідної української літератури і штуки подарував Во. добродій напвікмаршалок др. Ст. Смалко-Стоцький на сю цілі для бурси ім. Осипа Федьковича 100 корон. Управа бурси повертаючи єї гроші на привагидну цілі, віджує сям Во. добродієви як найсердечніше Спасибі. — *Олександр Кучижко, управитель бурси.*

Із штуки і літератури

Українка просьба до дирекції українського театру. Вебляк уявля і рецензії доводило ся читати зарядови нашого театру, чи то що до самої штуки чи то що до гри поодиноких артистів, а зверну увагу на одну досі еще не порушену точку, іменно на репертуар і тут мусить признати що робите нам, себ то гостям з провінції величезну кривду. Впривді учительство се не якась уприміслована каста, щоб заряд театру мав робити для него спеціальні уступки, але звачеє що учительство мимомовно найбільшій волі не може бути в театрі більше чим два рази на тиждень, себ то в суботу і в неділю по полудні. І лиш штуки дають в єї дні? Першої суботи себ то 17. цвітня с. р. „Варон цаганський“. Не вхожу тут ближше в оцінку єї оперетт (більшанайльш років тому то зроблено), скажу лиш що вже час піти їй в добре заслужений етап спочинку. Я що була мадянка а яко грала єї на українській сцені, відтам доводило ся чути єї і на львівській і на черні-

вецькій. В неділю „Батькова казка“, штука грава від подання на нашій сцені; чим не можна було стати єї заміняти? А то жаль брав чоловіка покидати виставу в основній вистогі акту і сипити на жальницю, обидуючи триньгольд дороміварені щоб дозів на час до потуги...

Що до посполудненої вистави в неділю, то не роблю заряду зарядови, що маючи на увазі тишенню участь селянства дав „Сватаня на Гончарівці“. Возьмім другий тиждень: Цілий тиждень уїде, праходить субота: „Запорожець за Дунаєм“ і „Вечерниці“.

Я вже вслякко собі толкую, зарядови театру ходить передовсім о масу, а вистаєв річ, що в суботу найбільше замісцєвих гостей, отже як вже приїде хто до міста, то щоб „забити час“, піде хотів би на вічнотомоду „Натанку Постанку“ а лиші і пошійші штуки пайдуть все аматорів і між червоноцкою публіку, можна отже обійти ся і без провінцій.

Чому на суботу не дав руский театр: „Мари“, „Суєта“, „Житєйське море“, „На дні“, „Мішани“, „Надія“, „Житє чоловіка“? На тиждень можна грати штуки більше анані, бо думаю, червоноцкою гостем все одно чи піде на „Мари“ а середу чи в суботу.

Баче одже задоволення може мати дружину театральну з вистаєв поважнійших штук в вистаєв агадані дні. Алже відома річ що „Мішани“ Горького, „На дні“, „Лихоліт“ аймають добрийшої більше обробованої публіки, кождий з нас знає, як страшно дєнервує публіку а ще більше артистів незрозуміє анані штуки, що обавляє ся чи то сміхом чи то невідповідним окликом, тут можна надіяти ся, що більший процент публіки піїме сегоштуку, а се думаю для артистів річ цілком не маловажна, а ми не ідемо до театру щоб доволі насміятися ся і поглянути хотів би на як інтересний танець менців в II. дні, але приходимо ся також учити, ми не дітвани, котрих бавить явища на сцені, але люди арілі, котрі вимагають чогось поважнійшого, чогось більше глибокого.

Марія Трусович.

Львівський руский нар. театр тов. „Р. Бєсїда“ під дирекцією Йосифа Стадника.

Репертуар:

В суботу, дня 24. цвітня с. р.:

Запорожець за Дунаєм

народна опера в 3 діях Артемольского. — Гостинний виступ пані Ф. Лопатинської. — Захвачень:

„Вечерниці“

твір музичний Ніщинського. — (8 II. дні „Запорожик“ оригінальний танець менців.)

В неділю, дня 25. цвітня с. р. по полудні о год. 3-ій по зниженні до половини ціни (як на п'ятницю):

12 дочок на відданю

народна оперета в 3 діях Кропівницького.

Вечером о годині пів до 8-ой:

Суєта

народна комедія в 4 діях Карпенка Карого.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 23. цвітня 1909.

Відень, 23. цвітня. (Кб.) Австрійське правительство повідомило угорській кабінет, що в принципі і технічних причин не пристая на отворення картельного банку. Задаля того міністри Кошут і Апош поставили цісареві правдоподібно в суботу предложення в справі основанні незалежного національного банку. Цісар прийняв окол полудня міністра Андраного.

Будапешт, 23. цвітня. (Кб.) Угорське телегр. кореспондентство бєро доносить а Відня: По полудні відбула ся в міністерській палаті одногодинна нарада, в ній брали участь Венерла, Кошут, Андрані і Цікі. Вечером відїхав Векерля до Будапешту а в понеділок верне назад до Відня.

Царгород, 23. цвітня. (Кб.) „Courier d'Orient“ довідє ся в достовірному жерелі, що здоровля султана потерпіло багато через події в послідних днів. Султан слабій на поміншє ума. Сю поголоску розповсюджено здасть ся навмисне.

Царгород, 23. цвітня. (Кб.) В тутешній палаті не явив ся мадон деуатат, більша часть послів находит ся тепер в St. Stefano. Як „Courier d'Orient“ доносить, відїхав Султан літєу тих осіб, які спричинили ся до буці а попереднього тижня.

Датки на пам'ятник ТАРАСА ШЕВЧЕНКА в Києві просимо прислати до „Рускої Каси“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

НОВИНКИ.

Чернівці, 23. цвітня 1909.

Календар. Субота 24. (11.) Антипа, Фармуція, рим. Юрія М. Схід сонця 4 год. 53 мін., захід 7 год. 5 мін. — Неділя 25. (12.) Н. З. до В. Василья, рим. Н. З. до В. Марія. Схід сонця 4 год. 50 мін., захід 7 год. 7 мін.

Наглячі внески українських посів. З Відня доносить, що посол др. Евген Левіцький переддав президії палати посів наглячий внесок в справі внесення міністра краєна для Галичини вглядно основана двоєх місць міністрів краєна, одного для Русинів а одного для Поляків. Другий наглячий внесок в справі законного управління патана мов в Австрії переддасть посол др. Левіцький сими днями.

Рекорда православної церкви в Австро-Угорщині. З Відня доносить, що наслідком прилучення Босни і Герцеговини вступили деякі перемины в православній церкві. Всі православні єпархії в Босні і Герцеговині, в Далматії і Хорватії будуть сподучені в одну митрополію, на толі котрої буде поставлений карловачкий патріарх. Митрополія та буде складати ся з дев'ятьох єпархій; чотирьох босансько-герцеговинських двоєх далматинських і трьох хорватських. Сербські православні єпархії на Угорщині будуть відділені від карловачкої єпархії і для них буде основана в Будапешті так звана будинська митрополія і тамошний єпископ буде мати титул угорського митрополита. На Буковині буде установлена третя незалежна православна митрополія і тамне буде установлена нова руска єпархія, бо червоноцка єпархія буде виключно румунською. В семігородській румунській митрополії не вступлять ніякі амін.

Головні Звичайні Загальні Збори

товариства

„Руска Каса для ощаджости і пожичок“ в Чернівцях

відбудуться дня **2. мая 1909-го року о годині 10. перед полуднем** у власнім льокалі, улица Петровича ч. 2, при участі що найменше половина всіх членів. Колиб загальні збори не могли відбутися через те, що не явилось відповідне число членів, тоді відбудуться загальні збори о годині пів до 11-ої перед полуднем з тим самим порядком денним без огляду на число явившихся членів.

Порядок денний:

1. Прочитане протоколу.
2. Справоздане касове.
3. Вибір ради надзорчої.
4. Внесення старшини.

Кожний член може бути після § 20 статутів заступлений через такого повномочника, котрий сам має право голосовання.

Др. Стефан Смал-Стоцкий, голова.

Омельян Попович, заст. голова.

Звичайні загальні збори каси пож. і шадн. для громади Горошівці, відбудуться дня 6. мая с. р. о 1. год. пополудни о пів до 2. п. п. без взгляду на число прибувших членів в домі господаря Николая Мелничука з таким денним порядком: 1. Прочитане протоколу з попередних загальних зборів. 2. Справоздане касове й прийняте білянсу за рік 1908. 3. Удлене абсютоторії старшині і ради надзорчої. 4. Вибір старшини. 5. Вибір ради надзорчої. 6. Установлене стопи процентовой для пожичок і вкладок шадничих. 7. Ухвала дотично побираня 50 с. на фонд резервовий на місце дотеперішної пренумерувати часописи „Народне Богатство“. 8. Підвиснене платні для касиера і рід виплати тойж. 9. Ухвала що кождий член стов. мусить і на далі бути членом читальні „Рускої Бесіди“. 10. Ухвала, що кождий член стов. мусить бути заобезпечений в тов. ассик. „Дійстер“. 11. Перебране ц. к. трафики наданій до тепер Гюргігви Фуштееви. 12. Перебране руского skleпу отвореного до тепер під фірмою, Гюргігви Фуштей. 13. Внесок старшини дотично неточних членів товариства. 14. Справоздане із діловодства в першім кварталі 1909 і ухвала дотично артикула 33 книги ліквідационної. — Старшина.

Звичайні весняні загальні збори каси пож. і шадн. для громади Ставчани, відбудуться в неділю, дня 2. мая с. р. о 2. годині пополудни в читальні „Рускої Бесіди“ з таким денним порядком: 1. Отворене зборів. 2. Прочитане протоколу з попередних загальних зборів. 3. Справоздане касове і білянс за рік 1908. 4. Установлене стопи процентовой для пожичок і вкладок шадничих. 5. Вибір старшини і ради надзорчої. 6. Ухвала, щоб не відбував ся загальний збір осінній. 7. Повідомлене, про силачуване довгу до „Селянської Каси“. 8. Ухвала, щоб всі члени каси були членами читальні „Рускої Бесіди“. 9. Вільні внесення. — Іван Ойстрик, нач. Юрій Ручнак, касир.

Загальні збори каси пожичкової і шадничої для гром. Валяв, відбудуться дня 2. мая із слідуючим денним порядком: 1. Справоздане касове. 2. Вибір старшини і ради надзорчої. 3. Вибір касиера. 4. Вільні внесення. — Старшина.

„Споживне товариство „Взаїмна Вигода“ в Добринівцях, скликає загальні збори на день 2. (лат.) мая 1909 р. о 3 годині пополудни в домі Георгія Рипки в Добринівцях. Порядок денний: 1. Справоздане членів основателів. 2. Вибір членів управи і надзорчої ради. 3. Рішене що до провадження процесу против виступившого члена — основателя. — Іван Гаврилюк, Іван Церкан.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть **NERVOL**

„Наппа правлю забезпечена“
аптекара др. Ю. Францова

в Тернополі.

Се є аліментне умиротворюєє средство до китирани протів всяких ревматичних болів, простудженя, змизня кистей, илечей гістичі і нервових недуг. Проту уважати на наппу „Nervol“ і не приймати ніяких „Нервотонів“.

Ціна флакони 80 сот. 10 флаконів (однотипок) 8. кор. и оплатою і оплативши. Тисячки якотів з подякою. — Вислана 2 рази денно до всіх країв. В Чернівцях на складі у Шміда і Фонтіна, и Селетані в дрогверій медіцинальній Стеригуса.

В СКЛЕПІ

„укр. Видавничої Співачи“
в Чернівцях, ул. Пианична число 6.
(побічна від жидівської). (—)
можна получити всі прибори до писання аз
також Апробовані взори до краснопяси.

Молочне мило

лелійне з коником

найлагіднійше мило для шкіри
і проти виприсків сонячних.

Всюди до избути.

Великий зарібок

приносить побічне ванитя кождому господарю, купцєви предиріємцєви,
урядникови і т. п.

До виробу

Цементових дахівок

не треба фахового знаня. До того спеціальних машин таном на
силату ратами, достарчає

129 (—)

І. ШИМОНОВИЧ

Чернівці, ул. Свѣятої Тройці ч. 20.

склад фабричний машин для загального цементового виробу.

Проспекта коштів і цінники даром. — У всіх місцевостях Буковини
і східної Галичини, пошукувати заступників. — Писемні офери адресувати на пошесту фірму.

Найперше і найбільше буковинське естаблісєма в тій галузи.

**Хемічна пральня і фарбарня
ДАМСКОЇ І МУЖЕСКОЇ ГАРДЕРОВИ,**
уїтє мів ріжнородних материй, як: футер, материй на
меблї, гардинок, занавісок, портїєр, рукавичок Glacé
і корунок.

Спеціальність: Хемічна пральня і фарбарня
шовків найліпшої сорти. Взірцева фарбарня і зна-
менита пральня фіранок ріжного рода.

САЙФЕРТ і ТУЧАПСКИЙ, Чернівці

Централка:

ул. Руска ч. 15.

Мірні ціни.

Філія:

ул. Крученя ч. 1а
теперішня ул. Д-ра Райса.

Виконанє без закиду.

129 (—)

Замовленя з провінції сейчас.

Цінники даром і оплатно.

Передплата на „Буковину“

платня з Чернівців:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
 - Росії: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.
 - інших державах: на цілий рік 40 ер., на пів року 20 ер.
- Для місця і особи буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під редакцією і констувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотників.

Оголошення констують по 10 сотників від односторонньої сторони або 11 міліон дрібним друком (милі). При розмірваннях або при річних замовленнях значний обсяг.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.

Виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петровця число 2.

Число телефону 176.

Адреса для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устатити персоналізати ся що для від 10—11. рано і 2—3. понодім крім неділей і свят.

Надіслані по 40 сот. від сторічки, при частійших замовленнях відповідний рахунок. Редакція не приймає чужих візитів під порту. Румунська пошта редакція лише на попереджувальні експресом і відлучення почтової належності.

Циркуляри або прилоги констують по 2, 3 і 4 сотняк від штук.

Належностей на аконес марками поштовими не приймає ся.

Ювілейні збори просвітньо-економічного тов. „Руска Бесіда“ в Чернівцях в дня 18-го цвітня 1909-го року.

Присутних членів поверх 200.

Зборам проводить голова товариства інспектор кравчий Омельян Попович.

Голова отворив збори констатуючи відповідне число членів. Він дякує в імені виділу за те, що члени прибули так численно, щоби звеличити се свято товариства, іменне 40-літні роковини існування „Рускої Бесіди“, і питає як найсердечніше делегата висланого львівською „Просвітою“ на ці ювілейні збори проф. Вілецького. „Ми не збирали ся сьогодні на значні збори,“ каже далше голова, „а на те, щоби оглянути свою культурну роботу через 40 літ“. Сором літ то сприйй каналом часу не тільки в життю кожної людини людської а і в життю загалу. 1867 р. настав закон о товариствах і зборах, а 2 роки пізніше очунили і буковинські Русини, щоби покористувати сим законом. І перед 40 літами було Русинів на Буковині релативно більше як всіх других народів, але вони були без надної ваги в краю. Кілька осіб приотулило до засновання „Рускої Бесіди“, першого товариства на Буковині. Рішопісля видав сей гурток людей 1. пайд а іменне політичне товариство „Русна Рада“. І так з часом адова „Рускої Бесіди“ прийшло багато товариств на Буковині, котрих можна тепер вже почислити на соти и. Всіх товариств українських в нашім краю в тепер ооло 400. Бесідини не хоче широко розводити ся над тим, що зроблено до тепер. В історії „Рускої Бесіди“ найде кождий докладно про всі заходи Русинів, які гуртували ся десятками літ у „Рускій Бесіді“. Русини обходять 40-літній ювілей повстання товариства а вразом 25-літній ювілей щиро-народної роботи, бо тов. „Русна Бесіда“ стало аж 1884 р. на земім народнім ґрунті. І жи-

вотворність того рішучого кроку показала ся зараз, бо за послідних 25 літ зроблено не до порівняня більше як за попередних 15. Від коли ми почали жити своїм житєм, від тогди наша праця дала гарні плоди. Голова питає ще раз всіх як-найсердечніше і просить, щоби всі присутні причинили ся своїм щирим словом до поважного обговорення просвітних потреб нашого народу. Бесідини кінчить словами: „Дай Боже, щоби ці збори були як-найкращим початком ще кращого розвитку нашого товариства і народної освіти!“

Потім забирає слово відпоручник „Просвіти“ проф. Вілецький. Він кажує на те, що торжество, яке обходять сьогодні „Русна Бесіда“ не є лишень торжеством буковинської а цілої України. Коли перед 40 р. зачав невеличкий гурток людей на Буковині свою роботу, то вто ждала тина, але й дуже важна праця. Хоч ся дружина була дрібна то не унадала на дуел. Згодом вона ширшала. Товариство осигало вже більші успіхи не лиш на просвітнім а також на економічнім полі. Успіхи ці захочували людей до дальшої праці. Бесідини передає зборам як-найщиріші бажання львівської „Просвіти“, щоби товариству „Русна Бесіда“ удало ся і на дальше віднести як найбільше успіхів на полі народної просвіти і кінчить словами: „Най просвіта і добробит нашого народу ростуть на Буковині!“

Дальше прочитано і одобрено протокол а загальних зборів товариства, які відбули ся дня 7-го жовтня 1108. р.

Д. Ф. Дудинський ставить внесок, щоби справозданн а діяльності товариства, яке вислано кождому членови друкованою книжкою, не відчитувано. Прийнято.

Голова дав поясненн до справозданн а запавля, що життя по наших читальнях ще дуже слабе. Більше-менші точні справозданн маємо ми від 100 читальень. Бесідини зазначає, що а 55 громад не маємо ані одного члена (а тих сіл 17 мають читальні). На послідні загальні збори філії післано

делегатів. Число членів „Бесіди“ зросло вже по верх 600.

В дискусії над справозданнем забирає пасамперед голос інженер кравчий виділу и. Г. Герасимович і висказує, щоби в слідуючих справозданнях було також тебеллярне виставленн зросту членів після років. Бесідини домагає ся також, щоби не подавано в виданих народови тенденційної літератури, а так само наукових річій в формі розмов. Наконєць кажує ся він і на те, що послідний палендар „Рускої Бесіди“ слабій змістом і формою; особливо-ж нападають в очі блудя стилістичні і орфографічні.

До справозданн а промови також проф. др. МIRON Кордуба. Він скаржить ся, що членам місним доставляє ся видани досить неприємливо, Бесідини підносить слабу діяльність читальень, з котрих деякі навіть не вступили до головного товариства, др. Кордуба уважає працю філій рішучо за слабу і вносить, щоби головний виділ ждала чверть-річчя від філій справозданн а їх діяльності як також а діяльності читальень.

Д. Стрийський а Кіцмань каваляє, що філії взагалі не знають, що мають робити. Бесідини ждає, щоби головний виділ дав їм а тім огляді інструкції.

Проф. Пантелеймон Калм каваляє, що в наших просвітних організаціях панував через якийсь час такий дух, що спиня всяку діяльність. Дуже его динує, що тоді, коли він о тім на послідних зборах загальних підніс свій голос, як-раз ті самі панове, що скаржать ся на дух по тих товариствах були проти него. Та для інтелігентних людей не треба жадних поучень. Вони повинні самі знати свій обовязок. Треба також земі чужі думки, які до нас заносить ся з чужих сторін, пристосовувати до наших буковинських обставин. Належить а так важній роботі як просвіта народу піанати потреби народу нашого.

Дир. Сергій Канюка а Глібоки каваляє, щоби коли члени „Рускої Бесіди“ айшли ся на юві-

Филі моря і любови.

Трагедия на пать дій Франца Гріляпарцера.
(Переклад П. Карманыського).

Дієві особи.

ГЕРО.
ВЕРХОВНИЙ ЖРЕЦЬ, ві стрий.
ЛВАНДЕР.
НАВКЛЕРОС.
ЯНТЕ.
СТОРОЖ СВЯТИНІ.
РОДИЧІ ГЕРО.
СЛУЖБА. РИБАЛКИ. НАРІД.

Дія перша.

Притвор перед святинією Афродіти в Сестос. Середину вповнюють колонами а просторими переходами і творять перистілі. В глибині святині, до якої веде більше число степенів. З переду, на право, статуя Амура, на ліво рімба Гіменес. Ранній ранок.

ГЕРО (виходить зі святині а ношином цвітів на рамени і сходить по степені).

ГЕРО. Так вже зробила-б все! Святини збрала;
Ціла пшавсь цвітот мірту й ром
І жде на храм, що має надійти.

А я в храму предметом сама!
Мені судилось дні спокійні, тихі,
Що хотять ся без ціли і пуття,
Віддати службі тих небесних свт;
Ті дні, що мов в грамі квітти дрібні
Толочить, ломить путинна нога,

Силести в вінок, щоби богині скрань
Вирасити й освятить; ві й себе.

Яка а рада, що вже донь прийшов,
Що донь сей гарний, тихий, любий, милий!
Ні хмарка не затмить голубий небосвід
І Фоб, що вирвуз а сонях морських філ,
Гладить на криші й все благословить.

Добачуєш а мені одну а своїх?
Чи відав ти, що ся весела Геро,
Що гралась тут на степенях святині,
Ще колись, по закону дідів,
Що від нікія давала все ширє
Святому місцю, — що вона візьме
Свій привілей і стане а ряд жрекинь;
І нині, нині, а сей прегарний день...
На степенях узарити й народ,
Як жертви ме небесням приносили,
І з кождих уст порветь ся щастя зов
І а сонці днй, богині на поїху,
Жрекині скрань ося —

Тільки, що-ж?
На вступі вже занедбує а службу?
Тут вінці ще і цвітти маю ще,
А образи свої ще без прикрас.

Тут, Гіменею ти, що вижеш пари,
Прийми вінок, хоч радо а вільна.
Міннеш душі, що? Боги писані!
Свою а хочу лиш для себе мати,
Хто зна, чи мала-б з иншої жосен?

Тобі, мій Амор, а моїх вінців другий!
Ти син богині, а-ж ві дати,
Ми своїми; а правдиве звацтво
Собі не шкодить, береже спокій.
Так шиймо ми й й праймай від мене честь.
Як почитавь ся, чого не знавсь.

Тепер би ще на землю цвітів. — Та,
Як тут розкинуте усе довкола?
Збанон, мітла, рикаль, мотує всяке.
Нароби, слухниці отого дому,
Ще ваше діло. Так сповняйте свій чин?
Нехай лезить, свідчить про їх охоту! —
Однак воно дразнить великий мій погляд.
Проч, мерзото! іди а моїх очий!

(Займаєть ся аргамем).

Ось йде юрба, розпалена ігрою,
Робити це, що вже без них зробилось.
(Наблюдить Янте і болато дружиц служкинь).

ЯНТЕ. Ой, гарна Геро, вже так рано праці?
ГЕРО. Так, бо нема когось, хоч пішло ннє.

(Служкині аргатають аргаме).

ЯНТЕ. Диніть, вона ганьбить, що ми ковоки
І тих кілмох не спиртали річей.
ГЕРО. Кільмох, чи много, не зробила ти.
ЯНТЕ. Ми рано вже змивали й замінати;
Потім скотілось по траві лонитись.
ГЕРО. І геть пішли й тепер — о, асно небо!
Я ти ногою легиною стрибала,
Не бачила ти притвору богині,
Не бачила нескінченного діла?
Ні, не пійму а сего. Му мончати.

лейні збори, думки висказувало ся так, аби вони виїхали товариству на пожиток.

Зрештою „Руска Бесіда“ розвивала ся, як могла; по всіх селах треба було і треба ще й тепер числяти ся з дійсними силами рускої інтелігенції. Передовсім не слід забувати роадору між нами а кацанами, який дуже ослаблює нашу працю по селах. Розвиток читальні впрочім залежав від осіб, які ними займали ся.

Ще одна справа впливала некорисно на життя по наших просвітних організаціях, а іменно брак періодичних видань. Сего року головний виділ переорганізував велику зміну в тім напрямі. Від 1. січня видано до тепер чотири випуски. А вплив цієї зміни видно вже тепер по зрості числа членів, бо найішшою агітацією для „Рускої Бесіди“, то періодичні видання. Далше жадав, бесідник, щоби на загальні збори читальні вислано делегатів чи то з рамени головного виділу чи то з рамени філій. На консьє д. Кавчук звертає увагу на те, щоби головний виділ постарав ся о друковані формуляри для діловодства читальні. Таким способом провідникам сих товариств приходило би ся легко виготовлювати справоздання з свої діяльності для головного виділу. Зрештою всяка робота отже і просвітна залежить від щирости людей, потрібні провадять.

(Далі буде).

3 внутрішніх справ.

Український клуб.

В понеділок 26. с. м. відбув ся засідання українського парламентарного клубу у Відні. У вікторію сходять ся парламент.

Російські змагання в Австрії.

Російські об'єднати адала вже звертають свою бачну увагу на східну Галичину як на будучу російську губернію. А вже під останнього а'аду в Празі їх робота іде спорою ходою вперед. Тепер по невдачі російської дипломатії в австро-сербських спорах Росія неапатично негодую на Австрію а об'єднати а використують сю нагоду для роблення опийї проти Австрії.

„Новое Время“ висловило свої думки з ота-тею переповненою напастями проти Австрії і віддумками про державні наші і міжнародні відносини. Ций такого постоування дуже ясна — атрити проти Австрії і підбурювати тутешніх Славян щоби підтак Росії отала для них тим раєм, в яким можуть єдино бачити спасєня. Побіч сєї кертичної роботи іде рівночасно позитивна діяльність всеросійських об'єднати а, щоби галицких Русинів підготувати на добрих населєнцях „галицкой губернії“. Роблять ся пильні заходи, очинивши „посібниками всеросійських об'єднати а“, щоби заснувати учительську семінарію і гімназію з московською викладавкою мовою, а побіч дотенерішних часописів

„Галицанін“, „Русь“ і т. п. має бути заснований двенник видаваний в чисті російській мові. Крім того посягають всеросійські об'єднати а і на інших царинами нашого народного життя і розвитку. „Московскіи Відомости“ впевнили ся, що взаємний Росії а Галичини вже досить добре налаштані і тому випадають потребу утворити в Галичині торговницю для збуту російського промислу.

Така піль невинна гадка збування російських плодів в Галичині має одини далєкосигле політичне значєня, нагоди собі пригадаємо справу закупки „гупульських копій“ і процесу Ольги Грабар.

Процес Мончоловського також дуже певне свідчить на ті підвоєнні і змагання, а все те разом підпокріплює культурних і торгових взаємин має метою окріплення всеросійської об'єднати а ідеї в Галичині.

Заграничний огляд.

Молодотурецьке військо перед Царгородом.

Майже все військо молодотурецького комітету зібралось вже перед мурами столиці і увійде у місто мабуть сьогодні вночі. Переговори між ним а султаном ще й доси не скінчили ся а в провинції, головинно в Альбанії, проявляє ся рух проти Молодотурків особливо ізаа того, що они хотіли вислати туди частину свого війська. Випадкі ситуації дуже критичні і не обійде ся тут правдоподібно без кровопролиття. Шайх-ін-Іслам відказав ся виготовити фетву (правне орєчєня), яким мало-би ся сиконстатувати аномальність душевного стану султана і тим самим уможливити єго усунєня з престолу. В державі панує великий розлад. В St. Stefano зібрала ся національна рада, яка як проізоричне правительство залагоджує біжучі справи; рада отже й над питанням детронізації султана, за якою залучило ся 150 членів. Тому становище султана дуже неспокійне а тим більше, що він добровільно не хоче уступити. Як ситуація вилася ся, не знати вже задля того, що військо дуже зміцнило і готове в послєдній хвилі зміняти своє ста новище, що дає-би ситуації ціаном вишійї напрям.

Зворот в користь султана.

Царгород, 24. цвітня. (Кб.) Тайна національна нарада зійшла ся сьогодні рано і радить над протоколом турецько-болгареної угоди. Около 5. години по полудни оновішено сензаційний зворот в користь султана. Здаєть ся, що ідало ся на-решті погодити султана з єго ворогами.

При сіданні оновітєни великий везир дипломатам, що президент сенату Зайд-паша заповнив телеграфічно вірність і постох султанови. Генеральний адютант Камфені повідомив дипломатів в імені султана, що командант корпусу

Магмуд Шенкет звістив єго телеграфічно про сию адіювану, яка поголосил, що македонська армія прибула в цілі детронізації султана. Зворот сиритичений головинно настроєм єред одної часті гарнізону як також єред народу, який держить сторону султана.

Магмуд Шенкет-паша, головний провідник війська, ставить умови населєню Царгороду.

Царгород, 24. цвітня. (Кб.) Окрємі видання тутешніх часописів опублікують доєшу Магмуда Шенкета-паші до великого вєзира того змісту, що він черєз револуцу царгородського корпусу разом а підділами другого й третього корпусу перебрав головинний провід над надходячим військом і фактовою; хто буде просити прощєня, того уласкуют ся, прочих асїх кара не омиє.

Демєнтує ся категорично поголоску, розповсюджену повстанцями, немов подходяче військо заміряє усунути султана з престолу.

Магмуд Шенкет-паша просить великого вєзира опублікувати єго і дати єго до відома дипломатичним місцям. Він сам адаєть про сию справу справоздає перед султаном. Царгородське і македонське військо йде як доєсїть, єдно проти другого. В загальї військо безперестанно переходить з місця на місце і обсаджують важинїї позиції. Догадують ся, що сегодіншні події та опублікування мають на цілі заспокоїти всі чинники. Панує загальна думка, що анція проти султанського двору ваступить сегодін вночі.

Конфлікт між кавалєрією а македонським військом.

Царгород, 24. цвітня. (Кб.) Ходять чутки, що македонське військо обсадило сегодін по-полудни кєсарію полку кавалєрії, який підчас того перебував при сєдланні. Коли полк повернув до кєсарі, прайшло між ним а македонським трупам до стріланни, якої асїлєд не звісний. Після пильної перші хотіли македонські воїни обсади кєсарію, але їх напад відперто і бієна мала-би далше тренати. Пополудни мали жєнніри убити деяких продавців часописів і поновити ще й інших алогичин. Думають, що події перед кєсарією і стая гарнізону спричинить те, що македонські жєнніри поступлять наперед. Очікують, що сегодін вєчером увійдуть військо до столиці. Населєня побоює ся надвигатиних єксєсїв. Стамбул мов ашмор.

Національна рада залагоджує біжучі справи.

Царгород, 24. цвітня. (Кб.) На сегодіншнім публічним засіданні національної ради прочитано протєсти з провинції як також привітєня від намісників іє Манастиру і Анїора. Далше усталєзовано доєшу до вєсїє згаданих намісників, яка містить рішні розпоряджєня в цілі придуєєня євєнтуальних заколотів а Адані. Вїяцї уклєноно відрєчити єбразу над зазначєним становищем аспідом нового кабінєту.

АНТЕ. Що ти сумна й свуєш ся самотою,
Та жалувєш вєсєним вєєких вїтїх.
ГЕРО. Я не сумна; щєсєлиша я від вас;
І часто а жалїла вєчєром,
Що, вєзвєши довєд, як втомилєсь грою;
Та а поваї не борєню вїтїх,
І лучу а нєю рєсєнєшї забави.
АНТЕ. Прєстї, ми прєстїй і нїзнький народ,
А ти єродїлась із жєрцїв родини —
ГЕРО. Це правда.
АНТЕ. І до вєщєго зрєсєла. —
Для тебе нїшї
І нїцї радєстї та чар утїх.

ГЕРО. Ти знєвєч, а не кєлю. Лїш не глузує!
АНТЕ. А вє-ж пішла ти з нами і дивилась
На двєх молодцїв крїзь вратї вєрїт. —
ГЕРО. Мовчи!
АНТЕ. Чому-ж? Сама ти зирєла по трєх
Мїж прутї брємї.
ГЕРО. Ох, мовчи, нємє.
Вєзглєдую твоєму а давала волю,
Для лєгєдуха ухє сє нїмє.
Мовчи, не цвєчєнай, бо клєнуєсь бєгамї!
Жєрцю, мойєму стрїєнєю, нєвїм
І будє кара, рїнна до заслуг.
Мєнї сє прїкєро, що унєсєлась гїєлом,
Нїнєшнє годї, як а чую сє.
Мовчи, говорю! Аїє слєва бїєлї!

ЖРЕЦЬ (враз зі сторожєм сьєлєтїм вїсходить з правєго бєку).

ГЕРО (до нєю).
О, щєстє, що прїходїш, стрїєню мїй!
Твоє дїтє єнїєнєло гїєном дїєсь,
В тої гарнїй ранєй мого горїєствєя,
Який як вєє — о, стрїєню мїй, прєстї!
ЖРЕЦЬ. Яка-ж прїчїна вїбуху була?
ГЕРО. Пїрїє слєва отєєго лєгєдуха,
Нєчєсний гїєум, що вєє, що сам нєхтєє,
Мєлює радє, як нєгїдїє чєстї.
Кєбї то мудрїєстї хотє бї в полєвнїй
Прє учїв дїдала так, як алобїний гїєм!
ЖРЕЦЬ. Кєтра-ж то вїрїєлась така бутїя,
Що внєхтєувєла в дємї єїм вїчєй?
ГЕРО (до єєнїєй).
Прєнїєнїшї, не мєжу а єкєзєтє,
Рїєкї хотїєй годїєла-є сє, як єнїєй.
Єкєртїєтє вєсїх, потїм їх нємєєтїє;
А вїєнна чєстї нїємєє єєює сама.
(До сторожєя сьєлєтїмї).

А ти їди, прїєгєнїєє сє до вєрїт,
Абї чужї не —
ЖРЕЦЬ. Чи вєнє?
ГЕРО. Я прєшу.
ЖРЕЦЬ. Іди! — І вїє! Та берєєтїє сє тєїєу,
Що знєвє єнїєй закон і лїє нїєдє.
(Сторєж сьєлєтїмї вїсходїєть нє лїєю, дїєчєтє нє прєвєє).
ГЕРО. Тєпєр вєє лєгєшє. Я бїє їх жалїєла,
Кєбї їх дур прїє нїх самєх нїєнєв сє,
Не дїєв прє нїєнєх прїєзнєєнє і друкїє.

ЖРЕЦЬ. Хотїєй а радїєй, що тоєпєу мїєлєнїє
І не глєдєш прїєтєлїєнїє а єурбї,
Одїєв дїєвуєсь, нєвїєтє мєнї прїєнєро,
Що дєєїє жєдєна а рїєнїєх не в'єднєла
Твоєго сєрцїє й тєїєної пєтрєбї.
Жїтє сємїтєє дєждїє жрєєнїєю,
Бїєє у дїєїєку лєєєнєє вєєго знєєстїє.

ГЕРО. Не бачу того, що-є друкїєа жєрїєла:
Що хтє задумєлє, нєїє дїєлєє сєм.
Сємїтєє, нєжєєнїє, є жїтє жрєєнїєй?
Кєлїє-ж вєнєє тємє єєтєтє бєлє?
Вєєє рєнїєм рєнїєм чутїє гємїєр лєду,
Який єєлїєєє тєтє а уєїєх єторїє,
І від обїтїє, від жєртєвєнїєх дєрїє,
І від прєєсєсїєй, від тєїєнїє жєбрєєчїєя
Не жємєєнїєє а дємї єїм пєрїє.
Та й на рєбєтє тєтє нємєєє брєєку:
Збєєкєє на вєду, єнїєнїєє і нїєнїєй,
Кєєлїєєнїєє, єпєдїє, від жєртєвєнїєх, єтїєнїє —
Вєєє трєбє чїєстїєтєє, бєрєєтїєє, крєєсїєтїєє.
І дє тєтє чєєє на жєїєнїєй рєєєгєєвїєр,
На пєєтєєчїєє а пєдрукєєює, єкєлїєє?

ЖРЕЦЬ. Не єрєєуєлїєє тїє мєнє.
ГЕРО. Нєїє бєдєє й тєє!
Не рєєєуєєнїєє, то нємєє бєжєєнїєє.
Єстєєлє мєнє єєєює; дєбрєє а тїєм.
ЖРЕЦЬ. Та чєєє прїєїєдєє і змїєнїєтїєє єїє і бєєює.

(Далєєєєє бєдєєє).

Приєднуйте нам нових членів.
Дякуємо.

СПРАВОЗДАНЄ

тов. „Руска Каса для ошадности і пожичок“, стов. зареєстр. з ограниченою порукою в Чернівцях за адміністративний рік 1908.

РАХУНОК ОБОРОТІВ.

	Винен		Мде		Сальдо		Сальдо	
	Кор.	с	Кор.	с	Кор.	с	Кор.	с
Кonto каси	4,114.108	24	4,109.727	32	4.380	92	—	—
Кonto паїв	6.885	75	133.342	93	—	—	126.457	18
Кonto фонду резервового	—	—	27.090	69	—	—	27.090	69
Кonto дивіденди	6.356	60	10.978	90	—	—	4.622	30
Кonto векслів	2,590.880	02	1,622.835	66	968.044	36	—	—
Кonto скриптів	254.025	03	52.201	75	201.823	28	—	—
Кonto вкладок	166.877	67	482.868	96	—	—	315.991	29
Кonto реескомпту	1,891.257	45	2,603.155	27	—	—	711.897	82
Діверси	1.421	59	736	48	685	11	—	—
Кonto фонду пенсійного	—	—	3.051	28	—	—	3.051	28
Кonto зисків і страт	36.686	99	51.782	22	—	—	15.095	23
Кonto різних паїв	35.772	50	—	—	35.772	50	—	—
Кonto інвентара	1.000	—	—	—	1.000	—	—	—
Кonto відсотків і провізії	91.186	88	98.687	26	—	—	7.500	38
Оборот	9,196.458	72	9,196.458	72	1,211.706	17	1,211.706	17

Актива.

КОНТО БІЛЯНСУ.

Пасива.

	Корон	сот.		Корон	сот.
Готівка	4.380	92	Кonto паїв	126.457	18
Ріжні паї	35.772	50	Кonto фонду резервового	27.090	69
Кonto інвентара	1.000	—	Кonto вкладок	315.991	29
Кonto векслів:			Кonto фонду пенсійного	3.051	28
а) Портфель Корон 256.146'54			Кonto реескомпту	711.897	82
б) Реескомпт 711.897'82	968.044	36	Кonto відсотків	7.500	38
Кonto скриптів	201.823	28	Кonto дивіденд	4.622	30
Діверси	685	11	Чистий зиск	15.095	23
	1,211.706	17		1,211.706	17

Страти.

КОНТО СТРАТ І ЗИСКІВ.

Зиски.

	Корон	сот.		Корон	сот.
Платня	6.409	92	Відсотки.	45.086	01
Чинш	1.089	—	Провізія	6.696	21
Наперед побрані відсотки	7.500	38			
Податки.	3.288	10			
Адміністрація	4.056	91			
Відсотки від вкладок	14.342	68			
Чистий зиск	15.095	23			
	51.782	22		51.782	22

Всі позиції годять ся з головними й побічними книжками.

Рада надзорча:

Іван Воробкевич, в. р.

Михайло Коралевич, в. р.

Олександр Садагорский, в. р.

Надає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З хрестом товариства „Руска Рада“ в Чернівцях, під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Віктор Стрич.

Передплата на „Буковину“

плата в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
- Росії: на цілий рік 12 рублів, на пів року 6 руб., на чверть року 3 руб.
- інших державах: на цілий рік 40 р., на пів року 20 р., на чверть року 10 р.

Для місця і особи буде виходити „Буковина“ раз на тиждень від неділі і поштувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотинів.

Оголошення поштувати по 10 сотинів від однієї публікації стрічки або її міської дрібни друком (петі). При відкорекції або при рішучих замовленнях значний опус.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.

виходить що дня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петропільна число 2.

Число телефону 176.

Адрес для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устатковувати за день від 10—11, рано і 2—3, поштувати крім неділей і свят.

Надсилає по 40 коп. від стрічки, при одержанні відповідних рахунків. Рішеннями неоплачених візитів від пера. Рукописи вноситься редакції лише за попереднім застереженням і наданням почтаної належності.

Циркулярні ако призначено поштувати по 2, 3 і 4 сотини від штуки.

Належностей на зняття марок почтими не приймає ся.

Ювілейні збори просвітньо-економічного тов. „Руска Бесіда“ в Чернівцях в два 18 го цвітня 1909-го року.

Присутніх членів поперх 200.

Зборам проводить голова товариства інспектор кравчий Омельян Попович.

Голова отворяє збори констатуєчи відповідне число членів. Він дякує в імені відділу за те, що члени прабули так численно, щоби звеличити се свято товариства, іменню 40-літні роковини існування „Рускої Бесіди“, і витав як найсердечнішє делегата нисланого львівсько „Просвітою“ на ці ювілейні збори проф. Вілещого. „Ми не збирали ся сьогодні на звичайні збори,“ каже далше голова, „а на те, щоби оглянути свою культурну роботу через 40 літ“. Сорок літ то скорий навалон часу не тільки в життю кождої людини людської а і в життю загалу. 1867 р. настав закон о товариствах і зборах, а 2 роки пізніше очутили і буковинські Русини, щоби покористувати сим законом. І перед 40 літами було Русинів на Буковині релативно більше як всіх других народів, але вони були без жадної ваги в краю. Кілька осіб приступило до заснованя „Рускої Бесіди“, першого товариства на Буковині. Рік опісля видав сей гурток людей 1. пільд а іменню політичне товариство „Руска Рада“. І так з часом а доня „Рускої Бесіди“ анішло багато товариств на Буковині, котрих можна тепер вже почислити на сотки. Всіх товариств українських в нашім краю є тепер около 400. Бесідин не хоче широко розводити ся над тим, що зроблено до тепер. В історії „Рускої Бесіди“ пайде кождий докладно про всі заходи Русинів, які гуртували ся десятинами літ у „Рускій Бесіді“. Русини обходять 40-літній ювілей повстання товариства а заразом 25-літній ювілей щиро-народної роботи, бо тов. „Руска Бесіда“ етало аж 1884 р. на земім народнім ґрунті. І жи-

вотворність того рішучого кроку показала ся зараз, бо за посідних 25 літ зроблено не до порівняня більше як за попередних 15. Від воли ми зачали жити своїм житєм, від тогди наша праця дала гарні плоди. Голова витав ще раз всіх як-найсердечнішє і просить, щоби всі присутні причинили ся своїм щирим словом до поважного обговорення просвітних потреб нашого народу. Бесідини кінчить словами: „Дай Боже, щоби ці збори були як-найкрасшим початком ще красивого розвитку нашого товариства і народної освіти!“

Потім забирає слово відпоручник „Просвіти“ проф. Вілещий. Він кажує на те, що торжество, яке обходять сьогодні „Руска Бесіда“ не є лишень торжеством буковинської а цілої України. Коли перед 40 р. зачал невеличкий гурток людей на Буковині свою роботу, то вго ждала тисяча, але й дуже важна праця. Хоч ся дружина була дрібна то не упадала на душі. Згодом вона ширшала. Товариство осягало вже більші успіхи не лиш на просвітнім а також на економічнім полі. Успіхи ці заохочували людей до дальшої праці. Бесідини передає зборам як-найщирішє бажання львівської „Просвіти“, щоби товариству „Руска Бесіда“ удало ся і на дальше підвести як найбільше успіхів на полі народної просвіти і кінчить словами: „Най просвіта і добробит нашого народу ростуть на Буковині!“

Дальше прочитано і одобрено протокол а загальних зборів товариства, які відбули ся дня 7-го жовтня 1106. р.

Д. Ф. Дудинський ставить внесок, щоби справозданя а діяльності товариства, яке вносало кождому членови друмованою зняточкою, не відчитувано. Прийнято.

Голова дав повененя до справозданя і заавданя, що жити по наших читальних ще дуже слабе. Вільше-меншє точні справозданя маємо ми від 100 читалень. Бесідини зазначає, що а 55 громад не маємо ані одного члена (з тих сіл 17 мають читальні). На посідні загальні збори філії писаво

делегатів. Число членів „Бесіди“ зросло вже поперх 800.

В дякуванні над справозданем забирає пасамперед голос інженер красивого виду п. Г. Герасимович і вносилує, щоби в сідуючих справозданях було також тебелірно віставлена просту членів після роція. Бесідини домагав ся також, щоби не подавано в виданях народова тенденційної літератури, а так само наукових річій в формі розмов. Наконєць жалув ся він і на те, що посідний календар „Рускої Бесіди“ слабій змістом і формою; особливо-ж впадають в очи блуди стилістичні і ортографічні.

До справозданя промовив також проф. др. Мирон Кордуба. Він скарижть ся, що членам місним доставля ся видана досить неурнавально. Бесідини підносить слабу діяльність читалень, а котрих деякі навіть не вступили до головного товариства, др. Кордуба уважав працю філії рішучо за слабу і вносить, щоби головний відділ надав чверть-річчє від філії справозданя а їх діяльності як також а діяльності читалень.

Д. Стрийський а Кіцмань заавданя, що філії взагалі не знають, що мають робити. Бесідини жадає, щоби головний відділ дав їм а тім огляді інструменти.

Проф. Пантелеймон Клим заавданя, що в наших просвітних організаціях панував через якийсь час такий дух, що спинив земну діяльність. Дуже вго дивує, що тоді, коли він о тім на посідних зборах загальних підняв свій голос, як-раз ті самі павовє, що скарижть ся на дух по тих товариствах були проти него. Та для інтелігентних людей не треба жадних поучень. Вони повинні самі знати свій обовязок. Треба також всім чути думки, які до нас вносять ся а чужих сторін, пристосовувати до наших буковинських обставин. Наленить а так важній роботі як просвіта народу пізнати потреби народу нашого.

Дир. Сергій Кавчук а Глібоки бажав, щоби коли члени „Рускої Бесіди“ вішли ся на земі

Филі моря і любви.

Трагедия на пять дій Франца Гримальперера.
(Переклад П. Карманьского).

Дієві особи.

ГЕРО.
ВЕРХОВНИЙ ЖРЕЦЬ, ві стрий.
ЛВАНДЕР.
НАВКЛІВРОС.
ЯНТЕ.
СТОРОЖ СВЯТИНІ.
РОДИЧІ ГЕРО.
СЛУЖБА. РИВАЛКИ. НАРІД.

Дія перша.

Притвор перед святинєю Афродіти в Сестос. Середину вповнюють колонни а просторими перелодами і творять перістіль. В глибині святини, до якої веде більше число степенів. З переду, на право, статуя Амора, на ліво різьба Гімenea. Ранній ранок.

ГЕРО (виходить зі святині а пошанкою цвітє на рамеки і сподить по степенях).

ГЕРО. Там вже зробила-б все! Святиня вбрана;
Ціла пашавсь цвітєм мірту й ром
І вде на храм, що має надійти.

А я є храму предметом сама!
Мені судилось дві сповісті, тихі,
Що котять ся без цілі і пуття,
Віддати службі тих небесних сил;
Ті дні, що мов а траві нійки дрібні
Толочить, ломить путиня вого,

Сплести в мінок, щоби богині скрань
Вкрасити й освятити; ві й себе.

Яка а рада, що вже день прийшов,
Що день сей гарний, тихий, любий, милий!
Ні хмаря не затмивить голубий небозвід
І Феб, що вирнув а непах морських філь,
Глядять на криші й все благословить.

Добачувш в мені одну з своїх?
Чи видав ти, що ся весела Геро,
Що гралась тут на степенях святині,
Вже колавсь, по закону діда,
Що від міків лавали все жреців
Святому місцю, — що вона пізламе
Свій припілей і стане в рад жрецинь;
І нині, нині, а сей прегарний донь...
На степенях узрять її народ,
Як жертви ма небесним припосити,
І а кождих уст порветь ся щастя вог
І в сонді дня, богині на потіху,
Жрецький скрань осне —

Тільки, що-ж?
На вступі вже занедбує а службу?
Тут вілці ще і цвітє маю що,
А образи сесі ще без прикрас.

Тут, Гімenea ти, що вижеш паря,
Прийми мінок, хоч радо а візна.
Міняєш думі, що? Вогні ласані!
Свою а хочу лиш для себе мати,
Хто зна, чи мала-б з нийшої хосен?

Тобі, мій Амор, а моїх вілців другий!
Ти син богині, а-ж ві дятя,
Ми своїми; а правдиве своацтво
Собі не шкочить, береже спомій.
Тан жиймо ми й й приймай від мене честь.
Як почитаєсь се, чого не знавсь.

Тепер би ще на землю цвітє. — Та,
Як тут розкинуто усе девіло?
Збанок, міла, рюкаль, мотуєт вєвє.
Нєроба, служниця отсего дому,
Цє ваше діло. Так сповнаєт свій чин?
Нехай лєжить, свідчить про їх охоту! —
Однак воно дразнить палкий мій погляд.
Проч, мерзото! іди з моїх очей!

(Зависає а врятаєм).

Ось йде юрба, розпалена ігрою,
Робити цє, що вно без них зробилось.

(Наблюдить Янте і боато дружи служниця).

ЯНТЕ. Оя, гарна Геро, вже так рано пради?
ГЕРО. Так, бо нема погось, хоч пізно вже.

(Служниця врятають аром).

ЯНТЕ. Дивіть, вона ганьбить, що ми новини
І тих кількох не спитали річей.

ГЕРО. Кількох, чи много, не зробила ти.

ЯНТЕ. Ми рано вже заплали й замітали;

Потім схотілось по траві лєнитись.

ГЕРО. І геть пішли й тепер — о, вєвє небо!

Яє ти ногою лєжною стрибала,

Не бачила ти притвору богині,

Не бачила неспівачового діла?

Ні, не пійму а сего. Му мовчати.

лейні збори, думки висказувало ся так, аби вони нийшли товариству на пожиток.

Зрештою „Руска Бесіда“ розвивала ся, як могла; по всіх селах треба було і треба ще й тепер числяти ся з дійсними силами рускої інтелігенції. Передовсім не слід забувати роадору між нами а нацанам, який дуже ослаблює нашу працю по селах. Розвиток читальні протім залежав від осіб, які ними займали ся.

Ще одна справа вилажала некорисно на ште по наших просвітних організаціях, а іменно брак періодичних видань. Сего року головний виділ перепровадив велику зміну в тім напрямі. Від 1. січня видано до тепер чотири випуски. А вплив сей зміни видно вже тепер по зрості числа членів, бо найважливішою агітацією для „Рускої Бесіди“, то періодичні видання. Далше жадає, бесідник, щоби на загальні збори читальні висплато долігатів чи то з рамени головного виділу чи то з рамени філій. На коведь д. Канюк звертає увагу на то, щоби головний виділ постарав ся о друковані формуляри для діловодства читальні. Таким способом провідники свх товариств приходило би ся легко виготовляти справозданя з свої діяльності для головного виділу. Зрештою всяка робота отже і просвітна залежить від щирости людей, котрі її провадять.

(Далі буде).

3 внутрішних справ.

Український клуб.

В понеділок 26. с. м. відбув ся засідання українського парламентарного клубу у Відні. У містотрон сходять ся парламент.

Російські змагання в Австрії.

Російські об'єднатеї адавна вже звертають свою бачну увагу на східну Галичину як на будучу російську губернію. А вже від останнього з'їзду в Празі їх робота іде шкорою ходою вперед. Тепер по невдачі російської дипломатії в австрійсько-боснійські спори Росія незначайно ведегує на Австрію а об'єднатеї використовують сю нагоду для роблення оцінкі проти Австрії.

„Новое Время“ виступило самі днями з отагю переповненою напастями проти Австрії і віддумками про державні наші і міжнародні відносини. Ціль такою поступованя дуже ясна — атрити проти Австрії і підбурювати тутешних Славян щоби відтак Росія стала для них тим раєм, в яким можуть адино бачити спасення. Побіч сей карткиної роботи іде рівночасно позитивна діяльність всеросійських об'єднатеї, щоби галицких Русинів підготувати на добрих населенців „галицької губернії“. Роблять ся пыльні заходи, очинидно „особлими всеросійських об'єднатеї“, щоби заснувати учитьську семінарію і гімназію в московською вишклавовою мовою, а побіч дотеперішних часописів

„Галицький“, „Русь“ і т. п. має бути заснований щоденний видаваний в чисто російській мові. Крім того поселяють всеросійські об'єднатеї і на інших царинами нашого народного життя і розвитку. „Московські Відомости“ вивчили ся, що наважнни Росії в Галичині вже досить добре наважнни і тому випадають потребу утворити в Галичині торговельну для абути російського промислу.

Така ніби певниа гада збування російських плодів в Галичині має одним далекосягале політичне значіння, наволи собі пригадаємо справу закупки „гуцульських коней“ і процесу Ольги Грабар.

Процес Менчаловського також дуже певна свідчало на ті відносини і змагання, а все те разом під покривом культурних і торговельних взаємних між метою скріплення всеросійської об'єднатеї ідеї в Галичині.

Заграничний огляд.

Молодотурецьке військо перед Царгородом.

Майже все військо молодотурецького комітету зібрало ся вже перед мурами столиці і увійде у місто мабуть сьогодні в ночі. Переговори між ним а султаном ще й доси не скінчили ся а в провінції, головню в Альбанії, провалять ся рух проти Молодотурків особливо ізаа того, що они хотіли вислати туди частину свого війська. Взагалі ситуація дуже критична і не обійде ся тут правдоподібно без кровопролиття. Шайх-іс-іслам відказав ся виготовити фетву (правне оречення), яким мало-би ся сконстатувати аномальність душевного стану султана і тим самим уможливити его усунення з престолу. В державні наву великий розлад. В St. Stefano зібрала ся національна рада, яка як провізиричне правательство залагоджує біжучі справи; радаля отже й над питанням детронізації султана, на якую зважило ся 130 членів. Тому отаповище султана дуже переважає а тим більше, що він добровільно не хоче уступити. Як ситуація виленить ся, не знати вже задля того, що військо дуже змицне і готове в послідній хвилі змінити своє становище, що дало-би ситуації цілком інший напрям.

Зворот в користь султана.

Царгород, 24. цвітня. (Кб.) Тайна національна нарада зійшла ся сьогодні рано і радаля над протоколом турецько-болгарської угоди. Около 5. години по полудні оповіщено сенсацийний зворот в користь султана. Здасть ся, що ідало ся на решті погодити султана з его ворогами.

При спалайку оповісти великий резир дипломатичний, що президент сенату Зайд-паша записав телеграфічно вірність і послух султанови. Генеральний адютант Камфенені повідомив дипломатів в імені султана, що командант корпусу

Магмуд Шенкет-паша, головний провідник війська, ставить усяляке населення Царгороду.

Царгород, 24. цвітня. (Кб.) Опремі видання тутешних часописів осубайкують донешу Магмуда Шенкета-паші до великого резира того аміету, що він через революту царгородського корпусу разом з піддільми другого й третього корпусу перебрав головний провід над нахлосним військом і флотом; хто буде просити прощення, того уласнявить ся, прочих всіх кара не омине.

Дементує ся категорично поголоску, розповсюджену повстанцями, немов подходить військо амірія усунути султана з престолу.

Магмуд Шенкет-паша просить великого резира осубайкувати се і дати се до відомо дияломатичним місям. Він сам адасть про сю справу справозданя перед султаном. Царгородське і македонське військо йде як доносить, одно проти другого. В загальні війська безперестанно переходять з місця на місце і обсаджують важніший позиції. Догодують ся на сьогоднішні події та осубайкована мають як цілн наспокоїти всі чинини. Панує загальна думка, що аніяк проти султанського двору наступити сьогодні в ночі.

Конфлікт між кавалерією а македонським військом.

Царгород, 24. цвітня. (Кб.) Ходить чути, що македонське військо обсадило сьогодні по полудні кавалерію полку каваларі, який підчас того перебував при сезамліку. Коли полк повернув до шварці, прийшло між ним а македонським трупами до отрілання, якої авсід не авісний. Після пильної перші хотіли македонське воєнка обсадили кавалерію, але їх напад відперто і бійка надала-би дальше тривати. Пополудні мали жовіри убити деяких провадців часописів і поцовити ще й інших злочинів. Думають, що події перед кавалерією і стан гарнізону спричинить те, що македонське жовіри поступлять наперед. Очікують, що сьогодні вечером увійдуть військо до столиці. Населення побоює ся надмірних ексцесів. Стамбул мов аніпер.

Національна рада залагоджує біжучі справи.

Царгород, 24. цвітня. (Кб.) На сьогоднішнім публічним засіданні національної рада прочитано протести з провінції як також приватне від намісників із Манастиру і Ангора. Далше усталізовано дещу до аніше вгаданих замісників, ані містять ріжні розпорядження в цілі придумени есентуальних анологій в Адані. Війська ухвалою відпочити обрану над зазначенням становища згідом нового кабінету.

ЯНТЕ. Що ти сумна й спуєш ся самотою,

Та жалувеш веселим веселих вітх.

ГЕРО. Я не сумна; щасливша я від вас;

І часто я жаліла вечером,

Що, взявши довілі, як втомилась грою;

Та я позаві не борюю вітх,

І луку з нею роскоші забави.

ЯНТЕ. Прости, ми простий і низький народ,

А ти зродилась із жерців родина —

ГЕРО. Це правда.

ЯНТЕ. І до вищого зросла. —

Для тебе лані

І ані радости та чар утх.

ГЕРО. Ти знаєш, а не знаю. Лані не глузуй!

ЯНТЕ. А все-ж пішла ти з нами і дивалась

На двох молодців іриві вратки воріт. —

ГЕРО. Мовчи!

ЯНТЕ. Чому-ж? Сама ти заринала по трохи

Мім прута брами.

ГЕРО. Ох, мовчи, жану.

Везгудую твою и давала волю,

Для легкостухо ухо се міме.

Мовчи, не цвєннай, бо клянєсь богами!

Жерцю, мойому стрийнови, новім

І буде кара, рівна до заводу.

Мені се прикро, що унеслась гнївом,

Інакше годі, як а чую се.

Мовчи, говорю! Ані слова білїм!

ЖРЕЦЬ (враз зі сторожес святині виходить з правого боку).

ГЕРО (до мене).

О, щастя, що приходиш, стрию мій!

Твоє дитя скинало гнївом двєсь,

В той гарний ранок мого торжества,

Який на все — о, стрию мій, прости!

ЖРЕЦЬ. Яка-ж причина вибуху була?

ГЕРО. Гіркі слова отсого легкостухо,

Нечесний глум, що все, що сам нехтує,

Малює радо, як негідне чести.

Коби то мудрість хоч би в позованні

Про учнів дбала так, як злосний глум!

ЖРЕЦЬ. Котра-ж то зариналась тана бутна,

Що нехтувала в домі сім зачав?

ГЕРО (по жваві).

Провіряючи, не могу я сказати,

Рівни хотий годили-б ся, як сній.

Смартайте всіх, потім їх наженіть;

А аніна часть пізьме слою сама.

(До сторожес святині).

А ти іди, пригань ся до воріт,

Аби чуї на —

ЖРЕЦЬ. Чи вона?

ГЕРО. Я прошу.

ЖРЕЦЬ. Іди! — І ви! Та бережіть ся гнїву,

Що знає сній закон і лік наїде.

(Сторожес святині відходить на ліво, дїячата на право).

ГЕРО. Тепер вже легше. Я би їх жаліла,

Коби їх дур при них самих ливав ся,

Не дбав про аніших признає і другів.

ЖРЕЦЬ. Хотай я радий, що тошу мнївни

І не глядиш приятельки в юрбі,

Одван дивуюсь, навіть мені иракро,

Що досі мадна з рівних не в'єднана

Твоїого серця й тайної потреби.

Житє самітне дождя жреїню,

Бже у днїку легне його анести.

ГЕРО. Не бачу того, що-б дружба загріла:

Що хто задумав, най ділає сам.

Самітне, жанєш, є житє жреїний?

Коби-ж воно таке осьют було?

Вже раннім ранком чути гамір людю,

Який силляє тут а уоїх сторів,

І від обітів, від жертвенних дарів,

І від процесів, від товпи жобрацтва

Не змолвляє в домі сім поріг,

Та й на роботу тут немає браку:

Збанок на воду, огнище і вїні,

Конюшня, спода, від, жертвенник, стїп —

Все треба чистити, берегти, красити.

І де тут час на зайний розговір,

На пєстоці а подругою, спанї?

ЖРЕЦЬ. Не зрозуміла ти мене.

ГЕРО. Най буде й так!

Не розумієш, то нема бажаня.

Остав мене собою; добре а тм.

ЖРЕЦЬ. Та час прийде і змінить гін і болю.

(Далше буде.)

НОВИНКИ.

Чернівці, 24. цвітня 1909.

Наелендар. Неділя 25. (12.) Н. 3. по В. Василя, р.м. Н. 3. по В. Марка. Схід сонця 4 год. 50 мин., захід 7 год. 7 мин. — Поведілок 26. (13.) Артемона, р.м. Калита П. Схід сонця 4 год. 48 мин., захід 7 год. 9 мин.

Наш фейлетон. З тим числом починаємо друкувати знамениту драму Франца Грільпарцера: „Фалі моря і любови“ в перекладі знаменитого нашого поета Петра Карманського.

Відрадиний фант. Анад. тов. „Сін“ звернуло ся в англійській справі до тутешньої дирекції поштів в українській мові. На це дісталося назване товариство відповіди з дирекції поштів в підписком директора так само в українській мові. До всіх листів поштів ми звертали ся в нашій мові і ждати відповіди так само в нашій мові а в противнім разі звертати ся до вищої інстанції.

Іван Франко в Києві. „Рада“ доносить, що в Києві перебував славний український письменник і вчений д-р Іван Франко. Він приїхав сюди зі Львова минулого тижня і гадав пробути ще кілька днів. Здоров'я его трохи покращало, хоч він досі не володів пальцями рук, спаралізованими вже кілька місяців. В Києві шановний письменник почував себе краще, ніж у Львові. Він цікавився науковими справами, відвідує бібліотеку й книгарні, розшукуючи деякі старі видання для доповнення своєї цінної бібліотеки у Львові. Останній раз Франко був в Києві 23 роки тому.

З красивого виділу. На засіданні дня 22. с. м. ухвалено побирати слідуючих додатків від податків за рік 1909: Франки 75, Вишниця 100, Бергомет н. С. 80 і Катина 100 процентів безпосередніх громадянських податків. Прийнято президиар на 1909 рік дорожнього комітету в камполюнському повіті і позовило побирати 30-процентний додаток від безпосередніх додатків. Помічено також кілька відкриттів в громадянських справах. Слухачам різниці академії у Відні Остафичунові. Твердові і Пашковичеві уділено заповідей в цілці експурації по 100 кор. На піднесення планів художби призначено раді культури правної 4000 кор. Уділено субвенції 400 кор шедеви Теодоровичеві в цілці закупа шевських знарядів, румунському женьському товариству в Камполюнгу на тивний курс 400 кор., а управі школи в Якобенах на таку саму ціл. 200 кор. Вишниця постановлено розписати конкурсу на інсталяцію освітлювального освітлення в сучаснім шпиталі і на будову двох павільонів (по 120 хорих) при крамів шпиталі в Чернівцях.

Нова московська газета у Львові. Московські молодіші генералі в д-ром Дудиничев на чолі задумують розпочати у Львові видавати газету, писаною чисто російською мовою. Сей новий орган московіїв виходити не поруч з „Галичаном“, котрий лишити ся приватною власністю редактора Маркова. Справа сима днями мусить бути вирішена остаточно. Видко напани собі наперед мостити дорогу, бо надіють ся певно анексії Галичини і Буковини до Росії.

Борба з орлом. З Сент. Чарлс Іль. в Канаді доносять про страшну боротьбу одного фермера з величезним орлом, котрий вхопив в пазури дитину того фермера. В борбі тій брало участь багато людей, котрі старали ся видерти дитину з пазурів орла. В нічці удало ся їм відібрати дитину і убити орла. Батько дитини вістав тинко пошкодженій орлом. Дитині нічого не бракує. Орел сей з розмученими крилами мірив 12 стій. 6 се незначайний ознак того короля птахів.

Великі і малі злодії. Одна американська часопись ось як характеризує злодіїв. „Того, хто зможе вирости дітям мільон, — визнають фінансовим генієм. Хто здолався пів мільоном, — в чоловіком несповна розуму. Хто тиня, забравши із собою 100 тисяч доларів, зовесь малим левцем; — а хто „спирає“ 50 тисяч, сьому діло не ведесе. Крадій 25 тисяч невідомою спекуляцією. Злодій, котрий вкраде 5000, зопуть затаїняком, — а 1000 — пошеником. Хто вкраде 100 доларів, зовесь гідним грабником, — а 10 доларів — підлим злодієм. Хто „потягне“ кусник мусевини, або окраде хліба, щоб лишень засвоєти свій голод, — на такого вже всі аглядають ся та вважати його на зовсім пропащего чоловіка.“

Фальшивики грошей. В швейцарському „Слові“, надруковано, що отес надано швейцарський окружний суд засудив троє робітників-глухонімих на каторгу: Ялика — на 8 років, Киріченка на 5 років і 4 місяці 19-літнього парубка на 4 роки. Засудили їх за те, що вони робили фальшиві гроші. Коли їх прокурор на суді запитав, що примусило їх взяти ся за таку роботу, вони відповіли: „Заробітки тепер стали погані, а жити треба чимсь, то поневолі й прийшло ся щось вигадати, щоб не адохнути з голоду. А що краще вигадувати, як не самі гроші? І от Ялик, як трохи тамуний савсар, почав роботу. Гроші він робив з олівця, живого ерідна та сукном. На 100 варб. фальшивих грошей змате-

риду треба було всего на 6 варб. Спершу гроші розходились тільки в Глухові, а потім вже Киріченко став їх розповсюджувати скрізь, аж поки не дійшли ся у Сумах, де він раніш був на роботі“. Грошей, як вони показали на суді, зробили тільки на 125 варб.

Оповідки, іменовані і т. п.

Датки на пам'ятник Шевченка. В „Рускій Касі“ зложив дашине: Пан Омеан Цопа 6 кор., пан Андрій Зибачинський 4 кор., пан Іван Дроздовський 5 кор., пан Іван Меленка 1 кор., пан Гранирер 1 кор., пан Петро Гелит 40 сот. Разом 17 зорон 40 сотини.

Із штуки і літератури.

З українського театру. В обсерву інсталино комедію в 4 діях Карпенка Карого „Чумак“. Се один з найкрасніших творів нашого найбільшого драматурга. Діє ся на Україні при кінці XVIII. літу. Богатий Хома Нерук (д. Шевченко) разом з своїм братом Віталієм (д. Островський) впридише чумачку по сім до Криму. Се найбільша чумачка в цілці України, багато народу складає ся гріними, навіть баба Вушля (п-і Леонтовичева) дає своїх останніх десять карбованців на чабана, тараню і сім. Віталій як і передше такий і тепер провадить сего чумачкою. Та жина Хоми Настася (п-і Олександрівна) ремствує на Віталію за те, що Хома його жінці Соломії (п-і Леонтовичева) спливає всього добра. Хоч Настася „тії сварили отрашні боїть ся“, то все інтригує, щоб лише розв'язати братів. І розв'язала обох братів. В призначений час чумачка не пертєя домія. Розв'язала ся ністія, що худоба вигинула в дорозі і нічим було довести домія набраве в Криму добро. Збігав ся богато народу до затривоженного Хоми, мадаючи гроша назад. А передівсім баба Вушля ламентує за своїми 10 карбованцями, що от „тобі чабачок, от тобі сім, от тобі тараня — дулю аїсн“, та готова Хома обшукати. Хома в білі переписав ся з братом. Небавом вертають і чумани адо-роні та веселі. Народ успокоює ся. Богаті чумачки Русаловеней та Четвєра, що хотіли посватати ся з Хомою, на ність про неадачу комоної чумачки підтагають своє слово. Та зови чумани вернули домія, то Хома не глядав вже за богатими сватами, а піддав свою дочку Ярину (п-і Дикова) за свого наймита Остапа (д. Даша-чак) а сивкови Андрія (д. Коссака) позвали женили ся з наймичкою Катериною (п-а Жарска). Креация п-і Олександрівної була найбільше адатна, добрим її партнером був д. Шевченко, хоч трохи афектований, анадто гівав ся на Віталію. За те д. Островський був надвичайно нешворотний, а руками не міг собі ніяк дати ради. Пані Леонтовичева як баба Вушля була анадто кри-нива, тинто й менше прародна. Згадати би ще мандрівних диків Шварновського (д. Рубчака) і Мичковського (д. Петровича). Їх креадії особ-ливо д. Петровича чинило сподобалось публіці. Не завадять сіймунти знамениту гру — суфлєра, який був незначайно голосний, так, що вже на-перед було чути, що особа мая говорити. Щоб суфлєр не дуже пописував ся, треба ліпше роли нивчати ся. — 60.

В четвєр, 22. с. м. дано на сцені місцевого театру оперу Ф.Сметани „Продана наречена“, яка ще не втратила свою притягуючу сулу на європейських сценах. Не вхлочи більше в саму штуку, обмежуючи ся тільки на тім, щоб сказати в вортці дещо про саму гру. Окрім пані Лопатинської та д. Рубчака, які відіграли свої роли знаменито, як також д. Коссака, д. Петровича, а головнє д. Юрчак який дуже добре проумів і віддав ролю Вацька, проті роли вивали на деяких місцях паніть дуже слабо, як пр. роли родичів Маріївки і Янка. На сцені не досить ладки, але треба трохи чути і відповідних ноз. Та годі промовчати тут хибі режисерів в масових сценах. Доводило ся нам бачити, що вже аж підчас представлення робить ся порядок, де хто має стояти або куди виходити. Згадати-б ще про знамениту виведенє в І. ді „чесної подки“ укладу д. Корпичинського, балетмайстра українського театру. Поминувши сї незначні похвалы, гра наших артистів знаменито, лиш на сором для Чернівців все замало публіки в театрі. — 6.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 24. цвітня 1909.

Відань, 24. цвітня. (К6.) Палата посів. В номісній соціального забезпечення вступали соціальні демократи проти сполучени забезпеченні робітників з тим-же незалежних, підчас коли християнські соціальні і Чехи висказали ся за сполученєм. Слідуюче засіданє сьогодні.

Букарешт, 24. цвітня. (К6.) Вже підписано австро-угорській додатковий договір до торговельного трактату з 21. цвітня 1893.

Царгород, 24. цвітня. (К6.) Амбасадори Півлічіїні і Маршал відірали компроміс із єхидними жовліппцями. Компроміс змечений. Єхидні жовліппці вже принали в принципі дотичний компроміс.

Лиссабон, 24. цвітня. Вчєра дало ся чути сильне землетрясє, яке дуже занепокоїло населєня.

Лондон, 24. цвітня. (К6.) Бюро „Reuters“ довідус ся з Мальти, що англійська королівська пара відїде в неділю рано до одної з італійських пристаней; до котрої, ще не відомо.

Царгород, 24. цвітня. (К6.) „Courier d'Orient“ опубліковує отвертий лист до султана, в яким за-кидує ся єму его дотеперішнє лихе правління і втрату країн і заявляє ся, що ціла нація очікує в сій критичній хвилі від него рішучого кроку.

Торговиця збіжжя.

В Чернівцях платили дня 19. цвітня 1909 за 50 мгр.

Пшениці	13-25—13-50
Жита	10-25—10-50
Ячменю броварного	8—8-25
Віса	8-50—8-75
Кукурудзи, пріма	7-00—8-30
Кукурудзи, нової	7-60—8-30
Пшеничної соломи	5-50—5-00
Житної соломи	5-80—6—
Спиритусу (10.000 процент. літрів)	49—49-25

Львівський руский нар. театр тов. „Р. Бєсїда“
під дирекцією Йосифа Стадника.

Репертуар:

В неділю, дня 25. цвітня с. р. по полудні о год. 3-їй по зниженні до половини ціни (як на п'ятницю):

12 дочок на відданю

народна оперета в 3 діях Кривиницького.

Вечером о годіні пів до 8-ї:

Суєта

народна комедія в 4 діях Карпенка Карого.

В понеділок, дня 26. цвітня с. р.:

Житейське море

(продовженє „Суєти“)

комедія в 4 діях Карпенка Карого.

У вівторок, дня 27. цвітня с. р.:

Фавст

опера в 6 відслухах Гуноа. — Гостиний виступ пані Ф. Лопатинської і М. Шиманського.

В четвєр, дня 29. цвітня с. р. (по зниженні до 30%, ціни):

Зоряний вінець

фантастична містерія в 3 діях Василя Пачовського. — (Закінчить апотеоза.)

В п'ятницю, дня 30. цвітня с. р. (по зниженні до половини ціни):

Ревізор з Петербурга

комедія в 5 діях Гоголя.

В суботу, дня 1. мая с. р.:

ВІЙ

фантастична фєрсія в 4 діях зі сльївами і танцями М. Кривиницького.

В короткім часі виставить театр у перше в Чернівцях оперу Пуччіного „Madamte Butterfly“, до котрої ладить дирекція велику нову виставу. — Головану партію сльївати ме пані Ф. Лопатинська.

Датки на пам'ятник ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
в Києві проєсно приєзлати до „Рускої Каси“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

РУСКА КАСА

тов. зареєстроване в європейському поружою в Чернівцях.

Одинока свого рода українська фінансова інституція на Буковині. — Прийме зкладає шльахці і європейському їх на 5%. — Пай виплатить 40 К і платити 40/100, виплатить 2 К. — Роджик! Хай лаж „світ до свого“ відбє ся головнєм відомим на шлій Буковині і най шльахці, що почуває себе шльахцем патріотом-Україном складає свої опадности в „Рускій Касі“.

Приєднуйте нам нових членів.
Дирекція.

СПРАВОЗДАНЄ

тов. „Руска Каса для ошадности і пожичок“, стов. зареєстр. з ограниченою порукою в Чернівцях за адміністрацийний рік 1908.

РАХУНОК ОБОРОТІВ.

	Винен		Має		Сальдо		Сальдо	
	Кор.	с.	Кор.	с.	Кор.	с.	Кор.	с.
Кonto каси	4,114.108	24	4,109.727	32	4.380	92	—	—
Кonto паїв	6.885	75	133.342	93	—	—	126.457	18
Кonto фонду резервового	—	—	27.090	69	—	—	27.090	69
Кonto дивіденди	6.356	60	10.978	90	—	—	4.622	30
Кonto векслів	2,590.880	02	1,622.835	66	968.044	36	—	—
Кonto скриптів	254.025	03	52.201	75	201.823	28	—	—
Кonto вкладок	166.877	67	482.868	96	—	—	315.991	29
Кonto реескомпу	1,891.257	45	2,603.155	27	—	—	711.897	82
Діверси	1.421	59	736	48	685	11	—	—
Кonto фонду пенсійного	—	—	3.051	28	—	—	3.051	28
Кonto зисків і страт	36.686	99	51.782	22	—	—	15.095	23
Кonto ріжних паїв	35.772	50	—	—	35.772	50	—	—
Кonto інвентара	1.000	—	—	—	1.000	—	—	—
Кonto відсотків і провізії	91.186	88	98.687	26	—	—	7.500	38
Оборот	9,196.458	72	9,196.458	72	1,211.706	17	1,211.706	17

Актива.

КОНТО БІЛАНСУ.

Пасива.

	Корон	сот.		Корон	сот.
Готівка	4.380	92	Корonto паїв	126.457	18
Ріжні паї	35.772	50	Корonto фонду резервового	27.090	69
Корonto інвентара	1.000	—	Корonto вкладок	315.991	29
Корonto векслів:			Корonto фонду пенсійного	3.051	28
а) Портфель Корон 256.146:54			Корonto реескомпу	711.897	82
б) Реескомпт 711.897:82	968.044	36	Корonto відсотків	7.500	38
Корonto скриптів	201.823	28	Корonto дівіденд	4.622	30
Діверси	685	11	Чистий зиск	15.095	23
	1,211.706	17		1,211.706	17

Страти.

КОНТО СТРАТ І ЗИСКІВ.

Зиски.

	Корон	сот.		Корон	сот.
Платня	6.409	92	Відсотки	45.086	01
Чинш	1.089	—	Провізія	6.696	21
Наперед побрані відсотки	7.500	38			
Податки	3.288	10			
Адміністрація	4.056	91			
Відсотки від вкладок	14.342	68			
Чистий зиск	15.095	23			
	51.782	22		51.782	22

Всі позиції годять ся з головними й побічними книжками.

Рада надзорча:

Іван Воробкевич, в. р.

Михайло Коралевич, в. р.

Олександр Садагорский, в. р.

Видав товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Руска Рада“ в Чернівцях, під надзором Івана Захарія.

За редакцію відносив: Віктор Строч.

інтелектуальні. Послідніми часами настали не потрібні рододори мези інтелектуальними людьми. Один збере собі одну кунку людей а другий другу, і так повстають партії на шноду загальної роботи. А нарід? Нарід ще навіть і не зачав національно мити. Тож не треба тих партій.

Дир. К. Данилюк з Велавча станить передорім внесок на заклучене дебати. (Внесок при- нито). Дальше переходить він акавіки що до діяльності головного виділу, які вийшли від різних бесідників. Він каже, що то акавіки з поза „везе- них столів“.

Критики висказано багато, коби тільки ро- боти! Один з панів каже, що ему треба, що ака- хоса цифри, другий бачить навіть чисто формальні недостатки. Тимчасом не годить ся забувати і об- ставини, серед яких треба було працювати після- ними розами по читальних. Бесідники визнає лиш на посуку і грозу війни, котрі чимало відбили ся також на стані наших просвітних інституцій. Добре би було також, як би то по тих книжкових вказувати на нездорові наслідки того „духу“, на який спаржили ся два бесідники.

Господар Ростокий з Кіцмана зазначає, що щира подана належить ся тим, що тільки зро- били до тепер для просвіти народної. При їх щирій волі не можна їм робити жадних закидів. Бесідники говорять, що тоді як і філії адмигнули ся до більшої діяльності і число членів товариства зросло, коли працю на збори фізичальні чоловік з головного міста краю і мнимим словом захотив членів до праці. Д. Ростокий жадє щоб все на збори і читальні і філії поспалати делегатів. Він ставить внесок, щоб виділ центральний постарав ся о такого чоловіка, щоб заня ся сею справою і постійно інструман всі товариства просвітні.

Господар Снявський з Кошутівки (Во- лоского Ванілова) говорить о тім, як то перший раз люди з сего села запровадили собі вперед чи- тальню а потім касу. Бесідники представляє ярими красками, борбу, яку треба було і треба ще й те- пер вести з румунізаторами, ворогами народної просвіти.

Уч. Іван Герасимович жадє, щоб ви- діл видав підручник для провадження читальні. Бесідник противить ся думці, щоб в виданях „Р. Б.“ збивати промисл піддального „духа“ і думає, що під певними умовами а просвітнім товари- стві можуть і повинні згідно працювати побіч себе люди в сільських політичних переконань.

Дальше промовляє в імені тов. „Жіноча Гро- мада“ пані маршалкова Стоцька своїми словами: „Витаю „Руску Бесіду“ в сьогоднішній її 40-літ- ний ювілейний день від товариства „Жіноча Гро- мада“. А що пані тут промовляю в імені жіноц-

тва, се найбільший довід на те, що „Руска Бесіда“ не дармувала до нині. Некай вона лиш, процантє а і розвиває ся!“ Сі слова з уст представниці жі- ноцтва привили збори раскими оплесками.

На провадкові замітки зроблені протягом цілої дискусії відповідає голова О. Попович. Він думає, що вказівки що до дальшої роботи „Рускої Бе- сіди“ висловлено на те, аби направили недостатки, а не лиш задля критики.

То-ж бесідник дякує всім, що подавали ви- ділові свої поради. Що-до табелирного віставлення всіх читальні, то се було вже зроблено в поперед- ній справоздачу. Дехто одиав сего собі не бачав на будуче. Коли-ж тепер висловлено тако бажанє, то виділ буде старати ся ему відповісти. Однєк бесідник швертає увагу на те, що при кожній чи- тальні, де виділови стояли до розпорядності до- тичні дані, подано все, що до пізнаня розвитку сих товариств потрібна. Що-до календаря, то виділ думає, що не годить ся конкурувати з „Селін- ською Касою“, котра видала сего року великий календар, і тому обмежила его зміст. Піднесено також закид, що членам червоноцким не доставляв ся правильно видань товариства. Та виділ зазначає в газеті всіх тих, що не дістали-б книжочок „Рускої Бесіди“, аби їх рекламували. Що-до слабого роз- витку читальні і філії, то а тим ака і головного виділу і філії і читальні. Піднесено і бажанє, щоб на збори читальні поспілаво делегата. Однєк тепер лише тільки се зробити, бо пера на оден довз призначують збори кількох читальні.

Вина релятивно слабого розвитку наших ін- ституцій лежить також в обставинах. З уст госпо- дарів можна було почути, яку тяжку борбу треба вєрзав з нашими противниками народними. Не забуваймо також, що часто читальні отворює лишень одна партія в селі і то звичайно така, що не є при нермі в дотичнім селі. Жадали також деякі бесідники виданя інструкцій для філії і чи- тальні. Супроти сего можна би зауважати, що робота сих товариств зачеркнена в головних рисах статутами. Та коли таке бажанє піднесено, то бу- дучий виділ повинен ним заняти ся. Голова дякує також проф. Вілещиному за інформації в справі видань як також в справі отвореня філії „Кингарай тов. ім. Шевченка“ в Чернівцях.

Врик свої кингарай давав ся Русинам бук- винським болюче підчувати; екрім того а це одна перешкода розвитку товариства а іменно заборона юзльортамі.

Голова збирає докупи всі поставлені внески а іменно:

1. Внесок директора С. Канюка, щоб го- ловний виділ постарав ся о друки для діловод- ства читальні, як книг касових, інвентарів і т. п.

2. Внесок уч. Ів. Герасимовича, щоб го- ловний виділ видав регулярні аглядно інструкції для читальні і філії.

3. Внесок господаря Ростокого з Кіцмана, щоби головний виділ постарав ся о літератора читальні.

4. Внесок проф. др. Кордуба, щоби голов- ний виділ домагав ся від філії квартирних справоздач а їх діяльності.

Всі ці внески прийнято односторонно.

Накопець дир. К. Данилюк вносить для виділу абсолюторію а подякою. При- нито односторонно. (Конець буде).

Здобуте Царгороду.

Молодотурки увійшли вже в столицю і стрі- нули на рішучий опір зі сторони гарнізону. Сей- час почала ся стрілянина, яка паробила в місті немало шкоди. Касарня за касарнею попадає ся у руки Молодотурків, а війско, яке ще на перей- шде було на сторону ворогів султана, капітулує по силім-танім опорі. Султан не має вже на що оперти ся. Навіть его двір обезбжений і мабуть вже дібрали ся вороги до султана, щоби сказати ему, чи бути ему дальше султаном, чи ні. На важній- ших будинках Царгороду повішують білі хоругви, які є доказом, що султан вже цілком безпомічний і его доля зависить від ласки побідників, які за- думують на якийсь час завести війскову дикта- туру. Магмуд Шефвет-паша, провідник молодоту- рецького-війска, прибув сюди з великим штабом і заняв будинок міністерства війни. Відси угра- ляє він цілою армією проти султана. Часопис доносить, що сьогодні прислужують султана усту- пати з трону а на его місце поставлять его брата Решада.

Коли все попало у руки Молодотурків і нема вже майже жадного опору, місто починає новоліи успокоювати ся і їде на кінець цілої армії. Тим- часом солунське війско займає всі важніші по- зиції і дуже сильно, щоби султан не вимкнув ся з его рук. Та наша справа остаточно порішувати ся, держать Молодотурки Царгород в стані облоги і розпоряджують над життям і смер- ттю своїх ворогів. Вони тепер наважили ситуації а вістна про заните столиці молодотурецьким вій- ском розійшла ся блискавицею по цілім краю і на- чинала у прихильників Молодотурків вести за- доволення. Та покищо справа ще не порішена, бо старий султан ще султаном, хотий можливо, що кождої хвили наступить его детроїзація і на- стане в турецькій державі знова спокій, якого є дуже а дуже потрібно.

Ось вже ідуть. Ось він — пристав —
Зігнув глибоко — йде.

ГЕРО. Мій батько?

ЖРЕЦЬ. Так, він сам.

ГЕРО. І він такий старий?

ЖРЕЦЬ. А з ним та жінка. —

ГЕРО. Мати! Мати!

ЖРЕЦЬ. Ти байднеш? Не спішиш коханих
Витати мерціїв?

ГЕРО. Некай їх подивляю!

Так довго-ж їх не бачила зовсім.
(Надходить родичі Геро).

БАТЬКО. Дитино, Геро!

ГЕРО (біжить до матері). О мамо! мамо!

БАТЬКО. Дивись, приходимо, даленій путь —
Слабий мій віддих вже — далено з дому,
Ям сьвідки щастя, що богам ріння,
Дивитись, як слідом твоїх дідів
Доступити чести, що скрізь будить зависть,
У всіх а краю, що амоло нас живуть,
І як о чин, який від довгих літ
Допірем наділа мене у нашим місті,
І — злата груди! — І що казати хотів? —
Тому як раз прийшли ми тут! —
Добрийдень, брате!

ГЕРО. Мамо! Мамо!

БАТЬКО. Вона таню! Хоч хора і слаба,
В пустому домі не могла сидіти;
Твоє хотіла щастя поділяти.
Віа змістять двоє і тому й вона
Прийшла на храм. Бо хто-ж, хотий би пенз,
Не тішать ся з думі своїм дитинем,
Коли воно їде слідами слави?
Хто думає про її марні сумніви,
Про-ет! пуче, — ну, сказаво, щастини.

ГЕРО. Вона-ж ні слова.

БАТЬКО. Ні? Питай: чому?

Вона говорить все, хотий не заше в час,

У нас, як довгий день. Питай: чому?

Та й краще, як вона мовчати ме;

Бо той, хто до путія не може щось сказати,

Най радше вже мовчить. Що, брате, ні?

ГЕРО. Ох, стрію, прикажіть, най брат замовине,

Най мати скаже що.

ЖРЕЦЬ. Липи п!

БАТЬКО. Некай! Однєк —

ГЕРО. Не так! По серцю своему.

Що вола.

МАТИ (німаючись). Мос дити!

ГЕРО. Сказала! Чуси? Ох, солодий звук!

Не чула ти давно! О мамо, мамо!

ЖРЕЦЬ (цубаєть ся а губ і до одної а коймтія).

Сюди!

БАТЬКО. Ось вже і плач! Водай! — Що'робиш,
[брате?]

(Цубаєть ся і кладе руку на плече старшого сьватий,
маєв саме тая стійт).

А, мостипапе! Що ви тут?

ЖРЕЦЬ. Тут в морч сьей голуб даний залетів,

Майбутє в гніздо. Се ає. Геб, рабе!

Перелюкай корчі і гола з ним!

БАТЬКО. Невно? Чого-ж?

ЖРЕЦЬ. Так водить ся в сьватині.

БАТЬКО. А сьей —

ЖРЕЦЬ. Липи їх!

БАТЬКО. Вони-ж гозорить.

ЖРЕЦЬ. Некай.

ГЕРО (а матірю на переді, на право).

Та мамо, ти тепер спани сї слюди!

А радше розкажи, що чуєш, мислиш.

Послухаю тебе й зроблю все;

Бо я вже днесь не та розковстана і дна,

Яку ти знала в домі твого мука;

Вогня в мене серце геть змінила,

Своїйно я дивлюсь і думаю про все.

І —

МАТИ. Доню!

ГЕРО. Що?

МАТИ. Гляди на нас.

ГЕРО. І вічно!

В сьватині сїй і жінка щось значить,

Замученим тут вічно говорити.

Войш ся їх очий, так а ось стану

Між тебе й них. Нікий зір не бачить.

Тепер скажи, чи маю ся, скажи:

Не з тим, що муж, прийшла ти тут до мене

І будь тобі свободна воли лиш,

Забрала-б ти дочку зідесь домі;

З її спокійного кута, без туч,

В нильку хатину чорних журб твоїх?

Не так? скажи, скажи, кохана мамо!

МАТИ. Стара я, доню, і сама.

ГЕРО. Сама?

Та-ж маю мужа! аправді —! Дім багатий,

Чимало служби, що на тебе їде.

Потім — боги ласкаві! — так забула

Найліпше досі! Ще мій брат;

Впровадить в дім жену і розвиваєсь,

Дістанеш внука в іменем батьки.

МАТИ. Твій брат, дити —

БАТЬКО (а слухай а рабе). Гаразд його бері!

МАТИ. Твій брат не з нами вже, дити.

(Далше буде.)

Нагітуляція гарнізону.

Париж, 26. цвітня. (Кб.) „Agence Havas“ доносить з Царгороду: Цілий гарнізон Ілдузу піддав ся о 1. годині 40 мин. і видав все оружжя. По Босфорі пливають торгівельні, щоб перешистити султанови в утєчі.

Магмуд Шекет-паша заняв міністерство війни.

Царгород, 26. цвітня. (Кб.) Сьогоднішня ніч минула цілком спокійно. Грецькі часописи доносять, що Магмуд Шекет-паша прибув вчора з великим штабом і осів ся в міністерстві війни.

Заняття замків.

Царгород, 26. цвітня. (Кб.) В Пері ходять слухи, що солунське військо почало обсаджувати двір султана. По обсаджень Ілдузу вносять султана а его місце заступають Реншадом.

О першій годині пополудни забили і опружили висте покочені місця Ілдузу. Опісля, як здає ся, почато ацію проти султана. Військо дуже потерпівати ся. Взагалі кажуть, що ожидають 101 арматних пістрій, які мали-б звистити дотримання султана.

Султанську палату Чіраган над Босфором солунські воєнки вже заняли і стережуть її; так само зроблено відповідні кроки до заняття палати Долмабагджо. Подібно діяє ся й околє інших султанських замків. Велика касарня Семеза ввійшла білу хоругву, однак ще не піддала ся і готується до опору.

Стан облоговий в Царгороді.

Солунь, 26. цвітня. (Кб.) Вістки з Царгороду про ацію гарнізону та заняття Ілдузу викликала неописану радість, головню у військових кругах. Тут панує сувокий. Лаше доносять з Ілдузу Манастир, що повзляють ся грецькі і інші банди, проти яких вже зроблено відповідні заарядження. Магмуд Шекет-паша зарадив телеграфічно, щоб представлено ще певну кількість македонських жандармів в цілі удержання сувокою в Царгороді.

Військова диктатура.

Царгород, 26. цвітня. 5. год. пополудни. (Кб.) Порту цілком виділено. Магмуд Шекет і его штаб завели неограничену військову диктатуру. Султан ще в Ілдузі.

Дипломатичні місці одержали від берлінського амбасадора барона Маршала повідомлення, що над містом Царгородом просямовано стан облоги.

Офіційна просямова демеує вістку, що македонське військо прийшло за намовою молодотурецького комітету. Кождому офіцарови заборонено належати до якогось політичного комітету.

Грецькі часописи оцінюють втрати по обох сторонах на 500 убитих і ранених; однак се пересяджено.

ДОПИСЬ.**Вибори до ради громадської в Сторожинці.**

Як відомо після найновішого закону кравого в цілім краю мають бути перепроведені вибори до рад громадських. І у нас в Сторожинці пороблено вже багато приготувань до того. Воєні наші, а в їх у нас, Богу дякувати досить, бо крім Жидів, як все в містах, а ще Румун, Русини, Німці, троха Липовани і Польні.

Весь ся мобілізує і кожда нація хоче при тій случайности захонити як найбільше мандатів. Лише одні Русини, як зазвичай, чомусь тако сидять і думають, що мандати самі їм придуть. До тепер не було жадних нарад, жадних зборів, а що найгірше, не взяли нікого наших виборців має прийти до вибору і якою силою розпоряджати, хотів нас досить, бо по Румунах і Жидях ми найчисленніша нація в Сторожинці, по мимо того що тутейшій начальниці суду п. Стефанович дуже би собі зачав, аби тих Русинів тут не було, і за тим також і агітує, користуючись свого впливового становища.

Політичною діяльністю сего лаша намагаюби нам більше завести ся, ніж хотіли й з того нагаду, що він походив з руского роду, тепер вєть як раз найбільшим его ворогом.

Не згадуючи вже о давних подвигах політичних п. Стефанюка, радко Стефановича чи то при виборах до ради державної чи до кравого оайму, де він все опазував своїм адібности, як справний агітатор, котрі подвиги почали ся у него дисциплінарними, прагадамо тут лише вибори до теперішньої ради громадської, коли то Стефанович з д-ром Яном Фльондором не хотів в жаден спосіб виходити з компромісу, виходити з тієї точки,

що они в Сторожинці не знають жадних Русинів, наколи пізніше при самих виборах перешовали ся що над Русинами вже не можна переходити до днавого порядку. Вислід останніх виборів громадських дав багато до думани боярня тутейшому Дрови Янову Фльондором, бо тепер вже був склонний до компромісу, коли наш посадик Др. Кап, котрий як відомо, руководив ся справедливостю кожній партії хоче забезпечити відповідне число мандатів, зачав переговори з Румунами, себто з д-ром Яном Фльондором. Хотів сей був вже за угодою, однак через часті відвідання Стефановича у него, дійшло до того, що Румуни перервали всі дальші переговори. Як бачимо, не вучило ще п. Стефановича, що така его робота промандити лише до роздорів і неспоконів, а ему спротивно лише неприемні дисциплінари і — але в своїм жажертім шовінізмі анова хоче допровадити до якогось лиха. Дивно лише, що вчені знаєти судейської тримають того панка ще тут на так важнім становищу, хотів він вже давно сюди не належить, але до Сучави. Як зачувати, хоче тепер взяти відпустку на два місяці і тут в Сторожинці дально замешнати, щоб вже цілкомити мати впливний час до роблення виборів після своєї интенції. Чи се левити в інтересі сувокою, над тим повинні би презадумати ся покличані сфери.

Оден за всіх.

НОВИНКИ.

Чернівці, 26. цвітня 1909.

Наелендар. Вікторів 27. (14.) Мартиня, рим. Анастасія М. Схід сонця 4 год. 46 мин., захід 7 год. 10 мин. — Середа 28. (15.) Аристарха, рим. Віталія М. Схід сонця 4 год. 44 мин., захід 7 год. 12 мин.

За наші права треба нам постояти! Рік-річно розсипають диверсії поліції в Чернівцях і етарства до всіх товариств відомості і формули о викази про стан товариства в німецькій мові. Наші товариства відомости на них по руски, а тепер, як зачуваємо, деякі звернули німецькі відомості і формули, маючи руски відомості і дружини. Так повинні би пробити всі наші товариства а на випадок відмови внести рекуре до кравого правительства а в потреби і до вищих інстанцій. Про вислід справи треба би повідомити нас задал его оголошення а в потреби зажадати-б і помочи наших послів.

Серетским нацапам рве ся. Довідуюсь ся, що нацапам читальню в Сереті розважило правительство задувати участь в членів в політичній демонстрації. Оден із засуджених братів Романів утік до Америки туманені доси нацапами люди приходить до пізнани і платять своєму вождю Телепонува „мушкетир парграфом“ за „просьбіту“.

Оповідки, іменованя і т. п.

3 „Буков. Бояна“. Проба мішаного хору на концерт Шенкенівський відбуде ся в середу, дні 28. с. м. точно о год. 6-й веч.

3 укр. анад. тов. „Союз“. В середу 28. с. м. відбуде ся в товаристві о год. 8-й вечером відчит п. проф. П. Кліма про „Найновіші реформи на полі середнього шкільництва“. Вступ тільки для членів. — Науковий кружок.

Головний виділ тов. „Укр. Школи“ в Чернівцях закликає всі свої філії, щоб як найкорше надіслали звіти про свою діяльність і заразом предложили спис своїх членів. — Виділ.

Філія чесного банку в Чернівцях. Надаюча рада Осередного банку чеських шадлиць в Празі (Ústřední banka českých švadlen) рішила на посвіднім своїм засіданню: 1. заснувати філію в Чернівцях та 2. підвешити акційний капітал з 10 на 15 мільонів корон. Директором згаданой філії, котра з днем 1. липня с. р. починає свою діяльність, іменовано дотеперішнього прокурора бернської поестри п. Карла Прімуса.

Важне для наших селян!! (Підготований курс у Сереті.) Підготований курс для заложених вступних іспитів до гімназії откритий ся заходом філії „Української (Рускої) Школи“ в Сереті вже з днем 1. мая с. р. Курс триватиме чотирма місяцями і червень. Хто в наших людях по сусідних селах (або таки зі самого Серету) має охоту дати дітям до гімназії, нехай аголосить їх насамперед до сего курсу до науки, аби приготували ся гаразд до сего курсу до науки, аби приготували ся гаразд до вступного іспиту в німецькій гімназії в Сереті, бо сей іспит буває для руских школярів важним трудним. Зголошувати ся треба до п. Вольтинського, учителя в Сереті або до п. проф. Силья. Ярчовського, тамже. За науку в тім курсі не платять ся ані сотика. Ученики з нова Серету можуть доходити, коли село їх недалеко, а ні, то мусять їх родичі чи там опікуни примістити до на станції при других учениках серетських. Та і в тій справі уділять згадані панове потрібних помочей.

Тов. „Взаїмна Вигода“ в Лужанах. Загальні збори відбудуть ся 6. мая с. у. о год. 2-й по пол. в „Народнім Домі“ із випадним денним порядком. — Степан Орелський, голова. Дмитро Юрійчук, писар.

Подяка. В моїй дисциплінарній афері знайшов я ширю підпору у Ва. панів послів Николая Василья, Бротек Пігуляка і Николая Спичула. Почувачи ся до великої адачности і складу в сій дорозі сим Ви. панам, що так ширю заняли ся моєю справою, мою найсердечнішу подяку. — Олександр Фрундо, учитель.

Із штуки і літератури.

3 українського театру. В суботу виставлено „Запорожець за Дунаєм“ Артемовського а потім „Вечерниця“ Ніщинського. Се вже аніска в нас оперетта і взагалі се одна з найкрасніших опереток, які доводило ся бачити на чернівецькій сцені. Сим разом було публіки доволі, нашої і чужої. Гра артистів була дуже добра. Особливо визначили ся пані Філіомена Лопатинська в ролі Оксани, д. Рубчака в ролі козака Караса, якого дуже клучна кравця і сьлів викликали серед публіки торбину реготу, пані Петровичева в ролі Одарки, его жени, д. Шевченко в ролі султана, яка випала цілком бездоганно і невимушено. Так само грав добре д. Косса в ролі молодого козака Андрія, що чистим і звичним голосом відскакивав виключну молитву. По оперетці відіграно однокатівку Ніщинського „Вечерниця“, яка як завжди сцени випала трохи слабше. Навіть випущено на початку одно солю.

Др. Коралій в „Allg. Ztg.“, що оводі в рецензії про наш театр посудишува українську драму о примітивності, реагуючи в статі „Mißverständnis Kritik“ на негодование нашої і нам прийнятої преси закликає, що він хотів лише сказати, що українська драма не дійшла ще до зеніту. Він знає Україну, бачив на Україні вистави українських труп і неосім не мав на думці неприхильно віднести ся до нашої штуки.

Правда, наша драма не одягнула ще ворини, але з кожної вершини треба сходити на діл, що помітне в західно-європейській декадентській драмі. — Певню „auch ein Ruthene“ робить замітку в Buk. fr. Lehrerzeitung“, що в наші часописи нема ніякої критики на гру української театральної дружини. Треба би редакторам „Lehrztg.“ пушити собі окуляри, тоді може побачати, що ми доси віднашли ся в приводе кожної гривої штуки.

До світлого виділу „Просьбіта“ у Львові. Що 1907 р. оголошено конкурсу на історичну драму, що мала-б нагородити ся „Михайловою премією“. Режисер надіслав драм манув 31. грудня 1907. Вислід конкурсу мав бути оголошений в руских часописах найданіше за рік року, т. е. по конці конов червня 1908 р. Між тим минув уже не лише перший, тут би обовязковий пірлік, але й минув другий, ба — минає вже й третій пірлік, а з оголошені вислуду ані слуду! Гадає би хто, що на конкурсі насіло так багато драм, що аж пов. комісія офіційну заснало паперовим снігом, дрібним чи й надірним авторским писанком — так ні! На конкурсі бо впило тільки 4, наму й пину чотири драми! Значить — при візому-б тут так і гаяти час дорогий, там більше, що рівночасно десь оголосив був галицький виділ кравчий такеж конкурсі та на польскі драми — такеж із недогим речницом для позожання вислуду — і насіло щось 57 драм. штук, які офіційна комісія а приписанім часі верчитала й як сід опінула. Та „Просьбіта“ комісія щось відій чи не адірнула ся над нещасними творами не менше нещасних авторів! Хайже прочитають ся раз! — Не-Рутенець.

Львівський руский нар. театр тов. „Р. Бесіда“

від дирекцією Йосипа Стадника.

Репертуар:

У віторок, дні 27. цвітня с. р.:

Фавст

опера в 6 відслонях Гунода. — Гостинний виступ пані Ф. Лопатинської і п. М. Шиманського.

В четвер, дні 29. цвітня с. р. (по звиченіх до 30%, ціни):

Зоряний вінець

фантастична містерія в 3 діях Василя Павловського. — (Закінчить апотеоза.)

В п'ятницю, дні 30. цвітня с. р. (по звиченіх до половини ціни):

Ревізор з Петербурга

комедія в 5 діях Гоголя.

В суботу, дні 1. мая с. р.:

ВІЙ

фантастична фєєрія в 4 діях зі сьлівами і танцями М. Кропивницького.

В короткій часі виставить театр у перше в Чернівцях оперу Пуччіні „Madame Butterfly“, до котрої ладить дирекція велику нову виставу. — Головну партію сьлівати ме пані Ф. Лопатинська.

Звичайні загальні збори каси позичкової і шадничої для громади Глинниця, відбудуться дня 2. мая с. р. о 3. годині пополудни в льокалі стоваришства з наступним денним порядком: 1. Звіт з діяльності старшини. 2. Прийняття білянсу. 3. Вибір старшини. 4. Вільні внесення. *Старшина.*

24 13—40 н.

Молочне мило
лелітне з конником
найлагідніше мило для шкіри
і проти виприсків соняшних.
Всюди до набути.

Ukrainische Rundschau

одинока українська часопись на німецькій мові, що нагадує інтереси українського народу перед культурною спадщиною, наводить ролі на місяць в обсязі 48 сторінок і долатеся і коштує на рік лише 8. Кор. 6 обсягом кожного інформативного Русина передплачувати он часопись. Адреса редакції і адміністрації: Wien XVII/3 Frauenfelderstrasse, 2.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть NERVOL

„Назва прийнята лікарською“
аптекара др. Ю. Францова
в Тернополі.

Се є випробоване ускорююче средство до витягання протам нервних розпалюючих болю, простудних, ляманних, плевральних і нервних болю. Прому уважати на напис „Nervol“ і не приймати ніяких „Nervonin“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (дешевше) 8 кор. з оплатою і обсягом. Тисячі літ з відомою. — Висилити 2 рази денно до всіх країн. В Чернівцях на складі у Шніда і Фонтана, в Селетині в аптекарській медичній Стерилізації.

В СКЛЕПІ

„умр. Вкладної Співки“
в Чернівцях, ул. Пивнична число 6.
(побіч від жидівської)

можна полжити всі прибори до писання та також Апробовані взори до красювання.

Друкарня Товариства „Руска Рада“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4.

має на складі і поручає отці

ДРУКИ СУДОВІ

1. Спротивлене против екекуцій. 2. Позов о заплату ціни купна. 3. Позов робітника-слуги о платню з правом убогих. 4. Позов о звернене позички. 5. Внесенє о позволенє екекуцій на динжності. 6. Внесенє о позволенє екекуцій на недисципліні.

Заразом поручає **нотаріальні друки** „Запис довжний до інтибуляції“, до того „подання“ і „рубра“.

Ціна друків судових: по 3 сотики за аркуш. Ціна друків нотаріальних: „Запис“ по 4 сотики за аркуш, „подання“ по 4 сотики за аркуш, „рубра“ по 2 сотики за аркуш.

Висилає ся за посліплатою або за попередним надісланєм належитости, сейчас.

Адресувати:

Друкарня тов. „Руска Рада“
Чернівці, ул. Петровича ч. 4.

Союз руских хліборобских спілок на Буковині

„Селяньська Каса“

стоваришенє зареєстрованє з обмеженою порукою
повідомляє, що він отвориє в себе осібний

Відділ на вадії і кавці

і перебирає зложуване вадії і кавції але лиш у публичних корпораціях або до рук власників великої посілости земельної в пупілярних цінних паперах під дуже догідними умовами. Ближші інформації даємо в нашій канцелярії в Чернівцях, вулиця Петровича число 2.

Пересторога!

Най ніхто не купує машини до шиття скорше, ніж не огляне і не саробує

Пфаффа машини до шиття

Лиш за Пфаффа машини даю 10 літ гаранцію, тому що при Пфаффа машинах всі частини що дуже труть ся, є з найтвердішої сталі ковані і гартовані. — На Пфаффа машинах можна шити, гафтувати і цигувати. — Ціники даром і оплатно.

З поважанєм **Василь Данилович, Механік**
в Чернівцях

ул. Жидівська 16. і Пивнична 6. (Kellergasse) в власнім домі.

WAARENHAUS B. BALTINESTER jun.
Gegründet 1873
Hauptstrasse 3
Telephon 301

Тукреви і заграничні новостя весняні,
суть вже на складі у великім виборі.

Склад н. к. укр. фабричних товарів
з відданими і хмільного срібла В. Бек-
мана і Сін у Відні.

Склад канелюхів і Гейрика Тім у Відні, Йос-
Піхтера і Сін у Граці.

Склад черевини Ф. Л. Понера в Хрудині, Ан-
Чапек у Відні.

Великий склад канелюхів П. Г. Габ-
ола в Відні, і славної фабрики чер-
евини Габла і Сін у Носімі Норю

Доставці для буковинського звязку урядників

Міхцер & Шехтер, Черківці

Ринон (напротів буковинської шадниці)

поручають свій багато асортований склад **весняних і літніх артикулів**, як: **канелюхи** для панів і хлопців з ц. к. надвірних фабрик Вільгельма Плеса, Антона Піхтера, і Гікля Сінні, як також італійської фабрики канелюхів Г. Бросадіно. — Великий вибір **біля** білого і колірового для панів і хлопців; ковчарники, манжети, рукавички, шкарпетки, панчохи, хусточки, шельки, палички і камизельки. — Великий вибір **краваток** в найновітніших фасонах і красках. — Великий склад **черевини**, найсовіднішого викичених. — Богатий вибір **парасольок** і парасольок різного роду.

Замовлення з провінції дешево і сейчас.

Неподобуючі ся річи можна відмінити.

Передплата на „Буковину“

платна в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
 - Росії: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.
 - інших державах: на цілий рік 40 фр., на пів року 20 франків.
- Для місця і особи буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під наділом і коштувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодиноким число 10 сотинів.

Оголошення коштує по 10 сотинів від односторонньої сторінки або IV місяці хрибним друком (немає). При використанні або при річних замовленнях значний збуток.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині,

виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петронича число 2.

Число телефонів 176.

Адреса для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устатковувати на що день від 10—11, раніше і 2—3, позгодом крім неділей і свят.

Надсилання по 40 коп. від сторінки, при частійших замовленнях відповідний рахунок. Рекламний персонал візьме від пера. Рукописи авторів редакції лише на попередньому застереженні і залученні почтової належності.

Циркулярні ако прагати коштувати по 2, 3 і 4 сотини від штуки.

Належностей по якимось маркам почтовими не приймає сл.

Санація краєвих фінансів.

Ми подали оноді зміст розпорядку міністра скарбу до бук. краєвого виділу, з якого виходило, що великі надії на грубі доходи краю із законів п. Ойчула не сповнилися та що край не буде „пливати в грошах“, а протилежно застрягне все більш і більш в болоті довгів. Наш краєвий виділ займався сею справою в наслідок сего розпорядку а его фін. референт, др. Волчинський змалював сумний стан краєвих фінансів в довгій рефераті, який ми досі не поділи, бо не одержали его.

Та критичне фінансове положення країн стало нині загальне. Тому й піднялися голоси з усіх усядів про невідомому копітності санації краєвих фінансів. Міністер скарбу скликав на 24. с. м. маршалків усіх країн на нараду в тім ділі, на яку з Буковини виїхав був віце-маршалок др. Стоцький. Міністер повідомив їх, що нині (27. с. м.) внесе в парламенті проект закону, який урегулює в новий спосіб дати в державного фонду до краєвих фондів і обчислене виміру реальних податків. Після сего закону краї мають і на далі зречи ся додатків до податків особисто доходних а надто зречи ся ще й краєвих додатків до податків від пива, які мають стати державними і дістати підвищення а то з 34 сотини на 70 сотинів. Крім того мають піднести й державний податок горівчаний. Із цих державних доходів мають краї одержати 105 мільонів, і то половину датки після числа душ кожного краю, а по одній четвертині після того, кілька пива а відносно горівки зужитковують в кождім краю. Після такого обчислення припадає на Буковину державного датку 1,986-607 корон річно. Досі припадало на Буковину:

з безпосередних податків	158.290 К.
з горівчаного податку	633.495 „
з краєвого доходу від пива	230.891 „
отже разом:	1,042.676 К.

Із сего обрахунку виходить, що наш край діставав би після нового закону о 943.391 корону отже несповне мільон корон більше як досі.

Але й се підвищення державного датку для нашого краю залежить від закону, який має ухвалити наш сейм (а так само і всі інші сейми). Сей закон має містити постанови про „уложення краєвого прелімінара і про контролю над краєвою господаркою“. Після постанов сего закону щорічний краєвий прелімінар треба предкласти до цісарської санкції, іза чого відпадати ме на будуче особна санкція краєвих позичок, краєвих додатків до податків і т. п.

Дуже важна також постанова сего нового законопроекту, після якої не тільки сеймам ухвалювати видатків по над суму приходів. А як би сейм ухвалив видатки, по над приходи, то мусить рівночасно ухвалити й підвищення безпосередних додатків до податків в такій висоті, яка потрібна, щоби покрити весь недобір.

На остаток проект сего закону наставляє контрольну комісію краєвих фінансів, яка має наглядати краєву господарку. До сеї комісії не сьміють належати посли ані урядники краєві.

Із цих головних постанов нового закону бачимо, що держава забирає ся остро наглядати фінансову господарку країв і хоче приневолити їх до ощадності. Після сего закону посли будуть мусіти числити ся з кождим сотником видатків, бо кождий недобір мусіти-б покривати підвищенням тигарів податників, себто підвищенням додатків до податків, чого панове виборці, розуміє ся, не люблять

і напевно потягати муть панів послів до відповіди.

Поміжана також і контролю над краєвою господаркою, бо зробить конець неуваженій гойности, соймів і поодиноких послів, на яку і в нас не без причини нарікають.

Але будуча ощадність краю відібе ся безперечно некористно і на загальнім поступі, який особливо у нашім краю ще так дуже конечний на всіх а всіх полях культури, що нораз дуже трудно буде пояснити непросвіченим а надто ще й бідним виборцям, яким ще на довго кожде і найменше підвищення податків хоч би на найнижчий потреби культурні буде немале, бо нема его відни ваяти, хоч без грошей нема культури а без культури нема гроша...

Ювілейні збори просвітно-економічного тов. „Руска Бесіда“ в Чернівцях з дня 18-го цвітня 1909-го року.

(Колеца).

Збори приступають до 3. точня порядку денного: „Вибір голови“.

На запитанні формальне Дир. Кордуба, чому виділ поставив на порядку денним віддільно вибір голови і вибір нового виділу заважав голови, що се поступоване годить ся з принципами статутів. Дир. Кордуба вносить, щоби вибори відбули ся картиками. Дир. К. Данілюк ставить протиний внесок, щоби так вибір голови ни і вибір виділу відбув ся задля браку часу через анімацію. Сей внесок прийнято великою більшістю голосів.

Голова перериває збори на 5 минут, щоби можна порозуміти ся в справі вибору нового виділу.

По перерві голова створює збори і передає провід зборів др-ови Стоцькому просити паразом, щоби збори застали ся добре над вибором

Филі моря і любови.

Трагедія на п'ять дій Франца Гріцарцера.
(Переклад П. Карманського).

(Даліше).

ГЕРО. Як? ні?

МАТИ. По многих злидних він.

На більше горе нам, покинув нас,
Оставив жінку, що сльозами вивалася,
Й пішов у світ з такими, як він сам,
Пішов в далекий край, пригод шукати.
Судим, чи ніно? Хто се може знати?

ГЕРО. Його нема вже там? Тим радше
Вернувся-б я домі, коли се знаю!
Так що-ж! Нема його, а сотня других,
З такою адатю, з дикими гонами;
З чоном, узброєним в анірачу хіть,
Що бідне в думку, тим багатше в пристрасть;
Що зникли їхати скверними руками
У тихе царство праведних думок
Де кінчать плани і ростуть і спіють,
На теплім сонці божого проміння;
Вирадяться там і спираю руйнувати,
Без змислу, світо, дикою рукою.
І між таких ти хочеш мене дати?
А може ще —?

МАТИ. Чому тобі скривати?

Знай, жінці щастя з мухом явиш найти.

ГЕРО. Говориш, мамо, і не червоєш?

Так? А боїш ся вору того муха,
Твойого муха й пана? дайши слово.
Мовчиш і шепчеш, хоч у праві ти?
Хоч ти мудрійша і у всьому гіпша?
Та що говориш єї слова мені?

БАТЬКО (а муху).

Злітає мати, глян!

МАТИ. Віда мені!

Взяли мені мою дитину добру,
Забрали серце самолюбним словом
Й воно затвердло на мої закляти
Й вехтує слово банзюкої кривою!

ГЕРО (сидучи від неї).

Та я бажав з вами думками
Тут при престолі й паві дні вести;
Служити правді не тому, що живуть,
Тому, що в правді бачу свій закон;
Й ніхто не сьміє мені арабувати — (а пригнетом)
І дійсно!

РАВ (щоб муху стоїть на лавочці і перешукує карці).
А!

ГЕРО (оплядаючись). Се що?

МАТИ. Не бачиш, що?

Незвичай, бідних налястують птвиць
І забирають їх з гайда. Ось так
Беруть дитину мамі, серце серцю,
І криють ся. О горе, горе! бін!

ГЕРО. Дрожши? бліда?

МАТИ. О бачу я

Мою судибу.

ЖРЕЦЬ (до мухита, що стоїть в нім ініадо, а яко-
му видно сидючи колуба).

Іди з тим проч

(Наймит іде).

ГЕРО. Стривай, постан, коли єї болить.

Дай, шку! (Видбуває наймитови кошми).

Бідна пташко, чом дрониш?

Глян, мамо, ось живе. (Гладить колуба).

Боїш ся, пташко?

(Сідає на сталеми статуї на переді, з ліва, а кошиком
в руці і піднімаючи колуба, згогодує його до лету, то
якоє припадає йому з усіх боків).

ЖРЕЦЬ (до наймита).

Се що? Чи ти не чув?

(Наймит показує правдою на Геро).

ЖРЕЦЬ (приступає до неї) Чи ти тут перший день?
Не відомі тобі тутешні постанови?

МАТИ (стоїть на переді, з правого боку).

Крованиє ся душа! Який булючий образ!

ЖРЕЦЬ (звертає ся до неї зі словами).

Та слухай же і ти! Слаба істото,

По що ти тут прийшла мішати діло?

Й дивуєш ся, хоч відаси про се,

Сьлятим звичаєм божої сьвятині?

Нікий птах не має тут гайда,

свого будучого провідника та не вибирали бєсїдника наново бо він „таке відоме своєю намістуністю“, будучи поперх 30 літ виділеним „Бєсїди“.

Коли інсп. Попович опустив сажу наряд, предсїдатель проф. др. Стоцкїй удїлав слово проф. Іванови Радомскому, який анонсує, що би на голову товариства вибрано пана інспєктора краєвого О. Поповича. Внесок прийнято і при кон-трапробі одноголосної серед рєсних оплєсїкїв.

Др. Стоцкїй бажав голові як-найліпших уопїхїв в дальшїй працї над розвитком сего товариства, щоб Русини могли як найкрасше відосвєтчувати і 50-літній ювілей „Рускої Бєсїди“.

Нововибраний голова перебрав наново провід зборів і дякує за довіру, але збори доказали его вибором і просять, щоб вибрали ще єму і щирїх помічників.

4. Вибір головного відділу. Голові предложено двї лісти а іменю: 1. ліста: Виділові, інсп. Олександр Кунчаню, др. Смал-Стоцкїй, уч. Іван Радомскїй, уч. Казимїр Петра-щук, проф. о. Євген Семан, уч. Опанас Руснак, др. Лев Когут, проф. Теофіл Вригдзан, проф. др. Мирон Кордуба, проф. Роман Цєгалскїй. За-ступники: уч. Юрій Кавули, уч. Олександр Левицкїй, уч. Олександр Киселиця, лікар др. Володимир Гузар, інж. Гриць Герасимович. 2. ліста Вїдїловї: др. М. Кордуба др. Лев Когут, др. Бурачкїнскїй, Г. Гордий, І. Попович, Г. Гарасимович, Св. Лакуста, Юр. Сербинюк, Ом. Іванц-кїй, Ол. Левицкїй, заступники: Ю. Дробот, Двор. Лисан, К. Майданскїй Леоп. Киселиця, Ілн Думла.

Перша ліста перейшла великою більшістю голосів.

5. Внесок головного відділу, зборів філіяльних і членів товариства.

Голова предкладає зборам іменем головного відділу внесок на іменованє двох почетних членів, які богато заслужили ся околє товариства, себто найстаршого члена „Бєсїди“ пана учителя Опанаса Руснака який є членом том. вже 35 літ і о. Євгена Семану, який тільки літ редагував виданя тов. вєсїм безкористно. Збори прийняли внесок серед гучних оплєсїкїв.

В імені відділу червоцєвої філії „Рускої Бєсїди“ ставлять др. М. Кордуба внесок, щоб головний відділ застановив ся над тим, чи не годї-лось би змінити імя товариства на „Прєсвїта“ тим більше, що всі подібні товариства на цїлій українськїй території носять тажє назву „Прєсвїта“.

Сей внесок підписують панове Модист Ле-вицкїй і д. Стрийскїй.

Др. Стоцкїй заявляє, що власне в приво-ду статї п. Стрийского, поміщенїй в „Буковинї“, відділ застановив ся над сєю справою докладно і при-йшов до того переконанє, що така зміна була би непрактична. Треба би зараз, щоб читалні подали

На сьміють воркувати голубин в гаю;
І тут на ваз не цвєть ся виноград,
Усе, що в парї, в домї сїм не знає,
І сей піддасть ся днєсь таїї судбї.

ГЕРО (звєдїть голубку).

О бїдна пташко, що за спїр про нас!

ЖРЕЦЬ. Для тебе се страшнє і ти дрожиш?

Що-ж? Хочеш, що-б ішла? Вєри Н!

Нащо богинї ти й твоє дитя?

Не молять ся тут земній Афродїтї,

Що скочує людий, як пару свєтїв;

А тїй небес, що вїйшла в пїни моря,

Що лучить ум, та наших змєслїв нї,

Праматєри любови всїх їстот,

Бєзплотнїй, бо сама для себе плїд,

Небеснїй, бо вїйшла з небес на землю.

Нащо богинї ти й твоє дитя?

Іди, ворює йї в своїй ницєтї,

В якїй кохавш ся, собі самїй на муку;

Вїддай йї на дїву за раба,

Вїзьми йї лєпшїй шлях і власну цїль,

Йї, що одна з скупого свого роду,

Собов є і сьмігом і єством.

Однак ти хочеш, можна; що-ж? бєри!

Ти прєцїнь мати! Геро, ну їди!

Ти жєнщина, а вичє глузота.

(Дальше буде.)

ної статутї до правительства, що коштувало би до 600 кор. Окрім того се товариство є найстар-ше з всїх і перебуло вже 40 літ з старою назвою, то може лишити ся і на дальше з тїм самим іме-нем тим більше, що не в тїм пага, як яке то-варство називає ся, а в тїм, що воно робить. Впро-чим не протинити ся внескови, щоб відїл ще раз розібрав сїю справу. Внесок прийнято.

Д. Стрийскїй ставлять внесок, щоб виста-вити всїм членам грамоти. Прийнято.

Голова заявляє, що товариство постарало для сєлян ся о карти до руского театру, який тепер перебуває в Чернівцях. Представленє має відбутї ся о 3-їй год. Виставляє ся штуку: „Снатанє на Гончарівцї“. Карти на се представленє може кож-дий сєлянин набутї в другїй комнатї.

Дальше читає голова привїтні письма і теле-грами, які наспїли на его руки з рїзних сторїн.

Зі Львова:

Сьвітлий комітет ювілею тов. „Руска Бєсїда“ в Чернівцях!

Перед двадцїть нїлькома роками буним в Бу-ковинї сьвідком того, як „Руска Бєсїда“ в Чер-нівцях покинула московскїй темнї й пужденїй шляхи і як зачала вєсти буковинскїй рускїй парїд до сьвітла, до добробуту, до свободи. Чєсть її за то! Нєхай „Руска Бєсїда“ в Чернівцях дїжде ся своєю працєю тої кнїлї, коли в Буковинї анї одного Ру-синя анї Русинки, щоб не була письмєнною, маю-чєю й сьвідомою своїх народних і політичних прав. Тільки Рєвєкович, почесний член „Рускої Бєсїди“ в Чернівцях.

Зі Старої-Жучин:

До хвального заряду товариства „Руска Бєсїда“ в Чернівцях.

З нагоди 40-літнього ювілею хв. товариства „Руска Бєсїда“ в Чернівцях шлю щирїй привїт і бажанє, щоб плоди сего товариства зросли ото-рицєю і надали найкращї плоди для нашого ще бїдного і темного руского народу.

Ся найважїйша руска інституція не може лишє тому посїпнїти скорїйше в своїй працї і за-там успїшнїйше піднєсти прєсвїту і добробут руского народу, бо не посїдає більших грошових фондїв. По моїй думцї дало бнєсь посїпнїти сьм хв. товариством почате дїло тоді удосконалити, коли би рускїй запал піддержав его матеріально і морально. Так вже оно є, що хто хоче, то не може, а хто може, то не хоче!

Повани є тепер не можу интензивно сїю мою гадку підперти, хоть як сего бажанє, то поставовив я кріпко, зробити початок хоть на будучє, і заяв-ляю, що на видаванє поучаючих книжочок для на-шого народу признаую як легат з мої асєкурації 500 корон. Сїю грамоту передам хв. товариству, коли поверне п. нотар Дрогомирецький до сєго уряду.

Клянїюсь і бажанє, щоб се сьвітле товариство могло при сьвєтєкованї свого 40-літнього ювілею повєличати ся сторицєю-кращими успїхами як до тепер. — З глибоким поважанєм: Дарїй Пігуляк, надучитель.

З Вайсєр Гірш (коло Дрездина):

Вїтаймо щиро ювілейні збори. Най жваво ширїть ся прєсвїта в краю! — Вратї Семан.

З Геромїнів:

Жива душа поєгова сьвітлая, жива в сьвєтих своїх рїчах і ми читаючи оживаєм і чуєм Бога в вє-бєсах. — Рускї товариства в Геромїнівцях.

З Прилпчї:

Сороклітній культурній роботї чєсть і слава. — Калїмон.

Сї телеграми прийняли зібранї гучними оплєс-ками, особливож щирє письмо п. надучителя Д. Пігуляка разом з его щєдрим подарунком. Дай Боже, щоб его слїдом пішли і иншї заможнїйшї Русини, а тоді наш культурній розвиток запевнений!

Наконець вильєсовано 50 добїрних книжок мїж присутних членів. Подаровано тажє всїм читаль-ним, Сїчам і Касам, які прислали на збори своїх відборучнїкїв, по кілька гарних книжок, замовле-них з книгарнї товариства іменї Шевченка. Разом роздаровано зє 250 книжок вартости поперх 200 К, а то буде прєсна памятка для всїх тих членів, що взяли участь 40-літніх ювілейних зборах то-варства „Руска Бєсїда“. З очевидним задоволенєм люди опущали сажу зборів бачучи, що помно-жєним недостаткїв і перенєм в нашїй роботї ми таки за 40 літ поступили златно наперед.

По зборах удало ся богато сєлян і інтелїген-цї до руского театру, щоб налюбувати ся рїдним словом і сьмівом, і з піднесеним духом відтак по-вернути домів.

3 внутрішніх справ.

Про обструкцію в парламенті

написав посол Будзиновскїй в „Дїлї“ ряд статей, які кінчать по докладнім умотивованю ось як:

„Кожда „обструкція“, чужа чи наша, вирве з нашого тіла національного кусєнь мєся, уточить нам порцію крови — в користь підданельского сьмока. Як найно, як сьмїшно виглядає менї тепер бомбастичний і впрочим переконуючий аргумент за обструкційною тактикою: „ворогови, аби нас боїли ся, треба показати зуби!..“ Дурний той вєс, що показує зуби — на те, щоб їому їх вибили! До таких концєсїй коштом Русинів, якими обєс-нає Полєкїв правительства Вєка і Вїверта, пра-вительства не будуть змушенї тільки тоді, коли не будуть потребували купувати для своїх пред-ложєнь більшість двох третин. Се стане ся тільки тоді, коли буде неможлива обструкція при помочи патлїх внесєнь. Як настануть нормальні парламен-тарнї звичаї, як парламент стане ухвалювати ви-значною більшістю, тоді правительством майже шї-роко не буде змушенє дбати о голоси польского кола (вєсєго нєсповна 14%, палати) і воно вже не так буде горобїтити ся.

Сим я мїг би закїнчити мою аргументацію проти обструкційної тактики наглами внесєними (вища обструкція тепер неможлива) яко тактики сторєснїцтва крайно опозиційного. Однак кїлич „обструкція“ так увїйшов в пров і кости нашої сусєпїльности, що муну відповісти тажє на иншї аргументи за обструкцією. Лише найиний „добро-дїй“ М. П. з „Громадського Голосу“ може думати, що руска обструкція годна звалити правительство. З усеєго, доси мнєю сказаного, виходить, що нї. Але, як би звалала? — То приїде новє, во їм знов новє і т. д. все новє правительство, так само нам вороже, як звалєне. Так мускї бути, бо як би яке новє правительство стануло по нашїй сто-ронї, то його звалить Полєкїв єще скорїше, ніж ми. Впрочим не о звалєнє правительства анї цїлого ряду правительств повинно розходити ся опози-ційній політицї рускїй. Звалєнє правительства може для нас мати тільки тоді реальну користь, коли змінити всю свою систему в трактованю га-лицьких справ) ті чинники в державї, котрі тво-рять міністерства і котрі дають напрям політицї правительств. Не сама обструкція анї навіть крайна опозиція руских посїлєв, але немєла і небєзпєчна для держави „обструкція“ народних мас, наслід-вана і відповїдно інтерпрєтована нашими рєпре-зєнтами в парламентї, зможе вилїчити міродатнї чинники держави з їх польского шєнїїзму, зможе нагнути, не тільки жєрмєнїчїв держави до рівно-мірного трактованя обох націй Галичини, але і Полєкїв до залишеня дальшої насильної польо-нізації руского краю при помочи австрїйского жандарма.“

Соціальне забезпечєнє.

Вїдїанє, 27. цьвітня. (Кб.) В комісії соці-ального забезпечєня відїє посол др. Очєу, що число обовязаних до забезпечєня мусить покри-вати ся з числом потребуєщих забезпечєня, куди належать тажє независимї з малєм доходом. За-безпечєня повинно бути розширєнє і на тих, які не можуть заробити. Забезпечєні независимї го-сподарї сїдїщих країв Авєстро-Угорщини не є в станї відповісти жаданим вимогам закону. Помітовим властям повинно ся побіч забезпечєня слабих вєредє-ти справа тажє соціального забезпечєня. Посол Лїхт-шадєв, щоб перед ухвалою сєго закона вєслу-хано заступництво інтерєсїв і утворєно повітовї уряди забезпечєня як першу інстанцію, дєлїчнї краєвї уряди з вибраною прєзидєнцєю як другу інстанцію і державнї уряди забезпечєня як най-висшу інстанцію.

Димісія угорского кабінєту.

Будапєшт, 26. цьвітня. (Кб.) Палата по-слїв. Прєзидєнт міністрів др. Вєсєрєвє заявив, що правительством димєновує ізза того, що австрїйське правительство відкинуло проєкт банковий і тим звало угорскому можливїсть в порозумїнєю посту-пати в справї банковій. Тому просить палату,

щоби ся відпочила свої засідання аж до вяснення політичного положення.

Справа димісії на нараді стороництв.

Будапешт, 27. цвітня. (Кб.) На конференції партії незалежності Кошут завважив, що подає ся в димісію, і мотивує її. По довшій доbatі висказано йому повне довіре як також бажав, щоби крізь а такий спосіб усунути, який відносив би конституції і законам Угорщини. Так само подав президент міністрів на конференції конституційної партії причини своєї димісії і диктував партії за прихильність, з якою до него відносила ся. Андрасі завважив, що було-би шкідливим, коли би на місце сеї утворила ся інша партія більшості. Вийши ухвалено др. Векерльови votum довіри, на чім конференція скінчила ся.

Посол Василько про тактику укр. парламентарного клубу.

Як ми передше доносили, віденські часописи розповсюдили вістку, що парламентарний український клуб змінить свою тактику зглядом правительств. Однак посол Василько завважав нам, що се звичайна вигадка і що не може бути жадної бебіді про якусь зміну тактики укр. клубу. Клуб задумує вже завтра поставити два наглі внески.

Заграничний огляд.

Напружене в Туреччині.

Все у руках Молодотуріїв. Виявляється спіймано, залозу ідишу усунуено цілковито, а рішучого кроку зі сторони війська ще й доси нема. Вискази провідників війська не дають нічого позитивного, національна рада, яка перед запитом Царгороду військом молодотурецким 150 голосами ухвалила детронізацію султана, тепер відручує се питання все на пізніше, шукаючи цілковитої підстави до обряд над сям. Видко, провідники молодотурецкого війська вистерігають ся уживання за острих средств у переведенню в жите своїх домагань та хотять повести справу так, щоби не підкопувати своєї теперішньої могутності в державі, хотять прості воли не задоволені тим, нетерпеливисті ся і хотять доконати того, задля чого їх ведено на столицю.

Утеча залози ідишу.

Царгород, 27. цвітня (Кб.) Як доносили в різних жерел, більша часть залози султанського двору утікла передвчера в ночи. Погоня за утікачами триває дальша.

Спокій в столиці.

Царгород, 17. цвітня. (Кб.) Вчора відбула ся у великого везира рада міністерств. Арештовано чимало реакціонерів. Здаєть ся, що сеї ночи панував цілковитий спокій. Сьогоднішня нічя стріланна була звернена проти тих воєнків, що утікали кораблями. Великий везир покинув вчера ідиш. „Turquie“ доносить, що генеральний адъютант, маршал Шамір поповнив самовбийство.

Національна рада про димісію кабінету.

Царгород, 27. цвітня. (Кб.) Сьогоднішнє засіданє національної ради тривало одну годину. Обговорювано запити депутатів іза повідомленя великого везира в справі димісії цілого кабінету і ухвалено залізати міністерство, щоби оно остало дальше при жермі держави.

Ухвалено також продовжати дальше зводданя національної ради. Як завважав один з депутатів, не означено ще доси цілковито підстави для обряд над питанням детронізації султана. Вчора і сьогодні віддали солунські воєнків кілька сот осіб, які належать до прислуги у ідиші. Новітні вісти, що султан нема у ідиші, неправдиві. Замітне, що сьогодні розпродувано в Стамбулі образки престолонаслідника Решада як також різні вісти про свободу. Ходять слухи, що на вчорашнім тайнім засіданню національної ради повідомлено, що султан висказав Шевкетови наші слов задоволення. Порту, яка замкнена від суботи, знову отворено.

Цілковито заняті ідишу.

Царгород, 17. цвітня (Кб.) Около полудня довершено заняті ідишу чотирма баталіонами. По полудни почато відводити спійманих жонірів, адъютантів, еспіухів і т. п. Воєнків і цивільних збиткували доких спійманих.

НОВИНКИ.

Чернівці, 27. цвітня 1909.

Календар. Середя 28. (15.) Аристарха, рим. Віталія М. Схід сонця 4 год. 44 мин., захід 7 год. 12 мин. — Четвер 29. (16.) Ірини, Агасія, рим Петра М. Схід сонця 4 год. 42 мин., захід 7 год. 18 мин.

За наші права треба нам постійні! Нотатка поміщена під сям написом у вчорашнім числі „Вуковина“ полигає після нашої інформації з компетентного жерела на хибній підставі, бо на Вуковині понащо ц. н. уряди обов'язані тільки приймати писем в краєвих мовах, себто в рускій, волоскій і німецькій, але не обов'язані відповідати в німій мові як по німецьки. Тому й кожний обов'язаний приймати завважаня, апроки і т. п. писем урядові в німецькій мові, але має право відповідати на них по руски чи по волоски. Тому й наші товариства мусять приймати німецькі писем, аніжне можуть наразити ся на кару, але відповіди ба і всі писем до буда якого уряду повинні по тільки наші товариства але й усі наші люди писати лише по руски, отже так само й щорічні виниси про стан наших товариств, про збори, віча і т. д. Що треба робити, аби й уряди вивчали нашої мови в писемках своїх, про се напишемо иншим разом, бо се річ лажна, але й трудна, яка вимагає більших заходів, котрі годі нам далі зводжати а треба пізнати широкую акцію в тім проважнім для нас ділі.

Баламунцтво. „Szep. Tagblatt“ подає за „Gazet-ом Polak-ом“ таку цікаву вістку: На зборах перед кількома днями, які скликали студенти нашого університету і на яких запито становились супроти известії руского університету, ухвалено слідуючі резолюції: 1. Жаданно заведення російської мови у всіх народних і середніх школах Вуковини і Галичини. 2. Дальше жаданно заложення російського університету в „примарнській Україні“. 3. Доки останній унійд не вжито, треба на університетах в Чернівцях і Львові завести катедри російської мови, літератури, історії і права. Завважимо руских парламентарних послів, щоби доложили отарані в ціля признаня в Австрії російської мови. Тутешня німецька преса заявила, а „дзєнішкарського обов'язку“ подавати своїм читачам повний матеріал без розбору, не зважаючи на те, що тим ширить ся баламунцтво. От як тепер, донесено про кілька зборів за „Gazet-ом Polak-ом“, в яких хибно переведено дотичну вістку. І от вишло таке, що ніби були збори руских (ruthenische) студентів, застановляли ся над справою руского (ruthenische) університету і жадали заведення російської мови (russische Sprache), заложення російського університету (russische Universität) „in der hinterkarpatischen Ukraine“. Вийши звертають ся із апелом до руских (ruthenische) послів. Не знаємо, чи автор тої повинни в „Tagblatt-і“ вже такий крайній невіль, що ему таке писанє не вдалось так в першій хвилі зложити вісвітіння, чи може се свідомо злоба. З іругів руских студентів доносили нам, що ніяких зборів з такою ціллю не було. Знаємо лише, що нападкові юноші з „Карната“, — а є їх там щось трохи більше як два — скликали ся і ухвалили — комунікат до своєї преси з наведеними резолюціями. А се студенти не рускі, але, як вони себе самі зовуть, російсько національні russisch national. Не дивуємось цілком ред. „Tagbl.“

Мончаловського засуджено. В суботу закінчила ся розправа проти Ярослав Мончаловського, обжалованого за шпійонаже в користь Росії. Військові знатони заявили на розпрані, що як би нарисе фортифікацій з коментарем дістав ся в руки чужої держави, то се було би для нашої держави великою моральною і матеріальною шкодою. Розправа винила іповні шпійонаже Мончаловського в користь Росії, а трибунал засудив ого на 3 місяці зняття з волі і в постом що 14 днів і на поношеня коштів процесу. Мончаловський боронив ся дуже вездарно, лікарі зазначили в своїх оречєнях, що Мончаловський чоловік дуже малої інтелігенції, і з тої причини кара павала така незначна.

Оповідки, іменованя і т. п.

Відзначенє. Цісар підначив віцепрезидента ради культури князів Антона Лукашевича хрестом жєніної корони III. класи.

Перенесеня. Гр. ор. кооператора Іандора Завадюка перенесено як адміністратора парохії з Монастир-Гумора до Ілішент, кооператора Егєна Жанового з Глібокої до Ілішент, кооператора Семєна Рєлі з Мігучєй до Глібокої а гр. ор. адміністратора парохії Никодима Стефуряка з Уїдент до Монастир-Гумора.

Із штуки і літератури.

З українського театру. В пєдію 25. с. м. мала наша публіка нагоду побачити на сцені комедію нашого славного драматурга Карпенка-Карого „Суета“. Іна се штука жива та повна сцен, що в нашім житті так часто повторюють ся як під сльозною стрілою так і в сльозах деяких панів, що мовольною працею своїх батьків добили ся чиновництва та порідивши ся з панями, етидають ся своїх родичів-мужиків або затають своє мушкетєрське походження, хотів частенько звертатись до тих мужиків о матеріальну поміч! Така роль учителя гімназії Михайла Варилченка принала д. Стадницького, який з невичайною платностю відграв її. Не вичисляючи роль одну за другою, можемо сказати загально, що найважливіші ролі випала дуже добре. Особливо треба згадати гру н-ї Осиповиченої, н-ї Рубчакової, д. Рубчака, д. Шевченка, д. Юрчака, д. Остролюбого, н-ї Петровиченої, д. Петровича і д. Коханєвля. Загальне вражєня дуже хороше і треба признати, що дозложено доволі стараня, щоби така картина, а проймаючи думу комедія (а радше трагедія в житю такої інтелігенції, що цурає ся простого сірака на батьку) випала гідно на сцені. І наша публіка не відказала ся сего вечора такою байдужістю як до тепер, і прибула в трохи споріднім числі як звичайно.

Віповіділок виставлено „Житєйське море“. Са комедія являє ся продовженєм „Суети“. Не будемо говорити про самий тиір, аніжачно лише, що він робить невичайний ефект на сцені. Житє то море, людину залізують філі моря і вона загасє ся то свод то туд. Ролі були дуже добре обєаджені, а наймком н-ї Рубчакової. Акторка Ваїна се аніжачно собі акторка, аніжє богато, що конєтують в помідм заможнішим мушкетєром, а часом трохи і полюблять. Н-ї Рубчанова западто ніжна, має аніжачно мигний голос, западто грає з серцем, щоби влати таку кокетливу акторку. Знаменита була актриса д. Юрчака (актор крамарюк). Д. Юрчак грає надзвичайно природно, його руки такі вільні, мимка така природна, що нагадує гру Жірдого, Д. Юрчак, се одна з красивих сил нашої театральної дружини. Вдатна була також актриса д. Ніжжєвської (Усєй, директор театру). Спіймуть-б ще добру гру дд. Шевченка, Петровича, Стадницька, Дикова та пань Стадницької і Дикової. Дуже приємно проведено сей вечер в театрі; публіки було однак так мало, як ніколи. Прямо приходило ся жалувати артистів, що вони так знаменито виважують ся в своїх ролі — для порожних лавок. Чимна публіка як чужа, але нашої тати не було — справді стид перед сьвітлом.

Ще кілька слів на адресу добр. Шевченка. Д. Шевченко говорить надто з москвовієм. Збук „в“ виходить з него як „ф“, „о“ дуже часто як „а“ і т. п. При тім говорить аніжачно скоро, так що часом його ніх не розуміти. На сцені повинно ся дуже уважати на чистоту мови і инмоя, бо як се в чималій мірі й задача.

Переписка адміністрації:

Вп. п. Каплун. Дякуємо дуже за Ваш щирий труд — 3 Рускої Молдавії: А. Гораш. Дуже радо сповинимо Ваше бажанє.

Телеграми „Вуковини“.

Чернівці, 27. цвітня 1909.

Будапешт, 27. цвітня. (Кб.) Народна партія скликала на вчєра конференцію, на якій ухвалено пристати лиш на конституційну розлажку теперішньої політичної ситуації.

Ніцца, 27. цвітня. (Кб.) Фалієр вислав королеві Італії телеграфічне повідомленя того змісту, що французьке правительство унавиле вислєня італійської оєадри на французькі води за коний докиа прихильних відноси між Італією а Францією.

Тегеран, 27. цвітня. (Кб.) Шах закінчив мир а містом Тебрис і обіцяв дата конституцію. Тимчасом тривають довгі переговори.

Петербург, 27. цвітня. (Кб.) В кругах Думи ходять слухи, що шефа петербурскої поліції, ген. Геранімова, залізуть на підставі такої самої скарги як Лопухіна перед суд і евантуально изарештують ого.

Петербург, 27. цвітня. (Кб.) Цар надав 54. колкові піхоти імя „Цар Болгарії“.

Львівський руский нар. театр тов. „Р. Бєсїда“ під дирекцією Йосєна Стадницька.

Репертуар

В четєр, днь 29. цвітня с. р. (по зниженю до 30%, ціни)

Зоряний вінець

фантастична містерія в 3 діях Васіля Пачовського. — (Закінчить апотеоза.)

В пятницю, днь 30. цвітня с. р. (по зниженю до половини ціни)

Ревізор з Петербурга

комедія в 5 діях Гоголя.

В суботу, днь 1. має с. р.:

ВІЙ

фантастична феєрія в 4 діях зі співками і танцями М. Кропівницького.

В коротім часі виставить театр у перше в Чернівцях оперу Пуччіного „Madamte Butterfly“, до котрої ладить дирекція велику нову виставу. — Головою партію співати ме пані Ф. Лопатинська.

Загальні збори каси пожиткової і шадничої для громади Лужани, ст. з. з. н. п. відбудуться 6. маю с. р. о годині пів до 4. пополудни в „Народнім Домі“ в Лужанах із сим днєвим порядком: 1. Справозданє старшини. 2. Принятє рахунків і білянсу з 1908. р. 3. Установленє стопи процентовой від вкладок. 4. Вильосованє азглядно вибір старшини і ради надзорчої. 5. Установленє платні каси-срови. 6. Вільні внесеня. — *Семен Бережан, начальник. Дмитро Юрійчук, писар.*

Звичайні загальні збори каси пожиткової і шадничої для громади Давидени-Зруб, ст. з. з. н. п. відбудуться дня 6. маю с. р. із звичайним днєвим порядком. *Дмитро Даскалюк, начальник. Віктор Чесниковський, каснер.*

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть **NERVOL**

„Назва правдо забезпечена“
антивара др. Ю. Францога

в Терополі.

Се в наменитє усмирюче средство до истарилл против великих ревматичних болів, простуджені, ложики ногтєй, плачєй гістєй і нервових недуг. Препу уважати на назвє „Nervol“ і на прилики илїжж „Nervotentin“.

Ціна флакона 60 сот. 10 флаконів (випишк) 8 жєр. в оплатові і описуванє. Тислєчи листів з подякою. — Вислєка 2 рази денно до всіх країн. В Чернівцях на складі у Шмїда і Фентіна, в Сєвєстині в драгоєрїї медичиналїї Отернєвєса.

В СКЛЕПІ

„Укр. Видавничої Спїлки“
в Чернівцях, ул. Пивнична число 6,
(побічна від жидівської) (—)

можна полудити всі прибори до писаня як також Апробовані взори до краснописа

Молочне мило

лелїйне з коником

найлагіднїйше мило для шкіри
і проти виприсків соняшних.

Всюди до набути.

Друкарня Товариства „Руска Рада“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4.

має на складі і поручає отсі

ДРУКИ СУДОВІ

1. Спротивленє против екзекуції.
2. Позов о заплату ціни купна.
3. Позов робітничка-слуги о платню за правом убогих.
4. Позов о зверненє пожитки.
5. Внесенє о позволенє екзекуції на движимости.
6. Внесенє о позволенє екзекуції на недвижимости.

Зразом поручає **нотаріальні друки** „Запис довжиний до інтабуляції“, до того „поданя“ і „рубра“.

Ціна друків судових: по 3 сотики за аркуш. Ціна друків нотаріальних: „Запис“ по 4 сотики за аркуш, „поданя“ по 4 сотики за аркуш, „рубра“ по 2 сотики за аркуш.

Висилєє ся за послїплатою або за попередним надїсланєм належитости, сейчас.

Адресувати:

Друкарня тов. „Руска Рада“

Чернівці, ул. Петровича ч. 4.

Великий зарібок

принєсєть побічне занятє кождому господарєви, купцеві предпрїємцеві, урядовикові і т. ц.

До виробу

Цементових дахівок

не треба фахового знаня. До того спеціальних машин єанон на сплату рєтатами, достарчєє

166 (—)

І. ШИМОНОВИЧ

Чернівці, ул. Свєятої Троїці ч. 20.

склад фабричний машин для загального цементового виробу.

Проспєкта коштіл і цїнник даром. — У всіх місцевостях Буковини і східної Галичини, пошукувані заступники. — Писемні офєрти адресувати на поштову фірму.

Союз руских хлїборобских спілон на Буковині

„Селяньска Каса“

стоваришенє зарєєстрованє з обмеженою порукою

повідомляє, що він отворив в себе осібний

Віддїл на вадкі і кавці

і перебирає аложуванє вадїй і кавцій але лиш у публичних корпораціях або до рук власників великої посїлости земельної в пупїлярних цїнних паперах під дуже догідними условинами. Близші інформації даємо в нашій канцелярії в Чернівцях, вулиця Петровича число 2.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.
З друкарні товариства „Руска Рада“ в Чернівцях, під заародом Івана Зєхарєва.

Товариство взаїмних обезпечєнь „ДНІСТЕР“ у ЛЬВОВІ

Телефон 788

Който шадничий поточний 25.261

ул. Руска число 20 (власний дім).

Приймає обезпечєня будинків, абїжє і знарядїв господарских під користиними услїями від шкїд огневих, числїть умїркованї премїї за обезпечєня, ліквідус шкоди безпроволочно по пожарї, удїляє обезпечєним членам з річної надвижки звороти.

За рік 1908 припадає на користь членів зворот 15 проц.

Полїси „Дністра“ приймає при позичках Банк красний у Львові і в Чернівцях, Галичка Каса Ошадности, Руска Шадничия і иньші каси ошадности.

Через „Дністер“ можна асекуравати ся на житє в Товаристві взаїмних обезпечєнь в Кракові. Інформації до обезпечєнь удїляють агенції „Дністра“.

Зголошеня письменних господарїв о агенцію приймають ся тїлько з таких громад, де єще не робить иньший агент „Дністра“.

Фонди „Дністра“ 31/12 1908 виносєть: Фонд резервовий і резерва премїй корон 1,865,540, иньші фонди корон 458,564, разом корон 2,324,104.

Канцелярії Товариства отворєні для сторїн від години 8—3-ї.

Купуйте лиш у своїх людей!

Дерміть ся клича Свій до Свого!

Новоотворєне
Високоє
п. л. красное упрєдєдє
пєрєдєдєдє

Мїжнародне
Бюро Подорожи
„СВІТ“

Стрєцький і С-ка
в Чернівцях (Буковина), уліця Кохановского число 1.
168 (—) видає **карти корабельні** до
Канади, Сполучених Дєржав (Америки),
Аргєнтини, Бразилїї, Азїї, Африки
і т. д. і т. д.
Карти на жалїзницї європейскї, канадїйскї та американьскї.
Карти на спалїні иньє. — Карти прїєгульковї та єкстрєжї.

Дерміть ся клича Свій до Свого!

Купуйте лиш у своїх людей!

Г. ФАЙЛЕР

усувач нагїїток

Чернівці, уліця Руска ч. 8.

Найперше і найбільше буковиньска єтаблїсєма в тїй галузи.

Хемїчна пральня і фарбарня
ДАМСКОЇ І МУЖЕСКОЇ ГАРДЕРОВИ,
унїє мїв ріжнородних матерїй, як: футер, матерїй на меблї, гардинок, занавїсок, портїєр, рукавичок Glacé і корунок.

Спеціальність: Хемїчна пральня і фарбарня шовків найліпшої сорти. Вєрцєва фарбарня і знаменита пральня фіранок ріжного рода.

САЙФЕРТ і ТУЧАПСКИЙ, Чернівці

Централка: **ул. Руска ч. 15.**
Мірні цїни.
Філія: **ул. Кручена ч. 1 а**
теперїшня ул. Д-ра Райса.
Виконанє без закиду.

Замовленя з провінції сейчас.

Цїни даром і оплатно.

За редакцію відповїдає: Віктор Стрєба.

Передплата на „Буковину“

платна в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на шість років 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
- Росії: на цілий рік 12 карбованців, на шість років 6 карб.
- інших державах: на цілий рік 40 фр., на шість років 20 франків.

Для місця і особи буде виходити „Буковина“ раз на тиждень, підходячі конституції буде на цілий рік 4 К., на шість років 2 К., на чверть року 1 К.

Продовжувати число 10 сотинів.

Оголошення конституції по 10 сотинів від одностайної сесії або II місцею дрібним друком (ночі). При відкритті або при річних навісних анімістичних.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.

Виходить щодня крім неділі і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петровицька число 2.

Число телефону 176.

Адреса для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устан порозуміти на що дня від 10 — 11, рано і 2 — 3, посподати крім неділі і свят.

Надходження по 40 коп. від сторінки, при чотирьох розмірах відповідний робит. Редікції неоплатні ніколи від порту. Рукописи, неоплатні редакції лише за попереднім застереженням і залученням почтової надійності.

Циркуляри яко приватні конституції по 2, 3 і 4 копійки від сторінки.

Надходження за адресою редакції почтовими не приймає ся.

Рада державна.

Вчора зійшов ся парламент перший раз по великодних feriaх. Президента міністрів барона Бінерта та міністра внутрішніх справ барона Гертля привітали ческі радикали довготривалими окликами протесту.

По прочитанню вилучу відповіли міністри торгівлі та крайової оборони на інтерпеляції. До вилучу прибув наглий внесок українського клубу в справі поділу галицького крайового міністерства і піде ще сьогодні під обрання.

Промова барона Бінерта.

Серед живих оплесків виводить президент міністрів, що боснійське питання вже залагоджене і мир уратований. Головні заслугу около удержання мира поклав такі наш миролюбний цїсар, за-що належить йому зі сторони всіх щира подяка. До миролюбності корони прилучило ся ще й те, що наші домагання були справедливі і державні заступники вели непохитну політику, головні міністер заграничних справ, якого отверта політика не знала жадних куліс. Така політика можлива лиш тім державі, що чує в собі силу перевести свої домагання під всякими обставинами. Сю силу здобули ми головні через те, що наш вірний союзник Німеччина поступав солідарно з політикою нашої держави (протести у ческих радикалів). Австро-німецький союз є найліпшим інструментом в європейській концерті і найліпшою гаранцією миру в Європі. Тому можемо бути спо-

кійні що до подій на полуднево-східній границі нашої держави.

Що до найновіших подій в Туреччині заявив президент міністрів, що наша держава не має жадної причини вмішувати ся в справи османської держави, тому що ми бажаємо бачити Туреччину сильною і відновленою на силах. З послідної кампанії в Сербію і Чорногорію не вніесли ми нічого иншого, як хіба симпатії до Сербії, яка з часом переконає ся, що має в Австро-Угорщині доброго сусіда. Президент сподіває ся, що торговельні переговори з Сербією доведуть в коротці до якогось користного результату, бо ми мусимо старати ся жити в приязних відносинах з державами балканськими і мати між ними культурний провід. Тому треба за всяку ціну заключити з ними торговельні угоди, навіть і з певними жертвами, які ще нічого не значать проти втрат, нанесених есентуальною війною.

Дальше констатує барон Бінерт з задоволенням, що заключено торговельну угоду з Румунією. з найновішої епохи маємо науку, що найсильнішою загрозою супокою є добре з'організована армія. Тому вважає конечним не пожалувати жертв на її поліпшене. На сій живій дійсності розвиває ся доктринаризм антимілітаристів. В часі, багатім на роздори на партійні спори найшло ся все таке средство, яке лучить всіх в одну цілість, а средство се то небезпека, яка грозилла державі зі сторони сусідів.

Національні спори устали, коли роздає ся звук дзвона, на тревогу. Всі

серця наповнили ся одним бажанням уратовати миру і відвертати від насєї вітчизни марена війни. Тому було би найбільшим щастем для Австрії, коли-би се почуте солідарності остало дальше, що не мало причинило-би ся до того, щоби здобути собі повагу перед сусідами.

Правительство, яке хоче разом працювати з парламентом, апелює до послів, щоби почато вперед питанням анексії, залагоджено державне предложення, при чім вимагає на важність і нагличість реформи в діловодстві палати; бесідики вважає також усунене національних спорів державною конечністю. Що до розв'язки язикового питання, то нема чого покладати в розпину, на що залагоджене далматинського язикового конфлікту дає вже достаточний доказ. Правительство хоче привести до порозуміння язикового і бесідики звертає ся що до питання до Чехів та Німців, закликаючи їх вже раз погодити ся і не сипнати сего ворожнього залагодження таких важних справ як забезпечення старости та інвалідів, санациї крайових фінансів. Бесідики жадує, що банкові переговори ще й доси не скінчили ся, при чім австрійське правительство старає ся без всякої тенденції привести до якоїсь користної розв'язки, і заявляє вірності, що монархія є європейською конечністю і єї потрібно до удержання європейської рівноваги. В послідних шістьох місяцях відкинули ми від себе до-теперішню мізерність і не прийняли ролю такої держави, яка мала-би йти на услуги другим. Ми бачили, як легко замовчують

Филі моря і любови.

Трагедія на п'ять дій Франца Грідльпарцера.
(Переклад П. Карманського).

(Дальше).

ГЕРО (встає і говорить до залу).

І тільки бесіди, таме ніщо!

(До конки найліпшої).

Візьми її і випусти на волю,

Яку лишень павіра бажав й звав.

(Найліпш відходять).

А ти, мій стрію, мамі не ганьба,

Бі бажави чесне і з любови.

А ми мевчим спокійні і незлобні!

Він в праві; він зробив лишень своє.

Я мала-б йти? Ти тут остань! О маме,

Як але тобі між ними, тут приїди.

Ні тут війни, ні ран не задають,

Вогни добра, а святиня лова

Гляди на мене все одним оком.

Чи знаєш тихий рай посідає себе?

Ох, не знала ти; чому-ж мені боронити?

Ні, з певним серцем приходи на храм.

Днесь з гордим проком мати, а завтра,

Так тихо сиріє; обанок в руці,

При праці, при престолах, як доседа,

Все далі з дня на день. А що? Ходи!

А то візьму тебе, бо я сильна.

Тішає. — Усміхаєсь. — Стрію, глянь!

(випередив).

Та дай вже знає!

А ти ходи зі мною,

Тішає час, а празник наш готов.

(Іде і жовтє ся).

А глянь лишень на шати і пририся,

На дива всі, які мені готують,

А певно ти сама —

(вистіпає ніжною крок на перед, потім вертаєсь)

А поспитай-но трохи!

(Обидва відходять на право).

БАТЬКО. Ти, брате, та мерщій —

ЖРЕЦЬ. Мерщій? чому?

Що довго, довго треба розважати;

Будь трує вонд, сейчас би відлучити.

БАТЬКО. Та зваж лишень —!

ЖРЕЦЬ. Я справді розважаю,

Що хоч і примус є, та все, що земне,

Замотуєсь, хитаєсь при вітри.

Ти міг ніки в можливостях шукати,

Коли би дійсність тут не стала цілю.

Вільна рука — безсильних дурнів гра;

Сильний у всім одиу конечність бачить

І примус, як закон, се правда в нього

(звертає ся до служки)

Зачати храм.

ГОЛОС НАВКЛІРОСА (за сценою).

Сюди, сюди, Леандер!

ЖРЕЦЬ. Се що?

СТОРОЖ СВЯТИНІ. Чужинці два, атомившись

(дожиданням).

Найшли собі дорогу крізь замкі. —

Спинити їх? — Се, пане, ті самі,

Що нині з рана вже онтам при брамі —

Та вже і з заду злид росте числом

І жалують ся всі на спінєна.

ЖРЕЦЬ. Іди, їх заперти.

(Сторож відходить на ліво).

А ви вгайрайте

(до численної служки, що виступає з залу з одним з них).

Зовнішні брами, в город що ведуть.

(До свого брата).

Тепер богам хоч словесно подяки.

Що у донці твоїй збудили честь.

(Сторож стоїть свертний на коліні, звернений до сцени).

Внуотіть народ і лад держіть, як чула?

Аби ся дич нам святя не мішала.

Гляди на себе теж, бодай хоч динь;

Забавам є день сій, як тому сонцю,

Та, як йому є ніч, так нам покута.

СТОРОЖ СВЯ. (за сценою).

Ні, наку, ні!

НАВКЛІРОС (там само). Та пане, слухайте!

ЖРЕЦЬ. Пилькуйте свого; брата, ми ходім!

(Обидва відходять на право).

СТОРОЖ СВЯ. (виходить).

Тут я стою! І саміш, гордий хлопче,

Вникати ся сюди й ступати через мене?

НАВКЛІРОС (який теж конлаує ся).

Не через нас, динь, а побіч нас.

Там є вже тут. Леандер, тут!

ЛЕАНДЕР (виходить).

НАВКЛІРОС. Нічо не знали, пане, ми чужі,

Приходимо від берегів Абідос

До Свєтос, бачати тутешній храм.

СТОРОЖ СВЯ. Одик у нас поведени не вчать?

НАВКЛІРОС. Учать, одик відмінними словами.

„Не будь дурний, бо вернеш без обиду.“

СТОРОЖ СВЯ. Та я вам —

НАВКЛІРОС. Динь, ви тут турбуєте ся з нами.

З двома, а там народ наїве рікою.

СТОРОЖ СВЯ. Вертати! Чули, що?

(Звертає ся в залу і заводить лад між людьми, що

гощать ся з лівою бону, зараз при ступає свєтінні).

внутрішні спори перед загрозою бути цілості. Ми бачили, як військовий апарат певно і без шуму своє робив і як населення з гідним подиву супокоем перебирало на себе тягар воєнного приготування. В сім добачає бесідник, що Австрія ще не дряхла потвора, а сильна держава, що чує в собі ще свідомість, якої свідомість внісела она з міжнародної кризи. (Живі оплески.)

Палата приступає до обговорення у країнського нагличого внеску до тично національного поділу галицького міністерства.

Внескодавець посол Евг. Левинський звертає ся проти неоправданих претенсій кола польського до місця галицького міністра землі. Бесідник підкреслює, що Русинам розходить ся о те, щоб вони мали змогу успішно виступати проти швидкого ділення кола в міродатнім місці. Русинам годі стерпіти, щоб галицький міністер землі впливав на центральну екзекутиву в некористь Русинів.

У відповідь президент міністрів барон Бінерт заявляє, що право корони іменувати і відпускати міністрів не підлягає ніякому обмеженню. Інституція галицького міністра показала ся доброю, бо вона має на цілі заступати інтереси краю, а не односторонні інтереси національні, і то тому, що галицькі міністри завжди уважали ся заступниками краю, а не репрезентантами одної нації в раді міністрів. Правительством відноситься симпатично супроти бажань і стремлень руского народу і без упереджень признає його економічне і культурне значіння. Правительством глибоко переконане, що якраз приязні відносини між обома народами Галичини найліпше забезпечують інтереси Русинів. Однак правительство мусить висказати ся проти внесення або переміни перенятої інституції галицького міністра, бо се було би дуже невідповідне средство в тім огляді.

Посол Гломбінський заявляє, що Коло з політичних і річевих причин противить ся внескови. Галицький міністер не є міністром землі, а є вів міністром для задоволення і планів спеціальних потреб Галичини. Галицькі міністри були правдивими міністрами краю. Богато економічних і культуральних здобутків Галичини досягнуто при помочи їх знання річі і їх чуйности.

Посол Олесницький заявляє, що інституція галицького міністерства не має етичної основи. Галицький міністер землі є виключно польським міністром для охорони польських домагань і для збільшення їх панованя в краю. Русини не можуть погодити ся на те, щоб ідентифіковано інтереси їх краю з політичними інтересами Польнів. Русини завжди були готові вірно і певно поручити свою будучність охороні австрійської конституції, однак держава віддала їх в руки давних ворогів, противників держави.

Засідання перервано. Слідуюче засідання нині в середу.

Посли Кешман, Скедль і тов. ще на попередній сесії парламенту внесли інтерпеляцію до міністра просвіти в справі стабілізації австрійських повітових інспекторів. В агаданій інтерпеляції запитують міністра просвіти:

1. Чи відомо его ексцелленції, що австрійські повітові інспектори мають непевні посади, недостатньо винагороджені і несправедливо поставлені до рангів і чи ексцелленція має відомість про резолюції і петиції, в яких сойми і краєві ради шкільні висказали ся за стабілізацією повітових інспекторів?

2. Що задумує його ексц. зробити, щоб полішити місце провізоричному наставленню повітових інспекторів, бо се шкодить успішному нагладови над школою, і щоб перевести в давня бажану стабілізацію повітових інспекторів в зміслі переданого меморіалу.

Ті самі послы поставили внесення до урегульовань рангів і платні краєвих інспекторів. Внесок палата згодилась ухвалити: „Завизнає ся правительство як найскорше внести такий законопроект:

1. Одну третину краєвих інспекторів переносить ся до V. рангу державних урядників і разом падає ся їм титул і характер радників двору.

2. Директорам, іменованим краєвими інспекторами, залічує ся час служби від досягнення платні, яка відпovídє найнижшій категорії (6400 порон) VI. рангу — за те, що відпадає 2., згідно. 3 і четверта категорія платні сеї рангу.

3. Всім краєвим інспекторам признає ся функційний додаток річно 1500 К, який зачисляє ся до пенсії, а який в разі поусунення до V. рангу має би відпасти.“

Відень, 26. марта 1903.

Революція в Туреччині.

Новий султан.

Царгород, 27. цвітня. (Кб.) О годині 12, зміщено 101 арматним вистрілами усунути султана Абдула Гаміда з престолу як такий прокламацію нині Решада, що прабере імя Мехмеда V., султаном.

Депутація повідомляє султана про его дотронізацію.

Царгород, 27. цвітня. (Кб.) Національна рада вибрала двох послів і двох сенаторів, які повідомлять султана в ідній о его усунення з престолу. Абдул Гамід прийняв сю вістку з великим пригнобленим, однак відповів в резигнацію: „Тя мені судилось“. В'н заявив, що він не певний свого життя; на се відповіла ему депутація, що він стоїть під охороною народу. Депутація заповнила ще раз султана, що він не має чого побоюватися о своє життя, коли він визнає, що в народі можуть погнали змінити ся. Султан висказав бажання, що бажав би мешкати на дальше в палаті Чараган, в якій державо султана Мурада. — Інша депутація повідомила в Дольмі Богдше Решада, що він має обняти престол, почім відпроджене его дуже торжественно до міністерства війни. Тут присягли святоцю новому султанови всі державні достойники і члени національної ради.

Царгород, 28. цвітня. О 4. год. до полудня удав ся новий султан кораблем до Стамбулу. Всюди витали его військовими почестями; військо і народ зарівно одушевлені. Си зміна на престолі викликала велике задоволення серед армії, серед більшости урядників як також і серед християн. Се велике задоволення вплив наряд в ріснородних оваціях так живим словом, як і дивом, виници сильними вистрілами, якими дав нараз своїй утісі. Більша часть Старотурків поводить ся до тепер повздоржливю — пасивно. Осібно видане османського „Лойд“ доносить, що національна рада порішила вже на вчерашнім тайнім засіданню дотронізацію султана.

Решад вступить завтра на престол як султан Мехмед V. Національна рада, яка тепер в Туреччині є найвищою державною інстанцією повірила президентови палати Ахметови Різі утворення нового кабінету. Кабінет уложено так: Для внутрішніх справ Гільмі Паша, для просвіти посол Гуссейн Діагід, для заграничних справ Ріфат Паша, для снрбу Діагід, для маринарств Віталіс (християнин), для публичних робіт Нурадуніа.

Одно посольство одержало алармуючі денеші, після яких мали взяти участь в загальній різанній хрестиян в Адані військо, які вислані в Дедеагачу до Адани, понині сего факту ще не стверджено.

НАВКЛЕРОС (до Леандра). Чого дразниш мене?

Ну, ми вже тут. Навалив і здобув.
Найкраще місце тут. Випадеє погою
Усю підставу й най мене рухну.
І глинь, яка довкола лівога!
Сеї божий домік, вхід, полюмин,
Такого дома не уариш піде.
Ось ставлять вже престол на середній,
Майбутє на жертву. Та за чим глядиш?
На землю він глядиш? Воги ласкаві!
Тобі і тут твій сум отарий напав?
Та я кажу тобі —

(Народ уставляють ся поволи з лівого боку, аж до місця, де стоїть оба друи).

НАВКЛЕРОС (опадаючи). Ну, друже добрий,
Засильно дайте. (До Леандра). Чи чуєш? мовлю,
Як ти днес вечір аж до всіх дрібниць
Не оповіш мені усього, що було,
Й не вихилиш до дна стакан вина
На честь усього, ми розлучені на все.
Во ся мряча душа — Та глинь онтам!
Дні дітчини! Се ті самі, що рано
Ми бачили при брані їх запівній.
Ось априають. Скажи! не гарні, що?

(Як і друи служниця принесли двохимний престол і уставляють його на право з лубині, перед статуєю Амора).

ЯНГЕ (устанавлиючи престол, шепче до товаришки).
Онтам вони. На право левий, вищий.
А темний щось сумний. І що йому?

НАВКЛЕРОС. Умисно глять ся. Гу, що за вір!

СТОРОЖ СВ. (Виступає і до дівчат).

Тепер ще й на ось тут! Буде вже з вас.
(Дівчата відходять. До молодців).

Вам бачу, пасе все, чого не можна.

НАВКЛЕРОС. Як трапляє ся. Непевний тратить все.
(Вносять другий престол і уставляють на ліво, перед статуєю Гімея. Третій стоїть вже з давня на стіні між е середні).

СТОРОЖ СВ. Зробіть там місце! Там прийде [престол.

НАВКЛЕРОС. Коби лиш мав, поділюсь радо ним.
СТОРОЖ СВ. А будьте чемні і спивайте хіти.
(Відзначає ся музика флетів).

Ось вже й похід. Навад! Останте середину!
(Порядковує наряд, що уставляють ся по лівім боці рядами.)

НАВКЛЕРОС. Ідуть. Поганин! Дивно мені уважно!
Піде жреця, так до шати доторкнись,
Се, кажут, лічить смуток. Чув?
(Серед музики флетів надходить похід з правого боку на сцену. Хлопці від аберта з начим. Власи з Сеетос. Служниця святині, ліже ними Якгі, Жрець. Геро з палиці і з перев'язкою на голові, побив свого стрип.
За ними єї родичі).

СПІВ. Мати ту земного,
Жителю обляй,
Глинь на нас захотним,
Оном благим!

(Госпосими погоду уставляють ся по правім боці, напроти рядів народу. Середина сцени візна).

ЖРЕЦЬ (відіс, як вони уставляють ся). Богам пошана!

НАРОД (відісвідіс). Щастє нам!

НАВКЛЕРОС. Ось там жреця йде. Яка праса!
Кляйно. Ні, вперед диви
Там, поза стіною отсі, на перед,
Як жертву муть святим богам спадать.

ГЕРО (в лубині стає перед стоємим престолом. Порядкою кланяє двох хлопців, що держать з богами вичинає кадило).

Нове дитя старого твого дому!

Ласкава будь мені над всі заслуги.

(Вносять на положім кадило і йде на перед. Жрець по лівій руці, а за ним родичі. Сторож святині є посім відіс).

ЖРЕЦЬ. Богам пошана!

НАРОД. Щастє нам!

НАВКЛЕРОС. Надходить тут. Леандер, ну кляй!
(Клякають, Леандер при самій статуї Гімея, Навклерос варає за ним, і прочий народ так клякає.)

ГЕРО (відісходить до статуї Амора і силє кадило на положім стоємим кадило жреця; побив неї стоїть жрець).

Ти, що любов даєш, прийми мою.

Витай мені, а з тим пращай на все.

(Відісходить).

ЖРЕЦЬ. Богам пошана!

НАРОД. Щастє нам!

ГЕРО (стоїти перед статуєю Гімея).

Мене шле брат —

НАВКЛЕРОС (наполю до Леандра). Чи ти не бачиш, що?

(Леандер, що саме днес ся на землю, піднімає голову).

ЖРЕЦЬ. Се що? Остан?

ГЕРО. Кляй забула, пане!

ЖРЕЦЬ. Вони-ж в твоїй руці.

ГЕРО. Ти, що любов —

ЖРЕЦЬ. Се перша формула. Лиши! До жертви!

(Геро силє на оном кадило. Буває сильне сплякнє).

Буде! — Гараад! — Тепер в святиню що.

(Відісходить. Прийшовши на середню сцену, Геро сплякає через праве рамо, мов би кадилає та чим на своїм череву. При тім єї вір паде на обох молодців. Проти неї ідуть родичі. Музика відісходить ся лвою).

(Дальше буде.)

ДОПИСЬ.

Загальні збори філії „Рускої Школи“ Вашківського судового пов. з дня 28. марта 1909.

Дневний порядок: 1. Отворення зборів; 2. Справоздане в діяльності відділу за рік 1907 і 1908; 3. Справоздане писемне; 4. Зміна статутів; 5. Вибір нового відділу; 6. Вільні внесення.

1. Голова товариства п. Ронгуш, отворяючи збори, привітав сердечними словами всіх присутніх і новостатів, що в причини так злої погоди не можна прийти на збори денотрим членам за то, що вони не явилися на цих зборах.

2. Відділ відтиснув три засідання, на котрих обговорювалося біжучі наші справи.

3. Каспер Н. Щупак представив звіт касовий, котрий приставився як слід: Веїх приходів було 278 кор. 17 сот., а расходів 237 кор. 17 сот. Над справозданем писемним розвинули се дебати, до котрої говорили п. Кайш і Рішні. Послідній постановив внесення, щоби кождий гріш товариства вкладати зараз до скарбниці, що й прийнято. Ю. Князький поставив внесення, щоби видавати популярні книжочки для дітей. Проти сего говорять п. Гринишини і кажуть, що то би було не зле, такі книжочки видавати, але воно сполучено з великими видатками і було би добре, аби підтримувати видавництво ф. „Української Школи“ Черновецького повіту і, зможинши тут склад книжочок, закуповувати від неї книжки, котрі і так не цілком роаходять ся. В сій змислі говорять і п. Рішні, а внесення пана Гринишина, щоби філія заложила склад книжочок, прийнято. П. Гринишини ставив внесення, щоби до сего вибрати трох членів, котрі мали би зайняти сею справою. П. Руснак ставив внесення, щоби вибрати таких трох п. товаришів, котрі разом будуть належати до відділу. Се внесення підпер т. Князький, але й прийнято.

4. Тов. Князький ставив внесення, щоби назву товариства „Русна Школа“ замінити на „Українська Школа“. Внесення одностайно прийнято.

5. Тов. Фрундрз ставив внесення, щоби вибрати новий відділ аклямацій. Тов. Руснак ставив протинне внесення, котре прийнято. Сиротатарами вибрано на внесення тов. Руснака, тов. Гелера і Ісакевича. До відділу вибрано сілдувачих товаришів: 1. М. Ронгуша, 2. А. Веренку, 3. В. Чаровського, 4. Н. Щупака і 5. Д. Руснака з заступниками відділових п. Н. Лучаньску і Ю. Кияного. До комітету, що має зайняти се заложенням складу книжочок для дітей, вибрано п. Ронгуша, Веренку і Руснака.

6. До слова вголосив ся тов. Деніс Руснак і навів розстроєне учительської організації, замінюючи, що українське учительство повинно над тим призадумати ся, бо то для стану почне потрібне. По короткій дебаті прийнято одностайно резолюцію, якою збори філії „Рускої Школи“ Вашківського суд. повіту, зібрані дня 28 марта 1909, висказують своє обурення з причини нападів „Buk. Freie Lehrer Zeitung“ і протестують проти всякого вмінування в рускі справи зі сторони „В. Е. Л. З.“, котра дала дотепер доволі доказів про її вороже становище до того, що руске.

Тому що ніхто більше не вголосив ся до слова, переїдатель п. ієсп. Ронгуш замкнув збори дякуючи всім присутнім за живу участь в порадах.

Вашківці, дня 28. марта 1909.

Михайло Ронгуш,
голова.

Деніс Руснак,
писар.

НОВИНКИ.

Чернівці, 28. цвітня 1909.

Календар. Четвер 29. (16.) Ірини, Агаша, рим. Петра М. Схід сонця 4 год. 42 мин., захід 7 год. 13 мин. — Пятниця 30. (16.) Олена, Алія, рим. Катерини Сеп. Схід сонця 4 год. 41 мин., захід 7 год. 15 мин.

„Buk. fr. Lehrerzeitung“ в останнім числі плаче на крику, аби були то стали ся надзвичайні Ораї, що его перепечено. Звичайно розводити ся над сею справою, бо ніхто сам фант, що „Buk. fr. Letg.“ боронить Орау, домагає, кільки той добродій варт. Розуміємо жаль п. Кисаковича, бо-ж его пушили,

яких бере лише тому в оборону, що вони ідуть проти Українців а на руку нашим ворогам — нічого не помагає его оборона. Ораза помітив в органі Богатариш, який ідуть до Петербурга скаржити ся на австрійський рід — етишалоце на честь цісари. В серетній читальні, розв'язаний правительством, забрали шапки все, лишали голі стіли тай — обрали цісари. Вот патріоти! Таких політичних громоводів уживають шапки, — се аргументи їх лояльності.

3 літературного і просвітнього руху на Україні. Др. Іван Франко перекладав недавно в латинської мови відомий роман Апулея „Амур і Псіхей“. Переклад буде друкований в „Універсальній бібліотеці“ у Львові. — Артистичний, ілюстрований місячник „Rude Kvetu“ (червоні цвітіння), що виходить в Празі, помітив в 10. числі на цвітінні с. р. полове Михайла Яцкова „Христос в гаритоні“ (Kristus v garitonu) в ческим перекладі Ярослава Буриана. — Візюрска „Наша Ніва“ доносить, що один з білоруских письменників перекладає на білоруску мову твори В. Стефаніка і уложив уже українсько-білоруский словар. — В Києві готують ся нове видане байон Крилова і казок Андерсена в українським перекладі М. Старицького. — С. Руссова і Ол. Русова написали популярно-наукову весільну географію, де значне місце посвячено описови роєвської та галицької України. Книжка, заосмотрена в ілюстрації і географічні карти, вийде в Петербурзі заходом „Добродійного товариства“ видавана дешових і корисних книжок. — Київська „Просвіта“ видала інтересну книжочку п. а. „Українці в Америці“, написану В. Корольовим. Після вступних уводів про причини еміграції автор описує життя наших виселенців в Сполучених Державах, Канаді, Бразилії та в Аргентині. — В київській „Просвіті“ відбуло ся дня 22. с. м. засідання видавничої комісії товариства, на котрім порішено друкувати історичну повість Д. Мордоча „Сагайдачний“ з ілюстраціями та прийнято рукописи В. Доманицького „Галичина і Буковина“, М. Левицького „Невидимі пороги чоловіка“ і П. Холодного „Про грамафон“. Крім того постановлено відатись до В. Доманицького а просьбою написати для „Просвіти“ книжку „Про Україну“, в розмірі 6—7 аркушів друку, при чім має звернути більшу увагу на етнографічний бік праці. На засіданні побув почесний гість др. Іван Франко, котрий взяв участь в обговоренні справ комісії та підняв ся промовувати рукописи В. Доманицького про Галичину і Буковину.

Згадав минуле! „Слово“ пише: Одеський генерал Толмачов заборонив тамтешній „Просвіті“ співати українські пісні, домагаючись, щоб перекладали слова пісень на московську мову. Просвітня послухала і піснями генералови такий переклад „Ой не ходи Грицю“:

Ай не ходи Грицю
Ай да на журфіно,
Ай там ашми дітки
Сидляють ть книжко...

Генерал прочитав і сказав, щоби співали не перекладаючи... Всього таких рефератів читати „Просвіті“ генерал рішучо заборонив. Генерал Толмачов згадав певне 80-ті роки, часи генерал-губернатора Дрентельна, коли Києве перекладали для публичного співу „Віють вітри“ на французьку мову.

Дома в українського Цепеліна. До „Раді“ пишуть, що 4. цвітня в село Білківці, бораєнського повіту, до Тиваченки прийшли представники від петербургського аеро-клубу д. Гарфельд, щоб его забрати в Петербург і запатентувати его апарат. Але Тиваченко захотів ще політати в селі при всіх селянах. За тиждень він пообіцяв поладити свій апарат, після чого він згодив ся їхати до Петербургу.

Украли на 25 мільонів. Російські власти відкрили, що великі крадіжки, які роблено по залізницях в цілій Росії, організувала тайна залізничних слуг під проводом двох інженерів, Соколова і Петренка. Сих двох із сестрою ще інших шість арештовано. Найдовше в них крадені річч, 3—4 пуди ріжних урядових паперів, підроблених документів, на підставі котрих наділяли ся ще одержати крам. Частина переписки починає ся ще в 1905 р. Між арештованими є 20 жондів, котрі звинувачено на самі трудні справи. Не зловлено ще 200 осіб, котрі роблять тепер на залізницях. З найдовших документів виявлено ся, що за три роки ся компанія викрала залізничного майна більше як на 25 мільонів рублів.

Оповідки, іменованя і т. п.

Товариство ім. Петра Могили в Перемишлі задумує заложити публичну бібліотеку, проте просить о надіслання дарових книжок, які треба слати на адресу: Проф. Олександра Ярема, Перемишль, дім „Віра“.

† Помертні вісті.

Дмитро Гринюк, ученик народної школи в Милішівцях горішніх, помер дня 24. с. м. Був се найбагатіший ученик, що приготував ся для рускої гімназії, однак неминуча смерть вірнула ся цвітку ся скоро. Земля йому пером!

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 28. цвітня 1909.

Катанія, 28. цвітня. (К5.) Англійське королівська нара і вдовця — цісарева Росії відіхала рано до Росії.

Софія, 28. цвітня. (К5.) Заступники тридержавного союзу висказали болгарському правительству пожелання спільно желати своїх держав ізза признав незалежності Болгарії.

Царгород, 28. цвітня. (К6.) Між убитими в Царгороді знаходять ся також один австрійський горюжанин.

Царгород, 28. цвітня. (К6.) Ці раз констатує ся пересадження нітки, немов увало жертвою послідних рішних різанин в меншій окол 80 мотомеданських поців. Число убитих наносить моме половину того, що подано.

Торговиця збіжа.

В Чернівцях платили дня 26. цвітня 1909 за 50 кг.

Пшениці	13-25—13-50
Жита	10—10-25
Ячменю броварного	8—8-25
Вівса	8-50—8-75
Кукурудзи, пріма	7-50—8-20
Кукурудзи, нової	7-50—8-20
Пшеничної соломи	5-50—5-60
Житної соломи	5-80—6—
Спіритусу (10.000 процент. літрів)	49-25—49—

Львівський руский нар. театр тов. „Р. Бесіда“ під дирекцією Йосипа Стадника.

Репертуар:

В четвер, д. 29. цвітня с. р. (по зниженні до 30% цінах):

Зоряний вінець

фантастична містерія в 3 діях Василія Пачовського. — (Закінчить атеотеоз.)

В п'ятницю, дня 30. цвітня с. р. (по зниженні до половини цінах):

Ревізор з Петербурга

комедія в 5 діях Гоголя.

В суботу, дня 1. мая с. р.:

З причини приготувань до великої вистави опери „Madame Butterfly“ замість заловідженого „Bis“ іде найпопулярніша штука

Ой не ходи Грицю та на вечерниці

народний образ із співом і танцями в 5 діях М. Старицького.

В неділю, дня 2. мая с. р. по полудні о год. 3-й по зниженні до половини цінах (як на п'ятницю):

Чорноморці

народна оперетка в 3 діях з танцями по Куздаренку написав М. Старицький, музику М. Лисенка.

Вечером о годніні від 8-ої:

Арсен Яворенко

комедія в 4 діях Бориса Грінченка.

В короткім часі виставить театр у перше в Чернівцях оперу Пуччіні „Madame Butterfly“, до котрої ладить дирекція велику нову виставу. — Головою партії співати ме пані Філімона Лобатинська.

Дітки на пам'ятник ТАРАСА ШЕВЧЕНКА в Київні просимо прислати до „Рускої Касп“ в Чернівцях ул. Петропича ч. 2.

РУСКА КАСА • РУСКА КАСА

тов. зареєстроване з ограниченою порукою в Чернівцях.

Одним з своїх родів українська вісницька інституція на Буковині. — Приймає вклади шапичні і гарантовані їх на 6%. — Пай вносить 40 К і платиє 6% внаслідок з К. — Роджик! Хай живе „ой да якого“ відбє ся розкоши піджаком не ший Буковині і хай кождий, що пачуває себе щирим патріотом-Україном окладиє свої вкладности в „Рускій Касп“.

Приведуйте нам нових членів. Дирекція.

Загальні весняні збори каси по-
жичкової і шадничої „Народний Дім“
для громади В о л о к а н. Черем., від-
будуться дня 9. мая 1909 о годині
1. пополудни в шкільнім будинку з от-
рим дневним порядком: 1. Прочитане
протоколу з попередних загальних
зборів. 2. Справоздане старшини з ді-
ловодства і біляне за діловий рік 1909.
3. Ухвала, що члени відступають від-
сотки від своїх паїв на сплату доугу
власної хати. 4. Ухвала яку найбільшу
суму можна членови випожити. 5.
Вибір старшини і ради надзорчої. 6.
Вибір касисра евентуально писаря
і призначення платні для него. 7. Віль-
ні внесення і запитання. — *Партеній
Данурд, начальник.*

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть **NERVOL**

„Назва правдо забезпечена“
антикара др. Ю. Францова

в Терополі.
Се а апаженте уживаючи предте до
истирания против власних ревматичних
болей, простудных, лопичицостей, пле-
чий истия і нервових ведуг. Приму уна-
жати на назив „Nervol“ і не прина-
жати ніяких „Нервотонік“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (азі-
ношчик) 8 мар. в олгетон і омакованні.
Тюпчики лютів в подяно. — Виснама
2 рази денно до всіх країв.
В Чернівцях на складі у Шкіда
і Фонтіна, в Селетині і дрогосерії
недіаціоналій Стерншуса.

18 (—)

24 13—40 п.
Молочне мило
лелійне з коником
найлагідніше мило для шкіри
і проти виприсків соняшних.

Всюди до набути.

Ukrainische Rundschau

одинока українська часопись на німець-
кій мові, що састудая інтереси україн-
ського народу перед духотуриса ома-
том, назидать раз на місяць в обсязі
48 сторін з додатками і коштує на рік
лише 8. Кор. 2. обсягом кождого ін-
тересного Русина передплачувати по
часопису. Адреса редакції і адміністра-
ції: Wien XVII/3 Frauenfelderstrasse, 2.

Г. ФАЙЛЕС

усушач нагнітон

Чернівці,

ул. Руска ч. 8.

(—)

Нові друки для шкіл народних

а то:

нові **свідчення** для учеників і учениць **повторних
курсів** і нові **лісти виплати** (Zahlungsliste) для учи-
тельства, можна дістати в друкарні „Рускої Ради“ в Чер-
нівцях, улица Петровича число 4.

Купуйте лиш у своїх людей!

Новоотворене

Високий
п. к. кращою укр. мовою
попонування

Міжнародне
Бюро Подорожи
„СВІТ“

Стрепкий і С-ка

в Чернівцях (Буковина), улица Кохановского число 1.

163 (—) підас карти корабельні до
Канади, Сполучених Держав (Америки),
Аргентини, Бразилії, Азії, Африки

(т. д. і т. д.)

Карти на железниці європейські, канадійські та американські.

Карти на спадній океан. — Карти прогулянкові та охрону.

Купуйте лиш у своїх людей!

Союз руских хліборобских спілок на Буковині „Селяньска Каса“

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою

повідомляє, що він отворив в себе осібний

Відділ на вадії і кавцїї

і перебирає зложуване вадий і кавций але лиш у публич-
них корпораціях або до рук власників великої посілости
земельної в пупілярних цінних паперах під дуже догід-
ними условиями. Близші інформації даємо в нашій кан-
целярії в Чернівцях, вулиця Петровича число 2.

Склад п. к. упр. фабрики товарів
з альпаки і хінського срібла В. Бах-
маний і С-ки у Відні.

Склад капелюхів І. Генрика Іти у Відні, Йос.
Піклера і Синів в Грацу.

Склад череників Ф. Л. Повера в Хрудімі, Авт.
Чапек у Відні.

Великий склад капелюхів П. Ц. Га-
біга в Відні, і славної фабрики чере-
ників Гана і Сана у Новім Йорку

Повідомляє що лиш у него можна дістати дійсно по найдешевших цінах **Весняні і літні новости.**

ПЕРШИЙ ВІДЕНЬСКИЙ

ДІМ ТОВАРОВИЙ

ЗАКОНЕНИЙ 1898

В. БАЛЬТІНЕСТРА

МОЛОДШОГО

ТЕЛЕФОН 301

УЛ. ГОЛОВНА Ч. 3.

Вже суть на складі в великім виборі
всілякі сезонови весняні артикули
для пань, панів і дїтїй.

HEGEDUS LEMBERG

Доставці для буковинського звязку урядників

Міхцер & Шехтер, Чернівці

Ринок (напроти буковинської шадниці)

поручають свій богато асортований склад **весняних і літних артикулів**, як: **капелюхи** для панів і хлоп-
ців з п. к. надвірних фабрик Вільгельма Плеса, Антона Піклера, І. Гікля Синів, як також італійської фабрики капелюхів
Г. Бросаліно. — Великий вибір **білих білого і колірового** для панів і хлопців; ковнярики, маншети, рукавички, шкар-
питки, паньчохи, хусточки, шельки, палички і камизельки. — Великий вибір **краваток** в найновіших фасонах і красках.
— Великий склад **черевикин**, найсолідніше викінчених. — Богатий вибір парасолів і парасольок різного рода.

Замовлення з провінції дешево і сейчас.

Неподобуючі ся річи можна відмінити.

Видан товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Руска Рада“ в Чернівцях, під надзором Івана Захаря.

За редакцію відповідає: Віктор Строт.

Передплата на „Буковину“

платити в Чернівцях:

в Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.

в Росії: на цілий рік 12 карбонаців, на пів року 6 карб.

в інших державах: на цілий рік 40 фр., на пів року 20 франків.

Для місця і слани буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під наглядом і констатується на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотинів.

Оголошення поштують по 10 сотинів від односторонньої сторінки або 11 місяць дрібним друком (петит). При підпорядкованих або при різних замовленнях значний епут.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині,

виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і господарство

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петропавлівська 2.
Число телефонів 176.

Адреса для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устно порозумітися як що дня від 10 — 11, раніше 2—3, поноуділля крім неділей і свят.

Надіслане по 40 коп. від сторінки, при частійших замовленнях відносна робота. Редакція неоплачені візити від пера. Буковина заступає редакційні лінії за попереднім застереженням і за зручності початку підписки.

Циркулярні або вразом констатується по 2, 3 і 4 сотини від штуки.

Навчальності на інших жармах початку на прикінці са.

По зборах „Рускої Бесіди“.

На збори „Рускої Бесіди“, устроєні в сороклітню річницю засновання сего першого отже й найстаршого нашого товариства на Буковині вібрало ся поверх двіста членів, межі котрими було на жалє лише кількадесят селян а найбільше в Волоського Банилова, де наші люди мусять тижко бороти ся проти ворогів-румуніваторів, що напосіли ся на то, аби волоським школами, касами і иньшими товариствами відобрати нашим людям їх рідну мову і держати їх в темноті і біді, бо чужою неврозумілою мовою годі навчити розуму, се можна зробити тільки зрозумілою рідною мовою народу. Із других руских сіл було не багато людей, а з многих ані одного. Сумний се знак байдужности, неохоти до просвіти, Правда, годі вимагати, щоби люди в далекіх околицях приходили хочби й на святотні зборя, як отсі були, але годі вже виправдати того, що з багатьох сіл ще не має „Бесіда“ ні одного члена, хоч в них є школи а в декотрих навіть читальні. Ото по сих головних зборів „Руска Бесіда“ не мала ніодного члена із 56 руских сіл, хоч лише в трох нема школи. А є ще 41 руска громада, де й доси нема читальні. Ось імена тих темних кутів нашого краю, в яких ніхто не вписав ся в члени „Рускої Бесіди“, де ніхто не дбає про яку-такую освіту народу. Такі села є Арджел, Вергомет над Прутом, Бурдей, Валява, Васьківці над Серетом, Вербівці, Вителівка, Гаврилівці, Горшівці, Гаврени, Гербівці, Гоголина, Давидівці, Данила, Джемине, Звизаче, Зеленив, Ізвир,

Кабин, (Калинівці, Купаревка, Калинівці-Біляні), Кондешти, Кирлибаба, Киселіци, Комарівці, Конятин, Кулівці, Лашківка, Лелучени, Малайці, Мамайівці, Маморинця, Мареничі, Мега, Мосорівка, Остра, Петраші, Підзахарич, Плоска, Погорилівка, Путилів-Сторонець, Реваківці, Рівна, Руснебоул, Селетин, Сергії, Стебни, Суховерхів, Тарашани, Тораки, Усте-Путилів, Хлівище, Чорний Потік, Чумурна, Шиніт камеральний і Яблонниця. (В громадах, яких імена надруковані розстріляними буквами, є читальні.)

Із усіх сих громад не приступив до „Рускої Бесіди“ ніхто із селян, ба навіть ніхто з просвічених людей, з інтелігенції. Чим се пояснити, як оправдати? Не вже хоч би в тих 50 громадах, де є школи, не нашло ся хоч по одній душі, щоби цікавила ся просвітою і записала ся в члени „Бесіди“ хоч на те, аби єї книжочки давати старшим ученикам і ученицям до читання? Чи всі ці школи не заохотили за весь час науки хоч по одній людині до читання, до просвіти-науки по окінченню школи? Се годі повірити, а треба прийняти, що всему винна тільки наша байдужність і тому ждемо, що наше учительство в сих громадах змне безпроблемно сю пляму зі своєї школи і що за короткий час не буде і одного села, де є школа, а де би не було хоч кількох, як не кільканадцять або й кількадесят членів „Рускої Бесіди“.

Філії „Рускої Бесіди“ мусять подбати, щоби в названих громадах їхнього повіту всі читальні віджили і прислали враз виладку (4 корони) до „Бесіди“ на сей рік, а де нема ще читальні, щоби єї

заложено ще сего року. Се мусять доконче стати ся в протягу сего року. На се мусять напирати зі всіх сил головний видді „Рускої Бесіди“. Про се повинні подбати всі світліїші люди в сих громадах, до яких і віданяємо ся сим: Пробудіть ся, просвічуйте ся, читайте, учіть ся, бо горе непросвіченому серед учених вовків, що живуть в темноті нашого народу!

Рада державна.

У вівторок 27. с. м. зіїшла ся Рада державна у Відні. Правительство старає ся в сій сесії переперти закон про прилучення Босни і Герцеговини до Австро-Угорщини, про заличення Туреччини 14 мільонів жерон за Босну і Герцеговину, торговельну угоду з Румунією, анжоний закон для Далмачії і анжоний закон і такий самий закон для Чехії. Покищо жадна партія в раді державній не виступає остро проти правительства. Русий клуб стоїть як доси в опозиції, то є голосує проти предложень так званих державних менешностей, бо правительство ще доси не задоволило домагань руского народу в Галичині. На першій засіданню вибрав слово президент міністрів барон Бінерт виславляючи свою радість із зауратования мира. Головні заслуги в сій поклан тили наш миролюбивий цесар, за що належить ся йому зі сторони всіх щира подяка. Вірний союзник Австрії Німеччина причинив ся також немало до удержання спокою. Описав барон Бінерт розвинул програму діяльности ради державної і просив послів, щоби своєю працею причинили ся до задоволення так званих для держави справ.

Описав прийшло під обрану руске нагличе внесене посла Евгена Левицького в справі по-

Завіщо.

(Нарис).

... Сльважє їм мій голубе,
Про січ, про могилу,
Яку коли наснажи,
Кого положили? ...
Т. Шевченко.

Давно се було.

Семя наша жила на селі. Я ще був малим — доперва пішов десятий рік. Була ще жива й моя бабуся.

Одного разу я пустуючи з своїм меншим братом, зробив якусь шводу, черев що й мусів цілий день блукать поза уманю, жажлячись бабусиною пуги з довгого мотузна.

Був якийсь празничок і півби крамовий а може й армаришівий, гаразд, не памятаю, а тільки й досі не забув, що в той день старці з самісінького ранку до пізнього вечера, одні й те знали, що швендали по дворах... Богато їх тоді наїхало, майже з усієї округи лібрались в наше село. Весь день тільки й чути було, як ринали ворота, гавкали собаки, гогали гуси та иньдики та вищали кобан...
Стоїш бувало за хатнім причітком, сховавшись під бабуся, обіпреш ся об сніг тин та й стоїши за ними очима, як вони сонняють з хати в хату.

Ось ринула фіртва в двір гянтая Вондара; се богатир і хазяїн на все село... Ввійшли два сини, сини діди, борода їх сягала аж до пояса, а на голові вже мало лишилось волосся, але дивлячись на їх торбини, що лісли за плечима й по боках,

та сажени герляги, що мали вони в руках від собак, вадко було, що сила в їх ще чималенька, бо й на обличчя вони були ще бадьорні... З великої нової хати чув ся регіт, співки, мигуки... Чулось шумотіне віг. У Вондара була бесіда; на її гулила вся його родина.

Старці зупинялись біля причільного вікна і стали лагодить кобан до сьвізу.

... „Ой, як на славній Україні,
Та в славнім городі у Крилові,
Там стара жила удова...“

Почали вони відому думу про вдову і й трох синів, але не скінчили, бо в туж мить вишшої підпалій хазяїн і почав на їх гримати. Він тверезим надто не любив старців, а в повазі й зовсім.

— А чого вам, га? З погордним видом нитав він їх, хитаючись на широко розставлених ногах.

Прийшла до пана господаря попрохати милостині — мовили діди виконаючись.

Ах ви, володкіги! Так вам дармоїди швендять по дворах, та не дають спокую добрим людям!... Ах ви, ледяші, нічтемні, не махали-б нібом, так ви горби почіпляли та повідверіть кобан драгуюте; ось я зроблю вашим торбам полегкість... Грицьку, а гої де ти? А ну лиш спустя Врона та Рябка хай вони трохи їх поладондрують...
І в бачив як старці утікали з того двору опадоні лихими хазяїнськими собаками. А в сіді їм аж лобом припадав до однірка та ретотав ся негостинний хазяїн...
Ось вони ввійшли до хазяїна середних достат-

ків і той витав їх флітшою горілки і мигкими нинишами з сиром...

... Вже повертало на вечір і сонце на останку щиро обеняло своїм немим промінем і хатин білі з вишненими садками і крині вузельні вулички та молодичі з купою дівчора, що сиділи на прибах та перелазали і лували насіне; і старців з торбами... і все село В., що розкинулось на бутортастому березі Дніпра і вилакувало своїми білими хатками при вечірньому сонншному проміню...

... Вже гаразд смеркло... Чудова весна на ніч вишла на землю, мов любих діток мати оповила вона її легким пахучим повітрям чарівної весни. Вирила, заколихала й приспала... Все дріма і земля і лист на деревах і вода, стала перухомо... На віруги з рознішних зелених городів, огорожених старонькими, низонькими тинами, з незмішними горщечками та манітерками, що повалишували були на пакільдах таї поетично оновлених зеленим, дебелим баделем гарбування; між зелитишами совашними, що журливо похизляли свої жовті головки — пахли гвоздики і васильки... Така чарівної ночі... Лише тихо тремтять листочки статурних тополів та кучерявих сріблястих осик — балачку ведуть між собою; та ще сонноїно залізветь ся на каліні...
Я стоїш під вікном і все тами бояв ся йти в хату... Ось до мого уха долітають лисі згуки... То на парні гуляють парубки з дівчатами. Я наважуюсь й йду туди...
На вівторку під мизном сидів старий бавдуріст і грав на бандурі „дудочин“. Молоді навздо-

длу міністерства для Галичини на руське і польське. Внесодавець вказав на те, що доси галицьке міністерство служило лише Полькам, що галицький міністер був заводи Польком і заступає ся лише за Поляками а діяв на некористь Русинів. Тому Русини домагають ся, аби то міністерство для Галичини або зовсім скасувати, або поділити так, щоби Русини мали свого міністра а Польки свого. Президент міністрія барон Вінерт каже, що тільки цісареві пристойти право іменувати або відпускати міністрія і що ніхто не може обмежувати се право. Галицький міністер земляк — по думці барона Вінерта — заступає інтереси цілого краю, отже і Русинів. — Голова польського „Кола“ посол Гломбінський протриває ся в своїй бесіді внеском посла Левицького і закликає, що галицький міністер не є міністром Польки, а є він міністром для задоволення потреб Галичини.

Іменем руского впливу збиває посол Олександрівський виводи міністра Вінерта і п. Гломбінського. Галицький міністер є виключно польським міністром для охорони польських домагань і для збільшення польського панованя в Галичині. Русини протестують проти того, що держава віддала їх в руки Польки. — Описи говорили що кілька посолів, Німець Странський, соціалдемократ Рейнер, який казав, що його партія буде голосувати за руским внеском, Полян Герман, і Чех Шілігер, який казав, що цілий славянський союз, то є Чехи, полудневі Словани і галицькі нацпани, будуть голосувати проти руского внеска. От маємо братів Славян таї такі наших зрадників нацпанів, що привносять лише шквду рускому народови. По промовах ще кількох бесідників відкинено внесене Русинів.

На засіданні в середу міністер скарбу Віліньскі предпоставив законопроекти: в справі зміни постанов про податок від горівки, в справі підвищення податку від пива і в справі нового управління передачі державних фондів до краєвих. Міністер звертає ся проти заміду, що правительством самим законодавцями хоче здобути гроші для загальної політики. Загальною політикою коштують 12 мільонів корон. В бюджеті приходи зростають щорічно о 100 мільонів корон, а видатки о 185 мільонів, так що властиво заводи є недобір.

Що чувати в світі?

Новий султан в Туреччині.

Революція в Туреччині вже починила ся в некористь султана та його прихильників. Молодотурки, борючись за свободу і права простого народу, хоронителі конституції, відкинули для своїх ідей військо і велику частку населення і пішла сила до Царгороду. Столиця віддала ся їм майже

без опору і сейчас очищено султанські двори від його прихильників, яких по більшій часті арештовано. Довго тигла ся справа з усуненням султана з престолу, військо а головні його промодирі проволікали порішення сего питання і закликали, що їм ходило головні о придумане заворушення в державі. Сидати султана мають право, як они заявляли лиш законодавчі тіла в державі, як парламент, правительств і т. д. Тому поклали они смислену султану національній раді, яка підчас послідних подій в Царгороді упрарила властиво державою і залагоджувала всі біжучі справи. Тож ся національна рада ухвалила скинути дотеперішнього султана а призначити нового, його брата Решада, який називає себе Могамедом V. Сю ухвалу прийняв султан з дуже великим пригнобленням і рішив ся підчинити ся волі народу, кажучи, що аме тава йому доля судила ся. Бю палату перетрушено, віддано йому його маєтки і а маленькою дружиною бинамких ему осіб перевезено до Солуна, де его вигіднійше стеречи. 101 вистрілами з гармат ово-віщено в столиці, що на трон вступив новий султан. А дотеперішній султан, заступник старого панованя, самоволя та понехання прав народу, мусять тепер приглядати ся, як на его місці засідає его брат, що сприяє розвитку культури в Туреччині, чоловік, який виобразував ся на європейських виірчих, якого панованя відновить сили Туреччини і зближить її до європейських сусідів. Уступили й дотеперішні міністри, а на їх місце іменовано інших, між ними навіть одного християнина. Аж тепер може піти ся в Туреччині, в тій державі вічної неволі та дотпаня прав людности, нове життя, в яким і народ зможе обивати ся за свої права і в своїх справах сам радити.

Там то неможливо, щоби одна держава задержала зад, який лавував ще перед століттями, підчас коли у всіх сусідних державах народ вже давно прийшов до значіння. Уступленем султана наде послідній стови самодержавня в Європі.

Перші проти Росії.

В Персії, яка граничить з полудневими азіатськими краями Росії, вибухла була революція, яка віднесла по довгих борбах цілковиту перемогу над шахом. Шах обіцяв ся дати конституцію. Та Росія не по внутрі, і тому она ввела своє військо до Персії. Се обурило дуже перське населення і шире прокинуло ся велике заворушення проти того, щоби Росія вмішувала ся в справи чужої держави.

Радикальні напасти.

Даруйте, панове читачі, що ми замість важливіших справ, яких у нас без ліку, мусямо писати про радикальні напасти, і на те тратити час, труд, папір і чорнило. Але годі мовчати на всі

клевети радикалів, бо не один подумає, що воно таки правда, коли ми на них не обиваємо ся. Не будемо розбирати голословних клевет, які містять „Громадинні“ і его галицький брат „Громадський Голос“, ба навіть помішув Катаска „Рада“, що наші провідники вороги мущинів, бо ви панове громада, знаєте ліпше наших посолів і тих провідників народу, на яких накидає ся тиний Майланич чи навіть Герасимович, або помішув дотеперішній „Рада“, що навіть не знає, чи є край Буковина, бо в неї Чернівці у Галичині. Ми ж не думаємо запускати ся в суперечку з ними, бо горбатого і могла не направити; хочемо тільки коротенько сказати, кілька правди на тім, за що радикали паластують наших людей, подаючи ніби факти.

Ото „Громадинні“ плаче а властиво рад, що виділ краєвий відобрал продажу соли Михайлином Князькому у Вашиківцях, але не каже, чому. Отже ми скажемо вам, що тому, бо Князький відступився від продаж Жидови за 10 сотників від соти тусек соли і не турбував ся даліше продажною, через що пішла скарга до краєвого виділу на брак соли. Отже управа продажки соли, на якій чолі стоїть посол Лулу, відобрала Князькому продаж і аж заходом посла Стоцького удало ся, що лишав Князькому одну частку громад, за що тепер Князький віддає ся ще напастим в „Громадинні“. Ось так має ся річ, сам Князький закликає, сам відпускає продаж Жидам, а відтак ще має лице нарікати на Жидів, на виділ краєвий, ба що й на поступову партію, як коли-б наша партія мала більшість і верх у виділі або в краєвій управі продажки соли. Скажіть же, люди добрі, чи не напасте се з боку радикалів і то безвідставна і безлична?

Далі напасте „Громадинні“ поступовців за те, що краєвий виділ, де на 5 членів є один др. Стоцький, відкинув рекурс Вашиківських людей проти того, щоби зорати толоку на будому школи. При тім „Гром.“ замовчує, що так само відкинуто й рекурс Польки і Жидів, що хотіли, аби вкорити цілу толоку.

Мовчать і про те, що толока після ґрунтовних книг і, як доказують свідки, належить цілій громаді, а не тільки нашим людям. Промовчує й те, що ту третину толоки мають відкупити на орану а цілий рух а не хліборобам. Все те промовчує „Громадинні“ умисно, аби тільки оклеветати поступовців. Радикалів не обходить нічо закон, який приписує, що громадські видатки належить покривати насамперед а громадського маєтку а, як аж того не стане, а репартиції. Радикалам байдуже, що із вкореної толоки буде нашим людям-хліборобам більша користь як із голої толоки. Отсе все одні нашим розумним радикалам, що все горляють про поліпшення долі народу, бо їм конче напастувати одинокого Русина, що засідає у верховнім народному народови виділі краєвим, який без того Русина міг був після права дозволити вкорити цілу толоку; бо-ж знала річ, що волосні члени виділу, Вольчинський і Лулу, де можуть, там роблять на збитки і на шквду Русинів.

Третю напасть написали радикали на нашого члена краєвого виділу за те, що Волох Веніччійський перепер у виділ краєвим письме до всіх поміжних товариств, отже до „Січів“, а втім то письми приписано, які викали мають поміжні товариства подавати краєвому виділові, коли хотіть

обхоплює її ногами обутими в саванці... Юнацтво гуляло, вишуквало свої молоді сили.

Як тепер бачу все то: ось коло розступилося і а середину увійшов козак... Се був статурний парубок, дужий в руках, широкий в грудях... Мав гарну проду і зодягнений як лалечка. На голові його була висока синя смужка шапка; гучний стан обхоплював чорний жупан... По верх жупана був тричі обведений широким зеленим шевковим поясом... На ногах зауті червоної саванці з квітцями спереди, як колись носили Запорозькі. Се був дукарський син — Хома Карабут... Він якось знав важливо а горда сарнував свою молодість своїм гострим поглядом і асвєтл бандуристі грати козачна. Як тепер чую його дивиний, чистий приємний голос.

— Грої дідку — сказав він — та тільки знай як грати!..

Дід Юхим нічого не сказав і заграв. Хома пішов а танок... Я був ще хлопчисько, але не міг байдужно дивитися на сей танок, він мене завби до себе. — Я втопив очі в козача і вивав ся його танком... Се було щось чудово невимовне: парубок літан в повітрі не черкаючи ся землею, танком він тоді легким був, але воли треба було бити гопаза, то адавалось, що в його ногах були сотні пудів; земля гула під ним... Я бачив що не лише а один любував ся ним, а навіть вся молодість, все юнацтво стояло й дивалося мов зачароване... Танок скінчив ся, Хома задовольнений сам із себе відійшов на бік і зачав жартувати а дівчатами...

Було вже пізно... Прокукурикали вже другі пісні... Я чую як мене сприймають, вичуть, але мовчу, бо мені так не хочеть ся йти до дому,

та ще годі, як бандурист загочить ся співати... Ось дід поважно повів головою, нависв рукою за бандуру і струни загворили, заградали... Юнацтво амовило, прервалася балакла, затих регіт; зашмерло повітря... Затихли всі, лише й чути згучні живі звуки а мертвій бандури...

Лянуть вони на простір і тихі і сумні, чують ся у їх словах, скарги і поіранівість лихий долі... Але ось залунали сміливі і грізні акорди, вони обороти тихий сум; вони властиво наповнили вечірнє повітря... Виривають ся на простір і лянуть горді, високо... високо... далеко за хмари, як будім вони найдуть там собі відгомін на свою болячку скаргу... А черев хвиляну безсонні, обдурив а своїх надіях падають у низ; знов сумують, тужать і скаржуть ся й скаржуть ся...

„Зібрали ся всі бурляки до одної хати, тут нам любо, тут нам мило а журби заспаівати!“

І сирани бандура плакала і співала в купі... „Граї же котрий на бандуру“... Заводив баритон.

„Сумно так сидіти“... Підхоплювали тенори.

„Що дієть ся на Вкраїні?“... Злизались в тяжкому питанні всі струни в купу.

„І чий ми ді... і... ти?“

Високо, високо заводив тенор; і потім всі струни рантово підхоплювали його, ніби питають одна в одної „чий вони діти?“

„Що дієть ся тепера, Що буде потому?“

Окрім Бога єдиного

Не знати нікому“...

Виливалась далі пісня з тяжким риданем і невимовною мукою, і погляд слухачів згоджував ся з сям... Бандура стикла, бандурист замовив, а потім а силою, рантово віддав сухими пальцями по струнах і ті грізно загворили...

„Гей, царице Катерино,

Що ти поробила?“

Степ широкий, край веселий

Тай заанапстала.

І а сик останніх звуках була така скарга, така болічка турбота, що адавалось весь світ плакан а побарем і хором над такою зрадою...

„Гей, царице Катерино,

Змилуй ся над нами:

Верниж наші степи, луги,

З темними гаями“...

Тут вже чудось благання і слези всієї поневоленої Вкраїни і вкупі а сям янась безнадійність на насте і долю...

„Граф Потоцький, вкрайний пан,

Вражий же ти сину;

Занапастив Польщу, Литву

А Богдан Вкраїну“...

Грізно віддали струни зрадничого слова проіконії; і чудось в їх світлоте всім пригнобленим нацпам і згода йти рука об руку на велику боротьбу за здобуте воли.

„Ой Богдане рідний батьку“... якось сумно і ніжно починає баритон, а за ним підтитує і сам бандурист.

„Вражий же ти сину“...

Звичайні загальні збори каси по-жичкової і шадничої для громади Карапчів н. Ч., відбудуться дня 9. мая с. р. о 1. год. пополудни о пів до 2. п. п. без вгляду на число прибувших членів в домі читальни „Рускої Бесіди“ в Карапчеві н. Ч. з таким дневним порядком: 1. Прочитане протоколу з попередних загальних зборів. 2. Справоздана касової і прийняте білянсу за рік 1908. 3. Удільне абсолютній старшини і ради надзорчої. 4. Вибір старшини. 5. Вибір ради надзорчої. 6. Установлене стопи процентової для пож. і вкладок шадничих. 7. Ухвала до тично побираючи 50 с. на фонд резервовий. 8. Ухвала платні для касиєра. 9. Ухвала, що кожний член каси має бути і членом читальни. 10. Утворене руского склепу і перебрати трафики від п. Димитра Князкого. 11. Ухвала продати ґрунту Івона Понича Петрового, Стефана Маринчука і Івана Маринчука Никол. котрі каса на лештанції купила. 12. Вільні внесена. *Елізар Лазар*, нач.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть **NERVOL**

„Назва правильно забезпечена“
антикара др. Ю. Францога

в Терополі.
Се є випробоване усмиряюче средство до
патараня протяз немких ревматичних
болей, простудальних, зинань костей, пле-
чий і суглобів і нервових недуг. Прому ува-
жати на назву „Nervol“ і не прийма-
вати піддах „Nervotonia“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (екста-
шнний) 8 мар. в аптеках і опанованом.
Тисачки листів з подякою. — Висилає
2 рази денно до всіх країн.
В Чернівцях на складі у Шмідта
і Фелікса, в Селетині і дрогочині
медикаментів Стерниуса.

Ukrainische Rundschau

одинока українська часопись на німеч-
ній мові, що намагає інтереси україн-
ського народу перед культурним сві-
том, закладає раз на місяць в обсязі
48 сторін з додатками і коштує на рік
лише 8. Кор. 6. обсягом кожного ін-
тересного Русина передплачувати сю
часопись. Адреса редакції і адміністрації:
Вієн XVII/3 Frauenfelderstrasse, 2.

Молочне мило

лелітне з коником

найлагідніше мило для шкіри
і проти виприсків соняшних.

Всюди до набути.

Купуйте лиш у своїх людей!

Новоотворене

Писарю
н. д. краєвої управою кон-
спісоване

Міжнародне Бюро Подорожж „СВІТ“

Стрепкий і С-ка

в Чернівцях (Буковина), улица Кохановского число 1.
165 (—) видає карти корабельні до

Канади, Сполучених Держав (Америки),
Аргентини, Бразилії, Азії, Африки
і т. д. і т. д.

Карти на меліанці європейські, канадійські та американські.
Карти на спеціальні воєн. — Карти прогулянкові та окрешні.

Купуйте лиш у своїх людей!

Великий зарібок

принесуть побічне заняття кождому господарю, купцєви підприємцєви,
урядникови і т. п.

До виробу

Цементових дахівок

не треба фахового знання. До того спеціальних машин також на
сплату ратами, достарчай

165 (—)

І. ШИМОНОВИЧ

Чернівці, ул. Св'ятої Тройці ч. 20.

склад фабричний машин для загального цементового виробу.

Проектна коштів і ціни даром. — У всіх місцевостях Буковини
і східної Галичини, пошукувані заступники. — Писемні оферти адре-
сувати на поштову фірму.

Пересторога!

Най ніхто не купує машини до шиття скорше, ніж не
огляне і не спробує

Пфаффа машини до шиття

Лиш за Пфаффа машини даю 10 літ гаранцію, тому що при Пфаффа маши-
нах всі частини що дуже труть ся, є з найтвердішої сталі ковані і гартовані. — На
Пфаффа машинах можна шити, гафтувати і цигрувати. — Ціни даром і оплатно.

З поважанем **Василь Данилевич**, Механік
в Чернівцях

ул. Жидівська 16. і Пивнична 6. (Kellergasse) в власнім домі.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР“

У ЛЬВОВІ,

улиця руска число 20, телефон число 788.

засноване при Товаристві взаїмних обезпечень „Дністер“ в році
1895 на підставі закона о стоварищенях з року 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти
уділу.

Цілею Товариства є уділюванє кредиту своїм
членам рільникам обезпеченим в „Дністрі“ від більше літ.

Процент від вкладок 4% без потручення податку рен-
тового.

Вкладки приймає і виплачує Каса дирекції Товариства
в годинах урядових, від 8. до 2. год. в полудне.

Конто в Шадниці поштової число 35527.

Конто жирове в Банку австро-угорським.

Вкладки шадничі: К 2,848.890—

Уділи членські: „ 262.994—

Позички уділені: „ 3,396.002—

Канцелярія Товариства отворені перед полуднем.

Найперше і найбільше буковинське етаблісема в тій галузі.

Хемічна пральня і фарбарня

ДАМСКОЇ І МУЖЕСКОЇ ГАРДЕРОБИ,

уїтє мів ріжнородних материй, як: футер, материй на
меблї, гардинок, занавісок, портєср, рукавичок Glacé
і корунок.

Спеціальність: Хемічна пральня і фарбарня
шовків найліпшої сорти. Взірцева фарбарня і зна-
менита пральня фіранок ріжного рода.

САЙФЕРТ і ТУЧАПСКИЙ, Чернівці

Централка:

ул. Руска ч. 15.

Мірні ціни.

165 (—)

Замовлення з провінції сейчас.

Філія:

ул. Кручена ч. 1 а

телерішня ул. Д-ра Райса.

Виконанє без закиду.

Ціни низькі даром і оплатно.

Друкарня Товариства „Руска Рада“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4.

має на складі і поручає отсі

ДРУКИ СУДОВІ

1. Спротивленє против екзекуцій. 2. Позов о заплату ціни купна.
3. Позов робітника-слуги о платню з правом убогих. 4. Позов
о зверненє пожитки. 5. Внесенє о позволенє екзекуцій на дви-
жимости. 6. Внесенє о позволенє екзекуцій на недвижимости.

Заразом поручає **нотаріальні друки** „Запис довжний до
Інстабуляції“, до того „поданя“ і „рубра“.

Ціна друків судових: по 3 сотики за аркуш. Ціна друків ноти-
рйальних: „Запис“ по 4 сотики за аркуш, „поданя“ по 4 сотики за
аркуш, „рубра“ по 2 сотики за аркуш.

Висилає ся за посліплатою або за попередним на-
дісланєм належитости, сейчас.

Адресувати:

Друкарня тов. „Руска Рада“

Чернівці, ул. Петровича ч. 4.

Нові друки для шкіл народних

в то:

нові **свїдоцтва** для учеників і учениць **повторних**
курсів і нові **лісти виплати** (Zahlungsliste) для учи-
тельства, можна дістати в друкарні „Рускої Ради“ в Чер-
нівцях, улица Петровича число 4.

Передплата на „Буковину“

платна в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на північ рік 24 кор., на південь рік 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
- Росії: на північ рік 12 рубльових, на південь рік 6 рубльових.
- інших державах: на північ рік 40 ер., на південь рік 20 ер.

Для місця і селен буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під надбавку і поштувати буде на північ рік 4 К., на південь рік 2 К., на чверть року 1 К.

Поодиноким число 10 сотників.

Оголошення коштують по 10 сотників від одної лінійної стрічки або 10 ліній хрестом друком (петр). При міжнародних або при інших зазначених значний опуст.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.

виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція „Буковини“

в Чернівцях, ул. Петровича число 2.

Число телефонів 176.

Адреса для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устатковувати з шістьма від 10—11, рано і 2—3, понодім крім неділей і свят.

Надсилає по 40 сот. від стрічки, при чистійшій зазначених відповідній раб. Редакції неоплачені лінійні від стрічки. Рухомі чертять редакції лише за попереднім вистереженням і зазначенням почтової належності.

Циркулярні лінійні коштують по 2, 3 і 4 сотника від стрічки.

Належності за зносом жарками почтавами не приймає ся.

Політичне розбишацтво.

В нагоду злочинці, що ледь вийдуть з Івано-Франківської хати і вже поповняють новий злочин і повертають назад до тюрми. Тільки й безпечні люди від цих нещасливих істот, тільки вони не в нагоду. Австрій Очуча перенесення їх, бо ще не відсидів і зглядило не заплатив одної кари, яку наложив на него суд за обиду посла Ніколая Василья, а вже напад на маршала краю, барона Юрія Василья з політичним револьвером в руках, грошачи йому, що обкине его честь болотом, коли не зрече ся маршалівства, як би его монарх наділав свою гідність по нових виборах до сейму, що мають відбутися в рік. Та барон Василья не злякався, а дав ему належну відповідь. Подаємо на нижнім місці про се листи в перекладі як доказ на те, якими методами посугує ся політичне розбишацтво під проводом Очуча, що розвивало ся у нас на Буковині. Він сам пише в сій своїй листі, що на „Буковині став значним такий спосіб борби, що годі не входить за намірничих і гешетирів, словом за лайдака, за якого его й мають широкі круги“. Він грошаче „війною“, що веде за собою неспокій і болото, яким его кумпанія обидує немилі собі люди і всіх бонів, від чого помімо всієї оборони бруд остає ся і на найчистішій чоловікові. Він „не робить собі із сего нічо, бо він не є нічо, не стратив“ і на мав же білизні нічого до страчання, він братає ся „зади его політичних цілей із драгою“...

Ось вам засади проводира волосних політиків у нашій нещасливій країні, засади батальон-покропителів славних револьверових журналів „Wahrheit“ і „Buk. freie Lehrer Zeitung“, засади голови шайки знісних у країні політичних розбишаць, що головно воюють проти послів і провідників нашого народу, що небавають нікна, накидують ся з буком, ганьблять по своїх газетах а тепер беруть ся до послідовного нападу й на його Експедіцію барона Василья тільки і єдино тому, що він одиницький, білий крум, між Вонохама, який поводить ся справедливою і супроти нашого нещасливого народу, який рішав пераз у виділі крайнім супроти румунської самової аристократії Волчинського і демократа Лупія, що раді би всіх а всіх інших мешканців краю, а найпаче нас втопити в ложці води, запавувати над усім краєм виключно і безопадно.

І щом скажуть на се всі ті наші домородні притини, радикали, соціалісти і принципіальні опозиційсти, що не знають ніщої лінійної роботи, як спомогати отсе політичне розбишацтво, обидуючи наших послів і провідників таким самим болотом, черпаючи навіть з ворожого таки багна? Чи стане їм лесо, що роблять і що народять? Чи віддають, що творять? Чи міркують, на чий млин вода їхня робота? Чи знають, куди зайде наша народна справа наріз при нових виборах до сейму, до чого вороги ось як лагодять ся? Чи поборе такого аказатого і безсвітнього ворога наш наріз, коли ще й свої люди підкопають у нему довір'я до своїх людей? Чи вийде, чи може вийти се на користь нашої української справи ще надто при старій виборчій ординації, при тайнім голосуванню горетик по найбільше неспокійних справах виборців? Чи не втрачимо ми його і з тих що найбільше шістьох послів і того одиницького члена виділу, крайньої ради шкільної, банку, ради культури і т. д.? Чи не ставимо знов там, де стояли колись? Чи роздумували творці

партій між буков. Українцями над тими п'ятьма і до чого додумали ся, що придумали, аби українська справа на Буковині не потерпіла ніякої шкоди?

Ось оба сі листи, які барон Василья оголосив у німецьких газетах, звертаючи ся до них із таким письмом:

Вергомет, 27. цвітня 1909.

Шановна Редакція!

Посол до ради державної і на сейм, др. Австрій Очуча написав до мене лист, якого відпис разом з моєю відповіддю передаю під осуд публічності. На оголошене рішення ся тому, що пос. Очуча в останнім устатку свого листа погрозою, що його опублікує свого часу, звільняє мене від обов'язку задержання його листу в тайні.

З глибоким поважанням остаю крайнім маршалом барон Василья.

Лист п. д-ра Очуча до його експ. п. маршала краю барона Василья.

Відень, 21. цвітня 1909.

Львівність, яку постанови і собі за основу в своїй політичній діяльності, приволов мене звернути ся до Тебе в отсіх стрічках:

Як Тобі самому відомо, не тішиш ся Ти у Румунії симпатіями, румунська велика особистість, яка алава Тобі неприхильна, румунське духовенство недовіряє Тобі, а в румунських демократів, які однією поперали Тебе свого часу, втратив Ти цілковито ґрунт в наслідок Твого поведіння в банювській справі, в крайнім виділі і в нагоду останніх виборів до ради громадської. Не лише провідник Румунії Янку Фанондор, але цілий румунський народ як один муж ворожі Тобі і готові перешкодити Твоєму поновному іменованню крайнім маршалом; колиб однак іменованню мимомого наступило, будемо Тебе поборювати всіма засобами, навіть як би сейм через 6 літ не міг нічого робити або як би його три рази розвизано.

Кампанія проти Твого поновного іменовання мала би початися як підчас теперішньої сесії ради державної і то в комісії бюджетовій а що я єдиним румунським заступником в сій комісії, то припадає мені задача розпочати борбу проти Тебе.

Але вічна борба вже мені надійшла і в огляду на наші приватні відносини ще з дитячого віку спеціально проти Тебе досить прикра. Тому я радо хотів би оминути ся борбу, а се лише тоді можливе, як Ти не будеш більше рефлектувати на місце крайнього маршала.

З огляду на такий стан справи мусів я подумати над тим, чи ся дорога була би можлива і прийшов до слідуючого результату:

Ти скоро став членом палати панів і тайним радником і більше не встані Тобі принести політична кар'єра. Через те в разі Твого іменовання крайнім маршалом не можеш нічого знести, але можеш багато страдати. Во першим наслідком неминутої в тім випадку війни буде таке, що Тебе в Чернівцях і у Відні зі всіх сторін обидують болотом, а від чого мимомого оборони чоловік стане обманим, як я се можу потвердити з власного болючого досвіду. Думаю, що й Ти не відкажеш мені євдокства, що я завжди був порядний, а політиці нічого не спробував, а правіс для неї майже все в жертву. А мимомого мушу терпіти, що мене в наслідок заходів Твого куанія а широкіх кругах уважають маршальничом і політичним гешетиром, словом мають мене за лайдака. З огляду на таку чині на Буковині спосіб борби отсе судба неминула а Тебе вона тим менше мимомого

Наколи я можу се спокійно зносити, бо я не є нічим і не хочу нічим бути, то Ти не сьмієш собі на се поводити, бо Ти властитель майорату, член палати панів, і тайний радник і зади сих гідностей мусив мати певні згади на цісаря. Тобі годі мішати ся мені драги, як я се мушу робити зади моїх політичних цілей. Я розумів би боротьбу з Твого боку, колиб розходило ся о ідею і як би успіх був правдоподібний. Однак іменованню крайнім маршалом остаю завжди особистою справою, який при найліпшій волі не дасть ся підсунути ідею, а успіх після мого переконання неможливий. Неможливе, щоб хтось на експонованім становищу крайнього маршала міг остати ся на довго проти найбільшої партії сейму, яка заступає цілий народ. Ти впадеш і впадеш зі сходом, як колись серед аналогічних відносин Вадеї, який недопорівняний, був сильніший.

Сим так великим причиною треба приписати, що загально твердять, будемо Тобі сприкрило ся урадована і Ти опер би ся проти поновного іменовання. Се припущення здає ся мені імовіральним. А если оно відповідає фактам, тоді можна оминути цілу війну з її наслідками неспокійу і болота, як би Ти своє рішення заадагидь оголосив у обидуючій формі.

Приміром заяв: що Ти у анду визнаваного останніми подіями в сеймі і поза сеймом противництва румунського народу, до якого Ти належиш і далі хочеш належати, уступаєш власновільно і приймаєш ся есентуального іменованню маршалом краю — отсе на лише — відбрало би підставу всяким дальшим нападам, але і заважало би Тобі майже блискучий відхід. Надто була би вона така поректна і джентельменська, що унеможливила би всяке фальшиве толковання. Колиб я був у Твоєм положенні, то я би після мого найліпшого переконання — а Ти знаєш, що при всіх моїх нечестивостях нема в мене фальшу — рішучо так зробив, вже в амбіції, щоб дати доказ, що можу зробити найтрудоушійше, чого домагаю ся від політики, іменно спостерігти відповідний час мого відходу.

Тепер Ти маєш рішення ся. Роби, що Тобі годі залишити. Колиб Ти рішив ся не прийняти іменовання, то прошу мене повідомити про те ще нім розпочнуть ся наради бюджетової комісії, щоб а заважало непотрібні напади. Коли не одержу ніякої відповіді, то буду се уважати за негативну відповідь і в тім випадку для свого очищення оголошу сій лист.

Австрій Очуча, в. р.

Відповідь крайнього маршала барона Василья послом д-ру австрій Очуча.

Вергомет, 23. цвітня 1909.

Як рішучий противник всякої неспокійної ситуації відповідаю Тобі сеччас на Твій лист з дня 21. цвітня с. р.

Вперед мушу Тобі пригадати, що я ніколи не побирав ся за тим, щоб osiąгнути достоїнство крайнього маршала, а що ще більше а грошам свого часу, коли мені предложено се почтєне місце, що вречу ся свого посольського мандату. Як знавеш Гогенльогому, який мене відвідав був в літі 1904. р. в Вергометі аладе ся наклонити мене до подання мого відмовного становища а сій справі а то зробив а як муж довіри тодішніх коаліційних партій, які тоді були а гуртовані у „Вільвудунім Союзі“.

При сій розмові зиривом Гогенлього, якому а впротім пропонував на крайнього маршала Лангенгана, були присутні Стодьян, Лангенган і Ник. Василья.

Пригадую Тобі сей факт з тої причини, щоб раз на все виступити проти часто розповсюджаної думки, будьто би я запродав ся був тілом і душою францаї, яку заступаєш Ти, Твій брат, Твій швагер і Бубурудзан.

Що тичить ся всьох мені зробаних, закидів, то я поминую їх з цілком спокійною совістю, бо моя поведєна в кравім виділі є для всіх отвертою книгою, а що я при виборах до ради громадської не мав довіри до Кисаповича і Дорі Поповича, се моя приватна справа; я хотів сьм моїм поведєнем доказати, що мене не в силі застрашити ніякі ласки і погрози, і що загалом всім погрози викликають у мене все протилежне від наміреного вражіння.

Що тичить ся уділеннх мені ласавних рад, то я можу Тобі уділити раду зі свого боку щоб Ти в разі мого вибору при слідуючих виборах до кравого сому і в разі Твого вибору і коли Ти будеш мати за собою велику більшість, а колиб я старає ся о гідність кравого маршала, — щоб Ти отже при помочи сєї сильної більшости перешлюди могому іменованю на кравого маршала.

В сїм разі буде Твій вплив твій сильний, що се Тобі легко вдасть ся.

Однак з огляду на те, що єї преміси ще не дані то тимчасом не можу зробити нічого иншого, як тільки повідомити Тебе, що мені годі згодити ся на Твої бажання.

3 внутрішних справ.

Рада державна.

До „Діла“ йшуть з Відня, 26. цвітня 1909: Нині відбуло ся засіданє укр.-руського клубу, заповіднене ще перед великодними фєрами. Одиночки предметом нарад клубу мало бути питання: що зробити з нагалинх внесеннями, які клуб порішив був поставити ще перед сьвятами, але відложив їх, бо ситуація в державі і самим парламентом була некористна так для наглого трактування внесенєв, як і для їх мерітум. Хот клуб мав порішити так нагале внесенє, хоч одно з них вже оголошено і присутність всіх руских послів так на нинішнім засіданю клубу як і на застрішнім палати є конечністю, а 24 членів клубу 11 не явилось нині у Відні, причім кождий з неучастих зголосив просьбу на поротшу або довшу відпустку, деякі аж до — 15. май! Клуб відав телеграфічно всіх, щоб застрахувались безусловно в палаті. Се відавня опраудує не тільки се, що на порядку деннім палати стало нагале внесенє клубу, але і се, що деякі члени клубу, котрі зажадали довшої відпустки, сьм де сїгновані на бесідників при дискусії над есентуальними дальшими внесеннями клубу.

З нагалих внесенєв ухвалених клубом ще перед Великодєм порішено удержати оголошенє вже внесенє д-ра Евгєна Левичького в справі знесенє міністерства для Галичини, аґлядно кресованя на його місце двох національних міністерств: руского і польского. Нагале внесенє пос. Костя Левичького в справі прав руского язика в судах, як також есентуальні в справі шкільництва і прав руского язика в галицких урядах порішено відложити до відповіднійшої для них хвилі. Все те ухвалено одностолсно.

П. Будановський поставив внесенє, щоб руский клуб зараз на першім засіданю палати послів вступив з більшим числом нагалих внесенєв в обструкційній цілі. П. Б.—ий хот особисто уважав тепер обструкцію за неможливу, а обструктивне правительствених предложєв нагалими внесеннями за „воду на польський млин“, мотилував своє внесенє тим, що руска суспільність домагав ся від своїх послів крайньої і перманентної опозиції, а під крайною опозицією розуміє лише обструкцію. Як довго руский клуб публично не заявляв проти такового розуміння крайньої опозиції, обоняваний є виконати се, того від него домагав ся суспільність. За внесенєм В.—ого голосував тільки п. Стєрух і воно упало. Противники внесення устали одного з них змивали, що обструкцію клуб повинен робити тільки тоді, коли нею може недопустити державні конечности на порядок денний і лише тоді, коли клуб може надіятись, що обструкційною тактикою що є позитивного впливу. Осьим аргументом і ухвалою відкидающею внесенє п. Будановського клуб показав, що обструкційну тактику не вважає за ідентичну з крайною і без-

оглядно опозиційною тактикою, при котрій клуб лишає ся і на дальше.

(Так то радикальна політика тратить чим раз то більше прихильників: поминувши єї вже навіть таї Чехи, досьвідчивши на собі лихі наслідки радикальної тактики. А щож то може принести волатаній ще слабій силі, як наша? Ось як скоро і легко упорала ся рада державна з нагалим внесенєм п. Евгєна Левичького, про міністра-кривана! Аби, як каже укр. Клуб, „щось позитивного виграти“, на те треба малій репрезентації, як наша, незвичайно оглядної, розумної тактики. — Ред.)

План парламентарної роботи.

В сєреду відбула ся конференція клубових голєв, щоб узгодувати план для дальшої праці парламенту. По довшій дебаті постановлено: По обговорєню руского нагального внесеню взяти під обрану закон про торговельних помічників, який стоїть на деннім порядку. Народа над сьм законопроектим малаб закінчити ся в п'ятницю, почім наступити канєа до понеділка по ободі, есентуально до нічї. У нічторон почалоб ся перше читанє законопроекту міністра скарбу Віліньського дотично управління кравих фінансів. Однак ще передом палати мала би взяти ся нагалим внесенєм Масарика в справі загребского процесу. Предложєня Віліньського будуть передані комісії з 52 членів. Предложєнє в справі угоди з Туреччиною буде передане комісії анексії.

Розширенє галицкої автономії.

Цєсар санкціонував ухвалєне галицким сеймом розширенє § 18 галицкого кравого статута. Сейм закон надає ся розширенєм галицкої кравей автономії і заравом дальший крок Політїк на шляху до закріпощєня українського народу.

Висилка державних бонів на обранді бюджетової комісії.

Відень, 30. цвітня. (Кб.) Бюджетова комісія радила над найнижньою висилкою державних бонів. В ході дебатів міністер скарбу др. Віліньський оправдував ся проти закладу, не мож вписати бонів державних протинити ся конституції і запевни, що єї гроші не з'ужив ся на надні явилі цілі як хєба законом приписані. У явилі є три внесенєв, які, критикуючи менше більше поступованє правительства, признають ні закладу на внутрішні і заграничні політичні відносини конечність кредитової операції і єї фінансовий успіх, однак жадають, щоб ся справа підлягала парламентарному удобрєню. Міністер фінансів заявив, що правительство не спротивить ся такій ухвалі, хотай оно думає, що в сїм згляді не потребує ніякого удобрєня парламентом.

Комісія соціального забезпечєня ухвалила почати спеціальну дебат у над законом соціального забезпечєня і назначила субкомітет і цілий рад референтів.

Заграничний огляд.

Замкненє австрійських поштових урядів в Туреччині.

Царгород, 20. цвітня. (Кб.) Відповідно до постанов австро-турецкої угоди, що на тих місцях, де нема ніяких чужих поштових урядів, має ся замкнути і австрійські уряди, і то 30. цвітня замкнути поштовий уряд в Адрианополі а 5. май поштові уряди в Чєзмі, Галиполі, Родєсто і Ляґос.

Адава знищена пожежою.

Царгород, 30. цвітня. (Кб.) Як доносить консулярна депеша з Мєрзін, місто Адава знищенє пожежою до зла. Масакра сєред Вірмен не переставала. Бауїтєні і Носифінові інституції почали погоріли; однак доносить, що їх персонал уротовано. Правдоподібно погоріла також протестантєвська місіяна інституція.

Конфлікт між черногорскою бандою а турецким військом.

Як довідуємо ся із достовірно жєрєла, прийшло в послїдних днях в місцевості Оґраденіч, чєтири години віддалєня від Плевлє, до кравового конфлікту між черногорскою бандою а турецким військом. Банда втратила проводира і 11 людей, а про втрати війська не відомо нічого.

Погоня за збігцями.

Царгород, 30. цвітня. (Кб.) Підчас погоні за жовїрами, що спасли житє утечею, приходило в окресности Царгороду до менших конфліктів.

Проводир борців за волю Назі впаав передучєра коло Скутара на 70 збігців, які піддали ся, втративши двох людей.

Концерт в честь султана. Димісія ново-іменованих міністрів.

Царгород, 30. цвітня. (Кб.) Прєстолонаслідник Юсуф Ісєдін дав вчєра вєчером підчас ілюмінації в честь султана публичний концерт в палаті Чомліні. В турецьких кругах ходять чуття що вже випущєно арєстованого, бушного воєного вєзира Кіяміє-пашу на волю. Всі чужі суверєни і правительства фєтулювали до зміни в султанаті. Доносить, що забрано в Ієдїці всю кореспонденцію Абдула Гаміда. Ново-іменованний міністер скарбу Дчанід подав ся в димісію, тому що його не запитано чи він пристав на іменованє єго міністром. Так само мав подати димісію і міністер судівництва Гайрі.

Супокій в столиці вертає.

Царгород, 30. цвітня. (Кб.) Відтаґєно сторожу при амбасадах. Також знесенє прочих наряджєн військових властїєв сьмідчить, що заспокоєнє поступає вперед. Вєчірні часовиси доносить, що засуджено на смєрть головного Надєу, євнуха і інтимного дорадиня бушого султана, як доносить „Servetifunum“, подарував султан всі свої приватні власности нації.

Військові командири у султана на вєдєсницї.

Царгород, 30. цвітня. (Кб.) Часовиси доносить, що султан прийняв сусєфа османського генєральшого штабу Алі Рїєу і команданта артилерїї Гассана Рїєу і хотів їм дарувати по 50 фунтів, чого оба офіцери рішучо не прийняли. Алі Рїєа просив султана, щоб ніколи не робив своїм підданым дарунків в грошах.

Всі воїні мавєдонської армії зложили присєгу не приймати надних грошових дарунків.

Настрій в державі іза зміни в султанаті.

Царгород, 30. цвітня. (Кб.) В Албанії починає настрої змінювати ся в користь зміни в султанаті, так само в Трапєзунті, Ерєорум і Ерєєбїєні. Про настрої у внутрішних провінциях не відомо. Курдїв і инші підогрілі елєменти відославо домів.

ДОПИСЬ.

Звіт з загальних зборів каси пож. і щадн. для громади Стебні-Шоптик, стов. зар. з необм. пор.

Збори відбули ся дня 12. цвітня 1909. Предсїдатєлем зборів вибрано п. Омєдїя Поповича, місєвого церк. пієца, заступником п. Тому Яновського місє. господаря, писарєм п. Петра Шлемка, управлєля школи в Уєтє-Путїловє.

Важнїйші ухвали зборів і касовий звіт отєє: до дня 12. цвітня доходів було разом 18.515 кор. 76 сот. розходів було разом 15.574 кор. 44 сот. стан каси дня 12. цвітня с. р. в 2941 кор. 32 сот. в сїй вєстї є 1 ваґон (10.000 кг.) кукурудзї вартості 1640 кор. без фрахту і пристави.

Стан членів, котрі цілком або в часті заплатили вже паї є 47, виступ в товариства зголосило 2 стан дійстних членів вносить 45.

Ухвалєно, щоб члєни зрєкали ся дивїдєнд від паїв в користь каси.

Ухвалєно, щоб не наразити касу на втрату, позаяк Сєлїньєна Каса від уділеного кредиту побирєв процєнта з гори, побирати від тих члєнів, котрі беруть позички на ручатолїв процєнта з гори; а лиш від тих, котрі в запоруку дають касї інтабуляцію, побирати процєнта з долини.

Ухвалєно, щоб кождий члєн каси єтан єтан заравом члєном читальнї „Рускої Вєсїди“.

Каса розвиває ся, як на сїй час ієтована, дуже красно а члєнами має крім бідних також перших господарів в сєлі. Надїя велика, що дальшою своєю діяльністю пригорне до себе всіх мешканців сєла. Найбільше заохоче людей до приступлєня в члєни добра і тана кукурудза та мука, якої перед великодєм розпродано 700 кг. а навіть зроблєно всім купцям тож мукою конкуренцію, бо продавано муку о 14 і 10 сот. таньше на однім кг., як онї. Мука була дуже красна і добра а за се належить ся передоєсім инє п. Мєтодїєвєм Оґродніковим, що постарав ся о такій добрий а до того таній товар. — Голова Гайрієв Кочєрїєв, касєр Тєодїєв Рєчєстїєв.

НОВИНКИ.

Чернівці, 30. травня 1909.

Календар. Субота 1. мая (17. цвітня) Івана, Георгія, рим. Филиппа і Йона. Ал. Схід сонця 4 год. 39 мин., захід 7 год. 18 мин. — Неділя 2. (18.) Н. 4. по В. Івана, Пафла, рим. Н. 4. по В. Ягмонта. Схід сонця 4 год. 37 мин., захід 7 год. 18 мин.

Слідуюче число „Буковини“ появлять ся задля робітничого сынта 1. мая аж у місторон.

В пам'ять 48-их роковин смерті Тараса Шевченка відбуде ся в суботу, дня 15. мая с. р. в сали міського театру о годині пів до 8-ої вечером великий концерт, устроений заходом українських товариств в Чернівцях. Ласкаву співучастя в концерті обіцяли оперна співачка пані Фільмена Ломанська, чейст п. Богдан Бережницький та члени дружини руского народного театру. З творів хоральних буде виконано мін иньшым велика баллада Гайбла-Бруха: „Гарна Еллен“ в українським переводі Нат. Вахнянина. По концерті відбуде ся святотичний номер. Докладну програму оголосять ся небавом. Комітет докладая всіх старань, щоби се Шевченківське сылято відбуде ся величаво а щоби уможливити також і селянам вступ на концерт, назначено ціни карт вступу можливо пияві. Однак в огляду на великий попит за білетами, було-б вказаным для інтелігенції з провінції і селян, щоби завчасу прислали замовлення прав з наденшестію на білети, котрі ласкаво звозила приймати торговля п. Івана Стернюка, Чернівці, улица ч. 33. — Ціни місць (врах з податком): люлька 11 К, фотеля в партері 3 К 30 с., І партер 2 К 20 с., І партер 1 К 65 с., фотеля на балкони 1 К 10 с., І балкон 55 с., ІІ балкон 33 с.

Переміна гр. прав. вищої дівочої школи в ліцей. Оводі явила ся депутація під проводом посла бар. Горючакого у правого президента в справі переміни тучешної гр. прав. вищої школи дівочої в ліцей. Президент обіцяв постарати ся, щоби вже від 1. вересня отворено ліцей. Описи удали ся депутация в тій самій справі до правого рум. ісп. Сімонювича.

Посол Сведль перед своїми виборцями. В неділю явил ся посол Сведль перед своїми виборцями в Сереті, щоби адати звіт з своєї посольської діяльності, при чім порушено справу вишаймлення грунту в Дубові. Збори постановили вислати до правого президента депутацію під проводом посла Сведля і бурмістра Вайля в просьбу, щоби прирозділ дубовецких дібр, брано вгляд на бажанні серетських хліборобів.

Московська пропаганда в Галичині. В доповнення оводішної новини про загальні збори „Галицько-руського общества“ в Петербурзі з дня 5. змита с. р. подая „Діло“ за Петербурским „Краї-ом“ з дня 24. цвітня деякі подробиці. Із сподіваної коти 7117 рублів доходу „общества“ призначено на московській школи і бурен в Галичині 3900 рублів, на видання 400 рублів, на премію ім. Гоголя за твір в мові російській або „малорускій“ в Галичині 200 рублів, на образованя „дівушен“ в Підкарпатській Русі 655 рублів. До „общества“ приотупило 64 нових членів, між яким двох членів державної ради: А. Стахонич і М. Красовеній. Досмертним членами іменовано А. Криваньского, А. Фішера і Ф. Безака. — Як бачимо особної позиції для московської кольоні на Буковині нема. Для наших напавів пливуть рублики через Львів.

Статистика засланя. „Річ“ бере з польского журналу „Spoleczeństwo“ статистичний матеріал про засланя „Статистика засланя“ налічує всіх засланців 15 і пів тисяч, які по своїх політичних переконаннях розбивають ся так: социал-демократів 3500, социал-революціонерів 3000, польской социал. партії 406, бундистів 460, безпартійних 5198, анархістів 700. По професіях та станах єї 15 і пів тисяч душ розбивають ся так: робітників 6362, хліборобів 3879, студентів 540, учителів 792, померсантів 766, земських слугащих 315.

Опанас Карлович Тобімеич (Саксаганський). „Рада“ пише: тутна про те, що д. Саксаганський нидас оцну, на жалі, справдила ся. Славний український артист, й справді залишив свою діяльність, який віддав 26 літ жити, і їде для відпочинку подорожувати. На початку відідає він Каміа і Крим, де має думку якийсь час прожити, а потім поїде в західну Европу. Далі у д. Саксаганського в намір побувати в Індії, Японії, Австралії і багатьох інших країнах.

З царства темноти. З села Войнихи невовескої губернії дописать до російських газет, що там бачи почали вже готуватись до „страшного суду“. Повстала в них така думка через те, що через їх село пройшов якийсь подорожний і намовляв усіх помяти ся, бо скоро буде конць світу; піде з неба огнений дощ і попалить всіх, хто не помять ся. Подорожний пішов, а баба стала готувати ся до „світлопредставлення“. Пішан до лави, апились,

одали ся в часті сорочки, причесались, причепурились, посиділи „в останні“ і політали на печі ждати „огненного дощу“. За бабами пішли і деякі чоловіки. Дехто спав в „останні“, а дехто і просидів цілу ніч. Але минула ніч, минул і день, який ніякни подорожний і нічого не сталося.

Програва жінку. В Нижнім Новгороді оден з тамошних жителів, Микола П-ский дуже любив грати в карти. Грою він так захоплював ся, що програв не лише всю пенсію, але ціле своє майно. Боля вже не стало що програвати, поставив на карти свою жінку. Карти недопекли і жінку називали одного нуця. Таким чином сердешна жінка вивозила ся від тинного жита з осоружним чоловіком. П-ский скоро зовсім абанотував, кинул службу і став ся босаком.

Найбільший дім для вишаймлення на цілім світі будув ся тепер в Нью-Йорку. Ся величавсьа будівля буде мати 2080 кімнат виключно 443 кімнат до куханя. В тій домі зможуть помістити ся зверх дві тисячі осіб.

Оповідки, іменованя і т. п.

3 „Бук. Бояна“. Слідуюча проба мужеского хору відбуде ся в неділю 2. мая о год. пів до 6-ої по пол., проба мішаного хору в поведілок 3. мая о год. 6-ій вечером. Повний концерт Шевченківский відбуде ся вже 15. мая, просить виділ членів о численну участь.

„Руска Каса“ в Чернівцях просить своїх членів, щоби прибули членство сеї неділі на головні збори, які розпочнуть ся о 10. годині рано, бо на дневнім порядку важні справи.

Заложене каси помичкової і щадничої. В Бидкові (Жадові) відбуде ся 25. цвітня 1909 заснованя каси помичкової і щадничої. На місце зборів прибув посол п. Н. Синица, учитель Орест і Ник. Франтиш та много народу. Вої радували ся приходом пана посла прийняли сердечно хлібом та салю. Зборами сам п. Синица а писарем був селіш Митро Гудушан. По установленню статутів абрано Митра Гудушана кшеіром, а Михайла Язового, Івана Зазулика, Іан Тимчука, Петра Поліка, Георгія Вагряновского до ради надзорчої.

Загальні збори товариства „Взаїмна Выгода“ і „Каси помичкової“ в Лужанах відбудуть ся дня 6. мая с. р. а значайним дневним порядком. — Стефан Орелський, начальник, Дмитро Юрійчук, управитель торговлі.

Із штуки і літератури

Літературні новини. Євангеліє українською мовою після переринки друкує ся вже знов далі; пильнує того друку так саме архирей Партекій, якого недавно перевели з Поділя в Тулу. Тепер починаєт ся друком євангеліє від св. Дуні, після чого відразу розичне ся друкуватись останнє євангеліє від св. Іоана. — Проф. М. Петров готує до друку нове виданя своєї історії української літератури XVIII віку, доповнивши єї нарисом упр. літератури XVII в., а також поновляйденими зразками українського письменства XVIII в. Перше виданя книги вийшло в Києві у 1880 році.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 30. травня 1909.

Бая, 30. цвітня. (Кб.) Перед полуднем заїхав англійський корабель „Victoria and Albert“. Італійська королівська пара як також швейцарська пара із Ести війшли у корабель, де їх англійська королівська пара разом з идовою-царицею Росії дуже щиро приймала. Гості відвідали їх із своєї сторони на кораблі „Re Umberto“, де брали участь в парі, який дано в їх честь. Описи повернули на корабель „Victoria and Albert“.

Льондон, 30. цвітня. (Кб.) В палаті послів предложив державний канцлер Ллойд Джордж бюджет після якого по перний раз показаво дефіцит у висоті 16½ мільйон фунтів. Підвищення роходів спричинене законом о охороні старости як також програмою будови флоту.

Париж, 30. цвітня. (Кб.) Бувшого кандидата на нотара Ібера, члена роилістичного товариства молодежи, засуджено за ушкодження пам'ятника Шайрера-Костера на один рік вазичі і 500 франків грошевої карі.

Атена, 30. цвітня. (Кб.) Королева Англії і идова-цариця Росії відвідають 4. мая грецьку королівську пару.

Торговиця збіжа.

В Чернівцях платили дня 26. цвітня 1909 за 50 агр.

Пшениці	13-25—13-50
Жита	10—10-25
Ячменю броварного	8—8-25
Вівса	8-50—8-75
Кукурудзи, пріма	7-30—8-40
Кукурудзи, нової	7-50—8-20
Пшеничної соломи	5-50—5-60
Житної соломи	5-30—6—
Спиритусу (10.000 процент. вітріа)	49-25—49—

Львівський руский нар. театр тов. „Р. Бесіда“
під дирекцією Йосифа Стадника.

Репертуар:

В суботу, дня 1. мая с. р.:

3 причини приготувань до великої вистави опери „Madama Butterfly“ замість заповідженого „Він“ (де найпопулярніша штука)

Ой не ходи Грицю та на вечериці

народний образ із сльівами і танцями в 5 діях М. Старіцкого.

В неділю, дня 2. мая с. р. по полудні о год. 3-ій по зниженні до половини цінах (як на п'ятницю):

Чорноморці

народна оперетка в 3 діях з танцями по Куваренку. написав М. Старіцкий, музика М. Лисенка.

Вечером о годині пів до 8-ої:

Арсен Яворенко

(На громадській роботі)

комедія в 4 діях Бориса Грінченка.

У вівторок, дня 4. мая с. р. (остатній раз):

Галька

опера в 4 діях С. Монюшка. — Гостинний виступ пані Ф. Лопатинської.

В середу, 3. мая с. р.:

Павло Полуботок

історична трагедія в 5 діях Барвіньского.

В четвер, дня 6. мая с. р. (премієра):

ВІЙ

фантастична феєрія зі сльівами і танцями в 5 діях, після повісти Гоголя, написав М. Кропивницький.

В п'ятницю, дня 7. мая с. р. (по зниженні до половини цінах):

Запорожець за Дунаєм

народна оперета в 3 діях Артемовского. — Закінчить:

„Вечериці“

твір музичний Ніщиньского. — (В II. дії „Запорожця“ оригінальний танець жінок.)

В суботу, дня 8. мая с. р. (перший раз):

Madama Butterfly

опера в 3 діях Г. Пуччіного. — Гостинний виступ пані Ф. Лопатинської і п. М. Шиманьского. Нова велика вистава! Музика військова 41. п. п.!

Датки на пам'ятник ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
в Києві просимо прислати до „Рускої Каси“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

РУСКА КАСА • РУСКА КАСА

тов. зареєстрована з ограниченою порукою
в Чернівцях.

Одинка свого рода українська сімичовна інста-
туція на Буковині. — Приймає вкладки пидличі і опронтнує їх на 5%. — Пай являють 40 К і платина 6%, иновна 2 К. — Родимці! Хай клан „світ до сього“ відіде ся головами відомим по Київ Буковині і най шкідли, що вичула себе щарики изстріток-Українцем складала свої ошатності в „Рускій Касі“.

Приєднуйте нам нових членів.
Дирекція.

Гербабіса підфосфоричнокислий

Правильний лис в отсею маркою охоронною.

Гербабіса

175 (10—10)

Вапнисто-железний сируп

Від 39 літ лікарин випробований і поручаний мно грудний сируп. Усуває флегму, лагодить кашель, побуджує апетит. Приспориє травління і ділає віджизняючо на яров і розвій костей.

Ціна флашки Кр. 2-50, поштою 40 сот. більше за опаковане.

САМОСТІЙНИЙ ВИРІБ

Аптіна д-ра Гельманса „під Провидінєм“, Відень VII /1, (Гербабіса наступники) Kaiserstrasse 73—75.

СКЛАД У БАГАТЬОХ АПТИКАХ.

Сируп з сарсапарилі.

Від 30 літ знаний сируп, споряджений з нешкідливих рослин, постдіючий також skutочні часті складові корня сарсапарилі, є признаний мно найліпше средство пречищаюче. — Усуває і змінює матерні в користь крові, притім ділає усирикючо і усуває лі наступства. — Ціна: 1. флашка 1 К 70 сот., поштою більше 40 сот. за опаковане.

І ЖЕРЕЛО ВИСИЛКИ:

Звичайні загальні збори каси пожичкової і шадни для громади Г а т н а, ст. з. з м. п. відбудуть ся дня 9. мая 1909 о 2. годині пополудни в домі госп. Мих. Шведунька з звичайним дневним яорядком. Н. Гелка, началь.

Загальні збори каси пожичкової і шадни для громади Негостина, відбудуть ся дня 9. мая с. р. о 1. годині пополудни в шкільнім будинку з отсим дневним яорядком: 1. Справоздане касове і біліне за діловий рік 1908. 2. Вильосоване і вибір трох членів старшини. 3. Установлене стопи процентовой від пожичок і вкладок. 4. Вільні внесення і запитання. Старшина.

Звичайні загальні збори каси пожичкової і шадни для громади Говтри, відбудуть ся дня 16. мая с. р. в домі читальнянім з отсим яорядком: 1. Прочитане протоколу з попередних загальних зборів. 2. Справоздане старшини і діяльності за діловий рік 1908 і принате білянсу за рік 1908. 3. Вильосоване і вибір 1/3 части старшини і ради надзорчої. 4. Вимір сталої платні для касиера на слідуочі три роки. 5. Вільні внесення і запитання. В. Слободян, начальник.

Звичайні загальні збори каси пож. і шадн. для громади Р е п у ж и н і, відбудуть ся дня 9. мая с. р. о 2. годині пополудни в домі громадскім з слідуочим дневним яорядком: 1. Прочитане протоколу з попередних загальних зборів з року 1908. 2. Справоздане касове. 3. Наряди про вкладки

щадничі. 4. Вильосоване нових членів старшини. 5. Вибір касиера. 6. Вільні внесення. Старшина.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть NERVOL

„Назва право забезпечена“ аптекара д-р. Ю. Францоуа в Терополі.

Се є знамените усирикюче средство до патраня против остих ревматичних боля, простуджени, змизня боля, пачай дістат і нервових недуг. Прому уважати на назву „Nervol“ і на принамає білжиз „Первотоніс“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (випишток) 8 зор. в пачетю і опаковане. Троячки апетів з подякою. — Висидна 2 рази денно до воїх країв. В Чернівцях на складі у Шніда і Фонтіа, в Селетині в дрогерії медичиналії Стерншуса.

18 (—)

Молочне мило**лелїйне з коником**

найлагідїйше мило для шкіри і проти виприсків соняшних.

— Всюди до набути. —

24 14—40 н.

Склад п. к. уприв. фабрики товарів з альпаки і хітського срібла В. Бахмана і Сип у Відні.

Склад капелюхів І. Генрика Іти у Відні, Йос. Піхлера і Сипіа в Грацу.

Повідомляє що лиш у него можна дістати дійсно по найдешевших цінах Весняні і літні новости.

Склад черевиків Ф. Л. Попера в Хрудині, Ант. Чапека у Відні.

Великий склад капелюхів П. Ці. Габіа в Відні, і славної фабрики черевиків Гана і Сина у Новім Йорку

ПЕРШИЙ ВІДЕНЬСЬКИЙ ДІМ ТОВАРОВИЙ ЗАКЛОНЕНИЙ 1898 В. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО ТЕЛЕФОН 301. УЛ. ГОЛОВНА Ч. 3.

Вже суть на складі в великім виборі всїлякі сезонови весняні артикули для пань, панів і дїтїй.

REGEDES LEMBERG.

Доставці для буковинського звязку урядників

Міхцер & Шехтер, Чержівці

Ринок (напротив буковинської щадниці)

порувають свій багато асортований склад весняних і літних артикулів, як: капелюхи для панів і хлопців з ц. к. надвірних фабрик Вільгельма Плеса, Антона Піхлера, І. Гікля Синів, як також італійської фабрики капелюхів Г. Бросаліно. — Великий вибір білих білого і колірового для панів і хлопців; ковчарники, маншети, рукавички, шкарпетки, паньчохи, хусточки, шельки, палички і камизельки. — Великий вибір ираваток в найновіших фасонах і красках. — Великий склад черевиків, найсоліднійше викинчених. — Богатий вибір парасолів і парасольок різного рода.

Замовлення з провінції дешево і сейчас.

Неподобачі ся річи можна відмінити.

Видне товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друзями товариства „Руска Рада“ в Чернівцях, від зарадом Івана Захирка.

За редакцією відповідає: Віктор Стрелю.

Передплата на „Буковину“

платна в Чернівцях:

в Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
в Росії: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.
в інших державах: на цілий рік 40 фр., на пів року 20 франків.
Для місця і особи буде заходити „Буковина“ раз на тиждень під неділю і поштувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотників.

Оголошення виступають по 10 сотників від одного випуску стрічки або II місце дрібним друком (петі). При розміркованні або при річках намісних платив опуст.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.

виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петропільна число 2.
Число телефонів 176.

Адреса для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна усно порозуміти ся по днях від 10—11, раніше і з—3, поштувати крім неділей і свят.

Надіслані по 40 сот. від стрічки, при часійших намісних відмовітих робіт. Рекламні пошти читані від ворта. Руніми алігетри редакції живі на поштових виступах і календаріх собою намісності.

Чернівці або прижегі поштувати по 2, 3 і 4 сотки від півку.

Намісності за алігетри марками поштовими по прижегі сл.

„60 років політики“.

На етатю д-ра Маковей поміщену в „Буковині“ оголосили „Громадський Голос“ і „Громадину“ відповіди, під названим титулом, на які д-р. Маковей відповів ся в 17. числі „Гром. Голосу“ ось як:

„Громадський Голос“ помістив у ч. 14. відповідь якогось „учителя“ на мою етатю в Буковині п. а. 60 років політики. Я вдячний вам. редакції за те, що до сеї відповіді додала і частину моєї згадакої етаті, бо із сего уступу читачі „Гром. Голосу“ самі могли зміркувати, чого я хотів, а як мені відповіли. Річ у тім, що на Буковині нарід ще не такий у політиці свідомий, як у Галичині, і нема там між нашими людьми таких партій, що мусять із собою на розріз іти. От „Буковина“ (ч. 88) повторяє ще раз, що засадничі рішунці між програмами обох наших партій (поступової і радикальної) нема, а хіба рішунці що до тактики, а головню личні анімові одинокі, які загал міг би легко залагодити на обопільне задоволене. Се справді так є і се треба завжди пам'ятати, коли хто хоче мати певну думку про буковинські відносини. Коли ж нема засадничих рішунців, то ніщо дивного, що в одних і других поставала і постанє від часу до часу думка: „На що сварити ся, на що двох партій, коли можна разом іти?“ А в увазі на бусідів без сумніву було би користно іти разом, сего ніхто з наших людей на Буковині не заперечить.

Таку пробу погодити ся, зробили теперішні буковинські послы і провідники торі у січні. Силікали зо дві сотні людей, передовсім в Чернівцях, і самі ставили ся на суд громади. Чогось такого я, як живу, не бачив. Во се війшли ся не

муні довіри партії, не виборці тих послів, тільки люди, а якими послы могли обійти ся так, як обходять ся сотні інших послів: „яне вам діло до нас?“ Отже ні, хотіли почати угоду від черновецької громади і зо дві години тисли її за ними: „Говоріть, чого хочете від нас?“ Ніхто не віддавав ся. А треба було тільки гланути по вібраних, аби на числити з кількадесять опозиціоністів, дуже відважних по навірках, коли послы не видко, дуже великих політиків і анавін краю і від жаю і тяженьких критиків провідників. Отже мовчали, мов води у рот набрали. Мене се страшенно дивувало, бо коли вже провідники мали відвагу поставити себе на позорище, зовсім не сподіваючись сим разом почути для себе похвальних пісонь, то прота чимінь вимагала сказати тепер сим „ворогам“: отсе і те мені у вас не подобає ся, не робіть так! І се я один сказав, а більше ніхто, хоч я добре знав, що як поперед за етаті, так і тепер на промову я собі ласки у послів не здобуду. П. учитель у своїй дописі каже, що мене тоді послы напудили ся — і очевидно ні страху дали мені відпустку, та ще й готувати мене професором на університеті і т. д. і т. д. — Я лише йому жалувати, чому ті десятні опозиціоністи, що тоді у салі сиділи, так само не напалохали всемогутних послів, були би засюжили той самої ласки, свідти зі мною на університеті коло комуніст на даху. Таке толковане мого отвертого наотупу показує найкраще всю наївність д. учителя і тих, що так само мислять, як він. А в ні свого боку тоді на зборах одно побачив так виразно, як ніколи перед тим, а іменно те, що таку опозицію війний посол не може брати поважно. Во коли маеш що сказати і тебе о те просить, то спави просто в очі: коли ж не маеш, то чого ворокуеш поза очі! І друге зрозуміє в тоді також добре: опозиціоністи зк-

бавлять і готувати навіть визначати, а випином сміяти ся з такого чоловіка, що підставити свою шкіру від батоги провідників, не ховаючись за пилі; самі ж вони благорозумно на зборах мовчать, а в етатях та дописках ховають ся десять псевдонімів; не бувають учителями відписують себе, як тамі; в очі „старим“ свідаті, аби теплі місця засісти, позв очі обмовлять і т. д. З учителя справді тільки один д. Іван Герасимович мав відвагу відписувати те, що писав; в інших і в Чернівцях і в краю ніхто як те зважив ся, — боять ся. І отсей страх перед послами та їх приятелями підкопує повагу хоч би якої опозиції, як обяв очевидної немочи і фарисейства. Як супротив того дивити ся на сі слова д. учителя, що мені відповідав: „Ми йдемо розбивати пута, які наложили на нарід свої і не свої опікуни, ми йдемо здобувати для народу кращу долю, а коли ми й йдемо під обухом ворогів народу, так знадемо гордо і широй ідеї ніколи не зрадімо! Се наш законіт панє професор!“

Ні, добродію учителю, се не наш законіт, тільки се наша пуота демагмація і патріотична блага, яка зійде людей на Буковині, бо ви самі не те під обух, але навіть під прутин „ворогів“ свої ширі доси не підставите. На теж дав Бог усталі криптоніми, щоб не дістали обухом з голосу.

Горічні збори вибрали нарешті комітет, щоб організувати партію. Вибрали і мене до него, хоч я анпримував ся. Чи я у тім комітеті потім війні пісні замів, як на зборах, можуть посвідчити члени його. Вийшовши в Чернівцях, я й не знаю тепер, що він діє; але як член громади признаю собі за сідга право сказати також своє слово, і то не одно слово, а два: одно в комітеті до послів (тепер ужо так, як іменно організація вимагає: до ма, в очі)

Филі моря і любови.

Трагедія на п'ять дій Франца Грілларцера.
(Переклад П. Карманського).

(Даліше).

Дія друга.

(Святий гай в Сестос. — З заду, на ліво, лавка, прислонена корчани).

НАВКЛЕРОС (виходить з лівого боку).

НАВКЛЕРОС. Ходя, Леандер! та й біжи мерщій!

ЛЕАНДЕР (показує ся з того самого боку).

ЛЕАНДЕР. Я тут, диві!

НАВКЛ. Так швидко? Гей! подумай!

Як довго ще, синику, буду за кару,
За злочин, що невідомий еще
Й не сповнений, мов хлопець-позавний,
Що пана темного проводить шляхом,
Тебе водити людими містами,
По яринках, по ринках, по храмах,
Шувати місця, доб твій сум минув ся?
Сидиш напроти, вже від слів втомав ся,
Дивлюсь на очі, на померлий вір,
І жду, чи радість не просветить ся в них.
Та все читаю сьміже: ні, ні, ні!
Умерла в тебе мати, що робити?
Гаразд робив, що, як порядний син,
Як довго жила, піклував ся нею.
Для дорогої, що від гора пала,
На побережю моря жив, за містом,
В безлюддю й сина сплавчував довгі;
Тепер умерла; що ж тебе спинає
Примотати знову до своїх, як етій,
І поділяти з ними радість, біль?
Ридай за нею, рид твій чорний волос,

Однак верни ся знову до збав,
Якими ти й вона тебе дарала.
Що, але кажу? Яна у тебе думка?
Що ж?

ЛЕАНДЕР. Я з ніг паду.

НАВКЛ. Та й млати-ж муна!

Весь день в чужому місті, між чужими,
Довкола ясні і веселі лиця
А ти глоти ся і дани і слухай,
Валалай навіть. О, боги ласкаві!
Де сил набрати, де?

ЛЕАНДЕР (сідже). Та ще слабій.

НАВКЛ. Слабій? Не бій ся! Се якось мнеть ся.

Найдись лишень в твоїй слухій хатині,
Де моря гомін, де піски, де филі,
Де темні хмари, що січуть дощем;
Здійми з плечей святотинний одиг,
Накин на рамена рибацьку блузу,
Правуй себе до берега спокійно,
Пірий у филі, там, що-б рибацям зависть;
Спочинь аж в вечір — так, як я тебе зустрів —
На дві судна, апдем до вір, до неба,
А тілом всім на раменах широких.
І шай судно покинь ся на филіх;
Лежи ось так, гляди собі на зорі,
Гадай — про неньку, що як-раз в порі
Пішла собі й тебе війним зробила,
Про неї, духів, що живуть в горі,
І про — гадай про гаду; про ніщо!
Найдись лиш там, а, що там заклад?
Будеш адоров, почувеш ся гаразд.
Тепер ходи; далеко пітчина,
Мане час, прилетіть вже йдуть.

ЛЕАНДЕР. Така тут гін! Останьмо що хвалити;
Судно найдесь, і я перевезу.

НАВКЛ. Вести, ось бач! Як очі засьміли ся!

Сидиш при пермі, зяла ся руна,
Сюди й туди дивнють ся рамена,
Вперед і в зад, а скрізь блискучий шлях!
В сю хвилю ти герой і бог і муж!
До війних справ ти вже не тев, брате!
Та, друже, тут не йде о веслуване,
Тут війні наглать, важкіші справи.
Ми, знай, на місця, де не війно бути,
В святому гаю, замкненім для всіх,
Хіба лиш в храм, з якого ми вертаєм;
Тут у корчах скрізь етороні скують ся,
Вони хватають всіх, кого узять,
І до жорця, найстаршого святині;
А ми не купить найстрашніших нар.
Говориш що?

ЛЕАНДЕР. Ні, не казав нічо.

НАВКЛ. Тому ходи!

В полудне вже конець святотинній волі,
А прямо вже падуть зі сонця стріли.
Мені не хочеть ся тому, що ти зинивий,
Найти ся в місті тим янє в тюрмі.
Ти чув? — Ще длаї ні? — Боги ласкаві,
Линіть його, коли він вас лишив байдуше!

Ось він, опер ся, члени опустив,
Який красун, хотай пильний і темний.
Волос чорні на чоці так вети ся;
З очей, коли коніки не боронять,
Стріляє жар очей, що ось зайняв ся;
Плече широкі, рамена гей стали,
Цілі твердами мислями покриті;
Не Амор вже, точісний Гіменей.
За ним дівчата зиркають, а він —
Боги! де берце в тім роснішнім тілі?

а друге слово до суспільності на зборах або в газеті, прилюдно. І я сказав це слово і підписався, хоч знав наперед, що даю добру нагоду рішним „відважним“ людям стріляти до мене з поза плота. Не дбаючи про ту стрілянину, негідну поважних людей, а у відповідь до учителів на саму його річ ще раз кажу: з посланим в особний рахунок а із суспільністю особливий. А про ту суспільність не я, а правдива учительська газета „Каменирі“ уже в 1-ім числі сказала:

„Люди, що робили в передніх часах опозицію, виходили тільки з того становища: Не нищити, тільки поправляти. Розумієш, що й тодішні народні провідники, хоч часом і гнівалися на тих опозиціоністів, хоч часом і називали їх „мирничниками“, все таки рахувалися з ними; а рахувалися по своїй думці тому, що бачили ширість в тих людей, що не добачали в опозиції ніякої злоби“.

„Я думаю, що учителі-радикали, що засідають тепер у радикальній партії, коли вони справді прихильниками радикальних ідей, коли вони радикали з переконання а не тільки радикалами тому, щоб метитися над посланим за їх неприхильності становище до послідної регуляції уч. платні, повинні-б перш усього перестудіювати докладно цілу історію укр. політики в нашій праю, вони повинні-б розділяти в чім лежить вина нашого політичного застою — чи в лій тактиці, чи в злій волі наших політичних провідників і т. д. і т. д. Де то в нас ті великі знавці суспільного життя, знавці потреб нашого народу, знавці думи простолудина? Де ті гвалі могутчого, правдивого слова, що хотять повести наш народ иншою дорогою, — дарма, що вона ще не узаконена? Чи справді вистарчить лизнути дещо із писань Драгоманова, Павлика або Франка, щоб статися корінним радикалом? Чи справді в радикалізм щось такого, що можна через ніч перемінати мов біло? Чи не профанує ідею радикалізму всенний той, що називався радикалом а своє поступоване радикалізмом лише тому, що мовляв, „треба дати дитині їм“? Чи справді ви думаете, що для ширення радикалізму вистарчать тільки показувати на чужі помилки? Чи справді вірите ви, що для одушевлення ширших мас до радикальної партії вистарчить тільки друкована голословна реклама? Чи справді видіється ви, що теперішні народні провідники, які будь-що-будь мають за собою не киче ганебну політичну минулину, а стільки наївні, щоб віддати в ваші руки політичний провід нашого народу лише ради вашої реклами? Чи дали ви дотеперішню вашу суспільною працею доказ, що ви адібно до правління народною політикою?!”

Таким же в учительській газеті чоловік, котрий, як із статі видно, не то не є ворогом радикальних ідей, але напівнаправлено до них признаєся і боронить їх. Бо воно справді так і є, що буквинський радикалізм у загальному і навіть у провідників поза пустомелство на тему пут і обухів ще не вийшов, а в самій річ є ще „пустим звуком“. Будинковський ще перед 18 роками у своїй „Правді“ в Чернівцях сам один далеко проворніший брався до ширення радикальних ідей, ніж тепер береся ціла громада буквин. радикалів. І нехай се буде хоч як непрямо буквин. радикалам почути, треба їм сказати знову: „Що ви, панове, даєте нового? А коли вже на тактику послів не годитеся, то ваша тактика яка? З поза плота стріляти у ворогів?“

На одні ще запит д. учителя мушу відповісти. Винув мене, що то я так але учителів учу, а не кажу, що я тому 10 років застану по класах лише по кількох Русинів, а тепер їх буває і по тридцять; потім не кажу, що черновецька учительська семінарія — то німецька школа і я в моїх товаришах, що вчимо руского, не то не маємо часу учити політики, але ми раді, коли змішених Юрків навчимо хоч як так по нашому читати й писати, бо давніше і того але учили. До того ж нігде не винувати і не винувати всіх учителів у недбалість, бо заздалеку добре знаю навіть по імені тих, що справді працюють і живуть для народних шир, а з другого боку знаю також тих, що живуть з агітаторства та з пустомелства. Честь, кому честь, але кому належить се гірше слово правди, тому треба його сказати. Хто працював перше, той і тепер працює; а хто копався пущав бляхмани людям в очі, той і далі буде пущати. Найліпший доказ тому такий, що найважливіше просвітне товариство на Буковині „Руська Бесіда“ а 55 громад не має одного члена а всіх наших громад на Буковині нема більше, як 153... По всіх же громадах є учителі й учительки, і то не по одному, а буває їх і більше в одній оселі...

Кілька слів мушу ще сказати „Громадянина“ ч. 9. Він мені каже, що я мовляв, тепер борюю провідників, хоч я у своїй статі про них писав — і нагадує мені мої слова, що я волисе писав про буквинських провідників, котрі „зворонили громадян, як неспівний фірман коней: своїх людей, невірних патріотів, як вони, змаловалили, а політику оперли в великій мірі на шубранців і ляхварів“. Славні редактори з „Громадянина“! Коли Ви може цікаві чи і сьогодні ці слова підпишу, то ось я вам кажу, що я і сьогодні тої самої думки і тільки кажу, що провідники не можуть уже раз оперти свої політики на самих чесних людях, між котрими я хотів би бачити і всю опозицію.

Др. Осип Маковей.

Рада державна.

Проти „Einschub-ів“.

В нашій часописі писалося про намірено обсаджено судейських місць імпортованим із заходу головно Чехами. Посол Лукашевич ніс в сій справі на руки міністра справедливости інтерпелляцію.

В кількох червоцких часописах появилася була нотатка під заголовком „Вран судій на Буковині“. На се внесений суд в Празі заініціав іспитованих австрійських, щоб подавалися о судейські посади на Буковину.

Тепер в справі обая, що надасться на Буковину судейських урядників в дорозі авансу. Коли би се сталося, то зроблено би чималу правду буквинським практикантам прав, при чім не осатнуло би се пожаданої ціни. Не підлягає ніякому сумнівови, що з тою хвилею, як унесаються в буквинських молодих судій, перестануть вступити оцінені правники до судів, наслідком чого не покрити ся браку судейських сил навіть і вступом чужих судій. Рівночасно аказуємо рішучо на шкоду, яка з сего виходить для юстиції і населення а то з тої причини, що чужі урядники не знають красних мов.

І без всунення „Einschub-ів“ дасться запобігти браку в домородних судій тоді, коли скоротить се приписаний час приготування до судейського іспиту а з 3 на 2, агадно на 2 1/2 року.

Підписані осмілюють се поставити запит до вашої ексцелленції:

Чи відомі вашій ексцелленції намірені всунення? і що забумує ваша ексцелленція зробити, щоб унеможливити сі всунення.

Відень, дня 27. цвітня 1909.

Лукашевич, Василько, Свинул, Пігуляк, др. Штраухер і тоа.

З українсько-руського клубу.

На кінцішнім засіданні клубу обговорено передовсім дуже важні, стоячі тепер на порядку деннім справи: справу соціального забезпечення і справу нових правительствених пропозицій податкових в зв'язі з наміреною правительством „синація“ вправних фінансів“. Супроти того, що справа соціального забезпечення рішається се тепер в комісії, клуб дав своїм членам в тій комісії загальну директиву, котрої суть в тім, що клуб є за інституцією обезпечуючою, на старість і на случай неспосібности до праці так пролетаріят, як і „самостійних“ (дрібних хлосів і ремісників) однак під усвідом, що правительствений проект буде зміненний в користь селянства східних провінцій держави під сідуючими зглядами: 1. виладка

Він — як сказати — трує, дурний, ідіот.
Я теж, сказати, молодець нічо!
Мій жовтий волос більше март, як чорний,
І замість краси Індія, що на ній,
Сьміється аснєсть на моїх костюмах;
Я більший, так як майстри пристало;
Однак підемо в купі між народ,
В кружок дівчат, на храм, тапець, забаву;
Його очима вють, мене-ж ніхто.
Ся моргне, ся всміхнєсь, ся лав, ся чарує:
А все йому, йому. Усе так гинуть
За плаксою дурним, сновидою тупим.
А він — подумай! він не бачить навіть.
Коли-ж уарить — ось! вже й потеревіт!
Смажи, чи се припадок є лишень,
Чи знаєш се, що ти отораз гарійший
Із сего красною картоплі на лиці?
Хотий би днес в святині. Боже мій!
Гадав би ти, земля усе, що динє,
Проконтнула в своє нідро богато
І павторила лиш самих дівчат.
Вся Травія і голий Гелеспонт
Стопни си тут; всі пестрі шити,
І рожа й туліпан, лелія, фалія, гвоздан
І стокорот — усе, сюди й туди —
Кругом життя, такий чудовий образ,
Казав бис океан голом, рамен блискучих
І точених бедер товнив ся, хвилював.
Та ти його спитай: ти, друже бачиш що!
Чи се дівчата, чи лебеді були?
Нічо не кажу, хоч за тим ішов.
А все-ж за ним гляділи всі.
Жрекиня навіть; та й праса-ж на ній!
Ій краде би було в той голий день.
Любовя віриють присягнуть на все,

Чим сумно так від неї відтатись;
Дитина величч, краса й припад!
Орлиний вір, голубий воркуванє,
Чоло мармор, уста солодкий усьміх.
Казав би хто, уроджена вилаїва,
Який в полнеці вже дали корону.
Та й що там краса, мене питай!
Що знаєш ти про гордай стан дівчий,
Що каже ся в богатій свій волосі,
Про груди, що встидливо в низ спадають,
І роблять місце роскішнішим сестрам,
Про гарну голень і про легку ніжку,
Про все богатство тіла чарівного?
Що знаєш ти, кажу; а ти ні оком.
Вона-ж дивилась. Я се замітив!
Як ми влятали, ти, а далі я,
При Гіменеві, тим могутім бої,
Й вона прийшла насипати надилу,
Затяла ся, спивала ся рука;
Вдивилась в тебе, вигуналась хвилью,
Одну, дві, три воротні, вічні хвилі,
Вінця сповнила свій високий чин,
І ще на підхід поглядом палим
Кидала вираз морозному дню,
Що від любови на все й підтан:
„Шкода!“ й „за сего радо-б я пішла!“
А що, сьмієш ся? Любо тобі, плаксо?
Лице ховаєш? Геть бери сі пальці!
І не думав, кажи лиш: так.
(Відтисне йому руку від лиця).

Та, боже!

Се сльози. Як? Леандер! плачеш, що?

ЛЕАНДЕР (встє).

Остан, не муч! Ні слова анемаліно

Про шир і рієт ві. О, трачі горе!

НАВКЛ. Леандер! Горе? — Ти щаслив! — Ваю!
(биз си).

ЛЕАНДЕР. Що кажеш? Я слабкий. У груди біль.

Не там внутрі; а тут зовні.

При востех. Хорий я до слону.

НАВКЛ. Дурак ти є, однак дурак щасливий.

Хвала богам, що поєдналися з ним!

Та не щадіть горячих наших стріл,

Аж він зашнече: „Стій! буде досить,

Терпіти хочу так, як всі терпіли!“

Ну, друже, руку дай! Аж днес, мій друже

Навернений до роскомів солодких.

Відроджений, щасливий! — Та стрівай!

Погала пляма шату вітх нам пам'яті. —

Вертаймо в город; там будуть дівчата,

Яких на храмі бачили, ще разом,

Розглянь ся там і залюбись, як хоч;

Бо, друже, діна, що тебе займа,

Вона жрекиня і на двеннім дні

Обіт дівочтва присягла на все.

А строга кара, як би се забула,

І мужони, щоб з нею се забу.

ЛЕАНДЕР. Я знаю се. Ходи, вже ніч! По всім.

НАВКЛ. По всім? вже знов? Що навіть не зачав?

Чому і як? Приголю сновом,

Так мало важни іза раю шдоти?

І кажеш се устами, що горять,

З омільним тілом і гадаєш, вірю?

Тепер лиш ся. Тут! Розмов ся з нею.

Хто знає, може воли в неї стали

І все розвільсь, а потім покута.

Хто зна, чи може і твоє любов

Така горяча, як адаєсь? Та годі:

Не мудрувати, де потрібний чин.

Бодай спінай сій жереб і терни,

обезпечених буде низша, ніж та, яку устаноує запропонована, 2. вік уповноважених до ренти на старість буде таковим обчислений, 3. зарішення, що не працюють постійно у одного роботодавця (всі наші „халупники“) будуть втягнені до забезпечення на старість і на випадок неспособності до праці. Від того, як комісія полагодиє ці домагання, буде зависіти становище руского клубу до цілого запропонованого.

В справі податкових реформ клуб ставив на становищі, що стан справних фінансів є фатальний і що вони потребують санації. Отворенням позичилось лише питання, чи надуту справних фінансів треба добувати в тім, в чім її добувають правительственні пропозиції (еще не роздані послани) і чи клуб може згодитись на такий спосіб санації, в який наміряв її перевести правительството? Клуб вибрав комісію, котра безпосередньо по розділенню дотичних пропозицій має їх перестудіювати і клопотати пропозиції результат своїх студій.

Вієть про санкціонування lex Scala викликала в клубі обурення. Клуб рішив висловити свій протест проти санкціонування односторонніх ухвал сойму, мимо протесту соймової делегації рускої, мимо такого самого протесту парламентарних представителів руского народу підпертого протестами народних віч і репрезентатив публичної опінії рускої, преси. Це обурення і сей протест проти ігнорування голосу руского народу тим більше оправдані в огляді на те, що правительството, котре так понамаглося з санкціонуванням протируского, праву автономію розширюючого закону, доси не санкціонувало о много скорше ухваленого соймом нового закону ловецького! Чи дух обшарпання Абрагамовича перенісся в тіло „демократа“ Дудамба? Чи може польська репрезентация в центральнім парламенті не дозволяє санкціонувати закону ухваленого тою самою репрезентациєю в соймі? Руский клуб поручив своїй управі безпосередньо віднести ся до компетентних кругів з протестом проти тенденційного протитання санації, з рішучим жаданем як найскорійшого і остаточного полагодження справи. Як би се не помогло, то клуб в відповідній формі виступить з сего справою в повній палаті посівів.

Супроти того, що в „Ділі“ появили ся статі п. Будзиновського з його особистими поглядами на можливість обструкції та евентуальні користи і страти такої тактики, порушено питання, чи ці статі не викличуть в публичній опінії думки, що вигадані погляди суть поглядами клубової більшовости. Це послідке не може вийти, бо погляди в агаданних статях висказані ясно як особисті і в додатку заосвідчені підписом автора. З огляду на се і дебати над можливістю відлічальности

цілого клубу за ті погляди є безпредметова. Що до самого п. Б.-ого, то він свої погляди висказав публично в тій цілі, щоба викликати публичну дискусію на тему, будь що будь, для нас дуже важну. В своїй тактиці, так в клубі як і парламенті Б.-ий руководить ся своїми особистими поглядами о стілько, о стілько вони обертають ся в рамках задержаних постулатами євентуальности і ухвалами клубу.

Тактика укр.-русского клубу.

Пос. др. Еуген Левицкий опубліковує в „Ділі“ ось таку записку: В антії з посліднього засідання укр.-клубу (в 26. с. м.) про результат голосування над внесенням пос. Будзиновського дотично постанови 72 нагних внесень додано від Ви. дописувача ось-яку записку: Голосуванням своїм „клуб показав, що обструкційну тактику не уважає за ідентичну з крайною і безглядно опозиційною тактикою, при котрій апашає і на дальше“. Отже до сього коментаря Ви. п. дописувача мушу зазначити, що клуб як такий не рішив як наленити інтерпретувати його ухвалу — поменше один а рівно голосував проти внесення пос. Будзиновського, тож зазначити мушу що-до себе, що я як-раз уважаю обструкційну тактику за ідентичну з крайною і безглядно опозиційною тактикою, а проти внесення пос. Б.-ого голосував тільки тому, що постанови більшого числа нагних внесень в цілях обструкційних уважаю з огляду на пануючий настрої і положення в палаті на разі за невідповідні. Натомість на теперішню хвилю уважаю за низане для клубу ведення тактики демонстраційної через порушування всених наших кримд по можності як найчастійше, чим дорогою спорадичних нагних внесень, чим дорогою спорадичних нагних внесень чим забирати голос з нашої сторони при кождім правительственим пропозиціям.

Справа викупу кметів в боснійській комісії.

Міністер скарбу др. Біліньский заявив в парламентарній боснійській комісії, що австрійське правительството згодило ся на уділення привілеїв боснійському аграрному банкови зі сторони євентуального правительства, коли одержало заповнення, що так довго свистує ся поміжчю на свободний викуп кметів, доси не западе дотична ухвала в першій сесії нового боснійського сойму що, коли сойм ухвалить викуп кметів красними грошми, право уділення позички на свободний викуп земель зі сторони аграрного банку тритить своє значіння кінці що оден із заступників президента мусть бути австрійським громадянином.

Міністер виводить дальше, що тут не ходять о жадний примусовий викуп земель, але тільки о пособленя свободному викупу кметів, що вже від десятих літ проявляє ся. Важне, що нічого в сїм згляді не зміняє статі ся без боснійського сойму.

Описи перервано наради.

НОВИНКИ.

Чернівці, 3. мая 1909.

Наблюдар. Вікторок 4. (21.) Януария, Деандерия, рим. Фальорина. Схід сонця 4 год. 34 мин., захід 7 год. 21 мин. — Середа 5. (22.) Теодора, Віталія, рим. Пил V. Схід сонця 4 год. 32 мин., захід 7 год. 22 мин.

Др. Франко на Україні. З приводу від'їзду д-ра Івана Франка з Києва до Львова пише „Рада“: „Шановний наш письменник дуже задоволений зі свого побуту в Києві. На від'їзді виїзав, що почувши себе тут краще і обіцяв уривати літом знову, щоб зробити ряд екскурсій по старих приватних архівах, бібліотеках, монастирях і церквах. Перед від'їздом наш шановний учений оглянув червоно-археологічний музей при київській духовній академії, де познайомив ся з его управителем, проф. М. Петровим. Др. Франко позив із собою чимало старих книг, закуплених по київських книгарнях і антикварних торговлях. Книжки ті відносять ся переважно до старого українського письменства перших віків християнської доби. — Д-рови Франко та товаришів з его подорожжя супроводив Андрій.

Поділ толоки в Михальчу. Велика толока в Михальчу на ній звичайно відбува до своєї справи, була євентуальним добром 33-ох господарів. Властитель подали до суду о поділ сєї євентуальности, а др. Гольд виконав сєї поділ так, що всі з него задоволені.

Оповіді, іменованя і т. п.

Іменованя. Новонаписаного гр. ор. сьвященника Михайла Кордуша іменовано кооператором в Місцонах.

3 нотаріальних кругів. Нотар Н. Дрогомирський повернув з відпустки і обійняв свій уряд.

Отворення читальні „Рускої Бесіди“ в Гліті відбува ся дня 6. мая 1909 о 12-й год. в полудня з звичайним дневним порядком. — *Тимчасова старшина.*

Читальня в Малайтинцях. Загальні збори читальні „Рускої Бесіди“ в Малайтинцях відбудуть ся в неділю, дня 9. мая с. р. з звичайним дневним порядком. — За виділ: *Ціриак Поляк.*

Загальні збори тов. „Вашина Висода“ в Гліті відбудуть ся дня 6. мая 1909 о 2-й год. по пол. в домі п. Кости Кучирки із звичайним дневним порядком. — *Андрій Кучирка*, голова. *Дмитро Петрик*, писар.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 3. мая 1909.

Берн, 3. мая. (Кб.) В присутності міністра торговлі д-ра Валленхеймера відбуло ся торжественне заложення угодного каменя від будинок нової торговельної і промислової палати.

Руан, 3. мая. (Кб.) Поліція арештувала вчора Марію, псевда загальної федерації робітників, за длі промови держаної з нагоди мавого робітничого святка.

Петербург, 3. мая. (Кб.) Цар Нисолой вислав телеграфічно султанови Могамедови V. щиро гра-туляцію.

Атланта (Georgia), 3. мая. (Кб.) Число жертв упавших через бурю в послідних трох днях ви-носить около 200, а ранених около 400 душ. Матеріальної шкоди зроблено на мілья мільонів долларів.

Регіо ді Калябрія, 3. мая. (Кб.) Тут дало ся чути вчора по полудни сильне землетрусення, по яким слідувало сильне гуркотаня. Населення дуже занепокоєне.

Буйнос-Айрас, 3. мая. (Кб.) Вчора прийшло до конфлікту між поліцією а анархістами, які почали стріляти до поліції і зранили п'ятьох. Поліція стріляла з своєї сторони і убила 12 демонстрантів а ранила около 100 осіб. По тім арештовано багато осіб. Побойкує ся генерального страйку і буч. Соціалісти, що брали участь в тім конфлікті, зробили демонстраційний обхід а місті.

НАДІСЛАНЕ.

Всіх Ва. Павів, що вислалися від мене під псевдомі-жними, а з особа тих, що вислалися твори Івана, Гавриана і Судермана, прошу звернути безпосередньо найдальше до 1. червня с. р. на мою адресу: Чернівці, ул. Петровица 2 (70) З поважанем *Антін Гриняк.*

Львівський руский нар. театр тов. „Р. Бесіда“
від дирекцією Йосипа Стадника.

Репертуар:

У вівторок, дня 4. мая с. р. (послідний раз):

Галька

опера в 4 діях С. Монюшка. — Гостинний виступ пані Ф. Лопатинської.

В середу, дня 5. мая с. р. (по знижених до 30% цінах):

Павло Полуботок

історична трагедія в 5 діях Барвінського.

В четвер, дня 6. мая с. р. (премієра):

ВІЙ

фантастична феєрія зі сльотами і танцями в 5 діях, після повісті Гоголя, написав М. Кропивницький.

В п'ятницю, дня 7. мая с. р. (по знижених до половини цінах):

Запорожець за Дунаєм

народна опера в 3 діях Артимовського. — Закінчить:

„Вечерниці“

твір музичний Іллієвського. — (В П. ді „Запорожець“ оригінальний танець жінки.)

В суботу, дня 8. мая с. р. (перший раз):

Madama Butterfly

опера в 3 діях Г. Пуччіні. — Гостинний виступ пані Ф. Лопатинської і п. М. Шиманського. **Нова велика вистава! Муанка війскова 41. п. п.!**

Навчи ся вийти із хлопчачих літ.
Ми тут чужі. Ходи! Хто може лаяти,
Що ми зблудили і питати йдем?
Вкінці дійдемо до сьвятні, дому,
І станем, вчуєм, що вона говорить.
Онтам надходить дівчина з убанном
В обох руках. Спитаємо її.
Вона чей знає — (Іде).

Та, дитино щастя!

Не муч мене! Остань сю! Се-ж вона,
Самий дів, си нова жрециня;
Іде по воду з жерела сьвятого,
Що онде є. З нагоди користай
І говори ві гордо, ві покірно.
Ти чув? А я тимчасом тут в морчах
Розгляну си, чи хто нас не спідить!
Сюди! а скажу: вже! так вийди
І говори — тепер же ша! — Сюди!

(Криють ся).

ГЕРО (без плаща, привбрана майже так, як з початком першої вії. Находить з двох порожніх абиміями ма-воду а лівою боку, а переду. Переходить через сцену).

ГЕРО (сидить). Тоді рік бог:

До мене йди,
До мого боку,
Тут до хмр.

(Дослідю ланку висказаний Навалером, ступає нізми-кромів вперед. І стоє, сьветлячи головою, Геро змислює про праві бої сцени).

(Далше буде.)

Неподобуючі ся річи можна відмінати.

да редакцію відповідає: Востер Стрелу.

Купуйте лиш у своїх людей!

і перебирає зложуване вадий і кавций але лиш у публичних корпорациях або до рук власників великої посілости земельної в пупілярних цінних паперах під дуже догідними условиями. Близші інформації даемо в нашій канцелярії в **Чернівцях**, вулиця Петровича число 2.

Г. ФАЙЛЕР

УСУВАЗ НАГНІТОН

Чернівці, улица Руска ч. 8.

Передплата на „Буковину“

платити в Чернівцях:

- в Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
 - в Росії: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.
 - в інших державах: на цілий рік 40 фр., на пів року 20 франків.
- Для місця і селен буде виходити „Буковина“ раз на тиждень від початку і констатувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотинів.

Оголошення констатують по 10 сотинів від одного шпальтового стрічка або 10 міських дрібних друком (дотів). При підписуванні або при річних замовленнях вказувати адресу.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині,
виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і ескандіяція
„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петронича число 2.
Число телефону 178.
Адреса для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В окремих редакційних можна устатковувати се що для від 10—11. разів і 2—3. номеру для крім неділей і свят.

Надходження по 40 коп. від стрічки, при частійших замовленнях відповідний раз. Рекламні новочасні міські від партії. Рухомим зворотом редакція лише на попередній настрій і надрукованих почтових належності.

Циркуляри або приклади констатують по 2, 3 і 4 сотини від півтора.

Намешностей на листи жардан почтових на прикладі се.

Преса про письмо Ончула до барона Василья.

Черновецька і позачерновецька преса обговорюють „політичний“ лист посла Ончула до барона Василья. „N. fr. Presse“ зазначає, що ця афера викликала велику сенсацію і характеристична для способу борби християнсько-соціальної партії на Буковині, до якої основателів належить п. Ончул. „Buk. Post“ вступний статі каже, що борба ся не веде ся переконаннями, не в цілі переперти нові ідеї або якусь нову програму, але особиста зависть, ненависть, впливаюча з огидного наміру пізнати. По думці „Buk. Post“ п. Ончул мислить ся коли думає, що есентуальне іменоване барона Василья краєвим маршалком справа особиста без ідейного підкладу. Тут розходить ся о ідею, чи на Буковині має мати перше рішення слово честності чи обиджуване болотом. Треба бороти ся за ідею, щоб банду огоїстів виклікувати в публичного життя, як вона ватроше. В будучій виборчій кампанії до союму буде дунати кич: Тут честність! Тут політичне розбишачтво.

„Allg. Ztg.“ обговорюючи справу в статі „Selbstpersiflage“ уважає оба листи цікавими документами краєвої політики; вони творять останню главу перед шість роками інавгураційною вільнодумної ери а з другої сторони вступ до нового періоду, який значе ся недалекими виборами до союму в слідуючій році. Згадана часопись каже, що „лист п. Ончула історично важкий, не має великої ваги. Що більше каже п.

Ончул в тім листі, як що він ще раз прохлинає годину, в якій на запросини годлодних кривників увів у посвільний потяг і поїхав до Черновців, щоб уцасливити Буковину“. Вкінці „Allg. Ztg.“ пише, що той лист не є пониженням волоского народу, бо др. Ончул не виставив показати ся в легітимізацію, яка би давала йому право говорити в імені того народу.

Румунська часопись „Patria“ не подає письм. Однак зазначає, що п. Ончул наівний, коли думає, що його письмо заставить барона Василья уступити і „очистити Аврелу стайню“. Барон Василья, мовляв, „рекетат“, що багатеїлує собі Волохів і навіть не вважає на те, що Волохи знов веднані. Часопись обіцяє повернути ще до сеї справи. Вкінці подає два листи Дорі Поповича і Кісановича, в яким оба ганьблять барона Василья; ба Кісанович каже, що він „цирїйний і мудрийший“, а все проче замовчує „ізва продженої ему чести“ (табля!).

„Buk. Nachrichten“ перепечатавши оба листи, зазначає, що п. Ончул наглядно доказав, що довір до заведени д-ра Цурмана.

В числі з 30. цвітня оголошує „Arbeiter Zeitung“ лист Ончула до барона Василья почим дає свої замітки. „Знова довідуємо ся — так говорить ся в „Arb. Ztg.“ — про геройський учинок Аврела Ончула, сего поборника християнсько-соціальної партії. Він написав лист до маршалка барона Василья, в яким жадає, щоб барон не прийняв іменованя краєвим маршалком.

В разі непослуху барона Василья грозить ему Ончул очорнення і ганьбленням в комісії бюджетній“. Лист посла Ончула наже „Arb. Ztg.“ написаний в правдивий християнсько-соціальний спосіб вимушувания. Свої замітки кінчить згадана часопись ось як: „В першій частині листу Ончул робить лише натаки і вступая як добрий приятель, розходчи ся в загальних, однак кінчить виразною погрозою, що в бюджетній комісії буде нападати на бар. Василья. Колиб прокуратор не шанував п. Ончула задля його могутних приятелів, то мусів би его сейчас потягнути до відвічальності за злочин вимушувания“.

З парламенту.

Польско „посрамлені“ в комісії для соціального забезпечення.

Колиб в парламенті голосованя над важними внесеннями відбували ся тайно, тоді пераз викід голосованя над українськими внесеннями був би випадком як звичайно. Не один посол переимований про слушність українського звеску, один агити на запризначенні партії вимуть йому подавати свій голос проти внесення українського закону. Колиб голосованя було тайно, тоді дуже часто пішов би не один посол за голосом свого переимования. А що річ дійсно так має ся, про се свідчить подія в комісії для соціального забезпечення.

В п'ятницю відбуло ся під проводом пос. Бузка засідання комісії для соціального забезпечення, на котрім вибрано референтів для поодинокі

Филі моря і любови.

Трагедія на п'ять дій Франца Грільпарцера.
(Переклад П. Карманського).

(Даліше).

НАВКЛ. (висуває ся на перед).

Тай най буде! Сам того ти хотів,
Не вмієш щастя брати й здобувати,
То вчись терпіти. Краще навіть так.
Вона-ж посвячена і горе тому,
Хто приступив би. Се був майже жарт,
Що я дораджував тебе на крайне:
Та моть бере дивити ся на погось,
Що прагне, надієсь, та сил не має,
Простерти руку по вінок побди.
Та краще так. Щастя Боже, друже!
Твій дух трусливий більше виграв тут,
Чим хитрість Нестора й Ахілла мідь.
Тепер ходім домія. Та, бат, ніколи
Не поривай ся —!

ЛВАНДЕР. Вона верта!'

НАВКЛ. А все-ж!

Іда!

ЛВАНДЕР. Я ні!

НАВКЛ. Що знов!

ЛВАНДЕР. Зблизятись, говорити. Ох!

(Цопають ся в губи.)

ГЕРО (вертає і несе одим збанок на столі, а друид у змисловій правій руці.)

ГЕРО (співает). Вона, знай, гладить

Магонийний пух. —

(Пристає і говорить).

Мій стрий не любить, аби я співала

Про Леду та лебідку. (Іде далі).

Що се задить?

(Коли прийшла на середню сцену, випадок несподівано Леандер і кидає ся перед нею зі своїм колом.)

Боги, се що? Я маю в шаку!

Дрожать коїна, з рук збанок паде.

(Ставить збанок на землю.)

Тут муж! Ще й другий! Що вам тут, чужинці!

Від мене, від жрецьки, в таку сїм?

Захищена я та опіку маю;

Лини крикну, зараз сторожі надбігнуть

І сьмілість сю покажуть на.

Ідїть, ще пона час; прийміть за кару

Провини сьмідомість і неудачі.

НАВКЛ. О діло, не прийшли ми тут дал шведи,

А радше сириту шноду направити,

Що мого друга стрінула, дивя!

Сей муж слабій.

ГЕРО. Ти камені се мені?

Там у жерців в Аноліна сьветині,

Там лічать хорих.

НАВКЛ. Не таку надугу.

Вона прийшла в сьветині підчас храму,

Виділа теж лишень на місці тїм.

ГЕРО. Підчас храму днесь?

НАВКЛ. Так є. Від твого оня.

ГЕРО. Так думаєш? І сьмієш се казати?

Я знала се: О, влюбий ум твій,

Всезбоний, без страху, без чести.

Я йду і вимно по збанок мій

Поблизьких слуг, що най нас тут застануть,

Почнуть нас ревно, чим ви провалялись.

НАВКЛ. Ні, так іди! Та перше глинь на того,

Кого жостого й такно так ганьбиш.

ЛВАНДЕР (гладить на неї).

Остань!

ГЕРО. Ти, бат, тої самий будеш,

Що днесь кичав при Гімена престолі.

Та ти тоді, здавалось, був чамийний;

Мене боїть, що, бачу, чи не той.

ЛВАНДЕР (встає, зі здержаним поклоном).

Той сам! Остань!

ГЕРО (до Навклера). Що-ж хоче він?

НАВКЛ. Казав тобі; повно при твоїм опі,

Житє і смерть твої слова для нього.

ГЕРО. Ой, але задумав ти, молодче добрий,

І сьрденько найшло не добрий путь!

Бо як гаразд твої думи повила,

Здасть ся, ти приляг до мене серцем:

А я жрецька в свої богині,

Я присягла на віки воєний стан.

Та й небезпечно посигати по мене;

Смерть тому грозить, хто би се посмія.

То-ж дайте мій збанок і геть ідїть;

Мене боїла-б, як би на тераїні.

(Бере збанок).

ЛВАНДЕР. Так знай, я згинув в морській глибої!

ГЕРО. Нецасний, ти жалієш та на мене!

НАВКЛ. На бога, ні, жрецька, пострібай!

Дай раду тому, що тебе кахав!

ГЕРО. Що-ж можу я? Ти знаєш вже усе.

НАВКЛ. Остань хоч слово, що-б його спільно.

Сюди! Корчі сьмільють вір цїнах.

Збанок я тїм поставлю онде в тїні,

Ходя, будь знеса, слово хоч сьміль.

Не хочеш бїти тут?

ГЕРО. Не лічати се.

НАВКЛ. Змилосердя над муками молодий!

ГЕРО (до Леандра).

Так сядь і ти.

НАВКЛ. Так, тут. А ти тут збачу.

(Леандер сидить на середній, сирій гулуном на нем)

них партій предложена о соціальним забезпеченні. Супроти великої ваги предложени, а також супроти його надзвичайного значіння під зглядом політичним, комісія старала ся піддати реферати в руки найкомпетентніших і найбільше фахових членів комісії. Попри се великі сторонництва старали ся те, щоб реферати дістали в свої руки, очевидно при допомозі других великих сторонництв. Прийшло на чергу приділення реферату найважливішого для сільництва, а тим самим і для рускої нації: реферату в справі забезпечення самостійних. Загальна дебата над предложеном виказала велику різницю в соціальних відносинах західної і східної Австрії. Комісія прийняла отже есентуальність, що в наслідок тої різниці може треба буде зважити а'організувати се забезпечення самостійних в Галичині і на Буковині, а зважити в західних краях Австрії. Супроти того порішено вибрати двох референтів: одного для західних, а другого для східних країв.

Всі більші сторонництва палати зв'язані з колом польським в блок, зобов'язані всією і в кожній справі між Русинами в Польні голосувати так, як того домагавсь коло польське. Ніхто в більшості комісії навіть не думав ставити його зважного як члена кола польського і поставлено внесення, щоб вибрати пос. Жигулінського. Тимчасом пос. Окулевський оголошує сам свою власну кандидатуру словами: „виберете, чи не виберете, а оголошую свою кандидатуру, бо руське сільництво в більшості сільництва в східних краях“. Голосоване покінчило ся тим результатом, що пос. Окулевський дістав 19 голосів, а пос. Жигулінський 13!

Кореспондент „Діла“ замічує, що друга причина, чому деякі ліві союзники Польнів голосували за Русиниом лежить в тім, що з дебат в повній палаті вони переонали ся, що в галицьких послів лише члени упр. клубу заступають гідно інтереси сільництва і розуміють ці інтереси. Дебата над ветеринарним законом показала, що навіть польські людювці не розуміють ся на інтересах своїх виборців.

Події в Туреччині.

Вже настав був суворий. Молодотурки діняли свого, скинули свого найбільшого ворога Абдул Гаміда з престолу, замінили его на лівшого, поступовішого Могамеда V. і виконують засуди одні по однім на винуватих на улицах Царгороду. Вид шибениць нагнав населенню такого страху, що

дерева, з руками на кудлях і галдять просто себе. Геро і Наамерос по обох боках, трожі з переду так, що мають себе взаємно на очі.

ГЕРО (до Наамероса).

Сказала вже і повторюю ще:

Ніхто не сміє мене пожадати,

Бо чин мій хоче, що-б в шила воляна.

Ще вчора, як прийшли, була свободна;

Та нині присягла й додержу того. (До Леандра).

Молодче, не скривай лиця між руки!

О ві, відважно з гаю підійди;

Зверни на другу дівчину твій вір.

Втішай ся тим, чого не вільно пам.

ЛЕАНДЕР (приваючись).

Нехай мене прокохати ся земля,

Замкнись для мене все, що гарне, добро,

Як вища жінка і ві любов —!

ГЕРО (що теж підмалась, до Наамероса).

Відряди му се. Який хосен йому?

Який мені? Чого себе ранила?

Такий красун і молодий і добрий,

Я роїх утіх бавала б му і щастя;

Нехай верта' домів —

ЛЕАНДЕР. Домів? Я тут впаляю ся,

Тут з деревами донь і ніч остану

І вічно му дивитись на святиню.

ГЕРО. Тут сторожі його імуть і скривдять;

Смижк йому! (До Леандра). А перини, друже,

Я хату.

Най труд жити й буденне заняті

Затре у тобі все, що є над міру,

А проче збережи. Я теж зроблю се.

А веро рін і кожний рін наступний

Се давньо свято, то прийди сюди,

В святині стань, щоба могла я бачить;

Буду щаслива, як будеш спокійний.

все скривало ся у свої пори та чекає, коли прийде й на него черга потерпіти кару зі сторони мугутних тепер Молодотурків.

Новий кабінет, як зачуваємо, уступає і Галичана як новий великий мезир має навести ся утворенням лівшого кабінету, який мав-би за собою більшість в парламенті.

Та на с'м не скінчило ся. Молодотурки виграли справді справу в європейській Туреччині, та далеко ще не в малій Азії. Звідси приходять, що для все сумнішні місти. Ціла Анатолія підняла оружя проти Молодотурків, в Дабетрі, Бмені і Вігласі повстані великий несуючий. В Адані і окресности повар та викондовані на дванім порядку. Улицями страши бучі, при чім повстанці при живих окликах на султана Абдул Гаміда не щадять крові християнської, яка ллеть ся річками. В цілій околиці панує анархія. Жадне військо, жадний приназ правительств не в стані привести тут порядок. Очевидно Молодотурки не мають тут жадного впливу. Они догадують ся, що султан Абдул Гамід нарочно перед своєю детронізацією дав почин до різні в малій Азії, щоба таким робом уможливити інтервенцію європейських держав. Як найновіші місти доносять, стоять вже чужі повні кораблі коло Меранія готові змінати ся в домашні мешкуєбачі Туреччини.

Молодотурецьке військо машинує вже проти міста Валоні, де населення сильно напирал на їх воєнків. Сподівають ся, що вдасть ся в недовий придумати воєні розрухи, які розширили ся по всій малій Азії. Та ми не хочемо в то вірити, щоба справа так легко покінчила ся. Ворба між сими двома таборами не устане так скоро, а як устане, то побіджена части затисне наступ і буде тайном лагодити ся до повного проку проти свого ворога, до повного буч як ось в останнім часі. Не відомо ще, яке становище приймуть європейські держави до сих подій і чи довго пригладатимуть ся проливом християнської крові.

Австро-угорський панцерник в Мерзні.

Царгород, 4 мая. (Кб.) Австро-угорський крайцеровий панцерник „Zenta“ відійшов сьогодні в Пірею до Меранія, куди причалили вже воєнні кораблі інших держав.

Поліція конфіскує воєнні пісні.

Царгород, 4 мая. (Кб.) Поліція конфіскує пісні змощуючі до борби проти Абдул Гаміда і за нового султана та інші листки.

Розрухи в малій Азії.

Царгород, 4 мая. (Кб.) Як доносять консулярні депеші, писано військо проти Валоні, де

старотурецьке населення напирал дуже на Молодотурків, особливо на офіцерів.

Сподівають ся скорого придумати розрухи, які уважають локальними. Подібний рух почав ся і Аїдуга свято, але вже успокій ся.

Ситуація в столиці. Вісти з провінцій.

Царгород, 4 мая. (Кб.) Думають, що дімісія кабінету наступить певно завтра. Галичана зв'язані ся утворенням нового кабінету.

Вірменсько-григоріанський патріархат одержав депеші, які доносять, що два шефи Курдів облавають вірменську часті міста Малація. На дорозі між Карпутом а Аданом замордовано 34 Вірмен. В Адані почали ся нові масакри.

Населення в столиці дуже обурено іза 13 повішені. В султанських намерах в Індії найдено велике число рапортів високих шівців, чим дуже богато осіб скомпромітовано.

НОВИНКИ.

Чернівці, 4 мая 1909.

Нахендар. Середа 5. (22.) Теодора, Віталія, рим. Пів V. Схід сонця 4 год. 32 мин., захід 7 год. 22 мин. — Четвер 6. (23.) Георгія, Валерія, рим. Івана в Олію. Схід сонця 4 год. 30 мин., захід 7 год. 23 мин.

Промеція sub auspiciis imperatoris. В неділю, дня 2 мая с. р. відбула ся в святочно укарашений авіі тут університету промодія пана Лінднера на доктора філософії. Як перший забрав слово ректор університету др. Зелінка і привітав правого президента Вліяєбона, описав відтримав пани Лінднер свій добре оброблений науковий відчит.

3 красового віділу. Дня 30. с. м. відбуло ся зваждане правого віділу, на яким порішено ось що: Для уряду зміру палашності вправних ухвалено нову службову інструкцію. Красним урядникам уділено відпустки. Френкентантові майстерської школи у Відні Петрови Балахови уділено запомогу в висоті 300 К. З фонду правих інвалідів уділено спідуючі одноразові запомоги: Доміції Нандріс 60 К, Франціозі Одереній 80 К, Марії Пені 80 К, Андрічній Реуе 80 К, Іді Статівач 80 К, Іванови Гросаремі 80 К, Ізраєлеви Тильови 70 К і Петрови Радовейови 70 К.

3. класа при послішнім поїзді на лінії Відень-Чернівці осталась на дві. Як ми вже писали задумувало мейліниче міністерство снасувати 3. класу при послішнім поїзді на лінії Відень-Чернівці. Зі зважду на те, що се булоб вийшло в невпористі в першій мірі для населення Черновців, то заиротестувала проти сего черновецька рада громадська і просила посла Н. Василька, щоба він інтерве-

Красни-ж віні нам не дуже други.

При лаві риб, на морі взагалі

Счаються спір із жителами Сестос.

Затяте й се, хто довго привиду зносить,

Той даїчи метить ся, прийде час розплати.

НАВКЛ. А я гадаю, пане, муж за мужа,

Осьтак гадав я про міщан із Сестос.

Та най нас скривдять тут на побережю,

Відплатимо ся на тамтому боці.

ЖРЕЦЬ. Мені з тобою розправити годі.

Що треба, вже сказав, тепер мовчи!

(До Геру).

А ти бери збанок ти йди!

(Молодці жогать комоги).

Лиши!

Осьтам ідуть дітти.

(Малас руки на ліво від сцени).

Значить, ходи.

В святині що багато жде роботи.

(Проводить Геру аз руку в ліку сторону).

ЯНТЕ (що тимчасом надходить).

Ва що сміли, гарні чужинці?

Я є далі бачила. Тепер спішіть!

І хто вам радив так на лоб на шю

Займать иреканию, що обіт вже має?

Будь я юнак, шумала-б се, що личить.

(Відходить зі збанком).

НАВКЛ. (творить є сідл жерцями).

О самослюб, тиран, востоний, дикай!

Так замкнувши ся красу привади,

Бореш нам щюте теплого промін

І убараєш се в святлу маселону?

І від коли в богів се заплоть, злота?

У нас таном небесних почитавть;

Та жриць Завеса ходять поміж люд,

В оружю своїх веселых слуг

ЛЕАНДЕР (паде їм до ніг).

О жінко а неба!

ГЕРО. Не так! Не личить нам.

І бач! Мій стрий іде. Буде партати,

І правно, бо чому піддалась вам?

НАВКЛ. Візьми збанок і дай мені випитись,

Найкраще так ззолоним усе.

ЛЕАНДЕР (відкинув банок).

Не ти! Я, я!

ГЕРО (продержує йому збанок, а його вім не клучучи).

Так ви і кожда напла

Розрада будь, віщуї тобі добро.

(Надходить жрець).

ЖРЕЦЬ. А ти тут що?

ГЕРО. Дива! тут хорий мул.

ЖРЕЦЬ. Знай, не твоє се річ лічити хорих.

Нехай ідуть в Аноліна святиню,

Там є жерці, що лічать.

ГЕРО. Казала теж.

ЖРЕЦЬ. Та перш усе, чи хорий, чи здоров:

У гай богаві, бань домів жерців,

Ніхто чужий не входить тут без кари.

Як я нас пущу, дивуйте лиш ласці;

На другий раз підпадете законам.

НАВКЛ. Та перше бачив я тут товпи люда,

В святині й гаю; мушани й шлюцтво.

ЖРЕЦЬ. Час правнику див до того право,

Від рана аж до піадні се тривав.

НАВКЛ. Так сонце ще стоїть не так в горі;

Горить, пече, та все ще не найлапша.

ЖРЕЦЬ. Тому радий і використай час;

Бо най лиш сонце на дорозі нашій

Устами жадно стане пити тинь,

Тоді з святині в мить заграють роги,

На знак кінця, а нам на небезпеку.

Та й ви з Аїдос, чужі від людей,

нював в сій справі у желязничім міністерстві. Заходя посла Н. Василья унічально добрим успіхом, бо полишено і на дальню третю вакоу на лінії Відень-Чернівці.

Убийство. Пишуть нам з Луцка н. С.: В неділю, дня 2. мая о 11. год. в почи востріпави замишаний тут (приватний) касиєр (Жид) Вільгельм Гартфельд парубка Василя Іпатія сина Ілі вострілом з бровниці. Поострілений упав на місце трупом. Судове слідство веде ся.

Військові санітарні урядники. З Відня доносить, що в цілі виображення військових лікарських урядників буде прийнятих від шкільного року 1909/10 двадцять аспірантів до військової ветеринарної школи у Відні і десять аспірантів до мадарської ветеринарної школи в Будапешті як військові академії ветеринарній. Аспіранти ті будуть обонані до 7-літньої обов'язкової лікарської служби військової, дістануть спільне поміщення, удержане і узабране на кошт військового бюджету та не мають оплачувати ані чесного ані іспитових такс. Підчас військової служби можуть дійти до рангі штабних ветеринарів, то би. 8. або 7. рангі.

Незвичайна недуга. Значна частина воєнів 30. и. п., що вернула ся окоди до Львова в Боснію, привезла собі дуже немалу пам'ятку, а то незвичайний біль зубів. Днями в них страждали в часі військової служби багато зубів, а деякі лишили ся просто без зубів. Що се за недуга, дося не пропрено.

Доля українських депутатів. Депутат другої державної думи Василь Іванович Хвист перебуває тепер в тюремній лікарні в місті Красноярськ. Він тяжко заслаб на западені легкіх. До Красноярського доправили його, захованого в кайдани, по етапу. Оселити ся йому призначено в селі Рибнім північної волости, виносійського повіту. Село се стоїть над річкою Ангараю; від Красноярського до Рибного 800 верст; дворів тут 400 і в почта. Не звважаючи на тяжкі обставини свого теперішнього життя, Василь Іванович має намір вжити всіх можливих заходів для того, щоб діти своїм дати пихованя в національній українській напрямку.

Різки в тюрмі. Лілі депутати Думи одержали звістия про неможливе становище власні у володимирській тюрмі. Туди недавно призначено начальником буайшого начальника петербурської тюрми Гудіму. Явившись в тюрму, він зразу зазнав, що його просять завести порядки в тюрмі. І от в першого дня Гудіма почав робити в арештантів труси, при чому в присутності салдатів і надхрестів роздавав їх до гола. Темний нарпер та кара різками — стали в його значайною покутою за весну провину. Незабаром Гудіма приказав, щоб власні на проході ходили по два в ряд, як москалі. Коли власні підмовили ся се робити, то Гудіма звелів шістьом чоловікам дати по 25 різок. Перед бійкою всіх їх оглядав лікар, щоб впевнитися, чи вони витримують сю нару. Один з арештантів павололи ся від сего тільки через те, що його вшарили боснівським. Депутати збирають ся зробити запитаня про се в Думі.

І благословить, сам благословенний.
А ви від вчора взяли у наслідді
Нічешний уряд Індусів-рабія,
І убиваетесь в жостокість, ніч.
Однак так в. Тому ходя, нещасний!

ЛВАНДЕР. Нещасний, кажеш?

НАВКЛ. Що би ні?

Водяй досить! Ходи!

ЛВАНДЕР. Остану тут!

НАВКЛ. Що?

Ще оглядаєш місце твое раз,
З якого вже на ніч —?

ЛВАНДЕР. На ніч?

НАВКЛ. Ні?

Хотів ти —? Що гадаєш? ну!

ЛВАНДЕР. Ось! чи се знак? Нам треба йти!

НАВКЛ. Та скрийтай, що в душі ховаєш пав?

На хочеш чей вертати в місце те,
Де тюрма, горе, смерть —?

ЛВАНДЕР. А вже-ж! Се знак.

Вертають другі. Ну, ходім і ми!

Будь дів мої сумні, павай ти.

Коли лиш та, не дати їх на тіліні?

Що ще буде? Хто знає? Хто повість?

(Виходить швидко).

НАВКЛ. Лвандер! Слухай! — Хто-б займав ся що

Такий студентим враном! Що студентим?

Ох, привір вчить. Та в тебе не шину.

А вернеш ся, ще покл одобру,

То — Поострівай! — Ти чуй? Лвандер!

(Вилізав руками, дає знаки, щоб ходив, та йде за ним).

(Далше буде.)

Від коли пють каву в Європі? Перший раз в Європі пили каву в Венеції в 1591. році. Принаві з Ватту оден лікар. Венеційцям смакувал сой напиток, тому зачали его опровадити і завожили багато каварень. За вжиту каву плачено тоді в кіпцен року. Влакени були тоді часи для „бешпрішних“.

Де більше свят? Товариство заводчиків і фабриканти московского промышленного району збирало відомости про те, оскільки днів святкують що-року робітники 33 металургичних заводів петербурського району, 30 заводів московского й 30 заводів українського району. Виявилось, що в числа 25 святкових днів на заводах московского району святкують 17 днів, петербурського — 14 і українського — тільки 11 днів. Сі свята додержують ся на всіх без винятку заводах. Що-ж до релігійних свят, то додержуваня їх для московского району нагаєть ся між 97—88 проц., для петербурського — між 70—7 проц., а для українського — між 97—3 проц. Таким чином, найбільш релігійним і разом з тим найменш інтенсивним вважаєть ся московський район і, навпаки, найменш релігійним та найбільш інтенсивним — український.

Оповідки, іменованя і т. п.

Відзначення. Віденська урядова тасопись опублікує: Цюар уділив учительці школи вправ на червоноцвітій учительській семінарії Любі Тарабанович з нагоди її переїзду в стан супокую золотий хрест заслуги.

Іменованя і перенесення. З дирекції скарбу. Рахункового офіціала Людана Рубіша іменовано рахунковим резидентом, рахункового асистента Мико. Константиновича рахунковим офіціалом, а рахункового прантисанта Габрієла Зільбербуша рахунковим асистентом при дирекції скарбу. — З управи руху. Желязничого адюнкта Альоїса Лангера перенесено до дирекції держ. желязниць у Львові, а надрезидента в Станиславові Флорентіана Кравця резидентом каси при управі руху в Чернівцях. — З крайного правительства. Провізоричного концепіста крайного правительства Норберта Кісера в Кімпозанту іменовано дефінітивним концепістом, концептowego прантисанта Максиміліана Совевицького концепістом а поліційного концептowego прантисанта Франца Харвата в Чернівцях іменовано поліційним концепістом. — З суду. Судового аскултанта в Чернівцях Ізидора Котляра приділено повітовому суду в Вишніці. Міністер судівництва іменуєть: повітовим судією, судією Казимира Лайдера в Заставні; судіями аскултантами: Адальберта Човицького для Садагури, Дмитра Балмошу на Сторожинці, д-ра Якова Рабія на Вишніці а Йосифа Свізика на Заставні.

Переписні карти з образом і власноручним підписом крайного інспектора шкільн. Омеляна Поповича, вишли як раз накладом К. Крамалі. Чистий дохід з розпродажа карт призначений на стипендіальний фонд ім. Омеляна Поповича. Ціна 1 карти 12 сотників. Заможелі а рівнотасним надісланим належності слати на адресу: Кость Крамалі, Гатна Буковина. Менше як 10 карт не вистає ся. При замовленях треба долучити на почтопу переписку 10 сотників.

Із штуки і літератури.

З українського театру. „Ревізор“, комедія в 5-ох діях М. Гоголя.

В пятницю 30. цвітня виставлено в нашім театрі названу комедію Гоголя. Сам разом публіки було більше як значайно. Наші домородні Москалі засіли в ложах та в перших рядах, хотіли бачити, як „малоруси“ артисти муть грати великоруску штуку. „Царская Русь“, якої редактор мибуть аж до пятниці не був в театрі, користуючи ся ревеліціями преси написала була, що не дивно, що критика неохотилась, бо артисти самі слабі сили і не в стані задовольнити вимог штуки. Так було сказано „Luz und Linder“. Тепер же, будучи на аютані „Ревізора“, могли нацання перекопати ся, що артисти не такі то вже „самі слабі сили“ і що ті артисти мибуть не уступають перед першорядними тужими авторами а й густо-часто їх перевищують. Як би ви доброді! „Москалі“ частіше заходили в наш театр, приглядали ся і прислухувались нашій українській штуці, коли би були хоч трохи щирими самі з собою, то може ви ще стали порядними людьми і навернувшись би до народности, когду так ганебно поважаєть. Тепер бачили ви, як виглядає „дівка“ Росія і не одяє в нас побачив в тім зеркалі самого себе. Наша дружина сю штуку виставляла, мибуть тільки разів так що добре й впердене на червоноцвітій сцені не справляло дружній ніякої трудности. Знаменито, вивагували ся з своїх ролей п-ні Осиповичева, (Анна Андреевна), п-ні Стадницька й донька д. Стадницького (Хлестяков), що з незвичайною аручністю представляли урядників а Петербурга, мнимого ревізора. Що д. Врчак а році Осипа був дуже вдалий, проте не треба говорити. За те слабше виглядали роля Добчинського і Войничского. „Остопіні“ при кінці не вдалось, бо не стало ся нараз. Але загально вправні а представляла дуже добре. Публика насміялася ся до сходу вертава задоволенна домі.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 4. мая 1909.

Париж, 4. мая. (Кб.) При виборах до парламенту в повіті St. Affrique вибрано радикального кандидата Фурноз 7179 голосами проти консервативного ліберала Павла Лероа-Болішого, який одержав 6889 голосів. Сой мандат був дося у руках консервативної партії.

Софія, 4. мая. (Кб.) Як зазначено в досить компетентнім місці, піднесено тутешню російську агенцію на степеня посольства а російській агіонт просив мене о аудієнцію, щоб передати нові акредитиви.

Телісис, 4. мая. (Кб.) „Петербургська телеграфічна агенція“ доносить: Вчора рано востріпало 15 іадиів хана Рахіма на російську патрулю, що складала ся із 5 позаків. Патрулі стрілила з своєї сторони, убила одного Перва, проті втікли.

Царгород, 4. мая. (Кб.) Міністер заграничних справ Ріфат-паша подякував особисто амбасадом за гратуляції їх правительств. Буийший шеф артилерії Зою, який перебував тепер в Припкинї в заточеню і якого покарання ще й дося не умотивовано, зажадав, щоб его поставлено перед воєнним суд.

Петербург, 4. мая. (Кб.) Буийший президент міністрів Століпін прибув сюди сьогодні вечером.

Телісис, 4. мая. (Кб.) Заворушення серед крайних елементів устия. Рух по базарах оживив. Вантажі вже отворені.

НАДІСЛАНЕ.

Всіх Ви. Панів, що виконили від мене які небудь книжки, а з особа тих, що виконили твори Ібзена, Гамлмана і Судермана, прошу звернути безплатовою найдаліше до 1. червня с. р. на мою адресу: Чернівці, ул. Петровна 2. (70) З поважанєм Антін Гришак.

Торговиця збіжа.

В Чернівцях платили дня 3. мая 1909 за 50 игр.

Пшениці	13-25—13-50
Жита	9-75—10—
Ячминю броварного	8— 8-25
Вівса	8-50— 8-75
Кукурудзи, пріма	7-50— 8-20
Кукурудзи, нові	7-50— 8-20
Пшеничної соломи	5-50— 5-60
Житної соломи	5-30— 6—
Спіритусу (10,000 процант. літрів)	49—49-25

Львівський руский нар. театр тов. „Р. Бесіда“
під дирекцією Йосифа Стадника.

Репертуар:

В середу, дня 5. мая с. р. (по знижених до 30%, цінах):

Павло Полуботок

історична трагедія в 5 діях Барвінського.

В четвер, дня 6. мая с. р. (премієра):

ВІЙ

фантастична фєєрія зі сльками і танцями в 5 діях,
після повісті Гоголя, написав М. Кропивницький.

В пятницю, дня 7. мая с. р. (по знижених до половини цінах):

НАДІЯ

Голосна рибалка драма в 4 діях Германа Габерманса.

В суботу, дня 8. мая с. р. (перший раз):

Madama Butterfly

опера в 3 діях Г. Пуччіні. — Гостиний наступ
пані Ф. Лопатинської і п. Ш. Шлявського.
Нова велика вистава! Музика військова 41. п. п.!

РУСКА НАСА • РУСКА НАСА

тов. міжостраніє а ограниченим иорую
в Чернівцях.

Оденок сави роза українська війшла в Інституція на Буковині. — Приймає пазики щадимі і перодично іх на 5/10. — Цей напосити 46 К і лантисю 8/10, виплате 2 К. — Радимі! Хай власні до сави! мибуть на власних відгаченіх по діях Буковині і на власних, що почули собі щирі опірюгом-Україном складає якої опадності в „Рускій Касі“.

Прислухайте нам нових членів.
Дирекція.

Звичайні загальні збори каси пож. і шадн. для громади Жадова-Діброва, відбудуться дня 16. мая с. р. о 2. годині пополудні в домі Іллі Палагнюка з отрим днівним порядком: 1. Прочитане протоколу з попередніх загальних зборів. 2. Справоздане старшини з діяльності за рік 1908 і прийняте білянсу за рік 1908. 3. Вибір старшини і ради надзорчої. 4. Вільні внесення і запитання. *Ілля Палагнюк, начальник.*

Звичайні загальні збори каси пож. і шадн. для громади Іпотешти, відбудуться дня 16. мая 1909, о 1. годині пополудні в домі Йордакія Думенка з отрим днівним порядком: 1. Прочитане протоколу з попередніх загальних зборів. 2. Справоздане старшини з діловодства за рік 1908 і прийняте білянсу за рік 1908. 3. Вибір старшини і ради надзорчої. 4. Вибір касиєра і назначене ему платні. 5. Постанова із сплачуванням до "Селянської Каси". 6. Вільні внесення і запитання. *Йордакій Думенко, начальник.*

Ukrainische Rundschau

одинока українська часопись на німецькій мові, що виступає інтереси українського народу перед культурним світом, виходить раз на місяць в об'ємі 48 сторінок і додатки і коштує на рік лише 8. Кор. 8 об'єднано кожного інтелектуального Русина передплатувати є часопись. Адреса редакції і адміністрації: Wien XVII/8 Frauenfelderstrasse, 2.

24 14—40 в.
Молочне мило
лелійне з коником
найлагідніше мило для шкіри і проти виприсків соняшних.
Всюди до набути.

В СКЛЕПІ
"укр. Видавничої Спільноти"
в Чернівцях, ул. Північна-число 6.
(побіля від жидівської) (—)
можна получить всі прибори до писання як також Апробовані зоори до краснописа.

Найлучше і вже випробоване
средство на ревматизм есть
NERVOL
"Назва правдо забезпечена"
антикара др. Ю. Францова
в Тераполі.
Се є знамените укрійське средство до лікування против боли ревматичних болей, простудження, ливаня жостий, клещей гість і нервових незуг. Проту улажити на мизець "Nervol" і не припиняти лікнєж "Нервотонік".
Ціна флаконі 80 сот. 10 флаконів (випишків) 8 кор. з окладом і опаківанням. Таричка аніст і поділюю. — Висилає 2 рази денно до всіх країв.
В Чернівцях на складі у Шміда і Фейхмана, в Салетині в дроготорії медичинальній Стернінуца.
19 (—)

Великий зарібок

приносьть побічне заняття кождому господареві, купцеві підприємцеві, урядникові і т. п.

До виробу

Цементових дахівок

не треба фазового знання. До того спеціальних машин також не снату ратами, достаточа

155 (—)

І. ШИМОНОВИЧ

Чернівці, ул. Св'ятої Тройці ч. 20.

склад фабричний машин для загального цементового виробу.

Проекта коштів і ціників даром. — У всіх місцевостях Буковини і східної Галичини, пошукувані заступники. — Писемні оферти адресувати на повнашу фірму.

Г. Арльт в Хшанові

найбільше підприємство в краю для будови і доставки машин до виробу цементових дахівок, цегол і цеголок на помості припоручає удосконалєні, сильно збудовані

машини до виробу цементових дахівок

150 (20—22) з л. ж.

а іменно:

найповнішої конструції машини "Модель 1608" відзначену на численних заграничних виставах; загально зналі в краю машини "Імперіаль Реформ і Гладку"; машини до виробу цементових цегол і цеголок на помост, зорни до виробу рур каналізаційних і нерничних.

Фарбу, оливу і цемент.

Усьо по найвищих цінах, на лагідних умовах снати. На жадає висилає ерально ціники і докладний опис кождої машини.

Із агажешенням прешу звертатись так:

Г. АРЛЬТ, ХШАНІВ.

Найперше і найбільше буковинське етабісєма в тій галузи.

Хемічна пральня і фарбарня

ДАМСКОЇ І М҃ЖЕСКОЇ ГАРДЕРОВИ,

унїг: мів різнородних материй, як: футер, материй на меблі, гардинок, занавісок, портнер, рукавичок Glacé і корунок.

Спеціальність: Хемічна пральня і фарбарня шовків найліпшої сорти. Взірцева фарбарня і знаменита пральня фіранок різного рода.

САЙФЕРТ і ТУЧАПСКИЙ, Чернівці

Централка:

ул. Руска ч. 15.

Мірні ціни.

Філія:

ул. Кручена ч. 1 а теперішня ул. Д-ра Райса.

Виконанє без закиду.

159 (—)

Замовленя з провінції сейчас.

Ціники даром і оплатно.

Друкарня Товариства „Руска Рада“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4.

має на складі і поручає отсі

ДРУКИ СУДОВІ

1. Спротивленє против екзекуції.
2. Позов о заплату шни купна.
3. Позов робітника-слуги о платно з правом убогих.
4. Позов о зверненє пожички.
5. Внесенє о позволенє екзекуції на движимости.
6. Внесенє о позволенє екзекуції на недвижимости.

Заразом поручає **нотаріальні друки** „Запис довжний до інтабуляції“, до того „подання“ і „рубра“.

Ціна друків судових: по 3 сотики за аркуш. Ціна друків нотаріальних: „Запис“ по 4 сотики за аркуш, „подання“ по 4 сотики за аркуш, „рубра“ по 2 сотики за аркуш.

Висилає ся за посліплатою або за попередним надісланєм належитости, сейчас.

Адресувати:

Друкарня тов. „Руска Рада“

Чернівці, ул. Петровича ч. 4.

Купуйте лиш у своїх людей!

Новоотворене

Високою в. к. красною угравою вишеславоване

Міжнародне

Бюро Подорожи

„СВІТ“

Сірецький і С-ка

в Чернівцях (Буковина), улица Кохановского число 1.

163 (—)

видяє карти корабельні до

Канади, Сполучених Держав (Америци), Аргентини, Бразилії, Азії, Африки

172172

Карти на желізницї європейські, нанадійські та американські.

Карти на спальні поєи. — Карти пригуальнові та окружні.

Купуйте лиш у своїх людей!

Пересторога!

Най ніхто не купує машини до шитя скорше, ніж не огляне і не спробує

Пфаффа машини до шитя

Лиш за Пфаффа машини даю 10 літ гаранцію, тому що при Пфаффа машинах всі части шо дуже труть ся, є з найтвердої стали копані і гартовані. — На Пфаффа машинах можна шити, гафтувати і ширувати. — Ціники даром і оплатно.

З поважанєм **Василь Данилович, Механік**

в Чернівцях

(—)

ул. Жидівська 16. і Північна 6. (Kellerstrasse) в власнім домі.

Г. ФАЙЛЕР

усувач нагнітон

Чернівці, улица Руска ч. 8.

Передплата на „Буковину“

виплати в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
- Росії: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.
- інших державах: на цілий рік 40 фр., на пів року 20 франків.

Для місця і овани буди виходити „Буковина“ раз на тиждень під поштою і констатувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Продовжимо число 10 сотинів.

Оголошення констатувати по 10 сотинів від одного випуску стрічки або її місця дрібних друку (пості). При відкритті або при річних намісках спеціальний опис.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.

виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковини“

в Чернівцях, ул. Петровицька число 2.

Число тислячу 176.

Адреса для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справі редакційних можна устрою паравиждати ся що дня від 10—11. рано і 2—3. поноудли крім неділей і свят.

Надсилає по 40 коп. від стрічки, при частійших намісках відмінний рабав. Редакції неопечатані місця від шорта. Рукописи шорта редакція зима за попереднім наміскаванням і задушенням почтою наміскавання.

Циркуляри або шорта констатувати по 2, 3 і 4 сотини від шорта.

Наміскавання за зміною жарним почтою наміскавання.

Рада державна.

Палата послів залагодила у всіх трох читавих предложенє в справі управління робочого часу в торговельному промислі і почала перше читанє предложеня дотично підвищення податку від пива та горівки як також санації краєвих фінансів.

Посол Фідлер (Чех) підносить, що недобори краєвого бюджету є головню вислідом видатків на удержанє шкіл як також наслідком того, що притягало ся також краї до покрити коптів на всьмі меліорації, санітарні та гуманітарні цілі. На перший повір фінансовий план правительства має взагалі щось блескучого, але підвищенє податку від пива дало би ся найбільше відчуті Чехії.

В цілі санації краєвих фінансів повинна держава перебрати на себе якусь часть видатків на школи.

Посол Штайвандер (Німець) вискасує фінансовим правительством предложенє своє недовіре і каже, що они не вистарчать ані на санацію краєвих фінансів ані на поліпшенє державного бюджету. Ним наступить ухвала внесенних підвищенє податку, треба справу добре розглянути, чи не можна би в податкових справах завести реформу на лад Німеччини або поводити які нові податки. Весідині бачить хибі у ключі розділу податків на поодинокі краї.

Посол Лукашевич уважає за відповідне, щоби держава перебрала на себе всякі агенди та видатки на народне шкільництво та санітарні потреби, що найбільше причинили ся також у Буковині до погіршення ситуації краєвих фінансів. Буковинські Русини взагалі витають радо акцію правительства, бо в иньшій разі мусіло би наступити величезне підвищенє

податків, чого сільське населенє не могло би понести. Сума у висоті 1,900.000 кор., яку правительство призначило для Буковини, не вистарчить на те, щоби покрити потреби краю. Весідині не годить ся з підвищенєм горілчаного податку. Що до зниження домашнього податку послідних двох клас, то буковинські Русини застергли собі спрещованє свого остаточного становища до правительственного предложеня в другім читаню і будуть голосувати відповідно до уступів, які зробить правительство. (Гучні оплески.)

Посол Фрайндліх (соц. дем.) вискасує ся іменем соціал-демократичної партії проти нових податкових предложень, тому що добачає в них безоглядний рабінничий похід на кишені робучого населеня.

Засіданє замкнено, коли ще посол Зайдл іменем німецьких аграріїв і пос. Хатупка іменем чеських аграріїв висказали ся проти підвищення податку від пива та горілки. Слідуюче засіданє в п'ятницю.

Комісія бюджетова.

Бюджетова комісія прийняла в справі державних бонів слідуючу резолюцію:

З огляду на те, що виглядає, немов би емісія скарбових бонів виходила поза компетенцію адміністрації, треба звинити сю операцію заграничними та внутрішніми політичними відносинами, яка окрім того була коначна в інтересі державних фінансів, тому ухвалює палата послів удобрити се поступованє правительства, застерігаючи ся однак перед порушенєм прав палати. Комісія почала опісли на раду над бюджетом міністерства публичних робіт.

Програма праці парламенту.

В парламенті відбула ся в понеділок міністерська рада в справі праць теперішньої

сесії парламенту. Правительство рішило домагати ся ухвалення податкових законів і санації краєвих фінансів.

Правительство думає, що всі ті закони можна залагодити в першім читаню протягом сього тижня, а відтак відіслати їх до спеціальної комісії, аложеної з 53 членів, де рішуть ся судьба сих законів. Міністер скарбу не має надії, аби сі проєкти мож перевести без зміни, але знає, що поробить ся різні зміни в користь автономії країв. Правительство надієть ся, що в помочию польско-німецької більшости зможе їх перевести проти славянської унії та соціалістів.

Що до анексийних законів, то бар. Еренталь і бар. Буріан, котрі вложили такі великі тягарі на плечі бар. Вінерта і д-ра Біліньского, не вважають залагодити сих законів наглядною справою. Про залагоді повного бюджету по червень нема що й говорити. Через те мусіти ме міністер скарбу предложити нову піврічну бюджетову провізорию. Крім того мусіти ме палата заняти ся торговельним договором з Румунією та законом про локальні желізничі.

Многі люди і прогаліни в державнім бюджеті справляють найбільшу журбу правительству і парламентови. Ліквідація послідних тижнів дасть дуже великий результат, а на будуче видатки побільшать ся.

По Україні.

Українське духовенство.

Ми австрійські Русини маємо дуже скупи відомости про духовенство закордонної України, а її ті вістки, що є, не промовляють нікче в користь українського духовенства. Правда, стрічаємо гарні

В. Доманицький.

Пам'яті Миколи Аркаса.

Невмиовно тяжко одержувати такі звістки, як одержав я отое: помер Микола Миколайович Аркас. Не багато знайдеть ся у нас на Україні людей, щоб так піддали ся всею душею українській справі, щоб не жаліли на те її труда її великих жертв, і то таких жертв, що ліва рука не знає про те, що дає права.

Покійний до часів визвольного руху був відомий в українському громадянстві тільки як автор опери „Катерина“; але визвольний рух захопив його, і з того часу, як українське слово в Росії стало вільне (наскільки взагалі стає вільне янебудь слово), то й покійний, не вважаючи на свої більш як п'ять десятиліт, жваво узяв ся до праці на українському ґрунті: перш за все завіз у себе в селі (Богданівці, в одеському повіті) українську школу, поставив там Українців учителів і почав учати по українських підручниках. Два роки йшла там наука явочним порядком, і вже покійний тішав ся, що через рік буде перший український випуск школярів. Писав мені, як селіви радіють, що діти їх зать рідною мовою, що вони через місяці вже уміли читати і все прочитанє розуміють, цікавили ся наукою і т. п. Але літом 1908. року отені духоний в тім селі зро-

бив куди слід „донесеніє“, і українську школу „управлено“: знов стало все як було і як в селі в Україні. „Що мені робити? куди мені вдатись, щоб не забороили? — запитував мене покійний; але трудно було якусь раду дати...

Окрім школи, покійний багато працював для миколайської „Просвіти“, де був головою і лектором (читав лекції в Історії України). Ще в остатньому листі до мене (10 днів до смерті) — пише він про Шевченкове свято, що спорадила миколайська „Просвіта“ 22. лютого. „Прийшло свято — пише він — дуже гарно, і матеріально і морально. Вразіне надзвичайне, і мені надзвичайна нахлобучна від начальства за те, що галерея, як засьнівали „Заповіт“, загугала: „встать, встать“! Хоч я у сьому зовсім не винуватий, хіба тим, що як опера („Катерина“), так і апотеоз гарним виконанєм зробили величезний підйом; от і всі моя вина. Та Бог з ними! Їх сила, їх і воля, а ти мовчи та дай, та й то, як що дозволять“. Дійсно, успіх того вечора був надзвичайний, і прибуток, як писав ся в „Раді“, дав він більш 1.000 карб.

Що зробив покійний Микола для „Просвіти“ і взагалі для миколайського громадянства, се краще розказати комусь з миколайських людей, а не мені, тим більш що я особисто покійного ніколи не бачив, а лише знав його з листів, акими ми часто обмінювали ся за останні 2 роки. І от по тих відріз листів я мав змогу скласти справжню

ціну сій на рідко симпатичній і ширій людині. Се був чоловік з добрим, чутливим серцем, що обзявало ся не в одній такій українській громадській або й особистій чашній справі, на яку інші не звертали уваги, а то й свідомо од неї бокували. Він допомагав не одній людині, не чувши навіть її імені, але покладаючись на людей, котрим він вірив чи поважав їх, хоч нераз тож не знав їх особисто. І власне отей безоглядна віра в людей була його агубою і робила йому чимало прикроостей в життю.

Роблячи януса громадську роботу, з котрою на його думку найде жорсть українській справі, і докладаючи до неї окрім власної величезної праці великих нераз коптів, він ніколи не завосяв ся думкою, що ось, мовля, „облагодительством“ землі, а напави почував себе немов винуватцем, що він, діянт, homo novus в гурті українських працівників, береть ся й собі до роботи, тільки тому, що „матла многа, а діятелів мало“... „Ви знаєте — писав він до мене, — що я не з тих людей, що мріють за власну славу. Зробити усе, що у саромой, на користь громадянства — ось мій даян. Зробити се самостійно, у спілці чи доведомгти у справі — се мені однаково“...

Написавши і видавши свою „Історію України-Руси“ і пустивши її у світ по такій ціні, щоб вона могла дійти й на село, під сільську стріку, а через се докладаючи до виданя тільки тисяч навіть при

одинаки, віддані цілою душею українській справі, як от депутат другої думи Гриневич, але загаль — се амосковщені батюшки, чужі своєму народови, орудія „обрусенія“. От як характеризує „Рада“ українське духовенство:

„На жаль, українське духовенство в масі не викликає надто рожевих надій. Колись воно стояло на національному ґрунті цілком свідомо й боролось проти релігійної нетолерантності й утилізації польської держави, обороняючи разом з народом свою віру. Проти Кунцевича, Потаїв і т. н. воно ставило міцні мури з низшого духовенства, що стояло на стороні релігійних інтересів свого народу; потім так само пробувало поборитись і з обрусенієм, аж до німця XVIII в. Обрусення в церковній сфері почалося від Петра I, чи навіть раніше, бо вже патріарх Йосиф заборонив друкувати твори українських апологетів „міри благочестивості“. Далі довгою ниткою потяглися заборони на українські видання церковних книг з наказами „малоросійським примірникам річання не писати обыкновенними“ або звороті з московськими, „дабы никакой розни и особаго нарѣчія изъ нихъ не было“. Українські видання церковних книг просто відбирали з церков і книжниц, даючи замість них книги „московської печаті“ і „на великоросійському нарѣчію“. Року 1769 архимандрит печерський Зосима просив дозволу хоч буйварі друкувати на московські, бо сих народ купувати не хоче, але й сего не дозволено. В академії київській починають переучувати студентів на московську мову, а заразом зведено, щоб і по церквах на Україні читано молитви „голосомъ, свойственнымъ російскому нарѣчію“. Духовенство на Україні потреби все далі й далі підходило від народа в релігійній сфері і почало цілком пектувати його національні інтереси, виробивши на народньому ґрунті якусь чужу й далекую від народу мову.

Може ще дехто в духовних осіб слідом за св. Іоасафом (Горшенком) тихцем і промовляє: „а я, разсудивъ теперь пребывать отечества состоянію, плачу и владычаю: Господи помилуй!“ — але далі за сі мітання не йде. Величезна більшість або цілком байдужно ставиться до „пребывающаго отечества состоянію“, або навіть погіршує його становище, віддавши себе цілком на службу обрусенія. З осіб же до української свавелі або будувати церков в українському стилі — чи хто з українського духовенства загоняв про се воли голосно, чи ставив якінебудь домагання в сій сфері? Щось ми сего не чули, а чия-ж се діло, як не тих панотців, кому сі справи повинні лезати на серці? І чи не забагато буде вже — перекладати свою повинність на плечі сторонніх людей, що й без того мають свого діла досить?..

Українське духовенство, або хоч та частина його, що справді хоче бути українським, повинно само дбати, щоб його голос в релігійно-церковних справах був дужий, щоб авергав на себе більше уваги. І коли той голос брештиме в підголоском єванделистського православія, не на поту українського

клерикалізму, а в унісон гуманітарним вимогам нашого часу, то симпатія і допомога культурних крутків українського громадянства буде йому забезпечена. Але для сего, анов нажнемо, треба адобутись хоч на кришку громадянської свідомості й самому встатись до праці, переставши во святим архиєпископом вітхати: „Господи, помилуй!“ та складати на інших людей власну вину. Вітханням та паріванням нічого тут не допоможе...

3 Туреччини.

Переслідування противників.

Царгород, 5. маю. Нові „цана“ починають уживати енергійних средств проти локальної преси. Всі негачі і сензацийні вісті заборонені. Не вільно нічого писати про міністерську кризу, про події в Адаві і про армію. Старий прасовий закон заострено. Часописи перед своїм виходом мусять бути предподані до перегляду. Редакцію часопису „Османлі“ зачинає за те, що подавала вісті про події в Адаві. Военний суд намірив арештувати власителя і редактора час. „Іктам“ і „Індепендант“, бо своїми публікаціями причинилися до революції в 13. північній. Неправдливі вісті, що сегодня має ся виповати кілька присудів смертних. До передатера военний суд засудив 15 осіб на смерть, з тих 2 in continuation. 13 засуджених вчора повішено. Сегодня анова буде кілька осіб засуджено на смерть.

Вісті про розрухи в малій Азії.

Царгород, 5. маю. Міністер внутрішніх справ Ферід Паша після до Адави 50 вагонів зброї. Заініціювано також зі сторони Вірменів і інших чинників приватну акцію. „Османлі“ довідує ся, що редіфмайор а Сієу, якого післанно до Гачіну, з доброю частиною свого війська перейшов на сторону повстанців, дальше, що порта заборонила посилання в провінції алармуючих донеш до тутешніх комітетів. — Датована 1. маю депеша дементує вістку про перехід частини війська на сторону агітаторів і твердить, що в цілім вілаеті нема військ заворушень. — Редіф баталіон в Тортусу і Меранні демобілізовано. — Рада міністрів на вчорашнім засіданні постановила а огляду на безперестанні заворушення в Емені заспокоїти почасті домагання звісного претендента і полуднево-східній частині провінції подати певну автономію. — Торжество приношення мечи новому султанові підбуде ся, як доносить головний майстер церемоній, в понеділок. — Дипломатія візьме участь в торжестві, устанивши ся коло адриатично-польських воріт.

Дорогоцінності знайдені в приватних кімнатах бузшого султана.

Царгород, 5. маю. (ББ.) При перебиранні інвентару у приватних кімнатах Абдул Гаміда знайдено в грошових шафках рахунки на гроші і андій,

винуватцем, робить мене страшенно нещасним і не дає спокою. Я готовий усе, усе зробити, тільки щоб як-небудь загасити, припинити усе ті балагани і сувареччя... Як би ви знали, як мене боліло і прокоро!... І вертаючись до сеї самої справи в іншому листі, він додає: „Ось у чому стала діїсно шкідливою моя „Історія“, і се мені не дає спокою, не дає ні на хвилину забути за се“.

Одно лише було величезною потіхою покійному: ті подяки, головню від селян, що присилали йому в листах, і се одно підбадьорювало його, додавало духа і воїло йому думати, що мабуть не воясь уже шкідливу книжку він дав, коли люди дякують. Говорячи в листі до мене про ворогів почути до власної праці, він дальше пише: „А тут ще як на те, не игавають усім подяки за ту „Історію“ і анов якісь селяни дякують за те, що очі їм відкрито тою „Історією“. А в другому листі додає тале: „Сами днями у нашій „Просвіті“, підходить до мене якийсь незнайомий чоловік і узявши мене за обидві руки, широкі лакує накути: „Ви знаєте, добродію, а записавсь торік до нашої „Просвіти“, бо любив собі послухати наші співи та подивитися ся, як грають і виставляють на сцені наші пісні; а тепер, як купив та перечитав Вашу „Історію“, то Ви знаєте, — зі мною щось надзвичайне зробилось: я плавав, я ридав, як читав. От вам і шкідлива річ!“ Ажме-ж за азова того добродія ніхто не тяг; сам він підійшов, хвилював ся

апожені у банках, у сирниках всім дороговідності та 300 тисяч фунтів у банкнотках, аніци три мала, ані сегодня утворять. В сі ті річч перенесено до міністерства війни. Палата дала правительству уновомочення на пожитку в османській банкі у висоті півмільона в цілі покрити конотних податків, яку то пожитку покрива ся гринми з австро-угорського відшкодовання.

ДОПИСЬ.

Головні збори філії тов. „Руска Школа“ в Заостані.

Збори відбули ся дня 1. північній с. р. при участі 47 чителів і учеників, шк. інст. Продана і о. Драчницького. Се підрадна подія, що учительство до довгий апатії з причини несприятливих відносин анов рухнулось мов той аасів по темнім веснянім дощам.

Наради як і цілий перебіг зборів мали поважний інструїт конференції.

По отворенні зборів наступником голови н. Щербановичем, мав надуч. Інокент Омельський відчит про кару тілесну в школі і о уладженню шкільних книг.

Референт наші між иншим, що простолудин не вміє одіти чоловіка після його науки і заслуг, а поважав лиш того, кого боїть ся. Хто би его міг добре набити, або до криміналу владити, перед тим він і шапку адоїме і в кожній річч послухав. Правда, що се фальшиве поняття поваги, але воно на жаль так є, і з тим треба числится ся нам. Загал наших селян воядав свої діти до школи тільки від напасті, аби кару не платити, ба бувають і такі випадки, що родичі в своїй темноті намовляють дитин до непослуху супроти учителя, може го — каже — вининуть зі школи. А про вучене заданих лещей, не може бути й бєдди, бо діти не мають до сего дома принуди, противно родичі й самі ставлять не раз перешкоди науці своїх дітей; то-ж ученики значайно лиш то знають, що в школі від учителя панчать ся (ба часто й то забувають), а щоб вони то анова поглубили і умілини своєю шильністю дома, сего нема, бо ученики алої ноти не боїть ся, від родичів має потугу, а знає, що карати не вільно, то-ж поступав після свої волі і свого дурного розуму. Відни-ж тут має бути поступ?

Давно були тільки однокласники, учителя не заважали собі тільки праці як тепер і святкувало ся більше, але була фріза, і діти знали бо-дай добре читати, рахувати і красю та поправно писати. А тепер маємо майже в кожнім солі кількох учителів, купу законів і всяких розпоряджень, маємо госпіталь, часті інспекції, конференції, всенішні і справосадання, і то все на остро, а прото не видно належних успіхів, що вераз приходить нам се і публично почути. То-ж а той садки, що запроваджене тілесної карі в школі поліпшило-б азначно так двоцифрину як і успіхи, ба не

тій умові, що воно швидко розійшло ся без останку, покійний Микола не тільки не був певен, що він зробив щось велике, а увесь час, коли й хвалили й мали критики, все чуж себе ніяково, підчував усе хибні свої праці і оправдував себе перед своєю совістю тим, що таку книжку він мусів видати, бо вона на часі, бо її от як треба. Вже по всіх критиках і полеміках, в січні сего року він в досатий раз пише мені те саме: „Справді-ж, я не факоний історик, але до сего критикі нема діла; коли узявсь за таку відповідальну річ, то виконуй її як слід. Виступаючи з першим виданням, я хотів тільки подати зразок такої історії, якої нам справді дуже бракувало; хотів тільки, щоб вона хоч трошки ебудила нашу спочивающую у довжелезному сні людність. Друге-ж видання повинно бути не справою або зразком, а дійсно серйозною працею...“ Не забувайте — пише він в листі від 27. подальства 1908 — що а не спеціаліст історик, а тільки люблю свою Україну і всім серцем хотів допомогти народови рідному узяти собі „що ми є і чі ми діти“, а не камиш їм дати, коли вони просять хліба“.

Коли до покійного літом минулого року почали доходити прогалині рецензії в „Раді“ та у „Літературно-Науковому Вістнику“ а деякими коментарями в листах до него, то він був прямо а одчаю не за критики, до якої він ставив ся більш аїж філософічно, а до деяких сумних наслідків й „свідомість, що хоч і неависиме, а став

страшенно, навіть слізи на очах. Та хибаж се він оден так виводить ся: а на власні вуха чув таке багато до від кого, тай листи а, що свідчать про те вражіння, про отакій їх вплив на читача“.

І це можна було-б подати в листі багато деяких цінних подробиць про відношеня покійного до себе самого, анов автора, — подробиць, котрі би показали нам особу його и дуже симпатичному світлі; але про се не ападає тут говорити. Покійний добре бачив, що перше видання його „Історії“ лише переходило і що треба дати друге, потре би вже було поважно виконане і що-до змісту і що-до художественної сторони. Для сего він запросив до праці цілий гурт людей, замовив художникам цілий ряд історичних портретів та історичних ілюстрацій, і анов чинило а того зроблено, але невблагана судьба відкосила несподівано жите сего щирого сина України і перенесла його туди, „ідіме ність боляки ні почали ні воядихання“. Не стало ще одного робітника, що одної української сили, що могла би багато зробити „чи самостійно, чи у спілці, чи допомогти у справі, — все одно...“ Нехай же з святими спочиває сей щирий, вірний син української нації!... Нехай аomla йому буде як шук!

Закопане, 17./3. 1909.

„Рада“

треба би тоді і домів поправи, котрі й так не зараз уйдуть в життя. Як кинься казан: „Самтала ся фрика“. Не треба проти сему віджидати з гуманізмом і кившими аргументами, бо се для наших обставин тільки фрика і ні нащо не вдалуть ся. Вирішм таві культурні держави як Німеччина, Швеція і инші поважали в школі кару тілесну, то чого-ж ми мали б в сїм огляді по заду лишатися. Вправді після карного закону пристойть учителеві таке саме право нарати, як і родичам дитини, та закон шкільний не узнав сего. Найвищий трибунал у Відні два раз на відділь засудженого учителя увільнявчий вирок, мотивуючи, що треба полішити розсудови учителя, як в данім разі має поварати дитину. Отже вже в прох у перед, тільки далі.

Дотично шкільних книжок, дало би ся також дещо сказати, тим більше, що свого часу при пов. конференціях уч. не всюди обговорено їх докладно. Один предсідатель конференції, коли прийшла бе-оїда на книжки, вправив ся так: „Но, що тичить ся сїєї точки, то надіюсь, що ніхто не буде мати щось закинути! І так з фальшивого поняття пістиму до автора узанно книжки за досконалі, без найменшої дебати.“

Наші шкільні книжки дійсно добрі, особливо під оглядом літературним, але зі огляду систематичного дало би ся де що змінити, а іменно, щоб науковий матеріал був поданий в естетичній формі, а природничий була поділена на поодинокі єї часті, бо в тім разі будуть виображені певної галузі тісніше сполучені між собою в дитячій пам'яті, а за тим то они будуть і докладніші і триваліші, та легше й скорше зможуть при даній нагоді поновлювати ся. При танім то уладженню книжок і праці учителя буде легша і користь буде більше.

В своїх дальших виводах покликує ся справоздавань на дотичні статі в „Bukow. Schule“, і переходить в мисли на німецьку мову в народній школі, яка після его думки не має рації, щоб на що кавести таку велику вагу, бо дітям годі вивчитися за так короткий час чужої мови, що досвідчено також і на гімназіях, де ученики прецінь дорослі молоді і більше часу посвячують греці і латині, а одною ними бесідувати не можуть. Нам треба домагатися рускої мови в урядках, а не заводити німецьчину в школі. Школа народна не має на меті вичувати чужих мов; досить як будуть діти знати читати німецьку і латинською шкільно. З сих висодів виходить, що запровадження німецького підручника др. Тумлірца против того й так всі конференції висказались, аніжшо.

Над сїм відчитом винувалась дуже ожидана дебата в якій збирали слово Недільський, Герасимович, М. Іваніцький, Томюк, Кейман, Павлюк і инші. Продав. В кінці заявили слідуєчі ухвали:

1. Старати ся осигнути в компетентній дорозі віддільне право учителя над шкільними дітьми, т. зв. щоб учителеві пристойло таке саме право врати дитини, як і родичам. (Висповідавець М. Іваніцький.)

2. Запровадження домів поправи. (Інсентор Продав.)

3. Учительство зібраве на головних зборах „Рускої Школи“ в Заставні висказувати, що п. к. Рада шкільна крава в суперечт ухвалам повіт. конференції учительських зарядила знести підручник німецької мови др. Тумлірца в буковинських нар. школах. протестує против того, а паншани жадає, щоб дати під розвагу учительству на конференціях підручник п. Сергія Канюка, оглядно розписала конкурсу на уложенє такого підручника, котрий відповідав би духови нашої мови. (Іван Герасимович.)

Зі справоздання діяльності наділу паном Щербановичом, як і насового п. Падурою за рік 1907 і 1908 видно, що в останнім році не показало товариство жадного життя.

До нового виділу ввійшли: Інсп. Продав (голова), надуч. Томюк (заступник), надуч. Д. Іваніцький (писар), надуч. Падуро (касир), о. Драчівський (контрольор), а надуч. Ін. Омелянський і надуч. Петратчик як заступники.

При останній томі дзвонного порядку прийато от сїй пільні висновки:

1. Позвані в останніх часах з'явилось в „Bukowinaer Lehrer-Zeitung“ багато статей шимирних проти честі наших передових людей, для того збори „Рускої Школи“ в Заставні з дня 1. цвітня с. р. висказують дотичному органу свій жал і дозвз, що з дотичними напастями не солідари-

зують ся. Сей внесок тов. Юрія Павлюка прийато односторонньо без дебати.

2. На внесенє п. М. Іваніцького ухвалено змінити назву тов. „Руска Школа“ оглядно з центральним товариством на „Українська Школа“.

3. Статутом непередвиджений видаток в сумі 11 кор. перенести до адміністраційних видатків. На сїм зборі скінчили ся.

НОВИНКИ.

Чернівці, 5. мая 1909.

Календар. Четвер 6. (23) Георгія, Валерія, рим. Івана в Олію. Схід сонця 4 год. 30 мін., захід 7 год. 23 мін. — П'ятниця 7. (24.) Сава, Валентин, рим. Флавій Дом. Схід сонця 4 год. 29 мін., захід 7 год. 25 мін.

Слідуєче число „Буковини“ задля сьмита по-явиться сї в суботу.

В пам'ять професора географії тут. унів. д-ра Ляваля, що тоді загинув трагічною смертю в альпійських горах, відкрито в суботу 1. мая пам'ятну таблицю на червоному університеті. На сїю таблицю зібрані гроші ученики проф. Ляваля.

Промоція. Вчора відбула ся в акад. тут. унів. промоція проф. при держ. гімназ. в Сереті Йосифа Маргуса на доктора філософії.

Оповідітки, іменованя і т. п.

Реданція „Буковини“ подає всім інтересованим до відомости, що з огляду на малій обем нашої часописи не будемо містити подан на третій сторіні, але на четвертій між аявонсами, за які треба зарозум надіслати належність, якої вимір зазначений на першій сторіні. Для передвлатників нашої часописи опускаємо повинину.

З красеого правительста. Красавий президент др. Вайлябен іменував конценіста кр. прав. Фр. Халонев повітовим комісаром, повітового комісара д-ра Кароля Трууса в Сторожинці приділено до красеого правительста в Чернівцях, дальше приділено концентного практиканта красеого правительста в Чернівцях Вруна Тітінгера до староства в Сторожинці, концентного практиканта Станіслава Вратковського до староства в Кіцмані а концентного практиканта при красім правительстві в Чернівцях Вруна Вітнера і Адрезіана Ширабу приділено до червоного оглядно до виконконского староства. Дальше іменовано канцеляриста при красім правительстві Франца Кламера поліційним канцеляристом при поліційній дирекції в Чернівцях, нахтмайстра Франца Крамера і рахункового під-офіцера Евгена Ваїнга канцеляристами при красім правительстві.

Читальня в Кучурові малім. Загальні збори читальні в Кучурові малім відбудуть ся дня 16. мая с. р. о 3-ій годині по полудні з авчайшим дзвонним порядком. — За виділ: Дмитро Баюра, голова Теодор Бабчук, писар.

„Січ“ в Мареничах. Загальні збори тов. „Січ“ в Мареничах відбудуть ся дня 6. мая с. р. о 1-ій годині по обіді з авчайшим дзвонним порядком. — Старшина.

Подяка. Виділ читальні „Рускої Бесіди“ і старшина каси пожичнової і шадичної в Оршівцях складає сердечну подяку Ви. п. Стрийському, ц. к. нотареві в Кіцмані за безплатне виготовленє контракту купна площі під будову „Народного Дому“ і за легалізованє нової старшини.

Із штуки і літератури.

„Madama Butterfly“ (Мала добродійка метели), голосна опера Г. Пуччініго, яка по всіх європейських сценах виставляла ся з великим успіхом в останнього сезону у Львові була грана 40 разів з ряду, виставлена буде на сцені укр. театру в Чернівцях по раз перший в суботу, дня 8. мая с. р. при співучасті комплетної військової оркестри 41. п. н. До сїєї опери дирекція аладила цілком нову виставу, декорації з артистичної роботи п. Балюка, декоратора міського театру у Львові. Костюми оригінальні звазані. Влітати на сїю виставу продає вже від нині каса театру. Головні партії солоні сьпівати муть пані Ф. Лопатинська і п. П. Шиманський.

„Гальна“, опера в 4 діях Стан. Монюшми. — У висторон, дня 4. с. м. виставляла наш театр в третє „Гальку“. Обсада була майже та сама, з товіршинцею, що партію Антося сьпівав пан Романовський. З тої нагоди варті сказати ще шару сів про „Гальку“. Передоєм роль Антося. Голос п. Романовського не сильний, але за то приємний та симпатичний. В порівнянню з голосом п. Косака, мало голос п. Романовського менше сил і чуті, але за те не слідно у п. Романовського такою форсою голосу, як у п. Косака. Навіть високі позидці сьпівав пан Романовський без видного напруження, лясно і спокійно, поборонши трему, яку було видно з початком першого акту. Навіть руха п. Романовського, були спокійні, природні а не вимушені, як

авчайно буває у початкувчих сьпівачин. Справді варті, щоб п. Романовський поначував ся частіше на сцені. Про инших артистів варті згадати, що вони були мабуть краще настроєні до гри ніж попереднього разу. Побіч п. Лопатинського і подобав ся загально дуже п. Шиманський. — к.

Буковинські письменники. Сего року найде з друку пята книжка з творами Федьковича — і так уже всі твори нашого буковинського поета будуть загально приступні. Наукове тов. ім Шевченка видасть ще і шесту книжку з матеріалами до життя Федьковича; редакцію сїї книжки поручено Д-рови Олександр Маловичи. Сїей том матеріалів займає кілька сот сторін друку і буде, як довідуюмо ся, складати ся з 1. з переписи (листи Федьковича і до Федьковича), 2. з творів Федьковича і варіантів, які не увійшли до попередніх томів сюди увійдуть п. пр. его ісповісторені справоздавані), 3. зі статей і споминів про Федьковича і 4. з народних пісень, зібраних Федьковичем. Матеріалу зібрано ся стілько, що вже тепер написана першої життєписи не буде надто трудна. — Довідуюмо ся також, що О. Маковей приготував до друку три томи творів Ів. Воробкевича і вони найдуть у видавничстві львівської „Просьвіти“ — Руска письменність. В 1. томі будуть поезії п. П. оповідання, п. III. сценічні твори. Не буде се певно виданє творів І. Воробкевича, бо на таке виданє і десять томів було би за мало, тільки будуть се самі вибрані, кращі твори его. Коли зважити, що сїей наш письменник тільки перед смертю видав маленьку збірку своїх поезій п. з. „Над Прутом“, (всього 104 поезії), а зрештою ніколи не видавав своїх творів окремо, то згаданє видавничство „Просьвіти“ буде першим того рода. — Редантор творів І. Воробкевича, О. Маковей, надрукував уже кореспонденцію его і аладив також життєпис сего многоталанового нашого письменника і композитора.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 5. мая 1909.

Будапешт, 5. мая. (Кб.) Цесар прибув сюди вчором. Мико ведного дощу привітала монарха дуже численно зібрана публіка гримачми оканями: «Ей! Лиш там-та там дав ся чути зі сторони робітників окли на загально виборче право.

Будапешт, 5. мая. (Кб.) Посол Польоній опублікував заяву, в якій каже, що президент міністерів др. Венерля не заявляв, що буде проводити кабінетом, хотий би его члени належали до незалежної партії. Се навів він (п. Польоній) як своє бажанє та сїій погляд, як також як-найдогіднішу розв'язку кризі.

Бігород, 5. мая. (Кб.) Часопис „Вечерне Новости“ подає вістку про димісію міністра війни Жіжковича іза слабого здоров'я. Заявляють нам з достовірного жерела, що не відомо нічого про ткий замір міністра війни.

Софія, 5. мая. (Кб.) Як перший з тут авиредитованих депльоматів Семантовський-Куріло передав сегодня королеві серед авчайних церемоній письмо достовірности як посол Росії.

Берлін, 5. мая. (Кб.) „Reichsanzeiger“ опублікує зарядженє, яке має на цілі ограничити службоні подорожні.

Загреб, 5. мая. (Кб.) Тутешня громадська рада ухвалила 15.000 К на принає віденьської міської ради.

Париж, 5. мая. (Кб.) Кілька сот почтових і телеграфічних урядників поставили на зборах в принципі пововно відстагнути ся від служби.

Львівський руский нар. театр тов. „Р. Бесіда“ під дирекцією Йосифа Стадника.

Репертуар:

В четвр, дня 6. мая с. р. замість „Він“ (з причин від дирекції незалежних) виставить театр другий раз:

Запорожець за Дунаєм

народна опера в 3 діях Артемовського. — Задаєчть:

„Вечерниці“

твір музичний Ніщинського. — Гостинний виступ пані Ф. Лопатинської в ролі Оксани. — (В П. дії „Запорожець“ оригінальний тивень жінки.)

В п'ятницю, дня 7. мая с. р. (по зниженні до половини цінах):

НАДІЯ

Голосна рибалка драма в 4 діях Германа Гайерманса.

В суботу, дня 8. мая с. р. (перший раз):

Madama Butterfly

опера в 3 діях Г. Пуччініго. — Гостинний виступ пані Ф. Лопатинської і п. Шиманського. Нова велика вистава! Музика військова 41. п. н.!

Загальні збори каси пож. і шадн. для громади Мареничі Петраші, відбудуться дня 16. мая 1909 о 10. годині рано в шкільнім будинку зі слідуєчим дневним порядком: 2. Справозданє касове і білянє за рік 1908. 3. Вибір старшини. 4. Вибір одного члена до ради надзорчої. 5. Вільні внесення. — *Старшина.*

Головні збори каси пож. і шадн. для громади Горішній-Станіваці н. Ч. відбудуться дня 16. мая с. р. о 2. годині пополудни в „Народнім Домі“ з таким дневним порядком: 1. Провіренє протоколу із послідних загальних зборів. 2. Справозданє касове за рік 1908. 3. Вибір 3-ох членів старшини. 4. Вільні внесення. — *Старшина.*

Молочне мило

лелїйне з коником

найлагіднїйше мило для шкіри і проти виприсків соняшних.

Всюди до набути.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть NERVOL

„Назва право забезпечена“
аптекара др. Ю. Францоу
в Терополі.

Се є високонте, усилююче средство для вилічєня против всяких ревматичних болях, простудженн, жєлєдїи-стїи, пач-ний гістїи і нервовнїх недуг. Протїу ува-жати на назву „Nervol“ і на прина-мату шїпїх „Нервотїи“.

Цїна ваякон 80 сот. 10 ваяконї (в-лї-шїи) 8 кор. в оплатї і шакєваннї. Тїсєчїи лїстїи з подякою. — Вислєка 2 рази дєвно до всїх країн. В Чернївцїх на складї у Шїїдї і Фонтїна, в Сєлїтїнї і дрогєрїї медїцинїстїи Стерїтїуса.

В СКЛЕПІ

„укр. Видавничої Спїлїкї“
в Чернївцїх, ул. Півнїчна чїсло 6.
(робїйна від жидївської) (—)

можна получити всї прибори до писаннї як також апробованї взори до краспописи.

Нові друки для шкіл народних

в то:

нові **свїдоцтва** для учеників і учениць **повторних курсів** і нові **лїсти виплати** (Zahlungsliste) для учительства, можна дістати в друкарні „Рускої Ради“ в Чернївцїх, улиця Петровича чїсло 4.

Склад п. к. упрїв. фабрики товарів з альпакї і хїмського сїбїла В. Бах-мана і Сїкї у Віднї.

Склад капелюхів І. Генріка Ітї у Віднї, Йос. Піхєра і Сїнїв в Грацї.

Повідомлєнє що лїни у него можна дістати дїйсно по найдешєвїх цїнах **Веснїні і лїтнї новостї.**

Великий зарібок

прїносить побїчне занятє кождому господарєви, купцєви, предпрїїмцєви, уряднїковї і т. п.

До виробу

Цементових дахівок

не треба фахового знаннє. До того спеціальнїх машин танєви на сплату ратами, достарчан

155 (—)

І. ШИМОНОВИЧ

Чернївцї, ул. Свєятої Троїцї ч. 20.

склад фабричнїх машин для загального цементового виробу.

Проспєкта машин і цїннїкї даром. — У всїх мїсцевостях Буковини і схїдної Галичини, пошукунанї звєстувани. — Писемнї офєрти адре-сувати на пошєну фїрму.

Г. Арльт в Хшанові

наїбїльнє підпрїїмствє в краю для будови і достави машин до виробу цементових дахівок, цєгол і цєголок на помостї припоручає удєснонаєднї, силїно збудованї

машини до виробу цементових дахівок

159 (20—24) 8 в. н.

а. іменнї:

наїновїїшої конструєцїї машини „Модель 1609“ відзначану на чи-слєннїх загранїчнїх виставках; загально знанї в краю машини „Імперїал Реформ і Гладку“; машини до виробу цементових цєгол і цєголок на помостї, форм до виробу рур каналїзацїїннїх і кернїчннїх.

Фарбу, оливу і цемент.

Усє по найнїжнїх цїнах, на догїднїх умєнїх силїти.

На жаданє вислєка фєрмко цїннїкї і докладнїй опис кожєї машини.

Із заєзєженнїми орєшу авєртатїсь так:

Г. АРЛЬТ, ХШАНІВ.

Склад черевиків Ф. Л. Попєра в Хрудамї, Ант. Чапєка у Віднї.

Великий склад капелюхів П. Цїл. Га-біга в Віднї, і славнїї фабрики, чер-евиків Гапа і Сїнїа у Ноєїм Норєку

Перший
ВІДЕНЬСЬКИЙ

ДІМ ТОВАРОВИЙ

В. БАЛЬТІНЕСТРА
МОЛОДШОГО

УЛ. ГОЛОВНА Ч. 3

Вже суть на складі в великій виборі
всїлякі сезоніві весняні артикули
для пань, панів і дїтїй.

REGERUD LEMBERG.

Доставцї для буковинського звязку урядників

Міхцер & Шехтер, Чернівці

Ринок (напротїв буковинської шадниці)

поручають свій богато асортований склад **весняних і лїтнїх артикулів**, як: **капелюхи** для панів і хлоп-ців з ц. к. надвїрнїх фабрик Вільгельма Плєса, Антона Піхєра, І. Гїкля Сїнїв, як також італїйської фабрики капелюхів Г. Бросалїно. — Великий вибір **білих** білого і колїрового для панів і хлопців; ковчєрики, маншєти, рукавички, шкар-питки, паньчохи, хусточки, шельки, палички і камизельки. — Великий вибір **краваток** в наїновїїших фасонах і красках. — Великий склад **черевиків**, наїсолїднїйше викінченїх. — Богатий вибір парасолїв і парасольок рїжного рода.

Замовленє з провїнцїї дешево і сейчас.

Неподобаючі ся рїчи можна відмінити.

Видавє товариство „Руска Рада“ в Чернївцїх.

З друкарнї товариства „Руска Рада“ в Чернївцїх, під зарєдом Івана Захарїна.

За редакцїю відповїдає: Віктор Стрїж.

Передплата на „Буковину“

платити в Чернівцях:

- в Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
- в Росії: на цілий рік 12 карбонаців, на пів року 6 карб.
- в інших державах: на цілий рік 40 фр., на пів року 20 франків.

Для місця і особи буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під надляго і коштувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотників.

Оголошення коштують по 10 сотників від одного шпальтового стрічка або 11 місця дрібним друком (петів). При підзаголовках або при річних намовленнях значний сукуп.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.

виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція „Буковини“

в Чернівцях, ул. Петровица число 2. Число телефонів 176.

Адрес для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устаток порозуміти ся ще для від 10 — 11, рано і 2—4, попоудня між подіями і свят.

Надіслане по 40 коп. від стрічки, при частійших замовленнях відповідний рахунок. Редакція неоплатні відносно від морта. Буковина неоплатні редакції лише на попередній застереження і задоволення вичисленої належності.

Циркуляри або вразі заштукує по 2, 3 і 4 сотники від штуки.

Належності за зносом марками поштовыми не приймає ся.

3 Ради державної.

Правительство постановило на сій сесії Ради державної переперти кілька законів, от як закон про прилучене до Австрії Босни та Герцеговини та заплачене Туреччині 54 мільонів корон за прилучені краї, дальше явковий закон для Чехії, закон про державні річні видатки, закон про управильнене видатків австрійських країв і н.

Покищо правительство внесло закон о управильненю краєвих податків та закон о підвищеню податків від горівки і пива. Держава зробила великі видатки підчас грозачої війни між Австрією а Сербією і тепер потребує багато грошей.

Ті гроші задумало правительство набути із підвищення ціни за їзду залізницею і вже від нового року їзда залізницею подорожів. Другим жерелом для покриття видатків має бути намірене правительство підвищення податку від горівки і пива.

Такий закон дуже вдає би ся, може би тоді менше пили, як горівка і пиво стане дорожше. Всі прихильники народної тверезости мусять з задоволенням почитати внесення такого закона в палаті послів. Черновецька шинкарська газета „Allgemeine Zeitung“ жадає, щоб тоді, коли ухвалить ся сей закон, шинки в неділю і в свята були отворені. Знаємо ми, чому сего домагає ся отси газета; вона хоче, аби народ вільні від роботи дні пропивав все те, що тяжкою працею заробив у робітних днях. Ми домагаємо ся і се мусять наші заступники в Раді державній сказати правительству, щоб разом з ухваленем того закона заострено також закон про замикання шинків неділі і свята. Най народ в неділі і свята абирав ся до читалень, до „Січії“, там довідає ся багато хосенного, там треба гуртувати ся нашому народови, коли хоче досягнути красну будучність. Коршма то наш відічний воріг.

З руских послів покищо говорив в дебаті над законопроектом про управильнене краєвих видатків і підвищення податку від пива і горівки посол Лукашевич. Він сказав, що добре було би, аби держава перебрала по себе всі видатки на народне шкільництво та інші потреби, бо се найбільше причинило ся до погіршеня краєвих видатків у всіх краях а також на Буковині. Буковинські Русини радо вистають такі заходи правительства, бо в иньшій разі мусіло би наступити величезне підвищення податків, чого сільське населення не могло би понести. Бесідин уважає суму 1,900,000 кор. яку правительство призначило для буковинських видатків не вистарчаючою, щоб покрити потреби краю. Вінци домагав ся наш посол внесення домово-класового податку від найнижчих двох клас.

Голосованя над законом правительства ще не було, бо тепер більше радить комісія Ради державної, а повна палата сходиться ся лише два-три рази на тиждень.

Політичний перегляд.

Вісті з Туреччини.

В Туреччині, в котрій завжди панують якийсь розруха та пожежі, не зміні в султанаті наступив вже був на коротенький час супокій, звиклими уважали вже все за програє і кинули ся в ріст перед могутими Молодотурками. Богато в них попало ся в руїни погоні і дождає марш. Се в європейській Туреччині, але в малій Азії огонь не утаха горить дальше. Богато країв незадоволені і в дотриманні султана Абдул Гаміда, устроюють бучі і не признають молодотурецкого министерства. Як ми вже писали, министерство мусіло уступити і на его місце прийшло иньше, в якого склад увійшли лиш 3 Молодотурки. Вчора оголосив султанський двір заину, в який заповіли, що конституція заповнена відповідно до законів шариату і що новий напрям у правляню виходить державі на користь і забезпечує лад і супокій в краю.

Бувший султан, живучи на заточеню під острою сторожею, вже успокоїв ся, бо піддав ся своїй судбі. Як доносить, спить вже спокійніше і хто знає, чи не безжурійніше як за часів свого панованя, напоюваного кривдями, заводілими народом.

Матеріальні шкоди чужих підданих.

Царгород, 7. мая (Кб.) При різні у відаєті Адміністративної чужі піддані чималу матеріальну шкоду.

Маяток Абдул Гаміда.

Царгород, 7. мая. (Кб.) Як доносить із добре поінформованих жерел, стверджено доси, що маяток султана Абдул Гаміда з грошах, зложених в чужих банках, виносить понад 20 мільонів фунтів.

Нові державні союзи.

Доносить з Бухаресту, що небагом наступити заключення тридержавного союзу між Австро-Угорщиною, Німеччиною і Туреччиною, що можна зміркувати також з безпастаних переговорів доступників дотичних держав. Против сего союзу лагодять иньші держави, як Франція, Англія, Росія і Італія новий союз, до якого старають ся приєднати і молоденку Болгарію, Румунію мала би пристати до австро-турецко-німецького союзу.

Угорська криза.

Угорська криза потягнула за собою велике число авдієнцій угорських політичних проводирів у цісаря, що перебуває тепер в Будапешті. Звідос доносить нам що др. Веколя предложив цісареві в порозуміню з Кошутом, Аппонієм і Андрашем шми в цілі розвизати теперішньої крутої ситуації ось якого змісту: Угоду відповляють ся і то на підставі переведення виборчої реформи, відокремлення банкового питання і реалізація військового трактату по зміслу авдієної програми з року 1908 як також в змаганні збільшити число заступників незалежної партії в новім кабінеті і утворити нову коаліційну більшість.

Авдієнція президента Юста.

Будапешт, 7. мая. (Кб.) Авдієнція президента палати послів Юста тривала пів години. Монарх прийняв прихильно виводи президента. Юст явив, що відійє як найліпше зражінє із авдієнції.

Президент Юст в клубі незалежної партії.

Будапешт, 7. мая. Президент Юст явив в клубі незалежної партії, що монарх, о спільного

він міг зрозуміти із авдієнції, що не порини банкового питання. Президент думає, що незалежна партія все таки побідить, констатує, що політичні, які були доси на авдієнції у монарха, заявили ся проти самостійного банку.

ДОПИСИ.

Із Сивієць.

Про надалскі брїхні.

Від якогось часу почали надати видавати газету „Православная Русь“, Гасло, сеї газетки є „Съ Богомъ за православіе і Русь!“ Гарне се гасло, нічого казати, але недалеко заїде „Православная Русь“ і з ним, бо статі, котріми кормить людей пахнуть, вибачте, брехнею; а брехнею далеко ще ніхто не зайшов і не заїде, а як і заїде, то назад не верне ся.

В сій газетці змивли ся дві дописи з доішних Сивієць, що написав якийсь то Іван руссїй мущина. На се відповідаємо ми Сивієські читальники ось така: Дописей до „Православної Русь“ не писав жаден мущина з дол. Сивієць, тільки Іван напавський згінний серецкої шайби. Сей Іванко пише, що читальню оскував пан надуч. Таморуг, а его карню в селі продовжають тепер „ли три учителя“ Читальню оскував пан не п. Таморуг, а п. Бачинський, а Таморугу працю продовжають тепер лише два учителя, бо третого, котрого в нашій селі вже Богу дакувати нема, люди навіть не знали, тільки казали, бо він бігав кождої неділі до Серету, щоб адати там звіт нацїєвому розвідови.

Дальше пише Православна що учителя вчать дітям тільки про Укаїну. Най ба се була і правда, але той учитель, що бігав завше до Серету вчить дітям посяти листи і картки на пошту, котрі він, як вивідають тепер діти, писав да якогось там Марнова і до Православної підчас науки.

Наш Іванко причиня собі до годивинна щось жовтого (герданки), щоб замастити очі тутешним свідомим людям. Що то мада би бути українська краса, але такі видавки несуть тільки серетські жидівські підгубини і члени нацїєвої Читальні коло годивинна і з правого боку на напелюсі.

Дальше пише Іван, що учителя абаламутили дия-Ромуна так, що пристав до нашої Читальні „Рускої Весілі“.

Се на правда, бо дик з власної волі написав ся ще при основаню читальні, а потім і до нас. З читальників ніхто не розив ся, тільки ті люди, що почувались себе „русскими“ дримають при ворії своїм блаженним а пробуджують їх вічами часом Роман, жидівський писарчук. Там скликав сей Роман на день 28. марта с. р. „міче“ і поставив на дивний порядок парцеляцію Дубови. Про се міче пише якийсь учасник, що ово відбуло ся величаво бра „участію множества народа“, на котрім прийато навіть якісь резолюції. (Про се міче пустала нацїєва навіть телеграми до свої покровительки „Allg. Ztg.“, ба навіть до „Polak-ого Slow-a“ і до „Zeit.“ — Редак.) Пале учаснику! Нам адас ся, що ви або не знаєте, що то є величаво міче, або засліплені були вам тогда очі, що не знаєте тепер того віча докладно оповісти. Послухайте, пане господине, що ми вам коротенько про се міче скажемо.

На неділю, дня 28. марта 1909 запросив Роман 30 людей до господ. Митра Відалаха, котрим хотів сказати, як річ має ся з Дубовою, хотів він сам сего не знав. Із запрошених людей прийшло лише 18 около пів 3. год. В хаті М. Відалаха по-

чан капанський політик ідеїсти різні дурниці, по-яснювати капанську програму, ганьбити наших по-сіів, троядити людей против школи і учителів, а потім сказав, щоб они порахували учителени Ковчугові вості. Люди не хотіли дальше таких дурниць слухати і нашіпули Романа, щоб він говорив про Дубову, бо як ні, то они зараз ему покажуть, як людей дурить ся.

Коли сараци Роман вчул сі слова, почав три-
сти ся як би від пропасниці і зараз прибілиз 150
фалеч в Дубови, щоб лише вийти з душею.

Ті 4 резолюції, що називає доповідач, „Православної Русі“ ухвалив хіба сам Роман. Тепер звертаємо ся до вас, кацани, і радимо вам дати нам слово, бо як ні, то ми будемо примушені, показати вам муніципні параграфи, як прийдете ще раз до нас.

Василь, руский мунія.

Каса в Маморници

У нас відбули ся перші загальні збори каси помичкової і шадичкої дня 28. марта с. р. На збори прибув делегат Селянської каси др. Лев Когут wraz із академіком п. Сербиянкоюм. Крім того явило ся усе учительство з Лукавиці. Наших селян на превеликий жаль прибуло дуже мало, а то з тої причини, що наїшло ся між ними кількох темних протинників, які не розуміючи справи, пускали різні неправдиві вісти по селі, немов би то та каса мала запродати все село, їх ґрунта пропадуть, а через то каса не може привести людям надної користі, тільки шкоду. Деякі люди повірили снім поголоскам і старали ся навіть чинити нашому торжеству перешкодити. Коли ми укріпили шадичний будинок, до збори відбувати ся мали, зібрали ся кільканадцять ворохобників і на килу хотіли повиймати фани, говорячи, що зивола громадськз і вам єї на збори не позволяемо. Позвів п. к. р. шк з дня 28. марта 1909 ч. 2115. З трудом адамо ся місцевим учителям успокоїти тих кількох крикунів на стільни, що вони під школи відступили а збори почали відбувати ся без жадної перешкоди. Збори відкрив надучитель п. Альбін Аисентович і повитав делегата а господар Іван Чоботар передав ему хліб і сінь, після нашого старорусского звичаю. От видите, говорив д. Аисентович, прийшли черга і на наше село, яке до тепер спало сном блаженних. І в наше віконце засвітило сонце, помімо того, що темні духи старали ся єї ясні промінї від себе відкинути. Сумно душе, що між нашими людьми наїшли ся такі, що самі проти себе виступають, що самі нераді, щоб мужицтва дома яких ран попринали ся. Не берім їм сего так дуже за зло, бо вони роблять се лиш з темноти. Я вірю свято, що в недалеім часі наша задня усьїх людей, які муть в згоді працювати над єї розвитком. Потім забрав слово делегат др. Когут. Весілиник а популярний і зрозумілий спосіб пояснив зібраним статут каси і показав, які користі привносить се стоваришене пародови. Нарід наші, говорив бесідник, що раз то більше бідніє. Причина сему лихоти та, що ми маємо багато павол, які нас висискують, кров а нас висисають, а ми стоїмо дальше безрадні і не глядімо за допомогою. Перша наша поміч се власна та каса, яку ви сьогодні закладаєте Чув я, що вороги страшать вас тим, що хто до каси пристає, тому увесь маєток пропадає. Хочу вам се пояснити. Каса са, се є стоваришене а необмеженое поруче, се значить, що спраадї кождий член ручить за всі цілим своїм майном. Однаковож тут нема того страхати ся. Ви вибираєте старшину, ані має орудувати майном касовим. Коли старшина добре урядує, тоді каса краско розвиває ся і всі члени не мають того боятися ся. Впрочім над старшиною є ще рада надюрча, яка має все старшину контролювати, надаврати, є загальні збори усьїх членів, які мають право старшину смикнути кождої хвили і нову покласти. Дальше що року збирає ся „Селянська Каса“ свого урядника по всіх касах в краю, який дуже докладно провірює ціле касове діловодство, а як покаже ся ані нечистоти, то потягає старшину до відпичальности. З того бачите що в таїй касі мусить бути порядок, бо над нею є строга контрола, надір. Не один а вас уже зичив гроші по чужих банках на веселі. А чи знаєте ви се, що в кождім банку, в янім зичете, ви такно стоїте із цілим своїм майном, який за банк сєї відповідає. Янаж різниця між сєю касою а чужим банком? Різниця та, що ви тут самі свої люди, один другого знаєте, знаєте кому помичати

ний. Та другим разом напишу про него більше. Така наша біда тутешня!

Писано було в „Буковині“, що оден з нападів „лицебників“ мляр Роман дістав 14 днів арешту. Та він утік до Америки. Та найбіг він там утік тай ще і всю нападню забрав за собою, але, питаю, як міг він утік, не відси-дівши кару арешту? Чи у нас нема вже жадних урядів чи там властей, аби уванали на того, ний насамперед визнається відсидити кару, а потім найхитра утікає? Хто ему видав паспорт? В таім разі можна у нас у Сереті кожної хвили обікрасти банк чи забити чоловіка бути засудженим тай потому гайда до Америки! Чи як Ви кажете?

Вже то у нас порядки най ся преч каже! На розвезанні нападської читальні дали чекати близько штири місяці, нападні за той час приготували ся ще й повісили образ нового Монарха, а сипули портрет московського царя. Сміх тай тифу!

А ще одно. Велика в нас біда, що нема свого руского адвоката, тільки самі чуми та ще й такі, що хоч і жидівського роду і жидівського плути, то будують у нас Польщу, називають себе Поляками і люблять з нашого руского хлібороба тільки шкіру! Чи жаден руский адвокат не прийде до Серету? Гей, наполе! Тут було бя ему як у небі. Ану, киньте ся панове-меценати! Бо вже нам той мойсейові Польщі за багато. От, казали мені люди, що навіть у Вашківцях над Серетом будувє ксьондз Ниселєвський Польщу — не против ночі згадувати! А чую, що і Гнібози не лініше! А як у тих самих Вашківцях згадав хтось за нашу „Січ“, то шандар котрий вилежить до того села, зачав дуже остро перестерігати перед „Січню“. Ось до чого у нас добеш ся!

А буде ліпше? Може бути, але ще богато води утече в нашій Сереті, заким нарід просвітити ся, з'єднає ся і не буде слухати всяких підюдників, тай заким той нарід стане в братній любови собі здобувати долю.

Серетський міщанин.

НОВИНКИ.

Чернівці, 7. маі 1909.

Календар. Субота 8. (25.) Марс, Македоній, рим. Станислава Ео. М. Схід сонця 4 год. 27 мин., захід 7 год. 27 мин. — Неділя 9. (26.) Н. 5. по В., Василья, рим. Н. 5. по В., Грег. Н. Схід сонця 4 год. 25 мин., захід 7 год. 28 мин.

На головних зборах „Рускої Бесіди“ дістали отєї товариства для своїх бібліотек даром книжки вартости поперх три корони, а то Читальня в Чернівцях, Березанці, Шербінцях, Марицелі, Садасурі, Ванілої волості (на Полінах і в Кому-ліні), Дунавиці, Вішніци, Кичері, Малешівцях, Мамайніцях старих, Жуці старій, Гаті, Синівцях, Юришцях, Дунавиці, Панді, Рогіні, Камени, Топо-рицях, Станіцях дошних, Корчештах, Оршівцях, Шубранці, Комарівцях-Слобої, Ленківцях, Каїно-дичі, Неволоківцях, Кучуроні великі, Калівніцях, Драчівцях, Дунавиці-Майдані, Кідмані, Врідку, Берометі н. С., Дунавиці, Валаху, Нефостні: „Січ“ в Чернівцях, Неволоківцях, Рогіні, Березанці, Жуці старій, Каса в Чуніні, „Жіноча Громада“ у Василівцях і „Філія Рускої Бесіди“ у Вашківцях. Нових членів приєднувало на зборах 61, так що воїх є нині 686 членів. Із громад, виняваних в 92 числі „Буковини“, де нема ще членів „Рускої Бесіди“, відпадають громади Вашківці над Серетом і Суховерхів, відні записали ся вже читальні і кілька людей в члени. Останнє проте ще 54 темних кутів на Буковині, де „Руска Бесіда“ не має ще ні одного члена. Чао би, щоб інтелігенція в тих селах вступала сама до товариства та придбала членів і з поміж селян.

Залитанс до краєвої ради шкільної. Жителі в Бени (коло Бряна) подали ще в році 1907 просьбу до ц. к. краєвої ради шкільної, щоб в їх школі внесено науку волоскої мови або предмет. Се подає прийшло через повітову раду шкільну до громадської ради, щоб радні ухвалили, чи волоску мову в школі в Бени знести чи ні. На засіданні громадської ради з дня 9. вересня 1908 ухвалено одностайно знести волоску мову або предмет, тому що в школі в Бени нема ні одної волоскої дитини; але доси нема на се ніякої відомості. Тому люди запитують ц. к. краєву раду шкільну: що стало ся з тим внесеном волоскої мови?

Повінь. В посльдіньх днях впали в горах великі сніги і дощі, наслідком чого прибавла вода надзвичайно в Черемоші і Пруті. Передвчора і вчора був етап води в Черемоші і Пруті о много більший, як в посльдіньх ронах. У Вишніци вилежала етап води 2 метри і половина понад нуль;

доносять також, що вода урвала міст над Черемошом коло Кут. В Чернівцях пороблено різні застереження, щоб вода не ушкодила публичних заводів.

Домашня бібліотека. Кожний письменний господар повинен старати ся о то, щоб заложити собі бібліотеку із найлюбішних ему книжок. Бібліотека така повинна бути окрасою его хати і повинна знаходити ся на найвидаїшій місці в хаті. Таку бібліотеку може собі кожний господар легко заложити, бо то богато не коштує. Треба лиш зробити собі невеличку полицку, таку, котра би прим спідної дошки мала ще й боки. Дошки такої полицки не повинні бути за грубі, бо полицка не буде красно виглядати, а боки її повинні бути трохи косо вирізані вигнутим в два боки каблучком. Полицку треба прибити на найвидаїшій місці в хаті н. пр. за столом під образами, так, щоб її кожний видаї, хто прийде до хати і пізнав по тім знаку, що тут живе письменний господар. На полиці тій треба скласти всі книжки сторном одна коло другої хребтом на хату. Коли-б книжки були ще гарно оправлені, то така бібліотека була би прикрасою окрасою хати.

Робота в огороді і саді в маю: Треба садити і сїяти даліше. Росаду пересаджує ся на градині; перед тим треба їх ще раз мілко свопати і рівно заскородити. Пересаджувати треба під вечер, а не пересаджувати підвднати, щоб земля осіла ся і добре прихопила корінь. Також і на то треба добре зважати, щоб головний корінь ішов просто в землю; а инше ніж не повинно ся загинати так, щоб нічине виставало до гори. За довгий корінь можна трохи притати; тогди будуть більше розрастатися ся бічні корінь і з ними розросте ся і ціла рослина. При виїзді росаді треба на то зважати, щоб она була адрова; то можна пізнати по тій часті, що під нільцями в повисше корінь; коли она косої бараї, то росада зовсім адрова; коли-ж она темно-бурлатна то росада слаба і скоріше або пізніше згине. Коли можна, то треба садити зраз по дощі. — Горох треба тичити, а щоб аїпше розрастав ся, то вершок треба уривати. В другій половині маю садити фасолі, огірки і дині. Тичу фасолі садити ся по 5 зерен в неглибоких ямках на 10 сантиметрів широким, а ямки від ямок повинні бути на 30 сантиметрів даліше. Зернота в огірки добре є закинути на якийсь час перед садженням в мокрий платок і покласти в мисочці на тепле місце та зважати на то, щоб платок був завжди вологий. Дині, мелони та кавуни можна вже в перших днях місяця засадити у ямку, а підтак в другій половині місяця пересаджувати в грунт. — В саді треба тепер поприглядати попересаджувати деревця до козлив, бо земля вже досить осіла ся. В суку пору треба дерева спочаті, малини, парічки і т. д. підняти лиш не під самим пнем, але трохи даліше від него, бо тонкі корінь, що витягають воду в дерево, суть трохи подальше від них. Камуть, що коли посуха, то дерева скоріше вивають ся цимтом; то правда, але овочі в такого цимту будуть утішні. Чутанні на приморозки дерева як бресняні треба на ніч прикривати. В малинових морщинах треба повзтати всі слабі патони і лишати лиш три або чотири найсильніші, та поприглядати їх до тичок.

Нафтові гармати. Американські часопис доносять, що правительство Зєднених Держав робить досвід над гарматою, поруваною при помочи нафтового мотору. Така гармата може давати на минуту до 500 вистрілів, а куля влітає на віддалю 3.000 метрів. Мотор працює з силою 6 коней і є так уряджений, що в особній округлій посудині містять сільність нафти, котраб вистарчала на перевозане гармати через дорогу на 300 міліметрів.

Фальшиві банкноти. У Відні арештовано 23-літнього медика Володимира Гошека і його любку, трафіканту, панну Курі, дошку номерного шфе сенції в міністерстві скарбу. Причиною арештованя було, що Гошек, як показало ся, підробив 50-коронові банкноти, а Куріюна пускала їх в курс в своїй трєфіці. Доси сконфісковано на почті два знамениті підроблені банкноти а у Гошека забрано третій, лише що сльіжно екзичений. Фальшиві признає ся, що пуская в курс ще два банкноти або різном підробив 5 штук. Поліція підозріває, що Гошек пустив в курс більше штук і що — як свого часу засуджений на довіжнїтну каторгу фальшиві банкноти Шаніра — кийран оперувати головно в Галичині, де фальшовані банкноти можна ще найлегше в курс пускати. У Гошека найдено також підроблені 10-котові марки почтові і прилади до вироблюваня монет. Стверджено також, що підроблені марки були дуже доскладно зроблені. Гошек був дуже здібним медиком.

Із штуки і літератури

Програма концерту Шевченківського, який відбуде ся в суботу, дня 15. маі о. р. в сали міського театру, є слїдуюча: 1. Ветувне слово. 2. Лисенко: Друге Quodlibet з народних пісень на хор мужеский. 3. Шевченко: Чернець, виголосить п. Л. Шевченко. 4. Гайбазь-Брук: Гарна Елен, балада на хор мішаний, соли соопровоє і баритоні, в супроводі фортепьяну. Партий солони виконують пані Ф. Лопатинська і п. Іл. Брандман. 5. а) Куй: Сав-

table; б) Понпер: Тарантеза, відіграє на пісьльончелі п. Березнякций. 6. Лисенко: а) Ой одна я, одна: б) На що мені чорні брови, відігравє пані Ф. Лопатинська. 7. Шевченко-Вербанц: Завіщав, на хор мішаний і соли баритоні, в супроводі фортепьяну. Сольєт п. І. Рубчак. 8. Апостол. — Початок точно о годінї пів до 8-ої вечером. По концерті відбуде ся комерс. Стрїй на концерт і комерс святочний або народний. — Ціна місць (враз з податком): Льожа 11 кор., фотель в партері 3 кор. 30 сот., І. партер 2 кор. 30 сот., ІІ. партер 1 кор. 65 сот., фотель на балкони 1 кор. 10 сот., І. балкони 55 сот., ІІ. балкони 33 сот. Карті вступу можна вчасїйше набути в торговлі пана Івана Стернюка при ул. Паньоній ч. 55. Місця таньні з малими винятками вже розпродані.

На пам'ятник Шевченка. Гімн. пом. тов. „Січ“ в Кіпмані відіграє в суботу 8. с. м. в сали громадського дому драму Ів. Франка „Каміня душа“ і „Комедію іза російсько-японської війни“. Початок точно о годінї 9-їй вечером. Ціна місць: 1. і 2. ряд прїсел по 2 кор., 3 і 4. ряд по 1 кор., вступ на саво 50 сот., для селян і учеників 30 сот. Чистий дохід призначений на пам'ятник Шевченка в Київ.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 7. маі 1909.

Відень, 7. маі. (Кб.) В боснійській комісії наступив др. Відійський в дальшій дебаті над питанням про концесію боснійського аграрного банку проти заміди, які піднішено проти него підчас дебатів, і підніс, що не може бути й жадної бесіди про якісь абсолютні тенденції або про якийсь ухил від ухвали палати. Також стверджє, про янесь протезоване угорського аянину не має на собою правди тим більше, що австрійське правительство причинило ся до того, що аграрний банк не зможе користати із концесії, доки не порішать справи соїм.

Посли Каліна, Адлер, Крамарж і Урліах піднесли, що правительство пішло в розріз з волею палати.

Посли Морзєй і Ліхтенштайн приєднують всю вину спільному міністрови скарбу баронові Вуріанови, проти якого треба почати борбу на дисциплінах, які є компетентною інстанцією.

На сїм сїанчєно наради.

Буджетова комісія прийняла предложєня публичних робіт.

Льондон, 7. маі. (Кб.) На сьогоднішнім засіданні палати послїа виказав ліберал Веттомзєй на то, що іменовано трох сербських офіцїрів, які брали участь в убийстві попереднього короля, адютантами короля Петра і заштан Греї, чи він постарав ся о то, щоб англійський амбасадор не сходив ся з сльїи людьми. Греї відповів, що ему о іменовані сльїх трох офіцїрів нічого не відомо і він приєднуєм аї своєї сторони не чїпати більше сего питання.

Торговиця збіжжя.

В Чернівцях платили дня 3. маі 1909 за 50 мгр.

Пшениці	13-25—13-50
Жита	9-75—10—
Ячменю броварного	8—8-25
Вівса	8-50—8-75
Кукурудзи, прїма	7-50—8-20
Кукурудзи, нової	7-50—8-20
Пшеничної соломи	5-50—5-60
Житної соломи	5-80—6—
Спїртусу (10.000 процент. літрів)	49—49-25

Львівський руский нар. театр тов. „Р. Бесіда“
під дирекцією Йосифа Стадника.

Репертуар:

В суботу, дня 8. маі с. р. (перший раз):

Madama Butterfly

опера в 3 діях Г. Пуччіні. — Гостиний виступ пані Ф. Лопатинської і п. Шляманського. **Нова велика вистава! Музика військова 41. п. а.!**

В неділю, дня 9. маі с. р. по полудні о год. 3-їй по змїненнї до половини єбїах (як на виставі):

20 днів тюрми

фарса в 3 діях Геннеке і Вебера. — (Фарса ся відзначає ся незвичайним гумором.)

Вечером о годінї пів до 8-ої (другий раз):

Madama Butterfly

опера в 3 діях Г. Пуччіні. — Гостиний виступ пані Ф. Лопатинської і п. Шляманського. **Нова велика вистава! Музика військова 41. п. а.!**

Загальні збори каси пожиткової і шадничої для громади Зелених-Клокічка, відбудуться дня 20. мая с. р. о 1. годині пополудні в домі касовим з таким денним порядком: 1. Прочитане протоколу з попередніх загальних зборів. 2. Діяльність старшини і біланс. 3. Стопа процентова від пожиток шадничих. 4. Вибір 3-ох членів старшини і ради надзорчої. 5. Вибір каснера і назначене для него річної платні. 6. Приставлене членам закупити хату для каси. 7. Вільні внесення. — *Олекса Чорний*, начальник.

Звичайні загальні збори каси пож. і шадн. для громади Брідок, відбудуться дня 16. мая 1909 о 2. годині пополудні в локалі стоваришеня з отрим денним порядком: 1. Прочитане протоколу з попередніх загальних зборів. 2. Справоздане касове старшини за рік 1908. 3. Приняте білансу за рік 1908 і уділене старшині каснерови і раді надзорчій абсолютної. 4. Вибір старшини. 5. Ухвалене стопи процентової для шадничих вкладок. 6. Вільні внесення і запитання. — *Старшина*.

Загальний весняний збір членів „Рускої Каси“ пож. і шадн. для громади Каменки, ст. з. з. н. п. відбудуться дня 16. мая 1909 о 3. годині пополудні в будинку читальні „Рускої Бесіди“ в Камені з таким денним порядком: 1. Прочитане протоколу з попередніх зборів. 2. Провіренє рахунків і білансу за рік 1908. 3. Ухвала про виплату або не виплату % від уложених паїв. 4. Доповняючий вибір ради надзорчої (трох членів). — *Старшина*.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть **NERVOL**

„Назва право забезпечення“
антикара др. Ю. Франдоза

«Теропол».
Се є знамените, усмакнута средство до катарам против ревматизмических болей, простудных, лоповищных, пачий гістия і нервных недугов. Прошу уважати на название „Nervol“ і на приналежити оному „Терополу“.

Ціна флакона 80 цент, 10 флаконів (флакончик) 8 коп. з оплатою і доставкою. Тисячлі листів з подякою. — *Варшава 2 рази денно до всіх країн.*
В Чернівцях на складі у Шніда і Фонтана, в Селетній в дрогерії медичналіній Стерамуса.

Молочне мило лелїйне з коником

найгадінійше мило для шкіри
і проти виприсків соняшних.

Всюди до пабути.

В СКЛЕПІ

„Укр. Видавничої Освіди“
в Чернівцях, ул. Пивнична число 6.
(поблизу від жідицької) (—)
можна получить всі прибори до писаня як також Апробовані взори до краснописа.

Найперше і найбільше буковинське етаблїсема в тій галузи.

Хемічна пральня і фарбарня ДАМСКОЇ І МУЖЕСКОЇ ГАРДЕРОВИ,

уїсє мів ріжнородних материй, як: футер, материй на теблї, гардинок, занавісок, портисер, рукавичок Glacé і корунок.

Спеціальність: Хемічна пральня і фарбарня шовків найліпшої сорти. Взірцева фарбарня і аяменита пральня фіранок ріжного рода.

САЙФЕРТ і ТУЧАПСКИЙ, Чернівці

Централка: ул. Руска ч. 15.
Мірні ціни. Виконане без закиду.

140 (—) Замовлення з провінції сейчас.

Ціни даром і оплатно.

Купуйте лиш у своїх людей!

Новоотворене

Висестит
п. к. красною узором кон-
посишпадан

Міжнародне Бюро Подорожи „СВІТ“

Стрецький і С-жа

в Чернівцях (Буковина), улица Кохановского число 1.
145 (—) видіє карти корабельні до

Банади, Сполучених Держав (Америци),
Аргентини, Бразилії, Азії, Африки

Карти на желізницї європейські, канадійські та америнанські.
Карти на синальні пош. — Карти прогулянок та окупних.

Купуйте лиш у своїх людей!

Друкарня Товариства „Руска Рада“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4.

має на складі і поручає отсі

ДРУКИ СУДОВІ

1. Спротивленє против екекуції. 2. Позов о заплату ціни купна. 3. Позов робітника-слуги о платню з правом убогих. 4. Позов о зверненє пожитки. 5. Внесенє о позволенє екекуції на движимости. 6. Внесенє о позволенє екекуції на недвижимости.

Заразом поручає **нотарияльні друки** „Запис довжний до інтабуляції“, до того „подання“ і „рубра“.

Ціна друка судових: по 3 сотики за аркуш. Ціна друка нотарияльних: „Запис“ по 4 сотики за аркуш, „подання“ по 4 сотики за аркуш, „рубра“ по 2 сотики за аркуш.

Висилає ся за послїплатою або за попередним надісланєм належитости, сейчас.

Адресувати:

Друкарня тов. „Руска Рада“

Чернівці, ул. Петровича ч. 4.

Великий зарібок

приносить побічне зажити кождому господарови, купцви підприємцю, урядникови і т. п.

До виробу

Цементових дахівок

не треба фахового звани. До того спеціальних машин також на еплату ратами, достарчає

146 (—)

І. ШИМОНОВИЧ

Чернівці, ул. Сьвятої Тройці ч. 20.

склад фабричний машин для загального цементового виробу.

Проекта коштів і ціни даром. — У всіх містечкостях Буковини і східної Галичини, пошукуючі заступників. — Писемні офери адресувати на повисшу фірму.

Пересторога!

Най ніхто не купує машини до шитя скорше, ніж не огляне і не спробує

Пфаффа машини до шитя

Лиш за Пфаффа машини даю 10 літ гаранцію, тому що при Пфаффа машинах всі части шє дуже труть ся, є з найтвердшої сталї ковані і гартовані. — На Пфаффа машинах можна шити, гяфтувати і ширувати. — Ціни даром і оплатно.

З поважанем **Василь Данилович**, Механік
в Чернівцях

ул. Жидівська 16, і Пивнична 6. (Kellergasse) в власнім домі.

Г. Арльт в Хшанові

набїльше підприємствє в краю для будови і достани машин до виробу цементових дахівок, цегоз і цеголок на помости

приворучає удосконалені, сильно збудовані

машини до виробу цементових дахівок

148 (20—22) з. ж.

з іменом:

найновїйшої конструції машини „Модель 1609“ відзначену на численних заграничних виставах; загально звані в краю машини „Імперіаль Реформ і Гладну“; машини до виробу цементових цегоз і цеголок на помост, форми до виробу рур напалїзаційних і керничних.

Фарбу, оливу і цемент.

Усьє по найнижших цінах, на догідних усїлях еплати.

На мадає ввєдєно єранго ціни і догадний опис кождої машини.

Із згодешеним прошу звертатись так:

Г. АРЛЬТ, ХШАНІВ.

Г. ФАЙЛЕР

усувач нагніток

Чернівці, улица Руска ч. 8.

видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Руска Рада“ в Чернівцях, від зарядом Івана Захаря.

За редакцію відповідає: Віктор Стриж.

Передплата на „Буковину“

платити в Чернівцях:

в Австро-Угорщині: на північ рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.

в Росії: на північ рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.

в інших державах: на північ рік 40 фр., на пів року 20 франків.

Для відписки і оплати „Буковина“ рил на тиждень від початку і поштувати буде на північ рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодиноким число 10 остиків.

Оголошення поштувати по 10 остиків від односторонньої сторони або 10 місяць друком (платити). При міжнародних або при різних зазначеннях спеціальний ошук.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.

Виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петронича число 2.

Число телефонів 178.

Адреса для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устно порозуміти ся по дні від 10—11. рано і 2—3. пополудни крім неділей і свят.

Надсилає по 40 коп. від сторінки, при частійших наданнях відповідний рахує. Рекламний матеріалі відписки від порта. Буковина зберігає редакційні зміни на відповідних інтересах і залученням поштової належності.

Циркулярі для продажу поштувати по 2, 3 і 4 остиків від штуки.

Малюванням на листках марок поштових на призначення.

Найновіший консисторський циркуляр.

Під 25. цвітнем с. р. помістила бун. консисторія циркуляр в справі епітрахильних такс, який майже рівновлучний з розпорядженням консисторським з 1907 р., розісланим бун. клирови з нагоди підписання його конгруї. Та що розпоряджене йшло ad personam як урядова тайна, ми не опубліковували його в нашій газеті; за те циркуляр надрукований в ч. 4. „Вістника розпорядків“, приступного для всіх, через що і ми бачимо оглянемо зміст замітного циркуляра.

Кравце правительством звернуло іменню увагу консисторії на зазначений порядок епітрахильних такс (столи з 1786) в тій цілі, щоб їх відповідно до часу змінити, на що консисторія не згодила ся.

Она піднесла в своїй відповіді як головну причину бідноту населення, яка щораз змагає ся, й не хоче брати на себе відповідальність за наложуване нових тягарів на населення в користь церкви.

Під теперішніми обставинами для душпастирів найвідповідніше, вдовольнити ся при сповнюванню функцій тим, що люди їм дають добровільно. Коли-ж душпастир думає, що не годить ся зрікати ся свого права, тогди саміє жадати від партії тільки того, що приписують приписи столи, які й тепер обов'язують. Душпастир, що за сповнене служби жадає від партії більше, як се установе приписи столи, підпадає дисциплінарній карі, тому що переступленем закону наміряє придбати собі більші річні доходи. З сих

причин консисторія виснавує ся з притиском против піднятих такс столи.

На таке становище пристало на конець правительством з тим, щоб консисторія видала в оїй справі до підвладного духовенства циркуляр, що дух. власть небагом і сповнила. Сей циркуляр змичить: „Сей норматив (позиції обов'язуючого порядку столи) подає ся до відомости преп. клиру з завізванням, щоб придержуват ся его зі всею строгостію відповідно чину і званню під безусловною відвічальністю кожного настоятеля душпастирства не тільки за себе і за всю родину, але й за весь ему підчинений церковний персонал.

Особливо примушена консисторія на виразне бажанє ц. к. правительства звернути увагу всіх душпастирів на те, як негідним є звання душпастирського і понижуючим, коли би він, прошений о сповнене свого святого обов'язку, торгував ся або наспирав — просто або посередно — на плату за функцію, і як конечна і строга повинна би бути дисциплінарна кара на такого душпастиря, який утискає би своїх парохійних вимаганням більшої як приписаної або в списі такс не виміреної плати або й по сповненню функції і в як найменшій мірі.

Бажанє, щоб унеможливити всякі скарги против наших душпастирів за обтяжуване парохійних зможє сповнити ся тільки тогди, коли сповняться надія, яку консисторія виразила циркуляром з 17.30. мая і яку й тепер повторює, іменню що про жадного душпастиря ніколи не докнає ся, що сповнив ясьсь хочби й ма-

лованне обтяжене, якого вина спадає на лиш на самого душпастиря а й на будь котру особу в его домі або й на его підчинених, або що провадив ся торг о плату за якусь функцію, або сповнене функції стало зависимим від плати і відкладає ся аж до залагодження плати, щоб утискати, або перед або по функції вимагало ся більше як приписану таксу, або жадало ся плати за функцію, за яку неприписана ніяка такса, або лиш покликувало ся на звичай, що дотепер платило ся, або зроблено ріжницю в сповненню функції або в поступованю добрим і вічливим з особами задля висшої плати, або надано комусь канон в грошах або жертвах, або відмовлено унізнення від такси бідному, котрому треба було повірити, що не має чим заплатити.

До сего додаємо, що на случай жадане плати понад приписані такси або жадане плати за те, за що не приписана ніяка плата, не приймемо в жаднім случаю винівку, що то є такий звичай платити або що прихотинин бажав собі понад то, що приписує ритуал, або ще декотрі молитви.

Однак ми маємо переконанє, що наш просвічений душпастирський клир добачить в наведеном правительственим нормативі благосклонність ц. к. правительства і в почутю свого чина й гідности як у вітцівській любові до своїх прихожан, оправдає у всім як ожидани сего норматива так і ожидани наші і буде зважати на всі бажання прихожан і буде стеречи ся в кождім випадку робити ріжницю між бідним а багатим“.

Филі моря і любови.

Трагедія на п'ять дій Франца Грілперцера.

(Переклад П. Карманського).

(Даліше).

Дія третя.

Сала внутр вежі Геро. — По правім боці на заді, в просторім заглубленю, високо, лукове вікно, до якого провадить кілька стовпів. Побіч високий канделябр на лампу. З ліва задньої частини сцени вузькі двері головного входу. Другі двері, заслонені занавісою, по правім боці середини сцени. По тім самім боці, з переду, стіл, побіч него крісло з низьким опертом. — Після піднесення занавіси входить наймит і несе високо в руці лампу, ставить її на канделябрі і відходить. Безпосередно за ним входить верховний жрець і Геро. Вона має на собі плащ, як при кінці першої дії.

ЖРЕЦЬ. Світличні ся діла святого чину,
Надходять вечір, так ходи в твій дім,
Від нині твій, жрецький твоя хата.

ГЕРО (розпалюючися).

Тут отже, тут!

ЖРЕЦЬ. Так є. І мов жона,

Що в ній зникають ся твоє житло,
Стоїть над морем, одинцем, сама,
Лиш хідниками в нашім домі з шуму —

Кріпкими стінами опускаєсь в нпа,
Аж там, де море грає, бовганіє,
Як верх її сусідом хмара звучить,
Глядиш на море, на воздух, на край —
Там ти будеш стояти одинцем,
З небесними у шумі і з людьми,
Себе самої пачі, там і дружок,
Вибравши долі, що жне подвійно,
Й будеш щаслива.

ГЕРО. Тут отже, тут!

ЖРЕЦЬ. Як бачу,

Знесла тобі всі апарати потрібні,
В які житло вря прибрався,
Тут ової, де містять ся мудрі речі,
Там табличка й рилець на думку власну.

Ось навіть ся стара дідиця ліра,
По твого батька і моїй сестрі:
Копаль, як ти, була вона жрецькою.
Не бран і квітін. Тут лежить вінок,
Який ти мала підчас днешніх святчень.
Найдем тут все, що духа підживляє,
Бажань не будить, та всі вдоволяє;
Богам слугою й рівною їм творять.

(Показує на бічні двері).

Си друга хата твоє ложе приє,
Що те саме, яке тебе прийало
Вже в перший день, оїм довгих літ вже тому;
Що приживалося, як росла ти, цвела,
Ставала мудра, тиха, чиста, добра,
Що те, яке на заспанім лиці
Син бачив твої про тихе щастє,
Що днась одійснювалося. — Та й тепер ти сини.

ГЕРО. Я чую, стрию, все.

ЖРЕЦЬ. Скажати тобі?

Галаз будеш щасливою в той вечір
Для щастя, що винчє наші мрії.
Чого бажали, сподівалися — маєм;
Та замість вітків бачу сум та лід.

ГЕРО. Ти знаєш, стрию, ми не все мали
Настроїв, що приходять, йдуть, минають,
Самі ся родять, не несуть ніщо.
Найкраще та найкраще, як прийде
Не так, як ми тадали, сподівалися,

Лялає майже, як усе велика.

Однак лиш мені сповійну міч
Для думки, для спочинку, стрию мій,
І знов буду тама, яку все знає.
Так тихо тут, вітречі ледки лиш динє;
Тут легше филі думки припливають,
Круги заглади біють до берегів,
І спущене прийде, повір мені.

ЖРЕЦЬ. Що? Довою, се свизає лишень случай,

Чи може ти відчула слова зміст,
Яке є роспін для моїх ушей?
Назвала ти подвійника світлія,
Що все велике тисяч раз підносить,
Малєє навіть піднімає до вір.
Героє чин, святі пісні співця,
Пророка вір і божества всі твора —
Лиш спущене зробило і підняло;
Роспін-ж не знає й глузує з того.
Говорять в тобі се? Тоді щастє біг!
Тоді ти тут щаслива понад все,
Важани нин минає не тебе,
Як муж, що в небо пливає ся під вечір,
В час сумерку, та бачить сірину,
Возбарину сутінк, ані ніч, ні світло,
Та дивлячись, всміхнувшись йому зніва,
Там друга, третя, сотня-тисяч,
І до очей його вогнян, щасливих
Впливають прочутє про всеу міч.
Сповають ся мари і цвєвають мрани
Бідно істої піднімаєсь само,
І голоси богів а грудий самих,
То будь в насот, яких не змиряє вір —
ГЕРО. Ти знаєш, стрию, се за світлий лет
На мого духа: стілаєш на бавай!

Einschub-и до буковинських судів.

З Відня доносять: „Korr. Zentrum“ дістає з компетентної сторони слідує оголошення: Міністерство справедливості повідомило вищі краєві суди в Празі, Берлі і Граці, що по причині браку судів на Буковині в тій кількості місць, на які можуть подавати ся претензії практиканти прав в названих судах округів, під тими умовами, що володіють німецькою мовою і за певний час навчать ся рускої мови. А що притім рефлектує ся головню на Чехів і Словінців, проте звертає ся увагу тих практикантів на названі місця тим більше, що дає їм спроможність сейчас одержати деяку рашу, а також на будуче скоро авансувати. Число доси оголошених дуже мале.

Вже мавмо Einschub-и: Перед трома днями іменовано авскултантів д-ра Якова Рабля судією для Виниці і Йосифа Шніценка судією для Заставниці. Оба прийшли із заходу.

Часопис „Словенскі Народ“, що виходить в Люблянці, в своїм останнім числі атакує остро міністра справедливості для Гохенбургера за те, що він зазісав чесних і словінських судових урядників, аби вступали в судову службу на Буковині. Се маневр, щоб словінських урядників підтягнути а потім тим ленше відійти в Стари і Країні обсадити Німцями. Вінци часопис називає словінських правників, щоб під ніяким умовом не йшли на Буковину.

До сеї справи, яка нас найбільше діймає, повернемо ще пізніше.

Рада державна.

З українського клубу.

До „Діла“ пишуть в Відні, що укр. клуб нараджував ся над тим, яке має зайняти становище проти фінансових пропозицій правительста. Порішено, що галицькі члени клубу мають зайняти становище опозиційне так проти тих частий пропозицій, які підносять доходи держави, як і проти тої часті, котра намірає „уадоронити“ краєві фінанси додатково з державного фонду. Політична держава супроти Русинів не повинна причиняти ся до скріплення фінансів держави, а усунути галицьких Русинів від участі в управі краю насправду се опозиційне становище краєвих фінансів.

З огляду на нашу ситуацію Русинів на Буковині, де вони беруть участь в управі краю і де проти волі рускої репрезентації соймової, державна дотація не може і не буде ужита, клуб дозволив буковинським членам клубу зайняти в сій

справі інше становище, відповідають інтересам краю і населення Буковини. Речником буковинських Русинів був п. Лукашевич. Клуб рішив зголосити давно вже намірене нагале внесення пос. Костя Левицького в справі прав рускої мови в галицьких судах.

У впливі знаходять ся чотири нагали внесення: два зі сторони соціальних демократів і німецьких вільнодумців в справі сейчасового переселення задержаних в Боснії резервістів у неактивний стан, внесення чесних радикалів в справі 52 членів комісії, яка мала-би перестудювати відносини солон, що управляють бураки, винци внесення п. Масарика в справі загребського процесу.

Палата радить з певними перервами над першим читанем податкового предложення разом з першими двома нагалими внесеннями.

У своїм нагалим внеску вказує п. Масарик на те, що ціла європейська преса засуджує загребський процес о державну зраду і що скарга, яка твердить, немов коїть ся державну зраду за допомогою Сербії, опирає ся на заїсній брошурі Настіча та що в тій справі закидає ся полудневим Славянам, ба навіть членам палати повелі участь у сій революційній русі. Тому в обов'язком палати послів сю справу докладно розглянути. Він (п. Масарик) ставить внесення, щоби, авеєсийна комісія перестудювала докази на істнованя руху, що ман-би на цілі відорвати полудневі краї від Австро-Угорщини і алучити їх з Сербією, і як найшорше повідомити палату про вислід свого студійованя. Мотивуючи нагальність соціал-демократичного внесення дотично резервістів, вказує п. Ганенберґ на те, що велике число родичів запасних резервістів знаходять ся у великій нужді і з нетерпелістю очідає тих, що їх кормлять працею своїх рук, до чого прилучає ся ще й те що багато предиривниця поводять ся дуже не по людськи з повернувшими робітниками, яких не приймають назад до роботи. Тому мусять ся заложити рішучий протест проти незаконного задержаня резервістів.

Бесідини наводять цілий ряд смрг на поступованя властей при уділеню запомог для бідних родичів задержаних воєнків і просять не лиш міністра крайної оборони але також міністра внутрішних справ і президента міністрів, щоби сі зазісвали урядників до скорішого заагоджуваня дотичних справ. Він просить о принятя нагальності его внесення.

Мотивуючи нагальність внесення партії німецьких вільнодумців в тій самій справі вказує п. Страніск на шкodu, яку терплять річні круги заади задержаня запасних резервістів і свариють ся на мляве виконуваня закону в цілі запомог для родичів

покликанних резервістів. Коли не можна всіх запасних резервістів вислати домія, то нехай повернуть сейчас бодій ті, що удержують родину.

Міністер крайної оборони Георгі підносить, що корисне внесення заагачної політичної ситуації уможливило розпущення всіх резервістів як також значної часті запасних воєнків. Доки одним краєвими відносинами не сконсолідовані цілковито, то превеніє нормального стану в Боснії неможливо. Та воєнна управа буде старати ся сей стан як найшорше привернути. Вперед поверне пілани баталіонів у свої гарнізони а заразом настулять розоруження запасних резервістів. Воєнна управа бере також нагляд а воєнками, які удержують свої родини і переводить шоре уділеня запомог для родичів покликанних. Правительство годить ся з внесенном партії німецьких вільнодумців. Розпущенням резервістів як також запомогам для їх родин став нагалий внесок соціальних демократів безпредметном. Правительство не в стані тепер на шиль іа агаданих причин пристати на перенесення запасних резервістів в неактивний стан. (Примочка.)

Палата послів відкинула нагальність соціал-демократичного внесення і прийняла нагальність як також мерітум внесення німецьких вільнодумців з додатковим внесенном соціальних демократів в справі шорого виконуваня запомогового закону для родичів покликанних. Слідує заєднане нааказано на П. с. м.

У впливі с внесенном німецьких послів з альней-ських країв в справі удержаннени полудневих жолієнків. В тій самій справі внесли також християнські соціальні інтервенцію.

Бюджетова комісія радила над предложенням крайної оборони. Референт граф Коловрат вказує своє идоволєня ізза удержаня мира заади заадам миролюбного монарха і інших компетентних чинників. До сего прилучає ся ще й той привний момент, що в хвилі небезпек устали всія національні та партійні смори. По довшій дебаті, підчас якої міністер крайної оборони Георгі аловия до итадні важи, прийнято предложення міністерства крайної оборони.

„Руска Каса“ в Чернівцях.

Звичайні загальні збори тов. „Руска Каса для опадности і помочі“ стоваришеня зареєстрованого з ограниченою поручкою в Чернівцях, які відбули ся дн 2. мая 1900 року в сали „Народного Дому“ в Чернівцях в дневним порядком: 1. Прочитаня протоколу; 2. Справозадає старшини; 3. Вибір Ради Надзорої; 4. Внесення старшини.

Збори отворив голова товариства п. др. Стефан Смоль-Стоцький о год. 11. перед пол.; зааааюючи, що заповіджені збори на 10. год. не могли

Однак, що треба, що звелать мені,
Се хочу все сповняти; певний будь.

ЖРЕЦЬ. Гаразд і те. Хоч випади не годить ся,
На початку дороги власну ціль
Так близько класти і таку малу;
Однак тепер досить. Затим лиш те:
Передовсім, що злоба діля не дає-б,
Минай а гори нагоди вої. Хто кріпше
Метнесь в житє, де муж толочить мужа,
Той най шукає небезпек а мечем,
Де тишій біл, там кращая побіда;
Чийм змаганям цілю є нутро,
Де ділєть творить лиш богатство діл,
Сей най євниє духа від борби,
Во не вернути ся йому без раї,
Що в хмарні дні ще близзанами говорять.
Ріка, що носить судна й сивіють луки,
Вона й по смєлах може бовваніти
Й лучити ся з землею берегів;
Вона хосенна — чиста чи мутна.
Та жерело, де зорі й місяць сяють,
Куди приходить путини зі спрагою,
Жрециня, що-б скронати свій престол,
Воно лиш чисте, як вода спокійна;
Рухнеш лишень, воно уже мутне.

Тим єли опокійно! Потребуєш ради,
Шунай у мене; а твій батько другий;
Та, минай, анектуєш раду твого друга,
Найдеши в мені суддю, що без вагання
Готов проляти кров із вдовених жил, (з простя-
вленою рукою).

Як-що побачить в мішанині каплю,
Що криє зо й нехтує заборону.

(Іде в середній двері).

ГЕРО (після перерви).

Щось бачу я, припадок мій в тім гаю,
З чужинцями, але отря встроїв.
Та й він у праві. Годі затаїть!
Не будь а Геро і не будь жрециня,
Посвячена небесним до услуг,
Молодий, вишній, з кучерями крука,
Подобав ся-б мені підай. — Відай?
О знаю: се, що склоністю він ає,
Се дійсність і потреба берегтись,
Та й берегтись буду. — Боги ласкаві!
Як много вчуть нас день і, ох, як мало
Дав і нищать рік. — Так що-ж! далєко він,
В житю лєдві, чи зово узрю його,
І всьому вже конець. — Гаразд! (Змиває плач.)
Лєжи собі! З якими а гадками
Тебе вбирала, як тепер анимаю!
Ціле житє скривави ти в складках!
Скривай, що знаєш, а з тобою все мзду.

До чого-ж вжити ся? Не можу спати.
(Бере лямпу і відносить до юри.)

Хиба розглянусь тут. — Як пусто! — Як про-
(оторо! —

Досить надивлю ся не рік, не два, досить;
Нехай, на другий раз розгляну все.
Цить! — Се нічо. — Однак, однак, однак!
(Ставить лямпу на вікні і стоє біля нею.)
Яка спокійна ніч! Он Гезеопонт,
Як діти розпущив всі філі на забаву.
А філі шепчуть лиш, так тихо, любо
Кругом тиша, ні блиску; тільки лямпа
Видий кидає блиск на темну ніч.
Посуку а тебе до тих безвісних прутів!
Най цінний мандрівник вітнєть ся думками,
Що десь єще не спить акає душа,

І ген до берегів по другім боці
Звідаю будь, асній крізь темну ніч.

Однак побачить хто; тому ходімо спати,
Біда приятелько з тим сьвітлом тихим.

(Несе лямпу).

І як тепер гаю твій любий блиск,
Нехай так згаєне се, що тут єще блищить,
Нехай не заалять його будучий вечір.

(Ставить лямпу на стіл).

Так пішло що не сплю? — Ай, мамо, прошу! —
Ні, діти вчасно сплять! — Так най буде!

(Змиває прикраси з волоса, а при тім сивіє пічолом).

А Леда гладить

Магонький пух.

І все та пісня! Чом вона вераєсь?
Ох ні, боги тепер не сходять лиш до воєн,
Ні лебідь, ні орел розрада не дає,
Днесь мавіть самота самітна а. (Сідає).
І ліру теж мені тут принесли.
Ніколи а на лій не вчипась грати;
Хотіла-б, ще й тепер! — Гадки безладно
Товплять ся без пуття по моїй голові,
У авулах легше їх дало-б ся розмотати.

Так знай-же ти, шуче чємний, тихий,
В той пісний час гадаю а про тебе,
З таким чувством простертим рівно,
Що маден гріх не приєть ся в складках.
Я друг тобі, та тішує, що ти в ділі
І як би голос мій дійшов до тебе,
Я крикнув-б: добраніч!

(Леандер алаєть ся в вікні а аслабляєть).

ЛЕАНДЕР. Добраніч!

(Далєше буде.)

відбути ся ізза малого числа вібраних членів, збори відбуваються тепер, як зі згаду на споре часо присутних, так і з огляду на законно приписаний час. По закінченні приступлено зараз до першої частини денного порядку, се є прочитання протоколу з попередніх загальних зборів. На записування протоколу зборів п. др. Ст. Смоль-Стоцького, відчитав протокол касиєра товариства п. Омелян Могиланський. Тому що до самого протоколу ніхто інших заміток немав, протокол завербовано.

По сьм приступлено до другої частини, справоздання касового. Мимо того, що друковане справоздання находило ся в руках кожного присутнього члена, голова все таки подав, на підставі поодиноких цифр, короткий наочер розвою товариства. Каса розвиває ся кожного року чим раз краще і сего року можна ствердити те саме. Число членів зросло до 1421, а в міру того зросло і наї до суми К 126 457 18. Так само зріс і фонд резервний, бо перевищив вже суму К 27 000. Найкращий зріст показують цифри уділених пожичок. Стан уділених пожичок вносить близько суму К 1,170,000. Більша частина пожичок є на векселях, бо векселя в касі, то грін оборотний. Коли-б ми мали більше вкладок, так і пожички окрипної могли би зрости. Та се зависить вже від нашої суспільності, яка повинна складати всі свої опадності в наші касі. І хоч сего року в тім агадї багато поправило ся, бо вкладки зросли до суми 315 тисяч, всеж таки наша каса тішиться ся серед чужих людей більшим доміром, як серед нашої суспільності. Чужий оборотний капітал вносить в р. 1908 поперх 5 мільонів.

Обговорюючи докладно всі позиції монта бізнесу і страт та аспіа, голова каси, піддав справоздання під дискусію зборам, причім підносять особливу заслугу урядників каси, які своєю орієнтацією і щирою роботою причинили ся немало до розвою каси. За те виснажу урядників каси повну подяку і просить, щоб се цілком оправдане доміре запрополювати. Збори одноголосно се внесення затвердили.

Над сьм справозданням розвела ся довша дискусія, в якій забирали голос пп. Е. Вурачківський, Ілько Попович, др. Когут, др. Кордуба, П. Мамоніко, Ос. Мицак і надуч. Дупуляно. Голова каси, як також і др. Когут давали поодиноким інтерв'ювантам потрібні інформації і пояснення, та виваляли на значні воясь у грошевім сьміті. На внесення п. Миколашина замкнув голова зборів дискусію відносячи слово голові надзорчої Ради п. Коралевичеві.

Рада Надзорча мала в протягу року сьм засідань підчас яких сконструювано діловодство товариства. Кожного разу наїшла Надзорча Рада все в як найліпшій порядку. Персонал касовий сповниє сумлінно свої обов'язки, а так само і старшина каси Надзорча Рада просить загальні збори прийняти до відомості справоздання касового і адміністративного відомості та дискусію повну подяку. Просить так само висказати урядникам каси, особливо касперові п. Могиланському, повну подяку за совіетне зістакнення справоздання. Один і другий внесок піддав голова під увагу і збори прийняли їх одноголосно. Голова подякував за доміре забезпечення, що так, як до тепер, так і на далі буде старшина сповняти свої обов'язки і стануть внесення, щоб збори висказали Надзорчій Раді за щире працю подяку, що збори одноголосно затвердили.

Приступлено по тім до 3-ї частини денного порядку вибору Ради Надзорчої і на внесення п. Николая Влада вибрано знову п. п. Михайла Коралевича, Івана Воробієвича і Олександра Сади-гурського до Надзорчої Ради.

На внесення п. Іля Ілюка прийнято внесення одноголосно. Вінця поставив п. Коралевич внесення щоб касиєра товариства виставлено управителем каси. Внесення передано старшині під розвагу.

По сьм подякував голова зборів всім присутнім за участь і замкнув збори.

НОВИНКИ.

Чернівці, 8. маї 1909.

Календар. Неділя 9. (26.) Н. 5. по В. Василья, рим. Н. 5. по В. Григ. Н. Схід сонця 4 год. 25 мін., захід 7 год. 28 мін. — Понеділок 10. (27.) Симеона, рим. Ізидора ор. Схід сонця 4 год. 24 мін., захід 7 год. 30 мін.

Страх „Цареславної“ перед поділом дієсвятих. Вістка про намірений поділ православної єпархії на русну і волоську частину настремила найгірше Багатирів з его „Цареславною Русню“ і він поки що в двох передовниках — він певно ще довго буде шкестати тамі теревані — звертає ся проти поділу. Бго аргументи проти тамі „річені“ як узагалі. Одну лиш рачину має „Цареславна“, коли каже, що Українці допровадили до того, що у Відні вже стали серйозно застановити ся над сьм справою. Але „Українці“ хотять поставити „уніатому“ царю на місце православної — от в сьм біда. Богато таких „річенів“, блаженських аргументів, наводять „Цар. Русь“, якої дні — як виходять з редакційних пачів на останній сторінці — мабуть почислені. Щоби не дійшло до поділу — наї Багатирів підє

тою дорогою, якою параз ходив, наї поїде до Петербурга посварити ся на австрійсько правительство. Тепер як раз в добра нагода, бо в огляду на Голова сьвято відїде ся до Петербурга чимало вишачних Москалів зі всіх сторін Росії, а до того ще — мимоходом напучи — буде урядований для участини добрий обід і редактор „Цар. Русь“ буде мати змогу добре поговорити.

Замерзали дві жінки. Ледво що снігачилась довга зима, яка тревала поперх 6 місяців, ледво що покрилась земля зеленією і загріло тепленькою сонце а вже знова повертає хуртовина. Від кількох днів пошудило дуже на дворі, паде на переміну то дощ, то град, то знова сніг а почують такі мороз тисне. Мало хто з старих людей запам'ятав такі роки. Сими дими захопила непогода двох жінок, що ішли до Вишних-Синівців; а що они були відомі до весняної погоди вбрани і не мали де скритись перед студеною то позамерзли. В цілім краю паде сніг на переміну з дощем і вода в ріках прибуває чим раз то більше.

Знесення смертного засуду. Тогідного року (8. липня 1908) найдено в лісі убитого замощного господаря Николая Сіку. Тіло убитого було відніг до голови перубене сокирою а голови взагалі неможливо було знайти. Жандармерія відло ся вилити злочинця. В се Нестор Дорофтей і Анна Сіка, жена убитого, що з Дорофтейм стояла в любовних зносинах і мала его до сего убийства спонукати. Суд присяжних засудив обоїх на шару смерті через повішення. Засуд на Дорофтей став повопираним, однак засуд на Анну Сіку зніс найвищий трибунал і заради поволу розправу, яка відбуде ся перед присяжними судами в Сучаві. Анна Сіка отойть ледво що в 22. році життя і є надзвичайно красною жінчиною. Ся поволу розправу тим інтереса, що обмашована, яку оборають др. Діше і др. Луку має дати нові докази своєї невинності.

Шваченкова винуа. З села Балактей, зміївського повіту, нишуть до „Ради“, що там живе дітчина підліток, дочка рідного небожа українського кобзаря Т. Шваченки. Вона дуже цікавить ся, як то скрізь пишували про неї знаменитого діла і хоче про се почитати в газеті. Кореспондент „Ради“ написав для неї спеціально всі ті числа „Ради“, де писало ся про сьогорічні Шваченкові роковини.

Придворний слуга царя. Придворні слуги зоролів і цесарів грали не раз инначину роль у все-світній історії; та такого впливу на державні справи як має придворний слуга на російсьім дворі Кротов, не має до тепер ще ніхто в нас. Він є однією людиною, що находить ся постійно в поблизости царя. Кротов не є лише слугою царя, але також і его дорадином і мужем довіри. Висно, що цар перебуває все поза Петербургом, чи то в царсьім Селі, чи то на дворі Петра, тому то і пошудує ся він, щоб порозуміти ся з своїми міністрами, генералами і иншими достойниками часто тусто телефоном. При всіх таких розмовах є Кротов все присутній а не раз для він сам розказує міністрам в імені царя. Днем і ночью по відступу Кротов від царя і стороже его перед всіми пригодами, які надто часто дучають ся на царсьім дворі.

Оповідки, іменованія і т. п.

Іменованя. Краєва рада шкільна іменовала на засіданні з дня 7. с. м. надучителем в Панці-За-багні уч. Івана Кошчу а учителем: Костя Томору-гу у Василеві, Іларія Андрияшова у Вікні, Ант. Дяколювача у Веревчанці, Олександра Фрундау в Варбінцях, Николая Савицького в Новій Жучі, Данила Харовича в Ротонах, Сильвестра Кави-мира в Вергометі п. С., Олександра Лазаря в Лу-кавці в перевесці уч. Осипа Григорчука стало до Київщини. — Цесар іменовує професора на тут. І. дерк. гімназії, Кароля Вольфа директором там саме.

З „Бун. Бонна“. Перша генеральна проба при ласкавій участі пані Лопатинської і членів театральної дружини відбуде ся наї, в неділю о год. пів до 12-ї в полудне в комнатах товариства.

З П. дерк. гімназії в Чернівцях. Писемні пошти зрілої в літнім терміні 1909 відбудуть ся 7., 8., 9. і 11. червня. Екстерністи, котрим в цьвітні дозволено було повторити вєнат з од-ного предмету, мусять зголосити ся 1. або 2. червня.

Подасмо до відомості інтересованих, що за оголошення про збори каси пожичкових і щадничих „Вашиних Вагод“ — треба надолати палежність почтовим переказом а не маремп. — Редакція.

Із штуки і літератури.

Бенефіо пані Осиповичевої. В середу, дня 12. маї с. р. виставить укр. театр в міськ. театрі „Хату за селом“, народний образ в 3 діях зі сьмівами і танцями Йосифа Крайневського. Сей вечер призначений як бенефіо пані Осиповичевої. Що пані Осиповичева одна з найліпших артисток нашої дружини, про те не треба й говорити. Кілько укр. театр бував в Чернівцях, завжди мала публіка нагоду бачити єї анімацію, зрозумілу, природну гру. Такої артистки не доводило ся нам бачити в німецьнім театрі. За те пані Осиповичевої, що вже від 30 літ по-смічає ся українськїм сьмієм, належить ся щире сьчасє, а найліпша на те нагода буде в середу,

в день бенефіоу пані Осиповичевої. Маємо надїю, що наша і чужа публіка не пожалуєть на той вечер гроша і заповнить сядо міського театру. Пані Осиповичева виступає в ролі циганки Яги.

З українського театру. В п'ятницю 7. с. м. поставлено на сцені драму з життя риболовців Г. Гаєр-манса „Надїя“, штуку, що в несправних красках змальовує перед очима сьміку бажаної публіки убоге життя-буття риболовців, їх соціальну злож-ність під богами і використування їх робучих сил капіталістами. Ця драма переворонена гіркою іро-нією та саркастичними нитеннями, що впливають цілі бурі обдосів серед публіки. Головна гра ар-тистів припонує неодного, бо-ж поодинокі ролі віддано дуже шро і зі зрозумілим. Найліпше на-вазали ся в своїй задачі пані Осиповичева, пані Рубчакова, пані Стадницька, д. Стад-ниць, д. Юрчан, д. Петрович, д. Ніжан-ковський, д. Степанч, пані Левицька і д. Коханенко. Не гірше випали й менші ролі, так що цілість зробила досить добре вражіння. Шкода лиш, що на таку штуку не прийшло більше число робучої верстви нашої суспільності. Та й сама ін-телігенція не прибула в сьмірім числі.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 8. маї 1909.

Вісти з Туреччини.

Царгород, 8. маї. (Кб.) В моєї, яка находить ся напроти палати Долмабагда відбув ся сьмізмік в ще більше пошадний спосіб, як сьмізмік п'ятниці.

Султана, який прибув в супроводі маршала Г'орі Муттара, змилановано в дуже живий спосіб. Демагоги, підфіцери і жовніри, які справляв в цьвітні на Дарданеллах демонстрації в пористи ваків шеріату і мусїли уступити напором кіль-кох молодотурецких батерій, арештовані і відве-зени до Царгороду. Очищеня Дарданелів і Воефору від залого поступає даліше.

Головний генерал Могамед Шенно-паша від-відував по полудні поодиноких амбасадорів.

Царгород, 8. маї. (Кб.) Арештованя членів лі-беральної унії, урядників, офіцирів могомєдаських сьмізмічів і реакціонерів триває даліше і ви-казана велика зметушність серед населення.

Царгород, 8. маї. (Кб.) Великий вєзир і міністри заграничних і внутрішніх справ записали вчєра всіх дипломатів, що внутрішнє положення малої Азії унеможливе ся і зроблено всімі можливі заарядженя в цілі цілковитого заспокоєня і приве-дення миру.

Справа назви короля Фердинанда.

Софія, 8. маї. (Кб.) Ходить чути, що Туреч-чина і поодинокі держави закладали вивчення від болгарського правительства, яким правом мїг король Фердинанд прибрати імя „король Болгарія“. Се випливало в Туреччині велике обурєня проти Бол-гарів Македонії. Болгарське правительство задумує в маморинї до всіх держав доказати історично правність такої назви.

Львівський руский нар. театр тов. „Р. Бєсїда“ під дирекцією Йосифа Стадника.

Репертуар:

В неділю, дня 9. маї с. р. по полудні о год. 3-їй по зникненні до половини цїнах (як на п'ятницю):

20 днів тюрми

фарса в 3 діях Генсесена і Вебера. — (Фарса є від-значєє ся незрівняним гумором!)

Вечером о годинї пів до 8-їй (другий раз):

Madama Butterfly

опера в 3 діях Г. Пуччіні. — Гостинний виступ пані Ф. Лопатинської і п. Й. Шиманського. Нова велика вистава! Музика військова 41. п. п.!

У вівторок, дня 11. маї с. р. (третій раз):

Madama Butterfly

опера в 3 діях Г. Пуччіні. — Гостинний виступ пані Ф. Лопатинської і п. Й. Шиманського. Нова велика вистава! Музика військова 41. п. п.!

В середу, дня 12. маї с. р.:

Бенефіс артистки пані Антонїї Осиповичевої:

Хата за селом

(„Циганка Аза“)

народний образ зі сьмівами і танцями в п'ятих діях І. Крайневського.

В четвер, дня 13. маї с. р. (четвертий раз):

Madama Butterfly

опера в 3 діях Г. Пуччіні. — Гостинний виступ пані Ф. Лопатинської і п. Й. Шиманського. Нова велика вистава! Музика військова 41. п. п.!

В п'ятницю, дня 14. маї с. р. (по зникненні до половини цїнах):

Вихованець

народна оперета в 3 діях Янчука.

Як чорний нічм, неподільний, довгий,
Немоє сповите в смуток і жалобу.
Давав вже волю дитому говору;
Аж гульк! заблисна перед моїм оком
Мала аляйда, останни ще надін.
Ниток сріблених безконечна прима
Простерла світло, сить, над сморбиним світлом.
Се був твій бласен, а вемі тікі лемма.
Могучо адарин мого сердца жар
І не хотів держатись вже в найданях.
І ж побіг і верг ся в чорна море,
Дивав ся все на світло, як на ціль.
І гак прийшов, до берега добив ся.
Я не прийду ніколи, як не хочеш,
Та не бери мені аляйди надії
І не скрипай розради світла того.

ГЕРО. Юначе добрий, вір, я не тверда,
Хоч тільки трохи взаїмна тобі;
Та годі, я тобі вже раз казала:
Мені призначений є строгий чин,
Жреині не гадати про любов.
Ще передвчора, як прийшов, мільна;
Тапер вже півно. Йди і не вертай.

ЛВАНДЕР. Та памуть, люд твій не твердий на серце,
Хиба такі жостокі в нас прана?

ГЕРО. Медийці й Вантри на даленім сході
Вбивають ся жреинню бога сонця,
Що живе оком на похання свого;
Мій люд не є такий жадний на кров,
Щадить він вправді грішниці жите,
Та проганяє й проклинає її,
А з нею дім цілий і всю родину.

загальних зборів. Члени сего товариства пізнали „адептів“ нацистського юноша Івана Мельничука по тім, як вислав до Росії аложені ними гроші і від его читальні поміло відступили, бо кажуть, що їм Липованської читальні не потрібно.

НОВИНКИ.

Чернівці, 10. мая 1909.

Календар. Вівторок 11. (28.) Язона, Сошиятра, рим. Вівторок 11. Схід сонця 4 год. 22 мин., захід 7 год. 31 мин. — Середа 12. (29.) Мемнона, Ассентия, рим. Понеділок 13. Схід сонця 4 год. 20 мин., захід 7 год. 32 мин.

Нові почесні горожани. На суботньому засіданні чернівецької ради громадської постановили бурмістр барон Фірт внесення, щоб іменувати проф. др. Скедла, др. Штрахера і др. Сім'янова членами їх визначних заслуг около розвитку міста почесними горожанами. Гром. радний Складит вислав сего дня внесення, однак внесення перейшло великою більшістю голосів, бо проти того внесення голосували лише радні: Складит, Дучек і Косовені.

Процес проти Кисановича. В суботу продовжився процес проти убит. Кисановича. Справу провадив радник Аляч. Кисанович попереднього суду Коралевича, який провадив проти него розправу майже через цілий рік, відкинувши за політичних причин. В процесі Кемплер і Айзенберг із зазначених респараций прийшло між обома сторонами до угоди. Оскаржений закликав, що він у своїй критиці не мав на думі певних осіб, лише саму справу і управу міста. В справі § 312 (образла юзландиційної комісії) звинувачено обжалований як передше тим, що він був тоді своїм шкільним управителем покликаний до комісії як муж доміра, з поміж учительства, і що він був сам членом тої комісії, отже відповідає всім преміям якоїсь офіційності. В справі гри в карти прочитано сего дня одного епізоду Едуарда Адельбергера аложені під присягою, в яких свідок заявляє, що він підчас критичної гри не добачив у обжалованому ніякої некоректності і перед ним не робив таких тверджень. Задля поновного покликання студента Бахтіга відложено процес до вівторка (11-го с. м.). Ми вже писали про крутанню п. Кисановича, який в критичний момент звичайно перепрошує образених. Таке й тепер.

Справа російської мови на Буковині і в Галичині. Як звісно кацапські посли в Галичині домагаються ся заведення російської мови в народних і середних школах Галичини і Буковини як обов'язкового предмету, а також отворення катедри для російської мови і літератури на університетах в Львові і Чернівцях. Кацапський посол Гайбоніцій постановив навіть в сій справі внесення на 27. члвтія с. р. в палаті посли Польські часочини займають ся тепер сям питанням і наважують ся нові заходи кацапів провокаційно. „Gazeta Narodowa“ пише, що се поступоване кацапів осудять звичайно як Польські та і Русини-Українці, та замічує, що посол Гайбоніцій не поклав би ся говорити щось подібного перед своїми виборцями.

Оповідки, іменованя і т. п.

Красний маршалок барон Василько виїхав до Відня, звідня удостоє ся до Німеччини. Дня 5. червня с. р. удостоє ся бар. Василько до купезу в Карлсбаді.

Перенесення. Гр. ор. священика Ілю Мачушана перенесено з Шинківців до Воренчаня а гр. ор. священика Николая Джурумиза іменувано адміністратором в Шинківцях.

Посвячене церкві. Дня 23. с. м. посвятити архієпископ др. Репта церкву в Гайбоці.

Ноніурс. При місній школі в монастирських (Чернівці) опоромити ся в дні 1. вересня с. р. місце шкільного сторожа. Річна платня вноситься 630 К, крім того дістає служачий дармо мешканець і 60 К додатку шкільного. В разі вдоволюючого сповнення служби підкасає ся платня що вистає о 100 К, по перших п'ятих літах на 730, по дальших на 830, 930 і т. д. Місці сторонні шкільні мають право після провізійного припису прийнятого радою громадською дня 9. грудня 1905 р. ч. 401/04. Право на провізій і зараховує ся їм також і той час служби, який вважався до вівторка місяця служби. Компетентні о се місце мусять мати омічаний 18. а не омічаний 40. рік життя, а також мусять знати читати і писати. Подання мають бути написані власноручно і має ся до них прилучити метрику, свідоцтво проналежності (Heimatschein), свідоцтво шкільне та свідоцтва шкільні. Подання треба вносити до чернівецької ради шкільної найдальше до 31. мая 1909 р.

Із штуки і літератури.

3 укр. театру. „Павло Полуботок“ — історична трагедія Осипа Баранського в 5 діях, а в 7 відслонках — дня 5. мая 1909.

Драматичний письменник мусить мати потрібний дар: творити живі постаті, які ділають

немов люди дійсності, а все таки своїми типічними прикметами виростають понад припадковість і пересічність дійсності: аламати подалі сценічно оживлені яви, які захоплювали глядача драматичною силою і життєвою вірністю, а вийшли се, що отако виставили драматичний хист, себто пізнати, чи внась подія, якийсь пробачив або конфлікт може ставити осередком драми, а вибравши таку основу, обробити її так, як сего вимагають закони драматичної техніки і реалістичної сцени.

Коли отсю критичну міру приложити до Ос. Баранського, то виходить, що ні его не можна назвати драматичним письменником, ні его „трагедія“ драматичним твором. Певне, самої ідеї, оживити драматично трагедію „руїна“, вивести на сцену діям особи сего сумної доби, не можна назвати хибною; невдача записів Полуботка, що щиро бажав добра Україні, виникла з одного боку розладом фантазії, а з другого плинном, неосвітленістю переведеною діяльністю Петра Великого, конфлікт між центристичними, нібеландиційними змаганнями уряду нової російської імперії, а автономними змаганнями козацької старшини — надає ся до драматичного оброблення. Віда в тім, що до сего вваж ся чоловік, який письменничу діяльність розвивав як розривку у доміж, сучасних, немовних місинах. Сам по собі драматичний предмет прибрал під его руками над такої свого рода „Haupt- und Staatsaktion“, із великою силою персоналізуючи із змислом „чорний характер“, до діям особи не люди, а лише дерев'яні манекени, що рухаються ся, наче ті ляльки у різдвянім вертепі по волі автора. Удраматизована хроніка гетьманованя Полуботка у п'яти діях, а сімх відслонках, без ніякої провідної ідеї, сучасна, як сучасні були ті дні у подільському селі, в яких вона поставала — отсе то враження, яке лишило ся у мене по виході з театру.

Між же собі сільський священник у другій половині 80-их років находити прямиць в такого рода письменничу діяльність, може мати его твор своє літературно-історичне значіння, але заходить питання, що на ціл мала дитина театру у виставі сего штуки. Во поза ніякою патрістичними фразами годі навіть там, як сказано, луску провідну ідею, що змозгав заховати своїм змістом глядача, не тільки забути ему на хвилю і недостатні псих.

Жаль було глядіти на артистів, які докладали усіх старань, щоб мертву річ оживити; тільки авдія грі таких артистів, як пп. Шевченко, Петровіч і Стадник та інші Осиповича і Рубчаків, виходили деякі сцени, в яких в хоч іскра драматичності, якась живіше. Пан Маластрейський мило видивав аусал не аумін із своєї ролі пробити нічого живого; лишив ся „чорний характер“ сценічний манекен для переведення інтриги.

З менших ролі треба назвати пп. Острого, Криштофа, Рубчаків і Степанів; знаменитий був пан Юрчак в епізодичній ролі архимандрита Нила, п. Косса в невеличкій ролі полковника Маренюка, судженого Маруся, репрезентував еротично-ліричний елемент в трагедії. — (а.)

„Madama Butterfly“, опера в 3. діях Пуччіні, слова L. Illica і G. Giacosa, (на сцені упріччя театру дня 8 і 9. мая 1909).

Пуччіні, один із найвідоміших репрезентатів новітньої італійської оперової музики, сягнув до японських музичних мотивів і на їх основі змалював чудову музичну картину, трагедію жіночої душі в державі „східного сонця“.

Сердечний метаморфозис ли жертва своєї легковірності, але гине а тою думкою, що своєю смертю задоволяється і своєю життєвою своєю милому. Ся трагедія здійснювана музичною, повною ліризмом, що відзначає ся прегарною, оригінальною інструментальною. Воналі оркестра займає дуже широке місце в сій опері; части вокальні, з впливом партії Butterfly і Цингертона, держані переважно в рецитативі. Конструкція, щоб так сказати, хвиля сего опери лежить в її довготі; особливо треті дії, що приносять драматичну розв'язку триває так довго, що прямо мучить слухача, однак се винагороджує ему щедру гарна богата інвенцією музичною.

Через се ставить опера певні вимоги особливі до артистів що співали титуловану партію: п-ні Лопатинська, володіючи економічно своїм голосом виступала цілу партію без видимого напруження і змучення. Вона чарувала прямо м'якістю і ліризмом свого голосу, уміючи при тім знайти в в відповідних моментах сильний драматичний акцент, а гра достроювалась внові до сильної.

Не можна сего приложити в цілості до всі партнера, п. Косса; помінувши вже те, що его голос надає ся більше до оперетних так обомом, як і силою, піднести треба що недостатку драматичної діяльності, що мимав доповнити при домії стараності і докладним перестудіюванням ролі не лише під зглядом вокальним.

Знаменитими в масці і дишці були пп. Рубчаків і ролі бонні і Юрчак, як посередник Гора; ринком і пп. Петровіч, Криштоф, Бучман і Мінченко та п-ні Рубчаків, Левиця і Жарська причинились значно до аложеня гармонійної цілості. Хори помінувши деякі дрібні невідності, які в слідуючих представленнях аннулюють самі собою, функціонували належнито. Осібна похвальна замітка належить ся знаменитій режисері і директентоні, що мав до діла із чужою ему, військовою оркестрою, а звязав ся із свого задання вповні вдоволюючо. Загалом цілість зробила як найліпше враження так під зглядом музичним як і що до сценічної обстановки, і свідчить дуже корисно про артистичний урвень нішого театру. — (а.)

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 10. мая 1909.

Будапешт, 10. мая. (Кб.) Цісар приїхав сего дня в особнячий аудієнції віцепрезидентів палати послів Стефана Раковського і Навал.

Будапешт, 10. мая. (Кб.) Япаський князь Нашімото приїхав сюди із своєю подругою. Цісар відвідав князя опісля в його помешканні. Князь відвідав також своєї сторони цісара і архієпископа Йосяфа на парскім дворі.

Нольоніа, 10. мая. (Кб.) Берл. телеграма часою. „Kölnische Zeitung“ доносить: французі часочини опубліковують слідуючу із Петербурга датовану депешу: В дипломатичних кругах зазначають, що похід реакціонерів на Століпінна вийшов від німечної дипломатії, яка добачає в Століпінні провідну німечко-воросію політику і побоює ся, що его політисне на дотеперішнім становищу віддалить Росію остаточно і з сфери німечних інтересів. Доси не мав сего замах на Століпінна жадного успіху, тому що більшість дум підтримує его. Як доносить а об'єктомлевих а тою справою кругів, старають ся провідирі згаданого замаху навлонити цісари Вілгельма удати ся до Петербурга ще перед від'їздом царя на середземне море, щоб привнести налад давніші відносини обох держав. Очевидно що така чутка не вийшла а дійсно дипломатичних кругів, які дуже добре знають, що Німеччина не має причини брати участь в борінні проти Століпінна. З достовірного боку доносить нам, що й нема жадної бесіди про подорож цісара до Петербурга, тому що не припадає ся великої ваги таких безвідставним поголосам.

Париж, 10. мая. (Кб.) Російський терорист Мотко Ріс поволнив атера в однім з тутешних готелів атентат на шефа московської поліції, полковника Котені, зустрічаючи на него чотири рази а револьвера; однак не поцілила его ні разу. Опісля Ріс зранив а легла голову полковника ручкою револьвера, по чім дав ся без жадного спору арештувати. Він заявив, що хотів убити полковника, щоб відкрити шлях російській поліції.

Льондон, 10. мая. (Кб.) В урядовій дорозі опублікують, що стан адоравал Короля Едварда значно поліпшив ся.

Царгород, 10. мая. (Кб.) Великі неспоконтрольовані, мабуть пересаджені листи доносять, що між султаном а молодотурцистичним комітетом приїшло до непорозуміння і що головний генерал Шейкет-паша мусів задля сях диференції інтервенувати, тому що султан загрозив деякі есентуальності. Задля того має Шейкет-паша опублікувати повідомлення, що армія вірвала всім зносинам з комітетом.

Львівський руский нар. театр тов. „Р. Бесіда“ під дирекцією Йосипа Стадника.

Репертуар:

У вівторок, дня 11. мая с. р. (третій раз):

Madama Butterfly

опера в 3 діях Г. Пуччіні. — Гостиний виступ пані Ф. Лопатинської і п. Шиманського. Нова велика вистава! Музика військова 41. п. п.!

В середу, дня 12. мая с. р.:

Бенефіс артистки пані Антонії Осиповичевої:

Хата за селом

(„Циганка Аза“)

натурний образ зі співаним і танцями в п'ятих діях і. Крижевського.

В четвер, дня 13. мая с. р. (четвертий раз):

Madama Butterfly

опера в 3 діях Г. Пуччіні. — Гостиний виступ пані Ф. Лопатинської і п. Шиманського. Нова велика вистава! Музика військова 41. п. п.!

В п'ятницю, дня 14. мая с. р. (по зникненні до половини шпак):

Вихованець

народна опера в 3 діях Янука.

Доставці для буковинського зв'язку урядників

Міхцер & Шехтер, Чернівці

Ринок (напроти буковинської щадниці)

порувають свій багато асортований склад **весняних і літніх артикулів**, як: **напелюхи** для панів і хлопців з ц. к. надвірних фабрик Вільгельма Плеса, Антона Піхлера, І. Гікля Синіа, як також італійської фабрики капелюхів Г. Бросаліно. — Великий вибір **біля** білого і колірного для панів і хлопців; ковнярики, маншети, рукавички, шарпиртки, паньчохи, хусточки, шельки, палички і камизельки. — Великий вибір **краваток** в найновіших фасонах і красках. — Великий склад **черевикив**, найсолідніші викінчених. — Богатий вибір парасолів і парасольок різного роду. **Неподобуючі ся річи можна відмінити.**

Замовлення з провінції дешево і сейчас.

Неподобуючі ся річи можна відмінити.

Звичайні загальні збори каси пож. і шадн. для громади Бейя ад Бряза, ст. з. з. н. п. відбудуться дня 20. мая 1909 о 1. годині попол. в „Народнім Домі“ з звичайним дневним порядком. **Іван Сергій**, начальник.

Загальні збори каси пож. і шадн. для гром. Васловівці, відбудуться дня 20. мая с. р. о 2. годині попол. з таким дневним порядком: 1. Про стан маестковий, приходів і розходів. 2. Вибір старшини. 3. Згода з каснером. 4. Винайму канцелярії. **Георгій Годованюк**.

Звичайні загальні збори каси пож. і шадн. для громади Шинківці, відбудуться дня 16. мая с. р. о 11. годині перед полуднем в „Народнім Домі“ з отрим дневним порядком: 1. Прочитане протоколу з попередних загальних зборів. 2. Справознане касове і білянс за рік 1908. 3. Доповняючий вибір старшини і ради надзорчої. 4. Вибір каснера і установлене сму річної платні. 5. Підвищене кредиту для тут. каси і для членів. 6. Постанова о сплачуваню доугу до „Селянської Каси“. 7. Вільні внесеня і запитаня. **Пилип Андрук**, начальник.

Загальні збори каси пож. і шадн. для громади Чагор, відбудуться дня 16. мая с. р. з звичайним дневним порядком.

Женю ся

Красний блондин 30 літ православної релігії, у шісарській за декретом службі в Чернівцях, 1800 кор. річної платні шукає собі жену панну або вдову без дітей до 28 літ. Може она бути різної релігії лиш не жидівської має бути дуже красна та гарний стан мати, лиш аби мала гарний маесток або готівку. Щасте ходить сьліпо. — Фотографія пожадана, за зворотом. Адрес: I. A. poste restante. Чернівці термін до 16. мая 1909-го року. 75 (2-2)

Важне для бездітних.

Є до дарованя гарний здоровий 7-місячний хлопець. Адрес: G. K. poste restante. Чернівці. Термін до 20. мая 1909. 75 (2-2)

Нові друки для шкіл народних

а то:

нові **свідчення** для учеників і учениць **повторних курсів** і нові **лісти виплати** (Zahlungsliste) для учительства, можна дістати в друкарни „Рускої Ради“ в Чернівцях, улица Петровича число 4.

Союз руских хліборобских спілок на Буковині „Селянська Каса“

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою повідомляє, що він отворив в себе особний

Відділ жа вадкі і кавці

і перебирає зложуване вадий і кавций але лиш у публичних корпораціях або до рук власників великої посілости земельної в пунілярних цінних паперах під дуже догідними условинами. Ближші інформації даємо в нашій канцелярії в Чернівцях, вулиця Петровича число 2.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть NERVOL

„Назва правдо забезпечена“ антикара др. Ю. Францоца

в Терополі.

Се є найменше усмиряючи средство до пагарили против всяких ревматических болей, простуды, ланани востий, плечий, плечий і вприводу доду. Прому уважати на назву „Nervol“ і не прамамати вважати „Nervon“.

Ціна флакона 80 коп. 10 флаконів (оплатом) 8 кор. в оплатом і оплатом. Тисячі літ з подякою. — Висмак 2 рази денно до всіх країв. В Чернівцях на складі у Шмідта і Фонтана, в Селетині в дроггерії медичналіній Стерашуса.

24 15—40 н.

Молочне мило

лелійне з коником

найлагідніше мило для шкіри і проти виприсків соняшних.

Всюди до набути.

Ukrainische Rundschau

одинока українська часопись на німецькій мові, що заступає інтереси українського народу перед культурним світом, виходить раз на місяць в обсязі 48 сторін з додатками і коштує на рік лише 8. Кор. Є обов'язком кожного інтелігентного Русина передплачувати сю часопись. Адреса редакції і адміністрації: Wien XVII/3 Franzensfelderstrasse, 2.

В СКЛЕПІ

„Укр. Видавничої Спільноти“ в Чернівцях, ул. Пивнична число 6. (побічна від жидівської) — можна получить всі прибори до писаня як також апробовані взори до краснописаня.

Великий зарібок

вносить побічне заняття кождому господарю, купцеві, підприємцю, урядникові і т. п.

До виробу

Цементових дахівок

не треба фахового знаня. До того спеціальних машин також сплату ратами, достарчая

155 (—)

І. ШИМОНОВИЧ

Чернівці, ул. Св'ятої Тройці ч. 20.

склад фабричний машин для загального цементового виробу.

Проекты коштів і цінники даром. — У всіх місцевостях Буковини і східної Галичини, пошукуючі заступників. — Цисемні oferty адресувати на повнесту фірму.

Найперше і найбільше буковинське втаблісема в тій галузі.

Хемічна пральня і фарбарня ДАМСКОЇ І МУЖЕСКОЇ ГАРДЕРОВИ,

уніс мів різнородних материй, як: футер, материй на меблі, гардинок, занавісок, портіер, рукавичок Glacé і корунок.

Спеціальність: Хемічна пральня і фарбарня шовків найліпшої сорти. Взірцева фарбарня і знаменита пральня фіранок різного роду.

САЙФЕРТ і ТУЧАПСКИЙ, Чернівці

Централка:

ул. Руска ч. 15.

Мірні ціни.

Філія:

ул. Кручена ч. 1 а теперішня ул. Д-ра Райса.

Виконане без закиду.

159 (—)

Замовлення з провінції сейчас.

Ціники даром і оплатно.

Купуйте лиш у своїх людей!

Держіть ся илнча Свій до Свого!

Новоотворене

Високому ц. к. кавалеру урядовою спеціалізацією

Міжнародне

Бюро Подорожи

„СВІТ“

Стрецький і С-ка

в Чернівцях (Буковина), улица Кохановского число 1. 165 (—) видає карти корабельні до

Банади, Сполучених Держав (Америки), Аргентини, Бразилії, Азії, Африки

Карти на желізниці європейські, канадські та американські. Карти на ємальні вагон. — Карти прогулянкові та охрону.

Купуйте лиш у своїх людей!

Держіть ся илнча Свій до Свого!

Передплата на „Буковину“

платити в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
 - Росії: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.
 - інших державах: на цілий рік 40 ер., на пів року 20 ер.
- Далі місяць і сівка буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під надляж і коштів буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинове число 10 сотників.

Оголошення коштують по 10 сотників від односторонньої сторони або 20 від двох сторін друком (отві). При підписанні або при рішучих замовленнях платити аванс.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.
Виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петровица число 2.
Часово-телеграфний 178.

Адреса для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устатковувати ся по днях від 10—11. разів і 2—3. поодиноким крім неділей і свят.

Надсилає по 40 ер. від червоних, при чому і призначенні відповідний робити. Редакція не несе відповідальності за вартість надісланого. Рухомий експонат редакції живих та померлих заборонено і заборонено писати на листівку.

Циркулярні листи коштують по 2, 3 і 4 сотників від штуки.

Користуватися на інших марках поштовими не можна.

Бесіда посла Лукашевича

виголошена в залі послів дня 4. мая 1809 в дебатові над прав. фінансовими законопроектами.

Висока палато! Санація краєвих фінансів починала вже від довгого часу публічність і головні краєві виділи і краєві сойми. Нараз відзивали ся голоси за санацією краєвих фінансів зі сторони краєвих заступників, краєвих виділів і соймів. Буковинські Русини попитали заінціповану в попереднім році акцію тодішнього міністра скарбу Коритовського — в справі санації краєвих фінансів і ми відкриті теперішньому міністрові скарбу отці. Білімському, що він сю акцію убрал у міцну форму і предложив високій палаті дотичні висновки. Погіршене краєвих фінансів спричинене по більшій часті зростом запотребовань видатків на адміністрацію, які ставлять ся до поодинових країв. Ці видатки, по моїй думці, дають поділити ся на дві категорії, іменню на категорію, що не стоїть в ніякій зв'язі з автономією краю, бо дотичні агенди стоять в управі держави, а по друге на ту групу видатків, які є предметом краєвої самоуправи. До цієї групи зачисляю видатки на народне шкільництво, на військові квартири, на квартири жандармерії, видатки на видалювання (Schubablagen), видатки на щеплення вісп і повинні отримувати краєм державою, а окрема на Буковині причини для державної руху жандармерії і татий самий причиною для державного закладу на розвіджування живності. Після презйміари за 1908 рік, вносять ці видатки 3,027,083 кор. Відтиснувши сю суму від всіх видатків краю за 1908 р. 6,806,967 кор., остало ся 3,027,083 кор.; се означає би я власні краєві видатки; колиб держава перебрала на себе видатки першої категорії, то край міг би покрити свої видатки і без державної допомоги.

Спеціально видатки на народне шкільництво на Буковині довели до лихого положення краєвих фінансів. В р. 1888 вносили видатки на шкільництво з Буковини 348,092, в р. 1903 — 1,679,902 в р. 1908 — 3,189,204, а в р. 1909 вступило 3,900,000 кор. Через те причиною, краю до краєвого шкільного фонду, який вносили р. 1908 1,843,924 кор., в році 1909 вступило о суму 700,000 кор.

Не можу сказати точними даними, бо не маю під руками презйміари на рік 1909. Просив, щоб мені його переслали, однак досі що не одержав.

Замітити мушу ще, що додаток до краєвого шкільного фонду на Буковині вносять 50 процентів, між тим коли краєвий додаток до податків сам вносить 40 проц. Бачите отже панове, що в протязі 20 літ видатки на шкільну зросли о десятикратно. Розвиток шкільництва лежить в інтересі держави і то так з огляду на податкову як і на оборонну силу і тому було би справедливо, як би держава перебрала на себе ці агенди, якими управляє і для якої край є лише місцем вилучування. В буковинських краєвих соймі в сім огляді пераза запала ухвала і за тим — оскільки знаю — заважали ся всі сойми з виїмком нижньої Австрії і Галичини. На жаль правительство не признало ся до цих утвал.

Запотребоване краєвого шкільного фонду було, як я вже снімнув, позицією, що погіршала наші краєві фінанси. Правда, можна сказати: чому Буковина в останнім часі підвищила учительську платню? Однак підвищення цих видатків було потрібне, бо чим вища культура, тим більше і народне добро, а учителя лиш тоді можуть цілком виконати свою задачу, як поліпшать ся їх матеріальне положення.

Побіч запотребовані краєвого шкільного фонду видатки на санітарні справи, отрого значини повинна

державна перебрати на себе. Видатки з цього титулу вносили в р. 1904 — 492,481 К., в р. 1905 — 920,779 К., отже о 428,298 К. більше. Таке підвищення цих видатків повинно ся головним чином виникло з краєвих шкільних. В інших краях держава або міста удержують шкільні, але на Буковині маємо лише краєві шкільні, які мусять край удержувати.

Ми буковинські Русини, від імені яких промовляю яні в неприсутності нашого Ва. презйміари п. Ник. Васильєва, який з наших причин задержав ся на Буковині, — питаємо взагалі акцію правительства в справі санації краєвих фінансів; ми тому її питаємо, бо коли би санація не стала ся в пропонуваній правительством формі, тоді мусять би наступити такі підвищення додатків до податків, що наше сільське, яке й так понад силу перетиснене русо мужицтво населене, би мушу оканувати, навіть цілий нарід не був би встані его повести. Лише думаю нас, що правительство і тут не виходить з якоюсь цілістю, але з позовною, бо призначена для Буковини сума 1,988,807 К. не вистарчає, щоб покрити запотребовані краєв. Остало ся все що визначений недобір, що — як не мило ся — вносить щось 500,000 К. Точних цифр не можу подати, бо не був на те приготований, що прийду сьогодні до слова. Чим отже має бути покритий отсей недобір? Коли правительство хоче поправити краєві фінанси, то найпорядно, значить най так їх поправити, щоб на ряд років уміцнити край від таких зловестів.

Головною ціллю законопроєкту є змонетизація всіх родів податків для держави. Чи се установище з автономічної точки погляду можна поділити, се повинно осудити панів автономістів, до яких і я особисто причислюю ся. Ми буковинські Русини задоволені, що взагалі робить ся якусь акцію для поправки краєвих фінансів.

Підвищення податку від горілки у проєкті

Филі моря і любови.

Трагедія на п'ять дій Франца Грілапарцера.
(Переклад П. Карманського).

(Далше).

ЛЕАНДЕР (приїждєє ся).

Се що?

ГЕРО. Ох, кождий авун здаєть ся, кром збірін!
Дрожать коліна.

ЛЕАНДЕР. Геро, Геро, Геро!

ГЕРО. Остав! Не доторкай! Взяю мусити проч.

Сама тобі покажу певний шлях;

Бо як прийшли-б, найшли-б тебе, зловили —
(Держать ся криком оверти крила).

ЛЕАНДЕР (місця короткої перерви).

І можу, краще, знов прийти?

ГЕРО. Ти?

ЛЕАНДЕР. Гадаети, ні? — ніколи вже, ніколи?

Чи знаєш слово, зміст його страшний?

А ще: боялась ти за мене. Знаєш?

Я мушу знов по дикім, чорнім морі;

Не будеш думать, що вірнув я, вмер.

Як не прийде з дороги вість?

ГЕРО. Пришли кого.

ЛЕАНДЕР. Я сам собі посол, а більш ніхто.

ГЕРО. Там, голий після, приходи, приходи!

Однак не тут, на місце смерті. Веріє

Яким з піску на море висунув!

Прийди сюди і сирій ся у морях:

Як я піду, почую, що говориш.

ЛЕАНДЕР. Та лямпа тут; нехай мені лямпа

І вкаже дорогу мого щастя.

Коли-ж прийти сюди знова? скажи!

ГЕРО. В день празнику.

ЛЕАНДЕР. Шуткуєш знать!

Скажи, коли?

ГЕРО. Як місяць повний стане.

ЛЕАНДЕР. Досега тигнесь десять довгих днів!

Будеш певенна за той час? Я ні!

Буду боїтись, що нас замітили,

Та меш мене мертвим в уні бачить —

І справедливо! Вийду з моря ціло,

Так ибе мене журба, тривога, біль.

Скажи: позавтра; най по трьох вже днях,

На другий тиждень, що?

ГЕРО. Так, завтра будь.

ЛЕАНДЕР. О щастє! блаженство!

ГЕРО. Будеш вертати, Леандер,

По морю попливеш, в ночі, як перше,

Та береми сю голову й уста

І очі сі мої. Та чув гарез?

Скажи, що так! (Він хоче її обняти, та вона
цубаєть ся).

Ні, ні! тепер ходи!

Я проведу. (Іде до стола по лямпу).

ЛЕАНДЕР (слідить за нею очима).

О гоша жінко з неба!

ГЕРО. Чому не йдеш?

ЛЕАНДЕР. І маю так з нічим?

Кидати сей рокишаний божий рай?

Ніякого ніяку, ні запобігу

Не понести, щоб розвинути тугу?

ГЕРО. Як се гадаєш?

ЛЕАНДЕР. Хоч рученьку?

Потім — вони кладуть уста до уст —

Я бачив се — і шепчуть так до себе,

Що тайне для повітря говірного.

Мої — уста, твоїм най ухом будуть!

Дай ух до мовчазної розмови!

ГЕРО. О, того годі!

ЛЕАНДЕР. Я мушу стільки, ти нічо?

Я в небезпеці, смерті, ти ани: ні?

(Передрамають ся по лігочому).

Втопило ся, як вертати му сумний.

ГЕРО. Не лихослов!

ЛЕАНДЕР. А ти, поволя!

ГЕРО. Коби пішов!

ЛЕАНДЕР (видє на коліна). Клянусь!

ГЕРО. І не сварив ся,

Що я за легко доторкнулась уст;

Ні, вдалний будь і мовчи підчиняєсь.

ЛЕАНДЕР. Вагаєш ся?

ГЕРО. Зломив за себе руки,

Як знаєш, та, любини моєї назовь.

ЛЕАНДЕР. Диви, вробив.

ГЕРО (ставить свійго на лямпу).

Нехай не бачить лямпа.

ЛЕАНДЕР. Ти не йдеш.

ГЕРО. Такий прудий ти?

Так ні — однак, коли се рай тобі —

Бери і дай? (Цілує його швидко).

Тепер морний заїждєть!

ЛЕАНДЕР (приїждєє).

Геро!

ГЕРО. Ні, ні! (Вбіває в двері).

ЛЕАНДЕР. Коли можу, о Геро!

Проклятий! Зависий сей рай!

(Прикладуєть ся до дверей).

Та чув я прои,

Ох, се ві: підходить до дверей,

На павлицях, вишном — се пола? — Боги!

ваній правительством мірі не в нас симпатично, бо воно підносить ся до артикулу, що є для нашого руского населення необхідним; через підвищення мала би горівка дуже подорожати.

Проти підвищення податку від пива, хоч для нас і се несимпатично, не маємо ми таких самих сумнівів, бо відомо, що наше руске населення зуживає пиво дуже мало; пиво є для нашого сільського населення люксом. Однак коли має ся підвищити ці податки, то ми мусимо стояти за те, щоб знижено домовогосподній податок двома найнижчим категоріям. (Притамуємо.) Від сего домагання годі нам відступити.

По моїй думці воно не справедливо, щоб держава при всякій акції, піднятій в цілях санації краєвих фінансів, в першій лінії думала на себе. Знаєте, що після предложення держава з сєї акції дістане 22, 870,000 К., колиб сю суму призначено для країв, то се поправило би на довго їх фінанси. Правительство придержувало ся сего поступованя на жаль в р. 1896, коли по перше підняло акцію в цілях санації краєвих фінансів, придержувало ся в р. 1901, придержує ся на жаль і тепер.

Коли би правительство мало думку остаточно упорядкувати фінанси Буковини, то мусіло би перенести на себе всі видатки на школи і шпиталі; наших звичайних доходів вистало би на покриття наших власних потреб.

Остаточне зазначення нашого становища затерігаємо собі при другім читанні. В комісії, куди передасть ся отсе предложення, спрещуємо наше становище і відповідно до уступок, які поробить нам правительство, застосуємо наше головоування.

Хочу ще додати, що ми не можемо погодити ся з дальшим причинком річних двох мільонів, який розділять ся між поодинокі краї після ключа зфінсованого §. 2. законопроекта, бо стична що з того виходить для Буковини, така незначна, що краї, якого потреби ростуть, не вийде з тим на рахунок і треба буде підвищити податки; се однак годі зробити, бо треба угляди, що ми на Буковині маємо тепер найбільший додаток до податків, іменно 96 проц. Наше населення, коли воно не має підняти цілковитий руїні, не встані знести більших податків. Коли отсе правительство робить якусь акцію, то було би жаданим, щоб краям дійсно допомогло і поправило бюджет країв на кілька років. Тому річні підвищення в сумі 2 мільонів треба розділяти між краї після їх потреб, впритім треба особливіше угляди на Буковину як один з найбільшійших країв.

Я особисто не годжу ся з постановами §. 4., бо вони — говорю тут лиш за себе — обікрюють автономію країв. Абсолютно не можу за тим зачинити ся. Так само за глибоко ситая в краєві фінанси

нанес постанови §. 6., іменно що на будуче знизить ся ґрунтової податки в 15 процентів, домові в 12 і пів проц. вимірі. Доси краї нимірювали додатки після присисаних податків, проте мусіли би в додатках йти в гору, щоб із зменшеного податку одержати таку саму суму. Виглядає на таке що держава переводить реформу автономного тіла. Однак воно має отсю добру сторону, що сим стабілізовано би ці податкові категорії.

Се ті короткі замітки, які я, будучи неприємованим, позволив собі пробити до сего законопроєкту. Я звернув би ся до правительства з просьбою, щоб воно конче перебрало на себе видатки на школу, які на Буковині дуже великі. Ми бум. Русини будемо отже голосувати за переданем предложених спеціальній комісії, але остаточно наше становище спрещуємо в комісії або при другім читанні. Отсим кінчу свої короткі замітки. (Оплески).

Рада державна.

Саме підчас першого читання фінансового предложення поставлено кілька нагних внесків, але ніхто не противить ся сій перешкоді, яка дуже помандана малій сільності прихильників а великому числу противників фінансового предложення. Загалом треба сподівати ся нових податків та підвищення старих, такемо було можна сказати без всякого сумніву, що до таких предложень на кожний раз мало хто прихильє ся. Чого однак не сподівали ся і через що не можуть заспокоїти ся, то предложене фінансове, яке з одної сторони не сповняє достаточнє снові цілі як в державі, так і в поодиноких краях а з другої предложує підвищення податків, що дотикає ся осіб і мандатів майже всіх послів.

Палата хоче санації краєвих фінансів і жадна партія не ухиляє ся від того, щоб подбати за потреби державні, спричинені лиш в малій мірі загальною кризою; але она хоче бачити перед собою фінансове предложення, ціле її старанно виготовлене, і не таке, що мимо великих податкових підвищень грозить на піяйше новими підвищеннями. В загальї настрої в палаті і в поодиноких краях звернений проти сего фінансового плану. Тому поставлені нагні внески уможливали різним партіям назву для обдумани, в якій формі і до якої границі мали би они займатися опозиційне становище супроти фінансового плану. Само негованя не може тут нічого, треба виступити з позитивними пропозиціями і показати ними, як має виглядати фінансове предложення. Законопроєкт консумційний і дотично евадцини помандрує правдоподібно до своєї комісії, але чи зійдтам верне до палати, сего вже не знати. Над сям мала би рішати літня сесія.

си, а в осени стане палата перед новим фінансовим планом, коли буде треба помочи для країв. Та однак сей план висенить бодай потімді послів що до фінансових питань, а правительство переконанє ся, які податки можливі а які ні.

До опозиції а до правительстваній партії, трудно розрізнити, бо майже всі нагоди обряд над фінансовим предложенєм находить ся в опозиції. Більшість і меншість розійшли ся в питаннях емісії скарбових бонів і босанського аграрного банку, хотай в принципі всі були одної думки.

„Deutsche Kotteer.“ пише: Одлюдишність між партіями злученими в „Славянським союзі“ а соціальними демократами, яка правила ся в послівних днях, свідчить надто ясно про свою ціль, щоб на них німецькі партії сейчас не розізнали ся. Обом ґрупам ходить лиш о усуненє кабінету Вінерта, до чого питава про скарбові бони і босанський аграрний банк мають бути для них точкою нападу. Німецькі партії знають дуже добре, що які словянському союзові які соціальним демократам не ходить тут о саму справу: можна навіть повірити, що головно Чехи признають всякі можливі і неможливі емісії і уділили-би босанському аграрному банкови всякий монопол, навіть на конти Австрії, коли-би могли тим окунути упадок те першого кабінету. Що до осудження такої чесної політики годять ся німецькі партії і з тої причини зрозуміли обережність, якою заходять ся німецькі партії коло обряд над питанням про скарбові бони і босанський аграрний банк. Они критикують, але не дають почину до країв. В біжучій літній сесії мусить палата залагодити три важні предложення: предложення індемнації в справі 54 мініонів, які треба заплатити Туреччині, румунський торговельний договір і бюджетова провізоріум. Предложена анексії остале незалагоджене, тому що краї в Угорщині відсунула її залагодженє на піяйше. Всі європейські держави признали вже анексію, лиш парламент Австро-Угорщини признав ся якось.

3 комісії.

До комісії над правительстваними предложеннями в справі санації краєвих фінансів підвищення податку від горівки і пива назначив укр. клуб др. Вагана Левицького, Будановського і Лукашевича.

Бюджетова комісія розпочала наради над предложенєм міністерства торгівлі. Референт п. М. асталка виїс резолюцію, щобі заінізвати правительство предложити законопроєкт в справі виявденя ередств на будову водних доріг. Посол Шрамик вступав ся за поліпшення інсвенції

Дія четверта.

Вільна околиця. — В глибокі море. З заду по лівім боці, лежа Геро з одним віном, звернений трохи на море, і з вузьким входом, до якого веде кілька степенів. Побіч неї, над берегом, кілька високих корчів. З переду, по тім самім боці, ідуть аркади і коломи і означають близькі помешкані. Права сторона вільна, з деревами. Впоперек сцени каміаня лавка до сидженя.

(Після піднесения заслони чути з поза сцени голос сторожа святині).

СТОРОЖ СВВ. Сюди, сюди, ви слуги сего дому! (Виходить Геро цілком з переду, з правою боку).

ГЕРО. Він вже на долі! Дяка всім богам!

Однак, адавалось, справляло ся все, Аби його держати до дня самого! Усе ішли, ходили без візні.

А він отом, захвав ся у куток; Війни прайшла пригожа хвиля. — Тепер він ген і я спокійна аном.

(З тої самої сторони, біляше в яду, надходить сторож свв. Має на собі рід на шовк і сине на лівім рукави, що супроводжує кожний його рух).

СТОРОЖ СВВ. Ти бачила його?

ГЕРО. Кого-ж?

СТОРОЖ СВВ. Чужинця того.

Як раз тут в море скочив.

ГЕРО. Як раз? Так швидко?

СТОРОЖ СВВ. Лиш провів три з відсіля.

ГЕРО. Й не бачила? (Іде до ескі).

СТОРОЖ СВВ. Ой, бачити його, ти мусіла кля- (пущє!)

ГЕРО (іде далі)

Я мусіла? Чи сторож я, чи ти?

СТОРОЖ СВВ. Не сторож. — Ти хто сторожить, (той сторож.)

Ти довго щось при лампі днес сиділа.

ГЕРО. Як ти побачив все!

СТОРОЖ СВВ. Ой, бачу я гаразд!

ЖРЕЦЬ (приходить з лівою боку).

ЖРЕЦЬ. Тут, бачу, спір?

ГЕРО (на ставленні вежі). Во він дурний.

СТОРОЖ СВВ. Нехай лиш спажу, ну!

ГЕРО. Плате й платє.

Іду.

ЖРЕЦЬ. Куди?

ГЕРО. На вежу.

ЖРЕЦЬ. За чим?

ГЕРО. Поспати. (Відходить у вежу).

СТОРОЖ СВВ. Так, спати; бо не спала щось.

ЖРЕЦЬ. Тут що було?

СТОРОЖ СВВ. (говорить в сід Геро). Дурний я, (монши,

Тому, що я слуга, а ви з панів?

Гадаєш, мудрість в спадщині іде

З батьків на діти, як майно і грим?

Ой, мудрий я досить і добре бачу.

(Вбиває сине в амаю).

ЖРЕЦЬ. Кажу бо раз!

СТОРОЖ СВВ. (говорить ще в сід Геро) Ой та, (так є!

ЖРЕЦЬ (звертаєт ся до входу).

Ти, бачу, сам собі тут товариством!

Лиши ж ся сам, не йому перебувати.

СТОРОЖ СВВ. Як раз тут, пане, скочив в море (мун.

ЖРЕЦЬ. Тай яке чи?

СТОРОЖ СВВ. А Геро тут була.

ЖРЕЦЬ. Він скочив би відай, будь я при нїм.

СТОРОЖ СВВ. А там на сій вежі горіло світло Ціліську ніч.

ЖРЕЦЬ. О, се вже зле.

Та Геро, звати, не відає, що ми Не хочем світлом злим і ворогам Дорогу показувати крізь водні лани, Якими беріг береже себе.

Смики йї се.

СТОРОЖ СВВ. Вона ще вить?

Вона се знала, та світлилось в неї. Значить: не спала, пане!

ЖРЕЦЬ. Так?

СТОРОЖ СВВ. До рана.

А там було так гамірно та тайно, Якийсь шепти, шум — сюди, тудя. Усе вругом адавалось, аж рипло: У найгустійшій місці дивні рухи, Мов лавіт вітру, хоч не ніяк вітер; Воздух дровав, земля все підбивала, А шум і ехо не були нічим. І море мов до берегів піднялось, Зірки невіди, як блискучі очі, Вся ніч, адавалось, пів-відерита тайна. А ся лева була глухого шуму І скритах чинів осередок, ціля. Сторож ходив а до єї підніжа, Гадає, тепер вже тайну відгадаю, Дивив ся горі, світло — більш нічо; Воно-ж без вини село там з візні. Лиш раз одля, немов би людська тінь Від берега майнула до вежі. Іду я там, прайшов — нічо, Кругом лиш шум і гамір, як вперід.

(Далше буде.)

промислової. Коши і прочі референти адали справдане про поодинокі точки бюджету міністерства торгівлі, розпочато дебату, якої продовження наважно на середу.

НОВИНКИ.

Чернівці, 11. мая 1909.

Календар. Середня 12. (29.) Мемнона, Аюсентин, рим. Паніратія М. Схід сонця 4 год. 20 мин., захід 7 год. 32 мин. — Четвер 13. (30.) Йова, Доната, рим. Іларія. Схід сонця 4 год. 19 мин., захід 7 год. 34 мин.

Шевченківське святю, яке устроюють українські товариства в Чернівцях в суботу, дня 15. мая в селі міського театру о годині пів до 8-ої вечером заповидає ся справді величаво. Велика половина білетів вже розкуплена, а з алож остало всего кілька віланих до пролами. Алеж і не диво, що заінтересоване так великим, бо ціла програма буде виконана виключно своїми українськими силами. Імена, як пані Лопатинська, пан Рубчан, пан Шевченко, пан Вереничій, пан Вридан, пан Криштоф і т. д. аде ся реїлами не потребують. Майже кождий знає вже тих артистів зі сцени, а тепер в суботу буде найлучша нагода почути їх, та сказати б, в своїм кружку, межи своїми. Во в наїдї, що українська суспільність потрафить сама виконати театральну сцалу по береги. По концерті відбуде ся в ювілейній реставрації (напроти театру) святоточний номер. — Для салы зарезервовано кількадесят місць. Остатки білети можна часнийше набути в торговлі п. Іа. Стернюка при ул. Паньскій ч. 35, а в день концерту від години 7-ої вечером при влісї в театрі. — Ціни місць (враз з податком): Льожа 11 кор., фотель в партері 3 кор. 30 сот., I партер 2 кор. 20 сот., II партер 1 кор. 65 сот., фотель на балъоні 1 кор. 10 сот., I балъон 55 сот., II балъон 33 сот.

Відзначення. Рада громадска в Раранчу іменувала на засіданю дня 8. мая с. р. на внесене Григорія Кіранда віцемершалла д-ра Смалъ-Стоцького і посла Семану задля їх старань околорозвою оєї громади почесними членами. — Повідомляють нас, що рада громадска в Врідну іменувала посла А. Лукашенча почесним членом, задля его заслуг, які поклав околорозвою буковинського народу а спеціально околоромеди Врідна.

"Volkspreste" і "Bukowiner Volksblatt". В тут часописі "Volkspreste" появил ся недавню нотатка, що відічальний редактор "Buk Volksblatt" Йосиф Вислунія дав ся підкупити якомусь Рафаїлові Шаферові з Радініа, щоби помістити якусь там статю. За се закарарив Вислунія редакцію "Volkspreste" і вчора відбула ся в тут. повіт. судї розправа. Відічальний редактор "Volkspreste" Манс Фагелъ з'обов'язав ся дати докази що до змісту інкримінованої нотатки а судия постановив віддати справу в руки присяжних судий.

Менінгітіс у Вижинці? Ходить чуток, що в чотирох послідних днях померло у Вижинці п'ятеро дітей від 5—8 літ на менінгітіс. Між населенням панує велика паніка. Богато родни мало виїхати з дітьми, щоби уратувати їх перед неминущою смертю. Лікарі і власті роблять все можливе, щоби хвороба не прибрала більших розмірів. Вчора мало заслабнути знова троє дітей на менінгітіс. Санітарний інспектор др. Рудикъ виїхав до Вижинці. Сї місти здають ся пересаджені, бо в ир. правительстві не знають нічого о смертельних випадках і адять ся, що не має ся до діла а епідемічною менінгітіс.

Участь Українців у відкритті пам'ятника Гоголя. Комітет, що займаєть ся відкриттям пам'ятника Гоголя в Москві, звернув ся до Товариства ім. Шевченка у Львові з просьбою взяти участь в тім торжестві. Товариство виступати буде на тім святі професор Олександр Грушевський, котрий відчитав там привіт іменем оєї інституції.

Руханка в школах. Міністерство просвітв рішило рескриптом а дня 20 марта 1909, що руханка стає в середних школах обов'язковою. Тому що учителів до руханки нема ще так багато, щоби ся науку запровадити вводи зразу в найбільшій шкільній році, проте розічне ся вона в міру того, тільки буде учителя. Се великий поступ в захощанню. Хлопці мусіли дотепер лише учати ся. Оздвоє над ними ставало постанову, хід і рух рук. Рухом иправи уопути почасті хвля і прачинити ся до здоровля молодіжя.

Недуга Олеса. 24. квітня проїздом з Харкова на Волинь був у Київі талановитий наш поет О. Олесь. Молодий ще письменник почував себе зараз не гаразд (слабує на астку). Він радий ся у Київі з лікарями і незабаром поїде в Крам, де проживе ціле літо, займаючись літературною роботою.

Гинне м'ясо для війська. Несподіваний лікарський огляд виїхав у Житомирі страшенні надухли з тим звістом, що призначалось одному поз-

кови місцевого гарнізону. Підрадчини, уникаючи ветеринарного огляду худоби на м'ясо, доставили військові таке м'ясо, яке, як записано се в протоколі городених лікарів та пристава 1-ої часті, зовсім не можна споживати: 1. через гадкий, брудний вигляд його; 2. через те, що різали занадто шне худий шот; 3. через те, що не було нутра зарізаної скотини (а що їм найменше пізнати, чи здорова вона була). Були навіть три такі тулуби, які вже почали гнити й смердіти, і деякими телат-недоноками, винятих уже з зарізаних коров. Хто бачив се м'ясо, каже що дивитись на него, і те пудило то не хотілось вірити, що воно призначалось для людей. — "Рідко".

Забута могила. В однім з найпрасших кутків підвешної Катеринославщини, на високій могилі стоїть величезний наміний хрест. Під тим хрестом лежить похований славно-вісний кошовий отаман Іаан Сірко. Ще не дуже давно про ою могилу ніхто навіть нічого не знав, та дякуючи заходам проф. Дмитра Яворницького сей пам'ятник національної слави України поміло придбав собі популярність. Справді, поки що ся популярність майже не виходить за межі гуртів студіювання історії, про те треба сподіватись, що волись і ширші верстви зрозуміють вагу та значіння сего національного пам'ятника. Ся могила лежить на чийсь землі, й не дуже давно власник прислав в харківське історично-філологічне товариство пропозицію купити в нього ту могилу з ґрунтом (усього 460 кв. саж.) за 800 рубай. Отоє товариство розглянуло ою пропозицію і, хоч визнало те велике значіння, яке має для історії України могила Сірка, але пристата на зроблену пропозицію не змогло за браком грошей.

Ярмарок на діти відбувають ся не дось в глущині Африки, але в Копльї в Польській Королівстві. Описує его варшавська "Gazeta iwiatoesna": 3 доокреснені ови відімають ся до Копля батьки і матери а діти та збирають ся перед коринною. До такої громади приходять Прусакі, що глудють малолітних робітників і питають ся, тільки котрий хлопець коштує. Коли хлопець має дванадцять літ, Прусак дає за его працю 30 або 40 рубай, три одія і пару чобіт. Однак родичі хлопця на се не годять ся, хотять 50 рубай. Кричать, торгують ся до загину, аж вінни стає умова. Потім ідуть на згоду до корини і Прусак ставить горинку, котру пють не лише родичі, але й малий воцільник.

Оповідки, іменованя і т. п.

3 упрази желізничого руху. Желізничого асептента Юліана Гартя, Николая Йовинца Беригарда Гредінгера приділено до упрази желізничого руху в Чернівцях. — Волонтерів Омелія Крупику і Іги Сідлу в Луках та Петра Фаулагера в Чернівцях іменовано желізничими аспірантами. — В тутейшій упразі руху є на продаж істаляція електричного освітлення двірця в Чернівцях та оден електромотор. Власні інформації уділяє упраза руху (III. відділ.)

3. Тов. для окраси міста Чернівців. Загальні збори "Тов. для окраси міста Чернівців" відбудуть ся дня 16. мая с. р. в тут. гімн. салі ул. Йосифа 14.

Із бурен Федьковича. Підписана упраза української бурен ім. О. Федьковича в Чернівцях складає отсею дорогою хв. виділові тов. "Союз Релігійний" у Львові найшарійшу подяку за заслуге подароване для бібліотеки бурен дуже воучаючих книжки у вартості 12 К 50 сот., як також за безплатне посилане часописів "Економіст" і "Самоміст". Сим зробив виді для питомців оєї бурен велику прислугу, бо вони мають тепер вагоду познакомитись ближше з так важким спільним рухом і взагалі з економічними справами. — За упразу бурен: Олександр Кучаків.

Із штуки і літератури.

Бенефіс пані Осиповичевої. Пригадуємо, що сьогодні буде виставлено "Хата за селом" як бенефіс пані знаменитої артистки пані Антонії Осиповичевої.

Друкують ся: "Нарис історії української літератури до кінця XIX. в. д-ра Івана Франка. Се популярний курс історії нашої літератури старинної і середньої доби. Книжка буде обнимати 5—6 аркушів більшого формату і коштувати ме 1 корону враз із пересилкою. Вийде а початком червня.

Популярний курс історії української літератури Богдана Левиного видіє також видавничя конгарія Якова Ореши тайна в Коломиї в серії популярних видань, котрі в найбільшій часі виступити у світ.

В Київі виходить отсе збірне видане драм і комедій В. Грінченка в трох томах та нове видане драми І. Франка "Урадено шасте", а у Львові друкують ся збірка оповідань М. Коцюбинського п. а. "В глибини".

"Будучність", т. 8—9. Зміст: 1. Н.: Наймі вірші (Меленгер). — Христо Алчевскі: До простору. — Павло Вогацький: Визволення ся. — Франц Кокосенкай. — Дітвина Христо: 3 поля двох письменств. — Осип Шпитко: Як а виправ. — Х. Майстренко: 3 манджур-

ських спогадів. — Й. В. Гете: Тасмунці (церек. Д. Носифович). — Фридрих Гейбел: Марія Магдаліна (перекл. В. Венгліна). — Василь Пачковскій: О. Опесьюна. — Михайло Яцені: Де правда? — Петро Карманьскій: Пливем по морі світла. — Ратуймо злодій.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 11. мая 1909.

Царгород, 11. мая. (Кб.) Церемонія приношення меча відбула ся точно після програми і без всякого випадку. Велика часть населення витала опадійно іаху султана до мошеї Еюд. Характеристичне, що брало в сих осядях надзвичайно богато турецьких женщин.

Царгород, 11. мая. (Кб.) При плавбі султана Воефором до мошеї Еюд і в "золотім році" привітала султана та Іані Муктара величезна маса народу. Приношення меча тривало 20 минут. При адриянопольській брэмї привітали султана дипломати, вельможі і богато чужинців а великим ентузіазмом, за що султан сердечно дякував. Префект міста передав султанові іменем пасадони чоловічье письмо. Описли удач ся султан до важнійших державних урядів та інастутцій, де его а великим одушевленням вітали.

Петербург, 11. мая. (Кб.) На сьогоднішнім засіданю державної ради повідомив державний секретар, що цар не потвердив законопроект, ухваленного думою і державною радою, а справі отату генерального штабу маринари.

Москва, 11. мая. (Кб.) Вчора відбуло ся святоточне відкриття Гоголеного пам'ятника в присутности царського заступника, властий, богатых депутатів з Росії і з поса ої границь.

Торговиця збіжа.

В Чернівцях платили дня 10. мая 1909 за 50 игр.

Пшениці	13-25—13-50
Жита	9-50—9-75
Ячменю броварного	8—8-25
Віса	8-50—8-75
Кукурудзи, пріма	7-80—8-10
Кукурудзи, нової	7-50—8-20
Пшеничної соломи	5-50—5-00
Жатної соломи	6-30—6—
Свіртусу (10.000 процент. літрів)	49—49-25

Львівський руский нар. театр тов. „Р. Бесіда“ під дирекцією Йосифа Стадника.

Репертуар:

В середу, дня 12. мая с. р.:
Бенефіс артистки пані Антонії Осиповичевої:
Хата за селом
(„Циганка Аза“)
народний образ зі співани і танцями в п'ятих діях І. Крашевського.

В четвер, дня 13. мая с. р. (четвертий раз):

Madama Butterfly

опера в 3 діях Г. Пуччіні. — Гостинний виступ пані Ф. Лопатинської і п. Й. Шиняньського.
Нова велика вистава! Музика військова 41. п. п.!

В п'ятницю, дня 14. мая с. р. (по зниженні до половини цінах):

Вихованець

народна оперета в 3 діях Янчука.

В суботу, дня 15. мая с. р. по полудні о годині 3-ій по зниженні до половини цінах:

НЕВОЛЬНИК

історичний образ в 3 діях зі співани і танцями після поеми Шевченка сценував М. Л. Кропивницький.

РУСКА КАСА О РУСКА КАСА

тов. зареєстроване а огранчченою парою в Чернівцях.

Однорок свого роду українська фінансова інституція на Буковині. — Прийняв вкладки щільні і опростовує їх на 5%. — Най виносать 40 К і складає 6%, аніжне 2 К. — Розамі! Хай клеч „ой до свого“ відібе се великим відшкодом по шай Буковині і най полний, як почував себе шари патріотизм-Україноцєм складя свої ошадности в „Рускій Касі“.

Прждедуйте нам нових членів.
Дирекція.

**Найлучше і вже випробоване
средство на ревматизм есть
NERVOL**

„Назва правдо забезпечена“
антикара д-р Ю. Францова
в Терополі.

Се є випробоване усмиряюче средство до
натурал против всяких ревматичних
болей, простудних, лавних постан, пач-
кай гістич і нервових недуг. Прошу ува-
жити на напис „Nervol“ і не прини-
мати ніяких „Нервотинів“.

Ціна флакона 90 сот. 10 флаконів (оп-
тація) 8 кор. з оплатою і опанчиваніи.
Тисячі жотів з подякою. — Виснама
2 рази денно до поїх країн.
В Чернівцях на складі у Шніда
і Фонтана, в Селетині в драгоєрній
медикаментів Сториница.

В СКЛЕПІ
„Укр. Видавничої Спільноти“
в Чернівцях, ул. Північна число 6.
(побічно від жидівської) (—)
можна получить всі прибори до писаня як
також Апробовані взори до краснописа.

24 15—40 к.
Молочне мило
лелійне з конином
найвигіднійше мило для шкіри
і проти виприсків соняшних.
Всюди до набути.

Ukrainische Rundschau
здаємь українська часопис на німеч-
ній мові, що висвітлює інтереси україн-
ського народу перед культурними, со-
ціал, економічними та іншими. — Виснама
48 сторін в додатках і пошту на рік
лише 4. Кор. 6 абонентам кожного ін-
тересного Рундаша періодично надати сво-
ї клопоты. Адреса редакції і адміністра-
ції: Wien XVII/3 Frauenthalerstrasse, 3.

Купуйте лиш у своїх людей!

Новоотворене
Пасажо
п. к. красною утриманою кон-
цесіонарною

**Міжнародне
Бюро Подорожи
„СВІТ“**

Стрецький і С-ка
в Чернівцях (Буковина), улица Кохановского число 1.
155 (—) видко **карти корабельні** до
**Канади, Сполучених Держав (Америци),
Аргентини, Бразилії, Азії, Африки**
і т. д. і т. п.
Карти на жолзничі європейські, канадійські та американські.
Карти на ємаліні мови. — Карти прогулянки та охрощі.

Купуйте лиш у своїх людей!

Дерніть ся клича Свй до Свого!

Великий зарібок
приносьть побічне занятє кождому Господарю, купцеву підприємцю,
юридичному і т. п.
До виробу
Цементових дахівок
не треба фахового знаня. До того спеціальних машин також на
сплату ратами, достарче
156 (—)
І. ШИМОНОВИЧ
Чернівці, ул. Св'ятої Тройці ч. 20.
склад фабричний машин для загального цементового виробу.
Проекти коштів і цінники даром. — У всіх місцевостях Буковини
і східної Галичини, пошукувані заступники. — Писемні offerti адре-
сувати на повнішу фірму.

Нові друки для шкіл народних
в то:
нові **св'ідощтва** для учеників і учениць **повторних
курсів** і нові **лісти виплати** (Zahlungsliste) для учи-
тельства, можна дістати в друкарни „Рускої Ради“ в Чер-
нівцях, улица Петровича число 4.

Найперше і найбільше буковинське етаблїсема в тій галузи.
**Хемічна пральня і фарбарня
ДАМСКОЇ І МУЖЕСКОЇ ГАРДЕРОВИ,**
уїс мів різнородних материй, як: футер, материй на
меблї, гардинок, занавісок, портіер, рунавичок Glacé
і корунок.
Спеціальність: Хемічна пральня і фарбарня
шовків найліпшої сорти. Ваїрцава фарбарня і зна-
менита пральня фіранок різного рода.
САЙФЕРТ і ТУЧАПСКИЙ, Чернівці
Централка: **Філія:**
ул. Руска ч. 15. **ул. Кручена ч. 1 а**
Мірні ціни. **теперішня ул. Д-ра Райса.**
Виконане без закиду.
169 (—) **Замовленя з провінції сейчас.**
Цінники даром і оплатно.

Товариство взаїмних обезпечень
„ДНІСТЕР“ **у ЛЬВОВІ**
Телефон 788 **у Львові** **Контра шад-
ний поточної
25,261**
ул. Руска число 20 (власний дім).
Приймає обезпеченя будинків, збіжжя і знарядів господарських під
користними услїями від шкідливіх, огневих,
числїть умірковані премїї за обезпеченя, 2 р. в. м. (—)
ліквідує шкоди безплатно по пожарі,
уділяє обезпеченіи членам з річної надвїжки звороти.
За рік 1908 припадає на користь членів зворот 15 проц.
Полїси „Дністра“ приймає при позичках Банк краєвий у Львові
і в Чернівцях, Галицька Каса Ошадности, Руска Шадниця
і иньші каси ошадности.
Через „Дністер“ можна асекуравати ся на житє в Товаристві
взаїмних обезпечень в Кракові. Інформації до обезпечень
уділяють агенції „Дністра“.
Зголошеня письменних господарів о агенцію приймають ся тільки
з таких громад, де єще не робить иньший агент „Дністра“.
Фонди „Дністра“ 31/12 1908 виносять: Фонд резервовий і ре-
зерва премій корон 1,865,540, иньші фонди корон 458,564, разом
корон 2,324,104.
Канцелярії Товариства отворені для сторін від години 8—3-ої.

Союз руских хліборобских спілон на Буковині
„Селяньска Каса“
стахаришене зареєстроване з обмеженою порукою
повідомляє, що він отворив в себе осібний
Відділ на вадії і кавцїї
і перебирає зложуванє вадій і кавцій але лиш у публич-
них корпораціях або до рук власників великої посїлости
земельної в пупілярних цінних паперах під дуже догід-
ними условинами. Близші інформації даємо в нашій кан-
целярії в Чернівцях, вулиця Петровича число 2.

Друкарня Товариства „Руска Рада“
в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4.
має на складі і поручає отсі
ДРУКИ СУДОВІ
1. Спротивленє против екекуції. 2. Позов о заплату ціни купна.
3. Позов робітника-слуги о платно з правом убогих. 4. Позов
о зверненє позички. 5. Внесенє о позволенє екекуції на дви-
жимої. 6. Внесенє о позволенє екекуції на недвижимої.
Заразом поручає **нотаріальні друки** „Запис довжний до
інтабуляції“, до того „поданя“ і „рубра“.
Ціна друків судових: по 3 сотики за аркуш. Ціна друків нота-
ріальних: „Запис“ по 4 сотики за аркуш, „поданя“ по 4 сотики за
аркуш, „рубра“ по 2 сотики за аркуш.
Висилає ся за послїплатою або за попередним на-
дісланем належитости, сейчас.
Адресувати:
Друкарня тов. „Руска Рада“
Чернівці, ул. Петровича ч. 4.

Передплата на „Буковину“

квітня в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 3 кор.
 - Росії: на цілий рік 12 карбонантів, на пів року 6 карб.
 - інших державах: на цілий рік 40 ер., на пів року 20 ер.
- Для місяця і навіть буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під надбавку і купуватися буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотинів.

Оголошення коштують по 10 копійки від односторонньої сторони або 11 місяць хрестом друком (петит). При підкораченні або при рішучих ознаках значний окуп.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині,
виходить щодня крім неділя і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петронича число 2.

Число телефону 170.

Адрес для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна зупинитися на цілий день від 10—11 рані і з 2—3, пополюди при наділі і свят.

Надсилаючи по 40 коп. від сторінки, при чистійшій виконанні відповідної роботи. Редакція не може читати ніколи від порту. Рукописи зберігає редакція лише на попередньому застереженні і влученні почтової належності.

Циркуляри або приклади коштують по 2, 3 і 4 копійки від сторінки.

Належностей на амоні жарнаки почтовими не приймає ся.

Записки.

(Відкриває ся Ончула. — Почесні горожане без числа).

Кожний знає, що п. Ончул ходить самотньо, не питаючись свого кльобу. Так зробив він і останній раз, пишучи свій „історичний“ лист до краєвого маршала. Ми знали заздалегідь, що румунський парламентарний кльоб не одобрив листу Ончулового, а тепер маємо на те подтвердження. Іменно голова румунського кльобу барон Гормувакі, як також послі граф Белегарде і Сіміонович в листах до краєвого маршала барона Василья відмовляють п. Ончулови право поступати від імені рум. кльобу після його письма до барона Василья. Вони заявляють, що не годить ся з письмом Ончула і стоять від него далеко. Ще лише не висказав ся в сій справі п. Ісупескул-Грекул, але нема сумніву, що й він не одобрить поступованя Ончула. Отже румунські послі парламентарні синавали своє слово про Ончула і ситуація совсім ясна. Колиб Аврель Ончул мав лице, тоді прийшов би до висновку, що між ним а кльобом зробила ся така прірва, що годі їм разом іти, і повинен би потягнути конвенції з енуціяцій своїх кльобових товаришів. Та знаючи его не від нині ми переконані, що він стрілить ще не одного подібного бика, а кльобови румунському доведе ся знова затирати сліди „геніального політика“ Ончула. На енергійнийшій ирок не здобудуть ся, бо сьвітлиця ся волоска щирість!...

В „Czern. Tagblatt“ з нівтірка 11. с. м. порушено в передній статі іменоване трох почесних горожан міста Чернівців, іменно послі Штраухера, радника двору Скедлі і п. Сіміоновича. Згадана часонись немає нічого проти самого іменованя сих мужів почесними горожанами, таж такий акт сьвітчить, що існують мужі, які гідні найбільшої честі від міста, але она висуває питання, чому се іменоване наступило саме тепер а не пізнійше. Чи може рада міська поалагодила вже всі питання і не остає вї вже ніякої точки вї програми до залагодження, а тепер по довгій і щасливо довершеній праці згадала на своїх помічників і розділює між них лаврові вінці і записує їх імена золотими буквами в історію столиці Буковини? Що ж стало ся такого важного, що дало міській раді повід до іменованя аж трох мужів своїми почесними горожанами. Чи не могло се стати ся пізнійше? Ми, пишучи „Czern. Tagbl.“, не маємо нічого проти п. Штраухера і радника двору п. Скедлі, котрі оба своєю ревностю заслужили на таку відзнаку від сторони міста, за яке нераз вступали ся по інших істанціях або й працювали таки щиро в громадській раді. Але чому саме тепер їх іменовано? Се було-би одно питання. А друге: З якої причини припала відзнака п. Сіміоновичови? Не виступавмо може проти его особи і політичної діяльності, але питаємо ся, чим можна умотивувати его іменоване почесним членом міста, чи не тим, що старав ся повалити в соймі предложення міста та симпатизував із україномісних шкіл. (sic!) Відповідь на се нахо-

дить згадана часонись в історії самого іменованя. Німці поставили свого кандидата радника двору п. Скедлі, проти чого Жиди не протестували, але висунули й свого кандидата. Та не стало терпіння передмісному хитрунові Войткови, який мерцій осідлавши „національного шімди“ виїхав із заявою, що й Румунам вдало-би ся побільшити число почесних членів о одного. І під силою его аргументів склонила громадська рада послушно голову і вложила без довгого вагання вінець на голову радника Сіміоновича, який ледво шість років належав до громадської ради. Дивно лиш, наже „Czern. Tagbl.“, що амбіція Польків не виїмнула ся за „своє добре право“.

Від себе додамо, що властивою причиною сих підзначень була зависть деяких Німців з нагоди іменованя п. Василья почесним горожанином, тому й домагали ся відзначення п. Скедлі. Супроти сего не могла рада поминути одного з найбільш заслуженого для Чернівців радного, яким є дійсно п. Штраухер. Ну а при сій нагоді унекли й свою печеню хитрі Волохи, яких міродайні радні, ровумів ся, вічно бонть ся „зразити“. І так понав ся „Пілит до вірую“, себто п. Сіміонович до ряду почесних горожан.

Рада державна.

До „Діла“ пишуть в Відні:

Від отворення нової сесії майже до послідньої хвилі правительство Вінерта мало щастя; все йому

Филі моря і любови.

Трагедія на пів дїй Франца Грільпарцера.
(Переклад П. Карманського).

(Далше).

ЖРЕЦЬ. Здаєсь, лежав весь зміст усього дня,
З причиною і наслідком в тобі.
СТОРОЖ СЬВ. Ох, пане! А чому горіло сьвітло
Ційську ніч, аж майже до тепер?
Коли вже див довів мене до люті,
Звійшов я в дім в тамтої сторони,
Де до вемі дім службця притикає:
Та тут паде мені у вічі Янте;
Знаю жєна пристроєна зовсім, як в білий день.
ЖРЕЦЬ. Так розизна сама собою неса.
Спитає лиш дівку. Приведи її,
Нераз, як знаєш, з нею кляпів мали.
СТОРОЖ СЬВ. І я гадав та й зламав дівку добре;
Однак се сьвітло там, у тім вікні!
А ще: як я жертва недалеко з таю,
Тут муж бебех! в нипуче, біле море,
А в туюм хвилю виступає Геро,
Три кроки відсе, із корчів густих.
ЖРЕЦЬ. Для здогадів шукай не тут основи;
Собі лиш рінне здогадам пайди!
СТОРОЖ СЬВ. Собі лиш рінно? Вачу, вже над-
ходить!

Слуга не має розуму ні думки.
ЖРЕЦЬ. Кляч Янте тут.
СТОРОЖ СЬВ. Пана, сьвітло се! —
ЖРЕЦЬ. Янте, тут мерцій!
СТОРОЖ СЬВ. А муж отсей,
Що в море смочив і поплив в Абідос?

ЖРЕЦЬ. В Абідос, кажеш, — що?

СТОРОЖ СЬВ. Так.

ЖРЕЦЬ. Абідос!

Йди по Янте.

СТОРОЖ СЬВ. Чув!

ЖРЕЦЬ. А Гері скажеш!

(Витягає з кишені трубку і курить.)

Ів даш письмо, що саме надійшло

Від родичів — А радше, ні —

Скажи, що я відправив служницю.

(Сторож сьв. відходить у вестю).

Абідос!

Чому-же се імя мене трівожить?

Чи не в Абідос єї чужиний див,

Що в гаю там? — Пусте танес думать!

Однак! Хайб горачий він не сьмілий,

Чи радо він спиває ся на пляху,

Та що, де надить заборона? Що-ж!

Коли-б вони пригоди трибуван,

Яну мій прайхід перебив! — і Геро,

Несвідомо азнав вини поносьть.

Притім, вона в життєм ще не сьпізналась,

Не знає, як минати небезпечку,

Півзати навіть. — О, досить, досить!

В моїм відрі нинісь проснує ся бог,

Везить спивить усе, що поки час!

(Приходить сторож елєтний).

Ну?

СТОРОЖ СЬВ. Геро у себе Янту ще держить.

Сама лежить на подушці маній,

Вона-ж илєчить, говорить, сторєнить.

Просить пайди, пане —

ЖРЕЦЬ. Воать ся? Що?

Вези тут Янте надійти, як стій!

СТОРОЖ СЬВ. (обертаєть ся поз себе).

Та тільки —

ЖРЕЦЬ. Хоч тиха все й розумна,

Та дур, що мудру жінку навітати,

Лютує гірше, чим найбільша вестєність.

(Приходить Янте).

СТОРОЖ СЬВ. Ану, ходи, ходи вже раз, ти паво!

Питають тут, чого не спив так ніжно?

ЖРЕЦЬ. Про все, що злого притрипилося тут,

В тім домі, та усе, а бачив, знала,

Ян сьпізавиновив, чи хоч цїнава.

Тепер тут пакуть, буїм то в сю ніч

Тут на вемі коїлось, щось непевне;

Та й чоловік отсей найшов тебе,

Хоч все вже спаво, в хідинку в убравно.

Так відповіди на се, скажи, що азнаєш.

(Відходить).

ЯНТЕ. На всіх богів, о пане!

ЖРЕЦЬ (говорить аме). Остає богів!

Гадай, що-б спорше людям догодила!

ЯНТЕ. Нічо не азнаю! Чула тільки руки,

Янісь кроки. Ніч була гореча,

Пішла за двері та й вернула свати.

СТОРОЖ СЬВ. За двері, кажеш; аж на двоє сходів?

Найшов тебе у сїнях біли Геро.

ЯНТЕ. Сама боялась; Геро йшла спитати,

Чи чула та, чи так, як я, боїть ся.

ЖРЕЦЬ (облизнуєть ся аме).

А я кажу тобі: все влади! —

Що знаєш, се твоя тривога наже.

(Приходить Геро).

ГЕРО. Що стало ся? Чому спивали нас?

ЖРЕЦЬ. Тут Янте; азнаєш ти її, як я.

Ів заважають, що в нічній пітані —

йшло як по маслі. Але й в Бінерта „не все в середу Петра“. В останній тижні і його парламентний віз як до грудок ледяи тиг ся. Справа закон про час праці в торгівлі, котра мала закінчатись вже в п'ятницю минулого тижня, тиглась ще через невідомі причини і забрала часта засідання у вівторок. По ухваленню сего закону приступлено до першого читання фінансових пропозицій правительству. (1. о удержанню і підвищенню від 1. січня 1910 податку від пива; 2. о підвищенню від 1. вересня 1909. податку від горілки; 3. о новім управлінню дотацій крам в державного скарбу; 4. о управлінню і контролі правних фінансів). Се перше читання мало закінчатись в п'ятницю і пропозиції мало відійти до окремої, для цих пропозицій вибраної комісії. Тимчасом не так склало ся, як уявляло собі правительству. Серед дебати впадо нагледі внесене в справі задержання в службі поза нормальний час резервістів, і дебату над фінансовими пропозиціями треба буде відкласти. Кажуть, що як окрім оголошених вже дальших двох нагледі внесень (в справі цукрових буряків і загребеного процесу) не вирине ніяк нове, то перервана дебата над фінансами значе ся наново в сьому п'ятницю. В плані є допустити ще по 4 або по 6 бесідників з обох оторін, так що оба речники руского клубу прийдуть до голосу.

Що до самих пропозицій правительству, то як при рішених сторонництва проти них не в комедію, справа отойти для правительству фатально. Сепаратні демократи, Русини і Словинці вже заявили рішучо проти всіх тих пропозицій. Проти податку від пива виступають всі ті сторонництва, котрі опирають ся головню на містах. До его рішучих противників належать усі заступники „краєвих“ інтересів Чехії і Моравії. Автономісти, між ними перше коло польське, котре за залишення опозиції хоче нові здобути внесь розширення правної автономії на шкоду Русинів, кричать, що пропозиція не суть до прийняти, бо обмежують краєву автономію. Коло польське хотіло би загартати в державного скарбу кількадесят мільончиків, але так, щоб той, хто для гроші, не мав права навіть знати, що стане ся з тими грошми, куди вони з'ужиті. Дев'ять оторонництва домагаються ся експропріації за підвищення податку від горілки і пива: за се підвищення домагаються ся податкових цінь для перетинених податками народних мас. На тім становищі стане в комісії руский клуб.

Судьбу всякого пропозиції рішає звичайно комісія, до котрої пропозиція відіслана. Сама палата змінює рішення комісії звичайно тоді, коли на зміну згодить ся референт комісії. Для податко-

вих пропозицій в стала комісія податкова. Чому до сеї комісії не відсилають обговорюваних пропозицій? Загадку розв'яжемо, коли придивимо ся складови податкової комісії. До неї всі парламентарії клуби делегували цілком случайно найрадикальнійших своїх членів (з руского клубу суть там пп. Будзимонович, Енг. Левинський і Конот. Левинський). В податковій комісії правительству або переваго би цілком в своїм пропозиціях, або комісія преформулювала би їх „за радикально“. Тому то знайдено спосіб, щоб президій клубів підуть на вибір нової комісії. Скажимо: „Податкова комісія вже й так перетворена різними пропозиціями і внесеними. Си справа в нагледі, тож треба вибрати комісію, котра займала би оїй динше одною справою. В додатку, говорено, пропозиції мають на цілі санацию краєвих фінансів. Чейже кінцевою річчю є, щоб в комісії сиділи знатоки фінансів всіх країв Австрії. Що значать сї „знатоки“? Ними можуть бути лише соймові послы, ко змові референти краєвих бюджетів в соймах. Всі вони суть консервативнішими елементами палати послів і в комісії не будуть робити правительству таких трудностей, як случайно в податкову комісію попанав „радикали“ всіх клубів. І си спеціальна комісія буде уміркованіша, ніж комісія податкова. Може нею правительству виратують мимо загального недоволення в цілій палаті в правительствених пропозицій.

О скільки Бінерт і всі його міністри мали до сьогат повну причину до доброго гумору, о стільки тепер на їх чола насувають ся що-раз темніші хмари. Вже само переривання дебати над правительственими пропозиціями немилыми правительству нагледі внесеними, не може причинитись до безжурности міністрів. Однак ще прикріпше се, що палата послів викликає рішні справи і ставить їх так, що міністерство повинно би відкрито зголосити димісію. Коли нагледі внесене Крамарка, котрим палата мала висказати своє переконання, що видане правительством державних банків без попереднього дозволу парламенту є порушенням прав парламенту, не одержало навіть зачаткової більшості, правительству гадало, що справа вже убита, і що воно, маючи в результаті голосовона посередству апробату свого поступку, вже пераз буде могло позвонити собі на таке зломаня конституції. Тимчасом союість партій, котрі при внесенню Крамарка були охрупили, тепер рушає ся. Вони потерпають о будучність парламенту і тому рішучи дати правительству по палціх. Справу самовільного видання банків порушено в бюджетовій комісії. Результат, до якого комісія дійшла доси, має бути такий, що парламентови буде предложений до ухва-

лення закон, котрий апробує емісію банків (якщо надано). Сей закон сподучений в ухваленю комісії, що гадала кредитна операція, переведена правительством без посередньої згоди парламенту, була антиконституційною і що правительству переступило тут свою компетенцію. Справа має бути остаточно подогоджена на слідуєчий тиждень. Що в там зробить правительству, не знаємо.

Другою дуже немилою справою для правительств є справа санационования концесій на мадирский банк для Босни, котрий має перевести викупно босанських „кметів“. Одноголосна ухвала парламенту жадала від правительств, щоб вони не допустили до санационования такого одностороннього банку. Стало ся иначше: Мадари наиграли справу. Дні можуть бути причини, чому наше правительству не переперло в горі домагання парламенту: або правительству ігнорує одноголосні ухвали парламенту, або голос правительств є горохом киданим о отіну. Одно і друге абсолютно не може погодити ся з тим фантом, що ані правительству не дамісонувано, ані парламенту не розважано. Рос'ярене, яке запанувало проти правительств в парламенті на вість про наданя Мадарам концесій на банк, в котро заманіфестувалося вразу наміром поставлення правительств в стан обжалування, а відтак одноголосною ухвалою палати, щоб замикнути засідання, а скласти босанську комісію, утикомарив був на оден день міністер Біліньський заявою, що сїй банк буде мати право передавати викупно „кметів“ аж тоді, коли на се згодить ся босанський сойм (котрого вже нема). По якимсь часі рух між послами значе ся наново, бо змирювали, що на евентуальний босанський сойм Австрія абсолютно часити не може. В сїм краю такі відносини, народ так стероризований, що послами до сойму будуть вибрані тільки ті, котрих десигнує — Мадар Вурин. Си справа в комісії ще не поінчена.

Палата послів радить над нагледі внеском членах аграріїв в справі розслідування відносин селян, що займають ся управою буряків. Міністер торговлі пропонує законопроект в справі виконання даламатинсько-албанської морської служби, окрім того також законопроект в справі дрібної торгівлі. Народа над нагледі внеском дотично назначени окремої комісії в цілі розслідування скарж селян, що управляют буряки, зачала жиню ціле засідання і провадила ся аж до бесіди першого генерального бесідника.

При кінці засідання напирив посол Мілнерт в формі запису на председателя прасової комісії задля залагодження внеска, поставленого ним і п.

ГЕРО. За много придасте їй.

ЖРЕЦЬ. Так знаєш — ?

ГЕРО. Пане!

Я знаю лиш, що радо обминають,
А впрочім муж сїй в голові не та...

ЖРЕЦЬ. Та певне: хтось чужий був на вежі.

ГЕРО (за жемі).

Так, пане, може хтось в надземних був!
Ти сам кавав: в померилій давниці
Боги сходили до людей сьвятих.
І так до Леди, до князя Адмет,
До Данає, яку так берегли;
Чому-ж не двесь? до неї? нас? до кого будь?

(Іде до лавки).

ЖРЕЦЬ. Кавав се глум? і святість в тобі — ?

(До Яго).

Ну гдура, або винна, винний!

ИНТЕ. Питай ся Геро. Мешкая в вежі:

Як був там шум, то чула і вона.

ЖРЕЦЬ (зближаєть ся до Геро).

Ти чуєш?

ГЕРО (сіла, спростав голову на руку і майже співаччи).

Така краса,

Дити царя. (говорить).

Лебедю ясний, вже до лоних вір?

ЖРЕЦЬ. Геро!

ГЕРО (вибухає). Се що? Не тинай! Що ти хочеш?

ЖРЕЦЬ. Забула вже?

ГЕРО. О ні! Я знаю,

За що й винують без причини.

Не бій ся, Янте, сміла будь!

Як всі тебе покинуть, неї вони,

Так в тій груді твій зашатник вірний.

(Повертає, відлучи її).

Як мучать, добра люди, так до мене йди;

Тепер йди; вони глумують з нас.

ЖРЕЦЬ. Остань!

(Якже усунуєть ся. — До Геро).

Ніколи не любив ти її;

І звідки се чути тепер?

ГЕРО (відминаєть ся). Чого питаєш?

Таж припада їй; чи ще причини мало?

ЖРЕЦЬ. Так хто-ж винна нічного неспокою?

ГЕРО. Чому-ж вона?

ЖРЕЦЬ. Так, хто-ж?

ГЕРО. Воздух се знає;

Та він мовчить таном.

ЖРЕЦЬ. Так ти! Було

В твоїй вожі се сьвітло ніч цілу.

Вільш не роби так.

ГЕРО. Одиш в нас досить.

ЖРЕЦЬ. Та люди бачуть і толкують рішчо.

ГЕРО. Нехай.

ЖРЕЦЬ. Та й радив я і позір обминати,

Сам позір! що-ж сказати про нагоду?

ГЕРО. Ми обминаєм, та чи він нас схоче?

ЖРЕЦЬ. Говорить досвід в тебе?

ГЕРО. Яка пора?

Чи вечір ще далеко?

ЖРЕЦЬ. І чому?

ГЕРО. Сказати? Я утомлена.

ЖРЕЦЬ. Не спала бач?

ГЕРО. Так є. Гадаю, нігер є від сходу.

І море тихе. Так добраніч!

ЖРЕЦЬ. У білий день? О Геро, Геро, Геро!

ГЕРО. Чого, мій стрію?

ЖРЕЦЬ. На себе вглянь ся, гей!

ГЕРО. Я бачу, щось воїть ся біля мене,

Що дотина' мене і близько ине,

Та не збагну нічо й сумна душа.

Розміркують хотіла-б я.

ЖРЕЦЬ. Острівай еще!

Не йти тобі тепер у хату спати; —

Ще праця жде на тебе ріжна.

ГЕРО. Що, праця?

ЖРЕЦЬ. (схвемо). Праця! (лайдкіше).

Нового тину труд.

В сьвятині треба — та — забудь про та...

Тут лист від родичів прийшов — А радше:

— Тут кажуть — від батьків посол прийшов

Якого ще, працюючись, прислав;

Прийшов до вишньої східної брами,

Що замикав наш сьвятій округ; —

Та рибаки, що мешкають над морем,

Недовірчиви до чужих, а може,

Дізнавшись вже про дива сїй ночі,

Йому беронить приступу до нас.

Зроблю тобі привітність, перейдись,

Розмов ся з ним, спитай, чого він хоче!

ГЕРО. Так мушу йти сама?

ЖРЕЦЬ. Нема охоти?

Посол від родичів — потім —

ГЕРО. Іду.

ЖРЕЦЬ. Найдеш його, відав, при тих катах.

Як не буде, коли би відійшов,

То мусиш, любко, потрудити ся далі,

Аж поні —

ГЕРО. Добре.

ЖРЕЦЬ. Понинщо.

Зайди до хати справника, добриги,

І відтам винили службу, що-б шукала;

При сїй нагоді подивись на припас,

Що там збираєть ся богині службу.

Останній храм сьвятиню нашу адеп.

Нема наділа, бобу, ні ачменю;

Як принесеш, то идчний буду я.

ГЕРО. Потім одиш домія.

(Далше буде.)

Головні збори каси пож. і шадн. для громади Юрківці, відбудуться дня 20. мая 1909 о 2. годині попол. в будинку де каса поміщена з отрим. дневним порядком: 1. Справоздане за рік 1908 і обрахунок білнису. 2. Вибір старшини. 3. Вільні внесення. — *Старшина.*

Звичайні загальні збори каси пож. і шадн. для громади Багна, відбудуться дня 16. мая 1909 о 1. годині пополудни в домі Іллі Лазорка з таким дневним порядком: 1. Прочитане протоколу з попередних загальних зборів. 2. Касове справоздане старшини за діловий рік 1908 і білнс за рік 1908. 3. Вильосоване та вибір на місце уступаючих нових членів старшини. 4. Ухвали в справі стопи процентної від пожичок і вкладок шадничих. 5. Вільні внесення і запитання. — *Старшина.*

Звичайні загальні збори каси пож. і шадн. для громади Топорівці, відбудуться дня 23. мая 1909 о 3. годині пополудни в домі читальнянім, а в разі непогоди в студолі п. Петра Геліча з таким дневним порядком: 1. Справоздане касове за рік 1908. 2. Вибір одного члена старшини. 3. Вильосоване одної третини членів ради надзорчої. 4. Вибір книговодця і каснера та устанавлене їм платні. 5. Ухвала висоти пожичок, паів і процентів. 6. Вільні внесення. — *Петро Геліч.*

Звичайні загальні збори каси пож. і шадн. для громади Довгополе, відбудуться дня 23. мая 1909 о 1. годині пополудни з таким дневним порядком: 1. Прочитане протоколу з попередних загальних зборів. 2. Справоздане старшини з діловодства стоваришене за минулий рік і предложене білнсу за рік 1908. 3. Ухваленне старшини і раді надзорчій розрішення (абсолюторії). 5. Вільні внески і запитання. — *Онисим Плегуча, нач.*

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть NERVOL

„Назва правдолюбива“
аптекара др. Ю. Францова
в Терополі.

Се є знаменито, усмирююче средство до пазираних протяз всяких ревматичних болів, простудних, алмаєх постий, плачій рієтцї і нервових недуг. Прому уважати на шильє „Nervol“ і не приймавати ніяких „Нервотонів“.

Ціна флаконів 80 цот. 10 флаконів (злашток) 8 кор. з оплатою і вишлювання. Троячя листів з наданом. — Вислана 2 рази денно до всіх країн. В Чернівцях на складі у Шмїда і Фонтана, в Селетині в дроггерії медичинальній Стернмуса.

Ukrainische Rundschau

одинока українська часопись на німецькій мові, що виступає інтерес українського народу перед культурним світом, виходить раз на місяць з обсягом 48 сторін з додатками і коштує на рік лише 8 Кор. 8 обсягом кожного індивідуального Русина передплачувати се часопись. Адреса редакції і адміністрації: Wien XVIII Frauenfelderstrasse, 2.

Молочне мило

лелійне з коником

найлагідніше мило для шкіри і проти виприсків соняшних.

Всюди до набути.

ПЕРЕПЛЕТНЯ КНИГ

Омельяна Канюна
В ЧЕРНІВЦЯХ.

від 1-го мая с. р. находитъ ся при ул. Университетській ч. 4.
Принимает всякі роботи у переплетничий фах входячі, як також образи і фотографії до оправы.
(Склад ріжнородних рам.)

Найперше і найбільше буковинське естаблісєма в тій галузі.

Хемічна пральня і фарбарня ДАМСКОЇ І МУЖЕСКОЇ ГАРДЕРОБИ,

уніс мів ріжнородних материй, як: футер, материй на меблі, гардинок, занавісок, портієр, рукавичок Glacé і корунок.

Спеціальність: Хемічна пральня і фарбарня шовків найліпшої сорти. Ваірцова фарбарня і знаменита пральня фіранок ріжного рода.

САЙФЕРТ і ТУЧАПСКИЙ, Чернівці

Централка:

ул. Руска ч. 15.

Мірні ціни.

Філія:

ул. Кручена ч. 1а

теперішня ул. Д-ра Райса

Виконане без закиду.

149 (—)

Замовлення з провінції сейчас.

Ціники даром і оплатно.

Склад и к. уприв. фабрики товарів а альпаки і хмського срібла В. Бахмана і С-на у Відні.

Склад капелюхів І. Генрика Іти у Відні, Мос. Піхлера і Снів в Грацу.

Склад черевиків Ф. Л. Попера в Хрудім, Анх. Чароска у Відні.

Великий склад капелюхів П. Ціц. Габіга в Відні, і славної фабрики черевиків Гана і Сина у Новім Йорку

Повідомляє що лиш у него можна дістати дівсно по найдешевших цінах Весняні і літні новости.

ПЕРШИЙ ВІДЕНЬСКИЙ ДІМ ТОВАРОВИЙ
В. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО
УЛ. ГОЛОВНА Ч. 3
Вже суть на складі в великім виборі всїлякі сезоніві весняні артинули для пань, панів і дїтїй.

Доставці для буковинського звязку урядників

Міхцер & Шехтер, Чернівці

Ринок (напротів буковинської щадниці)

поручають свій богато асортований склад весняних і літних артинулів, як: капелюхи для панів і хлопців з ц. к. надвірних фабрик Вільгельма Плеса, Антона Піхлера, І. Гісія Снів, як також італійської фабрики капелюхів Г. Бросаліно. — Великий вибір біля білого і колірового для панів і хлопців; ковнярики, маншети, рукавички, шкарпетки, паньчохи, хусточки, шельки, палички і камизельки. — Великий вибір краваток в найновіших фасонах і красках. — Великий склад черевиків, найсолідніше викінчених. — Богатий вибір парасолів і парасольок ріжного рода.

Замовлення з провінції дешево і сейчас.

Неподобачі ся річи можна відмінити.

Видав товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Руска Рада“ в Чернівцях, від зарядки Івана Затарса.

За редакцію підписує: Витер Острож.

Передплата на „Буковину“

плати в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
- Росії: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.
- в інших державах: на цілий рік 40 фр., на пів року 20 франків.

Для міщан і селян буде виходити „Буковина“ раз на тиждень від неділі і коштувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотинів.

Оголошення коштують по 10 сотинів від одностипальної стрічки або 11 міся дрібним друком (петит). При відкоректурі або при річних намовленнях значний акуст.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.
виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, уд. Петропільна число 2.
Число телефонів 176.

Адреса для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устатковувати ся щодня від 10—11. рано і 2—3. пополудня крім неділей і свят.

Надсилає по 40 сот. від витрат, при часійших намовленнях відповідний робит. Редкація не несе відповідальності від партії. Буковина не несе відповідальності за попередніх попереджень і за злочини поліційної влади.

Циркулярні акти прагати коштувати по 2, 3 і 4 сотини від тексту.

Навчальностей на анонімні жартали почтовими не приймає ся.

Знайте міру!

Нема на світі смирнішого народу як наш. Наші люди перед кожним урядником ба навіть перед возним гнуть ся у три погібелі, кожда лямка, навіть драмка у наших людей пан, перед яким кланяються до землі, якого навіть у руку цілюють. А ті „пани й обходять ся з нашими людьми як із слугами-рабами, не то молодому парубкові, але навіть старим гавдам тинають, як дітем, ба навіть дозволяють собі „мушкетер“ ганьбити-машкарити, а не раз і чинно зненавати. А наш селянин за те поклони ся низенько, ба ще й руку поцілує. Оттак ганебне поведіння наших людей то остання панщина, за якої навіть люди не знали й не мали свої гідності, пошани й поваги. І хоч іже шістьдесят літ минуло від знесення панщини, хоч дуже мало вже людей, що тямлять її з молодечих своїх літ, хоч ніхто з теперішнього покоління не робив панщини, то робота покірності і смирності перейшла з ділів на батьків і синів, що й нині ще не знають собі ціни, не шанують себе самі, а дозволяють кожній лямці-драмці обходити ся з нашим народом як зі своїми слугами-підданими. Вже волошки селянина не то, особливо в полудневих околицях Буковини, де не стикає ся з нашим. Із того видно, що ту покірність занесли на Буковину із сусідньої Галичини. Але й там уже в міру просвіти народу підняла ся і народна гідність. Час би і нашим людям покинути шанковане і цідоване рук панських, час би не забувати, що й мужик чоловік як кожний, час би шанувати себе самих, а тогди ста-

нуть шанувати нас і другі. Всі наші просвічені люди повинні при кожній нагоді викорінювати всі робітні звичаї і навички нашого народу, виховувати людей, що знають свою людську гідність, плекати в них почуття честі, яке пристойть горезанинам вільним і рівним перед людським і цїсарським правом, що віддають кождому приважену честь і пошану, але жадають її так само й для себе від кождого хочби й найбільшого „пана“.

Та ся покірність і смирність буває у наших людей лише супроти чужих „панів“, а супроти своїх хочби й ви-соко поставлених людей поступають особливо всі ті, що уважають себе „патріотами“ новісім инакше, впрост протівно. Особливо наші радикали сурдатові і в сер-даках мають своїх людей, що займають публичні становища, просто за нічо. Супроти чужого поведуть ся смирно-смирненько, але супроти свого не знають ніяких границь. Від чужого ледво посьміють жадати законного права а від свого то не заважають ся вимагати й пур-ричного молока. На чужого не нарікають хоч би й за найбільшу кривду а на свого горлати муть і за те, як не сповни-ть і того, що закон і право не дозволяє.

Що воно так, на те найкрасніший до-каз радикальні газети, ухвали, жадани і скарги на радикальних зборах і вічах. Всюди тільки нарікання, скарги, ганьба і лайва на своїх а рідко коли на чужих. А чому? Не тому, що свій урядник чи якийсь чоловік на публичнім становищу не зробив свою повинність, свій обов'язок законний чи народний, а тому що не міг і не смів сповнити забаганки свого чи того „патріота“ проти виразного припису

закону або що не він один рішав справу а рішала її чужа і ворожа нам більшість. Засліплені своїми забаганками, часом на-віть дуже добрими бажаннями, не питають горячі, чи вільно або можливо було їх сповнити, а накидують ся і то не на вла-стиву перепону і не на чужих, що стали їм в дорозі своєю силою, а на свого чоло-віка, що не смів іти проти припису або не міг побороти ворожу силу. Вони не пи-тають, що н. пр. свій управитель старо-ства чи суду не смів видавати вироків у нашої мові, бо після припису мусить писати їх по німецьки. Вони не старають ся перше о зміну сего припису, вони на-віть не дбають о те, щоб громада уряду-вала по руски, що є вільно; але залюбки ухвалюють на вічах протести проти во-всім законного уридованя свого чоло-віка. Крикуни не питають, що пр. у кра-єнім виділі засідає на 5 членів тільки один однісний свій чоловік, який як заступник маршалка, коли проводить нарадам, навіть не може голосувати; але за всяку ухвалу крайового виділу нападають на того одного свого. Невдоволені не подумавши а вла-стиво не хотять знати, що н. пр. в кра-єній раді пісільній засідає лише трох Ру-синів супроти десяти ворогів, а накиду-ють ся за всяку ухвалу на своїх а без-підставними напастями. Так роблять учені люди, так навчають вони й нарід, що на жалє вірять зловимим напастям і ухва-лює їхні напасти. А вже найбільше тро-ядять безсовісні агітатори на наших по-слів, на яких скидають вину за всі ухвали сойму і ради державної, що ян небудь ви-ходять на некористь народу. Але коли сойм або рада державна ухвалить що не-будь доброго, тогди ті горлачі зараз кри-

Антін Чехов.

Ротшільдова скрипка.

Містечко було мале, нужденне гірш села, і жили в ньому пересічно самі старі люди, що так зрідна вирали, що аж зістє брала чоловіка. І в болыниця й у вавниця мало домовин треба було. Одним словом, зарібок був слабкий... Коли-б Янів Іванів робив труни у горді, то навпевно ма-би вже свою каменицю і его називали-б Яновом Матієм; тут-же в сїм нужденім закутку нази-вали его подекуди Яновом, а побільшій часті з якоїсь там причини називали Бронзою. Жив в одній малій, старій хатчині, в котрій всего на-всього була одніська кімнатка. — В тій кімнатці зникодились: Мирта, піч, ванчєньке ліжко, труни, вартат і прочий домашній крам.

Янів робив добрі труни... Для міщан і му-жиків робив він їх, беручи міру із себе самого, і ніколи не помиляв ся бо більших і кренційших людей як він не було, навіть уважачи ві, хоч мав вже сімдесят літ. Для панів і женщин брав міру з мерців і вживав на те желаний аршин. Замовлене на діточі домовини перебирав дуже перадо і робив їх просто без міри, а якоюсь відразою, і завжди, коли діставав гроші за роботу, казав: „Признаюсь, що дуже перадо таням дуринцям займаю ся“.

Побіч свого ремесла мав ще малі доходи зі своєї скрипки. По весілах в містечку грала не-чайно жидівська бавда, котру супроводив Моисе-

Ліліч Шахнес, що побирав половину доходів. А що Янів дуже добре грав на скрипці, а головню російські пісні, то Шахнес запрашав его подекуди до своєї банди заплату по 50 коп. на день, не ви-скаючи наддатки від гостей. Як Бронза сидів в банді, то его лице ставало спершу червоне, а опісля мокре і спитіле; бо було гарячо, воняло чесноком, скрипка шипіла, по правім боці бурмотів бас, коло лівого уха голосив фает, на котрім грав рудий, худоний жид, котрого лице мов сітка, було повне малих голубих жил, він напивав ся, як той славний Крез — Ротшільд. І сей клятий жид мав той дар, що і найбільшійше антравав сумно і жалібно. Янів без найменшої причини лютував на всіх жидів, а головню налив ся на Ротшільда, шунав собі за-чіпки, щоб его образити і а одного разу хотів на-віть бити. Ротшільд розаостив ся і сказав, глядачи на него гнівно:

„Ян би а не цїнив вас задля вашого талану, то вже давно вининув би крізь мікло“.

А потім починав плакати. Задля того не радо прошено Бронзу, щоб приходив грати, хіба в разі копецької потреби, коли якого із Жидів нестало.

Янів не був ніколи в добрім настрою, бо він завжди мав велику втрату. В неділі і свята на примір грів — робити, понеділок — злий день, задля того виходило на рік щось 200 днів разом, в котрих треба було сидіти з заложеними рунами. І чи-ж се не втрата? Коли хто в місті справляв весілля без музики або коли Шахнес не зиннав Янова грати, то і се була втрата. — Управитель поліції слабував два роки і Янів ждав неперпе-

ливо на его смерти, але управитель поїхав до сто-лиці лічити ся і умер там. Ну, се була також що-найменше на яких десять рублів страта бо труну було-б треба зробити дорогу. Думки про его втрату нападали Янова зичайно вочами; тому клав скрипку побіч себе в ліжко, а коли ему при-ходили які думки до голови, тоді порушував струни, скрипка відзивала ся і ему ставало лєнше на душі.

Минувшого року на шестого мая захворіла крава Марта. Стара жінка віддихала тяжко, пила багато води, хитала ся то сюди то туди, але все таки патонила сама в ранці в печі і пішла по во-ду. Під вечер загна. Янів грав цілу днину на скрипці; а коли вже сета смерало ся, злив малий зичток, в котрім списував денню свої втрати і почав з нудьги робити річний обрахунок. Вийшло тисяч рублів втрати. — То розпостало его так, що вінув ра-хунками об землю і потонув погами. — Потім відняв їх і простогнав довго і тяжко. Подумавши що ті тисяч рублів міг був занести до банку, а онч принесли-б були до року найменше яких сорок рублів відсотків. Значить — і сі сорок ру-блів треба дочисати до втрат. Одним словом, де погляни, лєвода лише втрати і більш нічого.

„Янове!“ закликала параз Марта. „Вмираю!“ Він обернув ся до неї. Її лице палало з горячки і сивло радістю. Бронза, що зики єї завжди бы-чили єї байдю, налякану і нещасну, адрігнувся. Здавалось, нещаче-б она виряділа амирали і була рада, що вже вийде раз із сїєї хати, від сих тру-нів, від Янова... Марта гляділа на стєню, рушала

чат, що то не є заслуга наших послів, хоч вони справу поширили або навіть розпочали. Час би нашим людям призадумати ся над тим, що з таких напастей на своїх може вийти для народної справи. Злобні крикуні напастють своїх на те, аби їм причіпити латку, аби їх усунути з місця, яке займають. Подумайте-ж, ви панове громадо, над тим, що й наші відвічні чумі вороги раді би тому, щоби замінити наших людей своїми або такими ж поміж Русинів, які їм милі. Подумайте, хто би міг стати на місце тих наших людей, яких напастуть! Подумайте, що ним стане на все той, якого може ви бажаєте. Подумайте, кільки і яких заходів треба було, щоби те місце зайняв наш чоловік, а кого хотіли тай певно знов захотять поставити нам вороги. Розміркуйте добре все те, нім підносити голос проти свого чоловіка! Чи справді він не хотів чи не міг зробити, чого ви бажаєте? Чи не треба би усунути вперед причину, яка не дозволяла або унеможливила йому зробити те, чого ви жадали? Загадайте від него самого висновок справи. Поспітайте і других незлобних, а щирих людей, як, що і куди, нім станете нарікати прилюдно на свого чоловіка. Пам'ятайте, що таким нерозважним кроком можете заподіяти кривду не тільки своєму чоловікові, але й народній справі, за якою убиваєте ся. Словом, не коріть ся чужим, але не нехтуйте своїх; знайте міру!

Рада державна.

Правительство хотіло як найскорше переперти в палаті послів закон про підвищення податків від цукру і горілки, щоб потім вжити ся до інших державних копечностей. Та тут зайшла справа, що зробила неменшчим відсуєнням нарад над правительством законами на пізніше. Іменно різничий банок для Боснії став тут в дорозі. Прилучено до Австро-Угорщини Боснію і Герцеговину не знають де прилучити, чи до Австрії чи до Угорщини. І одна і друга половина нашої монархії хотіла би мати прилучені краї у себе. Та, здає ся, буде так, що Боснія і Герцеговина буде щось таке як третя частина держави, буде мати свій власний сойм і не буде посилати своїх послів ані до Вуцлашту ані до Відня. Та доки ще справа цих країв залагодить ся на вдоволення обох державних полонин Австрії і Угорщини, Мадри всійм вже устали, і їй вигляд був щасливий, веначєб бачила смерть, її спасєня, і ніби щось до неї шептала.

На дворі розвиднювалось, а крик ніколи відно було, як сходило сонце. Янів дивив ся довго на жінку. Нараз обиняв его якийсь жал. Він нагадав собі, що через ціле їх подружжє життя не заговорив до неї і разу признав, що ніколи не дав їй чогось ліпшого в'їсти, а навіть чай надував для неї, щоб через те не збільшувати своїх втрат. А она перестала вертат з якого весілля підхмилений, валаа его старанно спати, а сиринку вішала мов яку святую річ на стіну. А він за все те добро платив гіркими словами...

Зараз, коли лише розвидніло ся на добре, пішов до суєди і позичив фіру. Взяв жєна, запровадив стару на двір і посадив на фіру.

Десь коло полудня прибув у город і зайняв під кравку больницу; — увійшов із старою до ждальні. Було там чимало людей. Янів спитав когось за лікарем; на прасте не було лікаря самого, лише его помічник Максим Николаєв. Він присутував до Янова, тай зашпав остро: „А що тобі треба?“

Бровва виклонив ся і вказує на Марту, що сиділа зашпав на лавці худа, довговоса, згорблена і з роззявленими устами, лаче пташка, що прагне води, відповів: „От, Ваше Величество, моя стара стара щось — занедужала, може-б її щось по-радити“.

Помічник глинув на Марту, стиснув плечами тай сказав пошвидко: У неї інфлюєнца або горачка. Тут в місті пакує таф... На! Баба стара, слава Богу... А тільки її літ?“

„Сімдесят без одного, Максиме Николаєву“.

спечи для себе печеню. Вони виборили для Боснії і Герцеговини банк, в янім уміщували б ся свої гроші і робили добрі гешефти на шкєду Австрії. Статут на такий банк вже й затверджено. До сего допоміг Мадраєм спільний міністер скарбу барон Буріан, також Мадар. Та австрійська рада держави похитилась що наразі, куди воно йде, і після всіх оден операції ся проти мадарських гешефтарських заходів. Після напинули ся на міністрія на те, що міністри своєю надбалостією доустили до того. Після навіть хотіли міністрія за те поставити в стан обжаловани. Та президент міністрія барон Вінерт сказав, що австрійське міністерство нічого не винне, бо спільний міністер скарбу барон Буріан не нараджував ся з ними, а сказав їм як тоді як статут вже був затверджений. Але справа ще не скінчена і як мійде ся боснійським сойм, тоді буде від него залежати, як з тим банком зробіти. Отже нема страху — назав міністер.

Ся справа стала така неприємна для австрійського міністерства, що вже говорено про его уступленє. Та віддай все скінчить ся так, що спільний міністер скарбу барон Буріан піде собі а ціле наше міністерство лямать ся при нермі.

В радї державній вже оголошено русє нагале внесенє п. х-ра Кости Левицького в справі рускої мови в судах. Посол Дунашевєвич поставив внесенє аби кватированє жандармерії держави перебрала на свої кошти.

Відносини в Туреччині.

Читаючи що два вісти з Туреччини про масове вбивання засудів та погоні за звинувачєнями не лише властиво, що думати про стан політичний в Туреччині. Положенє невєнє і неспокійне. Одно певне, що властива власть і на дашєне у руках головного генерала молодотурецкої армії Магмуда Шенкита-паші, вєзвичайно соєсною людини образованої в Німеччині. Щоб не дати можности для нових заворушень, наложив він свою руку на часописи, при чім старєсть ся усунути всім неспорозумінням між молодотурецким комітетом і новим султаном та між молодотурцями а військом.

Восні суди працює дашєне, що дня виконують в більшєм числі засуди на учасниках буч з попереднього місяця та наводять на дивєне світло богато подробиць про спосіб, в який шпєнонєжє за часів попереднього султана Абдул-Гаміда, та про его вину около революції, якої огонь рин сам роздув, щоби вже раз позбутися людей, що ограничають его власть та беруть конституції. Однак завіс ся бідачинє, бо его вороги оказали в собі більше сили, як він сподїсє ся, і восною силєю

добули столицю, а султана, представника старого ладу та самодержавия, усунули з престолу. Визнали столицю виступом, заважи тимчасове військове правління, яке мало загалом дуже спасєний вигляд. Оолупиє жандармерия привернула на одні тиждєні, більший лад у місті, чим се було там коли небуло дашєнєше. Число азовчанів сильно відрєзало. Уряд переходить строго обезоружуваню населєня та заповідє тажєкі нарі на тєх, хто ховає бє у себе зброю. Сама тепєр саніціонує султан новий закон, зєрєний прєти волєнєтєнє та має на цілє очистити край від папєвєних людей, що могли бє коли-небудь причіпити ся до вєнєних розрухє.

При всіх своїх заходах стрічають ся Молодотурци, розумієть ся, з різничими перєзєнами. Так вєбухє в малій Азії різні Вірменіє, але повєдє удалє ся військом привернути лад. На розрухє занєсєть ся і в Альбанії, де рєвійшла ся чуїна, що туди прїїє оєн бєушєго султана і поплєчє Альбанців до оборони батьківського престолу. Та й в самій столиці прихильники усунєного султана не утихли, а лагодять ся до нових заворушень. Молодотурецкі провідники доїдали ся, що прєтєвєнє задумують справити в дєнє, коли новому султанови мають приписувати мєч, по уличєх столиці бучі.

Та однак окріпєний поліційний гарнізон відстрашиє їх від такого кроку і свєятєчний дєнь мінєує бєз жєдєних розрухє. Населєнє вїтєло дуже сердєчно султана, який в дєнє приновєнє мєчє відвідувєл єї уряди і відбєрєл присєгу від всіх достєйєнєкє.

Та знаючи Турєччєну не можна такому стану політичєи дуже довірити і сподїєтє ся, що Турєччє вже остєтєчно утихомєрєлє ся і що прихильники старого ладу будуть мєвчєнє приглядєтє ся тим щєдєнєним вішєним їх людей.

ДОПИСЬ.

Письмо із Вовчинця.

Врата Сєлєнєк! Вєнє ся і в дє про напєсєтє, щоби дати ширєшому свєтєлу знєтє о біді, яку терпєть рускаї народ на Буковині. Чєс уже нам пробудити ся і розвїянєтє ся на околє себе, довідєтєк ся, що нам належєть ся і як жити трєба. Жєвємо як той черв, рєжєчє самєтє. А в прєцї нашої кожєдий користує. Робимо від рєнє до вєчєра, зємєлєю потєм зливємо, а жєнє з того не мєвємо, бо цілє своє жєтє робимо на другєго, для другєх жєвємо, для другєх, для чужєх, для ворогєв напєх, потрїє в тємвєтї нас трємають, щоби за нашу прєцїє напєдєтє і мати з нас робучу худєбу. Дивнє річ, що нам ся єє щє до нєї не вєвєчєтє, і що ми вєнє рєз дєлє на двєр. Аж, коли вєнє сидїли з вієну, кєжєм оком на больницу тай сказєв: „Правдєвєх штєкарєв наставєлєлє нам тут. Богачєнє, то зарєв лєду покєлєлє-б, для бідєго-ж напєтє пєвєк шєвєдє! — Недєлєудєнє!“

Коли прєбуєлє домєв і вхєдєлє в хєту, — Марта з вєнєх дєсєтє мінєтє постєвєлє, дєржєчє ся лєчє. Бїє адалєє ся, що коли жєтє, то Янів вєнєку пічєє бєлєкєтє про свої втратє і стєнєє свєрєтє на неї, що нічєє лєжєтє, нічєго не робєтє. Алє Янів спєгєдєлєн трєвєжєно на неї і думєлє про тє, що зєвтрє Іванє Богєслєвє, а позєвтрє Ніколєлє Чудєтворєц, потєм нєдєлєлє, потєм пєчєдєлєк — тижєний дєнє. Чєтєрє днєє не можна робєтє, а Марта вєрє бєзпєчєно одєго із сєх дєлє; зєвчєтє, щє сєгєдєнє трєба робєтє трунєу. — Вєнє жєнє свій жєлєний вєрєшє, нєдїєшє до старєї і зєнє з неї мєру. Опєсєлє оєнє тєнєє лєгєлє, а вєнє пєрєхрєстєлє ся і пєчєлє збєвєтє трунєу.

Коли робєтє була скінчєна, покєлєлє Врєнєлє окупєрє на нєє і зєлєсєлє в свій малєй зєнєтєк:

„Трунєу для Мартє Іванєвєнє — двє рєбєлє 40 коп.“ І вєнє прєстєгєлє. Жєнєлє лєжєлє чєрєз цілєй чєс тєх, іє замєнєнєнє очємє. Алє в вєчєр, коли вєнє смєрєлєлє, зєкєлєлє нєрєлє дєдє.

„Чи пємєтєлєтє тє, Яновє?“ зєлєтєлє оєнє єго рєдєстєно. „Чи тємєнє, — пєрєд 50. рєвєнєм обєдєрєлє бєує нєсє Госпєдє малєм дєтєтєм з гєрєнєми кучєрєнєм? — Тєдїє сидїлє ми пєрєлє над малєм потєком і смєлєлєлє пієнє... під зєсєм.“ — І гірєно вєсєлєжєчє ся, сказєлєлє щєнєу: „Дєтєнєлє зємєрєлє...“

(Кєвєлє бєдє.)

„Ну, отже? Баба стара. Пора вже бути на все готовим!“

„Певно, як ви кажете, так і є, Максиме Николаєву“, сказав Янів, всміхнувшись з нічливости, „і ми вам дуже вдячні за вашу доброту, але, по-вашому — кождий хробак хоче жати“.

„Щоби ще!“ сказав помічник, голосом, як би від него залежало жите або смерть старої жінки. „Ну добре, голубчику, зроби ямві оклада на голову і дай їй денно по два із цих порохів. А тепер будьте здорові!“

Янів зміркував, що ці старою щось не добре і що ніякий порошок вже їй більш не допоможе: пізнав, що Марта в недовозі умре; — як не сьогодні — то завтра... Він торкнув помічника легко ліктем, вліпнув до него очима і сказав тихцем: „Може би добре лєду приложити“.

„Нема часу, голубчику, нема часу. Вєрє тєлоє стару тай їє з Богом!“

„Будьтє-ж лєсєкє, благєв Янів. „Вєнє не знєтє самї, колиб єї якє болєчєнє або щєсь в сєрєдєнїє вєнєло, то тєдї-б трєба порєшєкєнє або крєплєвє, алє у нєї пєрєстєдє! — А на пєрєстєду найлєчєшє кров пєстєтє, Максимє Николаєву.“

Алє помічник покєлєлєлє жєтє другєх хорєх, і одєнє жєнєлє уєїлєлє зє своїм хлопцєм в кємнєтє.

„Рушєлє, рушєлє!“ крєкєчє до Яновє. „Шкєдє чєсє!“

„То покєдєтє її хоч пєвєк вєлєкє! — Нічєлє вєнє сєгє не забуду!“

Помічник розвєтєлєв ся і зєкрєчєлє: „Говорє, що щє?“

Янів також рєалєстєлєв ся і пєчєрєвєнєлє, алє не кєзєлєлє нічєго, лише вєнєлє Марту за рєку і вєпрєвє-

Найлучше і вже випробоване
середство на ревматизм єсть

NERVOL

„Назва правдо забезпечена“
аптекара др. Ю. Францова

в Тернополі.

Це є видатне умиротворяюче средство до
позволення протидіяти ревматичним
болям, простудам, запаленням, пла-
чливості і нервовим запаленням. Прошу ува-
жити на назву „Nervol“ і не прийма-
ти ніяких „Nervon“.

Ціна однієї 50 сот. 10 однієї (за-
паковки) 8 коп., з оплатою і опаківкою.
Тисячі апотів з подорожжям. — Висилає
2 рази на день до всіх країн.
В Чернівцях на складі у Шімла
і Фентіна, в Селотіні і в Хрогівці
медикаментів Стерншуса.

В СКЛЕПІ

„Укр. Видавничої Співки“
в Чернівцях, ул. Пивнична число 6.
(побічна від життєвої) (—)
можна получить всі прибори до писання як
також Апробовані взори до краснописа.

Ukrainische Rundschau

одна з українських часописів на німек-
ській мові, що галузі інтересів україн-
ського народу перед культурним сві-
том, викладає раз на місяць з обся-
гом 48 сторінок і докладає і вишукує на рік
літте. В. Кор. 6 обсягом кожного ін-
тересного Рундаша передплачують сво-
єю членом. Адреса редакції і адміністрації:
Wien XVII 3 Frauenfelderstrasse, 2.

Молочне мило

лелійне з коником

найлагідніше мило для шкіри
і проти виспівів соняшних.

Всюди до набути.

Друкарня Товариства „Руска Рада“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4.

має на складі і поручає отсі

ДРУКИ СУДОВІ

1. Спротивлене против ексекції. 2. Позов о заплату ціни купна.
3. Позов робітника-слуги о платню з правом убогих. 4. Позов
о звернене позички. 5. Внесені о позволені ексекції на движи-
мости. 6. Внесені о позволені ексекції на недвижности.

Заразом поручає **нотаріальні друки** „Запис довжний до
інтабуляції“, до того „подання“ і „рубра“.

Ціна друків судових: по 3 сотини за аркуш. Ціна друків нота-
ріальних: „Запис“ по 4 сотини за аркуш, „подання“ по 4 сотини за
аркуш, „рубра“ по 2 сотини за аркуш.

Висилає ся за посліплатою або за попередним на-
дісланем належитости, сейчас.

Адресувати:

Друкарня тов. „Руска Рада“

Чернівці, ул. Петровича ч. 4.

Найперше і найбільше буковинське естаблісєма в тій галузі.

Хемічна пральня і фарбарня ДАМСКОЇ І МУЖЕСКОЇ ГАРДЕРОБИ,

уліччє мів різнородних матерій, як: футер, матерій на
теблі, гардинок, занавісок, портиср, рукавичок Glacé
і корунок.

Спеціальність: Хемічна пральня і фарбарня
шовків найліпшої сорти. Взірцева фарбарня і зна-
менита пральня фіранок різного рода.

САЙФЕРТ і ТУЧАПСКИЙ, Чернівці

Централка: Філія:
ул. Руска ч. 15. ул. Кручена ч. 1а
теперішня ул. Д-ра Райса.
Мірні ціни. Виконане без закиду.

189 (—) Замовлення з провінції сейчас.

Цінники даром і оплатно.

Великий зарібок

принесєть побічне заште кождому господарю, купцеві предриаймцеві,
урядникові і т. п.

До виробу

Цементових дахівок

не треба фахового знаня. До того спеціальних машин також на
сплату ратами, достарчає

185 (—)

І. ШИМОНОВИЧ

Чернівці, ул. Сьвятої Тройці ч. 20.

склад фабричний машин для загального цементового виробу.

Проекта коштів і цінники даром. — У всіх місцевостях Буковини
і східної Галичини, пошукувані заступники. — Писемні офери адре-
сувати на повнєшу фірму.

Союз руских хліборобских спілок на Буковині „Селяньска Каса“

стоваришене зарєєстроване з обмеженою порукою
повідомляє, що він отворив в себе осібний

Відділ на вадкі і кавці

і перебирає зложуванє вадий і кавцій але лиш у публич-
них корпораціях або до рук власників великої посілости
земельної в пупілярних цінних паперах під дуже догід-
ними условиями. Ближші інформації даємо в нашій кан-
целярії в Чернівцях, вулиця Петровича число 2.

Г. ФАЙЛЕР

уєувач нагніток

Чернівці, уліця Руска ч. 8.

Купуйте лиш у своїх людей!

Дерміть ся илича Свй до Свого!

Новоотворене

Пасажир-
и в. транспорт. управлєнє кон-
сультативне

Міжнародне Бюро Подорожи „СЬВІТ“

Срецький і С-ка

в Чернівцях (Буковина), уліця Мохановського число 1.
185 (—) видєє карти корабельні до

Канади, Сполучених Держав (Америци),
Аргентини, Бразилії, Азії, Африки

Карти на жєлєзницї європейські, канадійські та американські.
Карта на спєціальні поїзди. — Карти прогулькові та охрєдні.

Купуйте лиш у своїх людей!

Дерміть ся илича Свй до Свого!

Товариство взаїмних обезпечєнь

„ДНІСТЕР“

Телефон 788

Конто шад-
нийї почтової
25.261

у ЛЬВОВІ

ул. Руска число 20 (власний дім).

Приймає обезпечєня будинків, збіжжє і знарядів господарских під
користними условиями від шкід огневих,
числєть умірковані премії за обезпечєня, 2 р. в м. (—)
ліквідує шкоди безпозволачно по пожарі,
уділяє обезпечєним членам з річної надвижки звороти.

За рік 1908 припадає на користь членів зворот 15 проц.
Полїси „Дністра“ приймає при позичках Банк кравєний у Львові
і в Чернівцях, Галицька Каса Ошадности, Руска Шадница
і иньші каси ошадности.

Через „Дністер“ можна асекуравати ся на житє в Товаристві
взаїмних обезпечєнь в Кракові. Інформації до обезпечєнь
уділяють агенції „Дністра“.

Зголошенє письменних господарів о агенцію приймають ся тільки
з таких громад, де єще не робить иньший агент „Дністра“.
Фонди „Дністра“ 31/12 1908 вносєть: Фонд резервовий і ре-
зерва премій корон 1,865,540, иньші фонди корон 458,564, разом
корон 2,324,104.

Канцелярії Товариства отворєні для сторінок від години 8—3-ої.

Передплата на „Буковину“

плата в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 8 кор., на місяць 2 кор.
- Росії: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 кар.
- інших державах: на цілий рік 40 ер., на пів року 20 ер.

Для місця і реєсу буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під поштовим номером 2 на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотників.

Оголошення виступають по 10 сотників від одноподільної сторінки або 10 місяць дрібним друком (сесті). При підписанні або при річних замовленнях вичислюється.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.

Виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петровича число 2.

Число телефонів 176.

Адреса для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устатковувати як що дні від 10—11, раніше 12—3, пообіді з понеділка і вівторка.

Надсилає на 40 ер. від редакції, при чистійшій замовленні відомості про роботу. Редакція несе відповідальність за всі дані. Рухомі експресні редакції дані на попередній наступній і за даними початку публікації.

Циркулярні або праймари виступають по 2, 3 і 4 сотник від сторінки.

Навчальності на інших мовних початках на вивченнях.

Сороклітні роковини народної школи.

Дня 14. мая 1869 року одержав царську санкцію закон, який став підвалиною нинішньої народної школи в Австрії. Сьогодні проте саме сорок літ, як сей закон став обов'язувати у всіх краях нашої держави а тимто й у нас. А коли нині усюди згадують сей пам'ятний день, проте хочемо й ми згадати, що прийняв сей закон нам.

Підставу до сего закону положено вже основним законом з дня 21. грудня 1867 про загальні права горожан в австрійських краях. В 17. артикулі сего закону оречено свободу науки і її голошення, признано державі право верховного проводу і нагляду над усіма школами і закладами вихованими, а ограниченно право духовних властей до надзору над одною наукою релігії, а в 19. артикулі признано в засаді всім народам рівне право в школах і постановлено, щоби публичні школи були так уряджені, аби кожда народність мала можливість побирати науку в своїй рідній мові і не була приневолена вчити ся чужої мови.

Сам закон шкільний з дня 14. мая 1869 року поставив народній школі виспу і ширшу ціль науки, ніж вона мала її доти. Крім школи народної, яка стала замість школи тривіальної, впроваджено й школи видіви, установленно примус до науки, образоване і кваліфікацію учительства, що відбували ся доти в курсах старої препаанди, віддано семінаріям учительским і вишим чинникам, які забезпечують учительству далеко виспу загальну й фахову освіту. В наслідок того й правні відносини учительства і його становище в су-

спільності стали кращі. На остаток забезпечено сям законом засноване й удержане народного шкільництва як кінцевого усилля освіти широким мас народом.

Отсе головні точки закону, який нині існує вже 40 літ. Вираді новели до сего закону з дня 2. мая 1883 року обнизили трохи уровень науки в школі народній ізза зміни плану і обмеження обов'язку посіщення школи ріжними полкешами, що відбило ся й на устроєві учительських семінаріїв, але головні засади першнього закону остали ненарушені помамо заходів ріжних темних духів.

Привітньо ся тепер успіхам сороклітнього існування закону шкільного! Майже в столітню річницю прилучення Буковини до Австрії (1875) настав отсей закон, а перепроваджене его в життя почало ся на Буковині виступом аж 1873 іменню краєвим законом з дня 30. січня того-ж року.

Стан буковинського шкільництва в шкільнім році 1870/71 представляє ся цілком офіційальною статистикою з року 1905 ось як: публичних шкіл було 1871 року 142 а приватних 25, отже разом 167 шкіл народних. А 1905 р. було 399 публичних а 18 приватних, отже разом 417 шкіл. На 100 квадратних кілометрів припадало 1871 р. 2 школи, а на 10.000 мешканців 4-3 школи. В р. 1905 на 100 квадратних кілометрів припадало 4 школи, а на 10.000 душ 5-4 школи. В р. 1871 були майже всі школи однокласові, а в р. 1905 мали 72 школи по одній, 104 по дві, 59 по три, 70 по чотири, 47 по 5 а 47 по шість класів, разом 1254 класів, отже майже 9 раз тільки, що 1871 р. В р. 1871 припадало на одну школу по 1-3 учителів, а в р. 1905 вже 4-7. На одну учительську силу припадало 1871 р. 45-4

дітей, а 1905 р. 45-8. В 1871 р. начислено 74.921, а 1905 р. 104.377 дітей обов'язаних до науки. З них ходило до школи 1871 р. 9.815, а р. 1905 вже 88.072. На 100 обов'язаних ходило до школи 1871 р. лише 13-1, а 1905 р. вже 84-4 дітей. Всіх дітей було в публичних школах 1871 р. 8.163, а 1905 р. 85.536. Отже на 100 обов'язаних до науки дітей посіщало публичні школи в 1871 р. 10-9, а 1905 р. 82 дітей. На 1.000 мешканців було 1871 р. 141-5 дітей обов'язаних до науки, з яких 18-5 ходило до школи, навколи 1905 р. було 136-8 обов'язаних, а з них 111-7 посіщаючих дітей. На одну публичну школу припадало 1871 р. пересічно по 57-5, а 1905 р. 214-4 дітей.

Нині, себто в р. 1908/9 є на Буковині народних шкіл публичних 489, а приватних 24, разом 513. Класів в 1783 в публичних, а 60 в приватних школах. Учительських сил є при публичних школах разом 1852, а то 1110 учителів а 742 учительці, між ними 264 учит. сил без формальної кваліфікації. Публичні школи мають разом 1783, а приватні 59, отже разом в 1842 класів. Обов'язаних до науки дітей є кругом 114.500, з яких ходить до публичних шкіл кругло 100.800, а до приватних кругло 2400. Без науки остає ще кругло 7.300 дітей.

Однак помиляв би ся той, хто-б думав, що сей безперечно гарний розвиток народного шкільництва наступив рівномірним ходом, особливо агадом Русинів. Наше шкільництво в перших 25 роках нової ери ледво животіло під кормогою чужих оцікунів; бо крім інспектора Федьковича, який урядован всього три роки у вишніцкім повіті, мали рускі школи ще тільки одного

Филі моря і любови.

Трагедія на п'ять дій Франца Гріцпарцера.

(Переклад П. Карманського).

(Даліше).

ЖРЕЦЬ. А вже-ж, коли

На міде путаниця хоч нинеш оком,
Он там, диви на тих струнних козюках.
Там справник наш найрадше пробува'.
Там, бачу, путники зійшлись юрбою,
Прийшли а далека в нашу святиню.
Піди між них, скажи розумне слово
І будь при жертвах, що вони приносять;
А довершивши свій ересейний чин —
Та ще, коли-б найшов ся зайвий час —

ГЕРО. Досить, а радше скажи: за досить.

(Примикає ся).

Сказати правду, радше-б я остала.

ЖРЕЦЬ (спокійно).

Конечність, знай.

ГЕРО. Конечність? Так піду.

ЖРЕЦЬ. Візьми собі нову подругу, Янте,

Яку так любиш; приймийши йти.

ГЕРО. Ти правду кажеш, та й зроблю а так.

Ну, Янте, проводи мене, ходи!

Щебет тій трохи скоротать дорогу,

А як втомлюсь, подай мені рамя.

А ти, спокійний доме мій працюй!

Ще заким сумерк упаде, знов прийду.

І де ти? — Гей! — Будь Геро в днешній

(день,

І думай, говори за мене. В друге
Вуку а Янте — і не сордь ся, чуш?
(Обняв Янте а піс і відходить).

ЖРЕЦЬ. Чи аданить лють на дні моїх грудей?

Ніякий сумнів, все за тим говорити.
Муж близь святині й Геро знає се.
І був один з тих юнців з Абідос —
Левандер і Навклерос звали ся —
Яких найшов а а гаю у корчах;
Одних, чи вте від давня хитро-мудро
Вона се криє, чи дочерка днесь —

Навклерос і Левандер. І котрий то?
(Простягає перед себе простерті руки).

На рівну ванку жереб ваш кладу,
Сі імена оба однако варті;
Число складів а обох них те саме,
І рівне право а них до щастя є:

Коли один живий і повен духа,
То друг його мерцяць, нині двесь мерцяць;
Вона далеко й покладу а сіти,
Що вбють його, як верне тут, самільчан.

Нещасний! Нащо простягаєш руку
По мою власність і моїх богів?
(Загортає ся а лад).

Га, ти старий, що тут? Ходім онтам!
Розгинути усі знаки, що чин
І ще незвичний, темний слід нам знають.
Прийде знов ніч, побачиш світло знов —

Хто знає, чи не помиляюсь я?

Де віра є сліпа, там злоба без границь.
Приймайши волю тобі загатиш,
Аж а повім: Повір! Не бій ся, старче!
Іди вперед і відчини сі двері.

(Старий іде до дверей. Жрець ледко а йти за ним).

Потім спокій. Пропасти глузоті!

Най ранок все убо. Нехай там сталось.

(Відходить за сценою на виступ).

Коротка відслона.

На право хата Левандра. Побіч неї дерево з обітним образом.
(Навклерос відходить і стоє перед латою та бе мовлю а сід).

НАВКЛЕРОС. Левандер, чує? Відчиниш, що? —
(Левандер!)

Ще досі а чував над ним, а треба.
Лиши його а його хатині в вечір,
А нині ще, а мовили сусіди,
Не відчиниш ся замок тих дверей.
Та треба ще чувати, пильнувати.

Чого-ж барить ся? Піано вже досить.
Такий великий біль? — Чи, може вте?
Забув про горе і про всі терніни
І сниті простягнутий! Левандер, гей!
Та лежню і неробе! Гей, на бога,
Не втвориш, так сі двері відомлю.
Се все ниніш мені непевне щось —
(Заглядає крізь шпалю).

ЛЕВАНДЕР (виходить а глумлю, а лавою боку).

ЛЕВАНДЕР. Гей! гей! (Ховає ся знову).

інспектора-Русина в сполученні повіті вишніцко-кічманьським в особі Мартиновича, який однак не сповняв свої задачі як слід. В правій і у всіх повітових радах шкільних радили й рішали над Русинами без Русинів, отже й не диво, що не на нашу користь. На першій місці стояло всюди німецьке шкільництво, а попри него дбали хіба ще за волоске. Аж в 90-их роках пішло до ліпшого, коли інспекторами над нашими школами стали наші люди, коли до краєвої і до повітових рад шкільних увійшли й Русини. Від тоді й руське шкільництво стало сійшати скорим кроком вперед, щоб дігнати других. І за останніх 15 літ наше шкільництво народне пішло незвичайно в гору. На доказ того подамо кілька даних.

В році 1893/4 було всіх руських шкіл 124 а в них кругло 200 клас. В 67 мішаних що до викладової мови школах була у великій частині руська мова викладова, але майже всюди тільки на папері. До школи не вчалося поверх 36 тисяч дітей здебільшого до науки, між ними більш як половина наших руських.

Нині маємо 198 руських шкіл, а в них 576 клас. Шкіл з рускою і иншою мовою викладовою є тепер вже лише 10, і їх розділяють після мови, так що небавом не стане їх зовсім. До руських шкіл вчалося с. р. 35.400 дітей. З обов'язаних і здебільшого до науки дітей наших не зашколено ще яких 4000 дітей, але й це число меншає поступово, бо що року отворюють нові школи.

Та не тільки засноване, розширене й посилене руське шкільництво дістало за тих 15 літ щирішої опіки, бо і у внутрі нашого народного шкільництва наступила величезна зміна на ліпше, від коли запанувала в ній наша жива рідна мова і примітною правописью замість мертвеччини кацапського язичя і московського „правописання“. Та і в сій згоді спиняє повний розцвіт нашого шкільництва тяжка колода, яка за весь той 40-літній час лежить йому в дорозі і яку вже звик десять літ доси надармо стараємося усунути. А та запора то німецька семинарна учительська, яка виховує руське учительство, хоч зараз при її заснованні а іменно розпорядком міністерства з дня 20. серпня 1871 ч. 9529 уряджено уч. семинарію в Чернівцях зглядом викладової мови так, що деяких предметів мали вчити по руски

а деяких по волоски а попри те в німецькій мові. Сего розпорядку не переведено але й не знесено й доси, а дякуючи славному німецькому культуртрегерству не можемо до нині добити ся руської семинарії для руського учительства в руських школах на шкоду освіті руського народу, для якого німецька семинарія виховує німців учителів, що аж коштом руських дітей і власним тяжким трудом навчають ся яко-такто свої рідній мові. Отсей один із сотні інших примірів донає найкраще прославлені заслуги німецьких культуртрегерів около культури нашого народу на Буковині...

Кінчаючи наш побіжний огляд розвитку народного шкільництва на Буковині за час сороклітнього існування державного закону шкільного годі поминути заслуги нашого краєвого законодавства за той час. Не станемо вичисляти всіх краєвих законів, які бук. сойм ухвалив почавши від закону про надвір шкільний з р. 1869 аж до останнього закону про упрямління учительської платні з р. 1908. Кождий совістний і правдолюбний чоловік мусить признати, що наша краєва репрезентация зробила особливо в останніх 15 роках все можливе ба й понад свої сили, щоб піднести народну освіту як могла високо. Вона не пішла за прикладом інших країв „культурного заходу“, що обмежили час науки, а навпаки розширила шестилітню науку хоч трохи повторними курсами. Сойм дав бук. учительству платню, якої не має нині ніякий инший край. Словом бук. сойм ухвалював всі видатки на цілі народного шкільництва, які управа від него колинебудь жадала, хоч тим переняв край тагарі дуже важкі.

І шкільній управі може хіба здобний чоловік зробити закид, що не дбала о добро школи і о добро учительства. А вже хто як хто, а наші люди, яким була повірена судба народного шкільництва руського в останніх 15 роках, можуть помімо болота і каміня, яким їх обкидають за прикладом чужих і свої, спокійно викидати суду історії...

Починаючи з нинішнім днем п'яту десятку літ існування найкращого закону, на який Австрія доси здобула ся, стараймо ся всі причиняти ся зі всіх сил до осущення високих его ідей, які мають на цілі просвітити як найширші круги народу на добро усеї людськості. До спов-

нення сеї великої а тимто й трудної задачі повидикана не тільки сама школа а вся суспільність.

14/5. 1909.

Церковна справа на Буковині.

Оповіді помістили ми статтю про новий розпорядок консисторії, розісланий вперше а нагоди підписання його констру. „Діло“ подає той розпорядок, обговорюючи вперед церковні відносини на Буковині. Дещо з оттих замислів „Діла“ подаємо ось тут:

„На 730.190 мешканців сусідньої Буковини існувало після статистики з 1900 р. 500.650 осіб отже майже дві третини правого населення віру греко-православну. В підлі чернівецької митрополії, котра обіймає всіх цих вірних, винить вже а давня боротьба між вірними та церковною ерархією і то в двох мотивів. Із загального числа 500.650 православних Буковинців є тільки 226.000 приналежних до народності волоскої за те 270.280 отже повністю більшість, се Русини, котрі в теперішній архидієцезії мусіли терпіти покривдане своїх національних прав через те, що Волохи раді були адержати штучно собі то історичний волоський характер буковинської церкви. Румунізатори, захопивши в свої руки консисторію, а вона консеквентно усувала Русинів з радів духовенства а руську й церковно-славянську мову а відарав і проповідний.

Розуміється, що руська більшість православних діячів не могла на се глядіти байдужно та почала боротьбу проти надуживаних висшим і низшим духовенством церкви до волоско-націоналістичних цілей. Боротьба ся тягне ся вже довго та прибирала пера дуже різні форми, якіни однак, дивлячи зручності буковинсько-руських політичних провідників, опинили ся в тій фазі, що розмежована Русинів і Волохів в церковній організації, є нині тільки питанням найближнього часу. Не від речі буде тут вгадати, що буковинські „руссі“ за весь час сеї боротьби грали п'ятому всім націям роль Ефимів та за добрі парокії, надавані ріжним „маститим руським діячам“, постійно вислугували ся румунізаторам, стаючи в поперек змаганням Русинів до здійснення постулатів національної автономії також в області церковній. І як раз той сам вічно перепадаючий кандидат на посла, д-р. К. Вагатирад, котрий влідає ріжними опадями на поклон до білокаменної Москви, щоб реалізувати свої русько-московсько-славянські „ублаженія“, що й нині горлає в своїм органі „Православна Русь“ проти розділу буковинської митро-

НАВКЛІПРОС (обертає ся швидко).

Там хто? Ворот, чи друг?

ЛВАНДЕР (виходить). Га! га!

Зливав?

(Несе патик в руці, а під пагою серпаном, якого ко-манду підчас гою вляє в кокарду).

НАВКЛІПРОС. Ти сам? І так глумливо

Оупроти майстра, твого пана?

Потім — Що видать ся мені? — Ти підки?

Хіба ти в вечір не лишив ся в хаті?

А нині — глин, сусіди камуть —

Не отирались замкнені двері.

Ти підки йдеш і як?

(Хватає рукою, щоб перешкодити Лвандрові роботу).

ЛВАНДЕР (цубаєт ся). Мій прут і хоруговка, йой!

НАВКЛІПРОС. Вогне волосе, ліпше ся одіне.

Ти в морі був?

ЛВАНДЕР. Як швидко він міркує!

(Підчас гою іде в зад до дерева і кладе патик і серпанок на горбку під образом).

НАВКЛІПРОС (сіджує за ним).

У морі? Пощо? Не був же чей? — Лвандер!

Ти чув? Зі Сестос тут є шпигун,

На побережю вже їх тут стрічати.

Коли аж тут, за ті границі моря,

Іх зють ситає, силіни жо сильніше

Тебе шильнують по тамтому боці?

Лишень дурак відважить ся безглуздо

Кидати ся в заставлену сіть.

Одинче: як?

ЛВАНДЕР (вертєт і говорить нова себе).

Та й бережи-ж се, боже!

НАВКЛІПРОС. Кажє-ж: як? Ти знаєш, а який верму,

З човна, та всі сусіди на мій прикид

Держали власні судна під ключем.

Як не човном, то як? Так вилав,

Лвандер, вилав! Ти знав простір,

Що ділять нас від побережя Сестос?

Ніхто живий не добереть ся ціло;

Хоч стане сад, то острі водні скелі,

Що скрізь стремлять, куди лиш ситне беріг,

Ніде спочинку, місця, ні приюту.

Ні доступу.

ЛВАНДЕР. Диви! Так але?

НАВКЛІПРОС. А вже-ж: Одно в місце серед скіль,

Там сеї щасливці, що його патрафить

У темну ніч, там може причалить.

Вже там є, колись для оборони,

Тепер жия там діла, ся криниця,

Яку колись у гаю бачив. І — Лвандер!

Не край очий! За пізко! Сталось нашо.

Так ти був там в ночі, не спав у хаті,

Найшов щасливо одиникий доступ,

І на вемі стояв, глядів крізь сьлози,

Ловив рокишню блиск з ві світлиці;

Ти бачив тінь, що отінами снувалась,

Павів у щастю, не бажав нічо,

Лиш смерть в заплату за незмірне щастє.

ЛВАНДЕР. О бідний!

НАВКЛІПРОС. І се! Мій опле був слабій?

Ти бачив, розмовав із нею? Двері

Були отверті, ти ввійшов —?

ЛВАНДЕР. (підсеє ся в волю обійми). Навкларос!

Цауй тут чуєш? Знаєш від кого?

НАВКЛІПРОС. Остає! Цауй твій смерть!

ЛВАНДЕР. Так страшно?

НАВКЛІПРОС. Ну так, а бачу вже тепер гаразд,

Ми поміняли ся місцями. Трус я,

Ти хвот; щастє — біг, Лвандер, та Навкларос —

О ні, не стану пламать, пенний будь!

Гайда, іди на смерть! Лишень,

Одно мені зроби, молю: тим разом,

Тепер й не глядай; не іди там!

Щоби, як ти лежати мені холодний,

Не мусів я сказати собі: Се ти

Забув про обов'язки аспілом друга,

Йому знавав сеї опоч смертоносний,

Сам тває сю сіть, яка його адушила.

(Кладуть одно коїно до аємлі).

Лвандер!

ЛВАНДЕР. Ти хорай, друже! Що тобі?

НАВКЛІПРОС. Так правду камен, більший слова!

Навіщо снів до спіненого моря,

До рену бурі, до шайра пустані,

Що сніво йде за продовженим гоном?

Тому ні слова! Та чи тишини що

Дружбу, яка колись —?

ЛВАНДЕР. Навкларос! як?

НАВКЛІПРОС. Остає! Говорять чин. Як що у тебе

Я гідний ще маленької прислуги,

Воли ми волю, двері відчини.

ЛВАНДЕР. На що?

НАВКЛІПРОС. Молю тебе.

ЛВАНДЕР. Ключ, знаєш добро,

Під намоном.

НАВКЛІПРОС. Ти сам.

ЛВАНДЕР (відчиняє двері логі). Зробив, як хтів.

(Далше буде.)

Звичайні загальні збори каси пож. і шадн. для громади Іспас, відбудуться дня 23. мая с. р. о год. 3-йї пополудни в шкільнім будинку з слідуючим дневним порядком: 1. Прочитане протоколу з попередних загальних зборів. 2. Справоздане касове. 3. Приняте обрешунку і біжнису за рік 1908. 4. Внесенє в справі дівіденд. 5. Вибір старшини. 6. Вибір ради надзорчої. 7. Внесенє в справі пожнички із фонду убогих. **Антін Синюк**, нач.

Ukrainische Rundschau
одняена українська часопись на німьцкїй мові, що заступає інтереси українського народу перед культурними елитами, виходить раз на місяць в обсязі 48 сторін з додатками і коштує на рік лише 8. Кор. 6 обсяжкою кожного індивідуального Греша передплачується єм часописом. Адреса редакції і адміністрації: Wien XVII/3 Frauenfeldergasse, 2.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть NERVOL
„Назва правильно забезпечена“
аптекара др. Ю. Францоу
в Терополі.
Це є знаменитий умиротворяючий препарат докострання против великих ревматичних болей, простуды, ломоты в суставах, а также влиять на нервную систему. Препарат имеет на своем „Nervol“ и не имеет никаких побочных действий.
Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (оплатою) 8 жор. з оплатою і опакунком. Тисячки листів з подякою. — Вислала 2 рази день до всіх країн.
В Чернівцях на складі у Шніда і Фокіна, в Селетині в дроговерській медичній Стерильності.
В СКЛЕПІ
„Укр. Видавничої Спільноти“
в Чернівцях, ул. Пивнична число 6. (поблизу від жидівської) — можна получить всі прикраси до писань як також Апробовані взори до красюписи.

Купуйте лиш у своїх людей!
Новоотворене
Писання
п. х. красною утровою опакунком
Міжнародне Бюро Подорожи „СВІТ“
Стрецький і С-ка
в Чернівцях (Буковина), улица Кохановского число 1. 103 (—) видас карти корабельні до Канади, Сполучених Держав (Америки), Аргентини, Бразилії, Азії, Африки
Карты на желѣзницѣ европейскі, канадскі та американскі. Карты на смальні прок. — Карты прокулянтні та куржні.
Купуйте лиш у своїх людей!
Дерніть ся нлича Свїй до Свого!

Союз руских хліборобских спілок на Буковині „Селяньска Каса“
стоваришенє зарєєстрованє з обмеженою порукою
повідомляє, що він отворив в себе осібний
Відділ на вадкі і кавці
і перебирає зложуване вадий і кавцій але лиш у публичних корпорациях або до рук власників великої посілости земельної в пупілярних цінних паперах під дуже догідними условиями. Ближшї інформації даємо в нашій канцелярії в Чернівцях, вулиця Петровича число 2.

Великий зарібок
приносьть побічне занятє помоду господарови, купцеви підприємцями, урядникови і т. п.
До виробу
Цементових дахівок
не треба фахового знання. До того спеціальних машин таном на сплату ратами, достарчає
100 (—)
І. ШИМОНОВИЧ
Чернівці, ул. Свѣтої Тройці ч. 20.
склад фабричний машин для загального цементового виробу.
Проспекта востів і цінників даром. — У всіх місцевостях Буковини і сїднїої Галичини, дошукувані заступники. — Писемні офери адресувати на пошешу фірму.

Г. ФАЙЛЕР усувач нагніток
Чернівці, улица Руска ч. 8.

Друкарня Товариства „Руска Рада“
в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4.
має на складі і поручає отсі
ДРУКИ СУДОВІ
1. Спротивленє против екзекуції. 2. Позов о заплату ціни купна. 3. Позов робітника-слуги о платину з правом убогих. 4. Позов о зверненє пожнички. 5. Внесенє о позволенє екзекуції на движимости. 6. Внесенє о позволенє екзекуції на недвижимости.
Заразом поручає **нотаріальні друки** „Запис довжний до інтабуляції“, до того „подання“ і „рубра“.
Ціна друків судових: по 3 сотики за аркуш. Ціна друків нотаріальних: „Запис“ по 4 сотики за аркуш, „подання“ по 4 сотики за аркуш, „рубра“ по 2 сотики за аркуш.
Висилає ся за посліплатою або за попередним надісланєм належитости, сейчас.
Адресувати:
Друкарня тов. „Руска Рада“
Чернівці, ул. Петровича ч. 4.

Найперше і найбільше буковинське естаблїсєма в тій галузи.
Хемічна пральня і фарбарня ДАМСКОЇ І МУЖЕСКОЇ ГАРДЕРОВИ,
у нас мів ріжнородних материй, як: футер, материй на меблі, гардинок, занавісок, портієр, рукавичок Glacé і корунок.
Спеціальність: Хемічна пральня і фарбарня шовків найліпшої сорти. Взірцева фарбарня і анемента пральня фіранок ріжного рода.
САЙФЕРТ і ТУЧАПСКИЙ, Чернівці
Філія:
Централка: ул. Руска ч. 15.
Мірні ціни. Виконанє без закиду.
Замовленя з провінції сейчас.
Цінники даром і оплатно.

Товариство взаїмних обезпечень
„ДНІСТЕР“ у ЛЬВОВІ
Телефон 788
Контра шаднїї поштової 25.201
ул. Руска число 20 (власний дім).
Приймає обезпеченє будинків, збіжжя і знарядів господарских під користними услїями від шкід огневих, числїть умірковані премїї за обезпеченє, лїквідує шкоди безпоровочно по пожарі, удїляє обезпеченим членам з річної надвижки зворотн.
За рік 1908 припадає на користь членів зворот 15 проц.
Полїси „Дністра“ приймає при позичках Банк красний у Львові і в Чернівцях, Галицка Каса Ошадности, Руска Шаднїи і иньші каси ошадности.
Через „Дністер“ можна асекуровати ся на житє в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові. Інформації до обезпечень удїляють агенції „Дністра“.
Зголошеня письменних господарів о агенцію приймають ся тїлько з таких громад, де єще не робить иньший агент „Дністра“.
Фонди „Дністра“ 31/12 1908 вносьть: Фонд резервовий і резерва премій корон 1,865.540, иньші фонди корон 458.564, разом корон 2,324.104.
Канцелярії Товариства отворені для сторін від години 8—3-ої.

Передплата на „Буковину“

платити в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
 - Росії: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.
 - в інших державах: на цілий рік 40 ер., на пів року 20 ер.
- Для місця і особи буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під наглядом і констататом буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодиноким число 10 сотників.

Оголошення констатують по 10 сотників від одного шпальтового стрічка або 10 місяць хробики друком (шпальт). При підписанні або при річній намові значний ошук.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.

Виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петровицька число 2.

Чисел телеслону 176.

Адрес для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устатковувати ся щодня від 10—11, рано і ввечері, понаслідку при наділі і сніж.

Надіслані по 40 ер. від стрічки, при частійших замовленнях відносної роботи. Редакції неоплачені візити від партії. Рухоміші виступи редакції лише за попереднім застереженням і наданням поштової належності.

Циркуляри або проклами констатують по 2, 3 і 4 сотника від штуки.

Належності за адреси жарника поштового не приймає ся.

Рада державна.

Справа босанського аграрного банку в анексийній комісії.

На четверговім засіданні анексийної комісії ведено дальшу нараду в справі босанського аграрного банку.

Пос. Пернерсторфер (с.-д.) доказував, що він ні крихітки не сумніваєть ся, що бар. Бінерт і др. Відіньський є людьми з зовсім чистими руками; також і про бар. Буріяна не має причини инакше думати. Мимо того слід запитати, чи в цілій справі не відіграли той ролі низькі мотиви перекупства та, чи перекуплені люди не впливали на спільного міністра скарбу бар. Буріяна. Соц.-демократи при оцінюванню сеї справи руководити-муть ся лише оглядом на інтереси австрійського і босанського населення.

Пос. Малер (сіон.) заявив ся за тим, щоби відновлене босанського населення трактовано як публичну справу без участі приватного капіталу. Бесідник гадає, що в цілій сій справі проявили ся впливи, досі неznані.

Пос. Гесман (хр. соц.) зазначив, що ходить тут о справу, хто поносить найбільшу вину занедбання обов'язків. Бесідник мусить признати, що австрійське правительство осягнуло значні користі в справі босанського банку. Що до спільного міністра скарбу, то христ.-соціали вже давно з него невдоволені. Бесідник критикує становище соц.-демократів в босанській справі і повідає, що тут ходить ім о те, щоби одержати нове правительство, котре полагоджувало би їх справи краще аніж кабінет бар. Бінерта. Хр. соціальне сторон-

ництво зберігає супроти кабінету бар. Бінерта вільну руку і трамтує усю справу в річового становища. Годі заперечити, що ніодню австрійське правительство не показало такої сили перед Мадярами, як саме теперішній кабінет.

Пос. Морсей (хр.-соц.) поставив таку революцію. „Вважаєть ся ц.к. правительством до безпородочного закінчення переговорів з спільним правительством, щоб скликати делегації, нім буде активований кравчий статут для Боснії й Герцеговини, аби делегації могли зайняти відповідне становище в справі сего статута“. Крім сего запропонував бесідник, щоб поставлену Бельоглявом революцію змінено ось так: Комісія для нарад над босанськими пропозиціями, висловлюючи міністри спільного скарбу Буріянові догану за його одностороннє поступоване на користь приватного інституту банкового, та обстав безуспішно за сотворенням успішної гарантії, щоб такі події не повторили ся.

Пос. Окуневський заявив після сего, що Русини осуджують справу виключно зі становища державного інтересу: вони в той думки, що увласнене селами ввагалі, а особливо босанських є важною публичною справою, котру годі віддавати в руки приватного підприємства. Справа, про котру говорять ся, є новим штурмом Угорщини на Австрію та новим доказом уступчивості перед Угорщиною. Крім сего заходять у ній ще те, що в критичнім моменті приходить на сцену таємна сила та робить нам шкоду. Коли-б такі події мали повторювати ся, будучність Австрії була би сумна: Не ведемо політики балканської, лише політику ту-

рецько католічку. Необхідним являється ся також упорядковане справи державної приналежності босанських городян. Бесідник зазначив ім. Русинів, що будуть голосувати за чершим і третим внеском Вуковича, а коли-б його відкинено, то за внеском Редліха.

Посол Дашинський зазначив, що всі змагання ратувати правительством не є умотивовані в натурі самої справи, лише є вислід партійної політики. Антисеміти все воюють з Мадярами, але в сій справі вони дарують правительству, котре спершу про справу нічого не знало, а відтак показало себе на слабим до сповненні свого обов'язку. Комісія зовсім оправдано осудила поведене спільного міністра Буріяна, але його акція була би неможлива, коли австрійське правительством було би їй співтивило ся. Говорено, що правительством слабе, але навіть найслабше правительством має оружє в руці. Правительством винно було станути перед парламентом і спавати, що в Будапешті хотять босанських кметів видати приватному банкові. Місто того правительством заключило шпальтний компроміс, котрий не вдоволяє навіть антисемітів і Польків, бо вони внесли резолюції проти Буріяна і аграрного банку, отже й вони обурені, а помімо сего кажуть, що австрійське правительством справило ся добре. Годі врозуміти, який інтерес мають антисеміти зі всіх сил ратувати правительством.

Бесідник не має зовсім несправності до правительством, а радше співчуте. Се достойне пожаловани, що парламент і великі демократичні партії як християнсько-соціална, мусять компромітувати ся. Нічо

Филі моря і любови.

Трагедія на п'ять дій Франца Гріггарпера.

(Переклад П. Карманського).

(Далше).

НАВКЛЕРОС. Гайда! аби свою сплатити даку:

Іди сюди!

ЛВАНДЕР. Я ні.

НАВКЛЕРОС. Так, ти! Ти мусиш!

Сильніший був я все, а старший тем,
Тепер жура рух силу потроїть. (Хватє Леандра).
Візьму тебе, придержу й до землі
Придаваю. Хочеш слухать?

ЛВАНДЕР. (З зімнутими колінами). Та стривай!

НАВКЛЕРОС. (Випускає його).

О бідний! Від любови й фаль охлан!

Тепер сюди!

ЛВАНДЕР. (Чобереє ся). А все-ж я не віду!

НАВКЛЕРОС. (Хватє його й шле).

Підеш, ти мусиш, тут!

ЛВАНДЕР. Остав!

НАВКЛЕРОС. Даремно!

(Вихватє його з дверей і швидко приймає й до себе).

Тепер на ключ! (Обертає ключ).

І ще мені пива!

Як дверини, му носить тобі пошпину;

Однак, що-б ти не втік, з добра се чиню.

ЛВАНДЕР. (з середини).

Навклерос!

НАВКЛЕРОС. Ні!

ЛВАНДЕР. Лишень сльоза!

НАВКЛЕРОС. Ні ні!

ЛВАНДЕР. Коли-ж мов житє у тім лезить,

Що-б ти послухав?

НАВКЛЕРОС. Що-ж се знає?

ЛВАНДЕР. Лип на долоню двері відхили!

Не зробиш, так житє мов пропало.

НАВКЛЕРОС. Так, знай, на ростіх втворю.

(Відскакує).

Та, се що?

ЛВАНДЕР. (Вихватє з леза з шоломом на голові, зі шпатом на рамени із відслоненим мечем з руці).

Ходи! ходи! Та чом же не дерсиши?

Ще в мене є батьківський меч, полом;

Смерть тому, хто мене спинити хоче!

Дурак ти є! Гадаєш одержать того,
Хто в ласці всіх богів, ного веде їх міць?
Що суджено мені, се хочу й довершу;
Ніхто зі смертних божих сил не спинить.

А як, що берегли мене і ратували
Крізь пітьми филь: (мляке). Поейдово крішкий,
Ти, що воді уздежку палонша,
І смерть від уст вогних мені спиня!
Завеса, понад всіх сильний, могучий,
Любий богине, ти, що кликала мене,
Що-б новика наукою навчати
Невідомого заповіту твого,
Ви хороніть, ведіть, як дотепер!

(Встає і кидає на бік шпат і меч, а шолом далі держить на голові).

Не треба обрүү! Отанє наша міць,

Я з нею, мов у збруї крадеві,

Метнусь відважно в середину шпур.

(Хватє швидко патю із серпанком та приймає повар-дою до кімнати шпата, а другий кімнати його придержує крізь рукою).

А хустку сю, уградеду а святині,

Держати му в руці а той прапор;

Нехай веде крізь водні пустирі!

А судить бог до берегів добітись,

Я, витязь, вію й в адоубній край.

Піддам ся, то причина ви! Гайда!

(Вихватє серпанком мов прапором).

Амор і Гімен, як ви на переді,

Я йду, будь третя з вами навіть смерть.

(Висить).

НАВКЛЕРОС. Він розум стратив! Чувш? ні? Ле-

[андер?

(Піднімає зброю).

Не пину ще його, всіх друзів

Збору і спину, хоч би й опломіць.

Там хтось прадець ся, в чорному плаці,

Відав шпигун буде вно від святині.

Мину його, піду за там. О друже!

(Відскакує, шпигує, а протиний бім).

Місце перед вимю, Геро, як з початком сеї дії.

(Находить Геро з рукою на рамени Нятя. За ними іде служба з посудом).

ГЕРО. Несіть посуду там до мого стрія;

Скисніть. — Ви знаєте. — Я тут остану.

(Сідає).

не допоможуть змагання затушувати дійсну волю комісії, щоб тільки ратувати правительству бо воно все таки вийде з комісії ослаблене і всі почують, що сталося щось за згодою правительства а проти волі парламенту. Красше доразу приложити острій ніж, як мучити се правительством ще довгий час тупим ножем. Рішення комісії може бути пересторогою і для грядучих правительств і може зробити парламентови і народови велику прислугу та усунути раз на все лиху господарку в Босні і Герцеговині.

Відтак промовляв ще пос. Крек, Адлер і Вельсгольєв, по чім слідувало голосування.

Першу резолюцію пос. Вуковича, якою осуджує уділене концесії банкови, відкинуто в поіменнім голосуванні 26 гол. проти 21. Такою самою більшістю відкинуто другу его резолюцію, якою домагався уневажнення постанов про поруку держави за втрати аграрного банку і третю, якою домагався долучення до нової босанської конституції постанов про увласнене кметів коштом держави. Відкинуто теж резолюцію пос. Дашинського, якою він домагався, щоб переведено увласнене селин коштом держави та, щоб стверджено, що правительство занедбало свої обов'язки.

Першу резолюцію пос. Редліха, якою він домагається, увласненя селин державною резолюцією, прийнято одностайно, а другу що до відмови нотування в віденській біржі акцій сего банку при 31 голосами проти 8.

Прийнято теж резолюцію пос. Морая що до скликання делегацій і резолюцію пос. Сільвестра в справі предло-
ня закона про одвічальність міністрів.

Резолюцію пос. Дашинського, о висловлювала догану правительству, відкинуто 26 голосами проти 11. Так само відкинуто резолюцію пос. Каліни, що висказувала правительству залицу недовіри, а прийнято другу резолюцію пос. Морсея, яка висказує недовіру бар. Вуріанови. Другу частину сей резолюції що до береження компетенції босанської адміністрації прийнято 27 голосами проти 20.

Пос. Дашинський, Вукович і Каліна зголосили свої відкинені резолюції як *voium* меншості. По дальшій формальній дискусії прийнято в поіменнім голосуванні 26 голосами проти 19 внесення пос. Гесмана, після якого звіт про переведену дискусію в комісії над спра-

вою банку буде предложений палаті разом зі звітом про анексийний закон.

Бюджетова комісія.

Бюджетова комісія покінчила вже наради над етатом міністерства торгівлі і розпочала дебати над предложенем міністерства желізниць. В ході дебати заби-
рало слово багато бесідників в справі язи-
кових відносин при почтовій дирекції і взагалі млавого функціонування почтового руху в Чехії.

Посол Романчук скаржить ся, що Русини не заступлені в міністерстві торгівлі як також у прочих міністерствах і жадає докладного переведення російського торговельного договору, головню відносно до неоправданого набору цля за рускі книжки. Бесідники скаржать ся на нелад у галицких почтових урядах і вступає ся за збільшенням почтових і телеграфічних урядів в східній Галичині як також за поліпшенням положення денних категорій почтових слуг.

До етату міністерства желізниць промовляли доси лиш референти; головним предметм дебати буде рівняння желізничних тариф.

Палата послів.

Відень, 15. мая. (Кб.) У впливі на-
ходить ся наглий внесок п. Шустер-
віца в справі босанського аграрного бан-
ку. Палата прийняла одностайно нагли-
чість внеска дотично розслідування посоль-
ською комісією відносин селин, що зай-
мають ся управою бураків, і радить тепер
над мерітум того внеска.

Мерітум сего внеска прийнято і при-
ступлено до дебати над наглим внеском
п. Масарика в справі загребського про-
цесу. П. Масарик мотивує нагличість
свого внеска, оправдує компетенцію пар-
ламенту займатися сею справою вже
ізва обвинувачень, піднесених проти ав-
стрійських Словінців, ба навіть проти по-
одиноких послів о приналежність до ор-
ганізації, яка мала би коїти державну зраду,
і вказує на те, що в процесі не подано
ані формально ані річево жадного доказа
на існування такої організації в полудне-
вій частині Австро-Угорщини. Масарик про-
довжить свої виводи на слідуєчій засі-
данні 18. с. м.

У впливі є ще інтерпеліція п. ба-
рона Гормузаного в справі іменовання прав-
ників-практикантів із округів висших су-
дів в Празі, Берні і Граці для Вуковини.
Подібну інтерпеліцію вносив вже посол
Дуканшевич.

Аграрне питанє в Росії.

Я писав уже („3 діяльності російської держав-
ної думи“ ч. 44 часописи) що третя господська дер-
жавна дума звернула свою особливу увагу на осла-
бленє руху за наділене селянн землею, з якої при-
чини найскорішю апробувала провізорний закон
правительства а дня 8 листопада 1907 р. „Земель-
ний вопрос, инше звістний статисти в Росії Н.
Каблуков“) — в сущности єсть вопрос крестьян-
ский, тому-ж не без цікавості буде знати, що се
закон 8 листопада і яку силу буде він мати в роз-
в'язку аграрного питання.

Росія як відомо, держана селянська і із 120
міль. мешканців європейської Росії добрих 95 міль.
селянн; землі же в 50 губерніях є до 396.5 міль.
десятин,**) котрі належать: 144.5 міль. (36.4%) дер-
жавному скарбу, 7 міль. (1.8%) царській родині, 99
міль. (25.1%) панам і купцям, 135 міль. (34.1%) посе-
лянам, 2 1/2 міль. (0.5%) монастирям і церквам і 8
міль. (2.1%) городам і другим товариствам. І так:
133 тисячі панів мають 99 міль. землі а 95 міль. пе-
селн 135 міль. Уже ці числа показують, що земля
в Росії розділена не ліпше, та і не гірше як
в других „цивілізованих“ державах, де меншість
(панів і богитих) посідає більше, а більшість
(бідних) — менше. Що така „справедливість“ не
могла бути приємна російським селянам нівого не
адивуєть, як не адивуєть і то, що селяне все на-
ділялись на ліпші часи, а до того страшенним тру-
дом добивали кождо копітку і скупляли землю
у безвечно гулящих панів. Тому-ж можна було
в Росії добачити факт, що тогди як в других
державках селянське добро ставало все меншим
і меншим і переходило в руїну тих, у котрих було
і без того досить, російський мужик, піддержаний
самою громадою не стратив своєї землі, а придбав
(селяне скупляли від панів до 1904 року 23 1/2 міль.
десятин). І лише в ті часи, як життя становилось
неможливо тяжкою, російський мужик утлаувався на
несправедливість такого розділення народного бо-
гатства (землі) і просив у правительства о допо-
могу — ще трохи землі, та трохи волі.

Так вибухла революція, котра принесла з со-
бою конституційний устрій держави а з сям ще
більшу надію селянн на те, що митарствам їх на-
став кінець, що справедливість державної думи дасть
ім ту землю, без котрої їх життя стало не життям
а мукою. Я утлаував уже, що селяни обманули
ся в сій надії, що народодівляу державну думу
замінити господською думою, а для ослабленя руху
за землею правительство придумало закон 8. ли-
стопада.

Правительство російське, де засідають, як
і в других монархічних державах лише люди бо-

*) Н. Каблуков об условіях развитія крестьян-
ского хозяйства в Россіи.

**) Десятина = 2 1/2 фальчі.

Та й чоловік, сей родичів посол,
Як та надія, щастє: сям і там
І вже нема.

ЯНТЕ. Ти йшла так швидко.

ГЕРО. Так знов я тут.

ЯНТЕ. Не хочеш радше

Там, в твій покій?

ГЕРО. Ні, ні, лиш тут.

Ще не вечір?

ЯНТЕ. Ні.

ГЕРО (опирає голову на руку). Ну, ну! Гей ну!
(Сторож селяннй приводить з лівою боку).

СТОРОЖ СЬВ. Ти тут? Ми довго тебе виглядали.

ГЕРО. Так довго? що? Гадала, як кинте!

Чи-ж не пішла, як сгій, посла шумати,

Що нічно десь зникає, то тут, то там?

Зробили нарочно. Чого? Я знаю.

СТОРОЖ СЬВ. Посол прийшов противним шляхом,
Ледви пішла. Він в твого стрія я.

ГЕРО. І не сказали як мені? І нічно!

На другий раз буду вже розумніша.

СТОРОЖ СЬВ. Твій стрій жде он, а селяннй.

ГЕРО. Так!

Буде ще ждати, я остану тут.

СТОРОЖ СЬВ. Та він велів —

ГЕРО. Велів тобі, іди;

На другий раз сама собі розлажу.

Іди-ж! (До Янте). І ти також.

ЯНТЕ. Прикажеш може що —

ГЕРО. Я, ні. — Хотай! Як в тебе є охота,

Іди онтам і лампу зладь мені,

Долій оловя, та на довгий час.

А ніч прийде — та ні, сама зроблю.

(Ідуть обое).

А ніч прийде — Вона-ж і справді йде.

Моя вежа, там пахчуть тихо філі,

Він вчора був, і инні обіцяв —

Було се вчора? Се, адаєсь, давно;

Чоло важило, снують ся образи.

Ся спена дні і ся журлива ніч,

Не ніч — сей день в тривоні й дожданню —

Те все лягло, гей оловя, на скраць.

Однак там вона точил у пітмі:

Іде. Невже-ж? Ще тільки раз,

Потім вже ні. — Хто зна! — На довгий час.

Та пізно, пізно — треба берегтись!

(Озирає голову на руку).

Приходить жрець зі сторожем селяннй.

ЖРЕЦЬ. Так не іде?

(Сторож сь. показує жрець на спотыкаючу. Жрець
приступає до неї).

Геро!

ГЕРО (мавмохата). Се, друже, ти?

ЖРЕЦЬ Се я і я твій друг.

ГЕРО (встаючи). Витай мені!

ЖРЕЦЬ. Мене болять, що ти блукала так:

Посол від родичів, ти знаєш — ?

ГЕРО. Знаю.

ЖРЕЦЬ. Прийде люті, вони лезать

В твоїй вежі. — Не принести їх, що?

ГЕРО. Буду читати завтра ще.

ЖРЕЦЬ. Не днесь?

ГЕРО. Днесь ні.

ЖРЕЦЬ. Не хочеш знати, як вони живуть?

ГЕРО. Недавно тут були; а здорові будуть.

ЖРЕЦЬ. Присягнеш, що?

ГЕРО. Так, пане мій!

На невиність того гождого чути,

Що тут горить, упоже мене,

Що всіх, яких люблю, а здорові, щасні.

ЖРЕЦЬ. Нераз чувствю зведе.

ГЕРО. А що не вводить?

Як маю вибір, аitudes ине волю.

ЖРЕЦЬ. А Янте де?

ГЕРО. Як раз пішла.

ЖРЕЦЬ. Після події останнього часу

Вона не може в домі сям остати.

ГЕРО. Скажеш мені, ти дівчину сю вридаєш.

ЖРЕЦЬ. І як докажеш се?

ГЕРО. Я вірю в те.

ЖРЕЦЬ. І знов чувствю?

ГЕРО. І знов чувствю.

ЖРЕЦЬ. Я хочу певности і Янте проч.

ГЕРО. Прости! Без мене, знаєш, не їде.

Дівчата суть підчинені жрецьнй,

Мої праця я знаю, як мої —

Я знаю смій завжди.

ЖРЕЦЬ. Як обов'язки;

Хотіла так повісти, що?

ГЕРО. Хотіла, пане,

Й понім тепер; і обов'язки знаю я!

Як обов'язком те, що таке серце,

В гармонії з собою і зі світом,

Правам всіх других протиставить.

(Дальше буде.)

таті, розсудило, що так як єдине сильні тим, що тримають ся громади, „общества“, — розбити сю громаду, дати волю розділяти громадське добро, а там понині ся на світ божий і багатий мушник (як у Німців — kräftiger Bauerstand), котрий сам зруйнує уже свого брата бідного мушника, а за одню заступити ся і за багатих панів (бо кому-ж не відомо, що найгірший ворог бідного є той бідний, котрий розбогачив?) І ось повинні ся на світ божий проміжничий закон 8. листопада, котрий дав волю зруйнувати громаду і громадське добро.

Що дивного, що багаті обрадувались сему закону а господина дума его апробувала! Історія нова повторилась і то, що було в свої часи в других монархічних державах, повторилось і тепер в Росії: аграрне питання дістало „нормальний“ (так его називають) розвиток, то є той розвиток, де бідний остане і без того малого мятку, який мав. А бідних тих в Росії більше 50 міль. і велику рацію мав член думи Милуков (провідник партії народної свободи) сказавши, що він боїть ся не за тих бідних селян, що лишать ся без землі, як за тих панів, котрі будуть з ними тогди жити.

Тому ж аграрне питання в Росії не має ще нічого із законом 8. листопада, оно лише підложено его на довгий час і чим більше закон зруйнує селянську громаду, чим більше бідних лишать без останньої землі — тим гірша буде розв'язана питання.

Г. З.

НОВИНКИ.

Чернівці, 15. мая 1909.

Календар. Неділя 16. (3.) Н. 6. по В., Тимова, рим. Н. 6. по В., Івана Н. Схід сонця 4 год. 14 мин., захід 7 год. 40 мин. — Понеділок 17. (4.) Пелагія При., рим. Пасхія Схід сонця 4 год. 14 мин., захід 7 год. 40 мин.

До кваліфікаційного іспиту для шкіл народних з рускою мовою викладавою оголосило ся с. м. 13 учителю і 13 учительні. З них підступило підчас іспиту двоє, перепало 9 а кваліфіковані 15 (5 учитель і 10 учительні) а іменню учительні: Дашкевич Анна з Києвщини, Кейман Ольга з Миколаєва, Ковалюк Іліяна з Рогатини, Моморо Антонія з Виллава і Пшиборовська Стефанія з Руского. Виклада, а учительні: Боровський Мамайт з Вішня, Григоренко Юрій з Бабина, Іванович Василь з Бабина, Концун Дмитро з Михалча, Луговський Василь з Ізвора, Лукандук Юрій з Милієва, Ренер Віктор з Милишівця, Тарановський Олександр з Васильців, Томорук Омелан з Калодівців і Цента Костя з Давидівця. До доповняльного іспиту оголосили ся 3 учителі і 7 учительні. З них апробовано Кавасницького Віктора з репії і 8 із польської мови, 1 відступила від іспиту з руского а 1 з польського, одного-ж репробовано з руского.

Тілесні справи шкільної молодіж. Буковинська краєва рада шкільна вислала розпорядження до всіх повітових рад шкільних і до червонової місцевої ради шкільної, в якій говориться ся про тілесні справи для молодіж: Щоби уможливити на народних і виділових школах шкільної молодіж, завдання тілесних справ шкільної молодіж, завдання ся повітові рада шкільна (місцю раду), щоби они зробили учительство сих шк. категорій уважним на велике значіння тілесних справ, та щоби они порозумілись а товаришами, які мають подібні цілі, а сирани придбали відповідних місць для ігри та прикриттів до грав а або в цілі уділити заповом, та щоби повідомили раду шкільну о вислідках своєї праці найдалі до кінця липня с. р. Заразом замічує ся, що міністерство просить готове уділити тим учителям народних і виділових шкіл, які заохочать ся окомі плекати тілесних справ, відповідні заповом.

Угорські Румуни проти реформи календаря. В своїй заході коло реформи календаря угорський єпископ Фірдак звернув ся також до греко-католицьких єпископів румунських а предложив, чи не приступили би до тої акції. Як доповідати румунська часопись „Трібіна“, румунські єпископи відповіли, що лишать ся така при юліанським календарі. Своєю відмовою відповіли мотивують тим, що румунський народ завадто звик ся з календарем старого стилю і він став ся реквізітом румунської національної церкви, так що без него румунська церква втратила би свій національний характер.

Навертають до віри. Не зважаючи на маніфест про волю віри, сектанти валивського повіту часто зазнають прикрий від поліції. А недавно отже в селі Перемоні навіть побили стражника сектанта, дідуся шугидаря Демана Вондаренка. Запідозрили місцеві селяне Вондаренкового парубка православного, що він злодій, і післали за ним десятника. Але дома его не застали і десятник хотів повести до волости старого батька. Староста не

пустив сего, бо Деман Вондаренко сам невдоволений був а сина і був вадуний. Се в селі всі знали. Тимчасом стражники потребували, щоб старий їхав в село Конги до урядника. Слабий Вондаренко послухав ся й пішов до урядника. Тут стражники Бурлаки з погрозами став доштовувати Вондаренка, де его сип. Той сказав, що не знає, бо син давно до дому не приходив. На сю пору а другої їмнати війшов урядник а своєю жінкою й ситав: „Ну, що не признаєть ся сей нехрист, де его син?“ — і моргнув стражничком. Стражники схопив рушницю й заходив ся нею бити Вондаренка, примовляючи: „Ось я тебе примушу пірнати а Ісуса Христа“. А жінка урядникова кулаком отала заохочувати стражника, щоб він був краще. Тоді урядник схопив Вондаренка за чуба й став колочити его по хаті. А жінка в сей час кричала, щоб Вондаренко хрестив ся перед образом, щоб пошито у себе дома образи та хрестив ся перед ними. Погадуючи ся ще над випадком недужим дідусям, урядник ему велів йти собі й обиди ще прислати по него. І ось се головним чиним зроблено за те, що Вондаренко — сектант. — „Ріда“.

Заповом для руских інституцій в Галичині. Цісар найвищою постановою а дня 2. мая с. р. дав свою згоду на те, щоб товариства „Руску бурсу ремісничу і промислову“ та „Народну Лічницю“ у Львові наділено заповом на 4000 кор. а доходів, які дала державна лотерія, призначена на добродійні цілі.

Оповідки, іменовані і т. п.

3 тов. „Жіноча Громада“. Тов. „Жіноча Громада“ почуває ся до многого обов'язку аложити сердечну подяку за дар 24 кор. на курс аналфаетів, удерижуваний товариством. На той дар аложили: Др. Блаукоф 2 кор., Франц Тулєвський 2 кор., Ом. Богосевич 10 кор., Салі Гамбургер 2 кор., Зофія Фогель 2 кор., Елеонорій Гулик 2 кор., Евгений Жучинський 2 кор., Моріц Ціа 2 кор. Не менше дякує товариство пані Теодозії Мазовій, котра будучи у Віжниці, дала ініціативу до того, а панови офіціалови Польови, що займив ся збиранем тої суми. — За виділ: Меланія Целаська, голова. Ольга Прийма, за секретарку.

На православну „Захоронку“ в Чернівцях жертвували: Г. Е. прееосв. митрополит др. Рента 10 К., Ва. пані Катеринюк а Кіпчана 6 К., Хрестина Маланчук а Луканца н. С. 5 К., Ольга Ковачук 3 К., Наташа Стефанович 2 К., Ви. п. Николай Владдер Водни 5 К., інж. Ілія Пенювич 1 К. Щедрим дачам щире спасибі від тов. „Прав. Русиню“. — Вікторія Попович, спарбничка.

Український театр в Чернівцях.

(Далше).

„Sternowitzer Tagblatt“ поміщує у фейлетонній рубриці довшу статтю д. Ю. Вобера про наш театр.

„Перед українським театром — говорить ся в статі — треба низенько виклонитись. Ей Богу! Треба признати, що сей театр в двох напрямках ділав успішно. За його посередництва приходять до Русинів західна штука, а другої сторони відносять він національну свідомість і там учить Русинів цінити культурні здобутки чужин а заразом свою культуру. Театр, що називає собі таку ціль і стремить до неї а такою енергією, мусить здобути собі симпатії і пошанованя. Русини в останніх роках не лише в області, де мають вагу політичні і соціальні доктрина, але також культурно багато навчили ся. І то точно. Вони зачали а кінці, іменно вглубили ся в національну своєрідність, розуміючи добре, що треба вперед себе точно пізнати, доки візьмемо ся інших студіювати. Русини мають багату літературу, але виправді не дуже далеко сльва, яка однак подає явний образець їх душевного устрою, їх сердечного чуття. Їх лірика — захоплює своєю поодинокістю, вона глибока, гарна, тепла. Русини створили також драматичні продукції, що не менше вправно змальовують боротьбу, яку ведуть Русини о признає національної своєрідности. Розуміє ся, що вони при тім всім послугують ся загально уживаними принципами штуки і старають ся налізувати явища а з іншими культурними центрами. Але і се робить у формі що має повсім тенденцію неглубити ся в той світ думок, який биваний їх власній сфері ідей. Таке спостереження зробимо, коли прагнеммо ся укр. театрови, що стоить під управою знаменитого і свідомого цілі директора Йосифа Стадника. Ми бачили тут ряд драматичних творів, що навчаче блискучою освітлюють нам найтайніші закутки українського народного життя. Бачимо добрі і лжі сторони, бачимо укр. мушника а диких пристрастних вибухах, його примітивний але зворушливий погляд на світ і люди; ми чули його глибокі мітання, нас тронула глибоко його гората любов до почин; насторожили уха прислухували ся ми народній мудрості, ми подивились живий, знаменитий гумор ми бачили ся його безпретенційними жартами; нас зворушували трагічні конфлікти, в яких мучила ся мушника душа. Яне багатство чуття і думок містять ся в сих національних творах!

Описи прийшли на чергу модерні твори „Надія“, твір, якого мішен дуже близько українському народному життю. Дуже зворушувала правдивість гри і реальність представлених поодиноких типів. Видно було живих людей, їх пристрасти, бої, ми були зворушені елементарною силою, якою тут розвизувано конфлікти. Але і в області мушникських продукцій мали ми правдиву штуку. Знаменито виставлено „Гальку“, „Фаета“ і „Продану наречену“. Пізнати було пишність і артистичну дисципліну, а якою кождий артист вимушує ся в своїй задачі. Коло пузьту диригента сидів слабий чолоні, що мимомовою неспівимості і загання а такою браурою опановує всю царину тонів. Ніхто не думав, що сей чолоні може порозуміти ся тільки в мові, яку так мало знають в міжнародних зносинах. Але пізнати було, що сей чолоні так знає Гупода як і Сметану, а також мабуть не чужі ему обавлення Вагнера. Далше можна було замітити, що десь в кутку сидів чолоні, що невидимо рукою кермує усім, а рідкою нарвистію рівні поодинокі фактори дерить в своїй руці і який розуміє ся так само на тайнах модерної штуки ісценованя, як в примітивній мушникській хатинці Галичини. Се Стадник, а якого блискучих очей говорить сильна енергія волі.

(Кемель Бурж.)

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 15. мая 1909.

Німецка цісарська пара у Відні.

Відень, 15. мая (Кб.) Повертаючи а острова Корфу завернула німецка цісарська пара й до Відня, де їм приготовано величаве прийняття. Цісар і всі члени цісарої родини явили ся на діври і в сердечний спосіб привітали дорогих гостей. По формальних представлених численно вібраних найвищих достойників промовив бурмістр др. Лисебер виснажуючи подяку населення за оказану собою вірність і радість Віденців ізза прибуту цісарої пари, за що цісар сердечно подякував.

Описи удали ся гості через окрашені уллиці і серед великого натовпу живо викликуючи публіки до бурі, де описи по значайних формальностей відбуло ся родинне дежешет.

Вибори до союму.

Грац, 15. мая. (Кб.) При сьогоднішнім тіснім виборі а четвертої курії вибрано послом до союму соніал — демократа Горватика.

Трусенці в Парижі.

Париж, 15. мая. (Кб.) Ізза якоїсь там корупційної афери переведено багато домашніх трусєнців. Багато осіб скомпромітованих.

Страйк в Пільзні.

Пільзен, 15. мая. (Кб.) Ізза частинного страйку робітників, зайнятих при будові мостів оголосили дирекції, що настановить цілу роботу і унітих всіх 4.700 робітників, коли они не залишать страйку до понеділка.

Нові Землетресення в Сициї.

Катанія, 15. мая. (Кб.) В Заферані і Мільоні дало ся чути сильне землетресення, яке викликало велику паніку серед населення.

Львівський руский нар. театр тов. „Р. Бесіда“
під дирекцією Йосифа Стадника.

Репертуар:

В неділю, дня 16. мая с. р. по полудні о годині 3-ій по знижених до половини цінах:

Наталка Полтавка

народна оперета в 3 діях Котляревського. Музика Микола Лисенка.

Вечером о годині пів до 8-ої (по знижених до 30% цінах):

Панна Штукарка

жарт в 3 діях А. Володського.

У віторок, дня 18. мая с. р. (премієра):

ВІЙ

фантастична фєєрія зі сльвами і танцями в 4 діях, після повісті Гоголя, написав М. Кропивницький.

В середу, дня 19. мая с. р. (передостаннє представлєнє на дохід дружини руского театру):

Свати Соцького Мусія

народна оперета в 3 діях.

В четвер, дня 20. мая с. р. (пополуднєсьє представлєнє по знижених цінах до половини):

ГАЛЬКА

опера в 4 діях Ст. Монюшка.

Вечером о годині пів до 8-ої (останнєє празничнє представлєнє в честь пам'яті Ізидора Воробкевича):

Гнат Приблуда

мелодрама зі сльвами і танцями в 3 діях.

Доставці для буковинського зв'язку урядників

Міхцер & Шехтер, Чернівці

Ринок (напроти буковинської щадниці)

поручають свій багато асортований склад **весняних і літніх артикулів**, як: **капелюхи** для панів і хлопців з ц. к. надвірних фабрик Вільгельма Плеса, Антона Піхлера, І. Гікля Синів, як також італійської фабрики капелюхів Г. Бросаліно. — Великий вибір **біля** білого і колірного для печів і хлопців; ковнярики, маншети, рукавички, шкарпетки, паньчохи, хусточки, шельки, палички і камизельки. — Великий вибір **краваток** в найновіших фасонах і красках. — Великий склад **черевикив**, найсолідніше викінчених. — Богатий вибір парасолів і парасольок різного роду.

Замовлення з провінції дешево і сейчас.

Неподобачі ся річи можна відмінати.

Склад н. к. уприв. фабрики товарів в альпак і хімічного срібла В. Бахмана і С-ки у Відні.

Склад капелюхів І. Генрика Іти у Відні, Йос. Піхлера і Синів в Грацу.

Склад черевикив Ф. Л. Попера в Хрудні, Авт. Чапена у Відні.

Великий склад капелюхів П. С. Габіла в Відні, і славної фабрики черевикив Гана і Сена у Нюлім Норку.

Повідомляє що лиш у него можна дістати дійсно по найдешевших цінах **Весняні і літні новости**.

ПЕРШИЙ ВІДЕНЬСЬКИЙ
ДІМ ТОВАРОВИЙ
Заснований 1878
В. БАЛТИНЕСТРА
МОЛОДШОГО
ТЕЛЕФОН 301.
УЛ. ГОЛОВНА Ч. 3.

Вже суть на складі в великім виборі всілякі сезонні весняні артикули для пань, панів і дїтїй.

Пересторога!

Най ніхто не купує машини до шитя скорше, ніж не огляне і не спробує

Пфаффа машини до шитя

Лиш за Пфаффа машини даю 10 літ гаранцію, тому що при Пфаффа машинах всі частини що дуже труть ся, с з найтвердшої сталі ковані і гартовані. — На Пфаффа машинах можна шити, гафтувати і цирувати. — Цінники даром і оплатно.

З поважанем **Василь Данилович, Механік** в Чернівцях

ул. Жидівська 16. і Пшенична 6. (Kellergasse) в власнім домі.

Купуйте лиш у своїх людей!

Дерніть ся клича Свій до Свого!

Новоотворене

Пасажир. н. к. правого управління міжнародного

Міжнародне**Бюро Подорожжя****„СВІТ“**

Середній і С-ка

в Чернівцях (Буковина), улица Кохановского число 1. 165 (—) видає карти корабельні до

Канади, Сполучених Держав (Америци), Аргентини, Бразилії, Азії, Африки

1 т. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

Карты на жовтій і європейській, канадійській та американській. Карты на спеціальні поїзди. — Карты прогулькові та окремий.

Купуйте лиш у своїх людей!

Дерніть ся клича Свій до Свого!

Найперше і найбільше буковинське етابلісема в тій галузи.

Хемічна пральня і фарбарня

ДАМСКОЇ І МУЖЕСКОЇ ГАРДЕРОВИ,

уліт мів ріжнородних материй, як: футер, материй на меблі, гардинок, занавісок, портієр, рукавичок Glacé і корунок.

Спеціальність: Хемічна пральня і фарбарня шовків найліпшої сорти. Взірцева фарбарня і анемента пральня фіранок різного роду.

САЙФЕРТ і ТУЧАПСКИЙ, Чернівці

Філія:

Централка:

ул. Русна ч. 15.

ул. Кручена ч. 1а

теперішня ул. Д-ра Райса.

Мірні ціни.

Виконане без закиду.

100 (—).

Замовлення з провінції сейчас.

Цінники даром і оплатно.

Видав товариство „Русна Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Русна Рада“ в Чернівцях, під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Виктор Стриж.

Передплата на „Буковину“

платити в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
 - Росії: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.
 - інших державах: на цілий рік 40 ор., на пів року 20 франків.
- Для місяця і сепана буде виходити „Буковина“ раз на тиждень підпискою і констатата буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокое число 10 сотників.

Оголошення виступають по 10 сотників від одностипальної стрічки або 11 місяці дрібним друком (платі). При підписанні або при річній замовленні платити одразу.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.

Виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петровицька число 2.

Число телескопу 176.

Адрес для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устатковувати за рік від 10—11, рази 1 2—3, поодиноким при наданні і платі.

Надсилає по 40 коп. від отримання, при чистійшій відплаті відповідної роботи. Редакція не відповідає за зміст надісланих матеріалів. Редакція несе відповідальність за надруковані матеріали.

Циркуляри або прайоти виступають по 2, 3 і 4 сотники від штуки.

Надходження за збірки жартами почтунком по призначенні.

Наші культуртрегери.

Сорок літ, як існує державний закон шкільний, що приневолює родичів під загрозю кар подавати своїм дітям науку, яку приписує ціль народної школи. Та коли всіяні приписи а особливо карні виконували супроти нашого народу звичайно навіть безоглядно строго, то один примус шкільний був для буковинських Русинів до недавня ще тільки на папері. Наші „культуртрегери“ дбали на Буковині тільки про культуру німецьку, ну і придбали велику силу німецького пролетариату, наколи маси руского й волоского народу остали таними, як були до приходу німецької культури, хіба з тою одинокою ріжницею, що стали бідніші отже не тільки темні, але й голі. Отсе дійсний добуток німецької культури на Буковині. Не будь наших власних тивих заходів і трудів, ми ізва німецької культури була-б уже нині погребані. Тільки кільком нашим одиницям, що чверть віку тому, взяли ся до народної праці, до освіти і ратунку нашого народу, треба завдячити, що німецьким культуртрегером не вдало ся довершити свого наміру, себто до цілковитої заглади українського населення з лица Буковини, якого темнота і нужда гонили в неволю его „добродіїв“ культуртрегерів: панів, лихварів і шинкарів, або в світ за очі... Се мусить признати кождий з нас; бо була то країна пора ратувати наш нарід від его добродіїв-культуртрегерів, що коштом нашого народу на его прадідній землі розводили свою культуру єдино в свою власну користь. Про житливість тих культуртрегерів для нашого народу маємо докази на кождім а кождім кроці. Ось власне тепер записуємо знов аж два такі випадки.

Ото вже зо 20 років домагаємо ся надармо для наших дітей в Чернівцях українських шкіл народних. Уже 10 літ тому, як міністерство на жалобу черновецьких Українців, що культуртрегери збувають наші слушні жаданя всіяними викрутами, приказало кравейй раді шкільній рішити справу мериторично. Неуставні жаданя наших заступників приневолили на остаток ряд, примусити міську раду громадску сказати своє слово в сій справі. Вона й висказала ся за задоволення нашого оправданого жаданя, бо в противнім разі була-б хіба зближувала ся.

Пять місяців тому пішла справа до міської ради шкільної, де панує більшість культуртрегерів. І сі наші добродіїв помимо урхенсів кравейй ради шкільної відрочують справу, очевидно на те, аби на наступно єї рішене перед недалеком початком нового шкільного року. Як причину подано в газетах, що Німцям не в смак, аби Русини і Волохи мали класи в рускою і німецькою та волоскою і німецькою мовою, як се предложено міській раді шкільній; бо тоді Німцям в одною німецькою мовою годі було-б конкурувати в Русинами і Волохами. Тому хотять ще парадити ся, що зробити із сям фантом.

Тим часом культуртрегерські газети, як вчерашній „Ost. Tagblatt“, кричать Gewalt! на національні школи, які загрожують німецьку урядову мову на Буковині, і німецький характер міста. Фарисейство культуртрегерів зайшло тут знов як шило в мішка; бо-ж ніхто не відбирає німецької мови Німцям в урядах, ані ніде. Та ба, культуртрегери не хотять допустити інших мов крім німецької денебудь тому, щоби тільки одні Німці і хіба який знімчений Юрко мав приступ до якого небудь уряду. А вже крий Боже, щоби від Німців

най би й не знати за яку посаду чи плату вимагати хоч би якого-такого знання другої кравейй мови. Се-ж киміагає труду-науки, в чім небезпечна панам культуртрегером конкуренція некультурних гоїв.

Але щитом культуртрегерської злоби є другий факт, а то їхні інтриги проти розділу учительської семінарії на національні відділи.

І тут не хотіли пристати на утрату, який напидують другим, як велике добро, коли кравейй рада шкільна ухвалила тому особні національні відділи руский, волоский і німецький, то наші культуртрегери і в соймі домагають ся ніби переведення сего поділу, якого жадано вже поперх 10 років, а за плечима інтригують в міністерстві проти поділу семінарії. Очевидно єдино тому, аби удержати як мога довго німецькість у буковинським шкільництві, щоби вони одні і хіба ще деякі знімчені Юрки займали всі а всі посади в нашім краю. Не прогомів ще крик культуртрегерів ізва української гімназії у Вишніци, яка зробила пролом в германізаторській системі на Буковині. Культуртрегерам байдуже, що учительство, яке виходить із німецької семінарії, не підготовлене як слід до успішної праці в українських і волоских школах, ізва чого се шкільництво надармо бере ся з темнотою широких мас. Ба ми кажемо і донажемо, нашим культуртрегерам у очі, що вони просто раді тій темноті нашого народу, ба навіть піддержують єї свідомо-умисне, вона пособляє їх шинкарям, лихварям і всім а всім вискувачам-ворогам нашого народу, який вони насіли ся знищити матеріально і морально. Ми підносимо проти них сю смаргу перед цілим культурним світом, і від сєї провини не очистять їх лице-

Филі моря і любови.

Трагедия на пять дій Франца Гріцпарцера.

(Переклад П. Карманського).

(Даліше).

ЖРЕЦЬ. Правам богів чай ні?

ГЕРО. Лишим мудрованя!

Дай братони й собі свою частину;

До наших прав богів за високі.

ЖРЕЦЬ. Дозріла ти.

ГЕРО. Що-ж, пана, сонце сие,

А навіть місяць виростає зелена.

ЖРЕЦЬ. Як ти так строго прав своїх боронши,

Так прошу прощени у тебе,

Що отворив писмо твоєї мамі.

ГЕРО. Все, що мов, се і твоє.

ЖРЕЦЬ. Хотів би я,

Що-б прочитала лист, для остороги,

Яка є в ній.

ГЕРО. Так, певно. Зантра.

ЖРЕЦЬ. Ну, днес! Як можна, я проси би,

Що-б принесла його сейчас.

ГЕРО. Ти мучаш, стрим.

Однак, щоб бачи — Ще не вечір?

ЖРЕЦЬ. Іде.

ГЕРО. Так принесу писмо,

(з виразом натиском).

Щоб знав, як слухаюсь тобі. (Відходить у вежу).

ЖРЕЦЬ. В моім нутрі кипить, як бату Геро!

Така тихонька, тільки ринувати,

А все, здасть ся, хочеть ся сказати:

Гляди! Нещасте їде, безодня тут!

Однак вона за півня й за кріпня.

А лишу їй час і який ум добудеш

Із фалі, які його тепер валяти,

Подумає на способи ратунку,

І обереже виновини від сїтій,

То ще певнійш на смерть вона піде.

Та й справді-ж винна? Що пшайголова

Пірвав ся дико на нечистий чин —

Нехай рухнув на спосіб молодих —

То вже-ж вона конечно в змові з ним,

І мусіла йому падати раду?

(У сїній вкї показує ся лямпа).

Там що? Вже лямпа. Дівчино нещасна,

Вона лєвіє парі і вині.

Приходить Сторож сив.

СТОРОЖ СІВ. Ти бачиш світло?

ЖРЕЦЬ. Так. Замовив рибаків?

СТОРОЖ СІВ. Так, пана. Не плывуть, як ти

(звіль).

На море днес, яке і так бурливе.

ЖРЕЦЬ. Там ліпше! Та ходи, вона їде.

(Відходить на ліву сторону).

Вертає Геро з грубою галеру.

ГЕРО. Освіт тут тїй лист. Не хочеш? — Ой, се що! —

Кудя-ж мені утік? — Відай ще верне.

(Застрамає лист за пояс.)

Ян гарно ти горши, приятельно моя!

Ще майже день, однак їде все світло,

Що світ цілий напоює промінем,

Від тебе і тобі, мої ночі сонце!

Немов до маминих грудий мій дух припає

До твого одюду і сєє твоє проміне.

Буду садїти тут і берести проміне,

Що-б задрїл боги його не погасили.

Тут холод, а в вєні так парно, сонно,

Вамний воздух так очі пригїта.

А се не може бути, годі спати. (Сидїть).

Та й мучили-ж мене цілісний день

Безвинним ходженем. І парочно!

Однак чому? чого? Хто знає те.

(Схвляє голову на руку).

Та все! Тепер не давить шєє чоло,

Я чує. А потім — нехай — ноби —

(Зриваєт ся).

Се що? Хто їде? — Сама. Лиш вітер

Сильнійше з моря дме. — І ліпше так,

Скорійш вохавє принесет.

Ще світить ся в горі. Цур, хто би мріяв?

Лашень відважно! Тут на сторожі любви.

(Знов кладе голову на руку).

По правді кажучи, що-б радше не прийшов.

Збудилась їхня лют, минкують, їдуть.

Коли-б зловиле — ой, боги ласкаві!

мірна адвокатська оборона в „Allg. Zeitung“, що з приводу 40-літніх роковин шкільного закону списав сю винуватість на непрактичний устрій народної школи, який в інших провінціях спричинив незвичайний поступ кожного народу, що має народне шкільництво в своїх руках, ба навіть і на Буковині та сама школа зробила ізбранний народ культуртрегерів паном у краю, тираном-висисувачем інших народів, яким вони принесли „культуру“ — нужду, чим при кожній нагоді ще й чваняться.

Крайня пора положити зовсім кінець отсему ворожому культуртрегерству, яке загрожувало не то наше національне життя, а просто існування нашого народу. Се культуртрегерство рівняє ся спорідненому ему англійському між дикунами, де головним средством „культури“ являє ся, як і в нас, горівка, що помагав культуртрегером осягнути їхню одиноку ціль: знищити автохтонне населення й заняти його місце. Отсю диявольську мету і наших культуртрегерів мусимо мати завжди в тямі і бороти ся проти сеї їхньої остаточної цілі зі всіх сил, щоб довершити роботу розпочату нашими передовими людьми 25 літ тому. Ось на що треба нам скупили всі наші сили, які добули досі в боротьбі з отсими нашими добродіями. Ось на що нам треба буде ще довго зужиткувати багато нашої енергії. Аж коли ми побудемо ся отсех ворожих нам опікунів і над всіма своїми ділами станемо самі радити, тоді буде можна спорити ся й ділити ся без обави, що сим покористує ся *tertius gaudens*.

А на закінчене звертаємо увагу наших послів на описані ось тут нові ворожі нам заходи культуртрегерів і жадаємо від наших заступників, щоб допровадили справу українських народних шкіл в Чернівцях і розділу учительської семінарії ще перед початком нового шкільного року до ладу, бо годі щоб так остало далі хочби тільки один ще рік.

Приготовляйте учеників до середніх шкіл!

Руське шкільництво на Буковині, нарешті і середнє, стоїть досить добре. Колись майже залутана має свою народну школу, а що до середнього шкільництва, то ми, слава Богу, маємо аж три гімназії: дві утравністичні в Чернівцях і Кіцмані, а одну чисто руску у Васильцях. Тут і мова буде про наші гімназії. Не так то всі вони організовані, як нам бажало б ся. Німецькі культуртрегери уцалювали нас благодаттю утравнізму, який в науці спрамляє

дітям незвичайні труднощі, і має такі наслідки, що ученик, опускаючи гімназію, не вносить з неї пошого знаая ані рускої ані німецької мови. Що жке й мірадоїні чинники переконали ся про невідповідність утравнізму, на се доказом розпорядок міністерства просвіти, щоб утравністичні гімназії в Країні перетворились згодом в чисто словінські. В нас в сій справі було тогді ніче, сипливане університетською молодіжню, де обговорено основно „благодать“ утравністичних гімназій. Звернено ся в резолюціях до правительства, щоб усеунуло швидкий з педагогічних національних і інших зглядів утравнізм. Може ми дїждемо ся колись „того святогонья“, що зникне утравнізм в наших гімназіях і вони перетворять ся на чисто українські. На се повинні звернути наші послы особливу увагу. Покищо мусимо задовольнитися тим, що є. Та се лише мимоходом, ціль нашої статі зовсім инша.

Нам іде о те, що посїщання сих гімназій значно не допреує, і то головне від двох ронів. Перед двома літами зроблено закид учительству, що воно не підготувало дітям до гімназії; бо тоді зголосило ся до черновицької гімназії дуже мале число учеників а до того був се незвичайно слабкий матеріал.

Сїдуючого року річ трохи поправилась, але щоб она нас задовольняла, до сего ще дуже далеко. Скаже дехто, що давнїше була тільки одна гімназія, а тепер аж три. Та подивім ся на Німця і Жидів, яких є на Буковині лише около сто тисяч, а вони заповнюють аж кілька гімназій. Нас є 800 тисяч, і ми не могли би заповнити три гімназії?! Треба, аби сїльська інтелігенція добре подбала. А що сїльська інтелігенція — се переважно учительство, проте звертаємо ся до него з закликом і просьбою, щоб заохочувало і приготувало сїльських дітям до гімназій. Се хай роблять як учителя в інтересі народної справи, бо звісно молодїж — будучність. Тут най затре ся всяка партійна боротьба. Ба хто уважав радикальну боротьбу з лївом конечною, має тут найкраще поле до пошуку! Тут являє ся треба то лїво з корінем вирвати. Проте до праці панове!

В кожнім селі повинні учителя приготувати здібніших хлопців до гімназій. В містечках повинні утворити ся приготівні курси, ба не лише в містечках, але і в більших селах. Можна навіть так, щоб до одного села у відповідний час сходили ся ученики з доокресних близинних сіл. Вже оно можно инсье урядити, коли тільки буде добра воля. Але треба таки вже робити, вже тепер зачати! При тім треба звертати особливу увагу на здібніших учеників, про котрих є надїя, що вони здержать ся в середній школі. Винне ся часом багатого та нездібного хлопця, він побуде кілька місяців у школі, прийде аложити оплату, тоді він забирає ся назад до дому, а батько горює по цілїм селі, що школа то пуста от, мовляв мій син вже вичив ся і тим відстрашує на одного. Треба

вибирати здібніших і пильніших і таких то, хоч би й бідних, висилати-б до шкіл. За удержання немого страхати ся, бо маємо у всіх містах, де є гімназії, бурси, а там можна за невеличкі гроші їх примістити.

Приготовляймо-ж дітям до середніх шкіл, заповнім їх кілько мога, нехай наші школи являються нам інтелігенцією, яка мала би наш наріз до красної будучности, „на стрічу сонцю золотому“.

3 внутрішніх справ.

Гостина німецького цесаря у Відні.

Незабаром по приїзді аложив ім. цесар вілиту цесарева, престолонаслідника і другим архієпископам.

Вечером о год. 7. відбув ся в церемоніальній салі бургу галавий обід, в яким взяли участь також єніські і австрійські та угорські міністри бурм. Люгер, президент палати послів і панів і другі.

Підчас обїду виступив цесар Франц Йосиф тоаст, в котрім зазначив, що відвідання німецької парії дають йому бажану нагоду повнати німецького цесаря як заступника всіх мироних змагань, в хвалі, як знов намірено мир, по небезпеках, котрі йому грозили минулої зими. „З глибокою й щирою подякою згадує при тім про назово випробуване в знаменитий спосіб союзницьке становище німецької держави, котрої божавина готовість попорти улекнула мені осигнене могом сердечного бажання, аби всі вирішували перепони вирішувати без воєнних комплімацій. Хотай і всі прочі держави були згідні в своїх щирих змаганнях, то прїєнь треба завадчувати незахитаній союзницькій вірності моїх достойних приятелів і союзників Е. Ц. В. і Н. К. В. королів італійського, що нині в незахитанім адоволенні можна глядіти на осягнені успіхи. В надїї, опертій на 30-літнім досвіді, що дорогоцінне добро мира найде напорук у трїніх і щирих відносинах, котрі лучать нас і наші народи, питаю В. Ц. В. як найщирїше та піднимаю тост на адорованн В. Ц. В. і Ет. Ц. В. та цілого цесарського дому“.

На сїй привіт відповів цесар Вільгельм незначайно високопарно, заявляючи, що його все тягло щось до цесаря Франца Йосифа І. вже з того часу як він мав нагоду представити ся ще будучи молодим князем, бо у него все находив доброту й приязнь. Він згадав також про велике значіння потрібного союзу для збереження мира в Европі та закінчив бажанєм, щоб оба пануючі роди і їх держави лучали постійно звязок дружби для добра народів і удержання мира. Своєю промовою закінчив він тостом на адорованн цесаря Франца Йосифа.

Цесар Франц Йосиф з Вільгельмом не забули і про третнього союзника та вислали до італійського короля талу денешу: „Зїад наш дав нам знов нагоду поадоворити нашого достойного союзника й приятеля та переслати йому гарячу заяву нашої незахитаной приязні“. На сю денешу пасїла під короля Віктора Емануїла на руки цесаря Франца Йосифа така відповідь: „Я дуже вдячний В. ц. Вел. що був заспаний разом з нашим сїльним союзником і приятелем переслати мені заяву незахитаной приязні. Вона є для мене цїнна і в запевняю В. Ц. В., що в моїм сердї вона находить повний і щирий відгомон“.

„Темра“ про становище бар. Буріяна.

В своїй вступній статі займає ся „Темра“ міністерською кризою в Австрії і виводить, що острє осудженн політики барона Буріяна наступило за згодою барона Еренталя і що можна уважати уступленн єніського міністра єварбія на річ майже доновану. Буріан то один з функціонерів, які вже довгий час провадять в Боснії нездїбну і самовладну політику. З промови барона Вінерта можна добачити зміну в системі. Перша фаза внутрішнього конфлікту, що повстала із анексії Боснії, вичити ся по думці атакованої часонїєю успіхом для Австрії. Угорщина не була в стані віднести побїду і потерпіла велику шкоду через нову політичну констеляцію, чому може бути приготовлена на воєні репресалї.

Угорська криза.

В угорській крізі наступив тимчасово застій. Аж при кінці сїдуючого тижня наступить акція, яка мала би порішити крізу. Тимчасом важкіїші

Щоби він краще не прийшов сюди!

Та він хотів, мовляв, просити. Бажав.

Ходи-ж, ходи, юначе добрий мій!

Я захищу, як стадо пташенят,

Яких пильнує квочка; і ніхто

Не сміє приступити і окрикнути тебе.

Так, захищу! — Така страшна утрома!

Волить нога. Нема кому розаутити?

(Притягає одну ногу на лавку).

Тут давить, тут. Чи камінь так зранив?

(Притягає до себе і другу ногу і майже є лежачий постан).

Як люблю, добре! — Вітре, мій,

Зній жар очий і сих гарячих уст!

Ідеши над моря, там під нього, так!

Простри крило, споний мене кругом,

Чоло і голову і шию й рамена,

Обий кругом! Я грудь тобі отворю —

А він прийде, скажи — Ляндер — ти?

(Перерив).

(Підходить на палатку, наслуговуючи, старож святиї, а за ним єрець, що зупиняється ся в дверях євкї).

СТОРОЖ СВВ. (приступає до лавки і юворить при-
тишею голосом).

Геро! — Вже спить.

ЖРЕЦЬ. З вежі лєнів свїтло!

Стрибожий дух нехай загасить сєй блиск!

(Іде у євкю).

СТОРОЖ СВВ. І що задумав він? Мені так банно,
[важко.]

Чому кавав? — одини инанше годі!

Ось люди йдуть зі сїтями на рябу.

(Наближається ся до правого боку).

А ви тут що? Хайбам не велїли

Не йти в сю ніч на море, що?

Остатї є в зачинених хатах? (Вертєє).

Гадають, туча йде. Будь воли божя!

(Глядити на євкю).

Рушав лїмпу хтось. Він сам! — Дїляча по-
[щасно.]

Проснувся? Ніче не каже сон?

(Геро, відсакуючи євкю, рушаєт ся і завадає є му-
божий сон. Голова зсувається з руки, що її підтримала,
і свочиває на рамеки, а довшина частє тіла зостає без-
сильно. Євкє темно).

Мене моронить. Леде! Коби хоч верхній плац
(Вертєє Жрець).

ЖРЕЦЬ. Тут хто говорить? Ти? — Ходи! Вже ніч
Злягла й туча над тим, що станєт.

(Приступає до Геро).

Тепер, божє, робїть тепер своє!

Виповнивши скупало море й сон;

І так єрець чини вже довершивсь.

Костир готов, соніра остра вже,

Я відїїду. Сами у жертву граньтє!

(Підчас того, як єін звертаєт ся до відходу нає євкю).

(Далше буде.)

Чинники заходять ся около того, щоби аблизити партію 48 та 67 років. Члени партії незалежних однак стоять на тім становищі, що їм цілком не можливо сидіти з партією 67 років при державній кермі.

Найповільніший план політичної розважки на Угорщині, який мав би перевести президент міністрів др. Венерлі із своїми товаришами-міністрами партії 67 років, містять слідуючі точки: Продовження привілеїв спільного банку з двох на три літа, позаштатне для партії незалежних о два або три портефелі більше як доси, підвищення військових видатків, а за те уступки що до урядової мови та з націоналізоване військових відділів угорської частини армії, переперте виборчого права та утворення нової коаліції, що уможливила би переведення такої програми. Партія незалежних знає про сей план др. Венерлі і закликає в своїх органах, що годять ся із воїма наведеними точками, однак під жадним умовом не пристає на продовження привілеїв спільного банку. Так само уважають нованцимці удержанню коаліції річку неможливою.

НОВИНКИ.

Чернівці, 17. мая 1909.

Календар. Вівторок 18. (5.) Іриня, Неофіта, рим. Фелікс. Схід сонця 4 год. 13 мін., захід 7 год. 42 мін. — Середа 19. (6.) Йова, Маманта, рим. Клеостина. Схід сонця 4 год. 11 мін., захід 7 год. 42 мін.

В справі нової організації шкіл у Вашнівцях н. Ч. була там сей суботи комісія, зложена з радника Песіча і інсп. Поповича, яка обіхала містечко а відтак відбула в старості нараду, в якій взяли участь управитель староства Ромашкан з адм. референтом Серфасом і пов. інспектором Ронгушом, радник Лисинський і герент грома. Караджє тай селани Лисан і Гарас. Добутиною тої наради було, що нема достаточної причини змінювати організацію затверджену вже міністерством, після якої має бути одна хлопчача а одна дівоча школа руска а по одній мішаній німецькій і польській в однім будинку, який має стати по середині містечка. Селани, що зібрали ся в повалімі числі, відігравали комісію на дворець, де справили їй голосу овацію за прихильне до народу рішення справи.

40-літні роковини шкільного закону обходило в Чернівцях тов. учителі і учительки сей неділі в салі магістрату. На святю прибули В. Е. митрополит Рєп та, підмаршалок др. Стоцький, бурмістр барон Фірті его оба заступники, ректор унів. др. Зелішка, кр. інспектори Попович і Сімьонович і др. та поважне число учителів. Святю розпочав мішаний хор, який по приїзду гостей головою тов. уч. Векулом відспівав гарно ще одну пісню, по чім мав святочну промову уч. Маєр, що в іскрих словах звелічив закон, его творців і его благодатні наслідки для загальної освіти народів, закінчуючи овацією в честь цесаря, по чім хор відспівав гимн народний, чим святю закінчило ся.

Проти ошукаництва лисової лотерії. Дирекція скарбу оповістила слідуючу остерогу: Дирекція спостерегла, що підприємиство угорської лисової лотерії розсилає по Буковині в дуже великим числі запрошення до гри і що много людей дає ся заманити рекламами та пробує свого щастя в лотерії. Поминувши те, що лотерія не виплачує по більшій частині виграних грошей готівкою, а дає в заміну знову лоси, заборонена гра на всіх заграничних лотеріях, а в особі на угорській. Переступлене сей заборони підпадає парі а лоси разом з виграною тратять свою вартість. Хто одержить такий лос, повинен его або сейчас знищити, або передати до уряду.

З закордонної України. Вушного посла другої думи д. В. Хвоста, засудженого на заслання невабаром поселили уряд в Рибинськ, пінгуючої волости вишесейского повіта. Тепер держать его поки що в красноярській тюрмі, аж стане можливою вагітація на далеку північ. — З матеріалів російської „Пресвіти“ вертали дня 25. м. м. в чернівці пішли до Іванко-Дніпровська 4 хлопці і 3 дівчини. Компанія поділялась на два гуртки і Івуча вела розмову про врання ввечера та про „Пресвіту“. Коли се звідкись звали ся два поліційники і крикнувши: „Рухай в гору! Ані в місяці!“ — почали їх обшукувати. Обшукували всіх дуже пильно, не минувши 12-літньої дівчини. На їх жалі не знайшли нічого „протипаконого“ і почастували всіх „русскою“ зайкою, пустили. — При дальших роковинах в садибі Десятиної церкви найдемо кілька могил з часів Петра Великого. Тепер археологічні розкопки мають на меті прослідкувати старинної культурної веретини з часів Володимира Великого. — В Харкові буде невабаром лідрити українська пикетарія, що продавати ме книжки австрійського та російського видання.

Страшні наслідки пиянства. Сими днями допустила ся у Відні робітниця Шахль страшного вчинку. Кинувши наперед двох своїх дітей а з поверха на подири, зараз таки височила сама за ними, де найдено їх всіх уже мертвими і побитими не до пізнання. Причина сего страшного вчинку була, що Шахль від довшого часу віддавала ся алькоголю. Продавала все, чого тільки могла позбутися, аби мала за що пити. Винні відставлено їй на якийсь час до кривної лічниці у Штайнгоф і адалало ся, що вона вже випічена. Та коли йно вернула, почала ще більше пити. Нічого не змогли психіатричні оглядини і побут на клініці. Дійшло до того, що Шахль в якийсь стан хотіла себе позбавити життя. Критичного дня відірвала собі свого мужа, що занятий у придворного століра Мілера, до електричного трамваю, при чім повредила ся дуже суїцидно і загинула, так що муж за нещасливий таким поведінням в першій хвилі побирав ся, аби не допустила ся якогось вчинку. Та вже по трох годинах справдили ся его побоювання. Се наглядний примір наслідків пиянства.

Чудо перед судом. В Мецу скінчила ся олоді дводенна судово розправа, що займала ся питанням, чи випічене одної жінчини, пані Рушель можна принести чудови в Лорді (голосна відпустова місцевість в полудневій Франції, де мають діяти ся чуда) чи треба звести его до природного способу. Се вирішене обговорювано в численних брошурах, котрих автори заявляли ся за і против природности. Поваміна так розгоріла ся, що міщани лікар др. Ернст заігнана до суду о образу чести лікарів д-ра Міллера і вісьмох членів лікарського товариства в Мецу. Позовник др. Ернст програє і мусить заплатити кошти процесу. Вирок прихилив ся до звинувачень, що мінше чудесне подукане пані Рушель наступило природним способом. Однак на тім справа не скінчила ся, бо др. Ернст аголосив рекурсе від вирок до вишесей інстанції.

Оповідки, іменованя і т. п.

Із тов. укр. богословів „Православна Академія“. На наданчайних загальних зборах акад. тов. гр. прав. богословів „Православна Академія“, що відбули ся 13. мая б. р. увійшли в новий виділ слідуючі члени: Щербанович Іван, голова товариства; Гиміньський Володимир, І. заступник голови і голова муз. кружка; Фрундзей Іван, ІІ. заступник голови і голова літер.-рефер. кружка; Павлюк Евг., І писар; Каретюк Корніль, ІІ. писар; Козаріччун Михайло, писар; Варбір Іва, бібліотечар; Стрільчук Григорій, референт ревізійної комісії; Євстафійєвич Мелетій, І. адлут; Боднарюк Василь, ІІ. адлут. — За виділ: Іван Щербанович, голова. Евг. Павлюк, І. писар.

Посвячене „Народного Дому“ в Борщеві. В четвер, дня 3. червня с. р. відбуде ся торжество посвячення „Народного Дому“ в Борщеві в річково-манітну програмою. Святю потраває цілий день. Стріл святочний.

Із штуки і літератури.

Портрет Івана Мазепи. З початком червня повинить ся в розпродаж портрет славного борця за волю українського народу гетьмана Івана Мазепи, зладжений нашим земляком, майстром-артистом О. Куриласом. Портрет виничений дуже гарно, в красках і дорівнює найкращим європейським репродукціям. Буде се гарна і тривка пам'ятка 200-літнього ювілею полтавської битви. З огляду на велику приступну ціну, не повинно його бракувати ні в одній хаті.

Накладом видавничої фірми і універ. пикетарії Кароль Георгі в Бонні над Реном лиде невабаром у загально знанім видавництві „Polyglott Kugel“ для вичучення всіх культурних мов, такий учебник для науки української мови. Автором сей книжочки є учнт. Кость Кракаліа.

Український театр в Чернівцях.

(Конець).

„В суботу 8. с. м. пише „Tagblatt“ — виставлено „Madame Butterfly“ Пучіно. Се один з найкрасших творів останних років. Русини Стадницького судило ся познакомити нас в геніальним, грандіозним утвором. Се культурний одобуток без сумніву. Може в тім в трохи іронії, що якраз мусів се бути Русин Стадницький, який перший перед німечкою публікою в Чернівцях виставив „Madame Butterfly“. За те будуть ему адячі всі ті, що прислухували ся сій божескій, захоплюючій улюблородній музиці.

Най собі теоритика цілою вагою свого догматичного суду спорять над вартістю сєї опери, для нас вистава сєї штуки душевною подією (geistliches Ereignis) якої ніколи не забудемо. Проте мусимо трохи довше зупинити ся на сій творі. (Тут подає д. Вебер зміст опери).

Про саму виставу „Madame Butterfly“, каже ся, що її можна назвати знаменитою, п-ні Лопатинського грала титуловану ролю з великим успіхом, мужескі ролю зіграв в руках пані Шиманського і Коссава, з яких головою перший сівілав знаменито свою партію. Ісценованне було майстерське, давало чаруючі образи. Ми виділи инанське небо, рідку красу есотичної пишности.

„Bukowiner Volksblatt“, що вже передом забирал слово в справі нашого театру, боронячи його перед „критикою“ „Allg. Ztg.“, пише про виставу, що вона була дуже ядлатна і заслужила на цілковите припання Чаруюче враннє робили прекрасні декорации на тлі, зоране небо і дерева, з яких Су-зуні і Ватерфліш стріскають пиліти. Дуже чисті були костюми акторів. Музика була гарна, мелодична і характеристична. Представленя сьвідчили про богаті средства і велику пильність та мало успіх поаної сали“.

„Bukowiner Nachrichten“ два рази обговорювала виставу „Madame Butterfly“. Перший раз лмше загально сказала про враннє вистави, а повертаючи ще раз до сєї речі, помішує довшу оцінку самої опери а при кінці займає ся виставою. „Около представлення — говорять ся в рецензії — заслужила в першій мірі п-ні Лопатинська як Ватерфліш. Своім приємним, марким голосом влучно представляла змінчивий настрій своєї ролю, щастє і радість, страх і розпину. А що до сьвіту придлучила ся добре обдумана, відговідаюча певній ситуації гра, то відзначувало її гучними одлесками. Пінкертон сьвілав д. Коссака симпатичним голосом, однак його гра праджує ще початуючого. За те д. Шиманський се рутинований артист імпозантної постани, який дуже добре представив коису і що до гри і що до сьвіту. Але і прочі артисти п-ні Петровичева, д. Рубчак і п-ні Рубчанова, а навіть і ті, що мали дуже малі ролю, виявлялись в них бездоганно. Гарна обстановка, нові декорации і оркестр доповнений військовою музикою причинили ся багато до краси вистави. Воім глядачам стало ясно, що директор не лише спотребував багато сил, але проявив також незначну влучність в управі своєї добре дисциплінованої дружини. Проте бажало би ся, щоб частішим утачуванем на вистави припало належнє його артистичні змаганя“.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 17. мая 1909.

Монахія. 17. мая. (Кб.) Вчєра затверджено у баварськім міністерстві заграничних справ державний договір між Австрією а Баварією в справі ревізії державної границі у Веттерштайні та області Карвендлі.

Париж. 17. мая. (Кб.) 2000 членів робітничих синдикатів взяли ся солідарними з почтовими урядниками і прокламовано генеральний страйк.

Петербург. 17. мая. (Кб.) Тут уконститував ся інтерпарламентарний клуб, в якого склад увійшло 21 членів думи. Соціальні демократи і правіца не заступлені. Між трома підпрезидентами находить ся Міньшвер.

Вісті з Туреччини.

Царгород. 17. мая. (Кб.) „Osmanischer Lloyd“ доносить, що видано іраде в цілі повликала генерального поповника барона Гольда як головного організатора турецької армії. Тевфіка-паша іменовано амбасадором в Лондоні.

Солунь. 17. мая. (Кб.) Князь Вурган Едіа удиать ся із Солуні до Враньяноу. О 5. год. дало ся тут чути землетрясенє, але не паробило жадної шкоди, але настрашило дуже населєне.

Царгород. 17. мая. (Кб.) Вчєра вивуцено на волю около 30 офіційрів, арештованих воєним судом. Очікують затвердження вісток з Адрианополю про заговор серед війська і арештована.

Царгород. 17. мая. (Кб.) Додумують ся, що князь Вурган Едіа припущено у міністерстві війни лиш задля того, щоби був присутним при важнім перослуханю євнуха Надір Дієвкєра і шефів Туфінджієса і Тагіра-паші, власнєво, щоби сї повторили свої звинувачєня в его присутности.

Львівський руский нар. театр тов. „Р. Бєсїла“ під дирекцією Йосипа Стадницького.

Послїдний репертуар:

У вівторок, дня 18. мая с. р. (премієра):

ВІЙ

фантастична феєрія зі співаним і танцями в 4 діях, після повісті Гоголя, написав М. Кропивницький.

В середу, дня 19. мая с. р. (передпоєднанє представленє на дохід дружини руского театру):

Свати Соцького Мусїя

народна оперета в 3 діях.

В четвер, дня 20. мая с. р. (попудневє представленє по звичаєннє шпак до половини):

ГАЛЬКА

опера в 4 діях Ст. Монюшка.

Вечером о годині пів до 8-ої (поєднанє празничне представленє в честь пам'яті Імідора Воробкевича):

Гнат Приблуда

мелодрама зі співаним і танцями в 3 діях.

Загальні збори каси пож. і шадн. для громади Молодія, відбудуться дня 30. мая с. р. о 2. годині по полудні в „Народнім Домі“ з таким денним порядком: 1. Справоздане касове за рік 1908. 2. Яку суму мають виплачувати члени каси на фонд резервний. 3. Вибір касира і призначення платні для него. 4. Вибір членів старшини. 5. Вільні внесення. *Старшина.*

Звичайні загальні збори каси пож. і шадн. для громади Руский Банілів, відбудуться дня 31. мая 1909 о 2. годині по полудні в шкільнім будинку з отрим денним порядком: 1. Прочитане протоколу з попередніх загальних зборів. 2. Справоздане касове за рік 1908. 3. Доповняючий вибір старшини. 4. Вильосовані і вибір ради надзорчої. 5. Вибір касира і установа його платні. 6. Підвищення кредиту для каси і для членів. 7. Установлені стопи процентної від пожиток і від вкладок шадничих. 8. Установлені висоти вкладки шадничої і її виповіджене. 9. Сплата пожиток членів. 10. Вільні внесення і запитання. *Старшина.*

5 до 10%
дешевше як всюди
продають ся прибори до писання
В СКЛЕПІ
„Укр. Видавничої Співкеси“
в Чернівцях, ул. Пивнична число 6.
(побічна від жидавської) (—)

Найлучше і вже випробоване
средство на ревматизм есть

NERVOL

„Наша пранко забезпечена“
антикара др. Ю. Францоу

в Тересах.

Се є випробане усмирююще средство до
пакрания против болезн ревматичних
болях, простудженя, допани востяж, плоч-
тий гістия і нервових вудит. Прошу ува-
жати на назву „Nervol“ і не прини-
мати ніяких „Pervergentia“.

Ціна флакона 80 цот. 10 флаконів (виз-
вожених) 8 хор. в апотекі і опаніровані.
Тяжелі акції з подякою. — Вислака

2 рази денно до всіх країн.
В Чернівцях на складі у Шмідта
і Фонтіна, в Селетній в дроготорії
недациональній Стерниуса.

19 (—)

Ukrainische Rundschau

одного українська часопис на німеч-
кій мові, що виступає інтереси україн-
ського народу перед культурних елі-
том, виходить раз на місяць в обсязі
48 сторін в златотисні і коштує на рік
лише 8. Кор. 8 обсягом кожного ін-
тересного Русина передплачувати по-
чливіше. Адреса редакції і адміністра-
ції: Wien XVII/5 Frauenfelderstrasse, 7.

Друкарня Товариства „Руска Рада“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4.

має на складі і поручає отці

ДРУКИ СУДОВІ

1. Спротивлене против екзекуції. 2. Позов о заплату ціни купна. 3. Позов робітника-слуги о платню з правом убогих. 4. Позов о зверненні пожитки. 5. Внесення о позволенні екзекуції на днюжності. 6. Внесення о позволенні екзекуції на недвижності.

Заразом поручає **нотаріальні друки** „Запис довжний до інтабуляції“, до того „подання“ і „рубра“.

Ціна друків судових: по 3 сотки за аркуш. Ціна друків нотаріальних: „Запис“ по 4 сотки за аркуш, „подання“ по 4 сотки за аркуш, „рубра“ по 2 сотки за аркуш.

Висилає ся за посліплатою або за попереднім на-
дісланем належитости, сейчас.

Адресувати:

Друкарня тов. „Руска Рада“

Чернівці, ул. Петровича ч. 4.

Купуйте лиш у своїх людей!

Дерніть ся клича Свій до Свого!

Новоотворене

Вароном
и. к. прасовою управою по-
дприємствам

Міжнародне
Бюро Подорожж

„СВІТ“

Стрецький і Ска

в Чернівцях (Буковина), улица Кохановского число 1.
166 (—) надає карти корабельні до

Канади, Сполучених Держав (Америки),
Аргентини, Бразилії, Азії, Африки

Карти на молізниці європейські, канадські та американські.
Карти на спеціальні вики. — Карти прогуляток та окрешні.

Купуйте лиш у своїх людей!

Дерніть ся клича Свій до Свого!

Найперше і найбільше буковинське естаблісма в тій галузі.

**Хемічна пральня і фарбарня
ДАМСКОЇ І МУЖЕСКОЇ ГАРДЕРОВИ,**

уїсє мів ріжнородних материй, як: футер, материй на
меблі, гардинок, занавісок, портнер, рукавичок біасє
і корунок.

Специальність: Хемічна пральня і фарбарня
шовків найліпшої сорти. Взірцева фарбарня і зна-
менита пральня фіранок ріжного рода.

САЙФЕРТ і ТУЧАПСКИЙ, Чернівці

Централка:

ул. Русна ч. 15.

Мірні ціни.

Філія:

ул. Кручена ч. 1 з
теперішня ул. Д-ра Райса.

Виконанє без закиду.

166 (—)

Замовлення з провінції сейчас.

Цінники даром і оплатно.

Пересторога!

Най ніхто не купує машини до шитя скорше, нїм не
огляне і не спробує

Пфаффа машини до шитя

Лиш за Пфаффа машини даю 10 літ гаранцію, тому що при Пфаффа маши-
нах всі частини що дуже труть ся, є з найтвердшої сталі ковани і гартовані. — На
Пфаффа машинах можна шити, гафтувати і цирувати. — Цінники даром і оплатно.

З поважанем **Василь Данилович, Механік**
в Чернівцях

ул. Жидавська 16 і Пивнична 6. (Kellergasse) в власнім домі.

(—)

Союз руских хліборобских спілок на Буковині

„Селяньска Каса“

стоваришенє зарєстрованє з обмеженою порукою
повідомляє, що він отворив в себе особний

Відділ жа вадкі і кавці

і перебирає аложуванє вадий і кавцій але лиш у публич-
них корпораціях або до рук власників великої посілости
земельної в пупілярних цінних паперах під дуже догід-
ними умовами. Близші інформації даємо в нашій кан-
целярії в Чернівцях, вулиця Петровича число 2.

Г. ФАЙЛЕР

усувач нагніток

Чернівці, улица Русна ч. 8.

Доставці для буковинського звязну урядників

Міхцер & Шехтер, Чернівці

Ринок (напротів буковинської шадниці)

поручають свій богато асортований склад **весняних і літних артикулів**, як: **капелюхи** для панів і хлоп-
ців з ц. к. надвірних фабрик Вільгельма Плеса, Антона Піхлера, І. Гікля Синів, як також італійської фабрики капелюхів
Г. Бросаліно. — Великий вибір **біля** білого і колірового для панів і хлопців; ковнярики, маншети, рукавички, шкар-
питки, паньчохи, хусточки, шельки, палички і камизельки. — Великий вибір **краватон** в найновіших фасонах і красках.
— Великий склад **черевиців**, найсолідніше викінчених. — Богатий вибір парасолів і парасольок ріжного рода.

Замовлення з провінції дешево і сейчас.

Неподобачі ся річи можна відмінати.

Передплата на „Буковину“

платити в Чернівцях:

в Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
в Росії: на цілий рік 12 карбованих, на пів року 6 карб.
в інших державах: на цілий рік 40 ер., на пів року 20 ер.
Для місця і селян буде виходити „Буковина“ раз на тиждень від неділі і коштувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотників.

Оголошення коштує по 10 сотників від односторонньої стрічки або 11 мієна дрібним друком (петіт). При підкорюванні або при річних замовленнях значний окуп.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині,
виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петронича число 2.
Число телефонів 176.

Адреса для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устно порозумітися з редактором з 10—11 ранку і з 2—3, післязудня з 12—13 і з 4—5.

Надходження по 40 коп. від стрічки, при часівних замовленнях відповісти на роботу. Редакція не відповідає за зміст від стрічки. Рукописи повертає редакція лише за попереднім застереженням і зазначенням поштової адреси.

Циркулярні або приклади коштує по 2, 3 і 4 сотники від штуки.

Надійшлисть на злочині карналі поштових на призначенні.

Записки.

(Аргументи культуртрегерів. — „Patria“ о „протого важко“ Русинах. — Бук. в народній школі. — Най-ліпша критика. — Танець від тру Онука.)

„Szern. Tagblatt“ оповідає в неділях числі, що один судья в гуцульських горах став видавати партиним замість німецьких форлядунків записки в рускій мові. На то прийшов до него начальник громади з депутацією із просьбою о німецькі форлядунки, бо люди неписьменні мусять іти з рускими записками до панотця, який жадає за прочитане око масла, навколи німецький форлядунок прочитає їм шинкар, коли випють у него порцію горівки. Сей факт (?) має бути аргументом за німецькою урядовою мовою. Ми сумніваємося о тім, чи все се правда і ждемо відомости від дотичного судії-Русина. Не віримо також, щоб у тім селі крім такого святищенника-народолюбця не було учителя, який би не відчитав людям записки за дармо і не навчив дітей читати такі записки, коли вони дійсно де виходить по руски, о чім ще більше сумніваємося. Та коли-б отся байка „Tagblatt-у“ була й правдива, то вона в тім доказом на те, чого наш нарід дівдає за 133 роки німецького культуртрегерства, себто неграмотності-темноти, яка его віддає в руки свяченого дируна або нехрещеного шинкаря. Але дешевше прочитане німецького форлядунок загонить темний нарід в обійми алькоголізму, що виходить мужикови ще дорожше, як око масла. Ось і благодать німецької культури, темнота

і пияństwo народу на єдину користь тих, що задля того лише й обстають за німецькою в уряді, в школі і всюди.

Волоска „Patria“ нарікає, що по розділі учительської семінарії на три підділи, мала-б учити в німецькій підділі всего по німецьки а в рускій всего по руски, тільки у волосків мала-б бути лише для одної частини предметів волоска мова викладава, для прочих по німецьки. В тім утравізі для волосків питомців добачує „Patria“ викорочене Волохів супроти „протегованих“ Русинів. Не знати, чи хтось піддурив сараку „Patri-ю“ чи вона чіпає ся Русинів умисно, як пияний плота; бо о скільки знаємо предложено зовсім однаковий устрій для руского й волоского відділу семінарії, в яких мають учити всіх предметів в дотичній мові крім писання, рисунка, гімнастики і музики, для яких мала-б остати покищо німецька мова викладава, коли всі три підділи дадуть ся стягнути підчас сеї науки в дві класи, о чім сумніваємося; бо як раз наука цих предметів вимагає як найменшого числа питомців. Дивує нас і те, що „Patria“ виступає і то зовсім слушно проти утравізму, накликає єї міродайні в тім ділі особи якраз побивають ся за ним; бо не розходиться ся їм о правдиве добро культурно волоского народу, яке залежне від науки в рідній мові, а о хвилеві політичні здобутки коштом других а передусім своїх приятелів-Німців, з якими йдуть усюди проти Русинів, копаючи їм вразом яму. Але Німці не такі сліпі, як се прехитрим Волохам здає ся, бо йдуть з ними тільки

доти й там, доки й де виходить на користь німецького пановання над усіма. Та мимо того щирости і ретельности у волосків політиків не найдемо супроти нас, хоч нараз вже переконали ся, що ми не бажаємо чужого а свого лиш права, та що не потрібна борба Волохів і Русинів виходить тільки на користь третого...

Справозданє із зборів філії „Укр. Школи“ в Заставні, яке в дивенікарського обов'язку подала оноді „Буковина“, містило між иньшим жадає, щоб в школі народній запровадити навад тілесні пари. Ми ждали на се голосу з учительських кругів та не діждали ся доси. Тому порушуємо отсю справу знов, щоб викликати дискусію над отсим жадаєм, яке обходить не тільки учительство, але може ще більше самих родичів, бо розходиться ся тут дійсно о „шпіру“ їхніх дітей. З нашого боку скажемо вже тепер, що виводи референта не переконали нас ні крихітки о гарних skutках, яких він надіє ся від тілесних пар в школі. Ми рішучо протинні таким старосьвітським „педагогічним“ середствам, бо оперта на психології педагогіка доназує, що тільки постійний розумний вихованчий вплив на дитвору спосібний направити а властиво більше-менше змінити на ліпше лихі пороби дітей, які мають звичайно свій глибокий корінь в самих органах дитини. Для таких нещастних в роду а ще більше для зіпсованих їхнім оточенем дітей треба поправчих закладів під любияним провідом випробованих педагогів, часом тільки доброго товариства в иньшій домі, а не

Филі моря і любови.

Трагедія на п'ять дій Франца Грієпаркера.
(Переклад П. Карманського).

(Даліше).

Дія п'ята.

Площа перед вежею Геро, як при кінці попередньої дії. — Ранок.

(Підчас піднесення заслони Геро стоїть на середній сцені) піднімає опущену голову рукою і галдає тупо перед собою.

Приходить Янте.

ЯНТЕ. Ти тут еще стоїш, ні кроком далі,
В один адвилась пункт? Ходи де гаю!
Воздух перешумів, затихло море.
Та чула ти замішанє в сю ніч?

ГЕРО. Чи чула се?

ЯНТЕ. Так довго тут сиділа.

Вийти я вчула кроки над собою;

Та в комнати твоїй ні блиску світла.

ГЕРО. Ні блиску, ох!

ЯНТЕ. Ти мучиш ся чогось.

Мені ся звір то й легше стане, вір.

ГЕРО. Ти знаєш може що й мене питаєш?

Хотіла я чувати й зморив сон.

Була вже ніч; мене збудила буре;

Повисла під'їма стрізь, погасла лампа.

З розвіяним волосом, вітром бита,

Побігла там. Ні ради, ні розради.

І день мене застав в ольозах на вкочичках. —

Однак, однак —!

ЯНТЕ. Відна Геро!

ГЕРО. Так?

Однак! Глянь! Боги, знай, добрі все!

Ледя заснула я, згасли світла.

Лиш блиснув день, розглянула я все,

Сухим я оком лампу огляділа;
Ні снотна часть ошви не згоріла,
Ледя займив ся гніт. О, ясно тут:
Ледя заснула, вже й погасло світло.
Боги, знай, добрі все! Коли-б пізнійше,
(Відсунув від неї і перед себе).

То був би друг пірнув на дике море,
Схотила-б буре й нін напевно-б згуб.
А так остав ся там, сей знак його спинав,
І вратував ся і мене;

ЯНТЕ. Ти певна того!

ГЕРО. Так є, бо так. Боги, знай, добрі все!

А промах наш, чи схаменем ся ми,

Вони вогними пальцями гасять,

Погубі заберуть єї потіху.

Та я в сей день і на будучий час,

Як та дитина, відчута вам буду

І неодо, що може не на місці

І вам не мило, хоту волішати,

Водай рішлась так; бо, знай, боги,

Вони рішучим і сильним є рад.

Тепер-же, діючи, їд на море!

Чи може око беріг не догляне,

Щасливий беріг, де — дива в Абідос!

Я трибунала щойно їд вєні

Однак лежала мля. Тепер вже ясно.

Ну, що? (Сідєє).

ЯНТЕ (їдєє глумливу).

Та глянь! Зломил буре порч,

Що у підніжжя при вежі ростє.

Його галузь зупиняє хід

ГЕРО. Відсунь галузь. Така лінійка?

ЯНТЕ. Ще наші висить тут,

(Судєє головою по землі).

І рині і трави

Вода знесла. — Ох, мущаї, роскині, чудо!

Тут буре все своєю гніау трине

Розсипує. — Конєць плати, диви!

Такий важний. Зі споду щось тинє

Приковує д'землі. — Та є, серпан!

Подібний майже до твоєго, глянь!

В коняру знаєш ніч?

Немов прапор. Дива, чи пінаєш?

Та нін вогниї, вержу тобі як мач.

ГЕРО. Остав дуринцю. Піднімай галузь.

ЯНТЕ. Такий тигар. Моє святиочна буня!

Тепер, адвєсь, дершу. Ой-йой! паде.

Ходи лишнь сама. Держу. Ади!

(Скочує вискокуючи на землю віги і піднімає їд. На березі лежить Леандер мертвий).

ГЕРО (встаючи).

Так я їду. — Тут мущаї! — Леандер! — Ох!

(Висить на перед).

Обманені й обманці тії очі!

І справді? так?

ЯНТЕ (що з трудом вилізє під сідєє через віги).

О, милосерпий боже!

ЖРЕЦЬ приходить з правого боку.

ЖРЕЦЬ. І що на войнє страває весь воздух?

ГЕРО (до Янте).

Пусти галузь, пусти!

(Янте опускає галузь і махиває групою. Геро їдє проти жерця і старєє ся заслонити ойку висидєє на задню часть).

Мій страю, ти?

Так рано на дворі? І гарний день.

Ми, бач, хотіли — весело — і радо —

(Шаде, піддержуєма Янтою, на землю).

бука, який хвиба витворює страх і в наслідок того скритих грішників, що палають гнівом до їхніх катів, якими ніколи не сьміють нікому адавати ся, не то бути учителі. Се наша думка в сій справі і ми радо помістимо голоси учителів і родичів на сю тему, хочби вони й розходили ся в нашою думкою, але в таким разі застерігаємо собі, сказати на те й своє слово.

В тім самім справозданні і в посліднім числі „Каменярів“ піднесено протест проти нового учебника німецької мови, уложеного др. Тумліржом, який крава рада шкільна запровадила в наших школах. Після наших інформацій автори сих протестів помиляють ся, що тільки одна повітова конференція висказала ся за впровадженням сего учебника; бо було їх кілька, а надто й у прочих було за тим поважна меншість. Але головна річ не число голосів а аргументи, а ті, як нас завіряють, і як читаємо в „Каменярах“ дуже слабонькі у противників. Покидаємо покищо полеміку самим учителям а скажемо тільки одно, що новий учебник безперечно ліпший від старого а третого покищо нема, отже й нема иньшого вибору. Жадати конкурсів на уложене учебника то тільки вигідний викрут, бо премія готова кожного часу для того, хто уложити добрий учебник, який видрукує зараз видавництво шкільних книжок і заплатить за него добре. Отже нарікати на те, що мушкетерський гріш іде в мошкету автора Німця, на нічо не придасть ся, тай неуважені протести до нічого. Те саме відноситься й до дуже неясної критики заставницького справоздавця про русні читанки для наших шкіл народних. Взагалі на вічні жалі деяких усім невдоволених критиків одна рада:

„Es ist die beste Kritik von der Welt,
Wenn man statt dessen, was einem nicht gefällt,
Etwas eigenes besseres stellt“.

Тут „Allg. Ztg.“ одержує від управи волоскої партії слідуючий комунікат: З нагоди засідання езекутивні волоскої партійної управи прийнято до відома подрібне справозданне п. Ончула про його найновішу кореспонденцію з кравчим маршалком бароном Васильком і сконстатовано, що дотичний лист вийшов з приватної ініціативи названого посла. При

сій нагоді виникло питання, яке становище має зайняти волоский народ супроти шкідливого для волоских інтересів поведіння кравчого маршалка. Ухвалено відложити сю справу до зборів національної ради, яка має небавом зійти ся. „Ozezn. Tagblatt“ подає, що Ончул на зборах мав дуже строго картати поведінку волоских послів з приводу його листу. Дальше довідує ся названий дневник, що граф Белегарде рішив ся виступити з волоского клубу.

Як бачимо, то волоскі провідники не встані упорати ся з д-ром Ончулом, вони супроти него зовсім безсильні. Ончул пише листи до барона Василька, всі волоскі посли відіекують ся Ончула, не солідаризують ся з його письмом. Та на засіданню управи він їх за те добре бештає а управа спокійно бере до відома справозданне Ончула з його „приватної“ кореспонденції з бар. Васильком. Так всі танцюють під гру д-ра Ончула. Збанкотований політик Ончул все ще у Волохів відіграє роль провідника.

Заграничний огляд.

З'їзд господарських товариств.

Берлін, 18. мая. (Кб.) Сьогодні отворено в присутності більшого числа міністрів і державних секретарів конференцію середніх європейських господарських товариств. На промову, в якій предсідатель товариства привітав прибулих гостей, відповів державний секретар Бетман Гольвег: Іменом товариств Австрії і Угорщини промовляли барон Пленер і державний секретар Отлик. Предсідатель угорських товариств др. Венерле прислав конференції привітну телеграму.

Конференція парламентарних клубових предсідателів.

Берлін, 18. мая. (Кб.) Конвент парламентарних клубових предсідателів встановив на скликання пленарного засідання аж до 15. червня. Коротко передтим мають бути внесені в парламенті доповідні предлошення в справі ціля на наву і оподаткована сирників, опісля предлошення дотично податків від власности.

Рекламні картини в парламенті.

Берлін, 18. мая. (Кб.) Підчас сегоднішнього засідання парламенту кинено з трибуни друковані картини до салі. На тих картинах говорять ся про лічення гарячою водою що в році 1903 припоручував цісареві Вілгельмови якийсь чоловік, що роз-

носив різні картини. Чоловіка що акимує сї картини віддалено по приказу президента.

Берлін, 18. мая. (Кб.) Державний канцлер князь Білов відіхав сьогодні до цісари Вілгельма, що тепер у Вісбадені.

Міністер Пішон про масакри в Адамі.

Париж, 18. мая. (Кб.) Відповідаючи на інтерв'ю про різню Вірмен в Адамі, висказав міністер заграничних справ Пішон в палаті, свій жах і жах тих масакри, наслідком яких упало около 2000 душ жертвою. Всі держави, які держать там свої кораблі, порозуміли ся що до охорони загрожених на життю християн. Французьке правительство зробило енергічні кроки і висказує своє довіря молодотурецькому режимови, що мусять його підврати у придушуванню масакри, бо в се плямою для цивілізації.

Віоти з Туреччини.

Царгород, 17. мая. (Кб.) Сьогодні рано пошито коло меші Софії п'ятьох людей, між ними двоє офіцерів.

Царгород, 18. мая. (Кб.) Султан прийняв по полудни німецького, італійського, австро-угорського і англійського амбасадора, так само грецького, румунського, сербського, іспанського і шведського посла в цілі прийняти нових акредитив у святоточних акціденціях. Султан висказав надію, що амбасадор граф Палавічіні підтримать і на дальше добрі відносини між Туреччиною а Австро-Угорщиною.

Солун, 18. мая. (Кб.) В Монастирі і околиці прибуває напружене між Греками а Болгарами задля кровавої події коло Давони чим раз ширші розміри.

Царгород, 18. мая. (Кб.) Великий везир прийняв сьогодні і вчора бувшого болгарського шефа банд „Ташіхотов“ доносять, що се стало ся ізза македонських церковних спорів, задля яких відбув ся вчора в Монастирі мітинг и цілі заложена протесту.

Царгород, 18. мая. (Кб.) Сьогодні привезено перед суд воєний і переслухано Мендуну, що був у нелегальній емі міністром внутрішніх справ а досі жив у заслання на острові Принціпо.

Султан Могамед V.

Із султаном Могамедом V., яке їм прибрав Решад Ефенді, приходить на престіл правий наслідник Абдул Гамада.

Знавши турецьких відносин писали не раз про него. Виходить, що Могамед V. не конча інтелі-

ЖРЕЦЬ. І що скоїлось, що?

ЯНТЕ (закрита Герою, показує на залузі).

О паню, паню!

ЖРЕЦЬ. Підняти вість! Маршій! (Зроблено).

Боги воєсились!

Взяли його. Упав він з ваших рук!

ЯНТЕ (держить залузі далі).

Ніхто не агляне ся? Ні звідки рада?

ЖРЕЦЬ. Кинь се й ходи (Хватає її за руку).

І чуєш? Ша! Упаде

Одайське слово про усе, що сталося —

(Відходить від неї і вбік).

Чужий сей муж, якийсь незнаний,

Його тут море напергло на беріг!

А ся жрецька впала біля трупа,

Тому, що се людина та й мертва.

Сторож сль. і дімляє служоби надходить з проголо бому.

На берізі лежать мерзляці. Ходить підняти,

Що-б други тут прийшли й пізнали.

(Служби ідуть до залузі).

Не тут, ген поза лаву. В правій бік.

(Служба відходить по лівім боці. Потім видно крізь

листе, як порожня ся. Вкінці відминають залузі і при-

скакують її. Місце опорожнюється ся).

СТОРОЖ СБВ. (тихо).

І справді так?

ЖРЕЦЬ. Мовчи!

СТОРОЖ СБВ. Ляшень, щоби сказати вам, паню:

Тут старший а поміж юнаків обох,

Яких ти знаєш; ми наїшли його

На берізі, як він в розпуці глядав

Свого друга. Там держать його.

ЖРЕЦЬ. Сюди ведіть.

Як свободу здійсню, а може й більше,

Ляшть му волю сього відвести.

(Сторож сль. відходить на право).

(До Геро, що при допоміж Янте піднялась і зробила

кіляма кроків вперед).

Геро!

ГЕРО. Хто киче?

ЖРЕЦЬ. Я. Послухай лиш!

ГЕРО (з острахом дивить ся поза себе і говорить до

Янте).

І де він? Янте, де?

ЯНТЕ. О горе!

ЖРЕЦЬ. Коли вже сталося —

ГЕРО. Сталося? Ні!

ЖРЕЦЬ. О так!

Боги кроваве дали, знай, свідочтво,

Який їх гнів, ала твоя провина,

Приймим же кару у покорі духа;

Сьвітлина най не знає оєї плями

І вічна мовчанка усе най акрис.

ГЕРО. Промовувати щастє і погубу,

І лляемірно жити з лляеміром?

Вуду кричати, як широний сьвіт,

Що я внесла, що мала пострадала,

Що стало ся і як мене болить.

І проклинають тебе, що-б вітер чул

І ген повів, до божого престолу.

Се ти, так ти заставив хитро єсть,

Я потягнула і пропав нещасний!

Де діла як його? — пустіть мене!

(Сторож сьвітлий і кіляма сль. провадить Навклєрога.

Сторож відходить гаряч на ліво).

Га, ти, вначе! Ти шукаєш друга?

Він тут лежав мертвий! Взяли його.

НАВКЛЄРОС. О біля!

ГЕРО. Ти ломаш руки, як пропало все?

Дивуєш ся? Кленеш? Байдушний друже!

Він кинул ся в розбурхане море,

Без помочи й зацятання, без бога,

І я найшла його ось тут мертвим.

Питаєш, хто зробив се? Глинь! Отсеї,

І я жрецька, діва — Ти? —

Менандра Геро, а, обоє ми.

Він хитрощами заманив мене,

Не дав мені надуматися, спочити;

А я згодилась і заснула, зний.

Зірвалась бура, лампу він згасив,

Зворушив море дном, аж до дна,

Леандер плив без сьвітла, наважання:

На море черні опустились хмари,

Вода анималась з радости до хмар,

Погасли зорі, скрізь незмірна ніч.

А він, пливач щасливої любови,

Ні спінчути, ні серця не найшов.

Молит очима помочи в бгів,

Дарма! Не чуєш, що? — чи спати може?

Пірнув, пірнув! Ще раз на фалі зризув,

Ще раз, такий могучий жар в нім був,

Та за могуча проти него зинь

Своїх і ворогів, поханих і збірив.

Розкрило море рот і він пропав!

О, хочу плакати, плакати, отворити щина,

Нехай мене обгорне море сль і кровю,

Глибше, як його, жосточе, як його,

Убийче, як сесо, що вланило його!

НАВКЛЄРОС. Леандер! гей, сподійний друже мій!

(Кинуть буди.)

гентний, прихитний відносинами чоловік, що стра- тив енергію, якому один треба приписати гарні черти характеру і певне виховане і освітлене. Мимо своєї слабкої інтелігенції і мимо браку пра- вильного вишколення зраджував в попередніх роках певний осуд і правні погляди. Брата свого Абдул Гаміда перевищував тим, що окрім турецької знав ще одну, а іменню перську мову, якої часом ужи- вав в хвилі поетичного мітіння. Решад Ефенді цікавився також політичними подіями, однак Аб- дул Гамід умів відвертати його увагу від таких справ, поособляючи похотим Решада в гаремнім житті. Принц Решад уважав завіди на порядне збрання, носився після моди. Їго життя впливало на самоті, в палаті Дольма Багча. Кочи опускав її, за ним слідила сила шпіонів, підставлених бра- том султаном. Вони завідали рапортували братови, коли Решад вийшов з ними повернувшись. Кожда мій- слова сторожа зараз по привітанню принца теле- графувала до команданта, що пройшов престоло- наслідник. Горе Турков, щоби був мисловий як принц. Такого уважали за державного зрадника і транспостували. Жив цілком запертий від світа, його відвідували лише: лікар, кравець і деякі до- ставники. Своєю нечистотним приятелем подавав про себе вістки за допомогою гаремних жінок, які виходили з гаремом його привоювання. Такі вістки мали зовсім приватний, не небезпечний характер. Мимо того такі стичності його жінок з іншими потягли перед кількома роками за собою прогнане кільках родичів, бо жінок посуджувало о полі- тичне посередництво між принцом і йому при- хильними особами. Нечисленні його прихильники — це особи характерні, чесні, що в політичній життю поведилися коректно і мовчки очікували хвилі освободження свого приятеля і вітання з тяжких обставин.

Решад Ефенді не любив Абдул Гаміда; а сей несподіваний свого меншого брата, погорджував ним і боявся його. Султан вое тимчасово на історичну Осман- нідів, про небезпечних для падишаха братів. Веків- лико приписував Абдул Гамід своєму братови. Ці- лова епізода стала ся 1897 року. При вийсї сьня- точній нагоді вібрали ся у султана всі брата. Нагло заболів його палець; султан сейчас віддалив ся і скаржин ся перед одним з дворянів, що Решад мав на него якийсь фатальний, невідомий вплив, бо йому (султанови) завіди триплія ся якесь лихо, коли зустрінеть ся зі своїм братом. Від того часу оба брата стрічали ся все рідше, а перед кількома ро- ками такі стрічки зовсім устали. Султан Абдул Га- мід поведив ся таким недобрим супроти свого брата, що оден з дипломатів в Царгороді вивалив ся перед кількома роками ось як: на Абдул Га- мід дуже рідко який викир або міністер уступає прав з політичного мотиву. Однак зараз прогнано би міністра, якому допавало би, що він дав собі пробити черевник у шовці принца Решада.

Решад Ефенді був доси генералом в армії. Військова одія була йому до лиця, бо він собі по- ставив мушкетера; з друго боку його флегмантичний, трохи байдий і не вольте інтелігентний вираз лица оточив певним контрасті до уніформи. Решад Ефенді ні в армії ні в цивільному заводі не брав ні- коли участі.

Повинуваючись наложенням обмеженням Решад Ефенді не робив ніколи подорожній; дві минали йому одноманітно, найбільше в гаремі. В полудня їдав на своє добро коло Теранії, де займав ся планам садівництва і городництва. Перед заходом сонця завіди вертав до Дольма Багчі. Дорога, що веде до його добра, така занедбана, що їзда дуже небезпечна в день, а в ніч таки неможлива. В цар- городі говорили, що йому виник султан, який хотів би унеможливити всякий рух на тій дорозі.

По приверненню конституції в році 1908 стали принца послугувати ся познанною свободою. Решад Ефенді став являти ся без супроводу в місті, в мошей, на базарі, намері. В останній часі заінте- ресували ся ним Молодотурки і то так, що в Ес- ропі почали уважати Решада Ефенді прихильником і оборонцем ліберальних ідей. Та ся гадка здава- чи справедлива. Молодотурки похитали певно лише тому так рішучо його кандидатуру, бо він після за- кону був правним наслідником, а його познанням викликало б ще більші комплікації. Може й ува- жали його за гіднішого, більш слухяного, який не буде таким деспотом, як Абдул Гамід хоч Решад Ефенді в останніх місяцях виступав публично, то все так він мало знаний. Молодо-

турки робили за ним сильну пропаганду. В своїх орґанах недавно змальовували його як принца з си- ними, меланхолійними та добрими очима; причи- ну задумчивості шукали в моральних і матери- альних журбах, які перебув в протязі 30 літ. Решад — по думці Молодотурків — мав великий страх перед абсолютизмом, бо він сам став его мовчавою, терпеливою жертвою. Таком осуджує він деспотизм що завіди приносить нужду і прово- пролите; деспотизм годі погодити з реформатор- скими стремліннями 20 століття. Решад, що просту- дився і цінить заграничних філософів і соціо- логів, має пересадити європейську цивілізацію в османську державу, цивілізацію, яка не стоїть в протівності до ісламських традицій і до зако- нів шеріату.

НОВИНКИ.

Чернівці, 18. мая 1909.

Календар. Середа 19 (6.) Йони, Маманта, рим. Клептини. Схід сонця 4 год. 11 мин., захід 7 год. 42 мин. — Четвер 20. (7.) Вознесєня Г., рим. Вос- несєня Г. Н. І. Х. Схід сонця 4 год. 10 мин., захід 7 год. 45 мин.

Привітання німецької цісарської пари. У при- вітання німецької цісарської пари взяв участь також буковинський крайний маршалок бар. Василько та його брат др. Стефан бар. Василько.

Буковинські Волохи в 70-ий день уродин короля Карла І. З нагоди 70-их уродин короля Румунії парох в Магали Загаровській вислав до Букарешту дуже теплу вітальницю від імені буковинських Волохів. На се о. Загаровський через тайну канце- ларію одержав від короля Карла. Парох За- гаровський виготовив також брошуру п. н. „Рабо- бурги і Волохи“, яку переслано до названого кабін- нету. За те висказано йому подяку від імені короля Карла.

Дорога для самоходів між Дорна-Ватрою а Би- стріцею. В справі отворення самохідного сполучення між Дорна-Ватрою а Бистрицею німець посол граф Белегарде меморіал, в яким оповідає між іншим, що бар. Гормузіак німець був ще тодісної осени просив до мін. в справі отворення дороги для самоходів між Дорна-Ватрою (Буковина) а Бистрицею (Семі- город), однак в тім аґанді до тепер ще нічого не зроблено. Полуднева частина Буковини по більшій часті ліс, сілосвати та пасовища, через що меш- канці мусять побирати живності, головню кукуруд- зу з інших країв. Сироваджене збірка з загра- ниці не оплачує ся задля високого ціна; перевіз із сусіднього Семігорода надто дорогий. Тому отво- рення автомобільної дороги на аґандій ліній на державний кошт було би великою доброчинністю для мешканців полудневої Буковини. За таким шляхом промовляє також зростаюча з року на рік френвенція буковинських куней.

Депутат другої державної Думи від поліської губ. і член української трудової громади д. А. І. Семенов, як доносить „Царин. Життя“, 16. цвітня ст. ст. перебув до Царя, Астраханської губ. Семен- ови зашло в Астраханщину з наказу міністра внутрішніх справ.

На пам'ятник Гоголю і Шевченкові. Київська губернска земська управа постановила звернути ся до губернского земского комітету, сесия якого почи- нає ся сими днями, з проханням асигнувати по 1000 карб. на збудовані в Києві пам'ятників Го- голю і Шевченкові.

Відзначенє п. Менціньського. Знаменитий наш співак Модест Менціньський одержав від шведского короля кавалерський ордер Вазя. На вечері, даній в честь данської королівської пари, на котрій власне п. Менціньський виконав кілька пісень, але лише по шведски, бо того зажадав від него надворний па- нельник, данський король грітулював йому до гар- ного голосу. Потім шведський король дякував йому за той спів і просив його, щоби бодай ще один рік лишав ся в Штотгольмі, а на другий день своїм шамбелієм послав йому ордер в відповідним доку- ментом.

Пожожа нафтового шахту. З Борнлава доно- сять нам, що вчора згашено пожежу нафтового шахту ч. 2., яка тривала через одинадцять днів. Вчора вдарив грім в нафтовий шахт „Кліпс“; сегодня ададо ся і сей огонь загасити.

Смерть мільонера з голоду. В Антверпії помер сьма днями багатий власитель дібр Гаврило Румп, котрий цілі роки моров ся голодом, мешкаючи на піддаму. Слав на голім сіннику. Лишив маєток, що вносить кілька мільонів франків.

Із штуки і літератури.

Поисканє пані Лопатинської для німецького театру. Як довідув ся одна з тутешніх часописей, ведуть ся між п. Лопатинською а директором тут. німецького театру Кайліном переговори, щоб паню

Лопатинську позвистати на зимовий сезон. Черно- вецька публіка дуже задоволена співом і грою пані Лопатинської і рада би її бачити в зимі на тут- німецькій сцені. Часописє каже, що переговори бу- дуть мати бажаний успіх.

3 укр. театру. „Панна Штукарка“ — жарт в 3 діях А. Володського. (16. мая 1909.)

Хто хотів на дві-три години забути на свої щоденні клопоти і щиро, сердечно посміятися, повинен був піти в неділю до театру. А шюда, що там мало було публіки — наша рутонська бай- дужливість до свого рідного тама велика, що й чужі вже звернули на неї увагу.

Хто-ж був у театрі, певно не покаже сего; паса д. Володського заставила його на тільки смі- ятися, але й призадуматися над тим, що се таке кристичний патріотизм, який, коли йому пригляну- ться критично, часто-густо показує ся пустою фра- зою, що прикриває поганий егоїзм, цинічне горду- ванє „меншим братом“. Такими „патріотами“ є й дд. Шелігя, батько і син, які для осягненя майна посадженої пани-штукарки дошмадують про працю в користь рідному народови, у себе-ж ідемо лають мужиків голодом безпардонною, з якою без- каньчука не обійдеш ся. У такий то патріотичний гурток попадає служницяю пани-штукарки, яку дід й, старенький український поміщик бачив подружити із молодим Шелігом, урядником Х. ранга. Сей, й на очі не бачивши своєї будучої подружки, готов з нею оженився, щоб лиш дістати у руки хутір її діда, бо, мавши грошники, скоро і рідним стати можна. Та охоча на вигадки пани, бажючи пізнати свого жениха і сей гурток, в якому-б їй довелося жити, їде переодигнена служ- ницею в дім Шелігя, які нічого не прочуваючи, поважають перед нею свій правдивий вид; батько і син заліплюють ся до нової служниці, а шиймички облизав, поводять ся грубо із нею, лаючи її репа- ною мужичною. В такий момент явля ся у Шелі- гя дід пани-штукарки, який під загрозом розділу своєї землі нувою між селян-привольи був на те, щоб вона вибрала ся служницею до Шелігя, але тепер несподійний про неї хоче довідатися, що з нею сталося — і настуває гоголівська роз- янка. З патріотичного гуртка спала мисля, він показав ся старенькому панови у правдивому сміяті.

Осьа основа пєси переведена у раді знаменитих під оглядом сценічним сцен, між якими нахо- димо сцену лиця паночі молодого Шелігя і городового до служниці, написану в правдивім боніфікаційнім стилі.

Пєсу грали назагалі добре; д-ні Стадникони як пани-штукарка, жина, весела, жартоблива сту- дентка виспих жіночих курсіа, була природна в рухах і голосі і надернула свою роль консе- квентно до кінця у памітнім автором ген-і. Під- нести треба прим. майстерні переходи від плачу, який часом мучив навіть за надто природно, до веселости і глумливої насмішки.

Тільки що до костюму в першій дії замітити треба, що там належить безперечно костюм до кінної їзди.

Оба Шелігя, дд. Ніжманковський (батько) і Стадник (син) були доскональними „патріотами“ в зазначенім вище значіню. Знаменитими під новим аґлядом були д. Юрчан як український „патріот на почі“, що мічно бить ся революції і есо- пропринції і его партнери д-ні Олександрів та в роли старої наймички Устї. Також і допоміжні ролі дд. Рубчака і Кохановка й пани Ле- вичної, Давидові і Ніжманковської ви- ведені були бездоганно; особляю д. Рубчан в епізодній роли городового дав дуже добру, в усіх подробних передуману фігуру вислуженого сал- дата.

Не можна аґодитися із виведенням ролі сту- дента лектора д. Вучманом що пошлав нам якусь хору людину без нервів і мійні місто чодо- ніка розсійного, занятого лиш своїми приготуваннями до докторского екзамену. (4.)

Львівський руский нар. театр тов. „Р. Бєсїда“
під дирекцією Йосипа Стадника.

Послїдний репертуар!

В середу, дня 19. мая с. р. (передносьїдне представленє на дохід дружини руского театру):

Свати Соцького Мусїя

народна оперета в 3 діях.

В четвер, дня 20. мая с. р. (новоудісне представленє по анжних цінах до половини):

ГАЛЬКА

опера в 4 діях Ст. Мовишкі.

Вечером о годині пів до 8-ї (послїднє празничне представленє в честь паміти Ізидора Воробковича):

Гнат Приблуда

мелодрама зі співом і танцями в 5 діях.

Доставці для буковинського звязку урядників

Міхцер & Шехтер, Чернівці

Ринок (напротив буковинської щадниці)

поручають свій багато асортований склад **весняних і літніх артикулів**, як: **капелюхи** для панів і хлопців з ц. к. надвірних фабрик Вільгельма Пlesa, Антона Піхлера, І. Гікля Синів, як також італійської фабрики капелюхів Г. Бросаліно. — Великий вибір **біля** білого і колірного для панів і хлопців; ковнярики, маншети, рукавички, шкарпетки, панчохи, хусточки, шельки, палички і камизельки. — Великий вибір **краваток** в найновіших фасонах і красках. — Великий склад **черевикив**, найсолідніше викінчених. — Богатий вибір парасолів і парасольок різного рода. **Замовлення з провінції дешево і сейчас.** **Неподобачі ся річи можна відмінати.**

5 до 10%
дешевше як всюди
продають ся прибори до писання
В СКЛЕПІ
„Укр. Видавничої Співки“
в Чернівцях, ул. Північна число 6.
(побічна від жидівської) (—)

Г. ФАЙЛЕС
усувач нагніток
Чернівці,
ул. Руска ч. 8.
(—)

24 15—40 н.
Молочне мило
лелійне з коником
найлагідніше мило для шкіри
і проти виприсків соняшних.
Всюди до набути.

Найлучше і вже випробоване
средство на ревматизм есть
NERVOL

„Назва право забезпечена“
антикара др. Ю. Францова

в Теропала.
Ся є знамените усилююче средство до
поздоровлення, змиває ревматизм,
бодня, промудження, змиває жовтий, палючий
гістич і нервовий запал. Прошу ува-
жати на назву „Nervol“ і не при-
мати ніякого „Nervonin“.

Ціна флакона 80 сот, 10 флаконів (еко-
номія) 8 кор. в аптеках і опантовках.
Творчий акція з подорожжю. — Вислана
2 рази динно до всіх країн.
В Чернівцях на складі у Шніда
і Фуксінга, в Селетині в хрестомерії
медикаментів Стерншуса.

(—)

Ukrainische Rundschau
огляд українська часопис на німеч-
кій мові, що заступає інтереси украї-
нського народу перед культурним сві-
том, виходить раз на місяць і обсяг
48 сторінок з додатками і коштує на рік
лише 8. Кор. 6. обсягом кожної ін-
формативного Русина передплачувати сво-
часово. Адреса редакції і адміністрації:
Wien XVII/9 Frauenfelderstrasse, 2.

(—)

(—)

Купуйте лиш у своїх людей!

Дерніть ся клича Свій до Свого!

Новоотворене

Директор
и. к. державного урядового ви-
додрукування

Міжнародне

Бюро Подорожжя

„СВІТ“

Стрецький і С-ка

в Чернівцях (Буковина), улица Кохановского число 1.

165 (—) видає карти корабельні до

Канади, Сполучених Держав (Америки),

Аргентини, Бразилії, Азії, Африки

і т. д. і т. д.
Карти на жемінійці європейські, канадійські та америндські.
Карти на сувальній мові. — Карти прогулянкові та охрону.

Купуйте лиш у своїх людей!

Дерніть ся клича Свій до Свого!

Друкарня Товариства „Руска Рада“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4.

має на складі і поручає отсі

ДРУКИ СУДОВІ

1. Спротивлене против екзекуції.
2. Позов о заплату ціни купна.
3. Позов робітника-слуги о платню з правом убогих.
4. Позов о звернене позички.
5. Внесенє о позволенє екзекуції на движимости.
6. Внесенє о позволенє екзекуції на недвижिमости.

Заразом поручає **нотаріальні друки** „Запис довжний до

інстабуляції“, до того „подання“ і „рубра“.

Ціна друків судових: по 3 сотини за аркуш. Ціна друків нотарі-
альних: „Запис“ по 4 сотини за аркуш, „подання“ по 4 сотини за
аркуш, „рубра“ по 2 сотини за аркуш.Висилає ся за посліплатою або за попередним на-
дісланем належності, сейчас.

Адресувати:

Друкарня тов. „Руска Рада“

Чернівці, ул. Петровича ч. 4.

Найперше і найбільше буковинське естаблісєма в тій галузи.

Хемічна пральня і фарбарня
ДАМСКОЇ І МУЖЕСКОЇ ГАРДЕРОВИ,уніа: мів ріжнородних матерій, як: футер, матерій на
меблі, гардинок, занавісок, портієр, рукавичок Glacé
і корунок.**Спеціальність:** Хемічна пральня і фарбарня
шовків найліпшої сорти. Взірцева фарбарня і зна-
менита пральня фіранок різного рода.

САЙФЕРТ і ТУЧАПСКИЙ, Чернівці

Централка:

ул. Руска ч. 15.

Мірні ціни.

Філія:

ул. Кручена ч. 1 а

теперішня ул. Дра Райса.

Виконанє без закиду.

Замовлення з провінції сейчас.

Цінники даром і оплатно.

Пересторога!

Най ніхто не купує машини до шитя скорше, нім не
огляне і не спробує

Пфаффа машини до шитя

Лиш за Пфаффа машини даю 10 лт гаранцію, тому що при Пфаффа маши-
нах всі части що дуже труть ся, є з найтвердшої сталі ковані і гартовані. — На
Пфаффа машинах можна шити, гафтувати і цювати. — Цінники даром і оплатно.З поважанєм **Василь Данилович**, Механік

в Чернівцях

ул. Жидівська 16. і Пляшова 6. (Kellergasse) в власнім домі.

(—)

Г. ФАЙЛЕС

усувач нагніток

Чернівці, улица Руска ч. 8.

Союз руских хліборобських спілок на Буковині

„Селяньська Каса“

стотаришенє зареєстрованє з обмеженою порукою

повідомляє, що він отворив в себе осібний

Відділ на вадмі і кавці

і перебирає зложуване вадмі і кавцій але лиш у публич-
них корпорациях або до рук власників великої посілости
земельної в пупілярних цінних паперах під дуже догід-
ними условиями. Ближші інформації даємо в нашій кан-
целярії в Чернівцях, вулиця Петровича число 2.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Руска Рада“ в Чернівцях, під надзором Івана Затарка.

За редакцією відповідає: Виктор Строч.

Передплата на „Буковину“

плата в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
- Росії: на цілий рік 12 карбованих, на пів року 6 карб.
- інших державах: на цілий рік 40 фр., на пів року 20 франків.

Для місця і селен буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під редакцією і контувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Повинне число 10 сотників.

Оголошення коштують по 10 сотників від одного-двох стрічок або 10 місяць друком (ліній). При підписанні або при річній оплаті значний обсяг.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.

виходить щодня крім неділь і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція „Буковини“

в Чернівцях, ул. Петровича число 2. Число телефонів 178.

Адреса для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устно порозуміти ся по дню від 10.—11. рано і з.—3. пополудня крім неділь і свят.

Надсилання по 40 коп. від стрічки, при частійших замовленнях відповісти раба. Рекламувати можна тільки від пера. Буковина не бере редакційних ліній за попереднім застереженням і відлученням почтової належності.

Циркулярні або праймари коштують по 2, 3 і 4 копійки від штуки.

Накладений на листи марками почтовими не приймає ся.

Що на се наші стовпи православія?

Румунізатори а за ними нацапи горляють безперестанно, що Українці тягнуть до унії, що кожда наша читальня, каса, Січ і т. п. товариства уніянці, що наші послы хотять поділу дисцерні або хоч консисторії на те, щоби руску ві частину перевести на унію. Кожного щирого до нашого народу святихників уважають для православія „неблагонадвожним“ і переслідують его за кожде народолюбне діло під ріжними претекстами, наколи й найгірші неварних святихників беруть в оборону і за найогидливіші їх вчинки, воли вони тільки румунізатори або нацапи. Ціль такого поступованя румунізаторів очевидна, а то румунізація нашого народу або его матеріальний і моральний упадок а вже найменше хоч спинюваня его поступу тим, що відтисає ся его за помічю нацапів від щирих до него людей і товариств. Нацапи-ж запобігають своєю киринею собі ласки у своїх настоятелів-румунізаторів а з другого боку у рубледавців за ті „Потекинові села“, які показують усяким Бобринським в темних закутках нашого нещасного краю у виді нацапських „гопчеств...“

А всю отсю огвидну роботу свою прикривають румунізатори і нацапи хоч як дуже вже подертим від нашої просвітної роботи плащиком православія. Хоч вони самі не вірять в те, що їхню ворожою нашому народови роботою вермує дбалість о православіє, то мимо того або власне

вадля того подаємо сим нашим стовпам православія отсе уступ із статі католицького святихника, яка була надрукована в 53. числі „Діла“ із с. р. Із неї можуть наші люди довідати ся, хто дбає більше о добре підготованя нашого духовенства до борби о православія, чи наші стовпи православія чи ті, яких вони посуджують о унію, якої бажає Рим. Із неї видно як на долоні, якого духовенства треба і православному Русинам, себто правдивих приятелів народу, яких і ми жадаємо й тому боремо ся проти наших стовпів православія, бо вони є тільки стовпами румунізації і царославія, найбільших колод на нашій дорозі до поступу.

Ось якого вихованя і поступованя свого духовенства жадає католицький святихник задля успішного ширеня унії між православними Українцями.

Говорачи про Станіславівську духовну семинарію автор каже:

„Відгороджуваня питомців від життя народа може мати недобрі наслідки. Сам пригадує ся в молодечім віці, коли серце до всіх благородних поривів найбільше запалює ся, найкраща цінність: любов і спочуваня для свого народа, та гасить ся прасве бажаня праці над его піднесенем. А коли сей огонь в мозкових душах охолоне, тоді не зможе їх опісля вже ніщо загріти до діла. Ті люди будуть може колись жити „для Христа“ і для неба, але тут на землі не буде мати Христос в них великого пожитку. Вони не будуть ні „солію“, ні „світільниками“ в своїм народі, а будуть ходити трунами. Вони не будуть спочувати народови, а парід стане і собі уважати їх чужими. Чи буде се добре для справи церкви?!

Перівно ліпше стоїть від сам оглядом діло у львівській семинарії. Тут дає ся по лиш духовне виховане, але чуємо пераз про змаганя, щоби по-знакомити і поучати кандидатів таном о різних життєвих потребах народа, в яких могли би колись своему етаду добре послужити; і бажати би лиш, щоби воно трактувалось не додівочно, але систематично. Всеж таки замічаємо, що значна частка вихованців, що виходить з сего заведення, не виносить свідтам таного піднесеного духа для свого званя, як би належало. В них не бачимо того запалу і огня, що загрівав би їх до розширання інтенсивної праці хоч би на церковнім полі, до щирої роботи в школі, та до всяких других трудів над піднесенем народа. Протинно бачимо у многих вихованців якусь малодушність, брак самопочуття і сильного характеру, якусь надмірну смиреність і пригнобленя, неспорядиість, а до того еще часто недостачу товариських форм в пожитю зі світом. Коли такі натурі підуть на села і стрінуть їх там різні трудності, то чогож можна по них сподіватись? Упадуть і самі на духу і нікого не піднесуть. Занеїм нинішнім викликає ся молоді польські святихники. Вони виявляють зразу від початку в своїх працях рішуче боїве успособлене: закладають горичкою по селах косячік і нациці, поїзські захоронки, читальні і школи товариства Szkoły ludowej, відуть по сільських школах, хоч би мали в них лиш по двоє або троє дітей, нишукують своїх парохіян, та намагають ся всякими услугами з'єднувати собі людей і ширити лат. обряд і Польщу. Правда, що вони мають у своїх працях всеке попорте від уоїх чинників; але не дасть ся заперечити, що вони виносить таня в своїх семинарій нишого духа. О таного бодрого духа в шпирі треба і нам подбати, боє маємо сповнити не тільки у власній суспільности преванню церквину і горо

Филі моря і любови.

Трагедія на п'ять дій Фрэнца Грілларцера. (Переклад П. Карманьського).

(Лонце).

ГЕРО. Снажи: він був усім! А що остало, Се тільки тіни; тінь, одно нічо. Воздух був віддих, оно — несе сонце, А тіло — міць проснувшої природи; Його жите — жите: тлоє, моє, Жити всеєжити. Допустили смерті, Так умерли й ми. Ходи, новіраний друже, Ходи, ходімо з трупом нас самих, Ти мави два одніа, друг нічо; Дай тут одно, скоронимо Його.

(Намлерос зникає вергнимо одж; Янте її бере).

Ще раз Його доторкнути ся тіла, Ох, сего тіла, де жите жевріло, З Його уст пати раду і розраду, Потім — так, що-ж? — До нього!

(До сторожа сь, що верне саме).

Ти бороним?

До друга хочи! Спиняй хто? Що, ти?

(Робить сильний рух, почім голова і руки опадають безсилно. Янте хоче її піддержати).

Остав! Таке убійство — збила-ж я. (Відходить на ліво).

ЖРЕЦЬ (до Янте).

Іди і ти!

(Янте іде. До Намлероса).

Лишесь! Ти гідний смерті.

Однак прошу, як відвезеш мерця

Й діле жите мовчати меш. Ти сам?

НАВКЛІПРОС. Ішли і други під тамтого боку.

ЖРЕЦЬ. Готові будьте. — Де Його поділи?

СТОРОЖ СЬВ. В сьвятині-в.

ЖРЕЦЬ. Чому в сьвятині? що?

СТОРОЖ СЬВ. Значай таній.

ЖРЕЦЬ. Такий значай, — нехай!

Значай треба берегти, так є.

Тепер до неї. Тому тільки взяти,

А тас на рану покладе бальсам.

Так се чути, вже в зародку убате,

Заманену у друге востереже,

І відтепер сьвита. — Ходи! І ви.

(Всі відходять).

Нутро сьвятині.

Середина задньої части ослонена занавісою, що зависає між двома колонами. По правім бої, з переду, статуя Амора, на котрого рамени висить вінок шаліт.

Приходять дієвці, танігі порядкованам жертвенним посуд і зниканам фресоків. Дві з них підходять до занавіси.

ЯНТЕ (ходять).

Линіть її о, дайте мить спокую!

Най нишачесь за дорогим, за добрим.

Найшла се місце, де Його зложили,

Слїпим чуттем, ніхто її не знає,

І апала перед ним і планала, що сьл,

Що-б віддихом своїм і теплими слїзми

Прикликати Його знов до життя.

Колі-ж не слухав, бо мертвий лежить,

Тоді верглась на трупа, що заморз вже,

Навила грудь Його своєю груддю,

Уста до уст тулила, брала руку,

Тепер ві замерло голосінє;

Боює однак, збярив сьніжі сили

До більших зойків. — Ні, не хочу вже

Любови, ні тепер, ні вже ніколи;

Во мати гарна річ, однаке пострадати —!

Надходить з правою боку Жрець зі сторожем сьвятині і Намлеросом, за яким поступив танігі приятелі.

ЖРЕЦЬ. Вона де?

ЯНТЕ. Там.

ЖРЕЦЬ. В гору завісу!

ЯНТЕ. Пане!

ЖРЕЦЬ. В гору, кажу! Спиняйте там народ.

Підмосьте завісу. Являють ся желя, де який веде ба-зго широкіє степені.

Леандер лежить в поперек на нульких марм. Геро в панім віддалено на степені, майже лежить, опарта на правій руці, і дивить ся на мерця, немов з ціка-вістю.

ЖРЕЦЬ. Геро!

ГЕРО. Хто кличе!

ЖРЕЦЬ. Се я. Сюди!

ГЕРО. Чому?

(Встає, кристнує до ніз маріє і все придиває ся жертвожу).

ЖРЕЦЬ. Досить ознакала чужини того!

Що робити там!

ГЕРО. Роздумую.

ЖРЕЦЬ. Роздумуйте?

ГЕРО. (Іде на перед).

Чим саме є жите!

Таній був молодий, прасун,

Такий великий жар жита,

Тепер мертвий лежить. Я трибувала,

На грудь мою сю руку злила,

Та чума, возод илиз під саме серце,

В німних очах ні блиску сьвітла.

Як страшно, леле!

ЖРЕЦЬ. Моє сильне, відважне дітча.

Ти знов моє дитя! (До Намлероса). А ти сюди!

Чи пізнаєш в нім друга?

жанийську задачу, але повинні мати перед очима ще і те посланництво, яке жде нас і на землях прочої України-Руси.

Місія нашої церкви, висловлена в пам'ятних словах „*per vos ergo orientem convertendum*“, не вичіпна і не є так без основи, як би деякому здавалося. На доказ наведу такий факт. Перед кількома роками відбула ся канонічна візита брідського деканату. В одній парохії над самим кордоном висловив митрополит душпастирстві бажання, що хотів би переїхати до недалекого Верестечка і відслужити там панахиду на могилі полеглих героїв. Парох запитав знайомого собі найближчого чиновника російського, а по недоміж часі наспіла звістка відповіди: „не льзя!“ Пізніша виправдував ся чиновник перед нашими людьми з своєї невідповідності ось як: „Що таке прийшло нам на думку? так на пошестю вашого владика були тисячі нашого народу, одні за перепустками, а другі й без перепусток, щоби послухати гарних його проповідий на рідній мові. Тай тут же на наших боці тьма тьменна народу чинила на его приїзд, бо як близька рознесла ся була вість: Шенціний приїде! Наші батюшки були би мусіли відтак вийти професійно на его отрічу і нарід витав би его в одушевленім веначе якого спасителя. Тож подумайте, чи се було би політично? Не дивуйтеся, що прийшла відповідь: не льзя!“

Ось малий приклад, а як багато він говорить. З сего видно, що і нарід відноситься до нашої церкви, бо бачить у нас рідних євangelістів, тай чує тут добрі проповіді, голошені в рідній мові; і російське правительство порозуміло вже у хвилевій поані нашого архієрея на своїй території безпечу для православія, уґрунтованого на хитких основах поверхонної обрядовщини. В Росії панує навіть переконання, що наші моходи богословів наховують ся в тім дусі, що мають провагувати колісь католицизм на українських землях. Та нам сираваді не спускати сеї ідеї ніколи з ока і заґрівати для неї вже й молодий клір. Одним власне тому, щоби можна колісь сповнити се посланництво, мусимо давати нашому клірови всестороннє духовне обґрунтування, вводити его в життєві інтереси народу і авторувати в нїм сильні і рішучі характери. А до сего діла призначі наші архієрей і духовні семінарії. Бо годіж бути такими оптимістами, щоби надіятися, що православні без борби, і то завзятої, віддуть свій нарід и обійми нашої церкви. Скорше можна сподіватися, що як з одного так і з другого боку стрі-

тять ся пристрасті, реліґійний фанатизм. Колиж прилучить ся до сего і борба о національну екзистенцію, то й насуває ся на думку звісна співзвучність: „Ой нависли чорні хмари, нависли, нависли...“

Шевченкове сьвято.

За два роки буде 50 літ від смерті найбільшого Українця Тараса Шевченка. В протягу того часу пізнали Українці, чим був для нас Шевченко і чим стали ся для нас його гениальні твори. Романтизм творів безсмертного кобзаря з року на рік поглиблює ся, омолодієння його ідеалів заходять ся що раз то все більша сльїдома українська громада і разом з тим росте культ Шевченка. Що року по всій Україні, розшарпаний кордонами, помпнають великого кобзаря, та вже не по його бажанню „не злим тихим словом“, — а идичним і голосним. І те виїскає, що імя Шевченка аґодем добирає ся під сільську стріху і властивий репрезентант українства-українськиї мужик каже Тарасови велике „Спасибі“. Черновецьке укр. міщанство урядило було в марті концерт з нагоди сорок і вісім літних роковин смерті Тараса, а отсе 15. мая заходом всіх українських товариств, головни за старанням обґрунтованого євangelічного тов. „Вояк“ споруджено величавє Тарасове сьвято в саль міського театру. Хто був в сеї торжественний день в театрі, той бачив наглядно, що ми ідемо вперед, почитаніє своїх великих мужів євangelічить о культурности народу. Сала театру була заповнена і то виключно українською публикою. Тут і там надійсальє мужицка одіж. Все євangelічило про незвичайно сьвятотичний настрій. Програма концерту була з виїмком двох точок пасирізь національна. Дуже добре зробили впорядчини концерту, що не запрошували нікого чужого до співучасті.

Сьвято споруджено власними силами і проте мало воно пасирізь національний характер.

Сцена була сьвятотично прибрано. У тлі стони бюст кобзаря, дуже гарно украшений зеленню. Около год. 8. настала на саль тишина. Проф. української мови і літератури на черновецькїм університеті др. Смал-Стоцький у вступнім слові вказує на значіє Шевченка для українського народу. Шевченко — говорив бесідник — бажав того, щоби веднались висні веретан з низини, щоби запанувало братолюбіє, щоби українська інтеліґенція обняла найменшого брата; сї бажання кобзаря на нашу радість переходять в дієність. Гучні оплески були нагородою гарної промови, що

розпочала сьвято. Тепер виступав на естраду в козацькїм строю д. Шевченко, артист українського театру і повитаний оплесками проголошує свого Шевченкового „Черця“, а на додаток „У тім Каторжнї хата на помості“. Звісний вже нам з своїх виступів в театрі артист своєю декламацією так вдоволив публику, що оплески через довгий час не переставали і артиста кілька разів викликувано. Знаменитою думкою було виступити у козацькїм строю. — Сім скінчили ся говорені точиї програми.

Музикальна частина складала ся зі євangelічнї мішаного хору з солісти, а сольоспівні і гри на чолі. Валада Гайбель-Вруха; гарна Елєн не пробила такого ефекту, як сподівано ся. Можє й тому, що се була чужа, не національна точка в програмі. Пані Лопатинська євangelічала сольо з антомою її бранурою Барітоново сольо лемало в руках д. Бригдана. Д. Бригданоє вже се не першнє виступати в сольських партіях; критика звичайно дуже прихильно висказувала ся. Не хотічи оспорювати тих рецензій позволюмо собі лише замітити, що його голосиє бракує трохи дзвїнкости.

Пані Лопатинська євangelічала також Лисенка: „На що мені чорні брови“ і Млани-Прославенна: „Дика рожа“, а на додаток Пачовського-Людвигівча „Ой щобатуть солоні“ та пісню „Ой ти солоніє золоте перо“. Піснї сї євangelічовані на народних мотивах, просьпівані п. Лопатинською з такою сердечною теплотою, що по скінченю на саль кірвала ся бури оплесків і богато часу минуло, доки настав спокій. Вже та національна методія робить на Українці таке чаруюче вражіє, що чуючи її не може всидіти спокійно.

Д. Богдан Верещинський підіграв на чолі Куя: Сантабіле і Поппера: Тарантолю. Д. Верещинський — артист нїм цілою душею вникає в таір і грає забувши на своє окруженє „Тарантолю“ на загальне жаданє мусів повторити. Незвичайне вражіє на присутних зробило відєспіванє Шевченкового завіщанія: „як умру то поховайте“. Тут треба зазначити знамените сольо д. Рубчана, загально улюбленого артиста укр. театру. Хорі взагалі держали ся добре, але замітно було, що вони замало аїспівані. Сьвято закінчила дуже артистично зложена дружиною укр. театру апотеоза. Апотеоза предетавляла Шевченка в круї ріжних станів укр. народу. Коли піднялось куртиня, то всі зібрані повставали з місць і з сьвятотичним настроєм євangelічали національний гимн: „Ще не вмерла Україна“. Загальне вражіє в вечєра було знамените. Се перше в нас Шевченківське сьвято, що відбуло ся в такий величавий спосіб. Около впорядженя сьвята заслужило ся головниє

НАВКЛІПРОС. Се він, він був.

ЖРЕЦЬ. Тепер ходи.

ГЕРО. Чому?

ЖРЕЦЬ. Візьмуть його звідоєль.

ГЕРО. Сейчас?

ЖРЕЦЬ. Так є.

ГЕРО. Куди?

ЖРЕЦЬ. До вітчини.

ГЕРО. Подайте плац мені.

ЖРЕЦЬ. Пощо?

ГЕРО. Піду за ним.

Хоч він мертвий, та другом був мені.

Остану там, на березі, де він.

ЖРЕЦЬ. Дарма! Останеш тут!

ГЕРО. Тут?

ЖРЕЦЬ. Жрецине, тут!

ГЕРО. Ливіть його на нашім побережї,

Де вмер, де він мертвий, лежав,

У стїп важї мові. Хай цвітуть,

Там, де лежить, лелїї, ромї,

Росою сироплені.

ЖРЕЦЬ. Се також ві.

ГЕРО. Що? Ні?

ЖРЕЦЬ. Не може бути.

ГЕРО. Не може, ві?

ЖРЕЦЬ (з притиском). Ні!

ГЕРО. Так я навчилась слухати могучих.

Боги на годились на се й пімстались.

Веріть його! Црашай, юначе красний!

Я радо-б ще за твое право стала,

Та я боюсь, холодний ти мов лїд.

На знак, на застав, при розстаню ще

Прийми вінок, і пове я розвину

І покладу тобі у грїб. Красо чудова!

Чим я була, що мала, все забрав;

Візьми-ж і знак, усе твое єство.

І так працюй!

(Давго пристуває до мертвого).

Однак, пождіть!

Так спїшно вам? — Однак, однак ві!

(Пристуває до марї).

Нїколи вже не бачити тебе!

Ти, що влітшов сюди у нїтах вочі

І сьвітло али в мою похмуру душу,

Тай, що зацвило все, що добре, гоже;

Ідеши відсіля в самітний, темний кут,

І не узрю тебе ніколи вже?

Поверне день і верне тиха ніч,

Весна і осїнь, літа довгі втїхи,

Та ти ніколи вже, Леандер, чуєш?

Нїколи вже, ніколи вже!

(Кидє ся перед марі і криє голову в подушкє).

НАВКЛІПРОС. Май спїчуть!

ЖРЕЦЬ. Спїчую я,

Тому й ракую. (Пристуває до Геро). Вже буде.

ГЕРО. Буде, гадаєш? — Що-ж мені робить?

Його беруть, мені по вільно з ним.

Піду з богинєю порадує ся.

Янте, веда мене до стїй ві;

Та не рухнїть його. (До Намєлєрєсо). Скажи,

[що так!

Дай руку. — Га, дрозши? Гаррад!

Твій друг зробив се! — Ти такий горячий.

Як гарно се! — Солодко жити, та!

Тепер остав! — І хто нагрїє руку?

Янте, ходи! — Стягни мені передше

Серпан з очей.

ЯНТЕ. Нічо нема на голові.

ГЕРО. А, так! — Ходи-ж! Ви-ж не рухнїть його!

(Янте, що обняла Геро, до євangelічка).

О пане! холод смерті в нїї плїве.

ЖРЕЦЬ. Жате, чи смерть, лїкар лишень повість.

ЯНТЕ (проводить Геро).

Гляди! — Нога в гору! — Слаба. — Лиш тут!
(Геро, проводимєна Янтою, вилізєть на стєпєні. Частє дїєчат їде за нею, усталаючи ся по правїя боцї сьадуючи рядом; инші їдуть на лївій бїк таї, що при-
слююють собою марі).

ЖРЕЦЬ (німою).

За той час геть-те з ним!

НАВКЛІПРОС. Гляди-ж!

ЖРЕЦЬ. Нічо робить.

Як верне, пай нагрїє ся всєяний сїд.

Житєм платиш!

НАВКЛІПРОС. Нехай!

(Ново товариші пристувають і беруть за марі).

ГЕРО (яко, опєрта на Янте, як раз вийшла на верх-
ній стєпєні, кинє в сїй сплїт, з очима зверненими єще
на нєбо).

Леандер!

(Обертєєть ся лєвєдно і викидає головою і руками
у водду).

Леандер!

ЯНТЕ (обняє й і кинє до євangelічка).

Стрївай!

ЖРЕЦЬ. Гайда!

ЯНТЕ. Вона паде.

Ливіть! Подвійно серце в неї ба.

ЖРЕЦЬ. Вите у євangelіч. се жите, подвійний удар.

Подвоєє жите. Несіть його!

Не той лїкар, хто слабости боїть ся.

(Вимєсєть мерця в лїву браму, напроти задньої частї
сцени. Жате їде за ними).

ЯНТЕ (клячєть на стєпєнах біля Геро).

Нема тут ради, помочи? Тут смерть!

(Глядєть за євangelічкаєми).

Вже євangelіч обняв їх. Тї, що їдуть,

Їдуть в надвору. Сьвітло, скрізь глота.

сиділи тов. „Боян“, з д-ром Гузаром на чолі, вознесуючи на сцену цілу найліпших наших артистів. За се належить ся д-р. Гузарови щира подяка; спеціально спасибі най буде сказане артистам нашої театральної дружини.

По концерті відбув ся комерс. в поблизній реставрації і то при так численній участі, що зала була замала і богато публіки не могло знайти місця.

Загальні збори „Наукового Тов. ім. Шевченка“.

Дня 12. маю с. р. відбули ся у Львові в залі засідань товариства в „Академічній Домі“ заочні загальні збори „Наукового Товариства ім. Шевченка“, на які явилось з Львова і з провінції близько сорока членів, а члени заграничні прислали свої повноваження. Збори почали ся о год. 4 по пол. промовою голови Товариства проф. Мих. Грушевського.

Зібрали ся ми — говорив він — зробити образуюче в діяльності нашого Товариства за останні роки, а наших адвотів і змагань ще не здійснених і оцінити їх результати.

Ми думали, що з поліпшенням політичних обставин культурне, а в тім і спеціально наукове життя цілої України піде вже тепер темпом скорим і енергічним, не стрічаючи на своїй дорозі сильніших заборон, і поруч нашого Товариства поставили багато рішучих наукових інституцій, які розділять з нами його наукові й культурно-національні завдання і тигар праці на сім полі.

Але реформа парламентарного представництва Австрії не принесла з собою справедливого трактування національних українських потреб, а натиск реакції знів українське життя в Росії до таких меж самої майже культурної роботи, та й то обставленої безчисленними перешкодами.

Наше Наукове Товариство зістало ся по тім усім далі, і мабуть іще темпальні час зістануть ся твердиною наукової і культурно-національної роботи, помилково заступати своєю діяльністю те, що в нормальних обставинах повинно би вести ся цілою системою вищих шкіл і наукових інституцій, не тільки для австрійської, а й цілої соборної України. І воно мусіло напружувати свої сили й енергію, щоб дати якомога більше задоволення потреб нашого народу — скільки ставало його сил, а властиво — скільки дозволяли його скупо підмірені засоби, що й усіх сил не давало нам провиста.

Воно всіма силами змагало до підтримання і розвою як найтіснішій зв'язку між Україною

австрійською і російською, в інтересах успішного розвою українського культурного життя силами всіх частин української землі.

Щоб уменшити се духове єднання, дати спротиву російським Українцям користувати ся культурними засобами, книжковою продукцією австрійської України, Товариство наше два роки тому наложило свою книгарню в Києві, не спинаючи ся, в інтересах поставленої мети, перед можливіми матеріальними стратами, — бо супроти великих труднощій чужі книгарні не мали ніякої охоти держати галицьких видань. Завдання старанній і тимущій управі книгарни ся розвиваєть ся гарно, приєднуючи ширші круги, і є велика надія, що вже в другім році свого існування вона перестане бути пасивною, а з тим стає можливим думати про закладення філії і в інших більших центрах України.

Такою-ж прислугою для тіснішого культурного єднання обох частин України треба вважати і умову, уложену Науковим Товариством в минулому році з Видавничою Спілкою, від якої воно принало для своїх книгарень всі давніші видання і на будуче бере в розпродаж всі видання.

Тепер перейшов голова до схарактеризованих наукової діяльності товариства.

Далі згадав голова про страти, які понесло Товариство в тісній гурті своїх членів (смерть многоваслуженого нашого історика і діяча Вол. Антоновича, молодого історика Богдана Вучинського, проф. Пильчинова й інших), пригадав великий жал, який проняв нашу суспільність з приводу нещастя д-ра Франка, одного з найбільш заслужених і невинуватих діячів Товариства, і висловив ясну радість з тої причини, що зібрані бачать нині д-ра Франка серед себе в далекій дільній адорують, повного енергії й планів дальшої діяльності, та побажав йому ще довгої й щасливої діяльності (присутні привітали се бажання горючими оплесками). Вийнявши згадавши ще про заходи Товариства до збільшення і ліпшого упорядкування своєї бібліотеки колекцій в новім з'явленні, голова закінчив бажанням, щоб суспільність наша опікувала ся науковою діяльністю Товариства, а наші посольські круги не залишили енергічних старань коло поліпшення скучних деталей Товариства, по мачешному трактованого в офіційних сферах.

Промову проф. Грушевського привітали збори оплесками. Відтак приступили збори до дискусії над звітом головної секретарки, і над касовим звітом. Висновок: 1. прийняти до відомості касовий звіт, 2. дати уступуючому Виділові абсолютну, прийняти одностайно.

По 10-хвилинній перерві приступили збори до вибору 1. голови і 2. виділу товариства.

Пона скрутаційні комісії обчислили голоси, збори приступили до дальшої точної денного порядку: зміни статута. В голосуванні всі зміни прийнято одностайно.

При послідній точці денного порядку: внесення і інтерпретації членів, перший забрав голос д-р. Оп. Борковський, прокладаючи зборам до ухвалення отсю резолюцію:

„З уваги на заслуги д-ра Івана Франка для рускої літератури і науки в загальній і окрема для наукового розвитку „Науки Товариства ім. Шевченка“ загальні збори поручають виділові товариства ухвалити д-ру Іванови Франкови постійну досмертну ренту по зможі найменше 200 кор. місячно. Загальні збори висловлюють при тім надію, що наш загальний приїде товариству в поміч в сім справі членськими вкладками, купуванням видань товариства і т. д.“. Мого резолюція — записав висновок — не потребує довгого мотивування, а властиво найкраще зовсім її не мотивувати: вона говорить сама за себе. Забираючи в сім справі голос, голова проф. Грушевський заявив, що іменем виділу приймає цю резолюцію з великою радістю, бо вона розвиває виділову руху в його заходах для забезпечення д-ру Франкови спокійної будучности. Після сего резолюцію д-р. Борковського прийнято через аплауду.

В кінці скрутаційні комісії оголосили результат голосування. На голову Товариства вибрано одностайно проф. Мих. Грушевського; на членів виділу: В. Гнатюка, В. Козловського, М. Мочульського, Гр. Пешанського, Ів. Ясеницького, д-ра В. Охримовича, д-ра Ст. Томашівського; на заступників: д-ра Ів. Раковського, проф. Ос. Роздольського, проф. Ф. Колесу, Ів. Дзяджору.

По вчорашньому порядку денного, голова о год. 7:30 веч. закінчив збори, які — спадати треба —

відбули ся з великою повагою й одностайністю, як і слід загальним зборам поважної наукової інституції.

НОВИНКИ.

Чернівці, 19. маю 1909.

Наєсидар. Четвер 20. (7.) Вознесенья Г., рим. Вознесенья Г. Н. Л. Х. Схід сонця 4 год. 10 мин., захід 7 год. 45 мин. — Пятниця 21. (8.) Іван, Арсеній, рим. Константина Ц. Схід сонця 4 год. 8 мин., захід 7 год. 47 мин.

Слідуюче число „Буковини“ надля обшита по-ляти ся в суботу.

Менінгітис. У Вишніці заслабла знова 3-літня дитина на менінгітис. — В Кимполонгу заслабло два ученики 6. кл. народної школи на менінгітис. Народну школу замищено на 8 днів. — У Вишніці заслабло троє дітей на менінгітис.

Наради анкети в справі двотинності народного шкільництва в Галичині. Дводенні наради анкети в справі двотинності народної школи закінчили ся в суботу. Згідно з програмою красної ради шкільної анкети не рішало нічого, не ухвалювала ніяких резолюцій, тільки поодинокі бесідники висказували свої думки і погляди на питання, що сповняло в програмі ради шкільної. По досить довгій формальній дискусії, викликаній самим постановленням анкети, приступлено до мораторіальних нарад, в котрих виявляв ся отсі засадничі погляди: Теперішній поділ народної шкільництва на два типи, сільський і міський — невідповідний і шкідливий. Переважна більшість членів анкети заявила ся отже за одностайністю шкіл на перших чотирох літах, а за двотинністю на 5 і 6 році науки. При тім одні заявили ся за повним зрівнянням обох типів, другі тільки за зближенням. Всі бесідники заявили ся за однаковими книжками для шкільних і міських. Так само домагає ся всі більшого натиску на формальну сторону науки в народній школі, т. є. на ліпшу науку читання, писання й рахування також по сільських школах. Виринула також справа німецької мови. Одні бесідники домагає ся усунення її з народної школи, другі задержали яко предмету надобоважного в щоденній науці або на особливих курсах зимових, треті прохати задержати яко предмету обов'язкового в три — і більше класових школах. Всі бесідники домагає ся дальшого, щоб молодіж уменшено перехід з сільської школи до середньої; се може стати ся через застосування численних 4 класових шкіл по селах, до котрих також молодіж з околиці мала би доступ. Але над цим питанням має ще нарадити ся окрема анкета скликана для справ шкільної адміністрації.

Оповідки, іменованія і т. п.

Відзначене. Рада громади в Верещанці ухвалила на засіданні дня 16. с. м. іменувати одностайно почесними громадянами громади за особливі заслуги поета Н. Василяка, відомарна д-ра Смал-Стоцького, поета А. Лукшівича і старосту Ровина.

Іменованія. Міністер торговлі іменував будівничого надкомісара в Чернівцях Генрика Вірфа і будівничим радником для технічної служби при поштової і телеграфічній дирекції в Чернівцях.

Січове свято. Просить нас оголосити: Дня 31. маю (на другий день Зелених Свят) відбуде ся в Коломиї четверте загальне січове свято. В склад його уйдуть: 1. Академія, 2. Публічний похід, 3. Гімнотичні і повчальні вправи. 6 річню великої ваги, щоб кожда „Січ“ так галицька як і буковинська, взяла участь у сім святі а то „Січ“ з поблизьких повітів повинні взяти участь корпоративно, значить з усіма членами, а дальші „Січі“ повинні прислати що найменше по трох делегатів. З уваги на розбудження січового руху в то свято позначайно ваги і тому кожний щирий Українець повинен старати ся, щоб воно найкраще удало ся. При тім нагоді заохотить до нас по раз перший представителі других славянських народів, і вже та сама обставина повинна стати причиною до як найенергічнішої астації на сім святі. Початок точно о годині 12-й в полудне. Хто хоче в Коломиї заночувати, най зачасу оголосить ся до комітету, щоб мого було замовити місця в готелі. Вступ для Січовинців по 10 сот., для святих не-Січовинців по 20 сот., для інтелігенції по 1 корні.

Львівський руский нар. театр тов. „Р. Бесіда“
під дирекцією Йосифа Стадника.

Послідний репертуар!

В четвер, дня 20. маю с. р. (пополудневе представлення по знижених цінах до половини):

ГАЛЬКА

опера в 4 діях Ст. Монюшка.

Вечером о годині пів до 8-ої (послідне празничне представлення в честь пам'яті Ілліора Пороткевича)

Гнат Приблуда

мелодрама зі сльозами і танцями в 5 діях.

Встають браму. Горе нам,
Вона гремить. Хідник обляга тма.
Взали, доркати його. Не верне вже.
(Геро, що досі ніє сидиши опирає ся на колінах Янте
зсунув ся тепер і лежить на ступенях).

ГЕРО! О, біл! Хто поміч бідній дасть?
ЖРЕЦЬ (вертаючи).

Возуть його, веслуть шче.
За хвилю море злуку злу прорве.
ЯНТЕ (по землі встає і сподить на долину).
Не треба моря, має міць і смерть
Діяти і лучити. Ось, іди і глянь!
Ось так нмерні в краю тім виглядають.
ЖРЕЦЬ. Се каже дур?

ЯНТЕ. Лаш чув він.
Проворний дурню, глянь, твій мудрий чин!

ЖРЕЦЬ. І варт ає життя! Своє був дав,
Що-б горе аушинути. Однак пропало.

(Співати по ступенях і малює перед лавкою).

ЯНТЕ. Здержіть людий, що молодці несуть,
Нехай замдуть, їх треба ще буде.
Дав тіла й гріб один. Зробіть їм се!
(До жерця, що сподить на ступенях).

Що-ж, ти ідеш? Кадаеш бідну, що?
Остань! Слуга бажав волі, знай;
Вертою до родинного гнізда.

(Жрець відходить, оглядаючи себе).

Ідеш, мовчиш? Будь нара се мовчане!
Займіть ся нею тям, як і сама;
Не маю сил в сім домі оставати.

(Зникає вінок зі статуї Амира).

А сей вінок візьміть з мертвою тям.
(Кидє вінок за тям, що загаті коло Геро і вхо-
дить до статуї).

Богато обіцяв, а що тепер дав?
Нікець штуки.

Звичайні загальні збори товариства „Руска народна каса пожикова і шаднича“ для гром. Кучурів великий відбудуться дня 31. мая 1909 о год. 2. по полудни в домі читальнянім із слідуєчим порядком: 1. Прочитанє протоколу з попередних загальних зборів. 2. Звіт старшини з діяльності за минулий рік і уділенє абсолютній старшині і Раді надзорчій. 3. Приняте білянсу за рік 1908. 4. Вибір старшини, есентуально і Раді надзорчої. 5. Вибір касиєра і назначенє ему платні. 6. Вільні внесенє і запитаня. — Семен Брежук, начальник.

Ukrainische Rundschau

одиница українська часопис на німьнцїй мові, що виступає інтересом українського народу перед культурним світом, находити роки на місяць в обемі 48 сторін з додатками і коштує на рік лямбда 9. Кор. В обовязком кожного інтелектуального Русина передплачувати се часопис. Адреса редакції і адміністрації: Wien XVII/3 Frauenfelderstrasse, 2.

Друкарня Товариства „Руска Рада“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4.

має на складі і поручає отсі

ДРУКИ СУДОВІ

1. Спротивленє против ексекуції.
2. Позов о заплату ціни купна.
3. Позов робітника-слуги о платню а правом убогих.
4. Позов о зверненє пожикки.
5. Внесенє о позволенє ексекуції на движимости.
6. Внесенє о позволенє ексекуції на недвижимости.

Заразом поручає **нотарияльні друки** „Запис довжний до інтабуляції“, до того „поданя“ і „рубра“.

Ціна друків судових: по 3 сотики за аркуш. Ціна друків нотарияльних: „Запис“ по 4 сотики за аркуш, „поданя“ по 4 сотики за аркуш, „рубра“ по 2 сотики за аркуш.

Висилає ся за посліплатою або за попередним надісланєм належитости, сейчас.

Адресувати:

Друкарня тов. „Руска Рада“

Чернівці, ул. Петровича ч. 4.

Молочне мило

лелїйне з коником

найлагіднїйше мило для шкіри і проти виприсків сонячних.

Всюди до набути.

5 до 10%

дешевше як всюди продають ся прибори до писаня

В СКЛЕПІ

„Укр. Видавничої Спільноти“ в Чернівцях, ул. Пивнична число 6. (побічна від жидівської) (—)

Склад п. к. уприв. фабрики товарів а альпак і ховського срібла В. Батмана і Скіл у Відні.

Склад капелюхів І. Генрика Іти у Відні, Йос. Піхлера і Сніів в Грацу.

Склад черевиків Ф. Л. Попера в Хрудімі, Ант. Чапек у Відні.

Великий склад капелюхів П. Ці, Габіга в Відні, і славної фабрики черевиків Гана і Сіна у Новім Йорку.

Повідомляє що лиш у него можна дістати дійсно по найдешевших цінах **Весняні і літні новости**

ПЕРШИЙ ВІДЕНЬСЬКИЙ ДІМ ТОВАРОВИЙ
ЗАКЛАДЕНИЙ 1858

В. БАЛЬТІНЕСТРА
МОЛОДШОГО
ТЕЛЕФОН 301

УЛ. ГОЛОВНА Ч. 3.

Вже суть на складі в великім виборі всїлякі сезоніві весняні артикули для пань, панів і дїтїй.

Доставці для буковинського звязку урядників

Міхцер & Шехтер, Чернівці

Ринок (напротив буковинської шадниці)

поручають свій багато асортований склад **весняних і літних артикулів**, як: **капелюхи** для панів і хлопців з ц. к. надвірних фабрик Вільгельма Плеса, Антона Піхлера, І. Гікля Сніів, як також італійської фабрики капелюхів Г. Бросаліно. — Великий вибір **біля** білого і колірового для панів і хлопців; ковнярики, маншети, рукавички, шкарпетки, паньчохи, хусточки, шельки, палички і камизельки. — Великий вибір **краваток** в найновїйших фасонах і красках. — Великий склад **черевиків**, найсоліднїйше викінчених. — Богатий вибір парасолів і парасольок ріжного рода.

Замовленя з провінції дешево і сейчас.

Неподобаючі ся річи можна відмінити.

ПЕРЕПЛЕТНЯ КНИГ

Омеляна Канюка
В ЧЕРНІВЦЯХ,

від 1-го мая с. р. находити ся при ул. Університетській ч. 4.

Принймає всякі роботи у переплетничий фах входячі, як також образи і фотографії до оправы.

(Склад ріжнородних рам.)

Пересторога!

Най ніхто не купує машини до шитя скорше, нїм не огляне і не спробує

Пфаффа машини до шитя

Лиш за Пфаффа машини даю **10 літ** гаранцію, тому що при Пфаффа машинах всї частини що дуже труть ся, є з найтвердшої сталї ковані і гартовані. — На Пфаффа машинах можна шити, гафтувати і цирувати. — Цинники даром і оплатно.

З поважанєм **Василь Данилевич**, Механік в Чернівцях (—)

ул. Жидівська 16. і Пивнична 6. (Kellerstraße) в власнім домі.

Передплата на „Буковину“

платити в Чернівцях:

- Австро-Угорський: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
- Росій: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.
- інших держав: на цілий рік 40 фр., на пів року 20 франків.

Дан міцли і осям буде виходити „Буковина“ раз на тиждень від неділі і констувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотників.

Оголошення констувати по 10 сотників від одностайної стрічки або 10 місяць дрібним друком (сетти). При міжкордонних або при різних обмеженнях значний ошук.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині,
виходить що дня крім неділі і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковини“

в Чернівцях, ул. Петровича число 2.
Число телефону 176.

Адрес для телеграфів: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устатити перепишівати ся що дня від 10—11, рано і 2—3, випускаючи крім неділі і свят.

Надплатне по 40 коп. від стрічки, при частійших намовленнях відповідний робит. Редукції констувати від стрічки. Рухається констувати редакції ліній на попередній констувати і відлучення початку намовлення.

Циркуляри ако признач констувати по 2, 3 і 4 сотника від стрічки.

Намаганнями на інших жорнах початку по призначенні.

Новий виборчий закон.

Цісар одобрив новий виборчий закон до крайового сойму, який наш сойм урадив на посейдній его сесії. Після сего закону поодинокі громади не будуть як доси вибирати виборців (валманів) а в кожній громаді будуть віддавати відразу голоси на кандидата, якого хотять мати послом. Тим віддано вибір посла в руки всіх виборців, наколи доси „валмани“ не все вибирали того, якого хотіли їхні виборці.

Друга постанова нового закону та, що вибори до сойму не будуть відбувати ся, як доси, устно а картками. Тим запроваджено замість явного голосовання тайне, чим кожний виборець зможе декше впливати своєю волею.

Отсі постанови в безперечно поступом супроти теперішнього способу вибору.

Однак і новий закон має ту хибу, що виборцями будуть лише дві третини податників, упорядкованих після висоти їх річних безпосередних податків. Отже не тільки всі ті, що не платять безпосередних податків, хоч поносять всі посередні тигарі, але навіть третина оподаткованих людей не мати ма права вибору. Значить усі бідніші люди виключені й на далі від права вибору. Се безперечно велика кривда; та дорога до ліпшого все довга і тяжка.

Сойм ухвалив був багато ліпший закон виборчий, але заходам німецьких і жидівських послів удадо ся не допустити до затвердження сего закону, за яким обста-

вали наші послі. За те захотіли німецькі й жидівські послі такої зміни закону, який би й на далі повертав перевагу на той бік, куди вони подадуть ся, себто на волоський або на руский бік, щобі таким способом і на далі панувати в краю. На се не могли пристати наші послі. По довгих короводах згодив ся на конець сойм на таку зміну старого виборчого закону, яку ми отже вам пояснили, себто на безпосередне і тайне голосоване. Не великий се поступ, але все таки поступ. Надто сойм ухвалив закон, яким настановляє ся комісія, що має до нових соймових виборів радити про новий виборчий закон. Що вийде із сеї ради, не знати й доси про те нічого не чувати. Коли-б ся комісія а підтак сойм на сегорічний посейдній сесії ухвалив якийсь закон, тоді нові вибори до сойму відбули би ся не після сего нового закону, про який ми тут пишемо, а після того, який ще ухвалить. Коли-ж ні, так слідуючі вибори відбудуть ся після затвердженого отсе закону виборчого, який не може нас вдоволити, бо виключає бідніших людей від права вибору, хоч вони далеко тяжше поносять тигарі, як заможніші. Крім того здало би ся й побільшене числа послів, щобі в соймі були заступлені всі версти народу, які-б могли підняти голос про свої потреби.

Тому треба би людям збирати ся на віча і жадати ліпшого закону виборчого, аби таким способом наперти на виборчу комісію і на сойм, щобі ще на сегорічній осейній сесії, яка буде мабуть послі-

дня перед новими виборами, ухвалено новий виборчий закон, який би дав право вибору ширшим масам народу і збільшив число послів.

Рада державна.

Коли палата послів нараджувала ся над справою босаньського банку і пропозиціями міністра скарбу др. Біліньського, показало ся, що в палаті панує взагалі ворожий настрій до пропозицій міністра скарбу і що его становище тим більше захитане, що проти него навіть в самім польським колі заведено виступають деякі партії. Та й коло президента міністрів стало круто. Чехи старають ся всіма силами усунути се правительство. В загальні мода була троха закламучена. Саме в таку хвилину вніс посол М а с а р и к (Чех) нагале внесення в справі загребського процесу о державну зраду, яку мали би готовити Сербо-Хорвати, що замишлюють полудневу часть австро-угорської монархії. Доказуючи нагличість свого внесення, зводить бесідник, що цілий процес не доказав нічого про лагоджене революції, зверненої проти Австрії, і скарга прокураторії опарта на доносі людини, яку він перед палатою називав брехуном. Бесідник перечесть істнуванє такої революційної партії в полудневій часті держави, яке хочби й в той причини, що Сербо-Хорвати не мають на таку роботу ніяких засобів, на які могли би ся оперти.

Антін Чехов.

Ротшільдова скрипка.

(Конець.)

Яків напружав свою память, але не міг пригадати собі ні на ту дитину, ні на ліс.

„То сниться тобі лише“, сказав до неї.

Панотець прийшов і исповідавши, помазав її свиченою оливою. — Потім Марта почала щось невиправданого бурмотіти і над ранком умерла.

Старі єврейки обмили її, одягали і поховали в домовину. Щоби не платити данини, читав Яків псалтиру сам, а за гріб не взяли від него нічого, бо грабар був ему кум. Чотири люди понесли труну на цвинтар, але не за гробі, лише за простибіг. За труною ішло кількох діду-якобравів і два дурнуваті, а два прохоні перехрестили-ся побожно. І Яків був дуже вдоволений, що все так порадно, авітайно і тако обійшло ся. Коли прощав ся в останню з Мартою поглянув труну і сказав: „Гарна робота!“

Коли Яків вертав із цвинтаря, опанувала его безмежна тревога. Ему не було добре: віддих слабій і горьчай, ноги трясали ся, ему хотілось щось пити — а потім прийшли ему всілякі думки до голови. Знову мусів думати, що він Марту через ціле їх спільне житє навіть одного разу не пошанував і ніколи ні не поестив.. П'ятдесят і два роки, котрі прожили разом в сій хатині, титнули ся довго — довго геть, як то було, як то стало ся, що він через цілий сей час навіть не знав на ню, немов-би то був пес або кіт. А вона все топила в печі, варила і пеняла, ходила по воду, рубала дрова, і коли він приходив віджмолений

в посілі, то все старанно обходила ся з ним і з його скрипкою.

Тепер би він вже певно її милував, кував би перащ щось для неї, але вже запізно, бо вона вже не вернеть ся.

Усміхаючи ся і плачучись зближав ся до Якова Ротшільд.

„Я вас шукаю, вуйку!“ почав він. „Мозес Іл'я кланяє ся, і просив щобі ви прийшли“.

Якову не було до того, ему хотіло ся плакати.

„Дини мене!“ сказав і пішов далше.

„Але, як то можна таким бути?“ алоствив ся Ротшільд, біжучи в перед него. „Мозес Іл'я буде гнівати ся! Він велів, щобі ви зараз прийшли!“

Якову видавало ся то підразнивим, що жид так задихав ся, що так кліпав очима і що у него на лиці було тільки веснянок. Він не міг дивитись на его зеленіи нафтаи в темним окрайком і на его товеньку і худу постать.

„Чого вічини ся мене, вуйку?“ крикну Яків.

„Не напихайсь!“

Жид також розлютив ся і ворещав: „Не кричіть так дуже, бо зараз порелетите через перелаз!“

„Забирайсь!“ кричав Яків і напихував кулаками на него. „Прощ, а то я тобі видушу душу з тіла! Огида жити не дає!“

Ротшільд засторонів з перелазу, причинив і наслонив голову руками, немаче хоронив ся від ударів, потім встав і побіг що сили. Біжучи сканав і шмакував руками, і видно було як его довга, худя постать трясла ся.

Кількох хлопців тішило ся сим випадком і напихули ся на него з криком: „Жид! жид! — І собани гнали за ним, ганаючи. Хтось зареготав

сі свиснув за ним, пси загавкали голосніше і сильніше, а один з них мусів Ротшільда таки вкусити, бо роздав ся приравлений, болючий голос.

Яків ішов толокою, берегом, куди очі гляділи, а хлопці кричали: „Вронза йде! Вронза йде!“ — А тут вже і потім. Сонце припало, а у воді відбивалось голубе небо і ярні лучі сонця. Яків ішов берегом далше. Недалеко ловили хлопці мясом рибки, і коли побачили Якова, закричали знов: „Вронза! Вронза!“ А там стояла та сама стара верба з напичаними душами, про потру Марта згадувала.. І зараз перед Яковом мов живий став і той хлопчина, про котрого „она“ говорила. Так се та сама верба — зелена, — тиха, сумна.. А яка она вже стара стала, бідна!

Він сів під те дерево і задумав ся. На тім березі, де тепер розпростирає ся залита толока, був тоді густий березовий ліс, а з того торбочна, що тепер уляскує ся в сонці, споглядав тоді старезний сосновий ліс. Рікою пливли човни. Але тепер все рівно і гладше; на тамтїм березі стоїть ще одна одиєшка береза молода і товня наче панна; що ріпї плавають лише гуси і качки, і на слідно, як би тут колись плавали човни. І гусей, адез ся, вже менше, ніж колись. Яків примушув очі і в его фантазії правдидало ся ему багато вузеньких шмурців білях гусей.

Він дивував ся, як то складо ся, що він за останніх сорок до п'ятдесяти літ свого житя ні разу не був тут над сєю річкою, чи може був тут, та не тинить?! Річка досить велика і не така вузла; тут можна-б ловити рибу і продавати її купцям, урядникам та реставраторам на двірці, а гроші за них носити до банку; в човні могло-б ся їхати

До цієї справи промовило кілька осіб, з котрих одні поспішали внести проєкт М а с а р и в а, п'янувши таке поступоване суду та правительству, інші знову не приписували цій справі багато ваги а заявляли, що палата має далеко важливіші справи до погляджування як загребський процес. По сім забрав слово президент міністрів барон Бінерт, який не добачуючи у виводах внескодавця жадних доказів, що ніхто не коїть революції, ані осіб, які мали би се ствердити, заявив, що годі парламенту втручати ся в судові справи і ще до того угорської держави: з тої то причини правительтво проти такого внеску. По всіх промовах приступлено до голосування над наглаголюючим сего внеском, який одержав справді більшість голосів, але не мав за собою двох третин голосуючих, чому его відкинено. Та однак правительтво „посрамило ся“, що внесок, авернений проти него, одержав у парламенті більшість.

Відтак заминув президент парламенту засідання, заявляючи, що про реченець слідуєчого засідання сповістить послів письменно. Президент звернувся відтак прикінці до комісії, яка нараджує ся над державними видатками, і завізав єї, щоби покінчила міжним свої наради, аби палата могла сповнити найважливіше своє право, право контролю і призову на державні видатки.

Тимчасом виїждять посли на малу вакацію, яка потребає що найменше до 2. червня. Коли всі думали, що палата послив ще сего тижня по внеску М а с а р и в а впорає ся скоро з наглим внеском Шустершица в справі босанського банку, щоби слідуєчого тижня розпочати дальшу нараду над пропозицією міністра скарбу, наступає нараз зміна. Задля того ніби, що комісія мусить нараджувати ся без всякої перерви над видатками державними, відручує президент засідання палати на пізніше. Властиво хоче правительтво зискати на часі, щоби могли спокійно розглянути ся в теперішнім положенні і придумати, як вийти з него. Так положене правительства дійсно невідрадне. В першій лінії побоює ся оно, що внесене о босаньським банком, звернене проти босанської політики привительства, дістане більшість голосів, що було-би для прави-

тельства великим погромом. Немало клопотів справляють ему також пропозиції міністра скарбу Біліньського, на які з всіх боків накладають ся в острих нападах, чому думають, що Біліньський небагом уступити із свого становища. Та в таких клопотах нема для правительства ніякої ради як хіба порішення таких важних справ відсунути все дальше, тимчасом користати в часу і шукати нової опори, щоби одержати ся при кермі.

ДОПИСИ.

Читальня у Вовчинці.

В неділю, дни 2. мая 1909 р. о 4-тій годині по полудні відбули ся збори читальні „Рускої Бесіди“ у Вовчинці з слідуєчим денним порядком: 1. Вибір голови і виділу товариства, 2. нарада над купном парцелі і хати для тутешніх руских товариств, 3. вітальні внески.

При відповідній часі членів сего товариства отворив збори п. учитель Дмитро Покиїтар, виставив всіх присутніх і спімнув, що товариство не вислало делегатів на ювілейні збори „Рускої Бесіди“ в Чернівцях, а то з тої причини, що тої самої неділі відбув ся похорон нашого незабутного члена і голови читальні п. тавом і председателе місцевої шкільної Ради помічника Історія Сигідина.

На внесені п. Дмитра Покиїтара покликано на председателі зборів ревного народолюбця і заслуженого коло руских товариств у Вовчинці п. Семена Коначуна, на що збори одностайно згодились.

Провідник зборів покликав на писаря п. учит. Дмитра Покиїтара.

По сім приступлено до першої точки денного порядку і вибрано новий виділ у котрій увійшли: 1. п. Семен Коначук голова, 2. п. Петро Валах, заступ. голова, 3. п. уч. Дмитро Покиїтар писар, 4. п. Адамсандр Оленюк касир, 5. п. Михайло Чеботар бібліотечар; 6. Ілія Витонюк і Микола Кулик, заступники виділу.

По сім приступлено до другої точки денного порядку, а то до наради над купном парцелі і дому для тутешніх руских товариств. При допомозі кількох свідомих читальників удалось купити від тутешньої політичної громади город, де була стара школа і хату для руских товариств, що новий виділ має юстиційно перепровести.

Новообраний голова п. Семен Коначук захоплював всіх членів до єдності і підтримав читальні, чим закінчили збори; а всі присутні ро-

по різних селлах і заробити скрипкою; бо всі люди ему за те платили-б; також можна-б зробити кладку, — краще ніж труни; а кінці можна-б повити дикі гуси і пера з них продавати в Москві; за самі пера зложив би по десять рублів річно. Але він се все занедбав і нічо нічого не зробив. Що за втрати! Ох, що за втрати! І все разом — ловля рибу, гра на скрипці, їзда човнами і ловля на гуси, — щоби то був за дохід! Але нічо зі всего навіть і в сні не вказало ся, жите перейшло без ціли, без жадної радості, пусто-дурно, — ні за полах табани; — будучности вже нема ніякої, а головеш в зад то нічого не бачим — лише втрати, і то такі страшні, що аж мороз тілом проходить. Але чому чоловік не може своє жите так уладити, щоби не мав ніколи жадних втрат і шкод? Пощо зрубано сосновий і березовий ліс? Чому верба розкопала ся? Чому люди не роблять все те, що потрібне? Чому Яків через ціле своє жите сварив ся, бурмотів, піднімав п'ястун, ганив свою мішку, і пощо еще, питає ся, настрашав і обрадив жидів? Чому люди огірчують собі взаємно жите? Пощо за нікоди через те! Пощо за втрати! Наколи-б не гризла людий неадекватність і злість, — що за великий хосен можна-б мати з жита!

Вечером і почую сонли ся ему той хлопчик, та верба, лопки раб, гуси і Марта, котрої лице подобало на відтворений дуб пташини, що прагне вода, снів ся ему і блідий мучений Ротшильд; а різні звіріччі пили вилі у сні коло него про втрати. Він нїдав ся з одного боку на другий і вставав зо п'ять разів, щоби заграти на скрипці.

В ранці зібрав ся на силу і пішов до больницы. Той сам Максим Николіч записав ему зимні окуляри на голову і дав порошок. З лица лікаря

пізнав Яків, що ему вже більше ні порохни ні нічо не допоможе. Вертаючи домі, роздумував Яків над тим, що смерть привносить наше хосен: не треба ні їсти, ні пити, ні подати платити, не треба людей ображати, а що чоловік не один рік, але сотки, тисячі літ лежить у гробі, то з того виходить, що се велике щастя. — В житю має чоловік лише втрати, по смерті — самі зискни. Певно все се правда, але гірка і болюча: чому-ж то нужденне жите, що то єдо чоловік дістає тільки один раз, так скоро минає?

Бігу не було жалю умирати, але коли прийшов до дому і побачив скрипку, то спало ему жалісною. Скрипку не міг взяти з собою до гробу, она осиротіє і з нею думати ся те саме, що з березовим лісом і з сосновим гаєм. Все на сім святі пропадає і минаєся. Яків вийшов з хати і присів на присі, притискаючи скрипку до грудий. І коли згадав своє минуле протрачене жите, то заплавав, і сам не знав, що, але то що грав, було сумне-пресумне, таке що аж сльози потекли ся по его поморщених щоках. І чим більше він задумував ся, тим сумнішше плакала-ридала скрипка. Нараз ворота зскрипили раз — два рази, і з воротах встав ся Ротшильд. Сміливо ступав він наперед і перейшов вже під подвір'я, аж коли побачив Якова, став нараз, зігнув ся і показував пальцями, певно зі страху, — котра вже година.

„Ходи, не шкоди!“ сказав Яків нізливо і вивів на него. „Ходи.“

Недовіряючи і боязко обзираючи ся, зближав ся Ротшильд до него і став з иний сажень перед ним.

„Але будьте такі ласкаві, не бийте мене!“ почав він, скулячи ся. „Може Гліч посилав мене

зійшли ся задоволено, що вже дочекались першого раз відбуті збори — хоть і маленький, але в своїй власній хаті.

Дмитро Покиїтар, писар.

Нова церква в Глібоці.

У нас, в Глібоці побудовано нову православну церкву. Гарна церква, нема що й казати. Всюди, де тільки є щось написане, написано по руски. Воно й не може бути инакше, бо Глібока руске село, значить, всі православні Русини. Найшло ся однак двоє людей, які нанесли на цілу громаду і на церкву ганьбу. Ото Іван Максимюк і Симеон Максимюк зробили собі — як „итатори“ страви. На стравах сих написані були їх імена по руски, вони-ж возили і понесли собі по волоски. На цілу церкву два волоски піднесли. Та воно-б нічого не дивувало, як би се були Волохи, але де там, се гарячі Русини. Отсе хульство перевишав всяку міру. Отой то люді і основателі волосної маси в нас. Ото в неділю, дни 23. с. м. будуть святити нашу церкву. І ми знаємо, що прийде багато людей сторонських. То-ж нам стид перед чужими людьми і тому даймо се до відомости загалу. І най ті чесні гледи і глядині, що прийдуть до Глібоки не думайте, що то ціла наша громада така валебна, що любить ся хоч у волосній мазанині, ні то лиш два таких славних итаторів. І най сю ганьбу, яку зробили нам ці два итатори, чесні гості простять. А з сими двома і їх подібними ми обрахуємо ся.

Одним из всіх православних Русинів.

НОВИНКИ.

Чернівці, 21. мая 1909.

Календар. Субота 22. (9. Ісая, Христофор, рим. Юлії Д. Схід сонця 4 год. 7 мін., захід 7 год. 48 мін. — Неділя 23. (10.) П. 7. по В. Сим., Лан., рим. Деандера. Схід сонця 4 год. 6 мін., захід 7 год. 48 мін.

Наша консистория дала острій навіз священникам, щоби за всякі треба церковні не брали від людей більшої плати, як та, яку приписує царський патент. Хто із священників би переступив сей приказ консисторії, того жде остра кара.

Рабункове убийство. Перед тутешнім судом присяжних відбула ся дня 15. і 16. с. м. розправа проти 24-літнього Олексія Грамадиця за длі рабункового убийства, яке він поповнив в Диктинці дня 30. жовтня 1908 р. на старечій парі Менаше і Етелі Пахтер в намірі їх обрабувати. Обжалований признав ся до убийства, однак заперечив, що має намір по сповненні убийства їх обрабувати. Після

знову. Не бій ся, казав він, їди ще раз до Якова і скажи ему, щоби колюче прийшов. В середу весіла. так-та-и! Пая Швапалон віддає свою дочку за одного порядного чоловіка. І весілля буде гучне, у-у-у! кінчив жид і прижмурих одне око.

„Не можу...“ сказав Яків, постогнувши. „Я слабий, брате...“

І знову почав грати, а сльози капали з очей на скрипку. Ротшильд слухав уважно, стоячи коло него і заклапав руки на грудях. Вовзвятий, неспіваний нараз его лица шев і уступив ся сумному, жалібному, виглядає, немаче, радував ся душею, аж зітхнув: „ах-х-х!“ І сльози полили ся і по его лица і покотили ся на зелений нафта.

Потім лежав Яків цілий день і мучив ся. Коли у вечері панотець ситав его при сповіді, чи не нагадає ся на нічо, чи не тямить може якої провини — гріха, то Яків пригадав собі знову нещасне лице Марти і перестрашений викрих жидів, коли его вкусила собака, і він прошептав ледки чутно: „Дайте скрипку Ротшильдові!“

„Добре“, відповів панотець.

А тепер питають ся в містечку: заідки вилася у Ротшильда така чудова скрипка? — Чи єї купив, — чи може вкрає? — Вже кажу жинув грати на флеті а грає лише на скрипці. — З під его смива виходять такі самі сумні, тужні голоси, як раз із флету; — але коли старає ся повторити те, що грав Яків тоді, як сидів у останнє на присіні, то его гра стає така тужна і сумна, що слухачі плачуть, а він сам на кінець крикне-охче „ах-х-х!“ А ся нова пісня так подобала ся всім у місті, що запрошували Ротшильда до себе і казали собі ту пісню по десять разів грати.

Перекладав: Борис Євменюк.

вироку суду присяжних, який potwierдив питання про вмір рабунку а заперечив питання про умови замінювання, засудивши Олену Грамаджору на смерть через поїшення. Однак постановлено пред'явити їй царському уласкавленню.

Убийство дитяти. Сими днями стала перед тут. судом присяжних тут. 20-літня кравчиня Елена Катрик задіяла убийства своєї дитини. Обжалована любила ся від півтора року з муляром Андреем Андрушом. Ті зносини любовні закінчилися тим, що Елена Катрик стала матірню в марті с. р. Коли вже мала породити дитину, то сказала домашнім, що їй щось болить голова і удалась до особної кімнати. Тут дала жита дитині, яку сейчас завела в спідницю, щоб не кричала, полізла на під і покляла дитину в комин, а опісля мала гадку її десь порвати. Та що нагода все якось не лучалась, то дитина остала ся в комині аж кілька тижнів. Звідси витягнуто дитину заюстеніду та задимлену. Обжалована твердила зразу, що она мала по чотирох місяцях нечаску дитину — однак, коли лікарі ствердили, що дитина була жасна і прийшла живою на світ, Катрик признала ся до свого вчинку. Суд присяжних визнавши під розпиту облекшуючі обставини умілими обжаловану.

Нужда російської учительки. В Пермі наклала на себе руку молода учителька Гаврилова. Сердечна дівчина лишила характерний лист до своєї матери, який „Рада“ наводить цілком. „Золота мамочко! Одержавши мій лист, як що він дійде без марки, не побивай ся, не сумуй. Нічого киньшого, повір, не могла зробити. Тільки було звязати ся, але жита, любя, ще тижше. Я боролась, боролась... Тепер знай: нема вже сил моїх жита ні на що. Чи повіриш, моя славна, третій день голодую, навіть чаю купити нема за що. Вчора шитий раз приходила прачка (як би ти знала, як тижко, яка мука відмочити). Сторожени Биссери два місяці винна три карбонації. А до двадцятиго ще двадцять днів. Перше були хоч якісь уроки, а тепер і сего не стало. Ох, мамо, мамо! Виросте Кося, не пустай її учителювати. Гарна се, чесна праця, але Боже-ж мій, які безсердечні, які жорстоки люди! Яким старішківним податками платять вони за тижку і святую працю, як неправдні їх гарні вислови про „ниву“, як жорстоко знущають ся вони над бідними „бичами“. Я до сеї пори не можу зрозуміти, де та справедливість? Де чесні лікди? Чи якщо-ж вони хотять примусити нас мушкетом забути розум і серце, забути народ свій, велику будучину людности, зроби́тись нещасними „збучняками“ на аразок тих, що „ачать грамоти заради буки-аз, буки-аз!“ Ніколи сего, мамочко, не буде! Духа в собі не погасимо, прасне своїми власними руками задущим тіло“.

Мудрі закони. Оводі підписав губернатор Стейту Нью-Джерсі, північної Америки нове право, після якого не вільно женити ся або виходити заміж усім хорим на грудні недуги, або хорим на всіні інші невилічні, унасліджені недуги. Таким від тепер не буде можна з усіх усядів з'їжджати ся до Нью-Джерсі і замилювати сейчас подружжя, бо після нового права молоді будуть мусіти поперед пострадати ся о судовий довід перед вінчанням. Як відомо, подібне право перед півтора роком заведено також і в Стейті Нью-Йорк. В сей спосіб в цілх Сполучених Державах лиши ся ще одиницей стейт South Carolina, де не вимагає ся судового дозволу на вінчання.

Страшний дідівський промисл. В місті Васильові (у Київщині) сими днями лучила ся така подія: Через тамошний базар ішли прочани до Київ, як се їм на зустріч йде дід і несе на собі каліку дівчинку, років сім і витукує: „ради Христа, милостині на нещасну калічку“. Підійшла до него від тих прочан молодниця, та й дала шмат, прохаючи, щоб той дід допомог ся за її без ністи прованну доню Меланку. Але не встигла молодниця докінчити своїх слів, як та калічка кинула ся до неї від діда, наробивши крику: „ой, мамо, як наша! Молодниця заходила ся й подарати від діда, але він почав з нею амагати ся. Тут збігли ся люди, поліція. Дитину відібрали й віддали тій жінці, а дідів арештували. Дівчинці діда понизлювали руки й ноги і понижікали очі. Кажуть дівчинка, що ще в тих дідах у покрібі 12 дівчат. Йі вкляли діда рік тому з поля від гусей. Крім сеї дівчинки-каліки був у дідах ще й хлопчик потрогго вони також понижікали. Заарештовані жєбрани винирають ся, неначе вони дітий нарочно калічили, хоч се розповідають нещасні діди зі всіми подробицями. Дід Клим Чечок каже, що хлопчик ния узяв в одного діда вже калікою, а другий дід Галицький, що дівчинку він узяв в одної покрятня, також калікою. Клим Чечок тут додає, що такий уже в їх місцевості звичай: породить покрятня дитину, слабу чи адорovu, то віддає її дідам. Ті нагодують дитину і потім жєбрують на неї. Щоби зрозуміти сю жорстоку побутувану картину — треба додати, що аса родина тих ділів живе в селі Кішіватій, де мешканці адавєв-данєв займають ся жєбрацтвою. То дідівство переходить в батьки на дітий. А що нападні ділів адебільшого віякого з природи каліцтва не мають, щоби розшалобають людей, то вони роблять каліками чужі діти.

Вішанє в тобольській губернії. Російські газети доносять: До 1908 р. тобольська губернія не мала публіци. Аж у вересні і жовтні 1908 р. понижено 8 людей а в лютім с. р. засуджено на смерть 4 осіб. На екзекуції тюменська публіка відповіла дуже бурливо. Протестовано при помочи голодівки, бойкотом влади. Мешканці навіть починили про перші екзекуції заворушувати ся, але згодом збайдужіли, річи вичувати і понижідали стали ся звичайними. Серед знаних функціонерів екзекуції не перейшли без сліду. Перш усього лікарі не хотіли прибути на місце страчення. Визначний лікар „задумав“, місний лікар „нагло виїхав“, інші просто відмовили. По довгих короводах удало ся знайти військового лікаря Вайнштайна. З визначного персоналу визначив ся начальник в'язниці. Закадав він від підчинених, щоб на площу екзекуції привели свої діти... „Нехай від дитинства знають, яка судьба иде злочинців“. Один з його помічників не віддержав. Утім а місце екзекуції і два дні пия, затоплюючи голосом сівєти в горніці. Другий в часі вішання засудженця дістає першого атаку, так що його відвезено а місці екзекуції просто до шпиталю, а по якійсь часі стверджено урядово, що він абежєловий.

Польська графиня. В пятницю арештовано у Львові і відставлено до в'язниці близьку свочку віценпрезидента гал. намісництва, графа Лоса, графиню Стефанію Смишаньку, жінку д-ра Димешицького, вищого урядника намісництва, що від кількох літ живе зі своїм чоловіком в сенаралії. Графиня С-а перебувала в літі 1907 р., у Вельсбергу, в Тироли, а відки по затягненню легководушних довгів утикла, лишаючи свої річи в готелі, не вирішавши навіть готельового рахунку. По її утєчі до прокуратурі у Вельсбергу почали вилучати проти неї доносени про обманство. З огляду на те, що гр. С. замешдувала ся була яко замешкала у Львові, парний суд у Вельсбергу авернув ся до суду львівського, котрий вислідив її і переслухав. Слідчий суди лишив її на пільній стої, однак а застереженням, що аж до укінчення слідства не вільно її відати ся зі Львова. Коли тирольський суд амажав опісля доповнення слідства і позвала ся потреба переслухати графиню ще раз, її у Львові ще не було. Мимо заборони виїхала нудсь. Повідомлений про се тирольський суд розписав стєнні листи за графинєю. Львівська поліція глядала за нею головю у Львові і остаточно арештувала її.

Оповідки, іменованя і т. п.

На пашу призначив цар запомогу сто тисяч корон із релігійного фонду на руни ради культури, до якої треба адавати ся в тій справі.

На насінє в повітах, що найбільш потеріли від неврожаю, призначено 50 тисяч корон запомоги, за які староства роздавати муть насінє даром або за знижену ціну.

Читальня „Рускої Бєсєди“ в Панці. Загальні збори відбудуть ся 6 червня с. р. о годині 2-й по обіді у власнім будинку зі звичайним порядком денним. — Василь Думер, голова.

Канцелярню інформаційну для воєляних справ військових, котра була в Чернівцях при уряді Паньскій ч. 45, перенесено до дому при уряді Пасифа ч. 12. — Канцелярню ту провадить досвідчений урядник військовий, котрий понад 20 літ повив чинну службу військову і уділяє в тім обсягу кождому поради а то: в справі устанн військової і оборони країни, в справах економічних і адміністративних як також належностей пенсійних для емеритів і їх родин, дальше для виведених зовнір, котрі були на війнах і битвах в роках 1848, 1849, 1859, 1866, 1878 і 1879 в окупации боснійській і герцеговинській, рекламаций, маючих право до звільнення від служби чинної і аправ військових і в много інших справах.

Переписка Редакції.

Дописувателям з Бєбієв. Вашу екаргу на румуніацію подали ми послам, що вносуть про неї в радї державній запитаня до міністра, чи подожить він конєць вибрикам вашого панотчика і його конєстореким оікунам. Потім надрукуємо інтервєляцію в „Буковині“.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 21. маі 1909.

Львів, 21. маі. (Кб.) Арештовано в Стрию слугу Давидина, який замордував 27. жовтня 1908 у Львові родину Штофів.

Париж, 21. маі. (Кб.) Загальний союз робітників знернув ся з відмовою до всіх робітничих організацій проміжній організувати в цілій Франції загальний страйк в користь страйкуючих почтових урядників.

Вісти з Туреччини.

Царгород, 21. маі. Арештованя осіб ворожих новому державному ладу, так військових як і цивільних, тривають дальше, так само судить джиса і воєний суд.

Царгород, 21. маі. На жаданя італійського посольства порта дала позвіл на переїзд двох воєних перевозних кораблів через Дарданелі під тим услівєм, що їх обєзрувають ся. — Генерала Робінгта іменовано генеральним організатором нової жандармерії.

Царгород, 21. маі. 8 великим торжеством відбуло ся аложенє присяги султана, послів і сенаторів. Султан удав ся до Стамбулю кораблем, опісля поїхав новом поруччє Гаміунтару а супроводі принців і дружини а нарід витав его сердечю.

На вході до парламенту приймали султана міністри. Султан удав ся до сали, де его приймали а великим одушевлєним вібрані сенатори і послів. Опісля відбуло ся цілє аложенє програми аложенє присяги. Великий веєир розпочав церемонію прочитанєм промови султана. Сю бєсїду прийнято опавєсами. Опісля прочитав сам султан формулу присяги сенаторів і послів. Підчас коли президент сенату відчитував формулу присяги, перебував его президент палати і деїні послів, супротивляючись тому місцю, де говорять ся: як довго буде султан шанувати конституцію. Се місце випущено.

На вносєне президента порішено передати султанови адресу.

Опісля розпочала палата в присутности султана, наряду над прасовим законом.

Царгород, 21. маі. (Кб.) В престолній промові, прочитаній сегодня в палаті, агадує ся аперад про вступленє на трон нового султана і висказує ся перєнованє, що добро турецкого народу залежить від поважного виконуваня постанов конституційного правління, яке відповідає законам шєріату і асадам цивілізації. Дальше висказує ся надїю, що всіні національні спори в Туреччині устануть, і жаль іжа подій в Адаві, при чім бажаєсь, щоби подібне не дучало ся.

Царгород, 21. маі. Часовиць „Courrier d'Orient“ опубліковує повідомленє одного високого урядника султанського двору, які подають дуже подрібні докази, що бувший султан Абдул-Гамід сиритини бучі з 13. дьвітня.

Торговиця збіжа.

В Чернівцях платили дня 17. маі 1909 за 50 кгр.

Пшениці	13-25—13-50
Жита	9-50— 9-75
Ячменю броварного	8— 8-25
Вівса	8-50— 8-75
Кукурудзи, пріма	7-80— 8-10
Кукурудзи, нової	7-50— 8-20
Пшеничної соломи	5-70— 5-80
Житної соломи	5-90— 6-10
Спиритусу (10.000 процент. літрів)	49—49-25

Датки на пам'ятник ТАРАСА ШЕВЧЕНКА в Київні просимо прислати до „Рускої Каси“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

РУСКА КАСА ○ РУСКА КАСА

тов. зарєєстрованє а аграничною порукою в Чернівцях.

Одніюла свого роду урядівськє аінансовє інстєтудє на Буковині. — Приймає вкладє щадливі і опростанє 1% на 5%. — Паш амаєть 40 К і платєть 2%, амаєть 2 К. — Роджєт! Хай амає „сєні до сєно“ відіє ся головни відомом по Київ Буковині і най конєдє, що почуває себє ширє патріотом-Українцем асплає свої ошлєноє в „Рускій Касі“.

Прїєднуєтьє нам нових члєнів. Дєрєвниє.

Звичайні загальні збори каси Райфайзенської для гром. Панкля відбудуться дня 6. червня с. р. в 4-й годині по пол. в „Народнім Домі“ з отрим порядком денним: 1. Справоздане касове за рік 1908. 2. Вибір нової старшини. 3. Вибір ради надзорчої. 4. Вільні внесення. — За голову: Івоніка Стурча.

5 до 10%
дешевше як всюди
продають ся прибори до писання
В СКЛЕПІ
„Укр. Видавничої Спільн.“
в Чернівцях, ул. Пивнична число 6.
(побіля від зодівської) (—)

Найлучше і вже випробоване
средство на ревматизм есть
NERVOL

„Назва правильно вибрана“
антикара др. Ю. Францова

в Терополі.

Це є випробоване усміряюче средство до позбавлення проти всіх ревматичних болях, простудних, алергічних, клячий гістич і нервових недуг. Прому умагається на випробування „Nervol“ і на приваляти ітакит „Нервотонік“.

Ціна флакона 80 коп. 10 флаконів (експозиція) 8 мар. в експозиції і оплачується. Тисячі лотів з подякою. — Висока 2 рази денно до всіх праць. В Чернівцях на складі у Шмідта і Фонтана, в Селетині в дрогверії медикофармації Стерніуса.

Найперше і найбільше буковинське естаблісєма в тій галузі.

Хемічна пральня і фарбарня
ДАМСКОЇ І МУЖЕСКОЇ ГАРДЕРОВИ,
уліс мів ріжнородних матерій, як: футер, матерій на меблі, гардинок, занавісок, портієр, рукавичок біасє і корунок.

Спеціальність: Хемічна пральня і фарбарня шовків найліпшої сорти. Взірцева фарбарня і знаменита пральня фіранок ріжного рода.

САЙФЕРТ І ТУЧАПСКИЙ, Чернівці

Централка: **ул. Руска ч. 15.**
Мірні ціни. Виконанє без закиду.

Замовленя з провінції сейчас.

Ціни низькі дарєм і оплатно.

ПЕРЕПЛЕТНЯ КНИГ

Омеляна Канюка
В ЧЕРНІВЦЯХ,

від 1-го мая с. р. находить ся при ул. Університетській ч. 4.
Принймає всякі роботи у переплетничий фях входячі, як також образи і фотографії до оправи.
(Склад ріжнородних рам.)

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“
у ЛЬВОВІ

Телефон 788

Конто шадниці поштової 25.261

ул. Руска число 20 (власний дім).

Приймає обезпечєня будинків, збіжє і знарядів господарських під користними услїями від шкід огневих, числїть уміжковані премїї за обезпечєня, ліквідує шкоди безпроболочно по пожарі, удїляє обезпечєним членам з річної надбавки звороти.

За рік 1908 припадає на користь членів зворот 15 проц. Полїси „Дністра“ приймає при позичках Банк краєвий у Львові і в Чернівцях, Галицька Каса Ощадности, Руска Шадниця і инші каси ошадности.

Через „Дністер“ можна асекуравати ся на житє в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові. Інформації до обезпечень удїляють агенції „Дністра“.

Зголошеня письменних господарів о агенцію приймають ся тільки з таких громад, де єще не робить инший агент „Дністра“. Фонди „Дністра“ 31/12 1908 виносять: Фонд резервовий і резерва премїй корон 1,865,540, инші фонди корон 458,564, разом корон 2,324,104.

Канцелярії Товариства отворені для сторін від години 8—3-ої.

Друкарня Товариства „Руска Рада“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4.

має на складі і поручає отсі

ДРУКИ СУДОВІ

1. Спротидленє проти екекуцій. 2. Позов о заплату ціни купни. 3. Позов робітника-слуги о платню з правом убогих. 4. Позов о зверненє позички. 5. Внесенє о позволенє екекуцій на динжності. 6. Внесенє о позволенє екекуцій на нединжності.

Заразом поручає **нотаріальні друки** „Запис довжний до інтабуляції“, до того „поданя“ і „рубра“.

Ціна друків судових: по 3 сотики за аркуш. Ціна друків нотаріальних: „Запис“ по 4 сотики за аркуш, „поданя“ по 4 сотики за аркуш, „рубра“ по 2 сотики за аркуш.

Висилає ся за послїплатою або за попередним надїсланєм належитости, сейчас.

Адресувати:

Друкарня тов. „Руска Рада“

Чернівці, ул. Петровича ч. 4.

Г. Арльт в Хшанові

наїбїльше підприємствє в краю для будови і достапи машин до виробу цементових дахівок, цєгол і цєголок на помості припоручає удосконалені, сєбно абудовані

машини до виробу цементових дахівок

120 (21—22) см.

в іменю:

наїновїйшої конструції машини „Модель 1609“ відзначєну на чїслєнних заграничних виставах; загально знані в краю машини „Імперіаль Реформ і Гладку“; машини до виробу цементових цєгол і цєголок на помост, форми до виробу рур каналїзаційних і керничних.

Фарбу, оливу і цемент.

Усє по наїнизших цінах, на догідних услїях сплати. На жаданє висилає образє цінах і докладний опис кожної машини.

Із заголошенями прошу аспертатись так:

Г. АРЛЬТ, ХШАНІВ.

Купуйте лиш у своїх людей!

Дерніть ся клича Свій до Свого!

Новоотворєне

Бюро Подорожжє „СВІТ“

Міжнародне

Бюро Подорожжє „СВІТ“

Стрецький і С-ка

в Чернівцях (Буковина), улица Кохановського число 1.

видє карти корабельні до Канади, Сполучених Держав (Америци), Аргентини, Бразилїї, Азії, Африки

Карти на желїзницї європейські, канадійські та американські. Карти на спадїні поїз. — Карти прогулянкові та сєружні.

Купуйте лиш у своїх людей!

Дерніть ся клича Свій до Свого!

Союз руских хїборобських спілок на Буковині
„Селяньсєка Каса“

стоваришенє зарєєстрованє з обмеженою порухою
повідомляє, що він отворив в себе осїбний

Віддїл на вадкї і кавцїкї

і перебирає зложуванє вадий і кавций але лиш у публичних корпораціях або до рук власників великої посїлости земельної в пупїлярних цїнних паперах під дуже догідними услїями. Близшї інформації даємо в нашій канцелярії в Чернівцях, вулиця Петровича число 2.

Передплата на „Буковину“

плата в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
- Росії: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.
- інших державах: на цілий рік 40 фр., на пів року 20 франків.

Для місця і ована буде вжито „Буковина“ раз на тиждень під назвою і коштувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотників.

Оголошення коштує по 10 сотників від одностипальної стрічки або IV місяця дрібним друком (петит). При відправленні або при річних замовленнях вичислює.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.

виходить щодня крім неділь і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петровича число 2.

Число телефонів 176.

Адреса для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устно порозумітися як що для від 10—11, рано і 2—3, позгодити крім неділь і свят.

Надіслане по 40 коп. від стрічки, при частійших надісланих відповідний рабат. Редакції неоплачені візити від порта. Рупором звертає редакція лише на посереднім опосередкованій і налученні почтеної відповідності.

Циркулярні або приватні листування по 2, 3 і 4 сотник від шукан.

Надійшлисть на звітних жармах почтеної не приймаєся.

Бюджетова комісія.

В дебати над видатками міністерства скарбу в п'ятницю забрав слово посол Василько, ставлячи при кінці 7 резолюцій, які комісія прийняла одноголосно.

Промова п. Василька.

Русини не можуть симпатично відноситися до ресорту, в якого централізація не засідає ані оден Русин, хоч теперішній шеф ресорту не дав спеціальної причини до недовіри; але і без огляду на те скарбова управа спеціально руському селянству дає чимало причин до жалів. Екзекуційний закон з 27. мая 1899 і розпоряджене в року 1881 в Галичині і на Буковині майже не існують, наслідком чого фантазують предмети, які не підлягають екзекуції. Дуже часто зовсім незаконно приписує ся селянам особисто-доходний податок. Мимо існування солоних жерел гірському населенню не дає ся роши; в скарбовій управі Галичини руську мову не трактує ся як рівновартну. Йрий факт дучив ся недавно в повіті дрогобичнім. При відписуванню ґрунтового податку в причини елементарних нещастів справляв ся населенню трудності. Стягання податків на всьому відбуває ся все ще по більшій частині в літніх місяцях. Мимо заповнень попереднього міністра скарбу, що руські скарбові урядники, перенесені в причини політичних із східної до західної Галичини, будуть назад перенесені із західної до східної частини краю, доси сего не зроблено. Бесідник поставив слідуючі резолюції:

1. Взиває ся ц. к. правительством, щоб наважало податковим екзекуційним органам, аби вони точно придержували ся § 251

екзекуційного закону з 27. мая 1899 В. з. д. ч. 79 і §. 16 оголошених розпоряджень міністерства скарбу з 15. листопада 1881 ч. 1331 інструкцій про предмети, які не підпадають екзекуції.

2. Взиває ся правительством, пропозиції закон дотично дефінітивного настановлення і управління правних відносин канцелярійних помічників як також екзекуторів податкових.

3. Взиває ц. к. правительством, щоб в гірських околицях Галичини і Буковини для піднесення плекання худоби уможливило мушкетерському населенню побирати ропу із солоних жерел в більшій мірі як доси, щоб улекшило поладжене просьб о отиорене таких жерел і громадам, що о те убігають ся, дозволило по можності безплатно ними користувати ся.

4. Взиває ся правительством, щоб уможливило поворот до східно-галицької вітчини руським урядникам ц. к. скарбової управи, яких проти їх волі перенесено із східної до західної Галичини.

5. Взиває ся правительством, щоб екзекуторів податкових міста Чернівців дотично їх платні і побічних доходів поставити на рівні з екзекуторами у Львові і Терсті.

6. Взиває ц. к. правительством поліпшити долю фінансових концептових урядників на Буковині в той спосіб, щоб вони бодай в приближенню зрівняли ся з урядниками в прочих краях.

7. Взиває ся правительством а) завжди в уряду перевести відписування ґрунтових податків в разі елементарних нещастів, б) не стягати податків в літніх місяцях.

Міністер скарбу др. Білінський відісе ся до всіх скарг прихильно і заявив свою готовість постарати ся о те, аби руських урядників покликувано до міні-

стерства. Відносно слів посла Василька, що руських урядників за мило, замічує міністер, що спеціально у скарбових урядах панує великий брак урядників, проте вступлене молодих руських урядників, які в добрих робітниках, треба лише пошити. Вкінці заявив, що буде старати ся, аби в Галичині у вишній службі внові брали огляд на руську мову. — Бюджетова комісія прийняла одноголосно резолюції посла Василька.

Збори бук. укр. акад. молодіжи.

В неділю дня 9. мая с. р. по обіді відбули ся в „Народнім Домі“ збори бук. укр. академічної молодіжи, скликані прагнотворчим комітетом. Предметом наради було зазначення становища в справі безвладдяного припинення позакраєвих елементів та обсягівування ними державних і приватних місць, головне в українській частині Буковини. Фактом є, що центральне правительством, уважаючи Буковину за німецьку твердиню на сході монархії, систематично усувало і усуває, перенано німецькі елементи до нашого краю, щоб тим скріпяти німецьке панованне на Буковині. В останнім часі міністерство справедливости звернуло ся до вищих краєвих судів в Моравії і Крайні і вказуючи на Буковину як на обитований край заміняло судових прантисантів, що правда сим разом не Німців, аби в огляду на корисні виглади авансу подавали ся на Буковину о судейські місця. Такий крок не міг остати без відверти в першій лінії з боку самих таких краєвих судових прантисантів, а тому що розходять тут головне о українську територію, яка мала би стати смачною поживою для чужих апетитів — мусіло на се обійняти ся бук. укр. студентство. Занежуючи Чехів і Словачів на Буковину, правительством передісім мало намір відтигнути слованські елементи із мішаних коронних країв, аби таким способом обленити їх

дібно, значно перейшла за поріччя Буга і північно зіставали ся сліди і традиції сї української колонізації за Вепром не тільки в українських, а і в польських округах (ще в позачиних часах Люблин виключали в поняті української етнографічної території, а властиву Польщу вважали за Вислою).¹⁾ Пізніше, коли українська колонізація звернула ся на полудень і схід, не тільки сї крайні західні українські займанщини були покриті польською колонізацією, що сулула на схід, відступаючи перед німецьким напором, але Польща старала ся захопити і землі за Вепром, що вважан ся (в своїй середній частині) границею Польщі й Руси.²⁾

Першу таку боротьбу літопись агадує ще в часах Володимира Св., але тут може маємо діло з пізнішим ретроспективним освітленням, під впливом пізнішої боротьби з Поляками за пограничні землі.³⁾ Така боротьба, достовірно звісна, мала місце по смерті Володимира, коли Болеслав Хоробрий, підчас усобиць на Русі, забрав побужені землі, а Ярослав потім відобрав їх назад, може і з ливком.⁴⁾

Потім довго ми не маємо ніяких певних відомостей про ані побудь завоювання польськ.⁵⁾ Ї до сїєї правдоподібно, що і не було серйозних проб

з їх боку, бо українські князі XII в. мали загальну перевагу.⁶⁾ Але підчас замішань в Галицько-волинських землях по смерті Романа Польща старала ся загорнути побужені землі,⁷⁾ аж поки Данило, зміцнивши свою позицію (в 1220-их роках) не зробив кінцею тим заходам. Він звернув увагу на ся західну „україну“, зробив Холм, ним заснований (коло р. 1237), своєю столицею, переніс сюди єпископську катедру з Угровона, укріпив його стінами і вежами, оставив в них і до сїї видніють коло Холма, поставив російську катедральну церкву св. Івана, прикрасивши її аїбрами в різних сторін України пам'ятками штуки,⁸⁾ і міцно вивалив церков. Тут, в обудованій ним церкві Богородиці і поховано потім „русского короля“. Перевага галицько-волинських князів над польськими в 2-ій пол. XIII і першій пол. XIV в. була на стільки значна, що в тім часі з польського боку не могло бути ніяких аспірацій на Холмщину. Навіть галицькі князі не раз захоплюють в тім часі Люблинську околицю, а навіть роблять заходи коло польської корони.⁹⁾

Ситуація зміняла ся в середині XIV в., коли кор. Казимир, за порозумінням з Угорщиною, по смерті Юрія-Болеслава, розпочинає свої заходи

¹⁾ Див. т. I. с. 193—4.²⁾ Див. т. II. с. 369—370.³⁾ Див. т. I. с. 433—6.⁴⁾ Див. т. II. с. 21—2.⁵⁾ Див. т. III. с. 565—8.⁶⁾ Про тодішню границю на Побужу т. II. с. 369—370.⁷⁾ Див. т. III. с. 31—2.⁸⁾ Ширше в т. II. с. 381—4.⁹⁾ Т. III. с. 77—8, 97—8, 111—2.

М. Грушевський.

Холмщина.

(Головні моменти в історії її приналежності).

З приводу теперішніх дебят про Холмщину до мене звернули ся з проханням, щоб я подав в пресі інформації про її історичну приналежність. Історичний матеріал до сего питання одначе доволі повно поданий в моїй „Історії України“, хоч вона писана ще перед початком тих дебят, і в тут беру коротко тільки головніші факти а по деталі відсилаю до відповідних томів „Історії“. Т. I—IV, п'яту в другім виданні, т. V, і VI в першім. Від початків історичного життя українського і польського Холмщина, то значить українська територія за Вугом, між лівим берегом Буга і поріччям Вепра, виступає перед нами як предмет боротьби між державним органом українським (-руським-) і польським. Польські князі при кожній нагоді силували ся прилучити Холмщину до польських земель; руські не тільки обороняли їм того і відбирали назад ті пограничні землі, але при догідних хвилях пильнували загорнути землі за Вепром — Люблинську околицю. Причиною було не тільки граничне положення цих земель на українсько-польським пограниччю, але, мабуть, також і колонізаційні обставини. Підчас загального руху слов'янського на захід українська колонізація, правдопо-

германізовані; наложений на пратинантів обов'язок вивчити ся в протязі одного року української мови був лише средством до осягнення цілі. З досвіду знаємо, що судовиці, які не вміють укр. мови, не то за рік але навіть за цілий рік нік не навчили ся нашої мови. В сій справі, як звісно робили заходи наші послі, але здає ся, без належного успіху, бо двох чужих судиїв вже навіть іменовано для Буковини.

Другим поводом до сих зборів була провадженія з боку тутешнього товариства учителя висших шкіл ім. „Сковорода“, якого ухвали були опубліковані в „Ділі“. Ті ухвали відносять ся в першій лінії до буковинської укр. молодіжної університетської товаришної і будучої.

Супроти таких домагань мусіла проте б. укр. акад. молодіж заложити своє рішуче „вето“. Збори мали проте виключно підпорний характер та були лише відповіддю на провокаційні ухвали названого товариства. Коли осудити справу об'єктивно, то треба признати, що напад з Галичини шкідливий так для української справи в Галичині, що тратить сили, яких сама потребує в борбі з своїми гнобителями, як з другої сторони і для буковинської України, де то наші брати з Галичини, не знаючи ні тут, обставин ні відносин мимо того старали ся перевернути все горі корінням, а надто розминали ся погляди одних і других що до способу боротьби, та в додатку до того ще більш діляючо давало ся відчувати нетолерантне поведіння поодиноких Галичан супроти Буковинців і нерідко доводило ся почути і читати згідливі думки на адресу Буковинців, з чого тільки виходило одно, що Буковинці треба трактувати як „fateres minores“. Результатом тих напружених відносин являють ся ці збори б. укр. акад. молодіж.

По короткій привітанню вібраних та поясненню предмету наради голова скликаючого комітету нанд. філ. Цурванович, поручив зборам вибір превадні. Вибрано предсідателем зборів нанд. філ. Мічулю, заст. предс. студ. теол. Фрундуу а на секретаря покинано студ. прав Брандзана. По доконанім виборі виголосили товариші студ. філ. Миталюв і нанд. філ. Цурванович довші реферати, над котрими розвинула ся широка та дуже оживлена дискусія.

По заминенню дискусії, збори ухвалили отсі три резолюції, які подаємо до відома загалу:

1. Помимо того, що Українці становлять на Буковині релятивну більшість населення краю, буковинські Українці займають — крім народного учительства — найменше місце у всіх а всіх уладах державних, краєвих, громадських і духовних. Сей сумний стан є наслідком довголітньої ворожої нам системи едукативної, яка чужим нам шкільництвом середнім, фаховим і висшим зводила число абітурієнтів сих шкіл з поміж буковинських Українців до крайнього мінімуму. Аж із отворенням II. гімназії в Чернівцях, а підтак гімназії в Кіцмані і Вижниці число українських учеників на Бу-

ковині почало зростати і є надія, що згодом для всіх категорій урядників, професорів і свідчеників буде достаточне число українських кандидатів а Буковини. Та доки се не наступить, грозить підростаючому інтелігентному поколінню буковинських Українців небезпека, що місця, які природно належали-б ся буковинським Українцям, позаймають люди з поза Буковини, яких з одного боку чимало прибуває сюди із власної волі а з другого боку праміром уряду судівництва покинано на Буковину. Зваживши все те і не тільки загрожене підростаючого буковинського українського покоління але й інтерес нашого народу і краю, звертає ся буковинська українська акад. молодіж до всіх українських посілів з Буковини з просьбою, щоби починили відповідні рішучі заходи у міро даїних сферах краєвих і державних, аби не поособляли напливови кандидатів з поза Буковини до нашого краю й мали згляд на зростаючу ту краєву українську інтелігенцію, яка не наїде потім приміщення поза Буковиною.

2. Так само закликаємо наших посілів і всі міродаїні в тім ділі чинити, щоби в б. укр. народних інституціях приміщувало по відповіднім розписанню конкурсу виключно буковинських Українців.

3. Збори протестують проти безвідставних напастих на українських членів краєвої ради шкільної піднесених на послідних зборах тов. „Сковорода“ адіно в тій цілі, щоби поособити напливови кандидатів учительства з поза Буковини на шкільну буковинської укр. молодіжної акад. молодіж, а жадають від укр. членів буковинської краєвої ради шкільної, щоби берегли інтересів б. укр. Українців загрозованих тим напливом.

II. Мічуля,
предсідатель зборів.

I. Брандзан,
писар.

До виділу хв. тов. учителів висших шкіл ім. „Сковорода“ в Чернівцях.

Послідні збори товариства учителів висших шкіл „Сковорода“ в Чернівцях, що відбули ся 2. півдня с. р., скликано оповістною в 72. ч. „Буковини“, яка появилася в сам день зборів, що протинять ся приписам § 15 бунва г) статуту товариства. Ізза того не тільки всі заміщені, але й деякі червоцкі члени товариства не знали нічого про сї збори й не могли на них явити ся. Скликані ось так збори ухвалили, як се оповіщено в 95. ч. „Діла“ з дня 5. мая с. р. між иншим й таку резолюцію: „Загальні збори тов. ім. „Сковорода“ протестують проти способу, в який члени ради шкільної і заступники народу в раді шкільній краєвій поступають при обсядженню суплентур поводуючи ся особистими а не річковими виглядами“.

Сю і прочі резолюції ухвалено, хоч — як нас завірають учасники сих зборів — підчас дебати

віддалили ся деякі члени і не стало числа членів, якого вимагає § 19 статуту товариства до право-сильности ухвал.

З отсіх то причин і пересвідчивши ся о безпідставности закиду зробленого сою резолюцією українським членам краєвої шкільної ради, жадаємо на підставі § 17 статуту товариства, щоби виділі товариства ім. „Сковорода“ скликав ще перед кінцем сего шкільного року на неділю перед полуднем надзвичайні загальні збори задля наради над послідними зборами товариства і їхніми ухвалами, та щоби повідомив про те члени товариства загоді.

Брандзан Теофіл,
Войнович Дмитро,
Гарас Николай,
Галензовский Евсений,
Івасюк Василь,
Ісоченко Николай,
Кавула Юрій,
Клям Антія,
Клям Панько,
Мак Степан,

др. Маковей Осип,
Міський Андрій,
Пігуляк Бротей,
Попович Олександр,
Попович Омелян,
Прескурницький Осип,
Радомський Іван,
Семіка Евген,
др. Смоль-Стоцький Стеф.
Шойваровський Сергій.

Церковне питанє в Росії.

Чи має плановий читач час і нагоду слідити за дебатами в російській державній думі за декотрими §§ прелімінара? Декотрі з них були такі цікаві, що придали-б ся цілком і для других держав. До таких дебат зачислити можна і ті, що велись над преліминарем с.я. синода. Тому, хто не має часу і нагоди прочитати о сїм в російських часописях, най слідуєчі стрічки допоможуть а орієнтувати ся в сїм ділі.

Кому не відомо, як поважав російський нарід свою віру, „православну“, як він її шанував, — ту віру, котра піддержує його у всіх тяжких хвилинах його життя, а число сих хвилин — все його життя? Віра для російського народу все, за віру він іде на все, за неї він віддає і життя. І любив російський нарід віру більш всего, а задля неї і своїх душпастирів „батьонів“, любив до того часу доки — не розлюбив. А розлюбив він їх за віру-ж, за то, що „батьонів“ піддались мало-по-малу правительству, котре забрало церкву в свої руки, поставило над всею церковною управою синод із кількох алад і стали они, а за ними і всі „батьонів“ урядниками в реверенді, як і другі без неї. І стали „православні“ церкву не церквою, а „інформством православного исповіданія“, велика-ж заповідь Христа „да любите друг-друга“ повернула ся в обрадову сторону без щирого, любячого серця. Чи могло се задовольнити людей, котрі шувають в церкві не користи, а любови, котрі в душпастирях хотять видіти не урядників а реверенді а служителей Христа? І став нарід російський шукати утрачену віру в сектах, став бажати — церковної революції. Наступила політична революція

коло завойованя галицько-волинських земель. В першій стадії сєї довгої боротьби Холмщина зістала ся за волинськими князями (перемірний трактат 1352. р. за Польщею признає Люблінську землю, за Волинню холмську).¹⁰⁾ Аж по трактату з 1306 р. Казимир дістає Холмсько-белзкі землі. Але слідом вони відпали від него і тільки 1377. р. король Людовик угорський в останнє адобував їх.¹¹⁾ Становище сих західно-українських земель являть час зістало ся неясним ще через конкуренцію прав корони угорської і польської і тільки в 1380-их роках вони рішучо переходять від польську корону. Після того як Белзську землю Ягайло віддав князю мазовецькому, земля Холмска підлучена була від Белза, і хоч була відрізнана від Галичини тою Белзкою землею (що потім стала осібною воєводствою), але по старій традиції разом а Галичиною зачисляла ся далі до руского воєводства, як одна з пяти земель його (землі: Львівська, Галицька, Перемська, Сніська і Холмска, — разом се все було воєводство Руске). Разом а ними переживала вона спільну долю: разом була зрівняна в 1420-их рр. з иншими польськими провінціями, одержала повні пилихотські права для своєї привілежованої верстви й польські судові й політичні інституції.¹²⁾

Але і зрівняні з иншими польськими провінціями в правах і устрою, данні галицькі землі,

і холмска в тім часі, далі відрізняли ся по старій традиції і по своему етнографічному складу від чисто польських земель.¹³⁾ Почавши від часів Казимира, що видаючи в 1352 р. грамоту від Шебрешином. називає его „містом руским“ (propter Szerebreniump oppide ruthenicum),¹⁴⁾ і до кінця дві Річи посполитої польської ті п'ять земель руского воєводства разом з землею белзкою під назвою „Червоної Русь“, або просто Русь в тіснійшій значіню того слова, протиставляли ся землям польським (Малопольці, Мазовшу.) Ватько польської історіографії Драгош тамить, що Холм лежить „на Русь“, і належав до Волини (terra Wolynska appellatur quae nunc Chelmensis et Lucezensis nominatur) — I c. 92). Крім в своїй описі Польщі (1578) пише: Continet Russia duas satrapias nemque Belsensem quae ad Volyniam et Lithuaniam vergit, et eam, quae peculiariter Russia et Leopoliensis dicitur, australem magis et orientalem, nisi quod Chelmensis fractura eius non exigua ad septentrionem, etiam ultra Belsensem prominet et Polensiae finitima (Русь складаєть ся з двох воєводств — белзского, ближшого до Волини, Литви і дластивого руского, або львівського, що лежить більше на полудневий схід, тільки его холмска земля виступає на північ, навіть поза белзську, в сусідстві Польщі). В трактаті Гвагніна

(1578, і в новій ред. 1611) осібно обговорюєть ся земля польськ, литовскі і рускі, і серед сих останніх земля Холмска. І в усіх инших списках, чи географічних, чи адміністративних політичних задержуєть ся сїй поділ і приналежність Холмщини до „земель руских“.

Тільки з упадком Польщі, як європейські дипломати почали крапати і збивати до хули землі покійної Річи посполитої до волі, не рахуючи ся з їх історичною приналежністю і традиціями, та ліпшичи князівство варшавське 1807 р., приліпили до навальнів польських також і Холмщину, і разом з ними потім перейшли вона в сучасна „королівство польське“ й — тільки з того часу стала затрачувати ся тота пам'ять — зовсім ясна за польських часів, що Холмщина то „Русь“ і також провінція польська як Галичина, Волинь або Поділля, а не „корінно польська земля“. А нинішня горячка грозить се ще більше затемнити, принаймні в свідомості ширшої неосвідомленої публіки, бо в наукових сферах вона справа історичної приналежності Холмщини не може бути затемнена.¹⁵⁾

„Діло“.

¹⁰⁾ Див. напр. новішу, поважну публікацію, Polska XVI wieku pod względem geograficzno-statystycznym (в серії Źródła dziejowe), до том VII, присвячений „Русь Червоній“ містить також і Холмщину. (Варшана, 1903, написав Олександр Яблоновський).

¹¹⁾ Про етнографічний склад тутешньої людности, про переписки XVI в. див. т. VI, 246, 256, 267—8.

¹²⁾ Т. VI с. 39.

¹³⁾ Т. IV. с. 39—40.

¹⁴⁾ Т. IV. с. 46—7, 50—6.

¹⁵⁾ Див. т. V. с. 83—8.

в Росії, настала пора ріжних надій, зійшла надія що і російська церква увидить знов той світ котрий блєстїв яркою зїздовою отїлєю віків. Стали говорити о „всеросійском церковном соборі“ котрий розібрав би нелад, визволив би церкву від оїхки правительств, звязав би знова в одно міран і душ-пастирів. Не подобались однак сї багани ні вла-динам з брїлїтїнїми хрестами, ні насомним уряд-никам і звязали оїя: перші — писати таку про-граму Собора, котра давала-б їм можна менше прав мірянам говорити правду, а свїтова реакція могла адержати свободний рух народа. І надїя на Церковний Собор так і зїсталась надїєю: владини зїстались як і були старшими церковними урядни-ками а на сором своїх підручних урядників-батюш-ків міряне лишились як і були осторонь від цер-ковних дїл, а обрядова сторона заповонила все те, що було свїтлого в Христовїй церкві. Працїзне-слово замерло знова і лише лїві партїї в Думі відїмали свій голос, щоб насказати владинам всю гірку правду.

Так і тепер при уложеню пролїмінара св. си-нода. Депутат лївих, Караулов висказав з думкою-трабуна ось що!*) „В православній церкві по-нятіє церкви подїлено понятїєм о подчиненїї свѣтской власти. И далі церкви и далі народа соз-далось трагическое положенїе... Когда высказываем пожеланїя о нѣкотором улучшенїи того порядка, члени синода говорят нам, что мы покушаемся на церковную автономїю. Но чѣм же это автономїя? Вѣдь это автономїя того синода, который обращает церковь в учреждение государственное и когда солнншко свободи взяло над страной, когда страна получила право высказати свой голос в этом со-бранїи, нам говорят: „... не наше дѣло, дайте нам денег, а разсуждать не смѣйте“. Когда власть рѣшила, наконецъ сняти съ церкви навязанню ей властью же и потїтїческїх видах тяжелую обузу и тяжелое патно насилїя над совѣстью других, когда власть рѣшилась отнїти от церкви глубоко компрометїровавшїя ее обязанности слуг полицей-ских, то что отнїтила нам церковное ієрархїи?... „Вы покушаетесь на церковь!... Для меня, нѣру-ющаго христіанина, невыносима эта пытка...“ Сид-таєте ся, шож відповіли на се владини? Нічого, бо нічого було відповідати.

Були написанї сї стрїчки як я прочитав в „Бу-ковинї“ статю „Українське духовенство“, а в нїї слова: „духовенство на Україні потрохи все далї й далї відходило від народа в релїгїйній сферї ви-робивши на народному ґрунті якусь чужу й да-лону від народу масу?“ Як читач тепер надїти не лїше стоїть дїло віри і в самїй Росїї, і не тому, що віра падає в загалї, а тому що душ-пастирї забули заповідь Христа і стали полі-тикуючи мї урядниками в реверендї ба-жаючи лише першого кожного місяця. І нема в сїм нічого дивного: чи в Росїї чи в нїмїмїм краю, а раз нема сердечної звязи між мірянами і душ-пастирями, раз міряне лишаютъ ся в оторонї від церковних дїл а пастирї в лиш реверендонї уряд-ники, від віри лишає ся лиш обрядова сторона, котра власне тягне за собою і русифїкацію, та румунїзаторскї демонстрації, і найновїші конси-сторскї циркулярї і все т. п.

А серце христіанина? Оно плаче, бїдне як в Росїї, так і на Українї, як там, так і всюди, де такі-ж нелади.

Плач же, серце, плачте очі,
Поки не заснули
Голосїйше, жалїбїйше,
Щоб звїади почувї!

Г. З.

*) Щоби передати дослївно річ депутата, я випишу її на московскїй мовї.

бо годї скривати далї сї рани а треба вї раз роз-крити, огїгнути й подумати над тїм, як би вї згїйти...

З духовної семінарії. Патомцї духовної семі-нарії скривати ся на лїхий харч, яний подав їм кухар Козло. З сїєї причини багато питомцїв хорув, й тепер понїти кількох недужих. Ма звертаємо увагу настоятельства на сї оправданї жалї нашої могодїки і просїмо усунути непорядки в кухнї семінаресїй.

О катедру для польскої мови і літератури на чернов. університетї. В „Домї Польскїм“ відбули ся на 19. с. м., надвичайні загальні збори тов. польских студ. „Огїсько“. Збори отворили голова тов. Альбїн Грабовскїй. По привїтаню гостей при-ступлено до дневного порядку а іменню до нарад в справї основанї катедри для польскої мови і лі-тератури на чернов. університетї. Референт А. Гра-бовскїй показав на те, що польскї студентї по-окїнченю студїй на черновецкїм університетї не можуть дістати місць в Галичинї задля браку знанї польскої мови. Далше вказав і на те, що Румуни а головнї Русини, тоді, коли основано для них ка-тедру, були о много менше заступленї пумерично на унїв., як тепер Польки. По жїтїї і довгїй дискусїї, яка над сєю справою розвїзла ся, признато одно-голосно таку резолюцію: „Надвичайні загальні збори тов. польских студ. „Огїсько“ просїть унїв. сенат в Чернівцях, шоби він постарив ся о те, щоб на названїм університетї основано в найблизшїм часї катедру польскої мови і літератури.“ Ся резо-люцію передано також унїв. ректоровї. Крім того постановили збори звернутись до соймових і парламентарних послів, шоби оїя поперли їх багани.

Столїтні роковини битви під Асперн і Еслінґен. На 21. і 22. с. м. минає апрай сто лїт, як австрїйскї армії під проводом архїєпископа Карола побїдила великого сина Корсїки під Асперн і Еслінґен. Коли Наполеон зїяв бун Відень і правїй берїг Дунаю від Лїнцу аж до угорскої границї був в его руках, постановив архїєпископ Кароль сполучивши свою армію з військами Гієра, вирушити проти Наполеона, який зїяв був села Аспера і Еслінґен. Наполеон як звичайно старав ся розбити центрум австрїй-скої армії, що єму однак не адало ся, бо в кри-тичній хвилї ахонив архїєпископ Кароль сам в руки хоругов терїонїальского полку та рушив проти На-полеона. Французи борали ся дуже хоробро, однак не выдержали навору Австрїйцїв. Наполеон праг-ував ся в останїах великої армії на дунайскїй острів. Наполеон був страшно умучаний і сон его так зморив, що він спав через 36 годїн. Вої аже думали, що Наполеон а того сну не пробудить ся, та він по 36 год. пробудив ся, сон его покрїпив, він вирушив в похід, сплунувши всі свої сили і по-бїдив Архїєпископа Карола коло Аґраму, який без-дїльно очїкав шось шїсть тижнів і не зумів ви-користати побїди. В цїлій Австрїї обходять ся те-пер памятї столїтних роковин побїди під Асперн і Еслінґен а головнї в терїонїальскїм 15. рускїм полку.

Комїтет будови хати „Гїмназїальної бурсї“ рїшив що сего року приступити до будови хати бурсї. Плани уже виготовленї і будова почне ся на другий місяць. Щоби придбати фондїв на бу-дону, а не жєбрати, ухвалив комїтет випустити в обїг серїю записів довнїх на суму 10 корон, 20 кор., 50 кор. і 100 кор. Суму можна поплатити або нїрраз або добровільними датками. Вплатена сума буде уважатись як безпроцентова позичка. Товариство зобовязує ся звернути сю кїоту без процентів зі своєї каси за зворотом запису, сейчас по вильосованю, а найдалше до 10 лїт. Перше льосованє відбуде ся 1. сїчня 1912 року. Вильосо-ванї числа будуть оповїщенї в часопїсах. За над-поланєм відповідної суми висилаємо сейчас запис довнїй. Просїмо проте наше громадянство по-спїшити і зїбрати, як найбільше число записів довнїх. Добро вижницїої гїмназїальної молодїжї повинно лежати кождому на серцї, бо у нас брак адрового помешканя, що видїмо і в нїмїх сла-боетїй, які навїдууть наше місто. Тому-ж спїшіть зі замовленїям. — За комїтет: Михайло Іванко, голова, Анна Моска, класерка, Антїн Клим, дир. сїмї., Юрїй Гордїйчук, надучитель, Ераст Вура-чинскїй, управитель дїбр в Вертемерї, др. Мих. Литвинювич, судїя і Петро Ловицкїй, судїя в Ку-тах, члени.

В справї будови памїтника Шевченка в Київї відбуло ся дня 17. с. м. в льокалі кїйскої міської управї перше засїданє головного комїтету. На за-сїданє прибули представники полтавского губер-нського земства, Лизогуб, Дараган, Масленников і гр. Капніст. З Києв брали участь Страдомскїй, Щїт-ковскїй, Кобець і Науменко, а проводив засїданю місїйний голова. І. Дянов. На підставї інструкції даної комїтетови а затвердженої кїйською думою і полтавским земским збором, утворено бюро, що має подбати про організацію збірания жерти на памїтник, давати звіти і т. п. До бюро належать Дянов як голова, Щїтковскїй містоголова, Нау-менко непрямїйний член і Кобець секретар. Далше комїтет займає ся місцем, де має ставити памя-тник, і а'ування ся на оїх трох місцях: бульвар коло реальної шкولي, коло міського музею і конець Вібїновского бульвару коло Вєсарабки. На проект

памїтника буде розписаний конкурс а премїями на суму 1.000 рублїв (500, 350, 150 і 100). Рече-нєць до надсиланя проєктів визначено 8 місїцїв. Памятник стояти-ме що найменше 80.000 рублїв, а відкритє його пованнє наступити в 1911 р. в 50 роковини смертї поета.

Фальшивий свїдоцтво. Зї Станиславома утїв недавно підфальшований авскултант суду, який наспив ся Ярослав Палубинскїй. Їго властиве на-званнє в Партиї. Сином був Мазура а зах. Гали-чини. Партика не скїнчила навїть VI класи гїмна-зїїної, але хотїв конечно стати судником. Підро-блявши собі свїдоцтва і диплом доктора на на-званнє: др. князь Полатинскїй, став іменованїй практикантом суду в Краковї. Обманство викрито, а фальшивого князя признано умово хорим і ви-пущено на волю. Потїм Партика аже гр. Олаф Вон-сович практикував а судї в Боснї, підтак звїдтам утїв і під третім названнєм др. Палубинского зїїтав іменованїй авскултантом суду в Стани-славовї. Тепер знова викрило ся обманство, але Партика утїв до Росїї. На кождє прибранє на-званнє підробляв Партика всі шїльнї і універзи-тетскї свїдоцтва і має в тїм дїлі незнатїаю шїра-вити ся.

Селянин про Т. Шевченка. В ч. 17. „Хутори-ниїа“ надруковано замїтку д. М. Мошурї — „Голос селянина“ про те, як би краще вшалувати памятї Гоголя та Шевченка. На думку д. Мошурї чи не краще б замїсть памятника Т. Шевченка у Київї, спорудити в кїйському повітї, на Кїй-щинї, над Дїпнром речувим, де сїять старий батько Кобзар“, школу іменї Т. Шевченка з пра-вами гїмназїї, де вся наука йшла-б українською мовою, то-б то то, аже Шевченко сїлївав про свою нїню-Україну і планав за своїм пригїченням народом. Школа ім. Шевченка, мовля, будї більше була-б кориснїйша, нїж памятник. Добре мати й памятника на честь великих людей, міркує пол-тавскїй селянин, але тїльки тоді, коли крім сїх памятників нічого не треба задля народа, а нам потрібні школи й школи“.

Оповїстки, іменованї і т. п.

Фїлія тов. „Українська Школа“ у Вижницї урядкує в суботу, 5. червня с. р. а нагоди 40-их роковин ієтнованя шїльного закону державного сїмїотичний номер в салї Фріста. Початок о 8 год. вечером. Просїмо всіх прихильників шїльництва о участь. Сподїваємо ся на певно численню уча-сти всего ш. учительства а вижницкого повіта. Окремїх запрошенєв не висїлає ся. — Гр. Никоро-вич, голова.

Читальня „Рускої Бесїди“ в Мігровї. Загальні збори відбудуть ся дня 31. мая 1909 о годинї 4-її по полудни по зборах „Сїч“, також в шїльнїм будинку із зачитаннєм дневним порядком. — За видїл: Николай Дудка, голова. Михайло Демчул, член старшини.

Тов. гїмн. пошари. „Сїч“ в Мігровї. Загальні збори відбудуть ся дня 31. мая 1909 о годинї 2-її по полудни в шїльнїм будинку а зачитаннєм дневним порядком. — За видїл: Костян Стефанюк, ко-шований. Михайло Демчул.

Із штуки і літератури.

Стефаник в білорускїм перекладї. Д. Ромуальд Земкевич, який працює тепер над укр.-білоруским словарем, переклав твори українского письменника Стефаника на білоруску мову. Переклад має вийти в світ а кїнци сего року. Д. Земкевич має намір не а'унивати ся на першїй пробї, а дати цілу сер-рію українських перекладів.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 22. мая 1909.

Відень, 22. мая (К6.) Сегодня вечером застрі-лан агент Пуотер своїх трох дїтїй і арани себе смертельно. Причиною сего учинку була нужда.

Будапешт, 22. мая. (К6.) Мимо того, що соц. часопїс „Нєрєзаква“ доносить, що князь Гоген-льотє задержала поліція в Альбо-Кубїні, підозрі-ваючи в нїм панславїстичного агїтатора, і випустила его на волю аж на підставї телеграфїчного розпо-рядженя міністра внутрішних справ, угорскїм теж. коресп. бюро довідкує ся, що до міністерства внутр. справ не звертав ся ніхто з подібним повідомленєм.

Совїя, 22. мая. (К6.) Часопїси доносять, що вчєра прийшло вечером коло Гєсєвога між турецкою а болгарскою пограничною стороною до бїйки, при-чїм турецкї воїаки перейшли на болгарскїй бїм і заняли тут двї болгарскї стїйки. Потвердїння урядового в сїї справї нема.

Париж, 22. мая. (К6.) Почтом урядники і бу-дівельні робїтники ухвалили заїзвати загальний робїтничий еока, шоби сїй розпорядив заїзменє страїну.

НОВИНКИ.

Чернівці, 22. мая 1909.

Календар. Недїля 23. (10.) Н. 7. по В. Сим, Лив., рим. Деяндора. Схід сонця 4 год. 6 мін., захід 7 год. 49 мін. — Понедїлок 24. (11.) Мокїя, рим. Іванїи адовї. Схід сонця 4 год. 4 мін., захід 7 год. 50 мін.

Двї дописи себто від бул. укр. акад. молодїжї і від 20 членів тов. ім. Сновороди, які містїмо в нїмїшнїм числї, порушують дуже драгливу і не-жизну справу, яка однак жадля рішучо, шоби вї поставлено раз ажно. Тому повернемо ще до нїї,

ПЕРШИЙ ВІДЕНЬСЬКИЙ
ДІМ ТОВАРОВИЙ
В. БАЛТИНСТРА
МОЛОДШОГО
УЛ. ГОЛОВНА Ч. 3.

Вже суть на складі в великій виборі
всїлякі сезонні весняні артикули
для пань, панів і дїтїй.

RECEIVED LEMBERG

Склад н. к. укрїн. фабрики товарів
з альпак і хмїського сїрбла В. Бах-
мана і С-ки у Відні.

Склад капелюхів І. Геприка Іти у Відні, Нос.
Піхлера і Синія в Грацу.

Склад черевиків Ф. Л. Попера в Хрудні, Авт.
Чапека у Відні.

Великий склад капелюхів П. (М. Га-
біга в Відні, і славної фабрики чер-
евиків Гапа і Сина у Новім Йорку

Повідомляє що лиш у него можна дістати дїбно по найдешевших цінах **Весняні і лїтні новини**

Доставці для буковинського звязку урядників

Міхцер & Шехтер, Чернівці

Ринок (напротів буковинської щадниці)

поручають свій **багато асортований склад весняних і лїтних артикулів**, як: **капелюхи** для панів і хлоп-
ців з ц. к. надвірних фабрик Вільгельма Плеса, Антона Піхлера, І. Гікля Синія, як також італійської фабрики капелюхів
Г. Бросаліно. — Великий вибір **біля** білого і колірного для панів і хлопців; ковнярики, маншети, рукавички, шкар-
питки, панчохи, хусточки, шельки, палички і камизельки. — Великий вибір **краваток** в найновіших фасонах і красках.
— Великий склад **черевиків**, найсолідніше викінчених. — Богатий вибір парасолів і парасольок різного рода.

Замовлення з провінції дешево і сейчас.

Неподобуючі ся річи можна відмінати.

Великий зарібок

привносить побічне заняття кождому господарю, купцю, підприємцю,
урядникові і т. п.

До виробу

Цементових дахівок

не треба фахового знання. До того спеціальних машин також на
сплату ратами, достарчає

105 (—)

І. ШИМОНОВИЧ

Чернівці, ул. Свѣтої Тройці ч. 20.

склад фабричних машин для загального цементового виробу.

Проекта коштів і цінишки даром. — У всїх місцевостях Буковини
і східної Галичини, пошукувати асстущини. — Писемні офери адре-
сувати на повнєшу фірму.

Пересторога!

Най ніхто не купує машини до шитя скорше, нїм не
огляне і не спробує

Пфаффа машини до шитя

Лиш за Пфаффа машини даю **10 лїт** гаранцію, тому що при Пфаффа маши-
нах всї часті що дуже труть ся, є з найтвершої сталі ковані і гартовані. — На
Пфаффа машинах можна шити, гафтувати і шрувати. — Цінишки даром і оплатно.

З поважанем **Василь Данилович**, Механік
в Чернівцях

ул. Жидівська 16. і Півнична 6. (Kellergasse) в власнім домі.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР“
У ЛЬВОВІ.

улиця руска число 20, телефон число 788.

засноване при Товаристві взаїмних обезпечень „Дністер“ в році
1895 на підставі закона о стоваришенях з року 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти
уділу.

Цілею Товариства є уділюване кредиту своїм
членам різними обезпеченням в „Дністрі“ від більше лїт.

Процент від вкладок 4% без потручення податку рен-
тового.

Вкладки приймає і виплачує Каса дирекції Товариства
в годинах урядових, від 8. до 2. год. в полудне..

Конто в Щадниці поштової число 35527.

Конто жирове в Банку австро-угорським.

Вкладки щадничі: К 2,848.890—

Уділи членські: „ 262.994—

Позички уділені: „ 3,396.002—

Канцелярії Товариства отворені перед полуднем.

Г. ФАЙЛЕР

усувач нагніток

Чернівці, улица Руска ч. 8.

Нові друки для шкіл народних

а то:

нові **свѣдоцтва** для учеників і учениць **повторних**
курсів і нові **лїсти виплати** (Zahlungsliste) для учи-
тельства, можна дістати в друкарні „Рускої Ради“ в Чер-
нівцях, улица Петровича число 4.

Молочне мило

лелїйне з ноником

найлагідніше мило для шкіри
і проти виприсків соняшних.

Всюди до набути.

5 до 10%

дешевше як всюди

продають ся прибори до писання

В СКЛЕПІ

„укр. Визвольної Опілки“
в Чернівцях, ул. Півнична число 6.
(побічна від жидівської)

Передплата на „Буковину“

платна в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 54 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 8 кор., на місяць 2 кор.
- Росії: на цілий рік 12 карбованих, на пів року 6 карб.
- інших державах: на цілий рік 40 ер., на пів року 20 ер.

Для місця і овця буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під назвою і коштувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотинів.

Оголошення коштують по 10 сотинів від односторонньої стрічки або 11 міся дрібних друком (петт). При кількостях або при річних замовленнях значний збав.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині,
виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція „Буковини“

в Чернівцях, ул. Петровича число 2

Число телефону 176.

Адрес для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна утворювати персоналію, як що дані від 10—11, разо і 2.—3. випуску, крім початку і кінця.

Надсилає по 40 коп. від стрічки, при чому виставляються відповідні рахунки. Рекламні оголошення візьмі від пера. Рухливий матеріал редакція збереже на попередньому застереженні і залученні поштової належності.

Циркуляри для приватних коштують по 2, 3 і 4 сотини від штук.

Накладність на зовнішні марки поштові не приймає ся.

Політичне положення.

„Діло“ пише: І так парламентарний віз знов застрів і бар. Вінерт, щоб могли свободіло подумати над дальшим введенням его в рух, постарав ся о надирогамоні ферії. Се міг зробити він з тим легшим серцем, що властиво цілий час після великоднях ферії (т. є. від 17. квітня) парламент і так не сповняв тої задачі, яка адже потрібна правительству. За той час ухвалено тільки один закон: про управління часу праці торговельних помічників; зрештою весь час забирали нагні внесення, через які перервано також перше читання фінансових проєктів.

Очевидно, що вана за сей стан спадє виключно на правительство і правительственну більшість, бо хто „держить ключі“ парламенту в своїх руках, той відповідає також за діяльність парламенту. Тимчасом кабінет бар. Вінерта відзначає ся спеціальною прикметою багато зачиняти, а нічого не кінчати. Внесенням законопроектів про управління лизонних відносин з Чехі розпочав він акцію чесько-німецького помирення, щоб після першої невдачі справу відложити. Така сама доля стрінула законопроект про заложення італійського університету, що мав причинити ся до миріння італійско-німецьких відносин. Навіть з анексіонним проєктом бар. Вінерт не спінить ся. Про кнуса діяльності в справі реформи регуляцію також нічого не чути. Доля фінансових проєктів буде мабуть така сама. Одним словом, крізь стрічаво „позачинаву роботу“, але о покінченє її нема кому старати ся. Ще о бюджет, рекрута і т. п. державні конечности й бар. Вінерт уміє старати ся, але на всіх янших полях зветій.

Та чи сей застій скінчить ся після Зелених свят, се ще велике питання. Во формально нічого

не зміняло ся. Так само на деннім порядку стоїть продовження першого читання фінансових проєктів і так само мусить бути поладжене нагнє внесення Шустерніца, а може ще й інші нагні внесення перешкодить нормальному порядку парад.

Так само дуже мала надія, щоб бюджет на бігучий рік був поладжений нормальним способом. З кінцем черня кінчить ся піврічна бюджетова провізорія і до того часу бюджетове проєкція, яке тепер знаходиться в комісії, мусило би бути обговорено в другій і третій читанню. Але по-перше не знати, чи бюджетова комісія до Зелених свят упораєть ся з своєю працею, а по-друге навіть оптимісти кажуть, що було-б добре, як би друге читання бюджетового проєкція могло почати ся коло 10. черня. Отже до кінця черня лишаєть ся так мало часу, що поладити в ній бюджет, се майже нізвичайна неможливість. В такому разі правительство мусило би зрезигнувати з нормального бюджету і постарати ся о бюджетову провізорію.

А поки-що ведеть ся закулісова гра: з одного боку правительство стараеть ся забезпечити собі більшість, якої воно властиво не є певне, з другого-ж ті партії, які мають охоту і надію надолжити собі в сій мутній воді парламентарної непевності, закладають свої сіті.

Тут на арену сї гри вступують в першій мірі Чехи, які хотять за всяку ціну добити ся визначної участі в правління. За ключ сї боротьби вили вони собі засаду, що „проти Славян не можна правити“ і старують ся, де можуть, підставити ногу „німецькому кабінетови“ бар. Вінерта. Очевидно, ніхто не є такий наївний, щоб думати, що Чехам справді ходять о Славян. Адже Русини і південні Славяни ніколи не беруть участі в правління, а одначе їх сильніших „братів у славян-”

стві“, Польські і Чехи, ніколи о се голова не боїла, так само, як Польські не боїть тепер голова, що вони разом з Німцями стоять проти Чехів. Тут ходять не о співзвистство, а просто о Чехів. Про сї їх змагання доносить „Correspondenz-Zentrum“:

„Переконав, що парламентарне положення для теперішнього правительства Вінерта нещепно та що передовсім не можна правити проти Славян, вийшло собі шлях і воно мусить дійти такої висше, як доки бар. Вінерт не знає ся перед цісарем, щоб адати справу з політичною і парламентарною ситуацією. Мусить повстати нова система. Під тою умовою Чехи і південні Славяни могли би погодити ся на бар. Вінерта як на будучого президента міністрів і під його проводом взяти участь у виробленню фінансового плану, який виступив би невідчужим проєкт Віллінського. Чим швидше бар. Вінерт рішить ся признати слабкість теперішнього правительства і витягнути з того консенсенцій, тим швидше для него і для справ, які він хоче служити. Коли правда, що він має підперте всіх міродатних державних чинників, то він повинен те своє сильне становище використати для основного оздоровлення парламентарних відносин. Розуміють ся, він мусить заявити свою солідарність з кождам з теперішніх міністрів; дальше рішенє лежить в руках монарха, який певно не отагати-меть ся піти на зустріч фантастичним парламентарним відносинам. Щось так адаєть ся, що до того рішеня впрони треба буде звернути ся дуже швидко“.

Як бачимо з сїх слів, Чехам ходять о се, щоб кабінет Вінерта в теперішній формі уступив та щоб на его місце прийшла німецько-польсько-чеська коаліція, хоч-би під проводом того сього Вінерта.

Отже зачиняєть ся чесько-німецька гра о пера-тигненє на свою сторону польського кола. В сій

Шевченко пророк України.

Промова 8-ра Сидль-Стоцкою на Шевченківі святі в Чернівцях.

Неначе праведних дітей,
Господь люби своїх людей,
Послав на землю їм пророки,
Свою любов благовістив,
Святому розуму учить.
Неначе наш Дніпро широкий,
Слова його знаєш, теки
І в серце падали глибоко,
І ніби тм огнем пекли
Холодні душі. Полюбили
Пророка люди і можились
Йому і слюзи знай лили.

А потім... Люди, род луваний,
Господню святую славу
Розгляли і чужим богам
Пожили жертви, омерзались
І пресвятого — горе вам! —
На стогнах наменем побали,
І заходили ся гуляти,
Святою кровю шпинувати.

І праведно Господь великий
На вас, на лютих, на вас диних
Кайдани повелів кувати,
Глибокі тюрми мурувати,
І — роде лживий і жосткий! —
Вомісто проткого пророка
Царя вам повелів надати.

Оттавого пророка Тараса Шевченка послав
Господь Україні, „свою любов благовістив, свя-
тому розуму учить“. Оттак, а не інакше і сам
Тарас Шевченко розумів і сповняв свою велику,
святу діло на Україні, як се дошадно бачимо із
його молитви в Неофітах:

Благословенная в женах,
Святая, праведная Мати
Святого Сина на землі!...
Скорбящих радосте, пошам,
Пошли мені святое слово
Святої правди голоє новий
І слово пламенем святым
І оживи і просвітї!...
Ти мати Бога на землі,
Ти сьвоя матері до праву,
До нині вилила Радю,
Молю ридючи, пошам,
Подай душі убогій силу,
Щоб огнем заговорила,
Щоб слово пламенем вийшло,
Щоб людям серце розтопило,
І по Україні повеселоє
І на Україні святитилоє
Те слово, божєє кадило,
Кадило істини. Амінь. —

або із другої такої-ж молитви в поезії „Марина“:

— Мій Боже милій,

Даруй словам святую силу,
Людське серце пробавлять,
Людські слюзи проливать,
Щоб милость душу оживля,
Щоб спала тиха печаль
На очі їх... щоб навчилися

Путями добрими ходити,
Святого Господа любити
І брата милувати...

Молитва Тараса вислухана. Йому дана була
сила, благовістити Україні любов Господню, любов
і правду і добро, добре найращее на
світї, то братолюбїє, йому дана була сила
людське серце пробавляти, людські слюзи проли-
вати і учить святому розуму.

З глибокою вірою в серці, але не оставила
Тараса ціле його життя, а вірою, що свята правда
і любов, як приймуть ся в холодних душах, як
люди моли ся будуть Богом одиному і правді
на землі, а більше на землі нікому не поклонити
ся, як сповняти муть святую заповідь Назарєя
і мати муть людей за братів, як моли ся будуть
пророками і благовістниками найвисших людських
ідеалів, то се принесе „мир і радієть на
землю людям“ — з тою вірою знає ся Тарас
на своє святе пророче діло.

І залуovalo його могутне, чарівне, пророче
слово по всій Україні — то страшним громом
проти неправди, проти розпиначів народних,
катів лютих, людодів, дошестів сивих, то го-
ричою молитвою за них, — то знов голосним вла-
тем-риданям про безвинних людей, про те, що серіє
неправда, крізь Господа зають, що люд нависний
скаменів, що другом него не люди, а змії, що мон
пси гравуть ся брати з братами й не скаменуть
ся, що люди оглухли, не чуять, хилить ся в най-
дахах, кохають синів на службу катам України,
вонуть преподобним лютого Нерона, що перевертні,
недолюди помагати меснаїм господарювати та
з матері платану сорочку адїмати, що ми пре-

справі „Narodni Listy“ принесли сенсаційну відомість, що польське коло на довірочнім засіданні прийняло одностайно отсю резолюцію, ухвалену перед тим людонцями і поставлену їм мотивовану на засіданні кола Стапінським: „Польське коло повинно старати ся о утворення більшої на підтані шарової програми акції і бачити у переведенню фінансових реформ в ажику з санацією кравних фінансів надзвичайно важну для краю конетивність. Воно повинно звернути всі свої змагання в тім напрямі, щоб кабінет мав такий склад, щоб коло могло поступати спільно з иншими славянськими партіями“.

Потверджена або заперечена сеї вісти не має в жаднім польським органі з огляду на те, що на раді кола були довірочні. Але ж се довірочність не пошкодила „Noue fr. Presse“, яка заперечує чеське доношене та констатує, що внесення пос. Стапінського не ухвалено, а понім колі тільки переслано его до парламентарної комісії. Внесення воєди людонців мало після сего жерела складати ся з двох частин: в першій вимагав від кола стремління до такої констеляції парламентарної, котра дала би спомогу парламентарної позагоди законів, потрібних для держави та конетивних для Галичини, а другій взивав до усунення всіх перепон (Білінський), котрі стояли би на перепоні таїї парламентарній ситуації.

Замітно, що коли людонці виразно зазначують, що се внесення проти складу теперішнього кабінету та проти теперішньої більшості, то президи кола рада-б звести значіне виступу пос. Стапінського до теоретичного домагання парламентарного правительства і постійної більшості, яке не може мати впливу на актуальну політику кола. Саму акцію треба й повірити, бо коло вже за багато пошатало зобов'язань, щоб могло знаходити ся з позоу антисемітів і прочих реакційних Німців та дати новий напрямок своїй політиці.

Годі не добачувати також того, що час волі коло грало першу ролю в парламенті, належить до історії — нині айшло воно на предмет дипломатичних маневрів між Чехами й Німцями! На теперішнє ослаблене позиції кола в парламенті зазначили ся три моменти: програма кола в справі каналів, неадача польського міністра з фінансовими праятнями та дезорганізація в самім колі, який не годен зарадити теперішній regimentar. — На яго голову спадає таковина, що коло не має, коли навіть хоче, галицькі постулати поспрати успішно, але стоїть нині в парламенті ізольоване, а его менери вислугують ся постійно кождому правительству за ціну необмеженої „опіки“ над Русинами та за вигляди на міністерські фотелі для себе.

Ось і тепер усміхають ся п. Гломбінському міністерству тека, колиб бар. Вінерт рішив ся за-

ступити ким иншим д-ра Білінського, котрому не поведло ні з скарбовими банками, ні з босенським банком ні з фінансовими планами! Чи він посвятить Білінського і вступить его Вайскірхвером, а того Гломбінським, як говорять одні, чи Гломбінський обійме просто теку по Білінським, як кажуть другі, чи може наступить ще що иншого, — все те ще поні що тільки in statu nascendi.

Треба також згадати, що неадачу з фінансовими планами Білінського, збирають ся наші „красні автономісти“ використати для ідеї розширення кравної автономії. Неадача фінансових планів Білінського служить тільки доказом, що не можна для цілої держави зладити одноцілийного закона та, що треба числити ся з окремінностями кождого краю і передати справу соймам. При сім красні автономісти забувають одначе, що в соймах повторить ся те, що в парламенті: національна боротьба, яка при розширенню компетенції кравних соймів загоріла ся би з куди більшою безпосередністю і сплю, ніж у парламенті, де також тільки національна боротьба перешкоджає нормальній праці. Адже навіть такі противники теперішних фінансових проектів, як Чехи, заповідають готовність співробітництва в сій справі, коли тільки кабінет Вінерта перестане бути німечим.

Загалом, з огляду на що-раз трудніші ситуації, які творять ся і в парламенті і в кравних соймах і в цілім державнім життю на таї національній боротьбі, повинен би з елементарною свідомо залучати кич позагодження національних відносин через перебудову держави на основі національно-територіальної автономії.

Такий кич піднесло наше ведільне віче у Львові і сводіваємо ся — він залучає голосним відгомном по всій нашій землі, як одностайне домагання народу, який під теперішніми національно-політичними обставинами з усіх народів держави терпить найбільше.

Свято Шевченка у Відні.

Віденьські українські товариства „Січ“, „Родина“, „Поступ“ і „Кружок земляків“ об'єднали в четвер, дня 20. мал. с. р. пам'ять 48. роковин смерті Тараса Шевченка. Вечерок відбув ся в просторій залі учительського дому (Lehrerhaus).

Вступну промову виголосив посол до ради державної дар. Цеглявський, котрий в своїй глибоко обдуманій промові між иншим для характеристики творів нашого кобзаря замітив, що в его поезіях динь горіча любов до України і віра в на-

родні маси. Закид атеїзму безпідставний, противно в творах Шевченка слідна віра в божество, а если знайде ся яке агідне слово, то се тільки голос розуму.

По сій гучними оплесками нагородженій промові відспівав мужеский хор під батуту п. Прокіповича композицію Колесси: „Козак“, почім наступило солю тенорове д-ра Головацького. Відтак посол Остапчук віддеклямував поему Шевченка: „До Основинень“, а в додатку еще поезію про смерть гетьмана Павлюка. Далі наступив спів мужеского хору, а потім деклямація пані Вудлиновської: „Порожний Яр“.

Описи відіграв по майстерски артист-сиріак п. Сольский фантазію з „Фавста“ і марш Шумаха на свиринці.

По баритоновім сольом співі п. Прокіповича („Ой чого ти потеріло“ і Король Іркуль) відспівав хор Лисення „Гей не дивуйте ся добрий люде“, чим закінчено музичально-вокальну часть вечорка.

На комерсі, який відбув ся в реставрації учительського дому, зібрана громада забавляла ся до пізньої ночі. Головний аранжер вечорка п. генерал Павлюк дякував присутним за участь в шепченківсьім святі. На загальне жадане відспівав тенор львівського Воєца др. Волошин дві пісні з повним арозумінням і чутем, а дар. Цеглявський і студ. Ципка внесли тости на здоров'я голови кружка земляків п. генерала Павлюка, котрого заходам має громада зазначити сегоднішнє святкування пам'яті нашого незабутнього генія. Наші академіки співали підчас комерсу веселі пісні.

На жалі, публіки прибуло не багато і ті, що прийшли, так спізнали ся, що вечерок розпочато намість о годині пів до 8-ої аж о годині пів до 9-ої веч.

Гостий було всего около 100 осіб. Між ними видно було послів: Василья, Олесницького, Окулевського, Вудлиновського, Войнаровського, Семану, Цеглявського і Остапчука.

Правда публіки могло перейти в двох тільки, але оно добре арозуміло чому багато Русинів не прибуло.

Правда в тім, що, помнявши досить високую ціну місць, дотеперішні вечерки Шевченка випадали що до співу так дуже мізерно, що сираді було жертвою піти на вечерок.

Сим разом виявили ся хор і сольові співники з своєї задачі бездоганно і вечерок удав ся що до виконання програми дуже добре, так, що на друго свято можна буде вже надіятися більшої участі нашої, і так невеличкої громади у Відні.

I—я.

ступний чада Адама до самої домовини у проспаним раю грешимо ся мон собаки за масляк смердачий, — то знов тихою, загідною просьбомольбою:

Обійміте-ж, брати мої,
Найменшого брата,
Нехай мати усміхнеть ся,
Заплакана мати!
Обійміть ся-ж, брати мої,
Молю вас, багачу!
Подивіть ся на рай тихий,
На свою Вкраїну,
Полюбите щирим серцем
Велику руїну.

Бо усім своїм серцем, усею своєю душею любив Тарас Україну, бажав Тарас волі Україні, — во лі, основаної на правді на любови.

„Неваче наш Дніпро широкій, слова його лились, текли і в серце падали глибоко, і ніби тим огнем негли холодні душі“.

Оттакими то словами, яким в цілій всесвітній літературі по виразистості, силі, живості, мальовничості і теплої безперечно пари нема, удало ся нашому великому пророкови-генію не лиш абудити Україну до нового культурного жити на кріпких моральних основах правди і любови, не лиш вказати цілі того жити, як-вати найинешні людські ідеали, до яких амагати треба, не лиш з'єднати усіх синів України, без огляду на мені-кордоні, без огляду на всіні особисті погляди, переконання і вірування, до купи, так що ніхто з них, поважаючи ся раз в сій Шевченковою поезією немов зачарований круг, не годен із него вирвати ся, — але Тарас

заставив також і увесь світ шанувати Україну, шанувати наш нарід.

Вже 48 літ рідна земля покриває тіло незабутнього генія України Тараса Шевченка, однак він живе і на нині жити не між нами, бо проголосив нам слова вічної правди. Дух Тараса витає і сьогодні між нами. Кождий із нас чує його чарівну силу, кождий радо клонить свою горду голову в найбільшій покорі перед великим пророком.

Однак бачи поклони перед генієм України, не гадаймо, що тим самим вже сповниємо його заповіт, його заповідь, служити правді, цілим серцем любити Україну, любити братів. Веревсім ся-ж, щоб ніхто не посмів принаести до нас отсех його слів допору:

І зяв'р того не зробить диний,
Що ви, бачи поклони,
З братами діте...

І ддятого святкуючи пам'ять Тараса, повинні ми самі собі все а все наново складати в душі святую присягу, все і всюди усіма силами постоити за правду-істину і правду-справедливість, усіма силами подбати, щоб між всіма нами, щоб між нашим народом і всіма людьми запанувала щира, найщиріша любов, запановало братолюб'є, повинні ми всіма силами старати ся устроїти ціле наше житє так, щоб ззагалі наблизити ся до тих найинешних ідеалів Тараса, яким служив він огненним своїм словом ціле своє житє, і за які терпів він тяжку муку, бо лиш таким чином здобудемо і удержимо правдиву волю України, тої України, що сї Тарас так безмежно любив, що готов був за неї і душу погубити.

І ще одну важку пауну Тараса треба нам завжди мати перед очима, науку, яка містить ся в словах Алкида до Неофітія, а якою Тарас учить нас святотому розуму:

„Моїтеся, братія, моїтеся
За ката лютого! Його
В своїх молитвах номиніте;
Перед гординою-ж його,
Брати мої, не поклонітеся!
Молитва Богові! А він
Нехай лютеє на землі,
Нехай пророкія побиная,
Нехай усіх нас розпинає!
Уже вичута зачалась,
І виростуть вони колосє,
Не месити вичута ті,
Христові воїни святії.
І без огню і без ножа
Стратегі божії воспринуть,
І тям і тисячі поганих
Перед святими побіжать.
Моїтеся братія!“

Отої всі пророчі пауну Тараса мусимо тямити і виконувати тим більше, щоб, бороня Боже, не розтинули ми Господню святую славу, і щоб за те, та за жертви чужим богам не спала на нас кара, висказана пророками його словами:

„І праведно Господь великий
На нас, на ляхих, на вас ляхих
Кайдани повелів кувати,
Глибкі турми мурувати,
І — роде живий і жестокий! —
Вамісто протного пророна
Царя вам повелів надати“.

Звичайні загальні збори каси пож. і шадничої для громади Милишівці Горішні відбулись 31. мая 1909 о 2-й годині пополудни в „Народнім Домі“. На порядку деннім: 1. Прочитане протоколу з попередних загальних зборів. 2. Справоздане старшини з діяльності за минулий діловий рік 1908 і прийняте білянсу за рік 1908. 3. Ухвалені платні для касира. 4. Вильосовані і вибір двох членів старшини. 5. Вильосовані і вибір Ради Надзорчої. 6. Вільні внесення і запитання. — Семен Брежук, начальник.

Загальні збори каси пожичкової і шадничої для громади Зелених-Клюкичів, скликає ся другий раз в день 31. мая 1909 задля того, що не явилось достаточне число членів з тим самим денним порядком, що було оголошено в часописі „Буковина“ під ч. 97 з дня 8. мая с. р. — Ключука, дня 20. мая 1909. Олександр Чорний, начальник каси.

Звичайні загальні збори стоваришення „Руска народна каса пожичкова і шаднича“ для гром. Кучурів великий відбулись 1. червня 1909 о год. 2. по полудни в домі читальнянім із слідуємим порядком: 1. Прочитане протоколу з попередних загальних зборів. 2. Звіт старшини з діяльності за минулий рік і уділене абсолютній старшині і Раді надзорчій. 3. Прийняте білянсу за рік 1908.

4. Вибір старшини, есентуально і Ради надзорчої. 5. Вибір касира і назначене ему платні. 6. Вільні внесення і запитання. — Семен Брежук, начальник.

Перші звичайні загальні збори каси пожичкової і шадничої „Добробит“ для громади Бабин відбулись 31. мая 1909 о годині 2-й пополудни в шкільнім будинку. Порядок нарад: 1. Установлені висоти пайв вкладок шадничих і позик. Ухвала, що до речинців виповідження шадниць і речинців платности відсотків від вкладок шадничих. Установлені стопи процентної для шадниць і позичок. 2. Ухвала, що до затягнення позички в „Селянській Касі“ і висоти тоїж позички. 3. Ухвала в справі запомоги красвої. 4. Вибір касира і назначене для него платні. 5. Ухвалені числа членів в Раді Надзорчій і вибір Ради надзорчої. — Ніколай Борділічук, начальник.

Звичайні загальні збори каси пож. і шадн. для громади Костинців, відбулись 31. мая 1909 о год. 1-й пополудни в льокалі каси з отсим денним порядком: 1. Прочитане протоколу з попередних загальних зборів; 2. Справоздане касове за рік 1908 і обрахунок білянсу; 3. Вибір старшини, есентуально і Ради надзорчої; 4. Вибір касира і назначене ему платні; 5. Вільні внесення і запитання. Старшина.

Друкарня Товариства „Руска Рада“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4.

має на складі і поручає отсі

ДРУКИ СУДОВІ

1. Спротивлене против екекуції. 2. Позов о заплату шни кунна. 3. Позов робітничо-слуги о платню з правом убогих. 4. Позов о звернене пожички. 5. Внесені о позволені екекуції на недвижности. 6. Внесені о позволені екекуції на недвижности.

Заразом поручає **нотаріальні друки** „Запис довжний до інтабуляції“, до того „подани“ і „рубра“.

Ціна друків судових: по 3 сотини за аркуш. Ціна друків нотаріальних: „Запис“ по 4 сотини за аркуш, „подани“ по 4 сотини за аркуш, „рубра“ по 2 сотини за аркуш.

Висилає ся за посліплатою або за попереднім надісланем належитости, сейчас.

Адресувати:

Друкарня тов. „Руска Рада“

Чернівці, ул. Петровича ч. 4.

Найперше і найбільше буковинське естаблісєма в тій галузі.

Хемічна пральня і фарбарня дамскої і мужескої гардероби,

уїсє і міє ріжнородних материй, як: футер, материй на меблі, гардинок, занавісок, портієр, рукавичок Glacé і корунок.

Спеціальність: Хемічна пральня і фарбарня шовків найліпшої сорти. Вєірцева фарбарня і знаменита пральня фіранок ріжного рода.

САЙФЕРТ і ТУЧАПСКИЙ, Чернівці

Централка:
ул. Руска ч. 15.

Мірні ціни.

Філія:
ул. Кручена ч. 1 а
теперішня ул. Д-ра Райса.
Виконанє без закиду.

149 (—) Замовлення з провінцій сейчас.

Ціни даром і оплатно.

Товариство взаїмних обезпечень

Телефон 788 „ДЖІСТЕР“ у ЛЬВОВІ
Конт. шадничої 25.261

ул. Руска число 20 (власний дім).

Приймає обезпечєня будинків, збіжя і знарядів господарских під користними услівями від шкід огневих, числїть умірковані премїї за обезпечєня, ліквідує шкоди безпроволочно по пожарі, уділяє обезпечєним членам з річної надвижки звороти.

За рік 1908 припадає на користь членів зворот 15 проц. Полїси „Джїстра“ приймає при позичках Банк красвий у Львові і в Чернівцях, Галицка Каса Ощадности, Руска Шадница і иньші каси ошадности.

Через „Джїстер“ можна асекуувати ся на житє в Товаристві взаїмних обезпечєнь в Кракові. Інформації до обезпечєнь уділяють агенції „Джїстра“.

Зголошеня письменних господарів о агенцію приймають ся тільки з таких громад, де єще не робить иньший агент „Джїстра“. Фонди „Джїстра“ 31/12 1908 виносять: Фонд резервовий і резерва премій корон 1,865,540, иньші фонди корон 458,564, разом корон 2,324,104.

Канцелярії Товариства отворені для сторін від години 8—3-ої.

Г. Арльт в Хшанові

найбільше підприємствє в краю для будови і доставки машини до виробу цементоних дахівок, цєгол і цєголок на помости

приворучає удосконавлені, сєильно збудовані

машини до виробу цементових дахівок

100 (21—23) см.

а іменно:

найновішої конструції машини „Модель 1809“ відзначену на численних заграничних виставах; загальна ціна в краю машини „Імперіалъ Реформ і Гладку“; машини до виробу цементоних цєгол і цєголок на помост, форми до виробу рур каналізаційних і керничних.

Фарбу, оливу і цемент.

Усє по найнижчих цінах, на догідних услївах оплати. На жадає вислає франко ціни і доказний опис кожної машини.

Із зголошеннями прошу звертатись так:

Г. АРЛЬТ, ХШАНІВ.

Купуйте лиш у своїх людей!

Дерніть ся илича Свій до Свого!

Новоотворене

Високо п. з. красиво уривком аспіраційним

Міжнародне Бюро Подорожи „СВІТ“

Стрециий і С-ка

в Чернівцях (Буковина), улица Кохановского число 1.

149 (—) видає карти корабельні до Канади, Сполучених Держав (Америки), Аргентини, Бразилії, Азії, Африки

І т. д. і т. д. Карти на желїзницї європейскї, канадискї та американьскї. Карти на спальні кози. — Карти прогальмовї та окружні.

Купуйте лиш у своїх людей!

Дерніть ся илича Свій до Свого!

Союз руских хлїборобских спілок на Буковині „Селяньска Каса“

стоваришенє зарєєстрованє з обмеженою порукою повідомляє, що він отворив в себе осібний

Відділ на вадїї і кавцїї

і перебирає зложуванє вадїї і кавцїї але лиш у публичних корпорациях або до рук власників великої посїлости земельної в пупілярних цінних паперах під дуже догідними услівями. Близші інформації даємо в нашій канцелярії в Чернівцях, вулиця Петровича число 2.

Передплата на „Буковину“

наказ з Чернівців:

в Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.

в Росії: на цілий рік 12 карбонаків, на пів року 6 карб.

в інших державах: на цілий рік 40 ер., на пів року 20 ер.

Для місця і особи буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під неділю і констувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотинів.

Оголошення констувати по 10 сотинів від одностипальної сторінки або 11 місяць друком (период). При міжкореспонденці або при різних замовленнях вистачить одност.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині,

виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петровицька число 2.

Число телеграми 176.

Адрес для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна ужити порозуміти ся що дня від 10—11, рано і з. — з. неплатити крім неділей і свят.

Надходження по 40 коп. від отриман. при частійших зменшенні відповідних работ. Редакція неоплачує ніякої відплати. Рукописи констувати редакція лише за попередньої констувати і залучення поштової оплати.

Циркулярні або правдою констувати по 2, 3 і 4 коп. від отриман.

Навчальності на інших жарнах поштою не приймає ся.

Віче львівських Русинів.

Недавно тому засновано у Львові товариство „Львівська Русь“, яке мало-б гуртувати всю українську громаду міста Львова і мало-б стояти на сторожі народних прав, всіх мешканців Русинів, які чисельно становлять поважний процент цілого населення у Львові. Справа пішла скоро наперед і вже минулої неділі відбули ся перші загальні збори „Львівської Русі“, а першим ділом сего новозаснованого товариства, являєть ся величаве віче, що відбуло ся у четвер, дня 20. с. м. при небувалім досі здиві Львовян. Безпосередною причиною до скликання сего віча були дві великі некучі справи іменню політичне положення взагалі, як в другій стороні справа народного шкільництва, заглядаю справи руских шкіл у Львові. Збори отворив голова львівської організації др. Євген Озаревич, та вказуючи на вагу справи, яка вимагає основного та всестороннього обговорення, заважав горічо до спільної витревалі праці над поліпшенням долі нашого народу.

По виборі привіди зборів забрав слово посол до ради державної др. Олександр Колесса, та в довшій, глибоко обдуманій і часто оплесками перебиваній промові виклав політичне положення Русинів в Австрії, кінчаючи свої виводи словами: „Мусимо бути приготуєні на кожний поклик, суспільність мусить заповідливо діяльністю організаційною і вічевою підперти політичну акцію послів, а виберемо трішки, законами забезпечені основи до нашого

народного, культурного і політичного розвитку“.

На конець бесідник постановив цілий ряд резолюцій, які збори ухвалили одностипально. Вони звучать:

1. Зміряємо до перестрою Австрії, а зокрема Галичини на основі національно-територіальної автономії, з забезпеченням прав національних меншостей, а протестуємо проти всякого дальшого розширення кравової автономії.

2. Ждаємо нових справедливих законів для цілої Австрії, а спеціально для Галичини.

3. Ждаємо реформи податкової зі знесенням податків консумційних, і заведенням прогресів при податку особисто-доходовім.

4. Ждаємо невідкладного поділу кравової шкільної ради на секції: українсько-руську і польську.

5. Ждаємо усунення безправно виконувалого закону кравового з д. 22. червня 1867 р., яким вчинено закладання руских гімназій нависимим від ухвали галицького сейму, а примієнени до нашого шкільництва правового основного закону з дня 31. грудня 1867 р.

6. Ждаємо безпovolотного засновання руских гімназій в Бережанах, Рогатині, Стрию, Яворові, Городку, Чорткові, Раві, Бродях і н. та руских учительських семінарій, а протестуємо проти заведення укр. шкільних шкіл і

7. Ждаємо безпovolотного засновання українського університету у Львові.

8. Протестуємо проти дальшого обтяжування податками робочого люду, а спеціально селянства, а ждаємо:

а) знесення найвищих двох класів податку домово-класового,

б) зменшення податку ґрунтового,

в) приспієння акцій для відновлення селянської посілости,

г) мінімуму екзистенції пільвої від податку.

9. Висловлюємо переконання, що українсько-руські клуби в парламенті і в сеймі, не адоволяючи ся ніякими дрібними концесіями і обіцянками, стоять-муть твердо на основі намічених висше основних постулатів та поборювати-муть правительстві в безоглядній опозиції так довго, доки воно не заспокоїть найнижчих і в правданих постулатів.

10. Заохочуємо цілий наш край до зданої праці організаційної і то не лиш на полі просвітньо-організаційнім, але і політичним.

11. Визнаємо наш наріз до аналогічного нічового руху в догідній порі в цілм краї.

12. Ждаємо безпovolотної реформи ординації виборчої сеймової на основі загального рівного і безпосередного права голосування, яка забезпечить рускому народови сеймову репрезентацию відповідну його чисельній силі.

13. Ждаємо безпovolотного предложення до сепараті законів сеймових ловецкого і будівляного.

14. Ждаємо приспієння соціального обєвчєня з угляденням інтересів різничого населєня.

Другий реферат про домагання на полі народного шкільництва у Львові виголосив о. Олександр Стефанович. Вказуючи всі хиба і недостатки на тім полі які терплять львівське укр. населєне від довшого часу та які остали незмінені мимо всяких просьб, жалоб та протестів, бесідник пакликує присутних до дальшої завзятої боротьби о права укр. мови та ставити від себе п'ять резолюцій, які збори прийняли одностипально. Ось вони:

1. Домагаємо ся, щоб міська рада отворила від 1. вересня с. р. рускі дівчі відділи у всіх чо-

Ка. Фукенштейн.

Мій перший гріх.

(Переклад: Н. Войно).

„Заповідь почитати родичів таку святя“, казав значайно мій перший домашній учитель релігії, „така святя, що навіть вискипатам записують в великій небесній книзі як гріх, коли в ночи своїм вереском та плачем збудить отця або матір“. Я певно заробив таких гріхів без ліку. В пізніших літах злостія та непокоїт родичів, побивав брата; дорікав другим дітям, що не мають красивого убрання, іграшок та всяких насощів, як я. Тішив ся їх заклопотаням. Та все те лишне супроти одного спомину.

Той спомин містить безсильно більший і свідомий проступок мій; для чого й називаю его моїм першим гріхом. Наче слабе світло, що падає на стіни темної кімнати і робить її похмурною і сумною, так сей спомин мутить мою душу.

Коли я був учеником першої гімназійальної класи, мешкали ми у власнім домику. Коло него стояв квітник, городчик з аривою і рідні внаші ченурно збудовані будинки. Хороми ділили помешканє на дві часті. По одній боці кухня і кімната для мене та мого брата та для Якова а далі спальня родичів. По другій боці їдальня і покій. Яків був нашим далеким кривняком. Родичі вважали его до себе, бо був сином бідняків. Він ходив до промислової школи. Мав яких 14 до 15 літ. Носив розумів ся вже довгі сподії і був кременним хлопцем з кучерявим та румним обличчєм. З разу не міг я его звести. Не знав сам чому. Найбільше

злюбило мене, коли бачив его при обіді. Мені видавалось, що має незадоволення голод. Він набрав повний рот і при тім натягав ший в перед. Раз якось обійшов ся так незручно що привів уейх до сміху. Від тоді став мені милішим ставлось то ось як: Я і брат лежали вже в постели. Яків сидів на куфрі і пив чай. Служниця десь пішла була Трена, стара наша кухарка, відкручувала лампу в кухні, щоб налити нафта. Я видів все з ліжка, бо двері були отворені. Нараз досіт і страшний крик. Нафта запалила ся а з підлоги звивав ся в гору червоний стовп з димом. Яків підскочив в гору, погналив назад себе і в тій хвили побіг в напрям до мого ліжка. Показало ся, що хотів через слідуючу кімнату дістатись на двір. В половині дороги вернув ся до свого чаю. В своїй непередности висипав его просто на мою постіль. Потім побіг скоро в середину і не заважаючи на моїх родичів, почав гримати що мога в заперті двері. Они отворились до города. Я очинив крик, бо був обмочений а брат скупдував, хоч ему нічо не сталося. Прибігли зараз батько і мати але огонь вже погас. Трена була остільки притомна, що кинула верету на полум'я і так погасила є.

О, герої, нема що казати, жартував мій батько полескуючи Якова по плечах. Яків зробив таку дурику мені, що я ще тепер, коли агадаю, мушу всміхнутись.

Два чи три дні пізніше були мої іменини. Я пригадую собі, що вертаючи в полудне зі школи, чув в цілм домі запах тіста та з'сущених душних помаранчі і що притім я удавав велику повагу та байдужність, хоч моя серце аж підскакувало зі втіхи. На столі стояли шилини, філігани

та таси. Я надіг повне убранє і черевичи а тато вручив мені срібний годинник. По полудні зібрала ся у нас дітвора, євєїди, євєїди та кривняки, по більшій часті в супроводі своїх родичів. Всі принесли мені дарунки. Прийшов також мій перший брат Юльцо. Ми були гнівні. Тому мусіла его о кілька літ старша — гарна Ольга ли ми єї звали — на силу привести до мене. Він поцілував мене і передав гарний срібний ланцюшок. Его родичі були собі багатенькі. Ольга казала, що то вона вибрала для мене сей дарунок. Я відповів: „Но, Яна ти за гарна — та й твої дарунки“. Всі зашаміли а моя личко обав рум'янець. „А дивя, який а него Ковак?“ сказала весело тітка Юлія. Старші засіли до чаю та до вина, а ми осталися в своїй кімнаті і дістали човолиди, цукорків та різних солодощів. Описи грали ся шкоти. Розумів ся, що я був професором, бо мої іменини. Найбільш утішила мене потаття, яку я при тім унотребляв. Она була дуже подібна до потатти мого професора математики. Він мені дуже подобав ся і я уважав так само тримати олівця в зубах і як він при питанні в інтерпачті рвати губку. Ольга і Яків потащились коло мого і зашебетались у розмові так, що на нас не звертали уваги. Я був за се їм вдячний. Скоро поветеріло розійшлись всі по домах.

Того вечора упорядкував я свої дарунки і сів я веселим настроєм до стола учинивши ланцюг з латинської грамматики. Яків сидів при другім кінці стола і перенертав листки якоїсь книжки. Мій брат вже давно хронів утомившись довгим плачем. Я приваждово одержав дві однакові гарнітури. Він хотів дононче одати а них для себе. Батько нагнав его до ліжка і справа на тім скінчилась.

тирох класах школи ім. Шашкевича і умістила їх в окремі будинки; а мужескі класи, щобі піднести до семикласової відділової школи, вotra приспособлявала би учанків до безпосереднього вступу в школу промислову, або давала їм в загальї певно заокруглене науки в рідній мові.

2. З огляду на велику фреквенцію рускої молодіжи в передміських школах домагаємо ся, щобі мійська рада отворила тимчасово рускі відділи для хлопців і дівчат по передмістях, а то: на Городецькій оба відділи (мужеский і дівочий) при школі Конарського, — на Личаківській оба відділи при школі св. Антонія, — а на Жовківській мужеский відділ при школі св. Мартина, а дівочий при школі Ісаконича. Жадаємо, щобі оба ті зааряджені іменню що до дівочих відділів в школі ім. Шашкевича і що до руских відділів по передмістях подала мійська рада задалегідь до відома руских родичів.

3. З огляду, що у всіх дівочих школах знаходиться ся значна часть рускої молодіжи, отже ті школи є що до народности мішані, домагаємо ся, щобі у всіх дівочих людських школах, (звичайних і віділових) введено обовязкову науку рускої мови.

4. З огляду на науку рускої мови в школах як і на обрядний потреби рускої молодіжи домагаємо ся, щобі міська рада окружна приймала на свій учительский етат більше число руских учителів і учительок, так щобі в повній школі була хоч одна руска учительська сила, котра би для повнених потреб відповідала.

5. В звязи з людським шкільництвом ставимо наші домагання й до обох державних учительських семінарів в місті. З огляду, що оба ті семінари призначені переважно для потреб руского народа і руского шкільництва, жадаємо, щобі вони були так уладжені, аби справді відповідали своїй цілі. В тім напрямі домагаємо ся, щобі вступні іспити відбували ся в них не лиш в польській, але і в рускій мові, — щобі вимоги в польської і рускої мови були для одних і других рівномірно унормовані, — спеціально, щобі подвійні відділи жєвського семінара були так уладжені, аби до одних відділів переводили ся вступний іспит в польській мові а до других відділів в рускій мові, аначать, щобі одні відділи були підготовляючі для руского шкільництва, — кінци щобі припини що до руских випадків були в всею строгістю виконувані.

Замітна річ, що на 85.000. мешканців Русинів у Львові припадає всего навсего одна міська народна школа ім. Шашкевича, між тим як Поляки мають яких 100 шкіл народних до розпорядженнями. Коли ваяти під розвагу, що в сім році ходило до шкіл народних у Львові 2910. руских дітей, яких добрі дві третини учи-

нили ся у школах польских то можемо собі уявити той стан в яким знаходиться ся справа руских народних шкіл у Львові.

Опісля забирали ще кілька бесідників голос в справі наміреного введення утративізму при жіночій прии. семінари, удержуванім рус. тов. педагогічним у Львові, та протестували, аби аж такою ціною треба було окупили право публичности для сего семінара, заважваючи зібраних до дальших складок на тов. педагогічне. По вичерпанню порядку денного та замикнув віча учасники в народним гимном на устах рушили походом через місто під дім „Просвіти“ де відсидівали ще раз „Ще не вмерла,“ а опісля розійшли ся суцокійно домів.

Рада державна.

На посліднім засіданню палати послів проголошено вправді про людське око, що розпущено послів так завчасу на сьвіт, щобі бюджетова комісія могла без всякої перешкоди через пленарні засідання палати працювати над бюджетовими справами і щобі державна рада ухвалила дотичне предложення ще перед 30. чернем. Та предісидатель бюджетової комісії висловив думу поважні сумніви, чи взагалі вдасть ся упорати ся з бюджетом на той час. Коли комісії не поведе ся закінчити до даного речення своєї роботи, тоді буде знова треба ухвалити провізорію.

Та за сим бажаням пильної роботи в бюджетній комісії добачують цілом що иньшого, а іменню маневри більших партій оного утворення нової коаліції, надобу міністерських портфелів, змагання до реконструкції кабінету, усунення т. зв. заводських міністрів та заступлення їх парламентаріями.

Всі політичні органи заговорили про кризу, яка мов змара нависла на політичний небоослон в парламенті. Доси виконувало час то нарадами над фінансовим предложенням то переходжено до улюблених нагалих внесень, котрими збігал весь час, як не виступило для правительства скрутно положення. Найбільше причини ся до сего напруження фінансовий план Вітінського, який буде мати чималий вплив на політичне становища парламентарних партій і здебільшого на виясненя цілої ситуації. „Correspond. Austria“ пише: В такім случаю амусить кожний заступник народу, коли він лиш добачить потребу санації державних і краєвих фінансів, виступити явно і сказати, чи і яким способом він думає сего допняти. Розширене по-

голосенні сторони денних органів „Славянського союзу“ про зміну в кабінеті і его парламентаризацію остає ся й на далі лиш бізансом. Така ністля за вчєсна, бо годі думати про парламентаризацію кабінету, доки не прийшло до порозуміння в національних питаннях; та під сим порозумінням не треба розуміти „національних здобутків“. Ще треба відповідних приготовань, щобі можна приступити до такої зміни.

Президент палати др. Патай висказав ся вчєра що до програми палати в тім змінозі, що бюджетова комісія покінчить свою працю вправдоподобно нараз по велоних сьвітах. Палата зійде ся аж на 3. черня, тому що треба ваяти нагляд на те, що доані послі перебувають за далєно. Вперед прийде під обрану нагалий внесок п. Шуєтершца, потім предложєня першого читаня фінансового плану в кінци нагалий внесок Русинів дотично ладного питання в Галичині. Палата займе ся також меншими господарськими питаннями, як сьвітський почтовий договір, закон про дрібну торгівлю і т. д. Що до додати над бюджетовими предложєнями, думає президент палати, що они не займуть багато часу.

Бюджетова комісія.

Бюджетова комісія прийняла бюджет міністерства різничого. Міністер різничства висказує жинє бажанє привести до залагодженя питання викупу землі через поновленя найважніших перешкод, головню в справі фінансованя і кредитових гіпотек, щобі почати законне управління колонату у полудіних краях, т. є в Герці і Градєсці. Міністер повідомля про важніші питання, над розважованя яких працює комісія.

Посол Цєганьєвський обговорює акцію в цілі піднесеня руского сільского населєня в Галичині і просить правительство уділити тим товариствам, що восприяють таку акцію, заемогу й на рік 1909. Бєсідник критикує господарку галицької упрани лісів і домен і наипрає на санкціонованє ухвалєного торгів галицьким соймом ловецького змєна.

Вісти з Туреччини.

Арештованє головного винуватця буч в Адамі.

Царгород, 25. цвітня (КБ.) „Stribul“ демонструє поголоску часонней про засудженє винуватців старого сьвету, засланих на острів Приніпо. Арештовано губернатора міста Керука, який дав почин до рішє в Адамі і Мораші.

Ухвала votum довіри кабінетови.

Царгород, 25. цвітня (КБ.) Палата ухвалила кабінетови не дуже оживленій дебаті votum довіри 195 голосами проти 5-тьох.

В сенаті прочитав міністер внутрішних справ Ферід-паша правительствону програму, по чім сенат одноголосно ухвалив також votum довіри новому кабінетови.

Прочитанє правительствоної програми в палаті.

Царгород, 25. мая. (КБ.) Сегодня прочитано в палаті правительствону програму. Си пачувє вперед реакційний рух і події в 13. цвітня і підносить заслуги армії околє удержаня миру, як також заслуги Шєвєтє-паші і иньших героїв, яких заходами удало ся удержати конституційний рєжим на сильній основі. Що до буч в Адамі, які наїшли з реакційного табору, так само як і події в Царгороді, каже програма, що винуватців не мене кара, і повідомляє, що привернено суцїоній і вєслєно туди комісію. Опісля порушує програма фінансовє положєнє, запонідає законопроект про уділенє науки в національно-османським напрямі, дальший проект в справі військової служби, як також законопроект дотично реорганізації упрани а іменню реформи урядничого сьвету. Великий вєзир закликає палату ухвалити закони в справі прєси, зборів і товариств і закликає ся за свободою прєси, оскільки не є егоїстична і антипатриотична. Великий вєзир підносить, що правительство буде піддержувати з євєйдами підносини на стопі цілковитої цїрности, при чім буде берєчи заєвєдги інтерєсів і прав держави.

Ляпчев покинув Туреччину.

Царгород, 25. мая. (КБ.) Болгарський міністер торгівлі Ляпчев відїхав, виславши перед тим ноту до порти в справі східних жєлєзниць.

Охота, з якою вваз ся я до науки, видержала ледає пару минут! Виразно представлю собі пляму, що закрила число сторони 13. Задли сьметрі почав я замазувати і число 12. Сі два „Жиди“ ападали не раз мені в очі. Они відновлювали в мнї спомини.

— „На що мажєш нову книжку?“ запитав Янів.

— „Е що тобі до того!“ відгукнув а і не глянувши на него. Тоді він сказав потяко і цілком просто:

— „Знаєш що, — а би хотів мати Ольгу!“

„Ян мати?“ питаюсь зачудований.

— „А, правда, ти ще нічого о тих рєчах не знаєш,“ сказав він і вєдміхнув ся маловажно.

— „Ну то, скажи мені!“ Кажу єму. В мнї пробудилась цікавість.

— „Та колиєш також дізнаєш ся.“

— „А чому не хочєш сказати? Скажи та дам, нєжик. Скажи, прошу!“

— „Може, пізнійше.“

— „А чому не тепєр, ось маєш нєжик.“ Він радив ся і почав оповідати на пошепки.

Я довідав ся про „найпривємійше та найсолодїше, що лишє житє чоловікови дав.“ Нічо мене до тепєр так не розбурхало та не опанувало. Мені стало, начєб' я випив змішанину з єсенцій, що випивкують білє і розкіш. І ще сегодня, коли чую про запалєнє мозку, представляю собі стан цїлєвита так, як то зі мною було тоді. Я говорив Янові, що відчувую до того відразу, але певно не знаю, чи правду ввазав. Кажу єму, що ніколи про те не буду думати, а він живнув рукою і каже: „Но, полишим цє тепєр!“

Сю і сїдуючу ніч я не спав. Рано дав я братови гарнітуру і инші дрібняцї, о які просив. Мені вже не залежало так багато на тих дарунках. Опруженє не помічувало мого положєня. Я з'умів себе опанувати. Чи добра то була приємність, не знаю. І ще щось відчував я при оповіданю Якова. Вже тоді був я тим адивований. Вдавалося при тих оповіданях, начєб' я щось подібного вже давно знав. Подібно діє ся в заміченнє з тифу, як єму прочитувати рєчі, які він перед тим говорив у горєчці. Думки про сї річї справляли мені нєж як академіковє не конче привємні хвилі.

Небавом по тій незабутній ночі вдало в моє розворанє серце зерно любови. Випнула єго Ельвіра, дочка банкера В. Мала помешнанє і комптоар єній в будинку на роєї; там була антина „трєс ангєлів“. Туди провадила моя дорога зі школи і до школи. Знав я, що єї мати не мєжє. Она була може трохи старша від мене, але гарна блондинка, ніжного личка. Не мав з нею нагоди поговорити, а також ще доколи не мав відваги скористати з даної нагоди. Однак божок сну, сьміхованець долі, привів єї раз до нас до дому; і то тоді, коли нікого не було дома крім мене. Я привитав єї укланно і попросив сердєчно сїдати. Опісля підтворив а своє серце і признав ся в любові. При тім курив пєпіросє, що купив мені Янів. Попілець відтручував а мінимим пальцем. Вєйцє поцілував а край єї убрани а она дивила ся на мене на пів перєполохана, на пів залюблена в моїх синьих очах, не могла здобутись на єліає, тільки гладила моє волосє. Начє від зачарованої квітни євєніли мої змєсли на довгий час по сїй стрічї.

(Конець буде.)

НОВИНКИ.

Чернівці, 25. мая 1909.

Календар. Середа 26. (13.) Тліверія, Ляоденій, рим. Филипа Нер. Схід сонця 4 год 3 мин., захід 7 год. 52 мин. — Четвер 27. (14.) Іандора, Терапонта, рим. Марії Магдал. Схід сонця 4 год. 2 мин., захід 7 год. 53 мин.

Багатство лісів на Буковині. Після статистичного вивчення лісів Буковини що до багатства лісів одно з найбагатших місць в Європі. Около 44 проц. всієї поверхні покриті лісом; з того припадає на листові ліси 99,092 гектарів, на хвойні 337-790 гектарів, а на середні і багнові ліси 10-985 гект. В цілій Австрії займають ліси 32-6 проц. всієї поверхні. Справді майже найбагатший на ліси на цілу Європу але певно, що нема другого краю в цілій Європі, де би нарід так переморозав зимою як в нас, немаючи тимчасовити в печі. Во в лісах, але чи оні? Кому тільки ними хіснуватись, кому тільки з них дров брати? Розуміє ся, що воім нічим продає ся чи то за безцінь дрова з ліса, чи то тани даром дає ся, лише на бідним селянам; їх за оберемок хворосту забирають до арешту, а як ласка дана „фештера“ або якого иншого там поспішани, то мусить мушкетіти відрубляти панови „фештерони“ в саму весну, тоді, коли міг би або спіл планити поля обробити, або деє щось заробити. В нас в сім огляді це і тепер панує панщина, хоть і без нагай, але тим гірша бо студія і голод більше доскулюють, як нагай.

Оподатковані старих кавалерів. На воє приходить свій час. Так прийде вже недалом час і на старих кавалерів, щоб зробити хоть по часті попені їх вибриним. Міністерство сварбу задумало оподаткувати старих кавалерів; іменно має ся підвищити податки, які мали би тепер платити на будуче о 15 проц. А коли схоче старий кавалер вжити свою пенду в напоях то і на се в ради, бо податок від алкоголічних напоїв підє здаєть ся в гору. Так отже не лише ся старим кавалерам нічого лишого, як або платити великі податки, а як ні, то скоро ще можливо оженати ся.

Сільсько товариство „Гора“ в Бунарешту. Вчора привбуло до Чернівців сільсько товариство „Гора“ в Бунарешту, яке привтали дуже щиро на двірці „Фольксгартен“ заступники всіх тут. волосних товариств.

Помежа. Вчора о 6-й год. по пол. вибух на Клокичі при уз. Германа огонь, який пожег відповито два доми. Заходом огневої сторожі відало ся огонь зльовалізувати. Шкода досить, значна.

Не йдте в Америку. Так попереджає своїх земляків фінляндська газета „Finska Amerikabeskriften“, повстаючи проти заманювання великих обманців, які заохочують людей їхати в Америку, обіцяючи там „золоті гори“. Далі газета оповідає про скрутно становище робітників в самій Америці. Тепер там — каже газета — велика скрута що до роботи. Капіталісти нових підприємств не завоюють, держать капітали, боючись кризи, великий сталевий трест скоротил плати 2000 своїх постійних робітників. Інші робітники так само. Через се свої робітники досвідчені, а організовані, давно правлячи там — насилу перебивають ся на сезонній роботі. І се не в однім Новім Йорку, а скрізь, по всіх державах північної Америки. Що ж робити муть тут ті, хто приїдуть сюди в Європі? — питає газета. Нічого — тільки бідувати муть. І чесність примушує остерегти вас раніше, ніж ви рушати в місто. Обманці, які заохочують людей їхати світ за очі і у нас в досить, тому не але було послухати і нам остерога фінляндської газети.

Злодій в скрині. В місцевості Расдорф в Додішній Австрії арештовано в тих днях одного мушкету, підозрюючого о крадіж в желязничім магазині. Сик громадекого вельного Редль одержав звізо на посылку від Франца Новотного, якого восім не знав. Коли надумав ся чи посылку прийняти, прийшов до него давний его знакомий Шнайдер, та просив, щоб посылку відобрав, бо річі переслали в його (Шнайдр). Редль посылку відобрав, а коли її в присутності пійта отворено, відлено в скрині кілька зволі сума і злий ремешо. Ймовірно Шнайдер впаав до скрині, напивав ся із середина, поручаючи передше помуси із знакомих, щоб її падав на земляницю. В желязничім магазині впаав із скрині, та забрав до неї що попало, а сам в догідний час утікши заминаючи скриню зверху на тайний замок.

Вісти з Америки. Засудження Мірослава Січанського на кару смерті викликало серед американських Русинів велике пражіве. Видно се по віданнях тамошніх руских газет, котрі сповами, повними обуреми протестують проти кару смерті та домагають ся уніління Січанського від сої кари. Товариство „Пресвіста“ в Нью-Йорку скликало на день 9. с. м. народне віче в тій справі, а рад таких віч заповідає ся також по інших місцевостях, де мешкають Русини. — В місті Бунаре (в Сполучених державах) заложено читальню „Пресвіста“, що гуртує в собі всіх місцевих Русинів. При читальні завязав ся драматичний кружок і дав вже три аматорські вистави. — Редакція

„Канад. Фермера“ дістає запити від народних учителів в Галичині, чи не можна би в Канаді знайти місця з такими з такими іспитими та практикою і заявляє, що до одержання посади учителя вимагав там безуспішно знаня англійської мови. — В Альберті (Канада) М. Говда організує ся руский поди шіска. Збирає ся підписи на петицію до міністерства війни в Оттаві, щоб дозволило утворити окремих поди, аложений із самих Русинів, головово таких, що вже служили в австрійській армії. Паламав би служити для оборони британської держави. — В цілій Канаді заспа спіанила ся значно і до поезидних часів панує сильна студія. Бразилійська „Зора“ доносить, що до Куратиби приїхало в поштовий човник багато імігрантів Русинів та Німців. Сих послідних перебуло знані 150. — В Ітайнополі (Людена) місцеві політичні шефи предложили Русина, Евстахія Прокопівка, на префекта новоозаложеного муніципалі, а его кандидатуру поспирає полковник Miguel Grein, політичний шеф в Ріо Негро. П. Прокопівка звісний в цілій Людеї купець і промисловець.

З царства темноти. В однім селі перської губернії стало ся незвичайно дикунство. Двох хлопців з того села були на ярмарку в сусіднім селі. Там вони, як кажуть сьвідки, вивали по нів фаншні горівки. Вертаючись до дому, хлопці поспирали ся і почали борити ся. Поборавшись трохи вони помрили ся. Через кілька хвилин один з них, Антіа, ліг на землю і попросив другого, Палапа, щоб той відрубав ему голову. Останній промовчав. Пройшли кілька кроків і Антіа знову ліг на землю і знова почав просити Палапа, щоб той відрубав тани ему голову. Той не хотів, кажучи, що він мовчав, не здуриє, щоб рубати другому голову. Коли через кілька кроків адибали кусник дерева, Антіа побіг до него, став навколівши, поклав голову на дерево і рішучо став просити Палапа, щоб відрубав йому голову. Той не думаючи навіть, виконав просьбу Антіа: три рази ударив сокирою по ший і голова відкотилась від шовоба. Потім Палапа почав сміятись і танцювати, плескаючи в радощі в долоні біля обитого. Коли зблиз ся люде і почали его патати, чого він радіє. Палапа відповів, що відрубав голову Антіа. Селяне зирли зивали Палапа, Коли его на суді запитали, на що він убив чоловіка, Палапа відповів так: „А на що він просив. Як ти, вище благородія, попросиш, а і тобі відрубав. Не проси“.

Оповідки, іменованія і т. п.

Прогульки сполучену з танцями в ліску Горечі устроює укр. анад. тов. „Союз“ дня 3. червня, а в равй непогоди 6. червня с. р. Вступ від особи 1 кор. 50 сот. Початок о год. пів до 3-ої по пол. Запрошення розсилає ся. — За виділ товариства: Е. Маер, голова. А. Деломик, писар.

Чернівці підзначення. Крім сьвященників, паведених в попереднім часі, стали ексархами: Мадьор Василь в Горечі, Попескул Іван в Цурен, Вучевський Іван в Будинні, Іліуп Іван в Кампані, Кочинський Осип в Іджент, Цопа Дм. проф. рел. при реальн. шк., Колярищук Дмитро (я не Колян) в Оршніці, Каспівський Денис в Садагорі, Каватіш Теод. в Лужав, Сирбул Енгел епископ в Ташіці і др. Тарнавський Інокіт коопер. в Радіці.

З желязничої управи руху. Желязничого аспіранта Петра Фаулагера перенесено в Чернівці до Гадимфальні.

Товариство „Жіноча Громада“ закінчило в неділю 23. мая свій курс аналіфетів, який тривав 6 місяців. Учень було 15, а оден учени, з того 8 навчило ся цілком добре читати, а решта лише по часті. З огляду на се, що наука відбувала ся лише в неділю і сьвята і що учениці приходили несправильно задля своїх обовязків, можна уявляти сей успіх добрим. Учниці крім підписаної на переміну пані: Гуларева, Грушківчівна, Костецка, Лисинеца, Приймова і Яршівська; за труд складає товариство ціру подяку, а особавно пані Приймівній, котра найбільше преці і труду вложила в той курс. — За виділ: Меліція Целасова, голова.

Загальні збори читальні „Рускої Бесіди“ в Слободай-Комаринцях відбудуть ся дня 1. червня 1909 з значайним денним порядком. — Демис де Віган, голова.

Загальні збори читальні „Рускої Бесіди“ в Банилові волоским-Полнах відбудуть ся 3. червня с. р. о 2-й год. по пол. в домі господаря Мих. Маньковського із значайним денним порядком. — Михайло Маньковський, голова. Теодор Григорчак, писар.

Звичайні загальні збори тов. „Січ“ в Топорівцях відбудуть ся дня 3. червня с. р. о год. пів до 2-й по полудня з порядком денним: 1. Справоздання старшини. 2. Вибір нової старшини. 3. Вітні вносева. — Михайло Гуцулак, кошоний.

Відозва в справі української технічної термінології. При товаристві українських слухачів політехіки „Основа“ у Львові уконституовалась комісія, що пошала собі за ціль збирати матеріали до української технічної термінології. Зайвою хабарічно згадувати про нагу сеї праці; кождий знає, що жадна наукова технічна праця на рідній мові неможлива без відповідної термінології; кождому

таким звісно, що до витворення термінології на рідній мові треба зібрати можливо всі вирази, яких уживав наш народ. Просимо отже збирати всі уживані народом назви конструкційних складових частей хат, господарських будинків, церков, знарядів і машин домашніх і фабричних, доріг, мостів і т. д. Крім того просимо прислати научні терміни, уживані, або сьвіжо утворені в обсягу технічних наук (математика, фізика, механіка, хемія, будівництво, мірництво (судовина), меліорації, будова доріг, мостів, тунелів, металургічних шляхів, наука про машини, технологія, водні роботи, гірництво, рільництво, лісництво і т. д.) Добре було б залучувати до того дотичні назви також в інших мовах (о скільки вони звісні) і рисунки дотичних предметів (о скільки вони потрібні до пояснень). Всякі письма в справі шайного порозуміння, як також адреси всіх охочих до сеї праці Добродіїв просимо слати до термінологічної комісії тов. упр. слух. політ. „Основа“ у Львові, уз. Льва Савіги ч. 17, яка радо висилає потрібні полсена і формулярі. — За термінологічну комісією тов. „Основа“: Влад. Гадимковий, а. р. Іван Палазовий, в. р.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 25. мая 1909.

Грац, 25. мая. (Кб.) В 20 виборчих повітах і місних округах вибрано на 28 послів до сейму 25 німецьких вільнодумців, 1 вільнодумного Словинця. В двох округах прийде ще до стасного вибору.

Будапешт, 25. мая. (Кб.) Страйк кавалерних кельнерів не идєв ся.

Будапешт, 25. мая. (Кб.) Президент міністрів др. Венерле удає ся вчором до Відня, щоб явити ся завтра у імператора на аудієнції.

Загреб, 25. мая. (Кб.) На початку сегодіншньої розправи в процесі о державну зраду проголосив президент вирок сьвату, після якого виваляє ся 15 ошаржених на якийсь час від розправ задля несправильного поведєня в ошарженого Кортеца засуджено на 24 години арешту в постом. Онісли продовжав ся переслухання сьвідків.

Рим, 25. мая. (Кб.) Сегодня отворено другий міжнародний зїзд лікарів для нещасливих пригод робітників в присутності міністра просьвити Раві і великого числа італійських і заграничних астуанців просьвити.

Москва, 25. мая. (Кб.) О 6. год. 21 мин. дає ся туті сьвітлі підземельне турботання, поім наступило землетрасєня.

Синополі (Реджо), 25. мая. Около 2500 осіб, шукаючи поміщи, пінуло ся в каміням на парабілір, як старали ся привести лад між ними, при чім оден парабілір узяв рушницю. Маніфестанти відобрили ему оружє і стріляли на парабілірів, які в рішучій хвилі вистріляли одну сильву. 4 демонстрантів убито а 6 ранєно.

Торговця збіжа.

В Чернівцях платили дня 24. мая 1909 за 50 кгр.

Пшениці	14—14-20
Жита	9-75—10—
Ячменю броварного	8—8-25
Вівса	9—9-25
Кукурудзи, пріма	7-80—8-10
Кукурудзи, нової	7-50—8-20
Пшеничної соломи	5-70—5-80
Житньої соломи	5-90—6-10
Сиратусу (10.000 процент. літріа)	49—49-25

Датки на памятник ТАРАСА ШЕВЧЕНКА в Київі просимо прислати до „Рускої Каси“ в Чернівцях уз. Петронича ч. 2.

РУСКА КАСА ○ РУСКА КАСА

тов. зареєстроване з ограниченою поруком в Чернівцях.

Одзянка свого рода укриваєть ся відомою інституцією на Буковині. — Прийме залаша іщадки і ороцентує їх на 5%. — Пай вилоссть 40 К і плати 6%, аніжже 2 К. — Родичі! Хай хайх „свій до свого“ відбе на годинах відгомном по цілій Буковині і май шикей, що почуває себе щирам патріотом-Українцем складає своі ошадности в „Рускій Касі“.

Приймайте нам нових членів.
Дирекції.

Склад п. к. уприв. фабрики товарів
з альпак і хімічного срібла В. Бах-
мана і Сін у Відні.

Склад капелюхів І. Генріха Іти у Відні, Йос.
Піхлера і Сінні в Грацу.

Склад черевиків Ф. Л. Попера в Хрудні, Анг.
Чалека у Відні.

Великий склад капелюхів П. і Ц. Га-
біга в Відні, і славної фабрики чере-
виків Гапа і Сінна у Новім Йорку

Повідомляє що лиш у него можна дістати дійсно по найдешевших цінах Весняні і літні новості

ПЕРШИЙ ВІДЕНЬСЬКИЙ
ДІМ ТОВАРОВИЙ
ЗАКЛАДЕНИЙ 1828
В. БАЛТИНЕСТРА
МОЛОДШОГО
ТЕЛЕФОН 301.
УЛ. ГОЛОВНА Ч. 3.

Вже суть на складі в великім виборі
всілякі сезонні весняні артикули
для пань, панів і дїттей.

REBECCA LEMBERG

Доставці для буковинського звязку урядників

Міхцер & Шехтер, Чернівці

Ринок (напроти буковинської щадниці)

порувають свій багато асортований склад **весняних і літніх артикулів**, як: **капелюхи** для панів і хлоп-
ців з ц. к. надвірних фабрик Вільгельма Плеса, Антона Піхлера, І. Гікля Сінні, як також італійської фабрики капелюхів
Г. Бросаліно. — Великий вибір **біля** білого і колірового для панів і хлопців; ковнярики, маншети, рукавички, шкар-
питки, панчохи, хусточки, шельки, палички і камизельки. — Великий вибір **краватон** в найновіших фасонах і красках.
— Великий склад **черевиків**, найсолідніше викінчених. — Богатий вибір парасолів і парасольок різного рода.

Замовлення з провінції дешево і сейчас.

Неподобуючі ся річи можна відмінити.

Великий зарібок

приносьть побічне заняття кождому господарови, купцеві підприємцеві,
урядникові і т. п.

До виробу

Цементових дахівок

не треба фахового знання. До того спеціальних машин також на
сплату ратами, достарчає

155 (—)

І. ШИМОНОВИЧ

Чернівці, ул. Сьвятої Тройці ч. 20.

склад фабричний машин для загального цементового виробу.

Проспекта коштів і цінники даром. — У всіх місцевостях Буковини
і східної Галичини, пошукувані заступники. — Пишемні офери адре-
сувати на поштову фірму.

Пересторога!

Най ніхто не купує машини до шиття скорше, ніж не
огляне і не спробує

Пфаффа машини до шиття

Лиш за Пфаффа машини даю 10 літ гаранцію, тому що при Пфаффа маши-
нах всі частини що дуже труть ся, є з найтвердішої сталі ковані і гартовані. — На
Пфаффа машинах можна шити, гафтувати і шнурувати. — Цінники даром і оплатно.

З поважанем **Василь Давидович**, Механік
в Чернівцях

ул. Жидівська 16. і Пивнична 6. (Kellergasse) в власнім домі.

Нові друки для шкіл народних

є то:

нові **свідчення** для учеників і учениць **повторних**
курсів і нові **лісти виплати** (Zahlungsliste) для учи-
тельства, можна дістати в друкарні „Рускої Ради“ в Чер-
нівцях, улица Петровича число 4.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР“

У ЛЬВОВІ.

улиця руска число 20, телефон число 788.

засноване при Товаристві взаїмних обезпечень „Дністер“ в році
1895 на підставі закону о стоваришеннях з року 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти
уділу.

Цілею Товариства є уділюване кредиту своїм
членам рільникам обезпеченим в „Дністрі“ від більше літ.

Процент від вкладок 4% без потручення податку рен-
тового.

Вкладки приймає і виплачує Каса дирекції Товариства
в годинах урядових, від 8. до 2. год. в полудне.

Конто в Щадниці поштової число 35527.

Конто жирове в Банку австро-угорським.

Вкладки щадничі: К 2,848.890—

Уділи членські: „ 262.994—

Позички уділені: „ 3,396.002—

Канцелярії Товариства отворені перед полуднем.

Г. ФАЙЛЕР

усувач нагніток

Чернівці, улица Руска ч. 8.

Молочне мило

лелїйне з коником

найлагідніше мило для шкіри
і проти виприсків соняшних.

Всюди до набути.

5 до 10%

дешевше як всюди
продають ся прибори до писання

В СКЛЕПІ

„укр. Видавничої Спільноти“
в Чернівцях, ул. Пивнична число 6.
(побічна від жидівської) (—)

Передплата на „Буковину“

платна в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на пів рік 24 кор., на рік 48 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
 - Росії: на пів рік 12 карбованих, на рік 24 кар., на чверть року 6 кар.
 - інших держав: на пів рік 40 ар., на рік 80 ар.
- Два місяці і сепарат буде виходити „Буковина“ раз на тиждень від півдня і констатувати буде на пів рік 4 К., на рік 8 К., на чверть року 2 К.

Поодиноким число 10 сотників.

Оголошення констатують по 10 сотників від односторонньої сторони або 11 місяць дрібним друком (сепарат). При підписанні або при річних замовленнях значний опус.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.

Виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція „Буковина“

в Чернівцях, ул. Петронича число 2.

Число тиражу 176.

Адрес для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна усею порушити ся що дня від 10 — 11. рана і з — 3. пополудня при наданні і списку.

Надходження по 40 коп. від стрічки, при чистійшій відповідній роботі. Рекламні оголошення ціною від 10 коп. Рухомі оголошення редакції мають на попередній запитанні і згідно з умовами публікації.

Циркуляри або притяги констатують по 2, 3 і 4 сотням від штуки.

Накладність за японським марками поштовою на прямих са.

Записки.

(„Patria“ про „Alumnium“. — „Ognisko“ в провінції. — Грози „Прав. Русь“. — Церковні відзначення. — Прогнози. — Рускі народні школи в Чернівцях.)

Волоске анад. тов. „Junimea“ віднає ся в „Patrii“ до волоскої суспільності, щоби прийшла ему в поміч при постройці студентського дому „Alumnium“, який тов. якраз ухвалило побудувати і призначило на се свій резервний фонд 12.000 кор. У відомості описує „Junimea“ невідрадне положення волоских студентів, які тинають ся задала убожества по найгірших норах або мусять занедбувати студії, перебуваючи десь на провінції, підбивають своє здоров'я, так що опісля не в стані зайняти місця, на які приготувались і тому так мало Волохів на публичних становищах. — Сей дуже мудрий крок „Junimei“ поручає горічю нашій молодіжці, яка далеко бідніша ніж волоска і приватно немає де допомогти ся. Справді наші анад. тов. не мають жадних аложених грошей, однак на таку величну цілу найдуть ся і в нас капітали, найдуть ся навіть добросердні одиниці, які забажають стати ктиторами такого добродійного закладу. Однак здійснене діла залежить від самих таки наших студентів, коли они виберуть відповідний до сего комітет, який би щиро й заповідно займав ся справою і добре рушив ся в край.

Так само звертаємо увагу нашої акад. молодіжці на діяльність польського анад. тов. „Ognisko“, яке не обиладає себе хинськими мурами в Чернівцях а йде й на

провінцію, хоч бун. Поляки не мають багато причини ходити по селах, бо польських сіл на Буковині нема. Однак Поляки кождо жмінку, кождо польську одиницю старають ся собі привертати, притягнути до організації, в чім польська молодіж веде перед.

Ото читаємо в „Gazet-i Polsk-ij“, що 21. с. м. вились відпоручники „Ogniska“ в сучетні в Жадові і Лужанах, які обходили святочно пам'ять конституції 3. маі. Студенти виголосили довгий відчит, представляючи історичний перебіг конституції, її артикули і значіння для Польки. Рівночасно вказували на політичне положення, на борбу о приналежні Полькам права, порушували багато печучих справ, на потребу народних шкіл, райфайзенських кас, польської гімназії, проєктоване відорване Холмщини від польського королівства, що в присутних виявляло живе зацікавлення і т. д.

Кількож в нас темних закутків на Буковині, де нема ніякої організації, кілько сільських товариств, де нема ніякого жити, кілько ворогів, які опікують ся темним нашим народом, щоби его агладити в лиці землі, — а молодіжці нашої там не видати! Ми бачимо молодіж панських націй, — Поляків, Німців, Волохів посеред сердаків і ланок, одні тільки справдішні демократи, рускі студенти, найменше стикають ся зі своїм народом, хоч він потребує найбільше духової помочи.

Дуже остро беруть ся до нас Кацапи і твердо розгромлюють весь український нарід в „Православній Русі“. Тогід зносили ми їх удари ще яко тако, однак сего року громлення їх так дієливі, що ледво утримає ся наш 80-мільоновий „малоруський

говор“. А духа до сегорічного громлення привезли наші батюшки з самої Москви, де напам'ятали на свито Гоголя. Общоруський дух вибухає тепер з них так всепоглощаючо, як лива з Етні. Однак, господинов, чи не nascitur ridiculus mus?

„Православна Русь“ бере ся за „православ'я і Русь“. Добре. Але чи покровительською православія не є в першій лінії наша свитла консисторія? Коли-ж так, то „Прав. Русь“ винисала девізу „за православія“ не по щирости, бо побороє нашу духовну управу. „Наші церковні власти продали ся совершенно правительству і „Українцям“ каже „Прав. Русь“ і сим посуджує їх о нещирість супроти своїх дієцван. Чи се не дволичність? Та ми скажемо газетці по правді: Своєю загонистістю утратили капцани одинок підпору, яку мали, власть духовну. Нею підживлялись при вських безсовісних агітаціях в краю, ніби она держить в них, бо они православні, ми-ж — уніяті! Та їм не ходило о віру, лиш о нашу шкіру. Тепер же знають, куди стенка в горох, Петербург, Москва. Щаслива нам дорога до наших наших приятелів!

До церковних відзначень ми ми вчора оновістали, дозволимо собі ось що запримітити: Між всіма двадцятьма відзначеннями находимо тільки трох Русинів, і то не між мітрофорами і протоієреями, а тільки в найнижшій єрархічній верстві, іменно між євхархями, якої гідности дослужив ся по 20-літній совісній службі у винограді Господнім о. Кавтис і Самвак а по 30-літнім труді о. Дмитро Козаришук. Коли

Олена Коваленко.

Немов царівна у вінку,
Весна свій май святкує.
В газу зозулю чуті дівинку:
Чи дого жити — віщує
Байдушним вигуком: „Ку-ку!“

Кує зозуленька: „Ку-ку!“
А серце тьохна із болю.
І хочи я спитати яку
Жити готув долю?
А та мені: „Ку-ку! ку-ку!“

На хвилю я дивлюсь прудку,
Що зветь ся під горою,
І тихо я спитав ріку,
Що тратить ся зі мною!
Зозуленька-ж на те: „Ку-ку!“

Візьму я дівчину струнку,
Красуню царівну?
Чи душу я свою палю
Вся радости змарную?
А з газу знов мені: „Ку-ку!“

В житті солодку, чи гірку
Я буду чашу пияти?
І як на довгому віку —
В біді, чи в щасті жити?...
А з газу все: „Ку-ку! ку-ку!“

З „Української Музи“.

М. Функенштейн.

Мій перший гріх.

(Переклад: Н. Бойко).

(Конець.)

День опісля ішов а зі шкоти. Она була вже в віку. Трохи сніжало і стемнілось. Я пізнав її і серце мені трохи не вискочило з груди. Я проходжував ся по другім боці пішходу, думи не знайшов нагоди дати їй знак поцілу. Дома роздумував я над пережитим і заклянув, що коли мене любить, то повинна завтра також там бути. Я не обманув ся. Ми були точні. Щодень стояла она при вікні а я робив її променаду. Раз пробив ся я слабим і вишшов о 3. год. зі школи поглянути, чи она дійсно задля мене стоїть ме в вікні. Мусів годину чекати і так переконався о її любови. Перед родичами все вимавляв ся і так примив брехати.

Така правильність променад сама собою не довела до доброго, але я не адавав собі з того справи. Пенно тоді мак я залюблений, задуманий нараз лица. Перший ліпший, що мені приглянув ся, міг би був се спостерігти. Так пенно зміркував се мій вуйко Антик Отко. Раз приступав до мене і панно безцеремонно: „Ель-ві-ра, гарна собі дівчина, нічого собі“. Его очи зеленіли ся а з плаща висторчала вата. Мене огорнула злість, але я цілком поважно обернув ся і пішов, не відмовивши ему ні слова. Ніколи не запускав ся би з такими кулачниками а ще з ним, знавшим „загабундою“.

Він грав в кулі і пия вже вино а я знав також, що він в гімназії не хотів вчитись і що его перед двома роками прогнали зі школи. Опісля укрив свого батька-музиканта одинокий бас, аним заробляв собі хліба, і утік до Львова. Відти припровадила его поліція назад до батька. Пробував він зичайно в товаристві також таких пташків ли і він.

Була субота. Весело опускали шкотири по науді гімназії. Пополудне міливо а завтра неділя. З разу не думав я ні про що инше і тїняв ся нізкими хвилями. Весело усміхало ся совісно а округ аонів бізоний сніг. Я пристав до двох товаришів. Нараз побачив я на раї коло церкви Антика Олку. Бму товаришави ще два его приятелі. Він звернув їх увагу на мене. Один з них був того росту, що Антик, а надутими „варгами“ і довгим носом. Другий був малого росту, присадковатий, сильний а твар его повна прищів. Серце в мене адригнуло ся, але я звернув на ліно. Однак мое серце віщувало, що они спідять на мною. Я не обманув ся, бо назад мене нараз заревіли три голоси: „Ель-ві-ра! Ель-ві-ра!“ Товариші мої оглянули ся. Однак я заговорив їх і присерия хід. Та нічо не помогло, бо они ще дуще кричали: „Ель-ві-ра! Ель-ві-ра!“ Зі стаду а трохи не провалив ся з землю. Они все кричали а провалювали — аж до дому. Я тряс ся. Мати хотіла послати по лікарів. Я зацїтїняв, що то скоро мене, що то дорож мені лихо зробило ся. Я сів, щоб не бачили моїх дромачих піг. Там обманув я своїх родичів і скрип свої почування та болі.

подумати, що між ними є о. Грібонич, о. Попескул, о. Сорочан, о. Вербовський, що мають за собою лиш кількалітню службу, або о. Іліуц і Микитович, що нічим не визначилися, тогди являє ся відзначене повисших Русинів у властивім світі. Але кривда наша стає аж ванадто яскравою, коли подумавмо, як при сій нагоді конзисторія поминула гідних Русинів, які в рідній дієцезії певно були б відзначені, щоби їх заохотити до дальшого щирого труду. Чи не заслужили собі хочби на червоний пояс о. Валашескул з Дихтинця, о. Тиміньський з Довгополя, о. Іванович з Жучки і Кадобівців, о. Драчинський з Тонтрів, о. Маланчук з Лукавиці, о. Даскалюк з Камени, о. Мунтин з Зеленева, о. Бриндзан з Мамаївців і т. д. А що сказати за о. проф. Бремійчука, котрого всі товариші протоєреями і архипрезвитерами, наколи вго не хотять удостоїти хочби найнижшою почесністю? Чи оо. Сагін, Ковак або Георгів більше потрудили ся на науковім полі як отсей наш щирій земляк? От у Волохів рука лиш собі крива, на нас забувають при кожній нагоді. Чи-ж не крайній час, щоби ми уладили церковні відносини після справедливости, щоби не діяли ся в дієцезії такі дитячі кривди?

Ми дістали картку з підписом „Прозорний“, який занує нас про деякі справи, на які відповідаємо прилюдно ось що. При Радовецькій гімназії мають отворити німецько-румунські, отже утративистичні класи, яких Волохи все собі жадають, щоби волоскі ученики мали у свідомствах донає, що знають і німецьку мову, про яку справді не дуже то дбають. Тому їм утративізм не дошкудює так як в наших гімназіях, де наші знїмчені Юрки не знають міри вимогам з німецької мови, іза чого перепадає безліч наших учеників. Таних паралельок зажадав сойм 1907. року і в Сереті для Русинів і осібних для Волохів, та ся справа покищо спить сном блаженним в шуфлядах наших культуртрегерів-антисемітів, які дбають мимо-волі головн за Жидів, що і в гурагуморській гімназії становлять більшість учеників. Вони й держать головн германізаторський університет. Проти сего остануть ще мабуть на довго ріа desideria бажання „Прозорного“ і ему подібних оптимістів в справі свого університету. Таке саме скажемо і про раду „Прозорного“, щоби не жадали побільшення посольських мандатів взагалі

Родичі були толїсь також дїтьми. Однак забули що тоді они відчували та думали. Дуже мало з них уміє пізнавати, що дїє ся в серцю їхньої дитини.

Я не відважив ся вийти на вулицю. З тугою в серцю думав я про свою Ельміру. Моя любов до неї тепер ще подвоїлась. Яків танож нічого проче не знав. Я нікому не зраджував свої тайни. В понедїлок зробив ся хорим а в вівторок вже мусїв іти до школи. По 12. год. стояли знов ті голодранці мені в дорозі. Я хотїв збачити та мені ще гірше дісталось. Они бігли за мною і кричали „Ельмі-ра! Ельмі-ра!“ Люди з вікон здивлялися, як на чудовище. Заклопотаний став я — Они собі. Очко усьміхав ся злобно; я махнув рукою на него до себе.

„Чого хочеш від мене?“ спитав я прайдурним голосом.

„Дай нам три леви; ми хочемо собі купити книжки!“ була его відповідь.

„Я не маю грошей“, кажу ему, „але дам тобі потатку і гарну книжку „з образами. Дома скажу, що згубив їх.“

„Ні ми не хочемо, ми не ученики!“ каже Очко „дай нам три леви.“

„Але-ж відки я їх озьму?“ кажу, „я би тобі дав.“

„От-же — ні!?!... Adieu!“ сказав він і пустив ся іти. Я тоді крикнув:

„То дай мені хоч трохи часу!“

„Так, то щось иньшого. До позавтра до 4.

а тільки українських і зменшеня дїдичівських; бо не доста жадати, але треба мати силу ті жадати переперти, а сего не вдіє українська патица соймових послів, хочби й не знати яка радикальна. Про те, що „фондами Українців“ мав би повстати німецький дневник не знаємо нічо, бо таних „фондів“ нема, хоч задля інформації чужої суспільности придав би ся й буковинським Українцям власний німецький орган, хочби тільки тижневник, не то дневник. Заспокоївши так цікавість д. „Прозорного“, просимо его відзивати ся частїйше й ширше, ми радо помістимо і такі голоси оптимістичні, хочби на те, аби вказати супроти них на реальну, себто можливу політику.

Міська шкільна рада в Чернівцях ухвалила, як доносить газети, поручити краєвій шкільній раді внесок громадської ради а то засноване лише двох руских шкіл народних, а за те знесене всіх руских паралельок, які є доси при 1. і 2. класі. Щоби сю мудрість урадити, треба було нашим жичливим культуртрегерам майже півроку, очевидно тому, щоби протягнути справу аж до кінця року шкільного, може би таким способом проволічи справу ще хочби о дальший рік шкільний. Звертаємо на се увагу наших послів, щоби подбали о рішене сеї справи ще перед новим роком шкільним.

Рада державна.

Відень, 28. мая. (Кб.) Буджетова комісія. При обрадах над предложеням міністерства внутрішних справ барон Гердт обговоривши докладно пливовану реорганізацію санітарних відносин, повідомля, що утворено проти туберкулі фонд, якому приділено два мільони корон, і сподїває ся, що власть ся ему позискати збільшене дотации. Міністер відносить важність таних вараджень в цілі побороювана недуг, що є вадичною автономних властей. Міністер заповідає дальше закони в справі заведеня нової лікарської ординації як танож закона про плату аптекярів і обіцяє покіншене положеня державних лікарів. Власть виступають дуже рішучо проти надужитя еміграційних агентів; свого часу предложений законопроект про еміграцію прийде перероблений під обряду парламенту. Дотично реформи в управі відносить міністер потребу децентралізації, головн збільшеня старості політичних краєвих властей як танож зменшеня їхньої роботи.

години. „Я буду очікувати на променаді.“ додав виразно.

„Помди, бодай тиздень!“ прошу его.

„До завтра о 4. год. відповім остро і з натиском.“

Я зрадів, що бодай на часок буду мати спокій. Ельміра віддалась мені ангелом, а єї блїде личко мов говорило іза шиб: „Деся був так довго?“ Вертаючи домів попав я в нову розшуку „що пічну завтра?“ Цїлий сміт був для мене сумний. Я відповів лїхо в трох предметах. При обіді ледко що ликав. Родичі ганьбили та злостили ся. На решті пішов батько до спальні а мати до хорої сусїдки. Яків та брат вже передня вийшли. Я остав сам на сам в кімнаті і спостеріг, що мати забула ключі від комоди. Они були в замку. Показавно отворив я шуфляду і вибрав гроші. З них узив 3 леви. Потім замкнув, як належить ся, взяв книжки і шмыгнув до школи.

Антин Очко додержав слова. Я дав ему жадачу суму і відкупив ся на якийсь час від запасти. Однак я не чув ся щасливим. Скоро покінчила я для того мою променадку і прибіг до дому.

Дома застав я ворохобию. Мати відкрила недобір грошей і сварила на служницю в кухні і на Трену, бо она брала служницю в оборону. Мій брат був танже в кухні. Я сїв коло стола і удавав, що щільно учу ся.

„Нїхто иньший не мїг узяти“, пояснювала мати „Ти злодійка. Лиш ти, ти! Гроші не потребуєш віддавати, але раненько-забери, свої мавати

Колї в засадах політичної управи нормовано справи публичности, і безпосередности прямо законодам, то могло-би се привести до найтакших консенвенцій; однак неможливо виключити, щоби правительство раз рішило ся зажадати від парламенту увнономочення до управлїення веденя адміністративних справ в дорозі розпоряджень, що мають бути основані на певних, провідних засадах. Так само вступає ся міністер рішучо на публичними, устими і безпосередними жарними розправами. В цілі покіншеня службових відносин новітних лікарів пороблено вже відповідні приготования; танож задумує правительство утворити нові категорії урядників на підставі кваліфікацій окінчених учеників середних шкіл. Міністер висказує вірїє своє признанє діяльности політичних урядників, виставлених завжди на великі напади, і сподїває ся, що за їх поміччю зможе усунути неодиї хибі адміністрації на користь загалу.

В ході дебати обговорювано невідраді відносин у галицькій громадській управі. Через безперестанну опіку жандармерії опинив ся край в стані нічної облоги. Весїдники закликають правительство, щоби перенесено куди инше тих жандармів, що спричинили смерть руского патріота Катанця, як танож тих, що дали почин до кровопролитя в Чернівцях.

Посол Оичух наводить цїлий ряд снарг на спосіб діловодства автономної краєвої адміністрації Буковини і краєвого маршала барона Ю. Василька.

Посол Н. Василько реплікує на закиди передбїсїдників, звернені проти автономної краєвої адміністрації Буковини і ставить резолюції в справі полерти розпоряджень проти пазягри і ширеня переричних слабестей, спеціально у гірських околицях Буковини й Галичини, заснованя староства в Сторонци-Путілові і перемїненя дотенерїшньої експозитури в Селетині на староство. По сїм прийнято етат міністерства внутрішних справ.

Довірочна нарада української акад. молодіжи.

Вже довгий час давав ся відчутти брак солідарного співідлїаня укр. акад. молодіжи в Чернівцях в деяких дуже певучих справах.

В виду того вібрала ся укр. акад. молодіж черновецького університету в недїлю дня 23-го мая с. р. в салі „Народного Дому“ в цілі обговореня слїдуючих точок:

1. Справа катедр укр. історії на черн. університеті і становища укр. студентства до відповіді декана філ. факультету н. др. Чашина, даної відпоручиваєм акад. товариств.

і руш мені в хаті. Службової инижючи так і так не маю!“

Моя мати певно була би ще дала ся ублагати, бо дївчина страшенно плакала. „Нїгде я не найду такої служби нїгде, нїгде!“ ридала она без перестанку. Але надїйшов батько. Дїавав ся про подїю і єї відхід був запечатаний. Пригадую се собі дуже добре ту сцену, але я собі тоді нічого з того неробив, що паншина жидина за мене покутує. Кара євїєсти за служницю наступила аж в пізнійших роках, коли я вже жив в велиім місті. Було то підчас недуги свого батька. Тоді то значїня сего першого грїху явило ся мені в повній величч. Сегодня, де я кожної хвилі очікую менї смерти, для мене оно ще гірше. Радо хотїв би я стати перед нею і просити в неї прощєня. Часто думаю, як би то в якийсь спосіб єї поміг, хоч знаю, що минулого не залагоджу. Она, се дитя руского народу, живе певно ще і то може в пуждї; — се правнїє в русїм народі. — Одначе, де єї віднайти? Іди і шукай листом дерева, що впав перед 20 роками. Щось надвїстайїє вїнать собі з мого побожного бажаня. Я пригадую собі пляму в латиньській граматичї; пригадую собі вату, що виглядала з пляни Антина Очка; пригадую собі хлипанє слухницї, в якїм она благала свою матір; але не пригадую собі, як она впадала ся і як вигидала. Пригадую собі, що вїчно мала впошені черевини, та що дві тоненькі коси виглядали з під червоної хусточки.

II. Утракнім в буковинських середніх школах і кончатість його внесення.

III. Українізація адміністрації і судівництва на Буковині.

Першу точку реферував тов. П. Мігула. По короткій дискусії над тим рефератом прийнято одностайно наступні резолюції поставлені тов. референтом:

1. Визнається, що центральне правительство, згідно з к. м. міністерство просвіти і віросповідання, щоб оно — відповідно до ухвали тамтешніх зборів укр. акад. молодіж — поставило собі як найкоротше засноване на черн. університеті катедри укр. історії враз з семінаром з укр. викладавкою мовою.

2. Визнається, що наших парламентарних заступників у Відні, щоб в найближчій часі починати відповідні кроки в міждержавних чинників в справі засновання катедри української історії на черновецькому університеті з українською викладавкою мовою.

Що до другої точки, яку реферував тов. О. Цем, рішено в свою справу прийти перед ширший загаль і в тій цілі в порозумінню з прочою нашою громадою скласти як найкоротше загально доступне віде, на яким мало-б обговорити ся також 3. точку дискусії. Про се віде оголосити ся в свій час в часописях і афішах.

Над третьою точкою, яку реферував тов. Е. Маєр, розвела ся довга дебата, підчас котрої присутні прийшли до переконання, що ся справа лежить виключно в руках нашої суспільності, якої обов'язком було би стояти на сторожі прав української мови. Тому визнається, що нашу суспільність, щоб до всяких урядів звертати ся виключно в українській мові і мадала від них в мові і письмі українського урядованя. Крім того поставив тов. референт резолюцію, в котрій визнається, що заступники українського народу в Галичині і Буковині постарати ся, щоб там не раз усунуто невідрадиний стан спричинений чужим для українського народу урядованем.

Вийняти перейшло одностайно наступне висновок тов. Е. Вацка: „Визнається, що українську молодіж, щоб у всіх урядах, в публічних закладах, в школах, уживала української мови, а товаришів, що не будуть поступати після цієї ухвали, напратити комітет, вибраний на се довірливою народом, публічно“.

За комітет:

О. Цем,
голова коміт.

Е. Маєр,
заступник голови коміт.

А. Цем,
писар.

НОВИНКИ.

Чернівці, 26. мая 1909.

Насидар. Четвер 27. (14.) Індора, Терапонта, рим. Марії Магдал. Схід сонця 4 год. 2 мин., захід 7 год. 53 мин. — Пятниця 28. (15.) Пахом. Адела, Ісая, рим. Вільгельма і Ангела. Схід сонця 4 год. 1 мин., захід 7 год. 54 мин.

Головний виділ „Рускої Бесіди“ вибрав заступником голови, ним є інсп. Попович, проф. д-ра Стоцького, секретарем проф. Семаку, економом ул. Петрашука, бібліотечником проф. д-ра Кордубу, напісром уч. Радомського а контролером д-ра Богута. Виділ вибрав видавничу комісію, яка має дбати о видавничство книжок для членів товариства. На другий тиждень вийде за місяць май і червень гарна розвідка проф. д-ра Мазовея про Юрія Федьковича а портретами поета. Ухвалено починати відповідні кроки задля отворення української книгарні в Чернівцях.

Пригода на залізничі. На 23. с. м. дучала ся на станції Глібока велика пригода. Іменно особливий потяг, який вийшов того дня з Іцмані 8 год. 40 мин. надіхав в Глібоку з боку на оден залізничний піз. приїхав одна особа покла смерть а 6 осіб ранено. На потяг, який надіхав з Іцмані ніхто не потерпів ніякого ушкодження.

Страйк на львівському університеті. Польська молодіж університетська урядила передчере загально(?) віде, на яким ухвалено застрайкувати на три дні від викладів, а се від 25. до 27. с. м. виключно. Страйк в демонстрацію проти правительства, яке не дбає про потреби львівського університету, а передовсім про новий будинок для університету. Замітне, що не повідомлено про страйк ні Рушніні, ні Жидів, яких рано, коли прийшли на виклади, польські академіки не пустили до середини. Академічний сенат ухвалив сейчас, предавжуючи пошу завершу, замкнути виклади аж до дальшого за-

радження, яке наступить по приїзді ректора д-ра Марса, котрий поїхав до Кракова на торжество в честь проф. Стан. гр. Тарновського.

Підвищенє кари. Найвищий трибунал на підказку прокуратури що до ніякого виміру кари за шпигунство підвищення Ярославови Монаховському кару називав в трех місяцях на оден рік.

„Діло“ доносить: Товариство наймних обезпечені „Дістор“ прийме зараз кілька платних практикантів. Зголошувати ся можуть лише такі кандидати, які покінчили гімназію або реальку або торговельну академію, а репрезентують лишити ся на стало при „Дісторі“. У тих кандидатів, що не мають торговельної акадємії, помаданий іспит а бухгалтерії. Кандидати а каліграфічним письмом, — а банковою або бюровою практикою мають первинство. Зголошення приймають ся лише письменно а долученням дотичних свідоцтв а перекладах або відписів. Наєжить зголошувати ся найдальше до 15. червня с. р. до Дирекції „Дістор“ у Львові ул. Руска ч. 20.

Др. Альфред Єнсен (Jensen) проф. Нобілівського Інституту а Штокгольмі звернув ся в останніх днях до Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові а впровадив ним „планом студій над Мазепинцями, до яких вибрав багатий матеріал з шведських і заграничних архівів. Перед місяцем гостив др. Єнсен також у Львові, де студіював відповідну історичну літературу українську, польську а російську. Зі Львова поїхав в цілі дальших студій до Києва і Полтави, де оглянув місце погавення бітви. Згаданий шведський учений цінує ся невичайно також українською літературою (твори наших письменників читає в оригіналі) і саме в останніх днях звернув ся зі Штокгольму а просьбою до нашого письменника М. Коцюбинського у Чернівці — дозволити перекласти його твори на шведську мову. Підчас свого побуту у Львові зацікавив ся др. Єнсен а українськими науковими кругами, бував на виставах львівського українського театру, на виставах проф. М. Грушевського на університеті, виїжджав отаран ся пізнати досить докладно наше наукове і культурне життя у Львові. Назвав також зносина а редакцією віденської „Ukrainische Rundschau“.

Великий пожег. Вночі в четверга на п'ятницю около пів до 1-ої год вибух в Підволочиських огонь в безпечивім млині Льва Лінкса, віддаленим від осередка міста о який кілометр дороги. Млин той, вибудований перед кількома роками, був заосмочений а машини найновішої конструції і его віднаймали від властивих Штенів і Шнайзер. В четвер мило сьвати млин був а руху і аж вечером о 9-ї год. млин замінено, а робітники російські ся до домія. Вночі вибух огонь на першій поверсі в переді на ліво, де були машини. Мимо всяких трудів місцевої сторожі пожежної, згорів цілий млин зі всіма машинами та складом муні і обіжк. При огні кільканайцять осіб попекло ся більше або менше тяжко, а жінка посесора, Штенікова зі страху породила сина. Здогадують ся, що огонь був відломлений.

Нові розкопки в Помпеях. Один їм. властитель готелю в Помпеях урядив недалеко новозбудованого міста Помпей розкопки, при яких розкопано чудову ще дуже добре удержану віллу. Всі кімнати укріплені незвичайно пишню, а найкращою кімнатою є трісцініш, ідальня, якої стіни укріплені різними фігурами незвичайної краси і живого виразу. Они представляють Ариадну і Вікторію. Руки їх легкі і граціозні. Верки такі блискучі і ясні, начеб були вчора наложені. Надюрці влади зачинили вілю і заборонили дальші розкопки, щоб приватний чоловік не забрав собі дорожечності, ни то лучалося було при відкритті вілі Прінека.

Оповістки, іменованя і т. п.

Перша проба до концерту Мазепинського, котрий уряджують укр. акад. товариства в Чернівцях, при пасажній співучасті „Вук. Воєна“, дня 27. червня с. р. відбуде ся 28 мая о год. 8-їй вечером в кімнатах музичної школи. — *Комітет.*

Позір! Визнаємо всіх Січовиків, котрі хотіли би вжити участь в святі Січовім та Мазепинським в Коломиї дня 31. мая 1909, щоб зголошували ся найдальше до п'ятниці 28. с. м. у тов. Стернюка при ул. Паньській ч. 35. Відїад в Чернівці дня 31. мая о год. 9-52 перед пол., поворот о 3-38 по пол. або 4-31 вночі, час сер. европ. Просимо також дозволити „Січ“, аби старались тим самим потягом їхати, а се тому, щоб потім спільно їти в похід а дїяря до міста. Поваж на се сяжато запрошені всі славянські народи і Шведи, а з тих деякі вже заявили свою співучасть, тому було би пожаданим, щоб наша „Січ“ взяла як найчисленнішу участь. Сьвято заповідає ся величано. Зголошувати ся можуть і не-Січовики. При більшій числі учасників можна буде дістати знижку. Гаразд! — Січовий, воєновий. Стернюк, писар.

3. „Історичного товариства“. В п'ятницю дня 28. с. м. відбудуть ся сходина членів „Історичного товариства“ в кімнатах „Української громади“ ул. Вірменська ч. 4. о год. 8. вечером. На сих сходинах буде мати проф. Прайма відчит п. н.: Ворон в народній словесности. Гостям радї. — *Вийді.*

Загальні збори читальні „Рускої Бесіди“ в Корчештах відбудуть ся дня 8. червня у власнім домі о 4-їй год. по полудні а звичайним дневним порядком. — За старшину: Василь Томіюк, начальник. Симон Чурюк, писар.

3 суду. Судовий комітетик Мансміліян Кобилянський дістав кілька тижняву відпустку.

Іменованя. Цсар іменував надзвичайного проф. Леона Кельнера звичайним професором англійської фізіології для черновецького університету. — Міністер рільництва іменував пров. управителя лісів і домей гр. прак. ред. фонду Адольфа Груса дефінітивним управителем. — Краєвий президент др. Вільгельбен іменував дипломованого ветеринара Йосафа Стрєнна зі Львова ветеринарним асистентом при краєвім правительстві в Чернівцях. Дальше іменував краєвий президент оінчених правників Н. Давидовичем і В. Вернера концесіонними практикантами а статусі адміністративних урядів на Буковині.

Центральний банк чесних щадниць (Ustredni banka ceskych uroditelov), філія в Чернівцях. На посліднім засіданні „Надзорчої Ради“ а дня 20. с. м. іменовано управителів урядників для нової філії, котру а огляду на теперішню діяльність банку, питають місцеві фінансові круги дуже радо. Директором іменовано п. Карола Прімука, заступником тогож п. Франца Шіпа дотеперішнього мука довіря на Буковині, прокурором-бухгалтером п. Вацлава Вайко, дотеперішнього контролера львівської пошти а другим прокурором п. Йосафа Ваксу а віденської пошти. Нова філія починає свою діяльність а днем 1. липня с. р.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 26. мая 1909.

Царгород, 26. мая. (Кб.) Ходить чути, що між військовими проводирами, портою і молодотурецьким комітетом кайшли диференції, задля чого Шевкет-паша відпочив свій відїад до Солуна на пізнішше.

Петербург, 26. мая. (Кб.) Помісничий міністер заграничних справ Чарікова іменовано на донос, а послом в Царгороді на місце Сіновява.

Петербург, 26. мая. (Кб.) Дума радила над законопроектм а справі управління деяких питань дотично свободи віри, спеціально дотично уділення права пропаганди як танож права для сект старовірців що до свободи зборів, дальше над правом їх самозвільнення називати себе євангелістами а вийняти над правом свої секти творити громади без окремого дозволу правительства розуміє ся лиш за приписаним зголошенем. Правительство і правий виступають проти сего предложеня, підчас коті більшість центра і лівиці не сказави ся за тим. Над сєю справою розсинули ся дуже оживлена дебата. Голосована відбуде ся правдоподібно завтра.

Торговиця збіжа.

В Чернівцях платили дня 24. мая 1909 за 50 вгр.

Пшениці	14—14-20
Жита	9-75—10—
Ячменю броварного	8—8-25
Вівса	9—9-25
Кукурудзи, пріма	7-80—8-10
Кукурудзи, нової	7-50—8-20
Пшеничної соломи	5-70—5-80
Житної соломи	5-30—6-10
Спиртусу (10.000 процент. літра)	49—49-25

Датки на пам'ятник ТАРАСА ШЕВЧЕНКА в Києві просимо прислати до „Рускої Каси“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

РУСКА КАСА • РУСКА КАСА

тов. аарестроване а ограниченою порукою в Чернівцях.

Одяжок свого рода українська візантійська інституція на Буковині. — Приймає виклади щадниць і опрощенку 7% на 5%. — Май вказати 40 К і платити 8%, аніжже 3 К. — Родимий! Хай власний до свого! відбє ся тільки відомою по п'ялі Буковині і най кожний, що почуває себе широким патриотом-Українцем складає свої шадности а „Рускій Касі“.

Приєднуйте нам нових членів. Дирекції.

Звичайні загальні збори стоваришених каси пож. і шадн. для громади Юрківці, відбудуться дня 3. червня 1909 о годині 2. по полудні в льокалі стоваришених з отрим. дневним порядком: 1. Прочитане протоколу з попередніх загальних зборів. 2. Справоздане старшини з діяльності стоваришених за минулий рік і предложене білянсу за рік 1908 до апробовани. 3. Вильосоване і вибір на місце уступаючих членів старшини і ради надзорчої. 4. Вільні внесення і запитання. — *Андрій Дивачинський, начальник.*

Звичайні загальні збори стоваришених руска каси пожичкова і шаднича для громади Волоський Ванілів-Полієн відбудуться дня 3. червня 1909 о год. 11. перед пол. в домі господаря Михайла Маньковського із слідуєчим дневним порядком: 1. Прочитане протоколу з попередніх загальних зборів. 2. Звіт старшини з діяльності за минулий рік. 3. Приняте білянсу за рік 1908. 4. Вибір касиєра і призначення йому платні. 5. Вильосоване і вибір ради надзорчої. 6. Вільні внесення і запитання. — *Старшина.*

Загальні збори каси пож. і шадн. ст. з. з. н. п. для громади Корчешти відбудуться дня 6. червня о 2. год. по пол. в салі "Народного Дому" з слідуєчим дневним порядком: 1. Справоздане старшини касової і білянсу за р. 1908. 2. Вибір 3 членів старшини першої. 3. Вибір касиєра. 4. Вільні внесення і запитання. — *За старшину: Портемія Тивчак, начальник. Василь Гумуляк, заст. гол. Яким Крамарук, касиєр.*

Звичайні загальні збори каси пож. і шадн. для громади Тарашани, відбудуться дня 6. червня 1909 о 2. годині по пол. в домі касовим з таким дневним порядком: 1. Прочитане протоколу з попереднього загального збору.

2. Справоздане касове старшини за рік 1908, предложене до прийняття білянсу за рік 1908, і уdlлене старшини і ради надзорчої абсолютної. 3. Вибір старшини і ради надзорчої. 4. Ухвалене стопи процентної від позичок і вкладок шадничих. 5. Ухвала про виплату або її неанплату проц. від уложених паїв. 6. Ухвала в справі закупа дому для стоваришених. 7. Вільні внесення і запитання. — *Старшина.*

Загальні збори каси пож. і шадн. для грм. Ревни відбудуться дня 6. червня 1909 о 12. год. в полудне в шкільнім будинку з слідуєчим дневним порядком: 1. Справоздане старшини про діяльність каси за рік 1908. 2. Змінене процентної стопи. 3. Вильосоване 2 членів старшини. 4. Вильосоване 4 членів надзорчої ради. 5. Вибір касиєра і уdlновлене ему платні. 6. Вільні внесення. — *Симеон Панчук, голова каси.*

Звичайні загальні збори каси пож. і шадн. для громади Рус-пе-Боул, стов. зареєстрованого з необмеженою порукою відбудуться дня 6. червня 1909 в шкільнім будинку о 2. годині по пол. з таким дневним порядком: 1. Прочитане протоколу з послідних загальних зборів. 2. Справоздане касове за рік 1908. 3. Вибір ради надзорчої. 4. Ухвала, що кожний член каси має належати і до всіх тутейших руских товариств. 5. Запитання. — *Старшина.*

Звичайні загальні збори споживного тов. "Взаїмна Вигода" в Рус-пе-Боул відбудуться дня 6. червня 1909 о 4. годині по пол. в шкільнім будинку з таким дневним порядком: 1. Прочитане протоколу з послідних загальних зборів. 2. Справоздане касове за рік 1908. 3. Розділ чистого зиску. 4. Вибір старшини. 5. Вибір ради надзорчої. 6. Запитання. — *Старшина.*

Склад н. к. упрн. фабрики товарів з альпак і хінського срібла В. Балмана і С-кл у Відні.

Склад капелюхів І. Генрика Іти у Відні, Пос. Піхлера і Сніва в Грацу.

Склад черевиків Ф. Л. Попера в Хрудні, Авт. Чапенд у Відні.

Великий склад капелюхів П. і Л. Габіла в Відні, і славної фабрики черевиків Гана і Сніва у Новім Йорку.

Повідомляє що лиш у него можна дістати дійсно по найдешевших цінах **Весняні і літні новости**

ПЕРШИЙ ВІДЕНЬСЬКИЙ ДІМ ТОВАРОВИЙ В. БАЛТИНЕСТРА МОЛОДІВНОГО УЛ. ГОЛОВНА Ч. 3. Тел. 301.

Вже суть на складі в великім виборі всілякі сезонні весняні артикули для пань, панів і дїтний.

НЕБЕДОВС ЛЕМБЕРГ.

Доставці для буковинського звязку урядників

Міжцер & Шехтер, Чернівці

Ринок (напротів буковинської щадниці)

порувають свій багато асортований склад **весняних і літних артикулів**, як: **капелюхи** для панів і хлопців з ц. к. надвірних фабрик Вільгельма Плеса, Антона Піхлера, І. Гікля Сніва, як також італійської фабрики капелюхів Г. Бросаліно. — Великий вибір **білих** білого і колірового для панів і хлопців; ковчарники, маншети, рукавички, шкарпетки, панчохи, хусточки, шельки, палички і камизельки. — Великий вибір **краваток** в найновіших фасонах і красках. — Великий склад **черевиків**, найсолідніше викінчених. — Богатий вибір парасолів і парасольок різного рода.

Замовлення з провінції дешево і сейчас.

Неподобуючі ся річи можна відмінати.

Передплата на „Буковину“

плата в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
 - Росії: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.
 - інших державах: на цілий рік 40 ер., на пів року 20 ер.
- Для місця і овсян буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під надляго і коштувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотників.

Оголошення коштують по 10 сотників від одностаттєвої стрічки або IV місяця дрібним друком (сорт). При відкорекції або при рішучій замовленні внаслідок опуст.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині,

виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петронича число 2.

Число телефону 176.

Адреса для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устатковувати се щодня від 10.—11. ранку і 2.—3. пополудня крім неділей і свят.

Надіслане по 40 сот. від стрічки, при частійшій замовленні відповідний рахунок. Редакція не несе відповідальності за зміст надісланих матеріалів. Рукописи не повертаються і не зберігаються.

Циркулярні ако призначені коштувати по 2, 3 і 4 сотники від штуки.

Навештотувати за поштом марками поштовими не можна.

Рада державна.

Ми вже доносили, що посли розійшлися зади зелених свят на малі вакації, які придумало правительство, хотіти тим видобути ся з прикрого положення, в яке загнали его правительственні предложенія, а головню предложене міністра скарбу Білінського, проти котрого зняла ся в парламенті велика буря. Чехи, користаючи із загального невдоволення послів, стараються захитати ґрунт під правительством на якого чолі стоїть ім немилый барон Вінерт. Тому змагають до усунення сего міністерства а утворення нового, яке було би прихильніше інтересам Чехів. Поляки також закидають вудку у каламутну воду і мучать ся в Німцями, щоби й собі децю здобути, все одно чи то в злуці з Німцями проти Чехів, чи противно. Окрім того поодинокі партії висуввають підчас обрання палати над правительственими предложеннями деякі справи, що загонять міністерство в чималий клопіт. Тому видати, що не переливки, і треба ліпше розглянути ся, де приятелі а де вороги, і почислити свої сили, президент міністрів відсуває засідання палати аж до 3. червня, щоби тим уможливити комісії, що нараджує ся над державними видатками, ведене нарад без всякої перепони.

Ся комісія взяла ся дійсно за роботу і старає ся поладити неодні пекучі справи і обробити плин державних видатків. На одній в обраннє комісії забрав слово також посол Н. Василько, який в своїй промові зазначив, що Русини не можуть мати довіри до міністерства, в яким не закладає ані один Русин, що міг би вступити ся за справи, пекучі для руского народу. Бесідник підносить надужиті екзекуторів, які фантують всякі предмети, не вважаючи на закон, що означає докладно, які річі можна фантувати а які ні. Так само звертає ся проти побирання податків у літніх місяцях, коли то нашому селянинові найтяжше приходить платити податок, і скаржить ся, що уряди роблять людям, що потерпіли шкodu через тучу, зливи і т. д., великі труднощі при відписуванню ґрунтового податку. Вкінці ставить посол Василько сім резолюцій, в яких зазначає правительству наказати податковим урядам, щоби сі точно придержували ся міністерських розпоряджень, в яких означено про предмети, що підпадають фантуванню; далше, щоби правительство предложило закон дотично остаточного означення прав канцелярійних помічників і податкових екзекуторів, які чимало змушчують ся над руским селянством; щоби правительство уможливило сілскому населенню в гірських околицях Буковини й Галичини побирання ропу із солених жерел для піднесення плекання худоби і то побирання в більшій мірі як досі, щоби улекшило залагоджене просьба о отворення таких жерел і дозволило громадам поможности безплатно користувати ся ними; щоби правительство уможливило поворот руских урядників у руску часть Галичини, перенесених проти їх волі у польську часть Галичини; щоби правительство зрівняло черновецьких податкових екзекуторів що до пенсії із львівськими і поліпшило взагалі долю рахункових урядників на Буковині. Вкінці зазначає посол Василько правительству, щоби переводило заведіти в урядовій дорозі відписане ґрунтового податку в разі шкоди через тучу, зливи і т. д., як також, щоби не збирали податків у літніх місяцях.

На се відповів міністер скарбу Білінський в дуже прихильний спосіб і зазначив, що буде старати ся, аби всі сі домагання руского народу уваглено і сповнено. Комісія прийняла сі резолюції посла Василька одноголосно.

Далше рада комісія над предложенем міністерства рішучого, яке бажає привести вже раз до залагодженя питання викупу землі і зробити порядок із фантуванем і кредитовими банками.

При сій дебаті обговорює руский посол з Галичини Цеглинський заходи правительства около піднесення руского сілського населення в Галичині і просить, щоби уділено тим товариствам, які так само помирають такі заходи правительства, запомогу і на сей рік. Вкінці звертає ся бесідник острою критикою проти галицької господарки по лісах та доменах і жадає затвердження закона про довецтво, ухваленного торік галицьким сеймом.

У вівторок 25. с. м. виступило в комісії міністерство внутрішніх справ із своїм предложенем, заявляючи, що основано фонд, якого задачею було-би запомогати кравів влади у знищенню сухоти і поборюванню прочих недуг. Так само повідомляє міністер, що правительство робить відповідні кроки, щоби не допустити до того, щоби агенти обдурювали так далше нарід, як се до тепер діяло ся. Вкінці бажає правительство збільшити число старост, щоби тим уможливити переведення законів в цілі поборювання ріжних слабостей серед народу. Тут почувли ся знова голоси проти жандармерії галицької, яка чимало дала ся в знаки нашим селянам. Згадати лиш село Коропець, де убито Каганця, і кровопролите в Чернихові. Тому пожадано, щоби тих жандармів перенесено в иншу часть краю.

Та при сих обрандах не замовчав посол Ончул, який накинув ся перед комісією на господарку властиву у Буковині та на немилу ему кравового маршала ексцеленцію барона Василька. Однак дістав відповідну відправу від посла Н. Василька.

Для науки і забави.

Не знаю, як там у ваших оторонах, а в моїх ходять на гроби а Зелених свят, до небицінів до своїх в гості. Піду а ото собі на цвинтар, сиду на могилі тата таї думаю. Воже мій! думаю собі, як то час іде! Давно-ж то а бул молодий і моторний, а тепер дивись, уже й сивий. А ще прожню якийсь час, як Бог поволяє, таї „іди, мила, відіймись біла“! Кидай все, і хату свою і діточки свої і худібну свою, таї іди отут коло тата лежати, спочивати! І прийде потім на мою могилу мій син, так як а тепер прийшов на могилу тата, прийде, посидить, помолить ся, таї стане думку думати, що й він мусить колись усе покинути... Га! так Бог хоче!..

Сиджу а собі оттак на цвинтарі таї дивлю ся. Вже панотєдь відправили своє, пішли, а люди все ще стоять на гробах. Там бачу, Валандіха плаче — недавно чоловіка поховала — чую, як плачуть та примамлює „мій господареньку“. Ту дивлю ся, люди частують ся горінкою, а попри мене іде Козаків син, а сусідовою Марисею таї шартують собі, сміють ся... Люблять ся, видно. І так то піл сьвіта плаче, а піл сьвіта сміє. Одні обирають ся вмирати, а другі обирають ся жити. Сьвіт їм веселий і мить мила...

Все то добре, коли вже такий лад завів Го-

сподь на своїм сьвітї — але ота цинтика на цвинтарі менї не подобає ся. То так же а поганські часи на могилах небицінів тривали справляли, запивали ся; а християни повинні знати, що цвинтар то не юршма, а ми не погани. А то, як би не бачили, дехто так запиває ся в той день, що сьвіта божого не бачить. Торік, знаєте, вдова Стефаніха, ота, що на вигоні, апила ся на цвинтарі. Ну, апила ся; неседе але ся таї іде спати. А она пі; стала собі під смерекою таї обнимав попиному вень, обнимав і голосить: „мій господареньку!“ таї плаче смереку. Здурила баба таї тільки. Аж люди ставали таї сміяли ся. А потім а тижень не могла в село поїхати ся.

Значайно люди обмовні, лжіваті, як вощуть кого а куди, то попускають як цуники. Годї на улицю показати ся. Моя жінка, хоть яка, а не без того, щоби когось не обмовила. Що а з нею нераз насперечаю ся за то! — ну, але то домашня річ!

Вогато, знаєте, маю тепер клопоту з людьми. Взяла ся відіймись чуття, що а віби то і гіршу сіл маю у своїй крамниці і кувор гірший і перець — і все. У жидів, плачуть ліпше. Повіряв сей і той, що то правда, таї гайда до міста до жидів, як той каже: сім миль пішки за куєнни купив. Сіл у місті коштує так само, як у мене; моя сіл не гірша, як та в місті, бо а сам соди не роблю, тільки там купую, де й жиди. Отже пі; не вірать

менї люди; ходять до міста, тратять цілий божий день, бо їм адже ся, що а фальшивий. А мене вай Господь тиню скар, коли а людскої кривди хочу, коли а за мак-зерно фальшивий. Кажуть: „маєтку на нас доробив ся а тепер пан! А все за нашу працю! Почемай, кажуть, зійдеши на діда без нас; волимо а вида купувати а не в него“. А а присагну і грудку землі а їм, що зарібку мого а крамниці тільки, що ніт напівки. Ніхто не рахує, ніляю менї товару лічує ся, ніляю люди на боріг поймають і не віддають, ніляю а й моя жінка коло того находити ся — того ніхто не рахує, тільки всі: „ніл на нас маєтку доробив ся!“

Рад би а знати, хто то менї так прислужив ся. Арендар? та він тим не торгує, що а. Хто-ж би такий на мене таку несправу пустив? — Та а тепер справді готов замінити крамницю, коли так. На що менї клопоту! Небагом самі люди побачать, хто їм брат.

Вже то а пераз чул і сам бачив, які наші люди. Коли жид від нас подійшо возьме, то опи нічо не нарівають: жидови можна дати; коли-ж а зароблю на чім два три преїпарі, то їх уже закисть бере. Сій не сьміє заробити. Я вже шинав до себе ніляюх писемених господарів:

— Ходіть, шину, до мене; а нам ширахую що до грейцара, які мої зарібки, щоби ви знали, чи а вас кривджу, чи а на нас маєтку доробляю ся.

ка, який окрім того завізав правительством постарати ся о ревне поборюване недуг головно у гірських околицях Буковини й Галичини, і отвореня староства в Сторонци-Путилові і Селетині.

Відень, 26. мая. Комісія радить над предложенем міністра судівництва. Посол Челяковський наводить скарги чеських послів на області судівництва і звертає ся проти виключеня чеської мови не лиш у цивільних процесах але й у кримінальних розправах, хотий висісти суди Чехії розпорядили, що як німецька так і чеська мова є кривими мовами і мають право бути уживаними по всіх судах в краю. Бесідник заявляє, що Чехи не повинні висувати языкової справи як основу до дальших переговорів з Німцями, хотий також палата послів не має права розбирати докладнійше языкового питання. Чеські послы не можуть голосувати за державними видатками, як також і за предложенями міністерства судівництва.

Посол Олесницький жадає деяких реформ у судівництві і підносить чимало скарг Русинів на відносини по галицьких судах. При кождім політичнім заворушенню відбувають ся численні арештованя Русинів. Всі важливі місця у руках Поляків а рускі судії мусять терпіти з їх сторони лиш утиски. Суди не вважають на права рускої мови, а польські судії по більшій часті не володіють рускою мовою. Бесідник домагає ся, щоби розсліджено і стверджено, чи всі судії у східній Галичині знають рускої мови і щоби языкові справи полагоджено законом який був-би важним для цілої держави. В сій справі ставлять посол Олесницький дотичні революції.

Дня 28. с. м. відбуде ся прийняте парламентаристів у міністра просвіти Гр. Штірка, на яке з буков. послів дістали запрошеня п. Н. Василько і п. А. Лукашевич.

Конскрипція.

Що десять років занепокоє уряд всіх людей до реєстру і сей спис називає ся конскрипція. Комісарі приїжджають в село, кличуть всіх людей, записують роки кожного, чим він займає ся, якого він роду, а особливо якої віри і народности. Так дів ся в кождім селі нашого цїсарства, а як підтан всі ті спис складуть разом, то маємо конскрипцію всієї Австрії і знаємо кільки і якого тут на-

роду, чим займає ся, якого бесідов говорять, якої придержує ся віри і т. д.

Така конскрипція буде в нас року 1910, отже вже за один рік, і тому ми про ню ось тепер агадуємо. Як би ми нарядили якийсь слідчий тактований, як Німці або хочби Волохи, то не треба би рік вперед пригадувати обовязку. Тиждень передом написав би в газеті. Люди держать ся! і все пішло би як на шнурочку. Та в нас не так як у тих наших сусідів, в нас наряд неоднораз не розуміє, а підтак задля темноти находять ся й багато фальшивства, з чого ми маємо немало шкоди. Тому то поговорім за конскрипцію.

Ви скажете, та щоби що такого та конскрипція? Що мене зашпунуть, що се значить? Коби що дали, се було-б важне, а що мене пануть, кому з сего признака?

Ой є признака і то велика для всіх нас разом і для кожного з особна. Всімі права, запомогти і полемити припадуть нам, як ціло затримаємо одну руку, як випажемо ся тим, чим ми справді є, Русинами. Коли-ж один піде до ліса, а другий до біса, коли поодинокі люди, або й цілі села зашпунуть себе Волохами, тогди русна сила зменшиться а волоська збільшиться і буде право, полемити і запомогти нимирна не нам, а Волохам. Тогди буде верх не наш, а чужий, на підставі фальшивої конскрипції будуть канцелярії уладжені так, що не будемо до них мати приступу, будуть встановлені чужі і неприхильні нам урядники, панотці, учителя, будуть викладувати нам ворожих депутатів, будуть заводити посеред нас чужі нам школи, одним словом ми заприжемо ся в чуже ярмо.

Тому то всі інші народи дбають про конскрипцію дуже заочно, стережуть її як ока в големі. Тому старають ся вони записати до себе й нас, аби прибрати собі більше значіння, як вони мати повинні. Насамперед агітують тим Русинами, які н. пр. належать до латинської церкви, що вони не Русини а Польки, і ті латинські Русини вірять агітаторам і пишуть себе на сміх людській Польками. Між тим вони належать до нас, хоть вони латинської віри і навіть посять ся так як ми, в сердах, бо їх бесіда не польська а руска з діда-прадіда. Їх знов там Русини, що говорять так добре або дещо по німецьки, хоч в родині значайно розмовляють по руски. І вони напевно є Русинами, однак агітатори й тут звяють наших людей збаламутити в свою користь. Так лі всіх сторін надають на нас канікани і десаткують наш наряд до нещаня.

Однак найбільше шкоди наносять нам Волохи. Вони мають між нами дуже багато агітаторів, які просьбою або грозьбою або такі простим крutarством перетягують нас на конскрипції на волоський бік. Ті агітатори кажуть людям: Пиши ся Волохом, бо ти-ж віри волоської. Се говорять так приязно, так любю, що нам і на думку не приходить, кільки тут фальшивства і неправди. Бо віра наша раз що не волоська, а відтак віра щось иншого а мова знов щось иншого.

в газетах стоїть. Наш учитель з того села, що я, працює гірко вже кільканадцять літ; теперішні паробки і дівчата вже писемні, в церкві співають, аж мило послухати, так їх наш учитель вичив, але як він торік троха бульби зі шкільного ґрунту відотушив своєму слугі, шійт заскаржив его до суду, бо, важе, що то ему належала ся та бульба. Там люди невідатні та завистливі!

Наші селяни не вірять і своїм людям. Поради їм що добре, не повірять; заломив крамничку, оттак, як я, для вигоди села тай своєї, скажуть, що то тільки для себе закладаєш. Повідки їм: „Скільки ся по дїаєтці збіє, заложимо шпиклір!“ Не хочуть, а на переднівку бідують гірко.

Коли-ж їм що Мошко порадить, то то добре, то але! Мошко дасть на борг, а потім відрядує, — і то добре; я дам на борг і потім упоминая ся півроку тільки о своє, люди крикчать ся, не хотять звертати. Мошко аїкнитує — і то добре; я прошу, благаю, даю час сплатити, опускаю, що можу — ні! то але!

Не вірять селяни своїм людям — та і в тім загинів їх! Аж як їм біда дошкулить до живого, як повбудуть ся ґрунту, тоді побачуть, що сам чоловік нічого не адіє і мусять один другого спомогати, спілку робити, складати ся, бо громада великий чоловік і для всіх може постарати ся.

Степан.

Наша віра не волоська, а православна, отже вже задля самої віри ми напевно не Волохи. То-ж як спитав комісар, якої ви віри, казять що правді: ми православні! Але ми не лиш віри православної, але ми також Русини, бо говоримо рускою мовою. Тому спажено комісареві, коли спитав ся, якої ви народности, що ми рускої народности.

Агітатори ще нам спажуть, таже Русини є лиш ті, в котрих панотці голіші, без бороди, або Русинами є лиш уїїти. Се правда, що уїїти є значайно Русинами, бо говорять по руски, як і ми, але й се правда, що задля того не сміємо ми замочувати правду і клясти комісареві брехню, що ми Волохи. Уїїти тримають ся своєї віри а ми повинні тримати ся своєї православної віри. Вірою неможна торгувати. Але як ми кажемо що ми Русини, то ми ще не запродуємо нашу віру. Та й се треба пам'ятати, що уїїтими не є лиш самі Русини, а є й волоські уїїти, от як в Бойнах і инших селах такі в нас на Буковині.

Отже хотіли ми пригадати вам, панове громадо, аби ви навчили розуму темних наших собратів. Се треба часто розмислати людям при кождій нагоді, аби відтак не заспачила нас конскрипція і не нанесла нам великої шкоди, як по справедливості вона перевердає ся, тогди мусимо вийти горою за Русини, бо ми по правді найчисленніший наряд тут на Буковині, нам мусить припасти найбільше прав в краю, одним словом наш голос стане між всіма найважчий.

ДОПИСЬ.

Читальня „Рускої Бесіди“ в Горосівцях.

Загальні збори читальні „Рускої Бесіди“ в Горосівцях відбули ся дня 6. мая 1909.

Членів киялось споре число. З доколичної запрошеної інтелігенції ніхто, а з місцевої значайні гості. Привітні письма надіслали: п. к. інспектор шкільний п. Василь Продай і надуч. із Чорнави п. Ілюк.

Зборам проводив і реферувал про всі точки денного порядку писар читальні В. Коверчун.

Із справоздання виходить: Членів мала читальня 127, приходу за рік 1908 було 68 К 12 сот., а розходу 13 К 4 сот., отже в насі при кінци року 1908 остало 55 К 8 сот. Число книжок 80 а до сегорічних 11 із „Рускої Бесіди“ в Чернівцях і в Просьвіті у Львові. З часописей прокумеровано „Буковину“, „Народне Богатство“, „Хлібороба“ і „Громадянина“, а окрім того дістає читальня щоденні виданя „Буковина“ від надучителя В. Коверчука.

Далі вибрано старшину в котрої склад уїїили: Григорій Фунтей, голова, Іван Цуркан, заступник, Василь Сас, господар, Іван Шевчук, касир, В. Коверчун, писар, Петро Яшуринський, бібліотекар і Михайло Гаврилюк.

З ухвал подаємо: 1. Членська вкладка на рік 1909 внісєть 52 сот. і має її отягати касир пошкочов і щадничка. 2. Вудову власного дому.

Прочитана просьвітних тематів віднало, бо запрошені панове до того, не явились. (Сумно! — Ред.) Се що до звіту із загальних зборів.

Тепер подамо троха з історії нашої читальні. Наша читальня заснована Ва. д. О. Поповичом, що був тогді п. к. інспектором шкіл народних на повіт ічманський. Зерно просьвіти нам засіане не пропало марне, бо відомо успіхи, а то: Касу пошкочову і щадничку, 4 силени, „Січ“, і сама читальня устоялась, котри не лишне та не гірше розвивалась як і по других селах, а на новець нислід виборів до ради державної.

28. червня 1908 відновилась читальня, рух її ожив. В січні с. р. вступила читальня в члени „Рускої Бесіди“ в Чернівцях та „Просьвіта“ у Львові. Ну а тепер маємо ми й трохи жалю на наше матерне товариство.

Вже то нам впадо в очі, що „Буковина“ не помістила справоздання із зборів 28. червня 1908. Ну думали ми. Годі надати, щоб часопис за дурно допись випечатала.

Нараз читаємо в „Буковині“ в справі справоздання читальні. Ніхто із тутешних діяльних людей не дістав такого завізання й ніхто не чує ся заобовязаний з власної волі подати звіту, а то тим більше, що в нашій селі находять ся люди, що в жадній народній справі й пальцем не ру-

А онд мені: — Хто там знає, які твої рахунки; ми на тім не розуміємо ся.

— Чого-ж ви, питаю, вірите людям, що я фальшивий?

— Видно, що ово щось на тім є, коли люди кажуть.

— Та щож є, сусідо? Правда, ви купувате тепер сіль в місті?

— Ну?

— І правда, що та сіль така сама, не гірша, і не ліпша, як у мене?

— Таке так, що правда, то не гріх.

— Ну і чому-ж ви ходите аж до міста, коли за ті самі гроші можна в мене сіль дістати?

— Ва! — каже — адже ся: сіль ваша, не така, як жидівська...

— Адже ви що йно казали, що така сама!

— Ну, й що з того, що казав?

І так говори до горі! Сам не знає, чого хоче, а з свого не купить, бо не вірить.

То недовіре селян до своїх власних людей — то найгірша хиба в господарстві громадекій. Наш брат селянин не вірить своєму панотцю і хоч у хаті его ніби повірять, то найшовши а хати таку головою покрутять і подумав собі: хто знає! Наші селяне не вірять учителям, що він не на кару післаний в село, тільки для добра людей, і як до того прийде, то вікна ему вибивають, як то нероз-

шати, але — пробачайте — всюди довіря мають, та обчорненям вже при виборах до ради державної старались і все старають ся на верх вилізти. Тож ми чекали акиндали, щоб потім там людям відправу дати. Та годі. Врешта мая короткі ноги. Дивно нам також, що виславляють книжечки нашій читальні подають в „Буковині“ наше село раз у раз яко „темний кут“. Се викликає лиш усьміх на наших устах. Знаємо добре успіхи й інте читальні по наших сусідних селах що за „мені кута вони“. О спростоване в „Буковині“ не просили, та просити годі, бо ми переконані, що робота наша, — самих хліборобів, і без того не пропаде, як і доси не пропадала.

Даліше подалиб ми до розваги, щоб матерію товариство із власної волі вислало делегатів на збори читальні, не чекаючи аж запрошеня. Не пропалиб они, та кошта члени читальні радо би звертали. Однак тепер вони люди по селах вештають ся. В наших селах не мають они ґрунту під ногами тож треба нашими людьми троха заохити ся.

Горохівці, 16. мая 1909.

Григорій Фуштей,
голова читальні.

(Від редакції. Читальні в Горохівцях стали ся справді кривда, що се село зачислено мильно до темних кутів, бо у справданню „Бесіди“ вказана ся читальня між членами „Бесіди“. Тимімо ся, що в Горохівцях просвітний рух живий, за що належить ся дільним селянам честь, яку сим їм і віддаємо. Коби то і в інших сільських селах люди прибудили ся! — Годі вимагати, щобі головний виділ „Бесіди“ вислав на всі збори читальні свого відпоручника, на се не стало-б людей і часу; се обовязок дотичної філії, якого на жаль не сповняють.)

НОВИНКИ.

Чернівці, 27. мая 1909.

Календар. Пятниця 28. (15.) Психом. Анніа, Ісаа, рим. Вільгельма і Августа. Схід сонця 4 год. 1 мин., захід 7 год. 54 мин. — Субота 29. (16.) Теодора, Александра, рим. Маврима. Схід сонця 4 год., захід 7 год. 55 мин.

Виснази подяки і довіри. Дякуємо Вам Ви. Пана Пасле Антоно Лунашенч за ревану оборону інтересів українських хліборобів в державній Раді, якої Ви підняли ся в своїх бесідах при дебаті над законом про пошести худоби і правую краєвих фінансів. Заразом виснажуємо Вам при сій нагоді наше повне і необмежене довіра. Малатинці, дня 22. мая 1909. — *Валашук, посадник.*

Отсею дорогою складаємо Вам Ви. П. Пасле Антоно Лунашенч за Ваші щирі і неспинуці старання омоло добробуту українських хліборобів, як також найбільше за те, що Ви в державній Раді боролися так мудро і єдинімо наші інтереси в дебаті над законом про пошести худоби і правую краєвих фінансів. Заразом виснажуємо Вам публічно наше повне і необмежене довіра. Давидівці, дня 22. мая 1909. — *Андрішук, начальник гром.*

Громада Вікно (нов. Заставна) і Неволоківці (нов. Кіцмань) іменували посла Антоно Лунашенча на засіданні рад громадних 23. мая 1909 зі вагляду на яго заслуги омоло розвою сих громад одностороно почитним членом.

Серетські послушники кацапі, яких тамошній суд покарав арештом за галабурду, яку справляли послови Пігулякони і інсп. Поповичони, зробили рекур до краєвого суду в Чернівцях. На вчерашній розправі краєвий суд потвердив засуд і тепер порозважні люди, що дали ся намовити московським наймитам, мають відсидіти по карі двіа арешту і заплатити 130 морон коптів. Кара випала-б була багачо острійша, як би було доказано, хто з них кидав покладами і снігом, а ще більша кара була-б припала тому, що намовили, але кацапи постарали ся о то, що се не вийшло на верх. Та доста і оці чести послушникам кацапі! Най се буде оосторогою Серетским людям, не слухати московських наймитів, коли не хотять вгнатьбати своє часне імя карними засудами за дурні кацапські галабурди.

Нацапський хитрун. Між буковинськими нацапами, які поїхали на банкет до Москви, в також знавий професор червоноцкої геології о. Еуген Козак. Сей господи, знавий в Чернівцях під пазвою „падутого Гєса“, має славу незвичайного хитруна, і як се побачимо понизше, не без причини. Ідучи в Росію, о. Козак адивав ся припадково до дискусавателем „Кієвських Вєстей“, який відтак найже всю розмову з Козаком надрукував у тій газеті. Отсе Козак оповідав ему про наші сумні відносини в Австрій, а щоб се доказати, навіз він випадок, який лучив ся між ним і митрополитом

о Рентою. Іменно просьбу о. Козака, щоб митрополит пустив его до Росії, впр. о. Рента не сповнив. Даремно о. Козак уживав всіляких хитроцій, що він їде лиш на свято писателя Гоголя, що Гоголь писав посвяєня до служби божої, та що він в Росії з ніким не буде розмовляти. Одни впр. о. митрополит непохитно постои при своїм і не позволив. Тоді о. Козак сивнув расу, шпурнув реверенду і в кутій лаяці пішов до пісальних властей і просьбою о відпустку, бо-ж він — професор. Отримавши єї, поїхав куди душа тагнула без дозволу митрополита. Ну, хитрий панотчик Козак, лиш питає, чи буде ему адичий впр. о. архієрей за его газетні дописи в „Кієвських Вєстях“, до о. Козак агірдно називав его „австрійським чиновником“, іща що о. митрополит вірний син нашого цїсарства. От, панове громадо, що за людини наші Кацапи, тут серед нами удають вірних горожан, між тим вони лиш тілом між нами, душа тигне їх до Росії, там видять вони свій рай. Богатирець, що недавно тому потайки чужину був до Росії, й тепер хотів туди забратись, та власті нагоді надержали его в Станівцях. Его приятель Гєсьо таї вправ ся. І ті люди хотять бути провідниками нашого народу і нічо троюдять темних людей против наших єдиніх робітників. товариств, щіа а тепер вже й против нашої духовної управи, яка не може стояти під їх комендою.

3 буковинського краєвого виділу. Витяг з протоколу з дня 25. мая с. р. Визначено більше число рекурів в справах громадских. На місце помершого члена ради культури правної Антоно Захара делеговано управителя лісів і домів Георгія Сербу. До робітничого комітету для планування адорвати шкільних дітей вполно підмаршалла д-ра Смалі-Стоцького і директора краєвого уряду д-ра Еугена Смігновича. Дозволено річний премінар для винищного дорожнього комітету, як також 30 проц. підвищеня додатку до податків на покритє видатків. Похлишав в Відня д-ра Емілі Кошіна як аспіранта до червоноцкого краєвого закладу для хорих. До поодиноких робіт при будові двох палілонів коло тут. закладу для божовільних видано оферти.

Утворенє локальної желїзничї на лінії Серет—Низші-Синівці. Міністерство желїзниць передало проект утвореня локальної желїзничї на лінії Серет—Низші-Синівці краєвому правительству до урядового переведеня. Краєве правительство вишле 15. червня с. р. комісію, яка має оглянути околїцію і має викупити ґрунта, куди має провадити желїзничий шлях.

В справі відпусток на жинива. Як відомо вже р. 1901. урегульовано справу поманкуваня до вярн резервістів селян, після потреб господарских в той спосіб, аби поманкувано їх лише в міру потреби. В році 1907. впроваджено під напором парламентарних виступів в засаду — на разі лише у двох корпусах — унільнюванє під чинної служби синів господарских на час жинива. Тепер появил ся вже загальні директивні акти відносять ся до сєгорічних відпусток на жинива. Передовсім припущено надаванє спеціальних розпоряджень, відповідно до потреб даних околїць, територіальним командам військовим. Найважливіші постанови сїх розпоряджень такі: Удїлюванє відпусток на час жинива має на меті, давати поміч господарским потребам взагалі, як з особн тим господарям, котрих сини повстають на дальше в чинній службі, аби на час більшого залотребованя робучих сил дотичні жовїри мали можливість помагати своїм родичам в найважливіших роботах сільних. В першій мірі отсе розпорядженє відносить ся очевидно до жовїрів стану мушницкого (синів господарских), однак, рівном можуть тут уїйти в рахубу і факоні робітники сільні, особливо коли вони відбувають послїдний рік чинної служби а могли би підчас відпустки забезпечити собі сталє занятє на оєїнь і змжу по розпусценю а війска. По можности мають удїлювати ся такі відпустки відно жинива, для збїраня кукурудзи, сїна і т. п. а тривати мають пересїчно три тижні. Унільненє на жинива жовїри, обовязані їхати в убранию цїлїльним, та мають право на таку саму анїжку цїни їади желїзницею, яка належить ся їм подорожуючим військовим особам, за попередним повном послїдчиним відпусткам при їаї даної желїзничої стації.

Поворот резервістів. Міністерство війни поручило корпусовій команді в Сараєві, щоб в найбільшій часї парадилла поворот означеної частї батальонів, сироваджених до Воєни й Герцеговини в часї, коли заносило ся на війну із Сербією. Тепер є сконєїгованих в Росії 78 батальонів ніхоти по 1000 людей, з чого 10 батальонів вярне небаком до краю. Прочі 68 батальонів будуть вродуновані до мирної стоян, таї що з кожного батальону, полїшеного в анїктованих провінцїях, яких 600 резервістів буде могло вернути до дому.

Небогатов про тюрму. Небогатов в російській адмірал з рос-японської війни, якого отсе помилувано в царської ласки і випущено на волю, вїходячи а крієости, між иньшим, сказав таї спїробишники „Віржев. Вїд.“: „Два роки і один місяць проїхав я в тій камері. Як бачите, а пористував ся всілякими вигодами. Камера — велика, суха і тепла. Сїнїту завжди було досить; годували мене гарно. Тут от до столу, сходили ся

Стєсєль, Лішин та Григорєв. Обїдали разом в садку ходили свїтїли хотїли. Доволяли нам читати газети і книжки. В грубїї палили, сїдїмо ми хотїли; сїдїла давала досить. Одно слово жило ся тут чудово, а все таки сїмжу: не дай Боже опинити ся нам, або хоч кому навіть в таїї анїжїї“.

Оповідки, іменованя і т. п.

Прогулянка „Бук. Бояна“ відбуде ся в недїлю, 30-го не до Кичери а до Рєвної в таїм порядку: о год. 1-їй 25 мин. (час жєанїзничий) відїад з годовного двїра до Мамайївї. Відїт востує 30 сот. З Мамайївї удадуть ся учасники пішки до Ліса в Рєвнїй і пробудуть там до вечера. Вечером поворот фірами (по 60 сот. від особи) до Чернівцїв. Помаданнє єсть вїяти з собою перекуску. Піно і молоко дістане ся на місци. На случай непогода відбуде ся вечером о год. 8-їй в „Народнім Домі“ забава з танцями. Вєтун вілїний лише для члєна.

На памїтний Шевченка. В недїлю, дня 6. сїдї місяця відіграють аматора гімн. тов. „Сїм“ в Чернівцях: „Сїм“, комедію в 4 дїях Бориса Брєзїї-чука в громадській сали в Кіцманя. Дохід з представлєня призначений на памїтний Шевченка. — *Комїтет.*

Канцелярїю інформаційну для всіляких справ військових, котра була в Чернівцях при улиці Пана сїї ч. 45, вренєсно до дому при улиці Пана сїї ч. 12. — Канцелярїю ту провадять досвідчений урядник військовий, котрий понад 20 лїт повнїа чинну службу військову і удїлав в тїм обєкту кождому поради а то: в справі устави військової і оборони краєвої, в справах єкономїчних і адміністратїйних як тїмко належностях пенсїйних для єморитів і їх родин, дальше для вїслужених жєанїрів, котрі були на війнах і битвах в роках 1848, 1849, 1859, 1880, 1878 і 1879 в окупанїї бєсєнїїї і герцєговїнїїї, реклїмацїях, маючих право до зїльшєня від служби чинної і вярн військових і в много иньших справах.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 27. мая 1909.

Царгород, 27. мая. (К6.) Палата послів радить над законом про страїки. В ходї нарад виступав міністер внутрішних справ проти внесеня, який надає ухваленн закону про робітничі союзи. Сей вивос прийато оєїєля.

Сан-Себастья, 27. мая. (К6.) В наслідок вярнї бурї потонуло омоло 80 човнів, при чїм унало жертвою омоло 100 осіб.

Штрасбург, 27. мая. (К6.) Човєк, який переїхав з 9 особами чєра ріку Рєн, потонув їаи того, що велика вода прибула. Пять осіб утонїло ся, решту вдало ся вяртувати.

Нордгаузен, 27. мая. (К6.) В селі Урбах згорїло 18 хат, при чїм вїгнуло богато худоби. Шкода вїносить пів мїліона марок.

Чїнаго, 27. мая. (К6.) Сєгодня дало ся в місті як в цїлїї околїці чутя сїильно землетресєня, в наслідок чого предмет, які находили ся в комнатах домів з зїльшєма померзанням, сїильно порушили ся.

Лєпєк, 27. мая. (К6.) На сєгоднішнім засїданнї вєселєвїяньского аїду під проведом Грібара радїли над передлєженєм в справі основаннї вєселєвїяньского банку. Предсїдатель підїє, що на се потрібно основного капїталу у висоті 50 мїліонів марок, до чого Чєхї ухвалили дати з своєї сторони 6 мїліонів. Засїдана ухвалило одностороно кончїнїє основаннє таного банку. На початок треба єї основати за помочю тих єредств, які можна на разі дістати. Єї дїяльнїєсть мала би розширити ся головнє на торговельну і промїслову роботу єлєвїяньских народів. Оєїєля вїбрано комісію, що мала би вярдити годованїй план для основаня сєго банку.

Торговиця збіжа.

В Чернівцях платили дня 24. мая 1909 за 50 мїр.

Пшєнїцї	14—14-20
Жїта	9-75—10—
Ячменю броварного	8—8-25
Вїєса	9—9-25
Кукурудзи, прїма	7-80—8-10
Кукурудзи, нової	7-50—8-20
Пшєнїчної соломи	5-70—5-80
Жїтної соломи	5-90—6-10
Спїртусу (10.000 процєнт, лїтрїн)	49—49-25

Великий зарібок

принесить побільше заводу господарям, купцям підприємцям, урядникам і т. п.

До виробу

Цементових дахівок

не треба фахового знання. До того спеціальних машин також не сплату ратами, достатньо

Іва (—)

І. ШИМОНОВИЧ

Чернівці, ул. Святої Тройці ч. 20.

склад фабричних машин для загального цементового виробу.

Проекти коштів і цінники даром. — У всіх місцевостях Буковини і східної Галичини, пошукуючи настанови. — Цінові оферти адресувати на повноту фірму.

Пересторога!

Най ніхто не купує машини до шиття скорше, ніж не огляне і не спробує

Пфаффа машини до шиття

Лиш за Пфаффа машини даю 10 літ гарантію, тому що при Пфаффа машинах всі частини що дуже труть ся, є з найтвердшої сталі ковани і гартовані. — На Пфаффа машинах можна шити, гафтувати і шнурувати. — Цінники даром і оплатно.

З поважанем **Василь Данилович**, Механік в Чернівцях

ул. Жидівська 16. і Пивнична 6. (Kellergasse) в власнім домі.

Нові друки для шкіл народних

а то:

нові **свідчення** для учеників і учениць **повторних курсів** і нові **лісти виплати** (Zahlungsliste) для учительства, можна дістати в друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях, улица Петровича число 4.

Друкарня Товариства „Руска Рада“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 4.

має на складі і поручає отці

ДРУКИ СУДОВІ

1. Спротивлене против екзекуції. 2. Позов о заплату ціни купна. 3. Позов робітника-слуги о платню з правом убогих. 4. Позов о звернене пожитки. 5. Внесенне о позволене екзекуції на движимости. 6. Внесенне о позволене екзекуції на недвижимоности.

Заразом поручає **нотаріальні друки** „Запис довжний до інтабуляції“, до того „подани“ і „рубра“.

Ціна друків судових: по 3 сотики за аркуш. Ціна друків нотаріальних: „Запис“ по 4 сотики за аркуш, „подани“ по 4 сотики за аркуш, „рубра“ по 2 сотики за аркуш.

Висилає ся за посліплатою або за попередним надісланем належитости, сейчас.

Адресувати:

Друкарня тов. „Руска Рада“

Чернівці, ул. Петровича ч. 4.

Г. Арльт в Хшанові

найбільше підприємство в краю для будови і доставки машин до виробу цементових дахівок, цегол і цеголок на помості припоручає удосконавлені, сильно збудовані

машини до виробу цементових дахівок

169 (21—23) 3 в. к.

а іменно:

найновішої конструкції машини „Модель 1609“ відзначену на чинських заграничних виставах;

загально знані в краю машини „Імперіаль Реформ і Гладу“;

машини до виробу цементових цегол і цеголок на помості, форми до виробу рур напалізацийних і керничних.

Фарбу, оливу і цемент.

Усьо по найнижших цінах, на догодних умовах сизати.

На жадава висилаю франко цінники і доглядний опис кожної машини.

Із уголошеннями прошу звертатись так:

Г. АРЛЬТ, ХШАНІВ.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР“

У ЛЬВОВІ

(—)

улиця руска число 20, телефон число 788.

засноване при Товаристві взаїмних обезпечень „Дністер“ в році 1895 на підставі закона о стоваришеннях з року 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти уділу.

Цілею Товариства є уділюване кредиту своїм членам рільникам обезпеченим в „Дністрі“ від більше літ.

Процент від вкладок 4% без потручення податку рентного.

Вкладки приймає і виплачує Каса дирекції Товариства в годинах урядових, від 8. до 2. год. в полудне.

Конто в Шадницькій поштової число 35527.

Конто жирове в Банку австро-угорським.

Вкладки шадницькі: К 2,848.890.—

Уділи членські: „ 262.994.—

Позички уділені: „ 3,396.002.—

Канцелярії Товариства отворені перед полуднем.

Г. ФАЙЛЕР

усувач нагніток

Чернівці, улица Руска ч. 8.

Молочне мило

лелїйне з коником

найлагідніше мило для шкіри і проти виприсків соняшних.

Всюди до набути.

5 до 10%

дешевше як всюди

продають ся прибори до писання

В СКЛЕПІ

„укр. Видавничої Осіли“ в Чернівцях, ул. Пивнична число 6. (побина від жидівської) (—)

Найперше і найбільше буковинське естаблісєма в тій галузи.

Хемічна пральня і фарбарня

ДАМСКОЇ І МУЖЕСКОЇ ГАРДЕРОБИ,

уїс і мів ріжнородних материй, як: футер, материй на меблі, гардинок, занавісок, портнер, рукавичок Glacé і корунок.

Спеціальність: Хемічна пральня і фарбарня шовків найліпшої сорти. Взірцева фарбарня і знаменита пральня фіранок ріжного рода.

САЙФЕРТ і ТУЧАПСКИЙ, Чернівці

Філія:

Централка:

ул. Руска ч. 15.

Мірні ціни.

ул. Кручена ч. 1 а

теперішня ул. А-ра Райса.

Виконане без закиду.

169 (—)

Замовлення з провінції сейчас.

Цінники даром і оплатно.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть NERVOL

„Назва правдо обезпечена“ антикара др. Ю. Францога

в Терополі.

Се є знамените усириаче средство до вилічєня протєз всяких ревматичних болях, простудних, донимаючих, паче чий гістич і нервових вадх. Прому уважати на мале „Nervol“ і не промисляти інших „Нервотоліс“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (полупендик) 8 тир. в пактуні і опакуненні. Тисячки листів з подякою. — Вислика 2 рази денно до всіх країн.

В Чернівцях на складі у Шейда і Фонтіна, в Селетній в дрогерії медичнальний Стерншус.

19 (—)

Ukrainische Rundschau

видає українська часопись на німечній мові, що виступає інтереси українського народу перед культурним світом, виходить раз на місяць в обсязі 48 сторін з додатками і коштує на рік лише 8. Кор. 6 обирається кожним істотичному Русини передплачувати європейським. Адреса редакції і адміністрації: Wien XVII/3 Frauenfelderstrasse, 2.

Друкарня тов. „Руска Рада“

Чернівці, ул. Петровича ч. 4.

Передплата на „Буковину“

плата в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на п'ятий рік 24 кор., на шість років 12 кор., на четвертий рік 6 кор., на місяць 2 кор.
 - Росії: на п'ятий рік 12 карбованців, на шість років 6 карб.
 - інших держав: на п'ятий рік 40 ер., на шість років 20 ер.
- Для місця і села буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під наглядом і констатувати буде на п'ятий рік 4 К., на шість років 2 К., на четвертий рік 1 К.

Поодинокі числа 10 сотників.

Оголошення коштують по 10 сотників від односторонньої сторінки або 10 міст дрібним друком (petit). При підкорисних або при річних замовленнях значний збуток.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині,

виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петронича число 2.

Число телефонів 176.

Адреса для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устан передумати за два дні від 10—11. рано і 2—3. новоздані крім неділей і свят.

Надсилає по 40 сот. від сторінки, при частійших замовленнях відповідний рахунок. Редакція несе відповідальність за надіслані матеріали. Редакція несе відповідальність за надіслані матеріали. Редакція несе відповідальність за надіслані матеріали.

Циркулярні або приватні констатувати по 2, а і 4 сотники від сторінки.

Належностей на алиментах марками поштовими не приймає ся.

Рада державна.

Новий подвиг п. Ончула.

Вже у вчорашнім та позавчорашнім числі нашої часописи згадували ми коротенько про „виступ“ п. А. Ончула з нагоди дебат у бюджетовій комісії у Відні, та сьогодні хочемо ближше ознайомити наших ш. читачів зі змістом его „бесіди“ і відправкою, якої удостоїв ся від нашого заступника п. Н. Василька. Як звісно п. Ончул таки поставив на своїм і сим разом дотримав слова. Нічого не вдіяти заявив рум. парламентарного клубу і заряду рум. народної партії, він таки посміяв заговорити в їх імені і накинув ся мокрим рядном на „всіх“ і „всі“, що ему на заваді, наводячи цілий ряд „старих“ і „нових“ жалоб, звернених головно проти особи крайового маршалка бар. Ю. Василька. Свою „бесіду“ розпочав п. Ончул сконстатованем факту, що Буковина, се край корупції. Аж як Гогенльогге привернув в адміністрації політичних властей здорові відносини, а він — себто Ончул — своєю тогорічною бесідою в бюджетовій комісії спричинив, що і в судівництві зроблено „порядок“. І так доходячи до роблених з приказу бувшого мін. Кляйна скандальні відносини в судівництві та, хоч між скомпромітованими знаходять ся переважно рум. судії, він (Ончул) тим як раз хотів задокументувати свою „об'єктивність“ і постарати ся, аби раз уже прочищено сю стайню Авгія. (Що за щира душа! — Ред.).

Не лишне дієть ся — говорить бесідник даліше — і в крайній господарції. Тут панують від яких 40 літ такі самі

відносини. По виборах до сойму в р. 1904. станув він на чолі рум. демократів в цілі побороювання корупції, та всіми силами уступав ся за іменоманем бар. Ю. Василька на кр. маршалка, котрий своїм великим майном та своїм незалежним становищем в краю давав ему запоруку, що настане лад. Тимчасом урядоване кр. маршалка принесло велике розчароване (Тут переривав бесідника, серед оклики призначеного голови бюджет. комісії п. Хіпрі вказуючи, що такі справи не належать перед форум парламенту. Оклики: „Конец!“). Але п. Ончул говорить даліше. І знов посилювали ся грім на голову кр. маршалка у виді ріжних „афер“, в яких то сей мав собі поступати некоректно. В кінці заявив, що в виду такого поведення кр. маршалка рум. парламентарний клуб і заряд рум. нар. партії припоручив ему не допустити до поновного іменованя бар. Ю. Василька крайним маршалком. О тім „рішенні“ він повідомив кр. маршалка листовно і просить о дословне відчитане сего листу. (Тут дійшло обурення членів комісії до того. Дали ся чути оклики: „Досить!“ „Се не належить сюди!“ Серед загального обурення голова комісії заборонив відчитане листу). Тоді п. Ончул, стрінувши ся з таким „повитанем“ відкинуєть ся поновно іменем рум. народу до мін. внутр. справ, аби він таки не допустив до іменованя бар. Ю. Василька маршалком, та заявив, що Румуні врікають ся всякої компенсації за втрату сего становища і не будуть противити ся, наолиб кр. маршалком мав стати і не Румун.

По сім забрав голос зараз таки пос. Н. Василько і реплікуючи на виводи передбесідника, сказав між иньшим: „Настрий, який панове підчас промови передбесід-

ника оказували, в для мене доказом, як панове товариші єї оцінюють. Мушу передовсім коротко заявити, що критика діяльності крайових виділів не належить сюди. (Примаме. Хр. соц. пос. Прогаска щось крикнув:) п. Василько і правда п. товаришу, що Ви не допустили би, аби тут говорено приміром о діяльності сойму і крайового виділу дол. Австрії? п. Прогаска: Оч видно що ні! Даліше говорить пос. Василько, що уважає злишним боронити тут кр. маршалка бар. Ю. Василька, тому що передбесідник говорив не іменем рум. клубу або рум. партії, бо до того не мав права, а говорив лише від себе як приватна особа по думці бесідника втратив право на те, аби з ним довше полемізувати. Відповідно до інтересів своїх фаміліантів він при всяких публичних виступах перемінює похвалу з нагану і на відворот. І так називає він тепер пос. Волчинського, котрого перед 6 роками заливав нечуваними клеветами, своїм „поважаним“ сопартийником.“ Нема особи на становищу в цілім краю, котрій би п. Ончул не дав ся в анаки, не говорячи вже о колишніх політичних приятелях, що не хтіли йти під его команду. Над достовірністю сего пана видало 12 присяжних судіїв в Чернівцях одноголосно свій вирок, який опісля затвердив і найвищий касаційний трибунал. За „справдішне відкриття корупції“ засуджено его на місяць арешту з заміною на 3000 кор. грошової кари. Супроти клевет такого пана крайвий маршалок бар. Ю. Василько, котрий в цілім краю тішить ся повним признанем і пошаною, не потребує моєї оборони, тими словами кінчу говорив пос. Василько сю справу, яка сюди не належить, та єнц

Живий мертвець.

(Образок із життя пинців*) написав Николай Черногуз.)

Уже було по десятій годині перед полуднем, як жінка моя кричала на мене аби я шов сидіти.

Я вилунав із скали ще скілька плит — бом притав наміне на п'ят — і відновив жінці, що стояла під скалою — що зараз прийду — бо хочу сі плити спустити на долину.

Жінка пішла до хати.

„Клей го-о-ов!“ Крикнув я на все горло, щоби на долині знали люди, що в скали летить камінь, і аби совістилися.

Тепер я пустив одну величезну плиту. Вона летіла із високої скали як скажена зробивши собов великий шум і тарашкотане, лунаючи нинього каміня, глини і ворчів, а все то страшином галасом летіло за плитов на долину. Воробії і инші пташки що десь сиділи туди по ворчах — учувши гуріт, зачали перестрашенним дівзанем кричати, і летіли купками за плитов. Яшірки, що спали під плитками в скалі, повзали сполошені, і мелякотили аличними шумами якого ховала, якої дари, де би сховатися від громового лоскоту, а старий пуж чімхав мохом по під маленької смерічки, адоймаючи нову голову до гори.

На прогалині навесничого ліса надко було заши, як драв ів страху на вершок скали, а високо-високо кружало щось зо 40 ворон, краваючи жа-

лібно, чим увеличили вони на виразний грім — шум, котрий відгомном колесався ще довго по лісі.

Пек коло поблизких хат загавкали, діти і жінки повибігали на двір, а тут вже все мое каміне було на долині.

Ще скілька соток дрібної ріви та глини спалося із скали, і стало тихо.

Я біганим крутими стежками пішов до хати, умив руки, і зачав з медведичим аметитом галгати извадки аєць зварилих у сметані.

Ім аж тріскає за рухами, та все питаю вінку чи то вже все на столі.

Ледко що я зачав їсти молоку, аж учув я плач.

По під хату біжить Данилиха плачучи, та право без контану у двері, забігла до мене.

Що там? питаю.

„Нй бітиса Бога пані дачи, біжіт бо Данило гине. Возміть кавалок паперу, бо хочі робити дістами.“

Я хотів єї сказати що тестамент вже не мож робити — коли він гине, але не було йому. Данилиха вибігла з хати як і не була, і знов чути було на дворі плач і йоймане та бідване.

Що Данилова хата була третя під мене, то я постановив до него піти, хоть робота у мене горіла, а день як золото. Я припав миску до рота і молоку тим сворше десь там пропало, тай пішов до Данила, аби він не жалував, що я сусід не сповнив его послідне бажане.

Зробившись під стілов Данилої хати, чув

я що в хаті більше душ має бути. Я отворив двері — і — в правді Данило убраний на смерть лежить на лавиці під мішками. В хаті я застаю Данилиху, Фоку сина Данилового, паламариху, двірничку і ще там скілька баб що стояли коло постелі, держачи праві руки коло лиця, а лівими підперли лікті правих рук.

Данило був убраний у нові нагавиці, сорочку, новий китарь, черевачки, і був заперезаний чересом на 6. прижком. По через груди замішена нова даюблина, а в ній хліб і ще там щось — відай скілька шусток. Руки его були складені на грудях — як до смерті — а в них заціплена воснова сльічна рівна з ним. На голову пасувано баранчю шапку.

Коло печі стояв величезний чебер з бруднон водов, що перши вупали Данила.

Данило пізнав мене як і увійшов у хату але вже не міг говорити, лиш маленька губами так, що я его не розумів. Потому він почав кивати руками і ніби на пальцях щось мав показував, і як бабик узяв, було то знаками его тестаменту-нін на пальцях показував нілмо прання дає жінці а нілмо синони.

Я его потішав адібними словами, але він все даліше щось рахував на пальцях.

Будучи оглядачем мерців, і маючи велику прахитку в тім, хотів я дізнатися о віддаленю Данилової смерті. Я поспотрив ноги, а вони студані і вже не бгалися в ноліях. Задененіля. Очи его були вже натрудоватілі і адогубили живу фарбу, а серце билоса як за навасть.

*) Ся історія була правдою року 1901-го.

хочу присвятити кілька уваг деяким важним справам Буковини, і поставити до-точні жаданя. (Гучні оплески і признаня).

Тут слідуєть революції, які поста-вив пос. Василько, о котрих ми вже зга-дували оподі, пишучи про дебати над предложеном мін. внутр. справ.

* * *

Навіть і старий грішник з рум. діди-чівського органу „Cz. Allg. Ztg.“ заговорив про виступ п. Ончула в бюджетовій комі-сії, посвятивши йому у своїм вчорашнім числі цілу передовицю. Порівнюючи его з Мольтими вказує, що між тим як сей знав коли говорити, а коли мовчати, п. Он-чул сего до тепер не научив ся. Промова его не зробила на присутніх найменшого вражіння. Румунам таких провідників не треба, бо оклеветанем ще ніхто нікого не поборов. Що п. Ончул сям разом і у „Cz. Allg. Ztg.“ але вийшов, нема чого диву-вати ся, бо справді і вона не мала що хвалити. Та ми однак певні, що все було би інакше написано; наколи-б п-у Ончу-лови було пощастило ся. На щирість у п-ів з „Cz. Allg. Ztg.“ ми уже з давна не числимо, а коли всеж таки вирве ся їм якась правда, то се хіба лише „lucidum — intervallum“.

Міністер Гохенбургер про язикове питане.

При нарадах над етатом міністерства судівництва обговорює міністер судівниц-тва Гохенбургер докладно язикове питане і підносить, що між Німцями і Чехами панує цілком противна думка в сій справі, бо з одної сторони вляжуть язикове пи-тане до території замешканої дотичними народностями, отже ділять територіально, а з другої сторони уважають не терито-рию даних народностей але цілий край, замешканий ними, за область, в якій язи-ковий закон мав би загальну важність. Язикові предложени правительства, яке, що кождий признаєть, хоче конечно при-нести до залагодженя язикового конфлікту, мають як головну ціль задоволене прак-тичних потреб. Міністер признає, що за-лагоджене сего питаня можливе також в дорові розпоряджень, розумієть ся тоді, коли прийде до порозуміння між дотич-ними народностями, як се було в Даль-мації, де ходило лиш о затверджене вже давнішого практикованого закона. При ба-денських язикових розпорядженнях не хо-дило о затверджене вже існуючого в дій-сности права, але о тенденцію Стри-

майрских язикових розпоряджень, яких важність не можна було оспорити, розши-рити їх важність поза границі даної обла-сти. Міністер вказує на слабі сторони за-лагодженя язикового питаня в дорові роз-поряджень, тому що судням не заборо-нено застановляти ся над тим, чи роз-поряджене має в данім там випадку важність. Однак не можна винючити, щоби мову внутрішного урядованя нор-мував міністер в дорові розпоряджень по своїм особистім переконанню. Що до Чехії признає міністер, що тут проявляє ся брак німецьких судій, і підносить, що певна скільність язикових скарг оправ-дана і можна би оминити всякі неприєм-ности, коли би судії, що урядують в по-вітах з иншою мовою урядовою, посту-пали з певною резервою і не ділали проти національного такту. Так само зазначає бесідник виразно, що при іменованю су-дій в Чехах brano взгляд лиш на за-гальну кваліфікацію і знане мов. Міні-стер не хотів би ніколи іменовати судій на певні місця в цілі політичних уступ-ків і сподіває ся, що зможе вже в осени предложити палаті проект на карні за-кони. Заразом повідомляє, що планує ся збільшене місць радників двору при най-вишнім трибуналі, яким способом мало би си улекити ему сповнюванє своїх функцій. Окрім того признає оправданє скарг на лихі відносини дотично авансу судій і сподіває ся, що в протягу одного місяця зможе предложити цісареві предложєня в цілі дотичного поліпшеня положєня стану судейского. Вкінці заповідає міні-стер реформу мирових судій і ріжних конкурсів. На сїм перервано наради. Слі-дуюче засідане завтра.

Заграничний огляд.

Напруженє в Албанії.

Царгород, 28. мая. (Кб.) Ходять чутки, що вчорашня міністерська конференція радила над по-ложєням в Албанії, яке на деяких місцях досить скрутне, так що планує ся більшу війскову акцію. Зносини між альбанським і молодотурецким влі-бом на багатьох місцях вірвані.

Супотій у Волоні.

Царгород, 28 мая. (Кб.) Ситуація у Волоні через острій режім гарнізона, що складає ся із 300 мужів, цілком поліпшилась. Тамешний офі-церський клуб просив телеграфічно міністра вну-

ком очам до пізнаня, аби его так здохити, аби він міг дивити ся у вікно. Фока відоймив его, а Да-нило приклав долонь перх очей (бо на дворі сонце гріло) і задивив ся на царинку, що лежала під лі-сом. Дивив ся він дивив ся, а на кінець найшов ту маму деє гень там під самим лісом, і дав зна-ками знати, що вона з татом (сеї баби) а з своїм чоловіком поспірає по раю. На пальцях умів він се так показати, що ми всі его зрозуміли.

Коли Данило так легко з мертвими найшов ся, то кожда баба просила его подивити ся що там робють свої, а він кождій знаками відповідав, із чого вони всі були дуже контентні.

Познанє і із сміху витримати не міг, хотів а вже відходити.

Але і двірничка забавля знати, що там робють покійний двірник, а а также був цікавий на его поведженє за гробом, та лишив ся ще в хаті.

Данило шукаючи двірника через вікно під лісом випулював страшно очі, брав ся спорати на ніжно і форт шував, але найти не міг. Аж дити килими на чолі, а двірника у раю не було. Да-нило клав долонь перх очей — бо дуже сонце гріло — і шукав двірника вже на боці ліса, але там не находив. Аж якось він напрутив ся, очі его налізли, він зачав дуже дихати і трісти ся — та все дивив ся на одно місце коло ворняного пло-ту перед хатов. Там він удрів покійного двірника.

Поволи він наверх голову на хату до баби, і зачав показувати руками що так, двірник сидить за столам з чортами, а перед кождим стоїть пу-гар з вином.

трійних справ Феріх-пашу о принятє потєстної президентири. Міністер приняв се предложєня.

Знесенє болгарского ексархату в Царгороді.

Царгород, 28. мая. (Кб.) Доносять, що порта задумє дійсно поставити питанє знесеня тутей-шого болгарского ексархату на днешній порадою.

Нота болгарского правительства заслана партії.

Софія, 28. мая. (Кб.) Ін доносять з комитет-ного боку, ухвалєла міністерська рада на сьогодніш-нім засіданю вислати до партії ноту в справі від-шкодованя для спільнї східних желїзниць і запро-тестувати проти проволіканя залагодженя сего пи-таня. В ноті буде окрім того сказано, що болгарське правительство в разі дальшого проволіканя буде уважати себе вільним від всяких зобовязань і найме-таже становити, яке видасть ся ему відповідним зі взгяду на становище партії.

Грей про европейску політику.

Льондон, 28 мая. (Кб.) Державний секретар Грей у палаті послів висказав свій жаль, ізвє серед-сидженої нервовости Європи в питаннях заграничної політики, чого причина лежить хіба у галюцинациях европейської преси. На разі нема жадного европай-ского питаня, яке дало би почти до міжнародних спорів. Описли обговорюванє Грей питає що до Крети і Конго. Засіданя палати відложено описли до 3. червня.

По Україні.

Місце для пам'ятника Т. Шевченка.

Оподі відбуло ся засіданє київської міської ради на якій одгослосно ухвалєно поставити пам'ятник Т. Шевченка в садочку, біля реальної школи, ви-ступивши трохи наперед до Михайлівської площі.

Сесія губ. земского комітету.

В домі дворянства почалась мажня сесія губ. земского комітету. В третій точці днешного порядку розглядалась справа про засигнованє земством по-таскчі карбованця на збудованє пам'ятника Т. Ше-вченку і М. Гоголеви. З дуже палкою обороною сеї аспініки звернув ся до комітету ініціатор сего питаня гл. Рєпа. „Наша надбалість до вели-ких людей“, казав він: „просто обраваива, ми не виімо їх шанувати. Маленька Явній шанувє на-внєть більш-менш видатних своїх людей. Невже ми спинимось перед аспінованєм таким великим лю-дям на пам'ятник, як Тарас Шевченко і Микола Гоголь по тисачі карбованця? Про Гоголя нема що й балакати, сю аспініку ніхто не може відни-нути, думаю, що і ми „малоросси“ не відниімо і аспініки на пам'ятник нашому великому пое-

Двірничка заплакала на сю фотографію, а а потім Данило цару словами, нішов до па-нотки, бо що перше приходила служниця за мною.

Від Данила до панотця в них 400 проків. У панотця в написав кілька писем — бо панотець тогди слябував, — що трєвало може цілу годину, і спішу ся до дому, бо — як чулиште в мене робота горить.

Вже було трохи з полудня.

Сонце пекло як значайно серед літа. Вовдух був дуже густий, і панувала гнібома тишина, бо всяке сотворінє вовдушне деє поділо ся — замуерло.

Лиш ті коники, що у траві чверенькотіли, та сверчки лигали в свої сиринки коло дучон на-толоці, котров а від панотця до дому ішов, попри сільску нулищу з обох боків стирчали всімі бурини і крошави, коло котрих увизало ся може нілінь тисяч бжів, осів і бєднїків, а моталї по 10 до 20 а купі сидїли то тут том там блискаючи своїми крильцями без приотанку.

Деє о 200 проків журчал Черемон, і видко було до 8 хлєнців на берєзі, що хотїли купати ся.

Я вже зробив ся недалеко від Данила, і тут собі нагадав, що він уже мав умерти. Коло самої корчми, що стоїть напроти Данилової хати, а став як в блуді.

(Кошєть буде.)

Я сконстатував що смерть має за яких пару мінут наступити.

І так я ще стояв коло него.

Данило водив очима всюда. Він дуже уди-влює ся на поляцію. Потому на гори, а знов потому став на цєбри. Тут він так випулив очі, що а гадав вони вже випіли. Нараз він зарув як медвідь, руками зловив свій чупер і рвав — микав, а з трохи відступивсь. Веї, що в хаті були напу-дались, а що він очий із цєбра не зводив, скон-статували баби, що він там у цєбри удрів свої гріхи. І так баби всєне обговорювали. а на кінець застали Данилику, аби вона питалась у него, що він видить у цєбри.

„А що ти там видиш, видиш гріхи?“ питає Данилиха коваючого, а він махав головою, що та.

„А ти видиш нічого доброго длї тебе на тім сьвітї?“ питає дальше, а Данило махав головою, що нічо нема доброго, і знов їмив ся до чупру, та зарув аж хата ся трісла. Сльози потекли з его очей, а се було апаком, що він жадує, що не по-старів за жити для себе нічого на той сьвіт.

Удрівши, що цєбер повний з гріхами ему не дав сконати, розпорядив а зараз винєсти цєбер на двір, що і стало ся.

Але баби тимчасом нагадали собі, — що те-пер акурат добре через Данила переідати ся о по-водженю своїх крєвних на тім другім сьвітї, і одна із них запросила коваючого подивити ся, що ро-бять там єї мама, що умерла перед чотирма роками.

Данило вислухав прозбу сеї баби, і дав зна-

товя Тарасови Шевченкові. Яке нам діло до того, що є люди серед наших так званих „земляків-малоросів“, які зневажливо відносять ся до его великого імені? Ми повинні цінувати і шанувати его ім'я, як великого оборонця чоловічих прав! Не може нас обходити і те, що знаходять ся люди, які приписують Тараса Шевченка до своїх сепаратних програм. Коли в темні часи середніх віків монахи палили людей по імені Бога, то чим можемо ми не вірити в Бога через тих тих перозумних монахів? Чи може золото втратити ціну від того, як його візьмуть в брудні руки?

Я сам „халод“, чи то пан... „малорос“, який вчиняє грамоти на чудових творах Т. Шевченка, настою на тому, щоб ми, сини України, пошанували його як можна більше. І думаю, що тисячі карбованців буде мало, і чи не може комітет побільшити ся асигнуванню?...

Губ. Чихачев. Я думаю, що принципово питає наслідки лише, що не може бути й бесіди, про те, щоб комітет відкинув асигнуванню на пам'ятник Шевченкові з приводу побільшення й прошу виступити.

Гласний Залеский, порівнюючи Шевченка з Міцкевичем і Пушкіним, пропонує комітету побільшити асигнуванню до 3.000 карб. пошанувати письменника і окрім сего запропонувати волонтерському і подільському земству зробити такі самі асигнування.

Після невеликих дебатів, під час яких д. Реву обстоює побільшення асигнування, комітет одностайно ухвалив асигнувати по півтора тисяча карбованців на пам'ятник кожному поетові в окремому. Комітет, крім того, ухвалив також д. Сумовина і д. Реву брати участь в діяльності комітетів щодо збудовання цих пам'ятників.

НАДІСЛАНО.

Святочне отворення читальні в Бобівцях.

В неділю понеділок, 31. мая с. р. відбуде ся окодо полудня святочне отворення читальні „Рускої Бесіди“ в Бобівцях на подвір'ю н. Тодора Григорієвича (полю рогатки). Порядком денний такий: 1. Обговорення статутів товариства. 2. Вибір виділу. 3. Вибір членів. 4. Вітання присутніх.

Друга, забавна частина отворення буде складатися з хорального співу і декламації тамашної шкільної молоді.

На закінчення сїї вечір відбуде ся забавна для молоді сільської, при звуках славної роганецької музики. Окрім сего будуть веселі інші несподіванки: як перегони в мішках, гурми на вербах, — „мовбаси на дубах“, пускання водогірного балону, бенгальські вогні і багато інших миль несподіванок. Хто прийде, не буде жалувати, що щось не почув доброго, та не забувати ся гарно. Отому кличемо до Вас всіх охочих і щирах Українців: прибувайте до Бобівців до сїї красної, але зрозумілою загрозою околлиці.

Прийдіть, оживіть і піднесіть наш українськості національний дух своєю присутністю та своїм щирим, братерським словом! Отож запрошуємо отсею дорогою усі дозвольте українськості товариства як також дозвольте інтелігенції і селянству.

Вечером відбуде ся забавна для інтелігенції в коніятах, згідно на заведені травні при звуках галіційської музики та сьвітлі мігачів і балонів. Вступ на забаву для молоді від сільської особи 10 сот., для інтелігенції 2 К., від родини 5 К. Чистий дохід на будову „Народного Дому“ в Бобівцях. Надати з сердечною подякою приймуть ся, — Буфет буде відповідний. До побачення! Гарно!

За виділ:

Іс. Москалюк, М. Лютик, уч., О. Жуковський, уч., Тодор Памчук.

† Денис Січинський.

Денис Січинський, вісний музичний композитор, упокій ся передчере в Станіславові в 44-й році життя. Був се оден з найспосібніших композиторів молоді доби. Мимо того, що доля не щадила ему ударів, працював на музичній ниві, працював не для слави, а творив гарні пісні для

людей і для себе... на удержання. Музичний доробок по покійнім остав немалий. В видавничстві „Станіславського Бюро“ позичилося по нїм містами найкращі оригінальні твори музичних або гармонічних народних пісень, на соли на мішани і на музесні хори. Також відзначилися его композиції пісень, повинило ся у львівськ. видавничстві „Торбан“. Оставив також оперу „Роскош“, яку вчинював, прочуваючи свою недалеку смерть, наслідком хвороби рака. Похоронив покійника відбули ся вчора в Станіславові. У похоронах брав також участь „Львівський Бюро“. Вічна пам'ять покійникові і землі яку пером!

НОВИНКИ.

Чернівці, 28. мая 1909.

Календар. Субота 29. (16.) Теодора, Александра, рим. Максима. Схід сонця 4 год., захід 7 год. 56 мин. — Неділя 30. (17.) Спешенія сьв. Духа, рим. Спешенія сьв. Духа. Схід сонця 4 год. 6 мин., захід 7 год. 49 мин.

Поділ учительського семінара на український, румунський і німецький відділи. Сими днями одержав бар. Горішані від міністра просвіти гр. Штірне телеграфічне повідомлення, що з кошти шкільним роком має наступити поділ учительського семінара на три відділи. — В сїй справі інтерв'ювали наші воєни вже передчасно і поділ семінара є головною заступою наших послів, які так довго навірали на міністра просвіти, аж він рішив ся приїхати на сїй поділ.

Плямистий тиф. Сими днями вбух в Гермінендорф коло Кучурова-Великого плямистий тиф. Передчере заслаб 12-літній хлопець Ілі Галай. Хлопець працював в товаристві інших селян, які вже слабі на плямистий тиф; тут не розходять ся так о розширення слабости, як о те, що хлопець має нагоду забрати ся в. Галай переняв сїйчас до крайнього шкиталю; на прочіх, що заслабл, є надія, що подужають.

Замордована новонароджена дитина. З Бадієць німецьких вибух нам: В Бадієцях німецьких відирито ранком дня 25. мая під брамою одного господаря мертве тіло новонародженої дитини. Одла вона була наскрізь відрубана і бракувала, а шни показувала знати значного спалітвення. Описи знайдено відрубану ногу на подвір'ю сусіднього господаря. Комісія сконстатувала, що дитина живою народилася і що описи відрубаної єї жито наскрізь.

Удар грому. Пишуть нам: Дня 25. мая с. р. вдарив гром в дім одного господаря в Бадієцях німецьких і поразив смертельно 15-літнього хлопця, який з книжкою в руках приготував ся до вступного екзамену гімназійного. Іншим домашнім особам, які сиділи з ним при столі коло вікна не стало ся нічого.

Лист Льва Толстого. Надано в Петербурзі розглядати ся справа журналіста і перекладача, толстовця Н. Ф. Сельтєна, якого обвинувачують за надрукування і розповсюдження шкільних брошур Л. Толстого. При труї у Сельтєна найшли чимало сих брошур. На суді оборонці Сельтєна присіли адвокати Машков та Гольдштейн подали лист Л. Толстого, який він написав на імя судового слідчого 12. учаснику. Лист сїй такий: „Шановні доброді! Милому Баченю Сельтєна титнуть до відповідалности за видані і розповсюдження моїх брошур? „Не убій“, „Письмо к либералам“ і „Христіанство и патриотизм“. Через те, що брошури єї написані, і видавались вони по тім, як за мого згодою, але і по моему бажанню, моїм приятелем, а Сельтєн брав участь в сьому зовсім малу, то всі ті заходи, яких підлягає ся зараз проти Сельтєна, повинні шавати проти мене. Тим більш, що як я се заплан не одні раз, так і зараз заявляю, являю своїм обов'язком, по змозі, розповсюджувати як єї, так і інші мої твори, що безперестанно буду, поки живу, робити. Про се я вважаю потрібним заявити вам, прохуючи вас зробити відповідні єїї моїм заяві заходи.“

Проба з експлозією целюлоїду перед судом. З причини експлозії целюлоїду (маса подібна до кашку) в фабриці Урбанца у Вілні, що скоїлась 24. червня минулого року, відбула ся перекіліжкою днями перед відважним карним судом розправа, що понівтилась засудженням Урбанца на 3 місяці арешту з причини заведбана средств обережності. Інтересні були проби в целюлоїдом перед трибуналом на подвір'ю суду. Знаючи напални целюлоїдову масу, щоби наочно доклати, як грізно являєть ся тота маса підчас пожежу. Целюлоїд горить два рази скорше як стрільний порох а десять разів скорше як папір.

Оповідки, іменовані і т. п.

Запомога. Міністерство рільництва уділило раді культури правій воєводства Букщини на рік 1909 ось які запомоги: На закупку засіку 7000 кор., на пробні господарські знаряди 2000 кор.,

на закупку господарських машин і інших знарядів 5000 кор., на плеване конюшні і лону 1000 кор., разом 15.000 кор. Половину сїї запомоги виплачено вже раді крайньої культури.

Іменовані. Цар іменував віцепрезидента пр. суду в Чернівцях Александра Артемовича президентом крайнього суду на Букщині.

На будову „Народного Дому“ в Бергометі н. С. і сплату затриманого на сїй будову довгу азовили слідуєчі панове гадки дати в імені (в моронах): Стефан Гавалешка Михайла 12-80, Василь Марчук Николай 8-27, Георгій Водярук Івана 5-50, Никифір Гавалешка 9-7, Костян Гавалешка 5-77, Палій Водярук 5-50, Василь Гавалешка Михайла 9-6, Іван Марчук Гаврила 21-50, Тодор Марчук Гаврила 21-50, Тимасій Янібюк Івана 2, Гаврило Іванюк Тимасія 7-80, Тимасій Берник 17, Козьма Водрук 15, Палій Марчук Стефана 8-72, Николай Корняк 20-30, Іван Гавалешка Марія 9-87, Семен Гавалешка Гаврила 18-30, Никифір Мендришора Стефана 6-33, Іван Мендришора Тодора 5-60, Ілія Мендришора Стефана 8-10, Петро Томар Андрія 25-56, Микита Марчук Михайла 7-40, Грицько Мендришора Юрія 8-80, Грицько Одочук Гаврила 6-62, Тодор Думченко Івана 5-4, Семен Водярук Тодора 9-90, Георгій Попюк Василь 3-20, Козьма Вужор Георгія 3-96, Петро Шутан Івана 6-82, Тодор Берник Юрія 4-40, Іван Берник Онуфрія 2-55, Петро Одочук Гаврила 3-60, Іван Панчук 0-80, Михайло Гавалешка Василь 2-80, Параска Северин Івана 1-40, Іван Мендришора Юрія 2-80, Николай Грабовський 3-20, Іван Сїпечий 2-80, Петро Радукан 3, Георгій Марчук Івана 5, Олександр Берник Василь 3-20, Николай Граб Михайла 9-23, Іван Янібюк 2, Іван Гавалешка Василь 100, Палій Перевилиця 114-50, Ілі Вужор 3, Петро Осеский 2-41, разом 370 кор. За се складаємо усім тут названим панам гадкам щиро подяку. — За виділ читальні „Рускої Бесіди“ в Бергометі н. Серетом: Б. Вурачівський, голова, Петро Осеский, псар.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 28. мая 1909.

Рускі посли у міністра просвіти.

Відень, 28. мая. (К.) Рускі члени бюджетової комісії Василько, Олесницький, Цеглиньский і університетські професори Колесса і Дистранський були вчора у міністра просвіти графа Штірне на двогодинній конференції. Предметом конференції була справа українського університету та галицької і буковинської шкільної справи.

Відень, 28. мая. (Кб.) Із за інциденту в бюджетовій комісії, між послом Маликом і бароном Рольєбергом іменувані барон Рольєберг своїми заступниками послів Урзала і Стайла а п. Малик послів Іро і Роллера. Доносеть, що поодинокі між ними ся під дуже тяжкими успіхами. — Бюджетова комісія прийняла при поіменній голосованню бюджет міністерства судівництва 21 голосом проти 20 і розпочала дебату над етатом міністерства просвіти. Слідуєчі заходження відбули ся 2. черня.

Софія, 28. мая. (Кб.) Болгарська телеграфічна агенція дementує вістку про відірвання розлучення резервотів.

Марсілья, 28. мая. (Кб.) 2000 морських робітників постановили продовжити страйк. Чотири торгівельні прибули сюди до споніювання поточної служби.

Бухарешт, 28. мая. (Кб.) Румунського члена дунайської комісії Налу іменовано амбасадором у Римі.

Париж, 28. мая. (Кб.) Палата радита над реформою воєнних судів. В ході дебатів прийшло до диференції між справляючим Лаборієм в державним підсекретарем міністерства війни Хероном. Оба вислали своїх заступників.

Дати на пам'ятник ТАРАСА ШЕВЧЕНКА в Києві просимо прислати до „Рускої Каси“ в Чернівцях ул. Петрівича ч. 2.

РУСКА КАСА • РУСКА КАСА

тов. зареєстроване в державному реєстрі в Чернівцях.

Одинець свого роду українська „каса“ (інституція) на Букщині. — Приймає вклади шкільні і опрешитонку 1% на 5%, — Пай акціоніст 40 К і пайовик 6%, акціоніст 2 К. — Редукція? Хай сьє до свого? Відсе ся талоник відшкодує по цілій Букщині і пайовик, що почував себе щирам патріотом-Українцем, складі сьєї відшкодування в „Рускій Касі“.

Прислайте нам нових членів. Даренчик.

Земчакіні загальні збори каси пож. і шадничої „Руска Хата“ для громади Станівці долишні н. Ч. відбууться у неділю, дня 6. червня 1909 в 3. годині по полудні в домі п. Михайла Гулі із слідуочим дневним порядком: 1. Прочитанє протоколу з попередних загальних зборів. 2. Справозданє старшини з діяльності за минувший діловий рік і приняте білянсу. 3. Вибір старшини. 4. Вибір каснера. 5. Вибір надзорчої ради. 6. Вільні внесеня і запитаня. — *Нестор Дамчик*, начальник.

Земчакіні загальні збори каси пож. і шадничої „Руска Хата“ для громади Станівці долишні н. Ч. відбууться у неділю, дня 6. червня 1909 в 3. годині по полудні в домі п. Михайла Гулі із слідуочим дневним порядком: 1. Прочитанє протоколу з попередних загальних зборів. 2. Справозданє старшини з діяльності за минувший діловий рік і приняте білянсу. 3. Вибір старшини. 4. Вибір каснера. 5. Вибір надзорчої ради. 6. Вільні внесеня і запитаня. — *Нестор Дамчик*, начальник.

— Цінники даром і платно.

„уір. Зидаринчол Опіамн“
в Чернівцях, ул. Пивнична число 6.
(побіжна від жидівської) (—)

ул. Жидівська 16. і Пивнична 6. (Kellergasse) в власнім домі

Пропиєнта моштів : цінний даром. — У всіх місцевостях Буковини і східної Галичини, пошукувані заступники. — Писемні оферти адресувати на повноту фірму.

Передплата на „Буковину“

платна в Чернівцях:

- а Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
- б Росії: на цілий рік 12 рубльовиків, на пів року 6 рубльовиків.
- в інших державах: на цілий рік 40 ер., на пів року 20 ер.

Ден місяць і собою буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під назвою і контурати буде на цілий рік 6 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокое число 10 сотинів.

Оголошення коштують по 10 сотинів від одноплатової стрічки або IV місяць дрібним друком (летів). При міжкварталі або при річних замовленнях платний оуер.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині,

виходить що дня крім неділь і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петропільна число 2.

Число телефонів 176.

Адреса для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устатковувати як що дня від 10—11. рані і з—5. попоудня крім неділь і свят.

Надсилає по 40 ер. від стрічки, при частіших замовленнях відмовляється від роботи. Редакція не одержує ніякої плати за роботу. Рукописи вставляє редакція лише на попередньому застереженні і одержує повну плату за роботу.

Циркулярні або приватні листи по 2, 3 і 4 ер. від стрічки.

Надсилають на адресу редакції листи не приймає ся.

„Опозиціоністів“ з „Каменярів“ у відповідь.

„Каменярі“ помістили в 3. і 4. числі відповідь „Опозиціоніста“ на статтю „Об'єктивного“, надруковану в 1. числі „Каменярів“ під написом „Борба між українською поступовою і радикальною партією в українське учительство“, яку „Буковина“ передрукувала в ч. 82, а снівала про неї своє слово в ч. 83, із с. р.

Хочемо перийти зміст статті д. Опозиціоніста. Ото він передусім не може знайти в статті „Об'єктивного“ об'єктивності тому, що „Буковина“ взяла її за передовицю і звернула її проти всяких киринників. Об'єктивна була-б вона по думці д. Опозиціоніста мабуть аж тоді, коли-б її були передрукували навіть без додатку радикальної газети.

Д. Опозиціоніст їдять далі і то вже згідно з д. Об'єктивним на посях, і на „Буковині“ та на „Рускій Раді“ за їхнє становище в справі підвищення учительської плати і робить за се одвічальною поступову партію. Не хочемо виходити нині в те, чи її о скільки оправдане було се становище пося і прес, бо ми сказали вже про се нашу думку, яку д. Опозиціоніст навіть наводить; а тепер скажемо тільки, що писати всю ту правду чи придуману вину на поступову партію зланти, як каже д. Опозиціоніст, те саме, що „спросар записки, а новали вішати“, бо не то „Руска Рада“, але тоді ще й „Буковина“ не була органом поступової партії, і за чого вона й не відповідає за статі, про які тут мова. Так само наша партія не відповідає й за нікого і за ніщо, а тільки за себе і за те, що партія як така робить і каже. А за своє становище в справі учительської плати наша партія не має чого стидати ся, бо її тоді ще ледве що встановлений заряд мави становище прихильне. Отже д. Опозиціоніст неслухно трюндать ізза того проти поступової партії.

Відтак д. Опозиціоніст констатує, „що вся українська преса стороння отже неінтересована в Галичині і на Україні спокостатувала одностайно, що „Буковина“, орган поступової партії в дуже непоступовий спосіб веде борбу проти радикалізму“ і т. д. Супроти сего спокостатована констатуємо ми факт, що „вся ся неінтересована (!) преса“ то одні радикальні газети і дописи радикалів до несвідомих справ газет. Констатуємо надто ще й той факт, що не тільки „Каменярі“, але навіть радикальний „Гром. Голос“ напаминав радикалів, не уживати в боротьбі „середств, які повинні бути виключені“.

На питання д. Об'єктивного, що радикали якої дають нового, за яку то принципіальну справу розвивають свою душу, чого бажають для народу, яких нових способів добивають і чи вони добрі, яких мають спільних люблять і т. д.; на ці питання д. Опозиціоніст відповідає, чому д. Об'єктивний подібних питань і домагань навіть не ставив бук укр. поступової партії. Д. Опозиціоніст забув мабуть, що не поступовці а радикали загадали творити серед бук. Українців партії, нібито задля нового ладу. Тож обов'язок новаторів уласадити й означити суть новаторства. Впрочім відповідь на запитання д. Опозиціоніста подана зареєстрована в його-ж статті, де сказано за д. Об'єктивного, „що теперішні провідники поступовців мають за собою не менше ганебну минулину“, а така провідна думка і програма, що найменше краса як „великих слів велика сила“, бо „по ділам їх судить їх“. Хіба для тих, у кого пустомельство головна річ, ганебні адобутки праці не можуть бути, як каже д. Опозиціоніст, „атракційною точкою для

цілих верств нашої суспільності і взором які провідною політичною думкою в поступованню на будуче“. Протишню щоденний досвід учить, що тільки успішна політика притягає найширші верстви суспільності, додає їй духа і сили до дальшої праці, та що тільки успішна політика повинна би бути взором поступованню і на будуче, а провідною політичною думкою в поступованню на будуче знов повинна бути як найбогатша в успіхи політика.“

Далі д. Опозиціоніст накидає ся на поступову партію, представляючи її як „унікум на всю велику Русь-Україну“, що „Буковина“ посилує ся (в борбі з радикалізмом) аргументами шпектосальних і істинно-руських писем, що краще подоба-ли-б для чорносотенної ніж для поступової партії і т. п.

Не знаємо, як „Каменярі“, що хотять стояти на сторожі і на висоті „культурного“ способу боротьби, агодили ся надрукувати таку лайку, але з сего бачимо, що сю засаду ледве пропонувати другим, як самому їй держати ся. Чейши „Каменярі“ зрозуміють, що коли вони як „стоячі поклад партіями“ не устеречи ся таких слів, то годі нимати сего від спортивних сторін.

Та се тільки так мимоходом снізавши... А перейдім до дальших виводів д. Опозиціоніста! Із цитатів за др. Мановцем і „Каменярини“ виходить заклад поступовцям, що вони „все і всюди проявляють безмежну нетолеранцію і непошановане чужих переконань“, що політичну борбу вводить навіть в касиноні товариства, відки насильно викладають всяких політичних киринників“.

Супроти сих закладів вказуємо на факт і на свідання покинуємо загал, що толеранція поступовців супроти чужих, ба навіть ворожих переконань була до недавня дійсно безмежна. Домізом того, що радикали редагували „Буковину“, що радикали їли ба ще й їдять хліб в інституційних закладах і удержуваних поступовцям, що спираю радикалів все і всюди, хоч весь світ знав про їхні нетолерантні ба ворожі затії проти поступовців. Про „непошановане чужих переконань“ з боку поступовців свідчать найкраще безпастанні заходи поступовців удержати єдність української громади, вибори змістних радикалів до „Національної Ради“ і скликування всіх і вся на „народний суд“ над посями і провідниками бук. України.

Аж коли все те не довело до ціли, коли радикали залозили собі партію і в її органі а ще більш пова плечима стали всіма силами розбивати єдність народу, домагаючи на кождім кроці свою, безмежну нетолеранцію і непошановане чужих переконань; тоді урвала ся й скрайна догматичність поступовців, почала ся на малі прилюдна борба обох партій, яку спомінь накинено нашої партії, котра її не могла далі оминати, коли не хотіла й далі виставляти себе на сміх а народну справу на шкідку.

А хто кого став уперед викидати в товариство, на се доведе факт, що радикали винесли поступовців із головного виділу „Союзу Січовий“ і „Рускої Школи“, пробували те саме і з „Рускою Бесідою“ а задумували і з „Рускою Касою“, наколи поступовці передом, ба навіть ще й піаніше, пр. на зборах „Бесіди“, вибирали до виділу і радикалів. Що-ж до „Українського Касина“, то загально відома річ, що се товариство повстало рівночасно з поділом червоноцеських Українців на партії. І вже на перших зборах „Касина“ ухвалено закусати его для членів поступової партії і виділ дістав намаз, приймати до него тільки членів сєї партії. А що виділ виконував точно сего наказ, бо годі

ему було рознімати ся на людях неперісної краси, ба й на фарбованих дисках, се застало сегоднішні збори пригадати наділом свою перісну ухвалу. О „наслідній викидуванню“ із Касина нема й бесіди, про що свідчить факт, що деякі радикали помімо сєї ухвали зборів ще й нині належать до „Укр. Касина“, хоч се Касино не заповане задля пива, карт і ілюстрів, а має бути осередком національного жити червоноцеських і замислених Українців і в наслідок партійного поділу, якого захотіло ся радикалам, не може обіймати всіх Українців без рішучих партій; бо щира віміна гадок і розправа над питаннями для неможлива серед політичних противників а й не пождай хоче за сєї гроші замість ради й відрода гризти ся по цілоденній праці з в'їдливими натурами, які в своїй партійній злобі мабуть на доказ „безмежної толеранції і пошанованя чужих переконань“, чіпають ся кожного, хто не клонить ся перед їхньою свідністю.

Второю радикальної „виразимості“ і зарозумілості змалював і сам д. Опозиціоніст за угодою редакції „Каменярів“ ось якими словами:

„Вже в 2. числі „Каменярів“, читаємо в „перенесеній редакції“, що поперх тузики бук. укр. учительів звернули „Каменярі“, а один з них, Вп. надуч. Воротняк в Мольдани написав, що се робить тому, бо він вже членом укр. поступової партії!... А не забувати-б, що п. Воротняк, то перла в поступовій партії, чоловік відзначений хрестом за службу і т. д. і т. д. — Отже для пп. Воротняків et Сопр. не треба ані цупної етанової організації, ані поважної культурної праці, ані ідейності, ані аргументів своєї великої задачі, ані охоти до науки, взагалі нічого, — вистане бути членом „поступової“ партії, вистане повторати бездумно слова партії, поза нею нема ані роботи ані свавісн“? — Ось результати „поступового“ виховання! Що се хіба і так дальше їти не повинно — то річ природна.

І не дивувати ся, коли інтелігенція наша в великій мірі перенала ся такими „ідеями“ як п. Воротняк et tutti quanti, що і наш нарід не одержав ще елементарного національного, суспільного і політичного виховання.“

Ну що, неправда, якого невіжу зроблено тут з д. Воротняка, не застановивши ся над тим, чи немає хоч трохи слушності по его боці, що не пристає відразу і без ніякого річового поясненя до організації, про яку мабуть домідав ся, що її в радикальних газетах означено як радикальну, що на її зборах веде ся радикальна агітація і т. п. Чи на зроблено тут приклад учителів, не кажемо вже з боку д. Опозиціоніста-радикала, а з боку редакції „Каменярів“?

А що сказати вже на насьмішку, що мовили „п. В. то перла в поступовій партії“, значить, а які-ж ті другі, звичайні собі члени партії? Полямаємо осуд не про слушність а про культурність таких аргументів редакції „Каменярів“ і загально. А д. Опозиціоністове скажемо тільки, що д. Воротняк відзначений за его заслуги, які собі придбав 36-літньою ретною працею в школі і поважною в найдалішій куці української честини нашого краю, якими не може почванити ся ніодин із найсмітійших свідків учительів-радикалів, що бачать, і то через чорні окуляри, чуже під лісом а не бачать свого під носом. Д. Воротняк робив у своїм кружі дійсно культурну роботу, о котрій може кождий переконатися наочно, він не в тих, що пишуть на тему: „німецький учитель побідив Францію“ довжени і безчисленні статі а за-

побудують науку, не відаючи, що німецький учитель побідив Францію просвітою німецького народу в школі...

Д. Опозиціоніст хвалить собі дуже „душку організації і поважну культурну працю“, якої жадають „Каменярі“, а ті, яких він боронить проти д. Об'єктивного, являють розбивають і ту організацію народну, яка дові була, на партії, і замість культурної праці заводять партійну боротьбу.

Свої висновки вінчить д. Опозиціоніст так: „І з тим згоджуюся я повні з д. Об'єктивним, що по найбільшій частині „наш нарід на Буковині“ покищо не знає ні поступовий ні радикалізм, він знає тільки, що є наша партія і казанська партія, і над партійно-політичним життям „ще не засталися“, та що партійно-політичні спори у невідготованого як слід простолюдиня можуть есенціальні викликані негативні успіхи.

Та спори ті можна усунути — лише усуненням їх причин; перекинуванням фактичного стану річей, затуманювання певних промаків і мунитаторством годі довести до користного поладження справ. Компроміс, якого бажає „Буковина“ з приводу статті Об'єктивного, міг би наступити, однак він мусить фактично опиратися на найширші толеранції і на справді поступовій підставі а не лише на словах. Треба уважно переглянути наш дотеперішній доробок, треба розважити всі позитивні і негативні сторони нашої дотеперішньої діяльності і тактики і на будуче виключити все, що досі давало негативні результати, що досі деморалізувало одиниць і маси, а політику оперти на копії і здоромий підставі і самостійним розвитку мас нашого народу, бо в народі наша сила і будучність, а не в спілці з хитрими ворогами чи „прихильниками“ правительствами...

Та це можливе лише тоді, коли наші „патріоти“ перестануть уважати себе за непомилкових, коли перестануть „чистити громаду“ і пиятувати „мирничниками“ і „зрадниками“ тих, що мають відвагу сказати правду — часом навіть дуже прикро і гірко, що роблять це не для своєї приємності або для ласкавих згидів „можлих мира сего“ а з обов'язку народного і суспільного, не вважаючи на особисті прикраси а тої причини, — коли серйозна критика буде належимо респектована тими, що мають „важкий голос“ і займають „важкі позиції“ в нашій ієрархії суспільній, — а не вважана впливом мічно незадоволених „красовичників“, котрі „не можуть добра стерпіти“.

І ми згоджуємося повні із сими висновками д. Опозиціоніста, коли він і його товариші піднесуть все отсе не тільки до нас, але й до себе. Жадаємо і від них як найширшої толеранції і справді поступової праці, а не лише слів, надаємо такої діяльності і тактики, яка дає позитивні, реальні результати а не пускати ся з мотивацією сонця, жадаємо, аби залишали деморалізацію одиниць і мас опозицією задля опозиції, а дбали о здоромий, розумний і розважний розвиток мас народу, не о пусті фаворки, о розкошене і розлаштоване народу на, хочби покищо, неможливе, а за ретельне освідомлене народу і скріплене его дійсних сил, які би зробили зливною „спілку з хитрими ворогами чи „прихильниками“ правительствами“...

„Та це можливе лише тоді“, кінчимо за д. Опозиціоністом, коли й наші „радикали“ перестануть уважати себе за непомилкових, що погли всі розуми, коли перестануть поводити ся нетактовно, нещиро би й ворожо в громад і пиятувати „дурнями“ і „зрадниками“ тих, що мають відвагу сказати правду, хочби навіть дуже прикро і гірко не із зливи а дійсно пощирості „з обов'язку народного і суспільного“ та будуть поводити ся їм противником дійсно в культурній справі і коли жадати муть не тільки для своєї „серйозної критики належного респектована“, а відносити ся муть і до протинної думки і до ухвал загалу з таким самим респектом, а головне коли будуть не тільки критикувати, але й ревню та щиро працювати і то не для посторонних чи особистих цілей, аби лише „свинуті дурниці“ сему чи тому а ніякого, а для добра загалу.

Отсе наше слово д. Опозиціоністові і товаришам, і то слово щиро, не на вітер сказане, але готові зі всім серцем переводити в діло.

Угорська криза.

На останній аудієнції у цісarı май-др. Венерле розпочати поважні переговори що до нової програми угорського правительства і таким способом привести до розв'язки кризи, яка в Угорщині вже довгий час триває. Із тої причини мусить він також порозуміти ся побіч того з австрійським правительством та угорськими партіями. Мабуть, ще довго потягнуться ці переговори та аудієнції угорських політиків у цісarı, бо австрійське правительство не завдало ще жадного становця до нової програми угорського правительства, хіба що готове зробити деякі пропозиції, які були-би предметом переговорів. Місія Венерлего на міністерській раді у Відні цілком не адала ся, як се він сам заявив на міністерській раді у Будапешті, що австрійське правительство відкинуло его план у всіх его точках.

Програма Венерлего і Кошута виходить далеко поза рамки значайної угоди між короною а нацією і не має нічого більшого на меті як лиш докладну ревізію австро-угорської угоди з року 1907. Оскільки відомо, основує ся сей план, що май-би превести розв'язку теперішньої кризи, на слідуючих головних точках, які порушують угоду з року 1907: 1) продовження угоди поза рік 1917, мабуть до року 1927, 2) основане цілової границі із задержанем спільної цілової області на ній, що мало би наступити аж від року 1917, 3) початок виплат в готівці до якогось невідомого, але близького речинця і 4) задержання спільності банку із замаркуванням державності Угорщини у банківській організації і фірми.

Тому Кошут вить ся аж в другій тижні червня із заявою, що не можливо, щоби не зависли обиди самі верми у руки. Правдоподібно не првстане цісар на его пропозицію дотично усунення теперішнього кабінету.

Справоздання др. Венерлего на міністерській раді.

Будапешт, 29. мая. (Кб.) Вчора о коло полудня відбула ся у помешканні міністра Кошута міністерська рада, на якій президент міністерів др. Венерле реферував про свою подорож до Відні і заявив, що цісар бажає прийняти слідуючого тижня міністерів Кошута і Андрашого.

Міркування преси про конференцію Венерлего з австрійським правительством.

Будапешт, 29. мая. (Кб.) Угорське телеграфічне бюро доносить: З мірдаційної сторони заважають що до вісток, опублікованих як в угорській так і в австрійській пресі, немов би австрійське правительство справді заанимало ся пропозиціями угорського правительства, але їх не прийнято; тож запевняють, що угорське правительство не робило нагадів австрійському кабінетови жадних пропозицій, і не завдало ще навіть підповідного становця до провенту в цілі розв'язки кризи, як се опубліковано в найрізномордніший спосіб. Правда лиш, що президент міністерів др. Венерле обговорював з австрійським прем'єром бароном Бінертом почате виплат готівкою і основане цілової границі, щоби з'орієнтувати ся що до становища австрійського правительства. Коли же правительство займає ся сими питаннями, то робить оно се в цілі заприцпювання свого становища; однак нема бесіди про якусь розмову, що виходила би поза границі дотичного в'орєнтована, і то тин менше, що не роблено жадних пропозицій, які мали би бути основою переговорів.

Конференція партії незалежних.

Будапешт, 29. мая. (Кб.) Центральний відділ всіх товариств партії незалежних опублікував відозву в цілі скликання партійної конференції в справі основи незалежного банку. Оя конференція мала би відбути ся 6. червня.

ДОПИСЬ.

В справі церковних відзначень отримали ми ще отой замітка: В 112 числі „Буковини“ написав хтось необачкомлений зі справою замітки дотично найновіших відзначень церковних, бо наводить імена декотрих священників, що вже відзначені, — приміром о. Валашекул з Дактиці, о. Іванович з Кадобинців, — не знаючи що о. Іванович з Нової Жучки уходить за Волоха і яко такий вже давно відзначений, а забув піднести ріш-

ницю між відзначенням о. Вербовским а не відзначенням о. Калініном, який помямо того, що его ревними заходами збудовано в такій бідній громаді як Приличе рівночасно величавий ювілейний дім Божий і величавий дім парохіальний і то „хитро-мудро невеликим коштом“ і яко старший в службі і певно більше діяльний від о. Вербовського не удостоїв ся жадного відзначення, а при нагоді посвячення дому Божого сказано ему, що то обов'язком кожного священника будувати церкви. Тож для Русина є то обов'язком, а для Румуна заслугою. Коли подумати, що о. Вербовский певно не положив тільки праці кілько о. Калінік, — бо Гайбоса певно багатша від Прилича, а всі чинники йшли ему на руку, — то сейчас упадає в очи, як по мачоциному трантуе консисторія Русинів-народовців.

З поміж таких відзначень всего на всего лише два, іменно о. Д. Коваричук з Оршівців, який заслужив собі на відзначу що найменше перед 10 літами, і о. кат. Семана, який повинен був відзначений бути перед кількома роками, бо о. Сорочан лише 3 роки катехитом і вже відзначений а о. Семана мусів аж 10 років на то чекати.

Коли при тогочасних масових відзначеннях помяну Русинів-народовців цілком, то тепер для замілення очей відзначено на 24 священників аж двох Русинів-народовців!...

Що о. проф. Бремійчюнови стала ся до неба новітня криза, то розуміє ся само собою, бо о. проф. Георгієв будучи лише 2 роки професором удостоїв ся гідности протопрея, а о. проф. Бремійчюк не дослужив ся по 10 літах служби яко уній. професор навіть гідности екзарха. Питавмо ся цілого світа, є тут справедливість?

Що такий високообразований о. Тиміньский, такий достойний о. Драчінский а Токтрів, такий щирий о. Маланчук, такий діяльний о. Вриндан заслужують на відзначення, не підлягає жадному сумнівови.

Маю однак у Бога надію, що в короткім часі всі священники народовці, що працюють щиро у микограді Христовім, удостоять ся зі сторони консисторії відзначень, аби не було причини для нарікань.

Православний.

НОВИНКИ.

Чернівці, 29. мая 1909.

Календар. Неділя 30. (17.) Сошествія св. Духа, рим. Сошествія св. Духа. Схід сонця 4 год. 8 мин., захід 7 год. 49 мин. — Понеділок 31. (18.) Пресві. Тройці, рим. Пок. Сош. св. Духа. Схід сонця 3 год. 59 мин., захід 7 год. 57 мин.

Слідуюче число „Буковини“ задля зелених свят повинні ся в середу, дня 2. червня.

Надане почесного громадянства. Рада громади у Василівцях іменувала на вчорашнім засіданні, одноголосно Вн. панів пос. до сойму і ради державної Николая Васильяка, н. віце-маршала д-ра Смалъ-Стоцького і посла до ради держ. Ілю Семану почесними громадянами. — Громадська рада села Неполоківців іменувала на засіданні дня 24. с. м. посла Ілю Семану почесним членом своєї громади й повідомила его про се телеграфічно.

Румунізація. Ніхто на Буковині не терпить таку кривду, як ми зі сторони румунізаторів. Особливо люто і безощадно відносять ся они супроти руського народу в мішаних помітках, як от в Сучавіці. В сій новітній найнещасливіше село Гатна, до від кількох літ займають ся ремеслом винародолювання Боднарескулі, тато й син, які дібрали собі послучинників з особи дика, личчара Пергінського і інших. Та румунізаторам прикро, що їм давають ся на пальці, і тому ведуть они яко роками потайну і яну боротьбу против щирих народолюбців, які стоять непохитно коло свого народу, освідомлюють его і старають ся о піднесенне его добробату. Сими народолюбцями є тамашин учительство, особливо шанований наш земляк надучитель Гелпа. Веселе число доносів наспіло до шкільної ради повітової на них і до консисторії а на підставі сего двоцифліварий доходження, які однак виказали невинність оторочених а на доносчиків нанесли погану ганьбу. Відтак наступили розправи судові о образу честі, яким нема ніяки. От яка діяльність ворожих нашому народови панотців. Намість самим брати ся до его просвіти, они не лиш нічогосьенько не роблять, але ще й перешкоджають щирим людям, переслідують і нищать їх. Чи такого поступованя вимагає інтерес церкви? Ми думаємо, що повага церкви саме зросла би, коли би церква й школа йшли рука в руку. Сварки і тигання напевно не базав ні митрополит Рента ні власть

Загальний збір членів „Рускої Каси пож. і шадн. для гром. Каменки стов. з неом. пор.“ відбудеться в неділю 6. червня 1909 о 3. годині по пол. в будинку читальні „Рускої Бесіди“ в Камені з таким порядком нарад: 1. Прочитане протоколу з попередніх загальних зборів; 2. Провірені рахунків і білансу за рік 1908; 3. Ухвала про виплату або невиплату відсотків від уложених паїв; 4. Доповняючий вибір старшини (2-ох членів); 5. Доповняючий вибір ради надзорчої (3-ох членів).

НА ПРОДАЖ ДВІ ТРАЧКИ

82 (1-3 н.)

(ТАРТАКІ)

добрі на стодоли або стайні.

Продає заряд дїбр:

бар. Юрія Василька в Бергометі н. С.

Молочне мило

лелїйне з коником

найлагідніше мило для шкіри і проти виприсків соняшних.

Всяди до набути.

КОСИ!

Карпатські коси № 000 з маркою „Косар“ з англійської сталі, оребрені сталлю, мають тонку як папір і легку як перо річку, потрі ріже як бритва найтвердшу пшавку та в гірську траку і обілля. Що жин під таку косу дістане си, користатиме она на одних пальцях на стону. Коси ті дуже повола дунотребляють си і уникують такий труд соланни до подолани. Легкий труд в поді радує кожного хазяборца, тому кожній пшавки косети дин карпатськими оребрено сталевими косами з маркою „Косар“. — Коси № 009 з найлучшої англійської сталі найлучші в цілїм світі і згоді:

Довгота в сантиметрах: 65 70 75 80 85 90 100

Ціна одної штуки кар.: 2-10, 2-20, 2-30, 2-40, 2-60, 2-70, 2-80.

На помилку дивити кіе для одної коси даром і до вишкої коси для одних жарпирний брусок з найлучшої пшави. — Мешани як 3 штуки ціе не коштує си. Намовляючий має прислати 4 К залатку; бо залатку також не коштує си. За пшавкою цілого не членили і пшаву самі означують.

Хто приймає з тари 25 К, той отримує одност.: 11 кіе по 65 см, довота і 11 пшавки з найлучшої пшави жарпирної. — Хто приймає з тари 25 К, той отримує 11 кіе по 70 см, довота і 11 пшавки. — Хто приймає з тари 25 К, той отримує 11 кіе по 75 см, довота і 11 пшавки. — Хто приймає з тари 25 К, той отримує 11 кіе по 80 см, довота і 11 пшавки. — Хто приймає з тари 25 К, той отримує 11 кіе по 85 см, довота і 11 пшавки. — Хто приймає з тари 25 К, той отримує 11 кіе по 90 см, довота і 11 пшавки. — Хто приймає з тари 25 К, той отримує 11 кіе по 100 см, довота і 11 пшавки.

Молоти і ковала до клепання кіе по 1 К за штуку.

Серпи з зубами з англійської сталі нукуть збіжж так легко, що в руках їх не чути. Штука 60 с.

Хто замовить 10 до 20 штук, дістане 2 штуки даром.

Бруски до острівня кіе 50 с. за штуку. При закупі 10 штук дає си один даром.

Замовляти наперед почтовими переказання, щоб не тратити грошей на особні вартки і пшавки.

81 (1-10)

Адрес: Александер Копач, Струтин Вижний, пошта Ражнятів.

Г. ФАЙЛЕР

усувач нагніток

Чернівці, улица Руска ч. 8.

Склад п. к. уприв. фабрики товарів з альпаки і шийського срібла В. Бахмана і С-ки у Відні.

Склад капелюхів І. Генрика Іти у Відні, Йос. Піхлера і Синів в Граду.

Склад черевиків Ф. Л. Понера в Хрудім, Ант. Чапека у Відні.

Великий склад капелюхів П. і Ц. Габіга в Відні, і славної фабрики черевиків Гала і Сина у Новім Йорку

Повідомляє що лиш у него можна дістати дійсно по найдешевших цінах **Весняні і літні новости**

ПЕРШИЙ ВІДЕНЬСКИЙ
ДІМ ТОВАРОВИЙ
Заснований 1878
В. БАЛЬТІНЕСТРА
МОЛОДШОГО
Телефон 301
УЛ. ГОЛОВНА Ч. 3.

Вже суть на складі в великім виборі всілякі сезоніві весняні артикули для пань, панів і дїтний.

REGEDUS LEMBERS.

Доставці для буковинського звязку урядників

Міжцер & Шехтер, Чержівці

Ринок (напротів буковинської щадниці)

поручають свій богато асортований склад **весняних і літних артикулів**, як: **капелюхи** для панів і хлопців з ц. к. надвірних фабрик Вільгельма Плеса, Антона Піхлера, І. Гікля Синів, як також італійської фабрики капелюхів Г. Бросаліно. — Великий вибір **біля** білого і колірового для панів і хлопців; ковнярики, маншети, рукавички, шкарпетки, паньчохи, хусточки, шельки, палички і камизельки. — Великий вибір **краваток** в найновіших фасонах і красках. — Великий склад **черевиків**, найсоліднішче викінчених. — Богатий вибір парасолів і парасольок різного рода.

Замовлення з провінції дешево і сейчас.

Неподобуючі ся річи можна відмінити.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Руска Рада“ в Чернівцях, під надзором Івана Захарука.

За редакцію відносіє: Віктор Строч.

Але віддай свій дух не отерпів того, аби двоє невинних дітей слухували ся, зробив межи ними розлот, і молодий відповів молодій. Батько молодой не мав що зробити, і засварився Данила за пошт, а на терміні у Вижниця прісвѣт Данила, що не винен ему тільки пошту. Тут але найшляхчє противѣи сѣвѣди, і Данила пішов за фальшиву прісвѣгу на два місяці до Черновѣцъ.

Вершиком гостини була поїздка делегації на могилу Качковського в Кронштадт. Тут вплив си як не мож краще характер „галицько-руської“ делегації. На її услуги піддало воєнний корабель „С. Петербург“, писано військової, цивільної й духовної чини. В кронштадтському порті прийняв делегацію стаційний командант генерал Артаманов, командант твердині ген. Гусакон, начальники порту адм. Вірен, голова міста і представителі цивільних властей. „Петро Великий“ — лише одушевлене „Новое Время“ — гордо глядів із свого величавого пам'ятника на „руських“ кариатидних людей, що приїхали відвідати його місце. З предзнами тих рідних гостей він 1897 року він викні бесіди про долю „руського“ народу під польським володінням. Галичани кілька хвилин з його велитенській, бронзовій статуї*. При вході на цвинтар, куди прибули музиканти подали делегацію, привало й духовенство з протоієреєм Поповом на чолі який зазначив у своїй промові, що „Качковский та о. Іоан Кронштадтський — це два апостоли „руського“ національного самовизнання. Кронштадтський дякував Дудикевич, обіцяючи, що „Качковский буде зведено між Карпатською і Державною Руссю. На засіданні, що відтак уріджено в честь делегації, промовляли ще раз ген. Артаманов і адмірал Вірен, котрі в офіційному характері славляли „руський“ патріотизм кариатидних гостей. Відвід з Кронштадту мусів відбутися дуже айрично, бо „Новое Время“, описуючи його, попадає в сентиментально-патріотичний тон. „В пристані — лише воно — стоїли ген. Артаманов і адмірал Вірен та, махаючи шапками, провожали кариатидних гостей. Музика маринарки і кріпосної артилерії грала „галицько-руські і славянські мелодії. На рудій лаві міноносців, на сірих кружляках і гривних павидирниках усталили ся на голое труби моряки поля, прощаючи „руських“ братів із старого Галича й зеленої Буковини. І сонічно, наче на знак, виглянуло в ту прощальну хвилю, благословляючи „духовне“ єднання синів широкої „руської“ землі з двох вартових окраїн. Старий Котайн і славний Карпат братали ся. Віддала їх могилу...“ і т. д. в тім тоні.

Кому після сего може бути незоний характер „карпаторусської“ делегації в Росію? Хто, прочитавши про витави міських голов, президентів, генералів, адміралів, попія, про воєнні кораблі, паради і музичку, про заяви єдиного „руського“ Карпата з „Русским“ Котайном, повірить, що тут розходиться ся лише о „національне і культурне єднання“, котрим усе заступають ся наші москвофіли? Ні, ся поїздка має політичний характер та сама як політично-реалістичний мають початкові путешествія, котрі організують москвофільські проповіді. Офіційний Росії тала маніфестація під теперішню хвилю дуже на руку і не дивувати ся, що з того боку зроблено все, аби поїздці галичаних

москвофілів надати оштенативний, політичний характер. Хто знає з якою леваністю відносять ся до Австрії всі російські круги від часу сербської невадчі — „дипломатичною Пушиною“ зовуть її — як там явно говорять ся про відилату Австрії той прозвмія, що російські офіційні круги радо підхопили добру нагоду, аби „духовною авенсією“ Галичини погрозили Австрії і підготувати собі ґрунт під будучу аяцію.

Та на тім не зовінь. Наші нацпи страшно розсердили ся на „українців“ що вони — мослави — задуницівали їх перед австрійським правительством і представили їх у своїй пресі як державних арадників. Справді, незати, що в анду такої дволичности відношати.

Ціла чорносотенна преса Росії аж ниніть від різних вигуків на адресу австрійського правительств і кинтих „українців“, всім „Галичани-ни“ і тимподібні „органи“ розивсюють ся per longum et latum в проведу своєї гостини в зовсім подібній тові, а коли українська преса відважить ся передрукувати їх такі власні гадки, відносять некольничий крик заявляють свою неохоту льявляности і називають Українців доносчиками.

Наші нацпи побачили що своєю гостинною у Росії і в своїй „общерусській“ любови трохи задалено загнали ся, та силують ся тепер своєю сильно захитану і підірвану льявляність до Австрії, направити тим, що представляють своє „путешествіє“ як зовсім невинну маніфестацію, дарма що там говорено зовсім явно про „общерусское“ море, в яке малиби зіллоти ся всі славянські ріки.

Та ми не будемо запуснати ся в глнбину оцінку моральної вартости самих нацпів, а з особна всяких „общерусских“ маніфестацій, а скажемо тільки що тепер нинили вони, краще як коли, всю свою моральну гніль та справді показали ся перед цілим світом такими, якими вони в дійсности є.

Ще невиншумили голови наших „Славян“ від різних промов та шампанів, які почили недавно тому у Петербурзі як з рога обильности, а вже перед кількома днями відбув ся новий воєславянський конгрес, у якому взяли участь давні приятелі з Праги щоби нарадити ся над заснованням „воєславянського“ банку, воєславянської встави, та великого конгресу, що малиби відбутися з нагоди тої встави у р. 1912.

Та покищо не знати, що там урядили „славянські брати“ між собою. Не обійшло ся очевидно і тут без старої пісоньки на путі олавянської взаїмности, власне в тій хвили, коли діїсність показує, як та славянська взаїмність переводить ся в практику, як то любезно більші „брати Славян“ обіймають своїх слабших братів так, що їм від тих сердечних обіймів аж кости ломлять ся. І так „воє-

славянська єдність“ в новім виданні, починає вже в самих початках тріждати і валити ся мило воєнних заперечувань зі сторони тих, що хочуть її віхисувати для своїх політичних цілей.

3 внутрішніх справ.

Нова рецепта незалежності на розв'язку угорської кризи.

До цісаря дістало ся, як доносять „Neue Freie Presse“, про пропам'ятне письмо, яке в думі цїсарним документом, цїсарним вже через спосіб, в який доставлено его цісарю, а ще цїсарішим вже своїм змістом, що оно не є нічого иншого як правительственною програмою партії незалежності. В сїм документі сказано, під якими умовами могла би партія незалежності взяти керму правління в свої руки і яку заперуку могла би дати на удержання мирних відносин в Угорщині. Автори сего документу подають ґваранції за своє самовладіє і заповідають вірне відношеніє з партіями 87 років, лиш не з їх політикою, яку задумують тепер они самі продовжувати. Они не мають жадних домагань у військових питаннях, змагаючись до поділу господарських інституцій признають в теорії, а в практиці забудуть про них, би навіть візвизують а домагання поділу банку. Плани такої політики мали би бути ось якими: Цісар нехай іменує новий кабінет, що мали би складатися з членів партії незалежності. За те обов'язує ся сей кабінет ухвалити всім державним конечностям, перевести виборчу реформу, залагодити парламентарно справу авенсії та всі кошти, ухвалити підвищені контингенту рекрутів і инші військові потреби і се все без всякої концесії. Лиш нехай цісар згодиться на те, щоби угорський парламент ухвалив основаніє самостійного банку, а кабінет ручить за те, що ся ухвалу не переведеть ся ніколи в практиці. Правительству хай буде лише тільки спровокувати таку ухвалу парламенту і пробити приготування до основаніє угорського самостійного банку. Правительству жадає тільки руки у переговорах з фінансовими ґрупами, у виробленні статутів, у написанні законів угорських банків, а в рішучій хвилі — при рішці 1910-го року — хай монарх прямо відкаже санкціонованіє для закону про самостійний угорський національний банк.

Отже маленька, але цїсарна сцена з політичного театру Угорщини, де партія незалежності за всяку ціну хоче дістати державної керми, навіть коштом свого народу. „Ви ще лиш підсадіть на золоте сідельце, а ми її вас помеземо“.

Данило Г. був ростом низкий але добре збудований. Здоровий чоловік, контентний з свого життя, тверезий, любив ся. церкву і був членом громади, жив він 53 років, але виглядав на 40. При відході до Черновець „на два місяці“ прийшов він до мене помергати ся, що він в плачем робив і додав, що вже я его відіти не буду, бо він завадять собі сам якусь смерть. Бму було встид, що має „сидіти“, позаяк в роду не був караний. Тим він і піддав ся відай злему духови котрий его звів з чесної дороги.

Ну і ті два місяці минули. Данило прийшов до дому обстрижений і зовсім на тілі змінений. Тепер піддав ся він пиятиці, і дивно було ему самому чому він не. Раз здибав ся він зо мною на дорозі, та відкрив мені, що в правді фальшиво присяг, а то его довбе, що він без корчми не має спочинку коло душі. Я пробував відвертати его від злих проків, але він плачучи нарікав на невидиму силу, що кивсь его до того злого діла привела.

Повони-повони з чесного чоловіка зробив ся пияк, і ціле село вже бокувало від него.

Данило нині.

Данило спокійне, домашнє жатє его, переробило ся в гризоту, плач, довги, а із прекрасної его хати зробила ся пустиня з понівченими вікнами.

Розумні люди жалували его, але з часом і се минуло ся, бо Данило став тов худобов, що не має ріг, а все то їм приносила ему горівогча. І для мене став він незносим на живці.

Десь на місяць — як він пібав Данилией око, знов я був зайнятий мурованєм плоти, і в полудне пішов я до хати аїсти обід. Я мешкав недалеко від церкви — чує, а то дають у всі давони.

„Хтось умер“ каже моя стара.

Відай Данило відповів я, бо відів із города якесь прудке шастанє Данилихи перед хатю. І не я не доінчив обідати, а Данилиха плачучи іде до мене.

„Уже покійний Данило пані дечи, абеги пішли ревідувати“.

Не правда, я не вірю — сказав я.

„Ой бигме уже — уже...“

Ідїть Данилихо своєме до дому, бо він ся схопить з лавиці та цїде до корчми, кажу єї але вона присягає ся що Данило таки умер.

Но мені не хотїло ся вірять, бо знав я, що Данило дуже знав удавати мерця. Я ревідувати не їду.

За годину, дивлю ся іде Фома до мене.

Що там Фома? кричу з далеку.

„Дадик умер пані дечи“.

Неправда!

„Та бигме умер...“

Іди боре до дому, бо мама не задержить его, як він ся схопить бігчи до корчми.

„Нї до пані дечи — таво дедик уже на тім світі!“

Не говори небиліці, але гони д' хаті, бо старий вибе і друге око мамі!

Фома сплякав і нехотючи пішов.

Я паво свою роботу. Дивлюся, а то їде при-

свжний до мене, і з далеку сьміє ся. Ми побалакали що потрібно, і я пішов ревідувати тіло Данила. Взяв а собов луку, і постановив держатися остро інструкції оглядача.

Мертваци сьміжний. Смертельних знанів ще нема. Серце і живець тихо. Очи дістали паву, ну і виджу, що він у правді умер. Але щоби неопустити других пияків до мерців а смертев, сказав я домашнім, що закінчу гром, лікаря, бо сам не можу сновестувати причину смерті. А позаяк мені знакомо, що Данило умів умерати більше разів, то я ему тепер не міг вірити.

Домашні прилагодили похорон на завтра, але я розпорядив, що похованє ся аж позавтра, бо може бути, що він ще схопить ся. А люди все люблять, лиш лікаря коло мерця не терплять. Зачали мене з всіх боків просити, аби я не кликав лікаря, але я на тім все лишив, що ще раз буду завтра ревідувати. На другий день при огляданні не найшов я смертельних знанів, і тому чекав на позавтра. Сож ледво показалася печать смерті і я тогда написав смертельний нас.

Що тут написано, було в правді правдою, о чім ціле село М. ще тепер доказати може.

Б то страшний перехід від тверезости до пияцтва! Та фальшива присяга, сполучила Данила з злим духом, котрий спаскуднє добру душу та згавлів чесне їм цїлої своєї родини.

Пияк є слугою чорта, що тут виразно нам Данило доказав.

Най его Бог простить!

НОВИНКИ.

Чернівці, 1. червня 1909.

Налендар. Середя 2. червня (20. мая) Талала, Микити, рим. Ерама Еп. Схід сонця 3 год. 57 мин., захід 7 год. 58 мин. — Четвер 3. (21.) Константина і Елони, рим. Клотильди Е. Схід сонця 3 год. 56 мин., захід 8 год.

В справі відписання податку одержали ми з польських кругів слідуюче повідомлене: В нашій газеті з дня 27. марта с. р. помістили ми допис сипеларя Николая Тулівського з Гавралівця, в котрій ми скаржили ся на превеликі податки наложені на его прамілицю і припорушили сю справу послови Кірманециму Семаці. Посол Семака сейчас завернув ся з жалобою до директора фінансової дирекції і зажадав від него докождень, що до посприядження Тулівського. Сими днями дістали посол Семака відповідь, в якій виходить, що Тулівський противні виміри податку аж в 6 місяців по ухвалі речення рекурсував, отже рекурсу спіання. Таким чином фінансова дирекція не має законного права до зміни правосильно аниміреного податку. Однак (так пишуть в дирекції) если би показало ся, що отягчене рестанцій податкових могло би підняти екзистенцію (істнованя) названого крмара, тоді навіть можливо, що ему податкові рестанції будуть відписані. Далше зазначено у відповіді, що означену в Буковині суму податку 117 К 40 с. вглядаю тільки правдиво 114 К 58 с. Тулівський не винен лише за рік 1908 але за два роки в імені за рік 1907 і 1908. Дотично дальшої скарги Тулівського, що і на рік 1909 вимірено ему за вносний податок, бо аж 22 К 40 с. квартально, значить на цілий рік 89 К 60 с., то як пишуть в дирекції послови Семаці зайшла справді змилка, бо дійсно вносний податок на кварталі 1909 тільки 13 К 80 с. З наведеного слідує, що сипеларя Тулівському зі сторони уряду вимірюючого податок стала ся була кригада, котру старав ся відвернути посол Семака. Наші люди повинні в таких випадках удавати ся сейчас до своїх послів, котрі цілком певно не пощадиють труду і заходу в обороні своїх виборців. Робимо при тім наших людей уважними, щоби в своїх жалобах і просябах надавали факти дуже точно і прозвучило, а головне щоби справу представляли у власнім інтересі цілком правдиво.

Інтерпеляція посла барона Гормузаного. Посол барон Гормузані інтерпелював у міністра справедливости в справі воєнних судових авскултантів з Праги, Берліна і Граца, при чім вказував головне на те, що судді Чехи і полудняні Славяни, які прийдуть на Буковину не зможуть головне навчати ся румунської мови. Щоб запобігти браку судових сил на Буковині треба би скоротити призначений час приготування до судового весту з 3 на 2 згляди на 2½ року. — В иньшій інтерпеляції постанови посол барон Гормузані запит до міністра просити, чи він прихильно відноситься до справи отворення натедрі румунської історії з румунською викладавою мовою на чорновоцкім університеті і чи задумує для залагодження сеї справи зробити в найближшій часі відповідні зарядження.

Відомлення пам'ятника Петровича. Дня 1. липня с. р. відбуде ся в Чернівцях святоточне відомлення пам'ятника Петровича на площі Фердинанда в Чернівцях. На се свято має ся запросити всіх бурмістрів і начальників громад. Останні роботи коло винищення пам'ятника робить різьбар Лайзер.

Насаждіння розправа М. Січинського. „Діло“ доносить з Відня: В наслідок жалоби невинности вносеної обороною Мирослава Січинського, засудженого львівською лавою присяжних суддів на кару смерті через повішення, вназначено йому розправу над сею жалобою, що відбуде ся перед найвищим трибуналом у Відні дня 21. червня с. р. о годині 10-їй рано.

Скорочення судейської практики. Міністер справедливости вів до палати панів прохит закон в справі тимчасового скорочення приготуваної судейської служби з трьох літ на два роки, щоби зарадити недостатці суддів в деяких округах правих судів, головне в Галичині, де се недостаття требає досить довго і спільно полагодування важких справ.

Скандал серед польської інтелігенції. Скандална справа обманства, доведеного у Львові при помочи магістратського урядника Бельського, зачинає приймати чимраз сенсацийніший розмір. Як „Діло“ доносило, Бельський, будучи адміністратором казенної професора реальної школи д-ра Мотилевського, зажагнув на підставі його документів і на його ім'я позичку 10.000 корон, а коли обманство виявилось, старає ся звалити вину на техніка Валиша, а навіть вмішав в справу жінку д-ра Мотилевського. Бельського арештовано, а дальше слідство вказало також потребу арештування п. Мотилевського. Показало ся, що Бельський не ділав на власну руку, але з чиясь допомогою і з позиченої квоти 10.000 К дістав мабуть лише якусь провину. В цій афері грала головну роль сама п. Мотилевська. Арештовано також сторожну дому д-ра Мотилевського, бо й вона була втягнута в то незвичайне об-

манство. З приводу тої цілої афери прунуть по Львові різні оповідання, що вкладають дуже некоректне світло на етичний і моральний рівень польської інтелігенції.

Вісти з Угорської Руски. Унгарська „Наука“ доносить що пародний учитель Іван Добра в Добрибраті (юло Берега) учив в змій неграмотних писання і читання. На науку ходило 47 осіб. На іспит прибула вся інтелігенція з околиці і заступники властей. „Наука“ не пише, чи учено руского чи мадерського азила.

Недорізанний бик. В містечку Рінках, чернігівського пов. 8. мая в ярмарок звідкись прабіг лютий бик з напівперерізаною шияю. Він летів прямо, на все, що тільки було ему на дорозі, вночав у стоїтище людей і тинки поранив двох чоловіка. Далі скажений бик побіг геть до черняв, наскочив на одну молодичку і рогами адарив її так сильно, що нещасна жінка тут же на місці й померла. З поранених чоловіків один умер в лікарні а другий вичуноє. Кажуть, що сего біля різав один різник, але востиг тільки перорізати шкуру на шні і недорізанний він вірив ся з привязу і ото стільки навоїв лиха.

За супарачку. В селі Красному, київського пов., як виробили ся розкладав мирнянських податків на сей рік, підвищено податок місцевому сільському старості Петрові Паленкові на 100 карб. у рік, замість колишніх 60 карб., і сільському писареві П. Глушчиню — на 120 карб., замість 100. Коли-ж на сільському сході проти сего обізначив селяне Іван Бабка, Федір Горбонко, Андрій та Дем'ян Набоченко, Яків Чорний і Марко Некрич, староста їх всіх арештував, відпровадив у тринізьку волость і посадив у холодну — щоб не сміли, мовляв, супаречити. — „Радя“.

Люди-звірюки. Минувало тижня на Маураха в селі Ольшковицях коло Подгурки розіграла ся страшна родинна драма. В тамошній селянській родині, Київів панувала від динна негода між невісткою Каймі 36-літньою Анною. Стара Каймиха і її дочка Вікта пенавадили дуже невістку Анну і часто з нею сварились, переслідували її за що-небудь і побивали. А війник і муж Анни, а син старої Каймової також став по стороні своєї рідні проти власної жінки. Вей так загдрілись ворожнечою до нещасної Анни, що постановили за волю цілу позбутись її з дому. Нагода злучилась минулого тижня в середу ввечером. Між Каймихи а Анною прийшло іза якоїсь маринці до сварки, серед якої мати, дочка і син кинулись на невістку і стали її бити безмілосерно так, аж повалилась на землю. А коли Анна в заданих їй побойх ледви вже дихала і не могла рушитись, тоді Каймих вихопили нещасну, втаскали на стрих хати і живу повісили на посторонку. На другий день звирієна мати виправила сина і дочку до сусіднього села до ностеля, а коли вони були вже далеко за селом, наробила сама крику, що її невістка повісилась. Збіглись люди і поспішили на стрих, де представила ся їм страшний вид. На посторонку нівє трупи Анни засніжні від звирієних побойх, з виразом страшних боїв на лици. Каймова, видачи того страшного трупа, вхопила за сокиру і перетнула посторонку. Трупи унавіш цілим тигаром на дрихлу стелю, заваляв її і вивіз у хату. На сю страшну нітку прибув до села жандарм, а змиркувавши добре справу, арештував стару Каймову, а низнійше її сина і дочку, під замком замордована невістки Анни, тай відставив їх до суду в Подгурку. Стара Каймова, приперта жандармом, признала ся остаточно до свого страшного чинку. Страшно подумати, що в XX. столітті трапляють ся ще серед цивілізованих людей, такі люди-звірюки.

Оповідки, іменованя і т. п.

Від виділу гімн. тов. „Січ“ в Чернівцях подає ся сим до відома, що не дав жадної виставки в Киїмані, яка була оголошена без відома виділу в однім з попередних тисок „Буковини“. — За виділ: Стрелений, коштовий. Стержон, за писаря.

Заходом тов. філія „Рускої Бесіди“ у Вижицях відбуде ся в четвер, дня 3. червня с. р. в сали Фріста аматорське представлення „Вихованець“, народна комедія зі сцїнами і танцями в 3-х дійх Якуша. Цїна місць по 2 К, 1 К 60 с. 80 с. і 40 с. Чистий дохід призначений на книжки для убогої молодіжні гімназальної під надзором дирекції. Добровільні жертви приймал ся з подякою, а імена жертвodawців будуть оголошені в часописі. Надїється треба, що такий гарна штука, як й симпатична ціла, на яку призначений дохід, згромадить всю місцеву і дозоличну нашу інтелігенцію на се представлення, при чім й весело проведе ся ввечер і тим дасть ся можливість може і неодному бідному а талановитому нашому школяреви виступити з науки.

Заява. Дружина львівського руского народного театру підчас свого посліднього побуту в Чернівцях, поручила мені зайняти ся положенням пам'ятника на могилі минулого року помершого тут члена тої дружини, артиста драматичного Михайла Ольшанського. Повідомляю отсам Всечесну Дружину нашої сцени, що згаданий пам'ятник поставив я дня 27. мая 1909 (в річницю дня похорону бл. п. покійника). Кашта вносить

136 К., на які склали ся отсі Веч. П. Т. Доброді: Дружина театральна із свого бенєфісу 108 К., п. посол Спинуа 2 К., п. Др. Когут 1 К., п. директор Могильницький 1 К., п. Гордий 1 К., п. Процько 1 К., п. Гренік 2 К., п. Волф 1 К., п. Пурілас 1 К., о. Волчук 1 К. Дальше персонал дружини „Рускої Рада“: п. п.: Захарко 2 К., Уманський 2 К., Урбанський 2 К., Дік 2 К., Унгурич 1 К., Марчук 1 К., Строїч 1 К., Добровольський 1 К., Гапка 1 К., Войчук 1 К., Терлецький 1 К., Кошчунський 1 К., а з персоналу „Буковинського Народного театру“ п. Кордасевичева 1 К., п. Солянський 1 К. Разом 136 К. — За сі дати Веч. П. Т. жертвodawцям складаю на тім місці Сердечне Спасибіє. — Іван Захарко.

Подяка. Старшина товариства „Власна Поміч“ і „Руска каса шадича і позичкова“ складає в отсій дорозі цілу подяку вдови котареві Євгенію Стрильському і его синові за їх цїрі поради і захода около змислявання агаданих товариства.

Із штуки і літератури.

Заповіднений портрет славного українського гетьмана Івана Мазепи виїшов з друку і представляє ся величаво. Гетьман зображений в шапці і в киреї, накинений на спиний, богато гаштований жуван. Стоїть, в правою рукою при поясі, а лівою при шабї, якої рукоять відлискує ся самоцїтотом і глядить на нас оком мудрим, задуманим, миряним. На чолі журба о судбу вітчизни а так бурливих тасак, на устах усміх, на пів агірданий, на пів сумовитий, а цілий полні свідомість великого заданя і почуте своєї сили. Раціональний, краси жини, але агармонізований, не крикливий, цілість врання око незвичайно мило і в уні висликує цілий ряд гадок, про славного борця за самостійність України. Пан Курілас опер свій м'яшчок головне на двох портретах т. є на тім, що в історії Аркаса і на Малюнку в „Мішені пагодою“ в Кракові. Ще було спільного, вибрав, перерисував поправно, відкинувши бороду, котру Мазепа коли носив, то хіба в цїлішій віці, на жуван накинув гетьманську кирею, поминув акцесорії, котрі відвертають увагу від лица і розривають цілість, словом дав нам річ правдиво артистичну, на яку глануть мило. Наша суспільність повинна скоротати а нагоди і за пизьку ціну придбати гарний образ (Каштує 2 корони. Дїстати можна в книгарні тов. ім. Шевченка. Львів, Рінок 10).

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 1. червня 1909.

Члени слав. з'їзду в Москві.

Москва, 1. червня. (Кб.) Петербурска телеграфічний доносить, що гості славянського з'їзду брали участь у засіданні товариства для піднесення славянської культури. Київ Євген Трубенцкой підніє, що славянство в борбі з германським навалою покладає свої надії лиш на Росію. Анархія Воєни і Герцеговини наповняє російської нарід болем. Окрім спільних інтересів мають Росіяни також спільні ідеали з прочими Славянами. Посол Крамарж заявив, що треба рівночасно працювати над соціальним піднесенням Славян, щоби они могли триумфувати. Они не бажають пересувати державних границь, але прамують до соціальної злуки славянських народів. Від Росії вимагають хіба тільки признання рівноправности для Польщі. Посол Кілофат заперечує гадку, немов-би побіда славянської ідеї була можлива без участі російських народних мас. Ввечером відбуд ся при участі заступників міста та великого числа иньших достойників бенкет в честь гостей славянського конгресу.

Вісти з Туреччини.

Царгород, 1. червня. (Кб.) Урядова часопись опубліковує вістку із Адама, якого констатує ся повний супокій в місті, таном девему із Ванн про супокій, який вдало ся привернути. Двоє часописи доносять, що бувиного амбасадора в Паризі Муїїра-пашу, бувиного другого секретаря Ілдізу Імета і енеміністра рільництва Селіма Мамгану засуджено зарзом in contumaciam і деградовано як також сконфісковано їх добра. „Moniteur Orient“ доносить, що бувиного султана Абдул-Гаміда мають перевести на острів Родос.

Царгород, 1. червня. (Кб.) Перший амбасадор жадав сьогодні безпробовно відповіди на посілку поту, а який домагало ся, щоби турецькі війська і Курди відступили від деяких місць, ними захитих.

Датки на пам'ятник ТАРАСА ШЕВЧЕНКА в Київі просимо прислати до „Рускої Каси“ в Чернівцях у д. Петровича ч. 2.

Ukrainische Rundschau

одинока українська часопись на німеч-
ній мові, що заступає інтереси україн-
ського народу перед дукаутини єв-
ропейською пресою, виходить раз на місяць в обсязі
48 сторінок і додатками і коштує на рік
злив 2. Кор. 6 обсягом кожного ін-
тересного Рундшау передплачувати сво-
ю часопись. Адреса редакції і адміністра-
ції: Wien XVII/3 Franzensbühlstrasse, 2.

НА ПРОДАЖ ДВІ ТРАЧКИ

82 (2—3 н.)

(ТАРТАКІ)

добрі на стодоли або стайні.

Продає заряд дїбр:

бар. Юрія Василька в Бергометі н. С.

Молочне мило

лелїйне з конником

найлагіднїше мило для шкіри
і проти виприсків соняшних.

Всюди до набути.

КОСИ!

Карпатські коси № 000 з маркою „Косар“ з англійської сталі,
серебрано сталеві, мають тонку як папір і легше як перо містять,
якщо різати як бритва найтвердшу пшенику то з тією ж легкістю і збіжжю.
Ніде такої коси не дістане се, перетинає вона на одиницю на стоїть. Коси ті дуже по-
пулярні і використовують се і використовують танкий труп величезний до половини. Легкий труп
і коси радше кождого хайбороба, тому кождий повинен носити такі карпатські се-
ребрано сталеві коси з маркою „Косар“. — Коси № 000 з англійської сталі
англійської сталі найлуччі і найкращі і легкі:

Довгота в сантиметрах:	65	70	75	80	85	90	100
Ціна одної штуки кор:	2-10,	2-20,	2-30,	2-40,	2-50,	2-70,	2-90.

На видають десять кіл для одної коси даром і до кождої коси дають один мармуровий брусок
з англійської сталі. — Менше як 5 штук кіл не пославати. Виправляючи кіл прислати
4 К надатку; без надатку танко не пославати. За опанування кіл не чадимо і пошту
самі оплачуємо.

Хто прислав з гори 25 К, той отримає англійську 11 кіл по 65 см. довжи і 11 кіл англійської сталі мармуровий,
— Хто прислав 25 К, той отримає 11 кіл по 70 см. довжи і 11 кіл англійської сталі мармуровий,
75 см. довжи і 11 кіл англійської сталі. — Хто прислав з гори 24 К, той отримає 11 кіл по 80 см. довжи і 11 кіл англійської сталі.
— Хто прислав з гори 23 К, той отримає 11 кіл по 85 см. довжи і 11 кіл англійської сталі. — Хто прислав з гори 22 К, той отримає 11 кіл по 90 см. довжи
і 11 кіл англійської сталі. — Хто прислав з гори 21 К, той отримає 11 кіл по 95 см. довжи і 11 кіл англійської сталі. — Хто прислав з гори 20 К,
той отримає 11 кіл по 100 см. довжи і 11 кіл англійської сталі.

Молоти і ковала до клевання кіл по 1 К за штуку.

Серпи з зубами з англійської сталі мають збіжжю так легко, що в руках їх не чути. Штука 60 с.
Хто замовить 10 до 20 штук, дістане 2 штуки даром.

Бруски до вострення кіл 50 с. за штуку. При закупівлі 10 штук для се один даром.

Замовляти належить поштою перекладами, щоб не тратити грошей на особні картки і пакети.

81 (2—36)

Адреса: Александер Копач, Струтин Вишній,
почта Рожитів.

Г. ФАЙЛЕР

усувач нагніток

Чернівці, уліця Руска ч. 8.

Нові друки для шкіл народних

а то:

нові **свідчення** для учеників і учениць **повторних**
курсів і нові **лісти виплати** (Zahlungsliste) для учи-
тельства, можна дістати в друкарні „Рускої Ради“ в Чер-
нівцях, уліця Петровича число 4.

Склад п. к. уприв. фабрики товарів
з альпаки і хмільного срібла В. Бах-
мана і С-ки у Відні.

Склад капелюхів І. Генріха Гти у Відні, Йос.
Піхлера і Сінів в Грацу.

Склад черевиків Ф. Л. Попера в Хрудімі, Ант.
Чапек у Відні.

Великий склад капелюхів П. і Л. Га-
біса в Відні, і славної фабрики че-
ревиків Гана і Сина у Новім Йорку

Повідомляє що лиш у него можна дістати дійсно по найдешевших цінах **Весняні і літні новини**

Вже суть на складі в великій виборі
всілякі сезонні весняні артикули
для пань, панів і дїттей.

В. БАЛЬТІНЕСТРА
МОЛОДІЙОГО
УЛ. ГОЛОВНА Ч. 3

Доставці для буковинського звязку урядників

Міжцер & Шехтер, Черківці

Ринок (напротів буковинської щадниці)

поручають свій **богато асортований склад весняних і літніх артикулів**, як: **капелюхи** для панів і хлоп-
ців з ц. к. надвірних фабрик Вільгельма Плеса, Антона Піхлера, І. Гікля Сінів, як також італійської фабрики капелюхів
Г. Бросаліно. — Великий вибір **білих** білого і колірового для панів і хлопців; ковнярики, маншети, рукавички, шкар-
питки, паньчохи, хусточки, шельки, палички і камизельки. — Великий вибір **краваток** в найновіших фасонах і красках.
— Великий склад **черевиків**, найсоліднїше викінчених. — Богатий вибір парасолів і парасольок різного рода.

Замовлення з провінції дешево і сейчас.

Неподобачі ся річи можна відмінити.

Видат товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Руска Рада“ в Чернівцях, під надзором Івана Захаря.

За редакцію відповідає: Віктор Стрелч.

Відсутнє число

Передплата на „Буковину“

платки в Чернівцях:

в Австро-Угорщині: на цілий рік 34 кор., на пів року 19 кор., на чверть року 8 кор., на місяць 2 кор.

в Росії: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.

в інших державах: на цілий рік 40 ер., на пів року 20 ер.

Для місцевих і селян буде виходити „Буковина“ раз на тиждень від неділі і поштувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотників.

Оголошення коштують по 10 сотників від одностипальної стрічки або 10 місця дрібним друком (петит). При кількох рядках або при різних замовленнях значний збиток.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.

Виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петровича число 2

Число телефонів 178.

Адреса для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устно ліризувати ся по дні від 10.—11. рано і 2.—3. пополудні крім неділей і свят.

Надіслане по 40 сот. від стрічки, при чистійшій виконаній відповідний рабас. Редакції несе-чати ніде від порту. Рукописи виста-решки лише за попереднім попередженням і на-лученням почтової належності.

Церауларі які прагнуть коштують по 2, 3 і 4 сотники від стрічки.

Належності за писем марками почтовыми не приймає ся.

Мужицкі справи.

Дня 20. мая с. р. відбув ся у Відні величаний з'їзд німецько-австрійських му-жиків, на який вислали всі мужицкі ор-ганізації своїх заступників. Аби наші рускі мужики на Буковині знали, як той з'їзд відбув ся і хто в ній брав участь, подамо кілька чисел про німецькі мужицкі ор-ганізації. І так існують мужицкі „союзи“ у всіх австрійських коронних краях, де мешкають самі Німці або бодай у великим числі. Коли зберемо ті всі мужицкі ор-ганізації до купи, то число їх членів ви-носить около 200 тисяч душ. А се хіба не дрібниця! 200 тисяч зорганізованих мужикив се народне військо, яке сміло по-стоїть за свої права, та з яким мусить рахувати ся всі власті. Сама долішня Ав-стрия має 57 тисяч 840 зорганізованих мужикив; інші краї мають менше.

Та наших мужикив буде певно ціка-вити те, чого відбув ся той великий му-жицкий з'їзд, та що на ній балакало. Го-ворено якраз про самі такі річи, які най-більше обходять мужицкі інтереси. І так говорило ся насамперед о тім, як має від-носити ся мужицкий стан до всіх інших станів. Забирало слово кілька бесідників, та усі вони вказували на потребу мир-ного життя, так між поодинокими наро-дами як і станами.

Дальше говорено о потребі заснованя державного мужицкого союзу, який мав би об'єднати всі мужицкі організації цілої Австрії. Відтак говорено ще про дуже важну справу, про яку ми уже писали не-

раз, тай наші послы обговорювали її в раді державній у Відні. Ходить тут о обезпе-чене на старість і на случай нездібности до праці. Ми вже писали, що правитель-ство внесло законопроект в палаті послів на обезпеченне на старість і неспосібність до праці. Та у тім законопроекті прави-тельство лише мало перед очима головно робітників, що працюють у різних фабри-ках і т. д. а мужикив-хліборобів не уважа-ло майже цілком, так, якби вони не були робітниками. На се перші обізва-ли ся наші рускі послы з Буковини і Гали-чини і зажадали від правительства деяких змін і поправок того законопроекту у ко-ристь наших мужикив-хліборобів. Тому, що у раді державній сидить дуже велике число мужицких послів-заступників, котрі під-пирали просьби наших послів, удало ся дещо таки виторгувати у правительства для наших селян.

Та на тім не був кінець. На тім з'їзді німецьких мужикив обговорювано ще дуже багато інших важних справ. Радили над-впровадженням державного обезпечення ху-добы, над відновленням мужицких ґрунтів, над реформою податку ґрунтового, домово-клясового і особисто-доходового. Вкінці говорено ще про різні військові справи, про знижене службового часу та всіні інші полекші для селян-хліборобів. Наші мужики знають, що і наші послы домага-ють ся і то не від сьогодні, аби скорочено час службовий до 2 літ, та аби розпускано синів хліборобів підчас життя до дому. О тім ми вже писали в нашім посліднім числі призначенім для народу. І сего року бу-дуть розпускати тих воєнків, що в селя-

нами-хліборобами, підчас життя до дому, аби могли помагати своїм родичам при роботі у полі. Правда, тамтого року пер-ший раз таке запровадили, але від тепер воно буде вже все так. Така відпустка тривати ме 3 неділі, отже о цілий тиждень довше як торі.

Що до запровадження дволітної вій-ськової служби, то маємо надію, що і се незадовго настанить. Всі послы, що засту-пають мужикив у раді державній, домага-ють ся вже довший час сего. І от прави-тельство приобіцяло, що уже в осени сего року внесе у палаті послів такий законо-проект, над котрим будуть потому радити і наші послы. Може вже недалекій час, як і се осягнемо, та для наших мужикив-хліборобів буде се дуже велика полекша, коли їх сини не будуть уже потребувати служити 3 роки, як дотепер, а лише 2 роки. Так помаленько дасть ся неодна добро зробити, але, як всюди, тах і тут треба бути терпеливим. Не одно лихо вже усу-нули наші послы, та з часом дасть ся усунути ще більше. Ми хочемо ще позна-комити наших селян з тим, що ті німецькі мужики ухвалили на своїм з'їзді, про ко-трий власне пишемо. І так ухвалили вони поручити своїм послам, аби ті присилу-вали правительство, щоби воно як най-скорше перепроварило державне обезпе-чене на старість. Домагали ся, аби до того обезпечення належали і селяни-хлібороби та їх наймити, а не лише робітники, що працюють по фабриках. Кождий хто має вже повних 60 літ, повинен мати право, по-бирати плату (ренту) від суми обезпечення. Дальше мужицкий з'їзд домагав ся

Сидір Вереминич.

Гуцульська Доля.

Рокитами, Карпатами сумно голосили давони, як з хати до гробу Федора зносили. Грали чобани в трембіти, а дзвонили снівали „со святами“, як у аму грішний труп спускали, як на білу домовину кидали грудями і „пером ему землиця“ шептали устами.

Плачем, грунем, зарівками розійшли ся люди. Місяць світить, зорі сяють тихо, мирно всюди, лиш в хатині над потоком удювця плаче, минає са, уміває з гора і розвнати. Кудакими сиротата слези утирають. „Чом зарили дяди в землю?“ нею він питають... Вереминна ледя диме, дитин потішає, а сама як отчайдушина головою хитве, ломить руки, ба об поли, знала ся митий Воже, хто тепер в лийй годний удомі допоможе? „Цить, цить Насте! — Бог допоможе!“ суєди і свахи потішають. Плачуть діти, бідні сіромахи...

„Тут на лаві у неділю ще сидів зі мною, а сьогодні спочивав ген — ген за горою на цвинтарі коло церкви; знала ся митий Воже. Хто тепер вдоні нещасній у біді допоможе? Керманчюм був він славним на цілі Карпати, іграшкою ему було ті дараби гнати по тих грудях, крутовирах ревуних, глибоких, по пороггах, острях плитах, снахистих, широкх. Під Сонільським грав в флюру, витинав присяди,

як казав ся Черемош наз, злобмалась му груди із охоти, що й співав си: „Черемоша брате! Заспівай, мені заблагось трохи погуляти коломийки-гуцулочки, ба дронить вже ноги, як ласточка перелечу твої всі пороги!“ Перелетіла! — поселив ся оттам де співають нічну пам'ять із підкіли більше не вертають. У неділю ми сиділи, — радийсь обоє як би можна відвернути лихо, горе своє... Бідно діло ся, милоє, — одна в нас хатчина й та похила, — на дорозі-ж пита вже дитина.“

„Не жури ся, мов Насте“, Федір живо каже, поки ще здорові руки, голод, лихо враже не загостить в вашу хату, хліба мемо мати, лиш би тоту не страхатись та не лінуватись. Радбим зантра, моя мила, з плотями водою, та дани ся як здохми ся Черемош горою. Три доби як в Черногорі злива вже спадає, а потоки мов бішені поміж скали грають; виступають із корита, котить величани — каміньми, вже від шуму серця в грудях нана. Поки води всі не спадуть, тра сидіти тихо, сли не хочеш стрінути ся з смертю і лихом...“

„Федоре мій, не вахай ся, — таж жить неім мене, хто би легкомисно пнув ся просто у могилу? Ще муки на тиждень станю й барабось ще маєм, не жури ся, ще з голоду не поумираєм.“ „Добре любко!“ рік мій Федір. „По вечері діти полягати — задрімали, і нам вже сидіти скучно стало. Разом тучи, забрехав собана, ми гадали, може бідний старшого-сарана у нас ніч проспати хоче. Двері заскрипіли, і два жиди, Сруль і Мешко, увійшли і сіли

на припічок. „Добрий вечір, Федор!“ він казуть. „Вай! на що держити Котаргу заїдливу врану? Главь як кафтан піддерла, до литок сягала, з нас і сід бй не вістай був оли-б не дали драли...“ „А я собі подумала, тільки-б тої шкоди; знищили ви не одного, неїсаті іроди! Полонили нам забрали, дріб весь і худобу, затроїли синухом розум і утробу; мільних колісь Гуцулнів зробили рабами. Заливаюсь день-ночі гіркими слезами. Наше тіло приють ниві лахи, всі ми боєі, у діраках сорочинах і простоволосі. Сруль і Мешко добром нашим живе, богатів, нашим потом, нашим кровіах годувель, товстів. В сабан іст він рибу, гугаї, а шовни ся збирає, а наш Гуцул на дідівні хліба вже не має. Жебраком став, міхоншом без шкста, без долі, куди схочеш, туди гне ся, як бивина в полі. Приналило его лихо і приголомшило, забув як на верхонній раз в достатках живель, у конарі оведь турма, а на полонині табуни там коний грались, обочев в долинні воли паслись і ворони густо черадами; були собі Гуцули раз можними панами. Веліз мали він худоби. Й медведова стало, дор і воли оведь до сита — їх не турбувало; було й дробу ласка бона, а в черві греші — червінчики, — мліуло ся, провали розкоп, у Черемши, у гайбонім пласі утонули. Гуцулики-союзники як дуга зігнулись. і на долю нарізняють, зрозать ся либоги на нівачо, — голі, боєі, без хати, порога, паним служити, жаль ся Воже, провали ми люди! Ще рік, два, три і по нас вже і сліду не буде.

цілковитого знесення податку ґрунтового, а нїм ще до того прийде, аби маєток, що вартує менше як тисяч двіста корон був цілком вільний від податку. З'їзд мужицький завізав даліше правительство, аби воно вже раз постаралося о відновлення мужицьких ґрунтів, які пропадають у всяких лихварів та визискувачів. Відтак ухвалено ще завізвати правительством аби скоро запровадило полегшість до інших податків, як, дохідового, чиншового і домово-власного. Що до сего останнього то поставлено жадане, аби мешканці наймитів і робітників були цілком вільні від всякого податку. Оттак радили між собою, як видимо, самі такі мужики і жадали через своїх послів у Відні всіляких полегшень. І справді треба радити що селяни-хлібороби сходять ся самі, не сотнями, але тисячами і радять, над поліпшенням своєї долі. Та у нас Русинів, ще далеко до того. Наші селяни ще не zorganizовані в такі великі гурти як у інших народів. Правда у нас ще освіта між мужицтвом іде дуже повільно а народна свідомість, то ще більше хитка. Але і ми маємо наші організації по селах до котрих повинні би горнути ся усі селяни-мужики. Таж они на то є, аби у них були самі мужики, аби там працювали, аби сходили ся, научали ся і радили між собою так от, як радили недавно німецькі мужики. Коли наші селяни недовіряє такім своїм людям, тим що хочуть его підійняти з нужди до кращого життя.

Та тут они мнять ся. Бо ті наші люди, що від десятків літ уже працюють для народу та неодноразово і зробили, для него ті люди і даліше будуть працювати на его добро і користь. Але від наших селян-мужиків залежить їх власна доля. Коли вони не будуть гуртувати ся по всіх організаціях коли не постоють всі разом за свої права, тоді їх голосу ніхто не буде слухати, він лише загуде, та на тім і лишиться.

Непрошена опікунка.

Соціалістична газетка „Ворба“ хотіла би перевернути світів, якби мала роги, а що їх не має, то хоч раз проти всіх, а головним чином проти наших послів, бо хотіла би дійти до мандатів люди, що не довіряючи ся до кавалера хліба живуть хитро-

Після із костий поріг вписав, а в них кров адрорну; за отруту, бриту люту вигнав і корону і овецьку послідиною з бідної обори — і годі нам переболіти ся тижес горю.

„Так думала я пощасти, а жид присувався до Федора: „Керманччу, як же ти ся маєш?“ „От незгірше, хвала Богу, живемо як можемо, хто працює і кріває, тому Бог допоможе.“ „Федю, можеш добрі гроші в мене заробити, про любий тепер дараби Черемшом гонити, води грають, аж вивають: плуташи-охота! Гріш нам сипле ся в мошенику, повинно є роботи! До Галацу маю ставити бервенності сипави, пожеви їх, то заробим гріш собі і слави.“ „Чи-сь оглух? Ой, чуї як Черемш гуде, скаженіє, аж душа у тілі гине, серце мре і мліє? Мій гада не піде з хати, таме засротити він не схоче свої діти, ма' для того жити. Ся коротать нас плоти гнати, то возміть у руни верму і пустіть ся хутко Черемшом із сукми; від Сокильським амінь буде нам хитрі ласиці, нехай Сура й Ріфа наші стануть удовиці!“ Так гримнула я на жада; то не дотикало людодіа пейсатого, лихо щоб то висло... „А що ти на то, пан Федір, — ми часу не маєм, знаєш літка із милою довго ся не грає!“ „Чи не чуєш, як скажені води бють о скани, аж рекуть потоки люто, всі ся розіграли, а бервена летить прудом, в руни ся скочило, тут пагату, там сдуєт сильний на тріски розбіло. Чи не чуєш як пової клеветать у дали, вої дараби розбили би, без сліду пропали-б і Дунаєм попали би аж на Чорне море,

мудро з легковірності бідних людей, яким обіцяють золоті ґруни на вербі. Але хоч є до сто послів соціалістів у раді державній, то ще не зробили нічого а сипають всю вину на те на других, навіть на руских послів, що майже навздогід ідуть спільно з ними. Посли-соціалісти відмають на правительстві, але голосують, як воно хоче, бо болять ся, що розвине державну раду й тоді певно не піде вже тільки посли-соціалісти, як тепер, бо люди вітали ся на тім, що вони обіцяють ані радянські золоті ґруни на вербі. „Ворба“ бреше як „Громадянин“, що наші посли голосували за підвешенням рекрут, але не наші, тільки посли-соціалісти відтагнуло ся від голосовани, аби внесли правительствіа перейшов. „Ворба“ троядять нарід проти войска, але як би Австрія не була готова до війни, то певно було би прийшло до великої різни задила Боснії і Герцеговини, а чи се було би прийшло на добро бідному народови, що бун би проливав свою кров а відтак платив ще більші податки за війну? І ми-протинані війнам, але власне тому мусимо мати сильне військо, щоб сусідам не захотувало ся з нами бороти. Зменшити військо можна би аж тоді, як і сусіди его зменшать, а до того приєждувати не можуть їх навіть соціалісти в чужих краях а не ми. „Ворба“ не влад, що посол Дунашенч закликає ся за тим, щоб держава помагала краям понести податки, на які не став їм гроша а годі підвищити далі податки. Соціалістам, що не платять податків легою говорять, але нашим селянам годі платити і ті податки, що вже є, а не то ще більші. „Ворба“ плаче, що подорожні горілки і пиво. Се лicho й ні, бо кому вони будуть за дороги, тої наї не є, а з того буде користь для мошеника і для адрорави. По другім п. Дунашенч висказав ся й проти підвищення горілкового податку і зовсім не згодив ся на всі постанови закону, як премії для гураляників і т. п., а тільки на номіт для країв. Та соціалісти, каже „Ворба“, не хотять допомогти краям, доки не буде загального голосовани і до соймів. Ми були за таким голосованям ще перед тим, нїм „Ворба“ стала виходити, ми за тим і нині, але доки се нестане, доти краям конче допомогти, бо інакше підуть податки в гору. Се соціалістам одианово, але селянам-податникам ні. Тому наші посли малять допомогти для країв, а щоб красні виділи господарини ошадно, треба над ними надвору, який власне новий закон і постановав. Ось тому наші посли хотять такого закону задила полегшість для податників і задила доброї господарини а краєвими грішми. А що в сїм законі є й недобрі постанови, тому треба его в дечім змінити, а не відкидати зовсім, як сего хотять соціалісти, бо їм все одно, що нарід не годен платити податки, вони протинані хотіли би, аби всі люди айшли на

де гонили би їх бура по бовдних, рощторах, і я марно утонув би; помщи дї-три динні, як дощ стане, висекить ся — при лїній годені усі сипави пожеву вам як начин водою, а тепер я сам живлюсь лютого ногою... „Федю, гою, парозум ся, не будь же упертий, видни що цілий ще тратень — еще пероадертий; як заскажу — моя буде царина, хатина, сіножатка і худібки послїдла хвостина. Будеш голий, як на світ та мати породиза. Памитай що в сїм папері є велика сила... „Зась, жиди, вам! — то свадичана ще від мого діда, на то можуть присягнути кривні і сусіди! То все мов; Федір куска землиці не має, довг, що виносє вам, відробить, вас не ошукас; по тепер гонять сипави Федір не бірує, бо тепер і сам чортаско ой не повернує ваші плоти як годять ся. Для дітвй він жити має, а не у пацулі а динми марно гинь...“ „Ти лави сей довгий маєш, адало ба-сь прятати; мійці заї та у мужа справи ся мінати, бо у жінки довгий волос, розум до пороги, не жури ся, мєш ти лїгати рачи це небого! Що на се ти Федю снажеш? пильно нам ся дїє...“ „Та не чуєш як там вода в долі снажєють? Чи ти хочеш мої згуби, пуста твоя мова, таж тепер зараби гинти пагаа смерть готова...“ „Ойва! ойва! та за гроші знайдеся нараз другий, та будеш ти панувати Федю недолугий! Вибачай же, заскаржимо, — не ми тут пакою...“ Ветали, вийшли махаючи в одно головою, „Помди Мешку!“ мовить Федір „рано може снаде вода трохи, та-ж неохочеш моєї заглади. А як снаде — до сїх сонця на присягани буду,

бідаків-робітників без хати і без землі, аби всі поставили послухниками тих, що живуть коштом бідних робітників, ставили їхніми провідниками, редакторами і послами.

Не гадаємо, щоб нашим селянам-хліборобам хотіло ся аййти на чужих слуг-робітників бездомних і безземельних, тому й не думаємо, що послухать вони трояджені „Ворба“ на наших послів, аю хотять айшої а не гіршої долі для народу, не щоб він втратив і то, що має, але щоб ще щось придбав.

„Ворба“ і не влад, що наші студенти виступили проти того, що до нашого краю напихають ся з усіх усядів урядники, професори і учителя та забирають Буковинним хліб, якого не дістануть ніде поза Буковину. З отсего бачите, панове громада, чого хоче отся газетка і їм подібні; хоче, щоб наші діти, що ледво стали виходити в люди, на свою муку-пауку уступали місце чужинцям, щоб в наших уладах і школах засїдали чужі люди а не свої, що як не заплачуть то хоч скривлять ся. Напож нам тоді висших шкіл, як на Буковину й далі мають заходити бєш ушину чужі люди, потрах наша біда не болять і не свербит. Таме не дїє ся в інших краях і всюди боронять ся проти напавши навіть своїх а не то чужих людей, так само як кождий край дбає про те, щоб як найбільше вивозив якого будь товару, а щоб як найменше потребував привозити его до краю, бо се анік бідноти краю. „Ворба“ заступил ся головним за тим, аби на Буковині приймали Русинів з Галичини, але-ж бо Галичина сама їх потребує, бо й там великий недостаток Русинів у всіх уладах і школах, отже нема Русинам потреби йти з Галичини на Буковину й засїдати тут місця братам Русинам, бо на інших місцях їх не допустять, а в Галичині засїдають місця Русинів аніж Польши. Отже інтерес народний нашоу не відступати місце чужим ще й на те, аби забарати місця своїм братам.

Із отсего бачите, панове громада, ані то прїятельна наша отся непрошена опікунка газетка „Ворба“.

Записки.

(Руси, село Галіт. — Безбожники. — Сейшові вибори. — Брутарева „Протестантська Русь“.)

Село Галіт.

Село Галіт в гурагуморскім повіті має майже чисто руське населєня. Однак що оно лежить поміж селями волоськими, то Волохи ним дуже щиро опікують ся, цілком держать тамонний темний нарід в своїх руках. Недавно тому щирі наші як-

що-б позбув ся трати а, тигани і суду...“

„Ну, дини ся, до сїх сонця тебе виснажимо!“ і плавами потекли ся, щезли там за гвєз.

„Федоре, аж спамитай ся, бій ся, бій ся Бога, чуї, як Черемш кажить ся — д гробу то дорога!“ Шум і кляніт вже німіють, нин вода спадє, а Чорногорі туманотий грім, гроза втихас. Хочу збути ся поволи довгу, а потому Черемш буду оминати нате ту Содому. Сошироу хліб зароблю, латри му складати, а вугаграми в темнім лісі муравлем аниватис. І у трачї є зарібек, тертиці пилити, і в лїсничого не сором буде ми служити. Я мални арїє із стрільбою, а лісі знає просини, де що ранку пробирались він і жоні дині, гоґота на аніа а лави, медвідь не сховав ся в гущавині, сля на него Федір раз аніає ся. Труду, праці не страхуюсь, ниню все робити. Не жури ся, мєш Настє, будем аніос жити ще безжурно, як маючі люди, наші діти виплоаєш, виховаєш як гірські ті цвїти... Не жури ся, не смути ся, свята Божа вола, чей і бідному на світї усміхне ся доля!“

Нїсна мїрао проминула, рано як зорало, ясно, небо вже вогоду добру віщувало. Під паху топір і свердєль Федір знає і намо: „Мрапа та густа небаром долани полизке, і засвітять Боже сонце. Настє, не жури ся, довгї хочу позбути ся, Богу помоли ся.“ Попрощає ся він зі мвою і дітьми дрібними і пішов у дїл стежками вузкими, крутими. Довго а за ним давала ся, серце чуло лихо,

Звичайні загальні збори товариства „Каса пожичкова і шадничка для громади Стара-Жучка відбудуться 13. червня 1909 р. о годині 2-й по полудні в шкільнім будинку з низше наведеним денним порядком: 1. Прочитане протоколу з попередніх загальних зборів. 2. Звіт старшини з діяльності за минулий рік. 3. Прийняте білянсу за рік 1908. 4. Доповняючий вибір до ради надзорчої. 5. Вільні внесення і запитання. — Коли би на сих зборах не явилось відповідне число членів, то відбудуться сї збори о 4-й годині при кождім числі членів з тим самим денним порядком. — *Дарій Пігуляк*, начальник каси.

Звичайні загальні збори Рускої Народної Каси пожичкової і шадничої для громади Кучурів великий відбудуться дня 13. червня 1909 о год. 2-й по полудні в домі Читальнянім. На порядку деннім: 1. Прочитане протоколу з попередніх загальних зборів. 2. Справозданє старшини з діяльності товариства за діловий рік 1908 і предложенє до одобрення білянсу за рік 1908. 3. Вибір старшини і Ради надзорчої. 4. Вільні внесення і запитання. С. *Бришук*, начальник.

Надзвичайні загальні збори „Каси пожичкової і шадничої для громади Лука ст. з. н. п.“ відбудуться дня 15. червня 1909 р. о годині 2. по полудні в місцевій школі з отрим порядком денним: 1. Отворенє зборів. 2. Відчитанє і провіренє протоколу з послідніх загальних зборів. 3. Звіт із торгівлі дров і грису, веденої на рахунок каси. 4. Провіренє дотеперішного діловодства і рахунків каси. 5. Управильненє касових і членських пожичок і інших діл товариства. 6. Евентуальне частинне уступленє членів Старшини і Ради надзорчої і доповняючий вибір на їх місце. 7. Евентуальне уступленє касира, вибір иньшого касира і устанавленє ему платні. 8. Вільні внесення і запитання. — *Старшина*.

Звичайні загальні збори „Каси пожичкової і шадничої, ст. зар. з. н. пор. для громади Чорний Потік“ відбудуться дня 13. червня о год. 2. по пол. в шкільнім будинку з таким денним порядком: 1. Справозданє за р. 1908. Прийняте білянсу за р. 1908 і уділенє абсолютній старшині. 2. Вибір цілої старшини. 3. Вибір надзорчої ради. 4. Вибір касира й признанє ему платні. 5. Вільні внесення. — *Пентелей Васеленчук*, касир. *Паліброда Василь*, начальник.

усувач нагнітон

Т. ФАМЛЕД

Чернівці, улица Руска ч. 8.

Розмір: Вступайте в член „Рускої Каси“. Один рік вносить 40 к., від наф платимо 6 проц.

Свій до свого !!

Виказ діловодства „Рускої Каси“ в Чернівцях.

За місяць май 1909.

	Стан з поч. місяця		Збільшилось		Зменшилось		Стан з кінц. місяця	
	пор.	к.	пор.	к.	пор.	к.	пор.	к.
Число членів	1423	—	16	—	1439	—	17	—
Каси пай	107379	84	1841	89	109221	73	820	40
Каси резервного фонду	27100	09	32	—	27132	09	—	—
Каси шадничих вкладок	342234	12	107682	08	449917	05	26641	90
Каси реєстрації	767811	82	397135	—	1165946	82	232695	—
Каси пенсії	982528	66	217484	20	1150012	86	214698	—
Каси довгих записів	139514	50	449	—	139963	—	3102	35
Каси відсотків	16058	80	8124	76	24183	62	2567	25
Каси відсот. від вкл. шад.	83	31	2	10	85	41	—	—
Каси провізій	1320	60	1295	37	2615	97	—	—
Каси адміністр. видатків	1416	84	464	64	1881	48	—	—
Каси платні	2429	06	609	99	3039	05	—	—
Каси чиншу	68022	50	288464	13	356486	63	20	—
Каси інвентара	1000	—	—	—	1000	—	—	—
Каси pro diversi	532	23	336	63	868	86	560	37
Каси дивіденд	9237	40	—	—	9237	40	2800	39
Каси естрат і акцій	15095	23	—	—	15095	23	2764	28
Каси каси	45750	86	736141	67	781892	53	776641	43
Податки	298	48	2	52	301	—	—	—
Каси ріжних пай	35772	50	—	—	35772	50	—	—
Фонд пенсійний	3051	28	1200	—	4251	28	—	—

Оборот касовий Кор. 1,512,783-10

Чернівці, 4. червня 1909.

Дирекция.

КОСИ!

Карпатські коси №. 000 з маркою „Косар“ з англійської сталі, сріблястої сталі, мають тонку як шпир і легку як перо мітло, котрі різко як бритва найтвердшу стальку ти з гіркою траву і абрик. Що абиш від такої коси дістанеш, перетинаєш он як одним змахом на стону. Коси ті дуже поважають у використанні, а у використанні тільки труд солдана до волюми. Легкий труд з поля радяє кожного хлібороба, тому кожний повинен мати лиш карпатський сріблясто сталевий коси з маркою „Косар“. — Коси №. 000 з найлучшої англійської сталі найлучші в цілїм світі і легкі:

Довгота в сантиметрах:	65	70	75	80	85	90	100
Ціна одної штуки пор.:	2-10,	2-20,	2-30,	2-40,	2-50,	2-70,	2-90.

На кожних десяти коси даю одну косу даром і до кожної коси даю один мармурний брусок з найлучшої плати. — Менше як 6 штук коси не послав. За замовленням має прислати 6 К надатку; без надатку також не послав. За оплачено нічого не чекати і косу самі оплачуємо.

Хто хоче варту 21 К, той отримає коси: 11 коси по 65 см, двох 11 коси по 70 см, двох 11 коси по 75 см, двох 11 коси по 80 см, двох 11 коси по 85 см, двох 11 коси по 90 см, двох 11 коси по 100 см. — Хто хоче варту 34 К, той отримає 11 коси по 65 см, двох 11 коси по 70 см, двох 11 коси по 75 см, двох 11 коси по 80 см, двох 11 коси по 85 см, двох 11 коси по 90 см, двох 11 коси по 100 см. — Хто хоче варту 37 К, той отримає 11 коси по 65 см, двох 11 коси по 70 см, двох 11 коси по 75 см, двох 11 коси по 80 см, двох 11 коси по 85 см, двох 11 коси по 90 см, двох 11 коси по 100 см. — Хто хоче варту 39 К, той отримає 11 коси по 65 см, двох 11 коси по 70 см, двох 11 коси по 75 см, двох 11 коси по 80 см, двох 11 коси по 85 см, двох 11 коси по 90 см, двох 11 коси по 100 см.

Молоти і ковала до клепання кіс по 1 К за штуку.

Серпи з зубами з англійської сталі мають збіжє тая легкі, що в руках їх не чути. Штука 50 с.

Хто замовить 10 до 20 штук, дістане 3 штуки даром.

Бруски до острєня кіс 50 с. за штуку. При закупі 10 штук дає ся один даром.

Замовляти належить почтовими переказами, щоб не тратити грошей на осібі картки і пасаж.

81 (3-36) Адрес: Александер Копач, Струтин Вишній, пошта Рожнятів.

1000 корон і більше 87 (1-5)

Виплачу тому, хто дасть місце молодому здібному і цілком обізнаному чоловікові із найліпшими свідомствами і порученнями в інтересах купецких, промислових, фабричних, банкових, аскураційних і т. п. підприємств. Оферту слати до адміністрації „Буківини“.

Ukrainische Rundschau

Єдина українська часопись на німецькій мові, що виступає інтереси українського народу перед культурним світом, виходить раз на місяць з обсягом 48 сторінок з додатками і коштує на рік 6 Кор. Є обов'язком кожного інтелігентного Русина передплачувати сю часопись. Адреса редакції і адміністрації: Wien XVII/3 Frannfelderstrasse, 2.

Уголь камінний

так пруский як і красний радимо безпечно замовляти через спілку для господарства і торгівлі

в Перемишлях

поки ціна і фрахт є дешевий. На осінь з цілою певністю має фрахт значно подорожати, бо звиш 20 корон на вагоні (10.000 кг.) а крім того і сама ціна угля як звичайно значно піднесе ся.

Позаяк є в тім році великий брак томасини а і ціна буде на осінь значно вища, проте радимо безпечно замовляти вже тепер всі штучні навози, так томасину як суперфосфати, кайніт і т. п. через „Спілку для господарства і торгівлі“ в Перемишлях.

Замовлення які перед 15.6. с. р. надійдуть до Спілки, будуть могли бути вислані ще по ціні низькій, весняній. Просимо спішити з замовленнями, бо запаси по фабриках не великі.

Ціни на жаданє висилемо оплатно. 84 (3-5) Дирекция.

Г. Арльт в Хшанові

найбільше підприємство в краю для будови і доставки машин до виробу цементових дахівон, цегол і цеголок на помості преноручне удосконалені, сильно збудовані

машини до виробу цементових дахівон

189 (21-23) з з. м. а іменно:

найновішої повструпної машини „Модель 1609“ відзначену на численних заграничних виставах; загально знай в краю машини „Імперіаль Реформ і Гладку“; машини до виробу цементових цегол і цеголок на помост, еорми до виробу рур каналізаційних і керничних.

Фарбу, оливу і цемент.

Усю по найнижшій цінах, на логічних умовах ендати.

На жаданє висилемо франко ціни і докладний опис кожної машини.

Із агадощенням прошу звертатись так:

Г. АРЛЬТ, ХШАНІВ.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР“

У ЛЬВОВІ,

(—)

улиця руска число 20, телефон число 788.

засноване при Товаристві взаїмних обезпечень „Дністер“ в році 1895 на підставі закона о стоваришенях з року 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти уділу.

Цілею Товариства є уділюване кредиту своїм членам рільникам обезпеченим в „Дністрі“ від більше літ.

Процент від вкладок 4% без потручення податку рентового.

Вкладки приймає і виплачує Каса дирекції Товариства в годинах урядових, від 8. до 2. год. в полудне.

Каси в Шадниці поштової число 35327.

Каси жироє в Банку австро-угорскім.

Вкладки шадничі: К 2,848.890—

Уділи членські: „ 262.994—

Позички уділені: „ 3,396.002—

Канцелярії Товариства отворені перед полуднем.

Нові друки для шкіл народних

в то:

нові свідомства для учеників і учениць повторних курсів і нові листи виплати (Zahlungsliste) для учительства, можна дістати в друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях, улица Петровича число 4.

Передплата на „Буковину“

плата в Чернівцях:

- в Австро-Угорщині: на півріччя рік 24 кор., на рік 48 кор., на чверть року 12 кор., на місяць 3 кор.
 - в Росії: на півріччя рік 12 карбованців, на рік 24 карб.
 - в інших державах: на півріччя рік 40 ер., на рік 80 ер.
- Для місцевих і окремих буде жандарти „Буковина“ раз на тиждень під надією і констатувати буде на півріччя рік 4 К., на рік 8 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотинів.

Оголошення констатують по 10 сотинів від одноплатальної сторінки або 11 місяць дрібним друком (петит). При кількороважках або при різних заголовках вичислює одност.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині,
виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петровича число 2.

Часово-телеграфний 176.

Адреса для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справлях редакційних можна ужити порозуміння, що для від 10.—11. рано і 2.—3. пополудня крім неділей і свят.

Надсилає по 40 коп. від стрічки, при часівних замовленнях відповідний робит. Редакція неоплачує візків від порта. Рукописи авторів редакції лише на попередній застереження і надрукування початкової публікації.

Циркулярні або приклади констатують по 2, 3 і 4 сотини від сторінки.

Навчальностей на анонси жартами публікації не приймає ся.

З бюджетової комісії.

Наради над міністерством просвіти.

У середу відбуло ся засідання бюджетової комісії. Дебати вели ся над етатом міністерств просвіти і віроповідань у якій забирає голос цілий ряд бесідників-між ними всі три рускі члени сеї комісії — виступаючи зі своїми постулятами. Із буковинських послів говорили знов п. А. Ончул та п. Ник. Василько, що виголосив при сій нагоді велику промову, котрої зміст коротенький подаємо нижше.

Пос. А. Ончул зачав перший говорити. Він між иньшим домагав ся скликання церковного конгресу, запровадження рум. паралельок при гімназії у Радівцях, зааснування катедри рум. історії у Чернівцях та вкінці обговорював ще покарання надуч. Орзя у Луканах.

Пос. Олесницький обговорював справу основи укр. університету у Львові та мотивував свої запитання, а пос. Цеглинський окарив ся на покриття Русинів на полі середнього і народного шкільництва. Відтак забрав голос пос. Ник. Василько і обговорюючи основно домагання Буковини підвіс між иньшим скарги на крайню недостатку університетських убіацій і скарги бук. Українців на полі церковнім. Іменем Русинів протестує бесідник проти скликання запропонованого Ончулом церковного конгресу, бо після дотеперішних виборчих приписів, які відносять ся до конгресу, Русини, хоч становлять більшість, зісталися змайоризовані через волоску меншість. Бесідник ставить відтак слідуючі резолюції:

1. Визнаєть ся правительство, аби

справу будови нового університету припровадили до кінця, та завчасу постарало ся о вставлене в бюджет на 1910. р. відповідного кредиту.

2. Як найскорше заснувати відповідно до жадань університету, катедру для козмічної фізики і катедру для порівнювочної фізіології і вставити в бюджет на рік 1910. відповідний кредит.

3. Поділ учительської семінарії і краєвої ради шкільної перепроводити як найскорше, аби уже від слідуючого шкільного року учит. семінарія могла функціонувати.

4. Видатки на удержане укр. вижницької гімназії за рік шкільний 1908/09, покрити із засобів державних так, аби громада Вижниця була звільнена від всякої дальшої оплати; дальше вставити в бюджет на рік 1910, суму на будову гімназії у Вижниці.

5. Жадання буковинських православних Русинів на полі церковнім, заспокоїти як найскорше. Що тичить ся перенесення надуч. Орзя, то наступило воно після ухвали краєвої ради шкільної про якої вірогідності не може бути сумніву. Тим то і закиди п. А. Ончула у сій справі зовсім неоправдані і безпідставні, тим більше, що ходить тут о покарання надуч. Русина, у рускій громаді, що п. Ончула не повинно цілком обходити. Жадання Румунів на заснування катедри рум. історії бесідник щиро вітає іменем своєї партії, та заявляє що Русини бажають кожному народови як найкращого культурного розвитку.

В справі жаданого нбѣ то галицкими Русинами утворення катедри російського язика і літератури на львівськ

університеті, заявив бесідник, що се домагання підсунули деяким Русинам російські агітатори, котрі від 20х літ обіздіають східну Галичину і Буковину і ведуть пропаганду в національно-російським дусі. Певно, було би пожадане, щоби на університетах була уможливлена наука всіх культурних язиків. Бесідник признає вагу і наукове значіння російського язика для иньших славянських народів, але російська катедра на львівськ університеті не має на цілі наукових лише політичні згляди, вона має бути центром, відки має вести ся наперенне під національний прапор. Тоді як Чехи, Словінці і Серби, не покидаючи свої національності, без небезпеки для свого язика і культури, а навіть без небезпеки, аби колись увійшли в область державної російської влади, можуть собі дозволити на люксус одушевляти ся пустим в нутрі російським кольором, — то галицких і буковинських Русинів вважає Росія за члена відділеного лише на якийсь час від одного тіла. Тому то Росія робить всякі заходи і змагання, щоби Русинам-Українцям відібрати їх власну мову і культуру; 30 мільонів Русинів-Українців живе під російським царем. Не тужимо за їх судбю. Борючись із силою русизму, сповіаємо національну працю для них. Тому иньші Славини не мають рації, коли закидають нам, що не беремо участі в акції славянської солідарності, а на довершуєть ся під патронатом Росії.

Але й австрійське правительство але робить, що не усуває російської пропаганди серед галицких Русинів та не сповіає наших культурних домагань, а спеціально на полі національного шкільництва.

Із споминів поліцая.

Манастирсько, 1. листопада 19..

Йде зима! Мулярка скінчила ся — сьогодні виповів нам пан полір. Що робити тепер через цілу зиму, нім пан полір весело нас знов свиче? Я на краю жебрацтва, на зиму не приотарав нічого! Мої товариші заощадили принаймні дещо з тіжневої плати. А я? Гроші німши або горілом, або грою в кістки на острій пляцу. Що починати? Вігме: нема ратуни: піду в поліцай! Але де плечі?

Чернівці, 2. листопада.

Богу дякувати: маю плечі в Чернівцях. Моя жінка є прачкою в одного пана, иний має велике слово в иньших панів. Найме просить его за мене. Ану, будемо видіти, чи не вдасть ся!

3. листопада.

А я не казав? Моя мала щастя. Завтра маю їти показати ся. Не знаю, що хотить, віддай доказу, чи я служив у війську. А я так не служив.. Але то нічо: Моя й так все перепре.

4. листопада.

Сего я не надів ся. Там пани дуже острі. З міщової історії я щасливо випрутив ся через протекцію моєї жінки, та вони поклали вину карлючку; Пятали ся, чи ямію читати і писати! Сваршу було мені се смішно, відтак питаю ся: — Мусить се бути? — Они кажуть: — Повинно бути! — На се я: — Нема риб! — і мене прийняли!

5. листопада.

Я поліцай! Треба дякувати Богови, що чоловік має шкуру, яка є прачкою і що вона робить у великого пана, і що той пан має велике слово у прочих панів..

19. листопада.

Служба тяжка. Сего я собі не уявляв. Вже два цілі тижні старший патрульний (служить вже 14. рік і явсь не дають ему звіаду) водить мене містом, бо я ще не вимуштрований для стійки. Ще раз кажу, служба тяжка! Волочи ся без жінки. Коли се вже сплячить ся? Мене ще не записували.

23. листопада.

Сьогодні стою вже на стійці. Вперед я лиш ходив. Тепер маю стояти, ходити й дикити ся! Таке повільне ходжене дуже швидко йому адоору. Через се стаю сплячий, а служба жадає побору. Ой повісав би я собі, повісав.. Воже, Воже, служба моя що день то утяжкніша!

25. листопада.

Сьогодні призови я: троє за жебраче, двоє за піаньство, штирок за бійку, двоє за нічне бурляцтво, троє за беззаче, двоє за то, що повернули з шупасу, одного за злодійство. Пан помісар був дуже лютий, що я его зі сну збудив 12 разів, і викутив з моїх 17 жавалів км 10. Най то шліг трафати!

27. листопада.

6 грошків! Я справив яногось тужинця до пана бурмістра (правда що-м вперед сам живідив

у знакомому, де він мешкає), а він дав мені по рону. Сего ніхто не видів, ли давав гроші. І хоч би.. Се-ж не є підкупство — заслужив собі часно і ретельно! Мене ще ще не записували.

29. листопада.

Сьогодні били ся студенти. Перший раз витягує я шаблю і комендував: — На бок! — Гет з трітвару! — Авсанаандра! У суміни льонув мене студентина нехотяти в лице. Полічинками нагороджують мою тяжку службу!

30. листопада.

Виплата! Я зафасував 19 банок. Але на дворі, в брамі, забрали мої вірители 12 левів. А тепер маю 7 левів цілий місяць! Най то. — Але завтра возьму задаток в поліційної каси..

1. грудня.

Но так: задаток 5 банок дали. Тепер, правда, мене ся цілком знає! Такий задаток все такі злегче пеще життя. Все ще не записували..

Того дня, 1. година вночі.

Раз не маю щастя при поліції! Ту патьку вкрав мені якийсь голодник, коли-м стояв на стійці нічого не прочуваючи. Можу присягнути, що-м не спав. Коби віднайти злодія. Провту я его! Та що мені з того? Піду просто до пана бурмістра і оповім мое нещастя. Може дасть патьку з своєї кошени. Поділюю его в руку..

2. грудня.

Мимо поліцая не змишував ся пан бурмістр. Скавав, що поліцай не має допускати, аби в него крали. І в службі ці.

Вкінці апелює бесідник до правитель-ства, щоби сповнило свої обов'язки зглядом Русинів. Правительство потребує сили на Сході. Найкрасшою стороною можуть бути Русини, коли їм дозволить це на національний і культурний розвиток.

Від себе додамо ще хибя, що бесіда пос. Ник. Василья, як нас повідомляють з Відня, викликала між членами комісії як найкраще враження. Головно німецькі посли повитали висновки посла Василья з дуже великим задоволенням і признанням.

Записки.

I. „Patria“ а унію.

Як доносить волоска газета „Patria“, духовенство черновецького деканату радить на посліднім своїм соборчику над двома справами, які в стані підкопати нашу православну церкву. Перша справа, се агітація учителя в Лукавці п. Макогонна між шкільною молодіжкою, щоби досягнувши 14-річжжя, переходили на унію, бо православна церква лиш для Волосків (се донесли тамошньому парохіа-тові господарі Василь Загородник, Михайло Мар-нуцан і Йорданій Гунуляк), а друга справа се визнаюче поведіння унітів з Гоголини, які збираючи дати на будову тамже унітської церкви, запліли мешанцям Чагра, що скаржили, що унітам нічого не дають, що унітська церква ліпша як православна і що саме правительство задирає сего ві піднірає.

В обох сих справах ні рада шкільна, ні прав-ительство ні навіть консисторія не повзали ніяких мір против агітаторів і вони до нині провадять свої агітації безшарно. Особливо дивує ся „Patria“ а консисторію, яка в дисциплінарних справах дуже строга (як се видно з укарання одного священника), а тут в так важкій для церкви справі і пальцем не рушить.

Ми певно не можемо похвалити перетягане православних на унію ні виключення сего посліднього перед православними, однак річ в тім, що імен-но обі справи не правдиві і тому в сїм ділі заста-новлено зі сторони властей всяке слідство. Чому-ж духовенство витягає їх наверх і розпитує ся про них в газеті? Аби джогнути консисторію, яка в по-слідних часах відносить ся більше справедливо супроти руских дієцезан хот мало спирає румуніза-торські вибрики волоских панотців поперед руского стада. А черновецький деканат, се самі рогаті ру-мунізатори, які посивіли в руских селах а мало що зискали для своєї нації.

Саме той бій окружав Чернівців, де лезать села як Михайльче, Чагор, Лукавиця, найбільше за-недбані, а се в дова, що румунізатори крім

волоскої агітації нічого не робили, ніколи не сповняли як сїд своїх церковних обов'язків. А се, для чого головно жили, починає церковна власть не визнавати за заслугу. Чи-ж не грізти ся тут, не впадати в розпину?

Ми-ж Русини пригадаймо собі вже раз, що найкраще не роблять для нас нічого доброго, не будуть підносити наш нарід матеріально і морально. Берім ся до сего ми, та-ж се рускі села і лезать так оттут під нашим боком.

II. Унія „Правосл. Руси“.

Ми в давнійшій числі нашої газети навели допис „Діла“, в котрій представлено, як римо-католицькі духовні семінарії старають ся своїм питомим дати національно-демократичне вихо-вання, щоби они, ставши священниками, стояли в тісній злуці з своїми прихожанами, чим они здобудуть для себе великі впливи і нахилять до католицької церкви й інші віроісповідани. Сю до-пис навели ми в тій цілі, аби пригадати й на-шим духовним властям, що треба виховувати духо-венство в народнім дусі, аби тим піднести его повагу як також скріпити нашу пралідну право-славну церкву. Якжеж підлим являє ся тут посту-пок Кацація, які в „Прав. Руси“ на се кажуть, що „виходить ясно, як Боже советю, що україн-омани готовлять ся перевести на унію православну Буковину і для тої цілі приготують своє духо-венство. Они всегда твердять, що ми клеветам на них, коли підозріваємо їх о православній неба-гонадженості! А що тепер скажемо, панове україно-мани, чи все ми ще клеветом?“ — Очевидно, що „клеветом“, і наколи хто з Кацація хоче переко-нати ся раз на завжди, що як живе лиш крутар-ством, най перетягає собі дотичну нашу статію в 101. ч. „Буковини“.

III. Нащо грати, коли чорт зна кому.

Такі слова написав наш славний поет Федь-кович перед 40 роками, коли буковинські Русини спали ще сном блаженним і не цікавили ся майже ніраз руским письменством. Сі слова Федькови-чові підхопила „Православная Русь“ і перекутила, як все кинься, в свою користь, додаючи: „Ми му-симо признати, що коли Буковина не хоче трітій ся українською літературою, то се тільки знак адорного змісту і благородного вуса Буковинців. Література в роді теперішньої української не має рації існувати“.

Та на превеликий жаль Кацація мусимо за-явити, що відносини змінились до величчя в нашу користь, а в некористь Кацація. Коли сї послідні ледва в стані утримати одним-одну газету, тиж-невничок „Православная Русь“, для якої удержани вічно мусять хлопотати по всіх усядах пособа, в нас передплачують і читають аж п'ять великих газет, щомісячні книжочки Бесіди, інші книжки

різновидного змісту і позакраєві видання. З сего чейже ясно виходить, що рації існуючи на Бу-ковині не має не наша миза письменності, а мертвиза надалона.

Рада державна.

Над нагим внеском посла Шустершица в справі босанського аграрного банку промовляло крім вне-сходани кілька славянських і німецьких послів, заважаючи ся на нагличості сего внеска почім засідання перервано.

Відень, 4. черня. В придовженій дебаті над нагим внеском в справі босанського аграрного банку заявив посол Шрамик, що він цїнить чести народність за високо, щоб міг припустити, щоби она потокула у російсьім морю. Монархія буде мати в собі досить життєвої сили, щоби не-гнати свого карку під чужою ирмо.

Посол Белоглави заявив: Християнські соціали поборювали безпідпідно сїмального міністра скарбу барона Буріана, що поносить дісно вину в справі аграрного банку, і вступали-би ся рішучо на усунення ляхварского банкового привілею, але они не дадуть ся умяти до усунення міністерства Білєрта, що вже оказав своєю упертістю зглядом Угорщини; сего они не роблять вже тому, що австрійська ирміа потягулаби в теперішній хаплі за собою тиані консенвенції. Генеральний бесідник рго посол Крек звертає ся проти існування внеско-давцями побічних цілей і підносить, що ходять лиш о нахилення парламенту до того, щоби сей беріг свою честь і показав тим, які сидять на міністерських лавках, що того кара не мине, який-би постунав собі проти односторонньої ухвали парла-менту. Тактикою австрійського парламенту стано-вище Буріана стає ся далі все сильнішим. Бесід-ник підносить, що Угорщина осноує ся на неспра-ведливості а угорська державна ідея на немораль-ності. Борба проти дуалізму, як вона сьогодні існує, мусить фактично настати, бо в инакшій спосіб не було би жадного поступу. Коли не буде починено всіх можливих кроків до зниження ді-яльноти босанського аграрного банку, то ми бу-демо свідомо примувати до роздроблення і ли-цїни сї держави. Однак ми мусимо тепер дома-гати ся, щоби правительство і парламент припи-няли діяльність банку кметів. По фактичнім спро-стованню посла Кураловича і по останнім слові посла Каліни приступлено до голосовання, яким палата припина односторонню нагличість п. Шустер-шица, йнаколи відкинула нагличість внеска посла Каліни 20 голосами проти 194.

Відень, 5. черня (Кб.). В мериторичній де-баті над нагим внеском Шустершица підніс пре-зидент міністрів ще раз, що уступки, пробаєні правительству, не безварті, і застеріг ся проти того, щоби передчасно осуджувати босанський сейм о неспосібності рішати в справі викупу кме-тів, не знаючи що вічого про его склад. Прави-тельство сподїває ся досягнути задовольний ре-зультат що до кравної гваранції. Президент міні-стрів не добає оправданн в критичі, зверненій в резолюціях проти поступованн правительства дотично адобутих уступків і заявляє, що прави-тельство не може відповісти балвню внести гва-ранції, уступлені аграрному банкови. Підносить і те, що наданий в третій точці резолюцій про-тест проти босанського статута міг-би спричинити, що через абсолютне вороже становище австрій-ського правительства унеможливило би правдеце конституційних відносин в Босні, чим не зро-блено би великої прислуги тим, яким в одній сто-роні мало би принести поміч. Президент міні-стрів заявив, що задля консеквентно несприями-ного становища групи Шустершица не можна роз-рішувати мотивів тактичної або мериторичної при-роди (считав ся заворушувати) бесідники думає, що нікого не образає.

Виявляє инаку президент міністрів на замітні посла Крамаржа, що Австрія потребує моральної правної палли для авенції і замічає до его виводів про тридержавний союз, що сей союз, який де-сятками літ заповняв супоній всім народам сї держави, отже й Чехам, і нікого не спливає в его розвитку, містить вже в собі самім так сильні ар-гументи для свого існування, що не потрібає як словами доназувати его пожиточність. Палата

8. грудня.

Сьогодні будив я пана комісари 10 разів зі сну. З 15 приведених субєктів полинали ся в арешті лиш 3. Чому то пан комісар такий лютий, коли чоловік робить свою службу?

24. грудня.

В Героди не можу на жаль підчас „польських“ свят їти, бо маю службу. За те піду на „волоскі“ свята.

31. грудня.

Служба все тяжка, плата драгива. Сьогодні нафасував 20 банок. З того відтягнули п'ятку за-датку, які мені тогди вкрав голодник, шлаг би его трафив! (Я его все ще не алавав.) Вісім банок за-брали вірители у брамі магістрату, лишав ся на цілий місяць анов сїм левів.

2. січня, 19..

Така тяжка як сьогодні, служба ще ніколи не була! Вулисьмо в лозах на пошуманю. В такій студени, в такім морозі! Сьогоднішній вечер не забуду ніколи! Коли вже ся зима мине ся? Мене тягне до муляри...

8. січня.

І на волоске рідко з Геродів нічого не виш-шло. Може на покій рік і Йордан. Все служба, та служба! Довго таке не витримаю.

14. січня.

Вчера, новорічного вечера, ходив я з бугаєм. Був і в мого пана вахмайстра, однак він мене не пізнав, я намастив був лице самою. Заробив 3 корон, не зле.

17. січня.

Сьогодні зробив я переступок: Закурив на стійці шпорт-цигаретку, а біда нанесла шарку. Дали вісім годин арешту. Грізе мене се. Не могли мене лишити, та-ж я ще не записаний.

19. січня.

Сьогодні вечером — перед Йорданом — їду з маланкою. Се принесє кілька файних грош. Що то не починає чоловік, коли ще не записаний!

27. січня.

Зима нестерпуча. Скажу, що-м хорий, і від-пичну кілька тижнів в теплій хаті.

28. лютого.

Був „хорий“ цілий місяць. Завтра мушу „ви-адороніти“, бо позавтра — виплата.

6. марта.

Наконець йде вже весна! Небавом зможу по-кинути мою тяжку службу. Рахую див, години, минути...

Богу дякувати і слава ему: мулярня почала ся! Сьогодні мене — записали...

14. марта.

Сьогодні пішов я до мого настоятеля і поди-кував за службу. Чому? Бо она розумія ся за тяжка для мене...

Того дня у вечір.

Я вже віддав мій мундур. Задержав одні пор-тянці, добрі для муляри.

Манастирсько, 15. марта.

Я знов цівильний і роблю при мулярці. Піде й сї зими але, то знов може стану поліцаєм...

м. р. Ф. Порубеній. † Николай Городевич.

ПОДЯКА.

До глибини серця горем тронуті по страті нашої невіджалуваної мамі бл. п.

Марії Когут

яка упокоїла ся дня 2. червня с. р. не могучи кождому з осіб подякувати будьто за слова потіхи у тім горю, будьто за труд або пораду а врешті за участь при похороні бл. п. Покійниці, на тім місці складаємо сердечну подяку Всч. Духовенству а іменно: Всч. о. пароху Бежанови, о. проф. Бендасови і о. сотрудн. Целєвичови, Високоповажаному панови віцемаршалкови Буковини проф. д-рови Стефанови Смал-Стошкому, Вп. п. товаришови Омелянови Могильницькому з Єго Добродійкою, Вп. п. Управителеви і Персоналови Друкарні „Рускої Ради“, врешті Всім П. Т. Учасникам які не жалуючи труда зволили ласкаво своєю присутністю звеличати сумний похоронний обряд. — Сердечне Спасибіг.

Чернівці, дня 5. червня 1909.

Др. Лев Когут, Анна Когут, Анна Міхельзон,
Петро Когут, Доміцеля Когут.

Маю на продаж

II моргів поля найліпшого на Буковині.

Одн. фальш. поля дає до 40 корців збіжж. На сїм полі є 2 хаті, 2 стайні, стодола, керини, комори, карники, все а все, що до господарства потрібне. На полі є 2 стави на рибу. Є гарний сад. Поле дежить на фронті. Воно вироблене як сн належить. Хто се господарство купить, стане нараз добрим господарем. Гноїти поля не треба і 10 рік. Воно вже перегноєне. Поле і взагалі ціле господарство продаю лише тому, бо мушу перейти в інше місце, я службовий чоловік. Тим то й господарство продаю по уміркованій ціні. Близші інформації при згоді. Купуйте люде а не пожалуйте. Будете мене благословити, мені дякувати. Листи прошу писати на слідууючу адресу:

Віктор Чесниковський, над'учитель в Давиденях-Зрубі.

Почта: Давидени близь Сторожинця.

88 (1-5)

НА ПРОДАЖ ДВІ ТРАЧКИ

82 (3-3 н.)

(ТАРТАКИ)

добрі на стодоли або стайні.

Продає заряд дїбр:

бар. Юрія Василька в Бергометі н. С.

Склад ц. к. уприв. фабрики товарів а альпаки і хінського срібла В. Балмана і С-ни у Відні.

Склад капелюхів І. Гевриха Іти у Відні, Йос. Піхлера і Синів в Грацу.

Склад черевиків Ф. Л. Повера в Хрудимі, Авт. Чапека у Відні.

Великий склад капелюхів П. і Ц. Габіса в Відні, і славної фабрики черевиків Гана і Сина у Новім Йорку

Повідомляє що лиш у него можна дістати дійсно по найдешевших цінах **Весняні і літні новості**

ДІМ ТОВАРОВИЙ
ЗАКЛАДЕНИЙ 1892

В. БАЛТИНЕСТРА
МОЛОДШОГО
ТЕЛЕФОН 301

УЛ. ГОЛОВНА Ч. 3

Вже суть на складі в великім виборі
всїляні сезонови весняні артикули
для пань, панів і дїтти.

Доставці для буковинського звязку урядників

Міжцер & Шехтер, Черківці

Ринок (напротів буковинської щадниці)

поручають свій багато асортований склад **весняних і літних артикулів**, як: **капелюхи** для панів і хлопців з ц. к. надвірних фабрик Вільгельма Плеса, Антона Піхлера, І. Гікля Синів, як також італійської фабрики капелюхів Г. Бросаліно. — Великий вибір **біля** білого і колірового для панів і хлопців; ковчарники, маншети, рукавички, шкарпетки, паньчохи, хусточки, шельки, палички і камизельки. — Великий вибір **краваток** в найновіших фасонах і красках. — Великий склад **черевиків**, найсолідніше викінчених. — Богатий вибір парасолів і парасольок різного рода.

Замовлення з провінції дешево і сейчас.

Неподобанчі ся річи можна відмінати.

Передплата на „Буковину“

на пів року в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
 - Росії: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.
 - інших держав: на цілий рік 40 ер., на пів року 20 ер.
- Для місця і особи буде відходити „Буковина“ раз на тиждень піднеділю і контувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сентків.

Оголошення контують по 10 сентків від одностаттєвої стрічки або від кількох рядків друком (петит). При міжкорозових або при різних замовленнях значний опуст.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині,
виходить щодня крім неділь і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петровича число 2.

Число телефонів 178.

Адреса для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устно переконатися як що для від 10—11. рано і з—в. пошлюди крім неділь і свят.

Надсилання по 40 ер. від стрічки, при надісланні замовленнях відповідний робіт. Редакція неоплачені відписки від порт. Рухомі картки редакції лише на поштових настановках і одержує поштової належності.

Циркуляри яко пражого контують по 2, 3 і 4 сентків від стрічки.

Навмисностей на явних марках поштових не приймає ся.

Ріжними дорогами.

В останнім числі подали ми телеграфічні вісти про те, що наші послы виступили із українського клубу і заснували особний клуб. Як причину подано офіційно ріжницю тактики, про яку від самого початку не було згоди між буковинськими послами і галицькими, властиво-ж із радикальними послами; бо навіть велика частина галицьких послів, а іменню що найдосвідченіші були звичайно одні думки з буковинськими послами супроти нерозваги галицьких радикалів, що пускали ся з мотикою на сонце, не зважаючи на те, яка буде з того реальна користь для українського народу в Галичині і для української справи взагалі. Кождий, хто слівив за тактикою одного і другого напрямку в українськй клубі, пригадає собі добути одних і других. Згадаємо тільки про радикальні промови за попереднього і теперішнього правительства, про відповідь міністра Вінерта як шефа внутрішніх справ, якою заповів острі міри проти радикального руху в Галичині, пригадаємо загальне обурення проти славної радикальної промови в справі рекрутів, прицінемо сцену з цультом і т. п. О скільки все се причинило ся до поліпшення ситуації Українців у Австрії, а особливо в Галичині, річ занадто вісна. Так само відома і певна річ, що те, що дістало ся за той час Українцям в Галичині і на Буковині, от хочби земельний банк, доцентури на Львівськй університеті і гімназії у Вижниці, то добути розважної тактики, якою особливо посол Василько лагодив нерозважні кроки своїх радикальних товаришів,

що з одного боку мали острі слова на устах і невдоволення з тактики п. Василька і тов., але дуже радо вживали его до переведення всяких справ, якими відта: чивали ся перед виборцями, отже не погорджували й тою, ім так осоружною тактикою.

Та, як сказано, дороги буковинських і галицьких послів розійшли ся. Поживем і побачимо, котра дорога буде ліпша, чи теоретична принципіальної опозиції, чи практична застосована до кожодчасної потреби і ситуації. Але добра буде тільки та, яка викаже ся дійсними успіхами.

Во не уважаємо успіхом те, чим так тішились „Діло“, а то випадковою більшістю підчас голосовання над внеском п. Чека, щоб відбувала ся дальше нарада над Босанскою справою, що й рішено більшістю 21 голосів підчас неприсутності майже 80 послів правительствених партій, як се замітило саме „Діло“.

Після „Діла“ може „опозиція“ тим успіхом бути вповні вдоволена: тому, що „на більшість опозиції аложили ся як раз голоси українських послів, котрі пригадали бар. Вівертона про розтрату рани галицьких відносин.“

Не знаємо а навіть сумніваємо ся, чи пригадали, а надто ми майже певні, що зароблять на тім скорше Поляки пос. Стапінського як Українці п. Вачинського.

„Рішуча опозиція“ укр. клубу, пише далі „Діло“, видала ся неможливим до зреалізовання тим елементам в клубі, котрі опозицію тільки маркували та нерав параліжували опозиційні заходи наших послів і ось п. Н. Василько з своїми буковинськими товаришами з нашого клубу виступив, щоб станути по стороні прави-

тельства, яке хоче віддати нас всіх на поталу історичної Польщі.“

Не знати, що мають значити слова: „рішуча опозиція“ видала ся неможливим до зреалізовання, бо-ж зреалізоване опозиції залежить від самих послів, виставе ухвалити й перепроводити еї. Але лишча річ реальний успіх тої опозиції, а такого не виказали доси опозиціоністи з українського клубу помімо опозиції, яку робив навіть цілий клуб; а коли дещо ви-торговано, то се, як уже сказано, треба завдячити тим послам, на яких „Діло“ нарікає. Що бун. послы самі не могли параліжувати опозиції, про те свідчить їх число 5 на 25, отже по їхнім боці були видно й розважніші галицькі послы, над котрими тепер возьмуть верх опозиціоністи, що певно раді в уступлення наших послів: коби тільки та вітха не перемінилась ся в жалі!

Фраза „Діла“, що бун. послы ставлять по стороні правительства, яке хоче віддати галицьких Українців на поталу історичної Польщі, правда високопарна, але й голословна; бо після дотеперішнього досвіду ясно, яка тактика опонує скорше правительству віддати галицьких Українців на поталу історичної Польщі, чи п. Трильовського і тов. чи п. Василька і тов.

„Діло“ раве вже мабуть, що ото „рішуча опозиція“ укр. клубу“ повалить міністерство. Та сего успіху не мала навіть опозиція, якою „Діло“ і опозиція „вповні вдоволена“. А навіть колиб міністерство упало, то на его місце певно не прийде инше, яким би „Діло“ і его опозиція були хоч трохи, не то „вповні вдоволені“. І пічне ся панове Сяифова робота сеї опозиції. Ну та нехай, може вона спами-

Біль і вітха.

Біль і вітха, се два вірні друзі в життю кожного чоловіка, які невідступно товаришать ему від колиски аж до гробу. Заходять поміж ними лише одна ріжниця, а іменню коли біль, сей могучий володар людського життя все стереже нас, паче би бачи ся, що, коли від нас відступить, ми поведемо у вітху і схотемо описи смикнути з ший его тяжке, невимощне яро, то вітха лише в рідких випадках дотримує своєї вірності.

Спосіб, в який ми з сими двома, в людськй життю так важними чинниками поведимось, спосіб, в який ми чи то в болю чи у вітсі собі поступаємо і в який ми їх розуміємо, вказує безперечно на рівень нашого образования. Зерно, що з него малоб виробити ся гідне поняття вітхи і сила зносити, стеречи і вперати. Сумна се правда, однак годі еї заперечувати, що буває в людськй життю нерав такий смутон, на який не виросо ніяке вітха, щоб его можна було ним викинути і чи чоловік виріє в палаті, чи в колибі, то все одне, бо той смутон могутийший, чим воєна людська сила. На сім місці не треба думати про маєстат смерти, спори душевні, зневіру в житте, апатію, хвилювисті настрій, агагом про хвилю, а яких чоловік не в силі адати собі справи, які однак невичайно потрясають нашим, цілим еством.

З одної сторони треба уважати тих щасли-

вими, що аж в пізніших літах пізнають всі глибини життя, по Горьковому „Дво життя“, люте горе і неспівність всего того, що ми по просту вважали за спавення, об чім ми в нашій молодості мріяли, як знова з другої сторони є оно майже ліпше, козв чоловіка судба не дуже падає, бо внакше підлягає він небезпеці, при першій ударі судби, повалити ся безпритомно.

Теперішнім модерним виховансьм стремить ся все до того, щоб підрастаючі покоління набрали як мога багато знання, однан незнання ся майже цілковито на те, щоб підготувати молоді серця до будучої тяжкої життєвої борби а се було-б тепер потрібне головни в знянської молодости, а тому, що обставини, серед яких треба їй жити, приводить еї о много більше в стачність з борбою о істествонаве, як передше. Чи мало труду уживають ся тепер на те, щоб молодіж находити собі розривки і забави, а що лише нагадує хоч адалена на тяжкі справдішні обовязки життя, те все усувають ся старанно в дороги. Приказка, що чоловік лише раз молодий і тому повинен закидати хвилю своєї молодости, починає ся вже надувувати, а при тім само собою забуваєть ся, що люди, яким обставини сприяли, які вирости без журби і клопоту, та навчили ся жити гулящо і безжурно, на дальше поєдмають звичайно замасю підкорної і ділаючої сили, щоб сповнити вимоги життя, які на них накладе своєю рукою невимощна судба.

Чи є така мати, котра будучи нормальною, не хотіла би своїм дітям по змозі се жити уменшати, украсити, позичити у сонця золотих лучів

і ними освітити їм усьо дорогу жити. Не є се лі сторони матери такою великою прислугою, а є се лише самопожертвою прикметою кождої матери, є се наклонем иній показує ся і в вільній, в яких життя духове і почування є лише інстинктами. Якраз духове життя і вишні почування в матери-людини повинні їй попри все самопожертвоване вказувати також і на те, що еї святим обовязком є, виховати своїх дітей на витривалість, адібавих людей, щоб они могли втерпяти гідно до останку у всяким положенні, янеб їм не назначила судба, будь то в родиннім життю, будьто поза ним. Щоб се сповнити, мусимо ми щіпати в серцях нам до виховання поручених дітей поняття обовязків, мусимо їх навчати, щоб они, так у смутку, як у вітхах знали міру, щоб поведились гідно, як личить істотам, що мають право називатись людьми, щоб поведились пристойно і остали вірними самим собі.

Ніче пр. не вражає деталішійше, як прислухуватись крикливим і неаноским похоронним плачам, яким нема ні кінця ні міри, а досвід життя учить, що ті, що підчас похоронів стеляють ті демонстраційні сцени, ті по похоронах звичайно дуже скоро забувають на помершого. Є се люди, які сій біль вказують лише на аверх.

Писатель Мітров описав перед кількома роками в дуже дотепній і повній заілюстрації сатири, як то молода жінка обиділа і пряснула при смерті свого мужа, що буде на его гробі покласти прити своїми сльозами і як тоді віддасть ся, коли зникне земля, в який ті прити цинтуть. І справді, якийсь час повістала она вірною своему притетню, однак

тає ту опозицію після ради п. Будзиню-ського, себто задемонструвати виборцям, що ві рецепта на нічо не здала ся, може таким чином зворне ся галицько-українська політика на реальний шлях...

Не беремо ся за „Діло“ приписувати послам тактику, якої мають придержувати ся. Сего права не мають навіть виборці, а єдине право суспільности є жадати від своїх заступників реальних добутоків їхньої діяльності. Таким чином спадає вся відповідальність на послів, інакше-ж пословане після чужої маршрути віддає долю народу в руки невідвільних за нічо політиків. І тому по мимо вітхи ворогів приймаємо виступ бук. послів із опільного клубу зовсім спокійно, хоч жаліємо сердечно над роздвоєнням і так то нечисленного заступництва українського народу в раді державній. Але нема нічого злого, щоби на добре вийти не могло. Най оба українські клуби ідуть дорогами, яку кожний із них уважав ліпшою; так устануть обопільні нарікання на товаришів, а кожний клуб відповідати ме перед народом сам за себе. Бажаємо щиро, щоби обі дороги довели до одної ціли, до розвою спільної національної справи, про що подбають напевно зносини між обома клубами, що — як доносить „Діло“ — мають утворити між собою український „Союз“.

3 внутрішних справ.

Ситуація в парламенті.

На засіданні в п'ятницю, по промові п. Курлонича, який старав ся оборонити п. Глябовицького, приступлено до голосування над нагальністю внесення Шустершиці.

Результат голосування надав правительству такого страху і загнан єго в таке неприємне положення, що як ні крути-верти, все таки тязно єму видобути ся на чисту воду. Нагальність внесення ухвалено односторонньо, чим правительством бар. Вінерта понесло великий погром. Правительством мусіло з упокоренням гнути шию під якиму воду, яка сипала ся на него із опозиції, і шукати помочи в предчаснім замкненню засідань, чим не допустило до корисного голосування над мерітум повисшого внесення.

По сім промовив президент міністрів барон Вінерт, який, кільки міг, боронив ся і випрочував ся перед резолюційним внесенням Шустершиці, не хочучи таки признати їм слушности. По полудні замкнув президент по кількох перервах засідань,

в бігу дів ватушила она за життям, їй хотілось знова жити і любити і так ходила она і далі по гріб свого мужа, та вже не поливала цвітів слезами, а вимахувала коло них захиром, думаючи, що таким чином висхоє під цвітами земля і тим самим повістане она ушлянена від своєї присяги і зможе знова віддатись любові і зажити в роскошах життя.

Люди думають, що так оканжало, як і утіх залежать від темпераменту поодинокі людини і є се в певній мірі прадою. „Все, що чоловік робить, робить він лише після свого внутрішнього переконання, після свого внутрішнього уособлення, він не може нічого ділати проти своєї природи“. Однак вихованє граві тут дуже важну роль і коли є люди, що не знають міри ні в смутку, ні у вітхах, то виставляють она лиш свідомство убожества своїм вихованєм, а яких темперамент переходить всякі границі.

Люди, які мають справдішню етичну вартість, які мають позитивне званє, яких варто знати тепер і яких виплатило ся було знати ще давнішє, були при всіх своїх виступах все поєднаними і скромними і придержувались все першої приказки: „Повний колос гнє ся, а порожній в гору гнє ся.“ В оно так само непохитною прадою, що так глибокий был, як і найбільше щастє замкнені самі в собі і не терять ніяких прихвильних зверхних ознак. Такий сумовитий погляд очей, тике стисненє руки говорять більше і говорять правдиїше, як всяка богата на пусті звороти бесіда і треба признати, що нараз чоловік омиває з якимсь не-

завяззачи, що о слідуєчій засіданні послє будуть писемно повідомлені.

Ситуація дуже скрутна, бо й найбільше оптимістичні крути надать, що тут мусить прийти до якоїсь кризи, яка можливо змете теперішнє правительство.

В кульорах палати ходять слухи, що міністер Біліньский буде присилуваний уступити своєму лавантуму, особисто му супротивно послоні Станіньскому, який дуже заваг посадити трохи на міністерській лавці, аж не мирно у польськїм колї новий охотник на міністра.

В суботу по полудні відбула ся міністерська рада, якої постанови тимчасом невідомі, хіба аж тоді, як буде звісний результат засідань із нітірїка. Тимчасом правительством перевертали з поодинокими партіями, щоби забезпечити ся до голосування над бюджетом, але єго шанси не конче добрі і присилують єго правдоподібно задоволити ся ухваленєм провізорії. Справа тим більше заматана, що Польня надто значно балансують в бін Славянської унії і тим скріпили-би значно опозицію.

„Kurjer Lwowski“ довідує ся із Відня, що має відбутися конференція предсідателів клубових в цілі спонствования, що голосування над внесенєм Шустершиці має ще раз відбутися. Правительством партії думають, що будуть розпоряджати більшістю 30 голосів. Що до становища польських людочів не відомо що нічого; мабуть не будуть голосувати за правительством більшістю.

Як видно, правительством в клопотах а опозиція апростав, і не знати, як ситуація вяснить ся. Ходять навіть слухи, що засідань парламенту будуть відпочені, або парламент так розвинеть ся. Та се лиш звичайні адогади письменств, що звичайно бють на тревогу.

Внесення посла Лукашевича і тов.

На однім із засідань палати послів перед Зеленими святими постанови посол Лукашевич і тов. три внесення:

1. Підписані закликають правительством предложити законопроект, в янім заступлено-би кошта на замикачіванє жандармів в королівстві і коронних країн оредствами із державної каси і щоби держава на будуче сама понесла єї видатки.

2. Закликає ся правительством ухвалити фуніціонуючим громадеким начальником зменшеня ціни їд, як се мають державні урядники і слуги, і щоби правительством постарало ся, аби таке розпорядженє як найскорше переведено в життя.

3. Війниц закликає ся правительством зачислити містотич Застанну до висшої класи активальних додатків державних урядників і перевести єю справу як найскорше в дорожє розпорядженє.

Красіві збори партії незалежниців.

Будапешт, 7. червня. (Кб.) Краєві збори партії незалежниців в користь основаня незалеж-

ного, угорського банку приняли слідуєчу резолюцію: „Збори народні нехай ухвалють, що надають рішучо основанє незалежного угорського банку, що мають сильне довіра до членів партії незалежниців і очікують від них, що она з найбільшою витривалістю і енергією будуть змагати до здійснення першого етапу соціальної незалежности.“ Війниц висказують збори своє признанє Кашутові і всім тим мужам, які в сім питанні піддержують самосвідомість народу.

Заграницний огляд.

Погоня за убійцями болгар, вельможі Гаджі Гіоргі.

Царгород, 7. червня. (Кб.) Як доносить зі сторони екзархату, великий вишир видає урядникам із Ксанту острый розказ — грознати їм увільненням із служби, поробити сейчас рішучі кроки в цілі спіймани убійців болгарського вельможі Гаджі Гіоргі.

Вірмени сьміють служити у турецькїм війську.

„Ieni Gazetta“ доносить, що Магмуд Шавіет паша повідомив єкуменського і вірменського патріарха, що Вірмени можуть вступати до війська як охотники, доки закон військової служби не одобрить ся.

Арештовані в Адані.

Царгород, 7. червня. (Кб.) Урядова депеша із Адани доносить, що там арештовано доси 445 могомедаєв і 117 немогомедаєв.

Засуд двох військових достойників, родом Альбанців.

Царгород, 7. червня. (Кб.) „Sabah“ відказує правдоподібність поговорок, немов би серед залоги на Босфорі і Дарданілах проваляв ся реакційний рух.

Шефа стрільців у Індії Марша Тагіра і генерал Тагіра, обох родом Альбанців, засудили воєнний суд на деградацию і ність місяців вивисці. Засуд вже затверджено.

Льондон, 7. червня (Кб.) Лорд Розберґ виводив в промові, яку держав при однім бенкеті, що уживає англійської армії має на цілі скріпленє миру, а не спричиненє війни. Хотай в Європі панує загальний мир, то величаві мобілізації флот є все таки злим знаком, тому що она у повсякдній історії лиш поодинокю та дуже рідко трапляють ся. Бесідник дуже рад би знати, чи вивсід таких оруженєв не принесе на Европу вибух парварства.

ною апатією, як через зверхні ознаки смутку обезчещати єго святість.

Кого удари судби за надто часто навідували, той справді виставлений на небезпечу понасти в понавність і огірченє проти всіх тих, що причинили ся до єго сумних досвідів о житю і він не раз кине терпка, некуче слово проти тих, що загрожє єму житю, що несуть йому на всіх єго сумних досвідах. Але коли ми хочемо знєстись над всі партійности, то мусіємо послідувати наказови данної французької приказки: „Tut comprendre, c'est tout par donner“, тоді в першій мірі знєсемо ся ми понад те власне я, а даліше навчимо ся зносити все те, що не даєт ся змінити, в покорі, хоч і серце а болу буде рватись в наших грудях.

Справді щоб так далеко дійти, на се треба визнати житя та пізнати єго добрі і лихі сторони, однак основний камінь до сєї порції життєвої філософії повинна покласти кожда добра мати своєї дитині ще в ранніх літах тим, що буде єї поучати, як она має зносити малі болі і вітхи, такі, що відповідають дитячому світлоглядю а які є притогною школою до справдішньої серйозної борби о істнованє, який не уйде ні многоадійний, бодрий молодець ні літми знеможений старець.

За Максимом Вайсентурмом переповіс І. П.

ДОПИСЬ.

Загальні збори Гіми. тов. „Січ“ в Іванківцях.

В зелений понеділок, дня 31-ого червня с. р. відбули ся в Іванківцях о 3-ій год. по пол. запальні загальні збори Гіми. тов. „Січ“.

На позивні збори прибуло немало членів товариства, але з інтелігенції на жалі мало хто з'явив туди бодай загинути.

Пан учитель і кошований Трифон Ліпнерда утворив збори і у ділян слово п. надчителеви Стефанови Циганкович. Бесідник звернувся до літературних і горючих слів і говорив о приписках товариства та о їх виконанню, вказуючи при тім на дотеперішній непад в товаристві, який його розвою дуже пошкодив. Щоб сему зарадити, наваж бесідник всіх до єдності і спільної праці, бо лише таким способом могли б сподівати ся на ліпші адобутки для товариства як таков для хісна цілої громади.

По справозданню відділених присутнених до вибору нової старшини, в склад котрої увійшли одноголосно слідуєчі: п. Трифон Ліпнерда, кошований; Санка Шиньковський, осавул; Сафроній Гойтинюк, учитель; Іван Гойтинюк, Симон Яцук, Николай Ватриновський і Симон Ватриновський, читарі; Іван Ватриновський, хорунжий; а Теренті Максимюк, сурмач.

На внесення Дорофтея Коосицького ухвалили заг. збори одноголосно місячну виплату для дійсних і спомогаючих членів в квоті 20 сот.

Дальше постановив п. богослов Александер Циганюк внести, щоб агадане товариство вступило в членів тов. „Рускої Бесіди“ в Чернівцях, що прийнято одноголосно. Начальник громади Ігн. Циганюк наважав винести всіх присутніх до ревної і охвальної праці около товариства, не забуваючи на загальна добро цілої громади.

По вичерпанню дневного порядку, подякував п. кошований Трифон Ліпнерда за численну участь закликаючи ще всіх членів не забувати на товариство двоцилиндрів, по чім закінчили заг. збори.

Дивно лише, де та звичайно численна інтелігенція в той час буває і чому є такі справи так мало інтересують. Се наводить на кожного якийсь сум, що ті люди, які повинні-б завадити своїм відомостям (!) вести верх у місцевих народних справах, зазвичай ухиляють ся під позитивною праці над освіднюванням всім понеханого народу. Бодай загляньте хто мій панове, деколи до селянського гуртка і докиньте свою зепту до приведення порядку у такій народній організації, як тов. Гіми. „Січ“.

Присутній.

НОВИНКИ.

Чернівці, 7. червня 1909.

Календар. Вівторок 8. (26.) Карпа, Альфон, рим. Теодора Вм. Схід сонця 3 год. 58 мін., захід 8 год. 6 мін. — Середа 9. (27.) Еллія, Терапонта, рим. Феліція М. Схід сонця 3 год. 53 мін., захід 8 год. 6 мін.

Чи є Бобівці? Приходжу я сьогодні до телеграфічного уряду на двірці в Чернівцях і хоту надати дуже важку телеграму до Бобівців. Телеграму написав я латинськими бузвами в українській мові; та дотичному ц. к. урядникови впадалось в тілі телеграмі одне слово а іменно слово „Бобівці“, і він прочитавши телеграму, намо мені, що такої стації на Буковині нема а є лише стація „Bobestie“ — і мовно того, що я сему доводив, що є стація, ані по українськи називає ся „Бобівці“ а не „Bobestie“, то сей панок не хотів прийняти телеграми і жадав, щоб я виповнив якийсь бланкет при чім написав би місто слова „Бобівці“ слово „Bobestie“. Розуміє ся що я его не послушав і не надав телеграми, через що можу мати велику шкоду і неприємності, тому що не надав на час. Доказом на те, що сей панок урядник миг прийняти телеграму з словом „Бобівці“ є, що описав прийнято сю телеграму без всякої зміни в центральнім уряді в Чернівцях. Ставлю запит до поштової і телеграфічної дирекції в Чернівцях, чи она задумує зробити відповідні зарядження, щоб покласти раз конець таким і пошлім забавкам латинських урядників. — Михайло Лютець, учитель. — (І ми тут замітимо, що на скільки нам відомо, то річ має ся якраз протавно, ли то собі толкував пан урядник а іменно, що нема місцевості „Bobestie“, лише є чисто руське село

„Бобівці“. Коли той панок назвав п. Лютецького, що нема Бобівців, лише „Bobestie“, то видно, що він знав дуже добре, що є місцевість Бобівці, але йому ходило о те, щоб перекрутити назву руського села на польське. Думаємо, що коли такі панки хотять ще якийсь час загріти місце, то най не вміщують а своє урядоване пошлітку а то поступити ся з ними аніжне. Покищо звертаємо увагу поштової дирекції на сей факт. — Редакція.)

Класичні реальні гімназії. Міністер просвіти видав два дуже важкі розпорядки. В розпорядку з дня 20. марта с. р. розширено значно в класичних гімназіях (теперішних) обсяг науки латини і греки, поручаючи значно більшу читати тих авторів, яких досі читав ся і нових авторів, досі нечитаних. Сей розпорядок має на меті привнести тих, що не мають здібностей і замишляна до класичних латини, до переходу в реальні гімназії. Другий розпорядок з 20. марта с. р. зрівнює реальні гімназії з класичними і постановляє, що абітурієнти реальних гімназій мають право вступати ся як звичайні слухачі на всі відділи університетів і академії петербурзької. Ученики а уміщеною VI. класом реальної гімназії можуть вписати ся на фармацію. Лише ті, що по укінченню реальної гімназії хочуть адавати учительський іспит а філософії, а класичної філософії або історії, мусять два літа перед укінченням університетських студій доповнити іспит латини а греки. Що до богословського відділу вийдуть пізніше окремі постанови.

Любовна трагедія. До одного з львівських готелів прийшла оноді пара молодих людей, які внімали ся до книги гостей яко „Станіслав Шнайдер а сестрою, а Дрогобича.“ З готелю обоє не виходили і назвали приносити собі навіть харч до своєї кімнати. Коли на другий день готельники предлажили їм рахунок, мужчина відповів, що рахунок вірний а его батько, який має прийхати того самого дня вечером, а тожсамість їх осіб може потвердити проф. Шнайдер зі Львова. Готельниками видалось се підозрілим і після по агента позивці. Небагом вияв ся агент. Тоді обоє гості вийшли на сторону. За хвалю гризнули два стріли з револьвера. Панна тяжко ранена а груди упала, а мужчина плучений кулею в серце помер на місці. Показаний проф. Шнайдер пізнав а мужчину лісового практиканта Станіслава Кольбого, а а панні народну учительку а Труханівку, Вауду Вовсевичівку. Північ дівця не найдено, лише на мармурнім століку написано олівцем: „Жити не варта влюбити. Обоє депати. Finit la comedia.“ З сего видно, що обоє уловили ся разом агинуті. Кольбо мав вперед застріляти свою любовницю, а потім себе.

Що цар читає? Для російського царя Миколи редакція часопису петербурзького поліції п. а.: „Зміст інформацій департаменту поліції.“ Редакторами сего „Змісту“ а члени заграничного комітету цензури, а інформацій у ділян поліція. Останню роботу робить сам міністер внутрішніх справ. Так спаровану часопис, видавану лише в трех примірниках, подають царю на срібній тарілці. Цар не думає мусити одушевляти ся сам поліційним писмом, але на безрибю і рак риба, тому мав читати его залюбки. Кожде число „Змісту“ перчитане царем має повно дописов на маргінесах. Потім ті дописи переглядає підручний царя і его секретар, а вісниці міністра і дізнають ся з того про погляд царя на різні справи.

Поліція під арештом. 3. мая в Іваново-Вознесенськ несподівано надіслав владимирський губернатор Сазонов, який і зробив там пильну ревізію поліцейського управління. Тепер оголошено наслідки сєї ревізії. Поліціймайстрови Виноградову за всілякі незаконні вчинки висловлено догану з переведом в якийсь город. Секретаря поліції д. Зяменського посаджено під арешт на 6 суток. Простава д. Добротворського — під арешт на 5 суток. Начальника списної поліції — на 3-а сутки і поліцейського надзирателя списного відділу д. Довніна — на 5 суток. — „Рада“.

Арештоване американського президента. Оноді президент Спол. Держав Тафт і его військовий ад'ютант, капітан Бут, переїздили самоїдом через парк рілляничого департаменту у Вашингтоні. В тім парку є дуже гарні і різні цвіти. Президент задержав самоїд і поручив ад'ютантові нарізати цвітів на букет. На се надійшов стражник і проголосив обох арештованими. Доперва по допитах вороводах, коли стражникови доказано, що арештував найвишого урядника краю, він унісав обох арештованих.

Японці ворогами жіноцтва. Читаємо в газеті „Gif Blas“ Казуть, що Японці а завзятыми ворогами жіноцтва. І так маємо в них пословиці: „Колити бив свою жінку рано, то не забудь набити її ще раз в полудне.“ „Можеш цілком спокійно бити свою жінку мітлою; вона не а а порпазину.“ „Ді жінці роблять збори, а три пенко.“ „Голова у жінчини така порожня, як мошениця у Татарина.“ „У жінчини і паниці сльози дуже дешеви.“ „Куди чорт самий не може дістатися, туди пошле бабу.“ „Триє свою жінку, як овочево дерево.“ „Чим більше будеш бити свою жінку, тим кращий лад буде в тебе дома.“

Оповіді, іменовані і т. п.

3 „Бук. Бояна“. Слідуюча проба мішаного хору до Мазепинського свята підбуде ся сьогодні, дня 8. с. м. о 8-ій год. по пол.

3 II. державної гімназії в Чернівцях. Іспити приватистів на другій лінії 1908/9 ітнуть ся дни 28. і 29. червня с. р. о 8-ій год. рано.

3 ц. а. управи руху. Від 15. червня до 15. вересня с. р. буде поспішний поїзд курсувати зі Львова до Відня а двоє відділів таї, що другий відділ (поїзд ч. 104) прибуде до Відня о год. 7:09 рано. До поїзда ч. 304/104, будуть долучені два вагони I. і II. класу а Іван до Відня і вагон Ідальний а Чернівці до Кракова. Рівном буде у вище означеним часі курсувати а поспішним поїздом ч. 303 і вагон Ідальний зі Львова.

3 ради красної культури. Повідомають нас, що рада красної культури на Буковині закупила в бельгійській фабриці більшу скількість Томяної музи на сегорічну осінь. Хто хоче купити собі Томяної музи, нехай замовляє на найскорше а раді красної культури.

Загальні збори товариства „Українська Школа“ відбудуть ся в неділю, дня 18. червня с. р. о 10-ій годині рано в Чернівцях а салі „Народного Дому“ із слідуєчим дневним порядком: 1. Прочитане і справджене протоколу а посідинки загальних зборів. 2. Справоздане а діяльності головного відділу і філії товариства. 3. Вибір головного відділу. 4. Внесення і інтерполяції членів. Головний відділ звертає ся до своїх філій, як також до всіх членів а просить, щоб зважали як найчисленніше прибути на загальні збори, бо тим дідуть доказ, що інтересують ся одним а найважливішим нашим товариством. — Руська, т. а. голова.

Конкурс на директора закладу директору і господарю для ділової бурси товариства „Рускої православної шляхти на Буковині“ розписує ся до 1. липня с. р. Подати просить ся вносити на руки секретаря товариства Панька Кляйца, уряду Петровича, ч. 2 на поверсі Успіа і умова устно.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 7. червня 1909.

Париж, 5. червня. (КБ.) На кіншній міністерській раді повідомив президент Фалієр членів, що цар прибуде на дводинний побут до Шербургу. Відсея удасть ся цар до Ковес на стрічу а англійським королем.

Петербург, 5. червня. (КБ.) Після урядового дописаня стверджено до 5. червня 12 нових випадків холери, між ними 3 випадки смерті.

Тифліс, 5. червня. (КБ.) В тутешній мізинці прийшло до великої революції. Пять Татарів засуджених на смерть, напали на надзирателів, вирвали їм оружя і підчас борби з ними, та сторожею, убили трьох, а пять тяжко поранили. Тому що лані не хотіли піддати ся, проча сторожа їх розстріляла.

Тов. „Руска Бесіда“ в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2) видає що місяця ілюстровану просьвітну книжочку для своїх членів, яких впливало ся на сей рік 700. Не гайте ся і потупайте в членів а не помагаєте. За заплачені 4 або 2 копійки (селяни і молодіж) дістанете книжочки а більший вартости.

Датки на пам'ятник ТАРАСА ШЕВЧЕНКА в Києві просимо прислати до „Рускої Каси“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

РУСКА КАСА ○ РУСКА КАСА

тис. зареєстрована а ограниченою порукою в Чернівцях.

Одвінок свого роду українська енциклопедія ітнція на Буковині. — Приймає плахди плахди і одоропозує їх на 5% — Най вивести 40 К і платити 6% вивести а К. — Редакція! Хай каже „свій до свого“ відсе ся голосним відомомом про філії Буковині і май завжди, що пошукав себе царя патріотом-Українцем складав свої ошадности а „Рускій Касі“.

Прислажуйте нам нових членів. Дирекція.

За редакцію відповідає: Віктор Стрич.

Передплата на „Буковину“

плата в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на пів рік 24 кор., на рік 48 кор., на чотири роки 192 кор., на пів року 12 кор., на чотири роки 48 кор., на місяць 2 кор.
- Росії: на пів рік 12 карбованців, на рік 24 карб., на чотири роки 96 карб., на пів року 12 карб., на чотири роки 48 карб., на місяць 2 карб.
- інших державах: на пів рік 40 фр., на рік 80 фр., на чотири роки 320 фр., на пів року 40 фр., на чотири роки 160 фр., на місяць 10 фр.

Для місця і особи буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під наглядом і констатується на пів рік 4 К., на рік 8 К., на чотири роки 32 К.

Поодинокі число 10 сентимів.

Оголошення констатують по 10 сентимів від одного шматка (остатки) стрічки або 10 міліметрів друку (остатки). При міжнародних або при річних заборгованих виплаті опуст.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині,

виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петронича число 2.

Число телефону 170.

Адрес для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна у разі потреби звертатися до дня від 10.—11. рано і 2.—3. пополудні крім неділей і свят.

Надання по 40 сот. від стрічки, при частійшій заборгованості відповідей робит. Редколлеґію можна чекати тільки від порта. Рукописи звертає редакція лише на попередній застереження і залучення почтової належності.

Церковні або приватні констатують по 2, 3 і 4 сентимів від шматка.

Належностей за публікації марками почтовими не приймає ся.

Церковні справи.

В теперішній час, коли якраз має рішати ся судба буковинського руского народу на церковнім полі, коли в наслідок цісарського слова правительств хочеть на підставі справедливості унормувати відносини і кружок чинності буковинської православної митрополічної консисторії, буде не від річи познакомити ширший загальний змістом окрешного розпорядження сей-ж консисторії з року 1871 ч. 4920. Розпорядження се, хоть було ухвалене за часів правління Владимира Гакмана буковинською єпархією отже в його присутності і з його згодою, зістало обнародоване в „Фоаї Ордіньчюніор“ аж 26. жовтня (6. листопада) 1873, себто по смерті Владимира, підчас т. зв. седисваканції. Сю послідню обставину використовували і використовують аж до сьогоднішнього дня наші духовні румунізатори в тот спосіб, що не признають сему розпорядженню жадного значіння, а для того і не переставляють далі і аж до нині упосліджувати руский наріч в безправний спосіб. Дальші наші уваги до сего надзвичайного важного документу подамо на кінець, а тепер спільно передовсім ознакомити наших читачів зі змістом сего розпорядження, котре в перекладі на нашу мову (оно печатане по волоськи і по старословянськи, а властиво руско-церковною митаніною) представляє ся так:

Окружне письмо. До всіх духовних пастирів сей єпархії.

Із офіціальних звітів і писем всякого роду, котрі предявляють ся консисторії від священства руского народу Буковини, консисторія з жалом дізналась,

що священники в руских приходах мало собі завдають праці над вичученням свого народного языка (се очевидно має значити: мови того народу, посеред котрого живуть). Бо в деяких письмах не слідує ся правилам граматики ані на записи уживають ся вирази відповідні поняттю, так що сесі письма виглядають гомів непридатними. Із сего вноситься консисторії, що такі духовні пастирі не відповідають повинностям свого стану що-до проповіді слова Божого і духовного навідання порученого їм опіці народу. Бо як можуть предявити народови правди євангельські в належній ясності і виченити чисті поняття сих-же в его розум тот, хто сам не знає слів пояснюючих і опредільючих якесь поняття, або хто задля браку придатних на се слів сумішних уживає? Чи можуть другого переконати про важність норовствених правил і наставити когось до виконання сих-же в житю практичним тот, чие слово не має сили провиноючої аж до серця людського і примануючої чинити те, що розум пізнає за добре, і стеречи ся злого? Якого успіху в просвіщенню народу можна сподіватися з чинності таких духовних пастирів, котрі не мають пригідного средства, себто народної мови, для уділення гадок другому? А поучення народу є головною повинністю пастирів духовних! Се указав Спаситель наш Христос, коли дав заповідь апостолам: не тільки хрестити, но і учити, і навіть упередити, а потім хрестити (Мат. XXVIII, 19; Марк. XVI, 15 і 16); указав і ап. Павло, коли про себе зі стогнанем сказав: „Горе мені, коли-б я не мав

проповідувати“ (I. Кор. IX, 16 і 17), а Тимотея єпископа бресского, страшим судом Христовим страхаючи, наминає: „Проповідуй слово, наминай при відповідній нагоді і без нагоди, обличчя, запрети, умоли вівсякою довготерпеливістю і поученням“ (II. Тим. IV, 1, 2). Зрештою указав він се досить ясно в обох посланнях до Тимотея і в посланнію до Тита в главі I, 2. Но і самі назви, які дають ся священникам, чи не опредільють они се его призвання? Він бо називав ся Ангел Господа Вседержителя (Малах. II, 7). Ангел же означає вістника, для того, щоби уста его були неначе жерело повні розуму і люди би із уст его придбали собі знання закону Божого. Він є наставник прихожан повірених его опіці (Діян. XX, 28). Він отже повинен надіратися їх і бути уважним на своє стадо. Далі називав ся єрей Сторож людем (Ісая. XXXIII, 7), щоби глядів на всі боки неуснино і вістив грішникам, відки на них іде меч гніву Божого. Отцем его звичайно називають, бо він поруджає духовних дітей своїх, не лише посредством богослуження, но і проповідуванням і навіщенням до життя духовного (I. Кор. IV, 15), і повинен мати також матерню утробу, терплячу болі, по образу ап. Павла, аж доти, доки „вообразить ся в них Христос“ (Галат. IV, 19). — Він є рабом Царя небесного, висланий, щоби спликував на весіле сина Бого, (Мат. XXII, 8), на вечерю велику (Лук. XIV, 17), і не лише раб, но і приятель Жениха на тім самім весіллі (Іван. III, 29) і обручитель Жениха Христа з невістою его, церквою (II. Кор. XI, 2).

М. Шепелюк.

Дві течії в однім морі.

(Своєм з минулого.)

Більські не сїдали вже за обід, чинали на свою одиначку донечку з Парижа. Нудили ся, ходили з кутка в кутку, з хати в хату; отримували, опять розмовляли і розходивали, а на кухні кухарка і няня заодно бігали, лаялись і погляділи з жалом на маленький годинник що торохнав жваво своїм почорнілим маятником.

Пан Більський, поки в одотавці не любив неточності, гнівав ся, морщив брови в хвилях, але коли згадував, що цей его одиначка так чинить, забував все, губив свій трісний вид і метушив ся як і його Агафена Петровна, — ходив з кутка в кутку, від вікна до вікна, забував тримати на прислугу, що не так пройшла, не так зробила.

Побачив куриву, зрадів і з радістю як дитина забив в долоні — ось вона іде! іде враніт! Агафена...! Агафена Петровна бігла як качка, зіпхалась за ріжні речі, спитала ся і заспашила в червоном обличчя припала до вікна.

Надія одурала; пробіг повоз з євлянським крестом. „Якогось йому чорта там поспішати ся, перерывав пан Більський, зовсім Іван як нам не лежить. Ва, які коні має враніт сні... Агафена Петровна з злостію проведла очима в той бін і промовила: „Все жажіють ся... Да, як бачиш, а ми вже проти них нічого й не стоїмо. Ні, ще замудуть, щоби привинити ся, прикрутимо, реєсонував старий воєк,

але чому ж то так довго Пати немає. — „Правда“ — промовила п-ні Вільська. Може потім запізнив ся, або в шляху поволі іде, не квапиться ся вона так любити наш степ, в котрім листі ті лиш про степ і розмови, навіть про мов адороме менше ніж про той степ. Та я вже мовчу їй, нехай, як би не забавила ся надто вже там, та не забула за степ, бо степ ще не зашпидить їй а там всякого люду є і бог знає. З ним стрітись ся, може в ниямсь там пройдами стрітись ся та й забуде за все, тільки коли потрібні згадуватиме. Ти помічала, звернулася п. Вільська до чоловіка, що останній час уже шось у ві життя нове виразило ся, коли-ніколи, то те, то інше... „Да... але... тепер вже сама нам відповість.“

В таких розмовах, передбаченнях, спостереженнях ріжних прочуток гурит повозу і тільки тоді отримали ся, коли двері відчинили ся і на порозі з'явилася ся у дорожнім бізмі монте в капелюсі з великими крисами, блакитною лентою, повитім і завязаному під ший їх любя донечка.

Наточю! Скрикнули старі і кинули ся до неї тиснути в обіймах і цілувати на осліп — вона тільки підставила їм щок, лоб, губи: „Враніт! бачимо наше золоту“, скрикувала беззвучно старі і тисли її в своїх обіймах. „Ну сїдай, сїдай, роздавай ся, промовляли втішені батьки, що нового, чого співнілась? Кажі!? Ми так тебе довго ждали... „Ва, а ті же отримали“, жартовливо промовила Ната. „Та щож та так нас заспокоїла, виправдувати ся батьки, втомилася чекати, виглядати своє сонечко, а тут враніт хлоп нас зовсім образив — думали

якже, що ти ідеши конча, а виїшла той крестар Гайнівський роз'ужан на баских конях як і наші а ти так тихо підїхала і без дивонини; чому враніт підїхала? Най коней знає, хто тут, а то ще хлопці й не квапимуть ся. „То я з ними розмовляла ся таточку, озвалася весела Ната.“ „Ого... го... це так нас у Парижі вчать? „Так... відповіла весело зареветалася, їй хотіло ся подратувати батька демократизмом і правда батько на хвилю засмутив ся, бо гадав з Парижа донечку бачити пишнатою, але на хвилю і звернувшись на інше розмову. — Ну роздавай ся, приберись та будемо обідати, може хто і на обід надїде... А там спочинай до вечора, а далі... тебе чекає приємна подія — в честь твого приїзда у нас сьогодні бал... „Що? виїжджала на батька Ната, бал? каже? у нас, сьогодні?! алеж... може я не хочу, та враніт я і стомлена“.

„Б час спочити в там і розважити ся, далі часу ще досить і втома минає. — Ти трошки змарїла за шпих, та це ще краще, новім виглядаєш доктором медициною“. Досить тату! „запротестувала було Ната. „Ну правдаж що у нас за рік ніччало, жартував батько. Не правда! ну, їди, їди у свою хату там вже все тобі приладина няня, навіть і шніт! Твої любими стоїть на столі“. Донечка виїжджала. Батьки лишались і вели далі бесіду, цілили, лажали її розмову, вигляд, аміну, але п'яні були, що пров шпихотом нове гору, коли заграв військовий музикант і забравчати шпори.

Обід протичав ся в розмови про Париж — як жило ся, що там бачила, обіцала показати альбоми,

6. Протоверейм признає ся під особистим відзначенням, щоби доглядали, аби те, що сим окружним писмом приписано, точно виконанням було, і самі нехай его виконують, припускаючи, що консисторія зі своєї сторони також за ними слідити будеть. Тих священників, котрі сему розпорядженню напротив поступати будуть*), нехай завши і завчасу надають. Окрім того при всяким случаю а особливо при нагоді канонічної візитації нехай старає ся протоверей передовсім про успіх діяльності священників в проповіданню слова Божого довідати ся, і після сего їх ревність і заслуги класифікувати. Успіх же діяльності в проповіданню се є: „щоби наповнила ся земля і слово Боже зійшло і видало хліб, покорм не погибаючи слухаючим (Ісаї. LV.). Консисторія зі своєї сторони при роздаванню праходів і відзначенню виснмих степенями, при отліченні і признаванню субвенцій лишенє після сеї міри поступати буде, а супроти неоправних і упорних навіть ме примусові средства уживати, відповідно способам їх непокірности.

В школах народних при навченню молодіжк нехай катихит так поступає, щоби там, де молодіж говорить тільки одною мовою, і наука відбувала ся на тійже мові. Коли ж де ученики обох народностей посідають школу, там священник най старає ся обом сторонам задосить учинити.

Із ради митрополітої консисторії Буковини.

Чернівці, 4. (16.) вересня 1873.

(Копія бул.)

*) Консисторія мабуть вичувала, що румунізаторське духовенство повсюди признає її не послухає. — (Прим. ред.)

Парляментарне положене.

Нинішній день має привести остаточне рішення над внесеном пос. Шустершица, але так заперечило правительство. Вислід голосування, з питань уважають лише випадковим, тому, що багато послів із правительствених партій не було присутних. Та навіть там не було, факт, що правительством на разі не розпоряджас певною більшістю, якою могло би керувати туди, куди їй треба, не стане без вислідів і на будуче. Ми не раз уже вказували на те, що австрійське правительство своєю хитрою тактикою вивертає мову

поміж гостей знайомлячи з усіма. Дарина навкруги ласкаву усмішку й по хвилі відирала баль.

Вся ніч була в німись царівному напою, греміла музика, навкруги граї блискучої молодії в весіх мундїрах, бряли шпори загнали її кудись в казочне царство, вона пилла, пилла цілющої той нектар всю ніч, поки не повстало сонце першим промінєм в шибї її голені.

Баль скінчивсь, рушили гості, тисяч так щиро руки, схилили голови в вдячності, сипали похвали їй без краю, — вона всміхнена прощала всіх.

Вийшла на ганок. Під ним зібрали ся знову гості, витали ранню зорю, сідали в повозі і відїжджали, вона дивилась в далечинь — нявала їм голівкою. Ось сів останній, прощав ся... Кому влетіла біла троянда — і з паник вуст в повітрі поїзунок. Очима дякував і тас троянду до грудей, відїхав. Відповіла на останнє питання, знала очі у чистий небозід і смони проміня сонця обляпи їй голову.

Волосє приймало всі воззори веселих, відсвітлюючи самоцвітками виплетеними в них і піби корона понила їй байдоромево личко, в котрім ще відбивали ся блискави смутку, але щастє, повне задоволенє, розливали ся по всім їй і тошнї ті дрібні смідки печалї в своїм морі.

— Я царівна! вправляє їй вї уст у друге скрик лаболої душі. — Ромений ранок витай своєю Аврору, тепер ти мене змиши, завтра... завтра... в степ, в безкраїй степ, в гай там квітє... Прощайте! і відїхала до своєї кімнати до тихого безжурного спокою.

Париж, 28. грания 1909.

з ліса, та тепер, коли той новик заявив ся у виді „голодної опозиції“ тинко буде его позбути ся так скоро. Правдоподібно треба буде аранжерам опозиції кинути шир, та наразі не затиє ще, хто до того признаний. Пан мін. Вілїньскій, що перший мав би унести офірою, справді заявив, що покласть ся до димісії, однак лише тоді, коли цілий кабінет уступить. Пан Вінерт знов показав ся не раз уже сильним чоловіком, який вмів зацяткати цілий парламент як сего було треба, мимо того, що находив ся не раз уже в дуже скрутнім положенні. Правда, сим разом опозиція заняла дуже грізну позу, та, як не вдасть ся їй розбити ланними випробованими торгатами, то станемо незабаром перед новою парламентарною кризою. Давне, сильне коло польське тепер під проводом п. Гломбінського, не встані вже виступати так, як то колись за часів консерватистів. Посол Станіньскій хоче за всяку ціну повалити п. Вілїньского, бо хоче бодай на якийсь час загірїти ся на міністерським фотелю, а п. Гломбінський, як вічний кандидат на міністра, мабуть також не від того.

І так у колї польським голова і его заступники не то що сварить ся, але примуза чуби водить ся, очікуючи нетерпеливо той хвилі, коли опорожнить ся місце міністра фінансів. Подібні апетити має вже від давна і сам внескодавець, а фраза що тут розходить ся головню о повалення міністерства Вінерта, але вороже відноситься до Славян, має послужити лише шибівкою, за якою криють ся справдішні аспірації. Та мимо того, що змагання великої частї опозиції всім добре відомі, всеж таки у цілій палаті панує душина атмосфера по якій мусять конче вступити охолодженє. Тому то ціла політична дискусія обертає ся останніми днями під знаком арифметики.

НАДІСЛАНЕ.

Хвальна Редакція!

Просимо о поміщенє от сего поясненя в найближшій числі: „В 120. числі „Діла“ в статі „По той бін Черемош“ в другій шпальті міститься ось-яке реченє: „Шумна титулатура віца буковинської української академічної молодіжї, котрої ужили в сїм випадку члени „Союза“ для свого конвентиклю, не відповідає отже дійсним відносинам“. Сї стрічки могли-би вивести читачів „Діла“ на думку, що під словами „члени Союза“ треба розуміти товариство „Союз“. Воно не відповідає-би дійсности, бо товариство „Союз“ не уряджувало жадних зборів і проте не уживало „шумної титулатури для свого конвентиклю“.

Отсе наше поясненє висланимє разом до редакції часоп. „Діла“ і остаємо з поважанєм

Евек Маєр
голова.

Александр Циганюк
писар.

НОВИНКИ.

Чернівці, 8. черня 1909.

Календар. Середа 9. (27.) Елїзія, Терапонта, рим. Феліція М. Схід сонця 3 год. 53 мін., захід 8 год. 6 мін. — Четвер 10. (28.) Евтихія, Микити, рим. Воже Тіпо. Схід сонця 3 год. 52 мін., захід 8 год. 6 мін.

Се вже безличність. З М. п. л. ш. і. ц. в. пишуть нам: „Підчас їзди потягом ч. 317 в Чернівцях мав я нагоду бачити, як безлично поводив ся кондуктор Своб. з одним музиком. В Кучурові хотів один господар вїстї до вагона, однак не знав в котрий має ступити, то кондуктор Своб. замість его справити, кричав „марш туди, шлях би ти трафив!“ Дедив що вїстг наш музик ступити на сходї, тручав его кондуктор Своб. до середини вагона. Се вразило поведенє кондуктора з музиком подію до загальної відомостї і звертаю на се увагу п. к. Дирекції руху, щоб она кондуктора Своб. нагутила, як має поводити ся в подорожних а головню в музичними.“ — Віктор Реннер, учитель. — (Ц. п. управа руху повинна достарати ся, щоби щось подібного більше не лучало ся, бо годї буде таке дальше терпіти. Заразом звернаємо увагу п. к. управу руху і на те, щоб на льоаньках не були воєк особові головню П. к. класи так переповненї, що нема навіть де стояти. Дїєть ся се головню перед і по більших святах, як також і кожного поведіння, коли то рух звичайно живіший. Отже в сїх днях повинно курсувати більше число особових возів. Ми з свого боку моглиб ще не одєм

примір навести, як то обходять ся житїєничє служба в подорожних, але на сей раз думаємо, що буде досить і управа руху в кожнім разі не стоїть, щоб потрібно ще раз її упоминати. — Ред.)

Санціонованє законопроекту. „Wiener Zig.“ опублікувала, що цісар санціонував законопроект, ухвалений буковинським сеймом, в справі припинення роздробленя катєстральних парцел.

Град в Старій-Жучї. В неділю, дня 6. с. м. навістала нашу громаду і Нову-Жучку велика буря і град, які знищили особливо олівє житю, пшеницю, горох, гривку (пшенишину), всяку ярипу і овочї до тла. Кукуруза і картоплї ушкоджені значно, та они ще може справити ся. Здає ся, що в сусідних селах граду не було. Просимо у міродайних сферах улінувати ся о поміч. Особливо просимо нашого посла Високогопа пана радника Семана улінувати ся за нас. Стара-Жучка, 7. черня 1909. — Дарія Пісудка, Іван Грушка, Іван Гиндєбурт, Михайло Скрипський.

Віче в Шипинцях. В зелений понеділок відбуло ся віче, скликанє соціалдемократом п. Безпаловим при участі 300 людей. Пан Безпалов повів свої промови так, аби зібрані висказали по дїку соціалдемократичним послам в радї державній за їх виступленє протїв преаідента міністрів особливо за дїл его становленя в справі боснійського бану, а буковинсько-руським послам щоб висказали голос недовіри. Однак на пренєжне диво п. Безпалов промовив з народу обурив ся на таке вїдданє, бо мають повне довірє до своїх послів, і на внесенє господаря Романа Машука ухвалило віче просити свого посла Ілю Семана о слїдуючє: Щоби свій голос дав там, де жадє парїд, щоби приборював податок від пива, горінки і сїринїв, гомосував за податком доховим від панів і фабрикантів і щоби до сего нахилив і других наших послів. В алегї до посла Семана заповідають селяни, що таке віче хочуть силкати також до Дунаї.

Порша благодать анекдот. „Галичаньє“ довідєє ся в Сераєві, що дня 1. жовтня с. р. має туди прибути німецький театр в Градцє, котрий має устроїти там кілька представлєнь. Рівночасно наміряють засновати в Сераєві сталій німецький театр, надїючи ся підпорї від правого правительства. Протї сего німецького „Dang nach Osten“ провазяєть ся в сербских кругах — зовсім арозумїло — сильна агїтація. (Подібно починали „культуртребєри“ свою роботу і в нас в Чернівцях. — Ред.)

Оповідки, іменованя і т. п.

Звертаємо увагу наших читачів на аповє „Рускої Касї“ поміщенїй на четвертїй сторони нашой часописи.

З поштової дирекції. Пишуть нам: Задля затопленя і замуленя черновецької стації, яке визначив недільний хмаромом і град перервано житїєничїй рух між Чернівцями а стаціями Жучи — Фольмєгартен на два днї. Почтова дирекція поробила всі відповідні зарядженя, щоби поштовий рух на тїм не потерпів нічого; та мимо того не обїйде ся без деяких спікань в доставленю листів і т. п.

Утворенє телефонїчної лїнії між Чернівцями а Дорня-Ватрою. Міністер торгівлі поводить на побудованє телефонїчної лїнії між Чернівцями а Дорня-Ватрою, але вже небалом має почати ся.

Укр. акад. тов. „Союз“ признає місто пїня на грїб помершого д-ра Володимира Кобилїньского 20 мор. на добродїїні ціли. З сїх суми післано 10 мор. на загальну гімназїальну бурсу у Вишніцї, а 10 мор. на бурсу ім. Федьковича в Чернівцях. — За підїл тов.: Евек Маєр, голова. Александр Циганюк, писар.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 8. черня 1909.

Будапешт, 8. черня. (Кб.) „Arbeiter Kongress“ доносить, що 300 робїтників в Аннї застали роботу і передало дирекції прохматне писмо в справі поліпшеня їстїючих невідрадних обставин.

Мюнхєберг, 8. черня. (Кб.) Бушпїй перекїй генеральний консул Грейль вилетїв підчас їзди з автомобілю і тинко ранений умір зараз.

Відень, 8. черня. (Кб.) „Kriegsrendens Wilhelm“ доносить, що міністер житїєничє передал цісареві просьбу, щоби сїй мав участь у святачїм отвореню житїєничїй чорєв гірської ланцух Таврія, яке торжество назначено правдоподібно на першу цоловою мїсцї лїнии. Цїсар висказав сїй замір вїзти участь у вгаданім отвореню.

Франкфурт (над Мєном), 8. черня. (Кб.) Німецький цісар написав премїю наїнтернаціональній виставї поадухонїанї у Франкфуртї, яка має відбути ся тинк сего року.

Париж, 8. черня. (Кб.) В наслідок заведеня роботи і сї оплатеня від поодиноких кавалїєв замість плати за цілий день, як се досї діяло ся, застали всі 2500 робїтників роботу в металевій фабрїцї у Отенї коло Bar le Duc.

Власний дім, вулиця Паньська, ч. 33.

РУСКА КАСА

ДЛЯ ОЩАДН. І ПОЖИЧОК

стоваришене зареєстроване з ограниченою порукою

в Чернівцях

перенесла свої бюро з вулиці Петровича, число 2,

до власного дому при вул. Паньській ч. 33.

„Руска Каса“ приймає вкладки на книжочки і біжучий рахунок та опроцентує їх **5 процент.**

„Руска Каса“ уділяє векселів і гіпотечарні позички під дуже користними умовами.

„Руска Каса“ купує і продає цінні папери на рахунок своїх комітетів.

„Руска Каса“ дає своїм вкладникам домові скринки щадниці.

„Руска Каса“ найбільша свого рода українська фінансова інституція на Буковині, виплачує своїм членам дивіденду від паїв, яка виносила до тепер **6 процент.**

Родимці! Складайте всі свої ощадности в „Рускій Касі“. Вступайте громадно в члени „Рускої Каси“.

УРЯДОВІ ГОДИНИ:

Від год. 9—1½ в полудне і від години 3—5 пополудни.

Власний дім, вулиця Паньська, ч. 33.

Великий зарібок

привносить побічне заняття кожному господарю, купцю, підприємцю, урядникові і т. п.

До виробу

Цементових дахівок

не треба фахового знаня. До того спеціальних машин також на сплату ратами, достатня

166 (—)

І. ШИМОНОВИЧ

Чернівці, ул. Святої Тройці ч. 20.

склад фабричних машин для загального цементового виробу.

Проекта коштів і ціни даром. — У всіх місцевостях Буковини і східної Галичини, пошукувані заступники. — Писемні оферти адресувати на повне ім'я фірми.

Г. ФАЙЛЕР

усувач нагнітон

Чернівці, уліця Руска ч. 8.

1000 корон

і більше 87 (3—5)

виплачу тому, хто дасть місце молодому залісному і підком обізаному чоловікові із найліпшими свідоцтвами і порученнями в інтересах купецких, промислових, фабричних, банкових, аскураційних і т. п. підприємств. Оферту слати до адміністрації „Буковини“.

5 до 10%

дешевше як всюди продають ся прибори до писання

В СКЛЕПІ

„ушр. Видавничої Спільни“ в Чернівцях, ул. Пилипівна число 6. (побічна від жидівської) (—)

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть NERVOL

„Назва правильно забезпечена“ антикара др. Ю. Францова

в Терополі.

Се я нимените усиленне средство до катриона против всяких ревматичних болів, протудженя, лезня востай, палчий гістия і нервових недуг. Прошу уважити на назву „Nervol“ і не приймати ніяких „Нерволин“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (закладкою) 8 кор. з оплатою і накладкою. Телешки злотів з подорожжю. — Вислана 2 рази денно до всіх країн.

В Чернівцях на складі у Шмідта і Фонтана, в Селехнівській дроговерській медичній Сторині.

Ukrainische Rundschau

одинока українська часопись на німецькій мові, що виступає інтереси українського народу перед культурним світом, виходить раз на місяць в обсязі 48 сторін з додатками і коштує на рік лише 6 Кор. 6 обсягом шкільного інтуїтивного Русака передплачується за часопис. Адреса редакції і адміністрації: Wien XVII/3 Franzfeldstrasse, 2.

Уголь камінний

так пруский як і красвий радимо безпечно замовляти через спілку для господарства і торгівлі

поки ціна і фрахт є дешевий. На осінь з цілою певністю має фрахт значно подорожати, бо звиш 20 корон на вагоні (10.000 кгр.) а крім того і сама ціна угля як звичайно значно піднесе ся.

Позаяк є в тім році великий брак томасини а і ціна буде на осінь значно вища, проте радимо безпечно замовляти вже тепер всі штучні навози, так томасину як суперфосфати, калій і т. п. через „Спілку для господарства і торгівлі“ в Перемишлі.

Замовлення які перед 15/6. с. р. надійдуть до Спільки, будуть могли бути вислані ще по ціні літній, весняній. Просимо спитати з замовленнями, бо запаси по фабриках не великі. Ціни на ждані виславимо оплатно. 84 (4—5) Дирекция.

Пересторога!

Най ніхто не купує машини до шиття скорше, ніж не огляне і не спробує

Пфаффа машини до шиття

Лиш за Пфаффа машини даю 10 літ гаранцію, тому що при Пфаффа машинах всі частини що дуже труть ся, є з найтвердшої сталі ковані і гартовані. — На Пфаффа машини можна шити, гафтувати і кирувати. — Ціночки даром і оплатно.

З поважанем Василь Данилевич, Механік в Чернівцях

ул. Жидівська 16. і Пилипівна 6. (Kellergasse) в власнім домі. (—)

Доставці для буковинського звязку урядників

Міжцер & Шехтер, Чернівці

Ринон (напротив буковинської щадниці)

поручають свій багато асортований склад весняних і літніх артикулів, як: капелюхи для панів і хлопців з ц. к. надвірних фабрик Вільгельма Плеса, Антона Піхлера, І. Гікля Синів, як також італійської фабрики капелюхів Г. Бросаліно. — Великий вибір біля білого і колірного для панів і хлопців; ковчарники, маншети, рукавички, шкарпетки, паньчохи, хусточки, шельки, палички і камизельки. — Великий вибір краваток в найновіших фасонах і красках. — Великий склад черевинів, найсолідніше викінчених. — Богатий вибір парасолів і парасольок різного рода.

Замовлення з провінції дешево і сейчас.

Неподобуючі ся річи можна відмінити.

Передплата на „Буковину“

платити в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
 - Росії: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.
 - інших державах: на цілий рік 40 ер., на пів року 20 ер.
- Для відписки і оплати буде надіслано „Буковину“ раз на тиждень під надлягою і констатувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотинів.

Оголошення констатують по 10 сотинів від одного пального стрічки або 10 місяць хробики друком (платі). При відписці або при річних замовленнях значний ескупт.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.

виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петропільна число 2.
Число телефонів 176.

Адреса для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устатити порозуміти ся ще до дня від 10.—11. рані і 2.—3. пополудня крім неділей і свят.

Надсилає по 40 коп. від стрічки, при частійших надісланих відписках робити. Рекламні оголошення відписки від порта. Репортажи історичні редакції лише на попередній застереження і залучення публічної уваги.

Циркуляри або приклади констатують по 2, 3 і 4 сотини від штуки.

Надписки та інші матеріали публікують на прохання.

Рада державна.

Вчорашнє засідання палати було дуже цікаве. Майже ніколи не була палата так переповнена як вчора. Посол Шустершица обговорював свій внесок дуже обширно, щоб, як додумують ся, дати своїм товаришам сиромогу жити ся на засіданні, які мали приїхати до Відня пополуднішнім потягом. Як вже ухвалено на конференції клубових предсідателів, заявив президент палати на початку засідання, що послови Котлареві не можна вадити випадку на останньому засіданні, який полягає в непорозумінні, закинути, що він хотів його провокувати. Посол Волф відтигнув свій внесок на поіменне голосування в справі закінчення дебати, почім палата одноголосно ухвалює звичайним голосуванням закінчення дебати. Генеральний бесідник соція Гломбінський підносить, що всі партії сходять ся до погляду про викуп кметів, який можна корисно перепровести лиш за поміччю певної державної інституції.

Генеральний бесідник посол Адлер заявляє, що палата мусить беречи свою честь і повинна висказати своє недовіре правительству, яке не вважає на одноголосну ухвалу парламенту.

Посол барон Морзеї препоручує свою резолюцію, яку вже свого часу анексійна комісія прийняла була.

Вкінці п. Шустершица промовляв ще до свого внеска, накликаючи ся не лиш на спільного міністра скарбу барона Буріана але також на теперішнє і буване правительство за занедбане своїх обов'язків зглядом Боснії. Так само звернувся бесідник і проти міністра Гломбінського і Біліньського, почім слідували поодинокі спростовання. По фактичних спростованнях приступлено серед загального напруження

до поіменного голосування над першою точкою резолюції посла Шустершица, в якій п'ятує внескодавець уділене концесії для босаньського аграрного банку і відкинуто сю часть резолюції 242 голосами проти 297. Ухвалено довіря міністрам Біліньському і Зачекові супроводжає опозиції живими окликами протесту. Коли президент палати др. Патай передає вгадаве votum довіря, наступає велика метушня у ческих послів, які протестують проти сего. Другу часть резолюції Шустершица відкинуто у звичайнім голосуванні 243 голосами проти 227 а третю часть при поіменнім голосуванні 241 голосами проти 238; за те прийнято резолюцію посла Редліха в перших трох точках одноголосно а послідню точку великою більшістю. Так само прийнято одноголосно резолюцію посла барона Морзеї, прийняту вже анексійною комісією, і звернену між иньшим і проти спільного міністра скарбу барона Буріана, якому висказує votum недовіря.

Вкінці прийнято ще резолюцію посла Сіхвестра в справі закона відвічальності спільного міністра скарбу. Слідуюче засідання в п'ятницю.

З бюджетової комісії.

У дальшій ході дебати над етатом міністерства просвіти, заявив міністер граф Штірн, що міністерство присвячує дуже пильну увагу особливо школам середнім і висшим. Міністер просить о відкиненні внесення пос. Жітніки, аби вислімувати преліміновану уже позицію 7000 кор. як дотацию для німецького краєвого інспектора у Країні, витає резолюцію пос. Гурского, що до висшого шкільництва і вказує на момент, який головню повинен

рішати, особливо в справах університетів іменно, щоб їх креовано лише в порозумінні з дотичними народностями. Що до скликання гр.-ор. церковного конгресу в Буковині, то заявляє міністер, що ходить тут о справу, якій конче треба буде поступати в уагладненім інтересів одної і другої сторони.

Правительство в принципі не противить ся скликанню конгресу, але бажає, аби ініціатива вийшла від сторони компетентної, та аби вже наперед вдоволяючий перебіг сего конгресу був запевнений. На домагане пос. д-ра Ончула в справі креовани рум. паралельно при державній гімназії у Радівцях, заявляє міністер, що правительство відносить ся до него симпатично, мимо того, що число рум. учеників на разі за мале. Треба однак надіяти ся, що при відповідній організації школи, фреквенції збільшиться ся. В кождім разі треба буде при тім брати згляд і на розв'язане kwestії що до поміщення. Що тичить ся поділу учительської семінарії у Чернівцях на національні відділи, заявляє міністер що було его особливим стражем, аби сю справу посунути наперед, та надіється, що на підставі теперішнього стану сєї справи, буде можливо ще до нового шкільного року сю організацію дійсно перепроводити.

Міністер обговорює дальше домаганя катедри для козмичної фізики і порівнюючої філософії на червоцком університеті; що до катедри для порівнюючої філософії вказує міністер на труднощі, які вийшли би при вишукуванні відповідних, учительських сил, за те можливійше сповненні бажання оснований катедри для козмичної фізики. Коли ж однак міністерство хотіло би задовольнити бажання Волохів на отворені катедри румунської історії з румунською вигадовою мовою, то прийшло би в ко-

Денис Ораліко.

З „Первоцвітів“.

Ой весно, весно, чарівлива весно,
Які надії ти дала мені?
Чи я з тобою до життя воскресну
Й полину ген в країну піднебесну,
Котру що нощі оглядаю в сні?

Я радби знову бурю привітати,
Бо остогид мені мертвий спокій.
Я радби дивно силу почувати
Ти й радієш у боротьбі співати,
На крилах молодих, бурхливих мрій.

Я радби вже покинути сю хатину
Курну та вийти ранієм у садок;
А може так я хот яку годину
На вольній волі трохи одиначу
Серед квітчастих та рясних градон.

Ой весно, весно, чарівлива весно,
Коли ти вирвеш із кайдан мене
Коли я знову до життя воскресну
Й полину ген в країну піднебесну,
Чуття відваїду в собі огниве?..

К. 10. V. 1905.

Скляк. Ярчеський.

Штука в школі.*)

Віобразуване естетичних почувань, надане — внести чи бодай уагладити момент штуки в школі стали ся нині кичем днів. Красних штук належалоби, кажут, учити так само, як і всякого знання, тож преці знаве і штука є серединами образованія ума й серця. Будучи провідником народні мушуть ціняти ся красними штуками і придбати собі розуміння їх. Та розуміння творів штуки тепер, то вже має ся дуже ляхо. Нема живішого інтересу для архітектури, для малювання, пластики й штуки привороченої.

Школа бо повинна також подбати про се, аби сповнило ся велике слово Гетого: Нехай не мине ані день, щоб не оглянути якого гарного образу чи послухати гарної музики чи вранті прочитати яку гарну поезію.

Вже Пестальціці сказав: образованє в штуці разом із інтелектуальним образованєм робить наші душові й фізичні сили схильними до служби волі і до планованія над змислами і членами, робить зручними й спосібними ті сили. (Наведено з пам'яті). Вирвані на полі штуки є головною школою

*) Уривок з більшої німецької розповіді.

и вихованню молодечин. „Правительство“, ніжє Бар (збірка „secession“ видана 1900), „що не образує естет. смаку народу, робить його неспосібним до життя.“

Устроюють ся отже в школах молодечі вистави илисичних творів, декламаційні вечери, прогулянки в цілих ботанізованих або й для оглядання галерій образів чи також аних там історичних пам'яток, а другої сторони введено прим. у Галичині по гімназіях і реальних школах зовсім неестетичні й негігієнічні уніформи для шкільної молоді! Може в той спосіб малоб ся сповнати засаду Руссо: треба лише завжди робити протиположно ало ся, то вже певно не скажуть ся цілі?

Все таки є зусилля впусити „світла й воздуха“ меши сірі буденні стіни шкільні“.

Ось кільках Гамбурців побивають ся тепер трудитися для артистичного вихованія в школі. Довідуємо ся про се із „Seccesii“ Бара. Тамошнє „товариство учителів для ілюстрації артистичного образованія“ хоче дати спонукку до сего, щоб „школа більше як доси причинила ся до піднесення артистичної культури народу“. Радим над тим у всяких комісіях: в комісії для штук красних, для літератури, співу, і так дальше. Добрі мистецькі образи треба набувати на оадобу шкіл. Тут каже Бар: „учать преці в школі читати вірші; учать слухати пісень; чомуж не мають учти дит-

лізю із законами про черновецький університет, якого характер є німецький а викладава мова також німецька. Основана катедра для румунської історії викликала-би цілком природно подібні бажання і інших народностей краю. Так пр. агітують вже за основанем катедри для української історії на черновецькому університеті (sic! Ред.). Тому тяжко відповісти сим бажанням, за те міністер готов з сим питанням близше ознайомити ся і старати ся змінити історичний фак на черновецьким університеті о стільки, щоб і румунська історія не була покривджена. Що до домагання посла Василька в справі побудовання нового університету в Чернівцях заявив міністер, що головню він прикладе собі багато старання до зреалізованя сего бажання, розуміє ся, коли фінансові відносини будуть корисні і буде можливо думати на доставлене потрібних средств (але гарні фрази! Ред.). Також буде розглянено і мабуть корисно полагодженю справу увільнення громади Вижниці від участі у видатках на будову гімназії. Продовжене засідання в п'ятницю.

Церковні справи.

(Коментар.)

Із отсего документу виходить слідує:

1. Що румунізаторська гідра в нашім краю далеко давніше почала рушати ся, як то аничайно удержує ся, і

2. Що міродайні чинники церковні в давніших часах уміли гамувати вибрики румунізаторів і не давали їм свободну волю гуляти до схочу по чужій сніпці.

Що до першої точки, то говорило ся і писало ся у нас до тепер, що до часів Андріянич-Морари панувала повна рівноправність для Русинів і Волохів в коні буков. православної церкви і що аж сей архирумунізатор зяє єї і почав Русинів переслідувати в печуваний спосіб. Се по часті правда, а по часті ні. Рівноправність — як се знає в православної церкви і в правній державі, якою є наша ніччина, і бути не може — в теорії і на папері істнувала у нас в поконіжю, а особливо від часу т. зв. інтерконфесійних законів з року 1867., і єї себто ту теоретичну рівноправність не важко ся порушувати навіть такий загорілець як митрополит Андріянич. Але в практиці від часів розбудження національного почуття у Волохів семигородських, а особливо коли появил ся на Буковині семигородський збігонець Пу м и у л, почали Волохи мало по малу брати перевагу над неосвідомленими Русинами так у церкві як і взагалі в житті політичнім. Освідомлюючи національно Волохів, Пум-

нул і єго сателіти-ляпчари, із числа котрих був і сам Андріянич, якоювали в них заразом ідею, що Буковина — то праїй волосний, а ті Русини, що тут живуть, то зрушені Волохи, котрих би треба за всяку ціну назад повернути у волосний табір. Хто тільки православний, тот є заразом і Волох. Во православніє — то віра волоска. Тим заманювано то підхлібством-ласною, то гроздами і погордою православних ідентичних Русинів на бік волосний. Мовляв: „Таке як так як і ми славіні потомки Драгошів, Стефана Великого, Александра Вукула... Ви-ж Волохи справдішні, хоті і забулисте говорити по волосні! Ви не Русини, бо Русини — уніати, то самі зайди, Вайки, Мазури, що слугами-гаргатами прийшли сюди голі, босі, голоді... Фе, ви не встидаєте ся признавати ся з сими людьми до одної роботи?“

Оттаними аргументами перші буковинські румунізатори агітували супроти нас! І не перестали агітувати аж до сьогоднішнього дня. Ріжниця тільки та що тепер їх слухають тільки темні люди, тимчасом коли давніше їм вірили майже всі.

Що румунізаторська гідра підвала була в нашім краю свою голову далеко еще до владиків Морари-Андріянич, сему служить класичним аргументом пастирський лист владика Гамана з року 1865, виданий Др. Стодним 1899 під заголовком „Nationale und kirchliche Bestrebungen der Rumänen in der Bukowina.“

Отже практика життя, так політичного як і церковного, ніко в данна (десь від 1850 року) не дуже то придержує ся засад теоретичної рівноправності і справедливості супроти нас. Але ж ми поставимо собі питання, як наша верховна власть церковна задіяла ся давніше на се безправство, а як тепер, то мусимо уявляти тут на те, що заходить тут межі ріжними епохами нашого церковно-історичного життя принципіальна різниця. А іменно визначають ся тут три цілком відрубні періоди. Перший період сягає до року 1865, себто до появи уніатського пастирського листа єп. Гамана. До сего часу вища церковна власть була супроти агресивних аспирацій румунізаторів зовсім рівнодушною. „Робіть, що кому угодно“ — отсе мабуть було девізом владика Гамана і єго консисторії до року 1865. А позаяк тоді Русь буковинська еще снала сном блаженних, то і не дивили, що пумуліващина за увесь той час мала в нашім краю і церкві цілком свободні руки. За сей час позволючили ся майже усі старші євangelічні родини, як Григорівці, Поповичі, Граматовичі, Никитовичі, Гамани і многі інші, їмже ність числа.

Та сфанатизована волощина починає бушувати-жиринити в краю і церкві чим раз все гірше, чим раз все безоглядніше, чим раз все сьмільніше, все безветидніше. Тоді нині спам'ятов ся владика Гаман і почав відпирати напастників як де попало. Єго слідами пішла і консисторія (непоісних Цуркановича і Андріянича засуспендовано, коли вони загадали кривити у консисторії. Щоб ся спам'ятати румунізаторів-євangelічників, підас єпископ-

сь унажати обі партії, учителі й ученики, коли се удасть ся бодай у малій частині...

Гарні є й повинні загально прийняти ся змагання д-ра Ліхтарна (з Гамбург), сего урядника культури — як єго зове Бар, — писати ся можна й на деякі погляди Бара на точці виховання молодечки.

Сподіваймо ся, що обнова в тім напрямі не дасть на себе за довго чекати.

Ожидають єї. Артстичний момент, що має основне значіння для зрозуміння старинного сьвіта, мусить виступити немимно на перший план. Служить єму заведення поглядової науки на штуку, модельованя і рисунки, каже Райн (Pädagogie).

Чоловік шукає за новою красою. Широї горизонти вічно молодій штуці відкривають ся перед його розмірним, надіючим ся оком.

„Силу мати й смак мати, гігієну й образованє, се є нині великі потуги народів“, повідас зовсім справедливо Бар.

І крізь мрак уніаї подасть уладний, естетичний, Геллен свою руку об'явленому, відродженому чоловікові культури.

З німецького переклав Л. Т.

ска консисторія класне повисше розпорядженя. Ухвала в сій справі запала ще до життя владика Гамана, але динним способом мусіло уніяти аж два роки, поки консисторія — апа особливо від часу реабілітації Цуркановича і Андріянича по смерті Гамана робить ся поволі з об'єктивної духовної урядової інституції все більше і більше гнідом румунізації — найшли на відповідне обнародовати дотичне розпорядженя, що мало наслідком, що румунізаторське духовенство по селах і школах, зміркуючи відки і який інтервіа, цілком ігнорувало розваж консисторії і уявно ігноруєго навіть аж до сьогоднішнього дня — проти всякого Божого і людського права.

А що консисторія на те? Консисторія мовчить, мовби вода у рот набрала і тихцем тішить ся з сего безправства і гнобленя народу руского! Що більше, архимандрит Калінеску, збираючи розпорядженя консисторії в одну цілість, не прийняв туди сего розпорядження. Так то румунізаторська консисторія дала безправству супроти нас посередним способом еще свою санкцію! І румунізатори пішли далі лютувати проти нас... бо мовля дотичне розпорядженя промудроване під час опорожнення катедри єпископської! Ось як! Ось яких формальностей чіпають ся, аби тільки могли дальше нас кривдити!!

Закінчуючи отсі наші примітки до вгаданого консисторського розпорядження, ми виславуємо свою першу надію, що при утворенню відносин меж обома народами нашої церкви буде треба добре застановити ся над змістом сего розпорядження і mutatis mutandis обнародовати єго ще раз. Про се повинні подбати оба наші заступники у консисторії, котрих обовязком було ніко даво порушити єю справу. Ми переконані, що тепер ніхто не посміє нам протнати ся. А з другого боку треба зважити і те, що чужі для нас певно не збудуть жадних прав, як ми самі мемо мовчати.

ДОПИСЬ.

З Луц над Дністром.

(Темнота і неспорядки).

У нас в Луцях є, дякувати Богу, прекрасна церква і школа, але найкраща наша норма, гайби реанонції! Прийде сьвята неділенька, то в церкві нема нікого, але недалеко у Лейворен повно народу, там як на Йордан воду, беруть люди прокляту люру-брату. Ну, давніше старий панотець Філієвич любив дивити ся, як люди честують ся, не перечили, коли хто перебрал мірку, тому цілкомство в нас таки добре вкорінило ся. Однак тепер маємо молодечного панотця Копачука, такого доброго, щоб єму й сліди сьвятости ся і хоч він нас завжди напам'ятов, аби ми залишили п'яність, бо се наша згуба на душі, тілі і маєтку, то ми єго не слухаємо й далі провадимо наше легкомудре життя, аж підемо з торбами поїдї плоти.

Яна байдужність зглядом церкви між нами панує, видко було на зелені сьвяті. Отець духовний вибрав ся, як се вистиди дїє ся, поле сьвятити. Та тих десять людей, що були на службі божій, розійшли ся десь на пєсіля й не було в них ітн. Лишило ся на царя Константина. Та дивя ся, до церкви ніхто не прийшов крім панотця, даскала і паламаря, а коло кормчим ціла громада. Паламар просить, аби прийшли до процесії, але ніхто не квапять ся, кажуть, треба від весіля поправити ся. Так мусіли панотець самі поле сьвятити. Навіть старші брати нічим не цікавлять ся, одно роблять що в Пути свідїти та людий обмовляти.

В нас і товариство „Січ“ спить сном блаженным, бо свої єго не спирають а чужі против єго ворогують.

Наше село прямує очевидчим до пропасти. Гей, люди, спам'ятайте ся!

Іван Мокерик.

вити ся на об'язи? Дякого наше жадає: твориштуни, особливо обрави, мають дістати ся до школи, мають ся їх подавати раз в раз до розгляданя, вони мають окрашувати голі стїни“.

А як виглядала би є тим гімназія? Гімназія мала би з німецьких дітей, особливо селянських сніпів, зробити добрих горюпан австрійських. „Устрою отже школу як австрійську компанію меншальну, оттак часи конгресу: сьвятій образ Фіріха, багато Шієкідів, краєвідів Вальдміллера; в чотиривідтїм році прихотювати ся хлопців до Гріллардцера і Штіфтера. Але ось у нєсїй гімназії мають ся їм подати сиромогу дійти до вольної людности: даємо їм сиромогу пригланути ся гарному життю великого народу, Греків — отже компанія шийльна отиділована як сьвятиня, в нїй відзнаки діовїзійського й аполїньського духа; по такий молодости малиб они доволі сили перевести се на горішню австрійську. Уважати муть все тєє фантастичним, та я твердо увірений, що лише тоті народи будуть жити, котрі павторюють своїх людей із теоретичних на естетичних“.

Певно, що се фантастичне! Але гарно воно-б виглядало, що і павати, та ба — яка державна!... Бувають гімназії, в загальї середні школи, які з великою бідою ледво животїють і де лише полинаєть ся учительському тілу зносити тинку журбу про науково-естетичне вихованя. Щасливими можуть

Тов. „Руска Бєсїда“ в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2) видає що місяць ілюстровану просьвітну книжочку для своїх членів, яких вписало ся на сей рік 700. Не гайте ся і вступайте в члени а не пожалуйте. За вплачені 4 або 2 карони (селяни і молодїж) дістанете книжочки в більшій вартості.

НОВИНКИ.

Чернівці, 9. черня 1909.

Календар. Четвер 10. (28.) Ефтіхія, Микита, рим. Боже Тіло. Схід сонця 3 год 52 мин., захід 8 год 6 мин. — П'ятниця 11. (29.) Теодосій, Юліана, рим. Варнава Ап. Схід сонця 3 год 52 мин., захід 8 год 7 мин.

Др. Володимир Филипович. В своїй останній книжці (10 і 11.) помістив „Віковий Beamten-Zeitung“ портрет нашого співгромадянина доктора Филиповича і опис его трудів на полі медицини і громадних заслуг для краю. Особа д-ра Филиповича служила доказом, що Русини своєю повсякденною працею можуть дійти до найвищих урядів і найбільшого значіння і впливу в краю а також що наш нарід має доволі спосібних людей, талантів а своєю осердедлу, які в стані послужити народові, так що не треба для нас пошукати чужих сил інших народностей, які би нами радили. Коби лиш змінилися невідраді обставини, серед яких ми проживаємо, де власне спосібніші люди вадля нарізери покидають свою народність, чого, як се бачимо на особі д-ра Филиповича, зовсім не треба.

Шематизм бун. архієп. дієцез. Хто цікавився боротьбою Русинів на церковнім полі, той знав, що між їх прочими скаргами була й та, що румунізатори перекидують назви руских осіб і місцевостей в метриках, в шематизмі і т. д., щоб тим затерти й слід існування нашого народу на Буковині. Що до шематизму, то омолодо його з'ясування потрудились перед 30 літами з невичайною скрупульозністю архим. Калинську, надаючи йому, хоч се тільки офіційальна й писана по іменцях, чисто волоский вигляд, мовляв як личить єпархії з волоским характером. Так фігурував в „нашій“ шематизмі Руский Банцлів як Banja re Cetegiu, Борині як Borăni, Віла Кернцла як Fortăna Alba, Черний Потін як Rădă Negru і т. д., так що ми вже не визнавали ся, де жиямо, чи на Буковині чи в Румунії. Аж сего року вийшов шематизм в такому вигляді, що й ми Русини можемо бути в него задоволені. Назви місцевостей уложено вже після офіційального уживання а в скобках наведено їх по-руски і по-руси нашими черенками, на примір Котман (Cotman, Котмань) і т. д. Б справді ще похвали як Прилуцьке, Брацлавське, Кадобинське, Вакулиб Слобода, Волчинське, Віла Кирица, та вони вважали ся лиш в науага а не із злогобого сорця. Ми радо визнаємо наше признание духовній власті за її шорот до лішого, особливо впр. митрополиті, який усунув за час свого архієпископства вже не одно, що нас Русини разило, і що до шематизму, як оповідають, мусів поборювати завзятий опір із злогобого сорця.

Хмаролом в Чернівцях. В неділю навістив північну част міста Червоного головно передміста Рощі і Влокічку хмаролом і град. Наслідки хмаролому і граду величезні. Всі всіяки знищені, олені дерева осталися без листя і адрети ся тільки літ не зможемо привнести плодів. Число господарів, які потерпіли шкоду, вноситься около 800. Дні помісі удали ся на місці себ'я елементарної катастрофи, щоб побачити наочно спустошені місця. Град падав на Рощині завбільшки голубичих яєць і лежав аж до понеділка в вечер ще в великій силі на полях. Богато дерев вирвала буря з корінням. Загалом шкода нанесена сим хмароломом і градом дуже велика, та покищо ще не означено скільки она вноситься.

Гаврило Вороний, селянин з Камени, понажитувал в райфайзенській касі і в людей гроший і міг до Америки, як доносить „Правосл. Русь“. Але щоби донести Українців, додає она, розумів ся, що Вороний „Українець“. Українці воі перетелі і треба перед ними стеречи ся. Коли се так, то най повести нам „Правосл. Русь“, чому найперш гляди каменицькі громадяни і з власної волі поинули Кацалів а перейшли до України, між ними сьвітлий господар Еуген Карантун, що ухолов за зациского етона? На се трудно найти їм відповіді, тому ми поможемо їм словами самого Карантуна: „Во-Кацали, як читати їх слова, файні люди, як же притягнути ся їх ділам, то на їх боці лиш неправда і прутарство а діл нема ніяких.“

Паньска пшениця. В Бобинцях втали румунізатори дуже дотепну штуку, аби напавсних їм читальників спомпромітувати і застрашити. Они підняли бурлаків, щоби внарали, як нам доносить, міхні зі збіжжя у їх приятелі, бобинського дідича і занесли до нього тьмовної читальні, а відтак постарали ся, щоби зробити трує в читальні, де й найдено збіжжя. Читальники остовіли, коли про се чули, але на щастє мають осядків, що ніхто з них невинен. Карна розправа небавом покаже, як діло має ся. Також дивно, що шафари замовляють наших людей, аби поинули горнути ся до читальні, тогди й процес осякнеть ся на нічмі. Таке оповідають про Бобинці і ми мови, що се румунізаторське діло. Але що найкрасше то се, що Кацали в „Правосл. Русь“ дуже тішать ся з румунізаторського дотепу і видають на нас при сій нагоді різні клевети і підверіа. Спомпонувавши собі навіть „невірство“, задля якого наші читальники посягають за чужим майном. Ось які павогаці ті Кацали,

нічого не роблять а живуть хитро-мудро одною брехнею. Такі они нам приятелі!

На костомище манджурских героїв. Перед кількома тижнями вийав з Росії на даленій Схід православний під Вострогов, щоб зидити поди бити в Манджурії, де в часі рос.-японської війни полагло так багато російських воєнів. При сїм мав він також на цілі огнинути могилы погибших там Росій. Японці не лиш не роблять ему в зидкуванню війних перешиод, але ще улепшуют. На загал, ни лиш Вострогов до російських часописей — манджурскі могилы знаходять ся в дуже сумному стані. В Дальнім, християнське кладовище знищене майже цілком, а отліл каплиць вириті богохульними написами. Натомість ліпше заховала ся церква і міська школа. В Порт-Артурі Японці причащували кладовище російських воєнів прегарно. В дванадцяти спільних могилах спочивали сїх воєнів до 14 тисяч. Мають спільний памятник. Вострогов підірвали панахиду на могилах, в котрій спочивав 6500 воєнів, полагших в обороні „Високої гори“. В сїм богуслуженню взяли участь усі Російці, проживаючі тепер в Порт-Артурі, котрих в тіліи 12 душ. Вострогов знає російську суспільність до складання датків на будову памятників для полагших в Манджурії. А кимже, се їм поможе щось, або їх нещасним родинам. Згадуючи про се, жак проймає чоловіка: там на даленій, даленій чужині полагла така сила адрового у розцїніті життя народу... І питає ся, се мило се агнуло тільки нещасних людей, а якої рації цар Микола замордував відразу сотні тисяч своїх горонин? І нія голова православної церкви, перед ним паде ціла „істинно-Руська“ Росія і его ще досі терить на собі і носить ся земля, яку нашої ніяк так обляло людською кровю... Страшно подумати.

За око. Перед судом присяжних в Тернополі відбула ся оної зарна розправа проти Николая Російского, обвиняваного о побиті Войтіха Шафрана. Оба парубки із Шманивцею жили під довгого часу в негоді, сварили ся і били ся часто. На абамі у Тмача прийшло було між ними знов до сварки і за того, що Анна Смеречинська не хотіла йти в танець з підбитим уже Шафраном, а танцювала з Російским. Ослоблений Шафран став відгрожуєвати ся Російскому, а той розлучений і дларив Шафрана золаною палецею по голові там, що либав ємо око. На основі вердикту присяжних, заудив трибунал Російского на два роки тижної мавиці, заостреної постом і темницею в роковий день вчинку.

Торг бородами. Царц. Живнє оповідає таку історію: Даний періодок заведено останними часами серед деяких робітників на лісових заводах при етаті Бенетавій. Не маючи зашо шашти, робітники несли шиниарам в заставу та просто на продаж „дайву“ одешу, чоботи, чий, цукор, сало та ці. Тепер же бородачі робітні переважно по 30 років і старші, минають за нія фляшки горіння свої довгі борода, які они голить і стрижуть по умові з шиниарем. Часом борода голить за готівку на продаж, по 15 коп. штука і по 20 коп., як що голить разом з вусами. Через сє „новину“ багато робітників ходять тепер, як Американці, поголеними борода і вуси.

Найстарша на сьвітї супружа угода. В знайденим в лютім 1906 р. в Бєніті папірусі, який тепер переходує в берлінський музей, відчитано недавно тому сїдуючому найстаршу на сьвітї супружу угоду, списану в чисто єлліпсїй (грецькій) мові: „В семім році королівського володіння Александра, сына Александра, в 14. році сатрапії Проломена (311—310 пд. Хр.) в містї діос. Супружа угода Гераклейдеса і Деметрія. Гераклейдес бере собі за жінку Деметрію з Кос, рідну доньку єї батька Лептінеса з Кос і матери Фільотіс, яко вілний мілану, котра рівнож приносить з собою одіж і окраси вартости 1000 драхм“. Далше сїдують постанови що до вибору одіж, о котрім мають рішити муж разом з тестем. Описні сїдують постанови що до можливого прелюбодїства, о котрім має рішати мировий суд вибраний обома сторонами. Прелюбодїство має в кождім случаю потягнути за собою ронд, а коли би виноватий був Гераклейдес, то має обовязувати отам постанов: Коли би Гераклейдес зловлено на таким вчинку а Деметрія могла то дозвати перед замолеленим судом а трох мужів, то Гераклейдес має їй звернути внесено віло в сумі 1000 драхм а до того ще заплатити 1000 драхм а александрийскій єрібній валюті. На конєць сїдують ще постанови що до анюванн єї угоди а відтак підписи шістьох сьвідків.

Оповідки, іменованя і т. п.

З ц. к. управи руху. Сегодня отворено особний рух парогом ч. 30) до Чернівців і через Чернівці, далше отворено тягаровий рух через Чернівці в обох напрусах. Львівський тягаровий рух перерваний на далше.

З тутейшого заводу для слїпих і глухонїмих. Завод для слїпих і глухонїмих в Чернівцях прийме на науку а початком сїдуючого шнїльного року слїпих, до науки здібних дітїй в шнїльній віку, яких донають: 1. метрикою, що мають 7—13 літ, 2. посвідком приналежності, що вони Буковинці, 3. сьвідством лікарським, що вони слїпі, але в про-

чим тілесно і духовно адрові, отже здібні до науки, 4. сьвідством бідности родичів і їх самих, коли хочуть бути прийняті за половину оплати або зовсім безплатно. Подана із оими доказами треба вносити просто в дорозі ц. к. староства найдалше до 31. липня с. р. на рузи голови товариства опіки над слїпими і глухонїмими в Чернівцях (в будинку правого правителства). Чернівці, 7. черня 1909. — *Кушнірок*, перший заступник голови.

Конкурс на директора закладу директорку і господарю для дївочої бурси товариства „Рускої православної шляхти на Буковині“ розписує ся до 1. липня с. р. Подана просить ся вносити на рузи секретаря товариства Панька Кліма, улицы Петровица, ч. 2 на поверсі. Услїви і умова устно.

Із штуки і літератури.

Записки Наукового Товариства ім. Шевченка. В останніх днях появил ся LXXXVIII том „Записок“, котрого зміст ось який: 1. Зміст тому. — 2. Студії в історії церковної унії, написав Богдан Бучинський; 3. Матр. Григорій. — 3. Витовщина і Гадяцький трактат, написав Василь Герасимчук; 4. Бунт Пушкарів (далі буде). — 4. Українські драматичні аюстави в Галичині в першій половині XIX. столітя (Замітки й матеріали), подав Михайло Волянєк (докінчено). — 5. Причини до історії 1848 р., подав Іван Франко. — 6. Причини до історії руського духовенства в Галичині від 1820 до 1853 р., подав Михайло Зубрицький. — 7. Miscellanea: а) Угро-руський співання Івана Грідилевича, подав В. Гнатюк; б) Панцирні пошнїности у Верхонїї, подав Г. Рєванович; в) До історії видання Помисової збірнї: „Українські приваки, прислїва і танєцино“, Свб, 1804, подав Михайло Волянєк. — 8. Наукова хронїка: Нові видання по бібліографії українсьобілоруських стародруків, подав Іван Кривецький. — 9. Бібліографія (рецензії та справозданнє). — 10. Оголошення.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 9. черня 1909.

З бюджетової комісії.

Відень. 9. черня. (Кб.) Окрім того що подає про дебату в комісії бюджетовій, обговорював міністер також справу українського університету і заявив, що він з свого боку відноситься ся прихильно до руских домогань, однак адїбенє сего справданого бажаннє зазначити від співділани богато реальних і законних чинників, мимо того буде міністер optima fide прагтовувати терен до адїсненнє сего бажаннє.

Вибори до ради державної у другім стирійскім виборчім повіті.

Грац. 9. півтїня. (Кб.) При доновинючих виборах до ради державної у другім стирійскім виборчім повіті показала ся потреба тісного вибору між кандидатом німецьких вільнодумців Вастіаном і кандидатом християнськосо-соціальної партії Майн-тайфлем. Мандат сего виборчого повіта надісям бувшому міністрови Дерматі.

З турецького парламенту.

Царгород. 9. черня. (Кб.) Палата продовжала друге читанє рєвїзї державного устрою. Багато послїа домогань ся заведеннє права султана єсидати міністрів, щоби тим єкрїпнїта силу корони, бо в противнїм разі край опинив-би ся під абсолютним кабінетом. Дотичні артикули про права султана відслєано до комісії. Над артикулом про шнїльництво розвивав ся дуже жива дебата, Внесок християн на задержаннє теперїшньої системи науочної відкинєно. На внесок Вонгарина Дорофа прийнято артикул про тайну листів.

Торговця збіжжя.

В Чернівцях платили днї 7. черня 1909 за 50 нгр.

Пшениці	14-50—14-75
Жита	8-90—9-10
Ячмєннє броварного	8—8-25
Вівса	9-25—9-50
Кукурудз, прїма	7-80—8-10
Кукурудз, нової	7-50—8-20
Пшєнїчної соломи	5-70—5-80
Житної соломи	5-90—6-10
Спїритусу (10.000 процент. літрів)	47-50—47-50

Датки на памятник ТАРАСА ШЕВЧЕНКА в Київї просимо прислати до „Рускої Каси“ в Чернівцях ул. Петровица ч. 2.

Передплата на „Буковину“

плата в Чернівцях:

в Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.

в Росії: на цілий рік 12 карбонанів, на пів року 6 карб.

в інших державах: на цілий рік 40 фр., на пів року 20 франків.

Для місцевих і реалі буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під надбавку і поштувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотників.

Оголошення коштують по 10 сотників від одностиповової стрічки або 11 місяць дрібним друком (petit). Ціна кімкоріонних або при річних замовленнях значний опуст.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.

виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петронича число 2

Число телефону 176.

Адреса для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устатити поручити чи що для від 10—11. рано і 2—3. пополудня крім неділей і свят.

Надплати по 40 коп. від стрічки, при частійших замовленнях відповідний рахунок. Редакція неохоче приймає від порту. Рукаписи історичні і наукові лише на попередньому застереженні і надруковані початковою наложитостю.

Циркуляри або притоки коштують по 2, 3 і 4 сотників від штуки.

Наложитості на окремі жарнаки почтаєм на окремі оп.

Проти піяньства.

В нашій послідній числі, призначеній для народу ми вгадували о організації селян, о її значінню і потребі, а сьогодні хочемо заговорити про одну з найважливіших задач такої організації, — про боротьбу з піяньством. Вже не раз писалося і говорилося о тих страшних наслідках, які потягає за собою піяньство, як воно підкопує здоров'я, не то одиниці, але взагалі цілих народів, тому уважаємо konieczним, таку важну справу порушати все на ново, аби наше селянство призадумалося над нею, та аби ваялося уже раз до острої борби проти сего страшного порога їх здоров'я, та їх майна. Борба проти піяньства не нова, всі культурні народи стараються поширити її між всіма верствами своєї суспільності, головню між селянством, котре, завдяки своїй темноті, ще не пізнало добре того великого лиха, що від віків тяжить на нім та нищить його на душі і на тілі.

Під напором різних зборів, які уряджувало в тій цілі між народом, та не менше під впливом всіляких товариств, що мають на меті поборювати піяньство, вкільки рішалося і наше правительством внести у палаті послів законопроект проти ширення піяньства. Вже незадовго будуть радити над ним проектом наші послы у Відні, і ми вигаємо сю вістку з найбільшою вітхою. Крайня пора, аби правительством таку важну річ взяло само

у руки, та видало острі закони, коли сам нарід, якось не дуже охоче береся до сего діла. Закон уже виготовлений і прийде в короткім часі під обради наших послів, тому хочемо наших селян познакомити уже тепер з деякими, важливішими его постановами.

І так новий закон буде передовсім звернений проти побільшувани числа шинків, або скленів, де продають різні напнтки тому, що чим більше число шинків або скленів, де продають різні напнтки, тим більша нагода до пнтя. Право продавати напнтки, будуть мати лише ті, що мати-муть на се концесию від правительства, а хтоби не мав концесії і продавав трукки, буде остро караний. Концесія буде надавати правительством лише відповідно до числа мешканців міста, села або цілого повіту, так, аби нігде не було більше шинків, як конче треба.

Таким способом дадуться усунути всілякі шахрайства, які діють ся пераз по наших селах, де один, або другий скленар, що не має права продавати напнтки, сам на власну руку продає пиво і горівку, аби лиш притягнути до себе темного селянина. Після сего закону не вільно буде уже пнтя на „борг“, а що значить таке пнтя на „борг“, се мабуть не оден з наших селян відчув на власній шкїрі. Якраз се послїдне, було для наших селян найбільшим нещастем і неоден, що посїдав колись гарний маєток, за якийсь час, найшов ся разом зі своєю родиною на вулиці, та пішов на жєбри. До тепер був такий

закон, що, хто допустив ся якогось злочину, чи там иншого каригідного вчинку в стані пнянї, того уважляли якраз тому, що діяв несьвідомо. Та се буде після нового закону инакше. Насамперед будуть кожного карати за те, що пня, а крім того будуть карати і за те, чого допустив ся. Хто відважить ся продавати пняному напнтки, буде як-найостріїше покараний. Кого в протїгу одної половини року найдуть пняного на якійсь публичній місци, на того буде наложена кара від 1. дня до 5. тижнів арешту, або в грошах від 10 до 500 корон.

Се були би лише найголовніші постанови нового закону, котрий має незадовго уїйти в житє. Треба признати, що він подекуди дуже острий, але все таки можемо надїятися, що тим способом скорше удасть ся присилувати людий, аби раз уже поиннували вські напнтки, котрі затроюють у чоловіці вські людські почування, та роблять з него звірюку, що не варта найменшого помилування.

Коли нарід буде уже свідомий тих страшних наслідків, які приносить на него піяньство, тоді він самий з обуренем відверне ся від того грїху, в який щораз попадає, проклене то самоубийство, якого допускає ся від віків, самий на собі. Тому жива свідомість погубности піяньства серед народних мас, буде найкращим средством до его усунення. Числами дасть ся доказати, що більшу часть злочинів і вських провин, поповнено в пнянїм стані. Тому треба щиро повитати якраз ту постанову будучого закону, у котрій

Скїдр Варобичев.

Гуцульська Доля.

(Конець.)

„Все, що серце віщувало, до знаку ся стало, — лихо люте щастє мое тяжкою притопало. Під Совільським всі дараби в скали ся розбили в Черемши всі кермангї нагло потопились. Викинули мутні води покриті сивцями трупи, — щоб ми удовиці всьє намул слезами обмивали, щоб дївчата з жалю замирили, а молодого — могилою легїні звїтчались в кришталевих тих палатах Черемши старого, звїщали всі снї — надїї серця молодого. Воже правий! Передчєра дивлю ся в долину і очам своїм не вірю. Подивися, сину, дїти мої! Нєші а фєі, ланков труп покритий, роздроблені руїни, ноги і череп розбитий. То ваш тато, то мій Федір! — обинудла, звалзавсь. Платані ті мари-ноні важко положили на подвірє; тихо, сумно „Отчєнам“ шєптали. Лїхо всїх приголомшило, як мїмі стєнї, моя закопанї у землю, слєзи ся котили по лїцях бїдїх, журливих, жалю всї тужили. Збїв град усю гєть надїю, роздер душу мою, Придавив аболїле серце тяжкою снєлою, щобї бїльшє не віднило, щоб живцем вишрало, щобї бїльшє щастї-долї в сїті не знавало, щоб дощем осїнним слєзи густо та спадали, щобї болї бїдну душу на хрєст розчинили. Товариші-побратими мєрїя положили у хатнї на лавоньку, рантухом укрїпи, занєгли восковї свїчі ії почали збївати домовину. Здавало ся — серце виривати

їм забитись мєні з груди, — в очах темно стало, кїзє чорнє то воронє перед мїєю снувалося; чула в трунцї як вілочки грїмно забивали й добрим словом покїйного Федї суминани. У горьчїї голоє чула дєна престарого, як читав він із псалтирї, в Господа святого молїти покою-мїру, — серце мое рвалося, що лєчу в безодню-пропасть все менї адаловсь. Плач дїтїй в однє а чула, снубилїсь круг мене: „Чому кров обїтала дєди, чом? снєжи нам новє!“ Так в однє мене питалїсь, а нїмою була, не могла промовїти слова, хоч усє а чула. Що зі мною далї сталося, не знаю, не знаю, нїяї аж опам'яталась. Маю, мїї розмаю! Ти в могилї спочивавш а я тут остала, щоб по-їїні щастї-долї бїльшє не знавала. Воле мїї тяжкий, незносний, глїбокий як море, ох, недоле гїрка, люта — жалю мїї і горе! Хто подасть нам щирю раду? Знужди хто мїя збавить? Хто поглядить сиротїтам то лїчно ємагїє? Хто їм хлїбцї прїотарє? Хто цариню снєсить? Хто в змїї двєрєцї крубє? Дїти щобї босї на смїх людєний не ходили, хто бїдних огорнє? Воже правий, мое щастє охїло ся в чорнє лахмєтє, що пїчну абога, не знаю, не знаю. Рєвє ся в кусїї бїднє серце, живцем умираю. Якби не ті червчєтє: Черємш глїбокий, а снєлїстїй той Совільський, вєзник влєсокїї! Снєкла-б в него, розбїла ся, всю бїду забула, або в круторїї того Черемши втонула. Тяжко, важко до рєспунї. Знєвєлє ся мїлий Боже: Хто адовї і сиротїтам в луждї допоможє?

„Бог поможє!“ потїнали сусїди, но абога знеможєна потїкалась, навїть до порога

не могла ступити ногою, нїт у тїлі сил.

Яї сонїра ту аїлїю бїдну повалили д' землї смутком і ті слєзи. Нєвїхїдєв долї: Схїє нещєсна як снєжєна цїмїтєчєв із поїлї. Плачє Настя, плачуть дїти, чолонїна й тата сєгодня нїї похонили. Ох доле щєрбатє!

У Карпєтах-вєрхонїнах раз гєрєзд ся жїло, Тв давнє добрє і щастє Черємшом повалило в Чорнє морє у глїбока. Жєбралими стали вєрхонїни рїднї дїти і слїди запалєсь, де раз розкїш процїтала і бєгачтєво було. Доля нєчє та заплїта кнїгїня зєсонула у вєрєпах недєстунїх, в дєбрах Чорногорї. Хоч всї плачуть, хоч всї молїть: Зїйдї нїє раз зорє вєшє аєна, стародєнна! — то вєна по лїкї нїє не зїйдє вєрхонїнцїм, жєбрацїм-зєлїкам. Провїнали — покутують, бє на сєму снїті пїчна їм нїма суданєсь, не дїєдуть бїлш лїта. Гнєть їх будє, куда схочє — о гїрка недоле! — буйнїї вітер, як лужє то пєрєнєтїнєлє і слїд знїщєть злїтїй вєрї! Тяжко согрїшили. За горївку, за смєрдлєху мєрєя пропустили поконїчнї лїсє свої, поконїчнї гєри, і рїки, потоки бєстрї, сїновєтї, бєри... Схємєнїть ся, Гуцулїни, молю вас, бєлаю: спамїтайтєсь, не члїїтє із свїтлєго рєзю пєкєлє темнє і крємїшнє! Дїди вашї, дуїи, обернуть ся у могїлах, — дїти їх, улїки в влєснїй хатї поставали вїє комїрїнїями, ходїть жєбратї єдєлами на плєчєх з торбами. Прєпадєтє із свїта, — схємєнїть ся, людї, схємєнїть ся, бо як завтра Гуцулє не будє мїж живїми. На ярмарїках муть на добрї грєшї снєкуднїца показувати стрїї ваш прєхорєшїї;

ДОПИСЬ.

Із Бобівця.

кажуть ся, що при вимірюваню кари, за сповнений злочин, не буде ся узглядняти стану, у яким его сповнено. Хто самий лізе між худобу, той не заслугоє на те аби до него прикладано мірки, як до чоловіка, що має розум і волю.

В борбі проти піяньства, повинно би ся в загалі уживати як найострійших, законних способів. Се лежить в інтересі кожної одиниці, кожного народу, та наменше в інтересі самої таки держави, яка мусить дбати о те, аби виховувала собі кріпких, та здорових на душі і тілі горожан.

Рада державна.

Палата послів зійшла ся знова по короткій перерві, яку спричинило то, що у палаті прийнято внесення, звернений проти міністерства. Тому почало міністерство нараджувати ся з різними партіями і запевнювати собі більшість голосів при голосуванню, яке мало би ся ще раз відбутися над внеском, в котрім внесендавець домагав ся, аби скасовано права, які призначено босаньському банкови і виходять на велику шкоду для тамошнього селянства. З гіркою бідною добуло собі правительством більшість чотирьох голосів, які уратували его. Сими рішючими голосами в такім клопоті правительству були голоси наших послів з Буковини, які були, як пише нам неприхильна газета „Bukowiner Volksblatt“, яничком на назі парламенту.

В комісії, яка нараджує ся над державними видатками, порушено між иньшим також домагання Русинів, головню шкільні і церковні справи, в яких наш нарід між усіма найбільше поприраджений. Русні посли жадають вже від довшого часу заснування руского університету у Львові а міністер просвіти заявив, що не має нічого проти сего, але треба, розуміє ся, згоди і зі сторони Польки. Міністер обіцяв з своєї сторони підперти сю справу.

Тан само висказав ся міністер за скликанням церковного з'їзду на Буковині, на яким порішено би вже раз справу поділу дицезані; однак, думає міністер, треба, щоб сама духовна власть взяла сю справу в свої руки.

Сего з'їзду бажають собі Волохи і їх зметунники в парламенті, бо вони знають, що на такім з'їзді взяли-би Румун за помічню своїх поплечників верх і наші оправдані домагання на поділ дицезані прогноміли-би марно. Тому русні посли проти сего з'їзду, який не приносив рускому народові на Буковині жадної користі.

Що до иньших домагань руских і волоських послів Буковини, заявив міністер, що правительством охоче підобре такі бажання і буде старати ся, аби всі бажання, піднесені заступниками народу, сповнились. Так любить наше правительством завжди зацитувати нас і в рушавниках до нас промовляти, кажучи, що не має з своєї сторони нічого проти бажань нашого народу, та завжди відсуває на догідний час.

поставлять фігури з воску ваші, скажуть: жили лицарі такі на світі гоні, покі сили, а тепер їх слід заховати. Де він проживав, там двісь другі, чужі люди, дідами стали. Племя инше розведе ся на рускій землиці. Пугилівка і Черемош як ті жалібниці муть ридати, заводити за тими часами, як носились Гудулини гордими вітрами, безкрайними Карпатами і в розкошах жили, і в кошарах по п'ять соток овець чисили, як чернічники брели в чоресах червоних... все минулось, все пропало, лиш чорні ворони муть поситись над країном, де раз доля прала золоті нарчі-адамашки; там тепер рошилася крила зла недоля. Згуба, гибель там, затрата, між старечий верхована носить, раз богата. Ви Гудули, вибачайте, знайте покуту, неадаром вас чинила брата та, отрута, ви посідний землі кусок хитрунам продали, пропалим, нещасним людям всі ви поставали...

До вдови и вертаю ся, що зачав, скінчити хочу... „Боже милостивий, тяжко в світі жити і боротись з недостатком, о тяжке горе, трудно вийти хмелюноці в гору без підпора... Сиротата підросати, наущного треба, кожний знає, що хліб божий не паде із неба. А що его заробити пальцями-пушками тяжко, гірко, ах Пречиста, змилуй ся над нами! На саме середопієтє шість років не мати мій Петро, а Катерина, сні дасть дочекати Господь Юрій, піде в цятій, а Кость кучерявий у Петрівку піде в третій, а Грицько білий ще лежить там у норі; — всі ви хліба просите, сні не дам їм недостатком, плачуть і голосять.

І в наше віконце може засвітити вже раз сонце, говорили наші селяни. Та не думайте, дорогі брати, що може в нас не було інтелігенції та письменних селян. В нас є дідич, є священик, є також і учителі. Та на жаль мало хто з селян хотів вантати ся нашою долею. В селі було дуже тихо. Бо наші панове старали ся, щоб всякий національний рух убити а впоїти в наших чистих руских селян напосоні і волосні ідеї. Нашому панотчикові йшло все а порядку, бо в заламунтій воді легко рибу ловити. Аж тут нараз, мов грим із неба, з'явив ся перед роком між нами наш краєв, надучитель Тонарюк. Від него ми перший раз почули щирі слова про самоуправу. Він то був перший, котрий сказав, щоб ми добивали ся літньої долі. По тижній боротьбі з панотцем і дідичем удало ся нам на помічню сего добродія перед роком запровадити в нашій селі руску касу. З днем заснування наші настало в нашій селі часе покою. Місцеві Кацапи та Волохи, зачали нас переслідувати при кожній нагоді. Та наші люди, під проводом нашого циркового провідника Тонарюка і господаря Івана Москалюка тримали ся кріпко і не дали ся розводити. От так то боре ся наша горетна свідомість Українців майже цілий рік від часу заснування каси.

Зараз по її заснуванню, задумали ми отворити в нашій селі й читальню. Ми передали в міснцю листопаді статут до відомості правительству і аж по ухваленні кількох місяців затверджено статут. Інши тільки учув дідич та панотець, що ми хочемо заснувати в нас читальню, так зараз вислали свого окомана і иньших темних духів, щоб людей від читальні стримували, кажучи, що то уні.

Всім часі прибули нашим проводирим на поміч учителі Лютика і Жуковський. На учителя Лютика зачали румунізатори роботи всілякі доноси до властей, а то, що він зачав учити шкільну і домашню молодіж церковного і світського співу. Ми просили наших учителів, щоб не страхали ся ворогів, нехай ідуть тою самою дорогою, що наш земляк Тонарюк, на котрого так само роблено свого часу всілякі доноси, бо правда всюди побідить. Тимте, назвали ми, на слова нашого великого Генія Тараса, котрий сказав: Боріте ся — поборете.

По річній, тижній праці директора Тонарюка і господаря Москалюка, як також учителів Лютика і Жуковського, удало ся нам отворити й в нашій селі в селі зелений понеділок, дні 31. мал, читальню „Рускої Весілля“.

Не було сетаке собі поодиначе отворення а було се величаве національне свято, якого ще не віділа околиця.

В селі день, то читала наша громада перший раз посла та слухала щирих та дорогих его слів.

Сего поведіння, в раннього ранку гукнули вистріли мовдірів, даючи мешканцям знак, що сьогодні є надзвичайний день для нашого села. Нарід почав зорбою збирати ся коло дому востного господаря Москалюка, назираючи нетерпеливо чер-Кривому і розбиваюсь від динни до ночі, щоб лиш хліба заробити, щоб не мокрі очі моїх бідних сиритаток; вже і рук не чує: тяжко, Боже, а на світі мучу ся, горюю, щоб лиш а голоду не мліли мої дрібні діти, нещасливі недолітки, мого серця кайти. Праду сему острю вонну, державу леп тому, тчу суню а богачеві, дякові старому сімо в конці складаю, щоб лиш заробити кусень хліба, й аби чесно на світі прожити. Діточки хіба водиці принесуть до хати, иншої від них роботи годі вимагати, — ще маленькі; — хоч старшенський вік міг би пасти, та дасть Віг овець у мене; бездолянна Насто, Кривай, муч ся до могили, так тобі співали над колоною, як дитини ти у ній лежала; щасте, доля не судилася, — горе лиш і слези; до розлуки тяжко-важко мені, як березі, що росте там над скалою, корінь ся видіє і россою залізаєсь, жакне, ине, мліє, бо нещасній судило ся живцем умирати, від розкошів сего світа нічо не заливати.

„Як спитали грішне тіло Федора в могилу, знемогла а; погромилена, упала на синах. Та бідному хорувати довго дарма, годі: „Муч ся!“ написано було при моєму роді. Но недоля не самотно білим світом ходить, за собою мов слівого друга лихо водить. Срунь і Мошко віддихнути мені не давали, і вдовиці, сиротатам за довгі ушми сіножатку і парину і лісок в долині. Остала ся лиш воронка й хатна сиротині. Добрі люди спмагають, кожний чим лиш може; трудно дітий годувати вдові, — мийшій Боже!

новачких гостей, а головню свого дорогого посла Николая Спинула. Точно о 2. годній по послудню дав знак вистріл із мовдіра, що наближають ся черновецкі гості. І тут же один вистріл повідомив прихід посла Спинула. Повів душний ся перед брамою, де очікувала свого посла тисяча народу, під проводом громадського присяглого Козака, радного Москалюка та добродія Тонарюка. Нарід привітав свого посла гримом „славно“. Приступив до триумфальної брами, привітав посла короткою але влучною промовою громадський присяганий Григорій Козак, передаючи послоні в імені громади хліб і сіль. Між иньшим сказав сей селянин до посла от так: „Витаю Вас, дорогий после, в імені нашої громади, та висказую нашу вітху а нагода нашої сьогоднішньої гостини в нас. Дякуємо Вам, що Ви вислухали нашої просьби і прибули на наше сьогоднішнє свято, а перед усім висказую свою вітху а за того, що Ви, дорогий пане после, не зважали на то, що з иншої громади упали на Вас тільки 5 голосів на всіх 360. Ми тому не були винні, нас не було кому на добру дорогу направити, тепер аби ми пізнали, хто нам ворог а хто нам приятель. Й ще раз витаю вас сердечно в імені нас всіх покряпджена селян, а просьбою, запинати ся й на далі щиро ми до тепер долею наших мужиків. Нарід Вам піддаєть ся, а слава про Вашу діяльність зайде і під найбіднішу стріху. Нехай Господь-Бог поволяє Вам прожити многих літ для добра руских мужиків“. Вистріл із мовдіра та грим „многая літа“ загуло в сотні грудий. Зворушений посол подкинував громаді щирими словами на таку мнду несподіванку і обіцяв по хвалі сказати, де що народили про свою посольську діяльність. На порозі гарно коверцями прикрашеної стодоли почитала посла доколична інтелігенція. Нарід рухнувся за своїм послом і наповнив обширну стодолу. Щасливий був той, що знайшов місце в стодолі, бо більше як дві третини мужиків через брам місяці сиділи на дворі. Директор Тонарюк виступав і отворив збір. В своїй доповіді промові начеркував цілу історію заснування товариства читальні. Висказав на то, як він мужиків багато переконував людей, доки направили їх на сю дорогу. Інї тяжкі перевони ставила ему ворожа інтелігенція. Як він тільки висловив ся, що треба заснувати в нашій селі касу а потім і читальню, то зараз посипали ся на него доноси та лайки, а прилониний его переслідувано з кожного боку. Просить селян, щоб не дивили ся на селетні вороги, що ніби то хто омане, що він Русин, то він уже уніт. Там український нарід був той, що за православнія проливав свою кров. Наші предки Козаки бороли ся з всякими диними народами і наложували голови за нашу православну віру, а щоб ми всі тепер покидали, то був би для нас втид. Се лиш безхарактерний чоловік може покинути свою матірну віру, свою матірну мову, звичаї та обичаї. Томуж брати селяни будемо і на дальше православними, але при тім не покидаймо і нашу святую націю, будьмо завжди щирими синями нашої великої матери України.

В дальній своїй промові висказав бесідник радість а нагоди гостини в. п. посла Спинула і почитав его як найсердечнійше, як також підпо-

Голіх і одіти треба й нудрі зачесати, і на добру доріженьку що дик направити, і Отчешу учити, щоб молитись знали і як праві християни Бога величали. Як-би росні діти були, клопоту не мала-б, господарю сему-тому а слуги би наніла, та вони як мик дрібненькі, о тяжка недоля, від роботи, труду, праці у болах аж кола. Знемагаю. Що діти, прикладать тра руки до роботи мовольної, незносної муш, сні не хочеш загнати разом з сиротами. Тяжко жити, ах Пречиста, змилуй ся над нами!

„Рідно Боже, діти, завтра! Треба пристарати дворець а ліса“ — говорила дітем вдова-мати, щоб морову ви не знали, студінь нинерає душу а тіла, особливо тому, що не має кохушки загорнутись. „Петре, на полиці, а кулена, нагодувай братчика й сестрицю, а дитині молока дай теплого напийся. Доглядай го, то твій братчик, дивись щоб накрите було теплов сукманником, а ноги заплаче, колиши го, щоб заснуло, сину небораче“.

„Добре мене, не журис, таже Бог із нами остав ся, та дрібними дітьми-сиротами. Все догляну, рідненькая мене, не жури ся, вертай лиш скоро неенько, а лісі не бери ся“. „Радоб хутко вернути ся, мила аж дорога, де мож гили назбирати... прощайте небога...“

Вийшла а хати із слезами, саночин малі тягне снігом, що адужає. Діточки дрібні засунули ватком двері, у світлиці тихо, лиш заверюха свіце і нічує лихо. Удовиця тягне сніг білими снігами,

ручнина матерного товариства „Руска Бесіда“ ви. добр. проф. Бридзана і відпоручника філії „Рускої Бесіди“ в Сторожинцях ви. добр. директора Т. Іванецкого. Виводи бесідника повтали збори гучним „слава“. Окрім сих добродіїв звалили прибути на збора ви. пані і панове: Директ. М. Зота з панєю із Драчинець, директ. А. Барбір із Кабана, директ. Полиця з панєю із Глинці, директ. Аріїчук із Нових Драчинець, директ. Рогатинич із Бобівця, учит. Гарас з панєю із Драчинець, учит. Івончеську з панєю із Драчинець, учит. Зелінський із Драчинець, учит. Томяк із Бросівця, учит. Нивіфорук із Бобівця, учит. Жуковський із Бобівця, учит. Лютик із Бобівця, учит. Михайло Тарангук з панєю в Костинець, учит. Герман із Глинці, добр. Рудницька із Драчинець і добр. К. Пусак і панна А. Пусак із Черновець. Голова читальні в Слободай-Раранча селянин Деоній Колоска і директ. Ів. Токарюк як також селянин із Старих-Бросівця, Нових-Бросівця, Палли Забани, Драчинець, Глинці і Вергомету над Прутом. По призначенні всіх сих гостей, пропонував бесідник Токарюк на передсідателя зборів директ. Іванецкого, на заступника селянина Григорія Козака а на писемоводця Ів. Токарюка.

Збори прийняли внесені односторонно. Предсідатель д. Іванецкий обрав провід зборів і ухвалив слово делегатови „Рускої Бесіди“ ви. добр. проф. Бридзана. Проф. Бридзан в своїй півгодинній промові витав новозасновану сестрицю із сторони матерного товариства „Руска Бесіда“. Заохочував людей до науки, вказував на другі західні народи, що через науку добились ся не тільки добробуту але і допнали великої політичної сили. „Наслідуйте й Ви ті народи, учіть ся, бо в науці сила.“ Нарід одушевляв ся словами бесідника і увічав его бесіду негавуючим „слава“.

Другий забрав слово директ. народн. школи д. Кошка, обяснюючи статут читальні, зазначав членів до праці, щоб до слідуючих зборів не було ані одного честного члена громади, котрий би не належав до читальні.

Дальше промовляв учитель Лютик, заохочуючи наряд до вписування в члени читальні і вказав, якими то брудними і підлими аргументами воюють наші вороги, Волохи і Кацани протів всякого українського руху.

Директ. Барбір витав читальню в імені „Каса“, „Читальні“ і „Січ“ в Кабана. При сій нагоді висказав свою утіху, що бачить своїх коханих учеників проводирями і членами читальні та що наука его не пішла на марне, котру він уділяв, будиши тут першим учителем.

Директ. М. де Зота витав новозасновану читальню в імені „Каса“ і „Читальні“ в Драчинець і тішить ся тим, що бачить одного з своїх учеників своїм товаришом і провідником народним, не менше тішить его й то, що майже всі его ученики беруть живу участь в заснованні читальні.

Директ. Ілюк витав новозасноване товариство в імені „Читальні“ і „Січ“ в Дубінцях, і вказав голову сих тов. Сильвестра Русана, котрий через недугу перешинок не зміг взяти в нинішніх зборах особисто участь. Директ. Полиця повитав товариство від всіх товариств в Глинці.

і молять ся: „Пречистая! змилуй ся над нами!“ А мороз циний, храни Боже, аж іскри літають, бура вихор мов пісами слід весь засипають. В дали праліє чорніє ся, небо хмурне, сиве, недогледити тут сонця. Вдова нещаслива все правцює на потоки ладами покриті, яруги, риби і плава снігами завиті. Аж пропала в темнім лісі. Топір відзиваєсь, то відниці сухе гили, паливо рубав. Піт і сльози замерзають, ціплуть руки, ноги зморожені. Однаково, діти лиш небогі щоб морозу не зазнали; з нею що ся діє, їй байдує, однаково що в студени мліє. І нічна вже ся зіпхила, на сон їй збираєсь; щоб у тілі пров загірті, руками махав, хухав в кулак, вся пара міняєсь в кристали. Чує, — ніби десь цитани весільної заграли. Палатом ліс адає ся, бідній привираєсь, що круг неї русалоньки таночки гуляють. Всі в тоненьких сорочечках, всі із розвученим волоссяком, майв-цвітом фово украшеним, всі до неї зближають ся, а тавець хочуть взяти. Сидила бідна, вже не може на ногах стояти, лиш хрестить ся, сани тягне, рада-б полетіти ластовицею павульскою, до дрібненькі діти. Годі, годі, внемая, в очах їй темніє. „Що значить ся заморога? Серце ствиге, мліє... Устони вже не могу. Сиду, відпочину, а потому поспішу ся, щоб мою дитину пригорнути до серденька...“ І на сани сіла спочивати. Зморожена, на пів сціпеніла, задрімала... Спить ся її, що сидить на лаві, коло неї Федір; діти красні кучерні Іх міночном обступили як палину цвіти, Федір меншого колише й каже: тихо діти, про закляту книжину казочку розказу,

Дальше приступлено до другої точки дневного порядку, вибору наділу.

На внесення п. Токарюка вибрано до наділу слідуючих панів: учит. Жуковського і Лютика, господар. Івана Москалюка, Григорія Козака, Теодора Панчука, Василя Гарасима і Теодора Григорічука.

По виборі забрав слово по другий раз проф. Бридзан і витав ново вибраний наділ, зазначаючи его до ширшої праці в читальні. Бесідник заохочував наряд до організації і до племяни нашої рідної мови. Закінчив свою притягають бесіду словами нашого великого гетьмана Тараса Шевченка: Учте ся, брати мої!

Предсідатель Іванецкий зазначав до здуки в господарені спілки, щоб великі інші справи, кріпко з'організовані, не вистискували сесим.

По закінченні дневного порядку відбула ся довірочна нарада для громад Бобівці і Нові Бросівці. Перший забрав слово ви. д. посол до ради державної Николай Спинула.

Посол Спинула повитав присутніх як найсердечнішє, висказав свою утіху із численної участі в сегоднішніх зборах і подікував громадї за так миле прийняття. „Перед двома речами“, сказав він, Ви так само численно були зібрані в школі, тоді в казані Вам, а який спосіб хочу Вас заступати, если виберете мене до ради державної. Ви розуміли мене, але темні душі не допустили Вас до того, щоб Ви свої голоси віддали на мене. Однак не всі села дали ся змудрувати ворогам — нападкам, а віддали свої голоси на мене, так що я вибраний великою більшістю, заступаю у Відни і Ваше село. Самі Ви переконали ся, що воли хто а між Вас удав ся в який то просьбою до мене, то я зараз старає ся чим тільки міг ему допомогти.“ (Оплески і крижурка.)

Дальше адав посол справу про свою діяльність в радї державній. В своїй односторонній промові висказав бесідник, як то заступає ся руский клуб за правами народу і аж по яких то великих трудах може одбутись право нашому народови. Указав дальше на закони, які ухвалила рада державна як також і сойм правний, а то: Устав громадоний, внесення лірохних обшарів, знявене військовій службі в трох років на два, відшодоване резервістів, і т. п.

При ухваленні сих законів положив український клуб парламентарний а з ним і бесідник, який заїдає в сїм клубі, не мало труда.

Справозданя свого посла слухав наряд в великим задоволенням та нагороджував его виводи щирим „днуємо“ і гримним „слава“.

В поміж сесий було чути голоси: „Ми до сегодня ще не виділи між нами посла та не чули таких щирих слів. Коби дав Бог нашому послові прожити многих літ за їх щирий труд для нас мужиків. Ади чому то не хотім наш дідич, щоб ми на сего пана посла голосували, він не потребує, щоб хтось за нас уступав ся, тому то він не хоче й читальні в селі, проселити!“ Так то говорили селяни між собою, дякуючи своему послові а словами в очах. Навіть найгірші прогнівники, котрих вислав наш отчик дух, щоб перешинок на зборах, вислухали слів посла, приступили до него і сивали: „Пане посла, нас вислали сюди, щоб ми

Вам перешинокдали, однак ми того не робили, бо виділи, що все то, що нам говорено про Вас, то чиста неправда. Ми вислухали Ваших щирих слів і дїкуємо Вам за Ваш труд, будьте перекопані, що ми від сегодня не будемо слухати тих, що нас напроваджують на алу дорогу.“

Описав забрав слово директ. Токарюк і вказав на на рішницю перед двома речами а тепер. „Перед двома речами ставан перед Вами наш теперішній посол, будиши тогди кандидатом. Ви вислухали тогди его програмової мови, певно малисьте намір віддати на него свої голоси, але деши одиниці, що не належать до нашого народу і котіли би наш руский наряд цілком зникати, для своїх потреб уживати, не допустили Вас до того, щоб ви віддали свої голоси на народного кандидата Спинула, але москалі Ганжана, котрий стоїть на услугах дідичів, та радби наш наряд замести до Москалів. Сегодня Ви маєте цілком інші переконання. Тепер власне виїшла олива на верх. Кацани показвали, куди їх дорога примує. Колиж Ви вислухали справозданя Вашого посла, і довідали ся, як то щиро він заступає ся за нашим народом, то віддай годите ся з его поступоуванням; тому прийміть односторонно слідуючу резолюцію: Виборці громад Бобівці і Нові-Бросівці в часі 500 мужів, зібрані на довірочних зборах в Бобівцях дня 31. мая 1909 вислухавши справозданя свого посла до ради державної пана Николай Спинула, висказують ему своє повне довіра, дякують ему за его труд і просять его так дальше як до тепер заступати ся за руским селянством.“

Збори прийняли не вгавуючим оплесками і „слава“ односторонно резолюцію а повні.

Посол Спинула подікував за довіра і обіцяв всі свої сили ужити для добра народу. Зазначав також присутніх, висказувати ему свої жалоби, а він буде по можности їх залягоджувати.

По сїм заминув предсідатель зборів, дякуючи присутнім за численну участь, і підіє многагїство для цїсаря Франца Йосифа І. Присутні припустили три рази многагї літа і відспівали народний гимн „Ще не вмерла Україна“.

По зборах відбув ся концерт шкільної молодіжї, переплітуваний декламаціями, під проводом учителя Лютика.

По концерті попрацав д. Токарюк посла Спинула як також всіх присутніх гостей, дякуючи ще раз в імені цілої громади за співучасть і звання в нинішнього сьмїти.

При зустрічах а моадірі і гримієм „славно“ опустив посол Спинула із проф. Бридзаном, відпроваджені на конець села народом, наші село, позинаючи задоволені наряд.

Гостий угостили панство Жуковскі, де відбула ся вечером при мильних звуках музики приатна забав. Згадатыб ще, що на новозасновану читальню звалили зложити жертви: Ви, посол Спинула 10 К, п. проф. Бридзан 2 К, директ. Іванецкий 5 К, господар Дуоній Колоска 1 К а дпр. Аріїчук книжку „Історія Руса“. *Бобівський Читальник.*

НОВИНКИ.

Чернівці, 10. червня 1909.

Календар. Пятниця 11. (29.) Теодосій, Єліана, рим. Варнави Ан. Схід сонця 3 год. 52 мин., захід 8 год. 7 мин. — Субота 12. (30.) Ісаяний, Наталія, рим. Онуфрій Ен. Схід сонця 3 год. 53 мин., захід 8 год. 8 мин.

Громадські вибори переводять ся тепер в цілім нашим краю після нової ординації виборчої. Дуже важна хвиля наступила, бо тепер можемо набрати так ради громадскі, яких нам треба, аби они хотіли і мили знаєсти й утримати добрий лад і порядок в громадї. Майже в кожнім селі є партії, на однім боці стоять богачі, на другім бідні, по одній стороні люди просвіченіші, які би хотіли вірвати в байдулювство, по другій люди темні, які накуті, най буде як бувало. Ті партії поборюють себе взаємно і звичайно виграють такі люди, які не хотять добра нашому народови. Ми просимо наших прихильників, сьмїтлах громадян, аби они старали ся при сих виборах мирити ся з противною партією, робити компроміси, аби виїшло наше загальне добро на верх. Звичайно обставали ми все за біднішою верствою в селі, через що мьстїйші протїв нас ворогували. Тепер не дивим ся на то, чи хтось біднійший чи маючий, а на то, чи они люди чесні, а мали так, то нажм ся з ними. І треба нам у всіх місцях брати чинну участь, бо тепер входять у всі класи а в ці люди і тому конче нам у всіх місцях взяти верх, аби громадська рада виїшла по нашим серцю. Головна політика як раз в руках наших селян, бо добрі громадскі ради се підвалина народного добробуту. Коли будемо мати щирі і сьмїтлі ради громадскі, тогди будемо мати все в краю в наших руках, будемо мати і добрих депутатів в Чернівцях і Відни, будемо панами на Вуковині. Так отже доля наша, панове громадо, лежить тепер у наших руках, як собі постоїте, так будете спати.

3 тов. „Міноча Громада“ в Нічмани. Перші загальні збори тов. „Міноча Громада“ в Нічмани відбудуть ся дня 13. с. м. о 2-й год. по пол. в сали громадского дому.

і про Добуша оиринків, що тут раз гуляли, богачеві гроші брали, бідному давали. І про Турків, про Татарів, орду ту превражу. Діти щильно наслухають, а вона з клубочка шови заиває й вишмає ланною сорочку для старшого, щоб зло ся в церині му стояти, та-ж він синюк улюблений пенечки і тата богатого, маючого дукаря, що гравсь червінцями, що пята сот аж овець своїх має й власну свою волокину беамежну, широкую, ступу, млин урає і питець а долу на потоку. Таке сивла бідна Настя.

Чому не вертає наша ненька? вже і нічна темна наступав. Вихор вив, заиває і мете снігами. Як ми нічку заночуєм саменній без мамі? Так сироти говорили. Мати не вернула, на санчатах у пралісі вічним оном заснула. Заціплю найшли і люди. О такжє горе, вошєє як ті Карпати, глибоке як море.

Поховали добрі люди нещасну плавцю. З Федором заїчали в друге Настю жалібницю. Розлетілись як кланове листя сиротята, ніже чужі не заступать нечечку, ні тата. Що зває ся із безодельних? Стали ся рабами тих людей, що в верхонній Гудує зєє панами. Така доля гуцульська, отже їх судьбою: від колески аж до гробу гіркою слезою заливались, умивались. Стали наймитами. Скаменіть ся малоумні, недбалі люди! А ні, знайте, за якийсь час і сїду не буде із Гудуліа у Карпатах. Зкаль ся, мильні Боже, парозуми їх, бо хто їм, як не Ти, допоможе?! —

Союз руских хліборобск. спілок на Буковині

„Селяньска Каса“

стоваришене зареєстр. з обмеженою порукою
в Чернівцях, вул. Паньска, число 33.

приймає для опроцентованя вкладки до обороту на книжочки щадничі і в біжучім рахунку та платить від тих 5%, а на рахунок належних до Союзу кас 5¼ до 6%,

перебирає посередництво при фінансованю всяких підприємств, перебирає до переходу цінні папери, дорогі металі і иньші дорогоцінності,

складає вадії і кавції під як найдогіднішими услівями,

купує і продає цінні папери на рахунок своїх комітентів,

посередничить при закупні всяких машин і знарядів для рільництва, огородництва, домашнього господарства і промислу та всяких рільничих продуктів,

уділяє всякі поради в справах кредитових і хліборобских.

Урядові години:

Від 9—12½ год. передпол. і від 3—5 пополудни.

1000 корон

і більше № (5-5)

виплачу тому, хто дасть місце молодому здібному і шлком обізнаному чоловікові із найліпшими свідоцтвами і порученнями в інтересах купецких, промислових, фабричних, банкових, аскураційних і т. п. підприємств. Оферту слати до адміністрації „Буковини“.

5 до 10%

дешевше як всюди
продають ся прибори до писаня

В СКЛЕПІ

„Укр. Видавничої Спільноти“
в Чернівцях, ул. Пивнична число 6.
(побічна від жидівської) (—)

Найлучше і вже випробоване
средство на ревматизм єсть
NERVOL

„Ліки правдо забезпечені“
антикара д-р Ю. Францова

в Терополі.

Ся є вишклене зумиряюче средство до витярня против великх ревматичних болю, простудженя, левалія востий, плевчій гістичі нервових недуг. Прому уважати на назву „Nervol“ і не приймати ніяких „Nervetonin“.

Ціна флаконів 90 ест. 10 флаконів (законтин) 8 хор. з оплатою і опанованем. Течення ліків з подякою. — Вислано 2 рази динна до всіх країв.

В Чернівцях на складі у Шмідта і Фонтана, в Селетині в дрогоєрській медичинальній Остершуса.

Ukrainische Rundschau

одиночка українська часопись на німецькій мові, що виступає інтереси українського народу перед культурним світом, виходить раз на місяць в обсязі 48 сторінок і додатками і коштує на рік латин 8. Нор. 6 обсягом коштує індивідуального Русина передплачувати єм часописом. Адреса редакції і адміністрації: Wien XVII/3 Franzensfelderstrasse, 3.

Великий зарібок

приносить побічне заняття кождому господарю, купцям підприємцям, урядникам і т. п.

До виробу

Цементових дахівок

не треба фахового знаня. До того спеціальних машин також не сплату ратами, достарчан

150 (—)

І. ШИМОНОВИЧ

Чернівці, ул. Святої Тройці ч. 20.

склад фабричний машин для загального цементового виробу.

Перспекта поштів і цінники даром. — У всіх місцевостях Буковини і східної Галичини, пошукувані заступники. — Писемні оферти адресувати на повншу фірму.

Г. ФАЙЛЕР

усувач нагніток

Чернівці, улица Руска ч. 8.

Маю на продаж

II моргів поля найліпшого на Буковині.

Однй фальш поля двє до 40 корців збіжа. На сїм полі є 2 хітї, 2 стайні, стодала, керниця, комори, кармники, все а все, що до господарства потрібне. На полі є 2 стани на рибу. Є гарний сад. Поле лежить на фронті. Воно вироблене як ся належить. Хто се господарство купить, стане нараз добрим господарем. Гноїти поля не треба і 10 рік. Воно аже перегноєне. Поле і взагалі ціле господарство продаю лише тому, бо мушу перїхати в иньше місце, а службовий чоловік. Тим то й господарство продаю по уміркованій ціні. Близькі інформації при згоді. Купуйте люде а не пожалуйте. Будете мене благословити, мені дякувати. Листи прошу писати на слїдуючу адресу:

Віктор Чесниковський, над'учитель в Давиденях-Зрубі.

Почта: Давидени близь Сторожинця.

88 (3-6)

Уголь камінний

так пруский як і краєвий радимо безплатно замовляти через спілку для господарства і торгівлі

в Перемислях

поки ціна і фрахт є дешевий. На осїнь з цілою певністю має фрахт значно подорожати, бо звиш 20 корон на вагоні (10.000 кгр.) а крім того і сама ціна угля як звичайно значно піднесе ся.

Позая є в тїм році великий брак томасини а і ціна буде на осїнь значно вища, проте радимо безплатно замовляти вже тепер всі штучні навози, так томасину ли суперфосфати, наїтї і т. п. через „Спілку для господарства і торгівлі“ в Перемислях.

Замовленя які перед 15/6 с. р. надїдуть до Спільноти, будуть могли бути вислані ще по ціні нїшній, весняній. Просимо слїхити з замовленнями, бо запаси по фабриках не великі. Штїники на жаданє вислано оплатно. 84 (5-5) Дирекция.

Пересторога!

Най ніхто не купує машини до шитя скорше, нїм не огляне і не спробує

Пфаффа машини до шитя

Лиш за Пфаффа машини даю 16 лїт гаранцію, тому що при Пфаффа машинах всі части що дуже труть ся, є з найтвердшої сталі ковані і гартовані. — На Пфаффа машинах можна шити, гафтувати і цигувати. — Штїники даром і оплатно.

З поважанем Василь Данилевич, Механік

в Чернівцях

ул. Жидівська 16. і Пивнична 6. (Kellergasse) в власнім домі.

ПЕРЕПЛЕТНЯ КНИГ

Омеляна Канюка

В ЧЕРНІВЦЯХ,

від 1-го мая с. р. находит ся при ул. Університетській ч. 4.

Принймає всякі роботи у переплетничий фах входячі, як також образи і фотографії до оправы.

(Склад ріжнородних рам.)

Передплата на „Буковину“

платна в Чернівцях:

• Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.

• Росії: на цілий рік 12 карбонаців, на пів року 6 карб.

• інших державах: на цілий рік 40 фр., на пів року 20 франків.

Для місця і коли буде виходити „Буковина“ раз на тиждень підписують і констатують на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотинів.

Оголошення констатують по 10 сотинів від односторонньої сторони або 17 місяць друку друком (петит). При міжнародних або при різних зазначених значний окуп.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.

виходить щодня крім неділь і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петровича число 2

Число телефону 178.

Адрес для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устно порозумітися за часом від 10.—11. рано і з.—3. пополудня крім неділь і свят.

Надіслані по 40 сот. від сторінки, при чистійшій змодованій відповідній роботі. Рекламні матеріали віддаються від першого. Буковина нестаття редакції лише за попереднім застереженням і зазначених поштової належності.

Циркуляри або прагати констатують по 2, 3 і 4 сотини від сторінки.

Належностей по алоном маркам поштовыми не приймає ся.

По голосованню.

По довгій напруженню наступило вкінці отверезіння. Вчора відігравала більшість парламенту резолюцію п. Шустершица враз з її додатками, та є надія, що на якийсь час буде спокій в парламенті. Вже того самого дня продовжувала бюджетова комісія дебату над пропозиціями міністерства просвіти і, як вперують, упорався до сьогодні з цілим бюджетом, маючи ще лиш дві точки до поладження. Та в хвили, коли бюджетова комісія покінчила свою працю і має предложити звіт у повній палаті, грозить нова небезпека правильному поладженню бюджету. Між впливом знаходить ся чотири наглі внесення, які конче треба буде поладити ще сьогодні, аби можливо потому приступити до другого читання бюджету. Наглі внесення, які поставили посли: др. Странський, Брайтер, Кавіна та один руский посол, обіцяли внескодавці після попереднього приречення відтягнути, але в останній хвили рішили ся їх невідтягати, жадаючи їх правильного поладження перед другим читаннем бюджету. Можливо, що від опозиції вплине ще кілька нових нагліх внесень, які моглиби на довгий час спинити парламентарну працю. Тому вже вчора ходили чутки, що правительство задумує поладити державні конечности в дорозі бюджетової провізорії. Правительство надіє ся здобути потрібні дві третини голосів, тому, що велика частина опозиційних груп, які голосували вчора за внесенням посла

Шустершица, при голосованню над провізорією віддасть свої голоси за правительство. Чи удасть ся правительству переперти бюджет парламентарною дорогою, покищо не знає.

До загального замішання причинила ся чимало і димісія чеського міністра За-чека, котрої цісар мабуть не прийме.

Рівночасно підносять аграрії вже відтепер свої жагання що до нового торговельного договору з Румунією, котрий має прийти вже в найблизших днях під обрання повної палати. За ціну своїх голосів, які віддадуть правительству за бюджетом, жадають для себе уступків, на які правительство певно згодить ся. В той спосіб гадає правительство запевнити собі правильний хід парламентарних праць, аж до літніх ферій. До того ще, заходять ся великі правительственні партії околом настановлени постійної комісії, яка малаби підчас ферій, опрацювати правительственний фінансовий проєкт та проєкт суспільного забезпечення, щоб можна его в останній сесії остаточно поладити. До той пори потребає завішання оружи між опозицією та правительством а в осени безперечно прийде вже до острої розправи.

Віз і перевіз.

Резолюції зборів бум. укр. молодіжи і статті „Буковина для Буковинців“, що були поміщені в „Буковині“, „приневолили „Діло“ забрати в статі „По той бін Черемоша“ голос в порушеній справі,

бо воно бачить в ній поважну небезпеку для дальшого розвитку нашого національного життя.“

Ту небезпеку бачить „Діло“ „переводом“ у висуненню територіального принципу проти національного, що пібито на думку тих, що ставили резолюції, ухвалюють їх і піддержують, найістинний і найкрасний Українець, коли тільки уродин ся два проки за буковинською границею, гірший від буковинського Німця, Жида і Волоха*.

Ну отого значіння і розуміння резолюцій зборів і нашої статі могла доміркувати ся хіба алоба; бо тільки вона може підсудити щось подібного національній молодіжи, партії і газеті, якими вони були, а й остануть, немимом і наперекір виключно патентованим патріотам, що мають братів, уродинених по сім боці Черемоша за національну драмь, яким заскаві давати левції в націоналізмі і патріотизмі. Ніде і ніколи ніхто з буковинських українців ні словом а тим менше ділом не мав Німця, Жида, Волоха чи кого небудь иньшого чужого чоловіка, хочби з Буковини, за ліпшого від будькогого Українця, не то від „найкрасшого і найістиншого“ з того боку Черемоша. Найкрасшим доказом на нестійність алобної інсинуації „Діло“ є факт, що буковинські Українці від десятих літ не тільки приймають, але навіть заступають Українців з поза Буковини до краю, віддаючи їм радо всяку пошану і ставляючи їх на найвизначніші місця.

Але коли частина молодшого покоління братів з того боку Черемоша, що живе між нами, почала уважати нас за помало а себе за культуртрегерів, що розбизають собі гірш німецьких культурників, від тоді підносимий між нами а ними заострюють ся чимраз той більше і вже нині стали нестерпні.

Як нас трапляють брати з того берега Черемоша, на те не станемо наводити безуставні агіт

С. С. Яко.

Казка про найгіршого і найдурнішого чоловіка Туреччини.

Жив раз в Стамбулі, близько золотих воріт чоловік, що звав ся Мустафа. Був собі досить багатий, і коли прийшов час умирати, призначив до себе свого сина і промовив до него:

„Мій дорогий сину, я, як сам бачиш, лежу на смертельній постелі. Та нім я вмиру, хотів би я тобі сповістити мій заповіт. Тут маєш дві налитці, а в кожній є по сто фунтів. Першу маєш дати найгіршому чоловікові, якого ти зможеш де знайти, а друга призначена для того, котрого ти будеш уважати за найдурнішого на сім світі.“

Кілька днів описи попрацював ся батько із снітом. Тоді пустив ся син в дорогу шукати того алого чоловіка. Богато злих людей траплялось ему по дорозі, але о жаднім не був переконаний, що ось то сей або той найгірший. Вкінці нанав собі коня і поїхав в маалу Азию до містечка Йосфату, де, як его запевняло населення, пробував найгірший чоловік на всім світі, Каді того містечка. Задоволений із свого відкриття зайхав син до того Каді, оповів ему цілу історію із заповітом його батька і додав:

„Тому що я бажаю сповнити останню волю свого батька, прошу тебе, мізьми від мене отсех 100 фунтів.“

Каді сказав на се: „Звідки ти знаєш, що я такий злий, як мене другі описують?“

„Там ціле місто посвідчить се“, відповів син.

„Я приневолений зайняти тобі“, сказав Каді, „що прийняти дарунки або давати ся підкуплювати противить ся моїм принципам. Коли я приймаю від когось гроші, то мушу мати на се дуже

важну причину. Тому прийму твої гроші лиш тоді, коли зможу дати тобі в обмін щось рівновартного твоїм грошам.“

Пропозиція Кадіого була цілком справедлива і спричинила молодому чоловікові чимало клопотів. То мпмо того хотів він сповнити заповіт батька і почав тому Кадіого ще більше просити.

„Мій пане“, сказав він, „чи не можна сповнити бажання мого батька в той спосіб, що ти мені щось продаш і за те возьмеш собі ці гроші?“

„Спробуай!“ сказала Каді, оглядаючи ся, щоб знайти депо на продаж для молодця, однак аби не порушити тим заповіту.

Довго думав він, аж нечаяно додумав ся чогось. Замітив іменно, що его подпіре вирив сніг майже три стопи за високою, і сказав:

„Я продам тобі сніг, що лежить в мене на подпірі. Ну, що годиш ся на таке?“

„Чому ні!“ сказав молодець, знаючи, що сніг не має жадної вартости.

І так виставив Каді сейчас приписаний документ, яко гокошта поїс, розуміє ся, купець. Тоді молодець виплатив Кадію стот фунтів за сніг.

Загадуючи в такий спосіб справу, молодець вернув домія, хотів в своїм серці не міг собі того признати, що сповнив бажання свого батька, як слід. Бо, як ему видавало ся, не був Каді таким злим чоловіком, як о нім говорили. Чи-ж він не відкинув дарунку, не маючи до того законної причини?

Та однак не довго він шпютав ся, бо таки на другий день явив ся у него писар Кадіого і повідомив его, що пан бажав собі з ним бути.

„Добре, добре, я прийду“, сказав молодець.

„Ну“, відмовив писар, „мені наказано тебе сейчас привести туди.“

Молодець не похочував, але писар напирив на него і присилував его вкінці одити ся і удати ся до Кадіого.

„Чого бажав собі від мене, Каді Бфенді?“ сказав молодець, прийшовши до него.

„А, адоров!“ відповів Каді. „Я казав тебе тому поклонити, бо лишав на моїм подпірі сніг, щоб він так пусто лежав, що мені дуже неприємно. Власть не може перебрати на себе таку відічальність. Чи-ж твоїй власности не грозить жадна небезпека? та чи а йому сі замкнути під ключ як яку иншу річ? Окрім того навірає твій сніг дорозу, до якої цілий наряд має право.“

І щом а того слідче? Як тобі хто сніг ато-лечить або вкраде, або він навіть стоїть ся сам, тоді хто инший відповідає на се як не а? Та а не маю охоти перебирати на себе відічальність за твою власність. Тому зазиваю тебе, забира собі сніг сніг геть звідсіля.“

„Але, Каді Бфенді“ сказав молодець, „там мені на сім нічого не залежить. Про мене, синами его стоїти або вкрати або виголожити, а від тебе не жадаю жадного відшкодованя.“

„Ого, так не можна“, відповів Каді.

„Ти не маєш права замикати людям в такий спосіб дорозу публичну. Як ти не забереши собі звідси свого снігу, то знай, що скажу Тебе замкнути і зробити тебе відічальним за ушкодження і зменшення посідлости, за яку твої потомки будуть правдоподібно мати ся впомянути ся.“

„Тяж скажи, щоб его відметено“, наже молодець, „а-ж радо почесу твої надати.“

„Дурниця!“ відповів зі злостю Каді. Чи а може твій слуга? І чи може то не контує багато грошей наймати робітників, щоб ямів звідси сніг?“

дівні й обидливі осуди поодиноких осіб зміж них про нас, які чужо майже що дня, не будемо цитувати їхні дописи по галицьких а навіть закордонних газетах, бо виступаючи вони наведемо тільки децю із статі „Діла“, про яку власне мова.

Нашу молодіж малює „Діло“ ось як: „Се виховані німецьких або утравністичних гімназій, просвіщені німецькою псевдокультурою, по найбільше люди з забатанями лицаринів-панчиків і поставами німецьких буржів. Поодинок, кнайпа і балава сади — се їх терен. Не даром-же з них вийшов перший український бурженшафт „Завороже!“ Мимо того, що се молодіж афішуєть ся українською, знана української історії, української мови і літератури — річ досить рідка між нею. Про якусь наукову роботу поза кованем викладів пома анї мови; просвітна робота на сенах стоїть мабути в її програмі, але з програми не виходить. Одинокій подвиг, на який вона час-до-часу здобуваєть ся, се забави з танцями на провінції, та снілєю то хвалби по таким подвигу! „Ідеали“ тої молодіжи крутьть ся значайно коло доброї посади, для здобути котрої має служити чорно-жовта льоньність, консерватизм і православний клерикалізм. Не дивно, що для такої молодіжи всякий свободнійший розмах мусить ангидати „перевертанем усього горі корінем“ і вони для саятого спокою ради би позбути ся випуватців такої „красоти“.“

Тим часом відома річ, що ті „лицарини-панчики“ то головні родичи на Буковині сини Галичан. А за незнан української мови, літератури й історії виховані німецьких і утравністичних гімназій відвічальні головні професори-Галичани.

На наших послів кидая „Діло“ в тім самім часі підозріне, що „виступили з кляубу, щоб стати по стороні правительства, яке хоче віддати нас всіх на поталу історичній Польщі“, та що „український кляуб постійно заводять на політичний шлях — небажаний для Галичани...“

А про нашу газету, від коли вийшла з під впливу Галичан, не має у „Діла“ доброго слова, не має навіть вирозумілости для пропущення одної букви, бо коли замість „Буковинців“ надруковано „Буковинці“, то „Діло“, лише в окобках (sic!) хоч в третій такі стрічці „Діла“ замість „визнать ся“ надруковано „визнать сі...“

Словом маловажне, наруга й обиди при кожній нагоді. Ось так поводить ся галицька преса супроти Буковинців, а за нею і з нею тільки з ще гіршій мірі молодше покоління, що осіло на Буковині і дізнавало а боку Буковинців всякої прихильности ба навіть моральної й матеріальної помощи.

Дійшло до того, що майже всі старші Гали-

чани між нами одностайно засуджують своїм братам у очі їх „некультурно галицьке культур-трегерство“, а иним остають між нами нам чужими, і замість щоби зближати ся до нас, все більш відчужують ся від нас, а хоччи надто переробити все навіть насильно на своє копито, попадають в неустанный конфлікт з Буковинцями.

Зваживши отсе, стане лесе те, що жерозуміло „Ділу“, що „Галичани не знають наших обставин, думаютъ инакше і старають ся перевертнути все горі корінем.“

Зазеявляючи, що „Ділу“ не розходить ся о те, чи Галичани діставати муть посади на Буковині, що іменно й визнало вістні протести Галичан на зборах тов. „Сковорода“ а в слід за тим і збори академії, „Діло“ каже, що „смішно“ домагати ся, аби опорожнені місця ждали, аки якийсь „Заворожець“ або „Союзанин“ (замість опазати Буковинця) покітчить університет. Але автор статі промовчує, що в обох протестах „Сковорода“ розходило ся власне о те, чому не усунуло оуплентів-Буковинців ради кандидатів-Галичан, а лицемірно додає, що „негодование бун. молодіжи можна-би від бідки (sic!) оправдати, аби ще галицьких кандидатів іменовано проти бун. уроженців. Що обави бун. молодіжи не безвідставні, про те свідчить само „Діло“ пишучи, „що недовго прайдець ся ждати, коли на невеличкій території рускої Буковини не стане місця для руских інтелігентів.“

Автор статі „Діла“ промовчує і те, що в наших національних інституціях находять поміч не то Галичани, ані визнавали ся своїми поступами проти Буковинців, а навіть Жиди, наколи Буковинці надармо старають ся о таку поміч.

Сей факт пояснює ще краще, чи й трета резолюція має на оці виключно Галичан і чи ми волимо Німця і Жиду чим найкращого Галичанина, як се підсуває „Діло“ бун. молодіжи і „Буковинці“, хоч ні одна ні друга не ужила ніразу слова Галичанина.

Свої виводи про небезпеку для української справи мінять „Діло“ такими словами: „Приведені примінявати ся до політичних відносин в двох чи навіть трох державлах, ми мусимо при тім не тільки пам'ятати про нашу національну та ідейну самостійність, але й уважати на цілість. Нещасний провінціалізм, брак сильніших зв'язків між поодинокими провінціями зробив українському народови кже стільки лиха на протигу цілої історії, що кожний, кому дожить на серці наша будучність, мусить всіми силами стреміти до викрівання ріжниць, ані поклада між нами історична доля. Не знаємо, чи є ліпший спосіб на се, як живі зносини людей з людьми, очевидно, коли одні і другі на

стільки свідомі національно, що свої локальні і інтереси схочуть підпорядкувати під ідею загалу. Переринати-ж такі зносини з розумом буде все найпростішим атом перед будучністю народу. А до того круть під впливом Менчлів і Кисановичів деякі перознанні елементи на Буковині.“

Гарні слова, ніщо й казати; та „нещасний провінціалізм і брак сильніших зв'язків між поодинокими провінціями“ визнали тут напатноване самими таки Галичанами галицьке культур-трегерство, якому молодше покоління хоче підчинити Буковинців, стараючись заховити чим скорше все в свої руки, не маринуючи а заострюючи ріжницю, „які поклада між нами історична доля“, отже не рідн Черемош. Зносини з такими людьми доти неможливі, доки не схочуть свої не то локальні інтереси а особисті прихити підпорядкувати українській справі. А такі зносини переривають ті, що мають для Буковинців все і всюди тільки погорду, визнаною своєю „культурно, ідейно і національною висшністю“ в разичий некультурний спосіб, який не притигає, не важе, а тільки відтрутує і розсидує. Найкращим доказом на те факт, що між Буковинцями і з ними живе й досі в добрих зносинах чимало Галичан, поиммо неустанный заходів нетерпимих елементів, що з розумом круть до того, щоб перервати і ту зв'язь між сям а тим берегом Черемоша. Говорити тут про „милли Менчли і Кисановича на нерозумні елементи на Буковині“, се найвищий доказ безмежної злоби, яка рада би поставити буковинських Українців перед усім українським світом в найгіршій світлі. Отсе освітлює ярко цілу ситуацію й показує ві ясно і тим, що досі були сліпі на всі гріхи галицького культуртрегерства на Буковині.

І тому а Галичани дібетно дорога і саята українська ідея, той праломить і своїх рук до того, щоби положити конець розкладовій роботі нерозумних елементів, що посувають ся до такого степени підозрілани і дражнення буковинських Українців, ані поиммо сумніву „Діла“ і его пунілі розуміють, що за лико сепаратизм, але й не бачать користі не то для себе а й для народної справи в цілі, аки хоче зробити з них парів або усунути задли тих, що мають ще доста місця у своїм краю, на янім ромідає ся воріг української справи. Оттому не хочемо піддавати ся ані уступати ніяким культуртрегерам, ні чужим ні своїм; за те завжди готові гостити у себе рідного брата і послухати его щирої ради й науки, доки він не стане випидати нас із хати або сплюмці вивидувати нам свою мудрість, аки нам не по нутру...

Тільки права можемо чейже мати в своїй хаті, щоби висказати ся, хто заюпочує мир в наших

„Алеж я все заплачу, хай і як багато коштує“ клинує молодця.

„Ну, коли так, то се буде коштувати около двадцять фунтів“, залізв Каді.

„Я заплачу цілу оуму“ сказав молодець. Та виврав Каді синюви ще двадцять фунтів.

Та син із сего задоволений. Він рад, що найшов такого чоловіка, що на стільки безличний, як се потрібно до сповнення заповіту батька.

Сповнявши так першу часть заповіту батька, молодець почав шукати того найдурійшого чоловіка. Вудучи добрим сином, мусів він сповнити ще й другу часть тестаменту.

Шукаючи отже за глумим чоловіком, не виходив молодець поза границі свого гарного міста Стамбула.

Він находив ся саме на вулиці, що веде до високої порти, як чуж нараз гру музика.

Ся зближав ся до високої порти. Він цікавий, що се має означати. Тому біжить він за музикою і, прийшовши близько, бачить велику процесию, яку серед великої паради опружують жовніри. Між иньшим бачить він вже старшого віком чоловіка, що одітий у прегарний мундір і їдить на арабсьім коні. Его груди покриті медалами ріжкої величини та ріжних форм. Сідло все куте із золота. Навируги сего мушкетера дванадцять високих урядників султана, які також гарно прибрані; они вернули недавно з Кавказу з великими скарбами і пинають ся тепер перед народом своїми державними уніформами та дорогими кминами. Сидять на шестрах конях, а за ними народу чимало. Ціла Галата як також Стамбул збігли ся, щоби побачити сих достойників у їх торжественнім поході.

Трицять і шість мов почув-бись серед сей численної товни.

Син Мустафи прилучує ся й собі до походу. Побачивши вандрівничого коло вершині, питає его: „Що має означати ся процесія?“ Донідує ся від сего чоловіка, що мушкетер, окружений дванадцятьма достойниками султана Амурата то нововибраний великий везир, який вступає в свою нову службу і, як закон і звичай велить, діє ся се в сей торжественний спосіб.

Коли похід прийшов до брами високої порти, великий везир зліз перед входом з коня на порозі, на янім — на диво усіх — лежала виставлена велика дошка, а на ній сьмію стита людона голова. Від сей картини застига пром у новодого. Молодець замінив із страху. Прийшовши однак до себе, довідав ся про значіна такого зачяю. Ему сміяли, що заверавлена голова належить бувшому великому везиру, якому ві стито за его лихе поступованя.

„Чи его насайдики піде за ним тавоз на сю „дошку?“ запитав молодця „саятію“, що стояв оподалі.

Поліцай відповів ему: „Сегодня тільки уйти перед такою долею.“

Одержавши таку відповідь, почав молодець дальше розшукувати ся. Віднайшов „місцяю“ нового великого везира, бо кожний великий везир має свого справника. До сего „місцяю“ удає ся і просить его, передати великому везиру тих сто фунтів що їх полишив ему его покійний батько. Кинув розвідав ся про імя і стан молодця і прийав гроші, ані опісля передав своему панови. Та сей великий достойник не міг вийти із задивованя.

„Хто той притоль“, питає він, „що лишин мені сі гроші і з якої причини він вчинив се?“

Сейчас велить прикликати молодця і питає его про батька. Сей відповідає:

„Его імя було Мустафа. Він мешкав близько золотих воріт, але ти, пане, не знав его!“

„А він знав мене?“

„Такж ні?“

„Ну, як то приходить, що він записав мені сі гроші?“

Молодець оповідав великому везиру цілу свою історію і додає, що не думає найти кже дурійшого чоловіка і більшого ідайота як великий везир. З сего то він заключає, що сі сто фунтів призначені для него після останного розпорядження его батька.

Се вразило трохи великого везира, тому сказав він: „Відки ти знаєш, що я найдурійший чоловік на саяті? Таке ані ти ані твій батько мене не знав.“

„Все досить того, що Ти, надати статю голову твого попередника все там переберавш місце великого везира“, сказав молодець. „Нинішних поспевень думаю, не потрібно.“

Великий везир не міг спромочи ся на ккусь розумну відповідь. Поглядивши довгий час свою бороду, сказав до молодця: „Сину доброго і мудрого Мустафи, чи хочеш бути сьогодні моім гостем? Я мушу а тобою рано поговорити.“

Молодець згодив ся на таке запрошеня.

Другого дня рано кличе великий везир молодця до себе і повідомля его, що іде тепер до палати султана, але, розуміє ся, в супроводі молодця. Сей відявляє ся, кільки може, кажучи, що се не має жадної горпости, але великий везир силує его вийти іти з ним до султана.

Приходить до палати. Великий везир іде без

домістят і заридати, щоб тих ураз більше не було. Від нас також залежить озвачити, кілька братів, не тільки з того боку Черемоша чи Дністра, але хочби з над Дніпра, будемо потребувати для спільної праці. З менш них виберемо очевидно тих, які нам милі, які люблять і хочуть з нами жити як брат з братом, але бороти ся будемо проти шкорокування і нехтовання буковинських Українців, що мають на меті ті, за яких „Діло“ представляє нас у найгіршому світі. Що се не голосливий фраз, те можуть і повинні би посвідчити ті Галичани, які живуть з нами в згоді, яким даємо безперервно докази, що ми не заскоружли сепаратисти без зрозуміння і чуття для загальної української справи. Се най буде і відповідею на „радянські“ напади „Громадського Голосу“ на Буковинців взагалі, які на жаль на певно не того роду, щоб привернути між нами а Галичанами мир, на котрім нам по щирості дуже залежить.

Отже ніз і переваг братам по тім боці Черемоша!

Заграничний огляд.

Діяльність чорносотенців під обрадою думи.

Петербург, 11. червня. (Кб.) Дума припала до 14 годинний живий дискусії інтерпретацію, внесену 39-ма опозиційними послами до міністерства внутрішніх справ і справедливості в справі діяльності „союзів потинно-русских“, 131 голосом проти 87-ох.

Іменоване Сасанова помічником міністерства заграничних справ.

Петербург, 11. червня. (Кб.) Іменоване надзвичайного посла при нинішнім дворі Сасанова помічником міністра заграничних справ буде урядовою дорогою опубліковано. Цар прийняв у надзвичайній і святоточній аудієнції турецько посольство.

Турецька делегація у італійського короля.

Рим, 11. червня. (Кб.) Король прийняв у святоточній аудієнції турецьку делегацію в цілях поціфкування вступлення на престол Магомеда V.

Палата ухвалила бюджет.

Царгород, 11. червня. (Кб.) Палата ухвалила по короткій дебаті надзвичайний бюджет на біжучий фінансовий рік одностайно.

Інтервенція перського посла у порті.

Царгород, 11. червня. (Кб.) Перський амбасадор інтервенував сьогодні у порті в справі віддалення турецького війська із зайнятих місцевостей Персії.

веного пагана до найстаршого євнука і промовляв до сего гарного сина Арабії ось-як:

„Я перекований, що Ваше величєство, удостоїли мене найбільшої ласки, яка лиш може припасти чоловікові на сім світі, передаючи мені таке важке і відповідальне становище великого везира. Але, Ваше величєство, тут є молодець, що прибув вчора до мене і в так дивний спосіб промовляв до мене, що я прислуханий подати ся в димієню. Побалакавши з ним, чув ся я неспокійним устоїти ся на становищу, яким Ваше величєство мене наділило.“

Євнух стояв мов громом ражений. Досі ще жаден великий везир не відважив ся розвинути із свого становища. Але поступоване сего єго так здивувало, що сейчас удав ся до султана і повідомив єго про се. Султан дуже здивований каже сейчас привести перед себе великого везира і молодця. Входячи до султана, запришчюють єго, що він у злім настрою. Дарма заходять єго заспокоїти лицарі, єго жінка, мати і сестра, до яких звертає ся значайно, будучи в клопотах, і єго примирити. Єго бліде лице почервоніло від злості і грізно запитав ся він великого везира: „Сирраг, як посміє ти жадати свого увільнення зі служби?“

„Ваше величєство“, відповів великий везир, „я знаю, що сей мій крок за підважний; та сей хлопець силує мене до сего. Коли величєство хоче знати причину мого кроку, то сей молодець надасть тобі єї. Вислухавши єго, зрозумієш, що твоя честь не дозволяє на те, щоб я був твоїм першим репрезентантом, бо в цілій державі уважать мене за найдурнішого чоловіка.“

Переклав Ів. Люсин.

Великий везир заявив, що лиш мале число воєнів знаходить ся в Урмії задля охорони турецького консулату, але й те відійде, скоро наступить суношій. Порту не думая окупувати перської території.

Деградація двох генералів, родом Альбанців.

Царгород, 11. червня. (Кб.) Вчора відбула ся в присутності монарха і численної публіки перед будинком міністерства війни деградація маршала Татіра і бригадира Татіра. Оба деградовані родом з Альбанії.

Вийзд ескадри.

Царгород, 11. червня. (Кб.) Орган кабінету „İttihad“ заявляє, що майбутній вийзд ескадри не має надних політичних цілей; ескадра вийждже лише на значайні маневри.

Засуд 15-ох могомедан.

Царгород, 11. червня. (Кб.) Тутешний воєнний суд засудив 15 могомедан, яких арештовано у Нюнім Базарі.

Спіймане провідника болгарських банд Петкова.

Солунь, 11. червня. (Кб.) Жоніри спіймали злісного провідника болгарських банд Йована Петкова у Варовиї коло Биджа.

НОВИНКИ.

Чернівці, 11. червня 1909.

Календар. Субота 12. (30.) Ісакій. Наталія, рим. Онуфрія Ев. Схід сонця 3 год. 52 мин., захід 8 год. 8 мин. — Неділя 13. (31.) Н. 2. по С., Ерм., Ев., рим. Н. 2. по С., Анг. з П. Схід сонця 3 год. 52 мин., захід 8 год. 8 мин.

Вже нашли ся Бобівці! Повідомляю Хв. Ред. „Буковини“, що, той урядник, який не хотів прийняти телеграмми зі словом „Бобівці“, бо мовляв, нема такої тел. станції, на диво зателефонував сейчас надані мною слова до Бобівців, коли я відійшов, хоч я єму за те ані сотинки не платив. Отже найшов, сарака Бобівці, забув за Во—bestie і ще заплатив із своєї кишені за мою телеграму. Гадаю, що се буде для него доброю наукою, як на будуче пороводити сторонами, та як пектунати упр. мову. На одне таке і ще гірше виробили і виробляють германізатори та румунізатори, що їм провінцало ся беззвально, та тепер вже починає ся їх бриканина і скоро скінчить ся, лиш хай кожний Українець постоїть за своїми правами твердо. Пожвадано було-б, щоб наші міредайні чинники постарали ся, аби не причіплювано до імен українських місцевостей безглузди хвостів як: ввесь „bestie“. Смішно і гупно видає ся, коли читаєш імена чисто-українських сіл перекручені на „Barbestie“, „Kostestie“, „Vo—bestie“ і т. д., хоч ніхто з мешканців тих сіл їх так не називав. Кожний знає, що ті села називають ся Варбівці, Костинці, Бобівці і т. д. Час би вже повідтинати ті хвости, які у румунізаторів більш їх вартують, чим їх голени. Бобівці, 10. червня. — Михайло Люсин, учитель.

Основане самостійного староства в Сторонці-Путілові. В справі основи самостійного староства в Сторонці-Путілові, отворив ся там саме комітет, який взяв ся своєю справою і видав до околних громад ось яку відозву: Наш посол до крайного сойму і ради державної Інокій Васильєв порушив подавно в бюджетній комісії справу основи староства в Сторонці-Путілові. — Теперішня хвиля вимагає рішучого опадіння всіх своєю справою заінтересованих громад, яка вимагає, щоб ми як найенергійніше підтвердили змагання нашого посла. До чого довела нас байдужність в сій справі, доказує найліпше те, що в Селетині вже устроєно експозитуру староства. Дарма бездіяльність з иншої сторони довезла ще до того, що нас би наділено в управі пажанського староства в прилучено до староства в Селетині. — Тому запрошують називе підписати всіх міредатних чинників свого судового округу на нараду, яка відбуде ся в неділю дні 13. червня 1909. р. о 4 год. по полуд. в Сторонці-Путілові в сали громадського дому. — Маркус Градф, грм. начальник. Орег Козак, протерей. Михайло Дашкович, надучитель. — (Жаль нам тільки, що така відозва, яку має читати населена руського повіта, і яку підписали не Німці, написана в німецькій мові. Як ми сами не подбаємо о то, щоб руську мову уживано всюди, то чужі певно не обізвуть ся за права нашої мови. З одної сторони домагаємо ся прав, а з другої пектунемо їх сами, не хотючи уживати рідної мови навіть у таких відозвах до народу. — Ред.)

Боротьба з пиянством в Фінляндії. Фінляндія, се край що лежить далеко повоєно Росії на півночі. Недавно фінляндський сойм ухвалив новий закон против пиянства. Закон той має обовязувати від липня слідуючого року, а в так огроми, що нема подібного закону в цілій Європі. Головні засади того закону є такі: Виріб і продаж спі-

ритусу є дозволений тільки для лікарських цілей, технічних і наукових і становить монополію держави — подібно, як у нас тютюн. Ін державних складів спиртусу тільки продавати тільки: антикам, шпінталам і науковим інститутам, котрі отримують на се дозволені сенату; далі фабрикам і промисловим заведенням на виріб лікерів, перфум і т. п. З антикам може бути видаваний спиртусу лише на лікарську рецепту. Натомість продаж спиртусу денатурованого, до палення, не є заборонено. За переступство повншого закону, то є за продаж спиртусу без дозволу, за привіз з иншого краю, за виріб або дестилляцію установлено шара від 100 К до двох місяців в'язниці. Коли хто повторить переступство в сій справі, може бути увараний від шість місяців до чотирох літ в'язниці. В Фінляндії боротьба з пиянством розпочала ся від р. 1865. В р. 1883 ухвалено там, що громади мають право заборонити в себе продаж алькоголічних напійків. З сего права так посліпивно скористали громади, що до трох літ на 450 сілських громад, лише три не заведи у себе того обмеження. Пізнійше взагалі заборонено по селах продавати горілку. І коли Фінляндія з початком того століття належала до країв, де найбільше уживано алькоголю, то тепер край сей під тим аглядом стоїть на останньому місці. Приводом до цілковитої заборони повншим законом продажі алькоголю в Фінляндії було се: в сілських громадах продаж трупів була заборонена, натомість по містах далі продавали горілку, отже селяни дістанувши до міста, напивали ся там до безтями. Через те множилося багато пиянців та сиритинення пиянством нещуд і кримінальних злочинів. Фінляндські жінкини причинялись чимало до ухвалення повншого закону, з яких 12 засідав в фінляндськ соймі послами. І тепер в Фінляндії пиянство цілком устало, а за те підноситься ся в край загальний добробут. Цікаво знати, коли то в нас щось подібного стане ся, а вже час і то крайній час, бо пиянство прибирає чим раз те більші розміри.

Оповідки, іменовані і т. п.

Особисті вісти. Краєвий інспектор Попович виїхав сьогодні з Чернівців на відпустку, яка триватиме 6 тижнів.

Звертаємо увагу наших читачів на аноне „Рускої Каси“ поміщений на четвертій сторони нашої часописи.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 11. червня 1909.

Париж, 11. червня. (Кб.) Поляція переверза домашні трусівці а помешканях анархістів і членів синдикатів, між иньшим і в Ерве. Сих людей підозрівають, що они дали повід до повнщення телеграфічних ліній. В п'ятьох домах забрано всю кореспонденцію і друкарські.

Будапешт, 11. червня. (Кб.) Як доносить угорське тел. коресп. бюро, порушено в партійнім клубі незалежних справу банкову і виборчої реформи. Президент палати посів Юст думає, що треба вже покінчити кризу і то складанням парламенту, щоб було можливо зашити відповідне стипендіє і перевести виборчу реформу на підготані заглядності. Висновди Юста прийнято іє загальним признанням. Виконавчий комітет партії незалежних продовжав сьогодні свої наради над політичними положеннями і банковим питанням. По довшій дебаті відпочино наради до завтра.

Рим, 11. червня. (Кб.) Сьогодні убито підчас їзди управителя рудокопів в Мірвоїні, інженера Борісови, на якого вже кілька разів роблено атентат. Жертвою вистрілів іє револьвера узяв ніс і єго лівий. Сейчас арештовано кілька осіб, що їх підозрівають о поновнене сего злочину.

Дрезден, 11. червня. (Кб.) В процесі проти 10 російських студентів о тайних товариствах засуджено двох на 2 місяці, двох на 6 тижнів а одного на 1 тиждень в'язниці; прочих обжалованих уапінено. До пари вчалося також час, що вилучив підчас слідства.

Мессина, 11. червня. (Кб.) Вчора дало ся чути сильне землетресення. Населення пошинуло барани. Кілька домів ушпиднено, а деякі таки завалили ся.

Тов. „Руска Бесіда“ в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2) видає що місяця ілюстровану просвітну книжочку для своїх членів, яких списало ся на сей рік 700. Не гайте ся і вступайте в члени а не понамажте. За вплачені 4 або 2 корони (селяни і молодіж) дістанете книжочки в більшій вартості.

Датки на памитник ТАРАСА ШЕВЧЕНКА в Києві проєсно приєслати до „Рускої Каси“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Власний дім, вулиця Паньська, ч. 33.

РУСКА КАСА

ДЛЯ ОЩАДН. І ПОЖИЧОК

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою

в Чернівцях

перенесла свої бюро з вулиці Петровича, число 2,

до власного дому при вул. Паньській ч. 33.

„Руска Каса“ приймає вкладки на книжочки і біжучий рахунок та опроцентує їх на **5 процент.**
 „Руска Каса“ уділяє векселі і гіпотечні позички під дуже користними умовами.
 „Руска Каса“ купує і продає цінні папери на рахунок своїх комітетів.
 „Руска Каса“ дає своїм вкладникам домові скринки щадничі.
 „Руска Каса“ найбільша свого рода українська фінансова інституція на Буковині, виплачує своїм членам дивіденду від паїв, яка виносила до тепер **6 процент.**

Родимці! Складайте всі свої ощадности в „Рускій Касі“. Вступайте громадно в члени „Рускої Каси“.

УРЯДОВІ ГОДИНИ:

Від год. 9—1½ в полудне і від години 3—5 пополудни.

Власний дім, вулиця Паньська, ч. 33.

Складайте свої ощадности в „Рускій Касі“.

Вступайте в члени „Рускої Каси“.

Звичайні загальні збори каси позичкової і щадничої для громади Жадова відбудуться дня 20. червня с. р. о 2-й годині пополудни в „Нар. Домі“ з таким дневним порядком: 1. Прочитані протоколу, 2. Річний обр. і біланс за рік 1908-ий, 3. Вибір одного члена Ради надзорчої, 4. Установлені висоти позички для одного члена яку старшина може ухвалити, 5. Вибір касиєра і установлені платні для него, 6. Вільні внесення і запитання. Михайло Яровий, начальник каси.

5 до 10%
дешевше як всюди
продають ся прибори до писаня
В СКЛЕПІ
„Укр. Видавничої Спільн.“
в Чернівцях, ул. Пивнична число 6.
(поблизу від жидівської) (—)

Найлучше і вже випробоване
средство на ревматизм есть
NERVOL

„Налля правно забезпечена“
аптекара др. Ю. Францова
в Терополі.

Се є знамените усмиряющее средство до
напирани против всяких ревматичних
болів, простудних, лопаних, плеч-
них істий і нервних болів. Прошу ува-
жати на напис „Nervol“ і на прила-
дана білика „Nervol“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (впа-
ковані) в кор. з етикеткою і опакунком.
Тисячі лотів з подією. — Виснава
2 рази дано до всіх країв.
В Чернівцях на складі у Шміда
і Фонтана, в Селетях в дрогерії
медикаментів Стерншуса.

Ukrainische Rundschau

одинока українська часопись на німеч-
кій мові, що заступає інтереси україн-
ського народу перед культурними сві-
том, виходить раз на місяць з обся-
гом 48 сторінок і додатками і коштує на рік
лише 8. Кор. 8 обсягом кожного ін-
тересного Русина передплачувати є
часописом. Адреса редакції і адміністра-
ції: Wien XVII/3 Franz-Josef-Strasse, 2.

Купуйте лиш у своїх людей!

Новоотворене

Високою
ш. х. правною управою кон-
васановане

Міжнародне

Бюро Подорожи

„СВІТ“

Сірецький і Ска

в Чернівцях (Буковина), улица Кохановского число 1.
165 (—) видає карти корабельні до

Канади, Сполучених Держав (Америки),
Аргентини, Бразилії, Азії, Африки
і т. д. і т. д.

Карти на жолтих і європейські, канадські та американські.
Карти на спальні пош. — Карти прогулянок та охрону.

Купуйте лиш у своїх людей!

Дерніть ся клича Свій до Свого!

Великий зарібок

принесуть побічне заняття кождому господарю, купцеві підприємцю,
урядникам і т. п.

До виробу

Цементових дахівок

не треба фахового знання. До того спеціальних машин також не
сплату ратани, достигає

165 (—)

І. ШИМОНОВИЧ

Чернівці, ул. Святий Тройці ч. 20.

склад фабричний машин для загального цементового виробу.

Проекта поштів і цінники даром. — У всіх місцевостях Буковини
і східної Галичини, пошукуючі заступники. — Писемні offerti адре-
сувати на вишесу фірму.

КОСИ!

Карпатські коси Пр. 000 з маркою „Косар“ з англійської сталі
серебрані сталеві, мають тонкі як папір і злегка як перо вістре-
пирі різе як бритва найкращу пошту то є гірську трапу і обіле. Ще дин
під таку косу дістати ся, порівняно она на одних витках на стону. Коси ті дуже по-
годи п'юнобляють ся і узаконують такий труд селянина до пожини. Легкий труд
в пош радую кожного хлібороба, тому кождий повинен мати дин карпатський се-
ребрано сталевий коси з маркою „Косар“. — Коси Пр. 000 з найлучшою англій-
ської сталі найлуччі в обсям силі і зегі:

Довгота в сантиметрах:	65	70	75	80	85	90	100
Ціна одної штуки кор:	2.10,	2.20,	2.30,	2.40,	2.50,	2.70,	2.80.

На кождий десяті кіе дам одну косу даром і до кождої коси дам один жарновий брусок
з найлучшою пакти. — Мешани на 5-штух кіе не послав ся. Визначаючи них прислати
4 К задалку; без задалку також не вишлав ся. За опакунком нічого не чинимо і пошту
самі оплачуємо.

Хто приймає з гори 21 К, той отримує одразу 11 кіе по 65 см. довж. і 11 аконів з найлучшою пакти жарновий.
— Хто приймає 22 К, той отримує 11 кіе по 70 см. довж. і 11 аконів. — Хто приймає з гори 23 К, той отримує 11 кіе
75 см. довж. і 11 аконів. — Хто приймає з гори 24 К, той отримує 11 кіе по 80 см. довж. і 11 аконів. — Хто приймає
з гори 25 К, той отримує 11 кіе по 85 см. довж. і 11 аконів. — Хто приймає з гори 26 К, той отримує 11 кіе по 90 см. довж.
і 11 аконів. — Хто приймає з гори 27 К, той отримує 11 кіе по 95 см. довж. і 11 аконів. — Хто приймає з гори 28 К,
той отримує 11 кіе по 100 см. довж. і 11 аконів.

Молоти і ковалі до кесання кіс по 1 К за штуку.

Серпи з зубами з англійської сталі коштує збіне так легка, що в руках їх не чути. Штука 60 с.

Хто приймать 10 до 20 штук, дістане 2 штуки даром.

Бруски до острини кіс 50 с. за штуку. При замові 10 штук дам сп один даром.

Визначати належить почтовими переказами, щоб не тратити грошей на особні карти і писем.
81 (7—86) Адрес: Александер Копач, Струтин Вижний,
почта Рожитів.

Союз руских хліборобских спілон на Буковині

„Селяньска Каса“

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою

повідомляє, що він отворив в себе осібний

Відділ жа вадмі і кавці

і перебирає зложуване вадмі і кавцій але лиш у публич-
них корпораціях або до рук власників великої посілости
земельної в пупілярних цінних паперах під дуже догід-
ними умовами. Близші інформації даємо в нашій кан-
целярії в Чернівцях, вулиця Петровича число 2.

Передплата на „Буковину“

платити в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
- Росії: на цілий рік 12 карбонадів, на пів року 6 карб.
- інших державах: на цілий рік 40 ер., на пів року 20 ер.

Для місцян і селян буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під неділю і коштувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотинів.

Оголошення коштують по 10 сотинів від односторонньої сторони або 10 від двох сторін (всередині). При міжкордонних або при рішучих виконаннях значний огул.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.

виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція „Буковина“

в Чернівцях, ул. Петровича число 2.

Числа телефонів 178.

Адреса для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устатковуватися по днях від 10—11, рано і 2—3, пополюди крім неділей і свят.

Надсилає по 40 сот. від стрічки, при чистійшій виконанні відповідний раб. Редакції неоплатні візити від порта. Рухомі вартості редакції лише за попереднім застереженням і залученням поштової настанови.

Чернузери інакше коштують по 2, 3 і 4 сотини від штуки.

Наживити тільки за власних марками поштовими не прийнято.

Записки.

„Patria“ а волосне студентство.

Намні читателі пригадують собі, як то студент Цопа, знааний черновецький публіцист і рішучий справник на улиці, Дорі Поповичі, суспендований урядничок і кільканих волосних студентів, намість вчити ся, кинули ся на політику і зазначили своє становище галабурдою перед домою краєвого капітана Василья і посла Николая Василья, при чім вибито їм в нічній темряві вікна в їх домах. Однан, що не було свідків, суд увільнив воюючу молодіж 8. с. м., бо всі зізнавали, що не мають і поняти, хто би то був вибив шиб, хотий перед демонстрацією були всі вікна цілі а зараз по ній були розбиті. „Patria“ сій „геройській“ молодіж присвятила цілу вступну статтю, називаючи її брутальний учинок невинною студентською демонстрацією і заявляючи, що було би безконечно сумно, як би ся демонстрація не була відбула ся, бо молодіж була-б сим показала, що она апатична супроти найжизненніших квестий народу, з якого вийшла. „Треба подивляти цілковитий брак страху у нашої молодіж! Отсе сила духа, яка робить велику честь не лиш поодиноким ентузіазмованим молодцям, але може послужити як величавий приклад для кожного, хто хоче називати себе мужем!“

Сі довженні похвальні тиради на адресу своєї молодіж переіспітує „Patria“ лайкою краєвого капітана, називаючи его ренегатом, Юрієм в Черешенки і иншими згрідними епітетами, а се єдино тому, що барон Василько нічим не сплямав свого волосного імени а єдино постояв за спра-

ведливості, віддаючи при громадських виборах свій голос на лісту злучених всіх народностей, отже й Волохів.

Ми при сій події маємо два для нас дуже цікаві факти, іменно поборюване Волохами „ренегата“ і мужний виступ визначного мужа за справедливість.

Ми бажали-б, щоб в нас Русинів і на долоні виростали такі ренегати, якими є між Волохами барон Василько, що єдино, що не хоче йти під коменду галабурдників, впрочім в ліпшим Волохом, як багато наших Русинів на видійших становищах, яких ми гладимо і косяємо, хоч нас не спрають ні морально ні матеріально. Відтак то крикливе поборюване „ренегата“ наводить на думку, що діє ся з нашими справдішними ренегатами, яких легко можна найти саме у волоснім таборі. От и. пр. дієцезальний архимандрит Калинеску (колишній Русин Калиновський) голосував в магістраті явно на лісту волосних шовиністів; чи не виправити було ему з нашого боку авантюру? А відтак др. Тарнавському, Воюцькому, Цопі, Бежанови і багато-багато иншим нашим ренегатам, які відносять ся до нас зовсім ворожо. Чи так само як волоска молодіж, не в стані й наша потрудити ся до їх домі, щоб демолувати їм вікна. Застановіть ся над сим, панове Волохи, бо ми маємо далеко більше причини бути незадоволені. Ми лиш тому ще не давали ся в знаки нашим ренегатам, бо не уважаємо „великою честію“ виправляти уличні галабурди й демонстрації.

Наконоць треба не забути на мужний виступ краєвого капітана, що в очах галабурдників постояв за правдою а відтак їм в очі закинув їх негідний поступок. Тут Русини повинні були грімко обстати за сим справедливим мужем, повинні були

напастиків відперти. Але они сего не зробили, їх навіть не було на місці в достаточнім числі, яку то байдужність показали й тогди, коли Волохи напнули ся були без стыду на пок. справедливого митрополита Чуперковича. Так дозволяємо своїм байдужним поведенем горюватися волосним студентам, які-б дуже спустили в тону, якби пізнали, по чому локоть кнаші.

Безбожники.

Ми вже доносили про кіцманського господаря Словського, який підняв своє гавдіство, щоб побрати високу асекурацію, як се він видів на поступованню поодиноких нехристів в краю, що і в такий спосіб, як оповідають, старають ся робити гешефти. Та „Правосл. Русь“, що все обертає на то, аби юдити против Українців, зробила безвідставно зі Словського „Українця“ і вивела з сего, що Українці „безбожники“. В останнім числі (15.) торочить она про безбожність дальше, звалюючи всю вину безвірства, яке проявляє ся подекуди і в нашім краю, на Українцїв а головню на молоде учительство, яке „прочитавши децю в радикальних газет, про свободу віри і віроісповідань і познакомивши ся поверховно з наукою Дарвіна, Дрепера, Вольтера, Спенсера і др., цитує ложні „глубокі“ сентенції за ложними цитатами або переверчує зачуте (дивись „Учитель“ 1906, ч. 12, 13, стр. 187) і в селі думає прислужити ся для України-неньки, коли першим его ділом буде підкопати основи віри і церкви і віруючому селянинові відобрати его єдиний сверб, его віру в Бога і божу справедливість. При всякій случайности ширить безбожну україноманську літературу, громить „по-

Жіночий рух в Росії.

Перші еманципаційні змагання Росії далеко старші, як у всіх инших народів. Край, над котрим від війн тяжило ярмо найстрашнішої неволі, мусів зовсім природно згодом видати із себе перші сили, котрі би его скинули; енергію і дух революції. Однан, заки підійо ся цілий народ, стреміло російське жіноцтво а жіночою витревалістю до своєї мети і знадало собі чимало труда, між тим як мужчини все ще лише піддавали ся своїм мріям о волі, попадали в ту спеціально славянську меланхолію, сьпіваючи від часу до часу свої жалібні і сумовиті пісні. В російського жіноцтва не була се амбіція, як у жєнщин із западу, котра гнала їх в обійми революції; найгірша соціальна нужда, та свідомість неможлих російських дівчат, що подружжє не дасть їм відповідного утримання і суловою, приневолило їх прямо залізати звісні жіночі університети в Петербурзі, котрі повстали вже в 60 тих роках. До науки горнула ся лише невеличка части середньої класи, воли хотіла випутувати себе від цілковитого занепаду. Во, між тим, як російське жіноцтво з найвищих кругів надмірно присвоювало собі здобутки французької культури, а російське сільське жіноцтво стало чимраз глибше потопати у сервілізмі, дочка із верств буржуазійних находила заміж значаїно за того, що

залибила ся у її маєток, а її саму шав як ніво. Незаможні дівчата з добрих родин, се були парії суєспільности. Гроший не мали, їх фізичні сили далеко передінували силам дівчат з пролетаріату, тому старали ся иншою дорогою придбати собі належну повагу. Соціальна нужда а людона гідність з одної сторони, жіноча гордість з другої сторони, перли її силою до науки і так російська студентка стала згодом типом „еманципованих“ подібно як Англичанка і Американка. Ранше ще як у других краях, зачав феміністичний рух в Росії підпопувати терен консерватизму, а Петербурзі „медички“, „педагогічки“ і слухачки висших курсів, що взяли собі за задачу розширити освітлене жіноцтва на всі галузі науки, були цілком звичайними жіночими типами. По заложенню висших жіночих шкіл в резиденції, пішли висні університетські курси в Москві, Київі і Одесі. Однан більша части молодих слухачок мала і тепер ще має бороти ся з найбільшою нуждою.

Та витревалість, з якою ті дівчата вели і ведуть своє нужденне життя, ті мізерні заводи котрими старали собі придбати найнеобхідніші средства до життя, та горяча любов і свідомість, що працюють для своєї нещасної, поневоленої вітчизни, розкриває перед нами образ незломної енергії, перед котрою треба зклонити ся з пошаною. А сила, котра молодим дівчатам казала добувати сею дорогою шкати і крашої долі, се нічо иншого, як весняний подув, се фантом, котрий вийшов з їх

тани власних ідеалів, та провадив молодих борців аж до тої хвилі, коли наступило внутрішнє сиріпленє і поцінненє їх життєвих відносин.

Последніми романами широко писано і говорено о двох російських жєнщинах: Марії Банікрєв і Соні Конвалєвській. Обі репрезентують, як не мож краще ту велику, душевну борбу, яку переживає все інтелігентне жіноцтво Росії. Їх життя дає форму і через тієї глибокої борби, яка а одної сторони утїває в життя жєнщини любов, як ціль життя, а з другої сторони не відмавляє її права, сягати за власними, кращими людськими ідеалами. Доля цих обох визначних жєнщин, розмаєє нам цілу історію розвитку актуального фемінізму і свідчить о тій негнатованій борбі, яка лопить всі перепони і там, що спинають її побідоносний похід.

Та се борба, навіть у східній Європі не остала борбою одинач, а в коротім часі успіла агітувати широкі верстви жіноцтва. Навіть неорганізована Росія мала свої поступові жіночі кружки, які ревно заходять ся околѣ виборних політичної рівноправности для жєнщини. Останніми часами вислано вже чимало петицій такого змісту до правительств, а котрих домагають ся свободи думки і слова свободи особистої загалом повних громадянських свобод, які можна відкавати лише тим, що поновили якийсь маргітний вчинок.

Відтак жадають права виборчого, без ріжничї вола і віроісповідань, допущєня жєнщини до урядів, обовязкового запровадження цивільного подружжя і т. д.

пів" і нарешті знаходить охотників до безвір'я, котрим так дуже припадає до вподоби україноманська наука о "свобідній любові" і о поділі землі між робучий нарід. Особливо наша конасторія повинна зайняти ся совісно сею справою і устроюванем міській, релігійних розмов і иншим запобігти сему страшному злу."

Ми вже попередньо підносили з натиском, що духовна власть повинна строго уважати, щоби наше духовенство залишило румунізаторську політику а займало ся церквою, тогди не страшно нам перед нійними агітаторами і не буде "безбожників". Саме так, як ми жадаємо, щоби учительство займало ся пильно наукою в школі, бо тим принесе найбільшу прислугу своїй нації, жадаємо сповнювання обов'язків свого звання і від духовенства і похвалемо зазив кацапський, щоби конасторія устроювала міські і инші заридження духовні, які-б піднесли моральний уровень нашого селянства. В попереднім числі ми також піднесли, щоби духовенство не стояло з боку на недостижимім педесталю, а йшло в нарід, як се роблять польські ксьондзи навіть на Буковині, бо аж тогди унеможливлять ся всякі заходи атеїстів між нашим народом. Признаємо також, що в краі безвусі молодики, які своїм нетактом більше шкодять як помагають, однак ці емісарі не вийшли з нашого лона, а з радикального і соціал-демократичного, з яким то табором ми стоїмо в непримиримій борбі.

Однак твердити, що атеїстичну пропаганду провадить учительство, се в кацапська безличність, яка не має на цілі піднесення віри а підкопання поваги учительства перед народом. Тому то як дорогі нам народолюбні "попи", за якими завжди неустрашимо обстоїмо, так дороге нам і щире наше учительство, котрого честь не дамо порушити безвідейним кацапам, які воюють неправдою і з неправдивих і з воздуха знятих преміс конструують собі конялюзані потрібні для їх нечистих цілей.

Польське духовенство на Буковині.

У Вашківцях і Рускім-Банилові живе горсточка польських зарібників і офіціалістів, яких тримає купи костел і наплична а головню ксьондза Завадовський, голова Вашківської польської читальні. Але що ще цікавіше, то гостина владика Бандурского у Вашківцях, який в нагоди канонічної візитації загостив

Матір жадає для себе законної гарантії рівноправності з батьком, головню при виховуванні дітей, жена рівноправності з мужем. З давен присвячують особливу увагу захоронкам для дітей і жонки з поміж фабричних робітниць, та домагають ся законного полагодження сего питання. Для робітниць жадають рівної плати з мужчинами, промислової і рівноправної едукациї дітей обох полів аж до 16. р. життя, дальше жадають, аби по селах жінки і мушники були рівними перед законом о посілости і виборчого права.

Такі і подібні домагання стають російське ніноцтво від цілого ряду літ і має повну надію, що з часом удасть ся ему, помимо старосвітських поглядів, які все ще мають в Росії чимало прихильників, вибороти для жінки ті права, які їй належать ся. Тому треба признати, що Росіянка в борбі над розв'язкою модерного, жіночого питання велишила ся позаду від своїх європейських сестер, а коли заважати ще на ті величезні перепони і ту соціальну нужду, серед якої приходить ся їм бороти ся, то справді, треба тій малій горетці завзятих борців виснажити свою найгнівнішу пошану, треба прямо дивувати ся, що у них, серед таких нещасних обставин не то, що не витратила ся велика думка, але з похвильним днем змагає до чим раз кращих успіхів.

За Г. Т. переносів П.

в маю також до тамешної читальні, про що згадує „Gazeta Polska.“ Вступивши на підвишене, промовив так, як тільки він говорити вмів. Висказавши подив для нашого народного труду, дивував тим, котрі причинили ся до будови польського дому. „Будова польських домів на Буковині стала ся тут для нас потребою серця. Де чути в повітрі бурю, яка наближає ся, де надходить чорна навала хмар — тогди звірі шукають сховку, пташка свого гнізда, а також шукає й чоловік даху над головою. Ви збудували сей дім, щоби мали де приховати свої ідеали народні, учини ся своєї мови, пісень і польської історії, чого вам тут не дає школа“. Заохочував до згоди, взаємної любови і єдності і щоби любили й держали ся свого: віри й народності, бо Поляк і католик то синоніми, не може бути добрим Поляком той, хто не є добрим католиком. Нарешті подарував владика для чительній образ Ядвіги, польської королеви. За сям піднесла ся занепада пісня „Boże coś Polskę“ і „Jeszcze Polska nie zginęła“.

Ми вмісно описали побут владики в читальні, щоби пригадати, що не то в нас, а навіть у Волохів се щось не бувало. Де-ж би архиєрей спрофанував свій декорум на так дуже світським місці яким є читальня. І тому й наше сільське духовенство мало, або ніраз не стикає ся з народом в его щоденнім життю, ба навіть духовна власть скося поглядає на тих нечислених священників, що в любови до свого стада беруть чинну участь в его заходах около піднесення своєї просвіти. А се певно хибна тактика, бо йдучи в тісній злуці з народом, здобувають священники любов і популярність, як се видно й на Бандурськім, що викликав сими відвідинами великий ентузіазм і певно прикував всіх тим тіснійше до католицької церкви.

Рада державна.

Вчера рада палата над наглим внесеном пос. дра Кости Левицького в справі ланкових відносин в Галичині. Мін впливом знаходить ся і чеське, нагличе внесення посла дра Странського в справі поведени мін. просвіти супроти ректора чеської техніки у Празі.

Мотивуючи нагличість свого внесення, протестує пос. др. Кость Левицький проти частинної розв'язки ланкового питання і заявляє, що національний мир наступить аж тоді, коли ланкові відносини будуть усталені законом дорогою. До тої пори треба за поміччю адміністраційних розпоряджень запобігти самоволі урядників. У відповідь на ці виводи, заявляє міністер судівництва Гохенбургер, що, на підставі розпоряджень і законів, які відносять ся до ланкового питання в Галичині, майже всі жалоби Русинів безвідставні та що, у подібних випадках самоволі урядників, старало ся міністерство судівництва і вищий кравий суд у Львові непорадиш уопутти. (Жані протести русинів посліди.)

Пос. Чайковський заявляє, що справа не є наглюю і низау, що 40 процент судових урядників у східній Галичині є Русинами. Пос. Дністрянський протестує проти виводів міністра судівництва, які викликали між Русинами загальне обурення і не відповідають дійсному становищу. Пос. Шатінгер стає проти внесення на заміненя дебати цієї, серед різних протестів русинів прийнято, почім відкинуто нагличість внесення пос. Левицького 103. голосами, проти 85.

Підчас вчорашньої дебати над нагличістю внесення пос. Левицького в справі ланкових відносин в Галичині, прийшло, як доносить „Stern. Tagblatt“ з Відня, між рускими послами а міністром судівництва др. Гохенбургером до острого конфлікту. Коли підчас дебати над внесенем міністер аложив заяву, прихильну Полякам, нагло під-

несла ся на лавах руских послів в Галичині і Буковині буря протестів, яка заглушила цілу палату. Пос. Тримальський підбіг до лави міністерської і нимахував актом перед лицем міністра судівництва. Пос. Наволай Василько кричить до міністра: „Се поділка лави, що я Василько ратував в комісії? Я повинен був бути там наряд сирити! Ви хочете бути Німцем?“ Мін тим безнастанно чути голосні протести руских послів звернені до міністра, котрі гублять ся серед загального гамору. Обурення зросло чим раз більше, коли нараз посол Василько сильним голосом крикнув: „Ви заагаджуєте інтереси польського кола! Сам Абрагамович не потрапив-би краще!“ Коли туманув таван а цілою силою дальше, пос. Василько, ударивши сильно кулаком о стіл справоздавача, кричить розлючений: „Я Вам дам ся еще в явані! Василько не є хлопчина! Будете ще нас потребувати!“ Лише вомало утавав гамір. Конфлікт виникнув в цілій палаті і в парламентарних кругах велике замішаня.

Відень, 11. червня. (Кб.) Палата послів відкинула по довший дебати нагличі внесок Русинів в справі ланкової рівноправності галицьких судових властей. Промова міністра судівництва Гохенбургера, котрий заявив, що до видана загальних розпоряджень нема жадної причини, бо компетентні чинники в потрібі і самі поагадують справу чи то директивами чи то наганами, викликала зі сторони Русинів грімні оклики протесту. Описав радя палата над наглим внеском чеського посла Странського. Сей протестував проти того, що міністерство просвіти покляло до Відня до оправданя ректора чеського, технічного університету в Празі Бертія, який при посліднім іматрикуляційнім святі держав промову, якою професори і слухачі німецького технічного університету уважали ся обидженими, і який прилучив ся до бойкоту, заридженого чеськими техніками проти намісника графа Куденгова. Бесідник думає, що переслідування названого ректора є впливом агітаторської діяльності німецького міністра-кравия Шрайнера, на якого нагадає ся в острій критиці (сею промову перебивають різні радіальні різими окликами). Міністер просвіти граф Штірк признає вірність факту, наведеного послом Странським, однак протестує проти виводів, до внескодавця каже, що міністер Шрайнер або хто инший впливав на управу міністерства просвіти, а не цілом не думає обурювати слобід академічних властей, і заявляє, що ректор університету обов'язаний підчинити ся розпорядженням міністерства просвіти. Міністер сподіває ся, що ректор Бертія, обдумавши супокійно одержане заповізаня в цілі виясненя свого невизначного поступованя, дійсно послухав завізаня, хочаби тим оминути тяжкі наслідки (жовні оклики у лаві, оклики протесту зі сторони Чехів, які стикали такий чимир, що не чути послідних слів міністра, який жадає відкинення жадності сего внеска).

По довший дебати, в ході якої посла Пахера і Вахмана протестувать проти того, що в данім разі ходить о порушеня автономії університетів, беруть в оборону міністра Шрайнера перед нападками Чехів і протестувать проти того, щоби промовоно Німців Чехії, підчас коли чеські бесідники добачують в сій випадку порушеня автономії чеських університетів і зазначають управительству, що оно терило, аби німці професори обиджали чеську національність. При сій нагоді нагадав посол Веліх на звичний висказ Момзена про німецько-чеський ланковий спір.

Потім відкинуто нагличі внесок Странського і заміняно внескодавця до порядку радли того, що образив посла Шрайнера.

Слідуюче засіданя завтра.

Тов. „Руска Бесіда“ в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2) видає що місяця ілюстровану просвітну книжочку для своїх членів, яких вписало оп на сей рік 700. Не гайте ся і вступайте в члени а не пожалуйте. За впачені 4 або 2 корони (селяни і молодіж) дістанете книжочки в більшій вартості.

НОВИНКИ.

Чернівці, 12. червня 1909.

Календар. Неділя 13. (31.) Н. 2. по С., Ерм., Евз., рим. Н. 2. по С., Анг. з П. Схід сонця 3 год. 52 мин., захід 8 год. 8 мин. — Понеділок 14. (1.) Юстин, рим. Василія В. Схід сонця 3 год. 52 мин., захід 8 год. 8 мин.

Віче в Шипинцях. Ми одержали таке спростоване: Пановина Раданція! Прому на підставі 8 19 замова о пресі о поміщенні слідуючого спростовання Вашої новини „Віче в Шипинцях“ з дня 9. червня 6 р. Неправдою є, що я „павів свої промови та, аби зібрані висказали подяку соціал-демократичним послам“, а правдою є, що я заступався за своїй промові лише на відомою соціалістичною резолюцією проти нового податкового проекту, в ній про подяку соціалістичним послам нема бесіди. Неправдою є, що я самією поступив, щоб „зібрані висказали бун.-русским послам недоіра“, а правдою є, що я крім вищезгаданої резолюції підтримував лише ще одну, яка ждала, щоб н. посол Семанка голосував проти сего законопроект. Неправдою є і те, що „промови в народі обурили ся на мене жадане“, а правдою є, що всі промови були з моїми висновками згідні а навіть домагали ся острійших резолюцій, як се показує резолюція голодара Мошуня, який жадане, щоб всі буковинсько-руські послы голосували у всіх справах в парламенті із соціал-демократичним союзом. — 3 належним поважаням Оска Беззакла, учитель в Чернівцях. — (Вп. п. уч. Беззакла простув то, чого знати не міг, іменко що зібраний парід р о з у м і я его висводи та, що ніби заходи соціалдемократів в парламенті прихильніші єму, як наших послів, про що говорять в допис до нас учасники віча. Жадане віча, щоб пос. Семанка голосував проти звісного підписання податку, а нас зовсім обійшло. На жаль не твердили ми, що люди обурили ся на висводи п. Беззакла, але що в писемі до наших послів висказали їм своє повне довіра. — Дрим. Ред.)

Із Кичери. Сей неділі заїхала до Кичери волостка молодіж „Junimea“ в комплекті, щоб ушасити тамоніне чисто руске населення „висшою“ волостною культурою. Нам давно не доводилося читати в газетах, щоб наша молодіж виїзжала між руске населення, щоб его просвітити і відносити на душі супроти напору ворожого. Думаємо, що сего звісткою з Кичери схвалять ся і наша молодіж і піде в парід, щоб він в наших очах не йшов в пронасть, ведений туди молодими румунізаторами. Наша молодіж повинна старати ся пізнати парід і его потреби, бо потому неодному скотчеть ся виста може і верх в політиці, а що найменше ухадити за великого демократа, а тоді буде вже дуже тинно переходити від голословних фраз до дійсности, бо таких зараз пінає ся.

Грамаджору і Кирилівна вже зловили. Не вдалась утеча Грамаджору і Кирилівна, їх висліджено і арештовано в Хотині на російським боці. До минулої неділі держали ся, як оповідають, зловлені всі разом: аж в неділю відбували ся від Грамаджору і Кирилівна в кліновіцким лісі, решта товаришів, ала ся що тани нависоме і хотіли они їх не шунали, все було надармо. Розуміє ся, що Лидес, Аврам і Фрунза покинули своїх непросторних товаришів, щоб ітти в гайбину Росії. — Грамаджору і Кирилівна арештовано на російським боці в Кирилівцях, звідки їх перевезено до Хотина. До Хотина приїхав черноводський над-офіцьял Мінгер, який пізнав в обох арештованих збігців Грамаджору і Кирилівна. Грамаджору і Кирилівна стережуть в хотинській тюрмі дуже строго. Що до їх видачі, то може она наступити просто з Кичинева зарадженням губернатора або аж за дозволом міністра заграничних справ; в такім разі наступить їх видача аж по уплаті кількох тисячів. Що до помилування Грамаджору, то треба замітити, що его утеча з тюрми не має в помилування нічого спільного і що аж тоді відміняно би жалобу помилування, коли би він сповнив якийсь поновий злочин.

Застановлене слідства проти італійських студентів. Як відомо очинили були італійські студенти у Відні задля того, що правительство не хотіло спонсирати їх багачами, що до засновання правничого факультету для них при віденським університеті і засновання італійського університету в Триєсті, дня 23. листопада 1908 р. буту. Між італійськими і німецькими студентами прийшло до бійки на палаті, при чім нізко зі сторони італійських студентів кілька револьверних вистрілів. В сій бійці було по обох сторонах разом 18-тьох студентів ранених а двох німецьких студентів постріляних. Поліція арештувала поверх 20 італійських студентів, яких після зложених кавці пушено на волю. Офіція почало ся судове слідство, яке аж сими днями застановлено і так італійські студенти будуть оправдані ся лише за легкі провини бійки. Звістку про застановлене сего слідства прийме парід італійський півно з задоволенням. Отже як бачимо, не робили Німці так великих короводів в слідствами, як се роблять звичайно Польки з нашими студентами.

Польки чи є, чи нема за що, вичокують українським студентам процесу, слідства, а вони що заминають їх до тюрми, як се лучилось було в січні 1907 р., коли то укр. студенти голодували через три дні. Правительство віддало укр. парід в Галичині під польське оку, а Польки не оглядаючись ні на правительство ні на его закони, роблять, що самі хотять.

Ліцитація фльоти. Турецьке міністерство війни очовістило ліцитацію з вільної руки 63 воєнних пароходів. Межи ними є 5 панцирників, 2 кружляки, 3 монітори і 3 підводні судна. По тій продажи турецька фльота буде чиселити 19 океанських пароходів, 15 торпедовців і 3 мониторів.

В ледяних окозах. Минушого тижня над-лишні в відбігульних окозах леді окужили на мило від нової Фундандії всіх сторін корабель „Mongolian“ нахочащий ся в дорозі в Англію до Америки. Маса леду були такі величезні, що обхопили корабель немаче кліщами з всіх боків творячи поміж ним а берегом одне збите людське поле, довге на одну милу, а від сторони моря на 25 миль. Ледяні гори пересічно доходили висовости 150 стій. Пять подорожних корабля, 3 мушин і 2 жінки по леді дістали ся з тяжкими трудами на беріг. По двох днях вітер напонець розігнав леді і освободив парохід, який однак в обави перед новим окруженням відплив на поппе море.

Цінава справа. Дня 26. мая в київській судовій палаті при участі представників від станів розглянено справу Якова Коломийця з м-ка Тетієва, таращанського пов., якого обвинувачувано за двоєлітство та за підлог (він зробив у своєму паспорті напис: „холод“). Коломийця прийняли винним і засудили на 1 рік в арештантській роти.

Оповідки, іменовані і т. п.

3 закладу для сільних. В закладі сільних відбуде ся дня 16. с. м. загальною присутній виступ учеників того закладу, на який дирекція запрошує всіх заінтересованих.

3 Викинці пишуть: Члени тов. „Нар. Спілка“ в Кутах урядили заходом філії тов. „Руска Весіла“ у Викинці 3. червня с. р. аматорське представлення оперетки Янчука „Вихованець“ в селі Фріста. Чистий зиск був призначений на випиши для убогої молодіжні кишинської гімназії. Аматори виявляли ся з своєї задачі знаменито. Сила була переповнена нашою публикою, яка переповняла примісно той вечір. Особливу утіху мала дитяча молодіж. Наддатки зложили отці Ви. (в коровах): староста др. Д. Бх 3, о. Ст. Маланчук 2, учитель Д. Харонюк 10, інсп. нас М. Огороднік 6, надуч. Ник. Гайда 2, уч. Олга Валашескул 1, надуч. Ос. Луциньский 1, уч. Юрій Лукашук 1, учитель Ів. Морозик 1, Н. Н. 1 і пані Брандєль 0-20. Чистого зиску разом з наддатками було 44-8, яку суму передано підписаному на тов. „Шкільну Поміч“ на закупку книжок. На сю ціль жертвували також Вп. п. радник двору Фенета 20, судья Ів. Голота 5, о. Панько Городанський 5, о. др. К. Бридзан 2 і помісар М. Якубенч 2. Всім Вп. добродіям, а особливо Ха. товариству „Народна Спілка“ складаю щироєсердечну подяку за отці дати і працю на користь шкільної молодіжні. — А. Кам.

Важне для нас райфайзенських і товариств „Взаїмна Вигода“. З огляду на те, що „Селанська Каса“ перенесла ся дня 5. червня с. р. до дому „Рускої Каси“ при ул. Паньскій ч. 33, просить ся всіх начальників кас, аби свої комуїкати про збори касові послали від тепер впрост до друкарні „Рускої Ради“ враз з належностю (і кор.) а не до „Селанської Каси“ як було до тепер, бо через те може бути неоден комуїкат спізнаний, а на тім утерпить сама каса, бо не зможе відбутися в означенім дні свої збори і наради ся на непотрібні видатки, позаяк треба буде другий раз повідомлювати про збори. — Заряд друкарні „Рускої Ради“, Чернівці, ул. Петровича ч. 4.

Конкурс на директора зглядно директорку і господарю для ділової бурси товариства „Рускої православної шляхти на Буковині“ розписує ся до 1. липня с. р. Подана просить ся вислати на руни секретаря товариства Панька В. а. м. а, ул. Петровича, ч. 2 на поверсі Усїя і умови устно.

Канцелярню інформаційну для воєнних справ військових, котра була в Чернівцях при ул. Паньскій ч. 45, перенесено до дому при ул. Цицкосифа ч. 12. — Канцелярню ту провадить до-слідчений урядник військовий, котрий понад 20 літ пония чинив службу військову і уділяв в тім обсягу пождому поради а то: в справі устанви військової і оборони правдої, в справах економічних і адміністративних як також належностях пенсійних для емеритів і їх родин, даліше для вилучених жовнірів, котрі були на війнах і битвах в роках 1848, 1849, 1859, 1866, 1878 і 1879 в окупації Боснії і герцеговинської, рекламних, маючих право до звільнення від служби чинної і вправ військових і в много інших справах.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 12. червня 1909.

Загреб, 12. червня. (Кб.) Підчас сегоднішньої розправи в процесі о владу державну прийшло до бурлихих сцен, тому що президент відобрав слова обжалованому Гюрічєви, який говорив про якусь конфіскацію сербського нитани, зараджену властями. Гюріч підбурив і протих обжалованих проти трибуналу. Публика причинила ся також до стинєні гамору. Трибунал, який мусів два рази віддхити ся із салі, ухвалив виключити всіх обжалованих від розправи.

Будапешт, 12. червня. (Кб.) В розмові в клубі партії незалежності заявив Нет, що вчерашня ухвала виконавчого комітету подіє заворуку, що у партії незалежності не прийде до жадного роздору.

Париж, 12. червня. (Кб.) Палата прийняла 456 голосами проти 56 законопроект в справі реформи воєнних судів.

Рим, 12. червня. (Кб.) Палата продовжила наради над законопроект про підвиснення воєнного бюджету. Міністер війни Сіагарді мотивував до-магати міністерства війни, які відносять ся як до звичайних так і до надзвичайних видатків. Жадане збільшення видатків спричинених підписаном ефективного стану із 205.000 на 225.000 воєнів і пенсійним роки на виплати. Міністер заперечує, що жадані кредити вистарчать на переведені вже спон-кретивованої програми, яка забезпечує силу армії і справній обороні Італії і надасть їй в європейським конкурті відповідне місце, щоб не лише респантовано армію Італії, але щоб також боили ся її.

Царгород, 12. червня. (Кб.) „Наван“ доносить, що міністер заграничних справ вже перед 10 днями просив держави, що піклують ся островом Кретою, замедати відхилення війск. Англія відповіла, що се цілком неможливо.

Насаблянка, 12. червня. (Кб.) Воєнний суд засудив кількох дезертерів від чотирх до пята років, одного на вісім а одного на десять років із різною деградациєю. Через сих то дезертерів прийшло було свого часу до конфлікту між німецькими а французькими властями.

Торговиця збіжа.

В Чернівцях платили дня 7. червня 1909 за 50 иґр

Пшениці	14-50—14-75
Жита	8-90—9-10
Ячменю броварного	8—8-25
Вівса	9-25—9-50
Кукурудзи, пріма	7-80—8-10
Кукурудзи, нової	7-50—8-20
Пшеничної соломи	5-70—5-80
Житної соломи	5-90—6-10
Свіртусу (10.000 процит. літрів)	47-50—47-50

Дати на пам'ятник ТАРАСА ШЕВЧЕНКА в Київі просимо прислати до „Рускої Каси“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

РУСКА КАСА ○ РУСКА КАСА

тов. зареєстрована з ограниченою порукою в Чернівцях.

Однією своєю рода українська «ніанова» інституція на Буковині. — Приймає вкладки нахочі і опророчує їх на 5% — Най виносить 40 К і платимо 6% мислові 2 К. — Родимці! Хай кожний до своєї відроби ся голосним відголосом по цілій Буковині і наї кожний, що поцував себе щирим патріотом-Україном складає свої ошадности в „Рускій Касі“.

Прислажуйте нам нових членів.
Дирекція.

88 (4-6)

Передплата на „Буковину“

в платні в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
- Росії: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.
- інших державах: на цілий рік 40 фр., на пів року 20 франків.

Для місця і селен буде надіслати „Буковину“ раз на тиждень підписую і констатувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотників.

Оголошення констатують по 10 сотників від одного видавця стрічки або 70 мілих дрібним друком (небіт). При кількох видавцях або при ріжних видавцях збільшити обсяг.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.
Виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція „Буковини“

в Чернівцях, ул. Петровицька число 2.

Число телефонів 175.

Адреса для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устно порозуміти ся на днях від 10—11. ране і з—3. пополудни крім неділей і свят.

Надсилання по 40 сот. від стрічки, при частійшій збільшенні відмінний рахунок. Рекламні ціни неоплачені відносно. Рубрикатор неоплачений. Ціна за публікацію виступів і записок публікується за згодою редакції.

Циркуляри для приватних констатують по 2, 3 і 4 сотників від штук.

Надсиланням на адресу журналу констатують не приймає ся.

Голоси преси про події в українському клубі.

„Руслан“ у своїм числі з п'ятих п'ятьох під заголовком: „Задля чого розбила ся українсько-руський клуб парламентарний“ ось що:

„Хто слідив щільно за діяльністю укр.-рус. клубу тих два роки „народного парламенту“ а також за тою внутрішньою боротьбою, котрої вияви долітали в ряди годі в ряді днів карнавальних вістей про злочини президентського уряду провідниками сего клубу, для того недавня ність про розлом его не була несподіванкою. Сю внутрішню боротьбу поміж буковинсько-руськими а галицько-руськими членами клубу з одного боку, а між крайнім его криком і уміркованими жителями, намагали ся урядові часописи народно-демократичного оторонництва витирати перед очима суспільности, хоч і в них в ряди годі попадали ся різкі заціпки зверненні проти деяких керівників клубу, а особливо проти п. Василька, котрому приписувало ся багато неокорисних імплуван у внутрішній галицько-руській справі, а при тім віднамувало ся всякого їх розуміння. Але ще більші напасти на управу клубу появили ся на радикальних нічах і в радикальних часописах „Гром Голос“ і „Земля і Воля“, котрі відкривали злочину на події посеред клубу. Для видючих людей не були отже ці справи тайною і тому розлом клубу, як сказано, не був несподіванкою.

Але мимо того ся подія відбивала в днівникарстві велике відбиття і в різних часописах появили ся всім толи про домену до сї події. Нині надержимо ся над поясненням сї події, яке подає головний днівник народ. демокр. оторонництва.

В звіті про засідання посольської палати з минулої п'ятниці і про голосування над внесеннями в. Ілюстерніца і Каліни подає „Діло“ також вість про виступлення п'яти буковинсько-руських послів і додає до сего привітку, що причиною сего розлому була ухвала клубу, що всі члени его мають голосувати за тими внесеннями. Наслідком сего п. Василько і товариші, котрі домагали ся свободи голосування, виступили в клубі і утворили окремий

буковинсько-руський. До сего додає народно-демокр. орган ідею привітку, що п. Василько хотів занести клуб в армо історичної Польщі. А в понеділковім числі, в котрім сему розлому присвячує „Діло“ вступну статтю, виводять, що не галицькі і буковинські справи були причиною розлому укр.-рус. клубу, а „голосоване над викупном селянських ґрунтів у Боснії“ було безпосереднім товчком до сего. А дальше додає таку замітку:

„По правді, то й ніхто не може сумніватися, що навіть теоретично симпатії українських послів, послів хлопських, повинні стояти (таї, мимо всього так важимось сказати, що стоять!) неподільно й згідно по тім бої, де ставула в практиці тільки галицька частина українських послів, по бої босанської людности. Саж ішло діло про охорону хлопських інтересів перед адирством малярських ляхварів при викупі селянської землі! Будо сего, щоб приващати безпосередній товчок сесійної формальної і мериторичної неоснованості“.

Здавало ся отже на основі тут наведеної замітки, наче справді в держ. раді рішала ся справа викупу селянських ґрунтів в Боснії, справа охорони селен в Боснії перед адирством малярських ляхварів! Тимчасом дуже добре всім відомо, що тамешні справи не рішають ся в держ. раді, таї жде вважали таї і їм подібні справи не рішають ся наглыми внесеннями і голосуванням над ними. Але в сїй замітці, як і в наведений з суботнього числа містять ся важкий домір буковинсько-руським послам, бо виходить з сего, що ось то галицько-руські послы ставули в обороні боснійських селен перед малярськими ляхварями (від такої оборони дуже полегшав боснійським селянам!), а буковинсько-руські послы віддають їх на поталу малярським ляхварям. Та сего ще мало, бо п. Василько хоче що завити Русь в армо історичної Польщі!

З такими ріжними докорами виступає „Діло“ проти буковинсько-руських послів, котрі так щиро піддержували вої аматери галицьких послів, хоч се перше ішло проти буковинських інтересів, а таким важким докором навиди ся „Діло“ на п. Василька, котрого руський клуб відносив усе до боротьби проти польського вола і викликував его спосібности

і зносили для видання всяких придбань. Коли було посипати ся котрого з руських послів про всякі пильні справи народні, котрих треба би було припинувати у Відні а навіть в Галичці, то все можна було одержати відповідь: Сами справи займає ся п. Василько! — і тоді очевидно всі інші могли спочивати. І справді п. Василько займав ся нашими справами і те, чим величав ся народно-демократ. оторонництво — земельний банк гіпотечний, саж неперечно его головне придбане.

Але агадуючи про се придбане, не патнував навіть ніхто з лівихих норманців, що за міністерства д-ра Кербера буковинсько-руськ. послы з Васильком робили заходи оволо заснованні парціпційного руського банку з закладом капіталом 5 міль. кор., на який дано приречення з боку тодішнього правительств і фінансових фірм віденьських, а ціла справа розбила ся лише о опір лівихих політиків, для котрих Кр. Союз кредиторів і Щадниця зовсім вистарчала.

Вої справи, о сільсько повело ся їх корисно повести, провадив головню п. Василько, хоч крайню крило клубу робило великі перепони і пера не робило задоволення зже успіхи. Мимо того п. Василько і его товариші для солідарности були приречені з обичаєм повести клубу робити пера проти свого переконання обструкційні демонстрації. Тепер же коли се радикально крило під керівництвом „оборони боснійських селен“ намагало ся потягнути весь клуб для відвоювання личним амбіціям д-ра Крамаря і деяких явних проводирів Слав. Союзу проти правительств, п. Василько і его не отавали в дорозі клубови, але для себе з огляду на свої крайні відношення домагали ся свободної руки — усунути від голосування за внесенням соц. посла Каліни — а наслідком приневолення, уступили в клубу.

Щоби обичити значіть успіхів досягнених буковинсько-руськими послами для тамешної Русі, а тим самим також осудити реальну політику буковин. послів, додає „Діло“ таку характеристику тамешних відносин:

„Буковинські культурні й національні відносини таї, що правительств не має потреба всім

Іван Савич.

СЕ І ТЕ.

Любий привітання!

Ти знаєш у Твоїм листі, що не був яму 20 років у Чернівцях і рад би довідати ся, як тут виглядає, що нового чувати і як політика стоїть.

Дорогий Друже! Не бануй, але Твоє ім'я гане, щоби справді парламентарно виразитись, а бач... Але задля нашої великої великої привітання — а не забув ще, як Ти було послідним осярком, котрий Та на ринку найшов, зі мною не по братству, а по привітальним дітям ся, або коли в Твоїм і моїм куферу вітер мина, а наші животи намість на „о“ подобали на „х“, давав Ти мені солодку пляшку, котрий дістав від Твої „нареченої“, або коли в відповідаючи на питання професорів, читав історичні числа та хімічні формули в Твоїх листі, де їх пера тим прейдою налісав, або... але лишім се на другий раз — отже згадаю сего хоту Твоє бажання хоту по часті заспокоїти.

Якби Ти був ситим, що тут оторога чути, був би собі роботу читати а мені роботу писати — а в думі не мало коли — оторога жвава, бо в нас є ще лиш старі донги, старі слабости, старі грихи, старі діти, старі панни і старі вандавати на посів. Отже рад не рад мучу широко розписуватись.

Як у нас виглядає? Любчику, не до пізнання! Садибура вже далі така як були Чернівці. А Чернівці, ох Боже! Діа каменця, таї то таких височин, що якби — храни Боже! — потрясав земля, чули би аж Твої Гуцули грохот падаючих коменів і переск віртелів, бо кожда друга-третя каменця лиш по імені назовуть властителей. „Удні борювані“. Тих шавців коло „Шнирива“, що ми їх було переказували в заліжку, нема. І того року століччя від костелу в гору, де смарнати надішли продавали цукерки, бомбони, макаміси і інші делікатеси, тире вже нема. Повод узицями і лахами воно дотів телефонічних та електричних як паути, аж воробії путають ся. Серединам улицями проходять ся поліції, але не ті давні з криками лаблонтами та зімканими чиніями, що давали ся упрости, а як адабають бувало знакового, не погордять нити й на „крігелі“. Се не ті поліції. Се майже самі руді, азорон хлопці з золотими повіями, бавкучними тельмами і доягами шаблами. Они невірні, не вміють, все готові з одінцем і кинжолкою в руці затягнути гриняника проти 58 у акта, і вно не оден бачива, що потягнув за довгий могович, почував у холодних убінах лопинного интатю.

На ринку, де жилики було мичи бачи, мож айцем познати, такий рівний. А той жидок, що продавав під фігурою гречаний малай, гриня

крейнар, таї грав з нами в прейді, має на „Фін. плуц“ двоверхову каменця і іде „гуздраром“. Сеї плонці, де ми хотіли новий пугошовиць в мочарах, в загальї нема. Там сторчать монументальні будинки. Ва й того старого динтара, де були добрі дулі, також нема. Стадо вузю живим і цуке виспартували небачивий на горізу. Зуб часу з'являє не одну нам солодку достопамятність, як на пр. „Кафе Вас“, байслю „Цур дікен Марі“ і ретаврацію „Цум блаван Левен“.

Широкими тротуарами проходять ся панство. Коли хочем або не хочем, а его воно, але в неділю воно похуля найбільше. А в нас самі терні люди, особливо жваві. Навіть бабусі зморщили не мають, а дитя, хоті хме завазі, мимо того рум'яніють ся, навіть уха розпалі, як — намішлявані. Погогани в загальї нема. Мусим знати, що в нас стаять навіть горбаті рішники, куляні привіти, товкі повими, старі молодими. Як? Или, спитай ся тих, що торгують річима до сего потрібними.

Таї вірані они не аби як! То не Чернівці, а Парик. Від голова до нити мода пареса, сузю англійка, прій віденьський — так забезпечують купці та крамці — а робота то таки чернівська. Пані та панни носять на голові щось таке, що, якби не було на голові, ніхто не сказав би, що то напеліх. Якийсь павалок сузю патнаний пірем з мотузі, цвітками, прикрашений иташвами, шпирочками, як

силами гальмувати політичний розвій руского народу, але рівночасно оно — про се не можна мати двох думок — ядовольне ся таким негативним чи пасивним відношенням, а позитивно своїх обов'язків перед рускою людністю не сповняє. Бо не можна назвати спонуканем обов'язків новітньої держави перед людністю тих кількох округів, що спадають на руску землю із стола прав і привілеїв німцко-жидівської, анкаючої меншости та румунско-польської коаліції... Щоб обмежитись тільки на доривочних прикладах: Де права рускої мови у внутрішнім і зверхнім урядованю на Буковині? Де те українське середнє шкільництво, яке заспокоювало хоч в приближенню відповідно потреби рускої людности — де права в „кравім“ університеті? Де рівноправність в церковній управі? І так в безконечності можнаб наводити „загедбани“ в „опіці“ правительства над буковинськими Русинами, загедбани, з яких ніяким чином не можна для „загедбаних“ навести обов'язку алітним підняти кожне австрійське правительство, бути правительствою партією на кожний заклик правительства, — хочби се було навіть так адекларовано вороже рускому народови правительство, як кабинет бар. Вінерта.*

Забуває „Діло“, в яких обставинах находила ся Буков. Русь за ери гр. Таффого коли румунська патія в клубі гр. Гогенварта такий мала вплив на буковинські справи, що Русь там справді загубла. І тоді звертались буков. Русини о поміч до руск. клубу, але дістали відповідь:

„Дуже жалуюмо, що буков. Русини в такім невідрадінім положенню, але маємо передовсім свої важні справи. Буковинські послы були привезені поза руским клубом глядіти способу, щоби буков. Русь не пропала і осигнали поступенно реальною політикою успіхи, котрі пособляли дивченню руского народу на Буковині. З жалем треба зазначати, що Галичани мало цікавили ся життем буков. Русинів, майже не брали в останних десятиках участі в змаганнях Буковинської Русь, не навідували ся там, хоч Буковинці для Галичан все завивали багато прихильности і участі. Мимо того і в теперішній держ. раді буков. руск. послы злучили ся з галицькими в оден клуб, хоч для їх положення ані москвичі ані радичали не були бажаними союзниками. Демалі солідарности протигом останного дволітї теперішньої ради держ. дали буков. рускі послы доволі, а так само доволі доказів піддержування змагань галиц.-руск. послів. Але мнущої патіяції привнесловане бун.-руск. послів до голосованя за внесенем пос. Каліна перебрало вже мірку, бо, як пише „Буковина“:

„В останних часах заострили ся істнующі нає від початку заснованя українського клубу непорозуміння що до дальшої парламентарної тактики“ між більшою галицьких послів і послами буковинськими, і з уваги на ті непорозуміння „дальше співділяне, без шкоди для інтересів буковинського населеня, являє ся просто неможливым“.

Але „Діло“ не хоче арозуміти сего і удає, що не знає про ту дволітню боротьбу серед клубу

та заводять цілу справу до — непорозуміння, бо на это думку:

„Об'єктивних причин для розлому солідарности серед і так дуже дрібної української репрезентації не було і нема. В тільки „непорозуміння“, про які агадує буковинський комуїніст. А непорозуміння“, суб'єктивне неспорядковане поглядів і намірів, се явище звичайне і психологічно зрозуміле, сказати-б можна: неминуче серед більшого гурта людей. Через непорозуміння веде шлях до „порозуміння“.

І тому „Діло“ покладає надію, що „непорозуміння“ доведуть до „порозуміння“, а задатком того вважає план про заснованя українського парламентарного союзу (як відомо чеський союз не дуже показав ся корисним для чеської політики!), а при тім зазначає великодушність укр.-руского клубу, що полишив буков. рускому клубови мандати, які мали его члени в комісіях. Великодушність невелика супроти рідних братів, коли свого часу Славинський Союз полишив мандати руским послам, які були в нім, після виступленя з него і злуки з руским клубом.

Та мнима великодушність клубу і народно-демокр. органу показує ся у властивім світлі, коли буков. руским послам підсуває ся піддаваня руского народу в армо істор. Польщі, а боснійських селян в руки мадарським лихварям, а себе виставляє ся зацітним хлосеним інтересів. Однак такі бляхмани вже не здурять нікого, хіба нетямучих.“

„Стегн. Allg. Ztg.“ з приводу виступленя бун. укр. послів із спільного укр. клубу, аж руск. затерас в радости. Сей орган „волоскої та вірменополюської боярні“, як пише „Діло“, „приняв виступленя буковинських послів з нетаємною радістю“.

„Для сей газети „вістка про виступленя буковинських Русинів менше несподівана, як була свого часу вістка про їх вступленя до клубу галицьких Русинів“. На думку „Стегн. Allg. Ztg.“ істнує „між Русинами по сей і той бік Дністра і Черемоша така величезна різниця, що жадна спільна програма і жаден, хочби й як міцно сповний клуб не усьупе її із світла. До того-ж Буковина — на думку „Стегн. Allg. Ztg.“ — сильно почула на собі галицько-руський вплив в останних літах. „Як галицькі Русини не могли переперти якої нової гімназії, сей час находив ся п. Мишля Василько, щоби отворити їм хату на Буковині. Тимм чином сей малий край, де за місце звичайного писаря заводять ся формальні битви, залили галицькі Русини, конкуренція котрих буде за кілька літ власне для краєвих Русинів непереможною. Учителство не могло оборонити ся перед напливаючими рядами галицьких кандидатів, а з новими людьми, що підняли стратегічно добре обдуманій похід на Буковину, прийшов також новий дух, який поволи підбив собі все і переніс ся також на прочі народности. Національна нетерпимість стала ся від того часу характеристичною чертою цілого краю, що передше

Нічо не пригадує тяжкі часи, що настали. Ніхто не журить ся тут, що у Твоім гнідї Гудул Бамбурек платить за сичень сіна 20—30 корон, а за телюна, що не має того сіна на полах табак, дають ему жидки 20 кор. Ніхто не балакає тут, що сеї зими не мож настирчити дровець, що хліб дорожшій як голодного року, а до бараболі не приступай... Скорю хочеш знати, як стоїть політика замож собі кілька газет. Знаю, що мавш відки, бо такий панок, що не був 20 років у Чернівцях, кишить від грошей, як в Молдаві вертаючий робітник від невиди. Волію Тобі описати Калічанку і Клопичку ніж про політику балакати. Нема на світлі легкомислийшого та неадачнійшого отворини понад політику. Ніхто не звів більше порядних людей з правої дороги від неї. Правда, моє стара — аби адорова була, — мої діти, тітка Марини, взагалі ціла родина й добрі приятелі хотять, аби я був принаймні хоть послом. І я такжє — задля домишного супочою — вже похочу, ани одна дурниця стоїть на заваді; инсьє не хтять гласи на мене падати. Я не гніваю ся вже на „гласи“ за то. Ти знаєш, що я мусів би „гласам“ обіцати, аби мого конкурента перемогти? Слухай! Обіцє він за глас 100 кор., мушу я обіцати 200 кор., обіцє він, що не буде податків, мушу я обіцати, що має ся людям нізачо-нізачо пенсєю виплачу-

вати. Кажє він, що має ся від панів лани відобрати, мушу я людям не лиш лани передати, але ще й безплатно обробити... А таких, що не обіцють золоті грудни на сухих вербах, обіцдають не камінем а болотом. В загалі псує конкуренція не лиш політиків, але й людей. Не оден чесний політик мусить, щоби проти противника утримати ся, „справдішним“ політиком, себто крутарем стати. А сему винні тільки самі люди, що вимагають від него неможливого.

„Стегн. Allg. Ztg.“ побоюєть ся однак, що розділ між буковинськими і галицькими Русинами не буде тривалим; все таки становить він „радісну подію для буковинських Русинів і буковинського загалу“. Він потверджує часто висказувану в нашій газеті (я „Стегн. Allg. Ztg.“) думку, що не одно було би инакше на Буковині, яби границі урвоні України не затеркувано далеко поза Дністром.*

Ми очевидно були приготувані на таке „аргументованє“ органу п. Менчля, тому урваємо злишнім збивати ті „аргументи“. Однак голос его не протомонів без відмови, бо, ось „Buk. Post“ у своїм останнім дисні заговорила в сій справі. Наводячи насамперед головні міркуваня „Ск. Allg. Ztg.“ робить вона свої уваги та приходить до висновку, що „Ск. Allg. Ztg.“ ніколи не заступала щиро становища буковинського. Сердечна опіка, якою побито огортає бун. Русинів, зовсім непотрібна, бо Русини на Буковині не стоять „ізольовані“, а мають у других, головню у Жидках, не лише сильну підпору, але також вірних стюзників. Розділ, який наступив у клубі між галицькими і буковинськими Русинами далекий від національного розділу. Тому повинна „Allg.“ бути спокійною. Лише питає, що до дальшої, парламентарної тактики, привернуло отсю зміну річи, та се не виключає можливости, що у справах, які доторкують інтересів цілого українського народу в Австрії, оба клуби зійдуть ся на одній дорозі, після старої девізи: „Getrennt marschieren, vereint schlagen“. Як раз останній виступ мін. судівництва, в справі наглого внесеня пос. К. Левицького показав наглядно, що буковинські послы, головню пос. Ник. Василько, не забули на свої обов'язки супроти народу, та що акраз вони найострішше нацинули ся на міністра і то в справі, що в першій мірі відносила ся до галицьких Русинів. Не обійде ся без того, аби бун. послы не витягули з того і дальші консеквенції, тому вітєх „Ск. Allg. Ztg.“ та органів хрестиянських соціалів і соціал-демократів, являє ся передчасною.

Рада державна.

Палата послів радила в суботу над нагним внеском посла Брайтера в справі виплаченя Туреччині відшкодованя.

Посол Брайтер добачає в тім, що відшкодованє виступило ухвалою парламенту, порушенє конституції і жадє, щоби конституційна комісія розслідла як найострішше таке поступованє правительства. Міністер скарбу др. Віліньський заявляє, що правительство в повній свідомости своєї відічальности дало свою згоду на виплаченє відшкодованя, сподіваючи ся, що правительство ухвалить ему пізнійше індемнізацію. Було-би ліпше передати комісії правительствою предложений закон про відшкодованє як також договір

то було мож їх давно лиш у „Кайзера Козаческуза“ надбати — бляшками і примха знає чим це — то капелюх. Нині знов збирають якусь покривку, що складає ся на нів з криє капелюха, на пів з ярмури кампєта. Така накривка дуже велика. Завельонують тепер не лице а потилицю. Волос не заплітають вже в коси. Стисають его, закручують і роблять над чолом далеко відстаючу стріху.

Кожда дама обвиває округ шиї з на пид широкій а в на два метри довгий шалик, „боа“, з котичих, замчих, баранчих і н. смущинів. До сего шалика попришивані иніє малі і маленькі хвостики, цятки або кутасини. Йой, як се гарно!

На панах мало в очі падаючих модних річій. Модні є верхні сурдяти до половини плечій розтіті і тверді капелюшки з дуже маційними криками, що аж уха верх них сторчать; дуже в моді стрижені уса, такі як то ваші Гудули та дротарі вже давно носять.

От так вбранє і вистроєнє панєство — між ним дві третинї незамужних — проходить ся кілька годни денно. Весело балакаючи, сміючись, жартуючи сунє ся густа лава, мов жива фіяла води, то в гору то в долину, метучи жарні погляди на всі боки, чибі де яксь легше серце не імкнєть ся огнем. Але паничі хоронять свої серця під ледовим панциром, они-б хотіли лиш любитиєсь а не женитиєсь, бо се людоєс.

Нічо не пригадує тяжкі часи, що настали. Ніхто не журить ся тут, що у Твоім гнідї Гудул Бамбурек платить за сичень сіна 20—30 корон, а за телюна, що не має того сіна на полах табак, дають ему жидки 20 кор. Ніхто не балакає тут, що сеї зими не мож настирчити дровець, що хліб дорожшій як голодного року, а до бараболі не приступай...

Скорю хочеш знати, як стоїть політика замож собі кілька газет. Знаю, що мавш відки, бо такий панок, що не був 20 років у Чернівцях, кишить від грошей, як в Молдаві вертаючий робітник від невиди. Волію Тобі описати Калічанку і Клопичку ніж про політику балакати. Нема на світлі легкомислийшого та неадачнійшого отворини понад політику. Ніхто не звів більше порядних людей з правої дороги від неї. Правда, моє стара — аби адорова була, — мої діти, тітка Марини, взагалі ціла родина й добрі приятелі хотять, аби я був принаймні хоть послом. І я такжє — задля домишного супочою — вже похочу, ани одна дурниця стоїть на заваді; инсьє не хтять гласи на мене падати. Я не гніваю ся вже на „гласи“ за то. Ти знаєш, що я мусів би „гласам“ обіцати, аби мого конкурента перемогти? Слухай! Обіцє він за глас 100 кор., мушу я обіцати 200 кор., обіцє він, що не буде податків, мушу я обіцати, що має ся людям нізачо-нізачо пенсєю виплачу-

вати. Кажє він, що має ся від панів лани відобрати, мушу я людям не лиш лани передати, але ще й безплатно обробити... А таких, що не обіцють золоті грудни на сухих вербах, обіцдають не камінем а болотом. В загалі псує конкуренція не лиш політиків, але й людей. Не оден чесний політик мусить, щоби проти противника утримати ся, „справдішним“ політиком, себто крутарем стати. А сему винні тільки самі люди, що вимагають від него неможливого.

Партий, клубів, фракцій та субфракцій є безліку, а в нас, Русинів, тимчасом (підчас мого писаня, за завтра на ручу) лиш три, бо „Русских“ не рахує, вони-ж прецінь Москалі. А то найбільша і найстарша партія — поступовці, відтан неаданні радичали і соц.-демократи. Всі три партії мають, як з їх програм видно, найліпші наміри: піднесєня добробуту нашого народу. Але протє, що мають одну ціль, дві послідні партії сильно ненавидять поступовців. Се виглядає так: три чоловіки прибігли рятувати горючу хату. Прибігли перед нє, два стали стримувати першого, що піби він не має права рятувати. Тимчасом хата палахкотить а інтер ще ліпше роадуєє жар. Не знаю, чи сміється, чи плакати. А ти?

Віла, 14. марта 1909.

з Туреччини і там ухвалити те, що буде найліпше. Замість радити над нагим внеском посла Брайтера було-бх коначним післати правительственне фінансове предложене в комісію, яке можна й відкинути.

По воротній дебаті відкинуто вигідність внеска, по чім палата переходить до першого читання правительственого фінансового плану.

Внески посла Василька і тов.

Дня 8. с. м. поставив посол Василько і тов. три внески в справі вибудованих нових доріг і введення локальок у вишняцкій повіті і то: 1) вибудована жвавіничої лінії між Вишняцею через Куту до Косона і порішати сю справу як найскорше подібним розпорядженням, як се стало ся з локалькою в Бережцянці до Вікна; 2) вибудована нової дороги між Бродиною-Селатиним а Ізвором і 3) уділення памочі в державної насн для вибудована доріг Вишняця—Путілія—Плюсна і Висний Вікн—Кирибаба.

Заграничний огляд.

Робітники проти приїзду російського царя.

Лондон, 14. червня. (Кб.) На конференції 92 товариств незалежної робітничої партії прийнято резолюцію, якою засуджує ся заміренний приїзд російського царя до короля Англії і завізвано партійний комітет урядити величаву демонстрацію проти приїзду.

Турецька делегація в Парижі.

Париж, 14. червня. (Кб.) Сюди прибула делегація в Раму в цілі інтервенції що до нотифікована вступленя на престія Мохамеда V.

Турецька делегація в Берліні.

Берлін, 14. червня. (Кб.) Німецький цісар прийняв в присутності державного секретаря Шена турецьку делегацію. По авдвенції уряджено в честь прибувших свідана.

Іспекция султана в ескадрі.

Царгород, 14. червня. (Кб.) Ескадра злучила ся коло островів Принців. Вийд відрочено, бо султан хоче оглянути її.

Справа Крети.

Царгород, 14. червня. (Кб.) Порта даментує поголоску немон бх она висилала або виготовляла пропамятне писмо до держав в справі Крети. Ся поголостка повстала правдоподібно через те, що турецькі амбасадори одержали обширні інструкції про кретинське питаня. Англії мала відповісти на послідній врок Туреччини дотично віддаленя війск із Крети, що се так довго не наступить, дони не нападе відповідна ухвала в тій справі.

В тутешніх дипломатичних кругах панує думка, що віддалене війск відрочить ся і ся проміжорія потреба довше. Сня усунуно бх небезпеку війни і улашнено бх пізнійшу розвязку питаня про Крету.

Вже виконано 15 затверджених засудія смерті проти девятьох Мохамеда і шістьох Вірмен.

Процес князя Айленбургга.

Берлін, 14. червня. (Кб.) Перед ухвалою трибуналу що до підвешення ганці із 100.000 на 500.000 марок повідомлено князь Айленбургга вчора ввечером, почім одну годину пізнійше виплачено вже у прокуратурі агадану суму. Князь Айленбургг відіхав сьогодні по полудни до Зібенбергу. Тому, що князь Айленбургг після вказу лікаря не моне ставити ся перед суд, постановив трибунал чекати до початку липня.

Кольонізаційне свято в Антверпії.

Антверпен, 14. червня (Кб.) Король Леопольд з Вельгії, перебуваючи тут з нагоди кольонізаційного свята, держав промову, в якій називав себе щасливим, що дав Вельгії Конго. Описав підійє король коначність вибудованих торговельної флоти для Вельгії, вказуючи при тім на край найдалшого стоуду, як Хіну і інші. Треба заснувати банки і кредитні заклади і сям інституціям відступити ще не замешані часті Конго, для використання.

НОВИНКИ.

Чернівці, 14. червня 1909.

Календар. Вівторок 15. (2.) Івана Суч., Никитора, рим. Вита і Модеста М. Схід сонця 3 год. 52 мин., захід 8 год. 9 мин. — Середа 16. (3.) Лукіяна, Ісатія, рим. Лютигарди. Схід сонця 3 год. 52 мин., захід 8 год. 9 мин.

Слідуюче число „Буковини“ повинь ся задати святя в четвер, дня 17. червня.

Депутация в президента суду. Сеї неділі явили ся підпоручники „Народного Дому“ в президента правого суду п. А. Артимовича, щоб їм іменем був Русинів погратулювати. Їх промовець, старший суд совітник п. В. Ясеницький, підійє в промові, що „Нар. Дім“ радує ся, що єго член-основатель достунив так високої гідности, а в ним і песь був русиний парід, що надить на таким визначним становиску свого чоловіка, який і своєю народоні має примірювати справедливости. П. президент підійє в подійє свою радість, що Русини до него відносять ся так щиро і запевня підпоручників о своїй живчливости рускому народоні.

Поновні сварги на эле обходжене кондукторів з селянами і переповнене жвавіничих возів. Від п. уч. Ферд. Лозинського наснів до нас лист, в яким він скаржить ся, що коли їхав дня 6. с. м. з Черновець потягом ч. 320, були особові вози III. класи цілковито переповнені, так що не було місця до стояня навіть на вероні, хоть подорожні платять місця до сидженя. Крім того замічує п. Лозинський, що кондуктор обходив ся просто по заперені одним селянином. Ми робимо п. к. управу руху ще раз на се уважно і жадямо, щоб на будуче не случалося більше переповнене возів, що дїє ся головню кождого понеділка, перед і по кождім більшим святі. Думаємо, що і кондукторони, який тоді їхав, управа руху сего не подарує. — До нас прийшов снові кондуктор Свобода, який, як ми писали обійшов ся безвлично підчас їзди з одним селянином. Кондуктор Свобода гнув ся в чотири погібелі і казав, що він нічого не вичив, що селянин був пиний а що потім вже відіадив, то він замішав селянина в розгораченю, щоб той скоро всів до воза. За свідідів заводив Свобода богословів Мардария і Тудана. На сей раз моне удасть ся кондукторів Свободі уйти карі, коли єго оправданя помагають на правді, але на другий раз най вже уважає і він і кождий инший, бо буде біда. Нехай управа руху усуне з власної волі всі єї неспорядки, щоб ми не потребували звертати ся в поновних випадках вже не до управа руху, а кудсь инде.

Оповістки, іменованя і т. п.

З дирекції жвавіниць. Рух особених потягів на лінії Жучина—Фольнгартен привернено навад дня 13. с. м. Тягароний рух застановлено на даше.

Загальні збори кімпольонської філії товариства „Руска Школа“ відбудуть ся дня 18. червня 1909 о 6-й годині ввечером в домі о. Порубальського в Кімпольонгу з таким порядком нарад: 1. Прочитаня протоколу з послідних загальних зборів. 2. Розвязаня товариства. 3. Вільні внесеня. — Юрій Якубович, голова. — (Подяючи до відома про загальні збори „кімпольонської філії тов. „Руска Школа“ мусимо замітити, що, коли на днешнім порядку стоїть розвязаня тов., се дуже сумний і невдирстойний фант. Нашою задачею є, підпирати і заснувати подібні тов., коли їх ще де нема, але розвязуваня, таких тов. краще нас дуже неміло. Ми віримо, що се тов. мусить в Кімпольонгу бороти ся з великими перепонами, якімусь ставлять тамешні румунізатори під ноги, однак нехай члени тов. не упадають на душі, а працюють даше а праця їх певно не піде марно). — Прим. Ред.)

† Посмертні вісті.

† Елена Лукашевич з дому Церевнич, мати нашого посла до ради державної Антона Лукашевича упокоїла ся в 68-ім році жита дня 12. с. м. о 8-й годині ввечером. Похороня тайних останків відбули ся в понеділок, дня 14. с. м. в Коломні при ул. Франц-Йосифа ч. 12.

Із штуки і літератури.

Театральна оповістка. Цісарска апанська театральна трупа по дорозі до кор. двору в Бузарешті, задержать ся через 2 дни у Чернівцях і дасть дві вистави. З поміж артистичних сил дружини заслугує на особливну увагу М-ше Нанако. Вей віденьські часопісі писали ся як найприхильнійше о грі сеї знаменитої артистки. Замовлена на льоні і проті місяця, принимає ся лише до кінця с. м. в бюрі концертіа, Берта Кляйн, ул. Ратушева ч. 17.

„Правотар“, збірник обовязуючих цивільних і кримінальних законів та принисів про права рускої мони враз з взорами судових подань, старг, внесень, жалоб, грамот, неспівів і пр. і подань в справах адміністраційних з приписами про стемплєні, вписові і переносні належитости. Зладив др. Филип Еван, к. п. к. судия і канц. адвокатури. Накладом автора. Ціна книжки 10 кор., з поштовою пересилкою 10 кор. 72 сот., оправлена в полотно 11 кор. 72 сот., оправлена в місірку 13 кор. 72 сот. —

Набувати можна у оо. Василики в Жовні, у агентів „Дибстра“, в місцевих руских стоваришенях масових і в кингарних.

Витиг-а рецензії д-ра Евгена Олесницького: „Правотар, се перший твір на руській мони, котрий аповіт заслугує, щоб про него ширше поговорити. Не є се правотар в розуміню дотеперішних книжок з формулирами подань і взорами грамот, яких маємо багато в німецькій моні, а який був і у нас дуже добрий на свій час правотар Лукитча і Семігінівського. Праця д-ра Еванна обіймає передовсім виклад законів — не в повній змісті кодексов, однак в повній представленю найважнійших постанов разом з поясненем їх і наведенем інтерпретації в практиці. В той спосіб подані є постанови закона цивільного з додатковими новелами, торговельного, неспівово, норми юрисдикційної, уставу процесового цивільного, ординації ексекційної, патенту неспірного, законів табулярних разом з законом з р. 1906 про спростованя книг ґрунтових, даше закона зарного з законами додатковими процедури кримінової, законів адміністраційних в справах податкових і належитостий, про товариства і збори, про набори до тіл репрезентативних, про справи конфесійні і військові, а в кінці приписи стемплєні і обчисленя асних належитостий і відсоток. Всю ту матерію поділено на чотирьма найдідіями і при кождім відділі долучено до викладу закона формулєрі до практичного приміненя найважнійших його постанов. Формулєрі доповняють і пояснюють додані в ексеквенції уваги. На вступі знаходимо відділ трантуючий про права рускої мони заасмотрений також ворами подань в справі нарушеня тих прав.

Праця д-ра Еванна називає ся передовсім певностю. Зібрав він всі найважнійші закони і постанови дотичаючи всіх можливих відносин жита, особливо жита нашого народу, пояснив їх і підпорядковані ворами улашених приміненя їх в практиці. Так повної збірки не маємо ані в польській мові, ані в німецькій, і в тім вже велика вартість сеї книжки. Ще більша вартість єї в спосіб представлення річи. Автор старав ся бути популярним, що йому вповні удало ся, однак для сеї цілі не жертвував ані на волі юрисдикційної сторони праці. В викладі законів видно зрілого і очитного юриста, в укладі взорів видно практика-громадянина, обзнакомленого знаменито з потребами свого народа і уміючого зарадити кождій потребі. Дякуючи та книжка є пожаданим підручником для всіх, почавши від адвоката, судії і нотаря, а сичивши на інтелігентнім селянині. Кождому вона стане в пригоді: одному навчить, другому пригадає, а кождий знайде в ній приступно а вірно подану правну інформацію. Буде вона пожаданим підручником в кождім уряді громадським, парохіальним, в кождій читальні, має задатковий і взагалі в руках кождого, хто або сам часто входить в відносини правні, або живе серед народа і бажав бути його добрим порадином.

Подивляти треба велику совісність і муравлину працю автора. Діло такого обему і такої якості вимагає цілх дїт тяжкого труду. Треба невичайного труду, щоб самому в розмірно короткім часі його уложити, написати і видати. Зверхна форма претарна, а доданий при кінці повязуний річевий реєстер уможливив кождому в одній хвилині знайти предмет, котрого йому потреба. З огляду на се знанням булоби навіть поручати тую книжку нашому загалою. Говорить вона сама про себе і поручає сама собою найкраще — тож повинна як найскорше знайти ся в руках кождого.

Переписка Редакції.

Вп. печатні оо. Василики в Жовні. На Ваше предложене пристаємо. Анонс друкуємо, а проспекти зможемо долучати до числа 136.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 14. червня 1909.

Будапешт, 14. червня. (Кб.) Архипіпаш Йосиф відідав вчора перед полудним князя Генрица, по чім оба удали ся до палати архипіпаша Йосифа. По полудни дав архипіпаш Йосиф в парковій клібі шир в честь чужих гостей; а пірі брав участь також князь Генрик.

Трієст, 14. червня. (Кб.) При сьогоднішніх виборах до ооіму, властиво до ради міської, із четвертої виборчої кури в місті Трієсті маден кандидат не одержав абсолютної більшости, так що для 16 мандатів треба переведеня тіснійших виборів. В рахубу входять кандидати італійських лібералів, соціальних демократів і словінських націоналів. При виборах в другій території Трієсту, в національній курії побідили словінські націонали значною більшостию.

Рекс, 14. червня (Кб.) Сьогодні поховано 13 жертв передичерашнього землетресени. Стан раневих задовольний.

Нью-Йорк, 14. червня (Кб.) Телеграфічно доносять з Геновляю, що поліція найшла в тамонім бюрі апакоської робітничої організації ріжні документи, що свідчать о істаюваню заговору проти америкнських властей.

Звичайні загальні збори Каси позичкової і шадничої для громади Слободзія-Берлині відбудуться дня 20. червня с. р. о 5-й годині по пол. в шкільнім будинку з отриманням повного порядку: 1. Справоздане з діяльності товариства за р. 1908. 2. Справоздане до речового рахунку, білансу за рік 1908. 3. Вильосоване і вибір членів старшини і ради надзорчої. *Старшина.*

Надзвичайні загальні збори каси позичкової і шадничої для громади Шипинці стов. зар. з неом. порукою відбудуться в неділю, дня 27-го червня с. р. в селі „Народного Дому“ о 2-й год. попол. Порядок денний: 1. Справоздане ревизора з торговельного суду і „Селянської Каси“ про ревизию каси. 2. Вибір старшини. 3. Евентуалія. За старшину: *Іван Михальчук*, начальник.

5 до 10%
дешевше як всюди
продають ся прибори до писаня
В СКЛЕПІ
„Укр. Видавничої Співки“
в Чернівцях, ул. Півнична число 6.
(побіля від жидівської) (—)

Найлучше і вже випробоване
средство на ревматизм есть
NERVOL
„Назва правдо забезпечена“
антикара др. Ю. Францова
в Терополі.
Ся є антикара усмиряюча средство до
нагання против великих ревматичних
болей, протудженя, ложижностей, пач-
чай рістия і нервових недуг. Прошу ува-
жити на назву „Nervol“ і на прина-
жність до „Нервотин“.
Ціна флакона 80 коп. 10 флаконів (за-
можна) 8 злот. в аптеках і аптекарнях.
Тисячки люті з подякою. — Векіка
2 рази денно до воли праці.
В Чернівцях на складі у Шмідта
і Фонтана, в Селетині в дрогерії
медикаментів Остернуса.
15 (—)

Друкарня тов. „Руска Рада“
Чернівці, ул. Петровича ч. 4.

Власний дім, вулиця Паньська, ч. 33.

РУСКА КАСА ДЛЯ ОЩАДН. І ПОЖИЧОК

стоваришене зареєстроване з ограниченою порукою

в Чернівцях

перенесла свої бюро з вулиці Петровича, число 2,

до власного дому при вул. Паньській ч. 33.

„Руска Каса“

„Руска Каса“

„Руска Каса“

„Руска Каса“

„Руска Каса“

„Руска Каса“

приймає вкладки на книжочки і бжучий рахунок та опрощує їх на **5 процент.**

уділяє векслів і гіпотечарні позички під дуже користними услівями.

купує і продає цінні папери на рахунок своїх комітетів.

дає своїм вкладникам домові скринки шадничі.

найбільша свого рода українська фінансова інсти- туція на Буковині, виплачує своїм членам дивіденду від паїв, яка виносилася до тепер **6 процент.**

Родимий! Складайте всі свої ошадности в „Рускій Касі“. Вступаєте громадно в члені „Рускої Каси“.

УРЯДОВІ ГОДИНИ:

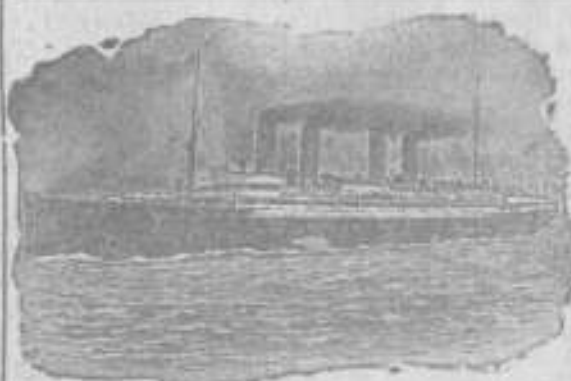
Від год. 9—1½ в полудне і від години 3—5 пополудни.

Власний дім, вулиця Паньська, ч. 33.

Вступаєте в члені „Рускої Каси“.

Складайте свої ошадности в „Рускій Касі“.

Купуйте лиш у своїх людей!

Новоотворене

Васюк
и. к. красное упрощені
представлені

Міжнародне

Бюро Подорожи

„СВІТ“

Стрецький і С-ка

в Чернівцях (Буковина), улица Кохановского число 1.
165 (—) видас карти корабельні до

Канади, Сполучених Держав (Америци),
Аргентини, Бразилії, Азії, Африки

Карты на желізниці европейскі, канадскі та американскі.
Карты на селані пош. — Карты прогуляночі та охрону.

Купуйте лиш у своїх людей!

Дерніть ся илмча Свй до Свого!

Дерніть ся илмча Свй до Свого!

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР“

У ЛЬВОВІ.

улиця руска число 20, телефон число 788.

засноване при Товаристві взаїмних обезпечень „Дністер“ в році 1895 на підставі закона о стоваришенях з року 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти уїлу.

Цілею Товариства є уділюванне кредиту своїм членам рілньникам обезпеченим в „Дністрі“ від більше літ.

Процент від вкладок 4% без потручення податку рен- тового.

Вкладки приймає і виплачує Каса дирекції Товариства в годинах урядових, від 8. до 2. год. в полудне.

Конто в Шадниці поштової число 35527.

Конто жирове в Банку австро-угорскім.

Вкладки шадничі: К 2,848.890—

Удїли членські: „ 262.994—

Позички уділені: „ 3,396.002—

Канцелярії Товариства отворені перед полуднем.

Доставці для буковинського звязку урядників

Міхцер & Шежтер, Чернівці

Ринон (напротив буковинської шадниці)

порувають свій богато асортований склад весняних і літних артикулів, як: капелюхи для панів і хлопців з ц. к. надвірних фабрик Вільгельма Плеса, Антона Піхлера, І. Гікля Синів, як також італійської фабрики капелюхів Г. Бросаліно. — Великий вибір біллі білого і колірового для панів і хлопців; ковчарники, маншети, рукавички, шкарпетки, паньчохи, хусточки, шельки, палички і камизельки. — Великий вибір **краваток** в найновіших фасонах і красках. — Великий склад **черевиків**, найсолідніше викінчених. — Богатий вибір парасолів і парасольок різного рода.

Замовлення з провінції дешево і сейчас.

Неподобуючі ся річи можна відмінити.

Передплата на „Буковину“

визначено в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 94 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
- Росії: на цілий рік 12 кибаканів, на пів року 6 карб.
- інших державах: на цілий рік 40 ар., на пів року 20 франків.

Для місця і особи буде виходити „Буковина“ раз на тиждень підписують і констатують буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодиноким число 10 сотників.

Оголошення констатують по 10 сотників від одного-пального стрічка або 11 місяць дрібним друком (мелі). При міжнародних або при різних замовленнях значний опус.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.

виходить щодня крім неділь і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція „Буковина“

в Чернівцях, ул. Петровича число 2. Числа телефонів 178.

Адрес для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устно порозуміти ся щодня від 10.—11. рано і 2.—3. пополудні крім неділь і свят.

Надслане по 40 сот. від стрічки, при частійших замовленнях відповідний рахунок. Рекламний висловлювання відкриті від порту. Буковина не приймає редакційні листи на попередньому застереженні і залученням почтової належності.

Циркулярні ако прилога констатують по 2, 3 і 4 сотника від штуки.

Надходження на адресу журналу почтовими поштовими не приймає ся.

Рада державна.

(Уваги нашого кореспондента.)

В п'ятницю, дня 11. червня с. р. відбулася в раді державній дебата над нагальним внесенням д-ра Костя Левицького в справі надужити в судівництві галицьким.

З руских послів промовили др. Кость Левицький, др. Дністрянський, др. Трильовський і соц.-демократ Вітин, а з польського кола забрав слово др. Чайковський.

Внескодатель К. Левицький змалював в своїй основній промові поступоване неруских судів у східній Галичині супроти руского населення, закидаючи їм незнання рускої мови і цілковите ігнороване руского населення.

По сій промові забрав слово міністер суд. др. Гохенбургер і викликав своєю відпонию велике обурення між рускими послами. Іменно закинувши Гохенбургер, що в нагальнім внесенні не наведено жадних фактів та, що справді до міністерствдійшли 23 скарги про непошановане рускої мови, однак они овадали ся неоправданими, бо констатовано, що в майже всіх дотичних випадках Русинам не заповідля ся жадна кривда.

Заяву Гохенбургера перебивали рускі послы між ними і наші послы Василько та Семака гримками протестами тим більше, що ніколи не сподівали ся як-раз від него так односторонньої і несправедливої відповіді.

Рускі члени комісії бюджетової уратували позицію Гохенбургера, загрожену при етаті над судівництвом, виїшном підчас

голосовання в селі, а в заплату за се дістали відмовну заяву.

Про промові Гохенбургера говорив посол Дністрянський, котрий в довгий бесіді представив палаті невідрадне положення руского народу і несправедливе та незаконне трактоване рускої мови в галицьких судах.

Опісля поставлено зі сторони христ.-соціалів внесення на замкнене дебати, котре однак перенало, так, що дебат у продовжено і до слова прийшли ще послы др. Трильовський, та наконєць внескодавець др. К. Левицький.

Записані в лїсті бесідники др. Стахура і Семака не прийшли вже до слова. В кінцевій бесіді внескодатель др. К. Левицький висказав невдоволене Русинів з відповіді міністра справедливости та зазначив з натиском, що руский нарід живий, що просвіта між ним ширить ся з дня на день, так що він з часом добере ся до своїх прав; та чи борба правительства з цілим народом виїде державі на користь, над сьм питанням повинно правительство добре і враздлегідь застановити ся.

Бесідник не хоче наводити багато фактів в довід провокаційного поведіння судів галицьких против Русинів, хоть має багато фактів в записках. Він наводить тільки один факт і то слїдуючий: Найвищий трибунал судовий у Відні видав партіям вирок в язиці руским, а суд краєвий у Львові інтимув той руский вирок в язиці польським. Отжеж сам вирок руский, а інтимат на перекір написаний по польски.

Бесіда К. Левицького зробила в палаті велике вражінє і хоть при голосованні руске внесення не знайшло більшости го-

лосів — з ними голосувало тільки Чехи, деякі Словинці і скілька соціальних демократів — то все таки відкрили послы народні перед ширшим світлом наші кривди.

При слїдуючій нагоді і буковинські послы заберуть слово і скажуть не одну правду про то, як наші суди налічать руску мову по судах та як на вітах і справовданях скажуть ся люди на то, що суди в руских сторонах і доси не видають навіть руских завізавань, оголошень і т. д.

В Галичині добороли ся Русини але хоть би того, що на руске подане в суду дістають руске залагодженє, а на Буковині ми ще навіть до того не дійшли. Справді суди наші приймають рускі подання, однак протоколи не списують ся в мові нашої а так само має ся річ в судовими рішеннями і вирокими. Доси нема хотьби одного випадку, щоб суд видав руский вирок або руске рішенє.

А преція після § 19. осн. зак. держав. кожний уряд (так само і суди) в рускій часті Буковини мають обовязок з рускими партіями списувати рускі протоколи та на руске письмо відповідати по руски. Якраз тепер дійшла до нас скарга з Кучурова малого, що тамошня каса пожиткова і щаднича на руске поданє до суду дістала відповідь, що суд після закону з дня 17. серпня 1864, ч. 7017 не є обовязаний по руски писати. Ся відповідь противить ся основним законам державним, які в §. 19. постановляють, що всі народности в Австрії є рівноправні та що кожний нарід замешкалий в Австрії отже і Русини на Буковині, мають повне право на пошанованє їх народности і мови.

Денно Овченко.

З „Первоцвітів“.

Не спинайте моїх дум бурхливих,
Що свавільно із душі пливають!
Ті думи хмару снів часинних
Вже померклих до життя зовуть.
Мені добре з думами моїми,
Бо несуть мене в чарівний рай,
Полівають снами золотими
І шепчуть любю: Жий кохай!

Не тривожте серденька могого
Випуванням нестемених мук,
Що мене обіймуть молодого
І вкрадуть мені дівчину з рук.
Хай оно, обдурене собою,
Мареком коханничка живе
І не порушить лютого спокою,
Що на мене з моїх дум пливе.

У життя бурхливим, дивім вирі
Щастя справжнього я не завзяв;
Лиш у думках почування щирі
І любов сынату почував.
Тож лишіть мене в спокою, люди,
Не спинайте моїх дум сумних;
Хай пливають собі з моєї груди
І будуть перші порани весни!

Р. 20. IX. 1906.

Ой за муром за стіною
Там хтось грає на роялі;
А мені чогось так сумно...
Серце повне в щерті печалі,
Радби я, щоб тихо було —

І квартиру замкнуло...
Тонкі плечі ся крізь шпери,
Душу смутном навівають.

Ой за муром за стіною
Там замкнули тихі тони;
Моя серце гірко плаче
І в печалі морю тоне.
Душу квартиру відчиняю
Тай чекую, щоб заграли,
Щоб серденька мого тугу
Хоч на хвилю розігнали.

Л. 7. X. 1906.

Дещо про вихованє до самостійности.

Хотий теперішня молодіж стремить із усіх сил до осягненя самостійности, яка де далі все більше модернізує ся, то всі ті змагання, як показує ся, мають більше теоретичного, як практичного значіння. А робить она се більше тому, щоб наглядати більше модерною, як самостійною. Заснованє народних шкіл, майже по всіх селах а середніх шкіл, майже що не по всіх більших місцевостях дає дітям спромозність перебувати в батьківськй домі, та піддавати ся практичній науці о самостійности, підчас коли всі їх життєві потреби поминають ся родичам до помагаєння. Можна сказати, що по містах виховують ся діти більше до записности, як до самостійности; що річ так має ся, се докладає зростаюче число домашніх учителів так в ученні народних, як і середніх шкіл, ба навіть і у слухачів університету. Причина потреби домового учителя лежить по части в духовнім перетяженні, по части, і то по більшій часті

в неспосібности самостійного думаня і діланя міскої молодіжи.

Ми повинні старати ся найти в собі самих підпору і опір в кожнім положенні житя. Треба в підрастаючій дитині виховати спосібність, яка би їй давала спромозу, все і вводи шукати в першій мірі в самим собі опорю, а в першій мірі надіяти ся на поміч від себе самого. — Перші початки дитячої самостійности пробивають ся у грі. Тому бачимо, що коли дасть ся дітям у грі волю, они бавлять ся радше поєдинними забавками, як они собі самі внаходять, як найкраснішими кулями. В дитині пробуджує ся при грі творчий дух, она сама хотіла би щось виробити а коли ми дамо їй в руки готову кульку то она, не маючи що поправити на її зверхности, старає ся внаслідити її нутро; таким чином треба собі пояснити, чому діти так нищать усі красні та дорогі забавки. При грі треба дітям дати повну волю, бо тут в першій раз почуває ся дитина самостійною у своїм діланні; розуміє ся, коли ми доспіли до її гри не мішаємо ся. Зваживши се, стане нам ясним, як то але виховує ся по містах панськй діти; тут веде вихователка все за руку дітий, які вже цілком добре могли би і самі ходити, а коли позволити їм грати ся, то заборонює собічас все те дітям, що їй старій не подобає ся.

Шкільна наука дає нам чимало спромозги і матеріалу у вихованні дітий до самостійности. Скільки можливо, треба спонукувати дитину до самостійного думаня, до даваня осудів, і поспирати у всім свободу волі. Дитина повинна виробити сама собі задачі, повинна від часу до часу рішати

Каса позичкова в Кучурові повинна в обороні рускої мови, если ще не минув на се речинець, внести против незаконного рішення суду, рекурс вглядно жалобу до вишого суду у Львові, а як се не може, навіть до найвишого трибуналу судового у Відні.

Крім того належить ся рівночасно внести жалобу до міністерства справедливости і до державного трибуналу у Відні.

Виграти справу мусить ся тому, що після рішення державного трибуналу з дня 3. липня 1888, ч. 440 (Reichsgericht) кожде подане, написане в кравній мові, мусить бути залагоджене в тій самій мові.

Вироблене дотичного рекурсу або жалоби повинна каса поручити одному з руских адвокатів.

В кожнім подібнім випадку повинні наші люди звертати ся до своїх передових людей, щоби допомогти нашій мові до приналежних їй прав.

Відень, 15. червня. (Кб.) При дальшій переведенню першого читання правительственного фінансового плану всі бесідники вступали ся за санацією лихих фінансів поодиноких коронних країв і звертали ся рішучо проти підвищення податку на горінку і пиво. Посол Урбан підійє, що австрійському броварському промислові грозить небезпека з одної сторони через підвищення німецького цда на пиво, яке відбило ся некористно також на австрійським експорті пива, а другої сторони перед плановим підвищенням мезіанчих тариф як також через податок на пиво, чим нанеєно би велику шкоду малим броварням. Бесідники припоручає заведење горінчаного монополю, як се діє ся в Німеччині.

Чесний інтервал пос. Грубан заявляє, що палата мусить оглянути ся за поліпшенням фінансового плану, чому треба партійно-політичні відносини так впорядкувати, щоби було можливо вести спокійно дальшу роботу.

Посол Гломбінський думає, що не можна заперечити, що правительство в поєднаних ронах не займало ся поліпшенням матеріального положення країв. Польський клуб думає, що се предложене треба докладно переробити в цілях збереження прав і автономії поодиноких країв. Тому згаданий клуб обстав за тим, щоби переведено реформу податків від будинків і знесено домово-класовий податок двох найнижчих класів рівночасно з реформою посередніх податків. Бесідники ставлять внесок, щоби фінансове предложене передати фінансовій комісії яка складала би ся із 52 членів.

Посол Адольф Грос думає, що санація кравних фінансів лише тоді може наступити, коли

самостійно. Так учить ся дитина задивляти ся на певні справи з усіх сторін і прививає ся до логічних висновків. В кожнім разі держать вихователі в своїх руках норму, якою повертає думками дітей на відповідний шлях; однак того не повинно ся дати дитині відчуті.

Вихователі повинні собі так зарядити, щоби адавано ся дитині, що она дієть цілком самостійно; таким чином викоринює ся з дитини апертість, яка не є нічим иньшим, як невіддільним стремлінням до самодільности. Не лише при шкільних задачах, але і впротім при всіх практичних вправах повинно ся дитину так повести, щоби она сама пізнавала свої блуди і старала ся сама їх направили. Тому повинен учитель переводити поправку задач в очах своїх учеників і напровадити поодиноким кождого ученика до того, щоб він самий пізнав, де він помилив ся; инакше не дійде ученик ніколи до тої самосвідомости, щоб він міг себе самого поправити, щоб міг пізнавати сам свої хибі. Ученик буде споминати вразу свої шкільні задачі і прочі обовинки надбало, без всякого перегладу, а описля останєсь і на дальше самостійним в діланню, бо мовляв, як що буде треба, то ему вже скажуть. Так вийдуть в життя люди, що не мають над самими собою ніякої контролі, будуть подавати ся туди, куди вітер поніє. Дитина повинна брати все ину участь в утворенню нових понять. Не лише в шкільній науці, але і загалом при кождім поученню повинно ся дитині дати основні поняття того, чого ми її учимо, а не накидувати їй на підставі авторитету нашого знання науки і поучення, бо в таким разі тратить дитина всяку уваж-

би віднято кравні ті видатки, які властиво мала би держава покривати. Тут треба піднести головню видатки на народні школи, і найважливіші автономісти повинні висказати ся за тим, щоби ці видатки покривала держава. Дальше гавить бесідник поодинокій точці фінансового предложення, бо через него а головню через реформу домово-класових податків заострює ся спір між аграрними і міськими послами. На сім перериває ся засідання.

У випливі находить ся наятий внесок посла Каліни, яким зазначає ся правительство предложити палаті як найшорше законопроект босаньско-герцеговинської конституції.

В продовженім першім читанню фінансового плану посол Гесман апелює до Чехів залишити безцільну опозицію і уможливити порозуміння між Німцями і Чехами, до якого може також прийти не лиш із політичних причин але також через лихе матеріальне положення країв.

Палата прийняла внесок посла Гломбінського на назначенє спеціальної комісії, що складала би ся із 52 членів і якій передано би фінансові предложення, і почала радити над наглим внеском пос. Каліни.

Коли внескодавець виголосив промову в цілях мотивованя свого внеску, в яким ясновказав думку, що Босна одержить лиш тіль конституції без дійсної контролі сойму над управою, заявив президент міністрів барон Вінерт, що правительство не може предложити палаті законопроект про конституцію для Босни, бо парламент Австрії і Угорщини не компетентні в справі урегульованя внутрішнього ладу Босни.

Заведенє конституції є прерогативою спільного монарха, який виконує її в дуєй конституції разом із спільним міністерством і обома правительствами. Рада держави не має право до сего тому, що ходить о зміну ладу і о справі, що підносить ся лиш до Босни і Герцеговини.

Відень, 16. червня. Підчас другого читання бюджету апелює посол Хіарі до всіх парламентарних партій, аби доложили труду до втворення таких умовин, які уможливили би корисне поладженє старих спорів з огляду на престиж держави, народну господарку та зміни з огляду на дальший хід австрійської політики супроти Угорщини.

Пос. Прашек жалують ся на те, що Австрія пошла знов в русло централістично-германістичне. На лаві міністерської держави, котрої більшість населення неїмецьке, засідають, побіч чотирох податників, та до кождого компромісу готових Славян, девять Німців, між ними і шовіністи та не лише політичні суперники, а также вороги чеського народу та славянства в загалі. Причина, що німецька меншість вєпила подавати поважку славянську більшість в Австрії, лежить головню в тім, що Польки готові до коаліції з Німцями проти дру-

гості, всяке заінтересованє до справи; що найважливіше тратить дитина вітку, якої знає кождий чоловік, коли він щось шукає і знаходить.

Вихователі і учителі повинні глядіти на те, щоби діти вже з малку приучувались до праці і щоби уважали лише те своєю власністю, чого они своїми власними руками доробились. Бо лише те, до чого ми доложили праці, є нашою чи то реальною, чи то духовною власністю. Що чоловік уміє оцінити вартість лише тинєю заграцтованих грошей і повернути їх в свою користь, а незароблені не мають в него тої самої вартости, про се не треба й говорити. Тому то й каже народна приповідка: „Що легко прийшло, то й легко пішло“. — Нераз дучая ся, що люди впротім дуже адібні не зміють собі в своїх господарських відносинах зарадити і потребувати в практичнім життю все якоїсь опії.

Зарівно як хлопців, так і дівчат повинно ся придержувати до порядку і виделявати в них амисл до харюости. Від часу до часу повинно ся давати дітям по пару прейцарів, щоб приучувались ними господарити, щоб они праучувались уважати гроші за средство до осигнення цілий.

Все се, хоч і як незначним оно впротім являє ся, спричиняє ся з очі малій мірі до вихованя дітей на самостійних людей, бо лише так виховані діти в силі описли самі собі поради і причинитись до підвищеня добробиту так свого власного народу, як і цілої суспільности.

I. П.

гих Славян. Однак і найбільші пощєсні не вєліють Чехів приспівувати до того, аби они виступили проти Польків та адая ся, на далекий вже час, коли всі Славяни Австрії, попри вірність до цісаря і держави, будуть поренаті тою великою думкою, що на будуче не зміє одна славянська народність ворогувати проти другої. Бесідник рішучо домагає ся скликання сойму, мимо німецького veto, та зазначає на вєдєць що, коли правительство буде з Чехами справедливо поступати, то вони готові голосувати за всіма правительственными предложениями.

Пос. Гок заявляє ся за впровадженєм виборчого трибуналу та вступаєть ся за реформою закону о супружєстві.

Продовженє засіданя відбуде ся завтра.

ДОПИСЬ.

Ще раз церковні відзначєня.

Прочитавши в 115 ч. „Вуковини“ допись д. Православного про церковні відзначєня, хотів би і я поділити ся з читачами „Вуковини“, а тим самим із ширшим кружком рускої інтелігенції своїм поглядом на отсю справу, і се тим більша, що і д. Православний, хоть у многім спростував попередні замітки Вуковини, однак мимовамі сам де-що представив неточно і не так, як би на мою гадку слідувало.

Передовсім треба би з гори зазначити, що вваду значіння наших церковних відзначєнь ми самої річі або тавої не маємо ніяк що малувати. Во-ж ці відзначєня слідєть уважати тільки відзначєнями про домо, які які зі вгазду на державу які зі вгазду на вгаль вірних вселєнської церкви православної не мають стійности. Так н. пр. титул нашого „екзарха“ в цілій російській церкві лосєм не знаомий. В Росії і Греції змисли „екзархами“ називати архієпископів самостійних церков. В сім амислі вєє ся „екзархом“ найвищий достойник церкви болгарської, а також і архієпископ Грузії, котрий нині сєранді підчинений найєє. Синодони російському, в котрім яко компензату за утрату давнійшої самостійности своєї має місце і різначий голос, цілком подібно як митрополити Київський, Московський і Петроградський, однак давнійше буа самостійним. Отже значить слово „екзарх“ пієсь загального звичаю церкви православної що повележений від надного патріарха митрополит. Для того на нашу гадку вираз „екзарх“ в наших вуков. помято знаєтьє історичною аномалією, або лєгідно сказавши вуковинською спеціальністю, якої иньші православні народи не розуміють а то навіть нею і згіршають ся. В донає сего наведемо отосей случай: Порєд кількома роками предириняв був змисний о. Нинитович з Доромівців (він тоді був ще мабуть в Іванівцях) подорож до Петрограду в цілях збираня милостині на свою церкву і схотів там звімпокувати москальм тям, що відслонював раз у раз свій червоий пояс і представив ся йому слідувало або „русский екзарх“. Та москалі не зонили ні значіння „красного кушака“ ні титулу „русский екзарх“. І в додаток они посідним навіть обєблазляли ся, питаючи ся в недоумію один другого: Який отосей екзарх, таке у нас тільки і є, що один „екзарх“ Грузаї?!

Із сего приміру бачимо, що так як титул „екзарх“, так і відзнака червоного пояса (якою Велик так щєдро наділяє своїх сателітів і наших вєрадиків-кадєнів — *Прим. ред.*) не може мати і дійсно не має ні в нашій державі, ні поза нею посеред православних будь якого значіння. Коли-ж річ так стоїть, то був. правосл рускі євєщенники, котрих помянено (як знаєш) і сего разу при густім дощєви червоних поясів, не мають властиво ніякої поважної причини жалувати. Але як вже чого дійсно треба жалувати, так се того, що судьба вуков. православних Русиків в церковній області повірєватим Вєєнам та Калієскулєм, котрі щирим руским євєщенникам, не то що добрих посад або грошєних субєєнцєй, але навіть таких відзначєнь жалують. Осє де лихо! Осє де хєрєба, за виліченє потрої ми всіма силами брати ся повинні!

Зрєштою не забуваймо, що нема алого, щоби на добре вийти не могло. Так і тут. Отєє наша крєвєда — се тепєр якраз вода на наш млиє. Тепєр аєвєєє розбєєєє правительство наші крєвєди на

церковним полі. А тут ось вже і нова криза! Ми певні, що наші виступники з'являються при відповідній нагоді і як слід використати.

Що до самих виводів д. Православного, то можна з ними погодитися з винятком двох слу- чаїв. Із них дотичити один о. проф. Семану, а другий о. Бриндзана із Мамайців. Що до першого, то д. Православний мабуть не вповні від- чував кризу-глум, яку заповдіно сему надзвичай- ревному діячеві навіть підначуючи его. Не до- сять, добродію Православний, що він „повинен був відзначити бути перед віськома роками“, але ти- тул буковинського „євхарх“ се для него немов „*si bene Verdienstkreuz*“, (який воєнним дають або гайдукам) призначений високому урядови. Се- мана в однім раді з Сорочанами, Попескулами, Вербоєвськими і т. д. — се чиста аенага чоло- віка, що не тільки що 10 літ вже професором гім- назіальним, но успів за той час спорядити і ви- дати всі підручники релігії для гімназій — чоло- віка, котрий при совітській таємній праці у школі підірвав своє здоров'я!

Що до о. Бриндзана, за якого відзначеном д. Православний побиває ся, то слідувало би впе- ред знати, чи се о. Бриндзан із Нових Ма- майців, чи др. Касян Бриндзан із Милієва. Коли би останній, то і ми можемо згодити ся. Се та- кий священик, до того доктор богословія, написав і видав літургію, бував у Відні для відоскона- лена в штудії проповідництва.

Отже сего священика слідувало очевидно скорше відзначити ніж Вербоєвського або со- трудника Тарнавського.

Що-ж до о. Бриндзана з Мамайців, на по- трого відзначено в попереднім числі Буковини на- парало ся і котрого з певністю і д. Православний має на гадці, то за ним поступова українська пар- тия розвивати ся не має ніякої причини. Бо з та- ким раєм ми тільки самі себе скомпромітували би та і тим людям, які собі дійсно заслужили на по- шану у суспільності і відзначено у їх висшій вла- сти, зробили би медвежу прислугу.

Українець.

НОВИНКИ.

Чернівці, 16. червня 1909.

Календар. Четвер 17. (4.) Митрофана, Софія, рим. Адольфа Еп. Схід сонця 3 год. 52 мин., захід 8 год. 9 мин. — П'ятниця 18. (5.) Доротея, Мар- тіна, рим. Північ. Схід сонця 3 год. 52 мин., захід 8 год. 10 мин.

Від адміністрації. Просимо наших передплат- ників оборотною поштою прислати нам записки за минулий рік, взагалю врівняти свій довг і за попередній рік. В останнім часі приходять до нас пренумерата досить скупо, через що нам трудно своєчасно свої обов'язки супроти друкарів і редакторів. Ми точно сповнюємо наші приречення агиткою наших Вп. читачів, тому маємо право жадати і від них точного дотримання їх зобов'язань.

До відома поштової і телеграфічної дирекції в Чернівцях. Сими днями одержали ми ось який лист: Дня 1. червня б. р. вислав я до товариства перепишних листок з портретом М. Стіньковського, як 14-літнього хлопця-гімназиста до свого тов. Я думав, що мого письма вже на місці, себто у адресата, але тут 4. червня б. р. получаю його назад з дописом від місцевого уряду, що перепишні листки з портретом М. Стіньковського звертають ся, бо портрет сей віддай, чи не загрожує до каригідних вчинків зованих, хто його бачить, значить і адресат може „втіриватись“ і під впливом того образу дитини може рішитися на „незаконне діло“. Коляб се ді- лось в Галичині, то можеб ми і не дивувались, тає дума, але на буковинській землі мусимо про- тестувати проти таких насильств. Отже звертаюсь до поштової і телеграфічної дирекції в Чернівцях, а рівночасно вислав звернення мені перепишних листок до нашого посла до ради держ. Інї Семани, щоб дирекція в тій справі зарядила що потрібно, а рішаючи чинники, щоб почтмайстра Шнайдер-а з Рараича, який мені звернув картку, потягнути до відповідальності. Видано ці перепишні листки у Львові і вони в Галичині розходять ся тисячами, а на Буковині конфіскують їх. Дивно і наймовірне, а всеж таки правдиве. На мій погляд і всіх тих, що діяли ся про сей факт повинен почтмай- стера Рараича Шнайдер дістати на- гану від своєї влади, бо в протівним случаю всі ті чинники надто розберуть собі. Верховна влада повинна їх поучити, що вони не мають права так поступати і що Стіньковський-дитина не в силі своїм лагідним виглядом збудити аніх пристрасей, чи низьких інстинктів. — *Мисл. Маур*, учитель в Ра- рачу. — (Ми певні того, що коли п. уч. Маур

вислав звернення аму картку поштові Інї Семані, що справу посла Семана возьме в свої руки. Отже поштова і телеграфічна дирекція повинна заздале- гідь поладити ся справу, аніжше може справа дійти до того, що і поштової дирекції не буде з смак. — *Ред.*)

3 Відня доходить до нас з міредаїних кругів відрядні листи що до залагодження спорів в „Укра- їнським Клубі“. Іменно винайдено форму, щоб всі українські послані могли виступати в парламенті як цілість і за сим заявили ся переважача більшість. Сего мітінга буде ся покуда справа остаточно порішена. Так отже вітха наших ворогів над пориженням буковинських і галицьких Русинів означалась зовсім безпідставною. Справа відповілі міністра судівництва Гохенбургера на пачулі вве- сен Русинів аніжчала незадоволене на лист між Русинами але й між низшими міністрами, а навіть, як нас запевняють, сам Гохенбургер рад би, що-б она зовсім не була виласована. 6 надія, що він задля сего постарав ся усунути наші крики на полі судівництва, які ми справді терпимо. Цер- ковні справи будуть залагоджені користою, в чім мають велику заслугу румунізатори, які в послід- них часах кинули ся з аничаревою лютостю на наше мирне сільське населення в також Качани, яких кирило не в стані вже усунути влади церковна. Ми в сумних дописях з села нараз івистрували вибрики румунізаторів і в слідуючих числах не залишимо реєструвати їх дальші ворожі поступки. Також опублікуємо дві інтерполяції в сій справі, які сими днями ввесьуть наші послані в парламенті. Одно скажемо, що не маємо причини гадати сумно в будучність, а треба нам жваво працювати в на- роді дальше. Успіх буде певно.

Град і повінь в Чорторті. В неділю, дня 13. червня с. р. навістала наше село сильна буря з до- щем і густим градом. Град понищив майже всі садки, а до того ще позаливала вода огорожі і поли що положені при долині. Много помешкань поза- ливала вода, так, що люди мусили з тим могли втікати з хатів. Ще рано в неділю не мож було налюбувати ся красою садків, а по полудні знизив град все, а до того позамулювала вода. Люди хо- дять як побиті, потішаючи один другого тим, що може ще дещо щось відродить ся. Просить ся Ви- панів послів зайняти ся нашим садом і постарати ся о запомогу для людей. — *Т. Левіцький*, посаджик. *Д. Русин*, надучитель.

„Українська Громада“ у Варшаві. Діло дово- сить: Під такою назвою асонували варшавські Укра- їнці перше українське товариство в столиці Поль- ського Королівства. Варшавський уряд для справ товариства і спілок залагає уван саме на посадинім засіданні статут „Української Громади“. Осно- вателями товариства є: професор варшавського універ- ситету З. Гутинський, податковий інспектор І-ого ре- віру міста Варшави П. Крижановський, діміційно- вані радники: І. Вобрух і Класинік та горожа- нин міста Варшави Д. Цибул. Задачею товари- ства є познакомити Росіян і Польців з україн- скими піснями, музикою, літературою і взагалі українським життям. До Товариства приймають ся особи без ріжниць національності.

Оповідки, іменовані і т. п.

3 укр. акад. тов. „Союз“. В суботу, дня 19. с. м. відбуде ся в львівському товаристві відчит тов. Івана Дощаника „Про початки рускої держави“. Просимо о як найчисленнішу участь. — *Заначний кружок: Степан Ман*, голова.

3 „Рускої Бесіди“. На віділовім засіданні з дня 9. червня с. р. ухвалено: видати за місяці липень і серпень книжочку з науки природописної проф. Цегельного. Винайти в партері „Народн. Дому“ дві комнати для тов. Заложити чистю на- родну бібліотеку і читальню, на що призначено з фондів тов. покищо 200 кор. Книжочка за май і червень „Житє О. Федьковича“ д-ра Маковецького надрукована і вислав ся членам. Відзиваємо ся до наших краян, щоб дальше вступали в члени „Рускої Бесіди“.

3 Н. держ. гімназії в Чернівцях. Писати при- ватності відбудуть ся на 28 і 29. червня с. р. Вже на 27. с. м. має ся виплатити пенсіону таксу. — Устні пенсії вірності починають ся на 2. липня с. р. о пів до 8. години рано. Прийме учеників до 1. класу гімн. відбуде ся дня 8. 9., і аспірант дня 10. липня с. р. Ті що хотять бути прийнятими мають ся в сак. днях аголосити між 8. а 10. год. рано в супроводі їх учителів або спікунів у дирек- ційній канцелярії. Треба предложити свідоцтво хрещення, що претенди мають одичений 10 рік життя або в минулім році будуть мати повнічаний, даль- ше треба предложити і свідоцтво шкільне, що найменше за одичений 4. шкільний рік. Бачає на черній таблиці в гімназійнім будинку. — (По- міщуємо се повідомлення і аразом замічуємо, що дирекція „рускої“ гімназії повинна посилати по- відомлення до редакції рускої часописи лий в рус- кій мові, а не в німецькій, бо німецьких повідомле- нь не будемо більше поміщувати. — *Ред.*)

„Руска Нава“ в Чернівцях повідомляє всіх своїх комітетів, що задля пірвочного обрахунку виплата і виплата вкладок щадничих від 18. червня до 1. липня буде задержана.

Іменованя. Почтового офіціанта Еміліяна Йор- данія іменовано почтовим експедіентом в Балахні.

Українське земляцтво „Русь“ в Градці просить о поміщеня слідуючого оголошеня: „Товариши і Товаришні, котрі схотять удати ся на студії на університет, політехнику або академію торговельну до Градця аволють звертати ся по всім інформації до секретаря земляцтва „Русь“ Романа Сімура, студ. прав. Адреса до 16. липня Gym. Universitat, а від 16. липня Колодівна, п. п. Скалит, Галичина. — За відділ земляцтва „Русь“ Роман Сімур, секретар.

Подяка. Для дівочої бурси подарував п. Денис Русина, надучитель в Чорторті один корець бара- боші, за що заряд бурси складає щирю подяку. За- разом просимо нашу суспільність підшкрати все нашу бурсу чи то грошеними датками, чи то ві- тувальними. — *о. А. Мисий*, управитель бурси.

Вийшли нові перепишні листки з портретом Мисослава Стіньковського або академія у двох ро- дах (одна з найновіших фотографій). Ціна 8 сот. 30%, доходу на фонд ім. Олена Стіньковського. Навіть менші свідомості (10—40) замовляти можна на адресу: Секунда, Лавів, Кордоцького ч. 7. за попе- редним надісланням крім належності за листки, 20 сот. на пересилку (реком. 5). П. купцям зна- чний опуст.

Із штуки і літератури.

Нові виданя. Як раз отже прислано нам перший випуск „Загальної Бібліотеки“, який полав ся в Коломиї накладом Якова Орепштайна. Ч. 1—6. Богдан Лепкий: „Начері історії української літе- ратури“. Книжка 1 Ціна 2 К. Ч. 7. „Запорожці“, казка Івана Нечуя Левицького. Ціна 50 сот. Ч. 8. Іван Де-ла Фонтен „Байки“. На руску мову пере- став Любомир Селянський. Ціна 30 сот. Ч. 9—11. Іван Тоболевич (Карпенко Карий). „Суєта“ комедія в 4-х діях з передним словом і поясненнями Бо- гдана Лепкого. Ціна 1.10 К. — Вже самі імена авторів говорять за сими виданнями і ми з своєї сторони можемо їх припоручити як найгорячіше нашому заглови. — Небажам написати про ці виданя дещо більше.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 16. червня 1909.

Відень, 16. червня. Сегодня отримали ми слі- дуючу телеграму: „Афера між мін. судівництва а пос. Васильком залагоджена. Вчора вперспрашави през. міністрів, мін. фінансів, міністер для Гали- чини, голова польського коза, голова німецького по- сольського союзу, барон Хіарі і німецький міністер землі а пос. Васильком в одній, а пос. Романчу- ном з другої сторони. Відтак відбула ся довша конференція між пос. Васильком і мін. судівництва, в котрій постановлено, що мін. судівництва має ви- дати до галицьких судових властей розпорядженя в цілі береження прав рускої мови і усунення всяких неточностей, які підносять недавно Русини. Тому порішено був. укр. клуб, голосувати за бюджетом, а промовляти будуть посли: Василько, Нігулак і Семан.“

Царгород, 16. червня. (КБ.) Депутатам і сен- аторам розділено новий законопроект про військову оборону. Можна би піднести слідуючі постанови: Всі піддані османської держави обов'язані служити у війську, що до ціварених язвиз має султан, як найвищий вожд військовий, рішати; час служби повинен в крайній армії 25. років, іменно 3 роки активно, 6 р. в резерві, 9 р. в крайній обороні а 7 р. в т. зв. „лидатурі“; при маринарії 20 років. Дальший артикул містить також уніфікація від військової служба, між тим зв'язаних і мо- няхів всяких обрядів. Мотамеданські емігранти уніфіковані на шість років від служби.

Царгород, 16. червня. (КБ.) Ходить слух, що лий молодотурецкий комітет і молодий офіцерский корпус агітує за оружною інтервенцією в селані Крети, підчас коли генералісімус Магмуд Шават- паша і інші військові достоянники проти сего, бо хотять оминути всім конфлікти зі згаду на стан армії і маринарії.

Петербург, 16. червня. (КБ.) Державну думу відорчено царським указом до 23. жовтня.

Берлін, 16. червня. (КБ.) Карний суд правий постановив анітити паре слідетав проти тайного радника Гамава задля зломана присяги. Гамав подає се сам в „Nord. Allg. Ztg.“ і замічує, що він сам старав ся, що б призначено як найсворше голову розправу, яка грозила его чести. Тому хоче він приїздити до порішення сєї справи.

Датки на пам'ятник ТАРАСА ШЕВЧЕНКА в Києві просимо прислати до „Рускої Каси“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Звичайні загальні збори каси пожиткової і шадничої для громади Бросківці Нові стов. зар. з необм. пор. відбудуться в неділю, дня 25. червня 1909-го року в касовій домі о 2-й годині пополудні із слідуєчим порядком: 1. Справоздане касове. 2. Вибір старшини. 3. Вибір касиєра і призначення платні. 4. Вільні внески. *Старшина.*

Загальні збори каси пожиткової і шадничої для громади Шипіт прийдуться на день 27. червня с. р. о 1-й годині пополудні в шкільній будинку з таким денним порядком: 1. Прочитання протоколу. 2. Справоздане касове за рік 1908. 3. Приняття білансу за рік 1908. 4. Вільні внески. За старшину: *Гриць Антофій, начальник каси.*

Пересторога!

Най ніхто не купує машини до шиття скорше, ніж не огляне і не спробує

Пфаффа машини до шиття

Лише за Пфаффа машини даю 10 літ гаранцію, тому що при Пфаффа машинах всі частини що дуже труть ся, є з найтвердішої сталі ковані і гартовані. — На Пфаффа машинах можна шити, гафтувати і шнурувати. — Шинники даром і оплатно.

З поважанем **Василь Данилович, Механік** в Чернівцях

ул. Жидівська 16. і Пивнична 6. (Kellergasse) в власній домі.

Г. Арльт в Хшанові

найбільше підприємство в краю для будови і доставки машини до виробу цементових дахівок, цегол і цеголок на помості

приноручає удосконалені, сильно збудовані

машини до виробу цементових дахівок

160 (32—33) 8 м.

а іменито:

найновішої конструції машини „Модель 1609“ відзначену на численних заграничних виставах;

взагалі знаві в краю машини „Імперіаль Реформ і Гладку“;

машини до виробу цементових цегол і цеголок на помості;

форми до виробу рур каналізаційних і нерничних.

Фарбу, оливу і цемент.

Усього по найвищих цінах, на догідних умовних сплати.

На шадне засилаю оранно цінник і докладають опис кожної машини.

Із оголошеннями прошу звертатись так:

Г. АРЛЬТ, ХШАНІВ.

Склад п. к. уприв. фабрики тонарів з альмаки і хмельного срібла В. Вахмана і С-ки у Відні.

Склад капелюхів І. Генрика Іти у Відні, Йос. Піхлера і Сина в Грацу.

Повідомляє що лини у него можна дістати дійсно по найдешевших цінах **Весняні і літні новості**

Склад черевиків Ф. Л. Попера в Хрудні, Ант. Чапика у Відні.

Великий склад капелюхів П. і Ц. Габіа в Відні, і славної фабрики черевиків Гана і Сина у Новім Йорку

Маю на продаж

II моргів поля найліпшого на Буковині.

Одна фальша поля дає до 40 коратів збіва. На сім поли є 2 хаті, 2 стаїні, 2 стодола, керниці, комори, кармани, все а все, що до господарства потрібне. На поли є 2 стаїні на рибу. Є гарний сад. Поле лежить на фронті. Воно вироблене як ся належить. Хто се господарство купить, стане нараз добрим господарем. Гноїти поля не треба і 10 рік. Воно вже перепоносне. Поле і взагалі ціле господарство продаю лише тому, бо мушу перейти в инше місце; а службовий чоловік. Там то й господарство продаю до уміркованій ціні. Більші інформації при згоді. Купуйте люде а не пожалуйте. Будете мене благословити, мені дякувати. Листи прошу писати на слідуєчу адресу:

Віктор Чесниковський, над'учитель в Давиденах-Зрубі.

Почта: Давидени близь Сторожинця.

88 (5—6)

Г. ФАЙЛЕР

усувач нагніток

Чернівці, улица Русна ч. 8.

КОСИ!

Карпатські коси Нр. 000 з маркою „Косар“ з англійської сталі, виробленої в Англії, мають тільки як напір і десне як широкі вістрі, котре різко як бритва найтвердішу траву то є гірську траву і збіва. Що лини під таку широкі дістані ся, перетинає она на одних напрямках на сталі. Коси ті дуже по-доли зупиняються ся і улашнують тільки труд ошанила до покосини. Легкий труд а поля радує кождого саборба, тому кождий повинен посісти лини карпатські виробленої в Англії з маркою „Косар“. — Коси Нр. 000 з англійської сталі є найкращі і цілім єдині і легкі:

Довгота в полтистрах:	65	70	75	80	85	90	100
Ціна одної штуки пор:	2-10,	2-20,	2-30,	2-40,	2-50,	2-70,	2-80.

На кождих досять кіло даю одну косу даром і до кождої коси даю один марковий брусок з найкращої сталі. — Менше як 5 штук кіло не показав ся. Ізмовірячий має прикласти 4 К надатку; бач надатку також не показав ся. На опішаніє містечко не показав ся і почту такі вилучили.

Хто приймає з гора 21 м, той отримує одразу 11 кіло на 60 см, довжин і 11 кіло в найкращій сталі виробленої в Англії. — Хто приймає з гора 22 м, той отримує 11 кіло на 70 см, довжин і 11 кіло. — Хто приймає з гора 23 м, той отримує 11 кіло на 75 см, довжин і 11 кіло. — Хто приймає з гора 24 м, той отримує 11 кіло на 80 см, довжин і 11 кіло. — Хто приймає з гора 25 м, той отримує 11 кіло на 85 см, довжин і 11 кіло. — Хто приймає з гора 26 м, той отримує 11 кіло на 90 см, довжин і 11 кіло. — Хто приймає з гора 27 м, той отримує 11 кіло на 95 см, довжин і 11 кіло. — Хто приймає з гора 28 м, той отримує 11 кіло на 100 см, довжин і 11 кіло.

Молоти і ковала до клепання кіло по 1 К за штуку.

Серки з зубами з англійської сталі мають збіва так легко, що в руках їх не чути. Штука 60 с.

Хто замовить 10 до 50 штук, дістані 2 штуки даром.

Бруски до острівня кіло 50 с. за штуку. При закупні 10 штук дає ся один даром.

Замовити належить почтотиком переказати, щоб не тратити грошей на особі партки і писем.

51 (8—36)

Адрес: **Александр Копач, Струтин Вишний,** почта Рожнятів.

В. БАЛТИНЕСТРА
МОЛОДІЙОГО
ТЕЛЕФОН 301
УЛ. ГОЛОВНА Ч. 3.

Вже суть на складі в великій виборі всійяні сезонови весняні артикули для пань, панів і дітти.

РЕКЕДІС ЛЕМБЕРГ.

Доставці для буковинського звязку урядників

Міжцер & Шехтер, Чернівці

Ринок (напротів буковинської шадниці)

порувають свій багато асортований склад **весняних і літних артикулів**, як: **капелюхи** для панів і хлопців з ц. к. надвірних фабрик Вільгельма Плеса, Антона Піхлера, І. Гікля Синів, як тикож італійської фабрики капелюхів Г. Бросаліно. — Великий вибір **біля** білого і колірового для панів і хлопців; ковнярики, маншети, рукавички, шкарпетки, панчохи, хусточки, шельки, палички і камизельки. — Великий вибір **краваток** в найновіших фасонах і красках. — Великий склад **черевиків**, найсолідніше викінчених. — Богатий вибір парасолів і парасольок різного рода.

Замовлення з провінції дешево і сейчас.

Неподобуючі ся річи можна відмінити.

Видає товариство „Русна Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Русна Рада“ в Чернівцях, під зарядом Івана Затарка.

За редакцію відповідає: Віктор Строїч.

бує тепер конче більше грошей, бо видати їй зросли. Пригадуємо собі добре, що через цілу зиму наша держава лагодилася до війни, а такі приготування коштівали багато мільонів, які треба по-мало сплачувати. Та, аби всі татарі не спадали, як до тепер все на плечі нашого найбіднішого населення тому послам домагають ся, аби ті татарі розділити на всі веротин населення, по рівній мірі.

Рада державна.

В останній тижні мала рада державна по-лагодити вперед три наглі внески а аж потім могла она приступити до обряд над управитель-ственими пропозиціями, особливо над податками за біжучий рік.

Наглі внески поставили руский посол а Галичини др. Кость Левинський в справі безправств, які діють ся по галицких судах, посол Странський (Чех) в справі переслідування одного управителя чеської вищої школи у Празі і візниця ще посол Брайтер, який порушив справу виплати Турецькій відшкодованя в сумі 54 мільонів корон за Босну.

Над сими внесками приходило навіть до дуже бурливих нарад, по чім їх поодинокі відкинуто. З останніми двома палата послів ще являючись упорала ся, але за то при внеску Русинів приходило до живої перепалки між нашими послами а міністром судівництва Гохенбургером. З руских послів промовляли др. Кость Левинський, др. Дністринський, др. Трильовський і Вітня, а з польського поля забрав слово др. Чайковський. В своїй промові посол др. К. Левинський представив раді державній гарний образець галицького судівництва, як то судії не-Русини трактують нашу мову, якої по більшій часті не знають, і як они на всілякі подани в рускій мові відповідають по польски. Бесідини порушила опрім сего ще багато інших недомогань в галицкім судівництві. На се встав міністер судівництва Гохенбургер і зложив заву, що справа, порушена руским бесідником, не так має ся і що показало ся, що скарги на нехотіння рускої мови у галицких судах міністерство саме розглянуло і мусіло отвердити, що саме в сих випадках не заповідно Русинам жадної кривди. Видавати якісь там ще розпорядження для галицких судів, думає міністер, не треба, бо вищий суд у Львові й сам полагодує подібні випадки.

Та не каже пан міністер, як той вищий суд полагодує справи, що тичать Русинів. Так говорив міністер, якого становище уратували власне

тихо, — хтось іде, — скоро ховайте ся, бо буде в нас зле!"

Сеса пересторога ударила на них мов грім, всі покидали свої лопати та росяки, бо дійсно чути було, що хтось зближав ся. Але боти ся небуло чого, бо то зближав ся Андрій, четвертий товариш, котрий прийшовши близьше подорожняв ся з всіма, словами: „Боже помагай!"

„Та врятий сину, як зіг-воє нас так настрашити", — засичав до него Танаско, — „ану борзо збаврай ся до праці та допоможи нам трупину а ми збаврай босмо вже на ню лучаля".

Спільними силами удалось нічезним, по великих трудах, виняти а гробу трупину а трупом пошненика та поставити на землю.

„Тепер він наш" обіцавав ся Николай, — „а поки ему справимо гідний похорон, то покріпим ся ще раз братчини. Гу, се коштувало праці", — додав він та виїхав з своєї торбини повну фляшку горілки, котру зараз так і випили. Потім втворювали вони трупину, справляючи при тім жарту, вибрали а неї пошненика, щоб і по смерті намав спокою, та застромили ему у серце, остро затесаний палець, щоб він вже більше не отавав живим та неходив ногами на мандрівку.

„Скоренько спускайте порожню трупину назад до нас та закидайте аї главою" закомандерував Николай і сейчас глухо загрюкотіло під землею. Робота продовжала ся, аж поки не була готова й могила, так, що рано о тім й сліду не було, яке злочинство тут а ночи поновлено. — Тепер здохли вони зневажаючого вмерця на плечі, рушили рівним кроком та йшли оманими все далі. Слідім

рускі послы тим, що відтягнули ся від голосованя, щоб иже в комісії на аломити ему карку. Тама подиля мусіла кождого обурити. Тому наші розпорені послы счинили великий гамір а головно посол Василько сизав міністри, який почав грати у дутну Полонію, не одно гірке слово правди. Оя подія заметушила таном всіх міністрів, які виділи, що міністер Гохенбургер переснава мірку русино-ідства. Тому стали вони посла Василька і руских послів перепрошувати і, як доносили нам, справу полагоджено а той спосіб, що міністер судівництва має видати розпорядження до галицких судів, щобі трантовано однаково як руску так і польску мову по судах. Думаємо, що й наші селяни перестануть вже раз припинати всілякі судові завізвання а чужій мові і будуть рішучо домагати ся, щоб іх справи полагоджувало в рускій мові. Наволи би який урядник протинив ся, повинно ся справу передати нашим послам та адвокатам, які вже вступлять ся за покровителеною рускою мовою.

Відкинувши отже агадані три наглі внески, приступила палата послів до читаня предложених міністерства справбу про державні видатки до кінця сего року. Народи ведуть ся досить обширно. Посли рівних народів виступають а гарними промовами, які мало що кажуть, хіба то, що звертають ся до палати а відозвою, щобі попинити справу і залагодити важніші длі, держави некучі справи.

Так говорив на останнім засіданню Полоні Гломбінський, що опрадував політику Полонію, підчас коли посол (Чех) Крамарж остро виступав проти введіння посла Гломбінського і закидав Полонію, що они часто-густо дучать ся а Німцями проти других братів-Славян. Так само соціал-демократ Дашинський картає остро як політику Полонію, так і залицяня посла Крамаржа до Росії, яка проповідує братолюбів між всіма славянськими народами, а а своїй державі гнобить своїх братів, наложивши наїдани на їх свободний розвиток.

*

Вже на попередніх засіданнях посол Василько поставив був внесок на забудованя нових доріг і желіниць у нижніцкім повіті. До сего доносили нам а Відня телеграфічно, що на вчерашнім засіданню желіничої комісії посла Василька назначено бесідником а справі внеска на забудованя желіниць між Бродами а Селетиним, як також між Кутами а Вишніцею. Перше предложене заперенне, що до другого, то треба ще пересправити а польським злюбом. За те вже робить ся приготування до будованя дороги між Серетом а Синівцями.

—

І ми за сими страшними походом. Коло млинівни затримала ся трохи ціла жорба, щобі відпочати, бо амученням иже недооставало віддиху від великого тигуру. „Але-ж бо він тишний" микнув Танаско тинию віддихаючи та спустив шмерця а плечий до землі. Тут всі зачали над повішеником ануцати ся, вонани его нотами а коли вишли до несхожу свою зісіть на пендсній жерті, поволіли ся тоті люди без серця далі, та зближали ся нарешті до мети своєї, нічної мандрівки. Дійшли до Прута та стали примувати туду, де ріка має найстримніший беріг. Нарав гуцнуло глухо, мовби щось уало у ріку, вода бризнула високо у гору, а по ній плавала ялась темна маса. Злочинці гарячюним бігом віддаляли ся від беріга, вітер гудів та стогнав инує сумну мелодію, мов похоронну пісню, а а даленої церковній чути було монотонний плач сови: пу-гу! пу-гу!

* * *

Тиждень по тім, як се стало ся, пригнала ріка до правого беріга а селі Л., а поблизу Черновець якогось вмерця, якого там й поховали. За короткай час товариші, що поповнили сей гадний злочин, посварили ся між собою та один з них піметив ся й аравив все судови. І так мусіли всі злочинці свої нечуваний злочин відпокутовати у криміналі.

Так сповідан мені се пригноблений Николай, — а що а почув а его уст, се оповів і а Вам, поважній читачі: чи зле, чи добра, над тим судіть Ви, але одно знайте, що се була справдішня подія.

ДОПИСИ.

З Гали.

Як то деякі душпастирі свої овечки лиш донть і стрежуть, а їх духовно не кормлять, видно а Гатні і Марицї, де душпастирами Боднарескули, тато а сивом. Они видять трієчку в оці других, а не видять а своїм оці полїна. Приміром минаю-шого року не пішли учителі а шкільними дітьми до церкви 2 рази через велику спеку, а раз через дощ, о чім Боднарескули зараз доносили до а. м. пов. шк. р., щобі та потягла управителя школи до відпичальности за несповищене обовязку, хотій діти а службу божю не можум нічого користати, бо не розуміють волосної відправи.

Ми анов би спитали наших Боднарескулів, чи они лиш тоді повинні правити службу божу, коли їм ся захоче, чи кождої неділі і кождого уро-чистого свята? Тай чому наші Боднарескули не відправляли служби божюї ні а Гатні ні а Марицї а суботу памяту перед зеленими святами, потім а зелений понеділок лиш а Гатні, а а четвер на царя Константина знов ні а Гатні ні а Марицї? Чому на Константина мусіли люди тай уча-тезі а шкільними дітьми вертати ся а нічим від дверей церкви? Ми дамо на то відповідь. В Гатні не було служби божюї на царя Константина тому, бо парох поїхав до Сучави воли проданати, а а Марицї тому, бо сир поїхав на цілий тиждень десь на прогулку. А як дбають наші душпастирі за своїми овечками, нехай послужить факт, як они вчать релігії а гатиньської школі. Приміром а І. кл. був Боднарескул всего на всего 7 разів на релігії, а не явив ся 29 раз; тому і не дивота, що діти а І. кл. не знають ще навіть отчашу. В ІІ. кл. був 29 разів, а не явив ся 33 рази. Так як а ІІ. кл., так і а інших класах більше не прихо-дять, як приходив, а чому, бо ему не хоче ся.

Та будь, що будь, а Гатні жалось би дуже добре нашим Боднарескулам, колиб не ті попра-мирені учителі Українці, що доучують нашого „царана" (сезаніна) розуму а тім українській чи-тальні, де царам так собі вичитує про розпорядок сьв. Консисторії, щобі душпастирі строго трима-лих приписаної тини на фунції а не обтижу-вали парід. Так через читальню треба було звер-нути читальникова Іванова Кобосюка 1 кор. 50 сєт., які звав від его жінки, котра була за матку при віничю. А як би не читальня, то підли би знав гатиньський царан о якимсь розпорядку сьв. Консисторії? Розпорядок лавиш би ся розпоряд-ком, а за фунції брало би ся далі як до тепер. Та годі без міри брати, коли дивають ся на палляді.

Не дивно отже, що Боднарескули ненавидять Українців і коли треба було охрестити на 1. чер-вня с. р. у надучателя новонароджену дитину і тато просив аби назвати аї „Омельяном", душ-пастир тремтячим голосом заявив, що а его кален-дари є лиш Емільян.

Отворене читальні „Рускої Бесіди" а Селетині.

У зеленій понеділок, 31. мая с. р. відбуло ся у шкільнім будинку отворене читальні „Рус-кої Бесіди" а Селетині із слїдуючим двевим по-рядком: 1. Отворене зборів і вибір председателя та писаря зборів; 2. обяснене статутів; 3. випис членів і вибір старшини; 4. постановлене річних членських вкладок; 5. вільні внесеня.

На внесеня чесного господаря і освятителя читальні, Сани Данилюка, вибрано по привітаню зібраних одностовено управителя лісів а. М. Гл а н з-о-кого на председателя, а директора а. О. Ед а с-го-го на писаря зборів.

Пан Гл а нський, подякувавши сердечно за ви-бір, обяснив статут, точна аа точною, а кітотий ему щирай, арозумілий і доступний спосіб.

По сїм вписало ся 76 осіб, самих мужчин, а члени читальні. Число се дуже мале для нашого села. От приміром „Сїч" а Селетині має 500 чле-нів; але оно не тому таке мале, що може парід не має охоти до просвіти, але тому, що того дня був храм у Плесці коло канлиці, куди пішло дуже багато народу; багато знов пішло худобу а по-лонину, а нині, подальші тини не аналл нічо про отворене, бо отворене читальню без наради та без великого галасу, а цілком тихо і спокійно. Не за-охочувано також нікого до вступленя а члени, бо наш парід став через заохочування недоірчливим. Нехай парід видить нашу роботу, а за вілля не-діль бодемо а стані похвалитися сотнями членів.

Перед вибором старшини просив п. Глиньскій, аби нарід вибирав собі до старшини самих Гуцулів-сердаків, щоби єї працювали ся самі пронадити товариства; аби не лишали ся по перенесенню з місця ширших інтелігентних одиниць без ядкого проводу. Нехай читальня і єї старшина буде годинником в селі, а інтелігенція буде дружиною, заохочуючи і помігаючи до досягненя лучшої долі.

До старшини вибрані: Сава Данилюк, голова, Тавасій Александрюк, вступний голова, Філіп Цига Григорій, скарбник, Олекса Тивіз, писар, Прокіп Габур, бібліотечар, Іван Величко і Ямидиць вступники.

На внесення старенького господаря Никифора Косована постановлено річну членську впадку на 1 К і зараз такі зложено 63-60 К. Сей господар каже, що 1 К то не багато, бо часом одна добра рада, або наука більше варта ніж 1 К, а кільки таких почує комдий член через цілий рік за 1 К?

При вільних внесеннях зголосив ся директор п. Ельсгольд до слова і вносить, щоби читальня вписала ся в члені „Рускої Бесіди“ в Чернівцях, та „Просвіти“ в Львові, та щоби тимчасом замовила народне видане „Буковини“. Збори прийняли єї внесення однодушно. П. Глиньскій і Ельсгольд заявляють, що дарують читальні щоденне видане „Буковини“, заки читальня споможє ся. П. Ельсгольд обіцяє також читати „Хлібороба“ читальні.

Пав Глиньскій радить, щоби і жінки та молодіж вписували ся в члені читальні та щоби ще неділі і свята сходили ся разом, щоби свої розум просвітити; радить також взятися рухливіше до розпочатих вже складок на склеп, аби незабаром міг „смії у свого“ все купувати і продавати.

Нововибраний голова, чесний господар Сава Данилюк, заходом котрого головню завожиглась читальня, дякує сердечно за вибір, та обіцяє свої обовязок яко голова читальні щиро і совістно сповняти, за що его бесіду збори надгородили гучними словами „Слава ему!“

Пав Глиньскій дякує ще раз за вибір на председателі зборів і замикає збори.

По зборах прочитав ще директор Ельсгольд оден кусень з книжочки „Рускої Бесіди“ „Самовільний Оруль“, і навів при сій нагоді причини так скорого і раптового упадку Гуцулів і подав ради, яким способом міг би нарід ще видавнутись.

Честь і сердечна подяка належить ся панови управителю М. Глиньскому, котрий цінався так скоро подолю Гуцула, перенив ся нею, жалув Гуцула і помагав ему радою і ділом кільки мога, що ему на так визначнім становищу можливо — а про то так тяжко. Гуцул Селетинський не має ще таких ширих і доступних урядників між собою. Коби его лиш Господь Бог ще довго ситини (надерсан) для бідних Гуцулів.

Мавмо тепер в Селетині вже насу щадичу і позичкову, „Січ“ і читальню. Всіма силами товариствами кермують наші щирі рускі люди. Нема між ними ні сварки, ні лайки, ні партій — всі Гуцули, хотіли дежотрі в ланках.

Спокій, лише де-не-де кванне янась шадаюча чи волосна ропуха та затисне кулак в кишеню якийсь купчик, але Гуцул осміхнесь, кванне годую, махне рукою — „Та най ще!“ Повільний собі чоловік!

Селетин, 12. червня 1909.

НОВИНКИ.

Чернівці, 17. червня 1909.

Календар. Пятниця 18. (5.) Доротея, Маріяна, рим. Памі. Схід сонця 3 год. 52 мін., захід 8 год. 10 мін. — Субота 18. (6.) Іларія, Васпріона, рим. Тереза, Протазія. Схід сонця 3 год. 52 мін., захід 8 год. 10 мін.

Важне для народу. Як звісно, нічить ся небавом шкільний рік і находить вступні пенсії до середніх шкіль. Тому звертаємо ся до нашого народу з відозвою подбати о то, щоби як найбільше наших дітей зголосили ся до вступних пенсій до гімназій, реальної школи і міншых. Аж жалко дивити ся, як в день вступних пенсій коло кожної школи повно Німців та Жидів, які засипають

школи, удержані нашими податками, підчас коли наших дітей можна побачити лиш мізерне число. Уважамо обовязком місцевої інтелігенції підготувати і вислати з кожного села бодай по двох учеників до гімназій у Чернівцях, Кіцмаї, Важиці і Сереті і реальної школи в Чернівцях, і тим спричинити ся до піднесеня просвіти серед нашого народу. Ми домагемо ся, щоби в урядах урядовано в руских областях по руски, а тут приплив із народу дуже малий, миймо новачний. Як кожде село вишле від себе двох учеників, що повинно стати ся, тоді зможемо яко-так на чім оперти ся. Тому підносимо клич до інтелігенції по селах, щоби не занедбувала свого народного обовязку і заявила ся більше сею справою. А ми не минуемо тих сіл де інтелігенція не заявила ся виславом бодай двох учеників і обговоримо се у відповідний час і спосіб.

Отворення староства в Сторонці-Путилої. Посол Николай Васильов поставив недавно в бюджетній комісії внесення в справі отворення староства в Сторонці-Путилої. В тій справі відбули ся, як ми вже писали на 18. с. м. збори в Сторонці-Путилої; на сих зборах постановили присутні вислати послови Нин. Васильови депешу такого змісту: Зібрані сьогодні в Сторонці-Путилої начальники громад, священники, учителі і прочі міродалінні чинники путилівського окружного суду висказують Вам Ви. Пана. Посол за Ваші домагання в бюджетній комісії в справі отворення староства в Сторонці-Путилої, як найсердечнішу і найшаріішу подяку. — За комітет: Протопрей Лемак, нач. гром. Грейф і надуч. Дашкевич.

Як поводити ся панотців-румунізатори з нашими учителямством. З Бросніців-Нових пишуть нам: В неділю, дня 13. червня с. р. зібрана ся шкільна дітвора і ми пішли до церкви. День був гарний, церква переповнена людьми. В церкві була така дукота, що діти вже майже падали а ніг. Учителі С. побачивши се, сказав дітям, щоби вони шийшли троха на двір. Я стояв поруч дєскала і прислухував ся єшпивою в волоскій мові. Панотець Л., який побачив, що діти виийшли на двір і думаючи, що то я їх випустив, а тим більше, що я Українець, давав на мене нападат. Вискочив мінюючи краски в ліній із олтаря, немов абижеволілий і почав на мене перед усіма присутними в церкві викрикувати, чому я дітей випустив на двір і дав мені рівночасно острій наказ, щоби я дітей назад запровадив до церкви. Розумів ся само собою, що я его приказ заховав собі у кишеню. Одно лиш мене дивує, що сей панотчик опав до тепер блаженним сном а тепер вже і він починає бицкати ся. Мабуть панав его бадляв. Здається, що те ті румунізатори і его почали підгоняти до румунізаторської праці. Я-б ему сего не радив, бо може комусь иньшому задли темноти нашого народу удвєть ся румунізувати нарід у Бросніцях, але панотцєня на безвєчю не удасть ся. Поки що, удаєсь із просвібою сею дорогою до духовної власти, щоби панотція в Бросніцях-Нових навчила, як має поступати з учительством в церкві. Дальше ставлю запит до духовної власти а особливо до Вир. митрополита: Чи на то посилають нам панотців-румунізаторів у наші села, щоби виступали в так безличний спосіб супроти українського учительства таких в церкві? — О. Т.

Загальні збори тов. „Руска православна бурса“ у Вижицях відбули ся в суботу, дня 5. червня о 4-ій годині в салі Фріста. Зборами проводив вступний голова провізоричного комітету о. євзарх Т. Семанюк, який отворив наради відповідною промовою. Явило ся 60 членів, головню а кругім учительства. Справу а діяльність адавали ієєр. Грит. Ниворонич і начальник почти Лазар Жалковский. Доходів було 1318 кор. 8 сот. а розходів 343 кор. 68 сот. Комітет запомігав учеників а тої спосіб, що платив за бідних і гідних гімназистів квартиру, за деяких і харч, справляв одєжу, черевни, книжки і иньші прибори. До виділу вибрані отсі Ва. па.: протопрей о. Ів. Осташич, євзарх о. Т. Семанюк, Л. Жалковский, А. Клим, Гр. Ниворонич, Ат. Федоронич, А. Сикюк, а на вступники о. Ст. Маланчук і Інатюк. В дискусії над ріжними життєвими справами бурси забирали слово пп. Клим, Дашкевич, Маланчук, Ниворонич, Годованський, Шлемпо і т. д. Ухвалено наймити зараз з початком сїдуачого шкільного року відповідні льовалі на бурсу, чим скорше приступати до будови власного дому, подати петицію до зараду релігійного фонду о субвенцію на удержанє і на будову бурси. Збори виразили постанєм а місце сердечну подяку о. євзархоні Семанюкови, який заявив, що подарує свою реальність на бурсу. Рішено подакувати в телеграфічний дорож Ва. послови Николайови Васильови за его стараня, щоби правительство перебрало будову гімназії у Вижицях на державні кошти. Всіх членів має товариство 79, що обовязали ся платити місячні впадки на бурсу. В день зборів вийшло до каси 122 кор., так що чистого маєтку має товариство 1096 кор. 40 сот. — Присутний член. — (Всі багатіші члєни нашої української суспільности повинні брати собі з о. євзарха Семанюка примір, а тоді певно малыне бідних учеників голодувало

би по містах а тим самим і успіхи в науці були би кораз о много ліпші. — Ред.)

Женщини адвокати. В Америці і в Австралії а вже чимало женщин-адвокатів. А в Європі лише в п'ятьох державах є допущені женщины до адвокатської праці, а се: у Франції є адвокати-жінки від 1. грудня 1900 р. В Парижі є їх тепер девять і всі они виступають як оборонці в кримінальних процєсах жєнщин. В Швейцарії і Голландії також є женщины-адвокати. В Данії допущено женщины до адвокатури а р. 1906, так само і в Швеції. В Німеччині допущені женщины-адвокати лише до оборони малолітніх в судах. В Австрії і в Росії, нема ще адвокатів в євдинцях.

Оповідки, іменованя і т. п.

Іменованя. Цісар іменовав судового советника Коринда Лукашевича з нагоди его перевесєня в стан сувокою судовим надсоветником.

З упр. анад. тов. „Союз“. Пригадуємо ще раз, що підчит тов. Івана Дошівника „Про початки рускої держави“ відбуде ся в льовалю товариства в суботу, дня 19. с. м. о 8-ій годині вечером. — За научний дружок: Степан Мам, голова.

Важне для нас райфайзенських і товариства „Взаїмна Вигода“. З огляду на то, що „Селянська Каса“ перевесєла ся дня 5. червня с. р. до дому „Рускої Каси“ при ул. Паньоній ч. 33, просить ся всіх начальників нас, аби свої комунікати про збори касові посилали від тепер впрост до друкарні „Рускої Ради“ враз з належитостю (1 кор.) а не до „Селянської Каси“ як було до тепер, бо череш те може бути неодолю комунікат співзвений, а на тім утерпить сама каса, бо не зможе відбутн в означєнім дни свої збори і наразять ся на неспотрібні видатки, позаяк треба буде другий раз повідомлювати про збори. — Вирад друкарні „Рускої Ради“, Чернівці, ул. Петровица ч. 4.

† Посмертні вісти.

† Антонія Крилата, вдова по надучителю перемишши 57 літ, упокоїла ся в Богі по довгий тяжкій недузі дня 15. н. ст. червня 1909-го року в Вонках. Похороня тайних останків відбули ся в четвер, дня 17. н. ст. червня с. р. о годині 2-ій по полудни на римі кат. цмштарі тамже. В. єї н.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 17. червня 1909.

Трієст, 17. червня. (Кб.) При сьогоднішніх тісних виборах у шістьох виборчих округах четвертої курії до краєвого сойму в місті Трієсті вибрано 10 социал-демократів і 6 італійських націонал-думців.

Трієст, 17. червня. (Кб.) Вечером прийшло до бійки між Італійцями а Словінцями, але поліція привернула порядок. При домашніх трусєницях у товаристві „Mazzinisti“ арештовано 40 осіб. Взагалі арештовано 120 осіб.

Берлін, 17. червня. (Кб.) В парламенті розпочав державний канцлер князь Білов перше читанє пропозиції додаткових податків довшою промовою, в якій зазначив, що держать ся при податку на спадщину і сподіває ся, що народне почутє візьме верх над мізерними спарками партій.

Торговиця збіжа.

В Чернівцях платили дня 14. червня 1909 за 50 м'р.

Пшениці	14-50—14-75
Жита	8-90— 9-10
Ячменю броварного	8— 8-35
Вівса	9-25— 9-50
Кукурудзи, пріма	7-80— 8-10
Кукурудзи, нової	7-50— 8-20
Пшеничної соломи	5-70— 5-80
Житної соломи	5-90— 6-10
Спиритусу (10.000 процент. літрів)	47-50—47-50

Тов. „Руска Бесіда“ в Чернівцях (ул. Петровица ч. 2) видає що місяця льовтровану просвітну книжочку для своїх членів, яких вписало ся на сей рік 700. Не гайте ся і вступайте в члєни а не пожакуєте. За заплачені 4 або 2 корони (селяни і молодіж) дістанате книжочки в більшій вартості.

Військова інформаційна канцелярія

для військових справ військових, яка уділяє в тім обсягу кождому поради, знаходить ся при улиці Йосифа ч. 12 в Чернівцях.

Управитель: Т. Мазурик, ц. к. ємер. асистент оборони краєвої.

Звичайні загальні збори каси пож. і шадн. для гром. Горошівці, відбулись 27. червня с. р. о 1-й год. пополудни а о пів до 2-ої пополудни без вгляду на число прибувших членів в домі госп. Николая Мелничука з таким дневним порядком: 1. Прочитане протоколу з попередних загальних зборів. 2. Справозданє касовое й принятє білянсу за рік 1908. 3. Удїленє абсолютній старшині і радї надзорній. 4. Вибір старшини. 5. Вибір ради надзорної. 6. Установленє стовп процентовой для пожичок і вкладок шадничих. 7. Ухвала дотично побирана 50 сот. на фонд резервовий на місце дотеперішної пренумерати часописи „Народне Богатство“. 8. Підвисненє платні для каснера і рід виплати тойж. 9. Ухвала, що кожний член стов. мусить і на далі бути членом читальні

„Рускої Весїди“. 10. Ухвала, що кожний член стов. мусить бути заобезпечений в тов. асек. „Дністер“. 11. Перебранє ц. к. трафіки наданій до тепер Георгієви Фуштей. 12. Перебранє руского склепу отвореного до тепер під фірмою Георгій Фуштей. 13. Внесок старшини дотично неточних членів товариства. 14. Справозданє із діловодства в першій кварталі 1909. р. і ухвала дотично артикула 33. книги ліквідаційної. Горошівці, 16. червня 1909. р. Іван Шевчук, начальник.

Загальні збори каси пожичкової і шадничої для громади Кут-Байнський відбулись 23. червня с. р. в 2-й год. пополудни із звичайним порядком дневним: Вибір двох членів до старшини то є начальника і єго заступника. Старшина.

Союз руских хліборобских спілон на Буковині

„Селяньска Каса“

стоваришенє зареєстрованє з обмеженою порукою

повідомляє, що він отворив в себе осібний

Відділ на вадії і кавці

і перебирає зложуване вадий і кавций але лиш у публичних корпорациях або до рук власників великої посїлости земельної в пупілярних цінних паперах під дуже догідними условиями. Близші інформації даємо в нашій канцелярії в Чернівцях, вулиця Петровица число 2.

Товариство взаїмних обезпечень

Телефон 788

„ДНІСТЕР“

Конто шадничий поштової 25.261

У ЛЬВОВІ

ул. Руска число 20 (власний дім).

Приймає обезпеченя будинків, збіжжя і знарядів господарских під користними условиями від шкід огневих, числить умірковані премії за обезпеченя, ліквідує шкоди безпоровочно по пожарі, уділяє обезпеченим членам з річної надлижки звороті.

2 р. а. м. (—)

За рік 1908 припадає на користь членів зворот 15 проц.

Полїси „Дністра“ приймає при позичках Банк краєвий у Львові і в Чернівцях, Галицка Каса Ошадности, Руска Шадниця і иньші каси ошадности.

Через „Дністер“ можна асекурувати ся на жите в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові. Інформації до обезпечень уділяють агенції „Дністра“.

Зголошеня письменних господарів о агенцію приймають ся тільки з таких громад, де єще не робить иньший агент „Дністра“.

Фонди „Дністра“ 31/12 1908 виносять: Фонд резервовий і резерва премій корон 1,865,540, иньші фонди корон 458,564, разом корон 2,324,104.

Канцелярії Товариства отворені для сторін від години 8—3-ої.

Найперше і найбільше буковинське етаблісєма в тій галузи.

Хемічна пральня і фарбарня

ДАМСКОЇ І МУЖЕСКОЇ ГАРДЕРОБИ,

унїс мів ріжнородних материй, як: футер, материй на меблі, гардинок, занавісок, портієр, рукавичок біасе і корунок.

Спеціальність: Хемічна пральня і фарбарня цовнів найліпшої сорти. Взірцева фарбарня і знаменита пральня фіранок ріжного рода.

САЙФЕРТ І ТУЧАПСКИЙ, Чернівці

Централка: ул. Руска ч. 15.
Мірні ціни.

149 (—) Замовленя з провінцій сейчас.

Цінники даром і оплатно.

Великий зарібок

приносьть побічне заняті кождому господарови, купцєви предпрїємцєви, урядникови і т. п.

До виробу

Цементових дахівок

не треба фахового знаня. До того спеціальних машин також на сплату ратами, достарчає

156 (—) І. ШИМОНОВИЧ

Чернівці, ул. Сьвятої Тройці ч. 20.

склад фабричний машин для загального цементового виробу.

Проспекта коштів і цінники даром. — У всіх місцевостях Буковини і східної Галичини, пошукувані асстопини. — Писемні офєрти адресувати на повнєшу фірму.

Купуйте лиш у своїх людей!

Новоотворене

Високою п. к. яраєм урвеном місцевості

Міжнародне Бюро Подорожи

„СВІТ“

Средний і С-ка

в Чернівцях (Буковина), улица Кохановского число 1.

165 (—) видає карти корабельні до

Канади, Сполучених Держав (Америки), Аргентини, Бразилії, Азії, Африки

і т. д. і т. д.

Карти на желїзницї європейскї, канадискї та америнанскї. Карти на спадїні пош. — Карти прогульковї та охривні.

Купуйте лиш у своїх людей!

Дерміть ся клича Свїй до Свого!

Дерміть ся клича Свїй до Свого!

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Руска Рада“ в Чернівцях, під зарядом Івана Затарка.

За редакцію відповідає: Віктор Стрейч.

Передплата на „Буковину“

платна в Чернівцях:

в Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.

в Росії: на цілий рік 12 карбонанів, на пів року 6 карб.

в інших державах: на цілий рік 40 фр., на пів року 20 франків.

Для місцеві і себам було виходити „Буковина“ раз на тиждень від неділі і виходити буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотиників.

Оголошення коштують по 10 сотиників від односторонньої стрічки або 15 місця дрібним друком (мелі). При відмові від оголошення або при рішучих замовленнях значний опуст.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.

виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петровича число 2.
Число телефону 176.

Адрес для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устно порозумітися з редактором від 10.—11. годин і 2.—3. годин крім неділей і свят.

Надіслане по 40 коп. від стрічки, при чистійшій написаній відповідній роботі. Редакція не відповідає за вміст візитів від порта. Рукописи вносять редакції лише за попереднім застереженням і вилученням почтеної належності.

Циркуляри або прагати коштують по 2, 3 і 4 сотини від штуки.

Належності за адресою жарданів почтаючих не приймає ся.

Волоскі „привалії“.

У економічній організації ми на Буковині були перші, що ступили на реальну дорогу, почавши перед десяти літами закладати в краю наші систему Райфайзенів і подекуди сільські крамниці. За нашим прикладом пішли другі народності і почали й собі робити те саме. Що до числа райфайзенівських нас повістали ми й сьогодні на першій місці, хоч не так дотично їх інтенсивності. В сім огляді перевищили нас Німці, нагромадивши в своїх інституційних великі приватні капітали, а також Волохи, що позабірали свої гроші в німецьких і жидівських банків і без сумніву перенесли їх до своїх сільських і міських райфайзенів. Причина, чому в нас нема тільки гроша, лежить по перше в нашій бідності, однак певно ще більше в нашій ноторичній байдужності і браку довіри до своїх інституцій, які своїм коректним поступованем чейже за весь час свого існування не дали ніякого поведи до недовіри. Однак мимо того наші кредитові заведення таки гарно розвивають ся, стають на сильні ноги і глядять весело в будучність, бо наші організатори знають, що мусять бути камінярами, які в поті чола пробивають скалу, бо їх суспільність своєрідна, не німецька ані польська чи волоска, а байдужна руска.

Так як зглядом заведення кредитових можемо бути задоволені, не можемо сего сказати дотично торгівлі. Почини наші сего рода позістали до сьогодні мінімаль-

ними, ми не ступили ні кроку наперед а радше подали ся в зад. Крамнички, за якими йшла попередніми роками голосніша агітація, повстали десь-не-десь, однак полишили ся або при незначнім розмірі або таки зовсім зникли. Одно певне, що наші крамниці не принесли народови замісного позитку, не перервали й на волос нагубну діяльність чужих лихварів посеред нашого народу.

Між тим як високо піднялись в сім огляді ті наші сусіди, що звали собі в нас привалії, Німці і Волохи! Погляньте на їх консумерайни і привалії. В кожнім місті і по своїх селах позакладали они ті великі склади й склени і обертають вже міліонами. Се треба їм признати, що они вміють не лиш заложити заклад, але его й утримати, підперти і розширити, они витривали в труді. Особливо волоскі „Привалії“ розвивають ся дуже гарно. Се перші в місті склади з найліпшою марфою, а дуже приступною для членів ціною. Заряд і послуга щиронародна, звичайно зручні молоді селяни. Ми оглядали такі „привалії“ в Сучаві, Дорні, Кандренах, Радівцях і можемо признати, що душа радує ся, як то зарібки плинуть до своєї кишені, як свої люди знаходять посплатне занятє, як волоский нарід з довірем горне ся до своїх купців, дістає найліпшу марфу і сам приучує ся до торговельного діла. Уже й багато волосних сіл мають свої власні богато устроєні „привалії“, з якими попутні чужі скляники не можуть конкурувати і тому упадають. Та Волохи ситають в своїй економічній організації ще й за

нашими селами, і ми подибуємо вже подекуди такі їх „привалії“ і в нас. Хто би гадав н. пр., що тут під боком Чернівців, де живе споре число Русинів, вирине волоска „привалії“? А тава повстала в чисто рускім селі Михальчу і розвиває ся дуже добре. Правда, ліпше волоска торговля, бо християнська, як ті численні жидівські скляники, які крутарством обмотували наш темний михалецький нарід і робили з него піяків і розбійників, але чи не в се постидний і дїтєливий поличник в наше чесне лице? Ой, справді, тяженький і пекучий се поличник, а таки ми его приймали без опору і злості. Бо-же ми не маємо часу, коли нам закладати якісь скляни, коли ми ще не упорались з максимальною й мінімальною програмою! Одним словом ми неспавано байдужні до праці і тому нас випереджують чужі.

То-ж, панове громадо, лишім вже раз пусті партійні сварки а берім ся до діла. Коли Галичани під далеко сумнійними відносинами могли оснувати й розгалузити по цілїм краю „Народну Торговлю“, то чейже й ми се потрафимо. А крайній час, щоб ми таки розпочали торговельну справу.

Рада державна.

Відень, 17. червня. (Прав.) Підчас дальшої, спеціальної дебати над бюджетом забрав слова президент міністрів бар. Бімерт, та вивелених першусего свою радість, що палата остаточно рішила ся

С. Яричевський.

„Иродова морока“.

В серні р. 1897. подарував мені євнїщенїи Володимир Домен Садовський досить з'ужитий рукопис „Иродової мороки“. На першій сторінці манускрипта, понад заголовком, написав о. В. Садовський оттакі слова: „Сей манускрипт знайшов я між паперами мого брата Стефана, а думаючи, що се буде може щось важнішого яко забуток з часів, коли на Галичій Русі культ Шевченка процвітав“ дальші слова перочерчені, адець ся, таки самим о. Садовським. Підчас мого переїзду з Відня на посаду до Перемишля загубив ся десь був сей рукопис і щойно сего року віднайшов ся мені моїми паперами.

Рукопис представляє девять ніваркушених карток, записаних густо в два стовці, по обох сторонах, адець ся, гусячим пером. Папір старий, ванцелярийний. Заголовок: „Иродова морока“, вертепня містерія на різдвяні свята. Тараса Шевченка. Грималів 1863.* В самому домі на право виділе підпис переписувача, щось такоє явля О М Свирь чи О М Сбієрь. Хто саме міг бути сїм переписувачем, трудно дійти, хоч і як я за тим допитував, сїдїв по євнїщенїих шематизмах тай через моїх знайомих євнїщенїїв (прим. о. К. Злепка в Сереті) старає ся у духовних властей за подібним навізиском розвідувати. Ходило мені головнїю о те, щоб довідати ся про автора сеї містерїї, бо в авторство самого Шевченка, розумієть ся, годї було переписувачеві повірити на слово, тим більше, що само читанє сего твору не про-

моніло за Шевченком. Між тим появил ся по смерті проф. Анатоля Вахнянина, бувшого редактора „Правди“ в році 1869., йогож переписав в Пантелеймоном Кулішом, опублікована заходом проф. дра К. Студинського в „Руслані“ й видана, на свійсько собі пригадує, особною книжочкою 1908. р. Шкода, що не маю тієї книжки-переписки під рукою, а то мігби я пїй про „Иродову мороку“ навести, що треба дослівно. Цїкавого відсилаю до неї, а сам наведу з пам'яті те, що на разї потрібне. В однім писемі до редакції „Правди“ записав був П. Куліш, що від сеї редакції „не мусять нічого такого виходити, що лєє здорово Москалі“, та незабаром відтак прислав був сам Куліш до напечатаня (о скілько пригадує собі) „Двоглаву курку“, „Серпанкову мантию“ тай „Иродову мороку“, Вахнянин прочитав ті твори і пересвідчивши ся, що прислані твори гаразд таки нападуть на московські поради, радить напечатати прислані манускрипти окремими брошурами, бо, хоч і аїде се від редакції „Правди“, то все таки можна буде як так заволопити ся від ворога, і „Правду“ таки й дальше перепускати муть на Україну. Хоча-ж тутки бачимо, що „Иродову мороку“ надіслав Пант. Куліш, то все таки не мусимо вносити ні слова про авторство Куліша, бо Куліш міг прещі признати, і не раз таки прислав, у редакцію „Правди“ твори не свогог пера. По смерті Шевченка міг посідати Куліш не оден твір Кобзаря й міг розпоряджувати, на свійсько знаємо Куліша, після своєї волї „спадщинного поета“. Колиж „Двоглава курка“ і „Серпанкова мантия“ айшли з під пера Куліша, то й „Иродова морока“, приписувана в нашім рукописі Шевченкови, могла бути радше плодом Кулішевої Музи.

Тут і місце навести цілий твір у таким виді, який він має в рукописі. Згадаймо єще, що переписувач азначував а початку наголос, та від слів Смерон „Ой не а его скосила, Кривдо любя“... перестав азначувати акцент зовсім, від поначе твору попадає наголос і знову та лише в ряда-года. Свідно також, що переписувач муїв часто або й азначайно перед тим уживати етимологічного правопису, а коли фонетичного, то бодай а „з“, бо часто оно попадає йому під перо і він мусить його відтак перечеркувати.

Та ось і тот містерія по манускрипту:

Иродова морока,

вертепня містерія на різдвяні свята.

Тараса Шевченка.

Грималів 1863.

(Сїдїє нечитий підпис переписувача).

Особа:*)

Ирод, цар
Кривда, шарица
Москалі, (дворини) царя Ирода
Жид
Чорт
Смерть
Моска
царські лаушники

Гайдамака, бунтівники и ворог Ирода.

Різні люди: Чоловіки, жінки і дітвора. Вієско Иродове. Хор ангольський, хор чортівський и пліч Український. Три останні не виходять на сцену.

*) Сї особи пододавав а сам, проте не понечло би їх писати. (Замітка оліацем і спороченїй нечитий підпис переписувача).

на правильне поладження бюджету. Відкидає закид, роблений правительству, що воно провадить волю політику супроти славянських народів Австрії, вказуючи на те, що на лані міністерській засідають два Поляки а два Чехи. Що до минимих впливів нім. міністра Шрайнера на правительство, заявляє бесідник, що вони зовсім не існують, та що правительством відноситься до Русинів і мусульманських Славян з найбільшою симпатією і прихильністю. Дальше відкидає бесідник закид, будучи тоби він криє ся за королю, а вважає своїм обов'язком подавати їй об'єктивні інформації. Висідає просить бесідник о ухвалення бюджету, не як воістину довіря для правительству, а як доказ віри у власну справу, справу парламенту. (Живі оплески).

Відень, 18. червня. (Кб.) Палата посіла прийняла артикули що до „найвищого двору“, „канцелярній кабінету“ і „ради міністерської“ і радить тепер над другою групою, іменню над пропозиціями міністерств просвіти, судівництва і внутрішніх справ. При нараді над другою групою державного пропозиції посол Струха відповів на останні виводи міністра судівництва з нагоди руского нашого висногу і підносить, що ще жадна заява міністра судівництва, чи то він був Поляк чи Німець, не була для Русинів так болючою, як отсе заява др. Гохенбургера; кождий може переконатися, що по всіх галицьких судах веде ся розправа з рускими партиями виключно у польській мові. Судей польської національності по більшій частині не володіють рускою мовою. Бесідник наводить факти, де рускі обжаловані не розуміли засуду в польській мові. Констатує дальше, що при галицьких судах рускі друкарські взагалі не існують. Коли австрійське правительству хотить мати довіру у руских посів, то мусить поступити справедливо з руским народом.

Посол Пігуляк каже, що не личить зловильно заявляти, що в противенстві до сумного положення Русинів у Росії, Угорщині і Галичині положення Русинів на Буковині, загально схиляючи, задовольняє; православні Русини Буковини мусять на церковнім полі терпіти ніщо найтяжкіше утиснення і переслідування. певні люди заходять ся оного того, щоб піддержувати між Русинами москвофільство, внести в їх хату роздор і домашню незгоду їх поновити. Паломництва „русских мужів“ до Москви і Петербурга не мають нічого спільного з пошадкою заступників всіх інших народів, а мають тільки те на цілі, щоб набрати духа у Росії і вернувшись на Буковину, повертати рускій нарід до истинно руских.

Бесідник бачить велику небезпеку для рускої

народности в тім, що церковні влади стараються надати православній церкві на Буковині волюський характер. Одинока поміч була-би в тім, щоб зорганізовано консисторію і утворено руску і волюську секцію. Се було-би ще найменше що треба-би зробити, щоб підвернути тижку кризу на сході держави. Так само нема найменшої причини побоюватися ся, що буковинські Русини прилучаться до петербургського синоду, бо они, будучи свідками гноблення своїх братів у Росії, певно не запропадуть свої свободи Петербургом. (Живі крики).

З огляду на загально задовольняюче положення буковинських Русинів на світнім полі і сподіваючи ся, що правительству в найближчій часі приступить до розв'язання церковного питання на Буковині, будуть клубові товариші бесідника головувати за бюджетом.

Слідуюче засідання завтра.

Інтерполация

посла Спинула і товаришів до Бго Експедиції пана д-ра Гохенбургера, ч. к. міністра судівництва, і Бго Експедиції міністра віроповідань і просвіти пана графа Штірка.

Підписані отримали сими диями слідуючу жалобу:

„В 1906 прийшов до Гатни на кооператора сн тамошнього пароха Адриана Боднарескула і такий зараз із своїм приходником почав романізувати чисто руску громаду Гатни. Та романізація не вдала ся і панотці порозуміли, що треба їм брати ся до діла з иншого боку, хочаби досягнути своєї цілі, значить треба вперед вийти з тої громади надучителя Николаса Гелку, який має там між народом надля своєї широкій просвітній праці велику довіру. Отже поспішались безчисленні доноси на него до консисторії і до ч. к. окружної ради шкільної в Сучаві. Внаслідок тих доносів зарадило шкільне начальство проти сего надучителя дисциплінарне слідство, яке відбуло ся дня 20., 26. і 31. жовтня 1908 року, а провадив его правительственный комісар Кучинський. При сьм слідстві вислухано коло 40 свідків, описано 12 аркушів протокола, та се слідство показало, що надучитель Н. Гелка євоніла свої шкільні обов'язки сумлінно і що всі ті доноси на него чисто напасть.

Довідавши ся при сьм слідстві про тих злочинних напастників, подав сей надучитель на них жалобу до ч. к. суду в Сучаві за образу честі.

Перша розправа судовою відбула ся дня 28-го вересня 1908 року, ину провадив дуже об'єктивний судий совітник Воронка. Вже при сьм першій роз-

праві поставив оборонець обжалованих висноги на відкинення скарги задля задання, бо надучитель мав знати о дописах на него ще перед дисциплінарним слідством; та судий не признав задання, тільки відложено слідство і зажадано від ч. к. повітової шкільної ради дисциплінарний акт.

По кількох тижнях по отриманню сего акту назначено нову розправу, при якій назначив судий, довідавши ся о зовсім безпідставних дописах тих обох панотців, обурив ся на них і виразив ся: „Das ist auch ein Größenwahn“. За сьм замітку судий підписали его обжаловані. Так відложено знов сьм розправу, а президія суду признавала до нової розправи судового совітника Штадлера. При сьм розправі постановив оборонець обжалованих знов висноги на задання; отже сьм панотці не мали нішого виходу, як заявити доказ правди на свої доноси, при чьм покликували ся на своїх приятелів, паламари, дяка, жидівск Тайтлар і т. др. Та хоч і старали ся сьм приятелі панотців ратувати, то все таки не дали доказу правди. Та саме в тої час перенесено совітника Штадлера до Черновців, а сьм справу передано повітовому судий Айзенбайсерови, який відтримав дві розправи в день 1. і 22. мая 1909 року.

І він вислухав тринадцятьох свідків, але напонець видав такий присуд: „Обжаловані унільнені від кари а тої причини, що справа вже задання, а надучитель Гелка має звернути панотцям 135 К копій“. Отже задання признано аж на шість розправ, адез ся тому, щоб тільки помочи панотцям, бо иначе був би суд унава се задання вже при першій розправі і не треба би було продовжати судового слідства аж на шість розправ та тижати тринадцятьох свідків в Гатні, Марієві, Калінінці і Черновці до Сучави. А коли мало таки поступати задання, то в таким разі мусів би поносити кошти суд, а не партия.

Розуміє ся, що надучитель Н. Гелка ніщо проти такого несправедливого осуду відкинув до другої інстанції, та на доказ, що і в другій судній настой у Сучаві можуть занотіти виграли справу, най послужить слідуючий факт: В тім часі, коли сьм оба панотці писали всіні доноси на надучителя Н. Гелку, подав молодий о. Боднарескул на него жалобу що й до суду в Сучаві за образу честі, але мало лучити ся в шкільнім домі, щоб его на всякий спосіб пообути ся із Гатни.

Та при першій розправі в дня 10. жовтня 1907 р. став він унільнений від кари а тої причиною, що панотець не мав ніких свідків. Сей раз судий судовий секретар Туртурин.

На відкидки о. Боднарескула до вищої настой

Яна І.

Прод сидить на престолі, курати лямку. Віна его — сумна та не весела его царица Крида, у сарафані, с перетиснутими грудьми и в кокошнику з довгою хватю. Кругом! — бородаті Москалі в піддевках, а котрі в жупанах, або в червоних та синіх сорочках, підперезаних янго під пазом, — усі в зброї.

ПРОД:

Я багатий, а потужний,
Загріб світ під себе.
Кохиб сходи хто спорудив,
То досаг би й неба.

Закував я у найдани
Людежку матір Правду;
Замість неї, ямчу Чорта
Що дна на пораду.

И цекельний міні служить
Вірно, як собака;
Та біда, що не боїцца
Бго Гайдамана!

Запорований дух не агивув
У кормилі лицьий,
Той*) тепер він шлюдиць ози
И повазі царський.

Не боїцца клятий Смерти,
да Чорта кешкуе,
А Жид его хоч і поїть,)
Він хмелю не чує.

Чи коншем, чи будь-бунь с пляшки
Пьє!*) не розбірає;
Чи варену, чи сляку,
Наче клас лугає.

*) повинно бути: то й. — С. Я.

Но!) вінючи мов я вшкідця,
Та жиди не слуха:
Не нахвлять він під Криду
Ковадного духа.

Що-й робити — сам не знам!)
Цар я на всю губу,
Та не впораюсь у царстві
Из зав'язям чубом.

Тільки він зині й мороза,)
А то все повилло,
Все під криду нахилилось,
С правдою затихло.

Жинко!) серце! любя Кридо,
Восесайтня царице!
Ти сумуєш на престолі,
Що світ веселицца, —

У бідоті веселицца,
Восоніж тандює!)
На твоєй ависности
День й ніч кешкує.

Всем то коїть не хто инший
Як той гайдаман,
Той безхатник, безземельник,)
С предків голытака. (зіс)

Виховав у грудях духа,
Як орла на спелі,
Тай буває в нас по царству
Гоний та веселій.

КРИВДА!) (обернувшись до Москалі):

Москалі, мої коханці,
Вірні мої слуги!
Чи до шку нам не збуться
Тяжкої паруги?

Я вас винистила!) а малку,
Коло серця вжала,
И холодні ваші душі
Ядом напувала.

Дованіте-ж всему світу,
Що я — не Славяне;
Задуміте своїм духом
Кодлю те погане!*)

МОСКАЛІ

Наша Матушко царице!
Змилуйся над нами:
Утомилася ми борючись.
Не тими хахлами.

Дерли ми з них цунку шкуру,
Городи палили,
А возацькими востями
Болота гатили.

Погасили вогни світло,
И в церкві и в школі.
Тепер в темряві й тісноті
Сидять вони голі.

Щож робити що — не знаєм,
Розум не сягає...
Вже нічого окріч дузу
У хахлах немає.

А нам з духом воювати
Не судила доля;
Поки сонця, поки світу,
Потя его вода.

(Далше буде.)

*) Слідно, що в тій строфі промовляв колишній Кирило-методійський братчик. — С. Я.

відбула ся по кількох тижнях знов розправа, та панотець винин перед сенатом, що в него угодили ся яко свідка учителька пані Левинна і учитель пан Архін.

Із сєї причини звернув сенат розправу назад до першої інстанції, щоб вислухано названих свідків. В місяці жовтні 1908 р. заявила учителька пані Левинна, що не знає о сій обиді нічого, а від другого свідка пана учителя Архіна, який тоді не явив ся, панотець відсутня.

На підставі сего рішення увільнив суд над учителя Н. Гелку і другий раз. Сим разом судив совітник Воронка, бо Тургурана між тим спенсіоновано, мотивуючи сій присуд, що позовники яко свідков не мають причини вірити більше.

Та о. Боднарескул вів знова підзвину до вищої інстанції, і так відбула ся розправа перед Сучавським сенатом дня 21. цвітня 1909 р. Сей сенат складав ся з председателя Предія, совітників Воеволича і Видонівського і ще когось совітника. Сей сенат допустив жалібника протизаконно до присяги, хоть закон явно забороняє заприсягати свідка, котрий стоїть у ворожій відношенню до обжалованого.

І так засудив Сучавський судовий сенат над учителя Н. Гелку на кару 70 морон і на зворот коштів жалібничини в сумі 53 морон. На жаль не можна дальше вносити відлику, і так мусить Русин пан Гелка прийняти невинно кару, бо румунізатор о. Боднарескул изи сїм сенат в оборону.

З той причини просить ся руських послів, щоб вони обставили за над'учителем Н. Гелкою, котрого напосіли ся оба панотці-румунізатори Боднарескул знищити морально і матеріально, щоб тільки мати вільну руку до дальшої румунізації чужої рускої громади Гатна.

І сїм випадок докazuje ясно невинність відносин православних Русинів на Буковині. Румунізатор свідчили уважає за перше своє післанництво в рускій громаді не ширене слова божого, а слова волоського. Хто йому стоїть в тім румунізаційнім дїлі в дорозі, того воборює він не християнськими засадами любови, а безчисленними і найогидливішими чортеннями і клявствами. Ва, проворний румунізатор свідченик находити навіть способи повернути хід судової розправи в Сучаві так, щоб румунізатор вийшов на своє, або бодай без шкоди.

У виді сего ставляють підписані до Їх Експецеленції запит:

1. Чи відомо Їм Експецеленції панови міністрови віроісповідань і просьбити про швидливе поведене румунізаційних свідчеників в руських парафіях?

2. Чи зволить Їм Експецеленція відповідно заридити, або покласти конець тій шкідливій румунізаційній політиці церковних функціонарів на руських парафіях на Буковині?

3. Чи зволить Їм Експецеленція пан міністер судівництва вилучити в дотичний судовий акт над'учителя Гелки в Гатні і заборонити подібним випадкам в н. н. окружнім Сучавським суді супроти Русинів?

Відень, 8. червня 1909.

Будимовський, Дієстрійський, Окуневський, Старук, Фолс, Др. Костя Левинний, Др. Петрушин, Олександровський, Санкул, Лунішин, Семан, Піулан, Дієстрійський, Василко, Романчук, Др. Станіслав, Олександровський.

НОВИНКИ.

Чернівці, 18. червня 1909.

Календар. Субота 18. (6.) Іярия, Васьпріона, рим. Гервазия, Протазия. Схід сонця 3 год. 52 мин., захід 8 год. 10 мин. — Неділя 20. (7.) В. 3. по С., Теод., А., рим. Н. 3. по С., Релін Д. Схід сонця 3 год. 52 мин., захід 8 год. 11 мин.

Заяви до передплати. Орган українсько-руського народного учительства „Прапор“, що виходить в Коломиї що тижня, звертає ся до своїх посліплатників, із закликом вірності:

Чи Вам треба аж трембіти, чи мови й гармати? Щоб Вам в ухо загрімляло! Шліть решту передплати!

Знайте, Брати й Сестри гарні, що „Прапор“ не [ворон]...

Щоб шкелтіти раз в друкарні, — коштує 100 морон! В Коломиї за помій годі друкувати, Тож знайте ся, Дорогі, з присланим предплати!

Адміністрація.

Сей вірш може цілком добре адміністрація нашої часописи до своїх предплатників приміняти.

Видача Грамаджори і Кирилюка. Губернатор Кишеневеа що не дав ніякої відповіді в справі видачі сих двох обійців; одні надіють ся, що сими дими прийде відповідь, бо Грамаджору і Кирилюка перенесе ся в найближшій часі до Хотина, о чім уже повідомлено і черновецький суд.

Пішки кругом сьвіта. До Петербурга прибули єводи подруги. Одні які обійшли кругом сьвіт пішки. Вони взяли ся зробити єв подорож за 4 роки. Як що буде успіх, то їм дадуть 250.000 франків премії. Вийшли вони з Парижа 1-го цвітня 1908 року і повинні були прибути знов туди 1-го цвітня 1912 року. Але в Тегерані д. Одні вистав поранений підчас перестрілки між революціонерами та шаховим військом і через се їм дозволено було запланувати на місяці. Підчас своєї подорожі вони перебували в багатьох великих городах Європи, Австрії, Росії і Персії. З Персії вони вернулись пішки в Росію. Звідти вони їдуть в Швецію, морем переїдуть в Канаду і відти подадуть ся в Нью-Йорк і повернуть ся до Парижа. Д. Одну має 32 роки, а жінка його трохи молодша.

Показали ся три сонця на раз. Жителі міст Земуня (Семлина) і Вілград (в Сербії) та їх окрестности були дня 10 цвітня свідками цілкомого а досить рідкого явища. Показало ся рано о годині пів до 8 і тримало довші як годину. На східнім овиді показали ся, бачите, три сонця в значнім віддалі від себе. Вей три були так ясні, що правдивого сонця від них не можна було відрізнити. Ті сонця відділяли від себе хмари, через що їх сьвітало видавало ся ще яркіше. Підчас того показала ся ще й сильно зігнута дуга і се величаве явище стало просто чаруючим. Забобонський сербський нарід пояснив собі се явище всіяно. Але як пояснити се явище зі становища наук природних? Подібне явище можна частійше побачити на місяці. Іноді можна побачити, що довкола місяця, досить далеко від него зробить ся явсьє біливе колесо. Се явище пояснює ся тим, що у водозі виходить ся тоненька верства пари, крізь котру переходять проміні сьвітла так, що переломлюючись в міхурцях пари, творять довкола жерела сьвітла в сїм случаю місяця, ясно колесо. Зовсім подібне явище можна побачити в місті зливою на літарних, коли н. пр. їхати трамваем, в котрім шибі покриває ся тоненькою верствою замерзалої пари.

Оповідки, іменовані і т. п.

3 ч. н. і. держ. гімназії. Отсим запрошує ся всіх членів заломогового тов. ім. Франц-Йосифа (Kaiser Franz-Josef Unterstiftungsverein) на загальні збори, які відбудуть ся в неділю, дня 20. червня с. р. о пів до 12-ої години перед полуднем в люжанах І. держ. гімназії в такому двенним порядку: 1. Вибір голови товариства. 2. Вибір одного комітетового. — *Види.*

Ц. н. ювілейна гімназія Франца Йосифа у Вишніці. Вступні іспити до І. класи відбудуть ся 15, 16. і 17. липня. Діти мають між 8-ю а 10-ю годиною з родичами або їх заступниками явити ся в дирекційній канцелярії і виказати ся метрикою і, коли ходили до публічної школи, фреквентацийним свідомством або шкільними повідомленнями за 4. рік. Ученики мусять кінчити в сїм совітнім році найменше 10-ий рік життя. Шкільні повідомлення чи свідомства мусять мати замітку „зголосив свій вступ до середньої школи“ а вислід науки з викладової мови має бути зазначений одною нотою. Як би не доставало лише одного услова, ученик не буде прилучений до вступу. При явстві мають родичі або заступники подати рідну мову ученика. Ся явила обовязує на будуче. Такси вносять разом 7 мор. 30 сот. При вступі вимагає ся в науки релігії таких відомостей, які можна собі придбати в перших чотирох класах народної школи, а в рускої мови має ученик уміти: читати, писати, розбрати поодинокі розширені речення, головні припиня правочини і користати з тих правил в дивтатах. З рахунків вимагає ся зправи в чотирох головних операціях (цілими числами) з уважливим практичним патань в щоденного життя. Також мусять ся уміти й по німецьки механічно читати й писати. Коли відбудуть ся вступні іспити по ваканціях (2. термін), оповістять ся пізнійше. В кождім із сїх термінів рішає ся безуслінно о приняттю ученика. Зголосувати ся до нового вступу не може репробований ученик ескорше як по році в яким не буде заведений. Документи, вручені дирекції при явстві, зверне ся аж 15. вересня. В разі неприняття ученика вертає ся назад таксу. Іспити приватистів відбудуть ся 7. липня. Шкільний рік кінчить ся 15. липня роаділом свідомств.

Із шпортового життя. В неділю, дня 20. с. м. о 5-ій годині по полудні відбуде ся на толоці Гореча мичова борба (Matsch) між українською а польською гімназійальною молодішню, до котрої запрошає ся всіх прихильників шпорту і гри.

„Руска Каса“ в Чернівцях повідомляє всіх своїх помітків, що задля шкільного обрахунку винизата і винизата викладом іщадничих від 18. червня до 1. липня буде задержана.

Звертаємо увагу наших читачів на аноно „Рускої Каси“ поміщений на четвертій сторони нашої часописи.

„Руска Бурса“ в Кіцмани. На „Руску бурсу“ в Кіцмани зложили в цвітні і маю даті і членські виклади слідуючі Добродійни і Добродії (а коронах): н. Андрій Зугасич 4, н. Милькович професор унів. 7, н. Андрій Зибачинський 3, о. Драчницький із Товтрів 5, о. Жуміньский із Василева 4, із лунини у купця Іванца 370, о. Драчницький із Товтрів на бенкеті судії Бурачницького в користь бурсана Дороша 10, товариство „Православна Академія“ чистий дохід із вечерини 30, н. Бурачницький 1, н. Войнович 1, н. др. Лев Войнович 2, н. Іван Гошовський 2, н. Досіпль 2, н. Жуковський Ежен 2, н. Филип Іванець 2, Денис Естафійчич 2, н-ї Іванна Катерини 2, о. Петро Катерини 2, н. Омелия Оробко 2, н. Остап Попович 4, н-ї Параскева Прокопівна 2, н. Микола Равлюк 1, н-а Ольга Поповичівна 1, о. Анатоль Сімонович 2, н. Іларій Стратичук 2, н. Станіслав Стігалевич 2, н. Ежен Стрийський 2, н. Іван Стрийський 2, н. Дмитро Томорут 2, н. Сидір Томорут 5, н. Сергій Шполярівський 2 і н. Микола Хемічук 1. — Віртуали надіслали: о. Петро Катерини 250 лозачів і їм писавши, о. Стефан Іванович протосрей із Кіцмани віртуали вартости єного 80 морон, н. Віктор Івасюк із Лашківки 5 кг. сира, н. Кузине господар із Добровлян віртуали вартости 12 морон і н. Гейфінг із Лашківки сьмани. Всім жертводавцям зложує відписаний надія в імена бідних бурсанів як найсердечнійшу подяку! — За наділі: Ежен Жуковський, голова, Іван Гошовський, господар і управитель, Денис Естафійчич, касиєр.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 18. червня 1909.

Загреб, 18. червня. (Кб.) Коли оборонець Дузай Попович покинув салю розправ, напали на него члени хорватского лїсона і так его побили, що аж треба було лікарської помочи. Як причину надають, що оборонець образив хорватську націю.

Трієст, 18. червня. (Кб.) При сьогоднішніх виборах до сойму, згідно до міської ради, вибрано в третій курії а 5 виборчих округах 14 італійських вільнодумців а в 6 округах мають відбутися тісні вибори між італійськими вільнодумцями а соціальними демократами.

Царгород, 18. червня. (Кб.) На сьогоднішнім засіданні палати прийшло до дуже оживленої дебати над питанням про назначення парламентарних державних відокретарів. Серед бурливої дискусії відкинуто проєкт на назначення парламентарних державних відокретарів задля браку більшости двох третин; відкинуто вноска панєско Молодотуркам порашена.

Царгород, 18. червня. (Кб.) Ситуация в Айвалі досить замотана і здає ся, що небагом буде оголошено там став виїмковий. Палата поінчила друге читанє конституційної ревізії. Ходить слухи, що небагом наступить зміна у воєнним везираті і іменованє Магмуда Шенкєта-паші головним верховодним генералом.

Торговиця збіжа.

В Чернівцях платили дня 14. червня 1909 за 50 игр.

Пшениці	14-50—14-75
Жита	8-90—9-10
Ячменю броварного	8—8-25
Вівса	9-25—9-50
Кукурудзи, прима	7-80—8-10
Кукурудзи, нової	7-50—8-20
Пшеничної соломи	5-70—5-80
Житної соломи	5-90—6-10
Спиритусу (10.000 процент. алітрів)	47-50—47-50

Датки на пам'ятник ТАРАСА ШЕВЧЕНКА в Києві просимо прислати до „Рускої Каси“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

РУСКА КАСА • РУСКА КАСА

тов. зареєстрована в ограниченую порукою в Чернівцях.

Одичена свого роду українська вісническа інституція на Буковині. — Приймає виклади щадночі і опричителює за на 2 1/2. — Най меншє 40 К і платиє 6 1/2, кинесє 2 К. — Роздмє! Хай плає „свій до свого“ відбоє єв голосним відомом по Київ Буковині і най комий, що погує євє парем патріотично-Українським викладає євє ошадночє в „Рускій Касі“.

Прислакуйте нам нових членів. Дирекція.

Звичайні загальні збори каси позичкової і шадничої для громади Задубрівка відбудуться в неділю, дня 27-го червня 1909-го року о 1-й годині пополудні в шкільнім будинку з таким денним порядком: 1. Справозданє про стан і діловодство каси та прийняте білянсу за рік 1908. 2. Новий вибір цілої старшини на 4 роки і то на роки: 1909, 1910, 1911 і 1912. 3. Новий вибір цілої ради надзорчої не на 3 а лише на 2 роки (на 1909 і 1910 рік), бо 3 рік відпадає з причини, що минулого року через помилку вибір не відбув ся. 4. Вибір касира з назначенєм сго платні. 5. Назначенє 4 днів в році 1909 для переведення ревізії діловодства каси радою надзорчою. 6. Ухвала дотично виплати дивідендів від паїв тим членам, що не мають позичок з каси. 7. Евентуалія. За старшину: Михайло Ісупенко, заст. начальника. Василь де Томоруг, тимчас. касир.

Загальні збори каси позичкової і шадничої для гром. Стрілецький Кут стов. зар. з необм. порукою відбудуться дня 27. червня н. ст. 1909 року о 1-й годині пополудні в домі приміщення стоваришеня з таким порядком нарад: 1. Протокол з року 1908. 2. Звіт про замкненє рахунків за рік 1908. 3. Ухвала про дивіденду і єї призначенє. 4. Ухвала стопи відсотків від позичок і вкладок. 5. Вибір старшини на 4 роки. 6. Вильосованє двох членів надзираючої ради. 7. Вибір писаря. 8. Призначенє резервного фонду з року 1908. — З причини убігаючого законного речіння на перепровадженє загальних зборів розпочиє ся заповіджений збір і при довільнім числі притомних членів точно в горі назначенім часі. Іван Тащук, начальник каси.

5 до 10%
дешевше як всюди
продають ся прибори до писаня
В СКЛЕПІ
"укр. Видавничої Спільни"
в Чернівцях, ул. Пивнична число 6.
(побічна від жицівської) (—)

Власний дім, вулиця Паньська, ч. 33.

РУСКА КАСА ДЛЯ ОЩАДН. І ПОЖИЧОК

стоваришенє зареєстрованє з ограниченою порукою

в Чернівцях

перенесла свої бюра з вулиці Петровича, число 2,

до власного дому при вул. Паньській ч. 33.

„Руска Каса“

„Руска Каса“

„Руска Каса“

„Руска Каса“

„Руска Каса“

„Руска Каса“

приймає вкладки на книжочки і біжучий рахунок та опроцентовує їх на **5 процент.**

уділяє векселеві і гіпотечарні позички під дуже користними услівями.

купує і продає цінні папери на рахунок своїх комітентів.

дає своїм вкладникам домові скринки шадничі.

найбільша свого рода українська фінансова інституція на Буковині, виплачує своїм членам дивіденду від паїв, яка виносила до тепер **6 процент.**

Родимці! Складайте всі свої ошадности в „Рускій Касі“. Вступайте громадн в члени „Рускої Каси“.

УРЯДОВІ ГОДИНИ:

Від год. 9—1 $\frac{1}{2}$ в полудне і від години 3—5 пополудни.

Власний дім, вулиця Паньська, ч. 33.

Вступайте в члени „Рускої Каси“.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР“

У ЛЬВОВІ.

улиця руска число 20, телефон число 788.

заснованє при Товаристві взаїмних обезпечень „Дністер“ в році 1895 на підставі закона о стоваришенях з року 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти уділу.

Цілею Товариства є уділюванє кредиту своїм членам рільникам обезпеченим в „Дністрі“ від більше літ. Процент від вкладок 4% без потрученя податку рентового.

Вкладки приймає і виплачує Каса дирекції Товариства в годинах урядових, від 8. до 2. год. в полудне.

Конто в Шадниці почтової число 35527.

Конто жирове в Банку австро-угорскім.

Вкладки шадничі: К 2,848.890.—

Уділи членські: „ 262.994.—

Позички уділені: „ 3,396.002.—

Канцелярії Товариства отворені перед полуднем.

Маю на продаж

II моргів поля найліпшого на Буковині.

Одна фалша поля дає до 40 коршів збіжжя. На сім поли є 2 хаті, 2 стайні, стоццол, верница, комори, вармники, все а все, що до господарства потрібне. На поли є 2 стави на рибу. Є гарний сад. Поле лежить на фронті. Воно виробленє як ся належить. Хто се господарство купить, стане нараз добрим господарем. Гнойти поли не треба і 10 рік. Воно вже перепосне. Поле і загалі ціле господарство продаю лише тому, бо мушу перейти в инше місце, а службовий чоловік. Тим то я господарство продаю по уміркованій ціні. Ближші інформації при згоді. Купуйте люде а не пожалуйте. Будете мене благословити, мені дякувати. Листи прошу писати на слідуочу адресу:

Віктор Чесниковский, над'учитель в Давиденях-Зрубі.

Почта: Давидени близь Сторожинця.

88 (6—6)

Пересторога!

Най ніхто не купує машини до шитя скорше, ніж не огляне і не спробує

Пфаффа машини до шитя

Лиш за Пфаффа машини даю 10 літ гаранцію, тому що при Пфаффа машинах всі часті що дуже труть ся, є з найтвердшої стали ковані і гартовані. — На Пфаффа машинах можна шити, гафтувати і цирувати. — Шити даром і оплатно.

З поважанєм **Василь Данилович**, Механік

в Чернівцях

ул. Жицівська 16. і Пивнична 6. (Kellergasse) в власнім домі.

Нові друки для шкіл народних

а то:

нові **свідчення** для учеників і учениць **повторних курсів** і нові **листи виплати** (Zahlungsliste) для учительства, можна дістати в друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях, улица Петровича число 4.

Великий зарібок

приносьть побічне занятє кождому господарю, купцеві предпріємцеві, урядникам і т. п.

До виробу

Цементових дахівок

не треба фахового знаня. До того спеціальних машин також на сплату ратами, достатчє

125 (—)

І. ШИМОНОВИЧ

Чернівці, ул. Святої Тройці ч. 20.

склад фабричний машин для загального цементового виробу.

Проекта коштів і ціни даром. — У всіх місцевостях Буковини і східної Галичини, пошукувані заступники. — Писемні офери адресувати на цю адресу фірму.

Передплата на „Буковину“

плата в Чернівцях:

в Австро-Угорщині: на півний рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.

в Росії: на півний рік 12 карбонарів, на пів року 6 карб.

в інших державах: на півний рік 40 фр., на пів року 20 франків.

Для віддачі і оплати буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під надписом і констатувати буде на півний рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі числа 10 копійок.

Оголошення коштують по 10 копійок від односторонньої стрічки або 11 копійок від двох сторінок (поверх). При підкористуванні або при річних замовленнях значний збуток.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині,
виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петровська число 2.

Число телефону 176.

Адрес для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устатковувати щодня з 10—11, раніше з 2—3, понаудачу крім неділей і свят.

Надсилає по 40 коп. від стрічки, при частійших замовленнях відповідний рахунок. Рекламні оголошення віддаються в редакцію за попереднім застереженням і залученням почтової наклепності.

Друкарі якомога коштують по 2, 3 і 4 копійки від штуки.

Наклепності на власні марками почтовими не приймає ся.

Наші відносини в дієцезії.

Інтерпеляція

послів Спінула, Пігуляка і товаришів до Їго Екзецельсний пана графа Штірца, н. к. міністра просвіти і віросповідань, в справі безправств румунізатора-священника о. Евзена Прокоповича із Бобинці.

Румунізація не перестав, противно розширяє ся ще скоршим проком в руських громадах на Буковині. Священні румунізатори і їх прихвостні-напасті роблять далі своє діло і то все зважати, бо консисторські попровителі поспирають їх. І хотіли ті панотці сповняють країні безправств, хотіли нищать наш нарід морально і материнсько, хотіли они толочать та ігнорують державні й церковні закони, то вставили церковні того всего не довіджують і не дочувують, а противно ще поспирають. Отже наша світла консисторія є не лише попровительською і пістункою румунізації, але й деморалізації в нашій країні.

Се поспирають сотні фантів, які часто вичитуємо в нашій пресі або видамо майже що дня на власні очі. Та ж майже що дня чуємо сварги, що священний румунізатор або й кацап зачинив непорядки в церковній наші, терпить ба й ширять піяність і неморальність або провадять пихаварські „гешефти“, обдурює і обдирє людей на церковні і нецерковні справи і до того ще ганьбить ба й побирав своїх парафіян. Все те роблять они безкарно. Люди ідуть до консисторії, до владини, плачуть і скаржуть ся на них, та консисторія лише замишляє їх. Що се є? От тримір на однім з таких священних румунізаторів!

Від православних громадян села Бобинці на Буковині отримали ми слідуючі жалоби на їх священника о. Евзена Прокоповича:

„Наш панотчик о. Евзен Прокопович, то собі не аби який; був він вже в богатих селах, та щось не довго, а в кінці прибув до нашого села тай осів ся і вже пятий рік збиткує, ганьбить, утискає і до того ще й румунізує затуманену нашу

громаду. Він румунізує, а як не відстає ся, то ширить кацапську шириню. Він обходить ся з людьми в крайню негідний спосіб. В церкві в ризах (бо тоді він найбезпечніший) вимахує на християн кулаками і називає людей „овинами, дуриями, діаволами, райками“ і тм подібними словами, які ми й не можемо повторити. Навіть при святіх причастях не вважав на нікого, а каже навіть стирим особам „отвори гомбу, морду, хинку, рило“ і т. п. і приказує їм стояти з отвореним ротом і по кілька разів мінуть на сміх і ганьбу! Тому тепер відвернула ся майже ціла громада від церкви, щоб лиш уйти тої ганьби від носа. Та він знає не лиш словами а й ділом дати своїм парадіям гарний приклад.

Оттак побив свого слугу Мельничука так, що той підлежав кілька неділей хорий, а й тепер ще не чує ся здоровим; хлопця Михайла Собня так викулакував і вишочкував, що тому пішла буркутом кров носом і ухами; він і сьогодні глухий. Се справа була й перед судом. Навіть шкільних дітей пооббивав, що аж страшно було дитини ся. Так побив дитину Михайла Мігєнця, що треба було відмочувати сорочку від закровлених ран теплою водою. Таких випадків маємо багато. Се не випадки, се дійсність; хто не вірить, най розпитая, то почує ще не одне таке, що аж волос дубом ему стане.

Та нашому панотчикови не доста, що він нас збиткує, ганьбить і точить нашу кров. Оттак уживав він чи при хрестинах, чи шлюбах, чи похоронах і інших церковних требах всіляких штучок, як би вдерти з нас як найбільше. До того всего крутить він людьми і не зробить нічого у відповідний час, бо має багато інших гешефтів, а своєю службою робить як за напасть і за збитки. Дітей хрестить майже лиш в неділі і то треба чекати ся пераз і до пізньої ночі так, що нерідко дитина і загине без хресту. Так умерла дитинка нехрещена Григорія Козака Яковового у понеділок уживаний, бо панотець не хотів хрестити, хотів чекати з дитиною від 10. години рано до 3. години по обіді під церквою. Він купав тоді дівок у цер-

кві за писання: ему було байдуже, що дитина попала кілька раз під церквою і вкінці там умерла. А як вже хрестить, то треба вже добре запластити і дати кілька курок або й гуся, кокачів і сіль, бо ли ні, то дасть дитині таке їм'я, що сміх людям сказати. Так н. пр. оден господар В. Собно не дав лише кокачів і сіль за хрест его дитини, тому панотець, де-его відбав, завіжди ганьбля, чому він не віддав ему хліб тай сіль за хрест. А одного дня (кілька неділей по хресту) прибіг він аж на подвір'я Собни тай присів ся до него, аби він ему віддав сейчас хліб і сіль. Собно виніс сіль, а хліб ні, бо ще був у печі. Та він наказав, щоб Собно зараз приніс ему хліб а „гуску“ осян стис тай пішою. Як лише жінка Собня витягла хліб з печі, то він відіс дві хліби ще гарчі тай збув ся та й напасті.

При шлюбах діє ся те саме. Винайде якусь хлюпку, розуміє ся в послідній хвили перед шлюбом. Той за молодий, сей красний а молодий, нічому не виїшли на диво ще заповіді і т. п. Розуміє ся, що в такий прикрій хвиля дає чоловік, що панотець заправляє, аби тільки не було сміху і даремних коптів на весілля. Розуміє ся, що він в такий рай робить з усього того, що було ще перед хвили „неможливим“, параз „можливим“. Так ужив він н. пр. у Івана Дідика за шлюб 12 корок тай робив з него сміх, бо він заплатив ще за мало. У Андрія Григоряна взяв за шлюб 42 корок, у Івана Федорюка 50 корок, в діляних брав, як сам о. Прокопович признає ся Андрієві Григорякові, і по 100 корок за махорства коло шлюб. Хто-ж упрє ся і не дасть тільки, кілько він заведе, то зробить тому або иніс збитки або дасть половину шлюбного одного дня, а другу половину иншого дня. Таке стало ся н. пр. з Іваном Токарюком. Подібне робить він і при похоронах. Лушть кілька мого, ба збиткує навіть померлих і ховає по більшій часті ночами. Так н. пр. похован він одву бабу оводі коло півночі тай то оторцом, як вповідають очевидці. Се діє ся певно з тої причини, що не вдало ся ему добре вдерти, бо та покійна Марія Вубик була

С. Яричовський.

„Иродова морока“.

(Даліше).

Ява II.

Вибігав Жид у водному патинку. Шапка з его падає назад. Він скубе собі бороду й пейсен.

ЖИД:

Ой вай мур! пресвітле царство!

Лихая година!

Чиста Діва, не вінчалась!)

Породила сина!

ИРОД(,) (відскочивши на престолі).

Що ти шепчеш(,) шолоху(,)?

Де твій розум дівся?

Чи ти зсумує ся на гладу(,)?

Чи з ляку скрутив ся?

ЖИД:

Народився в Вехліямі(, . .)

Бою ся назвати. . .

Той(,) що буде на всім світі

Во мін царствувати.

КРИВДА:

Царствувати мимо мене!*)

Ні, саго не буде!

Чиє небо, чиє пекло —

Мої будуть люди!

*) радше — знак питання. — С. Я.

Не подам я усім світом
И тому владіти,
Хто на хмарах піднебесних
Уміє сидіти.

МОСКАЛІ:

Наша матушю царце!

Ми за тебе грудьми.

Буде царство твоє кріпше,

Всюди поміж людьми!

ЖИД:

Ні, Москаліни! не з вашим

Розумом збагнути,

Що на світі має в людях

Після оґо бути.

Усі вбогі, всі голодні

Будуть словом ситі

И не схочуть опріч Їго

Ничому служити.

ИРОД:

Опріч его? Хтож він? де він?

Жиде навіжений!

Не трусься(,) не озираї ся

Мов той пєс сжакений!

ЖИД:

Хто він? хто? боюсь назвати,

Боюсь назвати.

ПРОД:

Так не дам же я нікому

Людю бунтувати!

Я вішлю на его зараз

Повня(,) за повнями(,)*)

Мов травою усею землю

Вкрию Москаліни.

ЖИД:

Не допоможе твоє сила

Проти Їго сили(,)

Бо вже Їго Занорожи

Як мур обступили.

ИРОД:

Звіділи ж вони взяли ся,

Навіжений Жиде?

Хиба мертве до живого

С того світу прийде?

ЖИД:

Прийде, царю, ой вай(,) прийде!

Дух їх не відручний;

Устєє з землі неаримо,

Мов оґонь жерущий(,)

Шнода нашого заходу!

Все тепер пропало.

Наш заплений Гайдамака

Вже полии шнїтує

*) поли за полками. — С. Я.

бідна баба. Зводяться, що о. Прокопович чогось був так збісн ся, що скочив на деревце і чобітьми товм его в яму. Та о. Прокоповичев не доста і сеї нашої кривди, він видумав ще гіпшу штучку. Іменно він заснував тут „волосяку масу“. Се складли в дідичевих, арендаревих, его і таких інших панів грошей. Ся маса не на те, щоб можна стати людям в прогуді, а на те, щоб мати людей в руках чи до виборів, чи до чого треба. Окрім сего панотчин як предсідатель сеї маси бере великі хабарі від людей за те, що зможеть дати позичку. Так відрубав ему Ілія Собко 14 робітників, Іван Москалюк возив дрова з ліса, інші обрали поле его, возили сіно з поля за те, щоб він не відмовив їм позички. Часто зараховує він довжиників і бере по два рази проценти! Так узяв він приміром у Івана Москалюка, Григорія Козака і др. по два рази проценти. Треба знати, що сі гавди є найсвітліші в нашій громаді, а такі він їх обрахував так гарно; що-ж мусить він виробити з менше дотепними? Чи-ж се не руїна для нашого села?

Але о. Прокопович не лише нищить нашу громаду матеріально, але й деморалізує її; бо обставина, що свідчена особа оббріхує, ошукує, збиткує і ганьбить наш нарід, а до того ще зичить гроші на такі цілі, як на розправу чоловіка з жінкою і т. п., чейже не причинить ся до піднесення моральності наших громадян. До послідної точки вповідав Геня Собко слідує: „Бі ант Марко Мельничук, щось не згодив ся із своєю жінкою а єї донькою і пішов поради́ти ся до панотця як до свого душпастиря, а сей зарав порадив ему (Марков), розправити ся з жінкою. Але до розправи треба грошей, тому позичив панотець ему 400 К та за порадю, в який би то спосіб лекше розійти ся Марков із своєю жінкою, зажадав отець духовний аж 200 К, які мав собі таки зарав стримати. Отже почав радити того чоловіка, щоб він жінка пішла до парубка і відти принесла на явав, що бачила ся з ним, конух. Се адало ся Маркови і се стало ся причиною до розправи і до процесу. Однак Марко залишив процес, війшов ся назад з жінкою, тільки гроші розійшлись, а на довг мусить він продати кусень ґрунту. Оттак радить нас наш панотець і бере ще за те грубі гроші“. Замітила Геня Собко своє оповідання і ревню заплакала, що яко-мама мусіла перенести тільки ганьби.

Можемо сказати з певністю, що нема майже одної людини в нашій громаді яка би не вазнала кривди від него, хвиба его прихвостів, що помагють ему проти своїх братів. Таке виробив в нами отсей панотчик уже цілих п'ять літ. Ми не могли більше сего стерпіти і внесли за него жалобу до консисторії. Думав би хтось, що консисторія ушарала его за се не знати як. Та послушайте, що стало ся!

У місяць по внесеню нашої жалоби приїхав до нас о. світний Ганіцький на комісію. Перший раз вступив він до школи, щоб перекопати ся, чи то правда, що ми надали в нашій жалобі, що

панотець не вчить релігії, а важе їм збирати гарбузи зі свого города; чи правда дальше, що діти нічого не знають. І що знайшов? Уся неправда наша! То в урядових книжках позаписувано всюди, що о. Прокопович підтримував завжди науку релігії. Так само неправда, що діти не знають релігії, бо відповідали дуже криво. Із сего виходить, що все, що ми надали в нашій жалобі, то неправда, бо так важе о. радник.

Та ми не перечимо сего, що стоїть в книжках позаписувано, що о. Прокопович був на всіх годинах на релігії, однак почитавмо ся на наших свідків, на пана надчителя Костя Павлика і учительку паню Марію Павлову, які учителювали тут до недавня через довгий час. Они докажуть, коли о. Прокопович не підтримував науку релігії. А що в урядових книжках стоїть записано, се ще не доказує нашої неправди. Отже свідки треба було ліпше розслідити, чи там позаписувано справді, бо ми казали, що маємо свідків.

Таке було й із хорошими відповідями дітей. Може бути, що діти відповідали добре о. світнику; се залежить багато від того, як і хто питає. А по другім треба признати, що о. Прокопович в посліднім часі бігав дуже швидко до школи та кленав з дітьми релігію нераз аж до 3. години по обіді; адав ся, що довідав ся о прихвості.

Здогадуємо ся о сїм тим більше, що в день, коли мав приїхати о. світний до нас, о. Прокопович вислав по него власну фіру до двірця. Отже виходить, що о. Прокопович вже знав наперед, що і коли буде слідує, накомин громадянам ніхто не давав о сїм знати до послідної хвили. На се маємо багато свідків. Сей факт показує найліпше, як консисторія провадить слідує.

Та прийдім ся дальшому поведеню о. Ганіцького! На чутку о приїзді о. світника збігло ся до двора, де мало ся переводити слідує, за хвилюк багато людей, а було би збігло ся і ціле село, та як сказано, о сїм ніхто не знав. І почали ся жалоби. Та що з того, коли о. світний лише дивив ся, а нічого не записував; як як зажадали люди протоколу, записував він дещо, але хто его знає що, бо того протоколу ніхто ані не прочитував ані не підписував. До того став свідчити на людей і не давав усім говорити. Аж як ми сказали ему, що, коли він не має часу, то почитимо собі другу комісію, тоді помик і почав вмовляти людей, щоб они полагодили ся з панотцем. Приобіщав, що о. Прокопович вже не буде більше так дерти людей, що покрав масу і т. п. Ми на се однак не пристали, бо ми знали добре, що горбатого і могила не поправить. Тому ми задали мішаної комісії, значить від консисторії і від правительства, і розійшлим ся. Побачивши о. світний, що ему не адало ся уговорити людей, зачав кидати ветером поодиноких гавдів і вмовляти в них, аби они відступили від жалоби. Все й вертав навіть ті гроші, які взяв о. Прокопович без-

правно. Але хоч пересидів о. світний у Бобінцях три доби (розуміє ся у того самого панотця, проти якого провадив слідує, то все таки не адало ся ему збити людей з пантелику.

У неділю був о. світний у церкві. Та хоч отець Прокопович відправив більшу частку служби по волоски; хотів паламар торгував его свідчаним у церкві, які панотець спроваджує із фабрики на „гашефт“, бо одну свідку перепродує на власну користь і по кільки раз; хоть дальше нема в церкві жадного порядку, бо не було ані виборів єпітропів ані церковного комітету, помімо того, що речиниць виборів минул тому вже кілька літ; хоть дальше церковна маса без жадної контролю находить ся в панотцевих руках, то о. світний не вагав ся знов оборонювати его і вмовлявати людей до алагоди, обіцяючи грошки на вербах.

Однак і тепер сказали люди рішучо, що жадають мішаної комісії, яку й о. світний приобіщав виниць; на тім свідчило ся слідує. От тава то слава консисторської комісії! Знала консисторія, якого вислати нам комісара! Де-ж арештовує всі ті обіщани о. світника Ганіцького.

Панотчик Прокопович від тогди ще свідчійше провадить свою роботу дальше. Він відправляє по волоски ще більше, як перед тим, хотів в нашій громаді нема ні одного Волоха; він провадить баню дальше і бере дальше по два рази відстої і не хрестить дітей в час; він ширить дальше розпусту, купуючи молодіжні гарячих напівів і т. д. Се чистий глум на наші кривди! Се не лише румунізація, але й деморалізація! Може консисторія гадає дати сему гідному панотцеві ще червоний пенс за ті его слави „адвенти“?

Але так дальше не може і не смія бути! Тому удаймо ся до наших посів в уклінною просьбою, щоб они внімали ся у Відні про нас, щоб вислали вже раз мішану комісію до нашої громади Бобінці проти панотчинка Евзевія Прокоповича, який толочить не лише церковні але й державні і взагалі людські закони і нищить тим своїм поступованем нашу громаду матеріально і морально.*

З наведеного видно ясно, що рускі парафіни не мають до консисторського комісара довіря. Православна консисторія довела своєю румунізаторською політикою у церкві до того, що цілий православний руский нарід на Буковині не то, що стратив всеке довіріє до церковної зверхности, але уважав єї за свого найтяжшого і найзавиднішого національного ворога і противника. Із поведени консисторського комісара о. Ганіцького при слідчій акції в Бобінцях видно ясно, що ему кривда і доля руских парафін байдужна. Ціла его слідча акція звернена єдино на ратованє загонистого фанатика-румунізатора душпастиря у чисто рускій громаді. Поведенє консисторського функціонера в сїм випадку єсть типичне і принципіальне що до відношеня румунізаторської консисторії до своїх вірних рускої народности на Буковині. Се знає в краю загально так само як загально звістно, що такі напружені відносини ведуть просто до тяжких і помилих консенвенцій в краю. Що глядить руский нарід з непевним довірєм до правительства і жадає в кождім подібнім випадку, як в Бобінцях мішаної слідчої комісії, значить попри консисторського слідного комісара також відпоручника зі сторони правительства, до якого має повне довіріє.

Тому звертаємо ся до Вашої Ексцеленції з запитом:

„1. Чи знають Ваша Ексцеленція про ті відносини на церковнім полі між руским православним народом в румунізаторською консисторією в краю?

2. Чи зможуть Ваша Ексцеленція зарядити, щоб правительственный комісар вилучив з безправства румунізатора о. Е. Прокоповича в Бобінцях і положив его румунізаторським звученням на руских парафінах повец?“

Відень, 8. червня 1909.

Синько, Пігулак, Василько, Селюк, Лунинський, Стариш, Дмитрашків, Олексичий, Окулевський, Др. Петрушечий, Др. Костя Левицький, Целинський, Др. Станіслав, Гамачук, Омишків, Будимковський, Фоліс

І вругом воліски ходять
І варту варту.

ПРОД:

Чи ти пивний, чи сновидий?
Не пійму нічого!
Покажи міні найближчу
Дорогу до его!

ЖИД:

О(,) далека тобі(,) царю(,)
До бго дорога!
Бо людей ти не отидиєся, (sic!)
Не боїєся Бога!

ПРОД:

Тю(,) дурний! не знаєш що плеще!
Що з ним говорити?...
Москалі! рушайте(,) рійте
Всі маленькі діти!

Коли де родивсь завятий,
То се на Україні,
У селі між ратями,
В убогій катині.

Пислухайте ся по хатах
І по всіх оселях,
А найбільш шукайте вдавних,
У козацких селах.

Не щадіте ні одного,
Всіх повибивайте,

А хто буде боронити,
Того в пенє рубайте.

Знаю, знаю(,) хто се коїть,
Хто людей бунтує:
Се все катий Гайдамака,
Що в шинку пучує!

Се его дух запорозький
Людей підіймає. —
И вже дів акає чюта
Дитину рожає!

Не того лихого дузу
Тільки й сподіватись,
Що за кривду треба буде
Ще с нимсь воювати.

(До єйдежа:)

Ой(,) рушайте ж скорим маршем
На хаклів дукавих,
Та прибавте (sic!) Москалені
Кривавої слави!

Москалі рушють у поход с талимбасами, с трубами, з арматами і юрочками. Зісталось тільки з сотню коло престолу. Тимчасом, як тихіше віддаляються похидиє виграванє (sic!) москоське — починається.

(Дальше буде.)

Рада державна.

Відень, 18. черня. (Кб.) Палата послів продовжує спеціальну дебатну над бюджетом. Міністер скарбу пропонує законопроект про зміну доходу-мисного податку як також особливих податків.

Посол Семаяк домагався основаня шпешого краєвого суду в Чернівцях як також повітових судів на Буковині і вказує на брак судів на Буковині. Вінни жадає бесідни, щоб в руских округах була руска мова по всіх школах обовязковим предметом.

Відень, 19. черня. (Кб.) Підчас продовження спеціальної дебатної доводить міністер судівництва др. Гохенбургер неспіввідповідність зазначення, піднесених проти судових властей що до національних питань, і зазначає, що, як довго буде він стояти на чолі судових властей, буде при іменованю судів руководити ся виключно річними і ланговими предметами кандидатів; робити торг судовими місцями він не дозволить (жесті признає). Міністер застерігає ся проти того, щоб поодиноким випадком хибних рішень або безправств зі сторони стану судів приписувати загальний характер, бо зміст судів до точного виконання законів не може ніхто оспорювати, і вступає ся за адвокатським ставом, якого значіна для планів прав дуже велике і якому належить ся рівноправність зі судами при виконаню законів. Міністер заповідає новий порядок для адвокатів як також новий дисциплінарний закон для тих-же.

Міністер просить граф Штірх звертат ся проти скарб, зроблених на його адресу і долажуючи їх ворожу тенденцію як також реакційність, зазначає ще раз, що розпорядження про пенсії вільності не мають абсолютно на цілі заострити попереднє дотичне розпорядження. Так само зазначає, що в справі виконання закону для народних шкіл не держат ся нічого лишого як державного закону о народних школах, який жадає від народних шкіл морально-релігійного виховання. Їго поступованє не має жадної партійної тенденції, є цілком об'єктивне і відповідає законам (жесті признає). Що до виводів посла Пігуліна в справі церковній на Буковині признає міністер, що розв'язання церковного питання православних Русинів дуже важною справою. Міністер візьме ся із острожністю, якої се такне питання вимагає, як також з відповідною увагою за сю справу і буде старат ся збільшити її до подогодження. Ангелю вікія до палати, щоб постарала ся о потрібні средства для упрани наукових інституцій. Так само обіцяє бесідни що буде старат ся поступати об'єктивно і по змозі відповісти бажанням всіх народностей цієї держави.

Посол Сімйоніч скаржить ся, що вже перед кількома роками обіцяна поміч для Буковини зі сторони держави не то що не наступила, але навіть не вісно, який результат принесли тодішні переговори. (Оклик: слухайте, слухайте!) Підчас того мови на Буковині прибрала вже небезпечний характер, тому зазначає ся правительством додержати як найскорше обіцянку попереднього правительств. Бесідни домагав ся дальше як найскоршого поділу учительської семінарії в Чернівцях на національні відділи, основані румунських паралелів при радонецькій гімназії і за основаня катедри для румунської історії з румунською викладавкою мовою, чим характер черновецького університету не потерпить жадної зміни, і каже, що скарби посла Пігуліна що до церковного питання лишені основні; Русини хотять вивести церковні справи на політичну арену (оклик: протесту зі сторони буковинсько-українських послів). Однак ці заходи безуспішні, лише було-би, як-би Русини прихилили ся до бажаня Румунів в справі схищення церковного візду. В такий спосіб можна се припре питання залагодити (жест. Василью плече: будемо видіти! се дорога до доброти!).

Посол Пігулія реплікує на виводи посла Сімйоніча що до поступованя церковних властей на Буковині і твердить ще раз, що буковинський православний церкві надано насильно волосний характер. По тринадцяти-годинній засіданю прийнято бюджет міністерства внутрішніх справ, просить і судівництва.

Слідуюче засіданє завтра.

Церковні справи Буковини. Перепаляна між Ончулом і Сімйонічем.

Відень, 19. черня. (Кб.) На передвечерній виводі посла Пігуліна в справі поділу дисциплінарних відділів вчора міністер просить граф Штірх в той спосіб, що уважає ся справу за високореплітичну і приступити до її залагодження як найскорше. Посол Сімйоніч в своїй промові зазначив, що консисторія поступає справедливо і безпартійно і що однією компетентне форум то церковний з'їзд, обіцяючи вразом, що Румуні готові до угоди, щоб Русини не майоризували. Посол Пігулія прочитав в цілі фангичного спростованя дві місії з брошури посла Ончула, автор закинув церковним властям партійність і фамільну політику (посол закинув партійність і фамільну політику (посол закинув партійність і фамільну політику). Посол Сімйоніч зазначає, що він не годить ся із змістом Ончулової брошури.

Тут приходить до острого перепаляння між послом Ончулом і Сімйонічем.

Будова меланіції між Вишницею а Кутані заперена.

НОВИНКИ.

Чернівці, 19. черня 1909.

Календар. Неділя 20. (7.) Н. З. по С., Теод., А., рим. Н. З. по С., Рейн Д. Схід сонця 3 год. 52 мин., захід 8 год. 11 мин. — Поведілок 21. (8.) Теодора Вм., рим. Альойана, Гонзага. Схід сонця 3 год. 52 мин., захід 8 год. 11 мин.

Непорядки в тут. православній церкві Параскеви. Попередній неділі для 13. с. м. відправив службу Богу в церкві Параскеви сьвящ. Кобиланський а сьвящ. хор з Калічанки. Ми пі проти одного, пі проти другого не малибсьмо нічого, наколи би було все так, як повинно бути; та тут лучило ся щось такого, що нас дуже немало ображає. О. Кобиланський хотів правити службу Богу по більшій часті в волосній мові, то все таки під часу до часу чути було і славянське слово, та за те славний хор з Калічанки не відповідав ані слова по славянськи. Не знати, хто тим хором проводив, і хто дав до того почин, що він як раз сьпівав по волоски? О. Кобиланський свого часу домагав ся від дирекції уч. семінара, щоб хор уч. семінара, який тоді сьпівав в церкві Параскеви, відповідав на славянській мові по славянськи а на волоски по волоски. Але з часом все забуває ся, що а попередній неділі забув ся хор з Калічанки такий цілковито, бо сьпівав все по волоски. Цікаво знати, чому він так не забув ся, та не сьпівав все по славянськи, (хоча вже крайня пора, щоб заведено живу врозумілу мову і в церкві; чому прим. може служба Бога відправляти ся в живій волосній мові а в живій руско-українській ні? чи ті обі мови не мають рівноправності істотності і уживаня? чи ходять тут румунізаторські консисторії о що иншого?) а як раз все по волоски. Думаємо, що сьвітла консисторія зможе ся ще на сьвітло правдолюбності і признає, що Русинам в сьм случаю сталась „до неба вопіюча кригада“. А тільки таких случав не лучає ся? а консисторія дивить ся на них через пальці. Ми з своєї сторони можемо лише сказати, що вже час, щоб що найменше розділено консисторію, а лиш близькість волоски при кожній нагоді перегорює наших двох заступників, на дві секції, руску і волоску. Припоручаємо ще раз сю справу нашим послам, які вже її порушували раз в парламенті, щоб они її і довели до кінця, бо годі в такий атмосфері дальше дикати.

Отворенє „Січ“. Перший січовий кіш в Сучавщині отворить ся в Гітні в неділю, для 27. с. м. о 1-ій годині по обіді в забудованю господаря Ів. Кушніра. О 3-ій годині по обіді відбудеть ся в шк. будинку заходом тутешньої читальні „Рускої Вежі“ представленє: „Сватанє на Гончарівці“. Хто бачив, щоб ся горіла Українці, який гроить зі сторони румунізаторів чиста загляд, пропала найпридана се сьвято, щоб її відбадьорити на дусі і доказати, що є і русі люди на землі. Звертаємо ся головни до нашої буков. акад. молодіж, щоб она на нас не забула і щоб до нас приїхали її відпоручники, так як були приїхали відпоручники акад. тов. „Союз“ на отворенє читальні в Гітні. — *Лесь Лала*, тимчасовий кошарий.

Поручник Шекльти про свою подорож. Поручник Шекльти, який майже осягнув полудневий бігун, повернув сими днями щасливо назад до Львондону і одним почерком судьби став ся славним чоловіком. Тепер мусить поручник Шекльтен відвідувати всі визначні родини Львондону, в его честь дають бенкет і так, від 14. с. м., коли він повернув до 28. с. м., коли він буде тримати вказ в поролівнім географічним товаристві, на кождо годину визначена вже певна візита. Поручник Шекльтен сам собою дуже скромний і на зверх не видаючий в очі чоловік. Зараз по повероті до Львондону винитувано Шекльтену про его подорож до полудневого бігуна, се саме діє ся і при всіх бенкетах. Шекльте оповідає між иншим: В дорозі до полудневого бігуна осягнули ми величезну високоположену рівнину. Хотий ми були дуже помучені і запас наших живностей а дня на день меншав, то все таки ми зазначилися заложити склад і їти дальше. На 26. січня с. р., як ми були від нашого останнього складу віддалені на 30 миль, зайшли нам живности цілковито і ми мусіли серед страшної заметіли голодні і холодні повертати до складу живностей, який був майже порожній. Двох з нас заслабало з умученя і голоду так, що ми мусіли їх нести. З тяжкою бідою донесли ми їх на піч неживих до складу. Іншим разом, як ми були віддалені від складу 90 миль напала нає воєк червоний; се справдішнє диво, що ми добилися живи до складу. — Іншому відділові окорединні, який васадикував західні сторони подарного підсоня, лучилась дуже немала пригода. Крига по якій они ішли відірвала ся від суші і попала а ними на північ. Цілу добу перебули сі товариші на краї і вже думали, що прийдеть ся їм небавом як не втопитись, то з голоду загинути.

Та тут прийшла їм несподівана поміч. Струя, яка їх гнала на північ заворнула назад на полудне і крига припала назад до суші. Мої товариші використали саме сю хвилю, коли крига припала до суші, спочили на беріг і таким чином уратувались від певної погібелі. Для 9-го черня с. р. були ми від полудневого бігуна не більше віддалені, як на 97 миль. Ми востромали англійську хоругву і мусіли а розпуюкою а серцю, як а вже повільше спавив назад вертатись. Ми не мали лишого вибору, як або назад вертатись або а голоду амирати. 26 фунтів бісиктів і 30 фунтів мисових консерв були би висотами і ми мали осягнути точну полудневого бігуна... В той час, коли ми мусіли вертати, виходили ся ми 3300 метрів над веріаком моря, а температура спадала на 40 степен, від нуля. Цілих три неділі панувала несподівана заметіля, яка наметного дня, 9. січня троха устала. Тоді дійшли ми було до 88 степен. 23' полуднево, ширини. Ми взяли формально в імени англійської корони край в посіданє і полишили на ті місці в металічним валью догичний акт. Ним вернули назад, відфотографували ми околицю і оглянули її добре через далековид. Оглядаючи прийшли ми до переконаня, що на тій самій рівнині мусить лежати і полуднева точка бігуна, і що він не окружений північними горами. Дальше ствердили ми і абсолютне положенє магнетного полуд. полюса. Ми означили границі деяких островів, як полудневого краю Вікторії, відкрили нові гори, нові роди намяного вугля і вапняного каменю. — За кілька місяців удасть ся Шекльти на нову подорож до полудневого бігуна.

Оповідки, іменованя і т. п.

Іменованя. Почтового асистента Григорія Мездру іменовано почтовим офіціалом в Чернівцях.

3 тов. „Жіноча Громада“ в Ніцмані. 18. с. м. відбули ся в Кіцмані перші загальні збори кружка „Жіночої Громади“. Збори отворила п. Жуковська. Покинула шире зібрання, вказала бесідницю в своїй алерній промові на застїй нашого жіноцтва на полі організаційнім, і віднослячи користі організації вказала горачо присутнім до написуваня ся в члены товариства. Відтак забрала слово панна Стодіна, вказуючи нове товариство в імени черновецького кружка, та бачуючи ему найкращого успіху, по чим прочитала і пояснила статут товариства. Заохотені словами бесідницю, написали ся всі присутні в члены товариства. По виборі виділу, до якого увійшли пані: Жуковська яко голова, Валянова яко заступниця голови, Павлюкова яко господарка, Катеринишкова яко касирка, Прокоповичева яко контролерка, Поповичівна яко бібліотекарка, Хомішська яко секретарка, Вовідінова і Герешка яко заступники виділових, зайнула голова збори, запрошуючи всіх на слідуючу неділю.

Конкурс на директора вказуючи директорку і господарку для дівочої бурси товариства „Рускої православної шкоти на Буковині“ розписує ся до 1. липня с. р. Подати просить ся вносити на руки секретаря товариства Панька Каліма а, улицы Петровича, ч. 2 на поверсі. Успіх і умова устно.

Переписка Редакції.

Дописувателям з Гіту. В дозна, що у нашій редакції не засідає жаден Волох, закликаємо Вам, що Ваша допись посявить ся в числі в мітїркі.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 19. черня 1909.

Відень, 19. черня. (Прим. тел.) В останній хвилі удержалисьмо слідуючу телеграму: „Вертуючи до інтересних виводів посла Пігуліна“ каже мін. просить: „Позволя собі зазначити, що а з великим зацікавленєм слідю за его виводами і що узагаз вповні вагу церковного питання на Буковині, яке по моїй думці є національно-політичним питанням катехосчен для цілої Буковини. З найбільшою обережністю, якої вимагає розв'язаня сего важного питання і з великою уважністю, на яку се питає вповні заслуугу буду старат ся приступити до его розв'язаня, знамаючи при тім на оба висше названі моменти.“

Загреб, 19. черня. (Кб.) Нині прийшло напово до великої білки між привилієними оборонця др-ра Белогра, котрого після вчорашнього доносеня хор. бюро замінило з Дузаком Повоєнтом і між хорватскою лігою. Чотири осіб арештовано.

Будапешт, 19. черня. (Кб.) Вар. Банфі телеграфує а Гаїштайну, що розв'язковий меморіал, який лише приписувано ему, не походить від него і зазначає, що не має а тим документом нічого спільного.

Ратбор, 19. черня. (Кб.) Після доносеня часописця „Oberösterreichischer Anzeiger“ який застановило 400 робітників у копальни Брадого роботу.

Монахія, 19. черня. (Кб.) Тутешній університет признав вісному поетом Мартіноні Трайфогого степен почесного доктора.

Петербург, 19. черня. (Кб.) В послідних 24-годинних статистиков 34 нових занедужань на холеру, між ними 10 закінчили ся смертю.

24 20—40 н.
Молочне мило
лелійне з коником
найлагідніше мило для шкіри
і проти виприсків соняшних.
Всюди до набути.

Ukrainische Rundschau

одинока українська часопись на німецькій мові, що виступає інтересами українського народу перед публікою Європи, виходить раз на місяць в обсязі 48 сторінок додатками і коштує на рік лише 5 Кор. 6 обсягом кожного листівничого Русина передплатувати ємо часопис. Адреса редакції і адміністрації: Wien XVII/3 Frauenfelderstrasse, 2.

Найлучше і вже випробоване
средство на ревматизм есть
NERVOL

„Назва правдо забезпечена“
арттикар д-р Ю. Франкоза
в Теревині.

Си є найменше усмиряющее средство до
визначення протия ревматизма, ревматичних
болю, простудних, лихорадкових, пла-
чевих гістох і нервових недуг. Проту ула-
жить на неліч „Nervol“ і не прина-
дить ніяких „Переворотів“.

Ціна флакона 80 ест. 10 флаконів (еко-
номію) 8 мар. в аптеках і оптовиках.
Усіхлях апотів з надією. — Вислана
2 рази дешево до всіх країн.
В Чернівцях на складі у Шейда
і Фонтана, в Селезні в дроговерії
медикалний Стерипуса.

Друкарня тов. „Руска Рада“
Чернівці, ул. Петровича ч. 4.

Союз руских хліборобських спілок на Буковині
„Селяньська Каса“

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою
повідомляє, що він отворив в себе особний

Відділ на вадкі і кавці

і перебирає зложуване вадий і кавций але лиш у публич-
них корпораціях або до рук власників великої посілости
земельної в пупілярних цінних паперах під дуже логід-
ними условиями. Близші інформації даємо в нашій кан-
целярії в Чернівцях, вулиця Петровича число 2.

Великий зарібок

приносить побічне заняття кождому господарю, купцю, підприємцю,
урядникові і т. п.

До виробу

Цементових дахівок

не треба фахового знання. До того спеціальних машин також на
сплату ритами, достарчає

185 (—)

І. ШИМОНОВИЧ

Чернівці, ул. Святої Тройці ч. 20.

склад фабричний машин для загального цементового виробу.

Проекція кошту і ціни дором. — У всіх місцевостях Буковини
і східної Галичини, поширені заступники. — Пишемні оферти адре-
сувати на повисшу фірму.

Склад п. к. уприн. фабрики товарів
з альпаки і хімічного срібла В. Бах-
мана і С-кл у Відні.

Склад капелюхів І. Генрика Іти у Відні, Йос.
Піхлера і Сінні в Грацу.

Повідомляє що лиш у него можна дістати дійсно по найдешевших цінах **Весняні і літні новости**

Склад черевиків Ф. Л. Попера в Хрудімі, Ант.
Чапек у Відні.

Великий склад капелюхів П. і Ц. Та-
біга в Відні, і славної фабрики чере-
виків Гана і Сінні у Новім Йорку

ПЕРШИЙ
ВІДЕНЬСКИЙ
ДІМ ТОВАРОВИЙ
ЗАСНОВАНІЙ 1888
В. БАЛЬТІНЕСТРА
МОЛОДШОГО
ТЕЛЕФОН 301
УЛ. ГОЛОВНА Ч. 3.

Вже суть на складі в великім виборі
всілякі сезонні весняні артикули
для пань, панів і дїтй.

REGEDUS LEMBERG.

Доставці для буковинського звязку урядників

Міжцер & Шехтер, Чернівці

Ринок (напротів буковинської щадниці)

поручають свій багато асортований склад **весняних і літніх артикулів**, як: **капелюхи** для панів і хлоп-
ців з ц. к. надвірних фабрик Вільгельма Плеса, Антона Піхлера, І. Гісля Синів, як також італійської фабрики капелюхів
Г. Бросаліно. — Великий вибір **біля** білого і колірового для панів і хлопців; ковнярики, маншети, рукавички, шкар-
питки, паньчохи, хусточки, шельки, палички і камизельки. — Великий вибір **краваток** в найновіших фасонах і красках.
— Великий склад **черевиків**, найсолідніші викінчених. — Богатий вибір парасолів і парасольок різного рода.

Замовлення з провінції дешево і сейчас.

Неподобачі сп річи можна відмінити.

Передплата на „Буковину“

плата в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
 - Росії: на цілий рік 12 карбованих, на пів року 6 карб.
 - інших державах: на цілий рік 40 ер., на пів року 20 ер.
- Для місця і слани буди вказати „Буковину“ раз на тиждень під неділю і констувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сестиків.

Оголошеня констувать по 10 сестиків від одного-пального стрічки або II місяця дрібним друком (пості). При відмові або при відсутності замовлення значний одуст.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині,
виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петронича число 2.

Число телефону 176.

Адрес для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устно порозуміти ся що дня від 10.—11. рано і 2.—3. пополудня крім неділей і свят.

Надсилання по 40 ер. від стрічки, при частійших замовленнях відповідний рабат. Рекламні запитання відніти від шпурта. Рукописи звертаня редакції лише за попередженим попередженням і надрукуванням почтової належності.

Церкулярні або проклади констувать по 2, 3 і 4 сестиків від шпурта.

Належностей на змове жарнаки почтовыми не приймає ся.

Наші гаразди.

Ми Русини часто закладаємо з ріжними фракціями і народностями умови, щоби згідно поступати в публичних справах, щоби віддаючи прислугу иншій народности, й своєму народови здобути користи, які трудно досягнути власними силами. Так роблять і всі инші свідомі нації, они цильно уважають, щоби не позістали ся ізольованими і видержали евенуальний напір злучених сторонництва.

Однак понад сими добровільними союзами лучать нас против нашої волі і живнених інтересів з націями, з якими немаємо нічого спільного, так що та злука виходить нам на очевидну шкоду а їм на великий пожиток. Так російські панслависти туго удержують союз „Малоросів“ з Москалями, через котрий Москалі забрали собі всю нашу стародавню культуру і не дають нам жити, так Поляки не хотять нас випустити з самолюбних причин з приятельських обіймів, таксамо Мадари на Угорщині, де наші брати вже зауважили як нація.

Та найсумвійша для нас злука против нашої волі наступила таки в нас дома, на Буковині, яка наносить нам що дня і що години велику шкоду. Она наступила не від державної влади, не силою, за котрою стоять багнети, а добровільно ізза нашої темноти-несвідомости. Се наша церковна злука з Волохами. Багато переконуючих доказів на велику єї шкідливість для нас підносили ми в прологу чвертьвікового існування нашої гз-

зети, она увіновічена в численних брошурах і книжках, на вічах, в сеймі і парламенті. А мимо того рускі дієдзани даліше перебувають у тім сумнім волоскім ярмі, носять на своїх плечах непотрібний тигір, вложений на них не культурною нацією, а народом, який нічим від нас не виспий а навіть в дечім стоїть нивше як ми.

Не можна надіятися, щоби Волохи зірвали ту злуку з нами, бо їм так добре. Через неї мають они де примістити надвишку своєї інтелігенції, яка утримується нашим народом, не потребує напружувати своїх духовних і тілесних сил, лиш стояти до розпорядимости волоских верховодів на випадок коли треба нас згнобити. Они набувають рік-річно велике число наших перекинчиків, які не лиш збільшують ряди їх народних робітників, але знаючи докладно жите-буте покиненого руского народу, дають їм найліпші вказівки як нас побивати й нищити. Ті перевертні відтак єдино управленні обнимати посади з мішаним населенем (хоч би там були лиш два-три Волохи), професури і катехитурі, висші місця єрархічні, они стають найвисшими уранителями цілої митрополії, яку держать туго в руках для волоских цілій. Наші чисто-рускі села аж кипять від румунізаторів, які там розпаношили ся і чимраз голоснійше вмишують ся до народного життя, повертаючи єго у волоске русло.

Через церковну унію уможливлено Волохам заснувати конфесейні школи й інституту, якими виключно розпоряджають, розвести свою літературу, впливати на нашу молодіж і вірних, одним словом тріяти цілою Буковиною, надавати їй волоский характер, ухидити за першу на-

цію в краю. Чи-ж при тихих відносинах можна надіятися, щоби Волохи сказали: Нам Русинів не треба, ми самі хочемо собою управити в церкві? Чей-же сего не ожити нам!

Колі-ж Волохи добровільно певно не випустять нас з приятельських обіймів, то треба нам самим з них уильнити ся. А щонам не можна даліше зносити волоске ярмо, доказують ось які причини: они убивають нас морально і забирають нам все що наше не лише в церкві, але всюди в публичнім житю. Як то оден-два румунізатори, спомагані одномисленниками з міста, графляють зворохобити ціле село, спинити природний наш розвій і унеможливити всяку культурну роботу, предстаняли ми нашим читателям в численних дописях з проінції, от хочби недавно з Бобівців, тепер же просимо звернути свою увагу на понизшу допись з Гліту, яка найліпше доважує, як некористно для нас даліше перебувати в унії з лакомими на наше добро Волохами.

ДОПИСЬ.

Гліт, 6. червня 1909.

Гліт глухий лут, за котрий передне нікто нічо не чує, бо не було тут руского чоловіка, котрий би з тамешнім чисто руским населенню розбудив національне жите. В тім кинули на се село оном Волохи. Воїнинами шайхействами старали ся они роздвоїти Русинів. А се їм легко удалося, бо поміж Русинами є православні і уніати. Учитель для волоскої мови, котру заведено без відомости тутейшого населення, вписував православним руским дітям волоску матерню мову. Таким способом вчислено всіх православних руских дітей до Воїлох. А тут передте не було ані одної волоско-

С. Яничевський.

„Иродова морока“.

Ява III.

(Даліше.)

Война Смерть не повою. Намітка на III пошарпана, одна половина плахти опала и тягнениця по долівиці. Сухі істияки випадають из Смерти, так вона трусниця з досади и з переляку.

СМЕРТЬ:

Ой, ратуйте, люде добрі!

Дайте мені раду:

Поровняно вайдани,

Випуцено Правду!

Кривда хилици, омилаючи. Москалі піддержують, щоб не впала с престолу.

ПРОД, (жмуриши лавку на долівиці):

Хтож се випустив на волю

Стару бунтівницю?

А ти де блукала, хирна,

Кинувши томицю?

СМЕРТЬ:

Чи міні одна робота —

Правду вартувати,

Та всю ніч та ввесь-денячий!

У лосу, клепати?

Розплодилось би по царству

Огільки в тебе клятих,

Що не вдержав би й Москвою

Правдівців*) завсатих!

*) Може який комплімент співробітникам „Правди“. — С. Я.

Мушу раз у раз носити
На право й на ліво,
Щоб пустинню адавалось
Сіту на продиго.

А тимчасом, як я є праці
Потом обливався,
Щось страшенне на сім світі
Між народом сталося.

Народилось якесь диво —
Водай не назати!
И від радости сміявся
Гайдамака клятий —

Валиши келипа(?) у руни,
Розбив пута в Правди,
Тай сховав стару каліку
Десь серед Громади.

Я стисав її косою,
Так вигнали очі:
Не розгладжу, де між ними
Отілоя жіночий.

Понесли на Вкраїні
Багатою народу,
Та проклятим сіромахам
Вайдуже про шкоду.

„Раз нас мати народила“
Гувають сжасені:
„Заховаймо матір Правду,)
Вудемо спасені!“

А найбільш за всіх гуляв*)
Отой Гайдамака,

*) Повинна бути відат: „торгав“. — С. Я.

Бо оден він поміж ними
Лицар помирала.

Характерником из Січі
Вайшов на Вкраїну —
На досаду Москалі,)
На лиху годину!

Колі Жид єго шинами
Не сумів згубити,)
То шкода аби не Чортом
Єго подолити.*)

А тепер ще стара Правда
В єго під полою,
Мусим марне погубити,
Проде, є тобою.

Прод сидить на престолі,)
затулившись обома ру-
ками. Москалі морозація в Кришдою, очучуючи її.
Жид їм помагав,)
курачи під носом перцем
Правді.**)

ХОР ЯНГОЛЬСЬКИЙ:

Слава Богу в висококах,
По всій землі тихо:
Минуло ся святим (віс!) людям
Віновитне лихо.

Народила ся премудрість
Від чистої Дни —
Осінь незаходимий
Світ земні преділи.

Радуйте ся, веселітись,
Праведники Божі:

*) Стилізація, як видко, запутана, хоча зміст ясний. — С. Я.

**) Повинно бути, знісно, „Кривді“. — С. Я.

дитини. На локальній учительській конференції ніс оден з німецьких учителів, щоб подати вість про сю самоволу волосского учителя окружній шкільній раді. Однак ся відмовил, що другий учитель не зміг мішатися до справ волосского учителя. На сій підставі освічено на папері відповідне число дітей до заснованя волосского відділу. Родичі сих дітей спершу спротивлялись сему і не хотіли посплати дітей доволоскої класи, тільки до рускої і німецької. Повітова рада шкільна вислала два рази комісію і жандармерію до списаня матерної мови дітей. Однак нічо не відіали. Аж прийшов в село панотець Фортун. Їго праця почала ся тим, що зачав обшукувати болотом Русинів, називати мажурами, циганами і зайдами. Зачав обробляти по своему людей, щоб накла перед комісією, що они Волохи і що говорять дома по волоски. Дітми і почали ходити від хати до хати, та коли від чоловіків нічого не зискали, обрав собі жінок, а в них ли знаємо довгий волос а коротий розум. Правда були між ними і мудріші, котрі недали ся перемонити. Колиж Фортун побачив, що всі его поспухають, приїхала в третє комісія і зачалось знов списуване матерної мови. До сєї комісії не спликувало чоловіків, лишень самих православних жінок. А котра не уміла комісарев по волоски відповісти, відповідал за ню Фортун, говорячи, що зине єї від діда-прадіда, котрий був Волохом. Хотіли радні тай і інші присутні мужички звертали увагу комісари на се, що Фортун змушує єї своїм впливом до того, що она приймає волоску матерну мову, то комісар не авазав на се. Таким способом освіту Фортун число потрібне до заснованя волоскої класи. Він вигнав і унітських дітей до волоскої класи, які відтак ставали зайдами Волохами. Таким способом всієї православної накликають себе Волохами.

А щоб ціла Буковина знала, що за мудрі люди є в Гітї, мусимо дещо згадати про походження сего села. Всі Русини гітські як і інші походять з чисто рускої народности. Відомо річ, що ціла Буковина прає в єї рускими поселенцями і Закарпатє аж по Устє Дунай належали з прадавних часів до галицько-руських князів. А Волохи, що мешкали більше на полудне, переніли від Русинів всю просвіту і православну віру, бо були не до вас клину собі темні і поганими, підчас коли у Русинів стояла просвіта ине дуже високо. Тепер називають Волохи ту віру, котру перейняли від Русинів, волоскою. Так і наші гітські Русини котрі визнають православну віру і мають від діда-прадіда рускі імена як: Петрух, Никорук, Данилюк, Розпутник, Прижичук, Грицько, Пислар, Пасканюк і т. п., називають себе Волохами. Не знаю, чому гітські люди уходить за мудрих, а як телата дають ся водити за нє та зрікають ся рідної мови. Здаєсь, що наволиб прийшов який циган в село і сказав їм, що они цигани і най говорять по циганськи, бо їх віра циганська, то послухали би і певно стали би циганами. Сором нам, рускі брати Буковинці, що наше село таке темне, але се овочі чужої опіні над руским народом.

Таких опікунів має Гітжа двох, Фортуну тай волосского учителя Преніча, котрий уміє у Відни гітські воли продавати. Перший з них, коли би лишень міг, то з'їв би кожного Русина. Прийшовши до села, хвалив ся, що жиди мусять ниграти з корчми. Коли-ж Русини згуртували ся до купини

і заснували склеп „Вашинну вигоду“ і читалиню, клизав ся він з жидом паном а братом, зачали робити доноси на склеп і на учителя руского, спробувати комісії, намовляли людей до візнаня неприхильних свідочств проти учителя, аби лиш Русинів порізати. Щоб розізнати череду, треба убити чабана. Так они накиннули на руского учителя і думають збутись его в села і вистис до розбити Русинів. Таких самих приятелів мають тутешні Русини і в Гурагоморі. Їго помічник Преніч казати людям до себе, показує їм на карті що цілий світ належить до Волохів і стараєсь їм иговорити що їх імена волоскі, що они походять від Волохів а Семигороду або в самої Румунії і т. п. небезпід. Дальше страшиє людей, щоб написувались з руск. склепу „Вашинна Вигода“, бо потратять свої маїтки, а тимчасом стараєсь заснувати такий самий склеп волоский. На сю ціль розголосив в газетах, що дарував „Волохам“ гітським 1000 к. Обіцяв, чіткав, а дурному радість. Так і сїм паном зробив. Купив 3 прямиї грунту нїби для людей а зайтабулював на себе. Во візничим має він гроші, коли подає ся о заповогу до красної шкільної ради, нарікаючи що в платні не може вижити. Щоб Русинам бодай одну кольку в бік підсунути, заложив він в спілі а Фортуну склеп „Васали“ і кажи до неї Івана Страшного, котрий називав ся в першу Іван потому „Johann“ а тепер називаєть по англійски „Jon“ а по волоски „Juon“.

Ті два панни наробили такого заколоту в селі, що „Волохи“ визивають Русинів до бучі. А шкільні діти провадять борби по улицах, називаючи рускі діти мажурами, зайдами. Так ле діти в волоскій класі мають дома руску мову, волоскою цілком не знають, а змушені говорити до себе по волоски, сидять в класі як в катині, а виїздовши на пашу, говорять по руски. Тодж инше їх учитель, учуни руску мову „Чок, чок ла кутє“. Коли на улиці забуде ся дитина і поадоронить по руски а він о сїм довідєсь, то на другий день карає єї і каже єї „ну гравші порчеші“. Накинув ся Фортун на нас в газетах, що Русини пють, що они торбарі і т. п. Але хочемо єму припінути, що він давав добрий примір пиянства підчас виборів. У него стояла горілка в покою під столом в важній барілці, а его агенти приводили людей і наповали до безпам'яті. Помічник его учитель знов при виборах голосив, що хто дасть голос на Ончула, дістане парті в Комана, то є казавоє замлі з раз. фонду в селі. Так туманяв перше, так туманить і тепер. Сї панки заложили „аріан“, в котрім чистот рускі діти відірину ся від волоскої мови, саунуть нашим ворогам. На зборах сего товариства, на котрі запросили ві всіх місцевостей волоску інтелігенцію, аби зробити невідущим велику параду, хотіли товариство несподіване держало антинаціональн, підбуруючи промови. Один студентина, виїздив на монницю кричати: „Буками женіть зайдів (се Русинів). Они поаходили сюди, орють нашу землю і до вас піділають ся. Буковина, кинь, румунський край, від Карпат аж до Чорного моря. Гоніть сих мажурів!“

По своїх газетах називають нас Волохи що й торбарями. Тепер Гітжє знайте, що лиш в купі в громаді дійдете до добра. Подумайте, що Ви всі одна родина. Всі Ви собі криві, бо Ви розвелись з одної родини, котра тут здавна заложила село. Чомуж маєте слухати оправдінних зайдів,

Ще хор чортячий не замови,) аж тут явивсь якийсь плач и помалу-малу покрив обидва хори.

ПЛАЧ УКРАЇНСЬКИЙ:

Боже, Боже наш єдиний!
Чим ми провинили,
Кому світ ми завважали,
Кого ми втопили,
Що такі на нас великі
Насилили муки,
Подаєш народ свій тихий
У катівські руки?
Вже Ляхи нас обірали,) в плуги запрягали,
А Москалі живу шкуру
Из тіла здирали!
Вжеж Ляхи на нас горіли
Кров повинували,
А Москалі наволею,
Світ нам заважали!
Через них у всіх народів
Зникла наша слава.
За якім, гріхи страшенні
Ся кара кривала?
За які переступили
Нас Москалі катує,
Наче воєк, між овечками
В котарі лютує?
Кажуть люди, в Вихливі
Син твій народився,
Ой,) коаб же світ від его
На нас просвітився
Щоб ми явили Україну
До купи єднати,
И на ворога лико
Одиостайно отати!

(Далше буде.)

потріх тато був Серф, мама Русинка а син Волох. Подумайте чи сей чоловік не тримає Вас за дурнів? Бо деж мож людяну тримати за мудру, коли она кожду дурницю бере за правду, дасть в себе зробити пса і kota і вести себе як теля на мотузку? Не думайте, що нам належить на кілька десятків, котрі перейдуть до Волохів, бо нас є до 30 міліонів а Волохи лиш 12 міліонів на цілім світі.

Але нам сором, що ви така громада руска, де парід так темний, як нігде в світі. Дай Боже аби дух світлий і Ваш розум просвітлив і Ви проінділи, жуди веде Ваша дорога. Що сказали би Ваші діди, котрі за сю світлу руску землю проливали свою кров, а сини їх стались переїзничими, тай аплотують собі язика. Они Вас навіть не будуть розуміти, коли в посідний день повстануть з гробів і схотять з Вами а Вашими дітьми і внуками прижитись.

Во хто матір забуває, того Бог карає.

Торбарі а Гітжє.

Угорске пересиленє.

Послідні вісті принесли були багато дачого, що спричинило оптимістичне поппманє угорского пересилєня. Всі заговорили, що політик Лукаш зробив пропозицію, ая безперечно мала положити остаточно кінець угорській криві. Та не було нічого відомо про становище Кошута. Як доносив „Nepes Freie Presse“ Кошут і его прихильники відносять ся до сєї опозиції зовсім прихильно. Саме атера відбула ся конференція в міністереті торгівлі, в якій то нараді взяли участь Кошут, міністер внутрішних справ Андрані, міністер просвіти Апоій і державний секретар Штереній. Предметом сих нарад було власне теперішнє політичне положєня і, як доносить, всі учасники сєї конференції висказали ся проти пропозиції Лукаша і радили над тим ине становище заналя би угорске правительство аглядом сєї пропозиції. Виници заналя ся правительство рішуче проти впливу Лукаша, а орган Кошута „Вуданешт“ не приписує Лукашєви навіть особистих здібностей посередничати між партією незалежисців а короною, а его переговори уважає лише безуспішною пробою.

Особливо граф Апоій мав навіть заняти, що він, коли би прийшло до зміни кабінету на підставі впливу Лукаша, не лиш не буде брати жадної участі, але перейде активно до опозиції, бо по его думці сїй план не має в політичнім агляді жадної моральної підстави. Міністер Кошут прихилив ся до думки прочих двох товаришів-міністрів, боачи ся компліацій, які наступили би тоді, коли би прийнято Лукашеву пропозицію.

Окрім того збільшують ся а дня на день перепони, які підпонують становище плану Лукаша. Партія незалежисців домагає ся, щоб єї припала президентура міністрів і міністерство внутрішних справ, на що крути, прихильні Лукашеви, цілком не годять, бо зазначають, що се означало би усадок его впливу. Що до банкового питання прийшло би ще до якогось порозуміння і усунуво би протівисствя що до сєї справи. Але мємо того справа представляє ся не конче адоволяючо для Лукаша, що видво також із настроєм а клубі партії незалежисців. Та мабуть пересилєня не потягне ся дуже довго, бо сего тяжко алати ся др. Векерє а Лукаш у пїсари на аволюції, а тоді справа піде або в ліво або в право, хочби остаточно порішенє сєї справи потягнуло за собою тяжкі консєквенції.

НОВИНКИ.

Чернівці, 21. червня 1909.

Налєндар. Вікторок 22. (9.) Кирил, Теєла, рим. Павліна Сп. Схід сонця 3 год. 53 мін., захід 8 год. 11 мін. — Сєреда 23. (10.) Тимотей, Александр, рим. Зєкова Ел. Схід сонця 3 год. 53 мін., захід 8 год. 11 мін.

Не ріана мірка. В дописи в Гатин доказано отовадимим, що в тамошній церкві не було нікого богослужєня в день Івана Сучавского, бо оба священики Воднарескули в власної охоти виїхали були до Сучави на відпуст. Се припоминая нам подібний фавт, де того самого дня р. 1905 не було богослужєня в Припичу, бо о. Калинюк ввап був участь в соборнім богослужєню в Товтрах, запрошений до сего цілою громадою. Тепер же просимо судити: о. Воднарескул позістав ся гідним священиком і євзархом і буде предложений на уділенє пабєдрєнника, а Калинюк — несідний! Їго надїлила плєть чернюнка зараз таки після Івана — наганюю, хоч він в час доїсє III був про свій намір. Одна рука благословить одного а бе рівночасно другого, а справедливості инанца для Волохів, инакша для нас. Ми цінаві також довідати ся, що стало ся з тим священиком, що на царя Кош-

Зиниє злоба и темнота,)

Творина ворожі.

Тимчасом, як усі поміли слухаючи, Жид розплахав на собі одєжу, упав на землю и, називши по-пєлу а Продової люльки, посплав собі голову під армулюю.

ЖИД:

Ой вай мир! Пропала справа
На всі вічні роки!
Не діямав а тому віри,
Що рекав пророки.

Я все думав!) що зневажм
Вихлимаєсь диво,
И поверимо!) на світі
Святе діло криво.

Колж сам Господь великий
Подав голос з неба,
То єго благому Сину
Підмонитись треба.
(Подає бєз дуку).

Ще ангольський хор співає, ще Жид говорить, воли не починаєцца на під землі:

ХОР ЧОРТЯЧИЙ:

Ой горе! нам,) що Права не пінали,)
Сховали ся від Бога під землею!
Нема ладу,) нема добра між нами!
Пропали ми из тілом,) из душею!
Влажені ті, що Господа хвалили,
Єго пуття свасєнного держались!
Нас гордоші, на небі осінчили,
В свої тенєта ми самі підмались!
Хотіли ми Господні красні твори
Ну глум єму, на сором, попоувати,
Заминув він нас у демонський номорі,
А світові памножив благодаті.

стантина с. р. не одужав службу Богу в своїй пармі, а в Юрківцях в свого приятеля-румунізатора. Бму не доручено ще ніякої нагани. Пятаємо ся також сьвітлої консисторії, чи справа господаря з Шиниців Луніна Царина не кидатиме сьвітло на его пароху, що парто би его діяльності більше приглянути ся, нім его відзначати єрархічними гідностями. А може переважує тут вагу та обста-динна, що парохомі сини покинули свою пацію, перебігли на волосний бік і носять волосні кашкеті? Та бо й тут треба застановити ся над кінцем пож-дої справи, бо євангеліє каже, що якою мірою мі-рите, відмірять ся й вам. — *Православний.*

Хто і як підписав румунізацію наших шкіл?
В шкільній діяльності „Петричанка“ громади Ка-менна мешкає оного 70 шкільних дітей. Заходою оного заснована школа в Петричанці триваєть завдання шкільній раді повітової в Сереті не більше як лиш три роки. Серетська шкільна рада повітова не підписав але спинає засноване школи в Петри-чанці, бо відділ юртіть-єї поставити там волосну школу. От подаємо тут децю про поступоване на-званої повітової шкільної ради оного заснованя школи в згаданій шкільній діяльності громади Ка-менна. Шкільна рада повітова видала з днем 11. жовтня 1908 під ч. 4416 завізання, аби предложити їй сиво шкільних дітей мешканців у Петричанці. Завізання зараз предложено і в ній подано рідну мову поодиноким дітям, а шкільна рада задрімала мабуть тому, що в Петричанці нема волосних дітей. Краєва рада шкільна продрухала серетську шкільну раду розпорядком з дня 1. жовтня 1908, ч. 9780 і завізала єї, щоб закінчила справу із заснованем школи в Петричанці. Серетська шкільна рада роз-гнінала ся за те, що єї безпокоять і дібрала спосіб на заведення волосної школи. От дня 3. грудня 1908 вислала она урядника, щоб провіряв рідну мову шкільних дітей в Петричанці. І не адало ся, бо в Петричанці нема Волохів і дітвору не виє по волоски. В Каменці в дві шкільні ради місцеві: одна для української шкільної діяльності а друга для волосної. Повітова шкільна рада добре знає, що Петричанка приділена рішенням краєвої ради шкільної з дня 5. липня 1903 ч. 1753 до рускої школи в Каменці й що там годі заснувати волоску школу. Тому то она помагає собі інше. Она амисно видає тутешній волосний шкільній раді місцевій завізання, щоб розслідала рідну мову дітей в Петричанці. І на підставі дотичного звіту волосної шкільної ради місцевої небалом буде за-снована волоска школа для українських дітей в Пе-тричанці. Нехай загаль осудить отсе поступоване серетської шкільної ради повітової а пізніше ми по-говоримо ще багато про єї поступову діяльність. — *Серетський.*

Посол Антон Лукашевич отримав з поводу смерті его матери від президента міністрів барона Вінерта слідуючу телеграму: „З поводу великої страти, яку Ви, високоповажаний Пано, потерпіли, прошу прийняти вирази моего найбільшого співчуття.“ Окрім того надіслав послони Лукашевичови експозиції: барон Васильов, президент краю др. Валілейбен, міністри барон Гертль, др. Віліньскій, граф Штірк, Вайскірхнер, Зачек, Прашек, Георгі, всі передові урядники тутешніх властей, всі гро-мади Заставнецького повіту, президент палати послів др. Патай і много інших, котрим всім посол Лу-кашевич складає як найсердечнішу подяку.

Заява православного. Що до отців Бриндзанив, то мав и само собою розуміє ся на думці о др. Бриндзана з Мілієва, а не о. Бриндзана з Мамайівця; що до отців Семаки, то само собою розумієсь, що він заслужив на більшу гідність пра знаній про-хильності консисторії до Русинів і ту гідність мусимо уважати чимсь надзвичайним. В нас мо-рально має се відзначена на єпарха, ту стійність, що у Румунів гідність якогось митрофора. — *Православний.*

Польський ксьондз гандлярем людей. Польська часопись „Курер львовскі“ подає цікаву допись з Угнова. Читаємо в сій дописі, що минулого року чимало докопичених селян попродали свої грунти і праз з родинами виїхали до Бразилії. Однак там не застали обіцаного „раю“ і тепер багато з них вертає до краю в найбільшій нужді і як бездомні стають титчарем своїх громад. В селі Тарношині коло Угнова був „пробондом“ ксьондз Хальцарскі, котрий був еміграційним агентом. Він намовляв людей до виїзду в Бразилію і за свою погану ро-боту брав по 5 корон від одної людини висланої за море. Виїзди обікрав місцеву райфайзенську касу і виїхав також до Бразилії. Але як ходять слухи, то дістав він від перевозової фірми „Австро-Амерікан“, якої був агентом — мільну варту ізда-там і наповорот, щоб міг успішніше заманювати людей в Бразилію. Взагалі той ксьондз наробив чимало лиха в своїй парохії, а прадіж гроша з каси, доказано єму одним селянином в апеляційнім суді у Львові.

Лік проти затросня крові. До тепер нема в медицині ліку против затросня крові і коли хто занепає на сю страшну недугу, мусь по ко-роткому часі серед страшних мук гинути. Та ось доносять з Америки, що др. Т. Леагу з Востону винайшов спроби проти затросня крові. Пер-шим чоловіком, на яким було зроблено пробу, був

К. Бекер, який набавив ся затросня крові по-при-чині удару зарганілим залізом в долішню щок. Ніймі лікарські штуки не могли, хорий полая в не-свідомість і жита його унагло ся за отравив. І тоді ужито спроби. По кількох заран годинах побачено полегшу, а по п'ятих днях минула уже цілковито усна небезпека і хорий почав подужу-вати. Відкрите др. Леагу-ого є для лікарської штуки величезного значіння.

Навітан Непенія. Надано тому показан ся під-час вистави в Нансі швед Форт в уніформі наві-тана, який вже звівний в цілім сьвітлі з своїх виступів. Він викликав велике вражіння, бо всі уважали его за правдивого навітана. Однак поліція пізнала его і арештувала; але що він не знає ні слова по французьку, то годі було з ним порозуміти ся. Вкінці викинула ся справа за допомогою его дав-нійших фотографій. Комісар заявив єму, що его віддають ся з краю, наволи він ще раз відважить ся виступити знов в уніформі.

Оповідки, іменованя і т. п.

Особисті вісти. Приїхавши на короткий час до Чернівців, вертають з посли Пігулян, Лу-кашевич і Спинул сьогодні, то є в поведінку по полудни навад до Відня.

Тов. „Січ“ в Багні силиться на день 27. червня с. р. звичайні загальні збори із таким денним по-рядком: 1. Справоздане старшини. 2. Січова ор-ганізація. 3. Вибір старшини. 4. Візній внески. — *Старшини.*

Загальні збори читальні „Рускої бесіди“ в Ши-поті прия відбудуть ся дня 27. червня с. р. о 8-ій, а товариства „Січ“ о 5-ій годині попоходив в шкіль-нім будинку з таким денним порядком: 1. Спра-воздане діяльності за рік 1908 2. Стан обрахунку 3. Вибір старшини 4. Візній внески. — *За стар-шини: Теодер Малик, голова.*

„Руска Каса“ в Чернівцях повідомляє всіх своїх комітетів, що задля пірвічного обрахунку виплата і виплата випадок щадничих під 18. червня до 1. липня буде надержана.

Наміють телеграми з нагоди вітання тов. Ши-лера прислав збір учит. в Виллачу через п. надуч. К. Данилюка зводу 3 кор. 60 сот. на „Нар. Дім“ в Вашингтоні н. Ч. Стверджуючи се отсим і скла-даючи за отсей дар сердечну подяку, просимо і всіх інших, яким добро нашого народу лежить на серці, піти за приміром збору учит. в Виллачу і не забувати при всякій нагоді на нашу хату. — *За виділ: Г. Лисимецкий, голова. І. Річаль, писар.*

Подяка. П. уч. В. Кліш з Руского Банілова пожертвував на бідну молодіж 10 кор., які ужито на запозому учеників Марчука і Гавриляка. — *3 подякою А. Семка.*

„Селянська Каса“ в Чернівцях повідомляє всіх своїх комітетів, що задля пірвічного обрахунку виплата і виплата випадок щадничих під 25. червня до 1. липня буде надержана.

Конкурс на директора наглядно директорну і господарню для дівочої бурси товариства „Рускої православної шкільної в Буковині“ розписує ся до 1. липня с. р. Подана просить ся вносити на руки секретаря товариства проф. Павлика К. л. м. а, уличі Петровича, ч. 2 на поверсі. Успішна і умова устно.

Звертаємо увагу наших читачів на аноне „Рускої Каси“ поміщений на четвертій сторони нашої часописи.

Із штуки і літератури.

Гумористичний календар на 1910 р. Заходом і коштом спеціального редакційного комітету, по-явиться ся на нашій Україні в серпні с. р., перший, руско-український, гумористичний календар на рік 1910. Календар сей буде щось небувалого, а нагляд его вийде з надзвичайною форсою, бо в 50.000 примірників. Се печувано велике число примірників, розійде ся по цілій галиції, буко-винській, угорській та російській Україні, та по українських колоніях в Сполучених державах, Канаді, Бразилії і Аргентині. Ма не жаліли по-жизити у видавництво сего календаря значнійшого капіталу, та заповнились собі наперед місяця збуту, в нисше наведених краях та державах. Та-кож подбали ми і про літературну стійність календаря, бо на него зложать ся майже всі наші визначніші письменники-гумористи. В ниду наве-дених тут обставин гадаємо, що П. Т. купці, фа-брики, інституції та товариства зрозуміють добре сю користь, яку вони зможуть осигнути через по-міщене своїх анонсів в нашім календарі. Для го-рости отже самих П. Т. Інтересованих радимо ви-хиснувати сю небувалу досі нагоду, та надіслати як найскорше наленатість за поміщене дотичного анонсу, котрий просимо після власних поглядів самих П. Т. Інтересованих, собі уломати. Напе-житість за поміщене анонсів нисенять: За цілу сторону формат 22/14 20 К, пів сторони 10 К, четверть стор. 5 К. Напенатість праз з прила-нежним зносом (читко писаним) просимо наді-слати до кінця липня 1909. під адресою редакції

„Будучини“, Лавія, вул. Сявотука ч. 31 (Гали-чина), котра то редакція ручить також за наді-слані гроші. — *За редакційний комітет: Мстислав Рус, секретар. Микола Велжжик, касир.*

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 21. червня 1909.

Відень, 21. червня. (Кб.) Вчора рано відбуло ся при участі цісаря сьвятоточне заложення уголь-ного каменя під будинок технічного музею для промислу. На се сьвято явило ся багато достойни-ків. По промові голови робітничого наділу Крупа до цісаря привітав бурмістр др. Люеґер монарха дуже сердечними словами. По єім приступленю до виконувани дальших точок програми урядшеного сьвята, як до посвяченя угольного каменя і ин. В сьвяті вишла також участь численно зібрана публіка, яка справляла монархови величезні овації.

Бреслава, 21. червня. (Кб.) Сьогодні отворено шістьнадцятий з'їзд делегатів товариства німецьких журналістів. Предсідателем зборів вибрано по четвертий раз Штайнбаха з Відня.

Норонґаген, 21. червня. (Кб.) Сьогодні ввійшла кораблем „Albatros“ під проводом Мікользена екс-педиція до північно-східної Гренландії. При під-пливі під берега було дуже багато публіки.

Царгород, 21. червня. (Кб.) На сьогоднішній раді міністрів предложить міністер просьвити ви-готовлене вже „маббата“ про угоду із східними желязницями, яке певно одержить підпис і підє під наряду парламенту. Дискусію в палаті над сєю справою назначено, як доносять на завтра. Сподівають ся, що палата без всякого сумнію пристане на сю угоду.

Торговиця збіжа.

В Чернівцях платили дня 14. червня 1909 за 50 кгр.

Пшениці	14-50—14-75
Жита	8-30—9-10
Ячменю броварного	8—8-25
Вівса	9-25—9-50
Кукурудзи, пріма	7-80—8-10
Кукурудзи, нової	7-50—8-20
Пшеничної соломи	5-70—5-80
Житної соломи	5-90—6-10
Спиртусу (10.000 процент. літрів)	47-50—47-50

Тов. „Руска Бесіда“ в Чернівцях (ул. Петро-вича ч. 2) видає що місяця ілюстровану про-сьвітну книжочку для своїх членів, яких ви-писало ся на сей рік 700. Не гайте ся і всту-пайте в члени а не пожалуйте. За заплачені 4 або 2 корони (селяни і молодіж) дістанете книжочки в більшій вартості.

Датки на паматник ТАРАСА ШЕВЧЕНКА в Київі просимо прислати до „Рускої Каси“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

РУСКА КАСА • РУСКА КАСА

тов. зареєстроване з огранченою порукою в Чернівцях.

Однина свого рода українська еміграційна інсти-туція в Буковині. — Приймає вкладки щадничі і опростовує їх як 5%, — Най виносить 40 К і платимо 5%, виносить 1 К. — Родимці! Хай який до якого відісе ся головним відомством по цілій Буковині і наї кожній, що почуває себе ш-рах патриотом-Українцем складає свої ешадності в „Рускій Касі“.

Прислакуйте нам нових членів.
Дирекція.

Звичайні головні збори каси позичкової і шадничої для громади Замісте відбудуться в неділю, дня 27. червня с. р. в шкільнім будинку о 2-й годині пополудні з слідуєчим денним порядком: 1. Справозданс старшини про діловодство і стан каси за 1908 р. 2. Вибір старшини. 3. Вибір ради надзорчої. 4. Вибір касиєра і призначенє платні. 5. Ухвала в справі кредиту поодиноких членів. 6. Вільні внесення і наради. За старшину: *І. Влед, С. Баломескул.*

Загальні збори каси позичкової і шадничої для громади Бобівці відбудуться 27. червня о 10 годині рано с. р. в столі п. Ів. Москалюка з звичайним денним порядком. *Іван Москалюк*, начальник.

Г. ФАЙЛЕС

уоувач нагніток

Чернівці,

ул. Руска ч. 8.

5 до 10%

дешевше як всюди
продають ся прибори до писаня

В С К Л Е П І

у кр. Видавничої Співки
в Чернівцях, ул. Пивнична число 6.
(побічна від жицівської) (—)

Ukrainische Rundschau

одинока українська часопись на німьцькій мові, що виступає інтереси українського народу перед культурним світом, виходить раз на місяць з обємі 48 сторін з додатками і коштує на рік жакше 3. Кор. Її обовязком кожного інтелігентного Русина передбачувати сю часопись. Адреса редакції і адміністрації: Wien XVII:3 Frauentorstrasse, 2.

Власний дім, вулиця Паньсна, ч. 33.

РУСКА КАСА

ДЛЯ ОЩАДН. І ПОЖИЧОК

стоваришенє зареєстрованє з ограниченою порукою

в Чернівцях

перенесла свої бюра з вулиці Петровича, число 2,

до власного дому при вул. Паньській ч. 33.

„Руска Каса“

„Руска Каса“

„Руска Каса“

„Руска Каса“

„Руска Каса“

„Руска Каса“

приймає вкладки на книжочки і біжучий рахунок та опроцентує їх на **5 процент.**

уділяє векслєві і гіпотечарні позички під дуже користними услєвіями.

купує і продає цінні папери на рахунок своїх комітентів.

дає своїм вкладникам домові скринки шадничі.

найбільша свого рода українська фінансова інституція на Буковині, виплачує своїм членам дивіденду від паїв, яка виносила до тепер **6 процент.**

Родимці! Складайте всі свої ошадности в „Рускій Касі“. Вступайте громаднє в члєни „Рускої Каси“.

урядові години:

Від год. 9—1½ в полудне і від години 3—5 пополудни.

Власний дім, вулиця Паньсна, ч. 33.

Вступайте в члєни „Рускої Каси“.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР“

У ЛЬВОВІ,

улиця руска число 20, телефон число 788.

заснованє при Товаристві взаїмних обезпечєнь „Дністер“ в році 1895 на підставі закона о стоваришенях з року 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти уділу.

Цілею Товариства є уділюванє кредиту своїм членам рілньникам обезпечєним в „Дністрі“ від більше літ.

Процент від вкладок 4% без потрученя податку рентового.

Вкладки приймає і виплачує Каса дирекції Товариства в годинах урядових, від 8. до 2. год. в полудне.

Конто в Шадниці поштової число 35527.

Конто жирове в Банку австро-угорскім.

Вкладки шадничі: К 2,848.890.—

Уділи членські: „ 262.994.—

Позички уділені: „ 3,396.002.—

Канцелярії Товариства отворєні перед полуднем.

ПЕРЕПЛЕТНЯ КНИГ

Омеляна Канюка

В ЧЕРНІВЦЯХ,

від 1-го мая с. р. находит ся при ул. Університетській ч. 4.

Приймає всякі роботи у переплетничий фак входячі, як також образи і фотографії до оправи.

(Склад ріжнородних рам.)

Пересторога!

Най ніхто не купує машини до шитя скорше, нїм не огляне і не спробує

Пфаффа машини до шитя

Лиш за Пфаффа машини даю 10 літ гаранцію, тому що при Пфаффа машинах всі части що дуже труть ся, є з найтвердшої стали ковані і гартовані. — На Пфаффа машинах можна шити, гафтувати і ширувати. — Цінники даром і оплатно.

З поважанєм **Василь Данилович**, Механік

в Чернівцях

ул. Жицівська 16. і Пивнична 6. (Kellergasse) в власнім домі.

(—)

Доставці для буковинського звязку урядників

Міхцер & Шехтер, Чернівці

Ринок (напротив буковинської шадниці)

поручають свій богато асортований склад **весняних і літних артикулів**, як: **капелюхи** для панів і хлопців з ц. к. надвірних фабрик Вільгельма Плєса, Антона Піхлера, І. Гікля Синів, як також італійської фабрики капелюхів Г. Бросаліно. — Великий вибір **біля** білого і колірового для панів і хлопців; ковнярики, маншети, рукавички, шкарпетки, паньчохи, хусточки, шельки, палички і камизельки. — Великий вибір **краваток** в найновіших фасонах і красках. — Великий склад **черевинок**, найсолідніше викінчених. — Богатий вибір парасолів і парасольок ріжного рода.

Замовлення з провінції дешево і сейчас.

Неподобуючі ся річи можна відмінати.

Передплата на „Буковину“

платити в Чернівцях:

в Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.

в Росії: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.

в інших державах: на цілий рік 40 ер., на пів року 20 ер.

Для місцевих і селян буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під надписом і коштувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі числа 10 сотників.

Оголошення коштують по 10 сотників від одностальної сторінки або IV міни дрібним друком (петі). При міжквартальних або при інших зазначених виданнях одност.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.

виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петронича число 2.

Число телефону 176.

Адреса для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних жодна устна порозуміння не має дії від 10—11. ранку і 2—3. пополудні крім неділей і свят.

Надіслати по 40 ер. від сторінки, при частійших виконаннях відповідний рахунок. Рекламний відділ редакції відкритий від півдня. Рубіжним асортиментом редакції жодна на попереднім попередженням і відсутності постійної наявності.

Циркуляри або приватні листування по 2, 3 і 4 сотники від штуки.

Найкращий за якимсь напрямом поштовою не приймає ся.

Рада державна.

(Від власного кореспондента).

Відень, 20. червня

Як вже було оповіщено по часописях, заборонили слово при нараді над бюджетом в парламенті і наші послы Пігуляк, Василько і Семіа і імени руских послів в Буковині; перший говорив дня 17. а останній дня 18. с. м. П. Василько буде говорити в понеділок. Зане подамо дословний зміст цих промов до відомості нашого загалу, зробимо помилку що деякі важливіше уваги при цих бесідах. Після наперед уложеного контингенту при нараді заступників всіх парламентарних ілюбів припало на кожного посла дев'ять мінут, отже для п'ятих руских послів в Буковині 45 мінут до бесіди. До сего відступили ще другі послы двадцять мінут, проте стояли кождому з наших трох бесідин тільки по двадцять і кілька мінут до розпорядимості. Річ ясна, що всі ці три послы були пригнущені повести свої бесіди в той спосіб, щоб на той короткий час могли сказати, що найважливіше значить що було конче потрібно сказати правительством кругом в цілі прихильного погодження різних кривд руского народу.

Посол Пігуляк говорив про кривди руского народу на полі церковнім. Бже в поважнім томі державній бесіді прислухували ся з великою увагою найпованішні члени парламенту, готовно із християнсько-соціального ілюбу, між иншими і бувший президент тогочасних делегацій барон Фуне і инші. У своїй бесіді чesав посол Пігуляк безощадно наших домородних зацанів та конвенторію, що їх все і везді понирає, і то так влучними словами, що навіть присутні тверді послы Глібовицький і его друзі не вважали ся супроти безвиставних аплівів перебувати бесідини ні одним словечком, а коли їм вже стало невпрямно і стидно від закидів, звернених проти них, тогди винесли ся они тихцем на даір. В загалі ся бесіда зробила на послів так велике вражіння, що між иншими і сам барон Фуне приступив до посла

Пігуляка, дякуючи ему за ті так цінні інформації про церковну справу на Буковині.

Вже другого дня відновив міністер гр. Штірн на его бесіду, визнаючи з патетикою, що справа церковна, порушена внаслідок названим послом, дуже важна і то не лише з конфесійного але й політичного боку і що конче потрібно ся справу поладати в найближчим часі. Що до него, зацанів міністер дальше, то він зверне всю свою увагу на ою справу і має надію, що ві скорше чи пізніше doprowadить до кінця.

Посол Семіа говорив головне про наші жагана на полі судівництва, споминаючи при тім також й про несправедливі відносини нашого народу на інших галузях, як що до земліництва, шкільництва і др. І его бесіді прислухувало ся велике число послів, особливо ж поміж юристів, між ними майже всі послы із Буковини.

В п'ятницю говорив також один з послів твердих Галичини, іменно о. Давидяк. Думав би хтось, що він в наслідок острої промови посла Пігуляка супроти русофільської партії буде реагувати на ту бесіду і буде старати ся оправдати дотеперішнє становище русофільського парламентарного клубу та подорож деяких его членів до Москви і Петербурга. Та на превелике здивування слухачів не оспівував о. Давидяк про все те ні одним словом; що більше, навіть не назвав в цілій своїй бесіді ні один раз слово „Alt ruthene“ або „ruthenisch“, тільки все „wir Ruthenen“, „ruthenische Sprache“ і т. д. Ба на конець зацанів о. Давидяк урочисто що всі рускі партії Галичини без рішучості дадуть собі руки і підуть спільно проти свого відмічного ворога-губителя Польки. Слухаючи цих слів не довіряли ми своїм ухам. Що стало ся властиво, що тверді з Галичини перекинули ся так швидко з Москвою у Русію. Таке ще недавно тому признавали ся они лико до Москви, говорячи в парламенті по московски, а тут виступають, що навіть посол Глібовицький мав говорити посвідний раз в Петербурзі вже не по московски а тим лико, яким говорять его виборці і якого вчила его рідна мати, значить чисто руским-укр. ланком. Із сего виходить, що або они сильно ском-

промітували ся своєю московщиною перед своїми ниборцями, які в руским-укр. селянами або не хотять стояти в очак правительств і дальше як апотриоты.

Цікаво, що на се скажуть буковинські енципи. Здав ся, що й нашим деяким селянам утворять ся незадовго очі про нечисті дороги Московських агентів, як се стало ся з чесним господарем Енгеном Карлнитуном з Каменки, а тогди лизнуть ся як на підлілі тільки самі вожди без місови як Богатирець, Галиман, Могильницький, Козак, Галицький і др.

Та вже як прийшов час на твердих, то й Глібовицькому нема що мовчати. Треба бодай що небудь сказати, бо виглядало-би дуже мізерно. Так набравши відваги, підніс ся і він, дуже не радо, але вибрав слово з тої причини, що треба було конче відповісти тим послом, що его чіпали в парламенті за побирання рублів в Росії. А се справа досить трудна.

Іменно перед кількома тижнями зацанув ему руский посол соціаліст з Галичини Вітик, що Глібовицький не за дурно їдять до Петербурга і Москви. Бесідини розніс ся в своїй дотичній бесіді широко і старав ся сі свої закиди довести російськими газетами, що з неосторожності помістили були се свого часу. Трехи мізніше по сім зацанів про рублі Глібовицького і посол Дашинський у влучній бесіді, а коли приятелі Глібовицького стали заперечувати сі так неприємні закиди, то посол Дашинський поклинав ся на такі самі закиди посла Вітика, на які посол Глібовицький не відповів ні одним словом. Мунувшої п'ятниці говорив знов посол Вітик і чіпнув ще гірше посла Глібовицького, закидаючи ему знов перед цілим парламентом рублеханіє. Тепер отже мусів и Глібовицький вже раз оправдати ся, бо явче не можливо ему засідати в раді державній. І так почав посол Глібовицький говорити, що тогдішого року заохочував в Сереті селян до кацарської партії; байдій як стіна стояв він і старав ся оправдуватись третячими слабкими голосом від закиду. Значайно говорив він певним на всю палату розносичим ся голосом, та сям разом стратив

С. Яричевський.

„Иродова морока“.

(Даліше.)

Ява IV.

Вбігас кришати Чорт(,) засапанися і куляючи.

ЧОРТ:

Царю(,) змилуй ся, дай сили!
Пекло обунтовалося!
С переліку всі чортяки
Геть порозбігалися.
Нині стои серед грінних,
Як вони зацани;
А тимчасом Запорозці
Огонь погасили,
Казани с смолою й печі
В прах порошували.
Н все пекло мов кипілку
Кортму зруйнували.
Вже вночєр та вид чортячих
Драбину майотрують(,) —
Щоб не пекла потінати(,) —
Бо спасення чують.
Всі бо люди від Адама
И Нова цинного
Повставали с домовина
Чисто до одного,
Та балакають про небо,
Сидячи на призьбі;
Но боїтца вже й малеча
Чортячої грінби.

Бо ім(,) батим(,) обирав ся
Старий бородатий
Свого сина на ратунок
У пекло послати.
То давай скоріше війська(,) —
Порохів, армат;
Для порядку, панімених
Мусимо стріляти.

ИРОД:

Мое військо, любий друже,
Тепер на Україні;
Нічим Тебе ратувати
При лихій годині.

ЧОРТ:

Давай знати по телеграфу,
Щоб скоріш летіло,
Покі влітє Гайдамацтво
Пекла не спалило!

ИРОД:

То не хутюж прихвєдєя,
Бо в нас залізники
Тільки на мої царські
Прієдї години.

ЧОРТ:

Байдуже! Знали пекельний
Силі так зробити,
Що Москві на хротині
Всі будуть летіти.
Тільки штаним(,) доставедим(,)

*) В манускрипті справлено олівцем на „шматім“, мало бути, розум., „шматим“. — С. Я.

Та се річ остання,
Бо людей за бунт стріляти
Можна й без убрания.
А ти(,) Смерте сухоребра(,) —
Коло пекла станеш;
Хто втіє с під оружия(,) —
Косою дістанеш.
Енергічні тепер міри
Треба нам узяти,
Щоб у всі грядущі роди
Холоду нагнати!
Ирод пише телеграфу и читає:
„Москві! с тобі поклика
„З ветхого запиту;
„Прибувай з одного краю
„Та на другий снігу.
„Зароби мені високий
„Памятник стріляним
„И прослав мене на них
„У крої куляним

Цар Ирод.

Без предлога і оспів
Двадцять слів(—) не більше:
Нехай знають(,) що сам Ирод
По викону пише.

КРИВДА до СМЕРТИ:

Що вони все про стріляні(,) —
Та про кров торочать!
Тільки мене хуринями
Своїм морочать.
Ось умер Ирод, а без его
Кривді не живеця
И царському верховіству.

нім чогось новім підвагу і его тихоньку бесіду не розуміли навіть ті, що стояли таки коло него. Та мимо того обступило его багато послів з цікавості на его вводи, головю посли соціалісти, що вступили за Вітником, і рускі послі. Стали бесіди часто перебувати а коли за ним вступили ся чеські радивали, які товаришували ему в подорожж до Росії, то вступили сильна перепалка між соціалістами а рускими послами з одного боку а чеськими радивалами і твердими а другого. Тут крикнув посол Данієльський на всю палату до п. Гайбоніцкого: „Але-ж пане, таже Ви є „пшівіа-тікер-ом“ (значить такий, що числить громі.) Розуміє ся, що по промові Гайбоніцкого зголосив ся ще до слова посол Вітні, який в своїм фактивним спростованю старає ся доказати на підставі мовисловних гает і Галичанина, що посол Гайбоніц-кий таки брав російські рубли. Не знати, що він тепер зробить, бо сим разом не заперечував ще нічого а часописах.

Відень, 22. червня. (КБ.) У вишній є внесок посла д-ра Ісопескула-Грекула в справі зачислення місточка Бони і міста Стороничія до вищої класи активальних додатків для державних урядників.

Підчас продовження спеціальної дебати над бюджетом дякує міністер торгівлі за признаве, ухвалене его ресортові, і підносить, що міністерство торгівлі буде старати ся відповісти всім за-дачам і жаданям, при чім однак не саміє ся за-нехати бюджетових зглядів. Міністер заповідає на осінню сесію цілий ряд суспільно-політичних пред-ложенъ як також устав службовий для урядників і кажує на те, що держава промислова рада зя-нята власне тепер виготовленням предложень, що пособляють інтересам стану промислового. Бесіди-ник жадає як найсворшого парламентарного за-твердження торговельної угоди а Румунією і тор-говельно-політичного закона уповномочення, засу-джає агітацію аграріів проти торговельних угод і вносить, що, підчас коли провідник аграріів Го-ге н бл ю м домагав ся в році 1903 замкнення серб-ської границі лише із ветеринарско-політичних при-чин, то в правительствених законо-проектах сна-вано правно, що а балканськими державами лини годі можна заключувати торговельні договори, коли на імпортовані живої худоби взагалі нема міщи збутку. Правительство отже сповняє навіть більше, як від него вимагають. Міністер підносить ще, що при заключеню торговельних договорів варто вгляд не лиш на інтерес промислу і соток тисяч робит-ників, але се відповісти також спільно-державним жаданям як також домаганю, щоб Австрія брала участь у житю господарского ринку (жениє охлеси). Міністер різництва др. Бра ф підносить, що 60% бюджету міністерства різництва складає ся із са-мих субвенцій, які призначені на те, щоб під-няти краєвий промисел як в промисловім так і тор-говельнім агляді. Однак се находит ся ще в стані переходнім, який покінчити буде нашою задачню.

Міністер заповідає, що а'уניה всяких средств, щобі підняти краєвий промисел.

Міністер для публичних робіт Ріт заповідає отворене відповідного відношеня техніків до пра-вників у державній службі як також отворене ін-женерських палат і підкреслює конетність концен-трації будовани водових проводів. Вийци заповіда, що правительство дуже піклує ся промисловою наукою і пособляє взагалі інтересам багалу, і за-повідає предложеня що до оініи над помешканнями.

Слідуюче засіданє завтра.

Записки.

(Вільна організація укр. учительства на Буковині про-буковинсько-галицький аґаґоніал. — „Діло“ на буко-винським воєй — „Громадянин“ критикую.)

В числі 128. „Діла“ появил ся маленька до-пис під звисним уже з одного з попередних чисел „Діла“ заголовком „По той бін Черемоша“, в ко-трій ш. дописуватель подає погляд „Вільної ор-ганізації укр. учительства на Буковині“ на справу галицько-бук. аґаґонізму висказаний на краєвим з'їзді тойж організації, що відбув ся дня 12. с. м. в Черніпцях в „Народнім Домі“.

„Над буковинсько-галицькою известією“ як до-відуюмо ся а дописов, був особний реферат, який виголосив п. Іларій Карбулицкий, надучитель із Станіваці Горішних, потім слідувала довга і ожив-лена дискусія „в котрій брала участь“, як нас вповнює ш. дописуватель — „більше число деле-гатів там „автохтонів“ Буковинців як і „зайців“ Галичан. Вийци „прийшли учасники з'їзду до пере-говора, котрі висказали в отсій резолюції: „Ві-брані повітові комісії „Вільної організації укр-аїнського учительства на Буковині“ уважають галицько-буковинське житанє, яке виринуло в по-свіднім часі в нашій суспільности, невідповід-ним духом часу, для національної справи небезпечним, в своїх наслід-ках шкідливим і противним ідеї на-шої національної спільности.

Повітові комісії звертають ся передусім до загалу укр. учительства в просьбу омирати все те, що вивозило би на верх отсе питає між на-шими товаришами також і задля того, що оно може бути викісноване рішкими чинниками проти нашої станової єдності і проти нашої органі-заційної справи взагалі“.

Ми, очевидно, не можемо мати нічо проти того, коли в сій известій забраве голос так поважна організація, однак побоюємо ся, що ш. допису-ватель в своїм западливім стараню привернути мир між „зайцями“ і „гіршиною автохтонною бра-тією, яка поза Черемошом не унає українського сьвіта“ (справді, чи не чудовий се комплімент на адресу Буковинців? — Ред.) трохи переборщив.

Най би там уже перша часть резолюції! Одному видаєть ся справа менше „небезпечною“, другий знов може з неї зробити известю, не то європейську, але навіть сьвітову. Але друга часть резолюції, в якій просить ся товаришів, аби оми-нали „все те, що вивозило би се питає на верх“ а далше вказує ся побоювання, „що оно може бути викісноване рішкими чинниками“, підсуває ся, по нашій думці, щось, чого жаде Буковинець, навіть в найбільш „гіршій автохтонній братії“ ніколи не думав, а тим менше сказав. Тому по-

бюювані „Вільної організації укр. учительства на Буковині“ висказані а аґаґаній резолюції зовсім не стійні а мають хіба тільки то одне за собою, що можна їх всільно інтерпретувати.

Чи не лівше якраз таке питає не омирати, а протавно, дома, між собою обговорити і полаго-дити, очевидно не в ціля самої сварки і роздору, а менше шпалит заповнювати таким матеріалом, над сим повинна би і „Вільна організація“ заста-новитись, та може приїде до иншого „версонула“.

Між тим як „Вільна організація укр.-учи-тельства на Буковині, ідучи буковинським возом, висказала свої погляди на буковинсько-галицьке пи-танє по той бін Черемоша, час „Діло“ ідучи, як нас вповнює, тим самим возом, привезло нам а числі 129. свої спостереженє і виладувало їх по сей бін Черемоша. „Отже тепер ми вже знаємо“ пише „Діло“, „не страх перед утратою хліба ані політичний опортунізм спонунали буковинську аґа-демічну молодіж визнати ного треба, аби не пуска-ли на Буковину галицьких криволиній, ні! тут завинила чорна невдачість тих а поміж Галичан, що найшопши на Буковині моральну і матеріальну поміж, заплатила за неї паругую буковинських уроженців“. Отже приходить „Діло“ до висновку, що, коли та мнма паруга слідна лише у частини молодшого покоління, то нік не можна „оправду-вати подібні речі, як відомі протигалицькі резо-люції“.

Ну справді, коли би воно дійсно так було, можна би а сям поглядом „Діла“ погодити ся. Однак і „Діло“ звидиєсь „знає“, що, можна єсть і Буковинці, котрі не від того, аби не доскуанти Галичанам та якось ніхто а них не підпирал кінця: сепарація від Буковинців“. Та коби так. Але якраз дійсність показує зовсім щось иншого. Таж загалом відомо річ, що якраз Галичан на Бу-ковині так аґад. молодіж, як старші, відокремлю-ють ся від Буковинців, закладаючи, особні то варства. Чи знає „Діло“, що існує тов. укр. студ. „Січ“, де сидять самі майже Галичани, а в послідних часах повстало і яове кавіно „Укр. Громади“ в чім головна заслуга якраз тих, що бачуть сепаратизм лише у других. Що до третого роду, „паруги“, характеристика буковинської мо-лодіж, котру назвало „Діло“, „анхванними ні-мецької псевдо культури“ (!) старає ся воно далше доказати що „Буковина“ годить ся зовсім а сям характеристикою боніше між иншим а одній новинці дословно: „нам давно не доводило ся читати а га-зеті, щобі наша молодіж виїжджала між руси на-оженє, аби его просвітити і піднести на дусі супроти напору ворожого.“ Справді, дивна кон-клюдія. Чи а того вже виходить що „Буковина“ пише ся на цілу хардтеристичну, яку подало оноді „Діло“ Таж так само можна би справу обер-нути і сказати: „Нам давно уже не доводило ся читати а газеті (оканім прим. в „Ділі. — Ред.), про якусь діяльність галицької аґад. молодіж над просвіщенєм народу, і т. д.“ а чи а того ма-лоби конче слідувати, що галицька аґад. молодіж нічого не праде для народу?! „Буковина“ тому не бере ся відповідати на відому характеристику бук. аґад. молодіж, бож такої характеристики не може ніхто серйозно брати. Хіба що „Діло“ а неї вірить, коли її напсало? Ми з свого боку скажемо лише, що така характеристика подито-вана не критичним зміслом, а радше нежичли-востію і вимірена очевидно на те, аби представити бук. укр. аґад. молодіж перед всею укр. суспіль-ністю в як найгіршій сьвітлі, (се врешті не пер-

Натка увірвєдци.
Нащо ти его скосила(?)
Сухоребра бабо?
Превогану міні адрала
На Иродом швабу.

СМЕРТЬ:

Ой(?) не я его скосила(?)
Кривдо! любя пані!
Підкосив его той хлопчик(?)
Що родивсь у стаїні.
Поки его сподівалсь,
Скрізь я панувала,
И сьмих людей в грішних
В домівину клала.
А тепер міні минулась
Без ушину сила,
Бо Премудрість передвішля
Небо відчинила,
И не вмере вже ні єдиє
На мія людина(?)
Що пінає чистим сьрцем
Господнього сина.
Оце згине все жидівство
Перед тм маленьким,
Що сьміє в Вихлимі
На руках у немьки.

КРИВДА:

Вой(?) бачу(?) я навілені,
Всі я недолугі!
Не дадут жидівству згинуть
Вірні мої слуги.
Вони приймуть християнство
И церкву с попами,

А в душі своїй холодній
Будуть напсанами.*)
Яж дурна, що обемліла
Від першої вісти,
Не дам новому царєві
На престолі сїсти.
Я під его, потай миру,
Підішлю Иуду, (sic!)
Тай до яку на сїм сьвітї
Царствувати буду.
За попихача у мене
Буде Ирод ш чортом(?)
А ти, миршава, по сїту
Вігати меш хортом.
Та стинати меш бєвниних
По его указу(?),
Від Архангельска до Кяхти(?),
О Польщі до Кауназу.

На дворі чути галас. Ирод и инші кидуюци до вінои.

ИРОД:

Що там склалось? що зробилось?
Чого збилаєсь буча?

ЧОРТ:

Саж твоє хоробре військю
Гунає алучи!

*) Тут нагадують ся мимоволі слова др. М. Бранна: „Viele der Unglücklichen (Juden) suchten sich das Leben zu retten, indem sie zum Scheine das griechisch-katholische Bekenntnis annahmen.“ (Lehrbuch der jüdischen Geschichte von Dr. M. Brann). Говорять ся тут про Хмєдєвичину і пізніші літа. — С. Я.

ИРОД:

Не гукає а голосить,
Мов его рубаютъ,
Мов заванті Запорожці
З Нишу наступають.

КРИВДА:

Так и єсть! О, щоб вас люта
Година побилла!
Вя одним дурним указом
Військо погубили!

ИРОД:

Хіба що?

КРИВДА:

Ище не бачиш,
Варячииши очі?
Не штаньб тобі вєсти (—)
Запаси жіночі!
Хтож видав(?) щоб по дротині
Москву посилати?
Усі голі звиспеду,
Як родила мати!
И тобі(?) м(?) і(?) стрє?) Чорте(?),
Нема мабуть стиду(?),
Щоб царєві нарадити
Такую огиду!

(Далше буде.)

*) М(?) і(?) стрє — оба „і“ в скопках, над кож-дим а горі напсано „и“. — С. Я.

ний раз. — *Ред.* Тому і жаліємо, що такий поважний орган як „Діло“, так легковажно перейшов над головами „гіршної, автохтонної братії“ пильнати рівночасно над нею осуд, який ніяк не дасть ся виправдати.

Вивчення „Діла“, що є характеристика відносин ся лише до тої частини, яка ухвалювала відомі резолюції, не змінюють нічого на річ, бо якраз та частина репрезентувала „гіршну автохтонну братію“, між тим як друга частина анад. молодіжні складає ся з самих Галичан. Винци віддані такої характеристики являють ся навіть сумнівною. Се було би так само, якби сказав: „Буковина“ брала ся характеризувати укр. анад. молодіж у Львові, Петербурзі або Києві і т. п. Річ ясна, що се неможливо.

Та Буковинці справді не такі малодушні чи там нузогомидні, аби своїм виступом загрозити „єдності української справи, вони навіть і не ідуть так далеко, аби думати, що кождий „буковинський посол або инший провідник — коронована особа „без блудів і без скарів“, вони і не гнівають ся так дуже коли „Діло“ від часу до часу всуєне буковинським сепаратистам у Відні делікатного штовхання, даліше не роблять з останнього виступу мін. судівництва та перепалили з нос. Васильком квестії дальшої тактики був укр. ялюбю, в мішці не дивують ся навіть як „Діло“, що пос. Василько заявив, що его „одурено“, бо переконані, що проти одурени не впросто ще злізе ні по той, ні по сей бік Черемоша.

Хочемо однак вірити, що те все як каже „Діло“, не велике лихо“. Годимо ся вивести на той недарний висказ „Діла“, що якраз через непорозуміння веде дорога до порозуміння, та з свого боку бажаємо лише трохи більше зрозуміти а надіємо ся, що потім вже скорше випогодять ся наше захмарене небо, та що небаром уже наше сонце, себго спільність всіх наших національно-політичних і культурних змагань засіє над нами та огорне своєю милою теплотою та галичку як і буковинську Україну.

Хлопопатство не від сьогодні девіза наші з „Громадинна“, тому і не диво, що в своїм подвійнім числі з дня 10. с. м. віддали вони знов свого улюбленого конина, аби прохатись трохи по наших послах. Під заголовком „Комедиянти“ громить він на бук. укр. послів за те, що вони, мовляв стали панськими „лишками“, що пішли ратувати правительство перед укладом (?) виціди, що покинули офіційний укр. клуб у Відні, тому, бо „Громадинна“ догадує ся деє у нашій „Буковині“ записи бук. укр. послів, де вправно, говорять ся: „що між галичаними і буковинськими поклами згода неможлива, бо правительство на Буковині України не гніє і тому виступати проти правительства не треба, як се роблять посли галицькі, особливо радикальні“.

Що до всіх цих закидів скажемо коротенько, що „Громад.“ розвинув ся з правдою. Чи свідомо чи не свідомо над тим най сам подумав. З того, що бук. укр. посли голосували, раз чи два рази за правительство, не виходить, хіба після логіки панів, а „Гром.“ що бук. посли стали панськими „лишками“, а можлива лише одна конплюзия, що, коли побачили наші посли, що своїм голосуванням проти правительства нічого не відють поставили голосувати за правительство, бо в той спосіб скорше надійть ся досягнути децю для укр. населення на Буковині, ніж адекларованим опозиційним становищем. Врешті закид, що хтось є „панським лишкам“, се вже доволі стара і втерта дорога, якою пішли вже перед „Гром.“ і инші люди в похід проти наших послів, тому гадаємо, що добре би було, якби пани з „Гром.“ вже раз зачали ходити справді новими, шляхами, бо їх послідній „проход“ щось дуже заносить хлопопатством.

Що до другого закиду, будьтоби наші посли ратували правительство, то пани з „Громад.“ мабуть забули на заалу през. мін. в котрій він вразво сказав, що правительство не уступить, навіть на случай, якби внесло пос. Шустершица мало за собою більшість, тому о ратованню правительства не може бути і мови, так як в того що не виходить „влада, яку поповнили буковинські посли і за яку повинні віддати ся не лише вони самі, але і всі виборці, які внесли послів до Відня“. Що до третього закиду, що бук. посли в своїм комунікаті мали заявити, „що між галичаними і буковинськими згода неможлива, бо правительство на Буковині України не гніє і т. д.“ то тут вже втин „Гром.“ не аби якуштуку. Ми дуже би раді знали, де пани із „Гром.“ таке у нас вичитали. Як ві, то мусимо сконстатувати, що „Гром.“ бере ся перекручувати факти, чим якраз потверджує тільки те, що ми сказали про него на вступі. Жаль панам з „Громад.“, що буковинські посли не придержують ся в парламенті такої тактики після якої не так треба би пошукати як пос. Василько: про котрого „Гром.“ із усміхком каже: „Який там панський кулак до стола“, але так, щоб адаринши раз кулаком о стіл, кождий міністер ролейтв ся бодай на чотири кусні. Та в тім вже хіба наших послів, що вони не хотять йти після маршрути па-

нів з „Гром.“, видно не знають ще що там засідають такі випробовані політики, котрим сяєт, крик, лозаня пультів і т. п. рочи більше імпокують як номидий, хоч найменший реальний здобуток.

НОВИНКИ.

Чернівці, 22. червня 1909.

Календар. Середа 23. (10.) Тимотеї, Александер, рим. Зенона Еп. Схід сонця 3 год. 58 мін., захід 8 год. 11 мін. — Четвер 24. (11.) Вартоломея, Володимира, рим. Ромд. Івана Хрест. Схід сонця 3 год. 58 мін., захід 8 год. 11 мін.

Покликанє до міністерства. Члена нашої партії д. н. фінансового комісиря п. Льва Семану приділено до міністерства фінансів. Наші ширі гра-туляції.

Испит професорський. Молоді наші священики Петро Катеринюк, Николай Копачук і Андрий Міський здали кваліфікаційний испит на професорів релігії в середніх школах з добрим успіхом.

Кляси́чна дурнота. Щоби остаточно довести, що співробітники „Цареславної Русі“ відзначають ся кляси́чною дурнотою, що они живуть духом що найменше в 18. століттю, помістила „Цареславна“ отатейку „Русского“, в котрій то між паріає на яких часи і привисує у всему явию українським дурисвіттам-атеїстам. Заяви, хмарозомн, град, повенні і инші нещастя посилася Бог, як на ру на „розвращенні“ нарід Українцями. — Після „світлого“ осуду сего нападчуня Українці безбожні тому, що хотять нарід повести до просвітти, до поступу, до ліпшого добробуту і тому, що викорінюють з поміж народу забобони і инші суєвіри а відшлюють в него правдиве зрозуміння науки Христової. Та се нападчун-гуманізм як раз не в на руку, они бажають задержати нарід як райдоше в темноті, щоби використати его неважнє для своїх низин, підлях цілий. І чий ширене таких містай, як би приміром сеї, що Бог зслас на людей за те каря, що они Українці не-а безбожним ділом, справді гідним Вожді і людської карі? Виходить, що Бог остворив наперед людей Русовими-Українцями, щоби їх оціли за те саме карати. Такі і подібні річи ширять нападчун-задролані між нашим народом, щоби его як найбільше затуманити. Ім правдива народна просвітка не в на руку, бо коли нарід просвітить ся, то пізнаєть, що они за іташки і куди они его ведуть. Та на великий жалі нападчун наш нарід вже поступив далеко наперед, почав вже свідомо думати і відносно осуджувати „мудрі“ нападчуні „адепки“, лиш де-не-де ще киясь свідомо випроданий а несвідомо думаючий нападчун впрє ся, як Філіпп з колопеня і як жаба серед нічної тиші заплалає. Не дивуємо ся нападчун, і Бог ім певно простить, коля они ще те-тоє, бо народна приповідка каже: „Дурному і Бог не противить ся.“

Друга касаційна розправа Січинського. Під проводом радиши двору Бучацького відбула ся вчора перед касаційним трибуналом розправа над жалобою неважнє в процесі Січинського. Оборонець др. Окуневський мотивував жалобу снм, що в часі останньої розправи один із присягалих нарушив безсторонність, до якої з'обов'язан ся присягою. Участь его у вердикті дав основу жалобі по мисли процедури кариної. По виводах д-ра Окуневського постанови радиши двору др. Войнарович внесок на відхищення жалоби неважнє, що опієли найвищий трибунал, вислухавши ще дупліку д-ра Окуневського затвердив по двогодишній нараді.

Повітова учительська конференція в Чернівцях. Учителство черновецького міського повіту вибрало ся вчора в понеділок на запрошенє шкільної влади о 9. год. в тут. магістраційній салі. Повітовий инспек. проф. Кайндель прийняв вібрале учительство, і спімнув 40-літнюрчницю введена в життя державного закону о народних шклях а всі прихвнули тричі „най вище цїсар Франц Йосиф I.“ Всі присутні відповіли австрійський гимн. Предсідатель загадав також повітний шкільного радиши Воту, який через 8 літ обнимав місце повітового инспектора в Чернівцях. Розпочала ся дуже оживлена дебата над основанєм помічників і підготовляючих клас для слабоумних дітей на підставі нових до-свідів. В сій справі поставлено отсі резолюції: 1. Краєва рада шкільна нехай внішше степенді для учителів, щоби они могли подорожувати до ин-ших країв і там оглянути шкля для слабоумних дітей. 2. Має ся оскувати комітет який би займав ся отворенєм підготовляючих клас і станом дотичні ввєсєна. — Народи ведуть ся і сегодні даліше.

Основанє торговельної академії в Чернівцях. Минулої суботи відбуло ся засіданє виділу торговельної і промислової палати під проводом єї президента Лянгенгана на яким постановлено за-вєстити на основанє торговельної академії в Чернівцях 75.000 корон заломога. З сєї суми має ся дати на сєю ціль 25.000 кор. готівкою а 50.000 кор.

626. річних ратах по 2000 корон. — Се рішенє виділу має ся ще предложити загальним зборам до потвердження.

Оповістки, іменованя і т. п.

3 тут. університету. Вчора відбув ся на тут. університеті вибір доана філософського факультету на 1909/10 рік. Деканом вибрано професора психичної фізіології д-ра Юліана Ігнера. — Деканом богословського факультету вибрано проф. бібл. студ. і екзегези нов. заїту др. Василя Георгіана.

„Руска Каса“ в Чернівцях повідомляє всіх своїх комітентів, що задля піврічного обрахунку виплата і виплата виплаток щадничих від 18. червня до 1. липня буде надермана.

„Селянська Каса“ в Чернівцях повідомляє всіх своїх комітентів, що задля піврічного обрахунку виплата і виплата виплаток щадничих від 25. червня до 1. липня буде надермана.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 22. червня 1909.

Загреб, 22. червня. (Кб.) По закінченю віта соціалістів прийшло до конфлікту між соціалістами а більшим числом членів ліга, підчас чого арештовано 4 особи.

Трієст, 22. червня. (Кб.) При сегоднішних виборах до соїму, зглядно до місцевої ради, вибрало із другої виборчої кураї всіх кандидатів італійської ліберальної партії.

Петербург, 22. червня. (Кб.) Петербурска телеграфічна агенція доносить з Кашинна: Вісти, розширені за границю, немов би в Кашиневі роблено напади на Жадів, те є правдиві і цілком безосновні. Похорон Крушевана відбув ся вчора дуже спокійно при участі численної публіки.

Петербург, 22. червня. (Кб.) Рада державна прийняла предложенє в сирній зміні виборчого закона до думи в девятиох польських губерніях в тій формі, як се зробила дума.

Петербург, 22. червня. (Кб.) Від вчора лужило ся тут 40 нових випадків холери і 19 случаев смерті.

Москва, 22. червня. (Кб.) Стан надзвичайної залоги знесено, а заступлено его станом збільшенням.

Париж, 22. червня. (Кб.) Як доносить „Агенсе Навас“, умер Мулай Могамед, брат султана Мулаа-Гафїда.

Торговиця збіжа.

В Чернівцях платили дня 21. червня 1909 за 50 нгр.

Пшениці	14-50—14-75
Жита	9-80—10-—
Ячменю броварного	8-— 8-25
Вівса	9-25— 9-50
Кукурудзи, прїма	7-80— 8-—
Кукурудзи, нової	7-50— 8-20
Пшеничної соломи	5-70— 5-80
Житної соломи	5-90— 6-10
Спиритуу (10.000 процент. літрів)	48-50—48-25

Тов. „Руска Бесїда“ в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2) видає що місяця ілюстровану просвітну книжочку для своїх членів, яких вписало ся на сєй рік 700. Не гайте ся і вступайте в члени а не пожакуєте. За вписанє 4 або 2 короні (сєляни і молодїж) дістанете книжочку в більшій вартості.

Датки на памятник ТАРАСА ШЕВЧЕНКА в Києві просимо прислати до „Рускої Каси“ в Чернівцях, ул. Паньска, ч. 33.

Союз руских хліборобск. спілок на Буковині „Селяньска Каса“

стоваришене зареєстр. з обмеженою порукою
в Чернівцях, вул. Паньска, число 33.

приймає для опроцентованя вкладки до обороту на книжочки щадничі і в біжучім рахунку та платить від тих 5%, а на рахунок належних до Союзу кас 5¼ до 6%, перебирає посередництво при фінансованю всяких підприємств, перебирає до переходу цінні папери, дорогі метали і иньші дорогоцінності, складає вади і кавці під як найдогіднішими услівями, купує і продає цінні папери на рахунок своїх комітентів, посередничить при закупні всяких машин і знарядів для рільництва, огородництва, домашнього господарства і промислу та всяких рільничих продуктів, уділяє всякі поради в справах кредитових і хліборобских.

Урядові години:

Від 9—12½ год. передпол. і від 3—5 пополудни.

Звичайні загальні збори каси позичкової і щадничої для громади Лашківка відбудуться дня 30, червня с. р. о 2-й годині по полудни в льокалі стоваришеня з отриманням порядку: 1. Відчитане і зверифіковане протоколу з попередніх загальних зборів. 2. Справоздане старшини з діяльності стоваришеня за минулий рік і предложене білянсу за рік 1908. 3. Вибір членів старшини і Ради надзорчої. 4. Вільні внесення і запитання. — *Старшини.*

Звичайні загальні збори стов. каси позичкової і щадничої для громади Васлівівці відбудуться дня 28, червня с. р. о 2-й годині по полудни в домі Івана Піддубного. На денний порядок: 1. Прочитане протоколу з попереднього загального збору. 2. Справоздане старшини з діяльності стоваришеня за минулий рік і предложене білянсу за рік 1908. 3. Вибір членів старшини. 4. Вибір касира і назначене платі. 5. Винайм льокалі для стоваришеня. 6. Вільні внесення і запитання. — *Іван Піддубний, начальник.*

Г. ФАЙЛЕС

усувач нагнітон

Чернівці,

ул. Руска ч. 8.

Ukrainische Rundschau

одинока українська часопись на німецькій мові, що заступає інтереси українського народу перед культурним світом, виходить раз на місяць з обсягом 48 сторінок і додатками і коштує на рік 12 марок. Кор. в обов'язок кожного інтелектуального Русина передплачувати єдиний номер. Адреса редакції і підпису: Wien XVII: Franzensfelderstrasse, 2.

КОСИ!

Карпатські коси № 000 з маркою „Косар“ з загальною сталлю, сербською сталлю, мають тонку як папір і довге як перо вістря, потрі ріжне як бритва найтвердшу існуючу то і гірську траву і збіжжя. Ціна за штуку залежить від товщини, довжини і ваги. Коси ті дуже полегчили і упростили життя і улегшили тяжкий труд селянина до полявання. Легкий труд в полях рахує кожний хлібороб, тому кожний повинен мати одну карпатську сербсько-сталеву косу з маркою „Косар“. — Коси № 000 з найкращою англійською сталлю найкращі з усіх кос і з усіх марок.

Довжина в сантиметрах: 65 70 75 80 85 90 100

Ціна одної штуки мар.: 2.10, 2.20, 2.30, 2.40, 2.50, 2.70, 2.90.

На вказані десять кілограмів одної коси даром і до кожної коси для одних мармурових брусок з найкращою сталлю. — Мешканці до 5 штук кілограмів не посилає. Замовляючи має прислати 4 К папирку; без папирку також не везуть. За опановання нічого не числять і пошту самі оплачують.

Хто приймає з гори 21 К, той отримує опановані 11 кілограмів, довжина 11 сантиметрів з найкращою сталлю мармуровою. — Хто приймає з гори 22 К, той отримує опановані 11 кілограмів, довжина 11 сантиметрів з найкращою сталлю мармуровою. — Хто приймає з гори 23 К, той отримує опановані 11 кілограмів, довжина 11 сантиметрів з найкращою сталлю мармуровою. — Хто приймає з гори 24 К, той отримує опановані 11 кілограмів, довжина 11 сантиметрів з найкращою сталлю мармуровою. — Хто приймає з гори 25 К, той отримує опановані 11 кілограмів, довжина 11 сантиметрів з найкращою сталлю мармуровою. — Хто приймає з гори 26 К, той отримує опановані 11 кілограмів, довжина 11 сантиметрів з найкращою сталлю мармуровою. — Хто приймає з гори 27 К, той отримує опановані 11 кілограмів, довжина 11 сантиметрів з найкращою сталлю мармуровою. — Хто приймає з гори 28 К, той отримує опановані 11 кілограмів, довжина 11 сантиметрів з найкращою сталлю мармуровою. — Хто приймає з гори 29 К, той отримує опановані 11 кілограмів, довжина 11 сантиметрів з найкращою сталлю мармуровою. — Хто приймає з гори 30 К, той отримує опановані 11 кілограмів, довжина 11 сантиметрів з найкращою сталлю мармуровою.

Модель і ковалі до клепаю кіс по 1 К за штуку.

Серп з зубами з англійської сталі мають збіжжя таке, що з руликів їх не чути. Штука 60 с.

Хто замовить 10 до 20 штук, доставлять 2 штуки даром.

Брусини до отримання кіс 50 с. за штуку. При закупні 10 штук для одних кіс даром.

Замовляючи надсилає поштовими переказами, щоб не тратити грошей на особисті партії і пошти.

61 (10—36)

Адрес: Александер Копач, Струтин Вижний,

почта Рожнятів.

Г. Арльт в Хшанові

найбільше підприємство в краю для будови і доставки машин до виробу цементових дахівок, цегла і цеглох на помості призначені удосконалені, сильно збудовані

машини до виробу цементових дахівок

120 (22—28) с.м.

а іменю:

найновішої конструкції машини „Модель 1609“ відзначену на численних заграничних виставах;

загальноплані в краю машини „Імперіаль Реворм і Гладу“;

машини до виробу цементових цегла і цеглох на помості,

форм до виробу рур каналізаційних і керничних.

Фарбу, оливу і цемент.

Усе по найнижчих цінах, на догідних услівях свідати.

На жадане вказують образці цінних і докладний опис кожної машини.

Із оголошенням прощу звертатися так:

Г. АРЛЬТ, ХШАНІВ.

Найперше і найбільше буковинське естаблісєма в тій галузі.

Хемічна пральня і фарбарня ДАМСКОЇ І МУЖЕСКОЇ ГАРДЕРОВИ,

уніс: рмів ріжнородних материй, як: футер, материй на меблі, гардинок, занавісок, портнер, рукавичок Glacé і норунок.

Спеціальність: Хемічна пральня і фарбарня шовків найліпшої сорти. Взірцева фарбарня і знаменитя пральня фіранок ріжного рода.

САЙФЕРТ і ТУЧАПСКИЙ, Чернівці

Централка:

ул. Руска ч. 15.

Мірні ціни.

169 (—)

Замовлення з провінції сейчас.

Ціники даром і оплатно.

Філія:

ул. Кручена ч. 1 а

теперішня ул. Д-ра Райса.

Виконане без закиду.

Нові друки для шкіл народних

а то:

нові **свідчення** для учеників і учениць **повторних курсів** і нові **лісти виплати** (Zahlungsliste) для учительства, можна дістати в друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях, улица Петровича число 4.

Передплата на „Буковину“

власно в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 24 зор., на пів року 12 зор., на чверть року 6 зор., на місяць 2 зор.
 - Росії: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.
 - інших державах: на цілий рік 40 ер., на пів року 20 ер.
- Для місця і сваві буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під надбавку і поштувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотників.

Оголошення коштують по 10 сотників від односторонньої сторони або IV місяця друком (неті). При відмові або при рішучій заперечній увазі опуст.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині,
виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петровича число 2.

Число телефонів 178.

Адреса для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устатити порозуміти си що дні від 10.—11. рано і 2.—3. пополудни крім неділей і свят.

Надіслані по 40 сот. від сторони, при частійших відомостях відповідний рабат. Редакція неоплатна від сторони. Редакція неоплатна від сторони. Редакція неоплатна від сторони. Редакція неоплатна від сторони.

Циркулярні ако прагне поштувати по 2, 3 і 4 сотика від сторони.

Накладистий на записи жарнама поштою на прикінці св.

ЦЕРКОВНІ СПРАВИ.

Як відомо нашим читачам розбирає власне тепер ц. к. міністерство віросповідань справу наших кринд на церковнім полі. Товариство „Руских православних священників на Буковині“, передискутувавши на своїх послідних загальних зборах при кінці місяця грудня минушого року отсю справу, поручило своему виділові уложити вімени товариства пропаматне письмо з відповідними внесеннями і передати его впр. митрополитови Ренті а заразом доставити копії також і панови президентови краю і впр. м. к. міністерству.

Виділ виготовив се письмо і, долучивши до него заразом діловодство для зреформованої після своїх внесеннь консисторії, передав его через голову і секретаря товариства в руки впр. митрополита і президента краю. Відписи призначені для міністерства передано на руки посла Спинула.

Пропаматне письмо і діловодство, виготовлені в моєй німецькій, звучать по руски так:

Ваша Ексцеленція!

Високопреосвященний Владико!

Не є новостію для Вас то, на що гр.-прав. Русини сего краю жалують ся, як на церковнім полі церковна управа від довгих літ з ними обходиться ся.

Знакомі є також Вашій Ексцеленції, що підстава і зміст сих жалів найшли вираз при великих нагодах в меморандах, просябах, брошурах і ухвалах і у многотисячних прилюдних зборах і що они абудили многотисячний сильний відгук у ширших кругах руского народу що нестоїть до воїх сих обійів в безпосередній стичности. На жаль було за мале почуте справедливости у наших віросповідних братів другої народности, щоб було хоч троха як слід поияте прикре положення православних Русинів на церковнім полі.

Національний антагонізм був сильнішим міцнішим, ніж змисел для добра поміставленої самій собі православної церкви і її науки.

Шовіністичні передові люди висказували отверто, що они воліють православну церкву видати Римові, ніж допустити до дійсної рівноправности Русинів а Волохам.

Ваше Високопреосвященство! Не треба підносити з особливим натиском, що задовольняє рішення идучих залагодженя питань церковних, відносячих ся до правного положення православних Русинів сеї єпархії, не може бути досягнене під впливом і дорадою таких елементів, бо в противнім разі тільки докине ся горючого угля до сеї скорональної матерії. Національне почуте у православних Русинів сего краю змогло ся значно вже від десаток літ.

Під побудженням подій в Сомогороді проти тамошних Волохів, котрі на Буковину везли для організації своїх коннаціоналів з цілями політичними так визначних мужів як Пумул і м. ин., абудили ся згодом з мертвеціого сну також і буковинські Русини, а спостерігши, що в наслідок національної організації Волохів они в протягу роїв незаметно потеряли становище в церкві, але попередно заимали, дало товчон до народної організації Русинів, котра видала візнійше в наслідок румунізаторської чинности в Бої починшого архієпископа Морарі-Андрієвича, зверненої на цілковите їх усунення від всього впливу у церкві,

живіну фалінгу борців за права руского народу в своїй питомій православній церкві. Сичея сичея tradit! Се народна організація буде цілком держати ся поватих раз стремління і не відступити від них до послідного муха.

Еволюції, які були до тепер плодом сеї великої національної злуки православних Русинів для підтверненя утисків і для здобути своїх церковних прав, можна би списати в цілх книжках, наюди би ми хотіли піднести їх в докладній точности.

Однак ми мусімо собі відмовити в намірі, подати тут точний список всеї матерії наших жалів, позаяк сеї предмет з певністю не є означеним Вашій Ексцеленції, і хоть везице часть его відноситься до діяльности Ваших попередників, то все-ж ми перековані, що при живім інтересі, яким у цілх краю, який Ваше Преосвященство завше ознакували для воїх подій у житю публичнім а з'особна у сїм нашім ріднім краю, Вашій Ексцеленції точно яні всі ті об'яви незадоволення, як не менше і час, в котрий они послідували.

Ми задовольнямо ся навести тут факт, що котий Русини також і в області державній на Буковині тяжко були гноблені, позаяк вплив Волохів із церковної перехоив ся і в сферу світську, то все таки тутешнє ц. к. правительство краєве признало в році 1898 само, — як виходить із обширного справозданя, доставленого центральному правительству переданого до відомости нашим народним заступникам тодішнім красним шефом, — правду про упослідження і переслідування православних вірних рускої народности; ово там описало подрібно всі наші кринди, а позаяк додати мусіло без вистереження невинности сих відносин на будучий час, то поставило заразом і внесення на удороженє кроків для привернення рівноправности обох народів в церковній управі, так в пасивнім як і у активнім відношеню. Більше краснорічншого свідощтва про наше невідраднє і прикре положення нам мабуть не треба наводити. Бо, коли подумати, як тяжко у нас в Австрії правительству і его верманічі рішають ся розпускати вітрила проти пануючого вітру, знаючи, що через повставшу бурю можуть бути легко віяні і самі зі свого місця, то мусіли бути дотичний правительственный документ тільки продуктом таких чинників, котрі льоанальне правительство поставили перед прикру альтернативу, або вже раз таки дати на компетентнім місці правдиве описання тяжкого гноблення, яке переносили і ще далі мають переносити правосл. Русини і а посеред них айшовші, до кимирани засуджені священники, або нести відвічальність за непередвиджені наслідки вибуху об'яви незадоволення проти гнобителів.

І се описання наших відносин було фактично перше, котре центральному правительству доставило правдивий образ відносин в краю. Бго Ексцеленція, тодішній пан міністер віросповідань, сказав був до наших заступників: „Аж тепер я знаю, як оно виглядає на Буковині“.

Центральне правительство в самій річі вступило тоді — що гідно признали — на дорогу — яка мала нас допровадити до нашого права. На жаль помістала державна управа віросповідна дотично здійсненя наших справедливих бажань при своїх перших кроках. — В маю 1899 року передало ся Високопреосвященному попередникови Вашій Ексцеленції на архієпископем престолі і сьвятотому Синодові 66 священниками рускої народности підписане меморандум, де дословно писало ся слідує:

„В народних зібраннях, на вічах, в читальних при товариських сходинах часто прокинуло ся обурення, звернене проти упізнаних волосних священників, ба навіть проти власної церковної управи, котра висилає в рускі приходи священників, які не розуміють своєї духовної пасти, і також зі сторони сеї не можуть бути зрозумілими... Коротко сказавши: В посліднім часі все частійше піднімають ся посеред руского народу голоси, виражені в невдоволенні способі незадоволення а порадком в церковній області (ст. 4)... Такі неадорві відносини в одній стороні а приспособлена до цілх агітації і систематична пропаганда а другої, утворили се критичне положення в нашій буковинській православній церкві; они є заразом і причиною в посліднім часі так часто повторюючої ся апо-стасії від сьв. православія (ст. 5)... Ми знові перековані, що положення нашої буковинської церкви є дуже серйозне (ст. 6).“

До сеї пори не звернуло ся на дорогу до ліпшого ні виглядом хоть би одної із 12 точок наших жалоб, наведених у меморанді; ба оно навіть так виглядає, що айі одні із запропонованих там для санації средотв не було взагалі поважно втягнене до дискусії.

При таким положенню річій не остало ся нашому народові нічого, як шукати помочи у етіп Найвишнього трону, і він вислав а сїм намірі в марті 1906 року депутацію уложену з пяти членів до его Величества Царя яко найвишнього патрона і покровителя православної церкви. Бго Величество був ласкав допустити сю депутацію до аудієнції і обіцяти, що ц. к. правительство благо-склонно розсідять спарги буков. православних Русинів і зарадить потім, що уявлять ся потрібне.

Ваша Ексцеленція! В сїм критичнім часі, в котрім буде рішати ся судьба православної церкви нашого краю в так важних справах, не сьміємо ми рускі священники і члени „Товариства руских православних священників на Буковині“ допустити, щоб на нас спав закид, що проти статутів сего товариства, котрі робять нам обовязком підпирати інтереси нашої церкви і нашого народу, як раз тепер, коли мають рішати ся так важні справи, нам не лежало на серцю добро нашої церкви і нашого народу. Для того рішили ся ми в повній довіренности до підтївеної жичливости і любови, яку Ваша Ексцеленція оказує в рівній мірі супроти воїх синів повіреної Вашій архієрейській опіці церкви, без рішучі народности і походження, просити умяльно Вашу Ексцеленцію, в цілх усуненні невідповідних відносин в нашій церкві, щоб аволли зарадити, вглядно припоручити на Найвишнім місці слідуєчі організації і розпорядки:

1. Ми даємі від того, щоб запустити ся в розсідження того, хто власно заимав невідрадні відносини в нашій церкві і що сеї відносини доси тривають, однако все таки не можемо не бачити, що склад архієпископської консисторії не відповідає вимогам, які треба поставити в сїм часі розбурканих хвиля національного почуті сему найвишньому церковному урядові. — Зрештою не вистарчають і ті немігні сили сеї інституції в її теперішнім складі на те, щоб свого часу і без закиду мочи залагодити вої справи, які належать до сфери її чинности. Для того треба її основно зреорганізувати. Як відомо звернені закиди незадоволення все а все супроти консисторії, котрій закидає ся партійність і те, що она але інформув архієпископський престіл. Чи справді оно так, се не наша річ осудити. Для того треба буде тут пере-

довсім на те подумати, а який спосіб повинно би ся консисторію як найвідповідніше зреорганізувати. Після нашої гадки може се єдино стати ся в той спосіб, що поділити ся консисторію на дві координовані національні секції, котрі мали би нараджувати ся над національними справами віддільно, над спільними однако спільно. Сей поділ консисторії ми уважаємо за щось так природного і необхідного, що сподіваємо ся по ній доправити всіх невідповідних відносин і всего лиха в церковній області, тимчасом коли без него хотіли б і найліпші розпорядження в цілі поліпшення невідповідних церковних відносин з повнотою опажуть ся невідстарчаючими.

2. Обі черновецькі парохії треба би із територіальних поступовно перетворити на національні, так як оно приміром є у Відні. Во оно для Русинів, що становить більшість православних у нашій країні, над міру упокорююче, що — скажимо лагідно — їх при всякій нагоді у черновецьких церквах підсуває ся на друге місце, задля якої причини они у великій числі шукають побудження і поучення в уніатській рускій церкві.

3. Богослуження нехай відправляли ся так у архієпископській катедрі як також і у церкві семінарійській одної веділі заглядно празниці по руски, а другої по волоски, або коли би се оказало ся неможливим, то в такий спосіб, щоб одна частина по руски, а друга по волоски, на слідоуючу же неділю заглядно празник напротив: щоб та частина що була по руски, по волоски, та-ж, що уперед по волоски була, по руски читала ся, заглядно співала ся. (З такого богослуження вийшло би очевидно замішане, бо частина руску не розуміли би Волохи а волоску Русини; отже слабій „Спасибі“ вийшов би з такого упорядкування служби Божої по черновецьких церквах. — Ред.) Нині уживана форма, після якої початок і кінець, євангеліє і інші важливі частини сьв. літургії заведе тільки по волоски відправляють ся, а чистою зневагою руских вірних і уважає ся усіма Русинами яко печувана обидва.

4. На богословській факультеті нашого університету повинно ся як найскорше усеосвітлювати для всіх тих предметів, котрі до тепер викладають ся тільки в моні волоскій, паралельні катедри в моні накладовій рускій.

5. Урядовий листок розпоряджень нехай на будуче виходить у двох цілком відділених видах, руским і волоским, або нехай позичить окрім волоского ще також і руский заголовок; так само і цінаурядова церковна газета „Candela“. В сій послідній повинно приймати ся і статі писані нині пануючою правописою фонетичною, наколи того автори виразно забігають. Бо церква не є ніяк поклонною, ба навіть не має жадного права поборювати ту руску правопис, котру узяла державна і школа за найвідповіднішу і її прихильників шиканувати. Також і порядок богослужбених актів повинно ся приліплювати до дверій церкви катедральної в дні великих празників річних а обох мовах євхаристичних.

6. Розпорядження архієпископської консисторії з дня 19. листопада (1. грудня 1871, Ч. 4.920, треба би через листок розпоряджень компетентним чинникам знов подати до відомості, щоб ті, що готові завше вкорочувати права рускої мови, не опирали ся в одні на німірку, що повисше розпорядження було промудрено підчас опорожнення архієпископської катедрі.

7. При кваліфікації із рускої мови повинно ся взглядом тих кандидатів, що рефлектують на рускі посади, чи то в душпастирстві, чи то в школі, дуже остро поступати, если ці особи не побирали в середній школі науки з рускої мови в нестарчаючій мірі. — В разі недостатні відповідей кандидатів не повинно ся на будуче взагалі сих місць дефінітивно обсаджувати.

Ваша Експедиція! Припоручаючи повисших 7 точок, взглядом котрих православний руский нарід нашої дієцези справді боліючо чує ся упослідженням, Вашій благосклонній увазі і основному розсудженню, виразимо заразом наше неохитне переконання, що Ваша Експедиція в мітиснім старанню о добро вірних Вашої дієцези без ріжниць народности не захлеває, а інтереси суцього як найскорше заридити відомі постанови і застереженні прерогативи Їго Величества Цісаря розпо-

рядженя на найвишнім місці чям скорше внести, щоб вже раз наше духовенство і нарід, будучи увільнені від національних суперечок, змогли свої старання і всі свої нероділені сили присвятити високим культурним цілям і задачам, так церковним як і державним.

Осмілюємо ся ще всеосмірніше піднести, що повисші точки містять далеко не всі упослідження руского народу на церковнім полі, а представляють тільки найважливіші і найбільше впадаючі в очи. Та і ці не є всі однакої ваги. Найважливіше то, що ніяк не може бути довго зволіняне, се поділ архієпископської консисторії на дві координовані національні секції, подібно поділові шкільної ради красної в Чехах, котрий, як відомо, опажав ся для своєї цілі вельми відповідним і в наслідках своїх дуже хосеним. Во лишень через заспокоєнне сего одного бажання нашого народу можна буде усторонити недовірчність проти сего високого уряду по стороні Русинів нашого краю. Лишень через сю постанову можна буде усторонити неодноразово інше лиха, а іменно если всіма нашими кривдами займе ся руска секція консисторії. Лишень в сей спосіб можна буде повадершати домагання буковинських Русинів поділу дієцези, котрі в противнім разі мусять допровадити до тих самих наслідків, що свого часу звернені до подібної мети змагання православних Волохів у Семигороді і Угорщині.

Аби уможливити якнайскорше зреалізувати тут означених бажань наших вірних рускої народности, вирацювали ми нарис нового через поділ на двох обумовленого діловодства, (себто порадку урядованя, Geschäftsordnung) для консисторії, підлежачого затвердженню Найвишнього Монарха, котрий ми собі заравом дозволяємо Вашому Високочеславству тут в прилозі разом з деякими пояснюючими примітками всепідданійше а покорі долучити. Наконєць дозволяємо собі ще всеосмірно примітити, що ми передаємо заравом відписи отсего подання разом з порядком урядованя Їх Експедиціям, наповні міністрів віроисповідань і просвіти і панові президентови краю.

Від „Товариства руских православних священників на Буковині“.

Чернівці, 15. лютого 1909.

Андрій Місний,
секретар т. р.

Денис Бремідчук,
голова т. р.

Рада державна.

В дальшій дебаті над бюджетом забрав слово міністер желізниць Врба і обговорював потребу підвищення доходів управи державних желізниць, до чого надає ся найбільше докладно переведена реформа тариф. Бесідики піднісєть, що треба усунути ще багато недомогань на желізничнім полі, і вступав ся за поліпшення матеріального положення персоналу при желізницях. Окрім того порушив міністер справу реорганізації державних желізниць по мислу децентралізації як також будови льональок у поодиноких краях. Пожім промовав ще міністер кравної оборони Георгі, заявляючи, що виконуваня закону про уділеня допомоги для родни воєнн покликаних на вирази мав ся в практиці дуже благородним ділом. Відпустки підчас війни оказали ся дуже помиточними для піднесєня інтересів господарин а головн сільської. В біжучім році єї відпустки буде розширено і на робітників деяких інших галузей. Міністер оводівав ся, що до кінця року адасть ся єму перевести підвищення плати для жандармерії як також притягнута господарські крути до участі в ліверованню для красної оборони. Вийши звертає ся до палати з просьбою залити всієї партійно-політичні спори і дати кравній обороні, щоб єї наленяти ся, щоб она могла заступати інтереси держави (зміст описки).

Відень, 23. червня. (Кб.) Підчас продовження бюджетової дебаті сприцяував посол Іс о п е с у д і р е к у л становиче романської унії зглядом партій більшости та правительств і підносиєть, що Румуни прилучили ся до партій більшости не случайно а цілком природно, оперши ся на традицію тих партій, при чім романські партії мають рішачий голос між Німцями а Славянами. Румуни сподівають ся, що за допомогою правительственої більшости залагодять всі потреби свого народу. Справу італійського університету повинні всі Німці поспирати. Бесідики звертає ся проти соціал-демократів, які критикують поступованя румунського клубу в справі віддалєня з краю румунського університетського професора Йоргі. При

обговорюванню регулюваня рік на Буковині, домагав ся бесідин від центрального правительствва надзвичайних розпоряджень, критикую лику уряду дїбр реаліційного фонду, жадав поставленя будинку для III. державної гімназії в Чернівцях і переміненя греко-православної висшої дївочої школи у дївочий ліцей, заведеня дворічної військової служби і підвищеня кваліфікації для офіційрів в Чернівцях. Бесідини реагує на напади Русинів на православну церкву, бере в оборону волоско духовенство і капітанських консисторських совітників і заявляє, що романська унія буде голосувати за бюджетом. По 14-годинним засіданню перервано наради.

Слїдоуюче засіданя автра.

Скільки поправок.

Під таким заголовком містить „Рада“ в числі 125. цінаву статію добр. Андрія Горленки про неданні славянські дні у Петербурзі, котрі після змітів чорносотенних газет представлені невірн і поперекручувано, тому уважаємо доконечним познакомити наших читачів а єї змістом. „Неданою про останній неославянський зїзд була надрукована в „Раді“ статі „Славянські дні в Петербурзі“, в якій за російськими газетами переказувало ся те, що діло ся на тому зїзді. Переказ сей вийшов не зовсім справедливий, бо репортери, що писали в російських газетах, амальювали в чорному трохи для Українців вигляді увесь другий зїзд. Вивувати тут ті „господа“, що по дорученню комітета інформували російських журналістів. Одних же перший є „славянський делегат“ Вергун. Бму і ще де-кому було доручено вести журнал засіданя і подавати відомости про зїзд пресі. Інша публіка новина мїри співробітників „Нова. Времени“. А співробітників сей і наробив бешкету. Він не то що поперекручував відомости, се ще було б їм біді лиха, ніж просто „смазати“ промови прогресивних і непрямих для него ораторів і роздути промови своїх друзів і приятелів. Вийшла тудеряцця трохи картина — ніби зїзд зїзді тільки і розумних людей було, що Вергун, Філеніч та Красовский. Інша-ж публіка так собі все „щеник и молокососи“ в порівнанню з цими трома стовпами і вітиями. Вийшло, ніби на двох чи на трох нарадах зїзду тільки і чути було, що подібні громи Вергуна і комп. проти України та Білоруси.

Між иньшим на ділі воно було як раз навпаки. І кому прийшло ся не з медом, то се як раз „славянщини“ а ніх Городна“ а його невеличкою але чесною компанією.

Справедливо, що зїзд поділив ся тільки не на три, а власне на дві частини. І поділив ся якраз в українсько-білорускій справі.

Він не міг поділитися по босно-герцогівинському питанню через те, що майже все зібраня виступило а єї справі проти свого голови Крамарика так, що один раз ледве-ледве не став ся президентський кризіс. За Крамарикову політику в босно-герцогівинському питанню на него напали всі, починаючи від его Славян, нічаючи нововременцями. Дістало ся тут і Українцям за те, що вони голосували в рейхсраті за анексією. При чому нововременці постарали ся за одним разом обманувати в зрадї славянство і російських Українців. Але удар було парировано тою увагою, що російська Україна не може одиондати за політичні кроки галицьких і буковинських політиків.

Зїзд не міг поділитися і на російсько-польських відносинах. Польські політики так зручно зуміли поставити польську справу, що за неї навіть нововременські немігласи мусили подати свої голоси. Над польським питанням була суперечка тільки тоді, коли почали дебатувати холмську справу, але й тут Поллякам удало ся виставити перед зібраним своєї домагання в працному світлі, дикуючи одному польському шахматному ходоні Дмовского. Проти сего хода не знайшли що смаяти навіть московські делегати общества славянської культури.

Коли-ж дійшло діло до українського питання, зїзд різко розпавсь на дві частини — велику більшість, що спочувала справі і постійно живими оплесками зустрічала всіх, хто его обороняв, і порожне ставилась до реакційної невеличкої (б—6 душ) меньшости, що всіми силами старалась вилти в зібраня ворожній до українства настрій.

Першим в українській справі виступив М. А. Славинський. Права компанія зовсім не сподівалась, щоб в сїм зібранню знайшлась людина, яка осмілилась би виступити в оборону України. Виступ Славинського був для правих тяжким і непримним скривілом. Тим то спочатку вона закламеніла, але потім улаштували справжній дебос а Іа Пуріш-кович. Доходило до того, що оратор смиявсь і нічкунув поки его опозиція трохи вгамуєть ся.

В своїй промові М. А. розвив сміливі нових і надзвичайно цінавих поглядів на українську справу. Інтересно було б його думки побачити на сторінках української і російської преси. Почав він а того, що поінформував зібраня найподрібніше про український рух в Росії, розповів про тісний

Ного зв'язок з славянським питанням, сказав скарбачка спіл про термінологію „руський“, „український“ і „малоруський“. І перейшов на останню до українсько-польських відношень в Галичині та до подорожів української і польської справи в Росії. Ми не будемо переназивати всіх пунктів про мови М. А. Силинським лиш на двох останніх. Цієюм справедливою оратор зауважив, що судить всю українську справу по тім, що робить ся в Галичині України, і ніяк не можна, судити про польську справу по чинкам галицьких Поляків. В взаємності під політичних та історичних умов життя в Галичині, утворились надзвичайно ненормальні відношення між двома народами, котрі й повинні б дружно жити між собою. Через напружені і тяжкі умови життя в різних краях, культурні і політичні центри в Варшаві і Києві перемістились у Львів. Ті окраїни двох територіальних одиниць, що мали грати ролю мизенців у двох великих організаціях, стали їх серцями. Звідси почалась боротьба і конкуренція, що виродилась в тяжку національну трагедію двох братніх народів. Примирять їх зможе тільки поворот до нормального розвитку в нормальних умовах життя.

(Колеснік Будні.)

НОВИНКИ.

Чернівці, 23. червня 1909.

Календар. Четвер 24. (11.) Вартоломея, Володимира, рим. Род. Івана Хрест. Схід сонця 3 год. 53 мин., захід 8 год. 11 мин. — П'ятниця 25. (12.) Онуфрія, Петра, рим. Вільгельма. Схід сонця 3 год. 53 мин., захід 8 год. 11 мин.

Дієцезанальні інспектори. Дієцезанальними інспекторами для науки гр. прав ревізії в народних і середніх бухгалтерських школах іменовано дотеперішних інспекторів іменню колегіаторського радника Г. Галицького, унів. проф. д-ра Ом. Волоцького і унів. проф. д-ра Т. Тарнавського. Чому між інспекторами нема ні одного Русина-Українця, лише двох Румунів і оден (?), не авати для яких шкіль?

Ц. н. державна гімназія в Ніцмани. Іспити приватистів відбудуть ся 12. і 13. липня від 8-ої до 12-ої години перед полуднем, а від 3-ої до 6-ої години по полудні. Праватисти мають згодосити ся до тих іспитів в дирекційній канцелярії найдалше дня 12. липня перед 8-ою годиною рано. Шкільний рік закінчить ся дня 15. липня. Занеся до І. шкільн в літнім реченні відбудуть ся 16. і 17. липня. Дотичні ученики мають одної або другої диня між 8-ою а 10-ою годиною перед полуднем з родичами або їх заступниками явити ся в дирекційній канцелярії і показати ся метривом, що мають або до кінця сего року будуть мати 10 літ, а коли ходили до публічної народної школи, предложити ще й свідоцтво фреквентативне або шкільні повідомлення що найменше за 4. шкільний рік. В обох цих свідоцтвах поєсти в мові вишадовій повинні бути зазначені одною потою загальною, а крім того мусить в них бути вправна замітка, що ученик переходить до школи середньої. При вступним іспиті, котрий відбуде ся в означених днях від 10-ої до 1-ої години (на письмі), а по полудні від 3-ої до 6-ої години (устно); а науки ревізії буде виматати ся такого звана, яке можна пабути в перших 4 класах, згідно ронах народної школи; а рускої мови вправи а читанню й писанню, звана головних точок в науки о формах, вправи в розбиранні (аналізі) повдичних розширених речень (на письмі і устно), звана правил правописних і поправного писання диктатів; а рахунків вправи в 4 головних рахункових ділянках цілами числами. Окрім того треба буде зложити ще й іспит з мови німецької, оден з неї виматати ся буде лише вправи в читанню й писанню, звана що найважливіших правил правописних, звана що найважливіших і найчастішних форм відмінювання імен і дієслів, трохи вправи в розбиранню повдичного розширеного речення, якіми дини того засобу свів, який можна пабути а уживаних по народних школах учеників Роти-Гайбодичного. Висносів таксі, які треба записати в гори, разом 12 сотинами за 1 привіртник привіртів дисциплінарних, вивосить 7 кор. 32 сот. Записи учеників до класів приготавлючої відбудуть ся аж по канікулах. Слідуючий шкільний рік розпочне ся дня 9. вересня с. р.

Про свої національні школи вміють дбати також Хорвати, як се стверджено на загальних зборах шкільного товариства ім. св. Методія й Кирила, заложенного в Істрії для охорони хорватської молодіжні перед австроуладом. Збори відбуду ся дня 6. с. м. в Кастуї. Товариство заложило минулого року дві нові школи, обі в найбільше закладанім повіті Паревцо, таі, що тепер має в тім повіті вже десять шкіль. Школу в Абаці пересла на себе громада Волоско. Товариство удержує тепер 27 шкіль в 42 класах, 3 диточами городами, та одну відлікову школу і дав закла більше учительським окладам та 4 катехитам. До шкіль ходить більше як 3000 дитий. Пенсію для своїх учителів товариство

обезпечило в часо-шкільнім товаристві асекураційнім. Доходи товариства вносили минулого року 106.000 кор., видати 93.000 кор., а майно товариства, на яке складають ся головні шкільні будинки та інвентар, вносить 244.626 кор. Видатки товариства зростають зводно, але на зборах сконстатовано, що зростає і число приятелів сего товариства, так важного для хорватського народу в Істрії. А ми Русини — що? На жалі не можемо поведати ся такими успіхами в своїм народнім шкільництві, як Хорвати.

„Істинно-руський“ ходо. З Волині Трохим Хацак спаржить ся в „Почаєв. Ізв'істий“, що в переселенню, як звгалі в усьому корисному підприємстві „руського“ народу, задають тоі не „істинно-руське“ православні, а иніс там народці. Ідуть а Волині до Агайської округи Сибіру, — оновідає Хацак, — а троходив ріжні переселенські митарства (пункти) і придивав ся, що кращу землю й торговельні місця захоплюють в свої руки Німці та всіля староніри, баптисти, мормони, хлїсти та інші жидівські хвості і їм дуже сподуває переселенський начальник, який часто-густо сам називає до тої ж секти. Німці а Таврії, Катеринославщині й Херсонщині, що живуть і дома добре, займають в Сибіру мільони десятин. Їм помагає своє й сибірське земство. А „руські“ темні селяне, втратившись на череві, йдуть в самі найгірші місця, і через се багато переселенців потім вертають ся назад прохачами. Мудрствує лукаво велинорозумний ходо.

Оповідки, іменованія і т. п.

Звечорення пам'яті 48-их роковин смерті незабутнього кобзаря Тараса Шевченка в Бобинцях в неділю, дня 27. червня с. р. в буд. шкільнім відбуде ся концерт місцевої української шкільної молодіжні а потім драматичне представлення „Вінок на могилу Тараса Шевченка“ діточа сцена в двох відділах, на що місцеве учительство має честь запросити всіх тих, яким пам'яті нашого найбільшого генія дорога. Передусім повинна доосколичне інтелігенція дати добрий примір селянству, як повинно ся шанувати пам'яті сего великого муна. Тим більше повинністю кожного широго Українця перебути на се національне свята, тому що се перший раз в сій околиці святкує ся пам'яті Тараса Шевченка. Програма концерту: Вступне слово: п. надуч. Ю. Рогатинич. 1. Відчит п. тов. Н. Никифорию. 2. „Молитва“: хор діт. 2-голос. 3. „Воля і життя“, декламація, учениця 3 кл. Т. Панчук. 4. „Рідна Мова“ хор 2-голос. в супроводі фортеп'яну. 5. „На чужині“, хор 3-голос. 6. Туга на рідним краєм“, хор мішаний 7. „Коби ви знали панчич“, декламація: учениця 5 кл. О. Мітрян. 8. „Поставили Козачення“ 3-голос. в супроводі фортеп'яну. 9. „Розрита Могила“, декламація: учениця 6 кл. П. Івакою. 10. „Марш рускої дівчорі“, хор 8-голос. в супроводі фортеп'яну. 11. „Україна“, солю фортеп'янове відграві панна у-на І. Кравецка. 12. „Ще не вмерла Україна“, хор 3-голос. в супроводі фортеп'яну. Хором управління пан учитель М. Лютий. Аккомпанімент обіла панна учениця І. Кравецка.

Отворення „Січ“ в Гатні відбуде ся з причини місцевих перенос на 27. с. м., але на 4 липня с. р. о 1-ій годині по обіді а забудованню господаря Івана Кушніра. О 3-ій годині по обіді відграв ся заходом читальні „Рускої Бесіди“ а шкільнім будинку „Сватане на Гончарівці“. Вступ на сцену під інтелігенції по 1 кор., а від селли по 30 сот. Надати прийме ся а поділюю і оголосить ся а часописи. Пресаму руску інтелігенцію не забути на сей румунізацією загрозений кутон, та підперти яго при сій нагоді всіми силами! — *Лесь Лаз, тимч. кошовий.*

Іменованія. Цісар іменував політового комісара при красім правительстві Георгія Ірігорчу безплатним помічником при амбасаді. — Почтового практиканта Генрика Купца а Чернівцях іменовано почтовим канцеляристом.

Загальні збори читальні „Рускої Бесіди“ в Шиноті приа. відбудуть ся дня 27. червня с. р. о 3-ій, а товариства „Січ“ о 5-ій годині по полудні а шкільнім будинку з таким денним порядком: 1. Справоздає а діяльності тов. за рік 1908. 2. Стан обрахунку. 3. Вибір старшини. 4. Візні вносення. — За старшини: *Теодор Малан, голова.*

До молодих учителів-Українців. Хто-б в молодих учителів-Українців хотів працювати для свого народу в тих оторовах, де ему а причини суєдства румунізаторів а також задля байдужности інтелігенції, то е одної части яго „просвітителя“ провуть австроуладом, зволить зголосити ся до учит. К. Крайній в Гатні.

„Руска Каса“ а Чернівцях повідомляє всіх своїх комітентів, що задля піврічного обрахунку виплата і вилата вкладок щадничих від 18. червня до 1. липня буде надержана.

„Селянська Каса“ а Чернівцях повідомляє всіх своїх комітентів, що задля піврічного обрахунку виплата і вилата вкладок щадничих від 25. червня до 1. липня буде надержана.

Із штуки і літератури.

Prof. Dr. Eugen Ehrlich. „Die Aufgaben der Sozialpolitik im österr. Osten insbesondere in der Bukowina mit besonderer Beleuchtung der Juden- und Bauernfrage“. Стр. 31. Ціна 40 сот. „Під таким заголовком вийшла а під пера айсного унів. проф. д-ра Еугена Ерліха невичайно цізна розвідка нахилом суспільно-наукового анад. товариства а Чернівцях, котра заслугує на те, аби нею заінтересували ся як найширші круги вищої суспільности. Автор а дуже легкій та приступній формі стараєть ся вказати головні хвби нашої дотеперішної соціальної політики і порушує при тім дуже важні питання, які підходять під сам шкіль народнього багатства. Замітне і те, що автор а невичайною прихильністю відносить ся до справ мушнства, головном українського. Тому поручаємо ою розвідку нашим народним дічам, та надіємо ся, що вона стріне ся а повним признанем. Набути можна сю розвідку у всіх червоцевних книгарнях, по вище означеній ціні.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Резе та стогне люд голодний
Собі свободу добува,
А зним боло царь негодный
Всю землю кровю залва.

А там позан на дикім коні
Де-де а когайно-а наїзта,
Пеначе демон тої по цеклі
Людей і мучить і терза.

А пар Микола син байстручий
Сидить, а віконце виглада
І з похвалою труд козачий
Вином та медом залва.

Не треба нам царя Миколи
З престолу ми його зніхнем,
Нашим нові нагоні
Порядки нові заведем.

Українці.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 23. червня 1909.

Деза, 23. червня. (Кб.) Показало ся що підчас катастрофи а ковальні „Вулькан“ 9 гірничих рожило смерті, 7 одержало дуже небезпечні рани а лише оден уратував ся. З чотирма гірничими, не авати ще, що стало ся.

Царгород, 23. червня. (Кб.) (Палата.) Міністер внутрішніх справ Ферід-Паша прочитав а відповідь на інтерв'ю альябанської депутатції а справі ексепедиції генерала Джавіда проти Альбанців а Мелісі депешу, після якої праворічно там тимчасово лад. — Онисі почала палата нарадикувати ся над бюджетом. Справоздаєць Джавід виглосив замітну промову проти злої господарни старого режиму.

Будапешт, 23. червня. (Кб.) Про перебіг сегоднішньої аудієнції през. міп. д-ра Венгерського доносить тел. коресп. бюро а Відні: През. міп. др. Венгера аспазав цісарови своє отаовище, і банас отаочного управління військових конспесій без ніякої провізорії; се крім того на нове отаовище президента міністрів. Цісар не прихилив ся до отаовища президента міністрів, по тім президент міністрів заявив а своїм власнім іменем як також а іменем цілого кабінету димісії. Цісар висказав бажанє, щоб кабінет отав ще кілька днів, поки цісар не вирішить справу отаочно.

Берлін, 23. червня. (Кб.) Національна фракція державної ради вирішила на случай відхилення спадкового податку, відкинути план шварбової реформи консервативної іларикальної більшости.

Берлін, 23. червня. (Кб.) Скарбона комісія державної ради відкинула рішення § 9 а о спадковім податку, як також і всі внесення що до его зміни.

Тов. „Руска Бесіда“ а Чернівцях (ул. Петровича ч. 2) видає що місяця Ілюстровану просвітну книжочку для своїх членів, яких вписало ся на сей рік 700. Не гайте ся і вступайте а члени а не понадуєте. За аплачені 4 або 2 короні (селяни і молодіж) дістанете книжочки а більшій вартості.

Видає товариство „Руська Рада“ в Чернівцях. За редакцію відповідає: Віктор Строїч.
3 друкарні товариства „Руська Рада“ в Чернівцях, під zarядом Івана Захарка.

Передплата на „Буковину“

плата в Чернівцях:

в Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.

в Росії: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.

в інших державах: на цілий рік 40 фр., на пів року 20 франків.

Для місцевих і осяли буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під надписом і констатується буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Повне число 10 сотинів.

Оголошення констатують по 10 сотинів від односторонньої сторони або 11 місяць дрібним друком (внизу). При підписанні або при річних наміщеннях виходить одност.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині,

виходить щодня крім неділі і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петронича число 2.

Число телефонів 126.

Адреса для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устно порозуміти ся щодня від 10—11 рані і з 2—3 пополудня крім неділі і свят.

Надсилає по 40 коп. від стрічки, при чистійшій наміщеннях відосвідний рахунок. Редакція не приймає відосвідний рахунок. Рукописи авторів редакція не приймає за попередженим автором і не повертає почтової належності.

Царедарі або прагати констатують по 2, 3 і 4 сотини від стрічки.

Належності на адресі місцевих почтими не приймає ся.

Промова посла Пігуляка

із 17. червня 1909 при нараді над державними видатками.

Висока палато! Зі всіх більших народів Європи веде руский нарід безперечно найтяжшу боротьбу о ествоване. Їго перністю могутню і живану самостійність державну зломала невгамована хвиля поганів Монголів а від тоді добирають добре християнські сусіди всяких способів, аби наш нарід не прийшов більше до себе. Найтяжше загрожене ествоване 25 мільонів нашого народу тади під „братерским“ панованем Славян в Росії. Однакову сумну судьбу ділять з ними пів мільона Русинів на Угорщині. Троха лекше, але не багато ліпше водить ся тром мільонам наших братів під таовж славянським панованем польського ряду в Галичині. Лиш найменшій частині нашого округло тридцятимільйонного народу вдало ся здобути собі на Буковині краще пробуване. Не маю причини не признати льовально і прилюдно на тім місці, що положене Русинів на Буковині, загально визнавши, задоволяюче. Народне і середне шкільництво наше в наших власних руках, а тим самим стали ми власними ковалами своєї долі на будучність. Бож культурний і матеріальний розвій кожного народу залежний попри его природну вдачу від інтелігенції піднесеної питомим шкільництвом.

Наше народне і висше шкільництво сьогодні, загально сказавши національно, воно сповнило свою повинність на широкій почві а успіхи і наслідки тої праці не підуть мимо. Ба вже і тепер замітний вплив тої праці о стільки, що на Буковині не можна вже йти над Русинами до дневного порядку, як приміром в Росії і на Угорщині а вже ніх не дасть ся правити краєм проти Русинів, як в Галичині.

Та хотий наше положене в краю лагодить ся на світскім поли на світлу будучність, то тим чорнійше представляє ся образ наших відносин на поли церковнім. Австрійське правительство дало від несповня 30 років на поли церковнім почин до утисків і переслідувань Русинів, яких гірше не можна собі й придумати. Короткий час, який мені припав дня слова, не дозволяє мені відслонити цілий сумний образ нашого положення на поли церковнім — на се не стало би 20 годин, не то 20 минут, якими розпоряджаю до бесіди. Та врешті на що й придасть ся описувати ті терпіння? Нового не вийде при тім і так нічого, бо ж способи національних утисків і переслідувань більше менше всюди однакові. Я вважув на мої скарги на тім поли у численних інтерпеляціях в сій палаті. Вони подібні тим риданням, які ми чуєм тут з уст наших братів-товаришів із Галичини на поли світскім. Спосіб світських утисків в Галичині а церковних на Буковині однаковий, лиш наслідки не однакові, як з ґрунту не однакові собі. Світські прояви є впливом практичних життєвих потреб, а церковні основують ся на почутті і якості поодиноких народів. Що людина потерпить в світських справах, то відчуває немов яку фізичну страту, але глибшу рану завдає народови, коли хто нарушує его почуте. Таке порушене чужого почуті ділає мороз на ніжний цвіт ростины. З усіх тих болів обговорю лиш один, а той один представить нам цілу справу як слід.

Хто з руских священників не уляг ромунізації, тому ставала ся наша консистория бодай взяти всяку спрому до самооборони. Консистория вкинула між наше духовенство зерно невогди, церковні влади попірали людців, що проповідували ложні речі про єдність нашого народу з Москалями.

Ціль, яку сі панки хотіли осягнути, двоюка. По перше ділять они нарід на два ворожі табори, щобі сі себе вічно поборювали, (а то вода на їх млин! — Ред.), по друге доносить заразом до властей, що Русини щось дуже тигнуть ся до Росії. Так само робить польські панци в Галичині. Та они не зважили на небезпеку, яка могла би грозити їм самим і австрійській державі. Але останні події в Галичині, Буковині, в Петербурзі і Москві мають для будучности цілком инакший образець, як собі представляли австрійсько-польські влади в Львові і церковні влади в Чернівцях.

Они провадили російську політику, але без Росиян. Се найліпше показала подія в Мончаловским та вийтом Захарчуком, який повернув з поїадки на Почаївське свято. Сі дні події треба собі добре запам'ятати.

Що заступники інших народів їхали до Петербурга та Москви, то се стало ся в інтересі тих народів, хотий і їм мало з того користи, але наші „істинно рускі“ як Богатирець, Гакман, Глебонович, Козак, Дудикевич і инші не мали своєю вандрівкою до Росії нічого иншого на меті, як побенкетувати собі там добре і вернути сюди назад, щобі пускати дальше тумана поміж народ.

З сего то видно, що австрійські Русини мусять бороти ся на два боки, раз таки з австрійськими сусідами о свої права, а тут ще ставити опір впливови Петербурському, що загрожує наше іствоване.

Найтяжшу боротьбу в сім огляді мусять провадити буковинські православні Русини. До світських властей можна ще яко-так добути ся і неоодно від них виторгувати; але за те церковні влади обгородили себе правом самоуправи так, що годі до них добути ся. Ми не маєм сили спинити попіраня

Миколай Чернегуз.

Бурский край.

Коли хто із наших селян звернув увагу на села і міста голландців, як їхав до Канади, то потвердить сей мій опис життя голландських селян-Бурів.

Бур (Bauer) називає ся по голландски м у ж и к, той що обробляє землю, що провадить господарство-господарство.

Хто сів на колію у Ольдензалю (німецька границя), то за дві години став він у місті Роттердамі, що лежить вже на берегах моря. З відосвідко, що то край невеликий. Край Голландії, се величезна рівнина. Ціла земля м'яка-гравітаци а намінені у землі не найдеш, хоч копай не знайти ніякого. Коли з далека подивимо ся на яке бурске село, то видимо межі нами а селом тисячі кавалирів полотно, постелених на землі то задоня то в поперек. Але як ми ліпше придивимо ся, то се шаниї повні води, які біляють ся на полотна. В той спосіб Бурі осушують землю, і силують її приносити їм той плід, якого їм треба. Межі двома шаниями находимо довжезні але вузькі грядки а на 10 борознів.

Села Бурів положені ліпше як наші; багато сіл такі як містечка. Кожда хата, чи то на селі чи в містечку, мурована з дуже дрібної і твердої цегли а дах з червоного черепу. Стаїні і стодоли коло хат також муровані і накряті дахами. Села у Голландії більші і менші. В помідім селі є читалища, каси і скілька склянів, а крім сего ще

громадський огорог (парк) і громадська пенарня. Така пенарня пече із разової житної муки хліби для худоби, бо більша часть Бурів годує корови печеним хлібом. По містах і коні годуєть ся таким хлібом, що не один із переселенців має видіти.

Бурі похотють найбільше пшениці, і тому находимо лиш білий хліб по хатах. Є і файне жито, але хліба вони із жита не печуть. Жито продає ся за границею і пече ся хліб для худоби. Кождий Бур має одну або 2 корови. Корови голландці не дуже великі але дуже молочні. Одна корова дає найменше 12 віл молока денно, молоко так густе, що споро пересипати его із горшка, то воно не тече а капає. Але се слаба корова. Ліпша дає денно 16—20 віл, а є і такі, що дають по 24 віл. Крім коров держать Бурі і вози. Така коза заступає нашу корову. Бурі фабрикуют сир і то в великій скількості, розуміє ся в молочарнях; той сир цілком кораблями забирають інші народи бо він дуже добрий і знаний на цілм світі. Коли Бур купує на армарку корову, то шукає на правім боці пооділі ребра. Коли меже два пооділі, влізають ся три палці руки, то корова має дати 8 до 12 віл молока денно, коли 4 палці, то має дати 12—16 віл. Є і такі корови, що межі ті ребра влізають ся ціла долоня.

Крім землі і худоби плекає Бур иньно садивану. В него коло хати ошчені дерева як в разі. Він ходить коло садивани ліпше як наш селянин коло дітий. Одні овочі продає, другі держать для себе, инші витискає на вино. Таке вино називає ся „Pomelo“ і в флімках продає ся до

міста. „Поміте“ має найліпший смак, і дуже здорове на жолудок. Лікарі кажуть п'яти се вино підчас горячки. Одна флімка $\frac{1}{4}$ літра (она) коштує 7 центів (14 сотинів). І так голландський селянин робить гроші на всі боки. Бурі косять ся по німецьки в сурдуті і споднях, а намість капелюха нашіють. Цілий тиждень вони працюють, а у неділю із кождої хати мусить бути хоч один член родини в церкві. По службі ідуть Бурі в церкві до дому, обідають а по обіді співають псалми а перед вечором ідуть одні до других в гості. Гостий приймає Бур так: На стіл кладе білий хліб, масло і чорну наву. З молоком наву дуже рідко п'ють. Хто не має капи, то кладе на стіл чайник. Потім сидить найбільше годину і відходить. Він іде до читальні а там застав багато людей що читають свійкі газети із міста і нові инважні змісту господарського. Деякі Бурі ідуть з цілов родин до міста, де заходять до великої гостиниці і там п'ють чоловім пиво а жінки, дітки і хлопці лімо-наду.

У кождій хаті находимо велику чистоту. Бурські жінки і дітки мнють навіть фундамент хати милом і цитров. Так само мнють хідник вибукований від хати до стаїні або до стодоли. Чистота у Голландії є першою їх падачею і першим плодом їх образованя — школи.

Кождий знає собі із науки поміч. Коли Бур не може тримати коні, то дає ему осягати иншу раду. Він держить 3—4 і 5 коні, котрими їде куда ему потрібно. Псалми косять молоко до міста і всяку ярину. Візки для коні на двоє більших колесих а инважні кошом. Там він годує 2—3 корці вого,

румунських і кацапських священників у руских громадах і переслідуване руских патриотів-священників як Малайчука, Калинюка і інших.

Ще на світських полях ми держимо ся сильно проти кацапів, бо жаден не засідає пр. ані в соймі ані в раді державній, але за те в церкві не можемо добути собі нам належного права завдяки церковним властям, які на кожнім кроці борються Кацапів. Церковні власті на Буковині тої думки, що православна церква мусить бути волоска хотий там в й Русини.

У всіх грецьких церквах має нарід, що до неї належить, своє право, лиш буковинські православні Русини не мають того права, щоби в їх церкві панувала їх мова, а не волоска. Церковне питання Русинів на Буковині вже так заострило ся, що вже годі дальше справу відтягати. А правительство стало перед питанням: Чи корисно для Австрії додавати до утяжливих національних спорів ще церковну сварку на найдалішій сході держави.

Вже свого часу з'явив монарх руский депутації, що признає, що єї скарги оправдані, і обіцяв ся справу корисно залагодити. Тому правительство повинно взяти ся за цю справу і єї вже раз привести до кінця. І то як найскорше треба поділити консисторію на два відділи, на румунський і руский, як се діє ся по інших краях із шкільними радами. Се було би ще найменше, що здало би ся на разі зробити, щоби привести до якогось ладу у православній церкві на Буковині.

Наші противники кажуть, що коли ми одержимо в церкві більшу свободу, то ми єї сейчас понесемо до Петербурга на торг; але буковинським Русинам досить вже того, що видять, як їх братів у Росії угноюють, і певно не забаче ся їм закушати й собі того петербургського добра. Буковинські рускі священники, які устояли ся мимо всяких Переслідувань зі сторони румунської консисторії і не дали ся заманити у кацапський табір, остануть і дальше вірними своєму народові і будуть борити ся проти всяких нападів на руский нарід.

Саме Австрія може почванити ся тим, що дає волю Славянам розвивати ся свободно, підчас коли Росія забороняє друкувати і розширювати свята писмо у рускій мові. Що ми не дамо ся, свідчить те, що ми мавмо вже свою інтелігенцію, яка виховує ся по своїх школах в патріотичнім дусі, підчас коли сего давно не було.

Тому що наше положення на Буковині на світських полях трохи корисніше, а правительство, як ми сподіваємось, приступить як найскорше до залагодження певного церковного питання на Буковині, то ми будемо голосувати за ухвалою державних видатків. Однак ми не зможемо таке правительство довго підшпирати, коли оно не підшпиратиме наших братів у Галичині а полишає їх на ласку і неласку Полякам. (Послови висказують життя і життя признає).

* * *

На другий день промовляв волоский посол Сімонінович, який твердив, що Русинам в церкві не діє ся кривда і що консисторія не провадить волоскої політики.

На се встав посол Пігуляк і доказами представив справу що Русини дійсно покривджені, що консисторія на кожнім кроці поспирає румунізаторських священників а переслідує таких, які вступають ся за народом. Докази наводять посол Пігуляк так із писань посла Оичула, який між иншим каже, що консисторія іменує проповідниками таких, що не знають мови народу і калічаниною та тарабанщиною нудять нарід, замість заговорити до него в живій і для него зрозумілій мові.

Мирослав Січинський.

(Засуд смерті потверджений.)

В понеділок, дня 21. с. м. відбула ся у Відні перед найвищим трибуналом нова розправа над жалобою невинності, яку внесли проти засуду смерті оборонці Мирослава Січинського, убийниці бунного галицького намісника графа Потоцького. Перед трибуналом заступав жалобу невинності руский посол до ради державної, адвокат др. Т. Окуневський, а яко заступник генеральної прокуратори виступав адвокат, совітник двору Войнарович. Насамперед адвокат др. Окуневський відпер закид, який зробив предсідатель львівського трибуналу, що Мирослав Січинський не діяв в імені цілого руского народу, коли згадав намісника Потоцького бо дуже велика частина Русинів, як наприклад, рускі священники, ба навіть руска партія соціалістична не улюбляла чину Січинського. Коли так, то чому, питав др. Окуневський, не поставлено Січинського перед суд, в котрім сиділи би самі рускі присяжні? Таким способом було би ся показало, чи Січинський не діяв в імені цілого руского народу, коли вбив намісника. Та ми знаємо, що на се не були би пристади Поляки ніколи, бож у них се вже була справа вирішена, що Січинський мусить піти на шибаницю. З якою нетерпеливістю очікували вони засуду смерті, се найбільше показує виступ одного присяжного судії, котрий, замість винуватити Січинського чому допустив ся такого тяжкого злочину, зачав его перед судом сварити.

Се нечувана річ, аби судія присяжний так поступав, тому і в жалобі невинності се поведене

виразно піднесено і сказано, що такий присяжний судія, що так собі поступає, не має права вносити далі сидіти на лаві присяжних і судити над Мирославом Січинським. Та на єїм не стало. В жалобі проти засуду смерті піднесено ще др. Окуневський багато інших закидів котрі по закону були цілком оправдані. Головною жертвою ся він проти того, що присяжні судії засудили Січинського на смерть, а рішучасно предкладають его лаві монарху, значить ся, жадають знесення того суду, який самі видали.

Помимо сих виводів адво. Окуневського, що заступав жалобу невинності, найвищий трибунал, по двогодинній нараді, відкинув єї та потвердив засуд лавісної лаві присяжних судіїв. Там отже скінчилась ся справа, котра тягнє ся вже так довгий час. Тепер стануло на тім, що Мирослав Січинський або піде на шибаницю, або буде помилуваний.

Від понеділка спочинає доля того молодця, що своє молоде життя пожертвував для цілого свого народу, котрий так гарячо любив, виключно у руках монарха. Ми не хочемо і подумати, аби слово монарха випало ніяк, як сего надіє ся весь руский нарід, але при тім не сміємо забувати і на те, що помилування може бути рішучого роду. Помилування може бути і таке, що не багато різниться від смерті, а декуди в гірше від неї. І коли би мало наступити таке помилування, то воно дуже болючо дало би ся відчутти у цілїм нашим народі, котрий, як сказав раз оборонець Січинського, „не кинув у него камінем“.

Мирослав Січинський в нас, син нашого нещасливого народу котрий від німів терпить безпощадні кривди що доводить его до розпачу. Тому ми в своїй останній бесіді у раді державній сказати наш посол з Галичини М. Лагодінський:

„Ви панове Поляки зробили з шибаниці Потоцького свого народного героя-мученика. Не забувайте Вам его Але лишніть нам нашого Січинського! Бо ми Вам отверто скажемо, що наш нарід гордиться сьм молодцем і то не задля его чину, але надля его гарної, чистої душі, его чистого характеру, его гарної любови до свого народу, котрому він приносить своє молоде життя в жертву. Ми гордимось сьм і тому що судоні знаємо і Ваші найбільші учені видали о нїм перед судом як найкращу оцінку.“

Тому засуду смерті Вашого (польского) суду не в силі затемнити его гарної, чистої душі. Ви засудили его два рази на смерть, два рази писали Ви его на шибаницю, але тепер вже суд не спочинає у Ваших руках але у руках нашого монарха і се Ваше щастя. На помилування Мирослава Січинського чинне нетерпеливе цілий руский трицятимільоновий нарід, що мешкає тут у Австрії і у Росії, а так само і наші брати, що вже від довшого часу мешкають у Америці“.

Рада державна.

Палата послів ухвалила видати на міністерства правної оборони, землі, рільництва, торгівлі і робіт.

Соціалні демократи поставили внесок на знесення мета на збіжжє і пашу аж до 31 липня 1910, а посол Зайц жадав, щоби над сев справою сейчас приступлено до розсуду, підчас коли (Німці) Штайнхейдер домагав ся, аби ся справу передати комісії, що нараджує ся над державними видатками. Палата послів ухвалила 240 голосами проти 118 передати справу знесення мета

запрагне 2 або 3 пєс і їде. Часом і жінка сидить на таким візку.

Для монахи мають Вури москитні збаник, котрі що дня чистять, так що виглядають як золото. Ярина запакована у круглих кошиках.

Нам може адалати ся, що Вури перебувають своє життя у сумній тишині. Але се не так. Вони роблять собі дуже великий правник раз на рік. Він називає ся „Кетшев“ і відбуває ся на зелені свята. Требає дві неділі. Підчас правника урядовий громадянський парк цвітє і фанами, приходять музика та грає а молодіж гуляє. Старі забавляють ся веселими оповідаваннями при домашнім вогні і медичниках. Крім того Вури є завзятими співачками; спів у них гомонить як десь так піч. Чи жінка чи дітка, чи що робить, чи їде, все співває. Тому у Вурих величави хори і музика. Вур завжди веселий, сьмілий і відважний.

Які Вури привітні, видно хочби з сего, що коли їде потяг з емігрантами, то вони знаючи що подорожні голодні, вивосять на станції конованими горічюї наві і сотки білого хліба, викликають із вагонів емігрантів і трактують їх. При тім все намути: прошу пане або прошу пані. Казу подають кождому у чистих порцелянових горничках, а грінни хліба з маслом або маргарином. Дуже жалують переселенців і дивують ся, що так багато їде до тої Канади.

Коли який Вур понав в нещастя, то зараз єї громадяни спішають єму на поміч. Коли єму треба грошей, то дають гроші, коли що иншого, то роблять все, лиш аби нещасливому помочи. Розуміє ся що всі Вури є християнами.

Небравів між ними нема, а то по перше, що нарід багатий, а по друге — там небрати остро заважаю.

Коли стане ся хтось до праці неадібним а жити не має із чого, то уряд громадянський купує єму катеринку і він ходять та грає, і в той спосіб дістає по пару центів. А хто вже не може і катеринкою крутити, то беруть его в дім до праці неадібних і утримують аж до смерті.

Я це перше сказав, що землі у Голландії мала, ну але видіте, Вури дібрали таке пасіє, вони вистудерували з кинжок спосіб, щоби землі давала рішні плоди. І на то чоловік сотворений, аби управляв землею аби землі розвивав.

Осьміта показала Вурам, що треба в годі жити. Вони дуже давно пізнали, що без сполучень сил нічого не відати. І як далеко вони зайшли! А у нас до звичайної читальні не хочуть всі селяни занести ся. У нас платять тато грошеву кару і сидять арештами, аби лиш дитину до школи не посылати, і тому то ми так на раді лишили ся. Як би Вури мали нашу буковинську землю, то вони би вже до неба побудували, вони би зробили другий рай на землі, а наш музик гарує і покидає так дорогу землицю та лізе у канадський пустиню, де лупать б шпир, нїм виробить навалачини оранці. Чому Вур не їде до Канади? Вури доступили до могутності, слави, багатства, веселости і відваги лиш через осьміту і єдність.

Вури нарід побожний. Коли хлопцеві 12 років, то перший раз ведуть его родичі до св. причастия, єму купують чорні річі, білу краватку і білі рукавиці. Так убраного ведуть чирмов до церкви, де

він сповідає ся і заступає ся. Коли дітьчина має 12 років, то роблять їй білу сукню і вельон як у нас до сльобу, бо дитина залучає ся а христом. З заду їдуть чирками родичі і своєю.

Голландські міста поділені на так звані чвертки. У кождій чверті є церква, школа, антика, почта, суд, уряд податковий, станція сторожі огневої і бюро поліції. На вулицях системи валишено. Всі склепи і реставрації держать Голландці. Жидів або вовсім нема, або дуже мало і вони займають ся перекупотвом або роблять по фабриках. Цілий промисл лежить в руках Вурів. Кождого дня рано привозять псалм із сіл молоко, масло і ярину.

В портових містах (Роттердам і н.) є всякого народу. Тут находимо і бідайших Вурів, що живуть з давних зарібків або з мореплавства. В тут такі Вури, що ціле їх майно одна чайка. Ново позити він всяку марфу до Німеччини а підти приносять і тим живе. На такій чайці є ціла родина. На ній родять ся, відбувають ся весілля і умирають. У чайці є кухня, спальня, а навіть пєс і домашня птаха.

Чайкар суну не терять. Не уміє добре ходити на суші, але за то на морю він пан.

Чоловином пливе він як хочє. Уміє на воді втікати або якогось парівця перебігти. Чи вода спокійна, чи грає як в горіжку, чайкареви все одно. Він на воді родив ся і єму на ній так як нам на суші.

(Конець буде.)

на збіжжя і нашу комісію, як таном спасувати мето на помину, а не слухати до зміцнення сил.

При параді над послідною точкою державних видатків звертає ся посол (Полки) Стоялов-ски й до всіх Славян в головно до Русинів і запевняє, що Полки не хотять навчати над дру-гими, але признають для всіх Славян справедли-вості, братерства і рівноправності. (Що казати, гарні слова! Коли б це було в дійс-ності! А преші говорити Полки зміють, але так робити, то янось їм жалко. — Ред.)

Нагле внесене

посла Спикула і товаришів в справі помочи для селян громад Ревної і Стрілецького Кута з нагоди шкоти, нанесеної хмарозомом в день 12. червня с. р.

Дня 12. червня с. р. наїстала громади Ревну і Стрілецький Кут червоноцього замського повіту (Буковина) страшна буря з хмарозомом, яка за-поділя так в сих громадах як і в околиці вели-чезні спустошеня, в наслідок чого пішло не лише багато господарських забудовань з водою, але й по-нищено поліві засівів.

Зваживши на те, що із сїєї причини монте потрібна скоро поміч для названих двох громад ставлять ся таке внесене:

Ц. к. правительство зволить призначити для мешальців сих громад, які потерпіли шкоти на будинках, на худобі, огородині або полівих за-сївах, значнійшу грошеву заемогу із державної каси.

У формальній справі вноситься ся, щоб се вне-сене уважано по місцї § 42. регуляцію на нагле і передано его комісії для наглядних справ для дальшого полагодження.

На засіданню палати посівів з дня 23. червня внесено слідуючі дві резолюції при параді над міністерством робітничим і прийнято їх одно-голосо.

1. Резолюція посла Василя:

„Завважає ся правительство, розпочати чим скорше будову дороги Винишці—Путилів—Плоска і задля той причини встановити між державні видатки слідуючого року потрібні кредити.“

2. Резолюція посла Спикула:

„Завважає ся правительство, поставити чим скорше міст між громадами Ревна і Стрілецький Кут з одної сторони а Мамайцями Новими і Ста-рици на Буковині з другої сторони і до того ужити державний міст між Чернівцями а Садатурою, який то міст має ся сими днями задля поставлення нового мосту знести.“

Шевченківське свято в Раранчу.

В неділю, дня 20 с. м. відбуло ся в Раранчу заходом тов. упр. студ. „Січ“ Шевченківське свято. (яко не було оголошене в часописах. — Ред.)

На свято прибув хор тов. „Січ“, проф. Прийма тов. проф. Домбровський, від акад. тов. упр. студен-тів „Союз“ прибули чотири делегати (хот тов. Союз на се свято офіційно не запрошено і за-галі робило ся все янось так, щоб о тім як най-менше хто щось знав; визнати лише чому се ста-лося так?) а-кад. філ. тов. Пуризановичем.

Свято отворив привітаням гостей місц. надуч. Марьянчук. Описав виступив, як перший бесідник проф. Домбровський. В своїй промові обговорив він популярно жите Т. Шевченка, дні его свободи та неволі.

Ми би що до промови не мали в прочім що закинути, коли би проф. Домбровський не був зій-шов з того популярного тону на вищий, а то на такий, що его нарід почав при кінці нерозуміти, а могли лише ті розуміти, до котрих могли добре виміряні слова: „Тих панівників, що творять собі всякі іділі“ відносити ся. Ми розуміємо дуже добре сї слова, знаємо куди они були вимірені а до кого виставило можна би їх пристосувати. Ми не знаємо, чи ті люди творять собі „іділі“, що виїшли таки з народу, що звязані з ним тісно, що між ним родили ся, між ним трудять ся і між ним умруть, (як се сказав відпоручник тов. „Союз“ — Ред.), чи ті, що незнають добре наших обставин, що незнають ні звичаїв, ні обичаїв народу і стара-ють ся так словом, як і ділом відвернути від народу його рідних питомих синів.

Они добре знають, що они того синівського місця не годні заступити, они добре знають, що коли роведнають вступити в автономно молодіжню, як іа інтелігенцію, повстане порожнеча, ані нічим не дасть ся вповнити; одним їм се балдує, они творять „іділі“, бо мають певну ціль, яку переслі-дують саме творенням тих „іділі“, саме там роз-в'язуваням. Проф. Домбровський повинен був хоть перед народом з такими натяками не виходити, бо має шасте, що нарід їх не прозумів так, як може того ему бажало ся. Натхнен его звернені проти домородної молодіжні і інтелігенції не по-хвалили ні місцева інтелігенція, ні всі ті, що описали о них довідали ся. Проф. Домбровський мав би найменше права робити так неоправдані за-в'язки, бо ми знаємо дуже добре, що він будучи через два роки проф. в Сереті не робив там нічого, лише бавив ся з нацапами і румунізаторами та по-

павив винця, отже творив собі справдішні „іділі“. По промові проф. Домбровського відсидівав хор кілька пісень, почім забрав слово відпоручник акад. тов. упр. студентів „Союз“ Вал. Бриндзан, який промовив до зібраних більше менше ось як:

„Прибули ми сюди до Вас як відпоручники укр. академічного товариства „Союз“, щоб при-в'язати Вас, дорогі брати-селяне, шире і сердечно в Вашим сьогоднішнім так красивим, так величавим Шевченківським святом, яке пригадувати буде Вашим наукам-правникам ті часи, коли то вже і батьки їх почали шанувати пам'ять найкращого сина Русь-України. І радо прибули ми на се свято, там ми діти, ми сини руського народу, ми бажали потрудити ся на народній ниві, бажали стати хосенними членами нашої суспільності, щирими захистниками прав нашого люду. Ми бажали пізнати жите нашого народу, его зви-чай і обичаї, щоб могли встати як один муж і добувати ся красотою долі нашому народові. І щож ми тут бачимо? Бачимо гарне, пишне руське село, бачимо добрих і приїтих лю-дей і думаємо собі, тут, де така славна сила палає, тут де воля, де так гарно і люблю, тут і людем нашим янось лєнше жити і в Вога врітти їм лєнше. Однак, дорогі брати-селяне, оно лиш по части так. Бачимо справді чудовий Богом благословенний але і Богом забутий край. Во придививши ся ближше, бачим вже і цілу гірку сільську бедолю“. — Всеїдики обговорює далі лише політичне і економічне положення укр. народу на Буковині і задачу, яка припадає на укр. молодіж, як заборону красної долі нашого народу. Своєю промовою закінчив він так: „Кінчу, звертаючи ся ще раз до Вас, дорогі брати-селяне: Дай Воже, щоб той руський дух, щоб той дух Шевченка ніколи не загинув в Ваших серцях. Таж були часи, коли то інші народи знущали ся над нами, го-нили, батожили нас, розбивали нашу силу, впо-сали нашу кров; вважали нам все, вважали нам що найдорожше на світі, вважали нам волю, але не вважали з наших грудий наше шире руське серце. Вір, руський народе в твою будучність, бо моло-діж українська, що з тобою родилась і з Тобою вмере, та молодіж не дасть тобі загинути, а по-веде тебе до культурного жита, до світла, по-веде тебе на стрічу сонцю золотому.“

Ся промова, виголошена в надзвичайним ре-торичним таланом і з великим запалом, зробила на присутних селян могуте і сильне враженя. З не-одного она покотили ся слези на землю, бо слова бесідника запали сильно в душу кожного при-сутного.

Дальше співали місцева мішаний хор дуже красю народні пісні, а двоє дітей, хлопчик і дів-чинка виголосили досить добре декламації, в чім заслуга місцевого учительства. Співали ще хор то-вариства „Січ“ кілька пісень а проф. Прийма за-кінчив свято промовою.

Свято вишло загально досить величаво. На-роду виїшло ся кілька соток, що не мав місця поміститись а локалі читальні. Місцева інтелі-генція прибула вся, з виїмкою гр.-кат. пароха отця Рана, якому Шевченківське свято видно не в смак. Гр.-пан. священик о. Прилич, хоч не належить до нашої народності, запрошував людей в церк-ву на се велике свято. Чи не найбільше труду по-ложило коло сего свята місцева учительство, в першій мірі надчитель Марьянчук і п. уч. Яро-шинський, які не щадив вілних трудів, ні коштів, щоб спровождити гостей до Раранчі і їх угостити. Начальникови громад і всім тим, що вислали фіри за гостями до Чернівців, належить ся шире подяка.

Видно було на сїм святі, що нарід вже горне ся до своєї інтелігенції, але та інтелігенція най не думавити, бо горе тій часті інтелігенції, яка ста-рає ся відчужити від народу его справдішних при-ятелів, его природних просвітителів, бо его такі он нів.

НОВИНКИ.

Чернівці, 24. червня 1909.

Навсидар. Пятниця 25. (12.) Онуфрій, Петра, рим. Вільгельма. Схід сонця 3 год. 53 мин., захід 8 год. 11 мин. — Субота 26. (13.) Акилина, Янова, рим. Івана і Павла. Схід сонця 3 год. 53 мин., захід 8 год. 11 мин.

Убийство в Кучуроні-Великім. Кілько то дїха не прийнято в науку людям пиянство, кілько ро-дин іде через пиянство попід шлоти а їх майно переходить в руки проїнаторів. Кілько злочинів поновляє наше парубоцтво а пиним стані. Спитайте всіх тих, що сидять в'їдлі, високи в логих тюрем-них льохах, за що они і через що они там сидять, а всі они вам скажуть, що через пиянство. Кож-дий знає дуже добре, що чоловік в пинім стані тратить всю притомність дає ся ширати до такого вчинку, на який він в тверезім стані і думати не хоче. Чи вваля би прим. парубок на танцю в го-лову витягнути ніж і пі за се пі за те застромити его в животу в груди, в голову або куди вже поведе ся, або бити ся колами, а часом паніть і скаррами різати ся, коли би він не був пиянім. А що в на-слідком такої бійки? Занятно те, що оден або

й більше іде в землю гнити, а той, що був, іде до Станіслава в тюрьму свої дні коротати. Та на-ли сї шкоти приноситься пиянство, она підкопує таном в чималій мірі наше адорюваня. Треба лише придивити ся добре пиякам, а побачимо, що они упали так на адорюваня, як і на розуми. Пияк зви-чайно набросаний, жовтий в лиці з червоным носом, в 30 літ починає він вже світити, лїсїти, тратить пам'ять, а десь коло 40—45 літ треба забирати ся заїдси і їти туди, звідси вже нема повороту. А діти пиний значайно слабосильні, марні, хиралі а при-тім всім тумановаті і дурноваті. Що річ так має ся, се мають нагоду бачити наші люди десь в доні на своїх нещасних братів, що впади жертвою сїї при-страсти — пиянства. — Сими днями лунали ся в Кучуроні-Великім убийство. Парубки виїшли на-танець пині почали сварити ся а далі і бити ся. Іван Чесієка і Михайло Кердей кинули ся на На-зарія Будника і побили его так, що він на кілька хвилин віддав Богову душу. — Назарій Будник спочиває вже сьогодні в могилі а его убийцїни си-дять в Чернівцях в прим'їалі і вижидають шари. І кілько то убийств не лучає ся через горілку в наших околицях майже що танюти в сїм, то в тім селі, і кілько красивих господарств не продає ся на підатках по більшій часті через пиянство, бо в тій мірі як пишні проїнаторів наповнюють ся грїшми, а тій мірі народне майно зменшає, кілько людий синівників се іде передчасно в могилу, сїль-ко сліз і проклятих вириваєть ся з тюрем, а кримі-наліи і наде на адресу алькоголю а маймо того ніхто не старає ся серіозно саму лихоню зарадити. Вої, що мають в сїй справі рішаючий голос мо-вчати, вдають, що нічого не знають. Місто того, щоб запобігти лихоні а горі тям, щоб не пре-дпаляно алькоголю взагалі, хіба за лікарською ре-цептою, накладають судяи, які судять вчинки пия-них. — Коли отже нікому лишому не лежить ся справа на серцю, то повинен сам нарід почати бо-роть ся з своїм найбільшим ворогом алькоголем. Сільска інтелігенція, учителя і священики повинні зашлати товариства тверезости і притягати до них людей як раз тих, що пють, і так з часом вдало би ся викоринити пиянство з поміж нашого народу. — Хотять підвищити пани податок від горілки і пива, а знають они, що нарід темний (головно пиний), о тім думав? пияки якуть, що коли горілка стане дорожша, то повино буде і ліпша. Отже тут цілком заведуть ся пани в надїях, коли думавати, що нарід перестане пити, коли горілка подорожє. Кому лежить справді добро народу на серцю, той буде шукати інших средств, якими би удало ся викоринити пиянство. А таким средством було би не підвищення податку від горілки і пива, а заведення монополі на алькоголічні напої; се значить, як вже сказано, щоб алькоголічні напої а головно горілку продавало лише в аліках за лікарським дозволом. А тоді можна ручити, що за оден тиждень не стало би пиянів по селлах і містах, що таню запрацьований грїш чи то сїльського, чи мі-ського робітника не йшов би на користь проїнатора а на користь того, що его запрацьован. Справді зменшили би ся троха державні доходи, але нам здає ся, що державі пошнїю більше заложати на адороних тілом і духом горожанам, як на більших доходах. Відпаде троха доходів, але відпаде і бо-гато розходів, бо не треба буде будувати тільки криміналіи, утримувати тюремних сторожів і т. п. Над сими повинні міродаїні чинники застанувати ся і не дивити ся на сю справу через пальці, бо ся справа надто важна для народу, можна сказати, важніша від всіх інших, якими до тепер зани-мали ся.

Оповідки, іменованя і т. п.

До „Січ“! Комітет академічної молодіжї в Чернівцях задумав буз урядити Мавелівське свято, але непередвиджені причини привелили его відсувати се свято на пізнійше, що подає до відома нашим Сїчовинам, до яких звертаю ся о участь в акадїїм святі. Повідомляємо Сїчови-ків про відсуненє свята, тому, аби не їхали до Чернівців на дармо і не робили собі коптів. — Комітет.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 24. червня 1909.

Нью-Йорк, (Америка), 24. червня. (Кб.) Доносить а міста Піцбург, що там вибухли у рудниках газ, в наслідок чого 150 людий засинаю і підито ціл-ковито від свїта. Кілька пожалієних трупів вже віднайдено.

Царгород, 24. червня. (Кб.) По припорученю міністра війни заказано газетам писати щось про війско або воєнні кораблі, як також про спрова-дження муніції для воєнів і тале инше.

Петербург, 24. червня. (Кб.) Від вчєра заслабдо 75 людий на холеру а 19 умерло.

Гренволл, (північна Америка), 24. червня. (Кб.) Тут і в цілій околиці дало ся туті два рази сильне землетрасєнє. Населєнє дуже занепокоєнє і по біль-шій часті покинуло місто.

Союз руских хліборобск. спілок на Буковині „Селяньска Каса“

стоваришене зареєстр. з обмеженою порукою
в Чернівцях, вул. Паньска, число 33.

приймає для опроцентованя вкладки до обороту на книжочки шадничі і в біжучім рахунку та платить від тих 5%, а на рахунок належних до Союзу кас 5¹/₄ до 6%, перебирає посередництво при фінансованю всяких підприємств, перебирає до переходу цінні папери, дорогі металі і інші дорогі цінності, складає вади і кавції під як найдогіднішими умовами, купує і продає цінні папери на рахунок своїх комітентів, посередничить при закупні всяких машин і знарядів для рільництва, огородництва, домашнього господарства і промислу та всяких рільничих продуктів, уділяє всякі поради в справах кредитових і хліборобських.

Урядові години:

Від 9—12¹/₂ год. передпол. і від 3—5 пополудни.

Ukrainische Rundschau

одинока українська часопись на німецькій мові, що виступає інтересами українського народу перед культурним світом, накладає рід на місяць з об'ємом 48 сторінок і додатками і коштує на рік лише 8. Кор. з обов'язком надіслати інформативне резюме передплати з часописом. Адреса редакції і адміністрації: Wien XVII/3 Frauenfelderstrasse, 2.

Г. ФАЙЛЕС

усувач нагніток

Чернівці,

ул. Руска ч. 8.

5 до 10%

дешевше як всюди
продають ся прибори до писаня
В С К Л Е П І

„Укр. Видавничої Співки“
в Чернівцях, ул. Пилипівна число 6.
(побічна від жидівської) (—)

Найлучше і вже випробоване
средство на ревматизм есть
NERVOL

„Назва пралина забезпечена“
аптекара др. Ю. Францова

в Тернополі

Се є знаменито універсальне средство до
катараня против всяких ревматичних
болів, простудних, ливних болей, паз-
ничий гістії і ревматизм. Прому ува-
жати на назву „Nervol“ і не при-
мати ніяких „Nervitina“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (еле-
ментар) в Кор. з оплатою і опаківкою.
Тисячі листів з подякою. — Вислаха
2 рази денно до всіх країн.
В Чернівцях на складі у Шейда
і Фонтіна, в Селетані в дрогерії
медикаментів Стерншуга.

КОСИ!

Карпатські коси Нр. 000 з маркою „Косар“ в англійській сталі, сребристо сталеві, мають тонку як папір і легку як перо вістрю, котрою різко як бритва найтвердшу пенку то в гірську трісну і збілю. Що лиш під таку косу дістане ся, перетинає ся на однім замахом на стону. Коси ті дуже нові і використовують ся і у знепечути тяжкий труд солонина до половини. Легкий труд в полі радує кожного хлібороба, тому кожний хлібороб повинен мати коси карпатськими сребристо сталевими косами з маркою „Косар“. — Коси Нр. 000 є найлучшою англійською сталлю найлучші в цілій Європі і легкі:

Довгота в сантиметрах:	65	70	75	80	85	90	100
Ціна однієї штуки Кор.:	2-10	2-20	2-30	2-40	2-50	2-70	2-90

На кожних косах має одну косу даром і до кожної коси даю один напівметровий брусок з найлучшої сталі. — Менше як 5 штук не послав ся. Вислахаючий має заплатити 4 К на доставку; бач на доставку також не вислав ся. На напівметрові нічого не вислахаю і пошту самі сплачуємо.

Хто приймає з торг 21 К, той отримує одразу 11 мів по 65 см. довжи і 11 косиць з найлучшої сталі карпатської. — Хто приймає з торг 22 К, той отримує 11 мів по 70 см. довжи і 11 косиць. — Хто приймає з торг 23 К, той отримує 11 мів по 75 см. довжи і 11 косиць. — Хто приймає з торг 24 К, той отримує 11 мів по 80 см. довжи і 11 косиць. — Хто приймає з торг 25 К, той отримує 11 мів по 85 см. довжи і 11 косиць. — Хто приймає з торг 26 К, той отримує 11 мів по 90 см. довжи і 11 косиць. — Хто приймає з торг 27 К, той отримує 11 мів по 95 см. довжи і 11 косиць. — Хто приймає з торг 28 К, той отримує 11 мів по 100 см. довжи і 11 косиць.

Молоти і ковала до кленаних кіс по 1 К за штуку.

Серпи з зубами з англійської сталі мають збілю так легко, що в руках їх не чути. Штука 60 с. Хто замовить 10 до 20 штук, дається 2 штуки даром.

Бруски до острівні кіс 50 с. за штуку. При закупні 10 штук дає ся один даром.

Важливі належить почтонею переказати, щоб не втратити грошей на особні картки і писемні.

81 (11—36)

Адрес: Александер Копач, Струтин Вишній,
пос. Рожитів.

Великий зарібок

приносить побічне заняття кождому господарю, купцям підприємцям,
урядникам і т. п.

До виробу

Цементових дахівок

не треба фахового знання. До того спеціальних машин також не
сплату ратами, достарчає

155 (—)

І. ШИМОНОВИЧ

Чернівці, ул. Святої Тройці ч. 20.

склад фабричних машин для загального цементового виробу.

Проекта конктів і цинки даром. — У всіх місцевостях Буковини
і східної Галичини, пошукуванні заступників. — Писемні оферти адре-
сувати на поштову фірму.

Найперше і найбільше буковинське естаблісєма в тій галузі.

Хемічна пральня і фарбарня ДАМСКОЇ І МУЖЕСКОЇ ГАРДЕРОВИ,

уніє рмів різнородних матерій, як: футер, матерій на
меблі, гардинок, занавісок, портнер, рукавичок Glacé
і корунок.

Спеціальність: Хемічна пральня і фарбарня
шовків найліпшої сорти. Взірцева фарбарня і зна-
менита пральня фіранок ріжного рода.

САЙФЕРТ і ТУЧАПСКИЙ, Чернівці

Централка:
ул. Руска ч. 15.

Мірні ціни.

159 (—)

Замовлення з провінції сейчас.

Цінники даром і оплатно.

Нові друки для шкіл народних

а то:

нові **свідчення** для учеників і учениць **повторних**
курсів і нові **лісти виплати** (Zahlungsliste) для учи-
тельства, можна дістати в друкарні „Рускої Ради“ в Чер-
нівцях, уліця Петровича число 4.

державами, де судиї вибирає ся прямо з народу і платня такого судиї виноситься річно від 15.000 до 90.000 франків. Отже виявляючи Угорщину і Росію, то положення судиїв у всіх прочих державах Європи багато ліпше як в Австрії. Навіть в Румунії мають судиї ліпшу платню як у нас, коли ми знаємо на те що найменша платня, яку там дістає дефінітивний судиї на початку своєї кар'єри, виноситься 7.000 франків; таку платню дістає у нас ледве який старий совітник.

Я вважаю лише на платню, яку побирають судиї у сусідній Німеччині. Важна австрійських судиїв о підвищенні платні і заведення системи після скінченості років служби передано свого часу товариство сполучених австрійських судиїв міністерству просвіт у формі прохального писма.

В інтересі поваги стану судейського і юристичного племена судівництва потрібно реформи що до системи оплати судиїв першої інстанції, як се заведено в сусідній Німеччині, а то в Пруссії а недавно також в Саксонії.

Зі становища Русинів домагаю ся я, щоб судова влада настановляла в руских околицях Буковини лиш таких судиїв, як і можуть визнавати ся легальним слідством про аналіз рускої мови (армаж), а вгодом також легальним слідством існиту арістості з руского. Щоби се уможливити, треба завести в руских околицях руску, а у волинських округах волинську мову як обов'язкову по тамошніх середніх школах. Я кажу се не може з яких національних або шовіністичних, але такі в практичних причин. Бо котрий судиї не розуміє мови народу, не може бути добрим судиєю. Він не може так добре виразити ся, а до того треба ще знати докладно мову і дух того народу, щоб можна було его добре розуміти (Посол Піпалк: Але ма що, писар переведе го на німецьке!) То наш судейський товмач.

Мої товариші з Галичини вже не раз обговорювали в палаті сумне положення руского народу в східній Галичині і кридали, які там діють ся Русинам на всіх галузях публичного життя, і змалювали се за помістю примірів. На Буковині жде лише дрібка з цілої рускої нації, яка числить 30 мільонів, а то 300.000 Русинів. Кажуть, що Русинам на Буковині поводить ся в кожнім огляді ліпше як в сусідній Галичині. Се правда, що нас на Буковині правительством і уряд не переслідують за наше політичне переконання, але наша мова у публичних урядах не користує ся з прав, які належать ся їй по державним законам.

Виради уряду, іменню суди, політичні і фінансові влади приймають писма, виготовлені в рускій мові, але їх не валагоджує ся в рускій

мові, яку признано в Буковині крайною. (Посол Котлар: В якійже?) В німецькій! (Посол Котлар: І ви не можете нічого і задоволені?) Як-би ми були задоволені, то я не говорив-би про се.

Таке саме дїя ся і Румунам. В послідних роках можуть буковинські Русини зазначити на волі народного шовінізму великий воступ, бодай о стільки, що з нас вигнали пома вне громади, а який не було-би школи. Тому процент аналіфобізму серед нашого населення де дані все монішав. Розуміє ся, що народні школи у руских областях рускі, селівська дитина вчить ся читати і писати по руски. Як-же може селівський розуміти цілу школу і радо причинити ся до її отримання, коли навіть всі документи із уряду писані німецькою мовою так, що ані він ані его діти не можуть ті документи читати і їх розуміти. (Посол Котлар: І ви з тою задоволені?) Прошу мої панове, всі твердити, що ми задоволені. Ми живемо в згоді і мирі з прочими народностями в нашій краї, навіть з Німцями і не думаємо робити їм кривди, але то з природним правом кожної нації мати право і поміч у власній мові головню при судах того краю, який она адавен-давна замешкує.

Що відноситься ся спеціально до судів, то в розпорядженні а дня 17. серпня 1864. ч. 7017, яке містить в собі багато точок про уживання рускої мови в суді.

(Конієс буде.)

Скільки поправок.

(Конієс.)

Одно з першорядних завдань, що вимагають свого справедливого розв'язання, є урегулювання відносин трох руских племен: великоруского, українського і білоруского. Справедливе розв'язання сего чисторуского питання міцним цементом скріпить єдність імперії і підійме її великодержавне значіння. Тоді як несправедливе загрожувє в більш менш далекій будучині волинню небезпекою. Зараз розв'язати цю справу дуже легко.

Три рускі племена уявляють з себе три індивідуально окремі одиниці, нездатних до асиміляції. Одному з них випало бути „собиравелем“ руских земель. Другим уійти в державу, утворену національними усями першого, прийняти державне „начало“, в своїй генезі і процесі утворення великоруське. Таким чином до єдності походження приєдналась ще єдність державного моменту, що міцно скріпила всі три національності в одно державне ціле. Але бувши єдиним цілим в державному виисі сего слова, рускі племена в культурно-національній відносині були і лишили ся окремими народами. Імперська національна практика змішала і підмінила державну єдність єдністю національною, замінила реальне „понятіє о трьох руских народностях“ фактичним „понятієм єдиного руского народа“, вложивши в розуміння — „русскій“ значіння великоруський. В результаті апарат репресій і державних „воодійствій“, направлених на денационалізацію двох руских народів: українського і білоруского на їх обрусіння.

Ключ до справедливого рішення руского питання лежить там-же, де лежить і ключ до рішення всіх національних питань: треба признати право кожного народу на своє національне самовизначення. На превеликий жаль навіть великоруській громадській колу, а ще більше урядові, далеко від такого розуміння руского питання.

Промова М. А. Славинського зробила надзвичайно гарне вражіння. Для багатьох з славинських гостей вона була приємною новиною. Коли, напр. Славинський згадав, що тільки чотири роки перед сим Українцям дозволено друкувати свій письмен на рідній мові, оклики здивованія вивалились з їх грудей.

Після промови М. А. зібрання стало дуже холодно відноситься до українофобських висловів невинної правди. Їх слухали неуважно або і зовсім не слухали. Паріували-ж їх нападки уже самі Росіяне. Галичане а сим вибивались, щоб звернути на себе увагу зібрання. Але якийсь всього потерпілий факт навіть під своїх же нападках пригасів. Після одної з промов гр. В. Вобрицький оам уже виправдував ся.

— Що-ж нам робити принажете з сими господами (галичанами), коли запросимо до себе Українців, гнати їх від себе чи що?

Маклаков різко підтверджував, що російський уряд сам на свою голову біду накликає: з питання руського вимислі его розв'язання він роздуває для цілої держави смертельну небезпеку.

Палко і з великим натхненням говорив П. Львов і проф. Погодін.

Перший заявив, що славинський рух тільки тоді буде мати успіх, коли він демократизуєт ся, завоює собі симпатії народних мас. Українство, на его думку, се один з найдемократичніших на-

ціональних рухів. В сему его небезпека для обрусителів і взагалі асиміляторів. І в сїм его сила. Російське суспільство і славинські круги а упрямством незнання тільки по інформаціям, дуже пристрастним і одностороннім, галичанх его ворогів. Оратор закликав ближче знайомитись з українством, пророчий ему велику будучиність і радий обережнійше відноситься до галичанх інформацій.

Нарада була дуже до речі. Бо тут же випустив Вергун і старав ся довести зібранню, що Українці-чорносотенці і реакціонери, а в приватній розмові з Мільоном Дудикевич почав був розповідати, що М. А. Славинський новім не Українець, а Поляк а Поділі і тем чорносотенець. Але Мільон, з присущим ему ехидством, виволухав Дудикевича до кінця, а потім ідо зауважив, що Славинського він знає як своїх пять пальців і без інформації Дудикевича: знає, що він не а Поділі, а а Волки, що він не чорносотенець, а правдивий надет і т. д. Вергуну-ж дав гарну відповідь Охачович А. А., нагадавши ему про російську рідню галичанх москвофілів — Савенків і архимандритів Віталій — та порадавши ему, коли він вже такий ширий прогресист, запровадити свій прогресизм акучі в Філенічем у „Нов. Времени“.

Промова проф. Погодіна асе була прихильна до Українців і до Білорусів і сміливіше про те, що він, професор за останній рік добре ознайомивсь з українською справою і відніс ся до неї цілком об'єктивно.

3 внутрішніх справ.

Відень, 25. червня. (Кб.) Міністер судівництва предпозив законопроект в справі тимчасового спорочення судейської приготівної служби. Палата пана правила закон про пошести серед худоби, закон про торговельних помічників, закон в справі заборони уживання фосфору у фабриках сріпників як також законопроект що до висоти оуми, міродатної в карнім осуджуванню якогось проступку. Слідуюче засідання завтра.

3 парламенту.

Відень, 25. червня. (Кб.) В ході бюджетової роботи скаржити ся посол Малік на винищення німецького елементу із полудневих альпійських країв і Побережя Словінцями і нападая на словінського посла Грібаря задля его інтерполяції, в якій еей заклада німецьким професором, що протегують німецьких студентів і т. п. За всі лайдацтва і безправства належить ся послові Грібареві лиш кілька порадиких позиччанів (Живі протести зі сего-ромі Савенків, посол Малік відповідає послові Грібареві кілька протестів, що п. Словінець Веклович забуває в тім самім томі. Доводити-важкий замір; посол Малік закликає ся до коридору.)

Посол др. Штрафкер представляє сумне господарське положення Буковини, уявляя неможливим надумити із сего убогого краю плановані податки і підносить конечність справедливої реформи податків, щадячи при тім слабших і притискаючи до платні тих, що заможнійші. Бесідник жадає конче заключити торговельних договорів, переведення забезпечення старости і достаточних заряджень проти дорожничі на пошину і наводити цілий ряд бажань Буковини, а то: поставлення нового будинку для черновецького університету, основане державної реальної школи на Буковині і впадогдомови желізничних ліній. Бесідник скаржить ся, що жидівські ділчата відносять ся насильно у католицькі монастирі, формулює виписи домаганя жидівщини після повної рівноправності, неограничене переведення державними законами усадибаченої рівноправності і признання тих прав на всіх галузях. (Окласки). Нараду, що тривала 12 годий, перервало. Слідуюче засідання завтра.

Кошут в клубі партії незалежимців.

Будапешт, 25. червня. (Кб.) Сьогодні вечером явив ся міністер торговлі Кошут в клубі партії незалежимців, де его прийнято грімкими окликами: Ей! Міністер Кошут заізвав членів партії до згоди і замітив, що партія мусить уважати, щоб не допустити ся жадалих спрайностей. Він сподіває ся, що члени партії мають до него повне довіра, як буде старати ся також оправдати. Тимчасом предложено членам партії письмо до підпису, із завою, що партія незалежимців обетая при своїм домаганю в справі основаня незалежного угорського банку в році 1911 і протестує проти заходів здержати коаліцію. Коли Кошут про се довідав ся, заявив він, що се зовсім злишне, щоб члени тої самої партії наложували на себе взаємні з'обов'язання, розуміє ся, він не сумніває ся, що члени мають довіра до себе.

Справоздане

а діяльності тоє „Українська Школа“ в Чернівцях від 15. лютого 1908. до 13. червня 1909.

З жалем мусимо передовсім снімути страти, які наше товариство понесло в померших членах за посідний рік. Смерть забрала нам надучителя

Смерть! будь моїм підданым,
Ти диконом(,) царю,
А ми в Крилатою соборно
Саужитимем в парі.
Усі цуртом співать пам'ятку по осидові(,)
Упокой(,) пенельний дідьку,
С твоїми лихими
Душу скарю та мерзену
В пенельному димі.
Бо вона шпакетну Польщу
Вмів підбивати(,)
По три шкурі що-пирок
З України драги, —
Тим шкурами сарими
С Турчаном ділитись,
Щоб на ням позапоровані (sic!)
У полі небитись.
Дратувала вона довго
Запоровані голо(,)
Пона кишло толубами
Шпакетними поно.
Тоді а палічі та з мертвих
Сав'яніц адіймала(,)
Из шпакетів трусила гроші,
Та в Москву втікала.
У московське серце влізши.
Ковані дурала,
Аж поки шпакет у руки
Износ захонили.
За товстий ніс Москалюгу
Водила туного,
И злилася добрим плем
З анциу самого.
Розноїла мир хрещений
Шпакетом без ліку(,)
А найбільше Україну(,)
Сипую валку.
Упокой же її, дідьку,
В пенельному димі(,)
У багнюці попилаєш
С твоїми лихими!

(Далше буде.)

Васили Турушанна, учитель Петра Лисного, учитель Юрія Буцка й одного з найвідоміших громадян молодого населення Ксенофона Якубовського.

Нім перейдемо до справовання головного товариства, мусимо спитати про успіхи, які наш паріт досягнув в сім році на полі шкільництва. Передовсім засновано заходами чернівецької філії курс для дальшого образования української молоді, Оголошено сего курсу в житті і його дальшого розвитку заслуналися п. краєвий інспектор Омелян Попович, п. радник шк. Лев Галицький, учитель Опанас Руснак і учитель шк. упр. Казимир Петрашук, за що їм належить особлива подяка.

З великою радістю можемо повідомити містку, що вже незадовго адієсний с. давня національне жадане українського населення міста Чернівців, себто заведення національних народних шкіл. Довго боролася та наша товариство як і наше міщанство за заведення цих шкіл. Аж сего року вдалося нашим заступникам в міській раді остаточно переперти сій проєкт. Помимо того, що до наших жадань прилучилися й Полки і Ромуни із своїми жаданнями, то все мусів міський радний наш лідер-ловий п. др. Галін ужити великого зусилля, щоб віддати сій проєкт із міської ради до остаточно погодження краєвій шкільній раді. За гідне становище пана д-ра Галіна в справі нашого народного шкільництва в Чернівцях належить панови докторови признати і подяку.

Вийши спитавмо про найважливіші здобутки для нашого шкільництва, а се є засноване члесто української гімназії в Визначенні і розділі учительського семінара на український, румунський і німецький, який би мав настановити в початку нового шкільного року. Околом цих двох здобутків заслуналися українські послы парламентарні з паном Ніколаєм Васильком на чолі. Подяка їм всім за се, а з особня панови Ніколаєви Василькови.

Засіданні виділу центрального товариства було вісім. Вони погоджували біжучі справи товариства. Передовсім подано о зміну статуту що до імені товариства. Правительством прийнято до відомости зміну статуту і наше товариство зве с. а. н. „Українська Школа“. В справах видавництва прийняв виділ до відомости праця пана уч. Канюна „Діагностика“, надіслано другий наклад методики читання й писання п. Омеляна Поповича, та прийнято до відомости праця пана др. Кордуби „Історія для приготування курсів“, яка не забаром піде до друку. Методичну працю дописав п. Гавришук надрукувала чернівецька філія своїм накладом.

Виділ намірив два рази уладити наукові курси для нашого загалу. Заходи розбилися за задля того, що не мож було знайти представитів. Другий раз переджував с. виділ над уладженням університетських феріальних курсів для учителів вже в поспішних часах. Ся справа мусила бути ще предметом нарад загальних зборів, щоб викласти на новий виділ обов'язком уладження таких курсів, коли збори виступили за с. н.

За цілий рік випустило всего на всего 4 кор. на виставці в філії, а 30 кор. прислала заставлення філії в останній час. Тут годять с. писані Високому Сеймови правому сердечну подяку за уділене задоволення в сумі 1500 кор.

Всіх приходів мало товариство 5,078-43 кор., а доходів 2,458-98 кор. Готівна в насі становить 2,619-45 кор.

Найкраще розвивалися с. філії: чернівецька, мінська й заміська, кишинівська. В прочих був рух або дуже малий або такий не було ніякого. Много філій не прислало навіть справовання. Найліпше представляють нам рух у деяких філіях слова писаря виділу німчанської філії. Він пише нам між иншим таке: „В цім році 1908 року відбули с. головні збори під проводом контрольного, бо головні й заступники не було. Та по виборі „нового“ виділу „старий“ виділ не передав досі мимого урґенції касу а сам не скликав ні завідання „старого“ виділу, ні зборів“.

Коби добра воля, буде ліпше!

О. Руснак,
голова.

О. Вовчалко,
писар.

НОВИНКИ.

Чернівці, 25. червня 1909.

Наєндар. Субота 26. (13.) Агеліна, Яноза, рм. Івана і Павла. Схід сонця 3 год. 53 мин., захід 8 год. 11 мин. — Неділя 27. (14.) Н. 4. по С. Елмо. М. рм. Н. 4. по С. Володисл. Схід сонця 3 год. 54 мин., захід 8 год. 11 мин.

Чернові відзначення. На сій темі напечатали ми кілька дописів в круті с. свідченнях, в котрих посліди, як заняли с. діяльністю свідчанців оо. Бріджанів, викликала особливий уваги. Наша газета не має на цім ширити роздор а скупити всі веретні патної суспільності до народної праці, тому в сій справі не помістять дальших оуниціцій, що виробіт між ними ухвалили і зарад партії на вчерашнім засіданні.

До відомости наших послів і краєвого президента. З Шубранца пишуть нам: Просимо о поміщенні спідуючої дописи в газеті „Вуковина“. Перед кількома тижнями була поміщена дописи в газеті „Ву-

ковина“ а Шубранца, в котрій дописувателі скаржуться, що коршми в неділю і святя наші пропінатори тримають отворені і продають горілку. В тій дописі просить, щоб ц. н. правительство дало наказ громадянскому начальникови як також жандармерії, щоб не дозволяла пропінаторам коршми отворені тримати. Кождий в ш. читачів певно тої гадки, що вже коршми в неділю і святя заперті, та де там, тепер ще гірше діє с. н. Пропінатори цілком висмівають закони правительства. Коршма що неділі і святя від досвіта до цілої ночі отворена, і люди напивають с. лиш самою серілкою, бо один пропінатор мав досі одержати право в неділю і святя продавати пиво і вино. (Ми цікаві знати, хто дав тому пропінаторови повніл продавати пиво і вино в неділю, думаємо, що ні правительство, ні старості щось подібного не зробило б. — Ред.) Замість, с. н. названих напівків шинкар продає лиш саму горілку, він лиш просив о позаві, щоб миг продавати горілку і шветим лиш очі замастити, бо мушники ніко вінони не пють, а пиво хіба лиш дома на яких обавних. Ми ще раз просимо нашого Ексц. пана президента, щоб пан президент дав розказ, щоб коршми були в неділю і святя заперті, бо ганьба для цілої громади, що святищені кравить в церкві службу Богу, а пропінатор викидає по одному панови на дорогу стрімголов, а коршма напротині церкви. Сторонські люди дивують с. н., що скрив коршми позамикані, лиш в Шубранці ні. (Коли правительство мимом скарж в часописях не зробило відповідних зааряджень, то значить, що властим не так дуже ходити о народне добро, тому звертаємо с. до наших послів і просимо зробіти відповідні кроки в сій справі. — Ред.) — Громадяни.

Збирання шкільної оплати в середніх школах. Щоб заощадити труд і страту часу при купуванні марок для шкільної оплати заридило міністерство, що з новим шкільним роком не буде с. більше купувати марок, а буде платити с. шкільну оплату на поштові шадичі книжочки. Дирекції середніх шкіл прилучують с. до чинного поштового шадичого руху. Від 1. липня с. р. не буде с. вже більше продавати при публичних касах і податкових уладах марок на шкільну оплату. Хто вже купив собі такі марки наперед, нехай зверне с. в тій справі до краєвої шкільної ради, яка зверне за марки назад гроші, наколи она не ушкоджена і не утиснена.

Footballmatsch. Минувшій неділі по обіді відбула с. між українською та польською молодіжкою, на просторій толої за міським цвинтарем гра в м'яч. Зацікавлення було велике, о чім свідчило незначтальне число публички, таж нашої як і польської. Околом години 5-тої розпочали с. гра, в котрій наша дружина тримала с. через цілий час дуже добре і тактовно. Та в другій часті мусила вже наша друж. в причині цілком „неспортивного“ поведіння одного Полки перервати гру, через що вістала борба непорішена. Чернівецька „Gazeta Polska“ пишучи у своїм останнім числі про с. гру пише: „Мимом того, що не закінчено гри, ми все нині можемо висказати нашу думку про неї. Пималіємо дружини польську і руску. Що до останньої, то у неї брак проуміння гри як такої, тому прийшло до острих перепалок між одними і другими і потягнуло за собою перерву гри ще перед рішенем. Так говорить „Gaz. Pol.“ і представляє нашу дружини як менше партію і незрілу, ніж тим як польська дружина являє с. після її характеристики від кожного зглядом вишостою. Свою „внесність“ показали Полки і с. разом в тої спосіб, що один з їх борів підчас гри так брутально ударив одного Руснака коліном в череву і руками в груди, що наша дружина в причині такого „культурного“ поведіння зараз перестала грати, та відмовила і на будуче гру в Полкиами, а не як говорить „Gaz. Pol.“: „Полки подавали Русинам за гру“. Так мала с. річ в дійсності, а коли „Gaz. Pol.“ пишеть, що польська дружина при training-у (лиш не такім як повинно. — Ред.) стане набабром на чолі вуковинського football-у, то ми проти сего нічого не маємо, один з своїх сторони зареєструємо отсей перший „виступ“, аби лишив с. на пам'ятку.

Оповідки, іменовані і т. п.

3 гр. прав. вищої дівочої школи в Чернівцях. В неділю, дня 27. червня 1909 розіграли с. сего річна вистава ручних робіт і рисунків учениць і потрапила до понеділка, дня 28. червня околом 6-ої години по полудни. На початку вистави о 11-ій годіні перед полуднем відбулись с. гімнастичні вправи учениць в гімнастичній салі під проводом учительки Софії Тарасової. По полудни околом 5-ої години того самого дня виставлять учениць в салі рисунків побіч волосної штуки також і руску, імено: „Понарава несправа“, штука Олени Кудальської в перекладі О. Макарушки. — Дирекція заарештує П. Т. публичку на с. святя. Вступільний.

Загальні збори читальні „Рускої Весіди“ в Кременяну відбулись с. дня 4. липня с. р. о 2-ій годіні по полудни в таким дневним порядком: 1. Справоване діяльності за рік 1908. 2. Стат обрахунок. 3. Вибір старшини. 4. Вільні внесення. — За старшини: Юрій Граматович, голова.

Звичайні загальні збори „Рускої Весіди“ в Драчичах відбулись с. в неділю, дня 4. липня с. р. в будинку каси пожежничої і шадичої для громади Драчичів о 3-ій годіні по полудни із спідуючим порядком дневним: 1. Прочитане протоколу. 2. Вибір старшини. 3. Вільні внесення. — Михайло Вікеш, голова.

Звичайні загальні збори товариства „Січ“ в Драчичах відбулись с. в неділю, дня 4. липня с. р. в будинку тутешньої каси о 4-ій годіні по полудни із спідуючим порядком дневним: 1. Вибір старшини. 2. Ухвала в справі купна синави. 3. Вільні внесення. — Давид Прокопчук.

Прегулька в чернівецькій міс. Чернівецька інтелігенція устроє в неділю дня 27. с. м. з шкільною молодіжкою прегульку при чім шкільна молодіж устроїть маленький концерт з сінвами і деламаціями. Околиця чудова і дуже принадна. Просить с. охочих із околиці до участі. За наплати молока власне і пиво постарало с. іду комодий мушть собі сам привезти. — Іла Лаон, надучитель.

Подяка. Українська академічна молодіж в Чернівцях задумала була урядити величаву Мазенинське святя в цілі задемонстрованні проти святичави Податкової битви казюною Росією і тим показати, що мимом того духом ще бодрі і саме підчас святи офіційальної Росії не будемо молчать; та наша суспільність не підперла нас морально в сій ділі. Мимом наших просьб френкениши на пробах була слаба, чому комітет був привололений відпочити „Мазенинське святя“ на пізніше а тимчасово зложити головню ви. панам за дотеперішню участь в пробах як найшпирішу подяку. — Комітет.

Із штуки і літератури.

Про Юрія Федьковича, написав Овип Маковей. Книжочка „Рускої Весіди“ за май і червон, ч. 201 до 202. Ціна 50 сотинів. З двома портретами Федьковича (одним зовсім новим). Зміст: Батько і мати Федьковича. Федькович у Молдаві. Ф. у війську. Ф. у Путілові. Ф. шкільним інспектором. Ф. у Львові при „Прогесіт“. Ф. знову у Путілові. Ф. в Чернівцях. Який був Ф.? Що Ф. писав? Демон того, що Ф. написав: У Вероні Шенках. Девятер. Рома. Добуш. Опришок. Хоч се книжочка невеличка (39 стор.), мимом того она для нас велика цінна і заслугоє на те, аби її перечитав кождий Русин, свідомий, щоб довідати с. докладно про життя поета, несвідомий, щоб заграти с. прикладом життя Федьковича до народного труду. Для всіх нас книжочка велика цінна, раз що описує життя найславнішого Вуковича, відтак що подає нам докладні відомости про него в жерел ще недружованих і то також простою мовою, що є прозрозуміла і кождий підросток. З біографії Федьковичових ніхто таж немо не дознав правдиві імі поета, не відлюстрував его роднинні відносини, его побут в Молдаві, у війську, Путілові і Львові. Дуже цінна его характеристика, добрі і злі черти его характеру. В також короткий та вірний образ его письменської діяльності як також зразки его писань. Др. Маковей довший час займався с. дослідом буковинської історії, на тій якій написав ряд гарних популярних оповідань і давай-ним і теперішніми нашим письменством, чого добутком видане поезий С. Воробієвича „Над Прутом“ і приладжене до друку его оповідань, видане повної біографії і поезій Григорія Воробієвича і переписи і обширної життєписи Ю. Федьковича (у виданні тов. Шенчани). За отсю послідну книжочку дякуємо сердечно авторови і „Рускій Весіді“, она напевно ознає цілю, для якої написана. Дістати її можна в напелерії „Рускої Весіди“, Чернівці, ул. Петровича 2. — (С.)

Телеграми „Вуковини“.

Чернівці, 25. червня 1909.

Прага, 25. червня. (Кб.) При доповняючій виборі на посла до ради дорманної вибраний вістачесний народний соціаліст др. Svihak 2078-ма голосами проти молодіжеского кандидата, котрий отримав 1967 голосів.

Рим, 25. червня. (Кб.) Палата прийняла бюджет міністерства заграничних справ в тайнім голосуванні 207-ма голосами проти 64 голосів.

Мессина, 25. червня. (Кб.) Нині в ночи дал с. чути сильний підземний гуриг. Кілька мурів завалило с. 3 людей ніхто не потерів.

Білгород, 25. червня. (Кб.) Міністер внутрішніх справ Міосавієвич подав до даясній причини порішення з одним міністром товаришем.

Будапешт, 25. червня. (Кб.) В кругах партії незалежним утримує с. чути, що міністер торговлі Кошут поклиналий на адіянцію до цісара, котра відбуде с. в суботу.

Берлін, 25. червня. (Кб.) Німецький райхотат відкинув законопроект в справі снадкових податків.

Звичайні загальні збори каси пожиткової і шадничої для громади Драчичів стов. зар. з неомб. пор. відбудуться в неділю, дня 4. липня 1909-го року в касовім домі о 2-й годині пополудні із слідуєчим порядком денним: 1. Прочитане протоколу. 2. Справоздане касове і прийняте білітсу за рік 1908. 3. Доповняючий вибір старшини. 4. Ухвала що кожний член каси зарозом мусить бути членом тутешньої читальні. 5. Вільні внески. Старшина.

Загальні збори каси пожиткової і шадничої для громади Ленківці прив. і камер. відбудуться в неділю, дня 4. липня с. р. о годині 2-й пополудні в „Народнім Домі“ в Ленківцях прив. з слідуєчим денним порядком: 1. Справоздане касове за рік 1908. 2. Вибір членів старшини. 3. Вибір ради надзорчої. 4. Вільні внески. Старшина.

Ukrainische Rundschau

одинока українська часопись на німьцькій мові, що заступила інтереси українського народу перед культурним світом, виходить раз на місяць в обемі 48 сторінок і доходить до кожного інтелектуального Русина передплачує за часопись. Адреса редакції і адміністрації: Wien XVII/3 Franzensbühlstrasse, 2.

5 до 10%
дешевше як всюди
продають ся прибори до писання
В СКЛЕПІ
„уєр. Видавничої Осміки“
в Чернівцях, ул. Пивнична число 6.
(побіля від жидівської) (—)

Г. ФАЙЛЕС

усувач нагніток

Чернівці,

ул. Руска ч. 8.

Складайте свої ошадности в „Рускій Касі“.

Власний дім, вулиця Паньська, ч. 33.

РУСКА КАСА ДЛЯ ОЩАДН. І ПОЖИЧОК

стоваришене зареєстроване з ограниченою порукою

в Чернівцях

перенесла свої бюра з вулиці Петровича, число 2,

до власного дому при вул. Паньській ч. 33.

„Руска Каса“

„Руска Каса“

„Руска Каса“

„Руска Каса“

„Руска Каса“

приймає вкладки на книжочки і бжучий рахунок та опроцентує їх на **5 процент.**

уділяє вексели і гіпотечарні позички під дуже користними услівями.

купує і продає цінні папери на рахунок своїх комітентів.

дає своїм вкладникам домові скринки шадничі.

найбільша свого рода українська фінансова інституція на Буковині, виплачує своїм членам дивіденду від паїв, яка виносила до тепер **6 процент.**

Родимці! Складайте всі свої ошадности в „Рускій Касі“. Вступайте громадн в члени „Рускої Каси“.

УРЯДОВІ ГОДИНИ:

Від год. 9—1½ в полудне і від години 3—5 пополудни.

Власний дім, вулиця Паньська, ч. 33.

Вступаєте в члени „Рускої Каси“.

КОСИ!

Карпатські коси Нр. 000 з маркою „Косар“ з англійської сталі, оребрено сталеві, мають тонкі як папір і легкі як перо вітра, котре ріже як бритва найтвердішу пошину то з гірську траву і обіже. Що лиш під таку косу дістане ся, перетинає она на однак замахом на стону. Коси ті дуже пошпи с'успотребляють ся і улаштують тяжкий труд ошадника до половини. Легкий труд в полях радує кожного хлібороба, тому кожний повинен носити зли карпатськими оребрено сталевими косами з маркою „Косар“. — Коси Нр. 000 з найлучшої англійської сталі найлучші в цілїм світі і згані:

Довжота в сантиметрах:	65	70	75	80	85	90	100
Ціна одної штуки кор:	£10,	£20,	£30,	£40,	£50,	£70,	£80,

На кожних десятих кіс даю одну косу даром і до кожної коси даю один жарморний брусок з найлучшої плати. — Менше як 5 штук кіс не послав ся. Заовлашчуй или прислати 4 К задатку; бо задатку такою не аказав ся. За ошадниками нічого не числямо і почту самі ошадники.

Хто прислав з гори 21 К, той отримає заплата 11 кіс по 65 см. довжи і 11 жемонь з англійської плати жарморної. — Хто прислав з гори 22 К, той отримає 11 кіс по 70 см. довжи і 11 жемонь. — Хто прислав з гори 23 К, той отримає 11 кіс по 75 см. довжи і 11 жемонь. — Хто прислав з гори 24 К, той отримає 11 кіс по 80 см. довжи і 11 жемонь. — Хто прислав з гори 25 К, той отримає 11 кіс по 85 см. довжи і 11 жемонь. — Хто прислав з гори 26 К, той отримає 11 кіс по 90 см. довжи і 11 жемонь. — Хто прислав з гори 27 К, той отримає 11 кіс по 100 см. довжи і 11 жемонь. — Хто прислав з гори 28 К, той отримає 11 кіс по 105 см. довжи і 11 жемонь.

Молоти і ковали до кленання кіс по 1 К за штуку.

Серпи з зубами з англійської сталі мають збіне тая легкі, що в руках їх не чути. Штука 50 с.

Хто замовить 10 до 20 штук, дістане 2 штуки даром.

Бруски до острона кіс 50 с. за штуку. При закупні 10 штук дає ся один даром.

Замовляти наділяти почтою переказом, щоб не тратити грошей на особі картки і писма.

81 (12—36)

Адрес: Александер Копач, Струтин Вишний,
почта Рожнятів.

Найперше і найбільше буковинське етаблїсема в тій галузи.

Хемічна пральня і фарбарня
ДАМСКОЇ І МУЖЕСКОЇ ГАРДЕРОБИ,
унїс рмів ріжнородних материй, як: футер, материй на меблі, гардинок, занавісок, портнер, рукавичок біасе і корунок.

Спеціальність: Хемічна пральня і фарбарня шовків найліпшої сорти. Взірцева фарбарня і знаменита пральня фіранок ріжного рода.

САЙФЕРТ і ТУЧАПСКИЙ, Чернівці

Централка:
ул. Руска ч. 15.

Мірні ціни.

189 (—)

Замовлення з провінції сейчас.

Цінники даром і оплатно.

Філія:
ул. Кручена ч. 1а
теперішня ул. Д-ра Райса.
Виконане без закиду.

Великий зарібок

приносьть побічне занїте кождому господарю, купцеві предпрїимцеві, урядникові і т. п.

До виробу

Цементових дахівок

не треба фхового знаня. До того спеціальних машин талон на сплату ритами, достарчає

186 (—)

І. ШИМОНОВИЧ

Чернівці, ул. Свѣтої Тройці ч. 20.

склад фабричний машин для загального цементового виробу.

Проспекта коштів і цінники даром. — У всіх місцевостях Буковини і східної Галичини, пошукувані заступники. — Писемні офери адресувати на повишу фірму.

Нові друки для шкіл народних

а то:

нові **свѣдоцтва** для учеників і учениць **повторних курсів** і нові **лісти виплати** (Zahlungsliste) для учительства, можна дістати в друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях, улиця Петровича число 4.

Передплата на „Буковину“

платна в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
- Росії: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.
- інших держав: на цілий рік 40 ер., на пів року 20 ер.

Для місця і особи буде вислати „Буковину“ раз на тиждень підписую і констатують було на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі число 10 сотинів.

Оголошення констатують по 10 сотинів від одностипальної стрічки або 11 місяць хрибним друком (пекіт). При підкораванні або при річних замовленнях значний опус.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.

виходить щодня крім неділей і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях, ул. Петровича число 2.

Число телефону 176.

Адреса для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна усно порозуміти на що для від 10—11, рані 2—3, поштовими листами і електрикою.

Надсилає по 40 ер. від стрічки, при частійших замовленнях відповідний rabat. Ресурси газети читані цілий рік порта. Ресурси газети редакція лише на повсякденні застереження і залучення початкової намісності.

Циркулярні листи приймають по 2, 3 і 4 сотини від штук.

Намісності за лінійні марками поштовими не приймає ся.

Рада державна.

Бюджет ухвалений.

Палата послів покінчила бюджетову дебату і прийняла артикул, що відноситься до міністерства скарбу.

Посол Крєк поставив внесок на зчережене 5.000 корон в бюджету сего міністерства, що віднинено при поіменнім голосуванню 229 голосами проти 210. Опісля прийнято фінансовий закон. Між прийнятими резолюціями в також одна, що закликає правительство пересправити в угорським правительством в справі знесення торгівлі в спосіб біржових термінів як також ціла на жоліво.

Палата прийняла цілий бюджет на рік 1909 і фінансовий закон в третім читанні. (Посли гратулюють президентові міністрів).

Між впливами знаходиться ся внесення пос. д-ра Скедлі і товаришів між иньшим в справі управління діловодства судових канцелярій і інтерпеляція пос. Грігоровича в справі видалення з Австрії одного румунського проф. університету.

Промова посла Василя.

В ході бюджетової дебати навивав посол Василю по полудни до виводів президента міністрів про становище правительства зглядом Русинів і замічує, що буковинські Русини можуть взяти се без заганя до відома. Се заслугою не лиш теперішнього але й попередніх правительств, що на Буковині заведено таку адміністраційну систему, яка не робить жадної різниці між поодиновими партиями, а полишає їм цілковито залагоджене краєвих справ, підчас коли оно саме лиш

управляє краєм. Бесідники обговорює бажане Буковинців що до господарки, жадає збільшення числа старостів і повітових судів на Буковині і т. н. і кладе надавчійно велику вагу на залагоджене краєвих фінансів.

Буковинські послы стоять як і перед тим на тім становищі, що конечно заведати загальне, рівне виборче право до сойму; але они побоюються ся, що до заведення сего виборчого права мине багато часу і до того часу Буковина впреть ся перед пропастью. Буковинські послы не можуть згодити ся на сповне сих широких питань.

Бесідники витає радо те, що теперішній міністер просвіти і віроісповідання уважає православне церковне питання не локальним питанням, але високо політичною справою; висказує також свій жал, що посол Шойсволь, який накинув ся був торік на него в палаті, мимо процесу, яким доказано нестійність всяких піднесенних закидів, що й доси не звинив ся ізза тогідного поведення. Що до становища правительства до галицьких Русинів виводить бесідники, що з політичного боку було-би користним, коли-би правительство заявило, що прихильне галицьким Русинам, але сеї прихильності не може оказати на ділі.

Через таку заяву можнаби цілу відвічальність за все те, що діє ся в Галичині звалити на коло польське. Можливо, що і правительство потерпіло би на тім в дечім, але ненависть руского народу до вождого правительства і самої держави зменшила би ся. Бесідники волів би добачити сполучення всіх Славян у палаті послів під проводом Поляків і Русинів чим

здійснене пліннів Крамаржа. До неослабленості, на чолі котрого стоїть — може і без відома пос. Крамаржа — рід Романовичів і его прихвостній, Русини не будуть ніколи горнути ся та бесідники не знає чи Поляки після своєї минувшини мають причину таку ідею підняти.

З палати панів.

Палата панів прийняла закон о епідемних і закон в справі скорочення часу праці і замиканя склепів торговельних промисловців зі зміною ухвали палати послів, після котрої постанови сего закону не обовязують у купилевих містах підчас сезону. Довша дебата розвинула ся над внесенням, в котрім закликається ся правительство аби воно в справі санації краєвих фінансів предложило в найближшій часі відповідні пропозиції. Член палати панів Євене мотивує резолюцію, в котрій закликає правительство, аби через придбане фінансових засобів забезпечило успіх санації краєвих фінансів. Член палати панів др. Епінгер домагав ся, аби правительство одну часть тигарів народного шкільництва перебрало на себе і поставив в тім дусі додаткове внесення. Міністер др. Віліньський закликає ся, в огляду на внесення предложене в справі санації краєвих фінансів, проти поправок дра Епінгера, котрі не є таким справедливим ключем, яким по думці бесідника є предложене правительство. Мимо трудностей правительство буде в осени рішучо обстоювати при своїм предложенні. По прийнятті внесення комісії і додаткового внесення дра Епінгера, та резолюції члена палати Скєні, поре-ведено вибори до делегацій.

Слідуюче засіданє завтра.

С. Преческий.

„Иродова морока“.

(Далше.)

Яна V.

(Входять поважно Гайдамака. На ему все нове та осягине: червоні шаравари, жовті сантани з острогами, шапка кучма ш червоним верхом, з верху жуван голубий з видітами, а підниш жовтогорячий, поше увесь у золоті. При боці шаблянка(,) у руці келеп.)

ГАЙДАМАКА:

А чи довго вам, ледачі,
Кружите веремію?
Я з вас клатих людодів
Видавлю олію!

(Всі обомліли, Москалі ховаються за престол.)

ЧОРТ:

Не бійся(,) царю, не бійся(,) Крикдо(,)
Не бійся и ти(,) смерті!
Я проклятому ітаниці
Мушу носа втерти!
Ось(,) нехай ріануть мушви
Козака під уха, —
Не вадержить, затавчує
Піднишній псаюха,
А тим часом чортівина
Шибне ему в зуба,
Мусять впасти та засвуги,
Або дати и дуба.

(Мушви ріжуть козака з загородив, Москалі виходять помалу за престолу.)

ГАЙДАМАКА:

Пек їх матері, як добро
Играє троїста!

Тиб кзав(,) допомагає
Сила ій нечиста!
Так и бути, покини те(,)
Ироди(,) сподарю,
Пок и по запорожці
Підковами вдарю,
(Тавцює и приспівує)
На Врані повинна(,)
Искрутив ся сатана.
Ой(,) чого, чого скрутився?
Во Слав міру народився!
Гей(,) гоц годана!
Потанцюймо козака!
Треба жити, треба й бити(,)
Наша доля тана!
Потанцюймо, звеселімося,
Годі вже журитися:
Дана нам Господня ласка
З Москалем побитися.
Всеплає Москаль війсьню
На вироги одного.
Не злимався козак війсьню(,)
Во янован на Бога.
И поміг Бог козац-лі,
Як козаць Давиду
Наробити Москалеви
На всі роки етяду.
Гей(,) гоц(,) годана!
Потанцюймо козака!
Треба жити, треба й бити(,)
Наша доля тана!
Треба бити Москалюгу(,)
Погану личину,
Воронити від нахаби
Матір Україну.

(Танцюючи, Гайд. слабає, хитває, хміль розбірає козацьку голову, підношує ноги. Ударив ше раз на парнедіка, покотивсь колесом, таї протягся та захріп на всю світлицю.)

ЧОРТ:

Отпер(,) не нам настала
Щаслива година:
Набагнітуєм(,) на ніки
Собачого сина!
Козиб нам его як небудь
Вилнуги у пекло,
Булоб тоді на сім світі
Усім злюнам тепло.
Во сама собою Правда
Не адіє нічого,
Як почанута(,) козарюга
Усі до одного.
Ану(,) Смерть, кидай косу,
Візьмемося за его;
Я під бері, а ти напниє
Та бери під ноги.

(Силкуючи з двох та не зведуть Гайдамака и місця.)

СМЕРТЬ:

Ой(,) козиб оей Гайдамака
Не був не змірає(,)
Знав би він мене, як знав
Гайцеля собана.
(Штурха его косою з досади):
Я вже косу пономана
Не одну на злюці,
А в его на має стругу
И баньку на думці!

ЧОРТ:

Царю! дай Москал хоч трохи,
Во нечиста сила
Вез Москальської підмоги
Тут не робить діла.

(Ирод захнув Москалем, Москалі, крикнувши свою уру! (іс!) підходить близько Гайд(,) коли це Гайд. як захроне! вони так и підскакнули.)

*) = От тепер. — С. Я.

Промова посла Семаки

з дня 18. червня 1909 при бюджетній нараді.

(Конець.)

В агаданім розпорядженні сказано ось яке:

1. Буковинські суди мають в випадках, коли мають до діла в партіях, що знають лиш румунську або руску мову, списувати зізнава обжалованого і свідків по можливості в мові так, що в них спасує са протокол, або списувати до протоколу бодай важкіші місця із зізнава обжалованого або свідків в румунській або рускій мові, коли він попри одну з цих не знає також німецької;

2. коли партії зложують присягу в рускій або волоській мові, то дотичні протоколи мають бути в тій мові списані або бодай формули присяги запроваджені в дотичній мові;

3. треба на те уважати, щоби при парних і головних розправах над обжалованими, які знають лиш румунську або руску мову, судові урядники як також урядники прокуратури та оборони володіли мовою обжалованого, дальше щоби розправа і засуд, відбували ся в тій-же мові як можливо, то й его причини були оповіщені в мові обжалованого;

4. так само повинно ся вживати друків, коли-би показала ся потреба різних завізвань, декретів для опікунів, протоколів всякого рода та розпоряджень, лиш в румунській або рускій мові*.

Отже се, мої панове, наші права в законнім агаданні (Окляки). Та однак се розпорядження вже застаріло, бо обставини тимчасом змінили ся. Се розпорядження вже закує і несправедливе. Закує що не знає, що на внесення мусить ся списувати протокол, провадити розправу і видавати рішення лиш в рускій мові, а несправедливе, бо вимагає лише тоді — і по можливості — списування протоколів по руски, коли партії знають лиш сво мову. Що до сеї точки, то противить ся се рішення XIX артикула державного основного закона.

До народу належить також его інтелігенція: то она не мала-би права зізнавати перед судом в мові свого народу, хотий она розуміє і німецьку мову? Чи се не кривда?

Отже писане агадане розпорядження жакже, що, коли покаже ся потреба вживати різних завізвань, декретів для опікунів, протоколів всякого рода та розпоряджень, то до всего повинно ся вживати румунських або руских друків. (Окляки). Алеж, мої панове, мій час обмежений. О спільно я знаю, то таких друків в рускій мові нема по наших судах. А їх безперечно потрібно, бо сезони при кожній нагоді, на кожнім вічу та справозданню сваржати ся, що не можуть читати завізвань та відповідей із суду в чужій мові.

Був такий випадок, що сезони не прийняв завізвань до суду, бо оно було встановлене не в рускій мові і для него незрозуміле.

Потім завізав его дотичний судия ще раз, наложивши на него грошаву кару і коли той прийшов, сказав сезонинові, щоби йшов собі до Росії, коли хоче мати завізвання в рускій мові. (Слухайте, слухайте! — Окляки).

Отже до Росії посилають наш нарід, коли він уповідає ся за свої права, признані ему державними законами. (Окляки).

Я маю саме під руками сваргу каси райфайзенки з Кучурова малого, що суд відмовив на руске писмо по німечці, додаючи, що він після розпорядження в 17. серпня 1864 ч. 7017 не обов'язаний залягоджувати рускі писма в рускій мові. То правда, що в тім розпорядженні не стоїть нічого про те, що суд обов'язаний відмовити по руски, але се слідувало із самого XIX артикула державних законів. Покинула ся також на рішення державного суду в дні 3. липня 1888 ч. 450, в яким вказує ся: Після розпорядження XIX артикула державних законів сьмій кожний австрійський державний гороманія надати, щоби писмо, яке він виготовить в одній із краєвих мов і подасть до уряду, було залягоджено в тій мові.

І є той думки, що національне питання в Австрії можна залягодити лиш таким законом який був би обов'язуючим для всіх королівств і країн, заступлених у раді державній.

Та доки ще прийде до ухвалення такого закона, то треба обов'язати уряди на Буковині, а іменню політичні і фінансові як також суди, щоби на рускі писма відповідали по руски і то на руских друках.

Розпорядження в року 1864, яке часто споминає ся що до уживання рускої мови при судах, вже застаріло. За часів его видана було мало руских урядників по судах, як також взагалі по всіх урядах на Буковині, ми мали ще мало народних і середніх шкіл а майже жадної інтелігенції; хотівши перевести рівноправність, треба було конскрипції.

Місця в тім розпорядженні „по можливості“ сьогодні вже оправдані, тому жадямо ми, щоби буковинські суди обов'язано трантувати руску мову в кожнім агаданні зарівно як німецьку при суді як в цивільних так і в парних справах, рускі писма, подана, сварги і т. п. не лиш приймати, але також залягоджувати їх в тій самій мові, з рускими партіями списувати протоколи в рускій мові, а всім завізання, припоручення і оповіщення видавати також в рускій мові.

І на желяницці мусимо ми поспаржати ся. Для слуг при желяниццях треба службоного регуляміну також в рускій мові, но при буковинських желяниццях служать також багато Русинів, а годіно межі нинішніми урядниками. Се люди, які ледве що розуміють чужу мову.

Що ся відносить до середніх шкіл, то маємо ми на Буковині одну чисту руску гімназію у Вишинці, дві утранистичні, а то у Кірмани і Чернівцях. Ми бажавмо, щоби наша молодіж навчилась також добре по німечці, бо се є потрібне їй до прожитку і тому що вже з давнь-давна німецьку мову уживають по багатьох місцях Буковини. Але ми не хочемо, щоби нашу молодіж десятикратно по школах і тому, що їй тільки приходить терміноложія в чужій мові, мусіла перепадати, і то головню при науці природовисси та фізики. Нехай вже веде ся по німечці науку німецького та історії, але прочі предмети повинно ся вивчати по руски.

Тому що мій час до бесідувани дуже короткий, то я кінчу бажанням заразом, щоби правительство сповнило наші доматаня на книжонім і культурнім полі.

Ходить тепер о бюджет, і при сій нагоді нагадаю ся і на писав одного нинішнього політика, який сказав, що ухваленням бюджету доставляє заступництво народу олію, якого вонче потрібно, аби можна вдержати в русі механізм держави.

Коли ми зі взгляду на різнородність відносин на Буковині будемо голосувати за бюджетом, то будемо однак рішучо поперати наших братів з Галичини в борбі проти польської гегемонії, яка старая ся їх на кожнім кроці аласидувати. (Численні живі окляки. — Посол Будаківський: Але ви голосуєте жакже того за правительством, яке уміє са Ру-сиків у Галичині!) Як би ви жили серед таких обставин як ми, то ви так само поступили би собі. (Численні окляки.) Там нас власти не переслідують — прошу дуже. (Окляки.) Взагалі уважаю моїм обов'язком аробити правительство на се уважним, що то в его інтересі мати бачність на руску націю і підирати сій нарід в его національних і культурних заміганнях, не лише з того становища, що рівне право для всіх, але також зі взгляду на те, що територія, замешана Русинами, находить ся на східній границі монархії, що нарід синадає ся по більшій часті із сезони і що лиш заміжно, задоволене сезониство є найспівнішою і найспівнішою підпорою держави. (Примамка.)

Петербурскі екскурзанти в Київі.

„Рада“ доносить, що дня 3. червня с. р. прибули в Київ петербурскі екскурзанти з проф. Он. Погодіном на чолі, щоби обшановитися з місцевими національними відносинами. Цією екскурзантів є обшановити всі славянські землі і пізнати жити-бути всіх славянських народів.

На стадії стріли екскурзанти представили упр. клубу, з якими они оглянули найважкіші місцеві упр. старовини.

Вечером тогож дня в помешканні українського клубу відбув ся бенкет, в якому мали участь представники місцевого українського, польського і російського громадянства, та приїдні гості. Бенкет розпочав ся коло 10-ої година вечером вступною коротенькою промовою голови клубу М. В. Лисенка. Д-ій Лисенко читав гостям промовою на українській мові. Головою бенкету обрано було проф. М. С. Грушевського. Далі всі промова виголошено було мовою російською, за нимтеом двох промовців: Поляка і Білоруса, які говорили своєю рідною мовою.

Д-ій Жебуньов говорив про те, що до сего часу Росіяне ігнорували український рух, але тепер помічають ся серед поступових російських кругів зацікавлення українством. З свого боку Українці з охотою підуть на зустріч взаємному порозумінню між двома братніми народами.

Проф. М. С. Грушевський висловив своє задоволення з провдого того, що російська молодіж порішавши ознайомитися з славянщиною, насамперед зупинилась в Київі, центрі української культури. Зараз українське культурне жити в Київі далеко невідповідать тому, чого можна було-б сподівати ся від мнгомилионового народу, але треба зауважити, що ми переживаємо тільки початок підходження української народности, розвиток якої було припинено спеціальними обрусительними законами. Український народ найтисше зазнав на собі темної сторони панславистичних замігання, се-б то тої раси, що, впрокидаючи ся до нового національного жити, дужчі славянські народи ходять поглянути слабіші. З чужими культурами бороти ся левше, з близькими-ж труднійше. Близьку культуру не можна накідати народови замість его

ЧОРТ:

Тю, мерзеві! боїте ся
Конацького храпу!
Тільки й сьміль* там, де можна,
Запустити лату.

ПРОД:

За царя, за віру й царство
Рушай на воцарство.
Щоб на війні пачувало
На світі кацавство!

(Москалі знов живнулись, крикнувши уру! и знов відсочили,) бо Гайдамака захріп сграшено).

ЧОРТ:

А бодай ви показались
З вірою своєю,
Не царем своїм и царством,
Ще попрубую (іс) в крила
Свої розпустити
Та вхопиши Гайдамаку
До пекла летіти.

(Тріпа крилами як півень, насакає на Гайдамаку зверху і затума ему па'юра в груди.)

ГАЙДАМАКА (крик(а) сок:)

Що се лавить по грудній!
Та по пузу в мене?
Чи се мина, чи жидівське
Кощея м'ясо?
СМЕРТЬ! (відбавжуючи Гайд. носовикам):
Запустил бо ему ніхті
У самі жупани,
А не в тіло, бо проснецца,
То всі ми пропали!

* повинно бути: смілі (= сьмільні.) — С. Я.

ГАЙДАМАКА (смовчавши жа жон:)

Де се к? в якому шнику,
У який оранці?
Те, та се ж Чортика с Смертю
Коло мене справді!

(Ударив калепом чорта—той так і збився. (з ніг— С. Я.) Тоді до Смерти:)

И ти, дахно Московська,
Сюди примосталась?
Ось же на,—коли мерцями
Що не адоволялись!

(Ударив Смерть по голові, — так и поспинались сухі кости по світлиці. Коса вшавши задзвиніла,!) Смерть простиглась нежива. Там часом Прод с Криадою позригувалися до престолу, а Москалі собі — котора ховавши за престолом, а котора поховала голову під сарафан Криади, інші понакривавшись її хватою. Обернувся Гайд. до пари й парці:)

А ви, жаліти людюди,
Чого притаїлись?
Чи ще хочете пожити,
Ще ви не палились?
Ще ви прові гарячої
Не познаивались,
И на золотих перинах
В волю не наснались?
Оцеж пате вам гостиниці
На тіні Січи,
Що забрали срібло, золото
И восконні смічі!

(Замахнувся вперемом тай зупинився.)

Ні, маєрні! не таким вас
Судом пошараю,
Як ту Смерть або Чортіку:
Я вам кару знаю.
Знаю кару, знаю муку
Страшнішу від болю:

Щоб дивилися очима

На народню волю,
Щоб ви бачили, як люблю
Народ неследиці
И кривавого престолу
Ні же не боїца!
Сиди, Проде, на царстві
С кривавою своєю,
И не знай коли загинеш
Зі всею сьмєю.
Що годили, що хвиляли
Вунту сподівайся,*
И свої паніть тіні
У полі жахай ся!
А ми в світі будем жити,
Господа хвалити,
Що ним Прауду, стару матір
Дав оборонити.
Гей, музичи, баси, бубни!
Ріжте та гудіте!
Люди добрі! всі до мене
Гудіте** ідіте!
Серед царської світлиці,
Де криваві ради
На нас злюми радували,
Ланцюхи кували,
Вдаримо обземлю ляхом
Царю на досаду.
И прославляю*** Бога Свєкса
Переднішню Прауду.

(Конець буде.)

* В рукописі оба слова підчеркнені.

** помилка зам. „гудіте“

*** радше: „прославляю“ — С. Я.

рідної. Перша не зможе замінити другої, а тільки понизити рівень культури того народу, якому її намагаються. Період обрусення української етноності визнається, як упадок культури цього народу. Замовчування або зневажання українського відродження може спричинитися тільки до заострення національних відносин, а ніяким чином не може їх полегшити. В Галичині, де численність української людності всього тільки коло 3 мільйонів, українська жита розвивати ся почало всього тільки років 40—50 тому, але перевищають тільки його розвитку дуже важкі місцеві обставини. Орастор сподіватися, що під нормованим такою досвідченою людиною, як Погодія, молоді добре познайомлять ся з славянськими народностями і увійде в життя прихильними об'єднання.

Проф. Ол. Л. Погодія каже, що екскурсанти їхали до Києва не як до губерньського міста, а іменно, як до столиці української культури. Російському й українському громадянству треба порозуміти ся. Після вивільного руху наступила реакція. На прапорі поступовців напідано було три гасла: рівність політична, соціальна й національна. Перше гасло ледве-ледве животіє, друге загнано в підземелля, листається ся третє — національна проблема, яку тепер ми мусимо розв'язати. Українці й поступовці Росіян мають багато спільних ворогів, — як напр. реакційні партії й права преса. Своім же демократизмом українство цілком відповідало змінам російських поступовців. Не визнаючи українства можуть тільки „не доміслившись до розуміння українського движіння“. Російське громадянство що до національного питання виховує ся по трифарегу, воно боїть ся, що українство зараз загрозить відокремленням від російської держави. Треба виховувати російське громадянство, треба дбати про взаємне ознайомлення. Некай-же Київ, мати горючі руских, ставе на матір і зближенню двох братніх народів. Проф. В. Перетя розповідає, що коли він шість років тому опинив ся в Києві, то він застав тут тільки мізерні остатки колишніх народів. Тепер же на Україні розвинуло ся своє політичне життя, українські змагання в диференційній політичній українських партій, появили ся видавництва й зміцніло культурне життя. І. М. Степаненко згадує про те, що на тогочасному празному неославицькому в'їзді, де зібрали ся ситі, замовні люди, Українці не було. На в'їзді-ж поступової молоді у Праві де збирали ся демократичні елементи, Українці виступили в значному числі. Офіційні союзи, знітаючи на в'їзд до Праги, летіли понад головами українства і обминали Київ. Коли-ж об'єднують ся демократичні елементи славянства, то Київ сам стане містом славянських азіатів. Д-р Л. Черняхівська зауважила, що український народ незважаєть ся великою національною терпимістю. Характерно, що дуже часто в українському руху брали участь люди неукраїнського походження. Їх зближало з Українцями спільна боротьба на соціальному та економічному ґрунті. Українська народність не утворила собі державної могутності, але виробила добрі відносини з сусідніми племенами. Дуже гарну і ланку промови сказав Вікторус д-р Ботанич, який розповів про білоруське відродження і сучасне становлення білоруського руху.

Д-р Магін говорив про вплив географічних умов на вироблення національних типів.

Д-р Шольц каже, що не треба надавати мові більше значіння ніж вона має, та що треба працювати довго і тяжко, щоб слова стали ся ділом.

Один з екскурсантів подякував за той праїм, яким шановано їх у Києві.

Венькет закінчив ся промовою проф. М. С. Грушевського, який на словни надію, що присутні не загали марно часу і висловили собі багато дивних думок, що до сего часу були для них темні.

Слідуючого дня ввечері виїхали екскурсанти до Львова.

Хлопчача Бурса ім. Федьковича. (Чернівці, ул. Ліне ч. 1.)

Виділ „Народного Дому“ постановив на засіданні з дня 22. с. м. доки змінити у веденню Бурси на слідуючий шкільний рік 1909/10, які подає ся вже тепер до відомості загально, щоб відтак ніхто не нарікав, що зміни засновали его несподівано. Господарство буде вести ся у власнім заряді.

Харч буде двоякий, відносно до плати першої або другої категорії.

До Бурси будуть прийняті 200 православних учнів публичних шкіл в Чернівцях (від школи народної до університету). Подана (метрична, послідня шкільна свідоцтво, свідоцтво убожества) треба передати до канцелярії Бурси вже тепер а найдадніше до 31. серпня с. р. Прийняти розуміє ся на шкільний рік. По закінченні цієї будуть прийняті тільки 10 учнів (найпаче до 10 вер. місячно), інші платять без усякого плати першої чи другої категорії.

Питомий даємо:
Мешкання в домі Бурси.
Постіль, опал, світло.
Родительський пагляд і опіку.
Поміч і опіку в шкільній науці.
Підготовку в хоральній спілі.

Лікарську поміч і лікарства.
Здоровий харч а достаточний спільності.
Пряне білизни і купаль в парні.
Обов'язки питомця:
Кожний питомець мусить мати:
3 білизни: 6 сорочок, ногавиць і хустини,
2 ручники, 3 піжам і пар пантх.
3 убрания: Літве й зимове плато, плащ, дві пари черевик.
Покривало на постіль і 2 простирала.
Утепалі: П'ятки до річній, черевик і зубів, мило і т. д.

Плата:
Підчас прийняти платять ученики за інвентар а гори раз на цілий рік: 1 Категорія: 7 К., 2 Кат. 4 К.

Що місяця платять а гори:
1 Категорія: 36 К.
2 Кат. 18
(1. Кат. буде уміщена особно у відповідних шкільних і одержить дорожній харч).

Кожного ученика, за котрого найдадніше до 7 днів по 1. місяця не заплачено, видадуть ся із закладу без повідомлення родичів.

Торги над платню мають зовсім устати, а иншу плату, як а гори надану, не можемо нікого приймати.

НОВИНКИ.

Чернівці, 26. червня 1909.

Валендар. Неділи 27. (14.) Н. 4. по С., Елкс. М., рим. Н. 4. по С., Володиск. Схід сонця 3 год. 54 мин., захід 8 год. 11 мин. — Поведінков 28. (15.) Ероїма При., рим. Льва. Схід сонця 3 год. 54 мин., захід 8 год. 11 мин.

За щире працю. З Давидівців пишуть нам: Рада громадян в Давидівцях іменує (міщанський повіт) на засіданні з дня 18. с. м. одноголосно п. міщанського д-ра Смал-Стоп-кого як такою послід до ради державної Николай Василья, Антоном Лунашевича і Ільєм Семяку за заслуги положені оного розвиток руского народу на Буковині в загальні а громади Давидівців а особно почетними членами той громади.

Шкільна рада повітова в Сереті. До хвалного тов. читальні „Рускої Бесіди“ а Каменці. У відповідь на писмо хвалного товариства а справі заснованні рускої народної школи в шкільній дільниці „Петричань“ громади Каменка, повідомляю поважним членів товариства сею дорогою, що а нибі інтерпелляція дня 24. червня с. р. на допис, поміщену в 131. числі „Буковини“ з дня 22. червня с. р. підписану „Серетом“, і де паче ся партія некоректно поступоване повітової ради шкільної в Сереті супроти руского шкільництва є підтисненого повіту в загальні, а проти заснованні рускої народної школи в шкільній дільниці а особно. Та інтерпелляція буде поміщена в „Буковині“ трохи пізніше дословно. — Н. Симова, посол.

Шкільна на почтах. На вчеленні свари в „Буковині“ на деяких почтових урядників а справі сенатур при наданні писем з рускими нашою, подано до загальної відомості, що навіть у Відні прийняють і доставляють писма а чисто рускими написаними. Там більше м'ямо на те право в нашій рідній краї. Проте треба при кождім подібнім випадку внести сейчас жалобу просто до дирекції почтової, бо ми переконані, що нам наддиректор Кострух дуже чесний і справедливий урядник і тому сейчас зарядить, що треба, в кождім таким случаю. — Н. Симова, посол. (Ми прагаємо справу почтмайстра а Гаранча. — Ред.)

В справі українських вивісок. Від довшого часу веде наша суспільність, більше або менше успішно, борбу а права української мови в публичних урядах: і в публичнім житті і внаслідку громадянства до шанованні рідної мови і уживанні єї в зносинах з властями і публікою. На жалі наші клічі не всюди знаходять прихильний відгук і заглядують не раз на „гласи пошитоного по пустині“. Уживання української мови по урядах поступово поводи, склади і публичні з'їзди чують що перш чужу мову а уст наших менше або більше свідомих людей і що аж надто часто мовля стрітати ся а кушнями, які не уміють або не хотять уміти по українськи, хоті животи в значній мірі а трошій української подности. А вже найнеулюбленіше річ мають ся в українськими виїзнями по складах і з'їздах — про публичні вже й не говорю, до сїх лиш в'їзди німецьку насїсь на П. гімназії. Місцеві купці і промисловці дають наливки в усіх знайомих мовах, лише українську поминають так як би єї не було і як би яка в краї не говорило 300,000 населення. Лиш де-не-де заблунає ся одне або друге українське слово, але сховані ся так чудово, що аж тяжко его підшукати. Чернівці, закладені а шкільній часті Українцями, мають вигляд чужого міста і не заглядують цілком на столицю української частини Буковини. Від купців чужої народности можемо сподівати ся на стільки знаня географії, щоб знали, де вони мешкають, а коли вони его не знають, то ми їм се повинні пригадати. Наша вина, коли купці зивівають нам німецькі або й польські написи, так само ми самі винні, коли

властивої публичних з'їзді і склади не научили ся ще шанувати нашу мову і не постарали ся а при-стугу, а якою ми моглиб порозуміти ся без поміщи товмачів чи сїлїни. Наша публіка повинна рішучо замалати, щоб єї рідної мови не нахотано і загрозити а остаточности, що переставе там купувати, де не буде українських вивісок і української прислуги, а принайменше української відпони. В першій одначі мірі мусить наша публіка зачати від себе і спинути вже а себе старі традиції, коли що не могла їх повбути ся. Я знаю дуже добре, що переважна частина наших людей береме свято права української мови, але, на жалі, не мову по-минати мовчанкою, що ще остала ся частина, яка, хоті в серці українська, носить на вивісках чужий, німецький чи румунський убір. Особливо прикро і соромно стає, коли читати ся німецькі або і румунські написи наших українських ремісників і промисловців, навіть тих, що в „Буковині“ за-кликають земляків до себе і покликають ся на кліч: Свій до свого. Колиб хто а напівні хотів тріфити до якого українського ремісника, то довог мусів би его шукати, а чи завжди знайшов би, се знають й самі читачі. Се вже крайній сором і тому крайній час, щоб і наші земляки постарали ся о українські вивіски і дали добрий примір другим, які потребують української мови лиш для інтересу.

Пожар в Розтоках. Пишуть нам: У вночі з вівторка на середу погоріли магазини „Взаїмної Вигоди“ і „Каса поміщичої і щадничої“ а Розтоках. Завдяки тов. „Січ“ урятовано багато товару.

Оповідки, іменовані і т. п.

Особисті вісти. Наш посол до ради державної А. Лукашечич прийїхав на довний час до Черновців і мешкає при ул. Вірменській ч. 30.

Отворене „Січ“ в Гаті підбуде ся а причини місцевих першоп не на 27. с. м., але на 4 липня с. р. а 1-й годині по обіді а забудованню господарів двана Кушїра. О 3-й годині по обіді відграв ся заходом читальні „Рускої Бесіди“ а шкільним будинку „Святана на Генчарині“. Вступ на салю від інтенгенції по 1 кор., а від селів по 30 сот. Над-датки прийме ся а подякою і оголосить ся а часо-лпос. Просимо руску інтенгенцію не забути на сїй румунізацією загрозений куток, та підперти его при сїй нагоді всіми силами! — Тесь Тесь, тимч. кошоний.

Ванне для літників! Сам подає ся до відомості інтересованим, що в „Народнім Домі“ у Ви-же-нді є до наймения на час літний, починаючи від 1. липня простора салі а кухні. Крамниці а різ-ними актуалами і добріми купцями а сусїдстві. — Зголошени приймає: Ю. Горбачук, надучитель у Виженді, почта Вижици.

„Руска Наса“ а Чернівцях повідомляє всіх своїх комітентів, що задля рірічного обрахунку виплата і виплата вкладок щадничих від 18. червня до 1. липня буде надермана.

„Селянська Наса“ а Чернівцях повідомляє всіх своїх комітентів, що задля рірічного обрахунку виплата і виплата вкладок щадничих від 25. червня до 1. липня буде надермана.

Конкурс. З початком слідуючого шкільного року буде прийняти ся сїлїх до ввобрання адібних дітїй, яким пора починати ходити до школи під такими усянами до закладу для сїлїх: До поданя треба прилучити: 1. свідоцтво хрещення, 2. свідоцтво приналежности (Heimatschein), 3. свідоцтво лікарське, що потевт здоров так тілесно як і духовно, 4. свідоцтво убожества, коли на пів або цілком вільне місце. Поданя має внести ся просто до урани закладу для сїлїх і гаукоїних (правне правительство), через ч. в. пов. старосту відділю міської майстерат найдадніше до 31. липня 1909. — Кушїрчик, І. заступник голови товариства.

Конкурс на директора заглядно директорку і господарю для дівочої бурси товариства „Рускої православної шкільної на Буковині“ розписує ся до 1. липня с. р. Поданя просьть ся вкочити на рупи секретаря товариства проф. Панька К а н м а, улица Петровича, ч. 2 на поверсі. Усяна і умова уство.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 26. червня 1909.

Відень, 26. червня. (К5.) „Wiener Zeitung“ оповідає. Цар санціонував ухвалені буковинським сеймом законопроекти а справі продовження вже існуючого виданого закону на по-сумованні горілки винючно аж до 8. чистня 1914 р. надані законопроекти обов'язуючі ввондовство Буковини а внімкою головного міста Черновців а справі перенесення учителів при публичних на-родних школах а стан сїукою і забезпечення адів і сїрїт по учителях.

Відень, 26. червня. (К5.) „Neue Frei Presse“ доносить із Солуки: Турецьке правительство заря-дило арештованні грецького митрополїта Хризостома а Драмі. І так арештувало его військо у Калаї, де настала велика панїка. Побожють ся, що прийде до поважних есцесів. Митрополїта оскаржено о підбурення Болгарів і перенесено до Царгороду.

мас на складі і поручас отсі

Чернівці, ул. Петровица ч. 4.

— Всюди до набути.

Ціна записана 80 сот. 10 записків (записоків) в кор. в силікумі і силікуванні. Тисячки листів з подякою. — Вислана 2 рази дитини до всіх країн. В Чернівцях на складі у Шніда і Фонтіна, в Селетині в дроговерії медіанівалій Стерншуса.

Повідомляє що лиш у него можна дістати дійсно по наїздженських цінах Веснині і лїтні новости.

Купуйте лиш у своїх людей!

Держать ее князя Суй до Свора!

ПЕРШИЙ
 ВІДЕНЬСЬКИЙ
 ДІМ ТОВАРОВИЙ
 ЗАРОЖЕННИЙ ЛЕДЯ
 В. БАЛТИН
 МОЛОДШОГО
 ТЕЛЕФОН 301
 УЛ. ГОЛОВНА 4.З.

Вже суть на складі в великім виборі
 всілякі сезонні весняні артикули
 для пань, панів і дїтїй.

М
 Е

HEGEDÜS LEMBERG.

За редакцію відповідає: Віктор Строїч.

Передплата на „Буковину“

платити в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 8 кор., на місяць 2 кор.
- Росії: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.
- інших державах: на цілий рік 40 ер., на пів року 20 ер.

Для відписки і оплати буде виходити „Буковина“ раз на тиждень від редакції і констатувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокі числа 10 сотників.

Оголошення констатують по 10 сотників від односторонньої сторони або VI місяця дрібним друком (петит). При підписуваннях або при розмісті замовленнях значний опус.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині.

Виходить щодня крім неділь і свят.

Редакція, адміністрація і експедиція „Буковина“

в Чернівцях, ул. Петронича число 2

Число телефонів 175.

Адреса для телеграм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна усно порозуміти на що дні від 10.—11. рано і 2.—3. пополудні крім неділь і свят.

Надіслане по 40 ер. від сторони, при частійших надісланих відстоїдній роботі. Редакція не може приймати відписки від пера. Буковина вкотре редакція лише за попереднім застереженням і залученням поштової належності.

Циркуляри або приватні констатують по 2, 3 і 4 сотням від штук.

Належності на листи марками поштовими не приймає ся.

Промова пос. Ніколая Василька.

(Виповісма віднос добути над бюджетом.)

Ми подали в попередній числі нашої часописи промову посла Василька лише в ескерпті, та одержавши описи її в цілості, поміщуємо її в повній основі:

Гро Ексцеленції пан президент міністрів сказав у своїй останній бесіді, відповідаючи на виводи голови галицько-руського клубу таке (читає): „Правительство відноситься до культурних і економічних змагань українського народу з повною симпатією і все готове ті змагання ретельно підтримувати“. Ми буковинські Русини беремо сей висказ президента міністрів з довірою до відома. Заслуга в тім не саме его особи (през. мин.) і не сего правительства, але заслуга в тім цілого ряду правительств, котрі запровадили на Буковині під впливом адміністративним системою, яка відрізняє ся від систем у інших краях хіба тим, що жадна народність, і жадна партія в краю не надіє ся у правительства особливих зглядів, бо правительство сповняє дійсно лише той обов'язок, який зразом є его найважливішим обов'язком, адміністрацію, полишаючи нам як самим поладжене домашніх справ між собою. (Оплески.) Тому у нас відпадає і те, що в інших краях потягає за собою негодованя, іменню змішуване правительства в партійні і національні відносини, далше і те, що в других краях держави викликає завзяту боротьбу о культурні і політичні здобутки і витворює стан нетерпимости між поодинокими народностями. Для потвердження того, що тепер сказав, покликаю ся на слова прочих бесідників в Буковині так румунських, як німецьких. Однак що тичить ся хліба насущного в краю, то мушу заявити, що тут не все по такому, як повинно би бути. (Оплески.) Вказую лише на те, що за ли-

хий і повний нужди був минулий рік у нас. Підмога і дбальість правительства не стоять в ніякій пропорції до тої страшної нужди населення, а наші інтерпеляції і внесення все стрінули ся з опором головні міністерства скарбу і инби не то, що буковинське населення, так румунське як руське, таке цінке, то я переконаний, що могло легко прийти до голоду. (Признане.) Додати мушу, що велика частия доконечних потреб, якими повинно би заопікувати ся министерство скарбу, по найбільшій частиї остали ще до тепер незаспокоєні. Хочу лише натякнути, що ми так на полі адміністративним що до помноження старостів, як на полі судівництва, що до заснованя бодай одного окружного суду у Вінниці, далше що до нового будинку університетського, потреби побороювання венеричних хвороб, будови доріг на Буковині і на інших полях не можемо дідати ся тої дбальости і підпори зі сторони правительства, на яку повиним правом заслугуємо. (Оплески.)

З удоволенням витаю факт, що найшов ся один міністер просвіти і віроісповідань, котрий на справу гр.-прав. дивить ся инакше, та не уважає єї справою локальною, але поважною і високополітичною. До виводів і мотивовань, які навів мій товариш Пугуляк не маю що додавати, таксамо як уважаю злишнім побороювати виводи товаришів Сімонівича і Ісепескула, котрі уважали потрібним боронити тут гр.-прав. консисторію тому, що їхні виводи доволі збігає в своїй брошурі їх таки клубовий товариш Ончул. (Веселість і признане.) В моїх дотеперішніх словах виайдете мотиви, чому ми на Буковині, менше-більше вдоволені і чому будемо нині голосувати за бюджетом, однак мушу заявити, що той супокій, ті відносини серед яких поодинокі народности вчили свої рази вирівнати і акомодувати ся до об-

ставин, перемінювали ся від двох літ в велике занепокоєня, завдяки сильній агітації з Відня, котра нігде не є так небезпечна, як на Буковині на границі Росії та Румунії, щоб оправдати мої побоювання, згадаю лише на розрухи музиків у Румунії, на рівню Жидів у Росії, скажу далше і те, що Чернівці віддалені лише пів години від границі російської а три години від границі румунської. (Приглушення.) Далше пригадую і те, що аранжер музичних розрухів у Румунії, той чоловік, що в повнім порозумінню в Росію — се факт — організував ті музичні розрухи у Румунії, хотів переступити буковинську границю і що вже дійшло навіть так далеко, що поважні румунські круги, не заважалосяючи ся над наслідками такої небезпечної агітації, уважали поступок правительства, що заборонило тому чоловікові переступити границі, як casus belli. Мої панове! Не можна удавати ся в край, котрих не знає ся, треба вперед їх добре знати, аби можна нести туди нові кличі і привернути новий лад. При сій нагоді не можу промовчати одної особистої справи.

Висока палата певно пригадує собі, що торік мене заатакував товариш Шойсволь в дуже острій спосіб. Я якраз прислухував ся тепер Гро Ексцеленції др.ви Гесманови, як він з правдивим обуренням — надію ся, що его висказ правдивий — застерігав ся проти твердження, будьтоби він був виноватим у тій афері. Мої панове! Не довго по промові Шойсволи відбув ся процес, в котрім, его атаки на мою особу опрокинено, а дотичний інформатор вістав покараний. (Пос. др. Ончул, щось крикнув). Пане Ончул! Вас засудили на 3000 корон варті або один місяць арешту, однак товариш Шойсволь до нинішнього дня не найшов нагоди, аби сказав: Даруйте, я помилив ся. Так уряджує

С. Причепський.

„Иродова морока“.

(Кінець).

На дверей поринула в світлицю громада чоловіків, жінок, парубочтва і дітчат. — Мушкетирівська козака. Райдаман доволі крутив ся між народом, поки знайшов стару правду, моторну бабу у пишній намітці (!) с підборіддям, у старосвітському блаватному контуні з золотими вусями, (!) в черевинах на золотих корках. Обнявшись, поцілувався на нею трійчі і танцюючи, виступив у першій парі, вискував (віс !):

Слава Спасу в Вихлямі,
Слава тій просвіті,
Що розлила там, як море
Волю й Правду в світі!

Правдо, нене! ти єдина
Козаків водила
На поганство и на Лядство
и на Московську силу.

Всіх жінок ми відкуралісь
В запорозькій Січі,
А тобі що-дня дивилась,
Матіню, у вічі:

Що казала, ми чинили,
Ні ступня без тебе,
На човнах на Чорнім морі
Мали біля себе;

Смілим сердцем зноважали
Морську пучину,
И вертались с тобою
Славні на Україну.

Ми с тобою таборились
На Ляхів проклятих,
Твоїм приводом ми були
Гетьманів пугати.

А Москва тим спромоглась
Козаків душити,
Що ти мусіла у Кривди
В кайданах сидіти.

За гріхи наші великі
Терпіла ти, нене,
И вали над нами гору
Кодло те мерзене.

А тепер, як дух позакляй
Розбита твої цути,
Наступила в Україні
Спасення мінута.

У громаді Українській
Ми тебе коваєм,
На тобою по всім світу
Страху не діляєм.

Тимчасом, як Ирод с Кривою привали до престолу свого ниць, а Москва низира з за престолу, дивуючись и жахаючись, над престолом по-

казалось свідо (!) п а тому світі стало видно Вихлямський вертеп на народженням Сином Божиим и с Пречистою Дівою над Ним. Завіє суцільниця. Чуття що танці и музику, тільки вона переходить у вищий тон, а гулання танцюристів здається ступінічним грому. Кріз заціскають блискавиці. Мушкетирівська козака, тихше, осподче, аж поки замість громадської веселости, стало чути ликування и співні аяголів на небесах. Тихо, тихо-енько заспівали вони з неба:

Слава Богу в високоостях,
По всій землі тихо:
Минулося святим людям
Віновішнє лихо!

(Слідую замітка переписувача: „Сміявся писати 12 Серпня 869.“)

От і вся „Иродова морока“.

Мова сильна, давнина, гарна, нічого й казати: кірш гладкий, склад подекуди гетьто нагадує Шевченка, легко було іза того переписувачеві прийти його на Шевченковий; і римовање Шевченківське, лиш подекуди анадто довільне, спаратаб байдуше, характеристичне кулішівське — але тако попадаєть ся й у Шевченка; рими прим. в Попесному творі: правду — пораду, лядий — царський, пониню — затихло, грудьми — людьми, Німець — хлібець, Плутарха — тімаха, царства — панства, аляці — думці, оранді — сиради і т. п. власний віршам так Шевченковим, як і Кулішевим. Віже то на точні віршованні Шевченківського

ся нагінку, так веде ся агітацію. Гучні оплески.)

Мої товариші в Галичині прийняли заяву президента міністра з такою самою втіхою а то тому, бо в заяві пропущено отсих кілька слів: „Правительство не сьміє“. Тоді аж булаби представлена ситуація правдиво. Я, хоч маю довіре до Его Ексцеленції пана през. міністрів і до цілого правительства, переконаний, що правительство має добру волю а так само і переконаний, що правительство не сьміє. Дуже би добре було, якби правительство се вже раз прилюдно заявило, бо то само, що Его Ексцеленція през. мін. сказав, сказали вже перед ним всі правительства, та багато правительств стояло також на тій становиску, що ось то вони хтіли, бажалиб. Найприйде вже раз правительство, котре скаже: Ми не сьміємо. (Живі оплески). Бо, коли воно се скаже, спихає воно відвічальність туди, куди належить, на лави польського кола. (Дуже слушно!). Прошу, се річ великої ваги. Правда, руский нарід у Галичині цінить авторитет такого правительства трохи менше, однак що ліпше? Чи се, чи ненависть цілого руского народу до правительства, до цілої Австрійської держави? Тому, що правительство все бере відвічальність на себе і тому, що воно криє ся за такі ослоденки і милі обіцянки, які ніколи не переводить в діло, тому зросло невдоволене, ненависть і недовіре до австрійської держави до тої міри, що, коли прийшло до голосування над контингентом рекрута, заступники руского народу мусіли відповідаючи настроєви, який панує серед руского населення, голосувати проти рекрута. (Оплески). Нині стоїть справа так. Ті, що мають власть криють і відповідають самі за те, що роблять, тоді стане ситуація ясна, котра потягне за собою або безглядну борбу, або доведе до порозуміння, а се булоби найліпше, бо таке порозуміння булоби корисне, не лише для цілого славянства, як думає поважаний товариш Крамарж, але не менше для цілої держави і для цілого нашого парламенту. Панове знають мабуть, що Русини і Поляки разом становлять між всіма славянськими народами більшість, бо числять 51 мільони і такий союз, на чолі цілого славянства уважавим відповіднійшим, як плани поважаного товариша Крамаржа іменню неославізм, на чолі котрого стоїть, даруйте, що се кажу, без відома товаришів, дра. Крамаржа, дра. Шустершица, Прашека і других ніхто інший, як дім Романових і его прислужники. (Признає.) До сего Русини ніколи не прилучають ся, а я не знаю теж, чи Поляки з уваги на

свою минувність і теперішність мають причину одушевляти ся такою ідеєю. (Живі оплески). Коли так, то повинніби Поляки перед всіма Славянами і перед австрійською державою перебрати відвічальність на себе і застановити ся, чи такі обставини мають довести до дальшого ширення російської агітації, яку тепер управляє ся в Галичині і на Буковині без всякої міри. Ся агітація стремить очевидно до винародовлення Русинів та придбання правного титулу до цілих частин Галичини і Буковини, і коли польське коло хоче брати відвічальність за се, що нинішні відносини склали ся так, то се нічо иншого, як підмога для патронів неославізму, які стремлять до придбання правного титулу до руских земель Австрії. (Живі оплески). Сих кілька слів, мої панове, уважав я кінче потрібним сказати тим більше, що, так в бесіди віцепрезеса товариша Стапінського можна вносити, що також в польськім колі є поважна охота положити кінець сумним відносинам у Галичині. Зі становища буковинських Русинів скажу хіба ще се одно: Ми ждемо ще тепер, тому що у сім правительстві засідає один польський міністер, на котрого більша часть польського кола покладає великі надії, дальше і тому, що ми через нашу об'єктивну тактику гадали приспівити зближене і тому лише змінили ми нашу тактику, але коли лишити ся все по давньому, коли нашим галицким братам не буде краще як тепер, то наше місце знова по їх боці і ми будемо бороти ся разом з ними аж до хвилини, яка принесе нам спасення або смерть. (Живі оплески. Бесідникови гратують.)

Заграничний огляд.

Становище держав до справи Крети.

Кольонія, 28. червня. (Кб.) Як доносить „Kölnische Zeitung“ з Берліну, то турецькі банани дотично Крети не мають нагледів, щоб їх держави прийняли прихильно. Сю справу розглядала також Німеччина і Австро-Угорщина, але обі держави не змінять, як адезть ся, свого дотеперішнього становища зглядом питання кретенського. Німеччина залишала ся завжди дуже радо долею могомедан на Креті, але обмежувала ся все на те, щоб між держави разом з Туреччиною старали ся привести справу до якоїсь корисної розв'язки.

Дещо про амбасади в Білгороді.

Білгород, 28. червня. (Кб.) Новий турецький амбасадор в Білгороді Туан Бей передав сьогодні перед полуднем королеви своє писмо достовірне-

нісно, любував ся в них і вмів уживати вико навить як перекладчик біблій. За Шевченком промалювала би також велика сила гарних порівнянь, знатний там і сам подих Шевченкової Музи той італійський тон погорди й гніву до Москвіти чи пак царизму, який паує в цілій творі.

За авторством Куліша промовляв знова побіч піднесених вже моментів ще й високопарність стилю, що є питома його Музи. Далі — не може він позбутися прихильності, щоб з козаків, хочби й по добрій волі, не зробити „шишварських родичів“, „сипілів з Сичів“, а Польщі не забуде назвати хочби й нимоходом „шляхетною“. Той паресті й жартів з грубі на Шевченка, дарма, що в них смакує собі пару разів аристократичний Куліш.

Слідко огляе, що зі стрічок „Продової морозки“ промовляв до нас не Шевченко, лише Куліш. Не міг сего знати він догадати ся перенесучач містерій, бо хоч і Галичани знали тоді Шевченка і вичували на пам'ять его твори, то не спромогли ся вже розбирати докладно, що Тарасове, а що підроблене. Куліш мав нову причину підробляти „Продової морозку“ на лад Шевченка: Тарас не було тоді в знаках, то на випадок халени оминула-б була його (Куліша) віра; друге — приписати твор Шевченкови значило тільки, що набути для сего твору відразу великого розголосу, популярності. „Продової морозки“ того було й треба.

С е р е т, 1909.

сти. Австро-угорський амбасадор граф Форґач іде автра на звичайну літню тримісячну відпустку.

Сесія палати продовжена.

Царгород, 28. червня. (Кб.) Турецькі часописи доносять, що сесія, яка мала би кінчити ся 13. липня, буде продовжена ще о один місяць.

Тут і на провінції роблять великі приготування до сьмита реституовани конституції, яке припадає на 24. липня.

Кретські могомедани хотять виандровувати.

Царгород, 28. червня. (Кб.) Часопис „Tanin“ відраджує могомеданам, що замешкують Крету і хотять задля різних глобальних поглядів острів, виандровувати і каже, що Крета є і буде османською. „Itihad“ даментує поголоску часописи „Tur-que“ про інтервію в одним дипломатом в справі закладження кретенського питання і заявляє що Крета є дуже важна для безпеки держави і рівноваси у середземнім морю.

ДОПИСЬ.

На адресу фінансової Дирекції.

Інтересом кожної держави є і повинен бути завжди добробит горожан, бо лише той, що ему добре йде, зможе заплатити як слід податки і тим підтримати державу. Тому повинно правительство усувати всі чинники, що в певній мірі руйнують матеріальний стан горожан. Найважнішим чинником, що спричиняє теперішню біду нашого мушкетера, его матеріальний і моральний занепад, се безперечно піяństwo. Се зрозуміло почасті й правительство і після его розпорядку видає п. н. староства в Визниця попереднього літа наваз, замикати в визницях п'яні, в неділі й сьмита, коли то наші Гудули найбільше вживали ся, п'яні. Се заощаджує кожній громаді кожної неділі й сьмита кілька соток, о скільки шинярі поодиноких громад стоять під добрим надзором уряду громадського й жандармерії. На жаль завдані доброти а властиво необхідності ясне згаданіх азіатських шинянів отворали ся по деяких громадах мимо завазу п. н. староства.

Отже розпоряджене п. н. староства мало на цілі знизити лише почасті п'яні, але загіндало ся по всіх наших селах, викорінити его повсім він не міг, бо остає ся ще 6 робітних днів, а потріх ніяко продавати горілки вилити. Знизити ціаність з коріном задумала громада Довгополе, однак наступила она на помалі перемиоди.

Щоби відтягнути громади повсім від горілки, рішши надіти читальні в Довгополі продавати оочеве вино і розпродувати его по досить дешевій ціні громадянам. Тим мало ся освітлени трохи цілі. По перше змоньлить ся значно чисто п'яні в селі а тим перестана та болюча залежність мушкетера від шинярів-лихварів, дальше дістане консумент по дешевій ціні чисто оочеве вино, а не замішане великими отрийними податками, а виници найбільшійше те, що громадські гроші не підуть в чужу лихварську кишеню, а задержат ся там в громаді — продуценти в самі в себе й консументи. Гарні плани мала читальня, та звідний до котрим органам власти а й заходам тих людей, які в тім інтересовані, або радше, котрах інтересови грозить небезпека, оскільки розпочатому ділу перемиоди, яких ніхто й не сподівав ся.

Попередньої осені надумано до 3000 і соку ооченого, додано до кожного лі по 10 kg цукру і полизано кселем. Як випадково команда черна проба, так і ся мала незначні хіби і 700 і невисоклого соку треба було вилити. Осталось поперх 2000 і невисоклого вина. Читальня внесла зраз просьбу до п. н. староства в Визниця о концесію продажи вина надбрівно, а що відповідь не дуже то скоро (аж по кількох місяцях) вертала, то почато з продажем вина. Всі були цілком певні (хоч помирили ся сильно), що п. н. староства не відкаже сій просьбі і по визначенню невеликого доходного податку буде справа закінчена. Аж тут в цвітний с. р. приїждим до голови читальні о. Тиміньського акцизник п. Ренерт з Ростін а фінансовим респципентом Штастою в справі споживного податку від вина. Оба твердили, що треба оподаткувати все продюковане вино ан. і тих 700 і, що їх нидлято; висока оподаткована та сама, що й при вині а винограду т. в. 5 К 94 с від лі. Справді він сам розуміє, що се не дуже то можливо, щоб податок від ооченого вина, до котрого додає ся значну сількість оподаткованого yine цукру, був такий самий, як від виноградного, де нема цукру, але орган фінансовий твердить, тож нема, того а ним спорити, тим менше, що він старає ся посередничити між акцизником а читальнею. Щоби не треба коїць тягати ся по судах, то поради п. Штаста, щоб о. Тиміньський заключив контракт з п. Ренертом. По домих переговорах підписано контракт на 100 К від всего вина, то значило би о половину менше, ніж би мало ся заплатити без контракту. До сего знадаємо еще поперх 30 К по-

не має в нашій літературі над Куліша; він одиний міг почування ся найбільшою подібністю вірша і навіть зворотів-висловів так немов і захоплених із Шевченка, тут таки прямо нагадуючих Шевченка, прим. такі місця, як: „Дерла ми в них цуцку шкуру, Города палили. А козацькими костами Волота гатали“ — або: „Поки сонця, поки світу, поти його вола“ — або: „Боже, Боже наш єдиний! Чим ми провинили, Кому сьвіт ми завинажи, Кого ми втиснили... Вжеж Лихи нас обдирали, В плуги запрягали, А Москві живну шкуру на тіла здирали!“ — або: „І на ворога лихого Одно-стайно стали!“ — або: „Мов завагні Запорожці з Ниву наступають“ — чи теж: „В пенельному димі У багнюці невиланий“ — чи: „А найбільше Україну, Сліпую мамку“ і т. н.

Потрапити в тон фразеології Шевченка в такий мірі, як Куліш, не спроміг ні один із наших поетів, ажі Афанасев-Чужбинський, котрого віршу „Гарно твоє кобзар грає“ напечатано в працькому а підтак в женецькому „Кобзарі“. Як віршу Шевченка, ажі також, розуміють ся, Федькович, що в своїйому часі дуже наслідував Шевченка а там і брав цілі стрічки до своїх віршів. Та Куліш, звісно, звісно угайи ся не може. І так маємо его в виразах „потужний, адом, творлива, неліч, голотипана“ і т. д. а часто уживаний церковниці, яка тут і більше, чим де, до речі (прим. етюдоса), як таком у зворотах противних Шевченкови, прим. „Енергічні тепер міри треба нам узяти“ і т. д.

Так отже, хоча слова церковні, в яких кобзар часто любуть ся, могли би промовляти і за Шевченком — то тут вони і не проти Куліша, який

дату кравого. — О. Тиміньського се дуже утішило, бо думав, що читальня дощого зискала, однак на велике своє розчарування довідав ся, що масенький банк його підійшов. На запитання, відповіла редакція якоїсь чеської газети, що податок від 11 овецького пана вносить 2 с. т. з. під № 2 К а не 5 К 94. Від цього пана вносить би в такий спосіб податок менше більше до 60 К а на поверх 200 ані навіть поперх 180 К, на які контракти стоїть. Се обурило о. Тиміньського немало і він звернувся до п. н. фінансової дирекції з проханням о висліді справи. Прійшов надкомісар з Вижниць, признав всі помилки п. Пітисти і понови, пориставляючи і доброту о. Тиміньського, довів до того, що сей презентував з відповіди з фінансової дирекції. Однак на се не годить ся видіти читальні і думає під себе жадати від п. н. фінансової дирекції вислідів.

З висше наведеного факту бачимо, до якого степеня могла дійти свідомість чи то несвідомість урядника; чи може за тим ще що криється? Чоловік відноситься до него з повним довірою як до органу влади, а він то доміре використувати і вводить его в блуд. Се звучило ся з самозвинуваченням і ще з одним інтелігентом, а що то діє ся з темним музиком? Коли так правдиво поступали би й урядники других урядів, то не дивувало ся, що треба перешукати аж кілька сіл, аби найти Гупула, що має ще свою власну полонину.

Замітити ще треба, що в цілх переговорах о. Тиміньського з акцизником говорив майже цілий час лише п. респіцієнт, так що вина трафала хиба его самого. Коли так урядник п. н. фінансової дирекції собі поступав, то не знати, з яким нам доміром до него і нагадали до фінансових урядників відносити ся. Отсе се подає ся п. н. фінансової дирекції до відома і сподіваємо ся, що она по укаранню свого урядника дасть ушкодженій читальні відповідне відшкодування.

Веріаский.

НОВИНКИ.

Чернівці, 28. червня 1909.

Календар. Віторок 29. (16.) Мартин, рим. Авістасна М. Схід сонця 4 год. 46 мин., захід 7 год. 10 мин. — Середа 30. (17.) Архистарх, рим. Вітанія М. Схід сонця 4 год. 44 мин., захід 7 год. 12 мин.

3 тун. університету. Ректором на слідуєчий рік вибрано д-ра Кароля Адлера. Академічний сенат вибрав на слідуєчий рік так: д-р. Кароль Адлер, ректор; д-р. Василь Георгієв, дек. богосл. фак.; д-р. Ферд. Коглар, дек. правн. фак.; д-р. Юл. Ітнер, дек. фіз. фак.

Новий порядок при здаванні унів. польовий. На університетіх вишив новий порядок при здаванні польовий, який з кінцем біжучого пір року по перше вступав в життя. До тепер був звичай, що доцент читав студента польовий або в тій самій кімнаті а він писав доценту ноту, підписував ся і на тій звичайно все кінчило ся. Тепер вишло так розпорядження, що польовий будуть відбувати ся лише в кімнатах університету. Доценти назначуть для здавання польовий два речинці. Один на німні курсу а другий а початком слідуєчого курсу. В певних случаях може доцент означити ще і особний речинці. Польовий свідчення буде ся надавати лише тим студентам, що хотять бути університетськими від „чесного“ або а справх степендіяних. При оголошенні до пенту треба предложити нижню аголошення (Meldungsbuch) і бланкет для свідчення. Спали поти буде така: 1. Дуже добре, 2. добре, 3. достаточо, 4. недостаточо. Від тепер денант буде доручувати студентські свідчення польовий а не доцент сам. Введення цих постанов сягає в область автономної управа кожного поодиного університету.

Учительський збір. Центральний виділ буков. учительського товариства скликає для 4. липня о год. 11-її перед полуднем збори до Радоваць, які відбудуть ся в хлявчій школі (при ун. Чернівці) з слідуєчим дневним порядком: 1. Перезаїт часос. („Buk. fr. Lehrzeitg.“) оглядно основане нового учит. органу, 2. касові справи, 3. означення місця і часу для слідуєчих загальних зборів, 4. есентуалія, Дубельський й, голова, Кіппер, писар. Для 4. липня с. р. о. 2. год. по пол. відбудуть ся загальні збори „Товариства німецьких учителів на Буковині“ в „Німецькій Домі“ в Радіах.

Через екзамени. Із Камениці-Подільської доносять Рада: Отсе недавно в задільській дух. семінарії один учень хотів собі смерті поподіяти. Постановивши шпидку насторч, він став на ній налігати грудьми, але як шпидка була довга, то й відступав, не дістаючи самого серця. Немасний тільки проколос собі груди. До сего привела его іспити, які знов заведено тепер по дух. семінаріях. Се наслідки тяжких іспитів, що тягнуть ся цілієнький місяць, пісної їжі та недосипання.

Оповідки, іменованія і т. п.

Особисті вісти. Сеї суботи повернули Ва. посли Пігуля і Сипула до Чернівців на короткий побут. Пос Сипула сьогодні втером відіждє до Відня задля подолжєня деяких важних справ своїх виборців.

Перша молочарська спілка на Буковині. Для 26. червня прийшла до склепу Молочарського Союзу при рускій улиці ч. 6 перша посилка 14 кг. десерового масла з Замістя коло Вижниць. Се перша руска молочарська спілка на Буковині, яка повстала по довгих трудах п. надучителі Валашескуля. Хоч се ще „молодення“ спілка, але мисло так само добре як від старших посестер. Молочар учив ся в липицях коло Заболотова в одній з найліпших руских молочарських спілок в Галичині.

Звертаємо увагу наших читачів на анонс „Рускої Каси“ поміщений на четвертій сторони нашої часописи.

† Посмертні вісти.

Руснак Константин, ученик VIII. кл. ц. н. II. гімназії в Чернівцях, помер 27. с. м. по короткій тяжкій недугі в тутешнім правім шпиталі. Буз сном убогої вдови з Дубиць, через що тяжко заробив на своє утримання до послідньої хвили. Мимо того належав до найліпших учеників німецького відділу і поводив ся так примірно, що его високо поважали чужі і свої. В передодню нового життя, в котрім був би певно став дуже хосеним членом нашої суспільности, підкосила неумолима смерть сю прекрасну цвітку на невисокааний жаль пригнобленої матери і цілого нашого народу над так великою утратою. Землі ему пером!

Із штуки і літератури.

Начери історії української літератури. Книжка І (до нападів Татар). Написав Богдан Ланний. (Ціна 2 мор. Галицька Напсудія Я. Орендштайн в Коломій.) „Історія літератури рускої“ проф. Оголюєвського, видана між роками 1887—1893, не перша історія української літератури на українській мові. До недавня, се перший і послідній твір в сеї області, бо окрім коротких статей в часописях, довгих оглядів в журналах наших і чужих, виданих часом окремих брошурками, ніхто не мав ся до написання ліпшої історії укр. літератури. Потреба такої твору відчував ся дуже гучно. Тому сеї „Начери історії укр. літ.“ д. Лепкого мислю дуже горичко поватати як першу пробу до виповнення сеї прогалини. Най ніхто однак не думає, що се вже велика історія укр. літ. а науковим апаратом, ні, — се як, сам автор каже, підручник призначений для загального вжитку, а не научна книжка. Автор не хоче робити нових досвідів і подавати всюди свою гадку, тільки радби пособити тим, що хочуть в головних нарисках пізнати розвій української літератури. Особливо радби він молодіжи показати, що в тій літературі гарного, нового і свого, як вона мимо тяжких перепон росла й розвивалася, як плакала почути краси та волі, як близькою була душам терплячим а добрим і як відвертала ся від всього, що гадло і негідне; як росла в сонцю, а сиділа в тьмі, як любила поступ, а боролася з засоруженістю і отупінням. Коли йому (автору) вдасть ся хоті в якийсь малій часті отсе завдання сповнити, то думає, що праця його, миме помилки і недостач, не була зовсім марною. Автор не обговорює кожного твору що появил ся на Русі до нападів Татар, а вибирає тільки те, що по його думці найважніше та цінніше, щоб показати, „як почути естетично обивало ся у нас в творах словесних.“ Проте пропускання пам'ятників, які не підходять під начернену програму як от „Русна правда“ і деякі церковні книги. Уложеному плану автор, в сїм першій випуску відповів цілком (майже все на увазі, що се не наукова книжка, а популярна). Він зупиняє ся на дохристиянській літературі, яка по його думці мала бути богато, а яка загинула в борбі з новою вірою, а християнством, як загало і першесє писмо. Та все таки не цілком затратилась поезія передхристиянських часів. Дещо в неї апало між огричан похованих хронік, інші полетіли з проклятиєм черця-кисета, а що інші вилетіли ся між вічно зелені листки того нешановного нашого віка, що зветь ся народною поезією і цвітуть там і обвивають ся а кождою весною народної обнови, аминяючи дещо а своїй першесї красці і зі свого давного аромату. Найкрасний відгук тої старої поезії маємо в пам'ятнику із золотого віку нашої літератури, „Слові о полку Ігоревім“. Автор знає, як розвивалася наша стара література в ході історії, відки брала сили для свого розвитку, як поробляла оти соки, осмілюю ії сприяли сильні міра сего, осмілюю на ню впливали народна творчість і т. д., а особливо увагу кладе на те показати, що в тих пам'ятниках „гарного нового і свого..“ як пламали почути краси та волі“ та розкривав богатства духової творчости наших предків дотатарської доби. При кождім важнійшій пам'ятнику подає амлет його, піднявденя, хто трудив ся около проклятих, різні толковання, розуміє ся, осмілюю коло повечію потрібне для обива нашої творчости, через що книжка д. Лепкого розпоряджає почасті й науковим апаратом, так що навіть ся для всього

корисною. Годі додати, що „Начери іст. укр. літ.“ написаний дуже гарною мовою, того від д. Лепкого можна було сподіватись. З нетерпеливостю очікуємо дальших позв. „Начери“ і при тій бажанні, щоб автор не зупинив ся на розробленні старої нашої літератури (бо таке щось виходить а його слів на стор. 306), а в такий самий спосіб вів ся до літератури новішої народної доби. м. н.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Денис Брагич.

3 „Первоцвітів“.

Я до тебе приторнув ся, мила,
Притулів ся до твоєї груди;
Ти мене від себе віддалила
Зі страху, що нас побачуть люди.

Я наново підійшов до тебе,
Бо бажав хоч раз ще притулитись;
Ти відтрутила мене від себе,
Не хотіла навіть подивитись.

І за що мене ти пташко мила,
Віддалила від своєї груди?
Там мене зломива твоя сила!
Чи-ж не знали свого ті люди?

Ст. I. I. 1902.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 28. червня 1909.

Будапешт, 28. червня. (Кб.) Угорське тел. кореспонденційне бюро доносить а Відня: Цюар прийняв о третій годі по полудни бувшого міністра Лукача на особливий аудієнцію. Монарх повірив ему як востіні регію справу переговорів а партією незалежних в справі утворення нового кабінету. В протягу сего дня удасть ся Лунач до Будапешту.

Будапешт, 28. червня. (Кб.) Часописи займають ся думка аудієнцією Лунач, якого вже всі називають будучим президентом міністрів. „Rész Hirlap“ іде вже так далеко, що каже немов вчорашня аудієнція мала лише те на цілі, щоб поладжати домі дрібняції що до утворення кабінету. „Дуже можливо“, каже ся часопис, „що монарх покличе Кошута до Відня, щоб просити у него помочи для Лунач“. Коли Кошут прийде, — що й дуже можливо — що він не може підпрати кабінету Лунач а трома міністрами старими підвладними без великих концесій, тоді Лунач отворить кабінет із самих старих підвладних і розкине парламент. Причину такого рішення морони добачає часопис в тім, що партія незалежних демонструвала наядно проти Кошута, через що пірять у Відня, що Кошут не є вже паном своєї партії.

Петербург, 28. червня. (Кб.) Від вчора заслабало 58 осіб на холеру, а 29 умерло. Від коли позмавала ся холера, то є від 29. мая, заслабало загальом 744 особи а 311 умерло.

Штотгольм, 28. червня. (Кб.) Сьогодні убито шефа поберешної артилерії генерального майора Бенмана в так званім „Königsgraben“ в той спосіб, що вистрілено з револьвера а яду а його плечі. Убийця якийсь робітник, застрілив себе також на тім самім місці.

РУСКА КАСА ○ РУСКА КАСА

тов. зареєстроване а ограніченою порукою в Чернівцях.

Одиниця сего рода українська фінансова інституція на Буковині. — Приймає нарахує щатніч і опрентує їх на 5%, — Най вносить 40 К і платимо 8%, внося 2 К. — Родичі! Кай алич „свій до сього“ відібе ся головним відомонок по цілій Буковині і най кождий, що лотував себе щирим патріотом-Українцем складає свої одачності а „Рускій Касі“.

Приєднуйте нам нових членів.
Дирекція.

Ukrainische Rundschau

одинока українська часопись на німецькій мові, що висловлює інтереси українського народу перед культурним світом, виходить раз на місяць і обсяг 48 сторінок і додатки і коштує на рік лише 3. Кер. в обов'язку кожного інтернаціонального Русина передплачувати субсиду. Адреса редакції і адміністрації: Wien XVII/8 Frauenthalerstrasse, 2.

Друкарня тов. „Руска Рада“
Чернівці, ул. Петровича ч. 4.

Найлучше і вже випробоване
средство на ревматизм есть
NERVOL

„Назва гарантована“
антикара др. Ю. Францоу
в Терополі.

Се є знамените тенаричко средство до
накрива протия змизих ревматичних
болів, простудних, змиза костей, змиз-
чий гістия і нервових болів. Проту ува-
жати на назву „Nervol“ і на прина-
мита змизих „Nervol“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (за-
ощадити) 8 мар. в оплаті і опаківанні.
Тисячм ластів з подякою. — Бюканна
2 рази денно до всіх країв.
В Чернівцях на складі у Шніда
і Фонтіна, в Селетні в дроготорії
медичиналії Стерніпука.

Г. ФАЙЛЕС

усувач нагніток

Чернівці,

ул. Руска ч. 8.

Власний дім, вулиця Паньська, ч. 33.

РУСКА КАСА

ДЛЯ ОЩАДН. І ПОЖИЧОК

стоваришене зареєстроване з ограниченою порукою

в Чернівцях

перенесла свої бюро з вулиці Петровича, число 2,

до власного дому при вул. Паньській ч. 33.

„Руска Каса“

„Руска Каса“

„Руска Каса“

„Руска Каса“

„Руска Каса“

приймає вкладки на книжочки і біжучий рахунок та опроцентовує їх на **5 процент.**

уділяє векселів і гіпотечарні позижки під дуже користними умовами.

купує і продає цінні папери на рахунок своїх комітетів.

дає своїм вкладникам домові скринки щадничі.

найбільша свого рода українська фінансова інституція на Буковині, виплачує своїм членам дивіденду від пайв, яка виносила до тепер **6 процент.**

Родимці! Складайте всі свої ощадности в „Рускій Касі“. Вступайте громадно в члени „Рускої Каси“.

УРЯДОВІ ГОДИНИ:

Від год. 9—1 $\frac{1}{2}$ в полудне і від години 3—5 пополудни.

Власний дім, вулиця Паньська, ч. 33.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР“

У ЛЬВОВІ,

улиця руска число 20, телефон число 788.

засноване при Товаристві взаїмних обезпечень „Дністер“ в році 1895 на підставі закону о стоваришеннях з року 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти уділу.

Цілею Товариства є уділюване кредиту своїм членам рільникам обезпеченням в „Дністрі“ від більше літ.

Процент від вкладок 4% без потручення податку рентового.

Вкладки приймає і виплачує Каса дирекції Товариства в годинах урядових, від 8. до 2. год. в полудне.

Конто в Щадниці поштової число 35527.

Конто жирове в Банку австро-угорскім.

Вкладки щадничі: К 2,848.890—

Уділи членські: „ 262.994—

Позижки уділені: „ 3,396.002—

Канцелярії Товариства отворені перед полуднем.

ПЕРЕПЛЕТНЯ КНИГ

Омеляна Канюка

В ЧЕРНІВЦЯХ,

від 1-го мая с. р. находити ся при ул. Університетській ч. 4.

Приймає всякі роботи у переплетничий фах входячі, як також образи і фотографії до оправи.

(Склад ріжнородних рам.)

Пересторога!

Най ніхто не купує машини до шити скорше, ніж не огляне і не спробує

Пфаффа машини до шитя

Лиш за Пфаффа машини даю 10 літ гаранцію, тому що при Пфаффа машинах всі части шо дуже труть ся, є з найтвердшої сталі ковани і гартовані. — На Пфаффа машинах можна шити, гафтувати і ципувати. — Цінники даром і оплатно.

З поважанем **Василь Данилович**, Механік в Чернівцях.

ул. Жидівська 16. і Пилипівна 6. (Kellergasse) в власнім домі.

Доставці для буковинського звязу урядників

Міхцер & Шехтер, Черківці

Ринок (напротів буковинської щадниці)

поручають свій багато асортований склад **весняних і літних артикулів**, як: **капелюхи** для панів і хлопців з ц. к. надвірних фабрик Вільгельма Пlesa, Антона Піхлера, І. Гікля Синів, як також італійської фабрики капелюхів Г. Бросаліно. — Великий вибір **біл** білого і колірового для панів і хлопців; ковнярики, манжети, рукавички, шкарпетки, паньчохи, хусточки, шельки, палички і камизельки. — Великий вибір **краваток** в найновіших фасонах і красках. — Великий склад **черевинок**, найсолідніше викінчених. — Богатий вибір парасолів і парасольок ріжного рода.

Замовлення з провінції дешево і сейчас.

Неподобачі ся річи можна відмінати.

пів, румунізаторів, германізаторів а навіть Польків. Замість отже стати тут до спільної борби проти ворогів так поступовцеві як радикалові, то пани радикали нищили ся побивати і нищити такі своїх братів, щоби тільки осягнути свої цілі наколи поступовці і далі працюють. Та сеї борби тих кількох радикалів ніхто не страхався, бо нарід, як сказано, знає дуже добре, хто і що для него доси придбав і не піддасть ся ніяким підлим напастям супроти своїх приятелів. На се маємо майже що дня численні докази.

Та вже найліпший доказ, що „поступова партія і її провідники таки щиро працюють і мають за собою не аби які заслуги околє нашого народу, на се дають нам найліпший доказ статі „Об'єктивного“, поміщені в „Каменярах“. Сю гавсегу видає вільна організація учительства, отже она не заступає ніякої партії, і доказала своїми статтями, що видавничий комітет сповняє свою місію як найкраще. Тому то і виводи д. „Об'єктивного“, що справді судити об'єктивно, будуть в сім напрямі міродійними. „Об'єктивний“ пише між иньшим в ч. 6. „Каменярів“, вчислюючи реальні здобутки наших старших послів так на полі народного шкільництва і на полі економічнім, як також що до політичної і законодавчої діяльності, що се все сьогодні дуже легко вчислює ся, але й треба подумати, що до осягнення сих здобутків чи доробків, як се каже „Опозиціоніст“, не вистарчали самі високолетні фрази, але треба було й моволистої праці і т. д.“ Далі пише „Об'єктивний“: „А що вже до самої національної свідомості, то правда — не велика вона, але здорова, а головне нема в нас національних беахарактерників і т. д.“ Далі стоїть знов: „Як нашим провідникам здасть ся колись переперти номінацію одного або другого чоловіка на видійше становище, то нероблять вони се з тої причини, що сеї або той кандидат є кривляком, кумом або сватом одного з послів або партійним рабом їх пол. стороництва. Ні! їм розходить ся тільки о обсаджено даного місця Русиною і т. д.“ Кінчаючи свої дуже цікаві і гарно оброблені виводи про заслуги наших провідників пише він так: „І в ще багато иньших доробків, яких совісний чоловік не повинен легковажити або просто не признавати, але годі тут про все те говорити. У своїх дальших ви-

водах д. „Об'єктивний“ зачислює до наших заслужених патріотів крім Продана, Федьконича і Воробєвича ще й теперішних провідників руского народу пп. Стоцького, Поповича, Пігулика і Василья, отже якраз тих людей, на котрих то панові радикали найбільше відказують.

Ої слова одного з провідників руского учительства може утворять очі нашим панам радикалам та може возьмуть ся й они разом з нами до праці, до народної освіти і просвіти, та до оборони нашого народу перед численними ворогами, замість писати і говорити про нічо иньше, як тільки про напастованє наших найкрасних людей, без котрих наш нарід стоявби ще далеко по заду, а навіть і самі пани радикали не мали би тих красних посад, які з часом роздобули для них ті, на котрих они тепер кидають за хліб мамінем. Прецінь кождий признає, що як би не Стоцький, Попович, Пігулик і Василько, то хто знає, чи були би вже тепер мали тільки руских гімназій і иньших руских інституцій де примістило ся і тих панів. Знаємо не одного із панів опозиціоністів, що через своє загоністе поведєне напевно мав вже давно втратити кавалок хліба, якби оден, або другий із сих патріотів не був его виратував з біди. Між иньшим сказав оден з тих панів „опозиціоністів“ на всіх п'ятох руских, парламентарних послів в Буковині з нагоди їх виступленя в українського клубу: „Добре, що то сьміте вже раз вигнати з клубу“. Таких вискаків знаємо більше. Та рускі послі про те все далі сповняють свої посольські обовязки они, не обзирають ся на такі і подібні напади, обстають далі за своїми і є переконаний, що яби до того прийшло, то они би знов ввали в оборону того самого пана радикала, що замість поборювати наших могучих ворогів, називає всіх заступників руского народу „сьмітем“. Сего не сказав би й найгірший ворог руского народу. Таке поступованє деяких панів радикалів і з'ужитє їх енергій в таким напрямі певне осудити наш загаль по справедливості так, як се зробив „Об'єктивний“ в згаданій статі.

„Праця не згине між людом даремно,
Сонце засьвітить колись;
З дявою люди про нас ізгадають,
Нуже до праці берись!“

Протокол

загальний збірня головною тов. „Українська Школа“, що відбули ся 13. червня 1900. о 10-тиї годї рано в „Народнім Домі“.

Голова товариства Опанас Руснак отворяє збірню почитуючи, що на зборі явило ся статутем шиматанє число членів. Витяючи вібраних щирин словами, споминає голову померлих членів: Петра Лівого, Василя Турчанника, Юрія Булика і Кесєфова Якубовського. Зібрані встають з місць. Голова укліне голову секретареві п. Олександрові Вешнякові. Сей адає справозданє з діяльності головної товариства й філій і вчислює в справозданю, котрі філії не прислали свого справозданя, а то: митнянська, ставнівська, серетська, мідманьська і пугилівська.

Здаєне справозданє про діяльність центрального тов. і філій авернує справоздаєць а О. Вешняков уявляє на деякі причини слабого розвитку нашого товариства. Передоєм у філіях великий застій, а в деяких філіях діють ся навіть великі неформальності, як у зміській черновецькій, заставнівській та мідманьській. Се тягнє за собою головне неділіє згаданих товариств. Такі річі мусять спинити роботу в товариствах. Щоби наше товариство відповіло вимогам, які ставлять ему наше суспільство, то мусить воно бути звернене на иньний шлях, на новий шлях, воно мусить сповнити ту задачу, яку сповняють подібні товариства иньних народів як польське „T. S. L.“, німецький „Schulverein“ і др.

Підчас справозданя секретарі авернує ся на зборах підмаршалок п. др. Стоцький і голова тов. „Сноворода“ п. Прийма, яких предсідатель зосібна питає.

Над справозданєм виділу розводить ся дискусія, а який п. Іван Герасимович забирає перший голос. Він відносить неточно ведєне заставнівської філії і жадає усунєня сїх хаб. Відтак радять брати собі за примір згадані вже товариства чужі.

Учитель Іванович авертає ся до центрального виділу з критикою на виводи секретаря о національних школах в Чернівцях. Він думає також, що виділ повинен в стійнім контакті стояти з людьми на місцях становисках, як місцїй так і краєвій раді шкільній, чого доси не було. На его виводи відповів офіцій секретар сам.

Слово забрав п. др. Стоцький. Він в довгий промові обговорює цілий розвій нашого товариства.

Бесідник признає так само як попередні бесідники, що треба діяльності товариства аверти на иньшу дорогу. Він обговорює далі справу народних черновецьких шкіл і додає, що виводи секретаря правдиві. Та годі иньше повести, бо лише так адасть ся вибороти хотє то. Як член кр. ради шк. заявляє він, що заступники Українці заступають справи свого шкільництва як слід, але й все не можливо так перевести, як би вони й ціла наша суспільність хотіли.

Офіцій слідувало справозданє касира й адміністратора. В дискусії забирали голос др. Стоцький і п. П. Клим.

На внесенє д-ра Кордуби вибирає ся комісія, яка має скласти лісту нового виділу. Уч. Касиця ставлять внесенє, щоби вибори відбули ся

— Не розумію, як можна не трафити до своєї власної вілли — говорить поіритований Лав — ти паний хаба. Колиб я був знав, що вийде тава історія, то ні за що в сьвітї, а була би не їхав з тобою. Тепер я був би собі у своїй хатї, спав безкурно, а тут мука зазнаю. Страшно і стомлений, пити хочеть ся... голова крутить ся!

— Зараз, зараз, не утреш же!

Понад голову Лавя пролітає великий погут. Лавя глибоко зігхав і, безнадійно махнувши рукою, сїдає на камінь. Аж душа вже горить у него від жажди, повіки впливають ся голова илонить ся вниз. Минає мінута, п'ять, десять, вініці двайцять, а Козявкіна все ще возить ся з курми.

— Петре, а скоро ти вже?

— Ось зараз. Найшов було портфель тай знов він пропав.

Лавя підпер голову кулаками і закриває очі. Курчий крик щораз голоснійший, мовчанка пустої вілли впливають із вінна і, здаєть ся ему, наче сон кружляють серед вітми над его головою. Від їх кудкудаканя вже ему в ухах давонять і щось, наче страх его обгорнуло.

„Скотина!... — думаєть ся йому... Запросив у гості, обіцав ся погостити вноч та підметанєм, а замість того заставив мене прийти ся пішки від стайці тай поскухати курячого кудкудаканя.

Подразнений Лавя засуває підбородок у повзир, кладе голову на свій портфель і мало-помало втихомірив ся. Утома бере гору і він починає засипляти.

— Найшов портфеля! — чує він линуучий

голос Козявкіна. — Тепер найду ще загорику і готов буду — підемо!

А тут він криє сон чуж собачий брехіт із курячим кудкудаканєм впливаєть ся в якусь дику мушкету. Хтось підходить до Лавя і питає його про щось. Відтак чує він, як поклад його голову лізуть у вішко, отувають, кричать. Жінка в червоній зашпаци стоїть біля него з ліхтариком у руці і про щось питає.

— Ви не маєте права такє говорити! — чує він голос Козявкіна. — Я адвокат Козявкіна, маєте мою візитову карту.

— Нащо мені ваша карта! — говорить хтось хриплим басом. — Ви мені порозговляли курій, витюкали покладка. Гайнго, що ви накоїли! Наві-завтра мали виколотись індічата, а ви потовкли покладки. Нащо-ж мені, пане, ваша карточка?

— Не сьмієте мене притримати. Так. Я не позволю на се.

„Пити мені хочеть ся“ — думає Лавя, сплукуючись розплющити очі і чуючи, як йому поклад голову впливають хтось мішком.

— Я-Козявкіна. Тут моя дача, мене тут усі знають.

— Ніякого Козявкіна ми не знаємо.

— Що ти мені розказуєш? Показйте старшину! Він мене знає.

— Не горачіть ся, урядник зараз і надійде... Всіх тутешніх літників ми знаємо, а вас і з роду не бачили.

— Я вже пятий рік в Глибах Кесєках на дачі живу!

— Так! А се вам ніби Веселли? Там тут Хілово, а Глибі Веселли будуть більше на право, за фабриною сїрників; чотири веретви відсіла.

— Чорт би мене взяв! Значить ся, а нішов не тою дорогою.

— Людемі і птичі крики мішають ся з собачим лаяням і з того палування вибиваєть ся голос Козявкіна:

— Ви не сьмієте! Я заплачу! Ви ще пізнаєте, в хім маєте діло.

Видні голоси апрозвола латихають. Лавя чує, що його сїпають за плечі.

ЛІТНИКИ.

По перонї сільської стайці проходила ся пара новоненців. Він обіймав її за стан, вона горнула ся до него, були обоє щасливі. Лавя протертих облямає споглядає на них місяць, а споглядає в досаду і жалість. Супокійне помітє було наєпчене запахом бору і черемшином. А там далі по другий бік залізничних шин кричав дермак.

— Як гарно, Сама, як чудово! — говорила жінка. — Можна гадати, що все те лиш сон. Гляди, який патинний, а який мильний отсей лісок. Яні-ж то мильні отсі мовчальні телеграфічні стовпи. Вони, Сама, оживляють кришад і какуть, що там десь далеко є люди... є цивілізація... А чи не мило тобі, коли пітер тобі приносить ледєе чутний шум поїзду?

— Но так... але які у тебе гарні руки! Се від

через акліматизацію на кожного члена з особня. Збори се прийняли.

До нового виділу увійшли наступні пані: О. Руснак, О. Попович, др. Стоцький, Р. Цегельський, О. Іванецкий, О. Веспалко, Л. Киселиця, О. Купчанко, О. Ільницький, М. Пилат, І. Кавула. Заступниками вийшли: А. Попович, П. Клим і Вендан.

Збори радили над наступними внесеннями й резолюціями:

1. Резолюція др. Стоцького. Завзявася повонабраний виділ, щоб головку свою увагу зверну на те, аби по приміру таких тов. як „Schulverein“, „T. S. L.“ і „Scola romana“ доконче заохочувати ся школами й українськими дітьми в тих громадах, де українська школа загрожена і щоб на всім способом роздобути потрібних грошевих засобів. Прийнято.

2. Резолюція Р. Івасюка. Центральний виділ має зацікавити свої філії, щоб вони міцно подавали у всіх українських часописах справодавня наступного змісту:

а) тільки в місяць членів вступило, а тільки вступило;

б) тільки членів з інтелекцією «у філії й випечатати імена тих інтелекцій, що до тов. не вступили;

в) тільки приходів і тільки розходів було в місяць;

г) збирати латки на товариство при кожній нагоді і виготовити збирачам легітимачії. Прийнято.

3. Резолюція пр. Брендана. Взявася виділ, щоб увійшов в порозуміння із тов. „Своборода“ і „Руска Бесіда“ і разом із ними тов. постарав ся о заложення української книгарні, о видаваня нових шкільних підручників та бібліотека для молодіж. Прийнято.

4. Внесення П. Кліма. Наше тов. має віднести ся до учителів, священників і взагалі до інтелекції із відомою, щоб вони постарали ся, щоб кожда школа народна вислала річно що найменше двох учеників до середніх шкіл. Прийнято.

5. Внесення І. Ілюка. Просить ся пані „Читальні“, „Січ“ вступити в члени Української Школи.

На с'м закінчили ся збори.

Предсідатель.

О. Руснак.

Писар.

О. Веспалко.

Унія „православної Руси“.

Що дні і що години рве ся нашим Кацанам, втрачають хитрий ґрунт і під своїх ніг. До недавня баламутили темний нарід обороною православня, до чого їх ніхто не заставляв, однак підкопи своїми поїздами до Росії і заподіями показали цілому світові, чим они є, всі їх покинули, навіть духовна власть підвернула ся почасти від таких вероаважних, невинних і невинних прихвильців. Во показало ся ясно, що з такими хитрунами не буде суноюю в дієвній, яким не ходять о добро церкви а о колот в народі і такі аспірації, які не годять ся а інтересами Австрії. З другого боку декотрі розважніші в управі нашої церкви переконали ся наочно з нашого довголітнього щирого і консентентного поведіння, що нам лезить на

того, що ти зворушуєш ся, Ванко... Що у вас зготовили сьогодні на вечерю?

— Холодини і куратю. Одного курати на нас обох стане. А тобі ще сардини і балик.

Місяць, наче табакі закип, сховав ся за хмарку. Людське щастя нагадало ему його самотність і павалерско ліжко на лісних й долинах.

— Іде поїзд — клянула Варка — яка краса! Далі блиснуло троє огнистих очей. На пероні з'явив ся начальник пристані. На рельсах у кількох місцях блиснули світлові смуги.

— Підждім на поїзд, відправимо його тай д'хаті, — сівши Саша і поїхнув. — Гарно мені з тобою жити, Варваро, так гарно, що й повернути тяжко!

Чорна машина, мов отрах який, піднялася без шуму просто самого перона і прїстала. В вікнах поїзду слабо освічених замітали сонливі обличчя, то наплюхли, то плещі...

— Ах! ах! — повесело ся з одного вагона. Варка з мужем вийшла нас зустрічати. Ось вони. Варочко, Варучечко! Ах!..

Із вагона височили дві пані і понесли на шиї у Варвару. За ними показала ся кругла, немолода дама і високий, замищений пан із одним залічником, далі два гімназисти гувернанта, а за гувернантною бабуна.

— Ось і ми, ось і ми, приятелю! Надійсь, ти ждав на нас задвоє і лави дядька, що так довго не приїдуть. Коляцю, Костю, Ніна, Фіфа... діти! цілуйте кузину Сашу. Всі до тебе, мілим домом так на дні два три, на чотири. Потішаю

серця неухижджене істнованє і розвиток православної церкви і ми лиш то поборювали, що шкодило її розвиткові і вперечувало права одної часті дієвості, іменю вибрики румунізаторів, вперчм поведене наше в кожного боку корентне і привне царіні. Тому то духовна управа в дечім змінила фронт, хоч задля дальших лютах вибриків румунізаторів на провінції ще не так скоро прийде до залагодженя спорів і помирення обох православних народностей.

В тім Кацани прочитали цисьмо писом і задля красних очей своїх вавордонних хлібоданців тепер валили поборюють „наристок унії“, під котрим розуміють вже не лиш нас а на диво й світлу консисторію. Почавши за унію торочити блахмана від Адама і Еви, опинили ся наконеч на таньбавно поне, святині, що они в справі Макогова (про яку ми давніше писали) ні валици не валили. Видно, що они совершенно задоволені з таким ходом діл і не находять нужним предприняти ніяк побудь міри против уосердного українськомансько-унітського пропагандиста. Се непростительне і заслугу на публичне напівномані. Коли наші церковні влади не дбають про ся православня, тогди наші самі собі повинуть вини, коли утратити в народі авторитет і привабливє ім повитанє. Ще завзявася „Правосл. Русь“ нарід, щоб ставав в обороні православня „против волі своїх церковних властей“.

Як бачимо „Правосл. Русь“ так різко бере ся до борби з неістнуючою унією з тепер вже і з світ. консисторією, хоч редакція „Прав. Руси“ спочиває як звістю в руках о. Богатариці, який міг би брати вигляд на свою духовну власть, що до недавня паділа його незаслужена ріжниця почестями і доброчайностями. Але з сїм штучної борби виходить знов на яву, що нашім не ходять о усунення унітських агітацій, а о дальше туманення народу і утриманє між ним колоту, щоб показати Росії, що они одині „лісткують“, що Австрія гнобить своїх православних підданых, опіж одинокі стоять на стороні православня. Нас мало обходить то, в який спосіб нацани замалюють очі своїм опікунам в Росії, але се не допустимо, щоб они річно баламутили наш нарід, аби в баламутній воді рабу локити. На адресу сьв. консисторії знов можемо сказати, що она в нас певно найде отвертих прихвильців і оборонців против підпольної нацанської ширині, коли ся власть духовна рішучо поверстане констувати з сьми невинним елементами, поверстане вести політику а обмежить ся виключно на управу церковних справ. Аж тогди побачимо, що се за ітиці ті мислєлі і що їх зуби не такі острі, як дехто думав.

НОВИНКИ.

Чернівці, 29. червня 1909.

Календар. Середя 30. (17.) Аристарх, рим. Віталія М. Схід сонця 4 год. 44 мін., захід 7 год. 12 мін. — Четвер 1. (18.) Мануїла, Савелія, рим. Емілія. Схід сонця 3 год. 55 мін., захід 8 год. 11 мін.

Честь кому честь. Рада громадна в Лукавці іманувала посла Ник. Васильєва, посла Гр.

ся, що не докупимо? Прошу тебе, без перемоні...

Побачивши дядька з усею ріднею, подруги налякали ся. Поки дядько говорив і витав ся, а уні Саші промайнула така картина: він і жінка відотунають гостям свої три кімнати, подушки, простирала; балик і сардини і холодини зникають в одній секундї, кузани реуть кїтї, розливають чорнило, горляють, тета до цїлих днів говорить про свою слабкість (світтер і ще якісь бої під лопаткою) той про се, що вона з роду баронесса фон Фініх.

І Саша вже з ненавистю глянув на свою молоду жінку і шепнув до неї.

— Се до тебе вони приїхали, чорт би їх взяв!

— Ну, се до тебе — відповіла жінка і побігла від злости й ненависти — се не моя, а твої рідні!

А відвернувши ся до гостей, промовила з мильним усміхом:

— Дуже просимо!

Із хмарі сьмєтє зирнув місяць. Він ніби усміхав ся. Радував ся, що не має рідних. А Саша відвернув ся, щоб сирити від гостей свій сердитий, вид та розпучливий настрій і придаючи своему голосови радісу, щасливому ноту — промовив:

— Просимо, дуже просимо, милі гості!

Перемислав Д. З.

Пігуляна і винищного старосту д-ра Бха за їх особливі заслуги около добробуту сїї громади почитаними громадянами.

В наслідок повені. З Катина пишуть нам: Одна тут, бідна вдова післала в суботу (26. червня) по полудні своїх двох дітей хлопця і дівчину а ліс на ягоди. Мін тим пустив ся великий дожд а жінка, бачи ся за свої діти, побігла за ними в ліс. Жінка застала дітей коло кладки, як они били ся перейти на другий бін, бо в лісінім потоці прибула вода. Жінка хотіла перейти кладку до дітей, а дівчинка пустила ся їти до неї. Коли були обі на середній кладки, кладка заломилась і они попадали у воду. Вода в потоці прибула дуже в наслідок запав і несли матір а дівчинкою майже пів кілометра. Війни адамо ся лісничому а Катина вилучувати їх. Вилучувати сираниці ще при житю, однак не знати, що з ними ще стане ся.

Град і повінь в Начиці. Пишуть нам: Тут падав на 26. с. м. такий град, що ніби майже все збіже. Ціло містечко залала була вода та, що люди втікали в хат а головне жиди наробили великого гвалту.

Розбишачта в Глухівському пов. (Укр.) останніми часами все не агавають. Оце й подано якось приході напали в ночи в с. Кучерівці на хату заможного вироу Ціліна, пограбували, а тоді зарізали його та жінку. Найліт і наймічча сховали ся в лісху, то й остали ся живі. Зараз поліція розшукує розбишак. Селани кажуть, що се вертають ся чася Моргуна та Магули — відомих глухівських розбишаків, позараних на смерть. Робить своє діло і „Шерлок Холмс“, якого пригодами захоплюють ся ледве письменна молодіж, краща на сїю дурницю свої останні копейки.

3 тов. „Українська Школа“. Новий виділ годовного тов. „Українська Школа“ в Чернівцях уконституовав ся на першій засіданю дня 20. червня 6. р. так: краєв інспек. Омелян Попович вибраний головою, уч. Олександр Руснак першим заступником, проф. Роман Цегельський другим заступником, інспект. Александр Купчанко контролером, уч. Іван Кавула касиром, уч. Мик. Пилат секретарем а уч. Ото Ільницький адміністратором. Не одержали жадного чину: віце-марш. др. Стоцький, надуч. Омелян Іванецкий, уч. Лесь Киселиця і уч. Осип Веспалко. — Заступник голови: Олександр Руснак! Секретар: Микола Пилат.

Оповідки, іменованя і т. п.

Подяка. Писав підписаний складає іманем громади в отсій дорозі панови Фридрихови Фішеру, який пожертвував на православну церкву в Раранчу 200 кор. і достарчив для поволабдованої церкви шила у вартості 400 кор., за таку щедрю жертву як найщирішу подяку. Григорій Кірово, начальник громади і голова будівничого комітету православної церкви.

Від редакції. В попереднім числі нашої часописи закрала ся друкарська помилка, а то на третій сторони а рецензії про „Намери історії української літератури“ Богдана Ленкого а пятий стрічці, де замість „не перша історія і т. д.“ має бути „се перша історія...“

Ustredni banka ceskych sporitelien. Приготована нова філія в Чернівцях поступили так далеко наперед, що з днем 5. липня с. р. вступити бавек а житє. Львова банку буде находити ся при улиці Паньської число 18.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 29. червня 1909.

Будапешт, 29. червня (К6.) Лунач вернув вже в Відні і конферувал довгий час з Кошутом. Пропозиція Лунача звучить ось як: Мая ся утворити кабінет під президією Лунача. В склад кабінету мало би крім членів партії незалежних уійти трох старих лібералів. Сей кабінет має би перепровести виборчу реформу, лиш не на підставі системи плуральності, але після предложеня Крістофа. Що до банкового питання то має вступити лави принципіальна декларация за незалежним банком а відповідним застереженням. Війни мало би ся залагодити всі державні коночності.

Відноси Кошут не в паном ситуації, то плни Лунача має яко-тій вигляди. Сегодня має Кошут і Юст вийти ся у цїсаря на аудієнції. Остаточне порішанє справи вступити а кінцем сего тиждня.

Тов. „Руска Бесіда“ в Чернівцях (ул. Петро-вича ч. 2) видає що місяця ілюстровану про-світну книжочку для своїх членів, яких впи-сало ся на сей рік 700. Не гайте ся і всту-пайте в члени а не пожадуйте. За впачені 4 або 2 корони (селяни і молодіж) дістанете книжочки в більшій вартості.

Отворене 5. липня 1909.

Центральний Банк Ческих Щадниць

(ÚSTŘEDNÍ BANKA ČESKÝCH ŠPŮRITELŮ)

Філія в Чернівцях, при ул. Паньській, ч. 18.

Централна в Празі.

Філії: в Берні моравській, у Львові, в Триєсті, у Відні.

Адреса для телеграмів: „Sporobanka“. — Телефон ч. 250.

Капітал акційний K 15,000.000 Вкладки понад K 100,000.000

Приймає до переведення всілякі справи банкові під найліпшими услівями.

Есконтує векслі ~~лише~~ Інститутам.

Купує і продає вартні папери, девізи, валюти, монети і т. п.

Уділяє вадії і кавції.

Обезпечує інкасо векслів, чеків, купонів і т. п.

Уділяє передчасних виплат на вартні папери (Lombard).

Безплатно переховує і наглядає над вартними паперами і того рода ефектами.

Вкладки на біжучі рахунки або книжки.

Опроцентує на 4 процент банкові записи довжні, пупілярні, надаючи ся до кавції.

Ближші інформації уділяє

ДИРЕКЦИЯ.

КОСИ!

Карпатські коси Нр. 000 з маркою „Косар“ з англійської сталі, добре різко як бритва найтвердшу стальку та є гірську траву і обіся. Ще лиш під таку косу Дегане, як, перетинає она за одним викидом на отвору. Коси ті дуже по-важні п'янувати ся і улашнують, такий труд оцянина до полявання. Леский труд и поди радує навіть хлібороба, тому кождий повинен копати лиш карпатський се-ребрино сталевий коси з маркою „Косар“. — Коси Нр. 000 з найлучшої англій-ської сталі найлучші в цілій Європі і такі:

Довгота в сантиметрах:	65	70	75	80	85	90	100
Ціна одної штуки впр:	2-10,	2-20,	2-30,	2-40,	2-50,	2-70,	2-80.

На кожних десяти кіс даю одну косу даром і до кожної коси даю один мармуровий брусок з найлучшої палки. — Менше як 5 штук кіс не послав ся. Наказуючий має прислати 4 К падику і без падику також не відмає ся. За оздобування цього по часино і пошту самі сплачуємо.

Хто прислав з гори 21 К, той отримає косице 11 кіс по 85 см, довжкі і 11 косиць з найлучшої сталі мармурової. — Хто прислав 25 К, той отримає 11 кіс по 10 см, довжкі і 11 косиць. — Хто прислав з гори 33 К, той отримає 11 кіс по 15 см, довжкі і 11 косиць. — Хто прислав з гори 34 К, той отримає 11 кіс по 20 см, довжкі і 11 косиць. — Хто прислав з гори 35 К, той отримає 11 кіс по 25 см, довжкі і 11 косиць. — Хто прислав з гори 36 К, той отримає 11 кіс по 30 см, довжкі і 11 косиць. — Хто прислав з гори 37 К, той отримає 11 кіс по 35 см, довжкі і 11 косиць. — Хто прислав з гори 38 К, той отримає 11 кіс по 40 см, довжкі і 11 косиць. — Хто прислав з гори 39 К, той отримає 11 кіс по 45 см, довжкі і 11 косиць. — Хто прислав з гори 40 К, той отримає 11 кіс по 50 см, довжкі і 11 косиць.

Молоти і ковали до клепання кіс по 1 К за штуку.

Берпи з зубами з англійської сталі жнуть збіне таї логна, що в руках їх не чути. Штука 60 с. Хто замовить 10 до 20 штук, дістане 2 штуки даром.

Бруски до петрени кіс 50 с. за штуку. При замовлі 10 штук даю один даром.

Заказати належить поштовою переказом, щоб не третити грошей на особі картки і папила.

81 (13-36)

Адрес: Александер Копач, Струтин Вишний, пошта Рохнатів.

Великий зарібон

привносять побічне заняття кождому господарю, купцю підприємцю, урядникові і т. п.

До виробу

Цементових дахівок

не треба фахового знання. До того спеціальних машин також на сплату ратами, достарчає

166 (—)

І. ШИМОНОВИЧ

Чернівці, ул. Святий Тройці ч. 20.

склад фабричний машин для загального цементового виробу.

Перспекта коштів і ціники даром. — У всіх місцевостях Буковини і східної Галичини, пошукувати заступників. — Писомні офери адресувати на поштену фірму.

Найперше і найбільше буковинське естабісема в тій галузі.

Хемічна пральня і фарбарня ДАМСКОЇ І МУЖЕСКОЇ ГАРДЕРОВИ,

уніс мів ріжнородних материй, як: футер, материй на меблі, гардинок, занавісок, портисер, рукавичок Glacé і корунок.

Спеціальність: Хемічна пральня і фарбарня шовків найліпшої зорти. Взірцева фарбарня і апа-менята пральня фіранок ріжного рода.

САЙФЕРТ і ТУЧАПСКИЙ, Чернівці

Централка:
ул. Русна ч. 15.

Мірні ціни.

169 (—)

Замовлення з провінції сейчас.

Ціники даром і сплатно.

Нові друки для шкіл народних

і то:

нові **свідчення** для учеників і учениць **повторних курсів** і нові **лісти виплати** (Zahlungsliste) для учительства, можна дістати в друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях, улица Петровича число 4.